

تۈركچە-ئۇيغۇرچە لۇغەت

TÜRKÇE-UYGURCA
SÖZLÜK

TÜRKÇE-UYGURCA SÖZLÜK

تۈركچە-ئۇيغۇرچە لۇغەت

ISBN 978-998-8386-72-7

9 789988 838672

شىنجاڭ نۇرلان ئېلېكترون بىن-تېخنىكا چەكلىك شىركىتى

新疆诺浪电子科技有限公司

ئۈرۈمچى بايئول مەدەنىيەت تەرەققىيات چەكلىك شىركىتى

ئادرېسى: ئۈرۈمچى چوڭشەن يولى 260 - نومۇر جىيەنسىن سارىيى 1315 - ئىشخانا

地址: 乌鲁木齐市中山路260号建银大厦1315室

Tel : 0991-2332840 Fax : 0991-2332740 www.nurlan.biz

تۈركچە - ئۇيغۇرچە لۇغەت

TÜRKÇE-UYGURCA
SÖZLÜK

شىنجاڭ نۇرلان ئېلېكترون پەن-تېخنىكا چەكلىك شىركىتى

新疆诺浪电子科技有限公司

كىرىش سۆز

جۇڭگو-تۈركىيە مۇناسىۋىتىنىڭ قويۇقلىشىشى ۋە مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇش ئېھتىياجى بىلەن خەلقىمىزنىڭ تۈركچىنى ئۆگىنىشكە بولغان قىزغىنلىقى ۋە تەلپى كۈنسايىن ئاشماقتا. شۇنىڭغا ئەگىشىپ تۈركچە ئۆگىنىدىغان ماتېرىياللار كۆپىيىۋاتقان بولسىمۇ، ئەمما لۇغەتكە ئوخشاش قورال كىتابلارنىڭ كەمچىل بولۇشى كەڭ تۈرك تىلى ھەۋەسكارلىرىنىڭ تىل ئۆگىنىش جەريانىدىكى قىيىنچىلىقلىرىنى تېخىمۇ ئېغىرلاشتۇرماقتا. خەلقىمىزنىڭ بۇ كۈچلۈك تەلپىنى قاندۇرۇش مەقسىتىدە مەزكۇر «تۈركچە-ئۇيغۇرچە لۇغەت» تۈزۈپ چىقىلدى.

بۇ لۇغەت ۋە باشقا تۈركچە ماتېرىياللاردىن پايدىلىنىپ تۈزۈلدى.

تۈرك تىلى بىلەن ئۇيغۇر تىلى تۇغقان تىللار بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەر ئىككىلىسى ئالتاي تىللىرى سىستېمىسىنىڭ تۈركىي تىللار ئائىلىسىگە كىرىدۇ. تارماقلارغا ئايرىلىش جەھەتتىن ئېيتقاندا، تۈرك تىلى ئوغۇز-سالچۇق تارماق گۇرۇپپىسىغا، ئۇيغۇر تىلى بولسا قارلۇق-ئۇيغۇر تارماق گۇرۇپپىسىغا كىرىدۇ. بۇ ئىككى تىل فونېتىكا، لېكسىكا ۋە گرامماتىكا جەھەتلىرىدە ئورتاقلىقلارغا ئىگە بولسىمۇ، لېكىن ئارىسىدا خېلى پەرقلەرمۇ بار. ئالدى بىلەن فونېتىكا جەھەتتىن ئالساق، ئۇيغۇرچىدىكى ت، ك، ق، غ تاۋۇشلىرى بەزى سۆزلەردە د، گ، ك تاۋۇشلىرىغا ئالمىشىدۇ. مەسىلەن:

dar	تار	göz	كۆز	dağ	تاغ
kabak	قاپاق	gün	كۈن	kar	قار
gecikme	كېچىكىش	gaip	غايىب	kızıl	قىزىل
gelin	كېلىن	galip	غالىپ	dağar	تاغار

«ئا» تاۋۇشى ئۇيغۇرچىدىكىدەك ئاجىزلاشمايدۇ. مەسىلەن: ağıl (ئېغىل)، azık (ئوزۇق)،

yarık (يېرىق) دېگەندەك.

لېكسىكا جەھەتتىن ئالساق، سۆز مەنىسىدىكى ئوخشىماسلىقلار تۈركچە بىلەن ئۇيغۇرچىنى خېلى پەرقلەندۈرۈپ تۇرىدۇ. ئۇيغۇرچىدا بەزى سۆزلەر بىرلا مەنىنى بىلدۈرۈپ كەلسە، تۈركچىدە بىرقانچە مەنىنى بىلدۈرۈپ كېلىدۇ. مەسىلەن: «dügünce» دېگەن سۆز ئۇيغۇرچىدا «چۈشەنچە» دېگەن بىرلا مەنىنى بىلدۈرسە، تۈركچىدە «چۈشەنچە، ئالڭ، پىكىر، ئىدىيە، ئەندىشە، قايغۇ، ئوي» قاتارلىق بىرقانچە مەنىنى بىلدۈرىدۇ. يەنە «sürgün» دېگەن سۆز ئۇيغۇرچىدا «سۈرگۈن» دېگەن

بىرلا مەنىنى بىلدۈرسە، تۈركچىدە «سۈرگۈن قىلىنىدىغان يەر، سۈرگۈن قىلىنغۇچى، ئىچ سۈرۈش، ئۈندۈرمە، بىخ» دېگەن مەنىلەرنى بىلدۈرىدۇ. ئاندىن قالسا بەزى سۆزلەر پۈتۈنلەي باشقا مەنىلەردە كېلىدۇ. «yapış» سۆزى تۈركچىدە «قىلىش، ئېتىش، ئىشلەش» مەنىلىرىدە كېلىدۇ. «çirkin» سۆزى ئۇيغۇرچىدا «پاسكىنا» مەنىسىنى بىلدۈرسە، تۈركچىدە «سەت» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ. تۈركچىدە يەنە يېڭىدىن ياسالغان سۆزلەر ناھايىتى كۆپ بولۇپ، بۇنداق ياسالغان يېڭى سۆز-ئاتالغۇلار ئۇيغۇرچىدا ئەرەبچە-پارسچە ياكى رۇسچە قوللىنىلىدۇ. مەسىلەن:

uçak	ئايرىپىلان	devrim	ئىنقىلاب
ilgi	مۇناسىۋەت	bilinç	سەۋىيە
yaşam	ھايات	bireycilik	ئىندىۋىدۇئاللىزم
neden	سەۋەب	ödev	ۋەزىپە
subilim	گىدرولوگىيە	özerk	ئاپتونوم
başbakan	زۇڭلى	bakanlık	مىنىستىرلىك

دېگەنگە ئوخشاشلار.

تۈرك تىلى يېقىنقى يېرىم ئەسىردىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان تەرەققىي قىلىش باسقۇچىغا كىردى. ئاتا تۈرك مۇستاپا كامال 1932-يىلى ئېچىلغان «تۈرك تارىخىي قۇرۇلتىيى» دا تۈرك تىلىدىكى ئەرەبچە-پارسچە سۆزلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ، ئۇنىڭ ئورنىغا يېڭىدىن تۈركچە سۆز ياساپ ئۆزلەشتۈرۈشنى ئوتتۇرىغا قويدى ۋە پۈتۈن تۈرك خەلقىنى يېڭى تۈركچە سۆز ياساش ئۈچۈن مۇناسىۋەتلىك ئورگانلار بىلەن ھەمكارلىشىشقا چاقىردى. شۇنىڭدىن تارتىپ، تۈركىيەدە تۈرك تىلىنى ساپلاشتۇرۇش ھەرىكىتى قانات يايدى. بولۇپمۇ 1960-يىللاردىن كېيىن بۇ ھەرىكەتتە بىر دولقۇن كۆتۈرۈلدى. مۇناسىۋەتلىك ئورگانلار تۈرك تىلىنى دەۋر تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشالايدىغان ھالغا كەلتۈرۈش ۋە خەلقئارا سەۋىيەگە يەتكۈزۈش ئۈچۈن قولىدىن كەلگەن پۈتكۈل چارە-تەدبىرلەرنى قوللاندى.

تۈركىيەدىكى «تۈرك تىل قۇرۇمى» ئىلگىرى-كېيىن بولۇپ نۇرغۇن تۈركچە سۆز-ئاتالغۇلارنى ياساپ چىقىپ، ئۇنى تۈرك تىلىدىكى بىر بۆلۈك ئەرەبچە-پارسچە ۋە باشقا چەتئەلچە سۆزلەرنىڭ ئورنىغا قويدى. مەسىلەن:

açıklama	ئاخبارات؛ بايانات	tapınak	ئىبادەتخانا
anlam	مەنە	toplum	جەمئىيەت
anlaşma	شەرتنامە	sonuç	نەتىجە
bilim	ئىلىم	söylev	نۇتۇق
bilgin	ئالىم	söyleşme	دىئالوگ

bilinç	سەۋىيە	karkı	تۆھپە
bircilik	مونىزىم	konukluk	مېھمانخانا
bireycilik	ئىندىۋىدوئاللىزم	kurum	كومىتېت
okul	مەكتەپ	kuram	نەزەرىيە
okur	مۇشتەرى	egemenlik	مۇستەقىللىق
olanak	پوزىتسىۋىزم	eytişim	دىئالېكتىكا
olgu	ئەمەلىيەت	gelenek	ئەنئەنە
öğretim	مائارىپ	yasa	قانۇن
öğretke	پىداگوگىكا	yasabilim	قانۇنشۇناسلىق
özellik	خۇسۇسىيەت	yazı	ماقالە
özerklik	ئاپتونومىيە	yayın	نەشر، نەشرىيات
özdenlik	ستىخپىيە	yankı	ئىنكاس
ödev	ۋەزىپە	yetkin	كامىل، مۇكەممەل
özdevim	ئاپتونوماتىزم	yaşam	ھايات
öznel	سۇبىيېكت	il	ۋىلايەت
öznelcilik	سۇبىيېكتچىلىق	il başkanı	ۋالىي
tartışma	مۇنازىرە	ilçe	ناھىيە
tarım	دېھقانچىلىق	ilhanlık	ئىمپىراتورلۇق
tarımcı	دېھقان	emitme	ئاسسىمىلياتسىيە
tanık	شاھىت، گۇۋاھ	uzman	مۇتەخەسسس

تۈرك تىلى پۈتكۈل تۈركىي تىللار ئارىسىدىكى بىر قەدەر تەرەققىي قىلغان تىل بولۇپ، ئۇنىڭدا ئۆگىنىشكە تېگىشلىك ئامىللار نۇرغۇن. بولۇپمۇ ئانا تىلىمىز بولغان ئۇيغۇر تىلىنىڭ ئىقتىساد ۋە پەن-تېخنىكا ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە ھەرخىل تىللارنىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ، چەت تىللاردىن قوبۇل قىلىنغان سۆزلەر كۆپ بولغانلىقتىن، بۇ تىلدا سۆز قوراشتۇرۇش ساھەسىدە ئۈلگە بولارلىق نەرسىلەر كۆپ. قوللىنىدىكى بۇ «لۇغەت» تە بۇ ئۆزگىچىلىكلەر ئەكس ئەتتۈرۈلگەن بولسىمۇ، ئەمما يېتەرلىك ئەمەس. ھەتتا كەمچىلىك-خاتالىقلارنىڭ بولۇشى تۇرغانلا گەپ. ھۆرمەتلىك كىتابخانلارنىڭ قىممەتلىك تەنقىد-پىكىرلىرىنى بىزدىن ئايماسلىقىنى سورايمىز.

– تۈزگۈچىلەردىن

سۆزلۈكلەرنىڭ ئېلىپبە تەرتىپى

(تۈرك تىلى ئېلىپبەسى بويىچە)

A a	ئا	M m	م
B b	ب	N n	ن
C c	ج	O o	ئو
Ç ç	چ	Ö ö	ئۆ
D d	د	P p	پ
E e	ئا	R r	ر
F f	ف	S s	س
G g	گا	Ş ş	شى
Ğ ğ	غ	T t	تا
H h	ھا	U u	ئو
ı	ئى	Ü ü	ئو
İ i	ئى	V v	ۋ
J j	ژ	Y y	ي
K k	ك	Z z	ز
L l	ل		

İçindekiler || مۇندەرىجە

A	1
B	41
C	73
Ç	82
D	101
E	140
F	169
G	192
H	229
I	257
İ	262
J	285
K	287
L	352
M	360
N	404
O	413
Ö	424
P	431
R	452
S	462
Ş	508
T	519
U	553
Ü	560
V	564
Y	572
Z	595

A

ئا، تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ بىرىنچى ھەرپى، ھەرپ بىلەن **A a** بەلگىلەنگەن تەرتىپتە تۇنجى ماددىنى كۆرسىتىدۇ؛ مۇرىكىدا فوتا ئىشارەتلىرىنى ھەرپ بىلەن كۆرسەتكەندە لا ئاۋازىنى بىلدۈرىدۇ. ئانا، ئاپا، ئاچا، ھەدە؛ يۇڭدىن توقۇلغان قېلىن ۋە قوپال **aba** رەخت، شۇ رەختتىن تىكىلگەن شاماللىق كىيىم، يۇپقا پەلتو، پەرىجە

aba güreşi يۇڭدىن توقۇلغان پەرىجە كىيىپ چېلىشىدىغان چېلىشىش تۈرى

abacı يۇڭ رەختتىن كىيىم تىككۈچى ياكى ساتقۇچى؛ ئاقئانچى

abadî يىپەكتىن ئىشلەنگەن قېلىن قەغەز

abajur ئۈستەل چىرىغى، چىراغ لەمپىسى

abajurcu ئۈستەل چىرىغى ۋە چىراغ لەمپىسى قاتارلىقلارنى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى

abajurculuk ئۈستەل چىرىغى ۋە چىراغ لەمپىسى قاتارلىقلارنى ياساش ياكى سېتىش كەسپى

abajurlu لەمپىلىك، قالپاقلىق، لەمپىسى بار، قالپىقى بار

abajursuz لەمپىسىز، قالپاقسىز

abaküs چوت (سەنپەن)

abandone بۇكىس مۇسابىقىسىدە كۈچى قالمىغان تەرەپنىڭ مۇسابىقىدىن چېكىنىشى، چارىسىز قېلىش

abanış ئېڭىشىش، ئېڭىلىش، يۆلىنىش

abani سەللە ۋە يوتقان قېپى قاتارلىقلارنى ياساشقا ئىشلى- تىلىدىغان سارغۇچ نەقىشلىك يىپلار بىلەن توقۇلغان ئاق يىپەك رەخت

abanma ئېڭىشىش، ئېڭىلىش، يۆلىنىش

abanmak يۆلەنمەك، تاپانماق، ئېڭىشمەك

abanoz قارا ئەبنۇس دەرىخى، ئۇزۇن مەزگىل سۇغا چېلىنىپ قارىداپ كەتكەن ياغاچ

abanozgiller قارا ئەبنۇس ئائىلىسى

abanozlaşma قاتتىقلىشىش، قارىداش، قاتماللىشىش

abanozlaşmak قاتتىقلاشماق، قارىدىماق، قاتماللاشماق

abartı كۆپتۈرمە، مۇبالىغە، ئاشۇرۇش، چوڭايتىش

abartıcı مۇبالىغە قىلغۇچى، كۆپتۈرگۈچى، ئاشۇرۇۋەتكۈچى، چوڭايتقۇچى، يەل بەرگۈچى

abartıcılık مۇبالىغە قىلىش، كۆپتۈرۈۋېتىش، چوڭايتىۋېتىش، ئاشۇرۇۋېتىش، مۇبالىغىچىلىك

abartılı مۇبالىغىلەشتۈرۈلگەن، ئاشۇرۇۋېتىلگەن، كۆپتۈرۈلگەن؛ مۇبالىغە قىلىنغان ھالدا، كۆپتۈرۈلگەن شەكىلدە

abartılma كۆپتۈرۈلمە، مۇبالىغە، چوڭايتىلما

abartılmak كۆپتۈرۈۋېتىلمەك، مۇبالىغىلەشتۈرۈلمەك، چوڭا- يتىلماق، ئاشۇرۇۋېتىلمەك

abartısız مۇبالىغىسىز، كۆپتۈرۈۋالمىگەن، ئاشۇرۇۋېتىلمىگەن

abartısızlık مۇبالىغىلەشتۈرۈلمەسلىك، كۆپتۈرۈۋېتىلمە- سلىك، ئاشۇرۇۋېتىلمەسلىك

abartış كۆپتۈرمە، مۇبالىغە، ئاشۇرۇش، چوڭايتىش

abartma كۆپتۈرمە، مۇبالىغە، ئاشۇرۇش، چوڭايتىش

abartmacı كۆپتۈرگۈچى، مۇبالىغىلەشتۈرگۈچى، مۇبالىغە قىل- غۇچى، ئاشۇرۇۋەتكۈچى

abartmacılık كۆپتۈرگۈچىلىك، مۇبالىغەلەشتۈرگۈچىلىك، ئاشۇرۇۋېتىش ئىشى

abartmak كۆپتۈرمەك، مۇبالىغە قىلماق، چوڭايتىۋەتمەك، ئاشۇرۇۋەتمەك

abartmalı كۆپتۈرۈلگەن، مۇبالىغە قىلىنغان، ئاشۇرۇۋېتىلگەن

abartmasız كۆپتۈرۈلمىگەن، ئاشۇرۇۋېتىلمىگەن، مۇبالىغە- لەشتۈرۈلمىگەن

abasız ئابا كىيىمگەن، يۇڭدىن توقۇلغان كىيىمنى كىيىمگەن كېمىنى باش تەرەپتىن ياكى ئاياغ تەرەپتىن قىرغاققا **abaşo** باغلاش ئىشى؛ ئەڭ ئاستىدىكى، ئەڭ تېڭىدىكى

abat ئاۋات، مەمۇرچىلىق، باياشاتلىق، پاراۋانلىق، بەختلىك بولۇش

abat etmek مەمۇرچىلىققا ئېرىشتۈرمەك، باياشات قىلماق، بەختلىك قىلماق

abat eylemek مەمۇرچىلىققا ئېرىشتۈرمەك، باياشات قىلماق، بەختلىك قىلماق

abat olmak بەختلىك بولماق، باياشاتچىلىققا ئېرىشمەك

abayı sermek يەرگە يۇڭدىن ياسالغان گىلەم- كىگىز قا- تارلىقلارنى سالماق

abayı yakmak كۆڭۈل بەرمەك، مەپتۇن بولماق ئاشق بۇ-

Abaza	ئابخاز مىللىتى (كافكازنىڭ غەربىي شىمالىدا ياشا- لىماق)	abecesel	ھەرپ تىزىلىشىغا ئاساسەن، ئېلىپبە تەرتىپىگە ئاساسەن
Abaza peyniri	ئابخاز پىشلىقى، ئابخاز ئىرىمچىكى، لىماق	aberasyon	يورۇقلۇق ئابىراتسىيىسى، غەيرىي ئۆزگىرىش، بۇرۇ- لۇش (مېدىتسىنا)؛
Abazaca	ئابخاز تىلى	abes	ئەقىلگە سىغماس، ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان، كېرەكسىز، ئورۇنسىز، بىكار
abazan	قورسىقى ئېچىپ كەتكەن (كىشى)؛ ئۇزۇن مەزگىل جىنسىي مۇناسىۋەت قىلمىغان (ئەركەك)، خوتۇنسىرىغان	abeslik	ئەقىلگە سىغماسلىق، ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن كەلمەسلىك
abazanlaşmak	ئۇزۇن ۋاقىت ئاياللاردىن يىراق تۇرۇپ قا- لىماق، خوتۇنسىرىماق	abes bulmak	كېرەكسىز دەپ قارىماق، ئورۇنسىز دەپ ھې- سابلىماق
abazanlık	ئۇزۇن ۋاقىت ئاياللاردىن ئۇزاق تۇرۇش، خوتۇنسىراش	abıhayat	ھايات سۈيى، ئەپسانىلەردە تىلغا ئېلىنغان سۇ
Abbas	قوپال، يىرىك، توك، بويىنى قاتتىق	abıhayat içmiş	ياشىنىپ قالسىمۇ ياشلاردەك كۆرۈنگەن (كىشى)
Abbas yolcu	يولغا چىقىدىغان كىشى	abıkevser	كەۋسەر سۈيى، جەننەتتىكى سۇ
abd	قۇل، مالاي، چاكار	abi	ئاكا، ئاغا
abdal	سەيباھ دەۋرۈش؛ ئاناتولىيە كۆچمەنلىرى؛ ئۈستىبېشى جۇل-جۇل، پەرىشان كىشى	abiru	شەرەپ، نومۇس، ئابروي، پەزىلەت
Abdal	تەسەۋۋۇپتا ئۇنۋان، دەۋرۈش، سەرسان، تىلەمچىدەك	abide	ئابدە (بىر ئادەم ياكى ۋەقەنىڭ خاتىرىسىنى ئەسلە- تمەك ئۈچۈن ئورنىتىلغان ھەيكەل ياكى مىمارى ئەسەر)؛
abdest	تاھارەت	abideleşme	ئابدە بولۇپ قېلىش
abdest almak	تاھارەت ئالماق	abideleşmek	ئابدە بولۇپ قالماق
abdest bozmak	تاھارەتنى بۇزماق (چوڭ-كىچىك) تەرەت قىلماق	abideleştirme	ئابدە قىلىش، ئابدە شەكلىگە كىرگۈزۈش
abdest bozulmak	تاھارەتنى بۇزۇلماق	abideleştirmek	ئابدە قىلماق، ئابدە تىكلەمەك
abdest tazelemek	تاھارەتنى يېڭىلىماق، يېڭىدىن تا- ھارەت ئالماق	abidevi	ئابدەگە ئوخشايدىغان
abdestbozan	تاسما قۇرت، پارازىت قۇرت	abidik gubidik	بىمەنە، ئىشەنچسىز، تۇتۇقسىز، بىر- بىرىگە زىت، ئەھمىيەتسىز
abdesthane	ھاجەتخانا، تازىلىق ئۆيى	abidin	ئىبادەت قىلغۇچىلار
abdesti gelmek	تەرەتتى قىستىغانلىقىنى ھېس قىلماق	abis	دېڭىزلارنىڭ قۇياش نۇرى يېتىپ بارالمايدىغان چوڭقۇر يېرى
abdesti kaçmak	تاھارەتنى بۇزۇلماق	abiye	ئاياللارنىڭ ئالاھىدە كېچىلەردە كىيىدىغان كىيىمى
abdestini vermek	ئازار بەرمەك	abla	ھەدە، ئاچا، ئايلا
abdestli	تاھارەت ئالغان، تاھارەتنى بار، تاھارەتنى بۇزۇلمىغان	ablacı	كەسپىي سۆزلەرنى ئىشلىتىشنى ياخشى كۆرىدىغان
abdestlik	تاھارەت ئالدىغان يەر؛ تاھارەت ئالغاندا كىيىدىغان بىر خىل كىيىم؛ تاھارەت ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان	ablacılık	كەسپىي سۆزلەرنى ئىشلىتىشنى ياخشى كۆرۈش
abdestlilik	تاھارەتنى بار بولۇش، تاھارەتلىك بولۇش	ablak	يۇمىلاق، ياپىلاق (يۈز)
abdestsiz	تاھارەتسىز، تاھارەت ئالمىغان ياكى بۇزۇلغان	ablakça	يۇمىلاق يۈزلۈك، بودەك يۈزلۈك
abdestsizlik	تاھارەتسىزلىك، بىتاھارەت، تاھارەتنى بولماسلىق	ablaklık	يۈزى يۇمىلاق بولۇش، يۇمىلاق يۈزلۈك بولۇش
abece	ئېلىپبە، بىر ئىشنىڭ باشلىنىشى	ablalık	ئاچچىلىق سالاھىيىتى، ئاچچىلىق
abdestsiz yere basmamak	دىن بۇيرىغاننىڭ سىر- تىغا چىقماستىن	ablalık etmek	ئاچچىلىق قىلماق، ئاچچىسىغا ئوخشاش يېقىن بولماق
abdiâciz	يېقىر، كەمىنە (تۆۋەنچىلىك بىلەن ئېيتىلغان سۆز)	ablattya	ئۇزۇنلۇقى 150 مېتىر، كەڭلىكى 15 غۇلاچ كېلىدىغان بېلىق تورى

abli	كېمىلەرنىڭ گورزىنى ئال قايىقلارنى ئاچىدىغان ئارغا۔	نەرسىلەر؛ كارغا كەلمەس، بوش
abluka	بىر دۆلەتنىڭ باشقا دۆلەتلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى ئۆزۈشى، ئېمبارگو	سۆرۈن (ئادەم)؛ تۈرۈك چىراي (چىرايىنى تۇرۇلغان)؛ ئاجايىپ، غەرب
abone	ئابونت (گېزىت ۋە ژۇرناللارنىڭ مۇشتىرىسى)	ئاكتىننىڭ قىسقارتىلىپ ئاتىلىشى
abone etmek	ئابونت قىلماق، مۇشتىرى قىلماق	ئەجبابا، بەلى (قىزىقىش ۋە ھەيران قېلىشنى بىلدۈرىدۇ)
abonelik	ئابونتلىق، مۇشتىرىلىق	ماھىر، كۈچلۈك؛ ئىچىگە پاتماس، شوخ؛ يېڭى
abonman	ساتقۇچى ياكى خەلق قۇرۇلۇشىغا مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن ئالغۇچى ئوتتۇرىسىدا تۈزۈلگەن توختام	كافكانىڭ غەربىي جەنۇبىدا ياشايدىغان تۈرك خەلقىنىڭ ئىسمى
aborda	بىر كېمىنىڭ يەنە بىر كېمىگە ياكى پورتقا يانتو ھالدا يېقىنلىشىشى	كافكانىڭ غەربىي جەنۇبىدا ياشايدىغان تۈرك خەلقى۔
aborda etmek	بىر كېمىنى پورتقا ياكى باشقا بىر كېمىگە يانتو ھالەتتە يېقىنلاشتۇرماق	نەنگە ئىسمى
aborjin	ئاۋسترالىيەلىك	كۈچى ئۇرغۇپ تېشىش، يىگىتلىشىش، جاسارە۔
abra	بۇزۇلغان تارازىنىڭ كۆتۈرۈلگەن تەرىپىگە قويۇلغان جىسىم	تەكە تولۇش؛ قېنىغا پاتماسلىق
abrakadabra	سېھىرلەنگەن سۆز	جاسارەتكە تولماق؛ ماھارەتكە ئىگە بولماق؛
abrama	باشقۇرۇش، ئىدارە قىلىش، كونترول قىلىش	قېنىغا پاتماسلىق
abramak	باشقۇرماق، ئىدارە قىلماق، كونترول قىلماق، تىز۔ گىنىلمەك	ئاجايىپ-غارايىپ، يات
abraş	داغ چۈشكەن، چوقۇر، كۆرۈمىز، قوپال؛ ئەدەبىسىز؛ ئەگرى؛ نۇسخىسى بۇزۇلغان گىلەم	غەلىتە ھېس قىلماق، ئاجايىپ بولماق، يې۔
absorbe	قوبۇل قىلىش، سۈمۈرۈش	تىزىلماق
abstraksiyonizm	ئابستىراكتىزم، مۇرەككەپچىلىك نەزەر۔ يەسى	ئاجايىپلىشىش، غەلىتلىشىش، يېتىرقاش
abstre	ئابستىراكت؛ ئابستىراكتىزم تەرىپىدىكى	غەلىتە ھېس قىلماق، ئاجايىپ بولماق، يې۔
absürt	ئەقىلگە مۇۋاپىق كەلمەيدىغان، تۇتۇقسىز، ئورۇنسىز	تىزىلماق
abu	ياپىر (چۆچۈش ۋە قورقۇش ئىملىقى)	ئاجايىپلاشتۇرۇش، غەلىتەلەشتۈرۈش، يېتىرقتىش، ناتونۇش كىشىگە ئوخشىتىش
âbuhava	ئىقلىم شارائىتلىرى، كىلىمات	ئاجايىپلاشتۇرماق، غەلىتەلەشتۈرمەك، يېتىرقاتماق
abuk sabuk	ئەقىلگە ۋە مەنتىقىگە ئۇيغۇن بولمىغان، ئويلانماي سۆزلەنگەن	غەلىتلىك، ئاجايىپلىق، يېتىرقاش، باشقىچىلىك
abuk sabukluk	مەنتىقسىزلىق، ئەقىلگە مۇۋاپىق كەلمە۔ سىلىك، ئالاجوقلىق	مۇلازىمەت سانى
abuk sabuk konuşmak	ئەقىلگە ۋە مەنتىقىگە مۇخالپ گەپ قىلماق، ئويلانمايلا تاققا۔ تۇققا سۆزلىمەك	ئالدىراشچىلىق، جىددىي، تېز، چاپسان بېجىرىدىغان ئىش؛ دەرھال، چاپسان
abuli	ئىرادە كەملىكى، ئىستەك يېتەرسىزلىكى	ئالدىراپلا، چاپسان، تېز، جىددىي، ئالدىراشلىق بىلەن
abullabut	قوپال، ئاڭسىز، كېلەڭسىز؛ كىيىنىشىگە ئەھمىيەت بەرمەيدىغان كىشى	ئالدىرىماق، تېز بولماق، چاپسان بولماق
abullabutluk	قوپاللىق، ئاڭسىزلىق؛ كىيىنىشىگە ئەھمىيەت بەرمەسلىك	ياخشى ئويلانماستىن، ئالدىراپلا قىلىنغان ئىشنىڭ نەتىجىسىنىڭ ياخشى بولمايدۇ
abur cubur	ئالدىراپ-تېنەپ ۋە تەرتىپسىز يېيىلگەن	ئالدىرايدىغان، ئۆپكەسى يوق
		ئالدىراقسىزلىق
		ئالدىرىتىش، چاپسان بولغۇزۇش
		ئالدىراتماق، چاپسان بولغۇزۇش، تېزلىتمەك
		تېز يوللانما
		مىس-مىس، ئىشنى ئاستا قىلىدىغان
		ئەجەم، يات، ئەرەب ئەمەسلىرى؛ ئىلگىرىدىن ئىرانلىقلارغا

acemce	پارسچە	acı balık	ئاچچىق بېلىق
acemi	ئىشقا پىشمىغان، يېڭى ئۆگەنگۈچى، خام، يات، تەجر- بىسىز	acı ceviz	شمالىي ئامېرىكىدا يېتىشتۈرۈلدىغان بىر خىل ئاچچىق ياڭاق
acemi ağası	ھەرەمخانىغا يېڭى قوبۇل قىلىنغان چۆرىلەرنىڭ ئۈستىسى مەسئۇل بولغۇچى	acı çekmek	ئازابلانماق، ھەسرەت چەكمەك، ئاغرىماق، ئا- غرىق تارتماق
acemi çaylak	تەجرىبىسىز، گۆدەك، قولىدىن ئىش كەلمە- يدىغان	acı elma	ئاچچىق ئالما
acemi er	ئەسكەرلىككە يېڭىدىن قوبۇل قىلىنغان ۋە ھەربىي مەجبۇرىيەتنى تاماملىمىغان ئەر كىشى	acı ılgın	يۇلغۇن
acem kılıcı	ئىككىلا تەرىپى كەسكىن قىلىچ	acı gelmek	ئازابقا قويماق، ھەسرەت چەكتۈرمەك، بىئارام قىلماق
acemi ocağı	ئوسمانلى دەۋرىدە ئىشك باقارلارنى يېتىش- تۈرىدىغان مەكتەپ	acı marul	ياۋا جۇخارگۈل
acemi oğlanı	خىرىستىيانلاردىن توپلانغان يېنىچار ئەس- كىرى	acı meyan	چۈچۈكبۇيا
acemice	گۆدەكلەرچە، سەبىيلەرچە، تەجرىبىسىز ھالدا	acı patlıcan	كېرەكسىز نەرسە
acemileşme	نادانلىشىش، گالۋاڭلىشىش، تەجرىبىسىز- لىشىش، گۆدەكلىشىش	acı sakız	قارىغاي يىلمى، دېۋىرقاي
acemileşmek	نادانلاشماق، تەجرىبىسىزلەشمەك، گۆدەكلە- شمەك، تەمتىرىمەك	acısı çıkmak	ئاچچىقى چىقماق؛ ئاغرىقى چىقماق
acemilik	خاملىق، تەجرىبىسىزلىك، گۆدەكلىك، تەمتىرەش	acısını çıkarmak	ئاچچىقىنى چىقارماق؛ ئاغرىقىنى چىقا- رماق
acemilik çekmek	تېخى قىلىپ كۆنمىگەن بىر ئىشنى قىلىپ قىيىنچىلىققا ئۇچرىماق، تەمتىرىمەك	acı söylemek	ھەقىقەتنى سۆزلىمەك، ھەقىقىي ئەھۋالنى دېمەك
acemilik etmek	گۆدەكلىك قىلماق، ئويلانمايلا ئىش قىلماق	acı söz	ئاچچىق سۆز، كىشىنىڭ ئار- نومۇسىغا تېگىدىغان، رەنجىتىدىغان سۆز
acemleşme	گۆدەكلىشىش، تەمتىرەش	acı tatlı	ياخشى-يامان
acemleşmek	ئىران مەدەنىيەتنى تارقىتىش	acı yavşan	ئاچچىق ئەمەن
acemleştmek	ئىراننىڭ مەدەنىيەتلىرىنى تارقىتىش	acı yetimi	ئاغرىق سېزىمىنى يوقىتىش
acente	ئىش باشقۇرۇش ئورنى؛ بانكىنىڭ شۆبىسى؛ شۆبە با- شلىقى	acıca	ئېچىنىشلىق ھالدا؛ ئازابقا تولغان، ئىنتايىن ئېچىنىشلىق
acep	ئەجىبا	acıklı	ئېچىنىشلىق؛ ماتەملىك، مۇسەبەتلىك
aceze	ئاجىزلار، كۈچسىزلەر، مادارسىزلار	acıklı komedi	تىراڭكومېدىيە
acı	دەرت، ھەسرەت، ئاچچىق؛ ئاغرىق؛ ئۆچ، ئىنتىقام؛ قايغۇلۇق، ئازابلىق، ئېچىنىشلىق	acıkmak	قورسىقى ئاچماق
acı acı	قايغۇلۇق، ھەسرەتلىك، ئازابلىق، قورقۇنچۇلۇق	acıktırmak	قورسىقىنى ئاچۇرۇۋەتمەك، ئاچ قويماق
acı ağaç	كاۋاسىيە	acılanmak	تەمى ئاچچىق بولماق، ئاچچىقلاشماق؛ ئازابلانماق
acı söylemek	ئاچچىق سۆزلەش، ھەقىقەتنى ئېيتىش	acılaşmak	تەمى بۇزۇلماق، ئاچچىقلاشماق؛ ئازابلاندىغان، قىيىن ئەھۋالدا قالماق
acı badem	ئاچچىق بادام	acılaştırmak	ئاچچىقلاشتۇرماق
acı bakla	بۆرە پۇرچىقى	acılı	ئاچچىق، ئاچچىق قوشۇلغان؛ ئازابلانغان، ئازابلىق، ھە- سرەت چەككەن
acı bal	ئاچچىق ھەسەل، ھەرلەرنىڭ ئاچچىق گۈل شى- رى	acıma	ئىچى ئاغرىش، قايغۇرۇش، ئازابلىنىش؛ بىئاراملىق
		acımak	ئاچچىقلاشماق؛ ئاغرىماق، ئاغرىق ھېس قىلماق؛ ئېچىنماق، ئىچى ئاغرىماق
		acımasız	شەپقەتسىز، باغرى تاش، رەھىمسىز

acımlık	كېنىتىيانا (بىر خىل ئۇرۇقى زەھەرلىك ئۆسۈملۈك)	açar	ئاچقۇچ؛ ئىشتىھا ئاچىدىغان نەرسە
acımsı	ئاچچىق-چۈچۈك، قاڭسىق؛ رەھىمسىز، باغرى تاش	aç göz	ئاچكۆز، تويماس، تاماخور، تويمىغور
acımtırak	ئاچچىق-چۈچۈك، قاڭسىق؛ رەھىمسىز، باغرى تاش	aç gözlü	ئاچكۆز، تويماس، تاماخور، تويمىغور (كشى)
acıacak	ئادەمنىڭ ئىچىنى ئاغرىتىدىغان، ھېسداشلىقنى كەلتۈرىدىغان	aç gözlülük	ئاچكۆزلۈك، تاماخورلۇق، تويمىغورلۇق، تاما
acıdırmaq	ئېچىندۇرماق	aç gözlülük etmek	ئاچكۆزلۈك قىلماق، تاماخورلۇق قى-
acılmak	ئېچىنىلماق، باشقىلارنىڭ ئېچىنىشىغا قالماق	اچ کالماق	ئاچ قالماق، قورسقىنى تويمغۇرالماسلىق؛ كەمبە- غەللەشمەك
acımak	ئېچىنماق، كۆڭلى يېرىم بولماق	aç karnına	ئاچ قورساققا
acısı çıkmak	بولۇشسىز، ناچار نەتىجە مەيدانغا كەلمەك	aç susuz kalmak	ئاچ-يالىڭاچ ياشىماق، كۈن ئېلىشى تەسكە توختىماق
acırak	ئاچچىقراق	بۇلۇڭ، ئۆز-ئارا كېسىشكەن ئىككى سىزىق ياكى ئىككى يۈزدىن ھاسىل بولغان شەكىل	اچى
acısız	ئاچچىقى يوق؛ ئاغرىقى يوق، بىئارام بولمىغان؛ ئا- زابلمايدىغان	بۇلۇڭ ئۆلچەش تېخنىكىسى	اچى ölçüm
acıtış	ئاغرىتىش، ئاغرىتىش شەكلى	ئاچقۇچى	اچıcı
acıtma	ئاغرىتىش	خىزمىتىدىن ئېلىپ تاشلانماق	اچığا alınmak
acıtmak	ئاغرىتماق، ئاغرىق ھېس قىلىشىغا سەۋەب بولماق	بىر خىزمەتچىنى مەلۇم مەزگىل خىزمىتىدىن ئېلىپ تاشلاش	اچığا alma
acibe	ھېچ كۆرۈلمىگەن، ئاز ئۇچرايدىغان، ئادەتلەنمىگەن، ھەيران قالدۇرىدىغان نەرسە	خىزمىتىدىن ئېلىپ تاشلىماق	اچığا almak
acil	جىددىي، تېز، چاپسان، كېچىكتۈرگىلى بولمايدىغان	خىزمىتىدىن ئېلىپ تاشلىماق	اچığا چىكarmak
acil ihtiyaç kredisi	جىددىي ياردەم تولۇقلىما قەرز پۇلى	ئېنىق بولماق، ئاشكارىلانماق؛ كېلىشىلمەك	اچığا چىkmak
acil servis	جىددىي قۇتقۇزۇش ئۆيى	خىزمىتىدىن ئېلىپ تاشلانماق	اچığا vurmak
acilen	جىددىي، دەرھال، تېز، چاپسان، كېچىكتۈرمەيلا	ئاشكارىلىماق، ئېنىقلىماق؛ مەخپىيەتلىكنى ئوتتۇرىغا چىقارماق	اچığى چىkmak
aciz	قولى قىسقا، كەمبەغەل؛ ئىقتىدارسىز	يوشۇرۇپ قويۇلغان پۇل ياكى مالنىڭ كېمى- يىپ كەتكەنلىكى ئاشكارىلانماق	اچığىنى kapatmak
aciz kalmak	ئاجىز كېلىپ قېلىش، كۈچى يەتمەسلىك	پۇلنىڭ ياكى مالنىڭ كېمەيگەن قى- سىمىنى تولۇقلىماق	اچىk
acizlik	قەلبىيەتسىزلىك، ئىقتىدارسىزلىق، پاراسەتسىزلىك	ئوچۇق؛ يىراق يەر؛ دېڭىز ياقىسىغا يېقىن يەر؛ بوش ئو- رۇن، قۇرۇق يەر؛ كەم قىسىم	اچىk
acizane	كەمىنلىرى؛ پېقىر (سۆزلىگۈچىنىڭ ئۆزىنى تۆۋەن) تۇتۇپ ئاتىغان سۆزى	ئوچۇق، يوشۇرۇن، يوشۇرۇنلۇق، يوشۇرۇنلۇق	اچىk
acube	غەلىتە كىشى	ئوچۇق، ئوچۇق ئېغىل	اچىk
acul	تېز، چاپسان	ئەخمەق، ئېغىزى بوش	اچىk
acun	دۇنيا	باھا تالاشتۇرۇپ سېتىش، كىم ئاشتى قىلىپ سېتىش	اچىk
acuze	قېرى موماي، سەت ۋە قىلىقسىز خوتۇن	مەلۇم مەزگىل ئىچىدە ئىناۋەتلىك بولغان كېلىش- كېتىش ۋاقتى ئېنىق بولمىغان بېلەت	اچىk
acyo	ئۆسۈم، پىرسەنت	غەلبە ۋە مەدھىيە بىلەن	اچىk
aç	ئاچ (قورسقى)؛ كەمبەغەل، يوقسۇل؛ ئاچكۆز، كۆزى تويماس	سوممىسى يېزىلمىغان زاپوم ياكى چەك	اچىk
aç acına	ئاچ قورساق، ھېچ نەرسە يېمەي	تاموژىنىسىز يەر، تاموژنا ئېغىزى بولمىغان رايون	اچىk
aç bırakmak	ئاچ قويماق		
aç biilaç	دايم ئاچ يۈرىدىغان، ئۆزىنى تاشلىۋەتكەن		
açacak	ئاچقۇچ		
açan	ئىستىلاچى، ئىستىلا قىلغۇچى		
açalya	كاككۇك گۈلى، ئازاليا گۈلى		

açık celse	ئوچۇق سوت	بەرمەك
açık çek	پۇلنىڭ مىقدارى يېزىلمىغان چەك	ئېغىزچە ياكى يېزىقچە چۈشەندۈرۈش
açık deniz	ئوچۇق دېڭىز، چېگرا سىرتىدىكى دېڭىز	بەرمەك، ئىزاھات بەرمەك
açık duruşma	ئوچۇق سوت	ئاشكارىلانماق، ئوتتۇرىغا چىقماق، ئىزاھات
açık düşme	بەدىنىنى ياغلاپ چېلىشقاندا يېڭىلىگۈچىنىڭ دۈمبىسى بىلەن يەرگە يىقىلىشى	بېرىلمەك
açık elli	قولى ئوچۇق، مەرد	ئاشكارىلانماق، ئوتتۇرىغا چىقارماق، ئىزاھات
açık ellilik	قولى ئوچۇقلۇق، مەردلىك	بەرگۈزمەك
açık fikirli	ئوچۇق پىكىرلىق، دادىل پىكىرلىك	يىراقلىق؛ مەيدان؛ مۇساپە، ئارىلىق؛ سۇس (رەڭ)؛ ئېچىلىپ قېلىش؛ بوشلۇق
açık hava	ئوچۇق ھاۋا، بۇلۇتسىز ھاۋا؛ باغچا ۋە مەيدان قا- تارلىق ئۈستى ئوچۇق يەرلەر	ئىش بەرمەسلىك؛ يۇرت-ماكانسىز قو- يۇش؛ باشقىلارغا قىلغان ياخشىلىقنى مەلۇم بىرىگىلا قىلماسلىق
açık hava sineması	ئۈستى ئوچۇق كىنوخانا (يازدا كىنو قويۇلىدىغان)؛	ئىشلىمەستىن، بىكاردىن؛ يىراقتىن، ئۇزاقتىن؛ ئاشكارا
açık hava tiyatrosu	ئۈستى ئوچۇق تىياتىرخانا (يازدا ئويۇن قويۇلىدىغان)؛	يالىڭاچ ئۇرۇقلۇق ئۆسۈملۈكلەر
açık hesap	نەق پۇل ياكى زاپوم بەرمەيلا قىلىنغان ھېساب	ئىشلىمەي، غايىبىتىن تاپماق
açık imza	بوش قەغەزگە قويۇلغان ئىمزا	ئىشلىمەي پۇل ئالماق
açık kalpli	قەلبى ئوچۇق، قەلبى پاك، ئاقكۆڭۈل، سەمىمىي	بىر سەھنىنىڭ ئوخشىمىغان يەرلەردىن لېنتىغا ئېلىنىشى
açık kapı politikası	ئىشكىنى ئېچىۋېتىش سىياسىتى	ئېچىلىش
açık konuşmak	ھەقىقەتنى سۆزلىمەك، ھەقىقىي ئەھۋالنى دېمەك	بەدىنىنى ئېچىپ كىيىنىشكە باشلىماق
açık maaşı	خىزمەتتىن ئايرىلغاندىن كېيىن بىر قانچە ئا- يىغىچە بېرىلىدىغان مائاش	ئېچىلىش، يېڭى بىر ئىشنىڭ ياكى قۇرۇلۇشنىڭ باش- لىنىشى
açık olmak	ئوتتۇرىغا چىقماق، ئاشكارىلانماق	ئېچىلماق؛ ياخشىلانماق؛ ئۇزاقلاشماق؛ ئەركىنلە- شمەك؛ باشلىماق
açık oy	پىكىر قىلغۇچىنىڭ كىملىكى ئېنىق بولغان ئوي، ئاشكارا ئوي	تۈزلىمەك
açık öğretim	ئوچۇق دەرس، رادىئو-تېلېۋىزىيە قاتارلىق تاراتقۇلاردا بىۋاسىتە تارقىتىلغان دەرس	ئېچىش، ئېچىلىش
açık saçık	ئۆرپ-ئادەتكە خىلاپ ھالدا بەك ئوچۇق كىيىنگەن، بەدىنىنى ئېچىۋالغان	شەرھ، شەرھلەش
açık saçık konuşmak	جىنسى مۇناسىۋەتكە مۇناسىۋە- تلىك تېمىلارنى ئوچۇق-ئوچۇق سۆزلىمەك	شەرھلىمەك، بايان قىلماق
açık senet	ئوچۇق توختام، ئوچۇق زاپوم	ئىلگىرىلەش، تەرەققىيات، تەرەققىي قىلىش؛ يېيىلىش (ماتېماتىكا)
açık sözlü	گېپى ئوچۇق، گەپنى يوشۇرۇۋالمايدىغان	تەرەققىي قىلماق، راۋاجلانماق
açıkça	يوشۇرماستىن، ئاشكارا، چۈشىنىشلىك قىلىپ	بىر يەرنىڭ خۇسۇسىيەتلىرىنى بىلىش ئۈچۈن تەتقىق قىلماق
açıkgöz	ئۇستات، قۇۋ، قىرت، بوشلۇقتىن ئۈنۈملۈك پايد- لىنىشنى بىلگەن	بۇلۇڭ ئۆلچىگۈچ
açıkçı	ھايانكەش	بۇلۇڭ بىلەن مۇناسىۋەتلىك
açıklama	ئاخبارات، خىتابنامە، بايانات، ئىزاھات	بۇلۇڭلۇق تېزلىك
açıklanmak	بىلدۈرمەك، ئۇقتۇرماق، چۈشەندۈرمەك، ئىزاھ	ئېچىلىش؛ كىرىش، باشلاش
		پەردازلىغۇچ، پارقىراتقۇچ؛ توم سۈمبە؛ ئاچقۇچ
		پەردازلىماق، پارقىراتماق
		پەرداز قىلغۇچى، پارقىراتقۇچى؛ پەردازلاش ئۈسكۈنىسى؛ ئاچقۇچ ياسىغۇچى

açıklama	پەردا: لاش، پارقىرىتىش	هەقىلىرىنى ئادا قىلماق
açıklanma	پەردا: لاش، پارقىرىتىلىش	ئادەم، ئىنسان؛ ئەر كىشى؛ ئالىيجاناب كىشى؛ خىزمەتچى adam
açkılıatma	پەردا: لاش، پارقىرىتىش	مالاي؛ تەربىيىلىك، بىلىم ئەھلى؛ ياخشى مەجەزلىك
açkılıatmak	پەردا: قىلدۇرماق، پارقىراتماق	ئاتاش، بېغىشلاش adama
açkılı	پەردا: لانغان، پارقىرىتىلغان	سەدىقە، قۇربانلىق؛ ئاتماق، بېغىشلىماق، تاپشۇرماق adamak
ackısız	پەردا: لانمىغان، پارقىرىتىلمىغان	تولۇق، مۇكەممەل، ياخشى، ئوبدان adamakılı
açlık	ئاچلىق، كەمبەغەللىك، يوقسۇللۇق؛ تاماخورلۇق	يېتىشتۈرمەك، تەربىيەلىمەك، خەلققە پايدى- adam etmek
açlık çekmek	ئاچلىق، يوقسۇللۇق ئىچىدە ياشىماق	بىلىق قىلماق
açlıktan ölmek	قورسقى ئۆلگۈدەك ئاچماق؛ ئاچلىقتىن ئۆلمەك	ئادەمگە خاس، ئادەمگە ماس كېلىدىغان adamca
açma	ئېچىش؛ ئېچىلغان بوز يەر؛ كىرىش-چىقىش يېرى؛	بىچارە adamcağız
açmacı	يېڭى تۈزلەنگەن يەر؛ ياغلىق نان	بىچارە كىشى، كەمىستىلگەن كىشى adamcık
açmacılık	ياغلىق نان ياققۇچى ياكى ساتقۇچى	ئادەمدىن ئۆركىمەيدىغان، ئادەمگە ئۆگەنگەن adamcıl
açmak	ئاچماق؛ كېڭەيتمەك؛ ياراشماق؛ ئېيتماق؛ يارماق؛ كە- رىمەك؛ ئۆچلىماق؛ قېنىقلاشتۇرماق	ئەرمەكلىك، ئادەمدىن ئۆركىمەسلىك adamcılık
açmalık	كىر چىقىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ماددا	ئىنسانشۇناسلىق adamizm
açmaz	تۈيۈق يول، قىيىن ۋەزىپە؛ ھىيلە، قەست؛ كىنايە ۋە تەنە سۆز؛ ئاچماس شاھماتتا	ئادەمگەرچىلىك، ئىنسانغا لايىق ھال ۋە ھالەت adamlık
açtırma	ئاچقۇرۇش، ئاچتۇرۇش	ياردەمچىسىز، خىزمەتچىسىز، يولداشسىز، ئەرسىز adamsız
açtırmak	ئاچقۇرۇماق، ئاچتۇرماق	ئادانا (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى) Adana
ad	ئات، ئىسىم؛ شۆھرەت، نام	ئادانا كاۋىپى Adana kebabı
ada	ئارال؛ يول ۋە سۇ ئوتتۇرىسىدىكى قۇرۇقلۇق	ئاتىلىش adanma
adacık	كىچىك ئارال	ئاتالماق، ئاتاپ قويۇلماق adanmak
adacyo	مۇڭلۇق كۈي	ئەدەبلەر («ئەدەب» نىڭ كۆپلۈكى)؛ قائىدە، يوسۇن، âdap
adak	نەزىرە، ئاتالغان نەرسە	تەرجىمە قىلىنغان ئەسەرنى جەمئىيەتتىكى adaptasyon
adaklama	ئاياغلىنىش، كىچىك بالىنىڭ مېڭىشىنى ئۆگىنىشى	كىشىلەرنىڭ ياشاش ئادىتىگە ماسلاشتۇرۇش
adaklamak	ئاياغلىنماق، مېڭىشىنى ئۆگەنمەك	ماسلاشتۇرۇلغان adapte
adaklanma	ئاياغلىنىش	ماسلاشماق adapte olmak
adaklanmak	ئاياغلىنماق، مېڭىشىنى ئۆگەنمەك	ئاداپتېر، ماسلاشتۇرغۇچ adaptör
adaklı	مەلۇم نەرسىگە ئاتالغان، نەزىر ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان؛ پۈنۈشۈپ قويۇلغان	ئىسمى ئوخشاش ئىككى كىشى، ئىسىمداش، ئانداش adaş
adaklık	نەزىرگە ئاتالغان يەر ياكى ھايۋان	ئىسىمداشلىق adaşlık
adaksız	نەزىرگە ئاتالمىغان؛ توي قىلىشقا پۈتۈشمىگەن	ئاتىغۇرۇش adatma
adale	بۇلجۇڭ گۆش، مۇسكۇل	ئاتاپ قويغۇرۇماق، سەھىقە قىلدۇرماق adatmak
adaleli	مۇسكۇللىق، مۇسكۇللىرى تەرەققىي قىلغان	ئاداۋەت، ئۆچ-ئاداۋەت adavet
adalesiz	مۇسكۇلسىز	نامزات aday
adalet	ئادالەت؛ ئەدىلىيە ئورگىنى	نامزات كۆرسەتمەك aday göstermek
adalet dağıtmak	كىشىلەرنىڭ قانۇندا كۆرسىتىلگەن	نامزات بولماق aday olmak
		ئىككى ياكى ئۈچ جۈپ بېلىق كېمىسى adayavrusu
		نامزاتلىق adaylık
		ئىسىمشۇناس adcı
		ئىسىمشۇناسلىق adcılık

ad çekmek	چەك تارتماق	adlı	ناملىق، ئىسىملىق
adedilmek	سانالماق، ھېسابلانماق	adli	ئادالەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك
addetmek	ھېسابلىماق، تونۇماق	adli makan	ئادالەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنىڭ بىر تەرەپ قىلىنىدىغان دۆلەت ئورگىنى، ئەدلىيە ئورگىنى
addolunmak	سانالماق، ھېسابلانماق	adli merci	ئادالەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئىلتىماس قىلىش ئورنى
adedi	سانى بويىچە، دانە	adli polis	ئەدلىيە ساقچىسى
aded	دانە، تال	adli sicil	ئەدلىيە خاتىرىلەش ئۇسۇلى
adem	يوقلۇق، بولۇشسىزلىق	adli tabip	ئەدلىيە دوختۇرى، قانۇن دوختۇرى
Âdem	ئادەم ئەلەيھىسسالام، تۇنجى پەيغەمبەر	adli tıp	قانۇن دوختۇرى، دوختۇرخانىنىڭ ئەدلىيەگە خىزمەت قىلىدىغان تارمىقى
ademiyet	ئىنسانلىق، ئىنسانلىق ھالى	adliye	ئەدلىيە، سوت ئورگىنى
adet	سان، دانە، تال	adliyecı	ئەدلىيە خادىمى
adeta	ئادەتتىكىدەك	adliyecilik	ئەدلىيەچىلىك، ئەدلىيە خىزمىتى
adetçe	سان جەھەتتىن، سانى جەھەتتىن	adrenalin	ئادېرنالېن، ئېپېپرىن
adıl	ئالماش	adres	ئادرېس، تۇرۇناتقان ئورنى، جايلاشقان يەر
adı batmak	ئۇنتۇلماق، ئىسمى خاتىرىلەنمەسلىك	adres rehberi	ئادرېس خاتىرىسى، ئادرېس دەپتىرى
adı belirsiz	نام چىقارمىغان، نامى يوق، ئىسمى يوق، كىم-لىكى ئېنىق بولمىغان	adsız	ئاتسىز، ئىسىمسىز، ئىسمى يوق؛ تونۇلمىغان، مەشھۇر بولمىغان، نامى چىقمىغان
adı çıkmak	يامان نام ئالماق	adsız parmak	نامسىز بارماق، ئۈزۈك سالىدىغان بارماق
adım	قەدەم، چامدام	aerobik	تېز رېتىملىق مۇزىكىغا ئويناغان گىمناستىكا
adım adım	قەدەم مۇ قەدەم، بىر-بىرلەپ، ئاستا-ئاستا	aeroloji	ئاېرولوگىيە
adım atmak	قەدەم باسماق؛ يېڭى بىر ئىشنى باشلىماق	aerolojik	ئاېرودىنامىك، ئاېرودىنامىكىغا مۇناسىۋەتلىك
adımlamak	قەدەملىمەك	af	كەچۈرۈم، ئەپۇ؛ خىزمىتىدىن بوشىتىش
adımlarını açmak	مېڭىشنى تېزلەتمەك	af dilemek	كەچۈرۈم سورىماق
adımlarını seyrekleştirmek	مېڭىشنى ئاستىلاتماق	afacan	ئەقىللىق ۋە كەپسىز (بالا)
adımlik	قەدەم ئۇزۇنلۇقىدىكى؛ قەدەملىك	afacanlaşmak	كەپسىزلەشمەك، شوخلاشماق
adım başı	بىر-بىرىگە يېقىن يەردە، دائىم	afacanlık	كەپسىزلىك، شوخلۇق
adına	نامغا، ھېسابغا، باشقىلارنىڭ ئورنىغا	afak	«ئۇپۇق» نىڭ كۆپلۈك شەكلى، تۆت تەرەپ
adi	ئاددىي؛ تېڭى پەس، ناچار	âfaki	مەنسىز، قۇرۇق (سۆز)، تاغدىن-باغدىن
adi kesir	ئاددىي كەسىر	afal afal	ھەيرانلىق، ئەجەبلىنىش
adi suçlu	ئاددىي گۇناھلارنى قىلغان كىشى	afallamak	ھەيرانلىقتىن ھاڭ-تاڭ قالماق
adil	ئادىل، ھەقىقەتنى ياقىلىغان، ھەقتىن قورقىدىغان	afallaşmak	ھەيران قالماق، ھاڭ-تاڭ قالماق
adileşmek	ئاددىيلاشماق	afallaştırmak	ھەيران قالدۇرماق، ھاڭ-تاڭ قالدۇرماق
adilane	ئادىللىق بىلەن، ھەققانىي	afallatımak	ھەيران قالدۇرماق، ھاڭ-تاڭ قالدۇرماق
adilik	پەسكەشلىك، ئاددىيلىق، تېڭى پەسلىك	afat	ئاپەتلەر («ئاپەت» نىڭ كۆپلۈكى)، بالايى-ئاپەتلەر
adillik	ئادالەت، خالىسلىق، ئادىللىق، ھەققانىيلىق	afazi	سۆز چۈشۈپ قىلىش
adisyon	ئاشخانا، مېھمانخانا دېگەندەك يەرلەردە ھېسابات قىلىش	afarin	ئاپىرىن؛ تەقدىرنامە (ئوقۇغۇچىلارغا بېرىلىدىغان)
adlandırmak	ئات قويماق، ئىسىم قويماق	afarin almak	ئالغىشلىماق، بارىكالاغا ئېرىشمەك، تەقدىر-
adlaşmak	ئىسىملاشماق، ئىسىم بولۇپ قالماق		
adlaştırmak	ئىسىملاشتۇرماق		

aférist	لەئەمەك	afur tafur	كۆز-كۆز
afet	ھايانكەش	afyon	ئەپيۇن
afetzedede	بالا، ئاپەت، قاز؛ بەك گۈزەل ئايال ياكى قىز	ag	كۈمۈشنىڭ خىمىيەلىك ئېلىمىنت بەلگىسى
affedilme	ئاپەتكە ئۇچرىغان	aga	ئاغا، ئاكا
affedilmek	كەچۈرۈم قىلىنىش، ئەپۈ قىلىنىش	agâh	بىلىملىك، بىلىدىغان، خەۋىرى بار
affetmek	كەچۈرۈم قىلىنماق، ئەپۈ قىلىنماق	agâh olmak	خەۋەردار بولماق، ئۇچۇرغا ئىگە بولماق
affeylemek	كەچۈرۈم قىلماق، ئەپۈ قىلماق	agami	سۇنئىي قۇشى
afgan	ئافغان مىللىتى، ئافغان	agel	ئەرەب ئەلىپبەسى يىغىلىقىنىڭ ئۈستىگە چىكىۋالدىغان يۈ-گۈدىن توقۇلغان چەمبەر باغ
afganlı	ئافغان مىللىتى، ئافغان	aglütinasyon	ئويۇش ئىقتىدارى
afi	ئافىي، نومۇر كۆرسىتىش؛ ھاكاۋۇر، مەنمەنچى	agnosi	ئايىرىلماسلىق، تونۇيالماسلىق
afi kesmek	بىرسىگە پوچىلىق قىلماق، يولسىزلىق قىلماق	agnostik	بىلگىلى بولماسلىق نەزەرىيەسى تەرەپدارى
afif	ئىپپەتلىك، نومۇسلىق	agraf	ئاسما، ئىلمەك، قارماق
afife	ئىپپەتلىك، نومۇسلىق (قىز-ئاياللار)	agrafi	خەت يازالماسلىق كېسىلى
afili	ساختا قىياپەتكە كىرىۋالغان، ئويۇن كۆرسەتكەن	agreman	بىر ئەلچىنىڭ باشقا بىر دۆلەتكە ئەلچى بولۇپ بېرىشتىن بۇرۇن لازىم بولىدىغان تەكلىپنامىسى
afiş	پلاكات، لوزۇنكا، رەسىملىك ئېلان	agu	ۋاي-ۋوي (تەئەججۈپلىنىشنى بىلدۈرىدۇ)
afiş asmak	تامارغا ئېلان چاپلىماق	agucuk	تەئەججۈپلىنىش
afiş yutmak	يالغان-ياۋىنداق گەپلەرگە ئالدىنماق	agulamak	بوۋاقلارنىڭ «ھە ھە...» دەپ ئاۋاز چىقىرىشى
afişçi	ئېلانچى، پلاكاتچى	âguş	قۇچاق
afişçilik	ئېلانچىلىق	ağ	تور، باغ؛ ئاغ (ئىشتان ئېغى)؛ توزاق
afişe	ئاشكارىلانغان	ağ atmak	بېلىق تورىنى سۇغا تاشلىماق
afişleme	ئېلان بېرىش خىزمىتى	ağ çekmek	بېلىق تورىنى يىغماق
afişlemek	ئېلان بەرمەك، ئېلان قىلماق	ağ iğnesi	تور تىكىشكە ئىشلىتىلىدىغان يىڭنە
afiyet	سالامەتلىك، ئامان-ئېسەنلىك	ağ ipliği	تور تىكىشكە ئىشلىتىلىدىغان يىپ
afiyet olsun	ئاش بولسۇن، سىڭسۇن (تاماق)، سالامەت بولۇڭ	ağ kurdu	ئالما ۋە ئۇرۇككە ئوخشاش قۇرۇتلىدىغان مېۋە-بىلىرىگە چۈشىدىغان زىيانلىق قۇرت
afiyetle	ئىشتىھا بىلەن، كۆڭۈللۈك	ağa	ئاغا؛ ئاكا، تاغا، چوڭ ئاكا؛ باي
afoni	زۇۋانسىزلىق، گاجىلىق، تىلى تۇتۇلۇش	ağababa	دادا، چوڭ ئاتا
aforizm	ئوبرازلاشتۇرۇش	ağabey	ئاكا، تاغا
aforoz	چېركاۋدىن قوغلاپ چىقىرىش جازاسى	ağabeylik	ئاكىلىق
aforozlama	چېركاۋدىن قوغلاپ چىقىرىش	ağaç	دەرەخ؛ ياغاچ؛ توقماق، تاياق، تىرەك
aforozlamak	چېركاۋدىن قوغلاپ چىقارماق	ağaççık	كىچىك ياغاچ، كۆچەت
afsun	سېھىر، تىلىسىم، ئازايىم، ئارۋاق، ئەپسۇن	ağaççılık	ياغاچچىلىق
afsunçu	جادۇگەر، سېھىرگەر، ئەپسۇنچى، پالچى، بېرىخون	ağaçlı	ياغاچلىق
afsunçuluk	جادۇگەرلىك، ئەپسۇنچىلىق، پالچىلىق	ağaçlık	ئورمانلىق؛ ياغاچ قويۇلغان يەر
afsunlu	ئەپسۇنلۇق، ئەپسۇن ئوقۇلغان؛ مەپتۇن قىلىدىغان، جەلپ قىلارلىق	ağaçlıklı	كۆپ ياغاچلىرى بار بولغان يەر
aft	زەمبىرۇغلۇق ئېغىز ياللۇغى، جاۋىغاي ياللۇغى	ağalanmak	تەكەببۇرلۇق قىلماق، مەنمەنچىلىك قىلماق
aftos	دوست، ئاداش، ئاشنا	ağalık	سېخىيلىق، مەردلىك؛ تەجرىبىلىك، پېشقەدەملىك

سالماقلىق	اڭىر ezgi	ئاستا ئاھاڭ، ئاستا رېتىملىق مۇزىكا
اڭان ئاقما يۇلتۇز؛ ئاسمانغا چىقىش، ھاۋاغا كۆتۈرۈلۈش	اڭىر iŕitmek	قۇلىقى ياخشى ئاڭلىماسلىق
اڭارما ئاقىرىش، تاڭ ئېتىش	اڭىرلىك	ئېغىرلىق، ئېغىرچىلىق؛ ئاستىلىق؛ مەسئۇلىيەت؛ ئۇ- مەسئۇلىيەت؛ سىقىلىش، ئىچى پۇشۇش
اڭارماق؛ تاڭ ئاتماق، ئايدىڭلاشماق؛ چوڭ بولماق، قېرىماق	اڭىش	ھور چىقىش؛ چىقىش، يۇقىرىغا ئۆرلەش
اڭارىك ئاقىرىپ كەتكەن، رەڭگى ئۆچكەن	اڭىت	مەرسىيە؛ يىغلاش
اڭارتى سۈت، قېتىق، قايماق، قېمىز قاتارلىق يېمەك-ئىچمەكلەر	اڭىز	ئېغىز؛ قۇدۇق ۋە يول ئاغىزى؛ قېتىم، نۆۋەت؛ ئوغۇز سۈتى؛ بىس (پىچاقنىڭ)؛
اڭارماق ئاقارماق	اڭىزى	ئېغىز بىلەن مۇناسىۋەتلىك
اڭارتماق؛ پارقىراتماق؛ پاكىزلىماق، تازىلىماق؛ رەڭگىنى ئاچماق	اڭىز alıŕkanlıęı	ئاغىزىدىن چۈشۈرمەيدىغان سۆز، ئادەت سۆزى
اڭارتىلماق ئاقارتىلماق	اڭىزدان اڭىزا	ئېغىزىدىن ئېغىزغا
اڭدالى قىيام بولغان، قويۇقلاشقان، مەلھەم بولغان؛ ئوچۇق بولمىغان، ئۇقۇمسىز، تۇتۇق	اڭىزلاماك	بىر ئىشنى ئاسانلاتماق؛ ئىككى پارچىنى بىر- لەشتۈرۈش ئۈچۈن بىر پارچىدىن ئېغىز ئاچماق
اڭى ئوغا، زەھەر	اڭىز birlięi	بىر تېمىدا ئوخشاش پىكىرلىشىش، ئېغىز بىر- لىكى، تىل بىرىكتۈرۈۋېلىش، پۈتۈشۈش
اڭى ئېغىل، قوتان؛ ئاي ۋە بەزى يۇلتۇزلارنىڭ ئەتراپىدىكى يورۇقلۇق چەمبىرى	اڭىز birlięi etmek	بىر تېمىدا ئوخشاش پىكىرگە كە- لەمەك، تىل بىرىكتۈرۈۋالماق، پۈتۈشمەك
اڭىلانماق زەھەرلەنمەك	اڭىز deęiŕiklięi	تاماق تۈرىنىڭ ئۆزگىرىشى
اڭىلى زەھەرلىك، زەھەر سېلىنغان	اڭىز deęiŕtirmek	باشتا دېگەن گېپىنى كېيىن ئۆزگەرتىپ دېمەك
اڭىم قاداق (يۇتقا ئۆسۈپ قالغان)	اڭىز kahyası	ساقال تارغىقى، باشقىلارنىڭ گېپىگە قوشۇق سالىدىغان كىشى
اڭىملى قاداقلىق، قاداق چىقىپ قالغان (يۇت)	اڭىز kavgası	تىللىشىش، سوقۇشۇش
اڭىنماق ئېغىنماق (ھاياۋانلارنىڭ يەردە يېتىپ يۇمىلىشى)	اڭىز niŕanı	ئېغىزلاندۇرۇش، ئاغزى پۈتۈشكەن توي
اڭىر ئېغىر؛ قىممەتلىك، قەدىرلىك؛ يوغان، زور، چوڭ؛ ئاستا؛ مۇشكۈل، خەۋپلىك، قىيىن	اڭىز satmak	ئۆزىنى ماختىماق
اڭىر اڭىر ئېغىر-ئېغىر، ئاستا-ئاستا، ئالدىرماي	اڭىز tadı	راھەت، تىنچلىق، كۆڭۈلدىكىدەك تۇرمۇش، ھوزۇر
اڭىرايىك ئېغىر ئايغ، تۇغۇشقا ئاز قالغان (ئايال)	اڭ kepçe	بېلىق تورى
اڭىرباشلى سالماق، ئېغىر-بېسىق	اڭلاماك	يىغلىماق؛ شىكايەت قىلماق، دەرد تۆكمەك؛ فاتتىق
اڭىرباشلىلىك سالماقلىق، ئېغىر-بېسىقلىق	اڭلاماك	تەلەپ قىلماق
اڭىرچا ئېغىر، بەك ئېغىر؛ ئاستا-ئاستا؛ سالماقلىق بىلەن	اڭلاتماق	يىغلاتماق
اڭىرچانلى ئاستا ئىش قىلىدىغان، مىس-مىس؛ يېقىمسىز؛ ھورۇن؛ ئىككى قات	اڭلایا اڭلایا	يىغلاۋېرىش
اڭىرچانلىلىك مىس-مىسلىق، ھورۇنلۇق	اڭما	ئېقىش
اڭىر ceza بەش يىللىق ياكى بەش يىلدىن يۇقىرى قاماق جازاسى	اڭماق	ھاۋاغا ئۇچماق، ئاسمانغا كۆتۈرۈلمەك؛ ساڭگىلىماق، ئېگىلمەك
اڭىر çekmek تارازىدا ئېغىر كەلمەك	اڭنام	قوي، ئۆچكە قاتارلىقلاردىن ھەر يىلى ئېلىنىدىغان تۇپاق بېجى
اڭىر durmak ئەستايىدىللىق بىلەن، ئېغىر بېسىقلىق بىلەن سالماقلىق بىلەن ئىش قىلماق	اڭناماك	ئېغىنماق (ھاياۋانلارنىڭ يەردە يېتىپ يۇمىلىشى)
اڭىر söz ئېغىر گەپ، كىشىنىڭ كۆڭلىنى رەنجىتىدىغان سۆز	اڭنامى	ھاياۋان بېجى يىغقۇچى
اڭىر top كۈچلۈك، نام قازانغان كىشى	اڭرى	ئاغرىق
اڭىرrelli قولى ئېغىر، قولى قاتتىق		

ağrı kesici	ئاغرىق تۇختىتىش دورىسى	ئاھاڭلىق	ئاھاڭلىق
ağrı sızı	ئاغرىق سېزىمى	ahenkleştirmek	ماسلاشتۇرماق، ئاھاڭغا سالماق
ağrımak	ئاغرىماق	aheste	ئاستا، مۇلايىم، ياۋاش، پەس، تۆۋەن
ağrıma gitmek	يېغىرىغا تەگمەك، غۇرۇرىغا شەرىپىگە داخ تەگمەك	aheste aheste	ئاستا-ئاستا، ئېغىر-ئېغىر
ağsı	تورسىمان، تور بىلەن توقۇلغان، تۈردەك ئۆرۈلگەن	ahestelik	ئاستىلىق، غەمكىنلىك، غېرىبلىق
agustos	ئاۋغۇست، 8-ئاي	ahfat	نەۋرىلەر، ئەۋلاد
agustos böceği	تومۇزغا	ahım şahım	ياخشى كۆرۈشكە ئەرزىمەيدىغان نەرسە
ağuş	قۇچاق	âhır	ئاخىر، نىھايەت، كېيىن
ağyar	باشقىلار، ناتونۇشلار	ahırlama	ئېغىلدا ئۇزۇن ۋاقىت تۇرۇش
ah	ئاھ؛ ئىنجىقلىماق	ahırlamak	ئېغىلدا ئۇزۇن تۇرۇپ ئاجىزلىماق، كۆتۈرەم بو-لۇپ قالماق
ah almak	باشقىلارنىڭ لەنتىگە قالماق	ahi	كەسپداشلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئەزاسى؛ قولى ئوچۇق، سېخىي
ah etmek	ئاھ ئۇرماق؛ قارغىماق، لەنەت ئوقۇماق	ahilik	سېخىيلىق، مەردلىك، قولى ئوچۇقلۇق
ah çekmek	ئاھ ئۇرماق	ahir	ئاخىر، كېيىن، ئەڭ ئاخىرىدا
ah vah	ئاھ، ۋاھ	ahiren	يېقىندىن بۇيان، يېقىندىن بېرى
ah yerde kalmaz	يامانلىق يەردە قالمايدۇ	ahiret	ئاخىرەت
aha	مۇشۇ يەردە، مانا، مۇشۇ يەر	ahiret yolculuğu	ئۇ دۇنيا سەپىرى، ئۆلۈم
ahacık	مۇشۇ يەردە، مانا، مۇشۇ يەر	ahiretlik	ئاخىرەتنىڭ، ئۇ دۇنيانىڭ
ahali	ئاھالە	ahit	ۋەدە، ئەھدە، قەسەم
ahar	شىرنىلىك سۇ، كراخمال ۋە تۇخۇمنىڭ ئېقى ئارىلاشتۇرۇلۇپ ياسالغان ئارىلاشما	ahitleşme	كېلىشىش، توختاملىشىش، ۋەدىلىشىش، ئەھدە ئىچىشىش
aharlama	پات بېرىش، شىرنىلىك سۇ سۈركەش، ئاھار سۈ-ركەش	ahitleşmek	كېلىشمەك، توختاملاشماق، ۋەدىلەشمەك، ئەھدەلىشمەك
aharlamak	پات بەرمەك، ئاھار سۈركەمەك	ahitname	كېلىشىمنامە، توختامنامە، كېلىشىمنامە
aharlı	پات بېرىلگەن	ahiz	ئېلىش، قوبۇل قىلىش
ahbap	سىرداش دوست، جان دوست؛ تونۇش-بىلىش	ahize	ئېلىكتىر ئېقىمىنى ئېلىپ باشقا بىر قۇۋۋەتكە ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن قوللىنىلىدىغان ئەسۋاب
ahbapça	سەمىمىي تۈردە، تەكەللۈپسىز، دوستانە	ahkâm	ھۆكۈم، ئەھكام
ahbap çıkmak	تونۇش چىقىپ قالماق	ahlaf	ئىز باسارلار
ahbaplık	دوستلۇق، بۇرادەرلىك، يېقىنلىق	ahlâk	ئەخلاق، خۇي، مېجەز، ئادەت؛ قائىدە-نىزام
ahcar	تاشلار	ahlakça	ئەخلاقىي، ئەخلاق نۇقتىسىدىن قارىغاندا
ahçı	ئاشپەز	ahlâkçı	ئەخلاق ئالىمى، ئەخلاق دەرس بەرگۈچى؛ ئەخلاقلىق ئادەم
ahçılık	ئاشپەزلىك	ahlaki	ئەخلاقىي، ئەخلاققا مۇناسىۋەتلىك
ahdetmek	قەسەم قىلماق؛ ۋەدە قىلماق	ahlaksız	ئەخلاقسىز؛ نومۇسسىز؛ خۇي ئەسكى، قىلغى سەت قىلىقسىز
ahdi	ئەھدى، ۋەدە، لەۋز	ahlaksızlık	ئەخلاقسىزلىق، نومۇسسىزلىق، قىلغىسىزلىق
ahenk	يېقىنلىق، ماسلىشىش؛ ئاھاڭ	ahlâk dışı	ئەخلاق بىلەن مۇناسىۋىتى بولمىغان، ئەخلاقتىن سىرت
ahenkli	ئاھاڭلىق		
ahenklik	ماسلىشىشچانلىق، ئاھاڭدارلىق		
ahenksiz	ئۇيغۇنسىز، بىر-بىرىگە ماسلاشمىغان، ئاھاڭسىز		
ahenksizlik	ماسلاشماسلىق، ئۇيغۇنلاشماسلىق، ئاھاڭسىزلىق		

ahlâksız	ئەخلاقسىز؛ نومۇسىز؛ خۇبى ئەسكى، قىلىقى سە۔	بولى	
ahlat	ت، قىلىقسىز	بىر يەردە يىغىلىپ قالغان سۇلارنى ئېقىتىش	akaçlama
ahlamak	ياۋا ئامۇت؛ قوپال ئادەم، يولسىز ئادەم	بىر يەردە يىغىلىپ قالغان سۇلارنى ئېقىتماق	akaçlamak
ahmak	ئاھلىماق، ئاھ ئۇرماق	ئاكادېمىيە؛ ئالىي مەكتەپ؛ يالىڭاچ سىزىلغان رە۔	akademi
ahmaklaşmak	ئەخمەق، ئەقىلسىز، دۆت، موڭ	سم	
ahmaklık	ئەخمەقلەشمەك، دۆتلەشمەك، موڭلەشمەك	ئاكادېمىيەچىلىك، ئاكادېمىيە خىزمىتى	akademicilik
ahret	ئەخمەقلىق، ھاماقەتلىك	ئاكادېمىك	akademik
ahraz	ئاخىرەت، ئاخىرقى زامان، قىيامەت، ئۇ دۇنيا	ئىلگىرى سارايلاردا خىزمەت قىلىدىغان ئاق تەنلىك	akaga
ahretlik	گاس، پاك، ئاڭلىيالمايدىغان	خادىم	
ahşā	ئاخىرەتلىك، ھايات-ماماتلىق؛ ئاسراندى قىز	قېيىن دەرىخى	ak ağaç
ahşap	ئادەم ۋە ھايۋاننىڭ قېرىن، ئۈچەي قاتارلىق ئىچكى ئە۔	ئەقىدىلەر، ئىشىنىدىغان نەرسىلەر؛ بىر دىننىڭ قائىدىلىرىنى	akait
ahtapot	زالىرى	توپىلغان بىلىم	
ahter	ياغاچتىن ۋە تاختايدىن ياسالغان، تاختىغا ئويۇلغان	ئاقاق (سۇ ھاۋا قاتارلىقلارنىڭ ئېقىپ تۇرۇشىغا يارايدىغان	akak
ahu	گۈل ۋە خەت	ھەر خىل يول)؛	
ahval	سەككىز پۈتلۈك سىياھ بېلىق	كېيىنكى زامانلاردا تۈركىيەدە تېرىلىشقا باشلىغان بىر	akala
ahzetmek	يۇلتۇز	خىل كېۋەز	
ahzüita	جەرەن، كىيىك؛ چىرايلىق كۆز؛ گۈزەل قىز ياكى ئايال	ئەقەللىي، ئەڭ ئاز، ھېچ بولمىسا، ھېچ بولمىغاندا	akalli
ahzükabz	ئەھۋاللار، ۋەزىيەت، بولۇپ ئۆتكەن ئىشلار	ئەمەلدىن قالدۇرۇۋېتىش، مەغلۇبىيەت	akamet
aidat	ئالماق، قوبۇل قىلماق	ئىجارىگە بېرىلىش ئارقىلىق كىرىم قىلىنىدىغان ئۆي،	akar
aidiyet	سودا-سېتىق	دۇكان، باغ، ئېتىز قاتارلىق مۈلۈك	
aids	ۋاكالەتەن تاپشۇرۇۋېلىش، تاپشۇرۇۋېلىشقا ھاۋالە	نېفىت، دېزىل، بېنېزىن قاتارلىق يېقىلغۇلار؛	akaryarkıt
aile	قىلىش	ھاراق، ئىسپىرتلىق ئىچىملىك	
ailevî	كىرىم، ئەزالىق بەدىلى	ئاق گۈل ئېچىلىدىغان باغچىلارنى زىننەتلەش ئۈ۔	akasma
ait	بېقىنىش، ئائىتلىق، تەۋە بولۇش	چۈن تېرىلىدىغان پۇراقلىق گۈل	
ajan	ئەيدىز كېسىلى	ئاكاتسىيە دەرىخى	akasya
ajanda	ئائىلە؛ ئاساسلىق خۇسۇسىيەتلىرى بىر بولغان تىل، ھا۔	قۇزغۇن؛ قېرى (ئادەم)	akbaba
ajanlık	يۇان ۋە ئۆسۈملۈكلەر	ئاق بېلىق	akbalık
ajans	ئائىلىۋى، ئائىلىگە ئائىت	ئۆپكە، ئاق جىگەر	akçiğەر
ajur	ئائىت، دائىر، قاراشلىق، مەنسۇپ	ئاپئاق، ئاق رەڭلىك؛ ئاقچا، كۈمۈش پۇل	akça
ak	خەلقئارادا ھوقۇقلۇق ۋەكىل؛ جاسۇس، ئىشپىيون	كۈمۈش تەڭگە	akçe
aka	كالېندار	پۇلغا مۇناسىۋەتلىك، ئىقتىسادىي	akçeli
akabe	جاسۇسلۇق	ئاقارغان، ئاقۇچ، ئۆگۈپ كەتكەن	akçıl
akabinde	تۈرلۈك ئىشلارنى باشقۇرىدىغان ئورگان؛ ئاگېنتلىق	دولانە (بۇغدايغا ئوخشاش ئۆسۈملۈك)	akdam
akaç	كاۋاك، بوشلۇق، تۆشۈك	ئىمزالىماق، تۈزەتكەن، تۈزۈشمەك، چاقىرماق	akdetmek
	ئاق؛ پاكىز، ساپ، پاك؛ ئاق (كۆزدىكى)	ئۈجمە، ئاق ئۈجمە	akdut
	ئاكا	ئاق تىكەن	akdiken
	تىك، قىيا؛ تەھلىكە، خەتەر؛ چوققا	سۇيۇقلاندۇرۇش تېخنىكىسى	akı
	ئارقىسىدىن، ئارقىدىنلا، كەينىدىن، كەينىدىنلا	ئاقبۇت، نەتىجە؛ ئاقبۇتتىدە، نەتىجىدە	akıbet
	ئېقىتىش نورى، قانال، ئېرىق، ئۆستەڭ، يەر ئاستى سۇ	ئاقىدىغان، سۇيۇقلۇق؛ توسالغۇسىز، راۋان، ئوڭاي، ئو۔	akıcı

akıl	ئەقىل-پاراسەت، تەپەككۈر، ئەقلىي قابىلىيەت؛ تەكلىپ، گۇشلىق	akide	ئەقىدە، ئىشەنچ، ئېتىقاد
akıl almaz	ئىشەنكىلى بولمايدىغان	akif	قەتئىي ئىرادىلىك، قەتئىي نىيەتلىك
akıl dışı	ئەقىلگە زىت، ھەقىقەتكە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان	akik	ھېقىق
akıl etmek	چارە ياكى تەدبىرلەرنى ئويلىماق	akilâne	ئاقىلانە، ئەقىل-پاراسەت بىلەن
akıl hastanesi	روھىي كېسەللەر دوختۇرخانىسى	akim	قىسىر، تۇغماس؛ نەتىجىسىز
akıl da kalmak	كالىسىدا قالماق، ئۇنتۇلماسلىق	akis	ئىنكاس، ئەكس؛ رېفلىپكسى
akıl da tutmak	كالىسىغا كىرگۈزۈۋالماق، ئۇنتۇماسلىق	âkit	ئاكىت، كېلىشىم؛ ئۆيلىنىش، نىكاھ
akıldan çıkarmak	ئۇنتۇتماق، كالىسىدىن چىقارماق	akit vaadi	بۇرۇن قىلىنغان كېلىشىمە
akıldan geçirmek	ئويلىماق، كالىسىدىن ئۆتكۈزۈمەك	aklama	ئاقلاش، پاكىزلاش، تازىلاش
akıllanmak	ئەقىلگە ئىگە بولماق	aklamak	ئاقلىماق، گۇناھسىز ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىماق؛ پا- كىزلىماق، تازىلىماق
akıllı	ئەقىللىق، زېرەك	aklan	سۇلارنىڭ دېڭىزغا قۇيۇلىدىغان يولى
akıllıca	ئەقىل بىلەن، پاراسەت بىلەن	aklanmak	ئاقلىنماق، گۇناھتىن پاكلىنماق، گۇناھسىز ئىكە- نلىكى ئىسپاتلانماق؛ پاكىزلىنماق، تازىلانماق
akıllılık	ئەقىللىقلىق، زېرەكلىك	aklaşmak	ئاقارماق
akılsız	ئەقىلسىز، پاراسەتسىز	aklen	ئەقلىي، ئەقىلگە ئۇيغۇن ھالدا
akılsızlık	ئەقىلسىزلىق، پاراسەتسىزلىك	aklı	ئاق رەڭلىك
akılsal	ئەقىلگە مۇناسىۋەتلىك، ئەقلىي	aklı başında	كالىسى جايىدا، ئەقىللىق، پاراسەتلىك؛ قۇ- سۇرسىز
akım	ئېقىم، جەريان، يېڭى كۆز قاراش، ئۇسۇل؛ گورۇھ، ئېقىم ، مەزھەپ	aklı evvel	مۇناسىۋەتسىز؛ ئۆزىنى ئەڭ ئەقىللىق دەپ قارايدىغان
akımcı	مەلۇم گورۇھقا ياكى مەزھەپكە تەۋە كىشى، تەرەپپاز	aklı ermek	ئەقلى يەتمەك، چۈشىنەلمەك
akım saz	تەھدىت، باستۇرۇش، تاجاۋۇز؛ قازاق-قىرغىزلارنىڭ ساز چېلىپ شېئىر ئوقۇيدىغان شائىرلىرىغا بېرىلگەن نام	aklı sıra	ئەقىلچە، كالىسىغا كەلگىنىچە، ئويلىغىنى بويىچە
akım akın	ئارقىمۇ-ئارقا، كەينى-كەينىدىن	aklık	ئاقلىق؛ ئۇيا
akındırık	دەرەخ يىلىمى، قارىغاي يىلىمى	aklınca	ئەقلى بويىچە، كالىسىغا كەلگىنى بويىچە
akıntı	نەرسىنىڭ ئېقىشى؛ بەدەندىن ئاققان يېرىك؛ مايىللىق، ئېغىشلىق؛ يامغۇر سۈيىنىڭ ئېقىش يولى	aklını çalmak	دېققىتىنى ھەددىدىن زىيادە تارتماق، مە- پتۇن قىلماق
akıntılı	ئېقىملىق؛ ئەگرى-بۇگرى، يانتۇ، قىغىر، قىپپاش	aklını çelmek	نىيىتىدىن ياكى قارارىدىن ۋاز كەچتۈرمەك
akıntıölçer	ئېقىم ئۆلچىگۈچ	aklını kaçırmak	ساراڭ قىلماق؛ كېرەكسىز، ئورۇنسىز ئىشلارنى قىلماق
akış	ئېقىش؛ ئىلگىرلەش، داۋام قىلىش؛ پىكىر ئېقىمى	aklını oynatmak	ئەقىلگە ماس كەلمەيدىغان ئىشلارنى قىلماق
akışkan	ئېقىشچان، سۇيۇق ھالەتتىكى	aklını şaşırmaq	ئورۇنسىز ئىش قىلماق
akışkanlık	ئېقىشچانلىق	aklını takmak	داۋاملىق بىر ئىشنىلا ئويلىماق
akışma	يېقىملىق ۋە سۆزلەشكە قولايلىق بولغان تاۋۇشلارنىڭ ئالاھىدىلىكى	akılselim	ئاقىللىق، ئاقىلانلىك، ئېغىر بېسىقلىق، تەمكىنلىك
akışmalı	يېقىملىق، ئېيتىشقا ئاسان بولۇش ئالاھىدىلىكىگە ئىگە بولغان	akli	ئەقلىي، ئەقىل بىلەن، پاراسەت بىلەن
akışmaz	ئاقمايدىغان، تۇرغۇن	akliyat	ئەقىل بىلەن ئېرىشىلگەن بىلىملەر
akıtma	ئېقىتىش؛ ئات قاتارلىق ھايۋانلارنىڭ ئاق قاشقىسى؛ گۈللۈك ئالتۇن بىلە يۈزۈك	akliye	نېرۋا كېسەللىكلەر دوختۇرى؛ نېرۋا كېسەللىكلەر بۆلۈمى
		akliyeci	نېرۋا كېسەللىكلەر دوختۇرى
		akmak	ئاقماق، بىر يەردىن يەنە بىر يەرگە بارماق؛ كۆپ سا-

ندىكى كىشىنىڭ بىر يەرگە كېتىشى؛ ۋاقىتنىڭ تېز ئۆتۈشى	akseptans	قوبۇل قىلىش خېتى
akman	پاك، پاكىزە، تازا، پاك-پاكىزە	ئەكسى ئەتتۈرمەك؛ (يورۇق) چۈشۈرمەك؛ يايىدۇر-ماق، تاراتماق، كېڭەيتمەك
akmantar	قالپاقلىق زەمبۇرۇغ، ئاخۇنباش. يەر مەدىكى	ئەكسى ئەتتۈرمەك
akmaz	ئاقماس، ئاقمايدىغان؛ تۇرغۇن سۇ، كۆل	چۈشكۈرۈك
akompanyatör	تەڭكەش قىلغۇچى	چۈشكۈرمەك
akont	ئالدىن بىر قىسمى تۆلەنگەن قەرز	چۈشكۈرتمەك
akordeon	ئاكوردىيون	ئەكسى، زىت، تەتۈر؛ جاھىل، قىلىقسىز، تەلەپسىز
akordeoncu	ئاكوردىيونچى	ئەكسىلىك، تەتۈرلۈك، قارىمۇ-قارشى ئەھۋال
akort	سازلارنىڭ تەڭشىلىشى	ئەكسىچە، تەتۈرسىچە
akort etmek	سازلارنى ماسلاشتۇرماق	تەرسلاشماق، جاھىللاشماق، چىڭ تۇرىۋالماق
akortlanmak	ساز ئاۋازلىرى ماسلاشتۇرۇلماق	تەرسلاشماق، جاھىللاشماق، چىڭ تۇرىۋالماق
akortlu	ساز ئاۋازلىرى ماسلاشتۇرۇلغان، ئاكوردلاشتۇرۇلغان	ئەكسى سادا، يانغان ئاۋاز
akortsuz	ئاكوردلاشتۇرۇلمىغان	ئاكسىئوما، بىردەك ئېتىراپ قىلىنغان پىرىنسىپ
ak pas	تەسۋىسسىمان باكتېرىيە	ھەرىكەت، مېڭىش، يۈرۈش؛ تەسىر، ئۈنۈم
akpelin	ئاق رەڭلىك ئەمەن	ئوق ئۆسۈكچە
akraba	ئورۇق-تۇغقان؛ ئوخشاش مەنبەدىن كەلگەن نەرسىلەر	ئاق سۆڭەك
akraba diller	قېرىنداش تىللار	ئاق سۆڭەكلەر ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان
akrabalık	قېرىنداشلىق، ئورۇق-تۇغقانلىق	پاچىچىك، ھەسسەدار
akran	قۇرداشلار، تەڭتۇشلار، بىر دېمەتلىكلەر	ئاق سۆڭەك، قوۋزىقى دورىلىق سۆڭەك
akranlık	تەڭتۇشلۇق، قۇرداشلىق	كۆزگە ئاق چۈشۈش كېسىلى
akreditif	ئىناۋەتلىك كارتا بېجىرىشتە لازىم بولىدىغان ئىنا-ۋەت خېتى	ئاق لاجىن
akrep	چايان، سېرىق ئېشەك؛ سائەت يىڭىنىنىڭ قىسقىسى	تەسىر، ئەكسى تەسىر، رېئاكسىيە، ئىندۇكسىيە
akrobasi	سېھرىگەرلىك، جامبازلىق	ئاخشام، كېچە
akrobat	جامباز	كېچىدە كەيپ قىلىشقا كۆتۈپ قالغان كىشى؛ كې-كەچىدە ئىشلەيدىغان كىشى
akromatik	ئاق رەڭنى سۈزۈۋالمايلا ئۆتكۈزىدىغان نەرسە	كېچىلىرى، كېچىدە، كېچە ۋاقتى
akromatin	ئاخروماتىن	ئائىلىۋى كېچىلىك كۆڭۈل ئېچىش
akromatopsi	رەڭ قارىغۇلۇق كېسىلى	تۇغما ئاقىرىش كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچى، ئاقارغان
akromegali	مۇچە ئۇچلىرى يوغىناش كېسىلى	ئاقىرىش، ئاق چۈشۈش كېسىلى
akrostiş	مۇۋەششەھ	مىلىچىمال ساتقۇچى؛ مىلىچىمال دۇكىنى
aksak	ئاقساق؛ ئوبدان يۈرۈشمىگەن؛ شەرق مۇزىكىلىرىدا راسا جانلىق ئۇسۇل	يۆتكەش؛ ئالمىشىش؛ ئاغدۇرۇش، ئۆرۈش، تەرجىمە قىلىش
aksakal	ئاقساقال، يېشى چوڭ كىشى؛ ئەۋلىيا	يۆتكەش، توشۇماق؛ تېڭىشمەك، ئالماشتۇرماق؛ باشقا يولدىن ئەۋەتمەك؛ ئاغدۇرماق، ئېلەشتۈرمەك، ئارىلاشتۇرماق؛ يەر ئاغدۇرماق؛ كۆزدىن كەچۈرمەك؛ تەرجىمە قىلماق؛ بوشاتماق
aksam	قىسىملار، پارچىلار، بۆلۈملەر	ئاكتىپ، پائال، تىرىشچان
aksamak	ئاقسىماق، ئارقىدا قالماق	ئاكتىپلىق بىلەن، ئاكتىپ ھالدا
aksan	تەلەپپۇز، ئاھاڭ، ئۇرغۇ، ئاكسىنت	ئاكتىپلىق، ئاكتىپچانلىق
aksata	سودا-سېتىق	
aksatış	ئاقسىتىپ قويۇش، ئارقىدا قالدۇرۇش	
akse	كېسەللىك نۆۋىتى	

aktinit	ئاكتىنىي تۈرىدىكىلەر	چاچ
aktinobiloji	ئاكتىنوبىئولوگىيە	ئالا- بۇلا؛ چىپار؛ خۇي، مەجەز، خاراكىتېر؛ مەك، داغ؛ alaca
aktinyum	ئاكتىنىي	ئەسكى مەجەز، سەتقىلىق
aktivite	پائالىيەت	رەڭلىك ئاش
aktivizm	ئاكتىۋىزم	ئالا- بۇلا
aktör	ئەر ئارتىسى	گۈگۈم، قاش قارايدىغان ۋاقىت
ak töre	تۈرە، ئەدەب-ئەخلاق	ئېلىم، ئېلىش، بىرەر ھېساب ۋە ئىشتىن ئېلىنماي alacak
aktörlik	ئارتىسلىق	قالغان پۇل، مال ۋە باشقا نەرسە
aktris	ئايال ئارتىسى	قەرز بەرگۈچى، قەرز ئىگىسى
aktutma	ئاقسىل سېپىش كېسىلى	قۇزغۇن
aktüalite	كۈندىلىك ۋەقە، كۈندىلىك ۋەزىيەت؛ ھازىرقى	ئالا- بۇلا، ئالا- چىپار
aktüel	كۈندىلىك، ھازىرقى؛ ئەمەلىي، ھەقىقىي، رېئال؛ مودا بولۇۋاتقان	ئالا- چىپار بۇلغۇن
aktüellik	ئاكتۇئاللىق، رېئاللىق، ھەقىقىيلىق	چىپەر
akupunktur	يىڭنە سانجىش ۋە داغلاش	قىسقا چاچ؛ ئوغۇللار دەك چىچىنى قىسقا كېسىۋال- alagarson
akur	چۇس، ئاچچىقى يامان (ھايۋان)	لغان (قىز)؛
akut	جىددىي خاراكىتېرلىك؛ ئۆتكۈر	ياۋروپاچە؛ ياۋروپا پەرەس؛
akustik	ئاكۇستىكا، ئاۋاز ئىلمى؛ ئاكۇستىكىلىق	ئالاقە، مۇناسىۋەت؛ مۇھەببەت، يېقىنلىق
akü	ئاككۇمۇلياتور	ئالاقىدار، مۇناسىۋەتلىك
akümülâtör	ئاككۇمۇلياتور	مۇناسىۋەتلىك شەرت، ئالاقىدار قىلدۇرماق alakalandırmak
akva	قۇۋۋەتلىك، بېجىرىم	مۇناسىۋەتلىك شەرت، ئالاقىدار بولماق alakalanmak
akvam	قەۋملەر	ئالاقىدار، مۇناسىۋەتلىك
akvarel	سۇ بويلاق رەسىم	ئالا قاغا
akvaryum	بېلىق بېقىش قاچىسى؛ دېڭىز ئاستى جانلىقلار باغچىسى	تاماق تىزىملىكىدىن تاللىۋېلىنغان تاماق alakart
akyuvar	ئاق قان دانچىسى	ئالاقىسىز، مۇناسىۋەتسىز alakasız
akzambak	ئاق گۈلسامساق (پىياز گۈل)	پىشىپ قاتمىغان، چالا پىشقان، تولۇق پىشمىغان alakok
al	قىزىل، ئەڭلىك، ھال رەڭ	نقابلاش، بويلاش alalama
ala	ئالا- چىپار؛ زىغىرەڭ؛ كەكلىكنىڭ بويىدىكى قارا رەڭلىك	نقابلىماق، ھەر خىل رەڭلەر بىلەن بويىماق alalamak
ala	چەمبىرى	يەلكەنلىك كېمە، بېلىقچىلار كېمىسى alamana
âlâ	بەك ياخشى، مۇكەممەل، نەپىس، گۈزەل، ياخشى، ئوبدان، كاتتا، بەلەن	ئالامەت؛ ئىز؛ ئىشارەت، بەلگە؛ خۇسۇسىيەت، ئالا- alâmet
alabalık	سالمون، تروت بېلىقى	ھىدىلىك
alabaş	كالىك بەسەي	ماركا، تاۋار ماركىسى، پەرقلىق ئالاھىدىلىك alamenti farika
alabidiğine	بىپايان؛ چەكسىز؛ كۆز يەتكۈسىز	دەرھال قىلىدىغان، ھازىرلا يۈز بېرىدىغان alaminüt
alabora	كېمىنىڭ ئۆرۈلگىدەك دەرىجىدە يانتو بولۇشى؛ نورمال ئىشنىڭ ئاقساق قېلىشى	مەيدان؛ ئورمانلىقتىكى دەل-دەرەخسىز يەر؛ جەھەت، saha؛ يۈز ئۆلچەم، ئابىيۇم، كۆلەم alan
alabros	ئەرلەرنىڭ تىك كېسىلگەن چاچ نۇسخىسى (پىنتو)	ئوچۇقتىن ئۆت، يېقىنلاشما؛ ئارقىغا قايت، يىراق تۇر alarga
		خەتەردىن خەۋەر بەرمەك، جىددىي ھالەت، ھەربىي alârm
		ھالەت
		قىزارماق، ئالا رەڭگە كىرمەك alarmak
		پىشىش ئالدىدا تۇرغان مېۋە؛ پىشقان تاماق ala sulu

alaturka	تۈركلەرنىڭ ئەنئەنىۋى ئۆرپ-ئادەت، قائىدە-يوسۇنلىرىغا ماسلاشماق. تۈرك شەكلىدە	alçı	گەج، گېپىس
alavere	بىر نەرسىنىڭ قولىدىن قولغا ئۆتۈشى؛ سودا-سېتىق، ئېلىم-بېرىم	alçıpan	تورۇسنى بېزەشتە ئىشلىتىلىدىغان گېپىس بېزەك
alavereci	ھايانكەش	aldanç	ئاسانلا ئىشىنىپ كېتىدىغان، گۆدەك، ساددا
alataş	قۇرغاقمۇ ئەمەس، ھۆلمۇ ئەمەس؛ ئىسسىقمۇ ئەمەس، سوغۇقمۇ ئەمەس؛ ئورۇقمۇ ئەمەس، سېمىزمۇ ئەمەس	aldangiç	ئالدامچىلىق، نەيرەگۈزلىق
alay	چاقچاق، شاڭخو. ئادەملەر توپى، جامائەت، ھەممە	aldanış	ئالدىنىش
alay alay	بەك جىق، بەك زىچ	aldanma	ئالدىنىش
alaycı	مازاق قىلغۇچى، زاڭلىق قىلغۇچى	aldanmak	ئالدىناماق
alâyış	ھۈنەر كۆرسىتىش، ئويۇن، نامايىش	aldaticı	ئالدامچى، ساختىپەز، ھىيلىگەر
alaylı	مەسخىرىلىك؛ مەكتەپتە ئوقۇماستىن ئۆزلۈكىدىن ئۆ-گىنىپ ئۇنۇق قازانغۇچى؛ دەبدەبىلىك؛	aldatmak	ئالدىماق، گوللىماق، بىرسىنى ئالداپ پايدا كۆرمەك
alaysı	چاقچاقچى، شاڭخوچى، مازاقچى؛ ئەستايىدىل ئەمەس، جىددىي ئەمەس	aldatılmak	ئالدىناماق
alaz	يالقۇن، ئوت	aldatmaca	ئالدامچىلىق، ھىيلىگەرلىك، ھىيلى-مىكىر
alaza	بۇ يىل ئۇرۇق سېلىپ كېلەر يىلى ئۆسۈپ چىقىدىغان زىرائەت	aldırış	ئالدۇرۇش، چەكتۈرۈش؛ كۆڭۈل بۆلۈش، ئېتىبار بېرىش
alazlamak	ئوتتا كۆيدۈرمەك، كۆيدۈرۈپ تۈگەتمەك	aldırmak	ئالدۇرماق، ئالغۇزماق؛ پىسەنت قىلماق، پەرۋا قىلماق، كۆڭۈل بۆلمەك
albasma	چىللە قىزىتمىسى؛ ھامىلدار ئاياللارنىڭ كۆرگەن قورقۇنچلۇق چۈشى	aldırmaz	ئالدىرماق، بىپەرۋا
albastı	چىللە قىزىتمىسى	aldırmazlık	ئالدىرماسلىق، بىپەرۋالىق، پەرۋا قىلماسلىق
albatr	ئاق گەج، ئاق گېپىس	alegori	كىنايە قىلىپ سىزىلغان رەسىم
albay	پولكوۋنىك، تۈەنجاڭ	aleksi	ئوقۇيالماسلىق كېسىلى
albeni	جەلپىكار، جەزىبىلىك	alel acayip	ئاجايىپ، ئاجايىپ-غارايىپ
albinos	ئاق چۈشۈش كېسىلىگە گىرىپتار بولغان، ئاقارغان	alel acele	ئالدىراپلا، چاپسان، تېز، جىددىي، ئالدىراشلىق بىلەن
albüm	ئالبوم، نۇسخىلار ۋە ئەۋرىشكىلەر توپلىمى	alel ade	ئاددىي، ساپ، پاك، ئادەتتىكى، نورمال
alçacık	بەك پەس، بەك پاك، ئىنتايىن تۆۋەن	alel hesap	پۇل تۆلەش، قىسمەن پۇلنى تاپشۇرۇش
alçak	پەس، تۆۋەن	alel husus	ئالاھىدە، ئادەتتىن تاشقىرى؛ پەۋقۇلئاددە
alçaklık	پەسلىك، تۆۋەنلىك؛ ناچارلىق، تېگى پەسلىك، رە-زىللىك، ئىپلاسلىق	alelhlak	ئومۇمەن، تامامەن، بىردەك؛ ئىشقىلىپ، چوقۇم
alçalmak	چۈشكۈنلەشمەك، ئەسكىلەشمەك؛ پەسلىمەك، تۆ-ۋەنلىمەك	alel umum	ئومۇمەن، تامامەن، بىردەك؛ ئىشقىلىپ، ئاسا-سەن
alçalış	رەزىللىشىش، پەسكە شىلىشىش، ئىپلاسلىشىش	alem	ئالەم، دۇنيا
alçalma	رەزىللىشىش، پەسكە شىلىشىش، ئىپلاسلىشىش	âlem	بايراق، ئەلەم؛ خاس ئىسىم؛ مۇنار، قۇببە ۋە بايراق قاتارلىق نەرسىلەرنىڭ ئۇچىدىكى مەدەن؛ ئالامەت، بەلگە؛ جامە، مەدرىس قاتارلىق ئىمارەتلەرنىڭ ئۈستىگە بېكىتىلگەن ئىشارەتلىك قورۇق
alçaltı	رەزىللەشتۈرۈش، ئىپلاسلاشتۇرۇش	alemdar	بايراقدار، بايراق تۇتقۇچى، يولباشچى
alçaltmak	رەزىللەشتۈرمەك، ئىپلاسلاشتۇرماق، شەرمەندى-لەشتۈرمەك	âlemşümül	ئالەمشۇمۇل، دۇنياغا يېيىلغان، دۇنيا مىقياسىدا
alçarak	تۆۋەنرەك، پەسرەك، پاكارراق	alenen	ئاشكارا، ئويۇنچۇق
		alengir	سىرتقى قىياپەت، كۆرۈنۈش؛ ماختىنىش، پو ئېتىش
		alengirli	ھەشەمەتچى، سۆلەنۈز، پوچى
		alenî	ئوچۇق-ئاشكارا، ئايان
		aleniyet	ئاشكارا، ئاشكارا خاراكتېرلىك؛ ئاممىۋىي

alerji	زىيادە سېزىمچانلىق، ئەكسى تەسىر	يوقلۇق
alesta	دېققەت، دېققەت قىلىش	پېشانە، ماڭلاي، ئالدى تەرەپ يۈز
alet	قورال، سايمان، جاندىق، زاپچاس، ۋاسىتە	ھۆججەت، تىلخەت
alev	يالقۇن، ئۇچقۇن، ئوت يالقۇنى	سەزگۈر، تۇيغۇن، ھېسسىياتچان
alevî	ئالەۋىلىك مەزھىبىدىكى ئادەم	پېشانىلىك
alevlenmek	ئوت ئالماق، كۆيمەك؛ قاتتىق ئاچچىقلىنماق، جىددىيلەشمەك؛ پارىلدىماق	ئاياللارنىڭ پېشانىسىگە تاقىغان ئالتۇن ۋە كۈمۈش
alevlendirmek	تۇتاشتۇرماق، ئوت ياقماق؛ كۈچلەندۈرمەك، كەسكىنلەشتۈرمەك، كۆپەيتمەك	زىبۇ-زىننەتلىرى
alevilik	ئالەۋى مەزھىبى	ئېلىنماق؛ بىر سۆز ياكى بىر ھەرىكەتنىڭ ئۆزىگە قارشى ئىكەنلىكىنى بىلىپ خاپا بولماق؛ ئىشغال قىلىنماق، قولغا كىرگۈزۈلمەك؛ ماسلاشماق، ئادەتلەنمەك
alevli	كۆپىدىغان، كۆپۈشچان؛ قىزىق، چۇس	پارچە، بۆلەك، ئابزاس، ئارىيە
aleyh	قارشى، زىت، قارشى تەرەپ، رەقىب	ئىدراك قىلىش، چۈشىنىش
aleyhtar	قارشى تۇرىدىغان، قارشى تۇرغۇچى	ئېلىش، سېتىۋېلىش؛ كۆڭۈلنى تارتىش، جەلپ قىلىش
aleykümselam	ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام	ئادەتلەنگەن، كۆنگەن، پىشقان
alfa	يۇنان ئېلىپبەسىنىڭ تۇنجى ھەرپىنىڭ ئىسمى	ئادەتلىنىش، كۆنۈپ قېلىش
alfabe	ئېلىپبە، بىرىنچىنىڭ باشلىنىشى، ھەرپ تونۇش دەرسلىكى	كۆتمەك، ئادەتلەنمەك
alfabetik	ئېلىپبە تەرتىپىگە ئاساسەن تىزىلغان	ئادەتلەنگەن، كۆنگەن، پىشقان
alfenit	تۆمۈر، سىنىك بىرىكمىلىرى	ئادەتلەنگەن، كۆنگەن، پىشقان
alg	سۇ يوسۇنى. لەش، مۇخ	ئادەتلەنگەن، كۆنگەن، پىشقان
algı	نەتىجە، پايدا، باج	ئادەتلەنمەك، كۆتمەك، پىشماق
algılama	ھېس، تۇيغۇ، سېزىم، چۈشىنىش	ئادەتلىنىش، كۆنۈش، ئادەت
algılamak	ئىدراك قىلماق	ئادەتلەندۈرمەك، كۆندۈرمەك؛ سازنى تەڭشىمەك
algın	ئاجىز، زەئىپ، دەرىمانسىز؛ بىرسىگە كۆڭۈل بەرگەن	سودا-سېتىق
algler	سۇ يوسۇنلىرى	ئالىي، يۈكسەك، ئۇلۇغ
alıcı	خېرىدار، تاپشۇرۇۋالغۇچى، ئەرزاتىل، كامېرا	باھانە، سەۋەب، ۋەج
alıç	دولانە، دولانە مېۋىسى	ئالىيچاناب، مەرد، ئوبدان، ياخشى، ئاقكۆڭۈل، يا-
alık salık	ئەخمەق، ھاماقەت	خىشى نىيەتلىك
alık	ئەقىلسىز، مۆڭ، بەڭۋاش، ئەخمەق؛ قوي قاتارلىق ھايۋانلارغا سېلىنغان ئەن	ئالىيچانابلىق، مەردلىك، كۆڭلى-كۆكسى كەڭ
alık alık	ئەخمەقلەرچە، ھاماقەتلەرچە؛ قاشاڭلارچە، دۆتلەرچە	كېسەل، بىمار، مېيىپ، مەجرۇھ
alıkoymak	تۇتۇۋالماق؛ كېچىكىشكە سەۋەب بولماق؛ توسماق؛ ئايرىپ بىر يەرگە قويماق	ئالىم
alım	ئېلىش، سېتىۋېلىش؛ كۆڭۈلنى تارتىش، جەلپ قىلىش	ھەممىنى ئاللاھ بىلىدۇ
alım çalım	كۆرسىتىش، ئويۇن قويۇن، نومۇر ئورۇنلاش؛ سېھرىي كۈچ	ئالىملىق
alım satım	ئېلىم-سېتىم، سودا-سېتىق	قېتىق بىلەن قىيىمنى بىرلەشتۈرۈپ ئەتكەن قورۇما
alımcı	باجگىر، مېڭىپ يۈرۈپ پۇل يىغقۇچى	بەزى شېئىر ۋە نەسىرلەردە ئوخشاش ئۈزۈك
alımlı	ئېلىشى بار، مەپتۇن قىلىدىغان، جەلپ قىلارلىق؛	تاۋۇشنىڭ سۆز ئوتتۇرىسى ۋە ئاخىرىدا تەكرارلىنىپ كېلىشى
alımsızlık	ئېلىشى يوقلۇق؛ جەزىبىسىزلىك، سېھرىي كۈچى	زاكاز قىلىنغان، قەرەللىك (مال)
		ئەڭ ياخشى، مۇكەممەل
		رويان، ئوردان
		كۈچلۈك ئىشقا

alkarna	قۇلۇنە تۇتىدىغان تۆمۈر سىم	almak	ئالماق، ئۆزىگە جەلپ قىلماق؛ قولغا كەلتۈرمەك؛ سېتىۋالماق؛ قوبۇل قىلماق؛ يۆتكەمەك؛ ئىشغال قىلماق؛ قازانماق؛ تۇيماق، ھېس قىلماق؛ ئىچمەك؛ قوللانماق؛ تارتماق، ئوغرىلىماق
alkım	ھەسەن-ھۈسەن	almamazlık	ئالماسلىق، قوبۇل قىلماسلىق
alkış	چاۋاك، چاۋاك ئاۋازى؛ ئالقىش؛ قوللاش	Alman	گېرمانىيىلىك، گېرمانلار
alkışçı	ئالقىشچى، بىرىنىڭ ھەرىكەت ۋە سۆزىنى تەقدىرلەپ «توغرا» دېگۈزۈشكە ھەرىكەت قىلغۇچى	almanak	گېرمانىيەلىك
alkışlamak	تەبرىكلەمەك، بارىكالا ئېيتماق، ئالقىشلىماق؛ قوللىماق	Almanca	نېمىسچە (تىل-يېزىق)
alkışlanmak	ئالقىشلىنماق، تەقدىرلەنمەك	almangümüşü	ئاليۇمىن، مىس قاتارلىقلار ئارىلاشتۇرۇلۇپ ياسالغان كۈمۈش
alkışlatmak	ئالقىشلاتماق، تەقدىرلەتمەك	almaş	ئىككى ياكى ئۈچتىن كۆپ نەرسىنىڭ ئالماشتۇرۇلۇپ قوللىنىلىشى؛ تېگىشىش، ئالماشتۇرۇش
alkışlayış	ئالقىشلاش، تەقدىرلەش، تەبرىكلەش	almaşık	ئالمىشىپ قالغان، ئالماش-چالماش
alkil	ئالكول	almaşmak	ئالماشماق، ئورۇن ئۆزگەرتمەك
alkol	ئىسپىرت	aşimist	ئالخبىمىك
alkolik	ھاراقنى كۆپ ئىچىدىغان؛ ھاراقكەش	alnaç	ئالدى تەرەپ، ئالدى؛ ئۇدۇل تەرىپى
alkolizm	ھاراقكەشلىك، ھاراقخۇمارلىق	alo	ھەيرانلىق ۋە قورقۇنچى ئىپادىلەيدىغان ئىملىق سۆز؛ تېلېفوننى ئالغاندا ئىشلىتىلىدىغان قاراتما سۆز
alkolleştirmek	ئالكولوگوللاشتۇرماق، ئىسپىرتلاشتۇرماق، ھاراقلاشتۇرماق	alogami	بىر گۈلنىڭ باشقا بىر گۈل بىلەن چاڭلىشىشى
alkollü	ئالكولوگوللۇق، ئىسپىرتلىق؛ ھاراق ئىچكەن، مەست	alp	ئالپ، قەھرىمان، باتۇر، ئەزىمەت؛ يۇقىرى
alkolsüz	ئىسپىرتسىز، ھاراقسىز؛ ھاراق ئىچمىگەن	alp eren	دەرۋىش؛ جىھاد قىلغۇچى
allah	خۇدا،	alpinist	تاغچى، تاغقا ياماشقۇچى
allaha ısmarladık	خۇدايمىغا تاپشۇردۇم، ئاللاھقا ئامانەت	alpinizm	تاغچىلىق
allahlık	ئاللاھچىلىق، مۆمىن، قولدىن ئىش كەلمەيدىغان	alplık	يىگىتلىك، قەھرىمانلىق
allahsız	ئاللاھقا ئىشەنمەيدىغان، دىنسىز، ئىمانسىز	alotropi	كاربون فوسفور قاتارلىق ماددىلارنىڭ ئوخشاش فىزىكىلىق ئالاھىدىلىككە ئىگە بولۇشى
allahsızlık	دىنسىزلىق، ئىمانسىزلىق	alpaka	لاما، قوي تۆگە
allahuekber	ھەممىگە قانداق ئۇلۇغ ئاللاھ	alt	تەڭ، ئاستى، تۆۋەن، تۆۋەنكى قات؛ داۋام ئاخىر؛ ئىچى، چوڭقۇرلۇق، تىرىنلىك
allhuallem	پۈتۈن ئالەملەرنىڭ ئىگىسى	alt alta	بىرىنىڭ ئاستىدىن
allhuteala	ئاللاھ تائالا	alt bilinç	ئىختىيارسىز، يوشۇرۇن ئاڭ
allak	سۆزىدە تۇرمايدىغان، ئالدامچى، ئىشەنچسىز (ئادەم)	alternatif	باشقا يول، يۆنىلىش، تاللاش
allak bullak	مۇرەككەپ، ئالا-بۇلا، ئاستىن-ئۈستۈن	altayistik	ئالتاي تىللىرى سىستېمىسى
allamak	ئەڭلىك سۈرمەك	alternatör	ئۆزگىرىشچان توك گېنېراتورى
allame	ئەللامە، بىلىملىك، بىلىمدانلىق، بىلىمدان	altes	شاھزادە ۋە خانىكىلەرگە بېرىلگەن نام
allanmak	قىزارماق، قىزىلاشماق	alt geçit	ئىككى قەۋەتلىك يولنىڭ ئاستىنقى قىسمى
allegro	تېز سۈرئەتتە، تېزلا	altı	ئالتە
allı	رەڭگى قىزىل، پەداز بېرىلگەن	altmış	ئاتمىش
allı pullu	چىرايلىق كىيىنگەن	altmışar	ئاتمىشتىن، ھەر گۇرۇپپىدا ئاتمىشتىن بار بولغان
allık	قىزىللىق، ئەڭلىك	altmışıncı	ئاتمىشىنچى
alligator	دىنماق تۇمشۇق تىمساھ		
alma	ئېلىش		
almaç	ئالغۇچ (ئېلىكتىر ئېقىمىنى ئېلىپ باشقا بىر كۈچكە ئايلاندۇرىدىغان قورال)؛		

altmışlamak	ئاتمىشتىن گۇرۇپپىلىماق	alyuvar	قىزىل قان دانچىلىرى، ئېرىتروسىت
altmışlık	ئاتمىش ئەزادىن تەشكىل تاپقان؛ ئاتمىش ياشلىق؛ ئاتمىش يۈەتلىك	ama amma	ئەمما، لېكىن
altı yüzlü	ئالتە تەرەپلىك؛ ئالتە بۇلۇك	am	ئامېرىتسىيە؛ جىنسىي لەۋ
altıgen	ئالتە تەرەپلىك، ئالتە بۇلۇك	âmâ	ئەما، كۆزى كۆرمەس
altıkardes	يەتتە يۇلتۇزدىن تەركىب تاپقان شىمالىي قۇتۇپ يۇلتۇزى	ambile	كىشىنىڭ يۈرەك تارىنى چېكىدىغان
altılık	ئالتە دانىدىن مەيدانغا كەلگەن، ئالتە سەپ؛ شىبىرىيە تەڭرىتاغ	amaç	مەقسەت، نىشان، مۇراد، غايە، نىيەت
altın	ئالتە مىسرالىق مۇسەددەس	amaçlamak	مەقسەت قىلماق، نىشانلىماق
altın	ئالتۇن؛ ئالتۇندىن ئىشلەنگەن؛ پارلاق، پارقراق؛ سېرىق	amaçlı	مەقسەتلىك، نىيەتلىك، نىشانلىق
altıncı	ئالتۇنچى، ئالتۇن تىجارەتچىسى	amaçsız	مەقسەتسىز، نىيەتسىز، نىشانسىز
altın baş	قوغۇننىڭ بىر تۈرى؛ ئالتۇن يالىتىلغان	amade	تەييارلانغان، ھازىرلانغان
altınsuyu	ئالتۇن سۈيى	amal	ئامال، چارە، تەدبىر
altın dağ	ئالتۇن تاغ	âmâlık	ئەمالىق، كۆرۈك
altışar	ئالتىدىن بۆلۈنۈش	aman	ياردەم سوراشنى بىلدۈرىدۇ، ئۆتۈنۈشنى بىلدۈرىدۇ، ئە - جەبلىنىشنى بىلدۈرىدۇ، دېققەتنى تارتىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ
altız	ئالتە قوشكېزەك	amansız	يۈرەكنى ئېزىدىغان، قاتتىق، ھەسرەتلىك؛ ئۆلتۈ - رىدىغان؛ جاننى ئالدىغان؛
altimetre	ئېگىزلىك ئۆلچىگۈچ، ئالتمېتىر	amanın	قورقۇش ۋە ھەيران قېلىش سۆزى
altlamak	ئالتىدىن گۇرۇپپىلىماق؛ ئالتە ھەسسگىچە ئاشۇ - رماق	amatör	ئىشتىن سىرتقى، ھەۋەسكار
altlık	تايانچ، تىرەك؛ تەگلىك؛ سۇيا؛ ئەستەر	amazon	ئامازون دەرياسى، ئاتقا مىنگەن ئايال
alto	چوڭ ئىسكىرىپكا؛ تۆۋەن ئاۋازلىق ئايال ناخشىچى	ambalâj	نەرسىلەرنى ئوراپ قاچىلاشقا ئىشلىتىلىدىغان قاپ، قەغەز، تاختا، سۇلياۋ، مۇقاۋا دېگەندەك نەرسىلەر
alttan alta	يوشۇرۇن ھالدا، مەخپىي	ambalajcı	ئورغۇچى، قاچىلىغۇچى (كىشى)
altuni	ئالتۇن رەڭلىك، سېرىق رەڭلىك	ablajlı	ئورالغان، قاچىلانغان
altüst	ئېگىز - پەس، قالايمىقان	ambar	ئامبار، ئىسكىلات؛ تاش، قۇم، سېمونت قاتارلىق نەرسىلەرنى ئۆلچەش ساندۇقى؛ يۈك توشۇش ئورگىنى؛ ئامانەت مال ئالدىغان يەر
altyapı	ئاساسىي ئەسلىھە، ئۇل ئەسلىھە؛ ئاساسىي قۇرۇلما	ambarcı	ئامبارچى
altyapısal	ئىقتىسادىي بازىنىڭ، ئىقتىسادىي بازىغا مۇ - ناسىۋەتلىك	ambarcılık	ئامبارچىلىق
alt sınıf	بىر سىنىپ ئىچىدىن ئايرىلغان ئىككىنچى دەرى - جىدىكى سىنىپ	ambargo	پورتىنى بېيىش بۇيرۇقى
alt şube	بىر تارماق ئىچىگە قۇرۇلغان ئىككىنچى تارماق	amber	ئەنەبەر (بېلىقنىڭ ئىچىدىن چىقىدىغان پۇراقلىق بىر ماددا)؛ ئوبدان پۇراق؛ گۈزەل ئاياللارنىڭ چېچى
alt üst	بىسەرەمجان، قالايمىقان، مالىماتاك، تەرتىپسىز، ئا - ستىن - ئۈستۈن	amberbu	ھىندىستان ۋە ئىراندىن چىقىدىغان ئۇزۇنچاق خۇشپۇراق گۈرۈچ
alt yapı	ئۇل ئەسلىھە، ئاساسلىق ئەسلىھە	ambiyans	كەيپىيات، تاشقى مۇھىت
alüfte	نومۇسىسىز، ئىپپەتسىز، پاھىشە ئايال	amblem	سىمۋول، بەلگە، شەرتلىك بەلگە، نامايەندە
alümin	ئاليۇمىن ئوكسىد	amboli	كەپلىشىش، ئېمبولىيە
alüminyüm	ئاليۇمىن	ambulans	ئامبولانس، جىددىي قۇتقۇزۇش ماشىنىسى
alüvyon	تىندۇرما يەر، لاتقا يەر، ئېقىندى قىسىم	amca	تاغا؛ يېشى چوڭلارغا ئېيتىلىدىغان ھۆرمەت سۆزى
alyans	توپلۇق ئۈزۈك	amcazade	نەۋرە تۇغقان
alyon	پۇلدار كىشى، پۇل دادىسى		

amel	ئىش ۋە ھەرىكەت، ئەمەل؛ پەيدا قىلىش، يارىتىش؛ ئىچ سۈرۈش	amiyane	ئاممىباب ھالدا، ھەممە چۈشىنىشلىك ھالدا
amele	ئىشچى	amiyanelik	ئاممىبابلىق، ھەممىگە چۈشىنىشلىك
amelelik	ئىشچىلىق	amma	ئەمما، لېكىن؛ ھەقىقەتەن، راستىنلا
ameli	ئەمەلىي، ئەمەلىيەتكە ماس كېلىدىغان	amma velakin	ئامما، پەقەت، بۇنىڭ بىلەن بىللە
ameliyat	ئەمەلىيەت، پائالىيەت، ئوپېراتسىيە (دوختۇرلۇق)	amme	جامائەت، ئامما
amelkiye	پائالىيەت، خىزمەت	amnezi	ئۇنتۇغاقلىق كېسىلى
amenna	ئىشەنگەن ھالدا «شۇنداق، توغرا، باشقا پىكرىمىز يوق» دېگەندەك تەستىق سۆزى	amnios	باش سۈيى قېپى، باش سۈيى پەردىسى
amentü	قۇرئان سۈرىلىرىدىن بىرىنىڭ ئىسمى	ammi	تاغا
amer	ئامەر (تۈرلۈك ئۆسۈملۈك يوپۇرمىقى ياكى پوستلىرى بىلەن ئوبدان پۇراق بېرىپ ئىشلەنگەن ئاچچىق-چۈچۈك بىر خىل ھاراق)؛	amonyak	ئاممىياك سۈيى، ئاممىياكلىق سۇ
Amerika	ئامېرىكا قىتئەسى، ئامېرىكا دۆلىتى؛ باي بولۇش	amor	رەختنىڭ بىر تۈرى
Amerikalı	ئامېرىكىلىق، ئامېرىكا پۇقراسى	amoral	ئەخلاقى بۇزۇق، ئەخلاقسىز
Amerikalılaştırma	ئامېرىكىلىقنى دوراتقۇزۇش؛ ئامېر-كىلىق قىلدۇرۇش	amoralizm	ئەخلاقسىزلىق، تۆرىسىزلىك
Amerikalılašmak	ئامېرىكىلىققا ئۆزگەرمەك؛ ئامېر-كىلىقنى دورىماق	amorti	قەرزنى بىراقلا تۆلەپ ئۆسۈمنى توختىتىش
Amerikan	ئامېرىكىلىق، ئامېرىكا پۇقراسى	amortisman	قەرزنىڭ ئاز-ئاز تۆلىنىشى؛ ئۆسۈمنى توختىتىش ئۈچۈن قەرزنىڭ بىراقلا تۆلىنىشى
ametal	غەيرىي مېتال جىسىم	amortisör	سىلكىنىشنى پەسەيتكۈچ. (ماتورلۇق قاتناش ۋاسىتىلىرىدىكى)؛
amfi	پەلەمپەيسىمان سىنىپ قوش ماكانلىقلار؛ سۇ ۋە قۇرۇقلۇقتا يۈرىدىغان ھارۋا؛ قوش ماكانلىق	amper	ئامپېر (ئېلىكتر توكى كۈچىنى ئۆلچەش بىرلىكى)
amfibi	تەنتەربىيە مۇسابىقىلىرىدە تاماشىبىنلارنى قوزغىتىدىغان كىشى	ampermetre	ئامپېرمېتىر (توك سائىتى)
amigo	چوڭقۇر، تىرىن	amper ölçer	ئامپېرمېتىر (توك سائىتى)
amık	ئامىل، شەرت؛ ئىشلىگەن، ئۈستىگە ئالغان (بىرى)	ampir	ناپالىئون زامانىدا فىرانسىيە ۋە ياۋروپادا كەڭ تارقالغان ئۆي-ئىمارەت، ئۆي جاھازىلىرى ۋە كىيىم-كېچەك ئۇسلۇبى
amil	ئامىن (ئاللاھ يەتكۈزسۇن، دېگىنىڭىزدەك قىلسۇن)؛ ئامىن (بىر خىل ئورگانىك بىرىكمە)؛	ampirik	تېخنىكىغا تايانغان، ئىلمىي ئاساسى يوق
amin	ئامىنو گۇرۇپپىسى؛ ئامىنو رادىكالى	ampirist	تەجرىبىچىلىك تەرەپدارى
amino	ئامىيوبا	ampirizm	تەجرىبىچىلىك
amip	ئامىيوبا ئائىلىسى	ampilifikasyon	كۈچەيتكۈچ، چوڭايتقۇچ، ئوسسىتېل
amipler	بۇيرۇق بەرگۈچى، ئەمىر قىلغۇچى؛ بىر ئورگاننىڭ باشلىقى	ampul	لامپۇچكا؛ ئىنچىكە بويۇنلۇق بوتۇلكا
amir	دېڭىز ئارمىيە گېنېرالى	ampütasyon	ئېلىۋېتىش، كېسىش، قىسقارتىۋېتىش، قىر-ش (تىبابەتتىكى)؛
amiral	گېنېراللىق (دېڭىز ئارمىيەسىنىڭ)	amudi	ۋېرتىكال؛ تىك
amirallık	ھوقۇق؛ خىزمەت ھوقۇقى؛ ئىشخانا، ئىش بېجىرىش ئورنى	amudu fikari	ئومۇرتقا
amirlik	ئامىيوبا، ئاق قان دانچىسى قاتارلىق باكتېرىيەلەرنىڭ بۆلۈنۈپ كۆپىيىشى	Amur	ئامۇ دەرياسى (خېيلوڭجياڭنىڭ دۆلەت سىرتىدىكى بۆلىكى)
amitoz		amut	ۋېرتىكال؛ تىك، تىك سىزىق
		amyant	تاشپاختا
		an	ئاڭ، ئىدراك، زېھىن. ئان، بەك قىسقا ۋاقىت
		ana	ئانا؛ ئاساس، ئاساسىي
		ana baba	ئانا-ئانا
		ana dil	ئانا تىل

anaca	ئانا بولۇش سالاھىيىتى بىلەن	ananas	ئاناناس
anacıl	ئانىسىغا ئامراق بالا	anamal	سەرمایە، كاپىتال
anaç	چوڭ بولغان، پىشىپ يېتىلگەن؛ ئەقىللىق، زېرەك	anane	ئەنئەنە، ئۆرپ-ئادەت
ana erki	ئانىلىق تۈزۈمى، ئانىلىق ئۇرۇقداشلىق تۈزۈم	ananevi	ئەنئەنىۋىي
anafor	قاينام، قايناملىق ئېقىم، قۇيۇن؛ يولسىز ۋە گەجىرسىز قولغا كەلگەن نەرسە	anaokul	باشلانغۇچ مەكتەپ
anaforcı	بىكار تەلەپ، ئىش قىلماي نان يېسەم دەيدىغان	anarşi	ھۆكۈمەتسىزلىك، باشباشتاقلق
anaforku	قايناملىق	anarşist	ئانارخىستىك؛ ئانارخىست، ھۆكۈمەتسىزلەر
anahtar	كىلىت، ئاچقۇچ، شىفر يېزىش ۋە قوللىنىش ئۈچۈن بەلگىلەنگەن يول، مۇزىكىدا نوتا ئىشارىتى، مەسىلىنەزى ھەل قىلىش چارىسى	anarşizm	ھۆكۈمەتسىزلىك، باشباشتاقلق، ئانارخىزم
anahtarcı	ئاچقۇچ ياسىغۇچى ۋە ساتقۇچى	anartri	گەپ-سۆزى ئېنىق ئەمەس، كېكەچ
anahtarlı	ئاچقۇچلۇق، ئاچقۇچى بار	ana saat	بىر كۆزىتىش ئۆيىدە باشقا سائەتلەر ئىچىدە ئەڭ توغرا ماڭىدىغان ۋە باشقا سائەتلەرنى بەلگىلەيدىغان سائەت
anahtarsız	ئاچقۇچسىز	anasır	ئاناسىر «ئۇنسۇر» سۆزىنىڭ كۆپلۈكى
ana kara	چوڭ قۇرۇقلۇق، ماتېرىك تاختىسى، كونتىنېنتال تاختا	anasıl	ئاساسىدىن، يىلتىزىدىن، كۆكىدىن
anakart	ئاساسىي تاختا (كومپيوتېرنىڭ)	anasız	ئانىسىز، ئانىسى يوق
anakronik	زاماندىن قالغان، مودىدىن قالغان	anasızlık	ئانىسىزلىق
anakronizm	ۋاقىت خاتالىقى؛ مودىدىن قېلىش، ۋاقىتى ئۆتۈش	anason	شاكال بەدىيان
analı	ئانىلىق، ئانىسى بار	anatomi	ئاناتومىيە؛ بەدەن قۇرۇلۇشى، گەۋدە قۇرۇلۇشى
analık	ئانىلىق؛ ئانا مېھرى؛ كېيىنكى ئانىسى؛ ئانىسىغا ئو-خىشاش قىلىنغان مۇئامىلە	anatomici	ئاناتومىيە ئۇستىسى؛ ئاناتومىيە دەرسىنى بېرىدىغان ئوقۇتقۇچى
analıkızlı	ئۇۋا سېلىش، چاڭگا تىزىش؛ ئۆيلۈك ئوچاقلق قىلىش	anatomist	ئاناتومىيە خىزمەتچىسى
analist	ئانالىز قىلغۇچى	anayasa	ئاساسىي قانۇن، ئانا قانۇن-كونستوتسىيە
analiz	ئانالىز، تەھلىل؛ بىر جىسىمنىڭ ئېلىمىنتلارغا ئايرىلىشى؛ تەتقىقات	ana yol	ئاساسىي يول، غول يول، ئانا يول
analizci	ئانالىز قىلغۇچى	ana yön	شىمال، جەنۇب، غەرب ۋە شەرق تەرەپلەرنىڭ ھەر بىرى
analizlemek	ئانالىز قىلماق	anca	شۇنچىلىك؛ بۇنچىلىك؛ ئاران
analizleyen	ئانالىز قىلغان	ancak	پەقەت، زادى، لېكىن، ئەمما
analjezi	ئانالگېزىيە (ئاغرىق سېزىمىنى يوقىتىش)	ançüez	ئانچۇئوس بېلىقى
analjezik	ھېسسىزلىقنى مەيدانغا كەلتۈرگەن؛ ئاغرىقنى توختىتىش دورىسى	andaç	يادىكار، خاتىرىلىك، ئەستىلىك؛ خاتىرىلەر
analog	ئوخشاش، ئوخشايدىغان، ھەمراھ	andaval	ئەخمەق، ھاماقەت، مۆڭ، كالۋا
analoji	ئانالوگىيە (ئوخشاشلىق)؛ ئىككى نەرسىنىڭ بىرىگە ئوخشىشى	andavallı	ئەخمەق، ھاماقەت، مۆڭ، كالۋا
analojik	ئانالوگىيە بىلەن مۇناسىۋەتلىك	andavallık	ئەخمەقلىق، گالۋاڭلىق، دۆتۈك، كالۋالىق
anam	ئەنقەرە يادرو تەتقىقات مەركىزى	andemi	مەلۇم بىر رايوندا دائىم كۆرۈلىدىغان كېسەللىك
		andezit	ئاندەزىت (ۋولقانلارنىڭ ھەرىكىتى جەريانىدا شەكىللەنگەن تاش)؛
		andıç	خاتىرە، ئەسلىمە
		andık	سىرتلان
		andırmak	خاتىرىلەتمەك، ئەسلىتمەك؛ ئوخشايدىغان تەربىيە بولماق
		andırış	ئەسلىتىش، خاتىرىلىتىش

andırıřma	باشقا بىر نەرسىنى ئەسلىتىش	رىيى)؛	
andız	سەرۋى دەرىخى	ئابىدە تىكلەمەك، خاتىرىلەمەك	
andropoz	ئەر كەكلەردىكى ياش ئالمىشىش مەزگىلى	خاتىرىلەنگەن، خاتىرە تېشى تىكلەنگەن	
anekdot	تارىختا يېزىپ قالدۇرۇلمىغان ۋەقە	ئابىدە بىلەن مۇناسىۋەتلىك، خاتىرە مۇنارىغا ئوخ-	
anemi	قانسىزلىق	شاش؛ چوڭلۇقى، گۈزەللىكى بىلەن كۆزگە چېلىقىپ تۇرىدىغان،	
anemik	قېنى ئاز، كەم قان	ھەيۋەتلىك، چوڭ، ھەشەمەتلىك	
anemometre	ئانېمومېتىر (شامالنىڭ تېزلىكىنى، كۈچىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب)؛	ئېڭىز	
anemon	جەزبۇزار (گۈلنىڭ ئىسمى)	ئېڭىزلىق	
anestezi	ئانېستېزىيە، سەزگۈ يوقۇلۇشى؛ ناركوز قىلىش	تۇيۇقسىز، توساتتىن، بىردىنلا	
anestezist	ناركوز قىلغۇچى	ھامان، تۇيۇقسىزلا، توساتتىنلا، بىردىنلا	
angaje	چېتىلغان، باغلانغان؛ ۋەدە بەرگەن؛ ھۆددىگە ئالغان	تۇيۇقسىز، بىردىنلا	
angajman	ۋەدە، پۈتۈشۈش، كېلىشىش	قاتتىڭ، قوپال	
angajmanlı	ۋەدىلىشىپ قويغان، پۈتۈشكەن	رول ئېلىش، ئۆز ئەينى ئوخشىتىش	
angarya	مەجبۇرىي ئەمگەك، ھاشار، سېلىق؛ ھەقسىز ئىش-لىتىش؛ ئېغىر ئىش، جاپالىق ئىش	شوڭ، تېتىك، جانلىق	
angrayacı	مەجبۇرىي ئەمگەككە سالغۇچى	ياپونىيە كارتون فىلىملىرىنىڭ كىنولاشتۇرۇلغان شە-كلى	
angrayacılık	مەجبۇرىي ئەمگەككە سېلىش خىزمىتى	ئانىمىزم؛ ئانتروپوپسىخىزم؛ ساكرامېنتالىزم (ھەممە شەيئىلەردە روھ بولىدۇ دەپ قارايدىغان نەزەرىيە)؛	
angıç	ئۇلاغ ھارۋىسىنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى توسقۇچى تاختا	تومۇرلارنى رەسىمگە ئېلىش تېخنىكىسى	
angın	داڭلىق، مەشھۇر	ئەنقا (قۇش)؛ ئىسمى بار، جىسمى يوق	
angi	ئىشلار خاتىرىسى	ئەنقەرە	
anglosakson	ئانگلو ساساكسونلار، ئىنگىلىزلارغا خاس نام، ئانا تىلى ئىنگىلىزچە بولغان كىشى	ئانكىت؛ تەتقىق قىلىش، تەكشۈرۈش	
anı	خاتىرە، ئەس	تەكشۈرگۈچى	
anık	تەييارلانغان، تەييارلىنىپ بولغان؛ تەبىئىي، تۇغما	چۈشىنىش كۈچى، ئىندراك	
anıklık	ھازىرلىق، تەييارلىق؛ تۇغما قابىلىيەت، ئىستىدات	ئەقىللىق	
anıklama	ھازىرلىماق، تەييارلىماق، ئورۇنلاشتۇرماق	چۈشەنچە، مەنە، ئۇقۇم	
anılmak	خاتىرىلەنمەك، يادلانماق، ئەسلىنمەك؛ ئېغىزغا ئېلىنماق	مەنىلىك، ئۇقۇملۇق	
anılaşmak	تەييارلانماق	مەنىسىز، بىمەنە	
anımsamak	خاتىرىلەمەك، ئەسلىمەك	مەنىسىزلىك، بىمەنىلىك	
anında	دەل ۋاقتىدا	چۈشىنىش، ھېس قىلىش	
anırmak	ھاڭرىماق (ئېشەكنىڭ)	چۈشەنمەك؛ ئۇقماق، بىلمەك؛ ماقۇل كۆرمەك، يا-قتۇرماق؛ خەۋەردار بولماق، ۋاقىپ بولماق؛ پايدا كۆرمەك؛ ئالماق، قازانماق، ئېرىشمەك	
anırtı	ھاڭراش ئاۋازى، ھاڭراش	يالغاندىن بىلمىگەن بولىۋېلىش، يالغاندىن ئۇقىمىغان بولىۋېلىش	
anırtmak	ھاڭراتماق	چۈشەنمەس، بىلمەس، ئۇقماس	
anıştırmak	خاتىرىلەتمەك، ئەسلىتمەك، يادلاتماق	چۈشەنمەسلىك، ئۇقماسلىق، بىلمەسلىك	
anıt	بىرەر شەخس ياكى ۋەقەنى ئەسلىتىش ئۈچۈن سېلىنغان بىنا ياكى ئورنىتىلغان ھەيكەل، ئابىدە	مەنىداش سۆز	
anıtkabir	ئانتىكابىر (مۇستاپا كامالنى ئەسلىش خاتىرە سا-ئانتىكابىر)	بىر-بىرىگە چۈشىنىشلىك ئادەم ۋە نەرسە	
anılaşmak			
anıtlı			
anıtsal			
anız			
anızlık			
anî			
ânide			
aniden			
anif			
animasyon			
animato			
anime			
animizm			
anjiyo			
anka			
ankara			
anket			
anketçi			
anlak			
anlaklı			
anlam			
anlamlı			
anlamsız			
anlamsızlık			
anlama			
anlamak			
anlamamazlık			
anlamaz			
anlamazlık			
anlamdaş			
anlaşık			

anlaşıklık	ئىتتىپاقلاشقان، ئىتتىپاققا كىرگەن	anorak	سۇ ئۆتكۈزمەيدىغان تەنتەربىيە چاپىنى
anlaşma	پىكىر ۋە مەقسەت بىرلىكى، شەرتنامە	anormal	نورمالسىزلىق، نورمال بولمىغان؛ ئەقلى كەم
anlaşmak	چۈشىنىشەك، كېلىشمەك، ۋەدىلەشمەك؛ بىرلىككە كەلمەك، ئىتتىپاقلاشماق	anormallik	بىنورماللىق، نورمالسىزلىق، غەلىتىلىك
anlaşmazlık	چۈشىنىشمەسلىك، ئۇقۇشماسلىق، بىلىشمەسلىك؛ كېلىشمەسلىك، بىرلىككە كېلەلمەسلىك	anot	ئانود، مۇسبەت قۇتۇپ
anaşılan	ئۇقۇلغان، بىلىنگەن، چۈشىنىلگەن	ansambl	مۇزىكا ئەترىتى؛ ناخشا ئۇسسۇل ئەترىتى؛ ئانسامبىل
anlatı	ئاڭلىتىش، ھېكايە ئاڭلىتىش	ansefal	مېڭە ۋە ياردەمچى ئورگانلار
anlatılmak	چۈشەندۈرۈلمەك، بىلدۈرۈلمەك	ansıma	خاتىرە، ئەس
anlatım	چۈشەندۈرۈش، بىلدۈرۈش، ئىپادىلەش	ansız	چۈشەنچسىز، ئەقىلسىز، تۇيۇقسىز، خەۋەرسىز
anlatımlı	ئىپادىلەش كۈچى مول، جانلىق	ansızın	تۇيۇقسىزلا، بىردىنلا، توساتتىنلا
anlatımsal	تۇيغۇ ۋە نىيەتنى جانلىق سۈرەتتە ئاشكارە قىلغان	ansiklopedi	ئىنسىكلوپىدىيە، قامۇس
anlatmak	چۈشەندۈرمەك، ئىزاھ بەرمەك، شەرھىلەمەك؛ بىلدۈرمەك، ئاشكارا قىلماق؛ ئاگاھلاندۇرماق؛ ئىپادە قىلماق، تەسۋىرلىمەك	ansiklopedici	قامۇس تۈزگۈچى، قامۇس تەتقىقاتچىسى
anlattırmak	چۈشەندۈرگۈزمەك، ئىزاھلاندۇرماق، چۈشەنچە بەرگۈزمەك	ant	قەسەم
anlayış	پاراسەت، ئىدراك؛ كۆز-قاراش قابىلىيىتى؛ چۈشەنچە	antant	كېلىشىم، شەرتلىشىش
anlayışlı	ئۇقۇمۇشلۇق، ئەقىل-پاراسەتلىك؛ كەڭ قورساق، سەۋرچان، تاقەتلىك	antagonist	رەقىب، قارشى تۇرغۇچى؛ قارشى تۇرىدىغان، قارشى تۇرۇش رولىغا ئىگە
anlayışsız	كالۋا، دۆت، گالۋاڭ، ئەخمەق؛ ئىچى تار، بىناقەت، سەۋرسىز	antagonizm	قارشىلىق، دۈشمەنلىك، ئۆچمەنلىك؛ ئانتاگونىيە
anlık	تۇيغۇدىن باشقا بىلىش قابىلىيىتى، ئەقلى قابىلىيەت، چۈشىنىش قابىلىيىتى	Antarktika	ئانتاركتىكا (جەنۇبىي قۇتۇپ)
anlı şanlı	گۈزەل، جەلپكار، مەشھۇر، قالتىس	Anten	ئانتېن (رادىئو دولقۇنلىرىنى تۇتۇش ۋە تارقىتىش ئۈچۈن تارتىلغان سىملىرى)؛ ئۈچەي ياللۇغى
anlıkçılık	ئەقىلنىڭ ھەممىدىن ئۈستۈن ئىكەنلىك نەزەرىيەسى	anterit	ئۈچەي يولىنى ئۆلچەيدىغان مېتىر
anma	خاتىرىلەش، ئەسلەش، تىلغا ئېلىش؛ تەزىيە بىلدۈرۈش	anterograf	ئىنچىكە ئۈچەي چۇقۇقى
anmak	خاتىرىلىمەك، ئەسلىمەك، يادلىماق؛ سۆزنى قىلماق، ئېغىزغا ئالماق؛ خاتىرىلەپ مەجلىس ئاچماق	anterosel	ئانتېروستومىيە، ئىنچىكە ئۈچەي راكىنىڭ كېسىپ ئېلىۋېتىلىشى
anne	ئانا، ئاپا	anterostomi	ئىزاھات، بېغىشلىما
anneanne	چوڭ ئانا، موما	antet	توڭلاش ۋە مۇزلاشقا قارشى ئۇسۇل، چارە ياكى دورا، ئۈسكۈنە
annelik	ئانىلىق، ئانىلىق سالاھىيىتى؛ ئانا مېھرى؛ ئانىسىغا ئوخشاش كۆيۈنۈش	antifriz	كونا، قەدىمقى، ئاسار ئەتىقە؛ ئانتىكا
anofel	بەزگەك پاشسى	antika	ئاسارە-ئەتىقە، كونا تارىخىي ئەسەرلەر؛ كونا، مودىدىن قالغان، كونىراپ قالغان
anomali	ئانومالىيە، نورمالسىزلىق، باشقىچە، بۆلەكچە، غەلىتە، غەيرىي	antikacı	ئاسار-ئەتىقە يىغىپ ساقلىغۇچى ياكى ئېلىپ سا-تقۇچى، قىزىققۇچى
anonim	ئىمزاىسىز، نامى چىقمىغان؛ خاسلىقى يوق	antikite	قەدىمكى دەۋر، قەدىمكى زامان، قەدىمكى كوممۇنىستىك پارتىيىگە قارشى كۈچ ياكى كىشى
anons	ئۇقتۇرۇش، ئېلان	antikomünist	كوممۇنىستىك پارتىيىگە قارشى تۇرۇش ئىدىيىسى
anonsör	ئېلان قىلغۇچى، ئۇقتۇرۇش قىلغۇچى	antikomünizm	ئانتىپتلا، تەننىڭ قارشىلىقى، ئىممۇنىتېت كۈچى بۆكەن؛ بۆكەن تېرىسىدىن تىكىلگەن

antiloplar	بۆكەن ئائىلىسى	anüs	مەقئەت، سوك
antinomi	زىددىيەت؛ ئانتىنومىيە	anyon	ئانىئون، مەنپىي ئىئون
antipati	ياخشى كۆرمەسلىك، ياقتۇرماسلىق	anzarot	پېپېر، دەرەخ يىلىمى، سولا، دېۋىرقاي
antipatik	يېقىمسىز، يىرگىنچلىك	anus	ئىنساننىڭ سۆڭىكى، ئارقا يول، كۆتەن، ئۈچەي ئاغزى
antisepsi	مىكروبلارنى دورا بىلەن ئۆلتۈرۈش، چىرىشتىن ساقلاش	aort	چوڭ ئارتېرىيە، چوڭ تومۇر
antisemit	يەھۇدىيلارنى ئۆچ كۆرىدىغان، يەھۇدىيلارغا قارشى	apacı	ئىنتايىن جاپالىق، ناھايىتى ئاچچىق
antisemitist	يەھۇدىيلارنى ئۆچ كۆرىدىغان، يەھۇدىيلارغا قارشى تۇرىدىغان كىشى	apaçık	ئوپتۇچۇق، ئېنىق ئاشكارا
antisemitizm	يەھۇدىيلارغا قارشى تۇرۇش ئىدىيىسى يا-كى ئىش-ھەرىكىتى	apak	پۇختا، چىڭ، چىداملىق، ساغلام (بوۋاق)
antitez	قارشۇ-قارشى، زىت	apalak	سوقۇر ئۈچەي
antitoksin	ئانتىتوكسىن، زەھەرگە قارشى تۇرغۇچى	apandis	ئايىپىندىست، سازاڭسىمان ئۆسۈكچە ياللۇغى
antlaşma	كېلىشىمنامە، توختامنامە	apandisit	تۇيۇقسىز، ئۇشتۇمتۇت، بىردىنلا
antlaşmak	شەرتلەشمەك، كېلىشىمنامە تۈزمەك	apansız	تۇيۇقسىز، ئۇشتۇمتۇت، بىردىنلا
antoloji	ئانتولوگىيە (تۈرلۈك يازغۇچىلارنىڭ، خۇسۇسەن شائىرلارنىڭ تاللانغان بەدىئىي ئەسەرلەر توپلىمى)؛	apansızın	قەۋەتلىك بىنا
antrakt	پەردە ئارىلىقىدىكى تەنەپپۇس	apartman	ئوپۇر-توپۇر، ئالدىراش-تېنەش
antrasit	ئىسسىز كۆمۈر	apar topar	ئاپپارات؛ ئەسۋاب؛ قورال
antre	تۇنجى غىزا؛ مۇقەددىمە	aparey	بۇلاپ كەتمەك، تارتىۋالماق، ئېلىپ كەتمەك
antrenman	تەنھەرىكەت مەشىقى	aparmak	بۇلغۇزماق، تارتقۇزماق
antrenmanlı	مەشىق قىلغان، تەييارلىق مەشىقى قىلغان	apartmak	بىنا، بىنانىڭ بىر بۆلىكى
antrentör	تېرىنېر، مەشقاۋۇل	apartman	ئاپاتت
antrepo	تاموژىنىدىكى مال ئامبىرى، باجدىن خالىي ئىسكىلات؛ ئامبار	apatit	غەلىتە كىيىنگەن ۋە غەلىتە سۆزلىشىدىغان لۈكچەكلەر، ئافىي
antrepocu	دۆلەتنىڭ مەخسۇس بۇيۇملىرىنى ساتقۇچى؛ ئامبارچى	apaş	ئاپئاق ئايدىڭ، ناھايىتى يورۇق
anrikot	توغرالغان كالا گۆشى	apaydın	ئايدىڭلىق، يورۇقلۇق
antrok	دېڭىز گۈلسامسقى	apaydınlık	پۈتۈنلەي باشقا، ئايرىم، باشقا-باشقا
antropoitler	ئادەمسىمان مايىمۇن كەنجى ئەترىتى	apayrı	ئىنتايىن ئاز
antropolog	ئانتروپولوگىست، ئىنسانشۇناس	apaz	تۇتالمىماق
antropoloji	ئىنسانشۇناسلىق، ئانتروپولوگىيە	apazlamak	ئىمزاسىز ئورتاقلىقتا ئىشلىتىلىدىغان پۇل تۆلەش ئۇسۇلى
antropolojik	ئانتروپولوگىيەلىك، ئىنسانشۇناسلىققا مۇناسىۋەتلىك	apel	ئىشتىھا ئاچىدىغان ۋىنو
antroponim	ئىسمىشۇناسلىق، ئىسىم تەتقىقاتى	aperitif	چاتراق
antsız	ۋەدە بەرمىگەن، قەسەم بەرمىگەن	apış	چارچاپ ھالىدىن كەتكەن
anut	جاھىل	apışık	ئىشتاننىڭ ئېغى
anüri	ئانۇرىيە، سىيەلمەسلىك	apışlık	كېمە ۋە پاراخوتنىڭ زەنجىرىنى يىغىپ سۇغا تاشلىغان تۆمۈرنى تارتىپ ئېلىشقا ھازىرلانماق؛ تەييار، ھازىر، ھوشيار، سەزگۈر؛ ياخشى پاسون، رەتلىك كىيىنگەن
		aplik	تامغا ئورنىتىلغان شامدان ياكى لامپا؛ ھاشىيە
		aplikasyon	يۈرگۈزۈش، يولغا قويۇش؛ رەخت ئۈستىگە چاپلانغان گۈل ياكى نەقىش
		aplike	رەخت ئۈستىگە چاپلانغان گۈل ياكى نەقىش

apokaliptik	چۈشەنچىسىز، مۇجىمەل، تۇنۇق	ئىشىك، ئوتتۇرا ئىشىك
apokrif	ئىشەنچسىز گەپ ياكى ماقالە	ھارۋا، ئاپتوموبىل، پىكاپ؛ بۇددا دىنى؛ مەدەن تو- araba
apolet	پاگون	شۇيدىغان ئەسۋاب
apre	رەخت ۋە تېرىنىڭ يەردا زىلىنىپ جۇلالىنىشى، ھەل	بىر ماشىنىغا پاتقۇدەك، بىر ماشىنا
apreci	پاتلاش ئىشچىسى، كىيىم-كېچەكلەرگە پات بەرگۈچى	شوپۇر؛ ماشىنىچى، ماشىنا سودىگىرى
aprelemek	پات بەرمەك، پاتلىماق (كىيىمنى)	پاروم (ماشىنا، پويىز قاتارلىقلارنى دەريالاردىن
apriori	تۇغما، تەبىئىي؛ تەبىئىي ھالدا	ئۆتكۈزىدىغان كېمە)؛
apse	دانخورەك، يېرىڭلىق ئىششاق	شوپۇرلۇق؛ ماشىنا كەشلىك، ماشىنا تىجارىتى
apseleşmek	يېرىڭدىماق، يېرىڭ يىغىلماق	ماشىنىلىق، ماشىنىغا ئولتۇرغان، ماشىنىسى بار
aptal	ئەقلى-ھوشى كەم، دۆت، مۆڭ، كالۋا، ئەقىلسىز	ماشىنىسى بار پويىز
aptal aptal	دۆتلەرچە، ئەخمەقلەرچە، گالۋاڭلارچە، ھاما- ماشىنا ئىسكىلاتى، ماشىنا توختىتىش مەيدانى؛ بىر	ماشىنىغا پاتىدىغان
aptalca	دۆتلەرچە، ئەخمەقلەرچە، گالۋاڭلارچە، ھاماقەتلەرچە؛ ئويلانمايلا، ئاساسسىز	تۈرك مۇزىكىلىرىدىن بىر خىلى
aptallaşmak	كالۋالاشماق، ئەخمەقلەشمەك، ھاماقەتلەشمەك، دۆتلەشمەك	ئەرەب ئۇسلۇبىدىكى نەرسە ياساش ئۇسۇلى
aptallaştırmak	كالۋالاشتۇرماق، ئەخمەقلەشتۈرمەك، دۆ- ئەرەبلەرگە مۇناسىۋەتلىك، ئەرەبلەرگە خاس بولغان	Arabî
aptallık	ئەخمەقلىق، گالۋاڭلىق، دۆتلۈك، كالۋالىق	ئەرەب تىلى ۋە ئەدەبىياتى تەتقىقاتچىسى
apteriks	قانائىتىز قۇش	ئەرەب يېرىم ئارىلى
aptēs	تاھارەت (نامازدىن ئاۋۋال ئېلىنىدىغان)؛ چوڭ تەرەت، كىچىك تەرەت (ھاجەتخانىدا)؛	ئەرەب تىلى ۋە ئەدەبىياتى
apteshane	ھاجەتخانا	بۆلگۈنچى، بۇزغۇنچى
aptēsli	تاھارەت ئالغان، تاھارىتى بار، تاھارىتى بۇزۇلمىغان	كېلىشتۈرگۈچى، سالاجى، ئارىچى، ئەپلەشتۈر- ara bulucu
aptēslik	تاھارەت ئالدىغان جاي؛ تاھارەت ئالغاندا كىيىد- گۈچى؛ ۋاستە	گۈچى؛ ۋاستە
aptēsiz	تاھارەتسىز، تاھارىتى يوق	ۋاستىچى؛ سالاجى؛ كېلىشتۈرگۈچى شېركەت ياكى ئورۇن
apul apul	سېمىز بالىلارنىڭ پۇتلىرىنى كېرىپ ئىغاڭلاپ مېڭىشىنى كۆرسىتىدۇ	ۋاستىسى بىلەن، كېلىشتۈرۈشى ئارقىلىق
ar	گۈزەل-سەنئەت، ھار، ئىزا، خىجالەت، ھايا، نومۇس	ۋاستىلىك
ar etmek	شەرمەندە قىلماق، رەسۋا قىلماق	ۋاستە، قورال
ara	ئازا، ئارىلىق، مۇساپە؛ زامان؛ مۇناسىۋەت؛ پەرق؛ ئەتراپ، يېقىن، يان؛ قىستۇرما	ئىنسترومېنتالزم، ۋاستىپەرەسلىك
ara bozucu	ئارىغا سوغۇقچىلىق سالغۇچى	قولغا قورال-ياراغ ئالغان (ئۇسۇل ئۈچۈن)، ۋاستىلىك
ara bozuculuk	ئارىغا سوغۇقچىلىق سېلىش	ۋاستىسىز، قولغا قورال-ياراغ ياكى باشقا بىر نېمە
ara buluculuk	ياراشتۇرۇش، كېلىشتۈرۈش، ئەپلەشتۈرۈش، مۇرەسسە قىلىش	ئالمىغان (ئۇسۇل ئۈچۈن
aracılık	ۋاستىچىلىك، دەلالەتلىق، ۋاستە	ئاندا-ساندا، يوق دېيەرلىك
ara cümle	قىستۇرما جۈملە	ئاندا-ساندا، ئارىلىقتا
		ئەراپ (جەننەت بىلەن جەھەننەم ئوتتۇرىسىدىكى بوشلۇق Araf يەر)؛
		ئەرافات تېغى
		ئاراگونىت
		بىر خىل تۈرك مۇزىكىسى؛ ئوغرى
		پاكىزە باقىلە. پۇرچاق دانىسى
		ئوغرى
		ئوغرىلىق

araklamak	ئوغرىلىماق	قىلىدىغان
aral	تاقىم ئاراللار	تەتقىق قىلىنماق، ئېنىقلانماق
aralamak	قىيا ئاچماق، يېرىم ئاچماق، ئارىلىق قالدۇرماق	تەتقىقات
aralanmak	يالغۇز قالماق، ئايرىلىپ قالماق؛ شالاڭلاشماق؛ چېكىنمەك، ئاستا كەتمەك؛ بىر ئاز ئېچىلماق؛ بىر ئاز يىراقلاشماق، بىر ئاز ئۇزاقلاشماق؛ كۆرۈنمەك، پەيدا بولماق	تەتقىق قىلماق، ئېنىقلىماق
aralık	12-ئاي؛ ئارىلىق، ياپسا، قىپسا، يوچۇق، يېرىق، دەز؛ ۋاقىت، نۆۋەت، چاغ، پۇرسەت؛ ئارام ئېلىش، تەنەپپۇس	ئىزدەتمەك، ئاختۇرغۇزماق
aralıklı	شالاڭ، ئارىلىق بار؛ ئۇزۇلۇپ-ئۇزۇلۇپ؛ بىر ئۇزۇلۇپ، بىر داۋام قىلماق، توختاپ-توختاپ	قىستۇرما جۈملە
araliksız	زىچ، ئارىلىقسىز؛ توختىماي، ئۇزلۇكسىز	ئىزدىگۈچى
aralıkta	ئارىلىقتا	مۇپەتتىشلىك، تەكشۈرگۈچىلىك
arama	ئىزدەش، ئاختۇرۇش	ئىزدەش
aramak	ئىزدىمەك، قېدىرماق؛ تەلەپ قىلماق؛ ئاختۇرماق؛ ئەسلىمەك، زىيارەت قىلماق، يوقلىماق؛ ئەسكە ئېلىشقا تىرىشماق	چېگرا يۈزى، چېگرىلىنىش يۈزى، تېگىشىش يۈزى، ئورتاق يۈز
aranje	تۈزەش، توغرىلاش	ئالامەت، ئىشارەت؛ بالا-قازا، تاساددىپىي
aranılmak	ئىزدەش، ئاختۇرۇش	تۈركچە بىر خىل كولىكتىپ ئورۇنلانغان مۇزىكا
aranjman	تەرتىپلەش، تۈزەش	يەر-زېمىن؛ قۇرلۇش مەيدانى؛ ئىمارەت بولمىغان بوشلۇق
aranjör	تۈزەتكۈچى، توغرىلىغۇچى	يەر، زېمىن، بوش يەر
aranmak	ئەرەب؛ نېگىر، قارا تەنلىك؛ قارا؛ نېگاتىپ	جېدەللەشكۈچى، سوقۇشقۇچى، تالاش-تارتىش قىل-
arantı	ئىزدەلگەن يېشىم	غۇچى، مۇشتلاشقۇچى
Arap	ئەرەبچە، ئەرەب تىلى	غەۋغا، جېدەل-ماجرا
Arapça	سامى تىللىرى ئائىلىسىگە كىرىدىغان، ئەرەب دۆلە-	جېدەللەشكۈچى، سوقۇشقۇچى، تالاش-تارتىش
	تىلىرىدە قوللىنىدىغان تىل	قىلغۇچى، مۇشتلاشقۇچى
Arap alfabesi	ئەرەب ئېلىپبەسى	پايجەك، چەتئەل پۇلى دېگەنلەرنى تېخىمۇ كۆپ
Arap rakamları	ئەرەب رەقەملىرى	پايدا بېرىدىغان باشقا قەغەزەلەرگە ئالماشتۇرۇش. ئارىچاڭ پايدا
araplaşmak	قارىدىماق، كۆيمەك	ئۆسۈملۈك باغچىسىدا گۈل تىكىش ئۈچۈن
Arapçalaştırmak	ئەرەبچىلەشتۈرمەك	ئايرىلغان يەر
arapsaçı	ئارپە بەدىيان	نشان قىلىپ يەرگە تىكىپ قويغان تاياق
ararot	پوپىرارىيە چاتقىلىنىڭ قوۋزاق تالاسىدىن چىقىرىلغان بوۋاقلار يېمەكلىكىگە ئىشلىتىلىدىغان ئۇن	ئىچىدىن چىرىشكە باشلىغان دەرەخ
ararot kamışı	قومۇشسىمان مارانتا	ئاچىزلاشماق، قېرىماق، زەئىپلەشمەك
arasat	ئەرسات (قىيامەت كۈنى پۈتۈن ئۆلۈكلەرنىڭ تىرىلىپ توپلىنىدىغان يېرى)؛	ئارقا-ئارقىدىن، كەينى-كەينىدىن
arasız	دائىم، ھەر دائىم، ھەمىشە، پات-پات	ئارقىسىدىن، كەينىدىن، پېشىدىن
ara söz	سۆز بىرىكمىسى	قوڭۇر ئالا تۇردۇس قۇشى
arasta	بازاردىكى ئوخشاش مەھسۇلاتلارنى ساتىدىغان رايون	قارىغاي تۈرىگە كىرىدىغان، قىشتا يوپۇرمىقى تۆكۈ-
araşit	يەر ياڭىقى	لمەيدىغان، خۇشپۇراقلىق، يۇمىلاق مېۋىسى دورا قىلىنىدىغان بىر خىل دەرەخ، ئارچا
araştırıcı	تەتقىقاتچى، ئېنىقلىغۇچى؛ قىزىقىدىغان، تەتقىق	ئىز باسار
		باشقىلارنىڭ ئارقىسىدا تۇرغۇزۇلماق؛ بىزار بولماق؛ ئاۋارە قىلىنماق
		ئارقىغا، ئارقىچىلاپ
		ئارقىدىنلا، ئىز بېسىپ
		بىرىنىڭ ئارقىسىدىن بىرى

ardiye	ئامبار، ئىسكىلات؛ ئامبارغا قارىغۇچىغا بېرىلىدىغان ھەق	arınmak	خالىي بولماق، قۇتۇلماق، ئېرىغلاماق؛ پاكىزلانماق
ardiyeci	ئامبار خوجايىنى، ئامبار باشقۇرغۇچى	arış	قولنىڭ جەينەكتىن بارمىقىغىچە بولغان قىسمى؛ ھارۋا ئوقى
arduvaz	تاشتاختا	arıtıcı	تازىلىغۇچى، پاكىزلىغۇچى، مىكروب چىقارغۇچى؛ كىر چىقارغۇچى
arena	ئارىنا (سېرىك سەھنىسى، دائىرە، ساھە، مەيدان)، مەن	arıtım	نېفىت قاتارلىقلارنى ئىزدەش، مەشىق
areometre	ئېغىرلىق ئۆلچىگۈچ، گىدرومېتىر، ئائىرومېتىر	arıtimevi	ياغ چەككىلەش زاۋۇتى؛ نېفىت ئايرىش زاۋۇتى
argaç	ئارقاق يىپ (توقۇمىچىلىقتا)	arıtma ünitesi	تازىلاش ئىنتىپاقى
argaçlamak	توقۇماق، ئارقاق يىپ بىلەن تىكمەك	arıtmak	تازىلىماق، پاكىزلىماق؛ يۇيماق؛ ساپ ھالغا كەلتۈرمەك، ئېرتماق
argali	ئارقار (چىشىسى)	arız	چاپلاشقان، يېپىشقان
argin	ھازغىن، بىتاپ، دەرىمانسىز، كۈچسىز، مادارسىز	arıza	ئوڭغۇل- دوڭغۇل يەر؛ مېيىپ، ئاقساق؛ ئەيىب، نۇقسان، كەمچىلىك؛ توسقۇنلۇق، توسالغۇ، چاتاق؛ بۇزۇق، بۇزۇلۇش
arginlık	چارچاپ ھالىدىن كېتىش	arızalanmak	چاتاق چىقماق، مەسىلىگە يولۇقماق، بۇزۇلماق، زىيانغا ئۇچرىماق
argıt	تاغ ئېغىزى، قانال	arızalı	چاتىقى بار، مەسىلىسى بار، بۇزۇلغان، مەلۇم قىسمى بۇزۇلغان ياكى توسۇلغان
argo	تېرمىن، ئاتالغۇ؛ لۈكچەك، ئوغرىلارنىڭ سۆزى	arızasız	چاتاقسىز، مەسىلىسىز، بۇزۇلمىغان
argon	ئارگون (رەڭسىز ۋە پۇراقسىز گاز)	arızi	كېيىن يۈز بېرىدىغان؛ ۋاقىتلىق، ۋاقىتنىچە، تۇيۇقسىز
argonot	ئارگونئاۋت ئۆمۈچۈكى	arı	يالىڭاچ، بوش؛ ھۆر، ئەركىن؛ يىراق، ئۇزاق
arhont	قەدىمقى يۇنان ھاكىمىيىتىدە ھۆكۈمران، باش ھاكىم	arı dil	ساپ تىل، بۇزۇلمىغان تىل
arı	ھەرە، بوغۇن	arif	ئىلىم-مەدەنىيەت ئىگىسى، ئوقۇمۇشلۇق؛ تەجرىبىلىك، بىلىملىك
arı beyi	ھەرە پادىشاھى	arifane	ئۇستىلىق بىلەن، ئەپچىللىك بىلەن، دانالىق بىلەن؛ كوللىكتىپ ھالدا
arı biti	كۆز ۋە قاننى يوق كىچىك چىۋىن	arife	ھارپا
arı dalağı	ھەرە كۆتىكى، ھەرە ئۇۋىسى	arife günü	ھارپا كۈنى، ھېيتتىن بىر كۈن بۇرۇن كۈن
arı kil	ساپال بۇيۇملارنى ياساشتا ئىشلىتىلىدىغان سېغىز توپا	arioso	ئارىيە، پارچە
arıcı	ھەسەل ھەرىسى باققۇچى	Aristocu	ئارىستوتىل ئېقىمىدىكىلەر
arıcılık	ھەرىكەتلىك، ھەرى بېقىش كەسپى، ھەرە باقمى-چىلىقى	Aristoculuk	ئارىستوتىلچىلىق
arık	ئورۇق، جۈدەڭ، زەئىپ، ئاۋاق؛ ئېرىق، پاكىز، ساپ، تازا	aristokrat	ئاقسۆڭەك؛ ئاقسۆڭەكلەر سىياسىتى
arıkçı	ئېرىق-ئۆستەڭلەرنى كولايدىغان كىشى	aristokratlık	ئاقسۆڭەكلىك
arıklık	ئورۇقلۇق، ئاجىزلىق	aritmik	ئارىفمېتىكا (ماتېماتىكىنىڭ خۇسۇسىيەتلىرىنى سۆزلەيدىغان قىسمى)؛
arı kovanı	ھەرە كۆتىكى يۇلتۇزلار تۈركۈمى	aritmik dizi	ئارىفمېتىكىلىق رەت، ھېسابلىق قاتار
arı kil	فار-فور، چاق-چۇق بۇيۇملارنى ياساشتا ئىشلىتىلىدىغان سېغىز توپا، گاۋلىڭ توپىسى	aritmik işlem	تۆت ئەمەللىك ھېساب
arı kuşu	ھەرە قۇشى	aritmiksel	ئارىفمېتىكىلىق
arılama	ئۆچۈرۈش، تازىلاش، تۈگىتىش	aritmi	يۈرەك سوقۇشى رېتىمىسىزلىقى
arılamaq	ھەر قانداق بىر نەرسىدە ئەيىب ۋە نۇقسان بولمىغانلىقىنى بىلدۈرمەك	aritmik	يۈرەك سوقۇشى رېتىمىسىز
arılaştırmak	پاكىزلاشتۇرماق، ساپلاشتۇرماق		
arılık	ھەسەل ھەرىسى ساندۇقى قويۇلغان يەر؛ پاكىزلىق، ئېرىغلىق؛ گۇناھسىزلىق		
arındırmak	پاكىزلەندۈرمەك، ساپلاشتۇرماق		
arınma	تازىلىنىش، پاكلىنىش، ساپلىنىش		

ariya	بايراق، يەلكەن قاتارلىقلارنى تۈۈرۈكىدىن چۈشۈرۈش	arkebüz	17-ئەسىرگىچە قوللىنىلغان بىر خىل مىلتىق
ariyet	ئارىيەت، بېرىپ تۇرۇش	arkeoloji	ئارخىئولوگىيە
ariyeten	ئارىيەت ئېلىپ، ئارىيەت بېرىپ	arkegon	سارچى ئوتلىرى ۋە يۇسۇنلارنىڭ تۇخۇملىرىدا كۆرۈلىدىغان جىنسىي ئەزا (چىشى)؛
ariz amik	ھەر تەرەپتىن، ھەر تەرىپى بىلەن	arkeoloji	ئارخىئولوگىيە
ariza	ئەرز، ئەرزھال (يازما)	arkeopteriks	ئىپتىدائىي قۇش، بوۋىقۇش
arjantin	چوڭ پۈتە ئىستانكانى	arkıt	يېزا ئۆيلىرىدە ئىشكىلەرنىڭ كەينىگە باغلايدىغان قېلىن باغ
ark	ئېرىق، ئۈستەڭ	arktik	شىمالىي قۇتۇپ بىلەن ياكى شىمالىي قۇتۇپ رايونى بىلەن مۇناسىۋەتلىك
arka	ئارقا، كېيىن؛ تەرەپ؛ قوغدىغۇچى؛ باشقا تەرەپ؛ قالغان قىسىم، ئارتۇق قىسىم؛ يۆلەنچۈك، تايانچۇق	arlanmak	ئۇيالماق، ئىزا تارتماق
arka arka	ئارقا-ئارقىدىن، كەينى-كەينىدىن، ئىلگىرى-كېيىن	arlanmaz	نومۇسىسىز، ئۇياتسىز، شەرمەندە
arka arkaya	ئارقا-ئارقىدىن، كەينى-كەينىدىن، ئىلگىرى-كېيىن	arlı	نومۇسلىق، خىجىلچان
arka ayak	ھايۋانلارنىڭ ئارقا پۇتى	arma	دۆلەت گىربى، دۆلەت بەلگىسى؛ قېپىق ۋە كېمىنىڭ يۈرۈشىگە خىزمەت قىلىدىغان پالاق، يەلكەن قاتارلىقلار
arka müziği	سەھنە ئارقىسىدىن بېرىلگەن مۇزىكىسى	armada	كېيىنىش، بېزىنىش
arka plan	ئارقا پىلان، ئىككىنچى پىلان	armador	قېپىق ۋە كېمە قاتارلىقلارنىڭ پالاق، تىرەك، يەلكەن ۋە ئارغامچىلىرىنى باشقۇرغۇچى ئۇستا
arka sokak	ئارقا كوچا	armağan	ھەدىيە، مۇكاپات، خەير-ئېھسان
arka teker	ئارقا چاق	armalı	تىلىنى چاينايدىغان، مۇجىمەل، تۇتۇق (گەپ)
arka yüz	ئارقا تەرەپ، ئارقا يۈزى	armatör	تىجارەت كېمىسى كاپىتانى
arkaç	ئېغىل، تاغلاردا قوي-ئۆچكىلەر ياتىدىغان شامال تە-گمەيدىغان تۈز يەر	aramtür	روتور (پىرقىرىغۇچ)
arkadan arkaya	ئاستاغىنە، يوشۇرۇنچە، تۇيدۇرماستىن	armoni	رىتىم، ئۇيغۇنلۇق، ئاكورد (مۇزىكىدا)، ئاھاڭداش
arkadaş	دوست، ئاغىنە	armonika	ئېغىز گارمۇنى، گارمۇن، ئاكوردىيون، بايان
arkadaşça	دوستلارچە، دوستانە، دوستلۇق بىلەن	armudî	ئامۇت شەكلىدە بولغان، ئامۇت شەكىللىك
arkadaşlık etmek	دوست بولماق، دوست تۇتماق	armudiye	نەشپۈت شەكىللىك تىلتۇمار ياكى تۇمار
arkadaşlık	دوستلۇق، ئاغىنىدارچىلىق	armut	ئامۇت، نەشپۈت؛ بەك مۆڭ؛ مۇنارلارنىڭ ئۇچىدىكى ئامۇت چوڭلۇقىدىكى قۇببە
arkaik	مودىدىن قالغان سۆز ۋە ئەسەر	armut kabağı	مېۋىسى نەشپۈتكە ئوخشايدىغان بىر خىل دەرەخ
arkaizm	كونا گەپ، كونا سۆز؛ كونا ئۇسلۇب	armut top	بوكس مەشىق قىلغاندا ئىشلىتىلىدىغان ئامۇت شەكىللىك توپ
arkalamak	يۈدۈمەك، ئۈستىگە ئالماق؛ قوللىماق، ياردەم بەرمەك، ئاسرىماق	armuz	سۆكۈلگەن يەرنى تىكمەك، يوپۇقنى تۇتاشتۇرماق، ھىملىماق
arkalanmak	يۈدۈلمەك، ئۈستىگە ئېلىنماق؛ قوللانماق، يار-دەمگە ئېرىشمەك؛ تايانماق، تېرەلمەك	aroma	دورا-دەرمان، خۇشخۇي پۇراق
arkalı	ئارقا تىرەك بولغان، قوغدىغۇچى بولغان، قوغدىغان	aromalı	تىلىنى چاينايدىغان، مۇجىمەل، تۇتۇق (گەپ)
arkalık	يۆلەنچۈك؛ ئۆي ئىچىدە كېيىدىغان جىلتىكە؛ ئۆ-يىچىلىك كىيىم	aromasız	تىلى راۋان، ئوچۇق سۆزلۈك
arkalıklı	يۆلەنچۈكلۈك	arp	چىلتار، ئارقا
arkalıksız	يۆلەنچۈكسىز	arpa	ئارپا
arkası sıra	ئارقىسىدىن		
arkasız	يۆلەنچۈكسىز؛ تايانچىسىز، يار-يۆلەكسىز		

arpa suyu	پۇئا	ارتۇق	ئارتۇق، ئوشۇق، ئېشىپ قالغان؛ ئاشقان نەرسە، ئارتۇق
arpacı	ئارپىچى، ئارپا تېرىغۇچى ياكى تىجارەتچىسى؛ ئوغرى	نەرسە؛ يادىكارلىق؛ خارابە؛ ئىز؛ كېرەكسىز نەرسە، ئەخلەت؛	
arpacık soğanı	سۇڭپىياز مايسىسى	بۇنىڭدىن كېيىن؛ ئاللىبۇرۇن، خېلى بۇرۇنلا؛ باشقا، يەنە؛ كەبىسە	
arpacık	يىڭناسقۇ؛ مىلتىق ۋە تاپانچىنىڭ قارىغا ئالدىدىغان يېرى	يىلى	
arpağan	ياۋا بۇغداي	artık gün	كەبىسە كۈنى (2-ئاينىڭ 29-كۈنى)
arpalama	پودودېرما ياللۇغى، ئارپىنى يەۋەرگەنلىكتىن كېلىپ چىقىدىغان كېسەل	artık yıl	كەبىسە يىلى
arpalık	قەدىمدە دىنىي ئادەملەرگە مائاش ئورنىدا بېرىلىدىغان پۇل؛ ھايۋاننىڭ يېشىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان چىش بەلگىسى	artım	ئېشىش، كۆپىيىش
arpcı	ئارپا ئوغرىسى	artırılmak	ئارتتۇرۇلماق، كۆپەيتىلمەك، ئاشۇرۇلماق، جىقا- يىتىلماق؛ باھاسىنى ئۆزلەتمەك؛ ئىقتىساد قىلماق؛ ئاشۇ-رىۋەتمەك
arpej	ئاكورتلۇق ئاھاڭلارنىڭ ئۇلىنىپ چىلىنىشى	artırım	ئاشۇرۇش، كۆپەيتىش
arsa	چۈشىدىغان يەر	artırma	ئاشۇرۇش، كۆپەيتىش
arsız	ئارسىز، ھاياسىز، ئۇيالماس، تەربىيىسىز، ئىزا تارتماس	artırmak	ئارتتۇرماق. كۆپەيتمەك، ئاشۇرماق
arsız arsız	نومۇسىسىزلا، ئىزا تارتماستىن	artış	ئارتىش
arsızca	نومۇسىسىزلا، ئۇيالماستىن، ئىزا تارتماستىن؛ ئاچكۆزلۈك قىلىپ	artist	ئارتىس؛ ياسالما، ساختا
arsızlık etmek	نومۇسىسىزلىق قىلماق، ھاياسىزلىق قىلماق	artistik	سەنئەتلىك
arsızlık	نومۇسىسىزلىق، ھاياسىزلىق، ئۇيالماسلىق	artistlik	ئارتىستلىق
arslan	شىر	artmak	ئاشماق، كۆپەيمەك؛ ئېشىپ قالماق؛ ئۆسمەك
arş	مارش (ئەسكېرىي بۇيرۇق)، ئەرش، ئاسمان	artrit	بوغۇم رىماتىزىمى، رىماتىزىم
arşe	ئەرش، ئەرشئالا	artroz	بوغۇم كېسەللىكى
arşıâlâ	ئەرشئالا	arttırmak	ئاشۇرماق، كۆپەيتمەك؛ ئاشۇرغۇزماق؛ ئۆستۈرمەك
arşın	ئارشىن، گەز (قەدىمدە قوللىنىلىدىغان 68 سانتىمېتىر-لىق ئۆلچىمى)؛ بىر قەدەملىك ئۆلچەم	art niyet	يوشۇرۇن غەرەز
arşiv	تارىخىي ھۆججەتلەرنىڭ ساقلانغان يېرى، ئارخىپ	aruz	چېدىرنىڭ ئوتتۇرىسىغا تىكىلگەن تۈۋرۈك؛ ئارزۇ ۋەزىن
arşivci	ئارخىپچى، ئارخىپ ساقلىغۇچى	arya	ئارىيە
arşivlemek	ئارخىپلىماق، ئارخىپ قىلىپ ساقلىماق	aryanizm	ئارىئۇس مەزھىپى ئەقىدىسى
arşivlenmek	ئارخىپلىنماق، ئارخىپ قىلىپ ساقلىنماق	arz	ئەرز، قويۇلغان باھا
art	ئارت (بۇ سۆز ئۇيغۇرچىدا بار ئارتقا بۇرۇل دەپ ئىشلىتىلىدۇ)، ئارقا؛	arz etmek	مەلۇم قىلماق، دوكلات قىلماق، يوللىماق؛ ئېھ-تىرام بىلدۈرمەك
art arda	ئارقا-ئارقىدىن، كەينى-كەينىدىن	arz talep	ھەق-تەلەپ
art avurt ünsüzü	تىل گىرۋىكى ئۈزۈك تاۋۇشى	arzani	توغرىسىغا كېسىلگەن
artağan	مول، يېتەرلىك، مول ھوسۇللۇق، تۇغۇشچان	arziyat	گېئولوگىيە
artağanlık	مول ھوسۇل، موللۇق	arzu	ئارزۇ، ئىستەك
arter	ئارتېرىيە؛ چوڭ يول	arzuhâl	ئىلتىماسنامە، ئىلتىماس
artezyen	ئارتېزىيان قۇدۇق، سۇ پۈركۈش قۇدۇقى	arzuhâlcı	ئىلتىماس قىلغۇچى
arti	ئارتۇق، ئېشىپ قالغان؛ بىرى تۈگەپ ئىككىنچىسىنىڭ باشلىنىشى	arzulamak	ئارزۇ قىلماق
		arzulamak	ئارزۇ قىلماق، ئۈمىد قىلماق، تەلەپ قىلماق
		arzulu	ئارزۇ قىلغان، تەلەپ قىلغان، ئۈمىد قىلغان
		arzusuz	ئارزۇسىز، ئۈمىدسىز
		as	قارتا قەغىزنىڭ بىرىنچى نومۇرلۇقى؛ ئىشنىڭ بېشىدا بو-لغان بىرى

asa	ھاسا	asık	ئېسىقلىق، ئېسىقلىق نەرسە؛ ئېسىپ ئۆلتۈرمەك؛ خاپا چىراي
asabî	نېرۋا، قىزىق قان، چۇس مېجەز، جىلىخور	asıl	ئەسلى، تۈپ ماھىيەت، مۇھىمى
asabîleşmek	جىلە بولماق، خاپا بولماق، ئاچچىقلانماق، ئەسەبىيەشمەك	asıl nüsha	ئەسلى نۇسخا، ئورگىنال
asabilik	چۇسلۇق، تېرىككەكلىك، قىزىقلىق	asılanmak	پايدىلانماق، ئىشلەتمەك، ئىشقا سالماق
asabiye	نېرۋا كېسەللىكى ئىلمى؛ نېرۋا كېسەللىكى بۆلۈمى	asılı	ئېسىقلىق، ئېسىپ قويۇلغان، ئېسىلغان
asabiyeci	نېرۋا كېسەللىكى بۆلۈمى دوختۇرى	asılılı	مەنبەلىك، مەلۇم مەنبەدىن كەلگەن
asabiyet	نېرۋا مېجەز، ئەسەبىي مېجەز، نېرۋىسى ئىتتىك	asılmak	ئېسىلماق؛ تېزدىن قولغا ئالماق؛ ئۆلتۈرۈلمەك، بوغۇلۇپ ئۆلمەك؛ قەتئىي تۇرماق؛ كۆكۈلگە ئالماق
asal	ئاساسلىق، غوللۇق	asılsız	ئاساسسىز، يالغان، مەنبەسىز
asal sayı	كۆپەيتىش نىسبىتى، مەخرەج	asım	پاك، نومۇسلۇق، ئىپپەتلىك؛ گۇناھلىق ئىشلاردىن ۋە ھارامدىن قاچىدىغان
asaf	سۇلايمان پادىشاھنىڭ مەشھۇر ۋەزىرى-ئەساق؛ ۋەزىر؛ ئەر ئىسمى	asım takım	زىننەت بۇيۇمى، بېزەك
asalak	پارازىت، تەبىئىي تاپ، قان شورغۇچى	asıntı	كېچىكتۈرۈش، دەخلى يەتكۈزۈش؛ ئاۋارە قىلىش، چىرمىۋېلىش، چاپلىنىشىۋېلىش؛ چاپلىنىشىۋالغۇچى
asalet	نەسىل ياخشىلىقى، نەسىللىك؛ تىلدا ۋە ئەدەبىياتتا ئاددىي كەلىمىلەرنىڭ بولماسلىقى	asır	ئەسىر، يۈز يىل؛ دەۋر، چاغ، زامان
asaleten	رەسمىي، رەسمىي ھالدا	asırlarca	ئەسىرلەر بويى، ئەسىرلەردىن بېرى
asamble	ئانسامبىل	asırlık	ئەسىرلىك
asansör	لىفت	asi	ئاسىي، ئىسيان كۆتۈرگۈچى، قارشىلىق كۆرسەتكۈچى (كشى)
asap	نېرۋا، مېڭە، ئەسەب	aside	ئۇن، گۆش ۋە مېۋە بىلەن ئېتىلىدىغان بىر خىل تاماق
asar	ئەسىر (يۈز يىل) سۆزىنىڭ كۆپلۈكى	asil	ئېسىل، كاتتا؛ بىر ۋەزىپىدە ئاساسى بولغان
asariatika	ئاسارە-ئەتقە	asilik	ئاسىيلىق، قارشىلىق كۆرسىتىش، ئىسيان كۆتۈرۈش
asayış	تىنچلىق، بىخەتەرلىك، ھوزۇر، پاراۋان	asileşmek	ئاسىيلاشماق، ئىسيان كۆتۈرمەك
asbaşkan	مۇئاۋىن رەئىس	asilzade	ئېسىلزادە، ئاقسۆڭەك
asbest	تاشپاختا	asilzadelik	ئېسىلزادىلىك، ئاقسۆڭەكلىك
asenkron	ئاسىنخورونلۇق؛ بىماس قەدەملىك؛ ئوخشاشما- يىدىغان مەزگىلدىكى؛ ئوخشاشمايدىغان دەۋردىكى	asimetrik	تەڭسىز، باراۋەر بولمىغان، تەڭ بولمىغان
asel	ھەسەل، بال	asimilâsyon	ئاسسىمىلاستىيە، ئۆزلەشتۈرۈۋېلىش، ئۆزىگە ئوخشىتىۋېلىش
asepsi	يۇقىرى تېمپېراتۇرىدا دېزىنېكسىيە قىلىش	asistan	ئاستېنىت (پروفېسسور ياكى دوكتور ياردەمچىسى)
aseptik	باكتېرىيىسىز؛ مىكروپىسىز	asit	كېسلاتا
ases	كېچىلىك قاراۋۇل؛ ئوسمانلى دەۋرىدىكى باقاۋۇل	asistanlık	ئاستېنىتلىق (پروفېسسور ياكى دوكتور ياردەم- چىسىلىك)؛
asetat	ئاتسېتات، ئاتسېتاتلار	asitlik	كېسلاتلىق
asetatlı	ئاتسېتات قوشۇلغان	asitli	كېسلاتلىق
asetik asit	ئاتسېتىك كېسلاتا؛ سىركە كېسلاتاسى	asitölçer	PH سىناق قەغىزى
aseton	ئاتسېتون	ask	موگۇلاردىكى سىپورا خالتىسى
asfalt	ئاسفالت	askarit	مەدەدە قۇرت
asfaltit	نېفىتتىن ئايرىۋېتىلگەن بىر خىل ماددا	askat	ھەر قانداق بىر ئۆلچەمنىڭ بۆلۈنگەن پارچىلىرى
asgar	ئىنتايىن كىچىك، ئەڭ كىچىك	asker	ئەسكەر، ھەربىي؛ پۇل؛ ھەربىي، قوراللىق كۈچلەر؛ جەمئىيەت تۈزۈمىگە رىئايە قىلىدىغان
asgarî	ئەڭ ئاز، ئەڭ تۆۋەن		
ashap	ساھابىلەر		

askerleşmek	ئەسكەر بولماق، ھەربىيلەشمەك	astarlamak	ئەستەرلىمەك، ئەستەر تىكەمەك
askerî	ھەربىي، ئەسكەرىي، ئەسكەرلىككە ئائىت	astarlı	ئەستەرلىك، ئەستىرى بار
askeriye	ئوسمانلى دەۋرىدە ئەسكەرلىك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار	astarlık	ئەستەرلىك رەخت، ئەستەر تىكشە ئىشلىتىلىدىغان
askerlik	ھەربىيلىك، ئەسكەرلىك؛ قانۇنغا ئاساسەن ھەربىي-لىك خىزمىتىنى ئۆتەش	astarsız	ئەستەرسىز، ئەستىرى يوق
askı	ئاسقۇچ، كىيىم ئاسقۇچ؛ ئىشتان ئېسىۋالغۇچ؛ ئېلان، ئۇد قىلىش؛ كېلىننىڭ ھۇجرىسىغا سېلىنغان نەرسىلەر؛ ئاياللار بويىغا ئېسىۋالدىغان زىننەت بۇيۇمى	astegmen	شاۋۋېي، كەنجى لېيتىنانت
asla	ئەسلا، زادى	astım	دەم سىقىلىش؛ زىققا كېسىلى
aslan	شىر، باتۇر، جەسۇر ئادەم	astırmak	ئاستۇرماق
aslanlık	يىگىنلىك، مەردلىك، باتۇرلۇق	astigmat	نۇر يىغالماسلىق كېسىلى
aslen	نەسەبىدىن قارىغاندا	astrofizik	ئاستروفىزىكا
aslık	تۇغماس	astrolog	ئاسترولوگىيە
aslı	ئەسلى، ئاساسلىق، نېگىز؛ ئەسلى نۇسخا؛ ئەڭ مۇھىم	astroloji	ئاسترونومىيە
asliye	ئاساس، نېگىز	astronom	ئاسترونوم
asma	ئاسقۇچ، ئاسما	astronomik	ئاسترونومىيەلىك
asmak	ئاسماق، ئېسىپ قويماق؛ ئېسىپ ئۆلتۈرمەك؛ قەرزنى ئادا قىلماق؛ يولدا كېتىۋېتىپ مەلۇم سەۋەب بىلەن ھەمراھىدىن ئايرىلماق؛ بارىدىغان يېرىگە بارماسلىق	astronot	ئاسترونوت (يۇلتۇزلار ئوتتۇرسىدا سەپىر-ساياھەت قىلغۇچى)؛
asmalık	ئۈزۈم تېرىيدىغان يەر، ئۈزۈم ئاسىدىغان يەر؛ چۈنچە	astsubay	ئالەم ئۇچقۇچىسى
asma kabağı	قاپاق كاۋا	asude	راھەت، تىنچ، ئامان. ھوزۇر
asma kat	بىنانىڭ يەر ئاستى قەۋىتى	asudelik	تىنچلىق، خاتىرجەملىك، ئارام-بەخىش
asmolen	كاۋاك خىشى	asuman	ئاسمان
asonans	تاۋۇشلارنىڭ ئاھاڭداشلىقى، يېرىم ئاھاڭداشلىق	asyalı	ئاسىيالىق
asorti	رەڭگى ماسلاشقان	asyön	تۆت تەرەپنىڭ ئارىسىدىكى تەرەپلەر (غەربىي شىمال، شەرقىي جەنۇب دېگەندەك)؛
asparagas	ئويدۇرما، توقۇلما، توقۇلغان خەۋەر	aş	ئاش، تاماق، يېمەك؛ تۆۋەن
aspiratör	بۇس تارتقۇ	aşığı	ئاستى، تېگى، تۇۋى، تەكتى، تۆۋەن تەرىپى؛ داۋامى؛ تۆ-ۋەن دەرىجىلىك، تۆۋەن قاتلام؛ ئاددىي؛ يامان، ئەسكى؛ تۆۋەن، ئاز، پەس
aspirin	ئاسپىرىن	aşğılamak	پەس كۆرمەك، چۈشۈرمەك، خورلىماق
aspur	زاراڭزا	aşğılaşmak	تۆۋەن كۆرۈلمەك، پەس كۆرۈلمەك، خورلانماق، ھەقىرلەنمەك
asrısaadet	مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ياشىغان دەۋرى	aşğılatmak	تۆۋەنلەتمەك، پەسلەتمەك
asri	زامانغا ئۇيغۇن، زامانغا خاس؛ يېڭى ئۇسۇل	aşğısamak	پەس كۆرمەك، كەم سۇندۇرماق
asrileşmek	زامانغا ماسلاشماق، زامانغا باقماق	aşama	باسقۇچ، دەرىجە، مەرتىۋە
asrileştirmek	زامانغا ماسلاشتۇرماق، زامانغا ئۇيغۇنلاشتۇرماق	aşma sırası	ئېشىش نۆۋىتى، ئېشىش ۋاقتى
asrılık	زامانىۋىيلىق	aşar	ئۆشەر؛ ئوندىن بىرى؛ قۇرئاننىڭ ئون ئايەتلىك پارچىسى
assolist	كېچىلىكلەردە ئەڭ ئاخىرىدا سەھنىگە چىققان، ئەڭ مۇۋەپپەقىيەت قازانغان سەنئەتچى	aşarı	ئونلار خانىسى، ئونلۇق
astar	ئەستەر؛ تامنىڭ قارا سۇۋىقى؛ كېمىچىلىكتە بىر نەر-سەننى چىڭىتىش ئۈچۈن قوللىنىلىدىغان رەخت، لاتا ۋە ياغاچ قاتارلىق نەرسىلەر	aşçı	ئاشپەز، ئاشخانا
		aşçıbaşı	ئاشپەز، باشلىقى، ئاشپەزلەر ئۈستىسى
		aşçılık	ئاشپەزچىلىك
		aş ermek	سېزىك بولماق

aşevi	ئاشخانا	aşısız	ۋاكسىنا ئۇرۇلمىغان؛ ئۇلاق سېلىنمىغان
aşhane	ئاشخانا	aşit	تاغ يولى؛ بوز يەر؛ پىنھان جاي
aşı	دەرەخ ۋە مېۋە دەرەخلىرىگە ئۇلانغان ئۇلاق؛ ۋاكسىنا	aşikar	ئوچۇق، ئاشكارا
aşı boyası	تۆمۈر دېتى	aşikâre	ئاشكارا بولماق
aşıcı	ئۇلاقچى؛ كېسەلنىڭ ئالدىنى ئالغۇچى، سەھىيە خادىمى	aşina	تونۇش-بىلىش، دوست؛ بىلىدىغان، تونۇيدىغان، چۈ-شېندىغان؛ ئاشنا
aşık olmak	ئاشىق بولماق، كۆيۈپ قالماق	aşinalık	ئۆز-ئارا چۈشىنىش، پىششىق بىلىش
aşık	ئوشۇق (پۇت-قولنىڭ ئوشۇقى؛ ئېشىپ قالغان)	aşiret	قەۋم-قېرىنداش؛ قەبىلە، ئايماق
âşık	ئاشىق؛ ساز چېلىپ ۋە قوشاق توقۇپ شەھەرمۇ شەھەر يۈرىدىغان خەلق قوشاقچىسى؛ ھەۋەسكار، ئىشتىياق باغلىغان	aşıyan	قۇش ئۇۋىسى؛ ئۆي
aşıkane	ئاشىقانى، مەجنۇنلارچە	aşk	ئاشىق، سۆيگۈ، سەۋدا
aşıklı	ئاشىق بولغان، مەپتۇن بولغان، كۆيۈپ قالغان	aşkın	ئاللانغان، ئۈستۈن، كۆپ، ئاشقان
aşıklık	ئاشىقلىق، كۆيۈپ قېلىش، ياخشى كۆرۈش	aşk olsun	قارشى تەرەپنىڭ كۆڭلىنى ئاياش ئۈچۈن ئېيتىلغان ئەپۇ مەنىسىدىكى سۆز؛ ئاپىرىن! دەرۋىشلەر ئارىسىد-كى سالاملاشما
âşiktaş	ئاشىق-مەشۇق	aşlama	ئۇلاش؛ ئۇلانغان دەرەخ
âşiktaşlık	ئاشىق-مەشۇقلۇق	aşlık	ئاشلىق
âşiktaşlık etmek	بىر-بىرىنى ياخشى كۆرۈپ قالماق؛ ئۆزئارا مۇھەببەت باغلىماق	aşma	ئېشىش، كېزىش، ئۆتۈش، چېپىش
aşılama	كۆچۈرۈش، ئۇلاش	aşmak	ئاشماق، كەزمەك، ئۆتمەك، چاپماق
aşılanmak	ئۇلانماق، تۇتقۇرۇلماق، مۇزلىتىلماق؛ يۇقتۇرۇلماق، قوبۇل قىلىنماق	aşna fişne	ئاشنىدارچىلىق، بۇزۇقچىلىق
aşılmatmak	ئۇلاتقۇزماق، تۇتقۇزۇلماق	aşna	ئاشنا؛ بىلىملىك
aşılı	ئۇلاق سېلىنغان (دەرەخلەر)؛ ۋاكسىنا ئۇرۇلغان	aştırmak	ئاشتۇرماق
aşım	ئاشۇرۇش	aşure	بۇغداي قاتارلىق ئاشلىقلار بىلەن ۋە قۇرۇق مېۋىلەر بىلەن قاينىتىلىپ تەييارلىنىدىغان تۈرلۈك تاتلىق يېمەكلىك
aşındırmak	ئۇپراتماق	aşure ayı	ئاشۇرا ئېيى (ئىسلام دىنى كالىندارى بويىچە بىرىنچى ئاي)؛
aşınmak	ئۇپرىماق، كونىرىماق، خورىماق	aşüfte	ئاشىق مەستانىسى، ئاشىقلىقتىن پەرىشان بولغان
aşınmaz	ياخشى كۆرۈشمەيدىغان؛ كونىرىماس، كونىرمايدىغان	at	ئات، شاھمات ئويۇنىدا ئۇرۇق نامى
aşır	دىنىي مۇراسىمدا ياكى نامازدىن كېيىن ئوقۇلىدىغان بىر قانچە ئايەت	at cambazı	ئات ئۈستىدە ماھارەت كۆرسەتكۈچى، ئات ئويۇناتقۇچى
aşırır	ھەددىدىن ئارتۇق، ناھايىتى بەك كۆپ؛ ئۇزاقتا، يىراقتا	at meydanı	بەيگە مەيدانى
aşırılık	ئوشۇقچىلىق	ata	دادا، ئاتا
aşırma	ئاشۇرۇش؛ كورا؛ كۆچۈرۈلمە (باشقىلارنىڭ ئەسىرىدىن كۆچۈرۈپ ئازراق ئۆزگەرتىپلا ئىشلىتىلگەن پارچە)؛ جەڭنىڭ ئوشۇق قىسمى	atabey	شاھزادىنىڭ ئۇستازى؛ بىر ئۆلكىنى باشقۇرىدىغان ئەمەلدار، باسقاق بەگ
aşırmacı	ئوغرى، كۆچۈرۈۋالغۇچى	atacılık	ئاتىسىدىن قالغان قىلىق، دادىسىدىن قالغان مېجەز
aşırmacılık	ئوغرىلىق، كۆچۈرمىكەشلىك	ataç	ئاتلاردىن قېپقالغان، ئاتا مىراس، ئىرىسىيەت
aşırmaq	ئاشۇرماق، ئاشۇرۇۋەتمەك، ئۆتكۈزۈۋەتمەك؛ ئوغرى-لىماق، بۇلىماق؛ خەتەردىن قۇتقۇزماق؛ كۆچۈرمەك؛ قاپچۇرماق	atak	قارام، تاجاۋۇز، ھۇجۇم
aşırmasyon	ئوغرىلىق، كۆچۈرمىكەشلىك	atalet	ھورۇنلۇق، ئىشىسىزلىق، ئىشلىمەسلىك
aşırtı	ئوغرىلىق، بۇلاڭچىلىق؛ پارا	atama	تەيىن
aşırtmak	ئاشتۇرماق؛ كۆچۈرمەك؛	atamak	بەلگىلىمەك، تەيىنلىمەك

atalık	ئاتىلىق سالاھىيىتى، ئاتىدارچىلىق	قىزىق، ئىچىدە ئوت بولغان؛ ئىسسىغان، قىزىقى ئۆر- ateşli لىگەن؛ جۇشقۇن؛ ھەۋەسلىك، ئوتى كۈچلۈك، ئوتتەك
atanma	تەيىنلىنىش، بەلگىلىنىش	ئوتقا چوقۇنىدىغان
atanmak	تەيىنلەنمەك، بەلگىلەنمەك	ateşperest
ataraksiya	كۈڭلى يۇمشىماسلىق، مېھرى چۈشمەسلىك؛ ئە- رلەرنىڭ پەرزەنت كۆرەلمەسلىك كېسىلى	ئاتەشپەرەسلىك، ئوتقا چوقۇنۇش
atardamar	قىزىل قان تومۇرى	ئاتا-بالايدىغان، ئىچىنى سىقىدىغان ئە- ateşten gömlek ھۆال
atasözü	ماقال-تەمسىللەر، ئاتىلار سۆزى	ئاتىماق، بېغىشلىماق
ataş	باسما مىخ	ئاتىماق، بېغىشلىماق؛ سەۋەب كۆرسەتمەك؛ يۈ- atfetmek كلىمەك، قاراتماق، دارىتماق
ataşe	ئاتتەش، ئەمەلدار	مەرگەن؛ يالغانچى؛ پوچى، چوڭ گەپ قىلغۇچى؛ پاختا atıcı ئاتقۇچى
ataşelik	مەخسۇس خادىملىق ئورنى ياكى ھوقۇقى؛ مەخسۇس خادىمنىڭ ئىشخانىسى	مەرگەنلىك؛ قارىغا ئېنىش مۇسابىقىسى؛ پوچىلىق، atıcılık يالغانچىلىق
atatürkçü	ئاتا تۈركچى، مۇستاپا كامالنىڭ ئىدىيىسىنى تۈ- تقۇچىلار	بىر نەرسىنىڭ بولۇشىنى باشقا نەرسىنىڭ نەتىجىسى دەپ atıf كۆرسىتىش
atatürkçülük	ئاتا تۈركچىلىك، ئاتا تۈركىزم	ياخشىلىق، خەير-ئېھسان؛ شەپقەت، مەرھەمەت atıfet ئەخلەت
atavik	ئاتىلاردىن قېپقالغان، ئاتا مىراس، ئىرسىيەت	atık
atabahğı	بېگېموت	atık su كېرەكسىز سۇ
atbaşı	ئاتىنىڭ بېشى	بىكارچى، ھورۇن؛ ئىشىز، ھەرىكىتى يوق، ئىشلىمەس؛ atıl تەسىرسىز، تۇرغۇن، كارغا كەلمەس
atçı	نەسىللىك ئات يېتىشتۈگۈچى، ئات باققۇچى	جەسۇر، ھەۋەسكار، ئاكتىپ، جۈرئەتلىك
ateh	نەپەس ئېلىشنىڭ قىيىنلىقى	atılğan باتۇرلۇق، قەھرىمانلىق، جەسۇرلۇق؛ كەسپچانلىق، atılğanlık ئالغا ئىنتىلىش روھى، جاسارەت ۋە پاراسەت
ateist	دىنسىز	ئېتىلىش، ئالغا بېسىش؛ ھۇجۇمغا ئۆتۈش، ئاكتىپلىق atılım ئېتىلغۇچى، ئالغا باسقۇچى؛ ھۇجۇمغا ئۆتكۈچى
ateizm	ئاتىبىزىم	atılımcı سەكرەپ ئىلگىرلەش، ھۇجۇم
aterina	ئاتىرىنا بېلىقى	atılış ئېتىلماق، يوق بولماق؛ يوقالماق، ئېلىپ تاشلاناق؛ atılmak قوغلانماق، ھەيدەلمەك، چىقىرىلماق؛ كىرىشمەك، يېپىلماق، ئارتىلماق؛ تاپشۇرۇلماق، ھاۋالە قىلىنماق؛ ئۆزىنى ئاتماق
atelye	ئىش ئورنى، سېخ؛ بىر ئۈستىنىڭ شاگىرتلىرىنىڭ يىغىندىسى	ئېتىم، پاي (ئوقنىڭ ئېتىلىشى)؛ ئوقنىڭ بارالايدىغان atım ئۇزاقلىقى
ateş	ئاتەش، ئوت؛ ئوت ئالغان نەرسە؛ پارتلاش قوراللىرىنىڭ ئېتىلىشى؛ بەدەندىكى قىزىتمىنىڭ ئۆرلىشى؛ ئوچاق؛ تاماكا ئوتى؛ قىزىقىش، تەھلىكە؛ قىزىللىق، قىزىل	پاختا ياكى يۇڭ ئېتىش خادىمى atımcı قەدەم ئېلىش ئۇسۇلى؛ سېلىش، ئۇرۇش، سوقۇش (تومۇر، atış يۈرەك)؛ پارتلىتىش؛ ئېتىش مەيدانى
ateşbaz	ئوت بىلەن ئويۇن كۆرسەتكۈچى، ئوت ئويۇنچىسى	ئۇرۇشۇش، ئېتىشىش
ateş böceği	يالتىراق قوڭغۇز	ئېتىشماق، چىرماسماق، تېگىشمەك؛ سۆز تالاشماق، atışma تەگەشمەك؛ تەنە قىلماق
ateşçi	ئوت قالىغۇچى	ئاتىشماق، قاتتىق ياغماق (قار، يامغۇر)؛ atıştırmak ئىچىشمەك
ateşin	قىزغىن، ئىللىق	يېپىلىدىغان، يېيىش ئۈچۈن تەييارلانغان atıştırmalık
ateş çiçeği	لەيلىقازاق	
ateşleme	ئوت ياقماق، ئوت قالماق، ئۇلغايىتىلماق	
ateşlemek	ئوت ياقماق، كۆيدۈرمەك؛ قارىغا ئالماق، ئوق، توپ بومبا قاتارلىقلار بىلەن زەربە بەرمەك؛ قۇتراتماق، كۈشكۈرتمەك	
ateşlendirmek	ھەرىكەتلەندۈرمەك، قوزغىماق، سەپەرۋەر قىلماق، رىغبەتلەندۈرمەك، تەشۋىق قىلماق، قۇتراتماق	
ateşleyici	پارتلىتىشقا ئىشلىتىلىدىغان، پارتلىتىش قۇرۇ- لمىسى	

ati	كېلەچەك، ئەتە، زامان؛ ئاستىدىكى، تۆۋەندىكى	باھاسىنى چۈشۈرۈش؛ ئەۋەتىش؛ ئاپىرىش؛ دېيىش؛ گەپ سوقۇش؛ پوئېتىش؛ ھاراق ئىچىش
atik tetik	چەبدەس، چاققان، زېرەك	قۇرغۇي (قۇش)
atik	تېز، چاققان، چەبدەس، ئىتتىك	ئاتماق، تاشلىماق؛ يىراقلاشتۇرماق؛ قويماق، سالماق؛ atmak
atiklik	تېزلىك، چاققانلىق، چەبدەسلىك، ئىتتىكلىك	توشۇماق، يۆتكەمەك؛ ئۇرماق، پارتىلاتماق؛ كەينىگە سۈرمەك؛ ياپماق، پۈركەمەك، يۈكلەمەك. ئارتماق
atiyye	ھەدىيە، سوۋغا	atmasyon
atki	كونا ئۆتمۈشكە ئائىت، قەدىمىي	يالغان، ساختا
atkilamak	رەخت توقۇماق	يالغان سۆزلەيدىغان، ئالدايدىغان؛ يالغانچى، atmasyoncu
atkuyruğu	قىرىقبوغۇم؛ ئات قۇيرۇقى شەكلىدىكى چاچ پاسونى	ئالدامچى، ساختىپەز
atlama	سەكرەش ھەرىكىتى؛ پاراشوتچىلارنىڭ ئايروپىلاندىن ئۆزىنى تاشلىشى؛ خەۋەر ئېلىش، خەۋەر ئوغرىلاش	atmik
atlamak	سەكرەمەك، ئاتلىماق؛ توسقۇنلۇقنى بۆسۈپ ئۆتمەك؛ چۈشمەك، ئولتۇرماق؛ ئاتلاپ كەتمەك؛ بېسىپ كەلمەك، باستۇرۇپ كەلمەك؛ ئاياغ باسماق؛ ئۈنۈمسىز ھېسابلىماق	ئاتموسفېرا (يەر شارىنى ئوراپ تۇرغان گازسىمان ھاۋا قاتلىمى)؛ atmosferik
atlambaç	ئاتلانغۇچ	ئاتموسفېرالىق، ئاتموسفېراغا مۇناسىۋەتلىك
atlangıç	ئاتلاش	atol
atlanılmak	ئاتلانماق	ئاتوم
atlanmak	ئاتقا منمەك، ئاتقا ئىگە بولماق؛ ئاتلىماق (ئۆزى)	ئاتوم بومبىسى
atlas	ئەتلەس، ئەتلەستىن ئىشلەنگەن نەرسە؛ پارىلداق؛ جۈل - جۈل	ئاتومبومبىسى
atlatılmak	ئاتلىتىلماق؛ مىندۈرۈلمەك؛ كۆچۈرۈلمەك؛ چۈ - شۈرۈلمەك؛ ئالدىتىلماق؛ كىرىشتۈرۈلمەك	ئاتومنىڭ، ئاتومغا مۇناسىۋەتلىك
atlatma	ئاتلىتىش؛ مەدىيادا خەۋەرنى ئەڭ باشتا تارقىتىش؛ ئۆتۈۋېلىش؛ ئالداش؛ ئۆزىنى ئېلىپ قېچىش؛ كېچىكتۈرۈش؛	ئاتومچىلىقنى ئۆگەتكەن ۋە يايغان؛ ئاتومچىلىققا atomcu
atlatmak	ئاتلىتىش؛ مەدىيادا خەۋەرنى ئەڭ باشتا تارقىتىش؛ ئۆتۈۋالماق، قۇتۇلماق؛ ئالدىماق؛ ئۆزىنى ئېلىپ قاچماق؛ كېچىكتۈرمەك	ئاتت؛ ئاتوم بىلىمى بىلەن ھەپىلەشكەن؛ ئاتومچىلىق تەرەپدارى atomik
atlaya zıplaya	ئاتلاپ، سەكرەپ-تاقلاپ؛ خالاپ، ئارزۇ قىلىپ	ئاتمولۇق
atlet	تەنھەرىكەتچى؛ كۈچلۈك، قۇۋۋەتلىك، ماغدۇرلۇق؛ ئەر - لەرنىڭ جىلتىكىسى	رەسسام، ھەيكەلتراشلارنىڭ ئىجادىيەت ئۆيى atölye
atlet fanilası	جىلتىكە، مايكا	مەيخانلاردىكى سەھنە ئويۇنى atraksiyon
atletik	مۇسكۇلى تەرەققىي قىلغان؛ ئاتلېتىكلىق	ئاتروپىن (ئۆسۈملۈكتىن ئېلىنغان بىر خىل زەھەرلىك ماددا، ئاغرىقنى پەسەيتىدىغان دورا سۈپىتىدە قوللىنىلىدۇ)؛ atropin
atletizm	ئاتلېتىكا (يۈگۈرۈش، سەكرەش، سۇ ئۈزۈش، بوكس، چېلىشىش، ئېغىرلىق كۆتۈرۈش ۋە باشقىلار)؛	كۆكۈيۈن
atlı	ئاتلىك، ئات بىلەن قىلىدىغان، ئات بىلەن قىلىنغان	ئاتۇننىڭ بەلگىسى
atlı karınca	ئايلىما ياغاچ ئات ئويۇنچۇقى	تاشقى
atma	ئېتىش؛ قويۇش؛ يۆتكەش؛ تەستىكىگە ئۇرۇش؛ يېپىش؛ دۆڭگەش؛ ھەيدەش؛ تاشلىۋېتىش؛ چىقىرىۋېتىش؛ كۆپتۈرۈش؛ يېرىلىش؛ يىرتىلىش؛ پارتىلىتىش؛ ئاجراش؛ سوقۇش؛ سېلىش؛	ئوۋ، شىكار؛ ئوۋلانغان ھايۋان؛ قىلتاققا چۈشۈرۈلگەن ياكى av
		قولغا كەلتۈرۈلگەن نەرسە
		ئۈچىنچى بىر شەخس تەرىپىدىن يېزىلغان كېيىللىك aval
		قەغىزى
		ساراڭدەك، دۆتتەك، گالۋاڭلارچە
		ئوقۇمىغان، ساۋاتسىز خەلق قاتلىمى؛ تۆۋەن قاتلامدىكى avam
		خەلق، ئاۋام
		ئاسان ئالدىنىدىغان، ئاسان ئىشەندۈرۈلىدىغان، ئەخمەق، كالۋا
		ئەخمەقلەرچە، كالۋالارچە، دۆتلەرچە
		ئاۋانگارت
		ئاۋانس، ئالدىن ئېلىنىدىغان قەرز
		پايدا، ھايان

avantacı	تەبىياتىپ، پارازىت	Avrupalılařmak	ياۋروپالىقلاشماق، ياۋروپالىقنى دورىماق
avantacılık	تەبىياتىپلىق، پارازىتلىق	avşar	ئافشار، ئافشار قەبىلىسى (ئىراندا ۋە تۈركىيىنىڭ ئانا- تولى رايونىدا ياشايدىغان تۈركمەنلەر)؛
avantaj	ئەۋزەللىك؛ نەپ، پايدا	avuç	ئالغان، سىقىم، چاڭگال
avatajlı	ئەۋزەللىككە ئىگە، ئۈستۈنلۈككە ئىگە	avuç avuç	بىر تۇتام، بىر سىقىم
avantajsız	ئەۋزەللىكى يوق، ئۈستۈنلىكى يوق	avuç dolusu	نۇرغۇن، جىق، كۆپ
avara	بىر كېمە ۋە پاراخوتنىڭ باشقا كېمە ۋە پاراخوتتىن پىرات قىلىشى، كېمە ۋە پاراخوتقا بېرىلگەن كوماندا	avuç içi	ئالغان، قول، چاڭگال
avare	سەرگەردان، ئاۋارە، ئىشىسىز، بىكارچى؛ يېتىم، مىسكىن	avuç içi kadar	ئەڭ كىچىك، ئالغانچىلىك
avareleşmek	لاغايلىماق	avuçlama	سىقىمداش، چاڭگاللاش
avarelik	سەرگەردانلىق، مىسكىنلىق، ئىشىسىزلىق، بىكارچىلىق	avuçlamak	سىقىمداق، چاڭگاللىماق
avarız	بالا-قازالار، توسالغۇلار	avukat	ئادۋوكات
avarya	توزۇش، ۋەيران بولۇش؛ سەپەردە كېمە ۋە پاراخوتنىڭ كۆرگەن زىيىنى، ھادىسىسى	avukatlık	ئادۋوكاتلىق، ئادۋوكاتلىق سالاھىيەت
avaz	يۇقىرى ئاۋاز، ۋارقىراش؛ پەرياد؛ ئاۋاز تونى؛ ئاتاق، شوھرەت	avunç	ئېچىنىشلىق ياكى كۆڭۈلسىزلىكنىڭ ئۈنتۈلۈشى ياكى پەسىيىشى، تەسەللى
avcı	ئوۋچى، ئوۋچىلارغا خاس ئىش؛ مىلتىقنى ئوبدان ئا- تىدىغان مەرگەن؛ ئوۋ ئوۋلاشقا ئۇستا ھايۋان	avundurmak	تەسەللى بەرمەك، كۆڭلىنى ياسىماق
avcı otu	ئاچچىقچېچەك، ئادونى	avunma	كۆڭلى تەسەللى تېپىش، كۆڭلى ئېچىلماق
avcılık	ئوۋچىلىق	avunmak	كۆڭلى ئارام تېپىش، دېققىتىنى بۇراش، كۆ- گۈلسىزلىكلەرنى ئۈنتۈش
avdet	قايتماق، يانماق	avuntu	كۆڭۈلنى تەسەللى تاپقۇزىدىغان ئىش، كىشىنى خاتىرجەم قىلىدىغان ئىش
avdet etmek	قايتماق، يانماق، قايتىپ كەلمەك	avurt	قوۋۇز
avdetî	ئىسلامغا كىرگەن	avurtlu	ھاكاۋۇر، مەغرۇر، تەكەببۇر، ماختانچاق
avene	يالاقچىلار، خۇشامەتچىلەر، قولچوماقچىلار	avurtlamak	پو ئاتماق، يوغان سۆزلىمەك، ھاكاۋۇرلۇق قىل- ماق
averaj	ئوتتۇرىچە ھېساب	Avustralya	ئاۋستىرالىيە
avenü	دەرمخلىك ئاستىدىكى يول	Avustralyalı	ئاۋستىرالىيەلىك
avize	سۇپىغا ئېسىلغان چىراغلىق چىراغ	avutmak	تەسەللى بەرمەك، كۆڭلىنى ئاچماق؛ بەزلىمەك، گۈللىماق
avlak	جىلغا، ئېرىق	ay	ئاھ، ۋاي، ۋىيەي
avlamak	ئوۋلىماق، توزاققا چۈشۈرمەك، ئالدىماق	aybalta	ئايپالنا
avlanmak	ئوۋ ئوۋلاش ئىشى؛ ئوۋ ئوۋلىماق؛ باشقىلار تەر- پىدىن ئالدىنماق	aybaşı	ئاينىڭ بېشى؛ ئاي كۆرۈش، ھەيىز
avlu	ھويلا، قورۇ	aybaşılı	ئاي بېشىدا يۈز بېرىدىغان؛ ھەيىز كۆرگەن
avniye	خەيرى-ئېھسان	ay karanlığı	ئاي قاراڭغۇسى
avokado	ئامېرىكا نەشپۈتى	ay parçası	ئايدەك گۈزەل
avrasya	ياۋرو-ئاسىيا	ay tutulması	ئاي تۇتۇلۇشى
avrat	ئايال، خوتۇن؛ ئەۋرەت (ھايالىق يەر)	ay yıldız	تۈرك بايرىقىدىكى بىر تال ئاي ۋە بىر تال يۇلتۇزدىن ھاسىل بولغان شەكىل
Avrupa	ياۋروپا	ayağa kalkmak	ئولتۇرغان يېرىدىن قوپماق؛ ھايانلانماق، تەشۈشلىنمەك؛ كېسەلدىن ساقايماق؛ بىرسىگە ھۆرمەت يۈز-
Avurpaî	ياروپاغا خاس، ياۋروپالىقلارغا خاس		
Avrupalı	ياۋروپالىق		
Avrupalılařma	ياۋروپالاشتۇرۇش، ئەجنەبىيەلەشتۈرۈش؛ ياۋروپالىقنى دوراش		

سېدىن ئورنىدىن تۇرماق	قويىدىغان يېرى؛ تاپان
ayağa kaldırmak تەشۈشلەندۈرمەك، ھاياجانلاندىرماق	ئايال، خوتۇن
ayağı suya ermek بىر ھەقىقەتتىن بىر ئەقىل ئۆگەنمەك	پۇت قويىدىغان يەر بولۇپ بەرمەك
ayağı alışmak بىر يەرگە داۋاملىق بارماق، بېرىشقا كۆنۈپ قالماق	ئايان، ئوچۇق، بەلگىلىك، مەلۇم
ayağına çağırmak ئالدىغا چاقىرماق	بىر ئۆلچەمنىڭ توغرىلىقىنى بىلىدىغان قورال، ئەسۋاب؛ ayar مەلۇم يەرنىڭ ۋاقتى؛ سائەتنىڭ توغرا مېڭىشى؛ نەرسىنىڭ ساپلىق نىسبىتى
ayağına dolanmak باشقىلارغا قىلماقچى بولغان يامانلىق ئۆزىنىڭ بېشىغا كەلمەك؛ ئىش قىلىۋاتقان بىرسىگە توسقۇنلۇق قىلماق	ھۆبىگەرلەرنىڭ ئۆلچەم ئەسۋابلىرىنى تەكشۈرۈپ تۇر- ayarcı دىغان خىزمەتچى
ayağına düşmek بەك يالۋۇرماق	ماشنى ياكى ئەسۋابنى توغرىلىماق؛ ئۆلچەم ayarlamak بىرلىكىنى تىزگىنلىمەك؛ تەرتىپكە سالماق، ئۇيغۇنلاشتۇرماق، ماسلاشتۇرماق؛ رازى قىلماق، كۆندۈرمەك؛ تەڭشىمەك، تۈزۈمەك
ayağına gitmek كىچىك پېتىللىق ۋە ھۆرمەت يۈزىدىن بىرسىنىڭ ئالدىغا بارماق	تەڭشەلمەك؛ ئوڭشالماق، يولغا سېلىنماق؛ ayarlanmak قۇيۇلماق، ئالدىنماق؛ تۈزۈلمەك، ئۆتكۈزۈلمەك، ئورۇنلاشتۇرۇلماق؛ توغرىلانغان، تۈزۈنۈلگەن، تەڭشەلگەن، رەتلەنگەن، ayarli تەرتىپكە سېلىنغان؛ نىسبەت دەرىجىسى بولغان
ayağına denk almak باشقىلارنىڭ يامانلىقىغا قارشى تەدبىر ئالماق؛ دېققەت قىلماق	تەڭشەكسىز، رەتسىز؛ ھەرىكىتى ئۇيغۇن بولمىغان، ayarsız ماس كەلمىگەن
ayağına kapanmak كەچۈرۈم قىلىشى ئۈچۈن يالۋۇرماق	يولدىن چىقىرىش، تاپتىن چىقىرىش؛ ئېزىقتۇرۇش ayarti مەپتۇن قىلىدىغان، جەلپ قىلىدىغان؛ يولدىن ayartıcı چىقىرىدىغان، ئازدۇرىدىغان
aya ئالغان؛ يوپۇرماقنىڭ سىلىق تەرىپى	تاپتىن چىقىرىش، ئازدۇرۇش، يولدىن چىقىرىش ayartıcılık باشقا ئىش قىلىشقا كۆندۈرمەك؛ يولدىن چىقارماق؛ ayartmak كۆندۈرمەك، قايىل قىلماق
ayak پۇت، ئاياغ، پاچاق؛ نەرسىنىڭ پۇتى؛ بەلنىڭ تۆۋىنى؛ بىر ئېرىقنىڭ ئاخىرقى قىسمى؛ كۆلنىڭ سۈيىنى باشقا تەرەپكە ئېقىتىدىغان يول؛ تاتما، شوتا	قىزىقتۇرۇلماق، قايىمۇقتۇرۇلماق، ئالدىنماق، ayartılmak ئازدۇرۇلماق
ayakaltı رەستە	قۇرۇق سوغۇق، ئاياز؛ تاقىر، ياغ؛ يامان ۋە خەتەرلىك ھال ayaz ياكى يەر؛ سوغۇق؛ قىيىن، تەس، مۇشكۈل
ayakbastı (parası) ئىلگىرى بىر يەرگە يىغىلغان ئادەم ۋە نەرسە كېرەك ئۈچۈن باج ئورنىدا ئېلىنىدىغان پۇل	توڭلىماق، مۇزلىماق، بىكار ساقلىماق ayazlamak سوۋۇماق، سوۋۇپ قالماق، توڭلىماق ayazlaşmak سوغۇقتا ساقلىنماق، سوغۇققا قويماق؛ توڭلاتماق، ayazlatmak مۇزلاتماق
ayakçı ساراي خىزمەتچىسى، ئۆي خىزمەتچىسى، قارا خىزمەتچى	توڭلىتىلماق، سوۋۇتۇلماق ayazlandırılmak توڭلىتىلماق، سوۋۇتۇلماق ayazlanmak چاتما قەۋەت (بىنانىڭ ئەڭ ئۈستىدىكى، كەڭرى ayazlık بالكونلۇق قەۋەت)؛
ayakçın تەپكەك	رۇملار «ئۇلۇغ» دەپ ھېسابلىغان چوڭ قۇدۇق ياكى ayazma بۇلاق
ayakkabı ئاياغ كىيىمى	ئايىدىڭ، ئوچۇق، چۈشنىشلىك؛ زىيالىي؛ ئەر ئىسمى aydın يورۇتىدىغان، يورۇتۇپ بېرىدىغان؛ چۈشەندۈرىدىغان؛ aydınlaticı
ayakkabıcı موزدوز، ئاياغ كىيىمى ساتقۇچى	
ayaklamak قەدەملىمەك؛ ئاياغ ئاستى قىلماق، دەپسەندە قىلماق، دەسسەمەك	
ayaklandırılmak قوزغىلاڭ قىلدۇرماق، توپىلاڭ قىلدۇرماق	
ayaklanmak ئىسيان قىلدۇرماق؛ ھەرىكەتلەندۈرمەك، تەرغىپ قىلماق، قوزغاتماق	
ayaklı پۇتلۇق، ئاياغلىق؛ سەييارە كېزىپ يۈرىدىغان	
ayaksız پۇتسىز، ئاياغسىز	
ayak takımı ئالاقاناتلار، جەمئىيەت داشقاللىرى	
ayak tarağı تاغاق	
ayak topu پۇتبول	
ayakyolu ئوبۇرنى، ھاجەتخانا	
ayaklı canavar بەك مەت-مەت، كەپسىز بالا	
ayaklık پېدال؛ تىكشى ماشىنى قاتارلىق ماشىنىلارنىڭ پۇتىنى	

aydınlanmak	يورۇماق، ئايدىنگىلىق. تاڭ ئاتماق	ayırان	ئايرىملىق، پەرق
aydınlattmak	يورۇتماق، ئايدىنگىلىق؛ رىغبەتلەندۈرمەك	ayırıcı	ئايرىيدىغان، پەرقلەندۈرىدىغان
aydınlık	ئايدىنگىلىق، يورۇقلۇق؛ يورۇق؛ چۈشىنىشلىك، ئۇقۇم-مىلۇق، ئۇقۇمۇشلۇق؛ ئوچۇق، خۇشاللىق، يېقىملىق	ayırım	پاسىل؛ تەقريب
ayet	ئايەت (قۇرئان جۈملىسى)	ayırmaç	ئايرىماق، ئايرىۋەتمەك؛ بۆلمەك، بۆلۈۋەتمەك؛ تەقسىم قىلماق؛ ساقلاپ قويماق؛ بۇزماق، بۇزغۇنچىلىق قىلماق؛ تاللىماق، پارلىماق
ayevi	ئاي قوتىنى، ئاي گەردىشى	ayırmaq	ئايرىماق، تەھسىس ئەتمەك
aygın baygın	ھارغىن؛ ھېسسىياتقا بېرىلىپ ئىش كۆرىدىغان، پىرىنسىپسىز؛ ئۆزىدىن باشقىنى ياراتمايدىغان	ayıt etmek	پەرق ئەتمەك
aygır	ئاغىر	ayırılı	سۆزلىمەك
aygıt	بىر قانچە پارچىدىن قۇرۇلغان جاھاز؛ ھەزىم قىلىش ئەزاسى؛ بىر قانچە سايماندىن قوراشتۇرۇلغان ۋە مەلۇم سىناقلىرىدىن ئۆتكۈزۈشكە يارايدىغان ئۈسكۈنە	ayirtmak	دىنىي مۇراسىم
ayı	ئېيىق؛ قوپال؛ شىمالىي قۇتۇپتا كۆرۈلىدىغان يۇلتۇزلار تۈر-كۈمى	ayin	خىلاپ، ئۇيغۇن بولمىغان، ئەكسى، تەتۈرسى، زىت، قار-نمۇ قارشى
ayı balığı	تىۋىلن، دېڭىز يىلپىزى	aykırı	قارمۇ-قارشى، زىت؛ خىلاپ؛ ئوخشاش بىر تەكشىلىكتە بولمىغان
ayıcı	ئېيىق ئوينىتىپ پۇل تاپقۇچى؛ قوپال	aykırılışmak	خىلاپلىق قىلماق، قارشى ھەرىكەت قىلماق
ayık	مەست بولمىغان؛ مەستلىكى يېشىلگەن؛ سەگەك، سەز-گۈر، ھوشى جايدا	aykırılık	قارمۇ-قارشىلىق، زىتلىق، خىلاپلىق
ayıklamak	پاكىزلىماق، ئايرىماق، تاللىماق، پارلىماق	ayla	ئىشىسىز، بىكارچى، كۈنلۈكچى
ayıklanmak	ئادالانماق؛ ئىلغانماق	aylak	ئىشىسىز؛ بىكارچى
ayıklatmak	ئادالانماق؛ ئىلغانماق	aylakçı	مۇقىم خىزمىتى بولمىغان، كۈنلۈكچى، مەدىكار
ayıklık	سەگەكلىك، سەزگۈرلۈك	aylaklık	ئىشىسىزلىق؛ بىكارچىلىق، بىكار تەلەپلىك
ayıkmaq	مەستلىكتىن يېشىلمەك، ئويغانماق، ھوشغا كەل-مەك، ئەقلى ھوشنى تاپماق	aylamak	ساقلىماق، كۈتمەك؛ داۋاملاشتۇرماق؛ ئويناپ يۈر-مەك، بىكار يۈرمەك
ayılmak	مەستلىكتىن يېشىلمەك، ئويقىدىن ئويغانماق، ئەقلى-ھوشنى تاپماق	aylandız	چۈلۈك دەرىخى
ayılık	كالاپايلىق، كېلەگىسىزلىك، قوپاللىق	aylanmak	ئايلانماق، چۆرگىلىمەك
ayılıtı	مەھرۇملۇق	aylarca	بىر نەچچە ئاي، ئايلارچە
ayınga	ئەتكەس تاماكا	aylı	ئاي چىققان؛ ئايلىق، بىر ئايلىق؛ ئايدا بىر قېتىم چىقىدىغان
ayıngacı	تاماکا ئەتكەسچىسى	aylık	مائاش، ئايلىق؛ بىر ئايلىق؛ ئايدا بىر قېتىم قىلىنىدىغان؛ ئايلىق (مانچە ئايلىق بولغان)؛
ayıp	ئەيبىب ئىزاغا قالىدىغان ھەرىكەت، قۇسۇر؛ خىجالەت بو-لۇشقا تېگىشلىك، ئۇيۇلۇشقا تېگىشلىك؛ تەرتىپسىز، ئەسكى، يامان	aylıkçı	ئايلىقچى، مائاشچى؛ يۇقىرى مائاشلىقلار قاتلىمىدىكىلەر
ayıplamak	ئەيبىلىمەك، گۇناھلىق بىلمەك، يامانلىماق، تە-نقىد قىلماق	aymak	ئەتراپىدا بولغان ئىشلاردىن خەۋەرسىز قالغان، غاپىل
ayıplı	ئەيبىلىك، ئەيبى بولغان	aymaz	ئەينەك، ئوخشاش، ئەينى، نۇسخا؛ مۇكەممەل، ياخشى ، بەلەن؛ رەندىنىڭ يۈزى
ayıpsız	مۇكەممەل، نۇقسانسىز	aymazlık	ھاڭزۇق تۇرۇپ قېلىش، ھېچنېمىنى بىلمەسلىك؛ ھېچنېمىدىن خەۋىرى بولماسلىق
ayıraç	جىسىملارنىڭ خاراكتېرىنى بىلىش ئۈچۈن قوللىنىلغان ماددىلارنىڭ ئومۇمىي ئىسمى	ayn	كۆز
		ayna	ئەينەك
		aynacı	ئەينەك سالغۇچى ياكى تىجارەتچىسى
		aynacılık	ئەينەكچىلىك، ئەينەك تىجارىتى، ئەينەك سېلىش كەسپى

- aynagöz كېمە ۋە پاراخوتلارنىڭ قۇيرۇق تەرەپتىكى تۈز ياكى ئازراق يۇمىلاق كەلگەن نەرسە
- aynalık ئەينەك تاش
- aynasız ئەينەكسىز؛ خەتەرلىك، ماس كەلمەيدىغان، ناچار؛ ساقچى
- ayna taşı بىنا، قۇرۇلۇشنىڭ ئالدىغا قويۇلغان خەت يېزىلغان ياكى يېزىلمىغان تاش لەۋھە
- aynaz پەس، ئويمان، پانقاقلىق، سازلىق يەر
- aynen ئەينى، ئوخشاش
- aynı ئەينى، ئوخشاش، ئۆز ئەينى
- aynılık ئوخشاشلىق
- aynısefa تامامەن ئۆزى، تامامەن ئوخشاش، ھېچقانداق پەر- قسىز
- aynıyla كۆزگە ئائىت، كۆز بىلەن مۇناسىۋەتلىك؛ بەدىلى پۇل بىلەن ئەمەس، مال بىلەن تۆلىنىدىغان
- aynî قوللىنىشقا ياكى يۆتكەشكە ئوڭاي نەرسە؛ لاۋازىمەت بۆلۈمى
- ayniyat ئوخشاشلىق
- ayniyet ئاياللارنى چاقىرىشتا قوللىنىلىدىغان سۆز
- ayol نۇرغۇن ئاياللارنى چاقىرىشتا قوللىنىلىدىغان سۆز
- ayraç تىرناق (ئىسكوپكا)
- ayran ئايرىم، بىر يەردە بولمىغان؛ بۆلەك، ئۆز بېشىغا، تەنھا
- ayran budalası ئەخمەق، گالۋاڭ، ھاماقەت
- ayran delisi ساراڭ، ئەخمەق
- ayran gönüllü ئۈجمە كۆڭۈل، شاختىن شاخقا قونۇپ يۈرىدىغان
- ayrancı ئايران تىجارەتچىسى
- ayrı ئايرىم، باشقىچە؛ ئايرىم ھالدا؛ بۇنىڭدىن باشقا، شۇنىڭدەك
- ayrı ayrı ئايرىم-ئايرىم، باشقا، بۆلەك
- ayrıca ئۇنىڭدىن سىرت، يەنە، ئۇنىڭ ئۈستىگە، بولۇپمۇ
- ayrıcalı ئالاھىدە، باشقىلارغا ئوخشىمايدىغان
- ayrıcalık ئالاھىدە ھوقۇق، ئالاھىدىلىك، پەرق، ئىمتىياز
- ayrıcasız ئايرىم جىنىستىن، بىر جىنىستىن بولمىغان
- ayrı cinsten ئايرىش، ئىككى ياكى تېخىمۇ كۆپ نەرسىنىڭ ئايرىلغان يېرى
- ayrıç بىر-بىرىدىن ئايرىلغان؛ بۆلۈنگەن؛ پەرقلىنىدىغان
- ayrık ئايرىلغان، ئايرىم تۇتۇلغان، مۇستەسنا
- ayrıklı ئايرىلغان، ئايرىم تۇتۇلغان، قائىدىدىن سىرت، ئىستىسنا
- ayrıkısı ئوخشاش كۆرمەسلىك، مەركەزدىن چەتنەش
- ayrıkısız مۇستەسنا ئەمەس، پەرقسىز
- ayrılanmak ئايرىلماشماق، ئالاھىدىلىك، پەرقلىنىش
- ayrılaşmak ئايرىملىق، پەرقلىق، ئوخشاشماسلىق، ئۇزاقلىق، يىراقلىق
- ayrılı ئايرىلغان، ئاجرالغان؛ سويۇلغان، چۈشۈپ قالغان، تۆ- كۈلگەن
- ayrılık قىسىم، بۆلۈم، باب؛ ئايرىلىش، بۆلۈنۈش، پارچىلىنىش؛ پەرق
- ayrılmak ئايرىلماق، بۆلۈنمەك؛ يىراقلاشماق، ئۇزاقلاشماق؛ بۆلۈنمەك؛ ئاجراشماق، كەتمەك
- ayrılış ئايرىلىش، خوشلىنىش، ۋىدالىنىش
- ayrım بىر-بىرىدىن ئايرىم ھالدا ۋە ئايرىم شەكىلدە راۋا- جىلانماق
- ayrımçı بۆلۈنگۈچى، بۆلۈنۈپ چىققۇچى، ئايرىمچى
- ayrımlaşma بۆلۈنۈش، ئۆزگىرىش، پارچىلىنىش
- ayrımlaşmak ئايرىلىپ چىقماق، بۆلۈنمەك، پارچىلانماق؛ ئۆزگەرمەك
- ayrımلى بۆلۈنگەن، پارچىلانغان، ئايرىلىپ چىققان
- ayrımسامak بىلمەك، چۈشەنمەك؛ بايقىماق، سەزمەك
- ayrımسیز پەرقسىز، ئوخشاش
- ayrıntı پارچە، تەپسىلات، جۈملە، كەلىمە
- ayrıntılı مۇپەسسەل، تەپسىلىي، تەپسىلاتلىق، مۇرەككەپ
- ayrışik ئايرىلغان، ئايرىم-ئايرىم، خىلاپ
- ayrışmak بۆسۈلمەك، پارچىلانماق، ئاجرىماق، ئايرىلماق؛ چۈشەندۈرمەك
- ayrıştırmak بۆسۈمەك، پارچىلىماق، پەرقلىنىدىغان، ئاجرا- تماق، بۆلەكنى بۇزماق
- ayrıt قىر، گىرۋەك
- ayrıyeten ئايرىم ھالدا، پەرقلىق ھالدا
- aysberg مۇز تېغى
- aysar مىجەزى تۇراقلىق ئەمەس، تولا ئۆزگىرىدىغان، قارارى ئېنىق ئەمەس
- ayşekadın تۈكسىز، يېيىشلىك بىر خىل كۆك پۇرچاق
- aytışmak ئېيتىشماق، مۇشائىرە قىلىشماق
- ayva بېھى
- ayva hoşaf بېھىدىن ياسالغان ھوشاپ (بېھى سۈيىگە شېكەر قوشۇلۇپ ياسالغان ئىچىملىك)؛
- ayvan ئايۋان، بالكون، پېشايۋان؛ دانلىق زىرائەتلەرنى قۇرۇ- تىدىغان مەيدان

ayvaz	ئاشخانىدا ئىشلەيدىغان ئەر خىزمەتچى؛ ھەربىي پارا- خوتتىكى ياردەمچى دوختۇر؛ ئەر، ئەر كىشى	azatlık	ئازادلىق، ئەركىنلىك، ھەق، ئەركىنلىك ھوقۇقى؛ ئا- زادلىققا ئېرىشىش ۋاقتى كەلگەن قۇل
ayvazlık	ئاشخانىدا ئىشلەيدىغان ئەر خىزمەتچى ياكى ھەربىي پاراخوتتىكى ياردەمچى دوختۇرنىڭ ۋەزىپىسى	azat eylemek	ئازادلىققا ئېرىشتۈرمەك، ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرمەك، ھۆر قىلماق
ayyar	ھەييار، ئالدامچى، ھىيلىگەر	azat olmak	ئازاد بولماق، ئەركىنلىككە ئېرىشمەك
ayyarlık	ھەييارلىق، ئالدامچىلىق، ھىيلىگەرلىك	azatlı	ئازادلىققا ئېرىشكەن، ئازاد بولغان
ayyas	ھاراقكەش، ھاراققا چېنىنى بېرىدىغان	azatsiz	ئازادلىققا ئېرىشمىگەن، ئازاد بولمىغان
ayyashk	ھاراقكەشلىك	aza	ئەزا، ھەيئەت ئەزاسى
ayyuk	يۇقىرى پەلەك، ئەڭ يىراق يۇلتۇز، يەتتە قات ئاسماننىڭ نېرىسى؛ ئالتە تاغنىڭ نېرىسى	azdırmak	ئازدۇرماق، ئازدۇرۇپ يامان يولغا باشلىماق
az	ئاز؛ ئازوت گازىنىڭ خىمىيەلىك ئېلىمىنى بەلگىسى	azdırılmak	ئازدۇرۇلماق، يامان يولغا باشلاپ كىرىلمەك
aza	ئەزا، ئورگان	azelya	كاككۇك گۈلى
az az	ئاز-ئاز	Azerî	ئەزەربەيجانلىق، ئەزەربەيجان پۇقراسى
az buçuk	بىر پارچە، بىر ئاز	Azərbaycan	ئەزەربەيجان
az çok	بىر قىسىم، بىر ئاز، سەل، بەزى؛ بەزىبىر	Azərbaycanlı	ئەزەربەيجانلىق، ئەزەربەيجان پۇقراسى
azca	ئازراق، ئىنتايىن ئاز	azerice	ئەزەربەيجان تىلى
azade	ئەركىن، ھۆر؛ بىر مىسرا؛ قۇتۇلغان، ئازاد بولغان	azgelişmiş	ئانچە تەرەققىي قىلمىغان، تولۇق راۋاجلانمىغان
azadelik	ئازادلىك، ئەركىنلىك، ھۆرلۈك	azgın	ئېغىز چىش، چۇس، تېرىككەك، قېنى قىزىق، ئاچچىق
azalma	ئازىيىش، ئاجىزلاش، يېنىكلەش	azgınlaşmak	چۇسلاشماق، تېرىككەكلەشمەك؛ تاپتىن چىققاق
azalmak	ئازىيماق، ئاجىزلاشماق، شالاڭلاشماق، قىسلاشماق	azgınlaştırmak	چۇسلاشتۇرماق، ئاچچىقنى كەلتۈرمەك؛ تاپتىن چىقارماق، ئازدۇرماق، يامان يولغا باشلىماق
azaltmak	ئازايتماق، كېمەيتمەك، يېنىكلەتمەك	azgınlık	ھەددىدىن ئېشىپ كېتىش؛ شەھۋەتپەرەسلىك؛ چۈشكۈنلۈك؛ زوراۋانلىق؛ قالايمىقانچىلىق؛ غىدىقلاش، ھايا- جانلاندىرۇرۇش
azaltılmak	ئازايتىلماق، ئازايتىلماق، كېمەيتىلمەك، يېنىكلىتىلمەك	azi	ئېزىق چىش؛ قوزغىلاڭ، توپىلاڭ، ئىسيان
azamet	ئۇلۇغلۇق، بۈيۈكلۈك؛ كۆركەم، ھەيۋەت، ئۇلۇغلۇق، ھەشەمەت، سەلتەنەت؛ كىبىر، مەغرۇرلۇق، ھاكاۋۇرلۇق	azıcık	ئىنتايىن ئاز، ئازراق، ئازغىنە، بەك ئاز؛ ئاز-پاز
azametli	كۆركەم، ھەيۋەتلىك، ئۇلۇغۋار، ھەشەمەتلىك، سەلتەنەتلىك	azı dişı	ئېزىق چىش
azamî	ئەڭ كۆپ، ئەڭ چوڭ، ئەڭ ئۈستۈن	azık	ئوزۇق، تاماق، يېمەكلىك
azap	ئازاب، جازا، جىسمانىي ۋە مەنىۋى ئىزتىراپ؛ پۇشايماق، چارسىزلىق، ئامالسىزلىق؛ قىيامەتتە بېرىلىدىغان جازا	azıklı	ئوزۇق-تۈلۈك ئېلىۋالغان؛ ئاچلىقنى باسدىغان
azar	ئازار، تىللاش، ئەيىبلەش، سۆكۈش	azıklık	ئوزۇقلۇق، يېمەكلىك؛ ئوزۇق-تۈلۈك سالىدىغان خالتا ياكى نەرسە
azar azar	ئاستا-ئاستا؛ ئاز-ئازدىن	azıklanmak	ئوزۇقلانماق، ئۆز-ئۆزىنى باقماق؛ ئوزۇق-تۈلۈك ئېلىۋالماق
azarlamak	قاتتىق كايىماق، تىللىماق، ئازار بەرمەك، ئەيىبلەمەك	azılı	ئەڭ ئەشەددىي؛ ئەڭ قەبىھ؛ ئۇچىغا چىققان، قورقۇنچلۇق، يۈرەكئالدى قىلىدىغان؛ ياۋا توڭگۇزنىڭ غۇنالىق دەۋرى
azarlanmak	ئازار يېمەك، ئەيىبلەنمەك، باشقىلار تەرىپىدىن تىللىنماق	azımsamak	يېتەرسىز دەپ قارىماق، ئاز كۆرمەك
azarlatmak	ئازار بەردۈرمەك، تىل-ئاھانەتكە قويماق	azıksız	ئوزۇق-تۈلۈك ئېلىۋالمىغان
azat	ئازاد، ئەركىن، ھۆر؛ ۋاقىتلىق دەرس توختىتىش، قىسقا تەتىل	azınlık	ئاز سانلىق مىللەت

- azışmak ئەۋج ئالماق، ئۇلغايماق. شىددەتلەنمەك، جىد۔
 دىلەشمەك، ئېغىرلاشماق، ئەدەپ كەتمەك
- azıştırmak ئەۋج ئالدۇرماق، ئۇلغايتماق، ئېغىرلاشتۇرماق،
 كۈچەيتىمەك
- azıtmak ھاياجانلاندىرۇرماق، غىدىقلىماق؛ كۈشكۈرتىمەك، قۇ۔
 تراتماق، ئازدۇرماق
- azil ئىشتىن بوشىتىش، ئېلىپ تاشلاش
- azim قارار قىلىش، غەيرەت قىلىش، بەل باغلاش؛ مەقسەت،
 نىيەت، ئۈمىد
- azim etmek بارماق، يولغا چىقماق، كەتمەك
- azimkâr مۇقەددەس، قىممەتلىك، قەدىرلىك، ھۆرمەتكە لا۔
 يىق؛ ئەزىز، سادىق؛ ئۇلۇغ كىشى خاتىرىسىگە ياسالغان ھەيكەل
- azimkârane قارارلىق، كەسكىن قارار بىلەن، كەسكىن ھالدا
- azimli كەسكىن، قەتئىي
- azimlik كەسكىنلىك، قەتئىيلىك
- azimsiz نىيىتى ئېنىق ئەمەس، قارارسىز، كەسكىن ئەمەس
- azimsizlik قارارسىزلىق، بىقارالىق
- aziz ئەزىز، قىممەتلىك
- azizlik ئەزىزلىك
- azledilmek ئىشتىن بوشىتىلماق، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ
 تاشلانماق، خىزمىتىدىن بوشىتىلماق، ئەمىلىدىن قالدۇرۇلماق
- azletmek ئىشتىن بوشاتماق، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلىماق،
 خىزمىتىدىن بوشاتماق، ئەمىلىدىن قالدۇرماق
- azlık ئازلىق
- azmak ئازماق، ئېزىپ كەتمەك، يولدىن چىقماق، بۇزۇلماق؛
 شوخلۇقى ئاشماق؛ يامانلاشماق، خەتەرلەشمەك؛ تاشماق، قاتتىق
 دولقۇنلىماق؛ بەك كىرلەنمەك، بەك پاسكىنلاشماق
- azman ھەددىدىن ئارتۇق ئۆسكەن، بەك چوڭ، ناھايىتى
 يوغان؛ قوشۇلغان، ئارىلاشقان، سالغۇنلاشقان
- azmetmek قارار قىلماق، بەل باغلىماق، ئويلىماق، پىلانلىماق
- aznavur قەھرىمان، جەسۇر، بەستىلىك؛ قاپقى يامان، كۆ۔
 رۇمىسىز ئادەم
- aznif بىر تۈرلۈك دومىنو ئويۇنى
- azoik ھاياتلىق يوق، ئادەمزات ياشىمايدىغان؛ ئانتورگانىك
- azot ئازوت (رەڭسىز، پۇراقسىز گاز)
- azotlamak ئازوتلىماق، ئوغۇتلىماق؛ نىتراتلاشتۇرماق
- azotlu ئازوتلۇق، ئازوت قوشۇلغان
- azrail ئەزرائىل، جان ئالغۇچى
- azrak بىر ئاز، ئازراق؛ ئاز كۆرۈلىدىغان ياكى شالاڭ تېپىلىد۔
 نغان، نادىر، تاڭسۇق
- azvay سەبەر، ئالوي، مۇشكى ئەنبەر

B

B b	به، ب (تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ ئىككىنچى ھەرىپى)	فەلەمەنىڭ ئالتۇنى
ba	خىمىيىلىك ئېلىمىنت «بايروم» نىڭ بەلگىسى	پۇتى يوق، پۇتى قىسقا، پاكار؛ بېشى چوڭ
baba	ئاتا، دادا؛ قانۇنسىز قورال-ياراغ ياكى ئاق تاماكا تىجارىتى	ئىچا-سىڭىللىرىنىڭ ئەزىزلىرى، باجا؛ دوست، يولداش
baba tarafi	دادا تەرىپى، دادىسى تەرەپ تۇغقانلىرى	ھەدە، ئايلا، ئاچا، قۇشناچ
babaanne	چوڭ ئاپا (ئاتىسىنىڭ ئاپىسى)، موما	تىجارەت ۋە چېگرا بېجى
babaca	دادىلاردەك، ئاتىلاردەك	باجىگر، باج يىغقۇچى
babacan	مېھرىبان، يېقىملىق	ھاك
babacık	دادا، ئاتا	ھاكىلغۇچى ئىشچى، ئاقلامچى
babacıl	ئاقكۆڭۈل، سەمىمىي، مېھرىبان ئەر	ھاكىلغۇچىلىق، ئاقلامچىلىق
babaç	ئۆي ھايۋانلىرىنىڭ ئەڭ چوڭى ۋە قېرىسى چوڭ، كۆ-ركەملىك، ھەيۋەتلىك	ھاكىلانغان، ئاقلانغان
babaçko	ھەم ئېگىز ھەم قاۋۇل (ئايال)	ھاكىلماق، ئاقارتماق؛ چىرايلىق ھەم قويۇق
baba evi	دادىسىدىن ياكى چوڭ دادىسىدىن قالغان ئۆي؛ ئانا يۇرت	پەرداز قىلغان
baba ocağı	ئاتا-ئانىسىنىڭ ياشىغان يېرى، يۇرت	ھاكىلانماق، ئاقارتىلماق؛ پەرداز قىلىنماق
babaköş	دادىغا ئوخشاش، دادىغا يېقىن	ھاكىلانماق، ئاقارتماق؛ پەرداز قىلدۇرماق
babalı	ئاتىسى بار، ئاتىلىق؛ كۈنى خاپىلىقتا ئۆتىدىغان، جېدەلخور	ئېيىقنىڭ بالىسى
babalık	ئۆگەي ئاتا؛ ياشانغان ۋە تۇپتۇز ئادەم؛ قېرى مەجەز ئادەم؛ قېيىنئاتا	چارلا (پاكىز يانچىلمىغان دان)
babasız	دادىسىز، دادىسى يوق	تاتلىق ياڭيۇ، بەيشۇ تاتلىق زەنجىۋىل، توپاتامبۇر
babasızlık	دادىسى يوقلۇق، دادىسىزلىق	ماغدۇرسىز، مادارسىز، سولغۇن
babatatlısı	ئاتا، ئۆگەي ئاتا، قېيىنئاتا	شاراب، ئۈزۈم ھارىقى
babayani	ئاددىي-ساددا	ئۇنىڭدىن كېيىن
babayıgit	كۈچلۈك، قۇۋۋەتلىك، قورقماس؛ مەرد، باش ئە-گەمس، سۆزى بىلەن ھەرىكىتى ئوخشاش	بادام، بادام ياغىچى، بادام مېغىزى
babiali	19-ئەسىردە مىرزا ئەلى مۇھەممەد بابانىڭ قۇرغان مەزھىپىگە قاتناشقان كىشى	بادام ياغىچى
babîlik	19-ئەسىردە مىرزا ئەلى مۇھەممەد بابانىڭ قۇرغان مەزھىپى	بادام قىيامى، بادام ئەزمىسى
Baca	تۈگۈلۈك، تۇرخۇن، مورا؛ ھاۋا يولى	ئارىسىغا بادام مېغىزى سېلىنغان
acak	پاچاق، ھايۋان پۇتى؛ قارت قەغىزىدىكى ئەر سۈرىتى	باداملىق، بادام بېغى
acaklı	پاچاقلىق، ئاياقلىق؛ ئېگىز بويلىق، پاچاقلىرى ئۇزۇن؛ سەۋەب	بادامچى، بادام سودىگىرى
		بادام يېغى
		بۇنىڭدىن كېيىن
		مەست بولماق، ھاراق ئىچمەك
		توك سىملىرىنى ئۇيراشتىن ساقلايدىغان قاپلىماقەۋەت
		سەي پۇرچاق، دادۇر
		ئۆردەك؛ باشلىنىش نوقتىسى؛ سەۋەب

badik	ئۆردەك بالىسى؛ بويى پاكار ئادەم	bağım	بېقىندىلىق، ئاسارەت، تەۋەلىك؛ تايانچ؛ يۆلەنچۈك
badiklemek	ئۆردەكتەك ئىككى يانغا ئىغاڭلاپ ماڭماق	bağımlı	بېقىندىلىق، مۇناسىۋەتلىك، نىسپىي؛ تايانغان يۆ- لەنگەن
badire	تۇيۇقسىز پەيدا بولغان خەتەرلىك ئەھۋال؛ بىر ئا- چچىقتا ئۆتكۈزگەن خاتالىق، ئېغىز خاتالىقى	bağımlılık	باغ، مۇناسىۋەت، بېقىندىلىق، تايىنىش
badiye	چۆل-جەزىرە، سەھرا، دەشت	bağımsız	مۇستەقىل، ئەركىن، ھۆر
badminton	پەي توپ	bağımsızlık	مۇستەقىللىق، ئەركىنلىك، ھۆرلۈك
badya	چوڭ تاغار	bağımsızlaşmak	مۇستەقىللىققە ئېرىشمەك، ئەركىنلىككە ئېرىشمەك
bagaj	يۈك-تاق (سەپەردىكى)؛ پويىز ۋە پاراخوتلاردا يۈك-تاق قوبىدىغان يەر	bağımsızlaştırmak	مۇستەقىللىققە ئېرىشتۈرمەك، ئەر- كىنلىككە ئېرىشتۈرمەك
bagajcı	ھاممال	bağıntı	نەسبەت، مۇناسىۋەت؛ ئاناسىپ، تەڭ باراۋەر
baget	كالتەك؛ تاياق؛ دىرىزورلۇق تايىقى	bağıntılı	نەسپىي، مۇناسىۋەتلىك، بىر-بىرىنى شەرت قىلغان
bağ	باغ، زەنجىر، تانا، يىپ؛ داكا، بېنت؛ باغلام، تۇتام؛ سىڭىر، پەي، تارمۇش؛ كەيپىيات، خۇي، كەيپ	bağıntılılık	بىر نەرسىنى يەنە بىر نەرسىگە چاتىدىغان قېلىن باغ
bağ	باغ؛ ئۈزۈملۈك باغ	bağır	باغىر، كۆكرەك، مەيدە، كۆكس؛ ئوقيانىڭ ۋە تاغنىڭ ئوتتۇرا قىسمى؛ مەيدە بوشلۇقى
bağa	پاقا؛ تاشپاقا قېيى، تاشپاقا چىغىنقى؛ تېرە ئۆسمىسى مونەك	bağırdaq	باغىرداق؛ ئادەت لاتىسى؛ ھەيز لاتىسى
bağan	ئۆلۈك تۇغۇلغان بالا، چۈشۈپ كەتكەن بالا؛ ئۆلۈك تۈ- غۇلغان قوزا ياكى قوزا تېرىسى	bağırđan	توز باش كاككۇك
bağ bahçe	باغ، باغچە	bağırış	ۋارقىراش
bağboğan	سېرىق يۆگەي، سېرىق ئوت	bağırma	ۋارقىراش، ۋارقىرماق
bağcı	باغۋەن، ئۈزۈملۈك باغقا قارىغۇچى	bağırmaq	ۋارقىرماق
bağcılık	باغۋەنلىك، ئۈزۈمچىلىك، ئۈزۈم باغۋەنچىلىكى	bağırmaq	ئادەم ۋە ھايۋان ئۈچىيى
bağdadî	تاختاي تام؛ قۇرۇلۇش ئۈچۈن كېرەكلىك تاختاي	bağırtsak	ۋارقىراشنى ياخشى كۆرىدىغان، شاۋقۇن-سۈرەن چىقىرىشنى ياخشى كۆرىدىغان
bağdamak	چىرىمماق، باغلىماق، بوغماق	bağırtsak	بېغىشلاش ئىشى، بېغىشلانغان نەرسە
bağdan	باغلىغۇچى نۇقتا، تۇتاشتۇرغۇچى نۇقتا	bağırş	بېغىشلاش، ھەدىيە قىلىش
bağdaş	باداشقان، چازا	bağırşçı	ئازاد قىلىنغان، خالاس قىلىنغان
bağdaşık	باداشقان، چازا	bağırşık	خالاس قىلىنغان نەرسە، ئەپۇ قىلىنىش
bağdaşmak	چۈشىنىشمەك، ماسلاشماق، چىقىشماق كۆنمەك، ئۆگەنمەك	bağırşıklık	بېغىشلىماق، ھەدىيە قىلماق؛ ئەپۇ قىلماق كەچۈرمەك
bağdaşmazlık	ماسلىشالماسلىق، يېتىشماسلىق	bağırşlamak	بېغىشلىماق، ھەدىيە قىلىنماق؛ كەچۈرۈم قىلىنماق ئەپۇ قىلىنماق
bağdaştırıcı	ماسلاشتۇرغۇچى، تەڭشەشچى	bağırşlanmak	ۋارقىرىغان ئاۋاز، شاۋقۇن-سۈرەن
bağdaşım	ئاھاڭداشلىق؛ تەڭشەش، ماسلىق	bağırşlanmak	شەرتنامە، توختام، كېلىشىم، تىلخەت، پۈتۈم، مۆھۈرخەت
bağdaşmaz	ماسلاشماسلىق، ئاھاڭى ئوخشىماسلىقى	bağırıtı	كېلىشىم تۈزگۈچى، توختام تۈزگۈچى
bağı	سېھىر، كۆز باغلاش، پىرى	bağırıtçı	كېلىشىم تۈزۈمەك، توختاملاشماق
bağıcı	سېھىرگەر، پېرىخۇن	bağırıtılmak	كېلىشىمەشمەك، توختام تۈزۈشمەك
bağıl	نەسپىي، مۇناسىۋەتلىك	bağırıtlaşmak	باغلىغۇچى سۆز؛ ئىلغۇچ، قانغۇچ، تۆرىگۈچ، بۇلاپكا
bağıldak	بوۋاقنىڭ يېقىلىپ چۈشمەسلىكى ئۈچۈن بۆشۈككە يۆگەلگەن لاتا	bağırıtlaşmak	باغلام، تۇتام؛ مىسرا؛ ئارقا كۆرۈنۈش، مۇھىت
bağıllık	نەسپىيلىك، بىر-بىرىگە باغلىق بولۇش	bağlam	

bağlamak	شارائىت باغلىماق، تۇتاشتۇرماق	bahis	تېما، گەپ-سۆز، پاراك؛ مەسىلە، مۇنازىرە بەسلىشىش، ئۆتۈشۈش
bağlanmak	باغلىنماق، تۇتاشتۇرۇلماق	bahri	دېڭىز بىلەن مۇناسىۋەتلىك
bağlantı	باغ، تۇتىشىش، باغلىنىش	bahriye	دېڭىز ئارمىيىسى
bağlantısız	ئالاقىسىز، مۇناسىۋەتسىز	bahriyeli	دېڭىز ئارمىيە ئەسكىرى
bağlaşık	ئىتتىپاقلاشقان، باغلانغان، مۇناسىۋەتلىك	bahsetmek	بىر مەسىلە ئۈستىدە سۆزلىمەك، نامىنى تىلغا ئالماق
bağlaşma	باغلىنىش، مۇناسىۋەتلىشىش، تۇتىشىش	bahşetmek	بەرمەك، سوۋغا قىلماق؛ كەچۈرۈم قىلماق، ئەپۇ قىلماق
bağlaşmak	باغلاشماق، تۇتاشماق، مۇناسىۋەتلىشمەك	bahşiş	سوۋغا؛ چاي پۇلى، تاپان ھەققى
bağlayıcı	باغلىغۇچى، ماللارنى ئورغۇچى؛ باغلانغان تۇتا-شتۇرغۇچى؛ چەكلىگۈچى	baht	بەخت، تەلەي
bağlı	باغلاقلق، يۆلەنگەن، تايانغان، بېقىندى بولغان باغلىق، مۇناسىۋەتلىك ئىتتىپاق	bahtiyar	بەختىيار
bağlık	ئۈزۈمزارلىق، ئۈزۈملۈك باغ	bahtiyarlık	بەخت، ئامەت، تەلەي
bağlılık	مۇناسىۋەت، باغ، بېقىندىلىق	bahtlı	بەختلىك
bağnaz	مۇتەئەسسەپ، كۈنلىقنى ساقلىغۇچى، يېڭىلىقنى قوبۇل قىلمايدىغان	bahtsız	بەختسىز
bağnazlık	خۇراپىيلىق، خۇراپاتلىق	bahtsızlık	بەختسىزلىك
bağrış	ۋارقىراش	bahusus	بولۇپمۇ، ئالاھىدە، خۇسۇسەن
bağrışma	ۋارقىرىشىش، بىر-بىرىگە ۋارقىراش	bakaç	دۇرۇن، تېلېسكوپ؛ مەنزىرە تاللىغۇچ، فىندېر
bağrışmak	ۋارقىراشماق	bakakalmak	ھاك-تاڭ قالماق، ھاڭۋېقىپ قالماق
baha	باھا، نەرخ	bakalit	بەزى دەرەخلەردىن چىقىدىغان يىلىم، دېۋىرقاي؛ سۈنئىي كەھرىۋا
bahadır	باتۇر، جەسۇر، قەھرىمان يىگىت	bakam	غولىدىن قىزىل رەڭ چىقىرىدىغان دەرەخ
bahadırlik	باھادىرلىق، جەسۇرلۇق، قەھرىمانلىق	bakan	مىنىستىر
bahaî	باھادىر، باتۇر	bakanak	ئاچا تۇپاق
bahane	باھانە، سەۋەب، ۋەج	bakanlık	مىنىستىرلىك
bahar	باھار، ئەتىياز	bakara	قارت قەغىزى بىلەن ئوينىلىدىغان قىمار كالا
bahar bayramı	باھار بايرىمى (تۈركىيەدە ھەر يىلى 5-ئاينىڭ 1-كۈنى)؛	bakar	كۆزى ساپساق تۇرۇپ كۆرمەيدىغان؛ غەمكىن دەردەن
bahariye	ئەتىيازلىق، باھارغا خاس؛ باھارنامە	bakar kör	ئاشقان-تاشقان، قالدۇق
baharlı	تەم تەڭشىگۈچ قوشۇلغان	bakaya	جەھەت، تەرەپ؛ تەپتىش؛ قاراش، بېقىش
bahar nezlesi	باھار زۇكىمى	bakı	قارالماق، بېقىلماق، داۋالانماق، ئاسرالماق
baharat	دورا دەرەمەكلەر	bakılmak	كۆز-قاراش، نۇقتىئىنەزەر؛ پەرۋىش، غەمخورلۇق، كۈ-تۈش؛ جەھەت
bahçe	باغ، باغچە؛ كۆكتاتلىق؛ ئۈستى ئوچۇق مەيدان	bakım	كېسەلخانا؛ دارىلئاجىزىن
bahçelik	باغ، باغچە؛ كۆكتاتلىق؛ ئۈستى ئوچۇق مەيدان	bakım evi	ياشاغانلار ساناتورىيىسى
bahçıvan	باغۋەن، باغقا قارىغۇچى، باغ باققۇچى	bakım yurudu	ياخشى بېقىلغان، ياخشى ئاسرالغان، ياخشى پەرۋىش قىلىنغان
bahçıvanlık	باغۋەنچىلىك، باغۋەنچىلىك	bakımlı	بېقىلمىغان، بېقىشىسىز قالغان، ياخشى كۈتۈلمىگەن
bahir	ئېنىق، ئوچۇق ئاشكارا	bakımsız	
bahir	دېڭىز؛ بەھر (ئارۇز ۋەزنىنىڭ)؛ ئاشكارا؛ مەۋلۇت پار-چىلىرىدىن ھەر بىرى		

bakıncak	مىلتىقنىڭ ئۇچىدىكى قارىغا ئېلىش بەلگىسى	bakraç	مىسى تۇڭ
bakınmak	ئەتراپقا قارالماق، نەزەر ئاغدۇرماق، ئۇياق-بۇياققا قارالماق	bakteri	باكتېرىيە
bakır	مىس	bakterigiller	باكتېرىيە تۈرى
bakırıcı	مىسچى، مىس تىجارەتچىسى؛ مىستىن ياسالغان نەرسىلەرنى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	bakterisit	باكتېرىيە ئۆلتۈرىدىغان، باكتېرىيە يوقاتقۇچى
bakırıcılık	مىسچىلىق، مىسكەرلىك	bakteriyoloji	باكتېرىئولوگىيە
bakış	نەزەر، قاراش	bakteriyoliz	باكتېرىيە ئېرىتكۈچى
bakışık	سىمىپىرىك، تاناسىپلىق	baktırmak	باقتۇرماق، قاراتماق
bakışım	تەڭداش، بىر-بىرىگە ماس كېلىش، ئۆز-ئارا مۇناسىپلىق	Bakû	باكۇ (ئەزەربەيجاننىڭ پايتەختى)
bakışmak	قاراشماق، ئۆز-ئارا قارىماق	bal	ھەسەل، بال؛ ئەنجۈر شىرنىسى تاتلىق نەرسە
baki	باقىي، ئەبەدىي؛ ئېشىپ قالغان	bala	ئادەم بالىسى، ھايۋان بالىسى
bakir	قول تەگمىگەن، بۇزۇلمىغان، پاك-پاكىزە، تۇتۇلمىغان، يېڭى، كۈنىرىمىغان؛ بوز يەر	balaban	بەستلىك گەۋدە؛ ئوپىنتىلىدىغان ئېيىق؛ بارابان توقمىقى؛ بالابان (ساز)؛
bakire	قىز (ياتلىق بولمىغان)؛ مەرىپەم ئانىغا قارىتا قوللىنىلغان سۈپەت	babanlaşmak	يوغىنىماق، سەمرمەك، قاۋۇللاشماق
bakiye	قالدۇق، ئاشقان-تاشقان، ئارتۇق	balad	بالابان
bakkal	باققال، ئۇششاق مال ساتقۇچى	balak	ھايۋان بالىسى، سۇ كالىسىنىڭ موزىيى؛ كالا تېرىسىدىن تىكىلگەن چاپان
bakkallık	باققاللىق، باققال، چەرچىن مال ساتقۇچى	balalayka	بالالاىكا
bakkaliye	باققاللىق، باققال، چەرچىن مال ساتقۇچى	balalık	بالىلىق
bakla	دادۇر، پۇرچاق	balama	ئۇچبۇلۇڭلۇق، ئۈچ تارىلىق رۇس خەلق سازى بالالاىكا
baklagiller	دادۇر ئائىلىسىدىكى دانلىق زىرائەتلەر، پۇرچاق ئائىلىسى	balans	بالانس
baklalı	پۇرچاق قوشۇلغان، پۇرچاق ئارىلاشتۇرۇلغان	balar	ئۆگزە
baklalık	پۇرچاق ئېتىزى، پۇرچاقلىق	bal arısı	ھەسەل ھەرىسى
baklamsı	پۇرچاقسىمان، پۇرچاق شەكىللىك	balast	شېغىل؛ باللاست، يۈك (كېمىنىڭ تەڭپۇڭلۇقىنى ساقلاش ئۈچۈن بېسىلغان)؛
baklan	دوغداق (قۇشلارنىڭ بىر تۈرى)	balat	بالادا
baklava	باقلاۋا، بادام ۋە ياڭاق مېغىزى سېلىپ پىشۇرىلىدىغان بىر خىل تاتلىق يېمەكلىك	balata	تورمۇز تاختىسى
baklava börek	كىچىككىنە بىر ئىش	bal ayı	ئۆيلەنگەندىن كېيىنكى بىرىنچى ئاي
baklavacı	باقلاۋا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	balbal	ئۆيلەنگەندىن كېيىنكى بىرىنچى ئاي، شېرىن ئاي
bakliyat	پۇرچاق	balcı	ھەسەل ھەرىسى باققۇچى ياكى ھەسەل ساتقۇچى
bakliye	پۇرچاق تۈرى	balcılık	ھەسەلچىلىك، ھەسەل تىجارىتى
bakmak	قارىماق، نەزەرنى ئاغدۇرماق، ئىزدەمەك؛ بىر تەرەپكە باقماق؛ كۆتمەك، كۆرمەك؛ مال باقماق؛ يوقلىماق؛ كۆزەتمەك؛ بىر نەرسە ئۈستىدە مەخسۇس ئىشلىمەك	balçak	قىلىچنىڭ تۇتىدىغان يېرى
bakman	تەكشۈرگۈچى، تەكشۈرۈش خادىمى	balçık	لاي، پاتقاق
		balçıklı	پاتقاقلىق، لاتقىلىق
		balçıçeği	چېچەك، گۈل (ھەسەل يىغىلىدىغان)
		baldır	تىز بىلەن ئوشۇق ئارىلىقى، پاقالچاق
		baldır bacak	تىز بىلەن ئوشۇق ئارىلىقى، پاقالچاق
		baldırak	ئىشتان ياكى چاپاننىڭ تىزىدىن تۆۋەن قىسمى، پەش، پۇچقاق، قونچ

baldıran	سېشىق ھەلپ	ballandırmak	ماختىماق؛ قۇيۇق ھالغا كەلتۈرمەك، قىيام
baldırgan	ئىشتان ياكى چاپاننىڭ تىزىدىن ئۆۋەن قىسمى، پەش، پۇچقاق، قونچ	bal köpüğü	ھالغا كەلتۈرمەك
baldır kara	ئادىئانتۇم پاپوروتىدىكى	bal köpüğü	سۇس سېرىق رەڭ
baldız	خوتۇننىڭ سىڭلىسى ياكى ھەدىسى	ballandırmak	ھەسەل سۈرتكۈزمەك؛ ھەسەل ئارىلاشتۇر۔ غۇزماق؛ ماختاپ ئۇچۇرماق، لاپ ئۇرماق؛ تەسنىلمەك
baldo	گۈرۈچنىڭ بىر خىلى	ballanmak	ھەسەل سۈرتۈلمەك؛ ھەسەل ئارىلاشتۇرۇلماق؛ ھەسەلدەك تاتلىق بولماق
bal dudak	ئېغىزى تاتلىق	ballıdırı	ئەنجۈر
bale	ئەرگە نىسبەتەن خوتۇننىڭ سىڭلىسى ياكى ھەدىسى	ballı	ھەسەل قوشۇلغان؛ ھەسەل ياللىنغان؛ تاتلىق شېرىن، خۇشال
balerin	بالېت ئوينىغۇچى قىز ياكى ئايال	ballık	ھەسەل قويۇلدىغان قازان-قۇمۇچ؛ ئۈزۈم ئاق توزان كېسىلى
balet	ئەر بالېتچى	balo	مەخسۇس تانسا كېچىلىكى
balgam	بەلغەم	balon	دىرژابل، ھاۋا شارى
balhane	ھەسەلخانا	baloncu	ھاۋا شارى ساتقۇچى
balık	بېلىق	baloncuk	كىچىك ھاۋا شارى
balıkçı	بېلىقچى، بېلىق سودىگىرى	balotaj	سايلامدا نامزاتلاردىن بىرىنىڭمۇ كۆپ ئاۋازغا ئىگە بولالماسلىقى ۋە سايلامدا مەغلۇب بولۇشى ناخشا-مۇزىكا بىرلەشتۈرۈلگەن ئاشخانا
balıkçıl	بېلىق يەيدىغان (ھاياۋانلار)	baloz	خۇشبوۋى ماددىلار، يۈز مېيى
balıkçıl giller	لەيلەك ئائىلىسى	balsam	مانا
balıkçılık	بېلىقچىلىق، بېلىق تىجارىتى	bal sıra	پالتا
balıkçım	قارلىغاچسىمان چايكا	balta	تۈز سىزىق شەكىللىك كېمە بېشى
balık kartalı	دېڭىز بۈركۈتى، قارنا	balta baş	پالتا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى؛ ئوتۇنچى؛ يېنىغا پالتا ئالغان ئوت ئۆچۈرگۈچى
balıkhane	بېلىقخانا، بېلىق ئامبىرى، سۇ جانلىقلىرى ئامبىرى	baltacı	پالتىسى بار بولغان، قولغا پالتا ئالغان كەسمەك، پالتىلىماق، يارماق؛ بۇزماق
balıklık	بېلىق باقىدىغان كۆل، بېلىق باقىدىغان يەر	baltalı	كېسىلمەك، يېرىلماق؛ بۇزۇلماق
balıklama	بېلىقچىلاپ سۇغا سەكرەش	baltalamak	دائىم دەرەخ كېسىلىدىغان ئورمان
balıketi	بېلىقچى، بېلىق ساتقۇچى	baltalık	بالتىق
balıkgözü	بېلىق كۆز	Baltık	سودا مېلىنىڭ تېڭىقلىرى
balıĝ	بالاغەتكە يەتكەن، بويىغا يەتكەن	balya	تاڭماق، باغلىماق
balina	كىت، لەھەڭ	balyalamak	سودا مېلىنىڭ تېڭىقلىرى
balistik	ئوقنىڭ نىشانغا تەككۈچە بولىدىغان ئارىلىقتىكى ئۆزگىرىشلەرنى تەتقىق قىلىدىغان بىلىم	balyos	بازغان
balkan	بالقان يېرىم ئارىلى؛ قويۇق ئورمان بىلەن قاپلانغان تاغ تىزمىسى	balyoz	باشقا، پەقەتلا ئوخشىمايدىغان
Balkar	بالقار مىللىتى	bambaşka	بامبۇك
bal keleşği	مومسىمان كۈيە پەرۋانىسى	bambu	تاشپاقىنىڭ بىر تۈرى
balkı	گۈزەل، چىرايلىق؛ سانجىق بېرىدىغان، مۇجۇپ ئا۔ غرىتىدىغان	bambul	لەيلىگۈل؛ كۆپىيىش ئەزاسى، جىنسىي ئەزا (ئوغۇل بامىيا)
balkımak	چاقنىماق، پارقىرىماق، ۋاللىدىماق، نۇر چاچماق؛ دولقۇن چىقارماق؛ مۇجۇغاندەك ئاغرىماق	bamya	باللارنىڭ)؛
balkır	يالىتراش، پارقىراش، چاقناش؛ چاقماق چېقىش		
balkon	بالكون؛ (ئاياللارنىڭ) كۆكسى		

bamyatarlası	لەيلىگۈل گۈللۈكى	baraj	توغان، توسما
ban	ئوتوغات ناملىرى (ئوسمانلى دەۋرىدە كىرودىيەدىكى باشقۇرۇش ئورگانلىرىدىكى)؛	barak	ئۇزۇن تالالىق تىۋىتلىق رەخت؛ تۈكى ئۇزۇن ئىت؛ ئۇزۇن يۇڭلۇق ئات
bana	ماڭا	baraka	باراڭ، تاختاي ۋە پەنەرە قاتارلىق يېنىك نەرسىلەردىن قوراشتۇرۇلغان كۆچمە ئۆي
banak	بولكا ياپراقچىسى	barakacık	تاختايدىن ياسالغان ئۆي
banal	ئاددىي، ئادەتتىكى؛ ھەممە قوللىنىدىغان ئۇنىۋېرسال	baran	يامغۇر؛ باراڭ، ساپان ئىزى
banço	بانجو	barba	ساقال، ساقاللىق قېرى
bandaj	داكا، بېنت	barbakan	قەلئەنىڭ ئىچىدىن دۈشمەنگە ئوق ئېتىش ئۈ- چۈن ئېچىلغان كامار
bandıra	كېمە ۋە پاراخوتلارنىڭ قايسى دۆلەتكە تەۋە ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدىغان بايراق؛ چەتئەل بايرىقى	bar bar bağırmaq	ۋار-ۋار ۋارقىرىماق
bandırmak	تەڭكۈزۈش، چىلىماق، مىلمەك، نەملىمەك	barbata	بېكىنىش جايىنىڭ ئالدىغا ۋە ئاكوپنىڭ چۆرسىگە سوقۇلغان پاكار سوقا تام
bando	ئوركىستىر، چالغۇچىلار (ھەربىي)	barbunya	بېكىنىش جايىنىڭ ئالدىغا ۋە ئاكوپنىڭ چۆر- سىگە سوقۇلغان پاكار سوقا تام
bandrol	كېمە ۋە پاراخوتلارنىڭ قايسى دۆلەتكە تەۋە ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدىغان بايراق؛ چەتئەل بايرىقى	barbut	بىر خىل قىمار ئويۇنى
bandrollü	پېچەت سېلىنغان، پېچەتلەنگەن	barça	ئوتتۇرا ئەسىردە قوللىنىلغان يۈك توشۇش كېمىسى
bandrolsüz	پېچەتسىز، پېچەت سېلىنمىغان	barçak	شەمشەرنىڭ قېيى
bangır bangır	ۋار-ۋۇر، جار-جۇر	barda	تۆمۈرچىنىڭ بولقىسى، بازغان
banî	قۇرغۇچى، قىلدۇرغۇچى؛ بىنا قىلغۇچىباراتقۇچى، تەڭرى	bardacık	ئەنجۈرنىڭ بىر تۈرى
bank	بانكا، باغچىلاردا ئولتۇرۇشقا راسلانغان ئورۇندۇقلار	bardak	چىنە، ئىستاكان، ئىۋرىق، چۆگۈن
banka	بانكا	bardan	يۈك توشۇشتا ئىشلىتىلىدىغان سومكا ياكى قاپ
bankacı	بانكا باشلىقى، بانكا خىزمەتچىسى	bardo	ئاغىر بىلەن تەخەيدىن بولغان ھايۋان، قېچىر
banker	بانكىر، بانكا ئىگىسى؛ چوڭ سەرراپ، چوڭ باي	baret	ئىشچىلارنىڭ بېشىغا كىيىدىغان باشنى قوغدايدىغان باش كىيىمى
banket	يولنىڭ ئىككى تەرىپىدىكى پىيادىلەر ماڭىدىغان ياكى چاتاق چىققان ماشىنا توختايدىغان يول بۆلىكى	barem	چىنە، ئىستاكان، ئىۋرىق، چۆگۈن
bankiz	چوڭ شۈرمەل توپى، كۆچمە مۇز توپى	barfiks	مائاش تارقىتىش جەدۋىلى
banko	باغچىلاردا ئولتۇرۇشقا راسلانغان يەر؛ دوغا چىقىش؛ دۇكان ۋە ماگىزىنلاردىكى پۈكەي؛ ئويۇنلارنى ئىجرا قىلدۇرغۇچى	bargam	گۆشى لەرزەتلىك بىر خىل بېلىق
banknot	قەغەز پۇل، پۇل، قەغەز، ئاقچا	bargâh	بارگاھ، رۇخسەت ئېلىپ كىرىدىغان ھەربىي ئورگان
banlamak	خورازنىڭ چىللىشى؛ ۋارقىرىماق، چاقىرماق	barhane	كارۋان، كارۋان سارىيى
banliyö	شەھەر ئەتراپى، شەھەر ئەتراپى رايون	barı	ئىستىھكام، قەلئە
banmak	شەھەر ئەتراپى، شەھەر ئەتراپى رايون	barınak	پاناھ يەر، دالدا يەر؛ ئۆي، ماكان، يۇرت
bant	كىنو، ئۇنئالغۇ قاتارلىقلارنىڭ لېنتىسى	barınmak	يوشۇرۇنماق، مۆكۈنمەك؛ ئولتۇراقلاشماق يەرلەشمەك، ئورۇنلاشماق، جايلاشماق؛ چىقىشماق
banyo	مۇنچا، سەرپ؛ يۇيۇنىدىغان ۋاننا ياكى داس؛ دورىلىق سۇ؛ فىزىكىلىق ۋە خىمىيىلىك داۋالىنىش ئۇسۇلى	barış	تىنچلىق
banyo almak	مۇنچىغا چۈشمەك	barışçı, barışçıl	تىنچلىقنى ھىمايە قىلغۇچى، تىنچلىق- سۆيەر، تىنچلىقپەرۋەر
banyolu	مۇنچىلىق، مۇنچىسى بار بولغان	barışçılık	تىنچلىقپەرۋەرلىك
baobap	ئادانسونىيە دەرىخى	barışık	تىنچلىقتا بىللە ئۆتۈش، ئەپلىشىپ ئۆتۈش
bap	ئىشىك، دەرۋازا؛ بۆلۈم، قىسىم، پارچە، باب (كىتابنىڭ)		
bar	ئەينەك قاچىنىڭ كىرى؛ لەۋدىكى گەز		

barşıklık	تىنچلىق، يارىشىش، ئەپلىشىش، ئىناق ئۆتۈش	basıcı	باسمىچى، مەتبەئەچى
barşma	تىنچلىقتا بىللە ئۆتۈش، ئەپلىشىپ ئۆتۈش	basıcılık	باسمىچىلىق، مەتبەئەچىلىك
barışmak	ئەپلىشمەك، يارىشماق، ئىناق ئۆتمەك	basılı	باسما، مەتبەئە
barışsever	يارىشىش، ئەپلىشىش سۆلھ تۈزۈش	basık	ياپياڭ، بېسىپ تۈزلەنگەن
barıştırmak	ئەپلىشتۈرمەك، ياراشتۇرماق، سۆلھ تۈزۈشمەك	basıklık	ياپياڭلاشتۇرۇلغان، بېسىپ تۈزلەنگەن
bari	تەڭرى، خۇدا، ئاللاھ	basılmak	بېسىلماق
barikat	يوللارغا قويۇپ قويۇلغان توسۇق، توسالغۇ، بارىكادا	basım	مەتبۇئاتچىلىق، بېسىش، نەشر قىلىش
barit	سوغۇق، بارىت (خىمىيە)	basımcılık	مەتبۇئاتچىلىق
bariton	ئەرلەرنىڭ ئوتتۇرا ئاۋازى	basım evi	باسما زاۋۇتى
bariz	ئوچۇق، كۆزگە كۆرۈنىدىغان، ئاشكارا	basın	گېزىت-ژۇرنال؛ مەتبۇئات؛ ئاخبارات
barka	چوڭ يۈك كېمىسى	basınç	بېسىم (فىزىكىدا)
barkarol	كېمىچى ناخشىسى، باركارول	bası ölçer	سۇيۇقلۇق مانومېتىرى
barkod	رەسىملىك بەلگە	basım ölçer	بارومېتىر، بېسىم ئۆلچىگۈچ
barmen	كۈتكۈچى؛ مۇلازىم (مەيخانلاردىكى)	basil	تاياقچە باكتېرىيە
barmenlik	كۈتكۈچىلىك؛ مۇلازىملىق (مەيخانلاردىكى)	basiret	توغرا كۆرۈش، ھوشيارلىق، كۆڭۈل كۆزى بىلەن كۆرۈش؛ يىراقنى كۆرۈش، سەزگۈر؛ چۈشەنچە، پاراسەت، دېققەت
baro	ئادۋوكاتلار جەمئىيىتى	basiretli	يىراقنى كۆرەر، كۆزى ئۆتكۈر، ھوشيار، سەزگۈر
baro başkanı	ئادۋوكاتلار جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى	basiretsiz	يىراقنى كۆرەلمەيدىغان؛ ئاقىلانە، ئاقىل
barograf	ئېگىزلىك ئۆلچىگۈچ، ئالتمېتىر	basit	ساددا، ئاددىي، ساپ
barok	ئادۋوكاتلار جەمئىيىتى	basitçe	ساددا، ئاددىي، ساپ
barometre	بارومېتىر (ھاۋا بېسىمىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب)	basitleşmek	ئاددىيلاشماق، ساددىيلاشماق، ساپلاشماق
baron	بارون (غەربىي ياۋروپادا ئاق سۆڭەكلىك ئۇنۋانى)	basitlik	ئاددىيلىق، ساددىيلىق، ساپلىق
baroskop	باروسكوپ	Baskça	ئىسپانىيەنىڭ بىر رايوندا قوللىنىلغان تىل
barsam	يۇلتۇز باقار بېلىق، ئورانوسكوپىد بېلىقى	basket	ۋاسكىتبول مۇسابىقىسىدە نومۇر ئېلىش
barudi	توق كۈلرەڭ	basketbol	ۋاسكىتبول
barut	مىلتىق دورىسى، پارتلاتقۇچ دورا	basketbolcu	ۋاسكىتبولچى
barutçu	مىلتىق دورىسى ياسىغۇچى ياكى سانتقۇچى	baskı	بېسىش، بېسىپ چىقىرىش؛ تىراژ؛ نەشر؛ ئېزىش، بېسىش؛ توپ مۇسابىقىلىرىدىكى كۆپ كىشىلىك ھۇجۇم؛ قەغەز باستۇرغۇچ
baruthane	پارتلاتقۇچ دورا زاۋۇتى، مىلتىق دورىسى زاۋۇتى	baskıcı	نەشر قىلغۇچى، بېسىپ چىقارغۇچى؛ ئەزگۈچى
baryum	باريوم (كۈمۈش رەڭگىدىكى مېتال، كۆيگەندە سارغۇچ يېشىل ئوت چىقىدۇ)؛	baskılamak	بېسىم ئىشلەتمەك
bas	باريوم (كۈمۈش رەڭگىدىكى مېتال، كۆيگەندە سارغۇچ يېشىل ئوت چىقىدۇ)؛	baskılı	بېسىملىق، بېسىم چۈشكەن
basak	پەلەمپەي، پەشتاق	baskılık	قەغەز باستۇرغۇچ؛ باسما قەغەزى؛ باسىمدا ئىشلىتىلىدىغان
basamak	پەلەمپەي، شوتىنىڭ باسقۇچى، باسقۇچ، دەرىجە	baskın	تۇيۇقسىز ئاختۇرۇش، جىددىي ئىزدەش؛ ئۇشتۇمتۇت زەربە؛ تەبىئىي ئاپەت
basmaklı	پەلەمپەيلىك، پەشتاقلىق	baskıncı	تۇيۇقسىز زەربە بەرگۈچى
basar	كۆرۈش سېزىمى، كۆرۈش سەزگۈسى	baskısız	بېسىمسىز، كونترولسىز
bas bas	يۇقىرى ئاۋازدا	baskül	گىر، تارازا، تەڭپۇڭ
basen	باسىن تەخسىچىلىك؛ داس سۆڭىكى		
bası	باسما، مەتبەئە		

basma	باسما، مەتبۇئات؛ گۈللۈك رەخت؛ كىتاب، گېزىت، ژۇرنال قاتارلىقلار؛ سۇ باسما، ھۇجۇم	başakçı	باشاقچى، باشاق يىغىۋالغۇچى
basmacı	باسمىچى، مەتبۇئاتچى، گېزىتچى، ژۇرنالچى	başaklamak	ھوسۇل يىغماق، باشاق يىغماق
basmacılık	باسمىچىلىق، مەتبەئەچىلىك	başaklı	باشاقلىق، باشقى بار
basmahane	باسمىخانا	başaltı	ئىككىنچى دەرىجىلىك چېلىشچى؛ كېمە ۋە پاراخوت- تىلارنىڭ باش تەرەپتىكى ئۆيى
basmak	دەسسەمەك، باسماق؛ تۇيۇقسىز ھۇجۇم قىلماق؛ جىنايەت ئۈستىدە تۇتۇلماق؛ تۇيۇقسىز؛ بېسىپ كەلمەك، تۈ- ساتتىن ئۈستىگە چۈشمەك، چىڭداپ ئورۇنلاشتۇرماق	başarı	غەلبە، مۇۋەپپەقىيەت، ئۇتۇق، نەتىجە
basmalık	بېسىلىدىغان نەرسە، مەتبەئەگە چىقىرىلىدىغان خەۋەر	başarılı	غەلبىلىك، نەتىجىلىك، ئۇتۇقلۇق، مۇۋەپپەقىيەتلىك
basma kalıp	قېلىپلاشقان، كونا	başarsız	نەتىجىسىز، غەلبىسىز، ئۇتۇقسىز، مۇۋەپپەقىيەتسىز
basso	بوم ئەر ئاۋازى؛ بوم ئاۋاز بىلەن ناخشا ئېيتقۇچى؛ بوم ئاۋازلىق ئوركېستىر سازى	başarmak	غەلبە قىلماق، ئۇتۇق قازانماق، نەتىجىگە ئېرى- شمەك، بەگمەك
bastana salatası	سالاتنىڭ بىر تۈرى	başarılmak	غەلبىلىك بولماق، مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشمەك، نەتىجىلىك بولماق
bastı	قىيما گۆش بىلەن پىشۇرۇلغان كۆكتات	başat	ھەممە ئىشتا ئۈستۈن كەلگەن
bastı bacak	قىيىملىق سەي	başatlık	يېتەكچىلىك قىلىش، ئىدارە قىلىش، كونترول قىلىش
bastık	مېۋە-چىۋىدىن ياسالغان تورت	başbakan	باش مىنىستىر، زۇڭلى
bastırık	ئىشكىنى تاقاش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان كالتەك؛ ئېغىرلىق، بېسىم، يۈك	başbakanlık	باش مىنىستىرلىك؛ باش ۋەزىر ياكى باش مىنىستىرلىك ۋەزىپىسى
bastırılmak	باشتۇرۇلماق، يوقىتىلماق، تىنجىتىلماق، بېسىقتۇرۇلماق	başbayı	باش مىنىستىر، زۇڭلى
bastırmak	باشتۇرماق، ئۆچۈرمەك، يوقاتماق؛ تىنجىتىماق، بېسىقتۇرماق	başbuğ	باش قوماندان
bastika	يەلكەنگە ئېچىلغان تۆشۈك	başiboş	ئەركىن، ھۆر، بېقىندى بولمىغان
baston	ھاسا؛ كېمە ۋە پاراخوتلارنىڭ باش تەرىپىدىكى سىرتقا چىقىپ تۇرغان قىسمى	başibozuk	ئەسكەر بولمىغان، ئىنتىزامسىز
baston francala	ئىنچىكە ئۇزۇن نان	başçavuş	ياساۋۇل
basur	گېموروي، بوۋاسىر	başçı	ئىشچىلار باشلىقى؛ كالىلا پاقالچاق ساتقۇچى
basübadelmeyt	گېموروي، بوۋاسىر	başdanışman	باش مەسلىھەتچى
basya	باسسىيە ئوتى	başefendi	بىرىنچى كاتىپ، باش كاتىپ
baş	باش، كالىلا، مېڭە؛ باشلىق، باشلامچى؛ باشلىنىش، دە- سلەپ؛ تۈپ، تۈپتىن، ئاساس؛ چوققا، ئەڭ ئېگىز يەر؛ مەنبە؛ باش (مىقدار)؛	başekspert	ئالدىنقى قاتاردىكى مۇتەخەسسس، ئالىم
baş ağrısı	باش ئاغرىقى؛ زىربىكتۈرۈش، ئاۋارىچىلىق	başgardıyan	تۈرمە نازارەتچىلەر باشلىقى
baş başa	يۈزمۇ-يۈز، بىرگە بىر	başgarson	مۇلازىمەتچىلەر باشلىقى
baş belası	باش ئاغرىقى	başhakem	باش ھۆكۈمچى، باش رېپىر
baş bıçağı	قاسساپنىڭ باش كېسىدىغان پىچىقى	başhekim	مۇدىر ۋىراج
başabaş	ئۇرۇقىدىن چىققان ياغ بىلەن سۇيۇن ياسىلىدىغان بىر خىل دەرەخ	başhemşire	سېستىرالار باشلىقى
başak	باش، باشاق، پۈيۈك، چۇچا	başı kabak	چېچى چۈشۈپ كەتكەن، چېچى قىسقا؛ يالا- گىباش ھالدا
		başım açık	بېشىغا بىر نەرسە كىيىمگەن
		başı boş	بىر كىمگە ياكى بىر نەرسىگە چېتىشلىق بولمىغان؛ ئەركىن، ھۆر
		başka	باشقا، ئۆزگە، ئوخشىمايدىغان، ئايرىمچە
		başka biri	باشقا بىرسى

başkaca	باشقىچە	başmüdür	باش مۇدىر
başkahraman	باش قەھرىمان	başmüezzin	باش مۇئەزرىن
başkalaşım	سۈپىتى ئۆزگىرىش، چىرىش، بۇزۇلۇش	başmühendis	باش ئېنژىنېر
başkalaşmak	ئۆزگەرمەك، بۇزۇلماق؛ يامانلاشماق	başnokta	باش نۇقتا
başkalık	پەرق، ئوخشىماسلىق، ئۆزگىرىش	başoda	مېھمانخانا، ساراي ئۆي
başkaldırı	ئىسيان	başoyuncu	باش رولچى، باش رول، باش قەھرىمان
başkan	رەئىس، باشلىق	başöğretmen	باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مۇدىرى
başkanlık	رەئىسلىك، باشلىقلىق، رەھبەرلىك	başörtü	رومال، پەرەنجە، ياغلىق
başkan vekili	رەئىس ۋەكىلى	başparmak	باش بارماق
başkası	باشقىسى	başpiskopos	كاتولىكوس، ئارخېپىسكوپ، كاردىنال
başkatip	باش كاتىپ	başrahip	باش راھىب
başkent	پايتەخت، مەركەز	başrejisör	باش رېژىسسور
başkomutan	باش قوماندان	başsavcı	باش تەپتىش
başkonsolos	باش ئەلچىخانا، باش ئەلچى	başrol	باش پېرسوناژنىڭ رولى
başkumandan	باش قوماندان	başsız	باشلىقسىز، باشلىقى بولمىغان، قالداسىز
başlahana	كاپۇستا؛ كاللەكبەسەي	başsızlık	ئانارخىستلىك؛ باشباشتاقلق، باشلىقى بولماسلىق
başkurt	باشقۇرت؛ رۇسىيەدىكى باشقۇردىستان جۇمھۇرىيىتىدىكى تۈرك خەلقى بۇ خەلققە مۇناسىۋەتلىك	başta bulunmak	بىر ئىشنىڭ باشلامچىسى بولماق
başkurtça	باشقۇرتچە، باشقۇرت تىلى	baştaban	لەمپىنىڭ ئاستى قىسمى
başlamak	باشلىماق، كىرىشمەك، قۇرۇلماق، تۈزىتىلمەك، كۆرۈنمەك	baştabip	مۇدىر ۋىراج
başlangıç	باشلانغۇچ، مۇقەددىمە، باشلىنىش، كىرىش	baştan	باشتىن، يېڭىدىن، يەنە بىر قېتىم، يېڭىباشتىن
başlanmak	باشلانماق، تۇغۇلماق، پەيدا بولماق، يۈز بەرمەك	baştan çıkmak	يولدىن چىقماق، ئەخلاقى بۇزۇلماق
başlatmak	باشلاتماق	baştan sona	باشتىن، يېڭىدىن، يەنە بىر قېتىم، يېڭىباشتىن
başlayıcı	باشلىغۇچى، يېڭى ئۆگەنگۈچى، يېڭى ئوقۇغۇچى، يېڭى شاگىرت	baştanımaz	ئاسىي، ئىسيانچى، تەرتىپنى بۇزىدىغان
başlayış	باشلاش	baştan kara	تاغ سېرىق چۆمچۈقى
başlıca	ئەڭ مۇھىم، زۆرۈرى، كېرەكلىك، ئاساسلىق	baştucu	باش تەرەپ، يېقىن (يېقىن ئادەم)
başlık	باش بېزەكلىرى، باشقا تاقايدىغان زىننەت بۇيۇملىرى؛ باشلىق؛ ماۋزۇ، تېما؛ سەپ، قىز مېلى	başülke	خوجايىن دۆلەت
başlıkçı	دۇبۇلغا، تۆمۈر قالپاق ياكى شەپكە ياسىغۇچى	başvekâlet	زۇڭلىلىق ۋەزىپىسى؛ زۇڭلى قەسىرى
başlıklı	ماۋزۇلۇق، سەرلەۋھىلىك؛ بېشىغا كىيگەن، بېشىغا يۆڭگەن	başvekil	زۇڭلى، باش ۋەزىر
başlıksız	بېشىغا شەپكە كىيىمگەن	başvurmak	مۇراجىئەت قىلماق، مەسلىھەت سورىماق؛ ياردەم سورىماق، مەدەت تىلىمەك؛ يوليورۇق سورىماق؛ ئىلتىماس قىلماق؛ يېلىنماق، يالۋۇرماق
başmak	ئاياغ	başvuru	ئىلتىماس، تەلەپ
başmakçı	ئاياغ تىككۈچى ياكى ساتقۇچى	başvurucu	ئىلتىماس قىلغۇچى
başmal	دېر، دەسمايە، مەبلەغ	başyapımcı	باش فىلىم مەسئۇلى
başmuharrir	باش مۇھەررىر، باش تەھرىر	başyapıt	مەشھۇر ئەسەر، نادىر ئەسەر
başmufettiş	باش تەپتىش، باش نازارەتچى	başyardımcı	باش ياردەمچى
		başyargıcı	باش رېپېر
		başyaver	باش كونۋوي، فۇگۋەنجاڭ
		başyazar	باش مۇھەررىر، باش تەھرىر

başyazı	باش ماقالە	batsat	ئارىدا بىر
başyazman	باش كاتىپ، مىرزا بېشى	battal	ئىشقا يارىماس كېرەكسىز، كارغا كەلمەس؛ ھەددىدىن ئارتۇق چوڭ، بەك چوڭ
başyazmanlık	باش كاتىپلىق، باش مىرزا بېشى	battaniye	يۇڭ ئەدىيال
başyönetmen	باش رېژىسسور	batur	باتۇر، جەسۇر، قەھرىمان يىگىت
bata çıka	زورلاپ، كۈچ ئىشلىتىپ	bav	ئوۋغا ئۆگىتىلگەن ئىت
batak	پاتقاقلىق؛ قىيىن ئەھۋال، مۇشكۈل ئەھۋال؛ خەتەرلىك	bavcı	ئوۋ ھايۋانلىرىنى كۆندۈرگۈچى
batakçı	ئالغان قەرزنى تۆلىيەلمەيدىغان، بەتخەج، ئىسراپخور	bavlı	كۆندۈرۈلگەن
batakçılık	بەتخەجلىك، ئىسراپخورلۇق	bavlımak	ئوۋغا كۆندۈرمەك
batakhane	پاتقاقلىق	bavul	چامادان (سەپەردىكى)
batar	ئۆپكە كېسىلى، ئۆپكە ياللۇغى	bay	باي ئادەم، ئەر ئىسمىنىڭ ئالدىغا قويۇلدىغان ھۆرمەت سۆزى
batarya	باتارىيە	bayagi	ئادەتتىكىدەك، نورمال؛ سۈپىتى تۆۋەن، سۈپەتسىز؛ خېلى
bateri	ئوركېستىردا دۇمباق چالغۇچىلار گۇرۇپپىسى، دۇمباق	bayan	خانىم، خېنىم
baterist	دۇمباق چالغۇچى	bayat	كونا، ۋاقتى ئۆتكەن
batı	كۈنپېتىش تەرەپ، غەرب؛ ياۋروپا؛ غەربنىڭ، غەرب تەرەپتىكى	bayatlamak	كونىرماق، ئەسكىرمەك، ۋاقتى ئۆتمەك
batıcılık	غەربچىلىك، غەربكە چوقۇنۇش	bayatlatmak	كونىراتماق، ئەسكىرمەك
batık	پېتىپ كەتكەن، چۆكۈپ كەتكەن، غەرق بولغان	baygın	بېھۇش، تەبەسسۇم؛ خۇشخۇي؛ كۆڭۈل بەرمەك
batıl	توغرا ۋە ھەق بولمىغان، ئاساسسىز، قۇرۇق	baygınlaşmak	ھوشسىزلاشماق، بېھۇشلاشماق، ھوشىدىن كەتمەك؛ نۇرسىزلاشماق (كۆز)؛
batılıcı	توغرا ۋە ھەق يولدا ماڭمايدىغان كىشى	baygınlık	بېھۇشلۇق، ھارغىنلىق، ماغدۇرسىزلىق
batıl inaç	خۇراپىيلىق، خۇراپاتلىق، خۇراپاتلىق	baygıntı	ھۇشسىزلىق، سېزىمىنى يوقىتىش
batıl itikat	خۇراپىيلىق، خۇراپاتلىق، خۇراپاتلىق	bayıla bayıla	ھۇشسىز-ھوشسىز، بېھۇش ھالدا
batın	قورساق، قېرىن، نەسىل	bayılmak	ھۇشىدىن كەتمەك، ھۇشىنى يوقاتماق
bâtını	سىرلىق	bayılmak	ھۇشىدىن كەتكۈزمەك
bâtıniye	مەخپىي تەلىمات، سىرلىق نەزەرىيە	bayıldır	ئاۋات، باياشات، پاراۋان، مەمۇر، گۈللەنگەن، راۋاج تاپقان
batırık	سالاتنىڭ بىر تۈرى	bayındır	ئاۋاتلىق، باياشاتلىق، گۈللەنگەن، راۋاج تېپىش
batırılmak	پاتۇرۇلماق، چۆكۈرۈلمەك	bayındırlaşmak	ئاۋاتلاشماق، گۈللەنمەك، روناق تاپماق
batırmak	پاتۇرۇماق، چۆكۈرمەك	bayır	تاغ باغرى، تاغ ئېتىكى پاكاردۆڭ
batış	پېنىش، چۆكۈش	bayırmak	بېيىماق، موللاشماق، كۈچەيمەك
batı	ئاستا، ئېغىر-بېسىق، سالماق، سالماقلىق	bayi	سېتىقچى
batik	باتىك گۈل بېسىش ئۇسۇلى	baykuş	مۈشۈكياپلاق
batiskaf	دېڭىز ئاستى تەكشۈرۈش كېمىسى	baylan	ئەرەك، ئەرەك چوڭ بولۇپ قالغان
batkı	ۋەيران بولۇش، قەرزنى تۆلىيەلمەسلىك	baylanlık	ئۆز بېشىمچىلىق، ئۆزى بىلگىنىنى قىلىش، بويىنى قانتىقلىق قىلىش
batkın	ۋەيران بولغان، قەرزگە بوغۇلغان	baylanmak	ئەرەكلىمەك، ئەرەكلىك قىلماق
batma	پېتىش، چۆكۈش، غەرق بولۇش، يوق بولۇش، مۇنقەرز بولۇش	baylamak	خامۇت ئاياغ؛ كۆڭلىنى ئاينىتماق، ئىچىنى
batmak	چۆكمەك، غەرق بولماق؛ پېتىپ كەتمەك، ئولتۇرماق؛ سانچىلىماق؛ رەنجىمەك، قاتتىق تەڭمەك، بوغۇلماق		
batonsale	تۇزلۇق خېمىردىن كېسىلگەن ئىنچىكە چۆپ		
batöz	خامان ئېلىش ماشىنىسى		

bayrak	ئېلىشتۇرماق بايراق، ئەلەم، يولباشچى، رەھبەر، سىموۋول، بەلگە، بەلگە، bayrak	بۇزماق، كىر قىلماق؛ ئەسكى ئىش قىلماق؛ ئۆلتۈرمەك، باسقۇنچىلىق قىلماق
bayraktar	بايراقدار	قۇشقاچ
bayraklı	بايراقلىق، بايرىقى بولغان	ئەسكى، يامان، سەت، كارغا كەلمەس، ئەسكىلىك
bayram	بايرام، ھېيت	ئوچۇق، روشەن، ئېنىق، ئاشكارا، شۈبھىسىز
bayramlaşmak	بىر-بىرىنىڭ بايرىمىنى مۇبارەكلەشمەك، ھېيتلاشماق	تۇيۇقسىز، ئۈستۈمۈت، بىردەمدىلا
bayramlik	بايراملىق، ھېيتلىق؛ بايراملىق ۋە ھېيتلىق	بىكار، بەدەلسىز، پۇلسىز، ھەقسىز
bayrı	قەدىمدىن بار بولغان	بىكارتەلەپ، ئاقناچى، ئىشلىمەي چىشلەشنى ئويلايدىغان
baysal	راھەت، تىپىنچ	ئىستېتىك يۆنىلىشى كۈچلۈك بولغان گۈزەللىكلەر
baysallık	تىنچلىق، خاتىرجەملىك	بەختى قارا، بەختسىز، تەلەپسىز، شور پېشانە
baytar	مال دوختۇرى	شور پېشانىلىك، بىتەلەيلىك، بەختسىزلىك
baytarlık	مال دوختۇرلىقى	بەختسىزلىك، تەلەپسىزلىك
baz	ئۇل، ئاساس بازىس؛ ئاساس، ئىشقا	ئۈمىدسىزلىك، روھى چۈشكۈنلۈك
bazan	قورسىقى ئاچ كىشى	بەددۇئا، يامانلىق تىلەش
bazal	ئاساس، ئىشقا	بەدەل؛ ئەسكەرلىك مەجبۇرىيىتى ئۆتمەسلىك ياكى ئەسكەرلىك ۋاقتىنى قىسقارتىش مەقسىتىدە دۆلەتكە تۆلەيدىغان پۇل
bazalı	ئىشقا ئىشقا خۇسۇسىيەتكە ئىگە	ھاشار ھەققىنى تۆلىگەنلىكىدىن ھەربىي مەجبۇرىيەت
bazen	بەزى، بىر قىسىم، بەزىدە، بىر ئاز	ۋاقتى قىسقارتىلغان ھەربىي
bazı	بەزى، بىر قىسىم، بەزىدە، بىر ئاز	قىممەتكە ئىگە، پۇلنى تۆلىگەن
bazı bazı	بەزى، بىر قانچە	ھەقسىز، پۇل تۆلىمىگەن
bazısı	بەزى ئادەم، بەزى نەرسە	بەدەن، تەن، گەۋدە، ۋۇجۇد؛ قەلئە، قورغاننىڭ تېمى؛ بدن
baziçe	ئويۇن	كىيىمنىڭ يەڭدىن باشقا قىسمى؛ جانلىق مەخلۇقاتنىڭ ماد-دى قىسمى
bazuka	گرانامىيوت	تەن جازاسى
be	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ ئىككىنچى ھەرپىنىڭ ئاتىلىشى ۋە ئوقۇلۇشى	بەدەن بىلەن مۇناسىۋەتلىك
bebe	بوۋاق	بەدەن بىلەن مۇناسىۋەتلىك بەدەننى
bebek	بوۋاق، بالىلار ئويۇنچۇقى، ئويۇنچۇق، قونچاق	قىممەتلىك بۇيۇملار سېتىلىدىغان بازار
bebekçe	بوۋاق	چۆلدە ياشايدىغان، مەدەنىي بولمىغان كۆچمەنلەر؛ bedevî
becayiş	يەر تېگىشىش، ھەقلىق يەر تېگىشىش	بەدەۋىي، ئىتتىك يۈگرەيدىغان؛ چۆل بىلەن مۇناسىۋەتلىك
becelleşme	شۇغۇللىنىش، جېدەللىشىش	يامان نىيەت، باشقىلار ئۈچۈن يامانلىق قىلىدىغان
beceri	قولدىن ئىش كېلىدىغان، ئۇستا، ماھارەتلىك	بەتخۇي، مەجەزى يامان، خۇي يامان
becerik	قابىلىيەت، ئىقتىدار، تېخنىكا	ئويۇنچۇق، روشەن
becerikli	قابىلىيەتلىك، ئىقتىدارلىق	بەدىئىي، گۈزەللىك، ئەرمەنچە ئات
beceriksiz	قولدىن ئىش كەلمەيدىغان، بىر ئىشنىڭ ئەھلى بولمىغان	گۈزەللىك ئىلمى، بەدىئىيلىك، گۈزەل-سەنئەت
becerilmek	بېجىرىلمەك، ھەل قىلىنماق	بەدىئىيەلەشمەك
becermek	بىر ئىشنى باشقا چىقارماق، بېجىرمەك؛ يوقاتماق	قازاقلارنىڭ كېسەلدىن ساقايغاندا ئۆتكۈزۈلىدىغان بىر خىل مەرىكىسى

bedir	تولۇنئاي، ئاينىڭ ئون تۆتى	beklenmek	كۈتۈلمەك، ساقلاماق؛ ئۈمىد قىلىنماق؛ پەرەز قىلىنماق؛ تاقەت قىلىنماق
bednam	بەدنام، ئەسكى، يامان (نام ئالغان)	bekletmek	ساقلاماق، كۈتكۈزمەك؛ ئۈمىد قىلدۇرماق؛ بەر-داشلىق بەرگۈزمەك
bedük	قارىغاي سېغىزى، دېۋىرقاي	beklenmezlik	كۈتۈلمەسلىك، ساقلاماسلىق، ئۈمىد قىلىنماسلىق
beğeni	ئىستېتىكا (گۈزەللىك)، ئىستېتىك كۈچى، ياخشى كۆرۈش	beklenti	ئۈمىد، ئارزۇ، كۈتكەن ياكى ئارزۇ قىلغان ئىشلار
beğendirmek	ياخشى كۆرگۈزمەك، ياقىتۇرغۇزماق	bekleşmek	كۈتۈشمەك، ساقلاماق
beğenilmek	ياخشى كۆرۈلمەك، ياقىتۇرۇلماق	bekrî	ھاراقكەش، مەست
beğenmek	قىزىنماق، ھەۋەسلەنمەك، ياخشى كۆرمەك	bekrîlik	ھاراقكەشلىك
beğenmemek	قىزىنماسلىق، ياخشى كۆرمەسلىك	bektaşî	بەكتاشى (ھاجى بەكتاش ۋەلىنىڭ تەرىقىتىگە باغلىغان بىرى)؛ قارىقات
begayet	غايەت، بەك جىق، ئىنتايىن كۆپ	Bektaşî üzümü	ئىشارەت، بەلگە، بەل، تاغنىڭ بېلى؛ مەنىي، ئىسپىرما؛ كېمە ۋە پاراخوتنىڭ ئوتتۇرا قىسمى
begüm	ھىندى مەلىكىلىرىگە بېرىلگەن ئۇنۋان	bel	بالا-قازا، پالاكەت، دەرد-ئەلەم
behemehâl	ھەر قانداق قىلىپ، قانداقلا قىلىپ بولمىسۇن، بىمەھەل	belâ	سۆز سەنئىتى، سۆز قاپلىيىتى؛ يېزىق سەنئىتى، يېزىقچىلىق ماھارىتى
behçet	يېقىملىق، سۆيۈملۈك، خۇشچىراي؛ ئەرەنچە ئات	belâgat	مۆڭلۈك، دۆتلۈك، ساددىلىق
beher	ھەربىر	belâhat	پالاكەت، بەختسىز، نەس باسقان؛ ئۇرۇشقا
behiye	گۈزەل، چىرايلىق	belalı	بىر خىل ئىستىكان
behime	تۆت پۈتلۈك ھايۋان	belbele	ئىككى قاشنىڭ ئوتتۇرىسى
behimi	ئۇچار قاناتلار ۋە ھايۋانلار، ۋەھشىي	belce	بېلگىيەلىك
behişt	بۇ ئالەمدىكى جەننەت، بېھىش جەننەت	Belçikalı	شەھەر
behre	پاي، ھەسسە، نېسىپ، قىسمەت، تەقدىر	belde	شەھەرگە ئائىت، شەھەرگە خاس؛ يەرلىك بىر يەرگە خاس
behresiz	پايسىز، ھەسسسىز، مۇناسىپسىز	beledî	شەھەرلىك ھۆكۈمەت
beis	قولايىسىزلىق، بىئەپلىك؛ پايدىسىزلىق، دەخلى يەتكۈزۈش، زىيان يەتكۈزۈش	belediye	شەھەر باشلىقى
bej	سېرىق ئارىلاشقان ئوچۇق زىغىررەڭ	belediye başkanı	شەھەرلىك كومىتېت، شەھەر پارلامېنتى
bek	قاتتىق، مۇستەھكەم، يىقىلماس	belediye meclisi	يۆگەك، زاكا
beka	ئۆلمەسلىك؛ نامى مەڭگۈ ئۆچمەسلىك؛ مەڭگۈ ھايات بويتاق، تۇل، تۇرمۇشلۇق بولمىغان؛ بالا-چاقىسىدىن ئايرىم ياشىغان ئەر؛ تەبىئى ۋاقتىدا ئۆيگە قايتمىغان ئوقۇغۇچى	belek	بۆلمەك (بۆشۈككە)، مىلمەك، ئارىلاشتۇرماق
bekâret	قىز، قىزلىق، قول تەگمىگەنلىك، يېڭىلىق	belemek	كۆك قوڭغۇراقباش
bekârlık	بويتاقلىق، يالغۇزلۇق	belemir	بەل، تۆپە، ئېگىز يەر تىك تاغ يولى
bekas	ئېدىر قىلىيورغىسى، تاغ لايخورىكى	belen	بۆلەنمەك، مىلىنمەك، ئارىلاشتۇرۇلماق
bekçi	كۆزەتچى، پاششاپ، قوغدىغۇچى، مۇھاپىزەتچى	belenmek	كۆزنى چوڭ ئاچماق
bekçilik	كۆزەتچىلىك، قاراۋۇللۇق، قوغدىغۇچىلىق، مۇھاپىزەتچىلىك	belermek	ئاللىشىش
bekinme	كاجلىق قىلىش، تىرەجەش	belertme	كۆزنى ئېقى كۆرۈنگۈدەك چوڭ ئاچماق، ئالايماق
bekinmek	بېكىنمەك، چىڭ تۇرىۋالماق، كاجلىق قىلماق، تەرسالىق قىلماق	belertmek	بىكارغا كەلگەن
beklemek	ساقلىماق، كۈتمەك؛ قارىماق، مەسئۇل بولماق؛ ئۈمىد قىلماق؛ پەرەز قىلماق؛ بەرداشلىق بەرمەك، تاقەت قىلماق	beleş	بىكار تەلەپ؛ ئاققانچى؛ ھەبىيار
		beleşçi	

beleştan	بىكارغا، پۇل ئالمى	belirtme	ئۇقتۇرۇش، بىلدۈرۈش، مەلۇم قىلىش، ئوچۇقلاش
belge	ھۆججەت، ماتېرىيال، ئىسپات قەغىزى، كېنىشكە	belirtmek	كۆرسەتمەك، ئىسپاتلىماق، ئېنىقلىماق
belgelemek	دەلىل كۆرسىتىلمەك، ئىسپاتلانماق	belit	ئاكسىئوم (ئىسپاتسىز قوبۇل قىلىنىدىغان ھەقىقەت)
belgelenmek	ئىسپاتلانماق، دەلىل قىلىپ كۆرسىتىلمەك	beliye	پالاكەت، قەدەر
belgeli	بەلگىسى بار، كېنىشكىسى بار	belkili	ئىمكانىيەتلىك، مۇمكىنلىكى بار
belgelik	ئارخىپ ئامبىرى، ئارخىپ يۇرتى	belki	بەلكى، ئېھتىمال، مۇمكىن
belgesel	ھۆججەت، ماتېرىيال خاراكتېرىدىكى ئىسپات ۋە كىنو، خەۋەر فىلىم	bellek	ئەستە قالدۇرۇش كۈچى؛ ئىچكى ساقلىغۇچ
belgi	بەلگە، ئالامەت، ئالاھىدىلىك	bellem	ئەستە ساقلاش كۈچى
belgilemek	كۆرسەتمەك، بەلگىلىمەك، كۆرسىتىپ بەرمەك	bellemek	ئەسكە ئېلىۋالماق، ئۆزلەشتۈرمەك؛ پەرەز قىلماق، ھېسابلىماق، يەر ئاغدۇرماق
belgilenmek	كۆرسىتىلمەك، بەلگىلەنمەك	bellemek	يەر ئاغدۇرۇلماق
belgili	ئېنىق، ئوچۇق	belletmek	ئېسىدە قالدۇرماق
belgin	ئويۇنچۇق، ئاپئاشكارا؛ ئايالچە ئات	belleten	ئىلمىي ژۇرنال
belgisiz	بەلگىسىز، مۇجمەل، مۇقىم بولمىغان	belli	مەلۇم، ئاشكارا، زاھىر، ئوچۇق
belgit	تىلخەت، كاپالەت، چەك، ھۆججەت	bellik	ئىشارەت، ماركا
beli	ھەئە، شۇنداق	bellilik	شەك-شۈبھىسىزلىك، ھەممىگە مەلۇم بولۇش، مۇ-قىملىشىش
belik	چاچ ئۆرۈمى	bellisiz	نامەلۇم، ئېنىقسىز، مۇجمەل، ھېس قىلغىلى بولما-يدىغان
belinlemek	ئۈرۈپ ئارقىغا داچىماق، چۆچۈمەك، تەمتىر-مەك، ئالاق-جالاق بولماق، ھودۇقماق	bel soğukluğu	سۆزىنەك
belirgi	مۇنازىرە تەلەپ قىلماسلىق؛ شەكسىزلىك، شەك-شۈبھىسىزلىك	bembeyaz	ئاپئاق
belirgin	كۆزگە كۆرۈنىدىغان، ئاشكارا، مەلۇم، ئايان	bemol	بىمەل؛ مۇزىكىدا ئاھاڭنى يېرىم بوم قىلىپ كۆر-ستىدىغان نوتا ئىشارىتى؛ شۇنداق بوملاشتۇرۇلغان ئاۋاز
belirlemek	ئاشكارا قىلماق، تەيىن قىلماق؛ پىكىرنى ئاشكارا ئوتتۇرىغا قويماق؛ ئومۇمىيلاشتۇرماق، يىغىنچاقلىماق	ben	مەن
belirlenmek	ئېنىقلىنماق، مۇقىملاشماق	benbenci	مەنمەنچى، تەكەببۇر، ماختانچاق
belirlenmezlik	ئېنىقلىنماسلىق	benbencilik	شەخسىيەتچىلىك، مەنمەنچىلىك
belirli	مۇئەييەن، ئېنىق، ئوچۇق	bence	مېنىڭچە، مېنىڭ قارىشىمچە
belirmek	كۆرسەتمەك، كۆرۈنمەك، چىقىپ تۇرماق؛ كونكر-پىنلاشماق؛ ئوچۇق بولماق	benci	شەخسىيەتچى، ئۆزۈمچى
belirililik	ئېنىقلىق، مۇقىملىق	bencil	شەخسىيەتچى، ئۆزۈمچى
belirsiz	بەلگىسىز، مۇقىم بولمىغان، مۇجمەل، غۇۋا، نامەلۇم، ئوچۇق بولمىغان	bencileyin	ماڭا ئوخشاش، مەندەك
belirsizlik	بەلگىسىزلىك، مەلۇمسىزلىق	bencilik	شەخسىيەتچىلىك، ئۆزەمچىلىك؛ ئىگوئىزىم (ھەر ئىشتا ئۆزىنى چۈشىنىدىغان)
belirteç	كونۇپرت	bende	قۇل، بەندە
belirten	ئېنىقلىغان، كۆرسىتىپ بەرگەن، ئىسپاتلىغان	bendegân	قۇللار، چۆرىلەر
belirti	ئالامەت، بەلگە	benden	مەندىن
belirtili	بىشارەت، ئالامەت، بەلگە	benek	ئالتۇن ۋە كۈمۈشكە ئىشلەنگەن نەقىش
belirtilmek	ئۇقتۇرماق، بىلدۈرمەك، ئىسپاتلانماق	benekli	نەقىش ئىشلەنگەن (ئالتۇن ياكى كۈمۈش)
belirtisiz	بەلگىسىز، ئالامەتسىز، بىشارەتسىز	beneksiz	نەقىشسىز (ئالتۇن ياكى كۈمۈش)
		bengi	مەڭگۈ، ئەبەدىي، چەكسىز

bengi su	ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈش سۈيى	beraat	سوتنىڭ ئاقلاش ھۆكۈمى
bengilemek	مەڭگۈلەشتۈرمەك، ئەبەدىيلەشتۈرمەك	beraat etmek	ئاقلاماق، گۇناھسىز دەپ ھۆكۈم قىلىنماق
bengileşmek	مەڭگۈلۈك، ئەبەدىي	beraati zimmet	گۇناھنى يوق قىلماق، يامان نامنى يوق قىلماق
bengilik	ئەبەدىيەت، مەڭگۈلۈك، ئەبەدىيلىك	beraber	باراۋەر، تەڭ، بىرلىكتە؛ ھەمراھلىق
beniâdem	ئىنسانىيەت، ئادەمزات	beraberce	بىرلىكتە، بىللە، باراۋەر ھالدا
beni	مېنى	beraberinde	مەلۇم كىشىنىڭ يېنىدا، بىللە، بىرلىكتە
benim	مېنىڭ	berat	مۇكاپاتنامە، تەقدىرنامە
benimki	مېنىڭكى	berbat	ئەسكى، ناچار؛ سەت، بۇزۇق؛ پەرىشان، سۇلغۇن؛ خاراب، ۋەيرانە
benimsemek	ئۆزلەشتۈرمەك، ئىگىلەمەك، ئۆزىگە ئالماق؛ ئىگە بولماق؛ قوبۇل قىلماق	berber	چاچ تاراش، ساتراشخانا
benimsetmek	بىرىنىڭ ياققۇرىشىغا ئېرىشتۈرمەك	Berberi	بېربېرلار
beniz	مەڭز	berceste	بۇزۇلمايدىغان، يىقىلمايدىغان، نەپىس، نازۇك، ساغلام
benli	مەڭلىك، بەدىنىدە مېڭى بار؛ سەن-پەن	berdevam	داۋام قىلىۋاتقان
benlik	ئۆزھال، مەنلىك؛ غۇرۇر، كىبىر	berduş	ئەركىن، ئازادە، سەرسان بولۇپ يۈرگەن
benlikçi	شەخسىيەتچى، ئاچكۆز، نەپىسى يامان، تويماس، مەنپەئەتپەرەس، بېخىل	bere	بىر نەرسە ئۈستىدىكى سىزىق
benmari	سۇغا قويۇپ ئىسسىتىش ياكى ئېرىتىش	bereket	بەرىكەت، موللۇق، جىقلىق
bent olmak	باغلانماق، تۇتۇلماق	bereketlenmek	بەرىكەتلىك بولماق، موللاشماق، جىقايماق
bent	توغان، داما، توسما؛ ماددا (كونا قانۇن كىتابلىرىدا)؛ زەنجىر، ئارغامچا، تۈگۈن، تۈگۈچ، رەھىن ياكى ئەسىر؛ بوغۇم، تۇمار، ماقالە	bereketli	بەرىكەتلىك
benzemek	ئوخشىماق، ئوخشاشماق، ئوخشاپ كەتمەك؛ دەك، -تەك؛ ئەسلىتمەك	bereketsiz	بەرىكەتسىز، تېز تۈگەيدىغان، خور
benzen	بېنزىن	berелеme	يارىندار قىلىش، زېدىلەش
benzer	ئوخشىشى، چۈپ، خىل تىپ	bereli	يارىندار، زېدىسى بار
benzerlik	ئوخشاشلىق	berenarı	ئۇنداق-بۇنداق، بىر ئاز، ئانچە-مۇنچە
benzersiz	ئوخشىشى بولمىغان، تەڭداشسىز	bergamot	بەرغەمۇتسىمان مائىدارىن
benzeş	بىر-بىرىگە ئوخشايدىغان، ئارىسىدا ئوخشاشلىقى بولغان	bergüzar	كىچىك ھەدىيە، سوۋغا
benzeşim	ئىستىلىستىكىدا ئوخشىتىش؛ گىرامماتىكىدا ئاسسىمىلاتسىيە	berhane	كارۋان، ساياھەت ئەترىتى
benzeti	ئوخشىتىش، تەقلىد	berhava	دېگەندەك «olmak» ۋە «etmek» بۇ سۆز ياردەمچى پېئىللار بىلەن بىرلىكتە قوللىنىلىدۇ
benzetilmek	ئوخشىتىلماق	berhayat	جانلىق، ياشىغان، ھايات
benzetici	ساختىپەز، كۆچۈرگۈچى	berhudar	بەختلىك، تەلەپلىك
benzetmek	ئوخشاتماق؛ بەربات قىلماق، يوق قىلماق، بۇ-زۇپ قويماق؛ ئۇرماق	beri	بېرى، بۇيان، ئېتىبارەن، تارتىپ، كېيىن؛ يېقىن
benzeyiş	بىر نەرسىنىڭ يەنە بىر نەرسىگە ئوخشىشى	beribenzer	ئاددىي، ئادەتتىكى
benzin	بېنزىن	beriberi	ۋىتامىن «ب» نىڭ يېتىشمەسلىكىدىن بولىدىغان ئىششىق كېسىلى
benzol	بېنزول	beriki	بېرىقى، باشقىسى، يەنە بىرى، قالغىنى
		beril	بېرىل (بىر خىل كان مەھسۇلاتى)
		berjer	ئېگىز كىرىسلو
		berk	قانتىق، مۇستەھكەم، چىڭ، چىداشلىق، بەك؛ چاقماق،

berkelyum	يېشىن؛ يوپۇرماق ئاتوم نومۇرى 97، ئاتوم ئېغىرلىقى 294 بولغان	besletmek	يېتىشتۈرۈلۈش، راۋاجلاندۇرۇلۇش
berkemal	مۇكەممەل، بەك ياخشى	besmele	بېسىملاھەررەھمانرەھىم نىڭ قىسقارتىلمىسى
berkimek	مۇستەھكەملەشمەك، چىڭلاشماق، پۇختىلاشماق	beste	مۇزىكا نوتىسى، كۈي، ئاھاڭ؛ بىر مۇزىكا ئەسەرنىڭ مۇزىكا قىسمى؛ كومپوزىتورلۇق
berkinme	ساغلام، كۈچلۈك قۇۋۋەتلىك	besteci	كۈيچى، ئاھاڭ يازغۇچى، كومپوزىتور
berkitmek	كۈچلەندۈرمەك، قۇۋۋەتلەندۈرمەك	bestekâr	ئاھاڭ ياراتقۇچى، مۇزىكا ئەسەر يازغۇچى، مۇزىكا ئىكانت، كومپوزىتور
berkitik	مۇستەھكەملىك، قاتتىقلىق، چىداشلىق	beş	بەش
bermuda	تىزغا كېلىدىغان تار ۋە قىسقا ئىستان	beş altı	بەش-ئالتە
bermutat	ئوخشاشلا، ئاۋۋالقىدەكلا، ئادەتتىكىدەكلا	beşaret	خۇش خەۋەر؛ ناھايىتى سەت، قوپال، كالامپاي
berrak	سۇپسۇزۇك، تىنىق (سۇ)؛ (ئاۋاز) يېقىملىق؛ ئوچۇق، چۈشىنىشلىك؛ سۇپسۇزۇك سۇ	beşer	ئىنسان ئوغلى، ئادەم بالىسى، ئادەمزات
berraklaşmak	سۈزۈكلەشمەك، تىنىماق، ساپلاشماق، پا- كىزىلەشمەك	beşeri	ئىنسانىي، ئەدەبىي
berraklaştırmak	سۈزۈكلەشتۈرمەك، ساپلاشتۇرماق	beşeriyet	ئانتروپولوگىيە
berrî	قۇرۇقلۇق بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان	beşerli	بەش كىشىلىك
bertafsil	ئوچۇق-ئاشكارا ھالدا	beşgen	بەش بۇلۇڭلۇق، بەش تەرەپلىك
bertaraf	بىر ياندا، شۇنداق بولسۇن	beşik	بۆشۈك، بىر نەرسىنىڭ پەيدا بولغان يېرى
bertik	يارىلانغان، جاراھەتلەنگەن؛ يارا، جاراھەت	beşikçi	بۆشۈكچى، بۆشۈك تىجارەتچىسى
bertmek	رەنجىش، قېيداش، كۆكرىش، بۇتناش	beşiklik	بۆشۈك بولۇشقا مۇۋاپىق كېلىدىغان
bertilmek	سوقۇلماق، يارىلانماق، قايرىلىپ كەتمەك، تو- لغىنىپ كەتمەك	beşinci	بەشىنچى
berzah	قىستاق يەر، ئوچۇرۇم يەر	beşkardeş	بەش قېرىنداش
besalet	باتۇرلۇق، جەسۇرلۇق، قەھرىمانلىق، يىگىتلىك	beşlemek	بىر ئىشنى بەش قېتىم قىلماق، تەخمىن قىلماق
besbedava	ھەقسىز، پۇل ئالماي	beşli	بەش پارچىدىن تەركىب تاپقان؛ مۇخەممەس؛ بەشلىك قارت قەغىزى
besbelli	ئويۇنچۇق، ئېنىق	beşlik	بەش يۈرۈشلۈك؛ بەش كۈرۈشلۈك ياكى بەش لىراق
besbeter	ئىنتايىن خەتەرلىك، بەك زىيانلىق، رەزىل، قەبىھ	beşme	رەڭگى بەش خىل يوللۇق رەخت
besi	بېقىش، سەمرىتىش، بورداش؛ جاپانى تولدۇرۇش	beşparmak	دېڭىز يۇلتۇزى
besici	بورداقچى، مال باققۇچى	beşpençe	بەش بارماق
besin	ئوزۇق، ئوزۇقلۇق	beştaş	بەش تاش بىلەن ئوينايدىغان بىر خىل بالىلار ئويۇنى
besinsiz	يېتەرلىك ئوزۇقى بولمىغان، يەمسىز، غىزاسىز	beşuş	كۈلگۈن چىراي، كۈلۈپ تۇرىدىغان، كۈلەر يۈزلەر
besi suyu	ئۆسۈملۈك تومۇرلىرىدىكى سۇيۇقلۇق	bet	يۈز، چېھەر، چىراي
besleme	بېقىش، سەمرىتىش؛ ساقلاش (غەزەب-نەپەت)	beta	يۇنان ئېلىپبەسىنىڭ ئىككىنچى ھەرىپى «ب»
beslemek	باقماق، تويغۇزماق، سەمرىتمەك، بوردىماق؛ ئېھتىياجنى قامدىماق؛ ئاشلىق بىلەن تەمىنلىمەك؛ ھېس قىلماق، تۇيماق، كۈتمەك، كۆڭلىدە ساقلىماق؛ راۋاجلاندۇرماق؛ ئۆستۈرمەك، چوڭ قىلماق	betatron	ئېلېكتروماگنىت ئىندۇكسىيەلىك تېزلەتكۈچ
beslenen	يېقىلغان، سەمرىتىلگەن	betelemek	ھەممە ئىشنى قىلىپ باقماق
beslenmek	ياشماق، يېتىشتۈرۈلمەك؛ راۋاج تاپماق، ئۆزىنى	beteləşmek	ھەممە ئىشنى قىلىپ بېقىشماق
		beter	تېخىمۇ ئەسكى، بەتتەر
		beti	رەسىم ۋە ھەيكەل سەنئەتلىرىدە شەيئەلەرنىڭ ئۆلچىمى
		betik	يېزىق، پۈتۈك، يېزىلغان ئەسەر، يېزىقلىق قەغەز، خەت، مەكتۇپ، كىتاب

betim	تەسۋىر، ئىزاھ، شەرھ؛ تەسۋىرىي سۆز ياكى يېزىق	beyin	مېڭە، چوڭ مېڭە؛ ئەقىل، چۈشەنچە، ئىدراك؛ رەھبەرلىك
betimlemek	تەسۋىرلىمەك، ئىزاھلىماق، شەرھىلىمەك		ياكى مەركەز
betimsel	تەسۋىرىي	beyincik	كىچىك مېڭە
beton	بېتون، بېتوندىن ئىشلەنگەن	beyin orağı	مېڭە ئەگمىسى
betonarme	تۆمۈرلۈك بېتون	beyinsiz	ئەقىلسىز، كالىسى ئىشلىمەسلىك، گالۋاك، مۆڭ
betoncu	بېتونچى، بېتون قۇيۇش ئىشىغا مەسئۇل ئۇستا	beyit	بېيىت، ئىككى مىسالىق شېئىر
	ياكى ئىشچى	beylik	بەگلىك؛ ئالىي جانابلىق؛ ھۆكۈمەت، يۇمشاق ئەدىيال، بىر خىل كۆڭلەك
betoniyer	بېتون يەر	beynamaz	بىناماز، ناماز ئوقۇمايدىغان؛ ھورۇن، يالقاۋ، ئىش خۇش ياقمايدىغان
betonlaşmak	بېتونلاشماق، كۈچلەنمەك، چىگىماق، ساغلا-ملاشماق		ئارىسىدا، ئوتتۇرىسىدا
betonlaştırmak	بېتونلاشتۇرماق، كۈچلەندۈرمەك، ساغلا-ملاشتۇرماق	beyninde	خەزىنە، دۆلەت خەزىنىسى (ئوسمانلى دەۋرىدىكى)
bevliye	سۈيدۈك ۋە تاناسىل ئەزاسى كېسەللىكلىرى	beytülmal	ئاساس، دەلىل، ئىسپات
bevliyeci	سۈيدۈك ئاجرىتىش سىستېمىسى كېسەللىكى دو-ختۇرى	beyyine	بەگزاڧە؛ كىچىكىدىن بەگزاڧىلەر دەك بېقىلغان
bev vap	ئىشىك باققۇچى، دەرۋازىۋەن؛ قەدىمدە مەھەللە مە-كتەپلىرىنىڭ خادىمى	beyzade	بەگزاڧىلىك
		beyzadelik	كالتەك توپ
bey	بەگ	beyzadeliك	تۇخۇمىسىمان
beyaban	باياۋان، دەشت، چۆل، جەزىرە	beyzade	بەز؛ رەخت، رەخت پارچىسى، پۇرۇچ، كېپەن، بۆز، ماتا
beyan	بايان، ئىپادە	bezci	رەخت سائىقۇچى، ماتا سائىقۇچى
beyanat	سۆزلەش، ئۇقتۇرۇش، بىلىندۈرۈش	bez dirmek	بەزدۈرمەك، زېرىكتۈرمەك
beyanname	باياننامە، ئاخبارات	bezdirici	زېرىكتۈرىدىغان، ئىچىنى سىقىدىغان
beyaz	ئاق، ئاق تەنلىك، ئاقۇچ؛ نۇرلۇق؛ تۇخۇمنىڭ ئېقى	beze	بەز، خېمىر تۇرۇچ؛ تېرە ئۆسمىسى، مونەك، فىما
beyaz cam	تېلېۋىزور ئېكرانى	bezek	بېزەك، زىننەت
beyaz eşya	توڭلاتقۇ، كىرىئالغۇ، قاچا بۇيۇش ماشىنىسى قاتارلىقلارغا بېرىلگەن ئورتاق نام	bezekçi	نەققاش، بېزەكچى؛ قەدىمدە قىزنى كىيىندۈرگۈچى ئايال
beyazımsı beyazımtırak	ئاقامشۇل، ئاقۇچ	bezeklemek	بېزىمەك، بېزەكلىمەك، نەقىش ئويمان
beyazlamak	ئاقارماق	bezelemek	خېمىر يۇغۇرماق
beyaz kömür	گىدروئېلىكتىر، سۇ كۈچى بىلەن توك چىقىرىش	bezekli	پەردازلانغان، گىرىم قىلىنغان، بېزەكلەنگەن
		bezelye	باقىلە، پۇرچاق
beyazlaşmak	ئاقارماق	bezemek	بېزىمەك، پەردازلىماق، زىننەتلىمەك
beyazlatmak	ئاقارتماق	bezemeci	ئۆي بېزىگۈچى، دېكوراتور
beyazlık	ئاقلىق، ساپلىق، ئوچۇقلۇق، روشەنلىك	bezemecilik	ئۆي بېزەكچىلىكى
bey baba	دادا	bezen	بېزەك، زىننەت
bey efendi	بەگ، ئەپەندىم	bezenmek	بېزىمەك، پەردازلىماق، زىننەتلەنمەك
beygir	ئات، ياغاچ ئات	bezgin	زېرىككەن، تويغان، بىزار بولغان
beygirici	بەگچى، ئات چاپتۇرغۇچى	bezik	قارت بىلەن ئوينىلىدىغان بىر خىل ئويۇن
beygir gücü	ئات كۈچى	bezir	زىغىر (ئۇرۇقى)؛ زىغىر يېغى
beyhude	بەھۇدە	bezirgân	سودىگەر، تۇججار؛ سەييارە سودىگەر؛ يەھۇدىي
		bezirlemek	كەندىر يېغى بىلەن ياغلىماق

bezm	دوستلار يىغىلىشى، ئىچكى مەجلىس بەزمە	لماق	
bezlemek	زاكا قىستۇرماق، رەخت بىلەن ئورناتماق	تاشلانماق، قويۇۋېتىلمەك	
bezmek	بەزمەك، زىرىكەمەك، بىزار بولماق، تويماق	پۈتۈشمەك (ئۇرۇشتا) توختام تۈزۈشمەك، ئۇ- رۇش توختاتماق	
bezsi	رەخت توقۇمچىلىقىدا ئىشلىتىلىدىغان		
bezzaz	گەزمال سودىگىرى	قويماق، تاشلىماق؛ كېچىكتۈرمەك، كەينىگە سۈ- رمەك؛ ئىختىيارغا قويۇۋېتىلمەك؛ تاشلاپ كەتمەك؛ سىنىپتا قالماق، سىنىپتا قالدۇرماق؛ ئامانەت بەرمەك، ئىز قالدۇرماق	
bıcı bıcı	يۇيۇنۇش (باللار تىلىدا)	تاشلىۋەتكۈزمەك، قويۇۋەتكۈزمەك	
bıcı	پۇتنىڭ بوغۇم سۆڭىكى	بۇرۇت، يۆگىشىپ يۇقىرىغا ئۆسدىغان ئوتلارنىڭ يو- پۇرمىقى	
bıcı bıcı	توختىماي گەپ قىلغانلارغا تەقلىد قىلىپ ئېي- تىدىغان سۆز	بۇرۇت چىقماق	
bıcırgan	مەدەن پارچىلىرىنى پارچىرىتىدىغان، سىلىقلاشتۇ- رىدىغان ئەسۋاب	بۇرۇتلۇق	
bıçak	پىچاق	بۇرۇتسىز، بۇرۇتتى يوق، بۇرۇتنى چۈشۈرگەن	
bıçakçı	پىچاقچى، پىچاق تىجارەتچىسى	ماكىكېرىل بېلىقى	
bıçakçılık	پىچاقچىلىق	كىچىك بالا	
bıçkı	ھەرە (ياغاچچىنىڭ)	دىلدانەك، دىلچىق	
bıçkıcı	ھەرىكەش، ھەرە ئىشلەتكۈچى	سادىقلىق، پىداكارلىق، بەيئەت	
bıçkılıane	ھەرىخانە، ياغاچ تىلىدىغان دۇكان	بەيئەت قىلماق، ئىتائەت قىلماق، بويسۇنماق	
bıçkın	لاغايلاپ يۈرگۈچى، لۈكچەك	بىتەلەي، بەختسىز	
bıçkınık	يۈزسىزلىك، ئۇياتسىزلىق	مەلۇم نەرسىسى يوق، مەلۇم نەرسىسى كەم	
bıdık	قىسقا ھەم دىقماق ھەم سېمىز؛ كىچىك، ئۇششاق	مۇچ، لازا	
bıkılmak	زىرىكتۈرۈلمەك، ئىچى سىقىلماق	مۇچ قاتماق، مۇچلىماق	
bıkkın	بىزار بولغان، بەك زىرىككەن، بەكمۇ تويغان	مۇچلۇق، مۇچ ئارىلاشتۇرۇلغان	
bıkkınık	بىزار بولۇش، زىرىكش، تويۇش	مۇچ قۇتسى؛ مۇچ تېرىلغان ئېتىز	
bıkma	زىرىكش، بىزار بولۇش	مۇچسىز، مۇچ قوشۇلمىغان	
bıkmak	زىرىكەمەك، بىزار بولماق، بەزمەك؛ چىدىغۇسىز ھالغا كەلمەك	سوسكا، ئېمىزگە	
bıktırcı	بىزار قىلىدىغان، زىرىكتۈرىدىغان	ھامما (ئاتىنىڭ سىڭلىسى)؛ ئائىلە ئايالى	
bıktırmak	زىرىكتۈرمەك، بىزار قىلماق، تويغۇزماق	ئەتىۋارلىق كىتاب يىغىپ ساقلىغۇچى	
bıldır	ئۆتكەن يىلى، بۇلتۇر	مۇندەرىجە ئىلمى مۇتەخەسسىسى، كاتالوگشۇناس	
bıçaklamak	پىچاق تىقماق، ئۆلتۈرمەك	مۇندەرىجە ئىلمى، بېلىئوگرافىيە، كاتالوگىيە	
bıçaklanmak	پىچاق يېمەك، پىچاقلىنىماق، پىچاق تىقىلماق	كىتاب مەستانىسى	
bıçaklı	پىچاقلىق، يېنىدا پىچاقى بار	شەرە ۋە كىتاب تەكچىسى قاتارلىقلارغا تىزىلغان ۋازا، ھەيكەل قاتارلىق زىننەت بۇيۇملىرى	
bıçaklık	پىچاق قويىدىغان نەرسە	سۇ كارۋىتى	
bıldır	بۇلتۇر، ئۆتكەن يىل	بىچارە، ئاجىز، كۈچسىز، ئامالسىز؛ تەلەپسىز، بەختسىز	
bilkımak	بۇزۇلماق، زىدىلەشمەك، ئېرىمەك	بىچارىلىك، ئاجىزلىق، ئامالسىزلىق	
bıldırıcın	بۇدۇنە	ئۇسۇلۇب، شەكىل، پائىن	
bıngıldak	بوۋاقلار مېڭىسىنىڭ قاتمىغان ۋە لىپىلداپ تۇرغان قىسمى	ھەم ئورۇپ ھەم باغلايدىغان ماشىنا	
bıngıldamak	سىلكىنمەك، تىتىرمەك، لىپىلدىماق، مىدىر- مىدىر	كومبايىن	

biçilme	كېسىلىش، پىچىلىش، ئورۇلۇش	bildiri	ئۇقتۇرۇش، ئاخبارات، باياننامە، بايانات
biçim	ئورما، پىچىم، شەكىل	bildirim	ئۇقتۇرۇش، ئاخبارات، باياننامە، بايانات
biçimli	نەپىس، گۈزەل، چىرايلىق، خۇش پىچىم	bildirme eki	بايان قوشۇمچىسى، ھۆكۈم قوشۇمچىسى
biçimlendirmek	شەكىلگە كىرگۈزمەك، فورمۇلاغا سالماق	bildirmek	ئاڭلاتماق، ئۇقتۇرماق؛ بىلدۈرمەك، خەۋەر بەرمەك
biçimsel	شەكىللىك، شەكىلگە مۇناسىۋەتلىك	bile	بىللە، بىرلىكتە؛ تەقدىردە، ھەتتا
biçimsiz	سەت، قوپال، قاملاشمىغان، كالانپاي، پىچىمسىز	bile bile	قەستەن، غەرەزلىك، مەقسەتلىك
biçki	كېسىم كېسىش ھۈنرى، كېسىمچىلىك، پىچىمچىلىك	bilecen	ئۆزىنى ئەقىللىق ھېسابلايدىغان، بىلەرمەن
biçkici	كەسكۈچى، كېسىمنىڭ شەكىلىنى كەسكۈچى	bilegi	بىلەي
biçmek	پىچماق (كېسىمنى)، كەسمەك؛ تىلماق؛ ئورۇماق (ئوت)؛ باھا قويماق، قىرماق	bilegi taşı	بىلەي
biçtirmek	پىچتۇرماق، كەستۈرمەك	bilek damarı	بىلەك تومۇرى
bidar	ئويغاق، ئۇخلىمىغان	bilek gücü	بىلەك كۈچى
bid'ât	بىدئەت، يېڭى ئىش، يېڭى نەرسە	bilek saati	قول سائىتى
bidayet	باشلىنىش، باشلانغۇچ	bilek	بىلەك
bide	ۋاننا	bileme	بىلەش (پىچاقنى بىلەيدە بىلەش)
bidon	بېنىزىن، كىرىس قاتارلىقلار قاچىلىنىدىغان تۇڭ	bilemek	بىلىمەك (تىغنى)
bidoncu	سېلىندىر شەكىللىك تۇڭ ياكى چەينەك	bilenmek	بىلەنمەك
biftek	كالا گۆشى قىيمىسى	bileşen	تارماق كۈچ
bigami	ئىككى خوتۇنلۇق	bileşik	مۇرەككەپ، چىگىش
bîgâne	مۇناسىۋەتسىز، ئالاقىسىز، يات	bileşim	تەركىب؛ ئامىل، قۇرۇلما، قىسىم؛ بىرىكمە ماددا
bîgânelik	مۇناسىۋەتسىزلىك، مۇناسىۋىتى يوقلۇق	bileşmek	بىرىكمەك، تەشكىل قىلماق
bigudi	بۇدرە چاچ قىسقۇچى	bileştirmek	بىرىكتۈرمەك، تەشكىل قىلماق
bîgünah	بىگۇناھ، گۇناھسىز	bilet	بېلەت
bîhaber	خەۋەرسىز، بىخەۋەر، خەۋىرى يوق	biletçi	بېلەت ساتقۇچى
bihakkın	ئادىللىق بىلەن، خالىس ھالدا، ھەققانىيلىق بىلەن	biletmek	بىلەتمەك (بىلەي تېشىغا سۈركەتكۈزمەك)
bîhuş	بەھۇش، ھۇشنى، خۇدنى بىلمەسلىك	bileyici	بىلەيچى، چاقچى، بىلىگۈچى
biilaç	ئائىلاچ، ئىلاجىسىز	bileylemek	بىلەيلىمەك، بىلەيگە سۈركەپ بىلىمەك
bijuteri	ئۈنچە-مەرۋايىت، قىممەت باھالىق زىننەت بۇيۇمى	bilezik	بىلەيىزۇك، ھالقا شەكىلدىكى نەرسە
bikarar	بىقارار، قارارسىز	bilezikli	بىلەيىزۇكلۇك
bikarbonat	بىكاربونات	bilfarz	سۆزنىڭ ئورانى، دېمەككى
bîkes	ھېچكىمى يوق، ياردەمسىز، چارسىز	bilfiil	ھەقىقەتەن، ئەمەلىيەتتە
bikini	قىزلىق	bilge	بىلىملىك ئادەم
bilâkis	ئەكسىچە، تەتۈرىسىچە	bilgece	بىلىملىك، پەلسەپىلىك
bilânço	خۇلاسى	bilgi	بىلىم، مەلۇمات، ساۋات؛ ئىلىم-پەن، چۈشەنچە
bilârdo	بېليارت	bilgicilik	سوفىستىكا، نەپرەڭ، ھىيلىگەرلىك
bilcümle	پۈتۈن، ھەممە	bilgiç	كۆپىنى بىلىدىغان، مەلۇماتلىق
bildik	بىلىش، تونۇش، بىلىنگەن، تونۇلغان	bilgili	ئىلىم ئىگىسى، مەلۇماتلىق
bidirge	ئۇقتۇرۇش، ئېلان؛ باياننامە، بايانات	bilgilik	ئىنىسكلوپېدىيە؛ قامۇس

bilgin	ئاليم، ئۇلىما	bilin	ئېلان، خەۋەر، ئۇقتۇرۇش
bilgince	ئاليملارغا خاس، ئاليملاردەك	bilim	ئۇقتۇرماق، ئېلان قىلماق، جاكارلىماق
bilginlik	ئاليملىق، ئۇلىماق	billâhi	خۇدا ھەققى
bilgisayar	كومپيوتېر	billur	خىرۇستال ۋە ئۇنىڭدىن ياسالغان نەرسىلەر
bilgisiz	بىلىمسىز، ساۋاتسىز، نادان	billurlu	خىرۇستاللىق، خىرۇستال شەكلىدىكى
bilgisizlik	بىلىمسىزلىك، ساۋاتسىزلىق	billurlaşmak	خىرۇستاللاشماق
bilhassa	بۆلۈمۈ، ئەڭ مۇھىمى	billursu	خىرۇستالغا ئوخشايدىغان، خىرۇستالوئىت
bilim	ئىلىم-پەن	bilme	بىلىش
bilimsiz	بىلىمسىز، ئىلىمسىز	bilmece	تېپىشماق
bilimsizlik	بىلىمسىزلىك، ئىلىمسىزلىك	bilmek	بىلمەك، قىلماق، تونىماق، ھېسابلىماق؛ مەسئۇل قىلماق، جاۋابكار قىلماق؛ چۈشەنمەك، قىياس قىلماق، تەخمىن قىلماق، مۆلچەرلىمەك
bilim kurgu	پەن-تېخنىكا بىلىملىرى تەسۋىرلەنگەن فىلىم ياكى رومان	bile bile	بىلىپ تۇرۇپ، ئۇقۇپ تۇرۇپ
bilimsel	ئىلمىي، پەنپەن	bile bilerek	بىلىپ تۇرۇپ، ئۇقۇپ تۇرۇپ
bilinç	سەۋىيە، ئاڭ	bilir bilmez	تولۇق بىلمەستىنلا، ئۇقماي تۇرۇپ؛ بىلىشى ھامانلا، بىلىنەر بىلىنمەس
bilinçaltı	ئاڭسىز، ئاڭسىزلىق، ئىختىيارسىز	bilmemek	بىلمەسلىك، ئۇقماسلىق
bilinç dışı	ئاڭسىز رەۋىشتە، بىلمەستىن؛ ئويلىماستىن، ئويلىماي	bilmezlenmek	بىلمەيدىغاندەك كۆرۈنمەك، بىلمىگەن بو- لۇۋالماق
bilinçlendirmek	ئەقلىنى تاپقۇزۇش، ھوشىنى يىغدۇرماق	bilmezlemek	بىلمەس بولۇۋالماق، بىلمەسكە سالماق
bilinçlenmek	ئەقلىنى تاپماق، ھوشىنى يىغماق	bilmezlik	بىلمەسلىك، ئۇقماسلىق
bilinçli	سەۋىيىلىك، ئاڭلىق	bilmiş	بىلگەن، بىلىملىك؛ مەككار، ھىيلىگەر، قارا نىيەت
bilinçsiz	سەۋىيىسىز، ئاڭسىز	bilmukabele	جاۋابەن، سىزمۇ، مەنمۇ، سىلەرمۇ
bilinçsizlik	ئاڭسىزلىق، ئىختىيارسىزلىق	bilmünasebe	نۆۋىتى كەلگەندە مۆرتى كەلگەندە
bilindik	بىلىنگەن، بېرىلگەن، بېرىلگەن سان، ئېنىقلىنىپ بولغان سان	bilsat	شېركەتلەر ئارىسىدا ئۇچۇر سودىسى
bilinmez	بىلىنمەس، نامەلۇم	bilumum	بارلىق، ھەممە، ئامما، ھەممىسى
bilinen	مەلۇم، ئاشكارا، بەلگىلىك	bilvasıta	ياردىمى بىلەن، ۋاستىسى بىلەن، بىلەن
bilinmedik	بىلىنمىگەن، نامەلۇم، ھېچكىم بىلمىگەن	biyle	كىچىك شارچە، توپ
bilinmek	بىلىنمەك، مەلۇم بولماق، ئېنىق بولماق	bilyeli	كىچىك شارچىلىق
bilinmezlik	بىلىنمەسلىك، نامەلۇملۇق، مەلۇم بولماسلىق	bilyeli yatak	دومىلىما ساقلىق قازان
bilinmeyen	بىلىنمىگەن، نامەلۇم	bilyon	مىليارد
bilir	بىلىدىغان، چۈشىنىدىغان، ئىشنىڭ يولىنى بىلىدىغان	bin	مىڭ؛ ناھايىتى كۆپ
bilisiz	نادان، جاھىل، بىلىمسىز، قابىلىيەتسىز، قارا قورساق	bin bir	مىڭ بىر
bilisizlik	نادانلىق، بىلىمسىزلىك، ساۋاتسىزلىق	bin kat	نۇرغۇن، كۆپ، ناھايىتى جىق
bilistifade	پايدىلانغان ھالدا، پايدىلىنىپ	bina	بىنا، قۇرۇلۇش؛ تايىنىش؛ ئەرەبچە گىرامماتىكا كىتابى
bilistişare	كېڭەشكەن ھالدا، مەسلىھەتلىشىپ	binaen	بىنائەن، ئاساسەن
bilış	بىلىش، تونۇش، چۈشىنىش	binaenanleyh	ئۇنىڭ ئۈچۈن، بۇنىڭ ئۈچۈن، شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇنىڭ تۈپەيلىدىن، شۇ مۇناسىۋەت بىلەن
bilışim	ئۇچۇر، ئاخبارات	bindirilmek	مىندۈرۈلمەك، ئولتۇرغۇزۇلماق
bilışmek	بىلىشمەك، تونۇشماق		
bilışsel	ئۇچۇرغا مۇناسىۋەتلىك		

binbaşı	شاۋشياۋ، مايور	birey	يەككە، خۇسۇسىي، شەخس، شەخسەن، ئۆزى، مەن
binbaşılık	مايورلۇق ئۇنۋانى	bireyci	شەخسىيەتچى، مەنپەئەتپەرەس
bindirmek	مىندۈرمەك، مىنگۈزمەك؛ ئولتۇرغۇزماق، چۈشۈر- مەك؛ چېقىلىشماق، ئۈرۈلۈپ كەتمەك، سوقۇلۇشۇپ كەتمەك	bireycilik	ئىندىۋىدۇئاللىق، شەخسىيەتچىلىك، مەنپەئە- تپەرەسلىك
binek	ئولتۇرىدىغان، مىنىدىغان، چۈشىدىغان نەرسە	bireyleştirmek	يىگانىلەشتۈرمەك، تاقلاشتۇرماق
biner	مىڭدىن، مىڭچە	bireylik	يىگانىلىك، يالغۇزلۇق، تاقلىق
binici	ئات چەۋەندازى	birey oluş	ئىسپىرىمدىن ھاياتلىققا قەدەر بولغان ئارىلىق
binilmek	مىنىلمەك، باشقىلار تەرىپىدىن ئولتۇرۇلماق	biri	بىرى، بىرسى، مەلۇم بىرى، بىر كىشى
bininci	مىڭىنچى (1000 نىچى)	bireysel	شەخسىي، خۇسۇسىي
binış	مىنىش ھەرىكىتى ۋە ئۇسۇلى؛ ئاتلىق پولك	bireysellik	شەخسىيلىك
binışmek	مىنىشمەك، تەڭ مىنىمەك، ئارتىلىشماق	bireyüstü	سۇپېرىئىندىۋىدۇئال، شەخستىن ھالقىغان
binıt	ئولتۇرىدىغان نەرسە، توشۇش قورالى	bir gözeli	تاق ھۈجەيرىلىكلەر
binlerce	مىڭلارچە	bir hücreli	تاق ھۈجەيرىلىك (ھايۋان ۋە ئۆسۈملۈكلەر)
binler	مىڭلار	biricik	يىگانە، يالغۇز، بىر، تاق، تەڭداشسىز
binlik	مىڭ لىرالىق قەغەز پۇل	birikim	يىغىلغان، توپلانغان، بىرىككەن
binmek	مىنىمەك؛ ئولتۇرماق، چۈشمەك؛ كۆپەيمەك، ئارتماق، قوشۇلماق	birikinti	بىرىككەن، توپلاشقان نەرسە
binetice	نەتىجىسىز	birikişmek	بىرىكمەك، توپلانماق، يىغىلماق، ئۇلغايماق، جىقايماق، كۆپەيمەك، ئاشماق، ئارتماق
biperva	بىپەرۋا، بىغەم، پەرۋاسىز	birikme havzası	ۋادا، ھاۋزا، ۋادى ئويمانلىقى
bir	بىر (سان)؛ تەڭ، يالغۇز؛ بىرلەشكەن، ئىتتىپاق؛ ئوخشاش؛ پەقەت، يالغۇز، زادى ھېچلا	birikmek	بىرىكمەك، توپلانماق، يىغىلماق، ئۇلغايماق، جىق- يماق، كۆپەيمەك، ئاشماق، ئارتماق
bir ağızdan	ھەممە بىر ئېغىزدىن؛ ھەممەيلىن بىردەك	biriktirmek	بىرىكتۈرمەك، يىغماق، توپلىماق
bira	پىۋا	biriktirmek	بىرىكتۈرمەك، يىغماق، توپلىماق
birader	بۇرادەر، دوست، ئاغىنە، ئەر تۇغقان	birileri	تونىمىغان كىشىلەر، بىر قانچىسى، بىراۋ
biraz	بىر ئاز، ئازغىنە	birim	ئۆلچەم، ئورگان
birazdan	بىر ئازدىن كېيىن	birincasıf	تىبابەتتە ئىشلىتىلىدىغان بىر خىل ئۆسۈملۈك
birbiri	بىر-بىرىنى، بىر-بىرىنى	birinci	بىرىنچى، تۇنجى، ئالدىنقىسى، ياخشىسى، ئەڭ يا- خشىسى
birci	يالغۇز، تاق، مونىست	birincilik	بىرىنچىلىك
bircinsten	ئەينى جىنىستىن، تۇرلىرى ئوخشاش بولغان	birincil	بىرىنچى، تۇنجى، ئالدىنقىسى، ياخشىسى، ئەڭ يا- خشىسى
birçoğu	بىر مۇنچە، بىر يۈرۈش، بىر قىسىم	birincil grup	ئەڭ مۇھىم، ھەممىدىن مۇھىم، بىرىنچى دەرىجىلىك گۇرۇپ
birçok	كۆپ، جىق، نۇرغۇن، تولا، كەڭرى	birincizar	مېۋىلەرنىڭ تېرىسى، پوستى، شۆبىكى
birden	بىر قېتىمدىلا، بىراقلا؛ توساتتىن، بىردىنلا، تۈيۈ- قسىزدىن	birisi	بىرسى
birdenbire	بىردىنلا، بىراقلا، تۈيۈقسىز	birkaç	بىر قانچە
birdirbir	بىر-بىرىنىڭ ئۈستىدىن ئاتلاپ ئوينىيدىغان ئو- يۇن	birlemek	بىر ھالغا كەلتۈرمەك، بىرگە چۈشۈرمەك، تاقلا- شتۇرماق
birebir	تېز ئۈنۈم بېرىدىغان	birler	بىرلەر خانىسى
birer	بىردىن، ھەر بىرىگە بىردىن		
bireşim	بىرلەشتۈرۈلۈش، بىر پۈتۈنلۈك		

birleşen	بىرلەشكەن، ئۇيۇشقان	bitimli	تۈگىگەن، پۈتكەن، تاماملانغان
birleşik	بىرلەشكەن، ئىتتىپاق	bitimsiz	ئاخىرى چىقمىغان، نەتىجىسى چىقمىغان، تۈ-
birleşilmek	يىغىلماق، بىرلەشتۈرۈلمەك، توپلانماق	bitirilmek	تۈگىتىلمەك، ئاخىرلاشتۇرۇلماق
birleşim	بىرلىشىش ھەرىكىتى، جۈپلىشىش	bitirim	يېقىملىق، كۆڭۈللۈك (نەرسە، ئادەم، يەر)؛ لۈكچەك، قىمارخانا؛ زېرەكلىك، ھوشيارلىق
birleşmek	بىرلەشمەك، قوشۇلماق؛ ئۇچراشماق، بىر يەرگە كەلمەك؛ ئۇيۇشماق، ئىتتىپاقلاشماق؛ ئۇلانماق، تۇتاشماق؛ ئۇ-خىشاش قاراشتا بولماق	bitirim yeri	قىمارخانا
birleştirmeK	بىرلەشتۈرمەك، ئۇيۇشتۇرماق، ئۇچراشتۇرماق، ئىتتىپاقلاشتۇرماق	bitirmek	تۈگەتمەك، پۈتتۈرمەك، ئاخىرلاشتۇرماق، تاماملىماق؛ ھالسىزلاشتۇرماق، كۈچسىزلەندۈرمەك، ئۆلتۈرمەك، يوقاتماق
birleşmiş	بىرلەشكەن	bitiş	تۈگەش، ئاخىرلىشىش، پۈتۈش
birli	قارت ۋە دومىنو قاتارلىق ئويۇنلاردا بىر بەلگىنى بىلدۈ-رىدىغان قەغەز ياكى پۇل	bitiriş	تۈگەتمەك، پۈتتۈرمەك، ئاخىرلاشتۇرماق، تاماملىماق
birlik	ئىتتىپاق، بىرلىك، پۈتۈنلۈك، باراۋەرلىك، تەڭلىك، ئو-خىشاشلىق؛ ئۇيۇشما، جەمئىيەت	bitişik	بىر تۇتاش، يانداش، ئارا تام قوشنا
birlikte	بىرلىكتە، يېنىدا	bitişken	تۇتاشقان، يانداشقان؛ تومۇرى بىر ئاتالغۇلارنىڭ باش ۋە ئاخىرىسىغا قويۇلىدىغان قوشۇمچە
birlikte yaşama	بىللە ياشاش	bitişmek	تۇتاشماق، يانداشماق، باغلاشماق
birörnek	ئۆرنەك، ئۈلگە	bitiştirmek	تۇتاشتۇرماق، يانداشتۇرماق، چاپلىماق، يېپى-
birtakım	بىر مۇنچە، بىر يۈرۈش، بىر قىسىم	bitiştirilmek	تۇتاشتۇرۇلماق، يانداشتۇرۇلماق، چاپلاشتۇ-رۇلماق
birtakımı	بىر مۇنچىسى، بىر قىسمى	bitki	گىياھ، ئۆسۈملۈك، زىرائەت
birterimli	بىر ئاتالغۇلۇق	bitkicilik	ئۆسۈملۈك يېتىشتۈرۈش، زىرائەتچىلىك
birsam	قۇرۇق خىيال، خام خىيال، چۈش	bitkimsi	ئۆسۈملۈك تىپى، ئۆسۈملۈككە ئوخشاش
bisiklet	ۋېلسىپىت	bitkin	بەك چارچىغان، ھالدىن كەتكەن
bisikletçi	ۋېلسىپىتچى، ۋېلسىپىت تەنھەرىكەتچىسى	bitkisel	ئۆسۈملۈك جىنسى، ئۆسۈملۈككە ئائىت
biryan	كاۋاپ، قورۇلغان گۆش	bitlemek	پىت باقماق، چېدەلگە باھانە ئىزدىمەك
bismillâh	بىسمىللاھ	bitlenmek	پىتلاشماق، پىت باسماق، ئۆزىنىڭ پىتىنى باقماق
bistro	قەھۋە، كىچىك ئاشخانا	bitli	پىتلىق، ئىچىدە پىت بار بولغان
bisturi	ئوپېراتسىيە پىچىقى	bitmek	باشقىدىن ئۈنمەك، باشقىدىن چىقماق
bişi	ناننىڭ بىر تۈرى	bitmiş	ئەڭ ئاخىرقى باھا، سېتىلىش باھاسى
bit	پىت	bitpazar	پىت بازىرى، نىمكەش ماللار بازىرى
bitap	ھارغىن، ماغدۇرسىز، دەرمانسىز، كۈچسىز؛ ئاغرىقچان	bittabi	تەبىئىي، ئەلۋەتتە، تەبىئىي ھالدا
bîtaraf	تەرەپسىز، بىتەرەپ	bitter	بىر خىل ئاچچىق پىۋا؛ بىر خىل ئاچچىق شاكىلات
bîtaraflik	بىتەرەپلىك	bitüm	ئاسفالت
bitelge	يەرنىڭ كۈچى، ئۈنۈمدارلىق	bitümlemek	ئاسفالتلاشتۇرماق
bitek	مۇنبەت (يەر)، مول-ھوسۇللۇق، چىقىشلىق	bit yeniği	بىر ئىشنىڭ ناچار تەرىپى، كەم نۇقتا
biteviye	ئۈزلۈكسىز، توختىماي	bîvefa	بىۋاپا، ۋاپاسىز
biteviyelik	ئۈزلۈكسىزلىك، ئوخشاش شەكىلدە، ئىزچىل	biye	كىيىمنىڭ زىغىزىقى
bitey	بىرەر رايوندا ئۆسىدىغان زىرائەتلەرنىڭ يىغىندىسى	biyel	كېسىلگەن كىيىملەرنىڭ ماشىنا ئارقىلىق چۈلىنىشى
bitik	ماغدۇرسىز، دەرمانسىز، قۇۋۋەتسىز؛ يامان، ئەسكى، خاراب	biyofizik	بىئوفىزىك
bitim	تۈگەش، تاماملىنىش، پۈتۈش؛ نىھايەت، ئاخىرى		

biyogaz	پاتفاق گازى	bloksuz	مۇناسىۋەتسىز، ئالاقىسىز
biyografi	تەرجىمىھال، بىرەر كىشىنىڭ شەخسىي ھاياتىنىڭ تەسۋىرلەپ ۋە تەرىپلەپ بېرىلىشى	bloksuzluk	مۇناسىۋەتسىزلىك، مۇناسىۋەتسىزلىك يوقلۇق
biyokimya	بىئوخىمىيە	blucin	كىيىم تىكىلىدىغان كۆك، قېلىن پاختا رەخت
biyolog	بىئولوگ	blum	بىر خىل قارت ئويۇنى
biyoloji	بىئولوگىيە	bluz	قىزىلارنىڭ كۆڭلىكى
biyopsi	مىكروسكوپتا تەكشۈرۈش ئۈچۈن جانلىقلاردىن ئېلىنىدىغان ھۆججەت تۈپلىمى	boa	بوغما يىلان
biyosfer	يەر شارىنىڭ ھاياتلىق بار رايونلىرى	blöf	قارت ئويۇنىدىكى قارا باستۇرۇش
biyoşimi	ئورگان توقۇلمىلىرىنى خىمىيىلىك تەكشۈرىدىغان تىۋىپنىڭ قولى	blöfçü	قارا باستۇرغۇچى، ساختىلىق قىلغۇچى
biyotit	چىرىمتال، سىليۇدا	blücin	كىيىم تىكىلىدىغان كۆك، قېلىن پاختا رەخت
biz	بىز، مەن؛ بىگىز	blüm	بىر خىل قارت ئويۇنى
bizar	بىزار، بەزگەن، زىرىككەن	boca	كېمىنىڭ شامال تەگمەيدىغان تەرىپى
bizatihi	ئۆزۈڭىدىن، ئۆزىدىن-ئۆزى	boca etmek	كېمىنىڭ بېشىنى شامال تەگمەيدىغان تەرىپكە بۇرىماق
bizce	بىزچە، بىزنىڭ قارىشىمىزچە	bocalamak	شامالغا قارشى تېز يۈرەلمەسلىك؛ ئىككىلەنمەك، تەمتىرىمەك، ھودۇقماق
bizcileyin	بىز بىلەن ئوخشاش ھالدا	boci	كېمە ۋە پاراخوتلاردا يۈك توشۇيدىغان يېنىك قول ھار-ۋىسى
bizim	بىزنىڭ	bocuk	ئەيسانىڭ تۇغۇلغان كۈنى؛ توڭگۇز، چوشقا
bizden	بىزدىن	bodoslama	كېمىنىڭ تۇمشۇقى؛ بۇرۇت
bizde	بىزدە	bodoslamak	ئىسپاتلىماق، ئىپادىلىمەك، ئىلگىرى سۈرمەك
bize	بىزگە	bodrum	يەر ئاستى ئۆيى
bizimki	بىزنىڭكى، بىزگە ئائىت، بىزگە خاس، يېقىن دوست	boduç	سوغا (ئەپكەش بىلەن سۇ توشۇلىدىغان)
bizlemek	كالتەك بىلەن ھاياۋاننى تۇرتىمەك	bodur	پاكار ھەم دوغلاق؛ ئۆسەلمىگەن، پاكار بولۇپ قالغان، يىگىلەپ قالغان
bizmut	بىسمۇت، ۋىسمۇت (ئاتوم سانى 83، ئاتوم ئېغىر-لىقى 209 بولغان بىر خىل ئېلېمېنت)، زېرەك، سەزگۈر	bodurlaşmak	پاكارلاشماق، دوغلاقلانماق
bizon	ئامېرىكىدا ياشايدىغان ياۋا كالا	boğa	بۇقا
bizzat	ئۆز، ئۆزى، شەخسەن، ئۆزى بىۋاسىتە، ئۆزى، توغرىدىن-توغرا	boğalık	بۇقا قىلىش ئۈچۈن قالدۇرۇلغان موزاي
blâstula	بلاستۇلا، خالتىلىق تۈرلەمە	boğanak	قارا بوران
blok	بلوك، گۇرۇھ؛ چوڭ ۋە ئېغىر پارچە؛ رەسىم قەغىزى ساقلىنىدىغان كاردون خالتا؛ بىر-بىرىگە يانداش قاتار كەتكەن بىنالار	boğaz	بوغۇز، كاناي؛ بوتۇلكا بويىنى؛ تاغ جىلغىسى؛ يېمەك-ئىچمەك
bilokaj	ئىشلىتىلىشى مەنىي قىلىنغان، ھەرىكىتىنى تو-سۇيلىش، توختىتىۋېلىش	boğaz ola	سىڭىشلىك بولسۇن، بەرىكەتلىك بولسۇن دېگەندەك مەنىلەردە كېلىدىغان سۆز
bloke	بىر يەرگە توپلانغان (نەرسە)، يىغىلغان؛ مەنىي قىلىنغان، چەكلەنگەن، توختىتىپ قويۇلغان	boğak	بادام بەز ياللۇغى، يۇتقۇنچاق ياللۇغى
bloke etmek	ئىشلىتىلىشىنى توختىتىۋېلىش مەقسىتى بىلەن تۇتۇۋېلىش، تۇتماق، توختاتماق	boğdurmak	بوغدۇرماق، ئۆلتۈرمەك
bloknot	ۋاراقلىرى ئاسان ئاجرايدىغان خاتىرە دەپتىرى	boğdurtmak	باشقا بىرسىگە ياقىسىنى سىقتۇرماق، ئۆ-لتۈرمەك، بوغدۇرماق
		boğdurulmak	بىرىنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۆلتۈرمەك، بو-غدۇرۇلماق
		boğma	بوغۇش

boğmaca	كۆكپۈتەل	boksör	بوكسيورچى، مۇشتىچى
boğmak	بوغماق، ئورنماق، بوغۇپ ئۆلتۈرمەك؛ سۇدا ياكى باشقا ئۇسۇلدا تۇنجۇقتۇرۇپ ئۆلتۈرمەك؛ ئالداپ قىممەتكە ساتماق؛ بېسىپ چۈشمەك، ئۆستۈن كەلمەك	boksörlük	بوكسيورلۇق، مۇشتلاشتىچىلىق
boğmaklı	تۈگۈملۈك، بوغۇملىرى كۆپ بولغان	boktan	ئاساسسىز، پايدىسىز
boğucu	زەھەرلىگۈچى، بوغۇقۇچى؛ نەپەسنى قىسىدىغان، بوغدىغان تىنجىق	boku bokuna	بىكاردىن بىكار، ھېچ گەپتىن ھېچ گەپ يوق
boğuk	بوغۇق، تۇتۇق	bol	مول، جىق، كۆپ، نۇرغۇن؛ كەڭ، چوڭ
boğuklaşmak	بوغۇقلاشماق، تۇتۇقلاشماق	bol bol	كۆپ، مول، جىق
boğulmak	بوغۇلماق، دېمى سىقىلماق؛ ئىچى پۇشماق، زىر-ئىكەمەك؛ ئالداماق، نەرسىنى ئوغرىغا ئالدۇرماق	bol bolamat	كۆپ مىقداردا
boğum	بوغۇم، ئۆگە	bol bulamaç	كۆپ مىقداردا
boğum boğum	بوغۇم-بوغۇم، ھەممە يەر	bol kepçeden	مەردلىك بىلەن، مەردلەرچە
boğumlama	بوغۇمغا ئايرىش	bolalmak	موللاشماق، كۆپەيمەك
boğumlanma	بوغۇلۇش، سىقىلىش بوغۇمغا ئايرىلىش	bolca	ناھايىتى كۆپ، ناھايىتى كەڭ
boğuntu	نەپەسنىڭ سىقىلىشى؛ ھايانكەشلىك؛ راھەتسىزلىك	bolero	بولېرو ئۇسسۇلى
boğunuk	بوغۇق ئاۋاز	bolıçe	يەھۇدى ئايىلى
boğur	بۇرغا (ئەركەك)	bollanmak	موللاشماق، كەڭناشا بولماق، كۆپەيمەك، مول ۋە جىق ھالغا كەلمەك
boğuş	بوغۇش، بوغۇش شەكلى	bollaştırmak	موللاشتۇرماق، جىقايتماق، كۆپەيتىمەك
boğuşmak	بوغۇشماق، ياقا سىقىشىپ ئۇرۇشماق	bollatmak	جىقايتماق، كېڭەيتىمەك، تولۇقلىماق
boğumlu	بوغۇملۇق	bolluk	موللۇق، كۆپلۈك، نۇرغۇنلۇق، جىقلىق؛ مەمۇرچىلىق، توقچىلىق؛ كىيىمنىڭ تىكىشىدىن قالدۇرۇلغان زاپاس
bohça	بوغۇما (بوغۇما ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان تۆت بۇرجەك رەخت)؛	bolometre	رادىئاتسىيە ئىسسىقلىقىنى ئۆلچىگۈچ بولشېۋىك
bohçacı	كۆتۈرۈپ يۈرۈپ نەرسە-كېرەك ساتقۇچى ئايال؛ ھاممال	bolşevik	بولشېۋىزم
bohçalamak	بوغۇملىماق، بوپىلماق	bolşevizm	بولشېۋىزم
bohem	سەرگەردان	bom	بوڭ (پارتىلىغان ئاۋاز)؛ يالغان گەپ، بىر خىل قىمار
bok	گەندە، تېزەك، ماياق؛ كېرەكسىز، يارىماس، بالا-قازا	bomba	بومبا، چوڭ، كۆپ؛ بومبا شەكلىدە ئىشلەنگەن تۇڭ
bok etmek	بۇزماق، قالايمىقان قىلماق	bombacı	بومبا پارتىلاتقۇچى، بومبا ياسىغۇچى
bok püsür	بىزار قىلىدىغان ئىش	bombalamak	بومباردىمان قىلماق
boklamak	كىرلەشتۈرمەك، بىر ئىشنى يامان ئەھۋالغا چۈ-شۈرۈپ قويماق	bombardıman	بومباردىمان
boklanmak	كىرلەشتۈرۈلمەك؛ بۇزىۋېتىلمەك، قالايمىقان قىلىنماق	bombardıman uçağı	بومباردىمانچى ئايروپىلان
bokluk	سېسىقچىلىق؛ يامان ۋەزىيەت، يامان ئاقىۋەت؛ ھا-جەتخانا	bombardon	باس ماژور
boks	بوكس؛ قوتان، ئېغىل؛ دوختۇرخانىدىكى بىر كىشىلىك كېسەل ئۆيى	bombeli	تولغان، يوغان
boksit	ئاليۇمىن، ئاليۇمىن ئۈچ ئوكسىد	bombok	بەك ئەسكى، ئوسال
		bomboş	تامامەن بوش، پۈتۈنلەي بىكار
		bonbon	مېۋە مۇرابباسى
		boncuk	مۇنچاق، مارجان
		bonboncu	مېۋە مۇرابباسى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
		boncuklanmak	كۆز يېشى ۋە تەر تامچىلىرى مۇنچاق شە-كىلىدە توپلاشماق
		boncuk boncuk	تال-تال، مارجاندەك

bone	ئاياللارنىڭ ھەر خىل تىكىلگەن يۇمشاق باش كىيىمى	borş	سەي شورپىسى
bonfile	سرت گۆشى، ئومۇرتقا گۆشى	boru	نور، تۇرۇبا، كاناي
bonkör	ئافكۆڭۈل، ساپ دىل	borucu	تۇرۇبىچى، تۇرۇبىكەش، كانايچى
bonkörlük	ئافكۆڭۈللۈك، ساپ دىللىق	borumsu	نور شەكلىدە بولغان، تۇرۇبا شەكىللىك
bonmarşe	ئەرزان ماللار دۇكىنى، تۈرلۈك ماللار دۇكىنى	boru yolu	تۇرۇبا يولى
bono	تىلخەت	borulu	تۇرۇبىسى بار بولغان، تۇرۇبىلىق؛ تۇرۇبا شەكىللىك
bonservis	خىزمىتىدىن ئايرىلغان بىرىنىڭ خىزمىتىنى ياكى خىشى قىلغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بەرگەن خەت	bos	تۇرۇق، بەست
bop	تىككەن پۇل، دوغا تىككەن نەرسە	bostan	كۆكتاتلىق، كۆكتات ئۆستۈرىدىغان يەر؛ قوغۇنلۇق، قوغۇن-تاۋۇزنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى
bopstil	قۇرۇق سۆلەت بەگزادە	bostancı	كۆكتاتچى، قوغۇنچى، بوستانچى
bor	بوز يەر؛ دات، دۇغ؛ شاراب، ئۈزۈم ھارنىقى، ۋىنو؛ خىمىيىۋى ئېلىمىنت، بور	bostan korkuluğu	قارانچۇق
bora	قارا بوران	bostancılık	كۆكتاتچىلىق، كۆكتات تېرىش
borak	شورلۇق يەر	bostanlık	كۆتات ئېتىزى، كۆكتات تېرىشقا ماس كېلىدىغان يەر
boralı	ھەم سوغۇق ھەم قارا بورانلىق يامغۇر ياغقان	boş	بوش، قۇرۇق، بىلىمسىز؛ ئىشىسىز بىكارچى، يارىماس، كېرەكسىز؛ ئەھمىيەتسىز، تۇل (خوتۇن)، پايدىسىز
boran	بوران (يامغۇر بىلەن بىللە چىققان بوران)	boşalım	بوش قالماق، ئىچىدە ھېچنەرسە قالماسلىق، قۇ-رۇقدىلىق قېلىش
borani	بىر خىل تاماقنىڭ ئىسمى	boşalmak	بوش، قۇرۇق
borat	بورىك كىسلاتا، بورات كىسلاتا	boşaltaç	گاز چىقىرىش پومپىسى
borazan	كاناي، گۈدۈك؛ كانايچى	boşaltı	بوشتىش، قۇرۇقداش؛ قالدۇق ماددا
borazancıbaşı	بىر مۇنچە نەي چالغۇچىلارغا باشچىلىق قىلغۇچى باش نەيچى	boşaltım	ھەزىمىدىن كېيىن ئۈچەيلەردە قالغان قالدۇقلارنىڭ، سۈيىدۈكنىڭ ۋە تۈكۈرۈك، ماڭقا، تەر قاتارلىقلارنىڭ ۋۇجۇدىتىن سىرتقا چىقىرىلىشى
borç	بۇرچ، مەجبۇرىيەت، ۋەزىپە؛ قەرز، ئارىيەت، ئۆتنە	boşaltmak	بوشتاتماق، بىكار قىلماق؛ بىر نەرسىنى باشقا نەرسىگە يۆتكىمەك، ئورنىنى يۆتكىمەك؛ ئارقا-ئارقىدىن ئوق چىقارماق
borçlanılmak	قەرز بولماق	boşaltmaq	ئەر خوتۇندىن ئاجراشماق؛ ۋاز كەچمەك، ئەھمىيە-تسىز دەپ قارىماق
borçlandırılmak	قەرز قىلماق	boşanmak	ئەر خوتۇندىن ئاجراشماق؛ تېز قۇتۇلماق؛ ئۇن سېلىپ يىغىلماق؛ دەرد تۆكمەك؛ بۇلدۇقلاپ ئاقماق
borçlanmak	قەرز بولماق	boşatmak	بوش قىلماق
borçsuz	قەرزسىز، قەرزى بولمىغان	boşboğaz	ئاغزى بوش، سىر ساقلىيالمايدىغان
borçlu	قەرزدار، قەرز ئالغان	boşlamak	تاشلىۋەتمەك، بېپەرۋالىق قىلماق، ئەھمىيەت بە-رمەسلىك
borda	كېمىنىڭ يان تەرىپى	boşluk	بوشلۇق، بىكارچىلىق، كاۋاكلىق؛ چوڭقۇرلۇق، ئويما-نلىق، قىسلىق
bordo	فرانسۇزلارنىڭ داڭلىق ۋىنوسى	boşnak	بوسنا خەلقى ۋە شۇ نەسەبتىن بولغان كىشى
bordro	جەدۋەل	boşnakça	بوسنا مۇسۇلمانلىرى ئىشلىتىدىغان تىل
bordür	پىيادىلەر يولىنىڭ قىرغاقلىرىدىكى تاشلار كىيىملەر-نىڭ قىرغاق بېزەكلىرى	boşta gezmek	ئىشىسىز بولۇش
borik asit	بورىك كىسلاتا، بورات كىسلاتا		
borik	بورىك، بورلۇق		
borina	يەلكەن ئارغامچىسى		
bornoz	مۇنچا كىيىمى، سۇ ئۈزۈش كىيىمى		
borsa	بازار، ئېلىش-سېتىش قىلىدىغان يەر، پايچېك بازىرى		
borsacı	پايچېك ئوينىغۇچى، ئاكسىيە ۋاستىچىسى، پايچېكى دەللالى		

boşta	ئىشىنىش	boynuzlamak	مۇڭگۈز بىلەن ئۇرۇش، ئۇسۇش
boşuna	بىكارغا، بوشقا، قۇرۇق يەرگە، بەھودە	boynuzlanmak	مۇڭگۈزنى چىقماق
boşta güzeli	سېرىق چاچلىق، قىزىل مەڭگىزلىك، ئاي	boynuzlu teke	مۇڭگۈز لۈك ئۆچكە
botanik	يۈزلۈك گۈزەل	boynuzlatmak	مۇڭگۈزنى بىلەن ئۇسۇتمەك
botanikçi	بوتانىكا ئۆسۈملۈك ئىلمى	boynuzlu	مۇڭگۈز لۈك
bot	بوتانىك، ئۆسۈملۈك ئىلمى تەتقىقاتچىسى	boynuzsuz	مۇڭگۈزسىز
bot	ئۇزۇن قونچلىق ئۆتۈك	boynuzotu	ھېلىبېرىن (ئۆسۈملۈك)؛
boy	كېمە، قېيىق	boyun bağı	گالستۇك
boy abdesti	قەبىلە، ئايماق؛ ئوغۇزلارنىڭ مۇھىم بىر جامائىتى؛ بوي، ئېگىزلىك، ئەن، ئۇزۇنلۇق	boyun	بويۇن، نەرسىلەرنىڭ بويىنى؛ گەردەن، پاتاڭ
boya	غۇسلى تاھارەت	boyuna	بويىغا، ئۆزلۈكسىز، داۋاملىق تۈردە، توختىماستىن
boyaacı	بويىق، رەڭ، سىياھ؛ ساختىلىق	boyunca	بويىغا، ئۇزۇتسىغا، ئېنىگە تىك ھالدا
boyaçılık	بويىقچى، ئاقلامچى، ھاكىچى	boyunduruk	بويۇنتۇرۇق، زۇلۇم، ئاسارەت
boyahane	بويىقچىلىق، مايلامچىلىق	boyunduruklu	بويۇنتۇرۇق سېلىنغان، زۇلۇم ئاستىدا قالغان
boyalamak	بويىقچى دۇكىنى	boyunlu	بويىنى بار، بويىنى يوغان
boyalanmak	بويىماق، سىرلىماق، رەڭ بەرمەك	boyunluk	شارپا
boyalanmak	بويىق بېرىلمەك، رەڭ بېرىلمەك، سىرلىتماق	boyunsuz	بويىنى يوق، بويىنى قىسقا
boyalı	بويىقچىلىق، مايلامچىلىق	boyunşak	بويۇنتۇرۇق (كالىنىڭ)
boyama	بويىقچى دۇكىنى	boyut	ئۇزۇنلۇق، كەڭلىك، قېلىنلىق، ئۆلچەم، رازمېر؛ فورمات؛ سەۋىيە، دەرىجە
boyamak	بويىماق، سىرلىماق، رەڭ بەرمەك	boyutlu	رازمېرلىق، فورماتلىق، سەۋىيەلىك، دەرىجىلىك، ئۇزۇنلۇققا ئىگە، كەڭلىكتە
boyanmak	بويىماق، سىرلىماق، رەڭ بېرىلمەك	boz	بوز، كۈلرەڭ؛ ئېچىلمىغان، ساپان تەگمىگەن
boyasız	بويىلمىغان، سىرلىنمىغان	boza	بوزا (ئىچىملىك)
boyatmak	بويىتماق، سىرلىتماق، ئاقارتماق	bozacı	بوزا ياساپ ساتقۇچى، بوزچى
boyca	بىردىن-بىردىن، تۈپتىن، پۈتۈنلەي	bozacılık	بوزا تىجارىتى
boydan boya	بىر ئۇچىدىن يەنە بىر ئۇچىغىچە	bozahane	بوزا زاۋۇتى، بوزا ياسىلىدىغان يەر
boydaş	بويىداش، بويى تەڭ، قۇرداش	bozarmak	كۈل رەڭگە كىرمەك؛ نومۇس قىلماق، ئۇيالماق
boycot	بايقۇت (نارازىلىق بىلدۈرۈش، ئالاقىنى ئۈزۈش، مۇ-ناسىۋەتنى ئۈزۈش)؛	bozbakkal	قوڭۇر ئالا تۇردۇس قۇشى
boycot etmek	بايقۇت قىلماق، مۇناسىۋەتنى ئۈزۈمەك، سېتىۋېلىشنى رەت قىلماق	bozayı	كۈلرەڭ ئېيىق
boylam	ئۇزۇنلۇق مېردىئان	bozca	رەڭگى بوزراق، بوز يەر
boylamak	قاچماق، سوقۇنماق، يوشۇرۇنماق، مۆكۈنمەك؛ يولنى ئۇزارتماق، بويلىماق، ئۆلمەك	bozdoğan	قارىچۇغا؛ گۈرزە
boylanmak	يوشۇرۇنۇش، مۆكۈنۈش، پارخانا	bozdurmak	بوز ھالغا كەلتۈرمەك؛ پۇلنى پارچىلاتماق
boylar	پارخانا	bozdurulmak	بوز ھالغا كەلتۈرۈلمەك
boylu	بويلىق، ئېگىز؛ باشقىلاردىن ئېگىز	bozgun	بۇزغۇنلۇق، پىتىرغانلىق؛ تىرىپىرەن بولماقلىق، پەرىشانلىق
boylu boslu	ئىنچىكە ھەم ئۇزۇن، ئۇزۇن بويلىق، بەستىلىك	bozguncu	بۇزغۇنچى
boyna	قېيىق پالىقى؛ كىچىك قېيىق	bozgunculuk	بۇزغۇنچىلىق
boysuz	پاكار، قىسقا	bozgun yemek	بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىماق، توزۇپ كەتمەك،

bozkır	چۆل، جەزىرە	böcek kabuğu	زىغىررەڭ
bozkırdoğanı	يايلاق قۇرغۇبى	böcekhane	پىلە بېقىش ئۆيى
bozkır kedisi	چۆل-جەزىرلەردە ياشايدىغان ياۋايى مۈ-شۈك	böceklenmek	قۇرتلىماق، قۇرت چۈشمەك
bozrak	كۈل رەڭ؛ تۈرك خەلق مۇزىكىسىنىڭ بىر تۈرى؛ خەلق قوشاقلرىدىن بىر تۈرى	böcekler	قۇرتلار
bozlamak	بوزلىماق (تۆگە)؛ يىغلىماق، ئاھ-پەرياد ئۇرماق	böcekli	قۇرت چۈشكەن، ئىچىدە قۇرت بولغان
bozlatmak	يىغلاتماق، بوزلاتماق	böceklilik	پىلە باقىدىغان ئۆي، پىلىخانا
bozma	بۇزۇش، ئۆزگەرتىپ ئىشلەش	böcek savar	ئۆيىدىكى قۇرت-قوڭغۇز ۋە ھاشاراتلارنى يۈ-قىتىشتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب
bozmacı	كونا ماللارنى ئۆزگەرتىپ ساتقۇچى	böcü	ھاشارات، قۇرت-قوڭغۇز
bozmak	بۇزماق؛ پۈتۈن پۇلنى پارچىلىماق، بىتچىت قىلماق، تىرىپىرەن قىلماق؛ ئەقلىنى يوقاتماق؛ پاساڭ قىلماق؛ قىزلىقنى بۇزماق	böcül böcül	ئوڭ-سولغا قاراپ، كۆز قارىچۇقنى چۆر-گىلىتىپ
bozucu	زىيانلىق، بۇزغۇچى، ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدىغان؛ جاننى ئالىدىغان	bög	ئۆمۈچۈكنىڭ بىر تۈرى
bozrak	بوزراق، بوزارغان، كۈلرەڭ	bögür	ئادەمنىڭ ئىككى بېقىنى، باغرى
bozuk	بۇزۇق، بۇزۇلغان؛ يالاق، سېسىق؛ رەتسىز، پۇراپ قالغان، نىقسىپ قالغان، سېسىپ قالغان؛ ناچار، ئەسكى قالايمىقان، تەرتىپسىز، بۇزۇلغان تەرتىپ	bögürmek	توۋلىماق، مۇرىمەك، بوزلىماق، ھۆركىرمەك، ھاڭگىرىماق
bozuk düzen	بۇزۇقلۇق	bögürtlenlik	ھۆركىرىدىغان ھايۋانلار كۆپ بولغان يەر
bozukluk	بۇزۇلماق، ئاجىزلاشماق، كۈچتىن قالماق، سالامە-تلىكىنى يوقاتماق؛ سېسىپ قالماق، پالغىداپ قالماق؛ قىممىتىنى يوقاتماق، كۇرسىنى چۈشۈرمەك؛ ئاچچىقلانماق	bögürtmek	ۋارقىراتماق، مۇرەتمەك، ھۆركىرمەك، توۋلا-تماق
bozuluş	بۇزۇلۇش، بۇزۇلۇش شەكلى	bögürtü	مۇرىگەن ئاۋاز
bozum	بۇزماق ئىشى، بۇزۇش؛ مۇشكۈل ئەھۋالدا قالغان	böke	پالۋان، باتۇر، يولباشچى، چىمپيون، ئوزغۇن
bozuntu	بۇزۇلغان بىر نەرسىنىڭ قالغان پارچىلىرى	bökellik	باتۇرلۇق، پالۋانلىق، چىمپيونلۇق
bozuşmak	دوستلۇقى بۇزۇلماق، ئارىسى يىراقلاشماق، يىرا-قلاشماق	böldürmek	بۆلدۈرمەك، پارچىلاتماق
bozuşuk	قاتمال ئەھۋالغا چۈشكەن، يۈز ئۆرۈشكەن	böle	بىر نەۋرە ئاكا
boz yel	چاقپەلەك، شامالدۇرغۇچ	bölen	بۆلۈش (ماتېماتىكا) تەقسىم
böbrek	بۆرەك	bölge	رايون، ۋۇجۇدنىڭ بىر قىسمى
böbür	پروكاۋىيە توشقىنى؛ ئىپتىخار، پەخىر، غورۇر	bölgecilik	رايونچىلىق، رايون ئايرىمچىلىقى، يەر ئاير-مىچىلىقى
böbürlemek	كۆرەڭلىمەك، ھاكاۋۇرلۇق قىلماق، غورۇر-لانماق، پەخىرلەنمەك	bölgesel	رايونغا مۇناسىۋەتلىك رايونلۇق، رايونغا ئائىت
böcek	ئۇششاق ھاشارات	bölgelemek	رايونلارغا بۆلمەك
böbreksi	بۆرەك شەكىللىك	bölme	بۆلۈش، ئايرىش، تەقسىم قىلىش، ئۆلەشتۈرۈش؛ كا-رىدور، زال؛ توسۇق يەر؛ ئۆيىنىڭ مۇنچىسى؛ تەقسىم بۆلۈش بەلگىسى
böbürtü	ئىپتىخار، پەخىر، غورۇر	bölme işareti	بۆلمەك، تەقسىم قىلماق، پارچىلىماق؛ ئۆلەشتۈرمەك؛ ئۆچلەشتۈرمەك، بىر-بىرىدىن ئايرىماق، دۈشمەنلەشتۈرمەك
böcek başı	ئوسمانلى دەۋرىدىكى ساقچىلار باشلىقى	bölüm	بۆلۈش، تەقسىم
böcekçil	ھاشاراتخور، قۇرتخور؛ ھاشاراتلارنىڭ تېنىدە ياشاپ	bölük	قىسىم، تۈركۈم، توپ؛ ھۇجرا، مەخسۇس ئۆي
		bölük bölük	تۈركۈم-تۈركۈم
		bölük pörçük	چېچىلاڭغۇ، تارقاق

bölüm	بۆلۈمگۈچى، كۈچ تەقسىماتى؛ بۆلۈم، قىسىم؛ چاغ، دەۋر	branda	سەگەنچەك
bölümlemək	تۈرلەرگە ئايرىماق، تىپلەرگە ئايرىماق	branş	تارماق، شۆبە، بۆلۈم، شاخ
bölümlendirmek	بۆلۈملەرگە بۆلمەك، بۆلۈملەندۈرمەك	bravo	ئاپىزىن، ناھايىتى ياخشى
bölünen	بۆلۈنگەن (سان)	bre	ھەي، ئەي دېگەن مەنىدە، «بە» نىڭ ئورنىدا يەنە «ۋاي» دېگەن مەنىلەردە ئىشلىتىلىدۇ
bölüngü	بىر تۈركۈم، پارچە، ئۇۋاق؛ گۈرۈھ، مەزھەپ، ئىلمىي ئېقىم، ئېقىم	brazil	پۇرچاق ئائىلىسىدىكى بەزى دەرەخلەرنىڭ قىزىل بوياق چىقىدىغان ئوتۇنى
bölünmek	بۆلۈنمەك؛ ئايرىم بولماق، مۇستەقىل بولماق	brıçka	پەيتۇن
bölünmez	بۆلۈنمەيدىغان، ئايرىلماس، ئاجرايمايدىغان	brıç	بىر خىل قارتا ئوبۇنى؛ كۆۋرۈك
bölüntü	بىر تۈركۈم، پارچە، ئۇۋاق، قىسىم (كىتابنىڭ)؛ گۈرۈھ، مەزھەپ، ئىلمىي ئېقىم، ئېقىم	brifing	مەخسۇس تېما ئۈستىدە ئېچىلغان ئاخباراتچىلار يىغىنى
bölünüş	بۆلۈنۈش، پارچىلىنىش، ئاجرىلىش	brik	ئىككى تۈۋرۈكلۈك، بىر قانچە توپ توشۇيالايدىغان كېمە
bölüşmek	بۆلۈشمەك، ئۆلۈشمەك، تەقسىم قىلىشماق	briket	كۆمۈر توپىسىدىن ياسالغان يېقىلغۇ
bölüştürmek	ئۆلەشتۈرمەك، تەقسىم قىلماق	briz	سەلكن شامال؛ مەيىن شامال
bölüşüm	ئايرىلىش، تەقسىملىنىش	brizbiz	دېرىزىنىڭ چۆرىسىگە ئىچىدىن تۇتۇلىدىغان ئىنچىكە پەردە
bölücü	بۆلگۈچى، تەقسىم قىلغۇچى بۇزغۇنچى، پىتنە-پا-ساتچى، مۇناپىق	brokar	يىپەك رەخت
bölüt	ھالقا، بوغۇم	brom	بروم
bön	مۆڭ، ئەخمەق، ئەقىلسىز، گالۋاڭ	bronş	كاناي شاخچىلىرى
bönce	ئەخمەقلەرچە، ئەقىلسىزلىرىچە، گالۋاڭلارچە	bronşit	كانايچە ياللۇغى
bönleşmek	ھاڭۋىقىپ تۇرۇش، گاڭگىراپ تۇرۇپ قېلىش، ئېسىنى يوقىتىش	bronz	برونزا، مىس، قوغۇشۇن، قەلەي ۋە ئاليۇمىن قېتىشمىسى
bönlük	گومۇشلۇق، دۆتلۈك، مۆڭلۈك	broş	زىننەتلىك بۇلاپكا
börek	خوشاڭ، پۆرە، ئىچىگە قىيما سېلىپ پىشۇرۇلغان تۈرمە تاماق	broşür	رىسالە، تەشۋىقات قەغىزى
börekçi	خوشاڭ ياكى پۆرە ساتقۇچى	brovning	بروۋنىڭ تاپانچىسى
börk	بۆك، دوپپا	bröve	شاھادەتنامە، گۇۋاھنامە
börkenek	ئىككىنچى ئاشقازان؛ كونۇسىمان بۆك	brülör	گورېلكا، كۆيدۈرگۈچ، سەرەڭگە
börtmek	چالا پىشماق	brüt	ئارىلىقى كېسىلمىگەن پۇل
börttürmek	ئاز قورۇپ پىشۇرماق	bu	بۇ
börtük	قاينىتىلىپ ياكى ئوتتا قىزارتىلىپ پىشۇرماقچى بولغان نەرسە	bu arada	بۇ ۋاقىتلاردا، بىر ۋاقىتتا، بىرلا ۋاقىتتا؛ بىللە، تەڭ
bösmek	بىر ماددىنىڭ گاز ھالەتكە كېلىپ پارتىلىشى	bu sefer	بۇ قېتىم، بۇ نۆۋەت
böyle	بۇنداق، بۇنىڭغا ئوخشاش؛ شۇنىڭ بىلەن، شۇنداق قىلىپ	bu yüzden	بۇ سەۋەبتىن
böylece	مۇشۇنداق قىلىپ، بۇنداق قىلىپ	buat	يادرو، ئۆزەك، مەركەز
böylelikle	مۇشۇنداق قىلىپ، بۇنداق قىلىپ	bubi	بومبا
böylesine	مۇشۇنداق قىلىپ، بۇنداق قىلىپ	bucak bucak	ھەممە يەردىن
brahman	براھمى يېزىقى	bucak	بۇرچەك، بۇلۇڭ؛ يېزا، كەنت
brakisefal	كەم ئەقىل	buçuk	يېرىم
		buçuklu	يېرىم مىقداردا
		budak	پۇتاخ، شاخ
		budaklanmak	پۇتاقلىنماق، شاخلىنماق

budaklı	پۇتاقلىق، شاخچىلىق	buhurcu	ئىسرىق ياكى كۈجە ساتقۇچى
budaksız	پۇتاقسىز، شاخسىز، شاخچىسىز	buhurdan	ئىسرىقدان
budala	مۆڭ، ئەخمەق، دۆت، كالۋا، گالۋاڭ؛ بىر نەرسىگە قارىغۇلارچە بېرىلىپ كېتىدىغان	buji	چاقماق، ئوت ئالدۇرغۇچ، ئۇچقۇنلاتقۇچ
budama	پۇتاش، كەسلەش	bukağı	كشەن، ئىشكەل
budamak	پۇتماق، كەسلەمەك؛ كالتىلاتماق، كېمەيتەمەك؛ ئوتماق	bukalemun	خامبىلىئون
budanmak	پۇتالماق، كەسلەنمەك	buhurlamak	ئىسرىق ياقماق، كۈجە ياقماق
budist	بۇددىست	buhurumeryem	توشقانگۈل ئۇرۇقىدىشىغا تەۋە ئۆسۈ - ملۇكلەر
budizm	بۇددىزىم	bukağı	كشەن، ئىشكەل؛ چۈشەك، چېدەر (ئاتنىڭ)
budun	قەۋم	bukağılamak	كشەنلىمەك، ئىشكەللىمەك، ئىشكەل سا - لىماق
budun betimi	ئىرق تەزكىرىسى، ئېتنوگرافىيە	bukağılatmak	كشەنلەتمەك، ئىشكەللەتمەك
budun bilimi	ئىرقشۇناسلىق، ئېتنولوگىيە، راتسئولوگىيە	bukağılı	كشەنلەنگەن، ئىشكەللەنگەن
budunsal	ئېتنولوگىيەلىك، راتسئولوگىيەلىك	bukağılık	ئوشۇق بوغۇمى، ئوشۇق، ئارقا تاپان
bufa	بوفا (يىلان بېلىققا ئوخشايدىغان گۆشى تاتلىق بىر خىل بېلىق)؛	bukanak	پۇت
bugün	بۈگۈن	buke	خۇشپۇراق، گۈزەل پۇراق
bugün yarım	يېقىندىن بۇيان، يېقىندىن بېرى؛ يېقىنقى چاغلاردا	buket	گۈل دەستىسى
bugünkü	بۈگۈنكى، ھازىرقى، يېقىندىن بۇيانقى	bukle	چاچ تۇرۇمى، چاچ يۆگىمى
bugünlerde	بۇ كۈنلەردە، يېقىنلاردا، يېقىنقى كۈنلەردە	bukleli	يۆگەلگەن، تۈرۈلگەن، يۆگىمەچ شەكلىدىكى
bugünlük	بۈگۈنلۈك	bukran	ئېگەر - توقۇم ياسىغۇچىلار ئىشلىتىدىغان قىل
buğday	بۇغداي	bula	تاغنىڭ ئايالى، يەڭگە
buğdaygiller	بۇغداي ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈكلەر	bulada	چۈجە توخۇ
buğdaysı	بۇغدايغا ئوخشاش	bulak	بۇلاق
buğra	بۇرغا تۆگە، ئىككى لوكىلىق تۆگە	bulama	شىرنە، ئوغۇز سۈت، ئوغۇز سۈتتىن ياسالغان شىرنە
buğu	پار، ھور	bulamaç	بولماق، سۇيۇق خېمىر
buğu kebabı	ھوردا پىشۇرۇلغان كاۋاپ	bulamak	مىلەشتۈرمەك، بۇلغىماق، پاسكىنا قىلماق
buğulamak	ھور بىلەن پاكىزلىماق؛ ھوردا پىشۇرماق	bulandırıcı	مىلەشتۈرىدىغان، بۇلغىيدىغان، پاسكىنا قىلىدىغان
buğulanmak	ھورلانماق، پارلانماق	bulandırılmak	بۇلغىماق، مىلەشتۈرمەك، پاسكىنا قىلماق
buğulu	پارلانغان، ھورلانغان؛ خىرەلەشكەن، تۇتۇقلاشقان	bulanık	بۇلغانغان، لېيىپ كەتكەن، مۇرەككەپ، مۇجىمەل
buğur	بۇغرا، ئەركەك تۆگە	bulanmak	مىلەنمەك، بۇلغانماق، پاسكىنا بولماق، كىرلەشمەك؛ ئېلىشماق
buhar	ھور، پار	bulantı	داغ، كىر، پاسكىنا نەرسە، ئىپلاس نەرسە
buhara	بۇخارا	bulaşık	بۇلغانغان، پاسكىنا بولغان، يۇقۇملۇق
buharlaşmak	ھورغا ئايلىنماق، پارغا ئايلىنماق	bulaşmak	بۇلغاشماق، كىرلەشمەك، چاپلاشماق؛ يۇقماق؛ مۇشكۈل ئىشقا كىرىشمەك
buharlı	ھورلۇق، پارلىق، پار بىلەن ئىشلەيدىغان	buldok	ئىتنىڭ بىر تۈرى
buhran	بۆھران، كىرىزىس	bulaştırmak	بۇلغاشتۇرماق، مىلەشتۈرمەك؛ كىرلەشتۈرمەك؛ چاپلاشتۇرماق، يۇقۇتۇرماق
buhranlı	خەتەرلىك	buldozer	توپا تۇرتۇش ماشىنىسى
buhur	ئىسرىق، كۈجە؛ ئەركەك يىلان		

buldumcuk	كېيىن كۆرۈش	buna	بۇنىڭغا
buldurmak	تاپقۇزماق	bunak	گومۇش، دېۋەك، ھاڭۋاقتى
Bulgar	بۇلغار، بۇلغار بېيلىك، بۇلغارىيە	bunaklık	ئەقلىدىن ئازغانلىق، ئالچىغانلىق
bulgarca	بۇلغارچە، بۇلغار تىلى	bunalmak	دېمى سىقىلماق، ئىچى پۇشماق، بىئارام بولماق
bulgari	تۆت تارلىق كىچىك تەمبۈر	bunalım	كىرىزىس؛ كېسىلى ئېغىرلىشىش؛ كاساتلىق، كاساتلىشىش؛ پەرىشانلىق
bulgaristan	بۇلغارىستان، بۇلغارىيە	bunalımlı	كىرىزىسلىق، قىيىنچىلىقتا قالغان؛ كېسىلى ئېغىرلاشقان؛ كاساتلاشقان
bulgu	ئىجاد، كەشپ، يارىتىش	bunalıtı	زېرىكىشلىك، ئىچىنى پۇشۇرىدىغان
bulgur	بۇلغۇر	bunaltmak	دېمىنى سىقىماق، ئىچىنى پۇشۇرماق، بىئارام قىلماق
bulgusal	ئىلھاملاندۇرۇلغان، قوزغىتىلغان	bunamak	ئەقلىدىن ئاداشماق، ئازماق
bullak	ئالا-بۇلا، رەڭگارەڭ	bunama	ئەقلىدىن ئادىشىش، ئېزىش
bulmaca	تېپىشماق (گېزىت-ژۇرناللارغا بېسىلغان)	bunca	بۇنچە، شۇنچە، بۇقەدەر، شۇقەدەر، شۇنچىلىك
bulmak	تاپماق، ئۇچراشماق، بارماق، يەتمەك؛ بىلمەك، چۈشەنمەك، ئۇقماق؛ كەشپ قىلماق، ئىجاد قىلماق؛ تاللىماق، تارتماق، چەكمەك؛ ئارتماق، يۈكلىمەك	buncağız	بۇنىڭغا ئوخشاش
bulucu	تاپقۇچى، ئىزدەپ تاپىدىغان؛ ئېلىكتىر دولقۇنىدىن خەۋەر بېرىدىغان ئەسۋاب	bunda	بۇنىڭدا
bulüğ	بالاغەتكە يەتكەن، بالغ بولغان	bundan	بۇنىڭدىن
bulunç	ئىنساپ، ۋىجدان	bundan böyle	بۇنىڭدىن كېيىن
bulunmak	تېپىلماق، ياردىمى تەگمەك؛ بىر يەردە ھازىر بولماق، قىلماق	bungalov	ياغاچتىن ياسالغان بىر قەۋەتلىك ئۆي
buluntu	كەشپىيات، تېپىلغان ئەسەر؛ كوچىدىن تېپىلغان بالا	bungun	ئازابلانغان، مەيۈس، غەمكىن؛ قايغۇلۇق
buluş	تېپىش، يارىتىش؛ كەشپ، ئىجاد؛ ئاسانلىقچە بىلىن-مەس نەرسە، تېپىشماق	bungunluk	ئازابلانغۇ، غەم-ئەندىشە، قايغۇ
buluşmak	ئۇچراشماق، كۆرۈشمەك، بىر پىكىرگە كەلمەك	bunlar	بۇلار، ئۇلار
buluşturmak	كۆرۈشتۈرمەك، ئۇچراشتۇرماق، يېتىشتۈرمەك	bunluk	كىرىزىس؛ كېسىلى ئېغىرلىشىش؛ كاساتلىق، كاسا-تلىشىش؛ پەرىشانلىق
bulut	بۇلۇت؛ بەك مەست، غەرق مەست	bunmak	نارازىلىق، نارازى بولماق، رازى بولماسلىق؛ خۇشى بولماسلىق، ياقتۇرماسلىق
bulutlanmak	بۇلۇتلانماق، بۇلۇت قاپلىماق؛ غۇۋا كۆرۈنمەك، تۇتۇق كۆرۈنمەك	bura	بۇ يەر
bulutlu	بۇلۇتلۇق، تۇتۇق	buracıkta	بۇ يەردە
bulutsu	تۇمانلىق	burada	بۇ يەردە
bulutsuz	بۇلۇتسىز	buradan	بۇ يەردىن
bulvar	دەرەخ سايە تاشلاپ تۇرغان چوڭ يول (شەھەر ئىچىدىكى)؛	buragañ	دەھشەتلىك بوران، ئوراگان
bumbar	ياغلىق ئۇچەي، ھېسىپ قاتارلىق يېمەكلىكلەر؛ مېلەڭزە، قىشلىق ئىشك پەردىسى	buralı	بۇ يەرلىك بۇ يەردە ياشاۋاتقان دېگەن مەنىدە
bumbuz	مۇزدەك، ناھايىتى سوغۇق	buram buram	ئىنتايىن كۆپ (نۇمان، پۇراق دېگەندەك ھاۋادا تارقىلىدىغان نەرسىلەر ئۈچۈن)؛
bumlamak	پارتىلىماق، ئېتىلماق (ماشىنا چاقنىڭ)	burası	بۇ يەر
bun	دەرد-ئەلەم، قىيىنچىلىق؛ بوھران، كىرىزىس، كاساتچىلىق	burcu	خۇشبۇي، خۇشپۇراق، يېقىملىق ھىد
		burcu burcu	قەدىمكى قەلئەلەرنىڭ ئىچىدە ياكى يان تەرىپىدە
			بولىدىغان ئېگىز پوتەي؛ كائىناتتا ئورۇن ئالغان 12 تاقىم

burcumak	خۇشپۇراق چىقارماق، خۇشپۇراق چاچماق	buruntu	سانجىق، مۇجۇق تولغاق قورساق ئاغرىقى
burç	يۇلتۇزلار تۈركۈمى، بۇرج	buruş buruş	پۈرۈشكەن، پۈكلەشكەن، پۈرلەشكەن، قو- رۇلغان، قورۇق
burçak	پۇرچاق	buruşmak	پۈرۈشمەك، پۈرلەشمەك، تۈگۈلمەك قورۇلماق، قورۇق چۈشمەك
burgacık	قاينام؛ ئۆشكە؛ ئەگرى-بۈگرى	buruşturmak	پۈرلەشتۈرمەك، پۈرۈشتۈرمەك
burgaç	قاينام، قويۇن	buruşuk	پۈرۈشكەن، پۈكلەشكەن، پۈرلەشكەن، قورۇلغان، قورۇق
burgata	ئارغامچىنىڭ ئايلىنىمى ئۇزۇنلۇقى	busbulanık	مەينەتلەشكەن، پاسكىنالاشقان، كىرلەشكەن
burgu	بۇرغا، ئۆشكە، سۈمبە	bus	باش سىم؛ غول لىنىيە
burgulamak	بۇرغىلىماق، ئۆشكىلىمەك، ئۆشكە بىلەن تە- شمەك	buse	سۆيۈش
burgulanmak	بۇرغىلانماق، ئۆشكىلەنمەك	buselik	ئاھاڭ، كۈي، مۇقام
burgusuz	بۇرغىسىز، ئۆشكىسىز	but	يوغان يوتا، ساغرا (ھايۋاننىڭ)
burhan	ئىسپات، دەلىل	butik	كىيىم-كېچەك دۇكىنى
burjuva	بۇرژۇئا	butlan	ئۈنۈمسىزلىك، پايدىسىزلىق؛ خاتالىق
burjuvazi	بۇرژۇئا، بۇرژۇئازىيە سىنىپى	buton	كونۇپكا
burkmak	بۇرماق، تولغىماق، تولغىنىپ ئاغرىماق	buut	ئۇزۇنلۇق، كەڭلىك
burkulmak	پۈكۈلمەك، بۇرالماق، تولغانماق، قايرىلماق؛ ئېگىلمەك، ئېگىلىپ كەتمەك؛ سۈنۈپ كەتمەك، سۈنماق، ئۈشتۈلماق	buydurmak	توڭلاتماق، مۇزلاتماق
burma	بۇرما، بۇراش، تولغاش؛ پىچىش، ئاختا قىلىش؛ تو- لغاق (ئاغرىق)؛	buymak	توڭلاپ ئۆلمەك ئۈششۈمەك
burmak	بۇرماق، تولغىماق، تولغىنىپ ئاغرىماق	buyot	گىرىلكا
burnaz	ئىلمەك بۇرۇن، بۈركۈت بۇرۇن، يوغان ۋە ئۇزۇن بۇرۇنلۇق	buyruk	بۇيرىماق، بۇيرۇق بەرمەك، ئەمىر بەرمەك؛ ۋەزىپە تاپشۇرماق، تەكلىپ قىلماق بۇيرۇق، ئەمىر، پەرمان
burs	ئوقۇش ياردەم پۇلى؛ بۇ مەقسەت ئۈچۈن ئايرىلغان پۇل	buyrukçu	بۇيرۇقچى، بۇيرۇق چۈشۈرگۈچى، پەرمانچى
burtlak	چاتقاللىق	buyrukçuluk	بۇيرۇقچىلىق، پەرمانچىلىق
buruk	بۇرۇلماق، تولغانماق، تولغاق تۇتماق؛ باتىنماق	buyrultu	ئەمىر، پەرمان، پادىشاھنىڭ ئەمرى
burulmak	بۇرۇلماق، تولغانماق	buyrulmak	بۇيرۇق بېرىلمەك، ئەمىر بېرىلمەك؛ ۋەزىپە تاپشۇرماق، تەكلىپ قىلماق
burun	بۇرۇن	buyurmak	بۇيرىماق، بۇيرۇق بەرمەك، ئەمىر بەرمەك؛ ۋەزىپە تاپشۇرماق، تەكلىپ قىلماق
burunlu	مەلۇم شەكىللىك بۇرۇنغا ئىگە بولغان	buyuru	بۇيرۇق، ئەمىر
burun otu	ناس، ناسۋال	buz	مۇز، سوغۇق مۇناسىۋەت قىلىدىغان ئادەم، يامان تەسىر بېرىدىغان نەرسە
burunsak	ئۇلغۇر	buzağı	سۈتتىن ئايرىلغان موزاي
burunsuz	بۇرنى يوق؛ پۇراش ئىقتىدارى بولمىغان	buzağılamak	موزايلىماق
buru	سانجىق، تولغاق	buzcu	مۇزچى، مۇز ساتىدىغان ئادەم
burunlamak	بوزەك قىلماق، ئانىي تاپماق، خارلىماق، خورلىماق، زۇلۇم سالماق؛ ئۆزىنى بەك چوڭ تۇتماق؛ گىدىيۈلماق	buzdağı	قۇتۇپلاردا قار-مۇزلاردىن شەكىللەنگەن مۇز تېغى
burunduruk	ئېغىزدۇرۇق	buzdolabı	توڭلاتقۇ
burunluk	قوزا، ئوغلاق، موزاي، تايلاق قاتارلىقلارنىڭ ئانىسىنى ئېمىۋالماقلىق ئۈچۈن بۇرنىغا تارتىلغان توسالغۇ، بۇرۇنئاساق	buzhane	مۇزخانا، مۇز ئامبىرى
		buzkıran	مۇز يارغۇچى پاراخوت، مۇز يارار

buzlanmak	مۇزلىماق، مۇز تۇتماق، توڭلىماق	bülten	ئاخبارات، خەۋەر؛ يىغىن ژۇرنىلى، ئىلمىي ژۇرنال
buzlamak	مۇز تۇتماق، مۇز توڭلىماق	bünye	مېخانىزم، تۈزۈلۈش، قۇرۇلما، قۇرۇلۇش؛ بەدەن، تەن، جۇغ
buzlu	مۇز تۇتقان، مۇز توڭلىغان، مۇز باغلىغان؛ مۇزلىتىلغان، توڭلىتىلغان، سوۋۇتۇلغان	bürçük	پىشانىدىن چىقىپ قالغان چاچ؛ بۇدرە چاچ؛ تومۇر دەستىسى
buzluca	سۈزۈك بولمىغان ئەينەك، ئېلىۋىرور ئېكرانى	bürhan	دەلىل-ئىسپات، نەزەرىيە ئاساس
buzluğan	قارلىق تاغ چوققىسى	bürme	لىچەك، يۇپقا پەردە؛ ئىچ تامبال، ئىچ ئىشتان
buzluk	مۇزلۇق	büret	ئىچ قۇرۇلۇش (بەدەننىڭ)، بنا، قۇرۇلۇش
buzul	قار-مۇز تىزمىسى، قار-مۇز دەرياسى	bürgü	لىچەك، يۇپقا پەردە؛ گۈل يوپۇرمىقى رومال؛ باش ياغلىق، شارپا؛ ئورغۇچى يوپۇرماق
buzullaşmak	مۇزلۇققا ئايلىنماق	büro	ئىشخانا، بىۋرۇ، تارتىملىق شىرە
büçür	پەتەك، پاپا	bürokrasi	بىۋرۇكراتسىيە، تۈرچىلىك
büdü	يوتا، سان	bürkorat	بىۋرۇكرات، ھۆكۈمەت خادىمى، مەمۇر
büfe	قاچا-قۇمۇچ ئىشكابى؛ تۆمۈر يول بېكەتلىرىدىكى ئاشخانا؛ يېمەك-ئىچمەك شىرەسى؛ بۇفت (تاماق، سەرەڭگە، گېزىت ۋە باشقا نەرسە ساتىدىغان كىچىك دۇكان)؛	bürudet	سوغۇق، سوغۇقلۇق، نارازىلىق، قىيىنچىلىق، مۇ-شكۈللۈك
bügemek	توغان قۇرماق، توغان سالماق	bürülü	ئورالغان، يۆگەلگەن
büget	توغان كۆلچەك	bürüm	تۈرۈم، يۆگەم
büglü	ھەربىي كاناي	bürümcek	پۈركەنچە
bügrü	بۈگرى (ئەگرى-بۈگرى)	bürümçük	يېپەك رەخت؛ يېپەك غوزىسىغا ئوخشاپ كېتىدىغان نەرسە
bühtan	بۆھتان، قارا	bürüme	پۈركەش، ئوراش؛ ئېتىبارسىز، ئەھمىيەتسىز، ئۈ-نۈمسىز
bühtancı	بۆھتان چاپلىغۇچى، قارا چاپلىغۇچى	bürümek	ياپماق، قاپلىماق، پۈركمەك
bük	سۇ بويدىدىكى دەرەخلىك، قېلىن دەرەخلىك	bürünmek	قايسىلىماق، ئورالماق، پۈركەنمەك، تۈسكە كىر-مەك، ئۆز قىياپىتىگە كىرمەك
bükən	پۈكلەش مۇسكۇللىرى	büsbütün	پۈتۈنلەي، تامامەن، تەلتۆكۈس
büklük	مۇنبەت يەر، ئۈنۈملۈك ئېتىز	büst	بەل ئۈستى؛ ھەيكەل باش
büklüm	ئەگرى-بۈگرى، ئەگمەچ، قايرىماچ	bütan	ھىدروكاربون گازى
büklüm büklüm	قەۋەت-قەۋەت	bütçe	بۇدجەت، مال-مۈلۈك، دۇنيا، پۇل
bükme	پۈكۈش، قاتلاش	bütün	پۈتۈن، ھەممىسى، تامامەن، بارلىقى، بىر پۈتۈن
bükmek	پۈكمەك، قاتلىماق	bütüncül	پۈتۈن ھوقۇقنى ئۆزىگە مەركەزلەشتۈرگەن
büktürmek	پۈكتۈرمەك، قاتلاتماق	bütünlemek	تولۇقلىماق، پارچە پۇلنى پۈتۈن قىلماق
bükücü	پۈكىدىغان، قاتلايدىغان	bütünler	پۈتۈنلۈك، مۇكەممەللىك
büküç	پۈكۈك، قاتلاق	bütünleşmek	پۈتۈنلەشمەك، مۇكەممەللەشمەك
bükük	پۈكۈك، قاتلاق	bütünlük	پۈتۈنلۈك، مۇكەممەللىك
bükülgen	پۈكۈلگەن، قاتلانغان	büve	كۆكۈيۈن
bükülmek	پۈكۈلمەك، قاتلانماق؛ ئۆرۈلمەك، ئېشىلمەك، ئىگىرىلمەك، ئېگىلمەك	büvet	توغان
büküm	پۈكۈم، ئۆرۈم، قاتلام؛ قاتلىشىپ قالغان يەر، پۈ-كلنىپ قالغان يەر	büyü	سېھىر، سېھىرگەرلىك
bükünmek	پۈكۈلمەك، قاتلاشماق (ئۆزۈلۈكىدىن)	büyücek	خېلىلا چوڭ
büküntü	پۈكۈلگەن يەر، قاتلانغان يەر		
bülbül	بۈلبۈل، خۇش ئاۋاز		

büyücü	ئالدامچى، سېھىرلىك	büyüteç	چوڭايماق، ئۆسمەك، يېتىشمەك، كۈچەيمەك، ئىنا - ۋەت قازانماق، يېشى ئارتماق
büyük amiral	دېڭىز ئارمىيە بەش يۇلتۇزلۇق گېنېرالى	büyütme	چوڭايتىلماق، مۇبالىغە قىلىنماق
büyük	بۈيۈك، ئۇلۇغ، چوڭ، يوغان؛ ياشتا چوڭ، قېرى؛ كۆپ، نۇرغۇن	büyütücü	لۇپا ئەينەك
büyükane	چوڭئانا، يوغان؛ ياشتا چوڭ، قېرى؛ كۆپ، نۇرغۇن	büyütmek	چوڭايتماق، مۇبالىغە قىلماق، ئەۋج ئالدۇرماق، بېقىپ چوڭ قىلماق، ئۆستۈرمەك
büyükbaba	چوڭ دادا	büyütülmek	چوڭايتىلماق، مۇبالىغە قىلىنماق، ئۆستۈرۈلمەك
büyükbaş	يەتتە قاراچى، چوڭ چۆمۈچ يۇلتۇزى، يەتتە تىكەن يۇلتۇزى	büyütüş	چوڭايتىش، مۇبالىغە قىلىش، ئۆستۈرۈش
büyüklenmek	ئۆزىنى چوڭ تۇتماق، ماختانماق، كۆرە - گىلىمەك، چوڭچىلىق قىلماق	büz	بېتون تۇرۇبىسى
büyükelçi	باش ئەلچى	büzdürmek	كۆپەيتىمەك، چوڭايتماق، مۇبالىغە قىلماق، ئاشۇرۇۋەتمەك چوڭ كۆرسەتمەك
büyüklük	چوڭ سۈبەتلىك، ئۇلۇغلۇق، بۈيۈكلۈك	büzgen	قورۇغۇچى مۇسكۇل، پۈرمە مۇسكۇل
büyüksemek	ئارتۇقچە چوڭ كۆرسەتمەك، مۇبالىغە قىلماق	büzgü	كېيىمنىڭ قىرى
büyüküsü	چوڭ ئادەمدەك	büzgülü	پۇرۇلگەن، قىر چىقىرىلغان
büyülemek	سېھىر قىلماق، ئۆزىگە تارتماق، ئۆزىگە قاراتماق	büzmek	پۈرمەك، بوغماق، پۇرۇپ باغلىماق
büyüleyüci	بۈيۈك، چوڭ ئىكەنلىكىنى قوبۇل قىلماق	büzük	پۇرۇك، بوغۇق
büyültmek	كۆپەيتىمەك، چوڭايتماق، مۇبالىغە قىلماق، ئا - شۇرۇۋەتمەك چوڭ كۆرسەتمەك	büzüktaş	پۇرۇپ، سىقىپ كىچىكلەتمەك
büyümek	چوڭ بولماق؛ پىشىپ يېتىلمەك؛ كۆپەيمەك؛ دە - رىجىسى ئۆسمەك	büzülmek	پۇرۇلمەك، پۈكۈلمەك، بوغۇلماق؛ پۇرلەشمەك، قاتلاشماق؛ دالدىغا كىرۋالماق، سۇقۇنماق
		büzüşmek	پۇرۇشمەك، يىغىلماق، توپلانماق، تۈگۈلمەك

C

C ە	جە، ج (تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ ئۈچىنچى ھەرپى)	caka	جار، نامايىش، جاكار
ca	كالىتسىيىنىڭ قىسقارتىلمىسى	cakacı	چارچى، جاكارچى
caba	پۇلسىز، بەدەلسىز، ئوشۇقچە	cakalı	جاكارلانغان، جاكار قىلىنغان
cabacı	ھارامتاماق، نانقېپى، تەييار تاپ (ئادەم)	cakalanmak	نومۇر كۆرسەتمەك
cabası	مۇكاپاتى، قوشۇمچە قىلىپ بېرىلگىنى، ھەقسىز بېر - بىلگىنى، سوۋغا قىلىنغىنى	cak cuk	يىرتىلىپ تىتما - كاتاڭ بولۇپ كەتكەن، پارچە - پارچە
cabadan	پۇلسىز، پۇل تۆلىمەيلا، ئوشۇقچە، قوشۇمچە	cali	ساختا، يالغان، ياسالما
cabir	زورلانغان، قىستالغان، مەجبۇرلانغان؛ ئۇستىخاننى ئورنىغا چۈشۈرىدىغان (دوختۇر)؛	calip	جەلپ، ئۆزىگە تارتقان دېققەتنى قوزغىغان، چەككەن
cacık	قېنىققا تەرخەمەك ياكى باشقا ئوتياش ئارىلاشتۇرۇپ قىلىنغان سالاتا، بىرخىل ئوت	cam	ئەينەك، پۈتۈنلەي ياكى قىسمەن ئەينەكتىن ئىشلەنگەن
cadaloz	چاپچاپ، قىلىقسىز، جېدەلخور	camadan	زەرلىك يىپەك رەختتىن تىكىلگەن چاپراس تۈ - گىملىك قەدىمكى تون
caldozlaşmak	ئۆكتەملەشمەك، بېشەملەشمەك ياۋۇزلاشماق	cambaz	سېرىكچى، جانباز، ئات ئېلىپ ساتقۇچى ياكى ئات يېتىشتۈرگۈچى
cadalozluk	ياۋۇزلۇق، ئۆكتەملىك، بېشەملىك	cambazhane	سېرىكخانا، جانبازخانا
cadde	چوڭ كوچا	cambazlaşmak	جانبازلىق قىلماق، سېرىكچىلاشماق
cadı	جادى، قىلىقسىز ۋە سەت ئەر ياكى خوتۇن	cambazlık	سېرىكچىلىك، جانبازلىق
cadılaşmak	جادۇگەرلەشمەك؛ (ئاياللارنىڭ) سەت ۋە كۆرۈمسىز بولماق؛ (ئۆسۈملۈكلەرنىڭ) قالايمىقان بىخلىنماق	cambul cumbul	ھىيلىگەرلىك، قۇۋلۇق شۇملۇق؛ سۇ - يۇق - سەلەڭ
cadılık	جادۇگەرلىك، كۆرۈمسىزلىك، سەتلىك	camcı	ئەينەكچى
cadı süpürgesi	يالڭىچ خالتىلىق زەمبىرۇغ؛ غۇجمەك شا - خلاش كېسەللىكى	camekân	ئەينەكلىك ئىشكاپ
cafcaf	ھەيۋە، داۋراڭ	cam evi	ئەينەكلىك ئۆي
cağ	ھارۋا چاقىنىڭ گۈگۈسى، سالاسۇن، كۈپ، قاپ، ئەۋرەز	camgöz	كۆزەينەكلىك؛ ئاچكۆز، تەمگەر؛ ئىتتىپىلىقى
cahil	نادان، ساۋاتسىز، بىلىمسىز، تەجرىبىسىز	camgöbeği	يېشىل ئارىلاشقان كۆك، مۇشۇ رەڭلىك سۇ كالىسى
cahilâne	نادانلارچە، جاھىللارچە	camız	جامە، مەسچىت
cahilce	ناداندەك، جاھىلغا ئوخشاش	camı	جەمئىيەت، جامائە
cahiliyet	ئەرەبلەردە مۇسۇلمانلىقتىن ئاۋۋالقى دەۋرگە بېر - بىلگەن نام	camia	جانسىز، توڭلاپ قالغان
cahillik	نادانلىق، ساۋاتسىزلىق، بىلىمسىزلىك، ياشلىق، گۆ - دەكلىك، خاتالىق	camit	كېپىنەكلەر ئائىلىسى
cahit	تىرىشچان، ئىشچان	cam kanatlılar	ئەينەك سېلىنىش
caiz	جاىز، ئۇيغۇن، رۇخسەت قىلىنغان	camlama	ئەينەك سېلىنماق
caize	مۇكاپات، ھەدىيە، تارتۇق، ئىنئام؛ ئوزۇق، يول ئوزۇقى	camlanmak	ئەينەكلەشمەك. ئەينەكتەك
		camlaşmak	ئەينەكسىز، ئەينىكى يوق
		camsız	ئەينەكلىك، ئەينەك سېلىنغان
		camlı	ئەينەك بىلەن توسۇلغان يەر
		camlık	

camısı	ئەينەكتەك سۈزۈك، ئەينەكتەك	can kulağı	يېقىن دوستى
cam mozaik	رەڭلىك تاش پارچىلىرىنىڭ ئورنىغا ئەينەك پارچىسىدىن چىقىرىلغان نەقىش	canıpek	چىداملىق، كۆتۈرۈشلۈك
cam yünü, cam pamuğu	ئەينەكپاختا، ئەينەكناختا، تالاسمان ئەينەك	caniyane	جىنايەتچىدەك، قاتىلدەك
can	جان، ھاياتلىق، كۈچ، مادار، قۇۋۋەت؛ كىشى، نوپۇس؛ ناھايىتى يېقىن	cankurtaran	قۇتۇلدۇرۇش ماشىنىسى، قۇتقۇزۇش چاقى
can acısı	بەدەننىڭ خالىغان بىر يېرىدىكى ئاغرىق	canlandırıcı	جانلاندىرغۇچى
can alıcı	جان ئالىدىغان	canlandırılmak	جانلاندىرماق، ئەسلىگە كەلتۈرمەك، جا- نلىنىشقا سەۋەب بولماق
can arkadaşı	جان دوستى، يېقىن دوستى	canlanmak	جانلانماق، قۇۋۋەت تاپماق، ھەرىكەتكە كىر- شمەك، ئەھۋالى ياخشىلانماق
can bayılmak	تاقەتسىزلىك قىلماق	canlı	چېنى بار، تىرىك، ھايات
can beraber	ئىنتايىن سۆيۈملۈك	canlı canlı	جانلىق، يېڭى ۋە تىرىك
can beslemek	جان باقماق	canlılık	جانلىقلىق
can borcu	خۇن قەرزى	cansız	جانسىز، چېنى يوق ئۆلۈك؛ زەئىپ، كۈچسىز، مادارسىز، ئاجىز؛ تۇرغۇن، كاسات، جەلپ قىلالمايدىغان، ھېسسىيات ئويغاتمايدىغان
cana	جانان	Cansızlaşmak	جانسىزلاشماق، ئۆلمەك؛ زەئىپلەشمەك، ئا- جىزلاشماق؛ كاساتلاشماق
canan	مەھبۇبە، مەشۇقە؛ ئاللاھ، خۇدا	cansızlaştırmak	ئاجىزلاشتۇرماق، مادارسىزلاشتۇرماق، كاساتلاشتۇرماق
canavar	بىرتقۇچ ھايۋان؛ ئاڭسىزلارچە ھەرىكەت قىلىدىغان زالىم	cansızlık	جانسىزلىق
canavarca	ھايۋانلارچە، ھايۋانى	cansiparane	چېنىنىڭ بارىچە، ئۆلەر- تىرىلىشىگە قارىماي، پۈتۈن كۈچى بىلەن ناھايىتى جانلىق
canavarlaşmak	ھايۋانلارچە مۇئامىلە قىلماق، چۆچۈمەك، قورقماق	capcanlı	چار، نىدا، ۋارقىراش
canı çekmek	كۆڭلى خالىماق	car	جىباب، جاۋۇلداق
can çekişmek	جان تالاشماق؛ تۈگىمەك، ئاخىرلاشماق	car car	ئاققان، قىلىنىپ كەلگەن، ئىجرا قىلىنىۋاتقان
can ciğer	جان- جىگەر، يېقىن	cari	شارزۇر، ئوقدان
candan	سەمىمىي. يۈرەكتىن، كۆڭۈلدىن	carcur	ئېنىق بىر ۋاقىتتا قىلىنغان، خىراجەت
canevi	يۈرەك، قەلب	cari masraf	يارىلىغۇچى، يارىدار قىلغان (بىرى)؛ رەددىيە بەرگەن؛ يىرتقۇچ
candarma	ژاندارما	cariye	ئايال، قۇل
can eriği	قارا ئۆرۈك	carlamak	شاۋقۇن كۆتۈرمەك، شاۋقۇن سالماق، سۈرەن سالماق، ۋالڭ- چۇڭ قىلماق، چۇقان سالماق، داۋراڭ قىلماق
can sıkılmak	ئىچىنى سىقماق، چېنىنى سىقماق	cart	جارت، بىر نەرسىنى يىرتقاندا چىققان ئاۋاز
canfes	يۇپقا توقۇلغان يىپەك رەخت	cart curt	قۇرۇق ھەيۋە، پوپوزا
canfeza	شەرق مۇزىكىلىرىدىن بىر مۇقام	carta	ئوسۇرۇق
cangıl	جەڭگى- جېدەل	cartadak, cartadan	بىردىنلا، تۇبۇقسىزلا
cangıl cüngül	جاڭگۇر- جۇڭگۇر	casus	جاسۇس، ئىشپىيون، تىڭتىڭچى
canhıraş	ئېزىدىغان، ئادەمنىڭ ئىچىنى ئېزىدىغان؛ تۈ- كلىرى ھۈرىيەگەن	casusluk etmek	جاسۇسلىق قىلماق، ئىشپىيونلۇق قىلماق
cani	جىنايەت ئۆتكۈزگۈچى		
canice	جىنايەتچىلەردەك، قاتىللاردەك		
canilik	قاتىللىق		
canip	تەرەپ		

casusluk	جاسۇسلۇق، ئىشپىيىنلۇق	cebel	تاغ، دالا، چۆل-جەزىرە، دەشت
cavalacoz	قىممەتسىز، قەدىرسىز (نەرسە ياكى ئادەم)	cebeli	ئوسمان پادىشاھلىقىدىكى قوراللىق ئەسكەرلەر؛ شۇ زاماندا ۋىلايەتلەردىكى ئاتلىق ئەسكەرلەر
cav	چاغ، ۋاقىت	cebelleşmek	قوراللاندىرۇلماق
cavlak	يالىڭاچ، تاقىر (تۈكسىز)، يوپۇرماقسىز	cebellezi	نەرسىنى ئۆزىنىڭ قىلىۋېلىش
cavlaklık	تاقىرلىق، تۈكسىزلىك	ceberut	قۇدرىتى، ئۇلۇغلىقى؛ مەرھەمەتسىزلىك، زورلۇق-زومبۇلۇق
cavlamak	تاقىرلاشماق، چاچ چۈشۈپ كەتمەك، چاچ كۆلمەك	cebin	قورققاق، قورقۇنچاق، توخۇيۈرەك
caydırıcı	قارارىدىن، ۋەدىسىدىن ياندۇرغۇچى	cebir	ئالگېبرا، جەبر قىلماق، زۇلۇم، جاپا، مۈشكۈل
caydırılmak	ۋاز كەچتۈرۈلمەك، ئىرادىسىدىن قايتۇرۇلماق	cebire	سۇنۇقنى تۇتۇرۇش ئۈچۈن تاڭدىغان مېتال ۋە ياغاچ تاختا
caydırılmak	ۋاز كەچتۈرمەك، ئىرادىسىدىن قايتۇرماق	cebirsəl	ئالگېبرالىق، ھەرىلىك، ئالگېبراغا مۇناسىۋەتلىك
caygın	ۋاز كەچكۈچى	cebrail	جىبرا ئىل (ئىسلام دىنىدىكى تۆت چوڭ پەرىشتىنىڭ بىرى)؛
cayır cayır	بىرنەرسىنىڭ تېز ۋە شىددەتلىك كۆيگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ	cebreñ	مەجبۇرلانغان
cayırdamak	بىر نەرسىنىڭ ئاۋازلىق ھالدا يىرتىلىشى	cebertmek	مەجبۇرلىماق، زورلىماق، زۇلۇم سالماق
cayırdatmak	بىر نەرسىنىڭ قاتتىق، ئۇزاق شاۋقۇن چىقىرىشى	cebrî	مەجبۇرىي، زورلۇق
cayırtı	شىددەتلىك يانغان، كۆيگەن، يىرتىلغان ئاۋاز	cebrıye	تەقدىرچىلىك، فاتالىزم
caymak	ۋەدىسىدىن ۋاز كەچمەك	ceddanî	ئاتا مىجەز
caz	جاز مۇزىكىسى	cedel	جېدەل، غوغا؛ دىئالېكتىكا
cazbant	جاز مۇزىكا ئەترىتى	Cedi	ئۆچكە بۇرچى
cazıcı	جاز مۇزىكىسى ئىشلىگۈچى ۋە چالغۇچى	cedit	يېڭى
cazgi	پالۋانلارنى تونۇشتۇرغۇچى ۋە چېلىش مەيدانىغا ئېلىپ كىرگۈچى	cedre	قالقانسىمان بەز ئىششىقى
cazır cazur	چاراسلاپ، قاراسلاپ	cefa	جاپا، مۈشكۈل، قىيىن، تەس
cazırtı	پاراس-پۇرۇس، قاراس-قۇرۇس (ئوتنىڭ ئاۋازى)	cefalı	ئەرزىيەت ۋە قىيىنچىلىققا بەرداشلىق بېرىش، جاپالىق
cazibe	گۈزەل، جەزىبىلىك، تارتىملىق	cefağâr	جاپاكەش، كۆپ جاپا چەككەن
cazibeli	گۈزەللىك، يېقىملىق، جەلپ قىلىش، ئۆزىگە تارتىش	cefağış	جاپاكەش
cazibesiz	يېقىمسىز، جەلپسىز	cehalet	نادانلىق، ساۋاتسىزلىق، بىلىمسىزلىك، جاھالەت
cazip	جەلپ قىلىدىغان، ئۆزىگە تارتىدىغان، مۇۋاپىق، پايدىلىق	cehdetmek	تىرىشماق
cazipli	جەلپ قىلىدىغان، ئۆزىگە تارتىدىغان، مۇۋاپىق، پايدىلىق	cehennem	جەھەننەم، دوزاق؛ جاپالىق يەر
cd	پارقىراق دېسكا ۋە ئوڭپىتەك دېسكىنىڭ قىسقارتىلمىسى	cehennemî	جەھەننەمگە ئائىت، جەھەننەمنى ئەسلىتىدىغان
ce	سېرىننىڭ قىسقارتىلمىسى	cehennem azabı	دوزاق ئازابى
cebbar	قۇدرەتلىك، كۈچلۈك؛ ماھىر، ئۆز قولىدىن ئىش كېلىدىغان (ئايال)؛	cehennem taşı	كۈمۈش نىترات
cebe	ساۋۇت (تۆمۈر كىيىم)	cehennemlik	جەھەننەمگە لايىق، دوزاققا لايىق، قەبىھ، مۇدھىش
cebeci	قورال ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	cehil	بىلىمسىزلىك، بىلمەسلىك
cebehane	قورال-ياراق ئىسكىلاتى	cehre	چاق (يىپ ئىگىرىدىغان)

cehren	ئۈنلۈك	cemile	چىرايلىق، گۈزەل، كېلىشكەن
cehri	ئاقىتىكەن	cemiyet	جەمئىيەت، ئۇيۇشما، مۇراسىم
ceht	غەيرەت	cemillenmek	كۆپەيمەك، ئاۋۇماق
ceket	چاپان	cenabet	جۈنۈپ (مۇسۇلمانچىلىقتا جىنسىي ئالاقىدىن كېيىن غۇسۇل قىلىنغان كىشىلەر ئۈچۈن قوللىنىلىدۇ)؛
ceketatay	رەسمىي زىياپەت ۋە تەكلىپلەردە ئەرلەر كىيىدىغان ئارقىسى چەكلىك، ئالدى ئېتەكلىرى ئۇزۇن، پەشلىرى يۇمىلاق تىكىلگەن چاپان	Cenabıhak	جانابى ئاللاھ
celâdet	يىگىتلىك، قەھرىمانلىق	cenah	قۇش قانىتى؛ ئېچىلىپ-يېپىلىدىغان نەرسىلەرنىڭ قانىتى؛ گۈرۈھ، گۈرۈپپا
celâl	ئۇلۇغلۇق، بۈيۈكلۈك. غەزەب، ئاچچىق	cenap	جاناب، جانابى
celallenmek	غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق	cenaze	جىنازا، تاۋۇتقا سېلىنىپ كۆمۈشكە تەييارلانغان مۇردا
celâlli	ئاچچىق ۋە غەزەپلىك ئادەم، خاپا بولغان	cendere	پىرىسلاش ماشىنىسى
celallice	ئاچچىقلانغان ھالدا، غەزەپلەنگەن ھالدا	cenevizli	جەنۇەلىك
celbe	ئوۋچىلار خالىتىسى	cengaver	جەڭچى، ئۇرۇشچى، مۇشتلاشچى
celbetmek	جەلپ قىلماق، تارتماق، باشلاپ كەلمەك	cengaverlik	جەڭگىۋارلىق، مۇشتلاشچىلىق
celep	بېدىك (مال-چارۋىلارنى ئېلىشقا ياردەم بەرگۈچى)	cengel	جاڭگال، ئىسسىق مەملىكەتلەردىكى ئورمانلىق
celeplik	بېدىكلىك	cenin	بالدۇر چۈشۈپ كەتكەن تۆرەلمە
celi	ئوچۇق، ئاشكارا، ئېنىق؛ پارقىراق	ceninsakıt	بالدۇر تۇغۇلغان بالا
celil	ئۇلۇغ، ھەيۋەتلىك	cenk	جەڭ، ئۇرۇش، سوقۇش
cellât	جاللات، رەھىمسىزلىك، زالىملىق	çenkçi	جەڭچى، ئۇرۇشچى، مۇشتلاشچى
cellâtlik	جاللاتلىق، رەھىمسىزلىك	cenkleşmek	ئۇرۇشماق، جەڭ قىلىشماق، سوقۇشماق، كۈ-رەش قىلماق
celp	جەلپ قىلىش، ئۆزىگە تارتىش، چاقىرىش، كەلتۈرۈش؛ دەۋا قىلغۇچى، دەۋا قىلىنغۇچى ۋە گۇۋاھچىلارغا بېرىلگەن تەكلىپ قەغىزى	cennet	جەننەت، بېھىش؛ راھەت ئاتا قىلىدىغان يەر؛ گۈزەل باغچا
celpname	چاقىرىق قەغىزى	cennetlik	جەننەتكە كىرىشكە لايىق
celse	مەجلىس، يىغىن	cennet mekan	جەننەتكە كىرگەن
cem	يىغىلىش، توپلىنىش	cennet kuşu	جەننەتقۇشى. قەقەنقۇش
cemaat	جامائەت، ئادەملەر توپى؛ بىر دىن ياكى بىر مەز-ھەبىتىن بولغانلار	centilmen	دوستلۇققا يارايدىغان، خۇشكۆڭۈل، ھۆرمەتلىك
cemaatimüslimin	مۇسۇلمانلار جامائىتى، جامائەت	cenubî	جەنۇبىي
cemadet	جانسىزلار	cenup	جەنۇب
cemal	جامال	cenuplu	جەنۇبلىق، جەنۇبتىن كەلگەن
ceman	توپلىنىش، يىغىلىش، ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىش	cep	يانچۇق، چۆنتەك؛ دۈشمەن ئىستىھكامىنىڭ ئاجىز قىسمى
cemaziyülâhir	ئاي كالىندارىنىڭ 6-ئېيى	cepçilik	يانچۇقچىلىق
cembiye	خەنجەر	cephane	قورال-ياراغ؛ قورال-ياراغ ئامبىرى
cemetmek	جۇغلىماق، جەملىمەك، توپلىماق	cephane	پېشانە، ئالدى (تەرەپ)؛ ئالدىنقى سەپ، فرونت
cemil	گۈزەل (ئەرلەر ئۈچۈن)	cepheli	تەرەپلىك
cemi	جەمئىي، يىغىندا، كۆپلۈك قوشۇمچىسى. ھەممە، پۈتۈن، ئومۇمىي	cepken	چاپاننىڭ بىر تۈرى
cemil	تالانتلىق، قابىل؛ زېرەك، چېچەن؛ قامەتلىك، سۆلەتلىك	ceplemek	قازانماق، يانچۇقىغا كىرگۈزمەك
		cer	تارتىش، سۆرەشتۈرۈپ ئېلىپ مېڭىش
		cerahat	جاراھەت، يارا، يىرىڭلىق، زەرداپلىق

cerahatlanmek	جاراھەتلەنمەك، يارىلانماق	كاۋاك، بوشلۇق؛ چوڭقۇرلۇق، ئويۇلغان يەر؛ يۈرەك، قەلب cevf
cerahatli	يىرىڭلىق	ماددا، مەۋجۇدىيەت؛ گۆھەر؛ قىممەتلىك نەرسە؛ cevher
cerahatsiz	يىرىڭسىز، يىرىڭلىمىغان	ياخشى پەزىلەت، ئىقتىدار، جەۋھەر
cerbeze	گەپچى، گەپدان، سۆزمەن، چىقىشقا	قىممەتلىك، ياخشى پەزىلەتلىك، ئىقتىدارلىق cevherli
cereme	باشقىلارنىڭ دەردىنى تارتىش، رىيان، جەريمانە	مەۋجۇتسىز، پەزىلەتسىز، ئىقتىدارسىز cevhersiz
ceren	كىيىك	قايغۇ، مەيۈسلۈك، غەم، دەرد-ئەلەم cevir
cereyan	جەريان، ئېقىم (ئاقماق)؛ ئېقىش، يۆنىلىش، بولۇش	ياڭاق دەرىخى ۋە ئۇنىڭ مېۋىسى؛ ياڭاق دەرىخىنىڭ ceviz
cerh	يارىدار، رەددىيە	ياغىچىدىن ئىشلەنگەن نەرسە
ceride	خاتىرە دەپتەر، كاتولىك؛ گېزىت-ژۇرنال	ياڭاقلىق cevizli
ceriha	جاراھەت، يارا	ئەرزىيەت يەتكۈزۈمەك cevtretmek
cerrah	جەرراھ، ئوپېراتسىيە قىلغۇچى دوختۇر	چاققان، چەبەس، زىرەك؛ ئىشچان، ئەمگەكچان، ئا- cevval
cerrar	ئالدامچى، قاقتى-سوقتى قىلغۇچى	يېغى يېنىك
cesamet	چوڭلۇق	ھەرىكەتچانلىق، پائالىيەتچانلىق، شوخلۇق، cevvaliyet
cesaret	جاسارەت، يۈرەكلىك، قورقماسلىق	تېتىكلىك، جانلىقلىق
cesaretlenmek	جاسارەتلەنمەك، يۈرەك پەيدا بولماق، غە- يەرەتكە كەلمەك	ئانموسفېراغا مۇناسىۋەتلىك cevvî
cesaretli	جاسارەتلىك، كۈچلۈك، باتۇر	جەۋزا يۇلتۇز تۈركۈمى Cevza
cesaretsiz	جاسارەتسىز، كۈچسىز	كىيىك؛ گۈزەل ceylan
ceset	جەسەت، مېيىت، مۇردا	جازا ceza
cesim	چوڭ، يوغان	جازا بېرىلگەن cezalı
ceste ceste	پارچە-پارچە، قىسىم-قىسىم، بۆلۈم-بۆلۈم	چەكلەنگەن رايون ceza alanı
cesur	جەسۇر، قورقماس، يۈرەكلىك	تۈرمە، قاماقخانا ceza evi
cesurane	جەسۇرلاچە، قەھرىمانلارچە، باتۇرلارچە	جازالانماق cezalanmak
cesurluk	جەسۇرلۇق، باتۇرلۇق، قەھرىمانلىق	جازالاندۇرماق، جازا بەرمەك cezalاندırماك
cet	ئەجداد	جازالاندۇرۇلماق، جازا كۆرۈلدۈرمەك cezalاندırılmak
cetvel	سىزغۇچ، ئېرىق	جازاسىز، جازا كۆرمىگەن، جازا بېرىلمىگەن cezasız
cev	ھاۋا بوشلۇقى، ئانموسفېرا	ئالجىرىيە Cezayir
cevaben	جاۋابەن	ئالجىرىيەلىك Cezayirli
cevabî	جاۋابى	چەكسىز خۇشاللىق، بېرىلىپ كېتىش، مەپتۇن بولۇش cezbe
cevahir	جاۋاھىر، ئالماس ۋە ياقۇت قاتارلىق تاشلار	ئەقلىدىن ئازماق؛ خۇشال بولماق؛ بېرىلىپ cezbelenmek
cevahirici	گۆھەر، ياقۇت قاتارلىق قىممەت باھالىق تاشلارنى ئېلىپ ساتقۇچى	كەتمەك، مەپتۇن بولماق
cevap	جاۋاب	تارتماق، جەلپ قىلماق؛ ئېزىقتۇرماق، يولدىن cezb etmek
cevaplamak	جاۋاب بەرمەك	چىقارماق؛ ئۆزىگە قاراتماق
cevaplandırماك	جاۋاب بەرمەك، جاۋابقا ئېرىشتۈرمەك	جەزىر، ئاساس
cevaplı	جاۋاب بېرىلگەن	يېرىم ئارال
cevapsız	جاۋابسىز، جاۋابى يوق	ئۆزىگە تارتىش، ئۆزىگە باغلاش cezp
cevaz	رۇخسەت، ئىجازەت	يىلتىزلىق، يىلتىزدىن، رادىكال cezri
cevelan	جەۋلان، سەير	قەھۋە قاينىتىلىدىغان چەينەك cezve
		قاسساپ، قانخور cezzar
		يوقسۇل، نامرات، پۇلسىز cıbil

cıbıldak	يوقسۇل، نامرات، پۇلسىز	cırtlak	يېرىلىپ كەتكەن
cıcık	چىرايلىق، نازىننى؛ تېرىسىدىن ئاجرالغان گۆش؛ بۇ-زۇلغان	cırtlamak	جارت قىلىپ ئاۋاز چىقارماق، پىشىپ يېرىلىپ كەتمەك
cıda	نەيزە	cıs	بالىلارنى ئوت ۋە باشقا خەتەرلىك يەرلەردىن ئاگاھلاندۇرىدىغاندا قوللىنىدىغان سۆز
cıdağı	ئاتنىڭ ئىككى مۇرىسىنىڭ ئارىسى. چوڭقۇر يارا، يىرىڭلىق ئىششىق	cıscıbil	قىيىلىنماق، ئاندىن تۇغما، ھېچنەرسىسى بولمىغان
cık	يوق، بولمايدۇ دېگەن مەنىدە كېلىدۇ	cıva	سىماب
cılız	بەكمۇ ئاجىز، كۈچسىز، ئاۋاق	cıvadra	كېمىنىڭ باش تەرىپىدىكى تۈۋرۈك
cılızlaşmak	ئاجىزلاشماق، زەئىپلەشمەك	cıvalı	سىمابلىق
cılızlık	ئاجىزلىق، ماغدۇرسىزلىق، زەئىپلىك، كۈچسىزلىك	cıvata	بولتا مىخ
cılık	بۇزۇلۇپ كۆكرىپ قالغان. گېيىنىڭ تۇنمى يوق	cıvık	سۇيۇق، سەت چاخچاق قىلىدىغان بىرى، جېدەلخور
cılık etmek	سېستىماق، چىرتماق، سۈپىتىنى ئۆزگەرتمەك	cıvıklık	سۇيۇقلۇق، جېدەلخورلۇق
cılık çıkmaq	بۇزۇلماق، يولدىن چىقماق؛ بىكار كەتمەك؛ خام خىيالغا ئايلىنماق	cıvıl cıvıl	ۋىچىر-ۋىچىر
cilkava	تۈلكە ياكى بۆرىنىڭ تېرىسىدىن تىكىلگەن جۇۋا	cıvıldamak	ۋىچىرلىماق
cilklaşmak	بۇزۇلماق، كۆكرىپ قالماق	cıvıldaşmak	ۋىچىرلاشماق
cıllık	بۇزۇلۇش، كۆكرىپ قېلىش	cıvıltı	ۋىچىرلاش (ۋىچىرلاشنىڭ كۈچلۈكلۈكى)
cımbar	رەخت كېرىش ماشىنىسى؛ بىخ، ئۈندۈرمە، مايسا	cıvıltmak	ئۆتمەك، ئېرىمەك بۇزۇلماق، كېرەكتىن چىقماق، ئىزىدىن چىقىپ كەتمەك
cımbız	توقۇمىچىلىق فابرىكىسىدا رەختلەرنىڭ ئۈستىدىكى قىل قاتارلىقلارنى تازىلاش ئۈچۈن قوللىنىلىدىغان قىسقۇچ	cıvıtmak	يۇمشاتماق، ئېرىتمەك، بۇزماق، كېرەكتىن چىقارماق
cımbızlamak	رەختلەرنىڭ يۈزىدىكى تۈگۈن ۋە قىل قا-تارلىقلارنى تازىلىماق	cıvmak	تېگىپ كەتمەك، بۇزۇلماق، ئەگىلمەك
cıncık	ئەينەك بوتۇلكا	cıyak cıyak	ۋارقىراش پېئىلى بىلەن بىللە كېلىدۇ. يۇقىرى ئاۋازدا ئېچىنىشلىق ۋارقىراشنى كۆرسىتىدۇ
cıngıl	زىننەت بۇيۇمى، بېزەك	cıyaklamak	يۇقىرى ئاۋازدا ئېچىنىشلىق ۋارقىرىماق
cırboğa	بىر خىل چۆل چاشقىنى، زەئىپ بالا	cıyırtı	يىرتىلغان ئاۋاز
cırçır	نۇر، پىرقىرىغۇچ؛ قارا چېكەتكە	cız	بالىلار تىلىدا «ئوت»؛ قىزىق ياغقا سېلىنغاندا چىقىدىغان ئاۋاز «جىز»؛
cırçır böceği	قارا چېكەتكە	cızbiz	قاقلاپ پىشۇرۇلغان گۆش
cırçırılık	ۋات-ۋاتلىق، گەپدانلىق	cızır cızır	پىشۇرۇلغان كاۋاپنىڭ، ياغدا پىشقان يېمە-كلىكىنىڭ، چېقىلغان ئەينەكنىڭ، خەت يازغاندا قومۇش قە-لەمنىڭ چىقارغان ئاۋازىنى كۆرسىتىدۇ
cırdaval	ئۇچى تۆمۈرلۈك توقماق	cızırdamak	جىزىر-جىزىر ئاۋاز چىقىرىش
cırıldamak	جىزىلداش، جىر-جىر ئاۋاز چىقارماق	cızırdatmak	جىزىلداشنى پەيدا قىلماق
cırılıtı	جىر-جىر قىلىپ چىققان ئاۋاز	cızık	سىزىق، ئىز، بەلگە
cırlak	ئىنچىكە ۋە زىل، قۇلاققا ياقمايدىغان	cızıktırmak	سىزماق، يازماق، بويىماق
cırlak sıçan	ئامبار چاشقىنى	cızırtılı	جىزىلدايدىغان
cırlamak	ئىنچىكە ۋە ئادەمنىڭ ئىچىنى پۇشۇرغىدەك ئاۋاز چىقارماق	cızlam	قېچىش، كېتىش، ئۇزاقلىشىش، يوقىلىش
cırlayık	غورۇلاي	cızlamak	جىزىلداش
cırnak	يىرتقۇچ ھايۋانلارنىڭ تىرنىقى	cız sineği	كۆكۈيۈن
cırnak	سېپىللاردىن سۇ ئاقىدىغان تۆشۈك	cibayet	توپلاش، يىغىش (باچ، كىرىم)
cırt	كىيىم يىرتىلغاندا چىقىدىغان ئاۋاز		

cibilliyet	يارىلىتىش، تۇغما	نىڭ ئىككى بولۇپ چۈشۈشى
cibilliyetsiz	تېڭى پەس، زاتى بۇزۇق	شىشغال ئويۇنىدا ئۇرۇقلارنىڭ بىرىنىڭ تۆت، بىر- ciharise
cibin	چىۋىن	نىڭ ئۈچ بولۇپ چۈشۈشى
cibinlik	پاشلىق، چىۋىنلىق	شىشغال ئويۇنىدا ئۇرۇقلارنىڭ بىرىنىڭ تۆت، cihariyak
cibre	سقىپ سۈيى چىقىرىلغان ئۈزۈم ۋە باشقا مېۋە قالدۇقى	بىرىنىڭ بىر بولۇپ چۈشۈشى
cici	چىرايلىق، بالىلارغا چىرايلىق كۆرۈنىدىغان نەرسە	جىھاد، دىن ئۈچۈن قىلىنغان ئۇرۇش cihat
cici bici	چىرايلىق ۋە پار-پۇر قىلىدىغان كىيىم-كېچەكلەر	جابدۇق، ئەسۋاب، جاھاز؛ تويۇق نەرسىلەر؛ جىنازا cihaz
cici anne	چىرايلىق ئانا	ئۈچۈن كېرەكلىك نەرسىلەر
cicik	ئىنسان ياكى ھايۋاننىڭ كۆكسى	جەھەت، تەرەپ؛ ۋەقپىگە قارىغۇچى، سەۋەب cihet
cicili bicili	ھەشەمەتلىك، خىلمۇخىل، تۈرلۈك-تۈمەن	بولغانلىقتىن، سەۋەبىدىن cihetiyle
cicim ayı	شېرىنئاي	جۇلا، پارقىرىتىش بىرىكمىسى، جۇلالاتقۇچ cila
cicim	پەردە ياكى ياپقۇچ، سۆيگۈ خىتابى	پارقىرىتىش ئىشچىسى cilacı
cicoz	بىر خىل ئويۇن؛ يوق	پەردازچىلىق cilâcılık
cicozlamak	غىپىدە تىكىۋەتمەك، سۇغۇرۇلۇپ چىقىپ كە- تمەك	پەردازلاتماق، جۇلالاتماق cılâlatmak
cidal	كۈرەش، ئۇرۇش، سوقۇش، جېدەل، ماجرا	جۇلالىق cilâlî
cidalci	جېدەلچى	چىۋەر، چاققان، ياراملىق كىشى cilasun
cidar	ئىچكى تام، چىت	كۆكپۇرچاقنىڭ بىر تۈرى cilban
cidden	ھەقىقەتەن، راستىنلا	ئەستەرىلىك، ئىككى قات، قىستۇرۇش، قىسقۇچ، قىسماق، قىستۇرۇلماق cilibent
cididî	ئېغىر-بېسىق، سالماقلىق؛ رەسمىي، جىددىي؛ ھەقىقىي، مۇھىم، سۈرلۈك، خەۋپلىك، خەتەرلىك	تېرە كېسەللىكى، تېرە كېسەللىكلەر بىلىمى cildiye
cididleşmek	جىددىيلەشمەك	تېرە كېسەللىكى مۇتەخەسسسى cildiyecci
cididîlik	جىددىيلىك، جىددىي ئەھۋال، جىددىي ۋەزىيەت	ئادەمنىڭ تېرىسى، تەن؛ تاش، شىراز، مۇقاۋا؛ توم، جىلد cilt
ciddiyət	جىددىيلىك، جىددىيەت	كىتابلارنى تومغا ئايرىغۇچى، كىتاب تاشلىغۇچى ciltçi
cif	قىرغاققا يەتكۈزۈش باھاسى	مۇقاۋىلاش ئىشلىرىنى قىلىدىغان دۇكان، كىتابلارنى تومغا ئايرىغۇچى cilt evi
cife	ھايۋان ئۆلۈكى، يىرگىنچلىك نەرسە	كىتاب تاشلىماق، شىرازلىماق، مۇقاۋىلىماق، تو- ciltlemek
cifeleşmek	رەزىللەشمەك، قەبىھلەشمەك، ئەخلاقسىزلاشماق، شەرمەندىلەشمەك	پىلماق
ciğer	ئۆپكە، جىگەر، قېرىن؛ جاسارەتلىك، ۋىجدانلىق	مۇقاۋىلانماق، شىرازلانماق، توپلام ھالغا كەلتۈ- ciltlenmek
ciğerci	ئۆپكە-ھېسىپچى	رۈلمەك
ciğer otu	لىشايىنىك، تاشقىنا (ئۆسۈملۈك)	مۇقاۋىلانماق، شىرازلانماق، توپلىتىلماق ciltletmek
ciğerpare	جىگەر-پارە	جىلتىسىز، توم ھالغا كەلتۈرۈلمىگەن (كىتاب) ciltsiz
cihan	جاھان، ئالەم، دۇنيا	جىلۋە، ناز، ئەكسىلىك، تەتۈرلۈك cilve
cihangir	جاھانگىر	جىلۋىلەنمەك، نازلانماق cilvelenmek
cihannüma	بالكون، راۋاق دۇنيا خەرىتىسى	نازلىق، جىلۋىلىك cilveli
cihanşinas	جاھاننى چۈشىنىدىغان، جاھانشۇناس	جىلۋىسىز، نازسىز cilvesiz
cihanşümül	ئالەمشۇمۇل	كونا ئەرەب ئېلىپبەسىدىكى «ج» ھەرىپىنىڭ ئىسمى ۋە ئاتىلىشى cim
cihar	تۆت (سان)	جىنسىي مۇناسىۋەت (ئادەملەر ئۈچۈن) cima
ciharıdü	شىشغال ئويۇنىدا ئۇرۇقلارنىڭ بىرىنىڭ تۆت، بىر-	فىگۇرىسىز، ئىسكەتسىز cimbakuka

cimcime	كىچىك ھەم تاتلىق بىرخىل تاۋۇز	civankaşı	بىر خىل نەقىش
cimdallı	بىر تۈرلۈك ئويۇن	civanmert	مەرد، ياخشى پەزىلەت، ئاقكۆڭۈل، يامانلىققا يا - خىشلىق قىلغۇچى
cimnastik	گىمناستىك	civanmertlik	مەرد ۋە ئاقكۆڭۈل
cimri	پىخسىق، بېخىل، پىششىق	civar	يېقىن ئەتراپ، ئەتراپ
cimrice	بىر ئاز پىخسىق، بېخىلراق؛ پىخسىقلارچە، بېخىللارچە	civciv	چۈجە
cimrileşmek	بېخىللاشماق، پىخسىقلاشماق	civcivli	چۆجىلىك، چۆجىسى بار
cimrilik	بېخىللىق، پىخسىقلىق، پىششىقلىق	civelek	جانلىق، خۇشاللىق، ئىنتىلىشچانلىق؛ ياللانما؛ بالا
cin	جىن، ئالۋاستى، شەيتان؛ ھاراق، ئىچىملىك	ciyak ciyak	ۋارقىراپ-جارقىراپ
cinaî	جىنايەتچى، گۇناھكار	ciyadet	ساغلاملىق، ساقلىق
cinas	كۆپ مەنىلىك سۆزنى ھەر قېتىمغا ئوخشىمايدىغان مە - نىسى بىلەن قوللىنىش	cizvit	ئەيسا ئىسىملىك بىر خىرىستىئان تەشكىلاتىنىڭ ئەزا - سى؛ پىتنە - ئىغۋاچى، بۇزغۇنچى، بۆلگۈنچى؛ جەددىت
cinayet	جىنايەت، گۇناھ	cizye	مۇسۇلمان دۆلەتلىرىدە مۇسۇلمان بولمىغانلاردىن ئېلىنىدىغان بىر خىل باج
cinci	پېرىخۇن، داخان، جادۇگەر	cl	خلىرنىڭ قىسقارتىلمىسى
cinlenmek	ئاچچىقلاشماق، غەزەبلەنمەك	co	كوبالتنىڭ قىسقارتىلمىسى
cingöz	ئۆتكۈر، كۆزى ئۆتكۈر	coğrafi	جۇغراپىيەگە ئائىت، جۇغراپىيە بىلەن مۇناسىۋەتلىك
cin mısır	دانىسى ئۇششاق بىر خىل قوناق، جىن دارىسى	coğrafya	جۇغراپىيە
cinnet	ساراڭلىق	coğrafyacı	جۇغراپىيەچى، جۇغراپىيە تەتقىقاتچىسى
cins	جىنس، نەسىل	cokey	بەيگە ئاتلىرىنى يېتىشتۈرگۈچى
cins cibilliyet	تۈپ، جىنسىيەت، ماھىيەت	conta	شايبا، قىستۇرما
cinsaçı	سېرىقئۆگەي، سېرىقئۆت	cop	ئۇچى تومتوقماق
cinsel	جىنسىي	coplamak	توقماق بىلەن ئۇرۇش، توقماقلاش
cinsel taciz	جىنسىي تاجاۋۇز	coplanmak	توقماق بىلەن ئۇرۇلۇش، توقماقلىنىش
cinsellik	جىنسىيەتلىك	corum	بېلىق توپى
cinsiyet	جىنسىيەت	coşku	بىر خىل ئۆتكۈنچى ھاياجانلىق تۇيغۇ، جۇشقۇن، ھاياجان
cinslik	جىنسىلىقى بولغان جىنسىلىق	coşkun	جۇشقۇن
cinsliksiz	جىنسىلىقى بولمىغان	coşkunluk	جۇشقۇنلۇق
cip	جىپ (ماشىنا)	coşkunlanmak	جۇشقۇنلانماق، جۇشقۇن بولماق، ھاياجان - نلانماق
cips	ئىنچىكە، يۇمىلاق كېسىلىپ قىزارتىلغان بەرەڭگە	coşkunlu	جۇشقۇنلۇق، ھاياجانلىق
ciranta	بىر ھۆججەتكە ئىمزا قويغۇچى	coşmak	ھاياجانلانماق، قايناپ تاشماق، ئۆرلىمەك
cirim	جانسىز جىسىم، ھەجىم	coşturmak	ئۆرلەتمەك، تاشتۇرماق، ھاياجانلاندىرماق
cirit	ئات ئۈستىدە ئوينىتىلىدىغان كالتەك ئويۇنى	cömert	سېخىي، قولى ئوچۇق، مۇنبەت
ciro	بىر ھۆججەتنىڭ باشقىلارغا ئۆتۈنۈپ بېرىلىشى ۋە ئىمزا قويۇلۇشى	cömertlik	مەرتلىك، سېخىيلىق، قولى ئوچۇقلۇق
cisim	جىسىم، ماددا	cönk	چوڭ كېمە؛ شېئىرلار توپلىمى
cisimcik	مىكرو تەنچە؛ زەررىچە؛ ئاتوم	cömertleşmek	سېخىيلاشماق، مۇنبەتلەشمەك
cisimlenmek	نەرسىلەشتۈرۈلمەك، ئادەملەشتۈرۈلمەك		
cismanî	جىسمانىي، ماتېرىيالىست		
cismen	جىسمانىي جەھەتتىن، جىسمانىي		
civan	يېقىملىق ياش، بويناق يىڭىت ياكى چىرايلىق تۇل ئايال		

cr	خرەمنىڭ قىقارتىلمىسى	cübbe	قانۇن ئىجرا قىلىدىغانلارنىڭ كىيىدىغان تۈگمىسىز كىيىمى
cs	سېزىنىڭ قىسقارتىلمىسى	cüce	پەتەك، پاكىنەك، پاكار (ئادەم)
cu	مىسنىڭ قىسقارتىلمىسى	cücelik	پەتەك، پاكار
cudam	يارماس، كۈچسىز كىشى	cücük	ئۈندۈرمە، بىخ؛ قاناتلىق ھايۋانلارنىڭ چۆچىسى؛ نەرسىنىڭ كىچىكى
cukka	ھايۋان ۋە ئادەمنىڭ ئەمچىكى	cücüklenmek	بىخلانماق
Cuma	جۈمە	cüda	جۇدا، ئايرىلغان
Cuma namazi	جۈمە نامىزى	cühelâ	نادانلار
Cumartesi	شەنبە	cülüs	تەختكە چىقىش
cumba	پېشايۋان	cümbüş	مىدىرلاش؛ تەمبۇرغا ئوخشاش بىر خىل چالغۇ ئەسۋابى
cumbadak	سۇغا چۈشكەن بىر جىسمىنىڭ چىقارغان ئاۋازىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن چۈشۈش پېئىلى بىلەن بىللە قوللىنىدىغان سۆز	cümle	پۈتۈن، ھەممە، جۈملە، سىستېما
cumbalak	موللاق	cümlecik	تارماق جۈملە، بېقىندى جۈملە
cumbalak atmak	ئۆلمەك	cümlesi	ھەممىسى
cumbuldamak	بىر قاپنىڭ ئىچىدە چايقىلىپ ئاۋاز چىقارماق	cümleten	ھەممە بىردىن، ھەممە
cumburlop	ئېغىر بىر نەرسىنىڭ سۇغا چۈشكەندە چىقارغان ئاۋازى	cümudiye	مۇرلۇق، كۆچمە مۇز
cumburtu	سۇغا چۈشكەن ئېغىر بىر جىسمىنىڭ ياكى چا-يقالغان سۇنىڭ ئاۋازى	cündi	چەۋەنداز، ئاتقا ئۇستى ئەسكەر
cumhur	خەلق؛ جەمئىيەت	cünha	يېنىك جىنايەت
cumhurbaşkanı	جۇمھۇر رەئىسى، رەئىس جۇمھۇر	cünun	ساراڭلىق، مەجنۇنلۇق
cumhuriyet	جۇمھۇرىيەت، رېسپوبلىكا، بىر لىرا پۇل	cünüp	جۈنۈپ
cumhuriyetci	جۇمھۇرىيەتچى، جۇمھۇرىيەت تەرەپدارى	cünüplük	جۈنۈپلۈك
cumhurluk	جۇمھۇرىيەت	cüppe	تون (چاپان)
cunda	كىچىك يەلكەنلىك كېمىنىڭ ئىككى بېشى	cüret	جۈرئەت، جاسارەت، يىگىتلىك، ئۆزىنى ئۇنتۇش
cunta	ھەربىي ھۆكۈمەت	cüret etmek	جۈرئەت قىلماق
cuppadak	سۇغا چۈشكەن بىر جىسمىنىڭ چىقارغان ئاۋازىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن چۈشۈش پېئىلى بىلەن بىللە قوللىنىدىغان سۆز	cüretli	جۈرئەتلىك، جاسارەتلىك
cura	ئىككى ياكى ئۈچ تارىلىق تەمبۇر، قارچىغا، تاماكنىڭ ئاخىرقى قىسمى	cüretsiz	جۈرئەتسىز، قورقۇنچاق
curacı	ئىككى ياكى ئۈچ تارىلىق تەمبۇرنى چالغۇچى	cüruf	داشقال
curcunah	ۋاراڭ-چۇرۇڭلۇق	cürüm	گۇناھ، جىنايەت
curcuna	شەرق مۇزىكىلىرىدا سۈرەتلىك بىر ئەسەر؛ ۋاراڭ-چۇرۇڭ	cüsse	گەۋدە، بەست
curnata	بۆدۈنە ئىشى	cüsseli	گەۋدەلىك، بەستلىك
curnal	زۇرنال	cüz	جۈزئىي، قۇرئاننىڭ 30 پارىسىدىن ھەر بىرى؛ 20 بە-تلىك يازما ئەسەر
cuşış	جۇشقۇنلۇق جۇشقۇن	cüzam	ماخاۋ كېسەللىكى
		cüzdan	قاچىچۇق، پورتىمال؛ نوپۇس قەغىزى، نوپۇس دەپتىرى
		cüzi	ئاز، ئازغىنە؛ قىسىم، پارچە، بۆلۈم
		cüzîtam	بىرلىك، ئىتتىپاقلىق

Ç

Ç ç	چە، چ (تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ تۆتىنچى ھەرىپى)	بىر خىل سۇ ھايۋىنى
çaba	تىرىشىش، تىرىشچانلىق، كۈچ چىقىرىش، غەيرەت قىلىش	چاغاتايچە زامانىۋى
çaba göstermek	تىرىشماق، تىرىشچانلىق كۆرسەتمەك، كۈچ چىقارماق، غەيرەت قىلماق، تىرىكەشمەك	زامانىۋىلاشماق، زامانغا ماسلاشماق
çabalamak	تىرىشماق، تىرىشچانلىق كۆرسەتمەك، كۈچ چىقارماق، غەيرەت قىلماق، تىرىكەشمەك	زامانىۋىلاشتۇرماق، زامانغا ماسلاشتۇرماق
çabalanmak	تىرىشماق، كۈچ چىقارماق، غەيرەت قىلماق، تىرىكەشمەك	زامانىۋىلاشقان، زامانغا ماسلاشقان
çabucacık	تېزلا، ئوڭايلا، بىردەمدىلا	ھازىرقى زامان، زامانداش
çabucak	بەك تېز، بەك چاققان	زامانغا ماسلاشتۇرماق، دەۋرگە ماسلاشماق، زامانىۋىلاشماق
çabuk	تېز، چاپسان، چاققان	تۇرماق، زامانىۋىلاشتۇرماق
çabuk çabuk	تېز، دەرھال، چاپسان، چاققان	زامانداشلىق، دەۋرداشلىق
çabukça	تېز، خېلىلا تېز	ئەسكەرلىك يېشىغا توشمىغان
çabuklaşmak	تېزلەشمەك، ئىلداملاشماق	شىر-شىر، شىلدىرلاپ
çabuklaştırmak	تېزلەشتۈرمەك، ئىلداملاشتۇرماق، چاققانلاشتۇرماق	شىر-شىر ئاۋاز چىقارماق
çabuklaştırılmak	تېزلەشتۈرۈلمەك	سۇنىڭ تاشتىن-تاشقا تېگىپ ئاققاندا چىقارغان ئاۋازى
çabukluk	تېزلىك، چاققانلىق، ئىلداملىق، سۈرئەت	چاقىرماق، قىچقىرماق، تەكلىپ قىلماق، ئېيتماق، ئو-قۇماق (ناخشا)؛
çaça	سودا پاراخوتلىرىدىكى پېشقەدەم ۋە ئۇستا پاراخوتچى؛ مەخسۇس ئۆي باشقۇرىدىغان ئايال	چاقىرتقان، قىچقىرتقان
çaçabalığı	سېلىد بېلىقى	دەلەل، ۋاستىچى
çaçaron	ئۈنلۈك ۋە كۆپ سۆزلەيدىغان	چاقىرتماق، قىچقىرتماق
çaçaronluk	گەپچىلىك، سۆزمەنلىك، ۋالاقلاش، كاپىشش	ئۆرۈك قاتارلىقلارنىڭ مېۋىسى
çadır	چېدىر	شىددەت بىلەن ئاقماق، تېز ئاقماق، ئېقىپ تۇرماق
çadır çiçeği	نىلۈپەر گۈلى	شارقىراتما
çadırcı	چېدىر ياسايدىغان ۋە ساتىدىغان ئادەم	ئارىشاڭ سۈيى
çadırılı	چېدىرى بار	باش سۈيى
çadırılı ordugâh	يېنىغا چېدىر ئالغان ھەربىي قىسىم	چاقىرىق، دەۋەت، تەكلىپ؛ ئۈندەش سۆز
çağ	زامان، دەۋر، چاغ، ۋاقىت، مەزگىل، مۇددەت	چاقىرىق
çağa	كىچىك بالا	چاقىرىق قەغىزى، تەكلىپ قەغىزى، باغاق
çağanak	چالغۇ، ساز؛ قوڭغۇراقلىق داپ	چاقىرىلماق، تەكلىپ قىلىنماق، ئېيتىلماق
çağanoz	قاسراقلىق ھايۋانلاردىن قىسقۇچپاقىغا ئوخشايدىغان	چاقىرىم، ئۇن يېتىم يەر
çağatayca		
çağcı		
çağcılılaşmak		
çağcılaştırılmak		
çağcılı		
çağdaş		
çağdaşlaşmak		
çağdaşlaştırmak		
çağdaşlık		
çağ dışı		
çağıl çağıl		
çağıldamak		
çağıltı		
çağırmak		
çağırtkan		
çağırtmaç		
çağırtmak		
çağla		
çağlamak		
çağlayan		
çağlayık		
çağnak		
çağrı		
çağırıcı		
çağırılık		
çağırılmak		
çağırım		

çağırış

چاقىرىش
چاقىرىشماق، ئېيتىشماق، بىر ئېغىزدىن ۋار-
چاقىرىشماق

çak

çâk çâk (olmak)

çakal erigi

çakal yağmuru

çakal

çakal armudu

çakaloz

çakar

çakaralmaz

çaker

çakı

çakı gibi

çakıcı

çakıl

çakıldamak

çakıldatmak

çakılmak

çakılı

çakıltı

çakın

çakım

çakıntı

çakır

çakırıcı

çakırıcılık

çakır çukur

çakırdiken

çakırdoğan

çakırkeyf

çakışmak

çakırlaşmak

çakıştırmak

çakmak

چاقماق تېشى بىلەن ئوت ئالدۇرىدىغان قەدىمكى
مىلتىق

چاقماق تېشى، دانخورەك، مىلتىق چاقمىقى

چۈشەنمەك، بىلمەك، تۇيۇپ قالماق

ئەرلەرنىڭ نېپىز شالۋۇرى؛ كەپتەر قاتارلىق قۇشلارنىڭ

پۇتىدىكى تۈك

شالۋۇر كىيگەن

چاققۇزماق، مىخلاتماق، چاققۇزماق؛ سەزدۈرمەك

ھېس قىلدۇرماق، تۇيىدۇرماق؛ سىنىپتا قالدۇرماق ياكى قالدۇرتماق

تۇيىدۇرماق، بىلىندۈرمەي، سەزدۈرمەستىن، چاقتىرماق

يوشۇرۇن ھالدا

چاقاس تاغ

قېتىم، نۆۋەت؛ بەزى ئىسىملارنىڭ ئالدىغا كەلگەندە

قىلىنغان ئىشنىڭ ھەددىدىن ئارتۇق بولغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ

زورلاپ، ئىتتىرە-ئىتتىرە

قېتىق ئېچىنقىسى

تېتىك، چەبدەس، چاققان، ئۇز، قولى ئەپچىل

قالايمىغان، ئېگىز-پەس، قاغىپۇتى (خەت)، قولا كەلمەك

قول ئۇچىدا، چالا-بۇلا

چاينىمىلا، ئاچ بۆرىدەك

توختماي قىلىچ ئوينىتىپ

توختماي پالاق ئۇرۇپ (قېيىقنىڭ)

تەڭرى، ئىلاھ

بار كۈچى بىلەن، پۈتۈن كۈچى بىلەن

تۈس، ئالاھىدىلىك، ئىنچىكە پەرق، كىچىك پەرق

ئاستا-ئاستا پىشىپ يېتىلمەك (زىرائەتلەر ياكى مېۋىلەرنىڭ)

ۋالاقىتە گۈزۈر، ۋات-ۋات، قۇرۇق گەپچى

چالدۇرماق؛ ئوغرىلىتىپ قويماق؛

ساز، چالغۇ ئەسۋابى، مۇزىكا، ئوركېستېر، سۈپۈرگە

سازەندە، چالغۇ ئەسۋابلىرىنى ياساپ ساتقۇچى

سازەندىلەر ئورۇنلاشتۇرۇلغان

زەخمەك

سازخانا، ساز چالدىغان ئۆي

مۇزىكىلىق

ناخشا-ئۇسسۇللۇق، مۇزىكىلىق كۆڭۈل

ئاچقىلى بولىدىغان

تېمپىراتۇرنىڭ مۇقىم بولماسلىقى سەۋەبىدىن ياخشى

ئۆسەلمىگەن زىرائەت؛ سۈپىتى ئۆزگەرگەن يېمەكلىك

çalı	چاتقال	لقۇنلانماق
çalı bülbülü	تال شاخسانغۇچ، تاللىق جىغجىقى	پاختا ئايرىش ماشىنىسى؛ چىغرىق ماشىنا
çalı horozu	قۇر، كەرىقۇر	چېلىش (مۇزىكىنى)؛ باش ياغلىقى ئوغرىلانغان، ئا-
çalılık	چاتقاللىق	رىلاشما؛ مەدەن ئۈستىگە ئويۇلغان ئويما؛ ئېچىتىلغان سۈت
çalı kuşu	ئوت تاجىگۈل	ئويىمىكەش، ئويىمىچى، ھەيكەلتىراش
çalık	مايماق، قىغىر، تۈز ماڭالمايدىغان؛ ئوڭۇك ئوڭىگەن؛ يۈزى تاتۇق؛ ئىسمى ئۆچۈرۈلگەن	ئورماق، چاپماق، ئاتماق، چالماق، ئارىلاشتۇرماق
çalı kuşu	شاخ سانغۇچ	ئوغرىلماق، سۈرمەك
çalım	ھەيۋەت، قىلىچنىڭ بىسى، خەنجەر تىغى	ئۈسسۈلدا قولغا تاقىلىدىغان قوڭغۇراق ياكى شۇ-
çalımcı	ماختانچاق، لاپ ئۇرىدىغان، قېنىغا پاتمايدىغان	نىڭغا ئوخشاش باشقا چالغۇ ئەسۋابى؛ بېلىق تورىغا زىيان
çalımlamak	ئويۇندا توپنى قارشى تەرەپكە تارتقۇزۇپ قو- يماسلىق ئۈچۈن پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ھەرىكەتكە ئۆتمەك	يەتكۈزىدىغان سۇ ھايۋىنى
çalınmak	چېلىنىماق، ئوغرىلانماق	تىكەن
çalımlı	تەكەببۇر؛ گېدەيگەن، غادايدىغان	تىكەنلىك، تىكەن ئۆسكەن يەر
çalımlık	بىر قېتىم قېتىق ياكى ئېچىتقۇ ياساشقا يېتىدىغان	ياقىغا ياماشماق، ياقنى چىڭ تۇتماق
çalıntı	ئوغرىلانغان	قارىغاي
çalışılmak	ئىشلەنمەك، قىلىنىماق، كۈچ چىقىرىلماق	كۆڭلەك قاتارلىق ئىچ كىيىم، كىرىقات
çalışkan	ئىشچان، ئەمگەكچان، تىرىشچان	كىرچى، كىر يۇيۇش ئىشچىسى
çalışma	ئىشلەش، تىرىشىش، كۈچ چىقىرىش	كىرچىلىك
çalışmak	ئىشلىمەك، تىرىشماق، تەتقىق قىلماق، ئالدىراش بولماق	كىر يۇيۇش ئۆيى
çalıştıran	ئىشلەتكەن، ئىش بەرگەن	كارپ بېلىقى، سازاڭ بېلىق
çalıştırcı	ئىشلەتكۈچى	ياغاچتىن ئويۇلۇپ ياسالغان قۇلۇپلۇق سۇ قاچىسى
çalıştırmak	ئىشلەتمەك، ئىشقا سالماق، بەرمەك	كۆپ مىقداردا
çalkalamak	چايقالماق؛ ھەر كىشىنىڭ ئاغزىدا يۈرمەك دولقۇنلانماق	لىكوپودىئوم دەرىخى
çalkalanmak	چايقالماق؛ دولقۇنلانماق، ئۇچۇپ يۈرمەك؛ ھايىجانلانماق	قارىغاي ئائىلىسى
çalkalatmak	چايقىتىلماق، دولقۇنلاتماق	قارىغايلىق
çalkamak	چايقىتماق	قارىغاي يېلىمى
çalmak	ئورماق، چاپماق، ئاتماق، يىقىتماق؛ ئارىلاشتۇرماق، چالماق، قاتماق؛ ئالماق ئوغرىلماق، سۈرمەك، ئوخشاپ قالماق؛ سۈيۈرمەك، تازىلىماق	بېلىقنىڭ بىر تۈرى
çalkanmak	چايقالماق، ھەر كىشىنىڭ ئاغزىدا يۈرمەك، دو- لقۇنلانماق	پاتقاق، لاي، تەرىپىسىز ئادەم
çalkantı	چايقىلىش، چايقالغان نەرسە، سىلكىنىش، دولقۇ- نلىنىش	پاتقاق، لاي
çalkantılı	دولقۇنلۇق	كۆل ۋە پاتقاقلىقتا ياشايدىغان كىچىك ئۆردەك
çalkatmak	چايقالماق، ھەر كىشىنىڭ ئاغزىدا يۈرمەك، دو- لقۇنلانماق	سۇۋاق سۈرمەك، لاي سۈرمەك؛ قارىلماق،
		بۆھتان چاپلىماق
		پاتقاققا بۇلغانماق، لايغا مىلەنمەك
		لاي بولۇپ كەتمەك، ئارىلاشماق
		قارا سۈركەتمەك، بۆھتان چاپلاتماق
		لاي-پاتقاقلىق؛ ئىپلاس، مەينەت، پاسكىنا
		پاتقاقلىق، پاتقاقلىق ئاياغ، چاق قالقنى
		قوڭغۇراق
		ھېجىر، غېدىر، ساپال قاچا، گۈل چىنىسى، تەشتەك
		ئاغزى يوغان

çanakçı	ھېجر قاتارلىق قاپچىلارنى ياسىغۇچى ۋە ساتقۇچى	çapar	يۈگۈرۈك، شاتۇر، قورقماس، يۈرەكلىك، ئالا-بۇلا
çanakçılık	ساپاچىلىق، چىنىچىلىق	çapari	كۆپ قارماقلىق بېلىق تۇتقۇچ
çanak çömlek	كۈپ-خۇمرا؛ قاچا-قۇچا؛ مال-مۈلۈك	çaparız	مۇرەككەپ، چىگىش بىر ئىش
çanaksı	گۈل كاسسىسىمان، لوڭقىسىمان	çapçak	ياغاچ چېلەك
çanak yaprağı	گۈل كاسسا يوپۇرمىقى	çapkımak	ئۈزۈنلۈك ۋە كەڭلىكىنى ئۆلچىمەك
çan	قوڭغۇراق، زىل	çapkın	ناچار، شاللاق، بۇزۇق، شەھۋەتپەرەس؛ ھورۇن يالغاۋ؛ يۈگۈرۈك ئات
çanaksı	ھېجرغا ئوخشايدىغان، تەشتەكتەك	çapkınca	ئاشقارچە
çanak yaprağı	گۈل كاسسا يوپۇرمىقىنىڭ ھەر بىرى	çapkınlaşmak	ھورۇنلاشماق، يالغاۋلاشماق، شەھۋەنلىققا بېرىلمەك
çancı	قوڭغۇراق ياساپ ساتقۇچى، قوڭغۇراق چالغۇچى	çapkınlık	ھورۇنلۇق، يالغاۋلۇق، شەھۋەنلىق
çan çan	چاڭىلداپ سۆزلەش، توختىماي	çaplamak	ئۆلچىمەك؛ تۆت بۇرجەك قىلماق؛ تۆت بۇرجەك كەسمەك
çanta çiçeği	بۆرتمە گۈل	çaplı	چوڭ، چوڭ ھەجىملىك؛ ئېگىز بويۇق
çandı	مىخ ئىشلەتمەي تۇرۇپ باغلانغان ھالەتتە كېسىلگەن ياغاچ	çapmak	چاپتۇرماق، يۈگۈرتمەك؛ بۇلاڭ-تالاڭ قىلماق؛ يۈگۈرمەك، چاپماق
çangal	چېلىشىش ئويۇنى	çaprak	ئېگەرنىڭ يوپۇقى
çangır çungul	جاڭغۇر-جۇڭغۇر	çapraşık	چىگىش، قارىمۇ-قارشى، مۇرەككەپ، قىيىن، چاپراس
çangırdamak	جاراڭ-جۇرۇڭ قىلماق، جىرىڭلىماق	çapraşıklaşmak	مۇرەككەپلەشمەك، تەسلەشمەك
çangirtı	جاراڭ-جۇرۇڭ قىلغان ئاۋاز	çapraşıklık	مۇرەككەپلىك، تەسلىك، قىيىنلىق
çanta	سومكا	çapraşmak	مۇرەككەپلەشمەك، چىگىشلەشمەك
çantacı	سومكىچى	çapraz	گىرەلەشكەن، يانتو ئاچا، بۇلۇڭ
çantacılık	سومكىچىلىق	çaprazlama	گىرەلەشتۈرۈش، شالغۇتلاشتۇرۇش
çantal	جاللات، كالا كېسەر	çaprazlamak	چاپراسلىماق، چىرماقلىماق، چىرماق سالماق، گىرەلمەك
çantalı	سومكىلىق، سومكا ئاسقان	çaprazlanma	كېسىشىش، گىرەلىشىش
çantasız	سومكىسى يوق، سومكا ئاسمىغان	çaprazlaşmak	قىيىنلاشماق، مۇرەككەپلەشمەك
çap	كۆلەم، ھەجىم، مىقياس، دىئامېتىر، كالىبر ئۆلچەم، مىقدار؛ قۇرۇلۇش خەرىتىسى؛ مۇناسىۋەت دائىرىسى	çaprazlık	كېسىشىش، گىرەلىشىش
çapa	جوتۇ، مېتىن، ئوتغۇچ؛ لەڭگەر، ياكور؛ يەر چاغلان	çapul	بۇلاڭ-تالاڭ، ئولجا، غەنىمەت
çapacı	يەر چاغلغۇچى	çapulcu	بۇلغۇچى، بۇلاڭچى، قاراچى
çapaçul	پاسكىنا، كىر، مەينەت، بۇلغانغان، تەرتىپسىز، شاللاق، پاك ئەمەس	çapulculuk	بۇلاڭچىلىق، قاراچىلىق
çapaçulcu	رەتسىز، مەينەت، ئىپلاس كىشى	çapullamak	بۇلماق، بۇلاڭ-تالاڭ قىلماق
çapak	چاپاق، تۆمۈر ئۇچقۇندىسى	çaput	ئەسكى-تۈسكى لاتا، كونا كىيىم-كېچەك
çapak balığı	ئۈزۈنلۈك 50 سانتىمېتىر، ئېغىرلىقى 4-5 كىلو كېلىدىغان تاتلىق سۇ بېلىقى	çar	شال، رومال، شارپا
çapaklanmak	چاپاقلاشماق، چاپاق باسماق	çarçabuk	بەك تېز، ئىلدام، چاققان، ھامان، دەرھال
çapaklı	چاپاقلىق	çarçur	ئورۇنسىز خىراجەت
çapalamak	ئوت ئوتتماق	çardak	باراڭ، سايىۋەن
çapalanmak	ئوتالماق، ئوت ئوتالماق	çardaş	ئىسراپچىلىق، ئىسراپخورلۇق، بەتخەجلىك
çapalatmak	ئوت ئوتاتماق		
çapanoğlu	دەرد-ئەلەم		

çare	چارە، تەدبىر، يول، ئامال	çarpıntı	يۈرەكنىڭ نورمالسىز سوقۇشى
çaresiz	چارىسىز، ئامالسىز	çarğıntılı	كۆپەيگۈچى، كۆپەيگۈچى سان
çareviç	خان ۋارىسى، ۋەلىئەھدى (چار پادىشاھنىڭ)	çarpışılmak	جەڭ قىلىشماق، ئۇرۇشۇلماق، سوقۇشۇلماق
çargâh	تۆت يان (تەرەپ)؛ دۇنيا، ئالەم؛ چاھارگا (مۇقامنىڭ بىر پارچىسى)؛	çarpışmak	ئۇرۇشماق، سوقۇشماق، جەڭ قىلماق، ئېلىشماق، چېلىشماق
çarık	چورۇق؛ ھارۋا چاقىنىڭ ئۇلتىڭى، چاق	çarpiştırmak	ئۇرۇشتۇرماق، سوقۇشتۇرماق
çarıklık	چورۇقلۇق	çarpiťmak	قىڭغىر ھالغا كەلتۈرمەك
çarıkçı	چورۇق ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	çarpma	تېڭىش، ئۇرۇلۇش، سوقۇلۇش؛ كەرەككۆپەيتىش ئا-لامىتى؛ قۇدۇققا سالدىغان بەش تىرناقلىق ئىلمەك
çark	چاق؛ دەۋر، زامان، چاغ، تەلەي، بەخت؛ بىلەي تاش؛ سۇنىڭ ئېقىش تېزلىكىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب	çarpma işareti	كۆپەيتىش بەلگىسى
çarkçı	كېمە ۋە پاراخوتنىڭ ماشىنا قىسمىنى باشقۇرغۇچى؛ چاقچى	çarpmak	تەگمەك، ئۇرۇلماق، سوقۇلماق، يىقىتماق، ئوغىر-لىماق، مۇشت ئاتماق
çarkı	چاقى	çarptırmak	ئۇردۇرماق، ئوغىرلاتماق، سوقۇشتۇرماق
çariçe	چار پادىشاھنىڭ خانىشى	çarşaf	كىرلىك (يوتقان-كۆپىنىڭ)؛ پەرەنجە
çark	چاق، قۇم چاق؛ سەپ ئۆزگىرىشى	çarşaf çarşaf	ئەڭ ئۇزۇن، يەتكۈچە ئۇزۇن
çarkçı	چاقچى	çarşafçı	كىرلىك ساتقۇچى
çarıkçılık	چاقچىلىق، پىچاق بىلەش	çarşaflamak	كىرلىك قاپلىماق؛ خالات كىيدۈرمەك؛ نەس باسماق
çarıkfelek	ئايلىنىپ ئېتىلىدىغان پوجاگرا؛ تەلەي، بەخت	çarşafلانmak	كىرلىك تارتماق، پەرەنجە كىيمەك
çarkıt	كونا، بۇزۇلغان، مېيىپ	çarşafلی	كىرلىك قاپلانغان
çarklı	چاقلىق؛ ئىككى تەرەپىدە بىردىن چاقى بولغان كېمە	çarşafلیك	كىرلىك قىلىشقا لازىم بولىدىغان
çarlık	چارلىق، چار پادىشاھلىق	Çarşamba	چارشەنبە
çarliston	چارلىستونو تانسىنىڭ بىر تۈرى	çarşı	چارشى، بازار
çarmih	جىنايەتچىلەرنىڭ قولىنى كېرىپ باغلاپ قويىدىغان كرىست	çarşılı	ھۈنەرۋەن-كاسىپ، دۇكاندارلار
çarmık	جىنايەتچىلەرنىڭ قولىنى كېرىپ باغلاپ قويىدىغان كرىست	çarter	ئىمتىياز، ئالاھىدىلىك
çarnaçar	خالار-خالىماستىن	çasar	چاسار
çarpan	كۆپەيتكۈچى، ئارتۇرغۇچى (ھېسابتا)	çaşıt	جاسۇس، ئىشپىيون
çarpı	كۆپەيتىش ئالامىتى؛ ھاك لاي	çaşıtلامak	ئاخبارات بەرمەك، جاسۇسلۇق قىلماق
çarpıcı	كۆپەيتكۈچى؛ كۆزگە چېلىقىدىغان، روشەن كۆرۈنۈپ تۇرىدىغان	çat	قاتتىق نەرسىلەرنىڭ سۇنغان ياكى سوقۇلغان ئاۋازى
çarpık	پۈكۈلگەن، پۈكۈك، قىڭغىر-قىيىسق، مايماق تەلەيسىز	çatak	چاتاق، جىلغا، ئىككى دەريا سۈيىنىڭ بىرلەشكەن يىرى، چىرماش، چېڭگىش، جېدەلچى، چاتاقچى، غوۋغاچى
çarpık çurpuk	پۈكۈلگەن، ئېگىلگەن، شەكلى ئۆزگەرگەن	çatal	ۋېلكا، ئارا (ياغاچ ياكى تۆمۈردىن)؛ چاق (يىپ ئىگىرىدىغان)؛ ئىككى بىسلىق (سۆز، ئاچا (يول)؛ دېلتا
çarpıklık	پۈكۈلۈش، ئېگىلىش، شەكىل ئۆزگىرىش	çatal ağız	گۈللۈكنى تازىلاشتا ئىشلىتىلىدىغان ئارا
çarpılan	بىر قېتىملىق سوقۇلۇشتا تەكرارلانغان سان	çatal bel	شاخلانماق
çarpılmak	قىيىسايماق، ئۇرۇلماق، سوقۇلماق؛ قاينىماق؛ رە-نجىمەك، خاپا بولماق	çatallانmak	چېتىلماق، تېڭىلماق
çarpım	كۆپەيتىلگەن سان، ئارتۇرۇلغان سان	çatıklaşmak	ئىككى ئاچا يول؛ ئەگرى-توقاي، مۇرەككەپ، قالايمىقان، قىيىن، مۇشكۈل
çarpınmak	ئۆيەر-بۆيەرگە دوقۇرماق، تىرماشماق	çatalلی	

çatkın	قورۇق بېسىپ كەتكەن؛ ئاچچىقلانغان	çavmak	ئاداشماق، ئازغاشماق، يېڭىلمەك؛ يېيىلماق تارالماق، چاچماق (ئىسسىق، نۇر، پۇراق ھەققىدە)؛
çatana	كىچىك ماقۇرلۇق قېيىق	çavun	ناسنا، قامچا
çatapat	ئاياغ بىلەن باسقاندا ياكى يەرگە ئۇرغاندا پار-تىلايدىغان پوجاگاز	çavuş	جارچى، خەۋەرچى، بەنجاڭ (ھەربىيەدە)
çatı	بىر-بىرىگە چېتىلغان، چېتىق، ئېڭىق؛ ئۆيىنىڭ تورۇسى؛ ئىسكىلىت	çavuşluk	خەۋەرچىلىك قىلىش
çatık	چېتىق، باغلاقلق، بىر-بىرىگە چېتىشقان، قوشما	çay	چاي دەرىخى، قىيىپ قۇرۇتۇپ تەييارلانغان چاي
çatılı	ئۆگزىسى بار، ئۆگزىلىك	çayan	چايان، يىلان قاتارلىق زەھەرلىك ھايۋانلار
çatılmak	چېتىلماق، ھېرىپ ئۆلمەك (ئات-تۆگە)	çaycı	چايچى، چاي تېرىغۇچى، چاي ساتقۇچى
çatır çatır	غاراس-غۇرۇس، ھە دېسىلا، ئاسانلا	çaycılık	چايچىلىق
çatır çatur	بىر نەرسە چېقىلغاندا چىققان ئاۋاز	çaydanlık	چاي چۆگۈنى، چەينەك، چاچۇش
çatırdamak	چارسىلداش، چاراسلاش	çay evi	چاي ئۆيى
çatırdatmak	چارسىلداتماق	çaygiller	چاي تۈرىدىكى ئۆسۈملۈكلەر
çatısız	ئۆگزىسىز، ئۆگزىسى يوق؛ ئۆيى يوق	çayhane	چايخانا، ساماۋارخانا
çatışık	چېتىشلىق	çayır	ئوتلاق، يايلاق
çatışmak	ئۇرۇشماق، ئۇقۇشماسلىق نەتىجىسىدە كېلىپ چىققان جېدەل؛ جۈپلەشمەك (ئىت ۋە تۆگىلەر)؛	çayırbiçer	ئوت ئورۇش ماشىنىسى، ئوت ئورار
çatkılık	قوش بويۇنتۇرۇق	çayır kuşu	ئوتلاق قۇشلىرى
çatkın	تۈزۈلگەن، ھوقۇقدارنىڭ ھىمايىسىنى قازانغان	çayırlamak	ئوت يېمەك، ئوتلىماق
çatlak	چاك، دەز، يېرىق، چېقىق؛ زېھنى ئاجىزلىق، دۆت، مۆڭ	çayırlaşmak	ئوتلاققا ئايلىنماق
çatlamak	پارچە-پارچە بولۇپ كەتمەك. قاتتىق قىيىنالماق، يېرىلماق، دەز كەتمەك، چاك كەتمەك؛ كۆپ يەۋىلىش	çayırлатmak	ئوتلاتماق
çatlatmak	پارچە-پارچە قىلىۋەتمەك، خاپا قىلماق؛ ئۆلتۈرۈپ قويماق (كۆپ يېڭۈزۈپ ياكى كۆپ ئىچكۈزۈپ)؛	çayırılık	ئوتلاق، يايلاق
çatmak	چاتماق، ئۇرۇلماق، تەگمەك؛ كىيىم-كېچەككە كۆك سالماق؛ خۇشامەت قىلىپ ياخشى كۆرۈنمەك؛ قاپاقنى تۈرمەك؛ بىر نەرسىنىڭ ۋاقتى كەلمەك	çayır mantarı	قالپاقلىق موگو، زەمبۇرۇغ
çatpat	بىر ئاز، ئاندا-ساندا؛ ۋاقىتلىق-ۋاقىتسىز	çaykara	بۇلاق
çatra patra	بىر تىلنىڭ ئاندا-مۇندا يالغان، خاتا سۆز-لەنگىنىنى بىلدۈرىدۇ	çaylak	كۆكۈنەك (قۇش)
çav	ئاۋاز، ئۇن، خەۋەر؛ ئات، ئېشەك قاتارلىق ھايۋانلارنىڭ ئەر-كەكلىك ئورگىنى	çaylaklık	تەجرىبىسىزلىك، خاملىق
çavalye	بېلىق تۇتۇش سېۋىتى	çayır tavuğu	ئورمان ياڭاقلىقى توخۇسى
çavdar	قارا بۇغداي	ÇAYKUR	چايچىلىق جەمئىيىتى
çavdar ekmeği	قارا بۇغداي ئۇنىدا يېقىلغان نان	çaylak	سار (قۇش)
çavela	بېلىقچىلارنىڭ تۇتقان بېلىقىنى سالىدىغان سېۋىتى	çaylakça	خام، تەجرىبىسىز، پىششىق مەشىق قىلمىغان
çavlan	چوڭ شارقاتما	çaylaklık	تەجرىبىسىزلىك، خاملىق
çavlanmak	داڭقى چىقماق، ئېتى چىقماق	çebiç	بىر ياشلىق ئوغلاق
çavlı	قارچىغىنىڭ بالىسى	çecik	مېتال ھالقا، مىخ
		çeç	چەش (خاماندا تېپىلىپ، سورۇلۇپ تەييارلانغان دان) غەلۋر
		çeçe	چىۋىن
		çeçen	چەچەن (كافكاز خەلقىنى مەيدانغا كەلتۈرگەن قەۋمدىن بىرى)؛
		çeçence	چەچەن تىلى
		çedene	چۈنكى
		çedik	كېپىش (مەسە ئۈستىگە كىيىلىدىغان)

çehre	مەنزىرە	çekimsenmek	ئۆزىنى قاچۇرماق، ئۆزىنى چەتكە ئالماق، قىلىشتىن چېكىنمەك -
çek	چەك قەغىزى	çekimsەر	بىتەرەپ، تەرەپسىز، يان باساماسلىق، ھوقۇقىدىن ۋاز كەچكەن
çekap	بەدەن تەكشۈرۈش، سالامەتلىكىنى تەكشۈرۈش	çekimsەرlik	بىتەرەپلىك، تەرەپسىزلىك، ئۆزىنى چەتكە ئېلىش
çekçe	چېخ تىلى، چېخچە	çekince	چېكىنىش، ساقلىنىش
çekçek	تۆت چاقلىق قول ھارۋىسى	çekingen	چېكىنگەن، ساقلىنغان
çekecek	توپلەي، بەتىنكە قاتارلىقلارنى كېيىش ئاسان بو- لسۇن ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان تۆمۈر پالاق	çekingenlik	تەپ تارتماق، تارتىنماق؛ ئارىسالدى بولماق؛ ئىككىلەنمەك، تەشۋىشلەنمەك
çekek	كېمىلەرنىڭ قۇرۇقلۇققا چىقىرىلغان يېرى	çekinik	يوشۇرۇن، يوشۇرۇلغان
çekel	كىچىك ئوتغۇچ، كىچىك جوتۇ؛ ساپاننى تازىلاپ تۇ- رىدىغان تۆمۈر پارچە	çekinme	چېكىنىش، ئۆزىنى چەتكە ئېلىش
çekelemek	قايتا-قايتا ئوتتماق	çekinmek	چېكىنمەك، باش تارتماق، قاچماق؛ سۈرۈۋالماق، ياخشى باشقۇرماق، باشقا ئېلىپ چىقماق
çekem	پارازىت ياشايدىغان ئۆسۈملۈك؛ ھەسەل مەيۈزەك ئۇرۇقىدىشى	çekinti	ئىككىلىنىش، قارارسىزلىق
çekelez	تېيىن	çekirdecik	يادرو مېغىزى، مېغىز، نۆكلېئولۇس
çekememek	تارتالماسلىق، سۆرىيەلمەسلىك، قىزغانماق، تارلىق قىلماق	çekirdek	ئۈچكە، مېغىز، ئۇرۇقچا؛ يادرو؛ ئۆزەك
çekememezlik	تارتالماسلىق، سۆرىيەلمەسلىك	çekirdekçi	مېغىزچى، مېۋە قېقى ساتقۇچى
çeker	تارازنىڭ كۆتەرەلەيدىغان دەرىجىدىكى ئېغىرلىق مىقدارى	çekirdelenmek	مېغىز تۇتماق، ئۇرۇق تۇتماق
çeki	تارازا، گىر قاتارلىق ئەسۋاب؛ ئۇسلۇب، شەكىل	çekirdekli	ئۇرۇقلۇق، مېغىزلىق، ئۈچكىلىك
çekici	تارازىدا بىر نەرسە تارتقۇچى؛ جەلپ قىلغۇچى، ئۆزىگە تارتقۇچى	çekirdeksel	ئاتوملۇق، ئاتومغا مۇناسىۋەتلىك
çekiç	بولقا، بازغان	çekirge	چېكەتكە تارتىش، سۆرەش (كۈچى)
çekiçhane	بازغانچىلىق سېخى	çekirge kuşu	ياۋروپا قارا قۇشقىچى
çekiç makinesi	بازغان ئۇرۇش ماشىنىسى	çekirge ötleğeni	ئوتتۇرا ئاسىيا ۋە ياۋروپانىڭ ئوتتۇرىسىدا ياشايدىغان سايرايدىغان بىر قۇش
çeki düzen	ئىنتىزام، تەرتىپ	çekiş	سوقۇشۇش، قېقىش، تارتىش، جەلپ قىلىش
çekik	قىيپاش، يانتۇ، قىيسىق؛ ئىچىگە كىرىپ كەتكەن	çekişken	ئۇرۇشماق، سوقۇشماق
çekikçe	ئىنچىكە ۋە ئۇزۇن	çekıştim	تارتما، سۇغۇرتما؛ ئۆزىگە تارتىش، جەلپ قىلىش؛ ئىش كىيىمى؛ تارتىش كۈچى سۆرەش كۈچى، شوراش، شۈمۈرۈش؛ سەپەر ئۆتۈكى، پىيما
çekiliş	بىر ئىشتىن، بىر ۋەزىپىدىن ئۆزى خالاپ ئايرىلىش، ئىستىپا سوراش	çekişte	تۇر قوشۇلغان زەيتۇن
çekilmek	چېكىنمەك، تارتىلماق، سۆرەلمەك، تارتماق؛ ئىستىپا بەرمەك، ئازايماق، يوقالماق، سۈزۈلمەك	çekişmek	تارتماق، سۆرەمەك، سۈمۈرمەك، شورماق، تېپىپ تولىلماق، ئالماق، يۆتكەمەك، توشۇماق، تېمىتماق كىرىشمەك، زىياپەت بەرمەك
çekim	تارتىش، سۆرەش، يۆتكەش؛ تارتىش كۈچى؛ تاناسىپ؛ كۈچ-قۇۋۋەت، ماغدۇر	çekıştirmek	سۆرەتمەك، تارتقۇزماق، سۈمۈرمەك، قاتقۇرماق
çekimci	تارتقۇچى، سۆرگۈچى، يۆتكىگۈچى	çekme	تارتما، سۇغۇرتما؛ قىممەت باھالىق نەرسىلەر
çekimlemek	تارتماق، سۈمۈرمەك، يۆتكەمەك		سېلىنىدىغان زىننەتلىك ساندۇق؛ قاتتىق شامالدا كېمىلەرنىڭ ۋاقىتلىق تۇرىدىغان يېرى
çekimli	تارتىلغان، سۆرلەگەن	çekmece	ئىشكاپ، شىرە قاتارلىقلارنىڭ تارتىمىسى
çekimli fiil	كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان؛ كېلىش بىلەن تۈرلەنگەن (تىلشۇناسلىقتا)؛		

çekme halatı	تارتىشى ئارغامچىسى، سۆرەشتە ئىشلىتىلىدىغان ئارغامچا	çelme	چىرماق سېلىش، پۈتلىشىش، توسقۇنلىق قىلىش توسۇش، ئارقىدىن باغلىنىدىغان باش ياغلىقى
çekmek	تارتىش، ئالدىغا تارتىش، سۆرەش	çelmek	پۇتلاشماق، چىرماق سالماق، پۇتلىماق، نەرسىنىڭ بۇرجىكىنى، چېتىنى كەسمەك، باغلىماق، زىت كەلمەك
çekme kat	ئايۋان، پېشايۋان	çelmelemek	پۇتلاش، توسۇش
çekmelik	تارتىشقا ئىشلىتىلىدىغان، سۆرەشتە ئىشلىتىلىدىغان	çelmelenmek	پۇتلىنىش، توسۇۋېلىنىش، توسقۇنلۇق قىلىنىش
çekmen	يامغۇرلۇق چاپان، كەڭ شالۋۇر	çelmik	بۇغداي ۋە باشقا بىلەن ئارىلىشىپ كەتكەن يىرىك سامان؛ پۇتلاش
çekoslovak	چېخوسلوۋاكىيىلىك	çelték	ياردەمچى
çektiri	ھەم يەلكەن ھەم پالاق بىلەن ماڭىدىغان كېمە	çeltik	شال
çektirmek	تارتقۇزماق، سۆرەتمەك	çeltikçi	شال تېرىغۇچى، شال ئېلىپ ساتقۇچى
çekül	تامچىلار قويۇرۇلغان تامنىڭ توغرىلىقىنى ئۆلچەش ئۈچۈن قوللىنىدىغان تانا سايمان	çeltikçilik	شالچىلىق
çelebi	ئەپەندى، جانابلىرى؛ تەربىيە، ئەدەب، تەلىم	çeltik kargası	قارا لەيلەك
çelebice	جانابلىرىچە	çeltiklik	شالزار، شال ئېتىزى
çelebilik	ئەدەبلىك، تەرتىپلىك، تەربىيىلىك	çeltik tarlası	شال ئېتىزى
çelek	مۇڭگۈزى سۇنغان ياكى ئەگرى ھايۋان	çember	چەمبەر، دائىرە، چەمبەر تۆمۈر، ساندۇق پەگىزى، ئىلمەك؛ قارا قۇشنىڭ تىرنىقى
çelen	لەمپە، پېشايۋان	çember kayık	قۇيرۇق قىسمى ياي شەكىللىك كېمە
çelenk	گۈل-چەمبەرەك؛ ئاياللارنىڭ دوپپىسىغا قادايدىغان موجۇر؛ مېدالىئون، ئوردېن	çembere almak	مۇھاسىرىگە ئېلىش، دائىرىگە ئېلىش
çelemek	كۆپ يەۋىلىپ ئۆلمەك (قوي)؛ ئۇسسۇزلۇقتىن يىقىلماق، يۈرەككە سوغۇق تەگمەك	çemberlemek	چەمبەرەك سالماق، باغلىماق، تاڭماق، بوغماق
çelgi	ئېڭىكى ئاستىدىن باغلىۋالدىغان باش ياغلىق	çembrlenmek	مۇھاسىرە قىلىنماق، مۇھاسىرىگە ئېلىنماق، قورشالماق، چەمبەرلەنمەك
çelik	پولات، پولاتتىن ئىشلەنگەن	çemberli	يۇمىلاق شەكىللىك؛ باغلانغان، چەمبەرلەنگەن
çelik çember	پولات چەمبەر	çemen	بەدىيان
çelik çomak	باللار ئويۇنىنىڭ بىر تۈرى	çemiç	ئۈجمە ياكى ئۈزۈمنىڭ قۇرۇقى
çelikhane	پولات تاۋلاش زاۋۇتى	çemkirmek	بىرىگە قارشى چىقماق، قاتتىق تەگمەك
çeliklemeK	قەلەمچە قىلىپ تىكىپ كۆچەت يېتىشتۈرمەك	çemremek	بىرەر ئىشقا ھازىرلانماق
çelikleşmek	كۆچەتتەك ياش، ساغلام تۇرۇش	çençen	ۋات-ۋات، كوت-كوت
çekikleştirmek	كۈچلەندۈرۈش	çene	ئېڭەك؛ تولا گەپ قىلىدىغان ئادەم
çelik mecunu	تەڭ سىر، بىرىنچى قېتىم بېرىلگەن سىر	çenebaz	كۆپ سۆزلەيدىغان
çelik pamuğu	پولات سىم	çenek	ئۈندۈرمە
çelim	بەدەن تۈزۈلۈشى، تۇرۇق، قىياپەت، تاشقى كۆرۈنۈش	çeneleşmek	زىددىيەتلىشىپ سۆزلىمەك
çelimli	كۈچلۈك، قاۋۇل	çenet	يېرىندى، پارچە
çelimsiz	ئاجىز، كۈچسىز	çengel	بىر نەرسىنى ئېلىپ تارتىشقا يارايدىغان ئىلمەك تۆمۈر
çelimsizlik	ئاجىزلىق، كۈچسىزلىق	çengel	تۆمۈر ئىلمەك، قارا قۇشنىڭ تىرنىقى، يىرتقۇچ ھايۋان ۋە قۇشلارنىڭ چاڭگىلى؛ ئىلمەك
çelişik	زىت، قارىمۇ-قارشى	çengelleme	ئىلمەكلەش، سىرتماق سېلىش
çelişki	بىردەك بولماسلىق، قارىمۇ-قارشى		
çelişme	زىددىيەت		
çelişmek	زىت كەلمەك، قارىمۇ-قارشى كەلمەك		
çello	ۋىئولونچېل، باس ئىسكىرىپكا		

çengellemek	ئىلمەكلىمەك، ئىلمەك سالماق، سىرتماق سا۔ لماق	çerden çöpten	چۈرۈك، نازۇك، چىدامسىز
çengellenmek	ئىلمەك سېلىنماق، سىرتماق سېلىنماق	çerez	گازىر-پۇرچاق، مېۋە-چىۋە
çengelli	ئىلمەكلىك، ئىلمەك سېلىنغان	çerezci	ئۇششاق يېمەكلىكلەرنى ساتقۇچى
çengi	چاڭ چالغۇچى، ئۇسسۇلچى ئايال	çerezlenmek	گازىر-پۇرچاق چاقماق، مېۋە-چىۋە يېمەك، ئۇششاق نەرسە يېمەك
çenilemek	ئېچىنىشلىق ھۇۋۇلماق، غىشىماق (ئىت، بۆرە قاتارلىقلارنىڭ)؛	çerge	كۆچمەن چارۋىچىلارنىڭ چېدىرى، ۋاقىتلىق چېدىر
çenk	چاڭ (ئۆرە تۇرغۇزۇپ چالىدىغان بىر خىل چالغۇ)	çergi	سىگان چېدىرى، سىگانلار
çentik	يۇچۇق، كاۋاك	çergici	سىگان چېدىرى مۇھاپىزەتچىسى
çentiklemek	ئېغىز ئاچماق، يۈچۈق ئاچماق، تۆشۈك تە۔ شمەك	çeri	چېرىك، ئەسكەر
çentiklenmek	ئېغىز ئېچىلماق، يۈچۈق ئېچىلماق، تۆشۈك تېشىلمەك	çerbaşı	لەشكەر بېشى، كوماندىر
çentikli	يۇچۇلغان، كاۋاكلاشقان، يۇچۇق، يۇچۇلغان	çerkez	چەركەز (كافكازدا ياشايدىغان مىللەت)
çentmek	يۇچۇق ھالغا كەلتۈرمەك، ئېنچىكە توغرىماق	çermik	ئارشاك
çepçevre	ئەتراپ، مۇھىت	çerviş	ئېرىتىلگەن ياغ، ئاش سۈيى
çepel	پاسكىنا، مەينەت، شاكال، چاپقۇن، جۇدۇن	çeşit	تۈر، خىل، ياڭزا
çepellemek	مەينەت قىلماق، كىر قىلماق	çeşit çeşit	تۈرلۈك، ھەر خىل
çepellenmek	كىرلەشمەك، مەينەتلەشمەك	çeşitkenar	ھەر خىل تەرەپلىك
çepelli	پاسكىنا، مەينەت	çeşitlemek	تۈرنى كۆپەيتمەك، خىلنى ئارتتۇرماق
çepellik	مەينەت يەر، پاسكىنا يەر	çeşitlenmek	تۈرى جىقايماق، خىلى ئاشماق
çeper	چىتلاق، چىت؛ پېرىزوما (ئومۇرتقىسىز ھايۋانلارنىڭ بەدەن تېمى)؛ پېلەك، شۇڭ؛	çeşitli	ھەرخىل، ھەرتۈرلۈك، خىلمۇ-خىل، ھەرتۈرلۈك، قا۔ يسى، ھەربىر، ياڭزىمۇ-ياڭزا
çepetz	پىلە غوزىسى، پىلە غوزىكى	çeşm	كۆز
çebiç	ئوغلاق (بىر ياشلىق)	çeşme	بۇلاق، ئاھالىلەر سۇ ئالدىدىغان تۇرۇبا، كۆز
çepiç	ئوتغۇچ، بەلچە	çeşni	تەم، لەززەت
çepin	قىسقا چاپان	çeşnici	ساراي ۋە مېھمانخانىلاردا داستىخان باشقۇرغۇچى؛ تەڭگە پۇل لايىھىلىگۈچى
çepken	قىسقا ياقىسىز، بەڭسىز چاپان	çeşnicibaşı	ساراي بېشى، ئاشپەز بېشى
çer	تارتىش، سۆرەپ كۆتۈرۈش	çeşnilenmek	تەم كىرگۈزمەك، تەمنى تەڭشىمەك
çerağ	قارا چىراق	çeşnili	تەمى تەڭشەلگەن، تەم قوشۇلغان
çerçeve	رام، كېشەك، دائىرە، كۆلەم	çeşnilik	دورا-دەرمەك، تېنتىقۇ
çerçevelemek	رامكا سىزماق، رامكىغا ئالماق	çete	پارتىزان، پارتىزانلار، گۇرۇھ؛ قاراقچى، باسمىچى باندەت
çerçevelenmek	رامكىغا ئېلىنماق، رامكىلانماق	çeteci	پارتىزان، پارتىزانلار، گۇرۇھ؛ قاراقچى، باسمىچى باندەت
çerçeveletmek	رامكىغا ئالدۇرماق، رامكىلانماق	çetecilik	پارتىزانلىق، گوروھۋازلىق؛ قاراقچىلىق، باسمى۔ چىلىق، باندەتلىق
çerçeveli	رامكىغا ئېلىنغان، رامكىلانغان	çetele	قەدىمكى زاماندا ساۋاتسىزلىق يۈزىسىدىن ھېسابات ئورنىغا قوللىنىلىدىغان ئىشارەت بەلگىسى
çerçevesiz	رامكىغا ئېلىنمىغان، رامكىلانمىغان	çeteleşmek	گوروھۋازلىق قىلماق، قاراقچىلىق قىلماق، باندە۔ نتلىق قىلماق
çerçi	خولاڭزىچى، توكۇلاڭچى؛ ئېلىپسانار؛ تەنزىچى، يايىمچى، مىلىشچى، مىلىچمالچى	çeten	كەندىر ئۇرۇقى
çerçilik	توكۇلاڭچى، يايىمچىلىق، مىلىشمالچىلىق	çetin	قىيىن، تەس، جاپالىق، مۇشكۈل، قاتتىق

- çetinleşmek** قىيىنلاشماق، تەسەلەشمەك، مۇشكۈللەشمەك
- çetinləştirmek** قىيىنلاشتۇرماق، تەسەلەشتۈرمەك، مۇشكۈللەشتۈرمەك
- çetincilik** قىيىنلىق، جاپا، مۇشكۈل
- çetrefil** مۇرەككەپ، مۇجىمەل، تىل قاندىسىگە زىت
- çetrefilleşmek** مۇرەككەپلەشمەك، مۇجىمەللەشمەك
- çetrefilleştirmek** مۇرەككەپلەشتۈرمەك، مۇجىمەللەشتۈرمەك
- çetrefilsiz** ئاسان قولايلىق، ئاسان بېجىرگىلى بولىدىغان
- çevgen** تاياق، كالتەك؛ ئاتتا كالتەك بىلەن ئوينىلىدىغان توپ ئويۇنى
- çevik** چەبدەس، تېتىك، چاققان
- çevikleşmek** تېتىكلەشمەك، چاققانلاشماق
- çevikleştirmek** تېتىكلەشتۈرمەك، چەبدەسلەشتۈرمەك
- çeviklik** چاققانلىق، چەبدەسلىك، تېتىكلىك
- çeviren** تەرجىمە قىلغۇچى، تەرجىمان
- çevirge** ئالماشتۇرغۇچ، كۈنۈپتېر، ترانسلىياتور
- çeviri** تەرجىمە، ئۆرۈش
- çevirici** تەرجىمان، تەرجىمە قىلغۇچى
- çeviricilik** تەرجىمانلىق
- çevirim** تەرجىمە قىلىش
- çevirme** تەرجىمە
- çevirmen** تەرجىمان
- çevirmenlik** تەرجىمانلىق
- çevirtmek** تەرجىمە قىلغۇرۇش
- çevre** مۇھىت، ئەتراپ، ساھە، چەمبىرەك، دائىرە
- çevre açığı** چەمبىرنىڭ ئىچىدە ياتقان ۋە بىر بۇلۇڭى چەمبىرە ئايلانمىسى بىلەن كېسىشكەن بۇلۇڭ
- çevre bilimi** ئېكولوگىيە، ئېكولوگىيە مۇتەخەسسسى
- çevrelemek** قورشىماق، ئورىماق، مۇھاسىرە قىلماق، چەكلىمەك، چېگرىلىماق، چۆرىلمەك
- çevrenmek** قورشالماق، مۇھاسىرىگە ئېلىنماق، ئورالماق چەكلەنمەك، چېگرىلانماق
- çevren** ئۇيۇق
- çevresel** مۇھىت بىلەن مۇناسىۋەتلىك
- çevre teker** پېرىسكىل
- çevri** بۇرمىلاش، ناتوغرا مەنە بېرىش، گىرداب، تەرجىمە
- çevrik** قورشالغان، ئورالغان، مۇھاسىرە قىلىنغان چەكلەنگەن، چېگرىلانغان، گىرداب، قۇيۇن
- çevrilmek** قايتۇرۇلماق، ئۆرۈلمەك، كەينىگە بۇرۇلماق، ئورالماق؛ تەرجىمە قىلىنماق، قورشالماق مۇھاسىرە قىلىنماق؛ ئۆزگەرتىلمەك
- çevrim** ئايانما، ئايلىنىش، پىرقىراش، چۆرگىلەش
- çevrimli** پىششىق، پۇختا، مەلىكىلىك؛ قابىلىيەتلىك، قوشۇمچە
- çevrimsel** ئايلىنىش بىلەن مۇناسىۋەتلىك، ئايلىنىش شەكىلدە بولغان، دەۋرلىنىش
- çevrinmek** تاۋاپ قىلماق
- çevrinti** پىرىلدىغۇچ، ئايلانغۇچ؛ گۈم؛ ئارىلاش ئاشلىق
- çevriyazi** ترانسكرىپسىيە
- çeyiz** كېلىن ئۈچۈن ھازىرلانغان تۈرلۈك نەرسىلەر
- çeyizlenmek** كېلىن قىز كىيىنمەك، كېلىن قىز ياسانماق
- çeyizlik** كېلىن ئۈچۈن ھازىرلانغان نەرسە
- çeyrek** چارەك، تۆتتە بىر؛ 15 مىنۇت
- çeyreklemek** بوۋاقلارنىڭ قول ۋە پۇتلىرىنى ئۇيان-بۇيان قىلىپ مەشىق قىلدۇرماق
- çeyreklenme** مەشىق قىلدۇرۇلۇش
- çiban** دانخورەك، چىقان
- çibanbaşı** يىرىڭ
- çıdam** چىدام، سەۋر، تاقەت
- çıdamlı** چىداملىق، سەۋرچان، تاقەتلىك
- çıfıt** جوھۇت (تىل-ھاقارەت)
- çıfıtlık** يەھۇدىيلىق، ھىيلىگەرلىك، شۇملۇق، قىزىل كۆزلۈك
- çığ** ئېگىزدىن دومىلاپ چۈشكەن قار پومزىكى، چىت توسۇق
- çığa** خوراز، جەننەت قۇشى قاتارلىقلارنىڭ قۇيرۇقىدىكى تۈكۈننىڭ ئەڭ ئۇزۇن، ئەڭ رەڭدار، چىرايلىق بولغىنى
- çığalanmak** قۇيرۇقنى تىك قىلماق (ئات ھەققىدە)
- çığıltı** چىقىرىلغان ئاۋاز
- çığır** كىچىك يول، چىغىر يول، تار يول، قاۋۇرغا يول ئۇسۇل، مېتود، يول
- çığırmak** چاقىرماق، قىچقىرماق، ۋارقىرىماق، سۈرەن سالماق توۋلىماق
- çığirtkan** دورىتىش يولى بىلەن ئوخشاش تىپتىكى جانىۋارلارنى ئوۋلاش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان ھايۋان؛ خېرىدار ۋە تاماشىبىن كۆپەيتىش ئۈچۈن دۇكان ياكى ئويۇن مەيدانى ئايدىدا تۇرۇپ چار سالغۇچى
- çığirtkanlık** ئىدارە قىلىش؛ دەلالەتلىك، بەدىكلىك، ۋا-ستىچىلىق
- çığirtma** چاقىرتىش، قىچقىرتىش

çığırta	ۋارقىراش، سۈرەن سېلىش، توۋلاش	چىقىش، ئالدىغا چىقىپ قالغان يەر، دومباق يەر	çıkma
çığlık	پەرياد	چوقچايغان يەر، ئىلاۋە؛ مەيدانغا كېلىش پەيدا بولۇش، يارىلىش، تۈزۈلۈش، ھاسىل بولۇش	چوقچايغان يەر، ئىلاۋە؛ مەيدانغا كېلىش پەيدا بولۇش، يارىلىش، تۈزۈلۈش، ھاسىل بولۇش
çığırış	چىقىرىش، قورقۇپ ۋارقىراش	چىقماق، ئۆزلىمەك، يۇقىرىلىماق، ئۈستىگە چىقماق؛	çıkmak
çığırışmak	ھەممە بىردەك ۋارقىراشماق، توۋلاشماق	مەيدانغا كەلمەك؛ بېسىلماق، نەشر قىلىنماق؛ توغرىلىقى ئىسپا- تالناماق؛ رول ئالماق؛ بۇزۇلماق	مەيدانغا كەلمەك؛ بېسىلماق، نەشر قىلىنماق؛ توغرىلىقى ئىسپا- تالناماق؛ رول ئالماق؛ بۇزۇلماق
çıkacak	يۇيۇنۇش لۆڭگىسى؛ چىقىش ئېغىزى؛ چىقىدىغان	چىقىش ھالىتىدە تۇرغان، چىقىدىغان، چىقىشى	çıkmalı
çıkagelmek	تۇيۇقسىز كۆرۈنمەك، كۈتۈلمىگەندە كەلمەك	كېرەك بولغان	چىقىش ھالىتىدە تۇرغان، چىقىدىغان، چىقىشى
çıkak	چىقىش ئىشىكى، چىقىش يېرى، چىقىش ئېغىزى	ئايىغى چىقمايدىغان، نەتىجىسىز؛ خالتا كوچا تۇيۇق يول	چىقىش ئىشىكى، چىقىش يېرى، چىقىش ئېغىزى
çıkak	پايدا، مەنپەئەت، نەتىجە	چىقماسلىق	çıkamaz
çıkak	مەنپەئەتپەرەس	خالتا كوچا، تۇيۇق يول	ئايىغى چىقمايدىغان، نەتىجىسىز؛ خالتا كوچا تۇيۇق يول
çıkarcı	مەنپەئەتپەرەسلىك	قىلمىش چاتقال	چىقماسلىق
çıkarcılık	مەنپەئەتپەرەسلىك	چىغرىق (قۇدۇقتىن سۇ تارتىدىغان)؛ چاقپەلەك سۇ، چاقپىلىكى	چىقماسلىق
çıkartilmak	چىقىرىلماق، قوغلانماق، ھەيدەلمەك	چىغرىقچى	çıkamaz sokak
çıkartım	چىقىرىش، قوغلاش	ئۆردەكنىڭ بىر تۈرى	خالتا كوچا، تۇيۇق يول
çıkarma	چىقىرىش، قوغلاش	چىغرىقلىق، چاقپىلەكلىك	قىلمىش چاتقال
çıkarmak	چىقارماق، يۇلماق، كۆرسەتمەك، ئالدىغا قويماق، قوغلىماق، ھەيدىمەك؛ ھېساب چىقارماق؛ ئېگىزلىتمەك ئۆر- لەتمەك؛ نەشر قىلماق، باسماق؛ خۇلاسى چىقارماق	ئىشلەپچىقىرىش نەتىجىسىدە ئوتتۇرىغا چىققان مەھسۇ- لات؛ ئارتۇق	چىغرىق (قۇدۇقتىن سۇ تارتىدىغان)؛ چاقپەلەك سۇ، چاقپىلىكى
çıkartmak	چىقارتماق	چۈلۈۈر	چىغرىقچى
çıkarsama	ھۆكۈم، ئەقلىي خۇلاسى، يەكۈن	چىلان	ئۆردەكنىڭ بىر تۈرى
çıkartı	چىقىرىندى	قىلتىق ئارىلاشتۇرۇلغان تۇخۇم؛ چۈلۈۈر، ئارقان، ئاغامچا	چىغرىقلىق، چاقپىلەكلىك
çıkı	كىچىك بوغجۇما؛ ئېكسپورت قىلىش	چىلداق بولماق، ئالجماق، ئەقلىدىن ئازماق، ئېلىشىپ قالماق	ئىشلەپچىقىرىش نەتىجىسىدە ئوتتۇرىغا چىققان مەھسۇ- لات؛ ئارتۇق
çıkık	ئالدىغا چىقىپ قالغان (يەر)؛ سۇنۇق، چىقىپ كەتكەن (قول ۋە پۇت قاتارلىق ئورگانلارنىڭ)؛	ساراڭ بولماق، ئالجماق، ئەقلىدىن ئازماق، ئېلىشىپ قالماق	چۈلۈۈر
çıkıkçı	سۇنۇقچى، تېڭىقچى	ساراڭ قىلماق، ئالجماق، ئەقلىدىن ئازماق، ئېلىشىپ قالماق	چىلان
çıkılamak	ئېكسپورت قىلماق	ساراڭ قىلماق، ئالجماق، ئەقلىدىن ئازماق، ئېلىشىپ قالماق	قىلتىق ئارىلاشتۇرۇلغان تۇخۇم؛ چۈلۈۈر، ئارقان، ئاغامچا
çıkılanmak	ئېكسپورت قىلىنىش	ساراڭلاشماق، ئەقلىدىن ئازماق، ئېلىشىپ قالماق	چىلان
çıkım	بويا، بوغجۇما	ساراڭلاشماق، ئەقلىدىن ئازماق، ئېلىشىپ قالماق	چىلان
çıkıntı	تومپىيىپ چىققان قىسىم، چوقچايغان يەر؛ (ماقالىنىڭ) تولۇقلايدىغان ياكى ئۆزگەرتىدىغان يەر	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkır çıkır	تاراڭ-تۇرۇڭ ئاۋازلار، جاراڭ-جۇرۇڭ	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkış	پەيدا بولۇش، مەيدانغا كېلىش، تۇغۇلۇش؛ چىقىش يولى	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkışlı	ئوقۇش پۈتتۈرگەنلەر، مەكتەپ پۈتتۈرگەنلەر	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkışma	ئازار بېرىش، رەنجىتىش	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkışmak	ئازار بەرمەك، رەنجىتمەك، قاتتىق سۆزلىمەك، قوپاللىق قىلماق؛ ئەيىبلەمەك، سەتلىمەك؛ يەتمەك، چىقىش قىلماق؛ بەسلىمەك مۇسابىقىلەشمەك	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkıştırmak	يەتكۈزۈمەك	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkış yolu	چىقىش يولى، ھەل قىلىش ئۇسۇلى	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان
çıkıt	چىقىش ئېغىزى، بىخەتەر ئىشىك	ساراڭلىق، سەۋدايىلارچە، مەجنۇنلارچە	چىلان

çınayaz	ئوچۇق، ئاي چىققان ۋە سوغۇق ھاۋا	çırçır	چىغرىق، كىچىك بۇلاق
çınçın	جىرىك-جىرىك	çırçırlamak	پاختا، زىغىر، كەندىر قاتارلىق زىرائەتلەرنىڭ ئۇرۇقلىرىنى ئايرىماق
çınğar	غوۋغا، جېدەل، ماجىرا	çırnik	كىچىك قېيىق، چوڭ كېمە؛ قىممەتسىز، ئەھمىيەتسىز، سەت
çınçınlatmak	قەدەھلەرنى سوقۇشتۇرماق	çırpi	ياغاچ قىرىندىسى، قىرىنداق؛ ياغاچچىلارنىڭ ياغاچقا تارتىدىغان قارىسى
çıngı	ئوچقۇن، چاقماق؛ مارىس	çırpı ipi	ئىككى نۇقتىنى تۇتاشتۇرغۇچى تۈز سىزىق
çıngıl	ئوچقۇن، زەررە، پارچە؛ سۇ ئىچىلىدىغان قاجا؛ ئىگىلى (ئۈزۈم پارچىسى)؛	çırpılmak	تەنتىرىتىش، تەنتىرىتىش
çıngırak	كىچىك قوڭغۇراق؛ بۈركۈت، قارىچىغا قاتارلىقلارنىڭ پۇتىغا باغلانغان قوڭغۇراق	çırpımış	تەنتىرىش، تەنتىرەك بېسىش، جان تاللىشىش
çıngıraklı	قوڭغۇراقلىق	çırpınmak	تەنتىرىمەك، تەنتىرەك باسماق؛ جان تاللىشماق، تەنتىرىمەك، چايقالماق
çıngıraklı yılan	قوڭغۇراقلىق يىلان	çırpıntı	جان تاللىشىش، سەكراتقا چۈشۈش، تەنتىرىش، ھو-دۇقۇش
çıngır çıngır	جىڭگىر-جىڭگىر	çırpıntılı	كىچىك ۋە ئويناق دولقۇن (دېڭىز)
çıngırda	قوڭغۇراق؛ بوۋاقلار ئوينايدىغان تۇتقۇچى بار قو-ڭغۇراق	çırpışmak	قانات قاقماق
çıngırdamak	جىڭگىرلاتماق، جىڭگىرلىماق	çırpıştırmak	ئورۇنسىز ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش
çıngırdatmak	جىرىكلىتىش	çırpıştırmak	قانات قېقىش
çınlak	ئاۋازلىق (يەر)	çırpıştırmak	چۆۋۈقلىماق، ئالدىراپ-تېنەپ قالماق، قو-لىنىڭ ئۇچىدىلا قىلماق
çınlama	جاراڭ-جۈرۈڭ، ئەكس سادا، سادا، ئاۋاز	çırpmak	سىلىكىمەك، قاقماق، ئۇچىدىن كەسمەك، ئو-غرىلىماق؛ ئىككى نەرسىنى بىر-بىرىگە ئۇرماق، چايقىماق (كىرى)؛
çınlamak	ئاۋاز چىقماق، جاراڭلىماق، ياڭرىماق	çırptırmak	تېز سۈرئەتتە سىلىكىنمەك؛ سوقۇشتۇرماق؛ سۇ-يۇق تاماقلارنى ئارىلاشتۇرماق
çınlattmak	جاراڭلىتىش، ياڭراتماق	çirt	ھايۋان بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان سۇ چاقپىلىكى
çırpı çırpı	يۇيۇنماق، يۇيۇنۇش (باللار تىلىدىن)	çıt	كىچىك نەرسىلەرنىڭ چېقىلغاندا چىقارغان ئاۋازنى بىلدۈ-رىدۇ
çıplak	يالىڭاچ، تاقىر، ياغاچ؛ سىپ-سىدام قۇيغۇرۇق، بوش، دەرەخسىز؛ ئويۇنچۇق، قىپقىزىل، ئوچۇقتىن-ئوچۇق، ئاشكارا	çıta	ئۇزۇن ۋە تار كېسىلگەن تاختاي
çıplaklaşmak	يالىڭاچلانماق، كىيىملىرىنى سالماق، دەل-دەرەخسىز بولماق	çıtak	يات (ئادەم)؛ قوپال ۋە ئۇقۇمسىز سۆزلەيدىغان، قىللىق سەت
çıplaklık	يالىڭاچلىق، تاقىرلىق، ئوچۇقلۇق، ئاشكارىلىق	çıtçıt	تۈگۈن، تۈگمە، پاسىلداق
çıra	چىراق، تۇتۇق	çıtçıtlamak	زەنجىرلىمەك، ئىلماق، ئەتمەك، تۈگىلىمەك
çırağ	چىراغ	çıtı pıtı	پارچە-پۇرات، ئۇششاق-چۈششەك، يېقىملىق، ئوماق
çırağan	قول چىرىغى	çıtırdamak	قاراس-قۇرۇس قىلغان ئاۋاز چىقارماق، قاراسلىماق
çırak	شاگىرت، دۇكان ئىشچىسى؛ قەدىمدە ساراي ۋە مېھما-نخانىلاردا ئۇزۇن مۇددەت ئىشلىگەندىن كېيىن رۇخسەت بېر-ىلگەن ئادەم ياكى ئازاد قىلىنغان قۇل	çıtır pıtır	باللارنىڭ ئوماق ۋە تاتلىقلىقىغا قارىتىلغان سۆز
çıraklık	شاگىرتلىق، شاگىرتنىڭ خىزمىتى؛ ھۈنەر ئوگىنىد-ىغان سورۇن؛ شاگىرتلىق مەزگىلى	çıtırdama	غاراسلاش، چاراسلاش
çırakma	شامدان، قەندىل	çıtırdamak	غاراسلىماق، چاراسلىماق، تاراسلىماق
çıralı	يېلىملىق، چىراغلىق	çıtırdatmak	قاراسلاتماق، چاراسلاتماق
çıramoz	بېلىقچىلارنىڭ ئوت بېلىقنى تۇتىدىغاندا چىراغ بېكىتىدىغان سايىمىنى		
çırçıplak	ياپىيالىڭاچ، تاپتاقىر		

çıtır çıtır	غۇرۇس-غۇرۇس، چاراق-چۇرۇق، تاراس-تۇرۇس، تاراس-تۇرۇس،	كېمە، پاراخوت)؛
çırtı	غۇرۇس-غۇرۇس، چاراق-چۇرۇق ئاۋاز چىقىرىش	بىر-بىرى بىلەن تېپىشمەك
çıtkırdım	زىيادە تارتىنچاقلىق، نازۇكلۇق قىلغان كىشى	تەپكەك، تېپىشنى ياخشى كۆرىدىغان؛ ئەيىبلەشنى
çıtlamak	چاراس-چۇرۇس قىلىپ ئاۋاز چىقارماق	ياخشى كۆرىدىغان؛ بەختسىز، نەس باسقان
çıtlatılmak	چاراس-چۇرۇس قىلىنماق، قاراس-قۇرۇس ئاۋاز چىقىرىلماق	قوش تارلىق
çıtlatmak	قاراسلاتماق، چاراسلاتماق	قوش ناغرا
çıtpıt	سۈركەلگەندە ياكى دەسسەلگەندە چىقىدىغان ئاۋاز	جۈپ، بىر جۈپ، بىر ئەركەك، بىر چىشىدىن
çıvdırmak	شارىلداپ ئاقتۇرماق	ئىبارەت ھەمراھ؛ قىسقۇچ، موچىن، لاشىگىر، بىر جۈپ ھايۋان
çıvgan	قىرىق ئايغالار	(ساپانغا قوشىدىغان)؛
çıvgar	يانداق (ھارۋىنىڭ يانداق ئېتى، قوشنىڭ يانداق كالىسى)؛	جۈپ، قوش؛ تېرىلغۇ يەر
çıvgın	قار ئارىلاش يامغۇر	دېھقان، تېرىقچى
çıvlamak	ئېقىپ چىقماق	دېھقانچىلىق
çıvmak	تېگىپ بۇرۇلماق	جۈپلەشتۈرمەك
çıyan	چايان، ساپىسېرىق، كۆرۈمىسىز (ئادەم)	دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىق مەيدانى، ساناتورىيە
çıyanlık	ساختىپەزلىك، كاززايلىق	جۈپ سان
çıyanlık etmek	ئاسىيلىق قىلماق، يۈز ئۆرۈمەك، خائىنلىق قىلماق	جۈپ يۇلتۇز
çiçek	چېچەك، گۈل؛ چېچەكلەيدىغان ئۆسۈملۈك؛ رەختلەرنىڭ گۈلى؛ چېچەك (كېسەللىك) مەك، خال؛ سەت مەنىدىمۇ قولىنىلىدۇ	سىگان، سىگانلار
çiçek bahçesi	باغچە، گۈللۈك	خام ياكى چالا پىشقان؛ تەنتەك، چوڭ بولغىنىنى بىلمە - چىدىغان (ئادەم)؛ ئاچمىغان (رەك)؛
çiçek boyası	قىزىل رەك، قىزىل	جىگدە
çiçekçi	گۈلچى، گۈل باققۇچى، گۈل ساتقۇچى؛ گۈل دۈكىنى	گۆشنان
çiçekçilik	گۈلچىلىك	زەپەر
çiçekli	گۈللۈك، گۈل ئۆستۈرۈلگەن	مۈرە، دول
çiçeklemek	گۈل تىكمەك؛ گۈل بىلەن بېزىمەك	ياڭاق ياكى بادامنىڭ ئىچى
çiçeklenmek	گۈل ئېچىلماق؛ گۈل بىلەن بېزىمەك	ئەپكەش، دەنزە، بالداق
çiçeksimek	گۈلگە ئوخشاپ قالماق؛ شورلاشماق تېرىدە داغ، پەيدا بولىدىغان تېرە كېسەللىكى	چىگىت، قوغۇن، تاۋۇز، كاۋا قاتارلىقلارنىڭ ئۇرۇقى
çiçeksiz	گۈلسىز	قىيما كۇمۇلاچ
çiçek suyu	ئاپپىلسىن گۈلى سۈيى	كۆزگە چېلىقماق، قوپال مۇئامىلە قىلماق
çifte	ئىككىلىك، ئىككى قات، ئىككى كۈرۈكلىك، ئىككى پالاقلىق؛ قوشئاتار مىلتىق؛ ئات، قېچىر، ئېشەك، كالا قاتارلىقلارنىڭ تېپىكى	خام، خاملىق؛ قوپاللىق، قوپال ھەرىكەت؛ ئاشكارا، ئويۇنچۇق
çiftehane	قۇش بالىلىرىنى باقىدىغان فەپەس	ئاياغ-ئاستى، يول ئۈستى
çiftelemek	تەپەك، ھاۋا رايىغا قاراپ يەنە بىر تۆمۈر ئاتماق	چاينام، بىر چىشلەم
		چەيلىمەك، دەسسەمەك، چاينىماق
		چاينالغان نەرسە
		چەيلىنمەك، دەسسەلمەك
		چەيلىنمەك، دەسسەتمەك
		سېغىز كەمپۇت
		شاكىلات
		شاكىلات ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى

çil	مەڭ، سەيگۈن، داغ؛ چىل (قۇش)؛ كېپەك ئالتۇن، تەڭگە	çingeneleşmek	بېخىلاشماق، پىخسىقلاشماق
çil çil	يېڭى، پارقىراق (پۇل)	çingenelik	بېخسىقلىق، بېخىللىق؛ ھاياسىزلىق يۈزسىزلىك
çile	ئېتىكاپ، جاپا، زەخمەت	çingene palamudu	قىزىل ئوقيا بېلىقنىڭ بالىسى
çilecilik	زاھىتلىق، دەرۋىشلىك، نەپسىنى يىغىش، پەرھىز تۇتۇش	çini	پار-پۇر خىش
çilehane	خانىقا ۋە ئېتىكاپتا ئولتۇرىدىغان يەنە بۆلجۈرگەن	çinici	فار-فور خىش ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
çilek	تەرىقەت يولى بىلەن شۇغۇللانغۇچى، دەردمەن	çini mürekkebi	قارا سىياھ، سىياھ
çilekەş	بۆلجۈرگەن مۇرابباسى	çinko	سىنىك، تۇتيا
çilek reçeli	دەردمەن	çinkografi	سىنگوگرافى
çileli	سايىرماق (بۇلبۇل)	çin lahanası	جۇڭگو يېسىۋىلىكى
çilemek	سىم-سىم يامغۇر	çin leylağı	ئازادى دەرخ
çilenti	قۇلۇپساز، قۇلۇپ ئاچىدىغان ئوغرى	çinli	جۇڭگولۇق
çilingir	قۇلۇپسازلىق، قۇلۇپ ئېچىپ قىلىنغان ئوغرىلىق	çintiyan	ئايالچە شىم
çilingirlik	داغ پەيدا بولماق	çipil	كۆزى ئاغرىغان ۋە كىرىكى تۆكۈلگەن ئادەم؛ پاسكنا
çillenmek	بەدىنىدە دېغى بار	çipilleşmek	ئىككى كۆزى قىزارماق
çilli	چىم، ئوت-چۆپ	çipilti	سىم-سىم يامغۇر
çim	قۇچقاچنىڭ بىر خىلى	çipo	لەڭگەر دەستىسى
çemçek	ئارزۇ-ھەۋەسسەلەرچە	çipura	قاراكۆز بېلىقىغا ئوخشايدىغان گۆشى ئاق بىر خىل
çim çim	چىمدىق، كۆڭۈل ئاغرىتىدىغان سۆز	çir	ئاق دېڭىز بېلىقى
çimdik	چىمدىماق، كۆڭۈل ئاغرىتىدىغان سۆز قىلماق	çiriş	ئۆرۈك قېقى، قاق
çimdikleme	چىمدالماق	çirişçi	شىلىم
çimdiklenmek	چىمداتماق	çirişçilik	شىلىمچى
çimdirmek	يۇيۇنىدىغان يەر	çirişçilik	شىلىمچىلىك
çimek	چىمەن، چىم ساز	çirişlemek	شىلىملاشماق
çimen	چىمەنلىك	çirişlenmek	شىلىم سۈرمەك، شىلىملىماق
çimenlik	سېمونت، سېمونت خىش	çirişli	شىلىم سۈركەلگەن، شىلىملىق
çimento	سېمونتچى، سېمونت خىش ياساپ ساتقۇچى	çirkef	پاسكنا توختام سۇ؛ ئەسكى، يىرگىنىشلىك، پاسكنا ئادەم ياكى نەرسە
çimentocu	سېمونت خىش ياتقۇزماق	çirkefleşmek	مەينەتلەشمەك، يىرگىنىشلىك بولماق
çimentolamak	چىم تېرىماق، چىم ياتقۇزماق	çirkeflik	كىشىنى بىزار قىلىدىغان خۇلق ياكى قىلمىش
çimlemek	چىم ياتقۇزماق	çirkin	سەت، يېقىمسىز، قوپال، يىرىڭلىق يارا، چىقان
çimlendirmek	چىم ياتقۇزۇلماق	çirkinleşmek	سەتلەشمەك
çimlenmek	يۇيۇنماق	çirkinleştmek	سەتلەشتۈرمەك
çimmek	سكومبىروپىس بېلىقنىڭ كىچىكى	çirkinlik	سەتلىك، كۆرۈمىسىزلىك، بەتەبەشلىك
çinakop	خەنزۇچە، خەنزۇ تىلى	çirkinsemek	سەتلەشمەك، كۆرۈمىسىزلىك
çince	جۇڭگو قارىغىيى	çiroz	بېلىجانلاپ بولغاندىن كېيىن ئورۇقلاپ كەتكەن ما- ككېرىل بېلىقى؛ بەك ئورۇق (ئادەم)؛
çinçamı	سىگان (كۆچمەن ياشايدىغان بىر مىللەت)	çirozlaşmak	بەك ئورۇقلاپ كەتمەك
çingene	سىگان تىلى	çirozluk	ئورۇقلۇق، ئاجىزلىق
çingenece		çis	ئۆسۈملۈك شىرنىسى

çise	سىم-سىم يامغۇر	çivitlemek	كۆك رەڭدە ھەل بەرمەك
çiselemek	ئۇششاق سىم-سىم يامغۇر ياغماق	çivit otu	نىل بويىقى، كۆك بوياق
çisemek	ئۇششاق سىم-سىم يامغۇر ياغماق	çivitsiz	كۆك رەڭدە ھەل بېرىلمىگەن
çisenti	ئۇششاق يامغۇر، ئاق يامغۇر	çivi yazısı	مىخ خەت، شىنا يېزىق (قەدىمكى ئاسۇرىيە، بابىلوندا ئىشلىتىلگەن خەت)؛
çiskin	ئۇششاق يامغۇر، ئاق يامغۇر، يامغۇردىن نەملەنگەن	çivmek	ئازماق، ئاداشماق
çiş	سۈيدۈك، كىچىك تەرەت	çiy	شەبنەم
çişlemek	سىيمەك، كىچىك تەرەت قىلماق	çiylemek	سىم-سىم يامغۇر ياغماق
çişik	ھارامزادە	çizdirme	سىزدۇرۇش
çit	چىت، چىت رەخت، باش ياغلىق، ياغلىق	çizdirmek	سىزدۇرماق
çita	يۇپقا ۋە ئۇزۇن تىلىنغان تاختايلىرى	çizelge	جەدۋەل، كۆرسەتكۈچ، تىزىم، ئىسىملىك
çitar	يىپەك ۋە پاختا بىلەن توقۇلغان بىر خىل رەخت	çizge	جەدۋەل، گىرافا، كۆرسەتكۈچ جەدۋىلى، سىخېما، شە-كىل، نۇسخا، ئۆرنەك
çitari	كۆرۈنۈشى چىرايلىق، ئەمما گۆشى لەززەتسىز بىر خىل كىچىك بېلىق	çizgi	سىزىق، قورۇق، يول
çiten	سېۋەت	çizgilemek	سىزىق سىزماق، يول تارتماق
çiti	يىمىرىش، سىقىش، رەختنىڭ قىرغىقىغا چۈشكەن تۈگۈم	çizgili	يوللۇق، سىزىقلىق، سىزىق سىزىلغان
çitilemek	يىمىرمەك، سىقماق	çizgilik	تۈز مېتىر، تۈز سىزغۇچ؛ شىكالىق گەز
çitilenmek	بۇراپ سىقماق، يىمىرىلمەك	çizgisiz	سىزىقسىز، ئىزسىز
çitilli	بۇراپ سىقىلغان	çizi	سىزىق، تۈز سىزىق؛ تاپ؛ پوزىتسىيە، مەيدان
çitilmek	بىر يەرگە يىغىلىش، توپلىنىش، جەملىنىش	çizici	سىزغۇچ، ئەپيۇن غوزىلىرىنى سىجىپ ئەپيۇن ئالغۇچ
çitişmek	چېتىشىپ كەتمەك، چىرماشماق، چېتىشماق، يۆمەشمەك، چىگىشمەك	çizik	سىزىق، سىزىلغان
çitlembik	كاركاس دەرىخى، سېلتىس دەرىخى	çizikli	سىزىقلىق، سىزىق سىزىلغان
çitlemek	چىتىلماق، توسۇق سالماق، ئەتراپنى ئورىماق؛ گا-زىر چاقماق	çiziktirmek	تېز سىزىش
çitlik	كاركاس دەرىخى، سېلتىس دەرىخى	çizili	سىزىلغان
çitmek	بىر يەرگە يىغماق، بىرلەشتۈرمەك؛ تۈشۈكنى؛ يۆمەپ ئەتمەك؛ مىجىپ يۇيماق (كىرنى)؛	çizilmek	سىزىلماق، رەسىم سىزماق، ئاشكارا بولماق، مەلۇم بولماق
çitmik	ئۈزۈم شىڭگىلىكىنىڭ ساپىقى؛ چىمدىم	çizinti	سىزىق ئىزى، جىرالغان يەر
çivi	مىخ، ساغلام بەدەن	çizme	سىزىش، ئۆتۈك
çivici	مىخچى، مىخ ساتقۇچى	çizmecî	ئۆتۈك ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
çividî	قارا كۆك، تۆمۈر كۆكى	çizmecilik	ئۆتۈكچىلىك
çivileme	مىخلاش	çizmek	سىزىق سىزماق، رەسىمنى ئالماق رەسىمنى سىزماق؛ جىرىماق، ئۆچۈرمەك
çivilemek	مىخلىماق، پىچاق سالماق	çoban	پادىچى، مال باققۇچى، چارۋىچى
çivilenmek	مىخلانماق، مىخلىنىپ قالماق	çobanaldatan	چۇغۇندەك
çiviletmek	مىخلاتماق	çobançantası	چۇبۇرشاڭ
çivili	مىخلاقلىق	çobandegneği	قۇچقاچ تىل (ئۆسۈملۈك)
çivit	سىنكا	çoban köpeği	پادىچى ئىتى
çivitlenmek	سىنكىلانماق	çoban yıldız	ۋېنىرا (زۆھرە، چولپان)
çivitli	كۆك ھەل بېرىلگەن	çobanlama	پادىچىلارنىڭ ھاياتىنى بايان قىلغان ئەدەبىي

çobanlık	ئەسەرلەر	çok çok	بەك كۆپ، جىق
çocuk	چارۋىچىلىق، پادىچىلىق	çokçu	پىلۋرالىزىمنى ياقىتۇرغۇچى
çocuk bahçesi	بالا، ئادەم، ئىنسان، تەنتەك	çokçuluk	پىلۋرالىزىم
çocuk bakıcı	بالىلار باغچىسى	çok eşli	كۆپ خوتۇنلۇق ئەر ياكى كۆپ ئەرىلىك خوتۇن
çocuk bilim	بالا باققۇچى	çok fazla	بىردىن كۆپ بولغان
çocukcağız	بالىلارنى تەربىيەلەش بىلىمى	çok gen	كۆپ تەرەپلىك
çocukça	بالا	çok hücreli	كۆپ ھۆججەيرىلىك
çocuklaşmak	بالىلارچە	çok karılı	كۆپ خوتۇنلۇق (ئەر)
çocukdili	بالىلارچە ھەرىكەت قىلماق، بالىلاشماق	çok kocalı	كۆپ ئەرىلىك (ئايال)
çocuklaşmak	بالىلار تىلى	çoklaşmak	كۆپەيمەك، جىقلاشماق
çocukluk	بالىلاشماق	çokları	كۆپلىرى
çocuk oyuncağı	بالىلىق، بالىلارچە ھەرىكەت، بالىلىق ۋاقىت	çokluk	كۆپلۈك، نۇرغۇنلۇق، كۆپ سانلىق، تۈرلۈك
çocuksu	بالىلار ئويۇنچۇقى	çokluk eki	كۆپلۈك قوشۇمچىسى
çoğalma	بالىغا ئوخشاش، بالىلارچە	çoklukla	كۆپ سان بىلەن
çoğaltan	كۆپىيىش، سانى ئارتىش	çok partili	كۆپ پارتىيەلىك
çoğaltım	كۆپەيتكەن	çokrağan	سۈيى كۆپ بۇلاق
çoğaltma	كۆپەيتىش	çokramak	پارق-پارق قاينىماق (قازان)
çoğaltmak	كۆپەيتىش	çoksamak	كۆپ دەپ بىلمەك، كۆپكە تاۋىماق
çoğu	كۆپەيتىمەك، جىقايىتماق، سانىنى ئارتتۇرماق	çoksatır	كۆپ ساتىدىغان
çoğu kez	كۆپ قىسمى، كۆپىنچىسى، تولىسى	çok sesli	كۆپ ئاۋازلىق، ۋاراڭ-چۈرۈڭلۈك
çoğul	كۆپ قېتىم	çok seslilik	كۆپ ئاۋاز، ۋاراڭ-چۈرۈڭ
çoğul eki	كۆپلۈك (گرامماتىكىدا)	çok sözlü	تىلى يۇمشاق، گەپ قىلىشنى ياخشى كۆرىدىغان
çoğulcu	كۆپلۈك قوشۇمچىسى	çok tanrıçılık	كۆپ خۇداچىلىق
çoğullamak	كۆپلۈكچى	çoktan	خېلى ئىلگىرى، خېلى بۇرۇن، خېلى بالدۇر، ئىلگىر-ئىلگىر
çoğullaştırmak	كۆپەيمەك	çok taraflı	بىردىن، بۇرۇندىن
çoğulluk	كۆپلۈككە ئايلاندۇرماق	çok tasım	كۆپ تەرەپلىكلىك
çoğumsamak	كۆپلۈك	çok uluslu	سىللوگىزىم، ئۈچ ھۆكۈملۈك
çoğun	كۆپ دەپ بىلمەك	çok uluslu	خەلقئارالىق (سانائەت ياكى تىجارەت ئۈچۈن)؛
çoğunluk	كۆپ قىسىم، كۆپ قېتىم	çok yanlı	كۆپ تەرەپلىك
çoğunlukla	كۆپچىلىك، كۆپ سانلىق	çok yıllık	ئۇزۇن يىللىق
çok	كۆپچىلىك بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان كۆپ مەنبەلىك كۆپىنچە	çok yönlü	كۆپ تەرەپلىك
çokal	كۆپ جىق، نۇرغۇن، تولا، ناھايىتى، بەكمۇ	çok yüzlü	كۆپ تەرەپلىك، كۆپ يۈزلۈك
çokal	قەدىمكى زامان ئۇرۇشلىرىدا كىيىلىدىغان ۋە ئاتلارغا كىيگۈزۈپ قويۇلىدىغان تۆمۈر كىيىم	çolak	چولاق، قولى يوق
ço anlamlı	كۆپ مەنىلىك	çolaklık	چولاقلىق، مېيىپىلىق
çok ayaklılar	جىق پۇتلۇق ھايۋانلار	çolpa	ئاقساق-چولاق (ئات)؛ قىڭغىر پۇتلۇق، قولدىن ئىش كەلمەيدىغان
çok bilmiş	قۇۋ، ھىيلىگەر، ئالدامچى	çokpan	ۋېنىرا (زۆھرە، چولپان)
çokça	كۆپ، جىق	çokluk çocuk	بالا-چاقا
		çomar	پادىچى ئىتى

çomak	قىسقا، كالتە چوماق	چۈشكۈنلۈك، روھى تۆۋەنلىك، روھسىزلىق	çökkünlük
çomaklamak	چوماق بىلەن ئۇرۇش	تىزلاندۇرماق؛ چۆكتۈرمەك، بىتچىت قىلماق، ھا-	çökermek
çopra	بېلىق قىلتىرىقى؛ چاتقاللىق؛ كۆپ قىلتىرىقلىق بېلىق	لاك قىلماق؛ بۆسۈپ ئۆتمەك، بۇزئۆتمەك	
çopur	چوقۇر (ئادەم)؛ بىر خىل بۇغا	تىزلاندۇرۇش، بىتچىت قىلىش، ۋەيران قىلىش	çökertme
çopurina	قۇيرۇققا ئوخشاپ كېتىدىغان بىر خىل بېلىق	چۆكۈرۈش، پېتىش؛ ئولتۇرۇشۇپ كېتىش، تۆۋەنلەش،	çökme
çopurluk	چېچەك كېسىلى	پەسىيىپ كېتىش	
çor	كېسەل، كېسەللىك، دەرد-ئەلەم؛ كالا ۋاباسى؛ بەزى دەرمەخلەردە كۆرۈلىدىغان كېسەللىك	چۆكمەك، پاتماق، ئولتۇرۇشۇپ كەتمەك؛ تۆۋەنلىمەك،	çökmek
çorak	شور (يەر)؛ ئاچچىق، تۇزلۇق (سۇ)؛ قاقاس	قايلماق، باسماق، ئاجىزلاشماق، ئاجىزلاپ كەتمەك، تىنماق؛	
çoraklaşmak	شورلاشماق، قاقاسلىشىپ كەتمەك	پەسەيمەك، ئىچىگە كىرىپ كەتمەك	
çoraklık	شورلۇق، قاقاسلىق	چۆكتۈرمەك، تىزلاندۇرماق، باش ئەگدۈرمەك،	çöktürmek
çorap	پايپاق	ۋەيران قىلماق، بىتچىت قىلماق	
çorapçı	پايپاقچى	ئولتۇرۇشۇپ كەتكەن، ئويماق	çökük
çorapçılık	پايپاقچىلىق	چۆكۈش، تۆۋەنلەش	çöküm
çorba	قوشۇق بىلەن ئىچىلىدىغان سۇيۇق تاماق (شورپا)؛ قالايمىقان، بىسەرەمجان	چۆكۈپ كەتكەن نەرسە؛ قالدۇق، سۇنۇق، خارابە؛	çöküntü
çorbacı	شورپىچى، شورپا ئەتكۈچى ياكى ساتقۇچى	چۈشكۈنلۈك، پەرىشانلىق؛ قىرىلىش، يوقاش، بۇرۇلۇش	
çorbacılık	شورپىچىلىق	چۆكۈش، تىزلىنىش، ئۆرۈلۈش، يىقىلىش؛ يوقاش،	çöküş
çorba kaşığı	شورپا قوشۇقى	بەرباد بولۇش، تۈگەش؛ چېكىنىش، كەينىگە يېنىش	
çorlu	كېسەل بولغان، دەرد چەككەن	تىنماق، چۆكمەك، چۆكمەگە چۈشمەك؛ ئاستا-ئاستا ئولتۇرۇشماق	çöküşmek
çorman	ناھايىتى قالايمىقان، تەرتىپسىز، رەتسىز	چۆل-باياۋان	çöl
çotanak	ئۈستىدە بىر مۇنچە ئورمان ياڭىقى بولغان شاخ	چۆللەشمەك، قاقاسلاشماق	çölleşmek
çotra	ياغاچتىن ياسالغان كىچىك چېلەك	چۆللۈك، قاقاسلىق	çöllük
çorira	قاتتىق قاسراقلىق، كەڭ ۋە قىسقا، قارامتۇل بېلىق	چۆل توخۇسى	çöl tavuğu
çotuk	دەرەخنىڭ سىرتتا قالغان يىلتىزى	ياغاچ ساپلىق، ياغاچ قوشۇق	çömçe
çögdürmek	پۈركمەك	يۈكۈنمەك، يۈكۈنۈپ ئولتۇرماق	çömelmek
çögmek	بارغانسېرى توغرا يۈرمەك؛ سىيمەك، كىچىك تاھارەت قىلماق	تىزلاندۇرۇش، يۈكۈندۈرۈش	çömletmek
çögüncek	لىڭگىرتاقتاق	تالىپ	çömez
çögünmek	بىر تەرىپى كۆتۈرۈلسە، يەنە بىر تەرىپى چۈشمەك	تالىپلىق	çömezlik
çögür	قورسقى يوغان، سېپى قىسقا تەمبۇر؛ تىكەنلىك ياۋا ئوت؛ ئۈندۈرمە، بىخ	ساپال خۇمرا	çömlek
çökek	پەس يەر، ئويماقلىق؛ پاتقاللىق؛ چۆكۈندى يەر	خۇمرا قاتارلىقلارنى ياساپ ساتقۇچى	çömlekçi
çökelek	سۈزمە	ساپالچىلىق	çömlekçilik
çökelege	پەس يەر، ئويماقلىق؛ پاتقاللىق؛ چۆكۈندى يەر	ئەخلەت، سۇپرۇندە	çöp
çökelmek	چۆكمەك، تىنماق	ئورۇقلىماق، ئاجىزلاشماق	çöp dönmek
çökeltmek	چۆكتۈرمەك، باش ئەگدۈرمەك، بويۇن ئەگدۈر-مەك، تەسلىم قىلماق	ئەخلەت ماشىنىسى	çöp arabası
çökkün	چۆككەن، چۈشكۈن	ئەلچى (قىز بىلەن يىگىتنىڭ)؛ ئىلاھىي كۈچ،	çöpçatan
		تەقدىر ئىلاھى	
		ئەخلەتچى، تازىلىق ئىشچىسى	çöpçü
		تازىلىق ئىشچىسى بولۇش	çöpçülük
		ئۇنىڭدىن-بۇنىڭدىن يېمەك، نەپسىگە بېر-	çöpülenmek

çöplük	ئەخلەتخانا	قىلىش، ئانالىز قىلىش	çözümlemek	تەھلىل قىلىنماق، ئانالىز قىلىنماق، تەھلىل قىلىنماق
çöpsüz	ئەخلەتسىز		çözümsel	ئانالىتىك، تەھلىل قىلىش بىلەن مۇناسىۋەتلىك
çöplük horuzu	پوخۇر، پاهىشىۋاز		çözündürmek	ھەل قىلىشنى قولغا كەلتۈرمەك
çöp sepeti	ئەخلەت سېۋىتى		çözüm yolu	ھەل قىلىش يولى، چارە، تەدبىر، ئامال
çör çöp	ئەخلەت		çözünmek	ئېرىمەك
çörek	ئاتلىق بولكا، چەمبەر، يۇمىلاق نەرسە		çözüntü	ھەل بولۇش، تارقىلىش
çörekçi	ئاتلىق بولكا سالغۇچى ياكى ساتقۇچى		çözüşmek	بىر-بىرىدىن ئايرىلماق (ئوڭىلەر ھەققىدە) پار-چىلانماق
çörekçilik	ئاتلىق بولكىچىلىق		çubuk	چىۋىق، چۇۋۇق، تال؛ چوكا، گاڭزا، مۇشتەك؛ يول-يول (رەخت)؛
çöreklenmek	يىلان ھەققىدە (يوڭىلىۋالماق) تۇڭلىۋالماق، يەرلەشمەك		çubukçu	چىۋىقچى
çörek mantarı	يۇمىلاق موڭو		çubuk demir	لوم، لوم تۆمۈر
çörkü	سەنپەن، چوت		çubuklamak	چىۋىقلىماق، ساۋىنماق، توپىسىنى قاقماق (گىلەم، كىگىز، پالاس)؛
çörten	بېلىق تۇتۇش سېۋىتى تور		çubuklu	تاللىق، كۆچەتلىك، دەرەخلىك، چىمەنزىرلىق، يول-يول (رەخت)؛
çöven	سوپۇن ئوتى		çubukluk	تال، چىۋىق سېلىنىدىغان ئۇرۇن ئىشكاپ
çöz	چاۋا ياغ		çuha	يۇڭ رەخت، دۇراپ، باستون، گاباردىيون قاتارلىقلار
çözdürmek	يەشتۈرمەك، شەشتۈرمەك، ھەل قىلدۇرماق، بىر تەرەپ قىلدۇرماق		çuhacılık	يۇڭ رەخت، دۇراپ، باستون، گاباردىيون قاتار-لىقلارنى توقۇش
çözelti	يېشىش نەتىجىسىنى كەلتۈرۈپ چىقارغۇچى ماددا		çuhçuh	پويىز (بالىلار تىلىدىكى)
çözgü	ئۆرۈش، ئېشىش، توقۇش؛ خېمىغا ئېشىش، خېمىغا ئۆرۈش؛ كىرلىك قىلىنىدىغان رەخت		çuka	ئاق دېڭىز ۋە مارمارا دېڭىزلىرىدا ياشايدىغان يوغان مۇللىد بېلىقى
çözgün	يېشىلگەن، شېشىلگەن، ئېرىشكە باشلىغان		çukur	چوقۇر، ئويمان، چوڭقۇر، تىرەن؛ گۆر، مازار
çözme	يېشىش، ھەل قىلىش، بىر تەرەپ قىلىش؛ كىرلىك، يوتقان كىرلىكى، كارىۋات ياپقۇچى		çukur açmak	ئۆرەك قازماق، ئورا كولىماق
çözmek	يەشمەك، شەشمەك، ھەل قىلماق، بىر تەرەپ قىلماق، چۈشەندۈرمەك		çukurlanmak	چوڭقۇرلاشماق، تىرەنلەشمەك
çözücü	يەشكۈچى، ھەل قىلغۇچى		çukurlatmak	چوڭقۇرلاتماق، تىرەنلەتمەك چوڭقۇرلاشتۇرماق، تىرەنلەشتۈرمەك
çözük	يېشىك، يېشىلگەن؛ ھەل قىلىنغان، بىر تەرەپ قىلىنغان؛ ئېرىشكە باشلىغان (قار-مۇز)، بوش، تارقاق		çukrlu	چوڭقۇرلۇق، ئويمانلىق
çözülme	يېشىلىش، ھەل قىلىنىش، بىر تەرەپ قىلىنىش، ئېرىش؛ ھەربىي قوشۇننىڭ ئالدىنقى سەپتىن ئايرىلىشى		çukurluk	چوڭقۇر يەر، پەس يەر، ئويمان يەر
çözülme	يېشىلمەك، شېشىلمەك؛ ھەل بولماق، ھەل قىلىن-ماق، بىر تەرەپ قىلىنماق؛ ئېرىمەك؛ قاقماق، يىراقلاشماق، چېكىنمەك		çul	قىلدىن قوپال توقۇلغان توقۇلما؛ كىر كىيىم-كېچەك، جۇل (ئاننىڭ يۇپىقى)؛
çözülüm	پارچىلىنىش، چېچىلىش، تارىلىش، بۇزۇلۇش		çul çaput	كونا توقۇلما بۇيۇملار، كونا كىيىملەر
çözülüş	ھەل قىلىنىش، تارقىلىش، يىقىلىش		çulha	توقۇش ماشىنىسىدا رەخت توقۇغۇچى
çözüm	ھەل قىلىش، بىر تەرەپ قىلىش؛ چىقىرىلغان سان (ماتېماتىكىدا)؛		çulhakuşu	بىر خىل يۇمشاق دېسكىننىڭ ئىسمى
çözümleme	ھەل قىلىش يولى، چارە، تەدبىر، ئامال		çullama	تۈرمەلگە ئوخشاش بىر خىل تاماق
çözülmemek	ھەل قىلىش ئارقىلىق بىر نەرسىنى تەھلىل قىلىش		çullamak	جۇل ياپماق

çullanmak	جۇل يېپىلماق، ئاستىغا بېسىۋالماق، ھۇجۇم قىلماق، ئېتىلماق	çuvaşça	چۇۋاش تىلى
çulluk	قىرغاۋۇل	çük	چوچاق (باللار تىلىدىن)
çulpan	چولپان (يۇلتۇز)	çükündür	قىزىلچا
çulsuz	جۇلسىز، پەرىشان، قەلەندەر، كەمبەغەل، ئۈستى- بېشى يوق	çükür	چۈرۈك، ساغلام ئەمەس؛ كونا، ئەسكى، ئەخلاقسىز ئايال؛ ئاساسسىز
çultar	ھايۋان يوپۇقى	çünkü	چۈنكى
çurçur	گۆشى تاتلىق بولمىغان بىر خىل كىچىك دېڭىز بېلىقى؛ قىممەتسىز، ئېتىبارسىز؛ دېڭىزچىلار قىممىتى يوق دەپ ھېسابلايدىغان ئۇششاق بېلىقلار	çürük	چۈرۈك، ساغلام بولمىغان
çurlatmak	تېزلەتمەك	çürük çarık	پۇختا ئەمەس، چۈرۈك، چىدامسىز، ئىشلەتكىلى بولمايدىغان، پۇلغا يارىماس
çuşka	قىزىلمۇچ	çürük gaz	ئاپتوموبىللارنىڭ باكىدىن چىققان ۋە يېنىۋاتقان گاز
çuval	قاپ، تاغار، كاناپ تاغار	çürük iş	بۇزۇلغان، ناچار، ئىشقا يارىماس ئەھۋال ياكى ئىش
çuvalcı	تاغارچى	çürüklük	چىرىكىلىك، سېسىش، بۇزۇلۇش؛ ئەسكى-تۈسكى دۆۋىسى؛ گۆرلۈك، مازار
çuvaldız	جۇۋالدۇرۇز	çürük sakız	كۆپ ئىشلىتىلگەن سۆز ياكى پىكىر
çuvallamak	تاغارغا قاچىلىماق؛ سىنىپتا قالماق؛ مەغلۇپ بولماق، باشقا چىقىرماسلىق	çürümek	چىرىمەك، كونىرماق، ئەسكىرمەك، سېسىماق
çuvallanmak	تاغارغا قاچىلانماق، مەغلۇپ بولۇنماق، سىنىپتا قالدۇرۇلماق	çürütmek	چىرىتمەك، سېسىتماق، يۇمشاتماق
çuvallatmak	ئوراتماق، قاچىلاتماق	çürütülme	چىرىتىلىش، سېسىتىلىش
çuvallı	تاغىرى بار، تاغارلىق	çürütülmek	چىرىتىلمەك، سېسىتىلماق
		çürütüş	چىرىتىش، سېسىتىش، بۇزدۇرۇش
		çüş	ئېشەكنى توختىتىش ئۈچۈن قوللىنىلىدۇ؛ كۆڭۈلگە يا- قىمىغان ھەرىكەتكە قوللىنىلىدىغان قوپال سۆز

D

- D d** دە، تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ بەشىنچى ھەرپى
- da** جۈملىنىڭ ئاخىرىدا ياكى ئىككى جۈملىنىڭ ئوتتۇرىسىدا
- dadacı** دادائىزمچى
- dadandırmak** تەمنى تېتىغان، ياقىتۇرغان نەرسىسىنى
- پات-پات ئىزدەشكە يول ئېچىش، پايدا-مەنپەئەت ئىزدەپ بىر يەرگە پات-پات بېرىشنى قوللاش
- dadanmak** تەمنى تېتىغان، ياقىتۇرغان نەرسىسىنى پات-پات ئىزدەش، پايدا-مەنپەئەت ئىزدەپ بىر يەرگە پات-پات بېرىش
- dadaş** ئەر قېرىنداش؛ يىگىت، قورقماس ۋە جەسۇر كىشى
- dadaşlık** ئەر قېرىنداش بولۇش
- dadı** ئىنىڭ ئانا، بالا باققۇچى
- dadılık** ئىنىڭ ئانىلىق ياكى ئۇنىڭ قىلغان ئىشى
- dafi** ئېتىپ چۈشۈرۈلگەن، ئىتتىرىۋەتكەن
- dağ** تاغ
- dağ alası** سالمو بېلىقى
- dağar** تاغار، ساپال سوغا
- dağarcık** تاغار، ساپال سوغا
- dağ ardı** تاغ ئارقىسى
- dağ arnikası** ئارنىكا ئوتى
- dağ ayısı** سەھراللىق، تومپاي؛ دۆت، ھاماقەت؛ قارا قورساق
- dağ başı** تاغ چوققىسى؛ تاغ
- dağayısı** تاغ ئېيىقى. شەھەردە ياشاشقا كۆنەلمىگەن قوپال كىشى
- dağbiliği** تاغ شارائىتلىرىغا ئاساسەن تەربىيەلەنگەن ئەسكەرى بىرلىك
- dağcı** تاغقا چىققۇچى، تاغچى
- dağcılık** تاغچىلىق
- dağ çamı** تاغدىكى قارىغاي تۈرلىرى
- dağ çayı** تاغ چىيى
- dağ elması** ياۋا ئالما
- dağ eriği** ياۋا ئۆرۈك
- dağdağa** غەۋغا، بىئاراملىق، ئاۋارىچىلىق، ھەشەم، پالاكەت
- dağdağalı** پاراكەندە قىلىنغان، مالمان قىلىنغان؛ ئاۋارە قىلىدىغان
- dağdağsız** غەۋغاسىز، ۋاراك-چۇرۇڭسىز
- dağdar** ئازابلانغان، يارىدار بولغان؛ غەم قىلغان
- dağılım** پارچىلىنىش، تارىلىش، چېچىلىش، نېرۋا سىستېمىلىرىنىڭ بۇزۇلۇشى
- dağılış** تارقىلىش، يىقىلىش، چۆكۈش
- dağılma** تارىلىش، چېچىلىش، چۆكۈش
- dağılmak** تارالماق، چېچىلماق، يېيىلماق، پارچىلانماق؛ يىراقلاشماق، چەتلەشمەك؛ چېچىلىپ بۇزۇلماق، رەتسىزلەنمەك، قالايمىقانلاشماق
- dağınık ışıık** تارالغان نۇر، چېچىلغان يورۇقلۇق
- dağınık** تارقاق، شالاڭ؛ رەتسىز، چېچىلاڭغۇ؛ قالايمىقان، مۇرەككەپ (پىكىر، زېھن)؛
- dağınıklık** شالاڭلىق، رەتسىزلىك، چېچىلاڭغۇلۇق، قالايمىقانلىق
- dağıntı** دېققەت قىلىنمىغان قالايمىقان كىچىك ئىشلار
- Dağıstan** داغىستان
- Dağıstanlı** داغىستانلىق
- dağıtıcı** تارقاتقۇچى (خەت، ژۇرنال)؛ بىرلىكنى بۇزغۇچى، بۆلگۈنچى؛ يورۇقلۇق تارقاتقۇچى ئەسۋاب
- dağıtıcılık** تارقىتىش، يىراقلاشتۇرۇش
- dağıtılmak** تارقىتىلماق
- dağıtım evi** تارقىتىش ئىشلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان قۇرۇلۇش مەركىزى
- dağıtmaç** تەقسىملىگۈچ؛ توك تەقسىملىگۈچ
- dağıtmaq** تارقاتماق، بۆلمەك، تەقسىم قىلماق، چاپماق، تىرىپىرەن قىلىۋەتمەك، ئۇرۇپ پارچىلىماق، بۇزماق
- dağıtımcılık** تارقاتقۇچىنىڭ قىلىدىغان ئىشى
- dağî** تاغلىق رايونلاردا ئېيتىلىدىغان تۈركلەرنىڭ مۇقامى
- dağ keçisi** تاغ ئۆچكىسى
- dağlağı** داغلاش ئەسۋابى
- dağlamak** داغلىماق

dağlatmak	داغلىماق، ھايۋانغا تامغا باسماق؛ ئۇششۇتمەك ياكى كۆيدۈرمەك، ئېچىتماق	daktilo kağıdı	خەت بېسىش ماشىنىسى؛ ماشىنىست، ما - شىنىدا خەت باسقۇچى
dağlanmak	داغلىنماق، تامغىلانماق	daktilo makinesi	خەت بېسىش ماشىنىسى
dağlı	تاغلىق، قوپال، كۆرۈمىز	daktilo masası	خەت بېسىش قەغىزى
dağlıç	كاراكول قوشقىرى بىلەن قۇيرۇقلۇق قويدىن تۇغۇلغان بىر خىل شالغۇت قوي	daktiloluk	خەت بېسىش ئۈستىلى
dağlatmak	داغلىنىش	daktiloskopi	بارماق ئىزىدىن كىم ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۇسۇلى
dağlık	تاغ تىزمىسى	dal	پۇتاق، شاخ، تارماق، بۆلۈم، پارچە، قىسىم، خىل، تۈر؛ يالىڭاچ، يېلىڭ، يۇپقا؛ دۈمبە، سىرت
dağlayış	داغلىتماق	dalak	تال (ئادەمنىڭ ۋە ھايۋاننىڭ)؛ ھەرە كۆنىكى
daha	تېخى، تېخىچە، قايتا، يەنە، تەكرار يەنە بىر	dalan	دالان، پىچىم، شەكىل
daha bir	يەنە، تېخى، باشقا	dalâlet	توغرا يولدىن ئېزىش، ئادىشىش، يولدىن چىقىش
daha daha	ئارتۇقى، قوشۇمچىسى	dalama	چېقىۋېلىش، چىشلىۋېلىش
dahası	ئات (بالىلار تىلىدا)	dalamak	چېقىۋالماق، قاپارتماق، تالماق، ئېچىشتۇرماق، چىشلىۋالماق
dahdah	دا، دە، -مۇ؛ ئۆز ئىچىگە ئالغان	dalap olmak	قىسىر بولۇش. چىشى ھايۋاننىڭ ئەركىكىنى ئىزدىشى
dahi	دانا، دانىشمەن	dalaş	تالاش، جېدەل، ماجرا، غوۋغا
dâhi	تالانتلىق، ئىقتىدارلىق، چاققان، چەبەدەس، زېرەك	dalaşmak	تالاشماق، چىشلەشمەك؛ تىللاشماق، سۆز تەگە - شىمەك
dahice	دەخىل، ئىچ، ئىچىدە، ئىچىگە ئالغان، تەسىر، نوپۇز، كىرىم، مۇداخىلە	dalavere	سۈيىقەست
dâhili deniz	ئىچ دەريا	dalavereci	ئالدامچى، سۈيىقەستچى
dâhilik	ئىقتىدار، قابىلىيەت، ئاتاق، نام، داڭ	dalavercilik	ئالدامچىلىق، سۈيىقەستچىلىك
dahilen	ئىچىدىن	dalay lama	دالاي لاما
dahiliye	ئىچكى ئىشلار، ئىچكى كېسەللىكلەر	dalbastı	گىلاسنىڭ بىر تۈرى
dahiliyeci	ئىچكى ئىشلار ئەمەلدارى؛ ئىچكى بۆلۈم دوختۇرى	dalboy	كېيىمنى ئاز كىيگەن
dahiyane	داھىيانە، داھىيغا يارىشىدىغان	dalda	دالدا، يوشۇرۇنىدىغان جاي، پاناھ جاي؛ ساقلىنىش، پاناھلىنىش
dahletmek	ئارىلاشماق، چېپىلماق، سۇقۇنماق	dalcık	ئىنچىكە چىۋىق
daim	دائىم، ھەر دائىم	daldalanmak	دالدىلانماق، سايىدىماق
daima	دائىم، ھەر زامان، ھەر ۋاقىت، ھەمىشە، داۋاملىق	daldırılmak	تېمىتىلماق، سىرغىتىلماق
daimî	ئاساسلىق، داۋاملىق	daldırma	تېمىتىش. سىرغىتىش
dair	دائىر، ئائىت، تەئەللۇق، تېگىشلىك، قاراشلىق	daldırmak	چۆكتۈرمەك، غەرق قىلماق؛ خىيالغا پاتماق، ئويغا چۈشمەك؛ كۆچەت تىكەمەك
daire	دائىرە، بىنانىڭ ئىچىدىكى بىر يۈرۈش ئۆي؛ دۆلەت ئورگانلىرى، ئىدارە، داپ؛ بۆلۈم	daldız	ئىسكىنە؛ ياغاچتىن ياسالغان ھەرە ساندۇقى؛ ھەرە پىچىقى
daireli	بىر يۈرۈش ئۆيلۈك	dalfes	سەللىسىز فەس، سەللە يۈگەلمىگەن فەس باش كىيىمى
dakik	تېتىك، چاققان، ھەر ئىشنى ۋاقتىدا قىلىدىغان چەبەدەس؛ توغرا ئىشلەيدىغان	dalfidan	يېڭى كۆچەت
dakika	مىنۇت	dalgın	دولغۇن، رادىئو دولغۇنى؛ غەرەز، يامان نىيەت، مەستلىك
dakikasında	مىنۇتتا، بىر مىنۇتتا		
dakikane	دەل ۋاقتىدا		
daktilo	خەت بېسىش ماشىنىسى، خەت باسقۇچى، ماشىنىست		

dalga dalga	دولقۇنلۇق، خىلمۇخىل، رەگمۇرەك	بىر ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق
dalgacı	سۈيىقەستچى، ھىيلىگەر؛ سۇباتسىز، چىدامسىز	شاخلىق، پۇتاقلىق؛ ئۈستىگە شاخ شەكلى ئىشلەنگەن
dalgacık	مەيىن دولقۇن، مىكرو دولقۇن	چىگىش-مۇرەككەپ؛ ئىرماش-چىرماش
dalgacılık	كوگۇل بىر يەردە بولماسلىق، دېققەت چىچىلىپ كېتىش؛ ھىيلە-نەيرەك	رەڭگارەك؛ ئالا-بۇلىماچ
dalcık	شاخ، شاخچە	چۆكۈش، چېلىشتا پاقاقتىن ئېلىش
dalgakıran	پورت ۋە پىرىستاندىكى نەرسە-كېرەكلەرنى دېڭىز دولقۇنىدىن ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن سېلىنغان سېپىل، توسۇق	چۆكمەك، شوڭغۇماق، بېرىلمەك؛ بىر يەرگە رۇخسەتسىزلا كىرمەك؛ ئۇيقۇغا كەتمەك، ھوشىدىن كەتمەك
dalgalandırmak	دولقۇنلاندىرۇرماق، دولقۇن چىقارماق	دەل چۈش ۋاقتى
dalgalanmak	دولقۇنلىماق	شاخسىمان؛ شېخى كۆپ
dalgalı	دولقۇنلۇق، بۇجغۇر، بۇدرە-بۇدرە	تالىسىز، شاخسىز
dalgalı akım üreteci	ئۆزگىرىشچان توك گېنىراتورى	يالاڭتايغ، يالاڭتوش
dalgı	پەرۋاسىزلىق، سۇسلىق، بىغەملىك	رەك قارىغۇسى
dalgıç	سۇ ئاستىدا ئىشلىگۈچى. قولى ئەگرى، ئوغرى، كانتو	قاتتىق ئۇيقۇ
dalgıçlık	قولى ئەگرىلىك، ئوغرىلىق	قوئانگۈل، قاتجۇخار
dalgım	غەمكىن، ئويچان، خىيالچان؛ دېققەتسىز، ھۇشسىز، بېھۇش	بېلىق ئوۋلاش ئۈچۈن كۆل، دەريا ۋە دېڭىزلاردا مۇقىم
dalgınlaşmak	غەمكىنلەشمەك، ھۇشسىزلىنىماق	دېڭىز، دەريا ۋە كۆلدە تور بىلەن بېلىق ئوۋلىغۇچى
dalgınlık	غەمكىنلىك، ئويچانلىق، خىيالچانلىق؛ قاتتىق ئۇيقۇ	دۆنلۈك قىلىدىغان، ھاماقەت، كالۋا
dalgınlıkla	غەمكىنلىك بىلەن	ھاماقەتلىك، كالۋالىق، دۆنلۈك
dalgır	دولقۇن ئىزى، دولقۇن پۇرمىسى	تام، كىچىك بىنا، ئۆي، ئېغىل، قوتان، تۈرمە، زىندان
dalgündüz	كۈپكۈندۈز، كۈندۈز	ئۆي-ماكان
dalıcı	سۇغا چۆكىدىغان؛ غەۋۋاس	بىر خىل دامكا ئويۇنى
dalıñ	ھايانغا چۆكمەك، ئۆزىنى يوقىتىپ قويماق	شىشە، بوتۇلكا
dalış	چۆكۈش، پېتىش	تاماق. ئېغىز بوشلۇقى
daliz	دەھلىز	يۇمشاق تاڭلاي
dalkavuk	يالاچقى، خۇشامەتچى	تاڭلاي ئەگمىسى
dalkavukça	يالاچقىغا يارىشىدىغان. خۇشامەتچىلەرچە	ئېغىز تەمى، تاڭلاي تەمى
dalkavuklaşmak	يالاچقىلاشماق	تاڭلاي ئۈزۈك تاۋۇشلىرى
dalkılıç	قىلىچنى سۇغارغان، قىلىچنى يالڭاچلىغان، پىدائىي	بوغۇز تاۋۇشى
dalkıran	ئۇسۇلچى زەھەرلىك پەرۋانە	تاڭلاي تاۋۇشىغا ئۆزگەرمەك
dalkurutan	قوڭغۇز	تاڭلاي تاۋۇشىغا ئۆزگەرمەك
dallamak	قىرقىماق؛ پۇتىماق، چاتىماق، ياسىماق، ئالماق	تاماقلىق چىش
dallandırmak	شاخلاندىرۇرماق، بىر نەرسىنى خىلمۇخىل تۈرلەرگە ئايرىماق	كاتەكچە
dallanma	شاخلاش. شاخ چىقىرىش	تومۇر، قان تومۇرى؛ خۇي، مىجەز، تەبىئەت؛
dallanmak	شاخلىنىماق، شاخلىماق، شاخ چىقارماق؛ قىيىن	جاھىللىق؛ نەسىل
		تومۇردىكى قان ئايلىنىش
		تومۇرنى تارايىتقۇچى
		تومۇرنى كېڭەيتكۈچى
		قېنى بۇزۇق، كەمچىللىكى بار، نۇقسانلىق، damarı bozuk

damarlı	تومۇرى كۆرۈنۈپ تۇرىدىغان؛ خۇبى سەت، جاھىل	damli	ئۆگزىلىك
damarsız	تومۇرسىز، خۇبىسىز	damper	ئاپتوماتىك ئۆگۈتۈرمە ماشىنا؛ سىلكىنىشنى پەسە- يىتكۈچ
damasko	داماسكو (ئىككى يۈزلۈك يىپەك رەخت ياكى يۇڭ رەخت)؛	damping	باھاسىنى چۈشۈرۈپ سېتىش ئەرزىلىق
damat	كۈيۈغۇل؛ قەدىمكى زاماندا پادىشاھ ئەۋلادى بىلەن ئۆيلەنگەن ئادەم	damsız	ئۆگزىسىز
damatlık	كۈيۈغۇللۇق، كۈيۈغۇل ئۈچۈن ئېلىنغان نەرسە	dana	توپاق (بىر ياشقا كىرگەن)
damdazlak	تاقىر باش، پايەنەك باش، تاز	dana eti	كالا گۆشى
damga	تامغا، مۆھۈر، ئىشارەت، بەلگە، ماركا؛ خۇسۇسىيەت، ئارتۇقچىلىق، ئىللەت	danaayağı	يىلان ياستۇقىغا ئوخشاپ كېتىدىغان، يو- پۇرماقلىرى بۇدرە-بۇدرە ئۆسۈملۈك
damga pulu	دۆلەت ئىشلىرىدا گۇۋاھنامىلەرگە چاپلىنىد- نغان ماركا	danaburnu	موزايىبېشى (ھايۋان)
damgacı	مۆھۈردار، تامغا تۇتقۇچى	danacı	توپاق باقىدىغان پادىچى
damgalamak	تامغىلىماق، تامغا باسماق؛ بىراۋنى يامان قىلىپ كۆرسەتمەك، قارىلىماق، يامان ئاتلىق قىلماق	danadili	بىر خىل شېئىر توپلىمى
damgalanmak	تامغىلانماق	danca	دانىيە تىلى
damgalı	تامغىلىق، تامغا بېسىلغان؛ نامى چىققان، داڭقى چىققان؛ پۇل، ئاقچا	dandik	سۈپىتى ناچار قوپال، يېقىمىسىز
damgasız	تامغىسىز، مۆھۈرسىز	dan dan	تەرتىپسىز، قالايمىقان بوۋاقلارنى ئۇخلىتىش ئۈچۈن تەكرار دېيىلىدىغان سۆز
damıtıcı	دستىللىش ئەسۋابى، دستىللىگۈچ؛ چەككىلەش خادىمى	dandini	تاڭ-توڭ
damıtık	تېمىتىلغان	dan dun	تال
damıtmaq	تېمىتماق	dane	باش ۋە ئۆگىلەر ئاغرىيدىغان، بەدەندە ئۇششاق قىز- نىل پەيدا قىلىدىغان، لىمفا بەزلىرىنى ئىشىتىۋېتىدىغان بىر خىلىقۇملۇق كېسەل
damız	ئېغىل	dang	ئۇشتۇمتۇت، تۇيۇقسىز، دەرھال دۆت، ئەقىلسىز، گالۋاڭ، كالۋا، مۆڭ كالۋالارچە، دۆتلەرچە
damızlık	نەسىللىك؛ ھىنگگاڭ تۆگە	dangadak	يۇقىرى ئاۋازدا ۋارقىراپ سۆزلەش
damla	تامچە تېمىتىدىغان دورا؛ يۈرەكنىڭ توختىشى	dangalak	تىلى ۋە ھەرىكىتى قوپال
damla damla	ئاز-ئازدىن، تامچە-تامچە	dangalalık	ۋارقىراپ جارقىرىماق
damla hastalığı	يەللىك بوغۇم ئاغرىقى	dangıldamak	مەسلىھەتلىشىش، كېلىشىش، كېڭەش، مۇزاكىرە، مۇ- ھاكىمە
damla inmek	پالەچ بولماق، زېھنى كۈچى زەئىپلەشمەك	dangıl dungul	ئالدىن كېلىشىۋالغان، مەسلىھەتلىشىۋالغان، كې- گىشىلگەن، مۇزاكىرە قىلىنغان
damlalı	يەللىك بوغۇم ئاغرىقىغا گىرىپتار بولغان	dangırdamak	ئالدىن پىلانلانغان ئالدامچىلىق، سوقۇشۇش
damla taş	قىممەتلىك تاش	danış	مەسلىھەت، كېڭەش، مۇزاكىرە
damlalık	تېمىتقۇچ؛ يامغۇر سۈيى ئېقىپ چۈشىدىغان نور	danışıklı	پىكىر سورىماقلىق، مەسلىھەت سورىماق
damlama	تېمىش، سرغىش	danışıklı dövüş	مەسلىھەتلىشىش، كېڭەشمەك، پىكىرلەشمەك
damlamak	تېمىتماق، سرغىتماق، بېسىپ كەلمەك	danışım	مەسلىھەتچى، سىنىپ تەربىيىچىسى
damla sakızı	ناھايىتى يېقىشلىق بىر خىل سېغىز	danışma	مەسلىھەتچىلىك
damlataşı	قاپارتما بېزەك	danışmak	
damlatılmak	تېمىتىلماق، سرغىتىلماق	danışman	
damlatmak	تېمىتماق، سرغىتماق، تامچە-ئېقىتماق	danışmanlık	

Danimarka	دانىيە	daraşlık	تار ھالەتكە ئەكەلمەك سانىنى ئازايتماق
Danimarkalı	دانىيەلىك	darasız	ساپ، پاكىزە
danışka	ئەڭ ياخشى، ئەڭ ئەلا؛ نېگىز، ئاساس، تېگى-تەكتى	daraş	زېرىكشلىك مۇھىت، تارچىلىق
danışment	ئالىم، ئوقۇمۇشلۇق، تالىپ	darbe	زەربە، سىياسىي ئۆزگىرىش
dank	ئۇزۇندىن بېرى چۈشەنمىگەن بىر نەرسىنى تۇيۇقسىز چۈشەنگەندە دېيىلىدىغان سۆز	dabeci	زەربە بەرگۈچى، سىياسىي ئۆزگىرىش قىلغۇچى
dans	تانسا، ئۇسسۇل	darbelemek	زەربە بەرمەك، ئۇرماق، سوقماق؛ ئازابلىماق؛ پاراكەندىچىلىك سالماق، قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرماق
dansı	ئۇسسۇلچى	darbeli	زەربىگە ئۇچرىغان، ئۇرۇلغان، سوقۇلغان، ئازابقا دۇچار بولغان
dansimetre	دانسىمېتىر (سۇدىن ئېغىر ۋە يېنىك بولغان سۇيۇق جىسىملارنى ئۆلچەش ئەسۋابى)؛	darbilmesel	ماقال-تەمسىل
dansing	ئۇسسۇل ئويناش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ھاڭا شەكىللىك مەيدان	dar boğaz	زېرىكشلىك، ئادەمنى بىزار قىلىدىغان ئىق-تەسادىي كىرىزىس
dansör	ئۇسسۇل ئويناشنى كەسپ قىلغان ئەر	dar buka	ناغرا، دۇمباق
dansöz	ئۇسسۇل ئويناشنى كەسپ قىلغان ئايال	dabukacı	ناغرىچى، دۇمباقچى
dantel	كىيىم ۋە ساپا قاتارلىق ئۆي جاھازىلىرى قاتارلىقلارغا قالدالغان چىلتەك ياكى چۇچا	darca	تارراق، كەڭ ئەمەس
dantelli	چىلتەكلىك، چۇچىلىق	dardağan	تارقاق، ئارىلاشما
dapdar	ئىنتايىن تار	dargın	ئاچچىق، غەزەپ قېيداش
dapdaracık	بەك تار، تاپتار	dargınlaşmak	ئاچچىقلىنىماق، خاپا بولماق؛ سوغۇق مۇئامىلە قىلماق
dar	تار، ئاز، پايىدىسىز، قىس؛ تەسلىكتە؛ دار؛ ئۇرۇش، جېدەل-ماجرى، غوۋغا؛ مەملىكەت، يۇرت، ئەل	dargınlık	ئاچچىق، غەزەپ خاپىچىلىق
dar aralık	پايچېك بازىرىدا پايىنى سېتىۋالغان ۋاقىتتىن سېتىۋەتكەن ۋاقىتتىنچە بولغان ئارىلىق	darı	تېرىق؛ بەزى يەرلەردە كۆممىقوناقنى «dar» دەيدۇ
darboğaz	تار بوغۇز، تار تاغ ئېغىزى	darı dünya	دۇنيا، يەر يۈزى؛ ئالەم، جاھان
dar gelirli	ئاز كىرىملىك	darılğan	باتىنغان، جىلىخور
dar hat	تار تۆمۈر يولى	darılma	رەنجىشىگە سەۋەب بولۇش
dar ünlü	قىسقا سوزۇق تاۋۇش	darılmaca	ھەرگىز رەنجىمە، خاپا بولما دېگەن مەنىدە قوللىنىلىدىغان سۆز
dara	نەرسىنىڭ ساپ ئېغىرلىقى	darılmak	ئاچچىقلاپ مۇناسىۋەتنى ئۈزۈمەك، رەنجىمەك، كۆ-گلى قالماق، چۆچۈتمەك
daraban	يۈرەكنىڭ ئۇتۇشى، سېلىشى، تېپىشى	darılmak	ئاچچىقنى كەلتۈرمەك، خاپا قىلماق
daracık	بەك تار، قىستاڭ	darlaşmak	تارلاشماق، كىچىكلەپ كەتمەك
dar aç	90 گىرادۇستىن كىچىك بولغان بۇلۇڭ	darlatmak	تارلاتماق
darağacı	دار ياغىچى	darlık	تارلىق، كىچىكلىك؛ قىسلىق، كەمبەغەللىك، يوقسۇ-للۇق؛ كەملىك، ئازلىق
daraltı	تار ھالەتتە كۆرۈنۈش ياكى بولۇش	darmadağın	مالماتاڭ، قالايمىقان
daralma	تارىيىش، كىچىكلەش، قورۇلۇش	darmadağınık	ئاستىن-ئۈستۈن، ئوڭ-تەتۈر
daralmak	تارايماق، ئازايماق، كىچىكلەمەك، قورۇلماق، كىر-شمەك	darmadağınlık	قالايمىقانلىق، مالماتاڭلىق
daraltı	تارىيىش	darmaduman	ناھايىتى قالايمىقان، تەرتىپسىز
daraltıcı	تارايىتقۇچى تارايىتىدىغان نەرسە	darp etmek	ئۇرماق، چالماق
daraltmak	تارايىتماق، تارلاتماق	darp	ئۇرماق، سوقۇلماق، ئۇرۇلماق؛ تىكمەك، قۇرماق؛ زەربە؛

darphane	پۇل بېسىش؛ تۇر، خىل	davudî	بوم ئاۋاز، پەس ئاۋاز
darülaceze	مېتال پۇل باسدىغان ئورۇن	davul	دۇمباق، ناغرا؛ ئادەمنىڭ سۇڭى (كۆت قوڭ)
darülbedayi	قۇتقۇزۇش ئۆيى، كەمبەغەللەرگە ياردەم بېرىش ئورنى	davulcu	دۇمباقچى، ناغرا چالغۇچى
dârül harb	گۈزەل-سەنئەت ئۆيى	davulculuk	دۇمباقچىلىق، ناغراچىلىق
darüleytam	جەڭ مەيدانى	davulga	بۆلجۈرگەن، مالنا
darülfünun	يېتىملەر ئۆيى، يېتىمخانا	davullu düdüklü	شاۋقۇن-سۈرەنلىك، ۋاراڭ-چۆرۈڭلۈك
darüşşifa	دارىلفۇنۇن، ئۇنىۋېرسىتېت	davul tozu	ئۇخلاپ چۈشى، خام خىيال
dasdaracık	دوختۇرخانا، شىپاخانا	davya	چىش ئامبۇرى
dasnik	بەك تار	dayak	تاياق، ئۇرۇش، دۇمبالاش؛ تۈۋرۈك، تىرەك؛ ئارقا تىرەك، يۆلەنچۈك
datif	دەللىللىق	dayak atmak	ئۇرماق، دۇمبالماق
daüssıla	يۆنىلىش كېلىش (ئىسمىنىڭ كېلىش كاتىگورىيەسى)	dayak düşmanı	ئۇرۇشقا تېگىشلىك، تاياقخۇمار
dav	يۇرتىنى سېغىنىش	dayaklamak	تىرەك قويماق
dava	زىيار، ئافرىقا ياۋا تاغلى ئېتى	dayaklanmak	تىرەك قويۇلماق، يۆلەنچۈك قويۇلماق
dava açmak	دەۋا، سوت، ئىش؛ پىكىر، چۈشەنچە، كۆز قاراش	dayalı	تايانغان، يۆلەنگەن؛ چىڭ، مەھكەم، مەزمۇت
davayı kaybetmek	دەۋادا يېڭىلىمەك، شىكايەت قىلماق	dayamak	تىرەپ قويماق، تۈرتمەك، ۋاقتىدا قىلماق
davayı kazanmak	دەۋادا يېڭىلىمەك، ئۇتتۇرۇۋەتمەك	dayanak	ئارقا تىرەك، تايانچۇق، يۆلەنچۈك
davacı	دەۋادا يەڭمەك، دەۋادا ئۇتۇپ چىقماق	dayandırmak	تاياندۇرماق، يۆلەتمەك، يۆلەنچۈك قويماق
davalaşmak	دەۋاگەر	dayanıklı	چىداملىق، غەيرەتلىك، بەرداشلىق، بەك
davalı	دەۋالاشماق، ئۆز ئارا دەۋا ئېچىشماق	dayanıklılık	چىداش، بەرداشلىق بېرىش، غەيرەتلىك بو-لۇش
davalık	ئەرز قىلىنغان؛ تالاش-تارتىشتا قالغان	dayanıksız	غەيرەتسىز، چىدامسىز، بوش
davar	ئەرز قىلىنىدىغان، شىكايەت قىلىنىدىغان	dayanç	ئارقا تىرەك، تايانچۇق، يۆلەنچۈك
dava vekili	قوي، ئۆچكە قاتارلىقلارنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى	dayanılmak	تايانماق، يۆلەنمەك
davet	دەۋا ۋاكالىتچىسى	dayanım	غەيرەت قىلىش، چىدام، غەيرەت، تايىنىش
davetçi	تەكلىپ، زىيارەت	dayanırılık	تىرەش، قارشى تۇرۇش چىداش
davet etmek	تەكلىپ قىلماق	dayanışık	ئەزالىرى ئارىسىدا ئىتتىپاقلىشىش بولغان خەلق، جەمئىيەت، سىنىپ
dvtiye	باغاق، تەكلىپنامە، چاقىرىق قەغىزى (سوتنىڭ)	dayanışma	ئىتتىپاقلىشىش، قوللىشىش
davetli	تەكلىپ قىلىنغۇچى	dayanışmak	ئىتتىپاقلاشماق، بىرلەشمەك، بىر-بىرىنى قو-للىشىش، تايىنىشماق، يۆلەنشمەك
davetname	تەكلىپنامە	dayanmak	تايانماق، يۆلەنمەك، ئاساسلانماق، ئىشەنمەك؛ بەرداشلىق بەرمەك، چىداشلىق بەرمەك؛ ئىتتىرمەك، مۇرىدىمەك؛ يېتىپ بارماق، ئۇلاشماق ئارتىلىپ قالماق
davetsiz	تەكلىپ قىلىنمىغان، چاقىرىلمىغان	dayantı	تۈۋرۈك، تىرەك
davlumbaz	چاقىپەلەكنىڭ ياپقۇچى، ئوچاق ئاغزىنىڭ ئۈستى تەرىپى؛ دۇمباقچى، ناغراچى	dayatılmak	تۈۋرۈك قويۇرماق، بەرداشلىق بەردۈرمەك، چىدىغۇرماق
davranmak	ھەرىكەتلەنمەك، ھەرىكەتكە كەلمەك؛ بىر نەرسىگە قول سالماق؛ مۇئامىلە قىلماق؛ كېتىش ئۈچۈن قوزغالماق	dayatma	مەجبۇرلاش، تېڭىش، چىدىغۇرۇش
davranış	مۇئامىلە، پوزىتسىيە؛ تەۋرىنىش، مىدىرلاش	dayatmak	مەجبۇرلىماق، يۈكلىمەك، تاڭماق، قەتئىي تۇرماق
davranışçı	پائالىيەتچى		
davranışçılık	پائالىيەتچىلىك		
davranma	مۇئامىلە، پوزىتسىيە؛ تەۋرىنىش، مىدىرلاش		

daye	ئىنىك ئانا، بالا باققۇچى ئايال	dedikoducu	غەيۋەتچى، غەيۋەت قىلغۇچى
dayı	تاغا (ئانىسىنىڭ ئاكىسى ياكى ئۇكىسى)؛ ھىمايىچى، ھامىي بولغۇچى؛ مۇھىم ئادەم، بوۋا	dedikoduculuk	غەيۋەتچىلىك
dayıbey	ساقچى	dedirme	سۆزلىتىش، دېگۈزۈش
dayılanmak	كۈچ كۆرسەتمەك	dedirmek	سۆزلەتمەك، دېگۈزمەك
dayılık	تاغلىق، ھامىيلىق؛ بىكارچىلىق	dedirtmek	سۆزلەتكۈزمەك، دېيىشكە مەجبۇر قىلماق
dayızade	تاغنىڭ ئوغلى ياكى قىزى	dedüksiyon	دېدۇكسىيە
dayın	قەرز بەرگۈچى	dedektör	تەكشۈرگۈچ دېتېكتور
daz	تاز، پايىنەكباش؛ قاقاس يەر	dediğin	ئىسمى بېرىلگەن، سانالغان، قوبۇل قىلىنغان
dazkır	تازقىر، شورلۇق يەر	dediğin	قوغلاش، ھەيدەش، ئېلىپ تاشلاش، يېڭىش؛ داپ
dazlak	تاقىر باش، پايىنەكباش	def	نۆۋەت، قېتىم، ھەسسە
dazlaklaşmak	تاقىرلاشماق، تازلاشماق	defa	پات-پات، ئىزچىل ھالدا
dazlamak	پۇتاق چىقارماق، قۇسۇر ئىزدىمەك، تىرناق تېگىد-ىن كىر ئىزدىمەك	defalarca	ئىستىھكام، مۇداپىئە
dazlık	تازلىق، تاقىرباشلىق، پايىنەكباشلىق	defans	قوغلاش، ھەيدەش
debagat	تېرە ئاشلاش ئۇسۇلى	defetme	قوغلىماق، ھەيدىمەك، يوق قىلماق؛ ئىتتەرمەك، سۈرمەك
debbağ	تەخسە	defetmek	بىردىن، بىر قېتىمدا
debbe	مىس چەينەك، مىس كۇپ	defaten	ياغاچ قىرىندىلىرىنى بىر بىردىن ئايرىيدىغان ئەسۋاب
dabboy	قورال، كىيىم قاتارلىق ئەسكىرى لازىمەتلىكلەر ئامبىرى	defibratör	چوڭ تەرەت
dabdebe	دەبدەبە، تەنتەنە، داغدۇغا	defihacet	كىيىم-كېچەك كۆرگەزمىسى
dabelenmek	بىرەر ئازاب ياكى بېسىمدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن تىركەشمەك، تىرىشماق، قىمىلداش، يەرگە تەپمەك	defile	كۆمۈلگەن، كۆمۈكلۈك، كۆممەك، دەپنە قىلماق
dabdebeli	دەبدەبىلىك، تەنتەنەلىك، ھاياجانلىق	defin	يەرگە كۆمۈلگەن قىممەتلىك نەرسە؛ ھۆرمەتلىك ئادەم
debi	ئېقىم مىقدارى، چىقىرىش مىقدارى	define	كۆمۈش ئۈچۈن ئورا كولىغان ياكى كولاتقان كىشى
debil	ئاجىز، ماغدۇرسىز، زەئىپ، ئاۋاق	defineci	مۇداپىئە قىلىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان قورال-ياراغ
debimetre	ئېقىم ئۆلچىگۈچ راسخودومېر	defi silâh	پۇل پاخاللىقى
debriyaj	مۇفتا، ئۇلغۇچ	deflasyon	قوغلاش، ھەيدەش، ئېلىپ تاشلاش
deccal	دەججال	defleme	قوغلىماق، ھەيدىمەك، يوق قىلماق؛ ئىتتىرمەك، سۈرمەك
dedantör	گاز ئوچاق، گاز مەش قاتارلىقلاردا گازنى تەڭشە-يدىغان ئەسۋاب	deflemek	قىش-ياز بېشىل تۇرىدىغان، يوپۇرمىقى پۇراقلىق بىر خىل دەرەخ
dede	بوۋا، چوڭ دادا، بوۋاي	defne	دەپنە قىلماق، كۆممەك، يەرلىككە قويماق
dadeden kalma	چوڭ دادىسىدىن قالغان، مىراس قالغان	defnetmek	دەپنە قىلىنماق، يەرلىككە قويۇلماق، كۆ-مۈلمەك
dedelik	چوڭ دادىلىق، بوۋايلىق	defnedilmek	دەپنە قىلىنماق، يەرلىككە قويۇلماق
dedektif	رازۋېدكا قىلىش، ئىز قوغلاش، جاسۇس، ئىز قو-غلىغۇچى	defnolunmak	دەپنە قىلىنماق، يەرلىككە قويۇلماق
dediği çıkmak	دېگىنى چىقماق، دېگىنى يۈز بەرمەك	defo	قۇسۇر، كەمچىللىك، نۇقسان، بۇزۇق
dediği dedik	دېگىنى دېگەن، ۋەدىسىدىن يانمايدىغان	defo	كۆزدىن يوقالماق
dedikodu	غەيۋەت-شىكايەت، سۆز-چۆچەك	defolmak	قۇسۇر، كەمچىللىك ۋە نۇقسانى بولغان كىيىم ياكى رەخت
		defolu	

deformasyon	شەكلى بۇزۇلۇش، شەكىلسىزلىشىش	değermencilik	تۈگمەنچىلىك
deforme	شەكلى قەبلىپى بۇزۇلغان	değermenlik	تۈگمەن بار يەر، تۈگمەنلەر كۆپ جاي؛ تۈ- تۈگمەندە تارتىشقا تەييارلانغان
defosuz	ساق، ساغلام، بۇزۇق بولمىغان، كەمچىلىكسىز، قۇسۇرسىز	değiş	تېگىش
defter	دەپتەر	değiş tokuş	ئالماشتۇرۇش، تېگىشىش
defterci	دەپتەرچى، دەپتەر تىجارەتچىسى	değirmi	يۇمىلاق، چەمبەر شەكىللىك؛ ئېنى، بويى تەڭ كېسىلگەن رەخت
defterdar	ھېساباتچى، بوغالتىر مالىيە ئىشلىرىغا مەسئۇل كىشى	değişik	ئۆزگەرگەن، ئالماشقان، تېگىشىلگەن؛ تۈرلۈك، خىلمۇ-خىل، باشقا-باشقا؛ يىگىلەپ قالغان
defterikebir	چوڭ دەپتەر	değişiklik	ئۆزگىرىش، ئوخشىماسلىق، تۈزىتىش
degaj	ۋارتانىڭ توپنى چوڭ تېپىك بىلەن باشلىشى	değme	تېگىش، ئالاقە ھەر، ھەر قانداق بىر، ئۇچراش
degaje yaka	يەڭگىل ياقا	değme gitsin	دېمە، ئارىلاشماي كەتسۇن
degajman	پۇتبولچىنىڭ توپنى يىراققا قاتتىق تېپىشى	değme keyfine	سۆزلەشكەن ئىشتىن ناھايىتى خۇشال بولغاندا دېيىلىدىغان سۆز
değdirmek	تەڭكۈزۈمەك	değişim	ئۆزگىرىش؛ ئەۋلادلارنى نەسلىنى تارتىماسلىققا ئېلىپ بارغان ئائىلەلەر؛ ئۆسۈملۈكنىڭ ئۇلغىيىشىغا قەدەر بولغان ئۆزگىرىش جەريانى
değer	جايدىدا، لايىق؛ قىممەت باھا، ئىناۋەت	değişken	ئالماشقان، ئۆزگەرگەن، ئۆزگىرىشچان؛ ئۆزگىرىشچان مىقدار
değerbilir	قەدەر بىلىدىغان	değişkenlik	ئۆزگىرىشچانلىق، ئالمىشىش
değerbilmez	قىممىتىنى بىلمەيدىغان	değişkin	ئۆزگەرگەن، ياخشىلانغان، تۈزىتىلگەن، ئۆزگەرتىپ قوراشتۇرۇلغان
değerlendirmek	قىممەتكە ئىگە قىلماق؛ قىممەت يارا-تماق؛ باھالىماق	değişmek	ئۆزگەرمەك، ئالماشماق، تۈزەتمەك
değerlenmek	قىممىتى ئاشماق، ئېتىبارغا ئېرىشمەك	değişmez	ئۆزگەرمەس، ئالماشمايدىغان، تۈزىتىلمىگەن، تۇراقلىق
değerli	قىممەتلىك، قەدىرلىك، باھالىق، ئېسىل، كاتتا	değişmezlik	ئۆزگەرمەسلىك، تۇراقلىقلىق، ئالماشماسلىق
değerlik	ۋالېنت، ئاتوم ۋالېنتى، ۋالېنتلىق	değiştirge	ئۆزگەرتىش تەكلىپى، تەشەببۇس
değerlilik	قىممەتلىك، بىباھا	değiştirgeç	ترانسفورمانور، ئۆزگەرتكۈچ، ئالماشتۇرغۇچ
değersiz	قەدىر-قىممەتسىز، ھېچنىمىگە ئەرزىمەيدىغان؛ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولمىغان؛ ئىقتىدارسىز	değiştirici	ئۆزگەرتىدىغان، ئالماشتۇرىدىغان (ئادەم ياكى نەرسە)؛
değersizlik	قىممەتسىزلىك، قىممىتى كىچىكلىك	değiştirmek	ئۆزگەرتەك، ئالماشتۇرماق، تۈزەتمەك، يەك-گۈشلىمەك، يۆتكىشۈتمەك، تېگىشمەك
değgin	مەلۇم ئىشقا ياكى نەرسىگە مۇناسىۋەتلىك	değiştirtmek	ئۆزگەرتكۈزۈمەك، ئالماشتۇرغۇزماق، تۈزەتكۈ-زەمەك، يەڭگۈشلەتمەك
değgin	ۋاقىت ياكى ئارىلىقنى بىلدۈرىدۇ	değmek	تەگمەك، تېگىش، ئۇلىشىش، ئېرىشىش
değil	ئەمەس، ياق، بولماستىن، تۇرغاي، تۈگۈل مەنىسىدە قوللىنىلىدۇ	değnek	كالتەك، تايلاق
değim	تېگىش؛ ئارتۇقچىلىق، ئالاھىدىلىك	değnekçi	ۋوگزال باشقۇرغۇچى، تەكشۈرگۈچى
değimli	ئارتۇقچىلىققا ئىگە، ئالاھىدىلىككە ئىگە	değnekçilik	ۋوگزال باشقۇرغۇچىلىق، تەكشۈرگۈچىلىك
değimsiz	ئالاھىدىلىككە ئىگە بولمىغان، ئارتۇقچىلىقى يوق	değneklemek	توقماقلىماق، كالتەكلىمەك
değin	قەبلىيەت، پەزىلەت، لايىقەت	deh	چۇھ (ھايۋانلارنى ماڭدۇرۇش ئۈچۈن ئېيتىلىدىغان سۆز)
değinmek	بىر ئىش ئۈستىدە سۆزلەشمەك؛ بىر مەسىلە ئۈستىدە توختالماق		
değirmek	تەڭكۈزۈمەك، تەڭدۈرمەك؛ يەتكۈزۈمەك، ئۇقتۇرماق		
değirmen	تۈگمەن		
değirmen taşı	تۈگمەن تېشى		
değermenci	تۈگمەنچى		

deha	تالانتلىق	بېزەكلەر
dehalet	بىراۋغا سېغىنىش، ھىمايىسىگە ئېرىشىش، ئىلتىجا	سەھنە لايىھىلىگۈچى، دېكوراتور
dehdeh	ئات (باللار ئىلىدا)	سەھنە لايىھىلىگۈچىلىك، دېكوراتورلۇق
dehhaş	بەك قورقۇتىدىغان، ۋەھىملىك، تەشۋىشكە يالدىدىغان	سەھنە لايىھىلىگۈچى، دېكوراتور
dehlemek	چۇھ دېمەك؛ قوغلاپ چىقارماق	بېزەش مەقسىتىدە تەييارلانغان
dehlemmek	قوغلاپ چىقىرىلماق	دېكىستىرنى (كراخمالنى پارچىلايدىغان بىر خىل
dehletmek	قوغلىماق، ھەيدىمەك (ھەيدىمەك)	يىلىم)؛
dehliz	دەھلىز، ئارىلىق، كارىدور	دېكىستىرنى كراخمال شېكىرى
dehşet	دەھشەت، قورقۇنچ، ياپىر	دالالەت، باشلامچىلىق، ۋاستىلىك؛ ئىشارەت، كۆرسى-
dehşetli	دەھشەتلىك، قورقۇنچلۇق؛ ئاجايىپ چوڭ؛ قاتتىق	تەشتۈرمەك
deist	تەبىئىي ئىلاھىيەتچى	دالالەت قىلماق، يول كۆرسەتمەك
deizm	تەبىئىي ئىلاھىيەتچىلىك	تۈپلىگۈچىنىڭ مىخى
dejenerlik	نەسەبسىزلىك	ۋەكىللەر ئۆمىكى
dejenere	نەسەبسىز	ۋەكىل
dejenerleşmek	نەسەبسىزلەشمەك	ۋەكىللىك
dek	قەدەر، كەبى، ھىيلە، ئالدام توقۇنۇش	پارقىراپ
dek	يالغۇز، يىگانە، تاق	نۇر چاچماق، پاللىدىماق، چاقنىماق، يالتىرىماق
dekadan	چۈشكۈن، چۈشكۈنلۈك	تەشكۈچ، تۆشۈك تەشكۈچ
dekagram	دىكاگرام (10 گىرام ئېغىرلىق ئۆلچىمى)	ئۆشكە، بۇرغا؛ ئۆشكە بىلەن ئېچىلغان تۆشۈك؛ ئۆشكە
dekalitre	دىكالىتر (10 لېتىرلىق ئۆلچىمى)	شەكىلدىكى ئەسۋاپ
dekametre	دىكامېتىر (10 مېتىرلىق ئۇزۇنلۇق ئۆلچىمى)	ساراڭ، مەجنۇن، ئاشىق، بىر نەرسىگە ئارتۇق بېرىلگەن
dekan	فاكۇلتېت مۇدىرى	ئاچچىق ھەسەل
dekan yardımcısı	مۇئاۋىن فاكۇلتېت مۇدىرى	مەجنۇنلارچە ياخشى كۆرمەك
dekanlık	فاكۇلتېت مۇدىرىنىڭ ۋەزىپىسى، مەرتىۋىسى	قويۇق ئورمان، زىچ ئورمان
dekatlon	فاكۇلتېت مۇدىرى ئىشخانىسى	تۇتۇقسىز، مەنسىز گەپ
dekar	دەكار (مىڭ كۋادرات مېتىرغا تەڭ ئۆلچەم)	زالىم
deke düşmek	ھىيلىگەر، ئويۇنغا چۈشمەك	يادىغا كەلگەننى قىلىدىغان، قىلغان ئىشلىرى
deklânşör	رەسىم تارتىش ئاپپاراتىنىڭ رەسىمگە تارتقاندا	بىر-بىرىگە مۇۋاپىق كەلمەيدىغان
	باسىدىغان كونۇپكىسى	ساراڭلارچە، نورمال بولمىغان
deklâryon	بىلدۈرۈش، ئۇقتۇرۇش، ئېلان قىلىش	ئالجبوقا، ئالدى-كەينىنى ئويلىمايدىغان
deklâre	بايان قىلىنغان، ئېلان قىلىنغان	بەك ياخشى كۆرۈش، بەك ئاچچىقلىنىش سا-
dekoder	يەشكۈچى	رالڭ، مەجنۇن بولۇش
dekolte	بويىنى، مۆرىسى، كۆكسى ۋە ئارقىسىنىڭ بىر قىسمى	تۆشۈك، كامار، ئۆڭكۈر؛ قاماقخانا، تۈرمە، قەپەس؛ ئوۋا
	ئوچۇق (ئايال)؛ ئاپئاشكارا، ئويۇنچۇق	يىرتىق؛ ئوۋا
dekont	تەپسىلىي ھېسابات، ئىنچىكە ھېسابات؛ تىلخەت، ھۆججەت	يىگىت، بالاغەتكە يەتكەن، ئوغۇل بالا
dekor	دېكوراتسىيە ئۈچۈن كېرەكلىك نەرسىلەر	تۆشۈكلۈك، تۆشۈكى بولغان، كەپكۈر
dekorasyon	دېكوراتسىيە، ئارقا كۆرۈنۈش	لايدەك ئۇيغۇ، ئۆلگەندەك ئۇخلاش
dekoratif	دېكوراتسىيە ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان نەرسىلەر،	تۆشۈكسىز، تۆشۈكى بولمىغان، رۇخسەتسىز، ئۈزلۈكسىز

delil	دەلەل، پاكىت، ئالامەت؛ رەھبەر يول باشلىغۇچى	كەشەن كوپزا
delilenmek	ساراڭلارچە مۇئامىلە قىلماق	تۆمۈر دەرەخ
delinmek	تېشىلمەك، تۆشۈك تېپىلماق	كۈچلۈك ھاكىمىيەت
delilik	ساراڭلىق	جىنايەت، گۇناھ
deli otu	لوبۇلارىيە ئوتى	تۆمۈر يول رېلىسى
delirmek	ساراڭ بولماق، تەلۋە بولماق، ئەقلىنى يوقاتماق، غالجىرلاشماق؛ ئاچچىقلانماق، جىلە بولماق	خادا تاش
delirtmek	ساراڭ قىلماق	كونا، جاھىل
delişmen	ساراڭ مەجەز، تەلۋە مەجەز	تۆمۈرچى
delk	ئۇۋۇلاش، سۈرتۈش، سۈرتۈلۈش	تۆمۈر سىققۇچ، تۆمۈردىن ياسالغان
delme	تېشىش، تېشىپ ئىشلەنگەن؛ جىلىتكە، پىنجەك	ياغ ۋە سۇ چىقىرىدىغان سايماق
delmek	تەشمەك، كولىماق، قازماق	تۆمۈرچىلىك
delta	دېلتا (سۇنىڭ قۇيۇلۇش ئورنى)؛ ئارالچاق (كىچىك ئارال)؛ يۇنانچە تۆتىنچى ھەرپ	ئەرمۇدۇن دەرىخى
delta kası	دېلتا شەكىللىك مۇسكۇل	تۆمۈرچىلەر ئىشخانىسى، تۆمۈرچىلەر جايلاشقان
dem	قان، خۇن، ھەيز، ئادەت؛ سولشىش، پۇرلىشىش؛ بەك قىسقا ئارىلىق، زامان؛ ئىچىملىك (ھاراق، شاراپ)؛ دەملەنگەن چاينىڭ رەڭگى ۋە پۇرىقى	ئورۇن
demagog	ئالدامچى، يالغانچى، خۇشامەتچى	پىخسىق، تەمەخور، بېخىل
demagoluk	ئالدامچىلىق، يالغانچىلىق، خۇشامەتچىلىك	ماگنېت
demagoji	دېماغوگىيە (قۇرۇق ۋەدىلەر، يالغان-ياۋىداق گەپلەر بىلەن ئالداپ، مەلۇم بىر غەزەپلىك مەقسەتكە ئىنتىلىش، ئاممىنى ئالداش)؛	كېمە ۋە پاراخوتلارنىڭ ئۆتۈشىگە توسقۇن بولىدىغان يەر
dem bedem	بەزى-بەزىدە، ئارىلاپ-ئارىلاپ	قۇتۇپ يۇلتۇزى
demek	دېمەك، سۆزلىمەك، ئېيتماق	ئالا-بۇلماچ، ئالا-چىپار، ھەرخىل رەڭدە
demarş	مۇراجىئەت، تەشەببۇس	تۆمۈر سۇلفات
deme	دېيىش، مەنا، ئۇقۇم	تۆمۈر يولچى
demeç	سۆز، نۇتۇق، بايان	تۆمۈر يولچىلىق
demet	گۈلدەستە، باغ، باغلام	تۆمۈر يولى
demetçi	گۈلدەستە ياسىغۇچى	تۆمۈر مۇشت
demetlemek	دەستىلىمەك، باغلىماق، گۈلدەستە ياسىماق	تاقىماق، ئەتمەك، قۇلۇپلىماق، ئىلگۈچىنى ئېتىپ قويماق، لەنگەر تاشلىماق
demetlenmek	دەستىلەنمەك، باغلانماق	تۆمۈرلەشمەك، تۆمۈردەك ساغلام ھالغا كەلمەك
demetletmek	دەستىلەتمەك، باغلاتماق	تۆمۈر سېلىنغان بېتون
demevî	قېنى جىق (ئادەم)	تۆمۈر يېتىشمەسلىك
demin	بايا، ھېلى، ھېلىراق	چىرايلىق سايۋايدىغان
demincek	ھېلىلا، باياتىنى	دەملىمەك، دەم يېدۈرمەك
deminden	ۋاقتىدا، تاۋىدا، قىزىقىدا	دەملەنگەن چاي
deminki	بىر ئاز ئاۋۋالقى	چەينەك، چاچۇش
demir	تۆمۈر؛ پاراخوتلار توختىغاندا سۇغا تاشلايدىغان تۆمۈر؛	كونا پاسون، كونا مودا
demir ağacı		نوپۇس سىتاسىتىكا قىلغۇچى
demir bilek		دېموكرافىيە (نوپۇس بىلىمى)
demir boku		دېموكراتىيە، خەلقچىلىق
demir hat		دېموكرات، خەلقچىل
demir kapı		
demir baş		
demirci		
demirci mengenesi		
demircilik		
demircik		
demirhane		
demirhindi		
demirkapan		
demir kapı		
demirkazık		
demir kırık		
demir sülfat		
demir yolcu		
demir yolculuk		
demir yolu		
demir yumruk		
demirlemek		
demirleşmek		
demirli beton		
demirsizlik		
demkeş		
demlemek		
demli		
demlik		
demode		
demograf		
demografi		
demokrasi		
demokrat		

demokratik	دېموكراتىك	dengesiz	تەڭپۇڭسىز، تەكشىسىز، نامۇۋاپىق
demokratiklaşma	دېموكراتىكلىشىش	dengesizlik	تەڭپۇڭسىزلىق، تەكشىسىزلىك، نامۇۋاپىقلىق؛ ئۆزگىرىشچانلىق
demokratiklaşmak	دېموكراتىكلەشمەك	deni	رەزىل، پەسكەش، ئىپلاس، پەس، شەرمەندە
demokratiklaştırmak	دېموكراتىكلاشتۇرماق	denilmek	دېيىلمەك
demonstrasyon	كۆرسىتىش، نامايەن قىلىش	denim	بىر خىل پاختىلىق رەخت
denaet	پەسكەشلىك	deniz	دېڭىز
deniden	بەلگىسى	deniz altı	دېڭىز ئاستى
dendroloji	ياغاچ ئىلمى	denizanası	مېدوزا
dendrit	تەجرىبە قىلىنغان نەرسە ياكى ئادەم	denizaslanı	دېڭىز شىرى، ئوتارىيە
denek taşı	تەجرىبە تېشى، سىناق تېشى	denizaşırı	دېڭىز ئاشقان، چەتئەلنىڭ، چەتئەلدىكى
deneme	تەجرىبە، سىناق	denizati	سەفەنقۇر
denemecilik	تەجرىبە يازغۇچىلىقى تەجرىبە يېزىش	denizaygırı	دېڭىز ئېتى
denemek	تەجرىبە قىلماق، سىنماق، سىناق قىلماق	deniz ayısı	دېڭىز ئېيىقى، دېڭىز پىلى
denenmek	سىنالماق، تەجرىبە قىلىنماق، ئىمتىھان ئېلىنماق	deniz bilim	دېڭىز- ئوكيان بىلىملىرى
denet	تىزگىنلەش	denizci	دېڭىزچى
denetçi	تىزگىنلىگۈچى	denizcilik	دېڭىزچىلىق
denetim	تەپتىش قىلىش، تەكشۈرۈش	denizçakısı	يۇمشاق تەنلىك ھايۋانلار
denetim pulu	بوتۇلكا ياكى خالتىلارغا چاپلانغان بەلگە	denizibiği	دېڭىز ئارپا بەدىيىنى
denetlemek	تىزگىنلىمەك	deniz yolu	دېڭىز يولى
denetlenmek	تىزگىنلەنمەك	denizlik	سۇ ئۈزۈش كىيىمى
denetmek	تەجرىبە قىلدۇرماق، سىناق قىلدۇرماق	denk	تەڭ، باراۋەر
deney	تەجرىبە، سىناق، پىراكتىكا؛ تەجرىبە ئەسۋابى	denklem	تەڭلىمە
deney kabı	تەجرىبە نەيچىسى، پروبىركا	denkleme	تەڭلەش، باراۋەر قىلىش
deneyci	تەجرىبىچىلىك نەزەرىيەچىسى	denkleme	تەڭلىمەك، تەڭ قىلماق، باراۋەر قىلماق
deneycilik	تەجرىبىچىلىك	denklenmek	تەڭ قىلىنماق، باراۋەر قىلىنماق تەڭلەنمەك
deneyim	سىناق، تەجرىبە، تەجرىبە قىلىش، سىناش	denkleşmek	تەڭلەشمەك، باراۋەر بولماق
deneyimli	تەجرىبىلىك، سىناق قىلىنغان	denkleştirmek	تەڭلەشتۈرمەك، باراۋەرلەشتۈرمەك، قولغا كەلتۈرمەك، ئېرىشمەك
deneyimsiz	تەجرىبىسىز	denklik	تەڭلىك، باراۋەرلىك
deneylemek	تەكشۈرمەك، تەجرىبە قىلماق، سىناق قىلماق	denkteş	تەڭداش، تەڭ، باراۋەر
deneysel	تەجرىبىگە تايانغان، تەجرىبىگە ئائىت، تەجرىبىگە مۇناسىۋەتلىك	denli	شۇ قەدەر، شۇنچىلىك، كەبى
deneyselcilik	تەجرىبىچىلىك	denme	سۆزلەش، دېيىش، نام بېرىش
denesiz	تەجرىبىسىز، تەجرىبىسى كەمچىل	denmek	دېيىلمەك، ھېسابلانماق، سانالماق، ئاتالماق، ھۆكۈم قىلماق
deneyüstü	تەجرىبىگە تايىنىپ يەڭگىلى بولمايدىغان	densiz	تەربىيىسىز، ئەخلاقسىز، تەرتىپسىز
denge	تەڭلىك، تەڭپۇڭلۇق؛ مۇۋازىنەت، تەكشىلىك، تۈزلۈك؛ سېلىشتۇرما	densizlik	ئەخلاقسىزلىق، تەرتىپسىزلىك
dengeleme	تەڭپۇڭلاشتۇرۇش، مۇۋاپىقلاشتۇرۇش	densizlenmek	تەمكىنسىزلەنمەك، قوپاللاشماق، تەربىيە-سىزلەشمەك
dengelemek	تەڭپۇڭلاشتۇرماق، مۇۋاپىقلاشتۇرماق		
dengeli	تەڭپۇڭ، تەكشى، مۇۋاپىق		

densizleşmek	تەمكىنسىزلەشمەك، قوپاللاشماق، تەربىيە - سىزلەشمەك	derdest	تۇتۇش، قولغا ئېلىش
denşirmek	سۈپىتىنى ئۆزگەرتمەك، ماھىيىتىنى بۇزماق، تەبىئىيلىكىنى يوقاتماق	dere	دەريا، جىلغا
denyo	ئەخمەق، نادان، تەنتەك؛ ساراڭ؛ پەمسىز، كالۋا	dere tepe	ئېگىز-پەس؛ ئۆرلەپ-پەسىيىپ تۇرىدىغان؛ دو-لقۇنسىمان
deontoloji	تاپشۇرۇق بىلىملىرى	derebeyi	فېئودال مىلىتارىست، زالىم، زومىگەر
depar	مۇسابىقىنىڭ باشلىنىش يېرى	derebeylik	فېئوداللىق
departman	بۆلۈم قىسىم	derece	دەرىجە، مەرتىۋە، ئورۇن، ئۇنۋان، ئاتاق، گرادۇس
deplâsman	تەنتەربىيە گۇرۇپپىلىرىنىڭ ئۆزى تۇرۇشلۇق يەردىن باشقا يەرگە مۇسابىقە ئوينىغىلى بېرىشى	derece derece	پەرقلىق، ئوخشىمايدىغان؛ ئاستا-ئاستا، تەدرىجىي
depo	ئامبار؛ بىلىملىك، ئوقۇمۇشلۇق	derecelemek	دەرىجىلەرگە ئايرىماق
depocu	ئامبارچى، ئامبارغا قارىغۇچى	derecesiz	دەرىجىلەرگە ئايرىلمىغان
depolamak	ئامبارغا يىغىلماق، ئامباردا ساقلىماق، توپلىماق	derecik	كىچىك دەريا
depolanmak	ئامباردا ساقلىنماق، توپلانماق	dereceli	دەرىجىلىك، قەدەممۇ-قەدەم
depolatmak	ئامبارلاشتۇرماق، ئامبارغا قاچىلانماق	dereke	تۆۋەن دەرىجە، تۆۋەنگە چۈشىدىغان پەلەمپەي
depozit	زاكالت پۇلى	dereotu	قارىكۆز بەدىيان
deprem	يەر تەۋرەش، تەۋرەم	dergâh	دەرگاھ (قەدىمدە دەرۋىشلەر توپلىنىپ تۇرىدىغان ۋە دىنىي مۇراسىم ئۆتكۈزۈلىدىغان يەر)؛ دەرۋازا ئالدى، ئىشىك ئالدى
deprem bilimi	سېيىسموگىيە (يەر تەۋرەش ئىلمى)	dergi	ژۇرنال، مەجمۇئە
deprem çizer	سېيىسموگراف (يەر تەۋرەشنى ئالدىن يېزىپ بېرىدىغان ئەسۋاب)؛	dergilemek	توپلام قىلماق
depremyazar	تەۋرەم يازار (يەر تەۋرەشنى ئالدىن يېزىپ بېرىدىغان ئەسۋاب)؛	derhâl	دەرھال، ھامان
deprenmek	قىمىرلىماق، تەۋرىمەك، تەۋرىنمەك	deri	تېرە، شۆپۈك، پوست
depresyon	چۈشكۈنلۈك	derici	تېرىچى، موپچى
depreşmek	باشقىدىن ئۆزىنى كۆرسەتمەك، يېڭىدىن ئۆ-تتۇرغا قويماق	dericilik	تېرىچىلىق، تېرە سانائىتى
depreştirmek	تەۋرىتىلمەك، قوزغىتىلماق	derili	تېرىلىق، تېرىدىن ياسالغان
derakap	دەرھال، چاپسان، شۇ ئان	derilme	تېرىلىش، توپلىنىش
derbeder	تەرتىپسىز	derilmek	تېرىلمەك، توپلانماق، يىغىلماق
derağuş	قۇچاقلاش، ئوراش، يۈگەش	derim	تاختايدىن ياسالغان يۆتكىلىشچان ئۆي ياكى چېدىر
derakap	دەرھال، ھامان، ئارقىدىنلا، تېزىدىن	derin	تېرەن، چوڭقۇر، چۈشىنىشكە قىيىن، چوڭقۇر مەنىلىك
derbeder	ئىشىكمۇ ئىشىك يۈگۈرگۈچى، سايلاق، سەرسان؛ قالايىمقان، بىسەرەمجان، رەتسىز	derin uyku	ئېغىر ئۇيقۇ
derbederleşmek	رەتسىزلەشمەك، سەرسانلاشماق، قالا-يىمقانلاشماق	derinden	چوڭقۇردىن، تېڭىدىن
Derbent	تاغ ئېغىزى، چېگرا مۇداپىئە قاراۋۇلخانىسى	derinleşmek	تىرەنلەشمەك، چوڭقۇرلاشماق، ئاشكارىلاشماق، بىلىمى ئاشماق
derçetmek	ئاتماق، يىغماق	derinleştirmek	چوڭقۇرلاشتۇرماق، ئىنچىكىلەپ تەتقىق قىلماق، چوڭقۇر مۇزاكىرە قىلماق
derbederlik	رەتسىزلىك، قالايىمقانچىلىق، سەرسانلىق	derinletmek	چوڭقۇرلاتماق
derbent	تار كېچىك، بوغاز	derinlik	چوڭقۇرلۇق
		derinti	توپلانغان، توپلام ھالغا كەلگەن؛ گۇرۇھ؛ سۈپۈرۈندە
		derişik	مەركەزلەشكەن، قۇيۇقلۇق

derişiklik	توپلىنىش، مەركەزلىشىش	dernek	ئۇيۇشما، جەمئىيەت
derişmek	توپلانماق، مەركەزلەشمەك، يىغىلماق، قويۇقلاشماق	ders almak	دەرس ئېلىش
derivasyon	كارىۋىتىنى ئالماشتۇرۇش	ders dışı	دەرسنىڭ سىرتىدا
derk	چۈشىنىش؛ مەزمۇن، مەنە	dres olmak	تەجرىبىگە ئېرىشىش، ئۆلگە بولۇش، ئىبەرەت ئېلىش
derk etmek	ئۆزلەشتۈرمەك، بىلمەك، چۈشەنمەك	ders yapmak	دەرس ئۆتۈش، دەرس ئۆگىنىش
derken	دەل شۇ ۋاقىتتا دەپ ئويلاش، دەپ قاراش	ders içi	دەرس ئىچى، دەرس ۋاقتى
derkenar	تەستىق	dersiam	ئوسمانلى دەۋرىدە مۇددەرىسلەرنىڭ مەسچىتلەردە ئۆتىدىغان دەرسى
derleme	تاللاپ توپلاش، توپلام	dersiz topsuz	تەرتىپسىز، قالايمىقان
derlemek	تاللاپ توپلىماق؛ تۈرلۈك يازغۇچىلارنىڭ ئەسەر-لىرىدىن ئېلىپ توپلام قىلماق	derslik	دەرسلىك، دەرسخانا، سىنىپ
derlenmek	توپلانماق	dert	دەرد-ئەلەم، قايغۇ، ھەسرەت
derleyici	توپلىغۇچى	dert küp	دەردى كۆپ كىشى
derli toplu	رەتلىك، يىغىنچاق	dertlenmek	دەرد تارتماق، كېسەل بولماق
derman	دەرمان، ئاغرىق توختىدىغان دورا	dertleşmek	دەرد تۆكۈشمەك، دەرد تۆكۈمەك، ئىچ-قارنىنى تۆكۈمەك
dermansız	دەرمانسىز، ھارغىن، زەئىپ؛ تۈزەلمەس، ساقاي-ماس	dertli	دەردمەن، ئاغرىق، كېسەل
dermansızlaşmak	ھارغىنلاشماق، زەئىپلەشمەك، دەرمان-سىزلاشماق	dertilik	دەردلىك، كېسەللىك
dermansızlık	دەرمانسىزلىق، ھارغىنلىق، ساقايماسلىق	dertsiz	دەردسىز، دەردى يوق
dermatolog	تېرە كېسەللىكلەر مۇتەخەسسسى	dertsizlik	دەردسىزلىك، دەردى يوق بولۇش
dermatoloji	تېرە كېسەللىكلىرى بۆلۈمى	deruhte	ئۈستىگە ئېلىش، يۈكلەش
dermatoz	پۈتۈن تېرە كېسەللىكلەرنىڭ ئومۇمىي نامى	derun	ئىچ، ئىچ تەرەپ، ئۆيىنىڭ ئىچى، يۈرەك، قەلب
derme	توپلام، تېرىپ يىغماق؛ كوللېكسىيە	derunî	ئىچىگە مۇناسىۋەتلىك، ئىچىدىن
derme çatma	قالايمىقان قوراشتۇرۇش؛ يىرىكلىك، قو-پاللىق	derviş	دەرۋىش، قەلەندەر، كىچىك پېئىللىق
dermek	توپلىماق، يىغماق، تەرمەك	dervişlik	دەرۋىشلىك، دەرۋىش بولۇش
dermeyan	ئوتتۇرىغا قويماق	dervişane	دەرۋىشچە، دەرۋىشكە يارىشىدىغان
dernek	جەمئىيەت، ئۇيۇشما، ھەيئەت	dervişçe	دەرۋىشچە، دەرۋىشكە خاس
dernek evi	جەمئىيەت ئۆيى، ئۇيۇشما ئىشخانىسى	derya	دېڭىز، بىلىملىك ئادەم، نەرسە-كېرەك كۆپ چىقىدى-غان يەر
derneşik	پاكىزە، رەتلىك، تەرتىپلىك	derya gibi	ناھايىتى بىلىملىك ئىنتايىن كۆپ
derogasyon	باشقىلارغا ئوخشىماسلىق، پەرقلىق بولۇش	deryadil	ناھايىتى سەۋرچان كەڭ قورساق
derpiş	نەزەردە تۇتماق، كۆز ئالدىدا تۇتماق، كۆز ئالدىغا كەلتۈرمەك	derz	تىكىش، تۆشۈك
derrace	ۋېلىسپىت	desen	ئۆلگە، نۇسخا، ئۆرنەك
ders	دەرس، تەجرىبە-ساۋاق، ئىبەرەت	desenci	رەسسام، رەسىمچى
dershane	دەرسخانا، سىنىپ	desenli	زىننەتلىك، بېزەلگەن
derpiş	ئالدىن كۆرۈش، كۆز ئالدىدا تۇتۇش، ئەقلىدىن ئۆتكۈزۈش	desensiz	ئۆلگىسىز، نۇسخىسىز
derrace	ۋېلىسپىت	desibel	دېتسىبېل، ئاۋاز بىرلىكى
		desigram	بىر گىرامنىڭ ئۈندە بىرى
		desikatör	قۇرۇتقۇچ

desilitre	بىر لېتىرنىڭ ئوندىن بىرى	deşilme	تېشىلىش، قېزىلىش
desimetre	دېتسىمېتىر	deşilmek	تېشىلمەك، كولانماق، قېزىلماق، ئويۇلماق
desinatör	ئۆلگە ئالغۇچى، نۇسخىلىغۇچى	deşme	تېشىش، كولاش
desimal	ئونلۇق سىستېما	deşmek	نەشمەك، كولماق، قازماق، ئويماق، يارماق، كۆ-چىلماق
desimetre	دېتسىمېتىر	detant	يۇمشاش، يۇمشاتماق، بوشاتماق
desise	ھىيلە-مىكىر، سۇيقەست	detay	تەپسىلات
deskriptif	تەسۋىرىي	detektif	پۇقراچە كىيىنگەن ساقچى، مەخپىي ساقچى
despot	مۇستەبىت، ئىستىبدات	detektör	تەكشۈرگۈچ، دېتېكتور
despotça	مۇستەبىتلەرچە، مۇستەبىتلەرگە خاس	deterjan	يۇيۇش ئاگېنتى، سۇيۇق سۇپۇن
despotizm	مۇستەبىتىزىم	detone	خاتا، نۇقسانلىق
despotlaşmak	مۇستەبىتلەشمەك	detone olmak	خاتا ئالماق ۋە سۆزلىمەك
despotluk	مۇستەبىتلىك، ئىستىبداتلىق	dev	دېۋە؛ كۈچلۈك ۋە بەسنىلىك ئادەم ياكى ھايۋان
dessas	ھىيلىگەر، مەككار، سۇيقەستچى	deva	داۋالاش ئۇسۇلى، دورا؛ چارە، تەدبىر
destan	داستان	devalmisk	ئىپار پۇراقلىق مەجۇن
destanî	داستاندىكىدەك	devam	داۋام، دائىم
destanlaşmak	داستانلاشماق	devamlı	داۋاملىق، دائىملىق
destar	سەللە	devamlılık	ئىزچىللىق
destansı	داستانغا ئوخشايدىغان، ئىپىك	devamsız	داۋامسىز، داۋاملاشتۇر-مىغان
deste	دەستە، تۇتام، باغلام، ساپاق، ساپ، ھاۋانچا تېشى	devamsızlık	داۋامسىزلىق
desteci	گۈلچى، گۈل تىزغۇچى	dev anası	چۆچەكلەردىكى چىشى تۈگە
destek	تىرەك، غوجا تام، دەم؛ يار-يۆلەك؛ چاق	devasa	تۈگىگە ئوخشاش، ناھايىتى زور
destek doku	ئاساسلىق توقۇلمىلار	devasız	داۋامسىز، داۋامسىز بولمىغان، چارىسىز، چارىسى بولمىغان
destekleme	قوللاش، يار-يۆلەكتە بولۇش، مەدەت بېرىش، تىرەك بولۇش	dev aynası	چوڭ كۆرسىتىش ئەينىكى
desteklemek	قوللىماق، يار-يۆلەك بولماق، مەدەت بەرمەك	deve	تۈگە
desteklenmek	قوللاپ-قۇۋۋەتلەنمەك، ياردەم ئالماق	deveboynu	تۈگە بوينى
desteksiz	قوللاشقا ئېرىشمىگەن، قوللاپ قۇۋۋەتلەنمىگەن	deveci	تۈگىچى
destelemek	تاڭماق، چىگمەك	deve dikeni	تۈگە تىكىنى
destroyer	قوغلىغۇچى پاراخوت	deve dişi	دانىسى چوڭ-چوڭ (بۇغداي قاتارلىقلار)
destur	رۇخسەت، دەستۇر، ئومۇمىي قائىدە	deve döşlü	تابىغان قورساق (ئات)
desturlu	رۇخسەت قىلىنغان، دەستۇرلۇق	deve kuşu	تۈگە قۇشى
destursuz	رۇخسەت قىلىنمايدىغان، مەنئىي قىلىنغان	devleşmek	زورايماق، چوڭايماق، تېز راۋاجلانماق
desturun	سەت گەپ قىلىش توغرا كەلگەندە كەچۈرۈڭ مەنىسىدە قوللىنىلىدىغان سۆز	deve tımarı	سۈپەتسىز قۇرۇلۇش
deşarj	بوشاش، راھەتلىنىش	deveci	تۈگىچى
deşelemek	دۈم كۆمتۈرمەك، ئاغدۇرماق، تىلغىماق، تەتقىق قىلماق	deveran	دەۋران، ئايلىنىش، چۆرگىلەش
deşifre	ھەل قىلىنغان، ئېنىقلانغان	deveranıdem	قان ئايلىنىشى
deşik	تېشىلگەن، ئويۇلۇپ كەتكەن، تۆشۈك، ئۆڭكۈر	devetüyü	تۈگە تۈكى

devetabanı	ھەرىكەت	devridaim	ئۆرۈك، ئۆرۈلگەن، ئاغدۇرۇلغان، يىقىتىلغان، تەنۇر ئىزچىل ۋە تولۇق ئايلىنىش قايتىش
deve tımarı	ھەرىكەتلىك	devrihindi	تۈرك مۇزىكىسىدا بىر كىچىك ئۇسسۇل
devim	ھەرىكەتلىنىش	devrik	ئۆرۈلۈش، پۈكۈلۈش، قاتلىنىش
devimli	ھەرىكەتلەندۈرمەك، ئىلھاملاندۇرماق، رىغبەتلەندۈر- مەك	devrilmek	قالدۇرۇلۇش، يوق قىلىنىش
devindirici	ھەرىكەتلەندۈرگۈچى	devrim	قاتلىنىش، پۈكۈلۈش
devindirmek	ھەرىكەتلىك	devrimci	ئىنقىلابچى
devin duyum	ھەرىكەت	devrisi	ئەتسى
devingen	ھەرىكەتلىك ھەرىكەتچان	devriye	پاترول چارلاش
devinim	ھەرىكەتسىز	devşirilmek	توپلىنىش، يىغىلىش
devinimli	ھەرىكەت قىلماق، ھەرىكەتلەنمەك	devşirimli	تەرتىپلىك، رەتلىك
devinimsiz	دەۋر، زامان، چاغ، ۋاقىت؛ ئايلىنىش، چۆرگى- لەش، پىرقىراش؛ يۆتكەش، توسۇش؛ ئۆتكۈزۈپ بېرىش	devşirimsiz	تەرتىپسىز، رەتسىز
devinmek	مىدىراتماق، ھەرىكەتلەندۈرمەك	devşirme	توپلاش، يىغىش تېرىش
devir	يىقىتماق، ئۆرمەك؛ يىقىتىۋەتمەك، ئاغدۇرماق	devşirmek	توپلىماق، يىغماق، تەرمەك؛ قاتلىماق، سەرەمجا- نلاشتۇرماق
devirli	دەۋرىيلىك، تەكرارلىنىش	deyi	سۆز، تىل، ئىشارەت، چىراي ئىپادىسى قاتارلىقلارنى ئىپادىلەيدىغان ۋاستە
devirmek	يىقىتماق، ئۆرمەك	deyim	سۆز ئىبارە
devirtmek	يىقىتىۋەتمەك، ئۆرۈنۋەتمەك	deyimleşmek	ئىپادە، ۋاستىسى، سۆز
devitken	ھەرىكەتلەنگەن، قوزغالغان	deyiş	سۆز ئۇسلۇبى، چۆچەك، بېيىت، ئىپادە
devleşmek	ئاستا-ئاستا چوڭايماق	deyyus	دەيۈز، نومۇسىز، يۇمشاقباش
devlet	دۆلەت، مەملىكەت، ئەل؛ بەخت	dezavantaj	توسۇپلىش، زىيان يەتكۈزۈش
devletçi	دۆلەتچى	dezenfeksiyon	دېزىنڧېكسىيە، دېزىنڧېكسىيە قىلماق
devletçilik	دۆلەتچىلىك، مۇداخىلچىلىك	dezenfektan	پۇل قىممىتىنىڭ ئۆسۈشى ۋە بازار باھاسىنىڭ چۈشۈشى
devlethane	دۆلەتلەشتۈرمەك، دۆلەت ئىگىدارلىقىغا ئۆتكۈز- مەك	dezenfekte	دېزىنڧېكسىيە، دېزىنڧېكسىيە قىلماق
devletle	دۆلەتلىك	dığan	ياغ تاۋاسى
devletleştmek	دۆلەتلەشتۈرۈش	dığdıǵı	تىلى تۇتۇق، كېكەچ
devletli	دەۋرلەر، دەۋران	dığdıǵık	ئۇزاقتىن بېرى تۇغقان ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدىغان سۆز
devralmak	مۇددەت، ۋاقىت، زامان، چاغ، دەۋر؛ ئېلىكتىر ئېقىمىنى ئۆتكۈزۈش يولى	dılak	دىڭگىلەك (ئاياللارنىڭ جىنسى ئەزاسىغا ئائىت)
devran	دەۋرلەر، ۋاقىتلار	dımbırdatmak	ساز چېلىش
devre	ئايلىنماق، پىرقىرماق، يۆتكەمەك، ئۆتكۈزۈپ بەرمەك، تاشلاپ قويماق ئاخىرىغىچە ئوقۇماق	dımdızlak	سېرت، تاش، تاشقى، سېرتقى
devredilmek	ئايلىاندۇرۇلۇش، پىرقىرىتىش؛ ئۆتكۈزۈپ بېرىلمەك، تاپشۇرۇپ بېرىلمەك	dıramudana	بىر خىل شامال
devren	دەۋرلىك، دەۋرگە ئائىت	dır dır	ۋاتىلداش، كاسىلداش
devretmek	ئايلىنىش، چۆرگەنلەش، پىرقىراش	dırdırcı	ۋالاقىتەگكۈر، ۋاتىلداق، كاس-كاس، كوت-كوت
devrî	يىقىتىش، ئۆرۈپۈتىش	dırdırılmak	توختماستىن ۋاتىلداش
devriâlem	دۇنيانى ئايلىنىش	dırılı	سۆزلەپ زېرىكتۈرۈپۈتىش ۋالاقىتەگكۈر
		dırılmak	ھەممەيلەننى بىزار قىلغۇدەك سۆزلەش

dırlaşmak	جېدەللەشمەك، تىللاشماق	dibek kafalı	گەپ چۈشەنمەيدىغان، تەرسا، كاج، قوپال
dış	تاشقى، سىرتقى تاش، سىرت	didaktik	دىداكتىك (پەندە-نەسىھەت بېرىدىغان)
dışa dönük	سىرت بىلەن ئالاقىدار	didar	يۈز، چېھەر؛ كۆرۈشۈش، ئۆزگىرىش
dış alım	تاشقى ئالەم	dide	كۆز
dış bellek	سىرتقى ساقلىغۇچ	dideban	كۆزەتچى، نۆۋەتچى، قوغدىغۇچى
dışarı	تاشقىرى، سىرتى، تالا، ياقا يۇرت، چەتئەل	didik didik	پارچە-پارچە، قالايمىقان
dışarılık	ئىستانبۇلنىڭ سىرتى، بىر مەملىكەتنىڭ مەركىزىدە- ن باشقا يېرى	didiklemek	يىرتىپ پارچە-پارچە قىلىۋەتمەك، يىرتىپ- يىرتىپ تاشلىۋەتمەك
dışarlık	پايتەختتىن يىراق جايلار، شەھەرلەر	didiklenmek	پارچىلانماق، يىرتىلماق
dışarlıklılı	باشقا يەرلىك، يات يەرلىك	didingen	جاپا-مۇشەققەتكە چىدايدىغان، چىداملىق
dış avlu	تاشقى ھويلا	didinmek	ھەپىلەشمەك، زورۇقماق
dışa vurum	ئىپادە، روھىي ئۆزگىرىشلەرنىڭ ئېنىق بەلگە ياكى تەسۋىرلەر بىلەن ئەكس ئەتتىشى	didişim	تارتىشىش، مۇنازىرىلىشىشنى بىر قورال ئەمەس، بىر مەقسەت دەپ قارايدىغان پەلسەپە يۆنىلىشى
dışçı	شەكىلچى، تاشقى شەكىلگە ئەھمىيەت بېرىدىغان	didişken	چېقىشىشقا ئامراق
dışarısı	تاقاقلىق، چېگرانىڭ نېرسى	didişmek	چېقىشماق، چاقچاقلاشماق
dışbükey	تۇخۇم يۈز تۇخۇمىسمان، يۇمىلاقلىق	didon	خەلقنىڭ ئىستانبۇلدىكى چەتئەللىكلەرگە، بولۇپمۇ فىرانسۇزلارغا بەرگەن نامى
dışbükeylik	پولتېيىپ چىقىش، چوقچىيىپ چىقىش	difana	بېلىق تورى
dışık	داشقال، رۇدا داشقىلى، ئېرىش ئالدىدىكى ماددىلارنىڭ	diferansiyel	دېففېرېنسىئال ھەرىكەت
	يۈزىدە پەيدا بولىدىغان ماددا	difraksiyon	دېففىراكسىيە، دولقۇن ياكى نۇرنىڭ قارشىلىقتىن ئۆتۈپ داۋاملىق تارقىلىشى
dışlaştırmak	ئەسلى بولمىغان، ئەسلى يات		بوغما كېسىلى
dışkı	تېزەك، قۇملاق، ماياق، گەندە	difteri	دېفتون (ئىككى سوزۇق تاۋۇشنىڭ بىر بوغۇمدا كېلىشى)؛
dışlak	تاشقى، خارچى	diftong	دېففوزىيە، تارقىلىش
dışlamak	سىرتتا قالدۇرۇلماق	difüzyon	باشقىسى، يەنە بىرسى
dızlak	تاقىر باش، ئايپاڭباش، پايىنەكباش	diğer	باشقىسى
dışlaştırmak	ئىپادىلىمەك، كۆرسەتمەك؛ ئېيتماق، ئىزھار قىلماق، چۈشەندۈرمەك	diğeri	باشقىلىرى ئۈچۈن پىداكار
dışrak	ئوچۇق-ئاشكارا	diğerkâm	رەقەم، سان
dıştan	سىرتقى تەسىر	dijital	تىك، قىيام، ئۈستۈن، يۇقىرى، قوپال
dışperde	تاشقى پەردە، ئۇزۇن پەردە	dik	تىك سىلىندىر
dış Pazar	تاشقى بازار	dik silindir	تەتۈر شامال
dış satım	ئېكسپورت، سىرتقا سېتىش	dik rüzgâr	قەيسەر، ئىرادىلىك، باش ئەگمەيدىغان؛ جاھىل كاج
dış yüz	سىرتقى كۆرۈنۈش	dikbaşlı	تىك بولغان، تىكچە، چوڭقۇردىن
dızdızcı	ئوغرى يانچۇقچى	dikçe	قوزۇق، كالتەك، تۆمۈر
dızdızcılık	ئوغرىلىق، يانچۇقچىلىق	dikeç	بۇلۇڭلىرى تىك بولغان پاراللېل قىرغاق
dızlak	كۈچلۈك بولۇش، كۈچلىنىش	dikdörtgen	ئىككى ۋە بىر نەچچە چىشلىق دېھقانچىلىق سايىمىنى
dızman	يوغان، چوڭ، بەستلىك	dikel	تىك تۇرماق، ئۆرە تۇرماق
diba	كىمخاپ، گۈللۈك دۇردۇن	dikelmek	
bibace	مۇقەددىمە، كىرىش سۆز، بېغىشلىما		
dibek	ئوغۇر؛ ئوغۇر شەكلىدىكى نەرسىلەر؛ كىلى، ھاۋانچا		

diken	تىكەن، ھەرە، چاپان قاتارلىقلارنىڭ نەشتىرى	dikizci	كۆزەتچى، كۆز-قۇلاق بولغۇچى، ماراڧچى
diken diken	ھەممە يەر تىكەنلىك، تۈگىلىرى دىڭ تۇرماق	dikizcilik	كۆزەتچىلىك
diken dutu	قارا بۆلجۈرگەن، تىكەن	dikizlemek	قارماق، كۆزەتمەك، باقماق
dikencik	كىچىككىنە تىكەن، قىلتىرىق	dikizlik	كۆزىتىش تۈشۈكى
dikence	ئاتلىق سۇ بېلىقلىرىنىڭ بىر تۈرى	dikkafalı	تەكەببۇر، ھاكاۋۇر
dikenleşmek	تىكەنلەشمەك	dikkat	دېققەت
dikenli meyan	تىكەنلىك چۈچۈكبۇيا	dikkat çekmek	دېققەتنى تارتماق، قىزىقىشىنى قوزغىماق
dikenlik	تىكەنلىك، تىكەن ئۆسكەن يەر	dikkat etmek	دېققەت قىلماق
dikenli	تىكەنلىك، تىكىنى بار	dikkat kesilmek	پۈتۈن دېققەتنى بىر ئىشقا مەركەز- لەشتۈرمەك
dikenli salyangoz	مۇرىكىس قۇلۇلىسى ئۇرۇقدىشى	dikkate almak	ھېسابقا ئالماق، نەزەرگە ئالماق، كۆزدە تۇتماق، ئويلىماق
dikenli yılan	جەنۇب تىكەنلىك يىلىنى	dikkate değer	دېققەت قىلىشقا ئەرزىيدىغان
dikenli yüzgeçliler	تىكەنسىمان ئۈزگۈچلۈكلەر	dikkatini vermek	دېققەتنى بەرمەك، ئىجتىھات قىلماق، تىرىشماق
dikensi	تىكەنگە ئوخشاش، تىكەندەك	dikkatle	ئەستايىدىللىق بىلەن
dikensiz	تىكەنسز	dikkatli	دېققەتلىك، دېققەت قىلىدىغان؛ ئىنچىكە ئىشلەن- گەن، دېققەت بىلەن قىلىنغان
dikey	تىك سىزىك، تۈز سىزىق، تىك تۇرغان ۋېرتىكال	dikkatsiz	دېققەتسىز، كۆڭۈل بۆلۈنمىگەن، ئېتىبار قىلىنمىغان
dikgen	تىك كېسىش، ئورتونورمال، ئورتوگونال	diklemesine	تىك ياكى ۋېرتىكال شەكىلدە
dikici	موزدوز، تىككۈچى	diklenmek	تىكلەنمەك، تىكلەشمەك؛ قارشى تۇرماق
dikicilik	موزدوزلۇق، تىككۈچىلىك	dikleme	تىكلەنگەن، تىك ۋە ئۆرە تۇرغۇزۇلغان، تىكلەمە
dikili	تىككىلىك، تىكىلگەن	dikleşmek	تىك ھالەتكە كەلمەك، بىرىگە نىسبەتەن قارشى تۇرماق
dikiliş	تىكىلىش	dikleştirmek	تىك ھالەتكە ئەكەلمەك، قاتتىق ھالەتكە ئەكەلمەك
dikili taş	تىككىلىك تاش	diklik	تىكلىق، ۋېرتىكاللىق
dikilmek	تىكىلمەك، تىك تۇرماق	dikme	تىكىش، قىلىش، ئىشلەش، سېلىش، تۇرغۇزۇش؛ مايسا، كۆچەت، تىكمە
dikim	تىكىلىش، تىكمە، كۆچەت تىكىش	dikmek	تىكمەك، تۇرغۇزماق، ئۈندۈرمەك؛ كۆتۈرۈپ ئىچمەك؛ كۆزەتچى قويماق، نۆۋەتچى قويماق
dikimevi	تىكىمخانا (سەيپۇڭخانا)	dikmelik	كۆچەت تىكىلگەن يەر، كۆچەتلىك
dikine	ئۆرپچە، تىكچە، جاھىلانە	dikse	دەرەخسىز، تۈز يەرلەردە قۇش تۇتۇش ئۈچۈن ئۈستىگە قاپقان قۇرۇلغان ياغاچ
dikine tıraş	تەتۈرلۈك، جاھىللىق، باش ئەگمەيدىغان؛ ياغلىما گەپلەرنى قىلماق ۋە يالغاندىن ھىجايماق	diksiyon	بەدىئىي سۆز، بېيىت
dikiş	تىكىش، تىكىلىش	dikta	كەسكىن بۇيرۇق، ئەمىر، پەرمان
dikiş makinesi	تىكىش ماشىنىسى؛ يىڭنە ئىشى، كەشتى- چىلىك؛ تىككۈچىلىك؛ تىكىچ ئارىلىقى؛ تىكىشكە تەييارلانغان نەرسە؛	diktacı	بۇيرۇقۇز
dikişçi	تىككۈچى، سەيپۇڭ	ditafon	ئۇنىۋالغۇ
dikişçilik	تىككۈچىلىك كەسپى، تىككۈچىلىك	diktatör	دىكتاتور، ئىستىبدات، مۇستەبىت، زالىم پادىشاھ
dikişli	تىكىلگەن		
dikişsiz	تىكىكسىز، چاكسىز؛ يېپىشقاق، يېپىشىدىغان		
dikit	تەبىئىي غارلاردا يۇقىرىدىن تۆۋەنگە ئېقىپ چۈشكەن شورلۇق سۇلاردىن ھاسىل بولغان تىك-تىك نوکچىلار		
dikiz	قاراش، بېقىش، يوقلاش، كۆز		
dikiz aynası	ئارقىنى كۆرۈش ئەينىكى		

diktatörlük	دىكتاتۇرلىق	dilenmek	تىلەنمەك، سەدىقە ئالماق؛ ئۆتۈنمەك
dikte	سۆزلىگىنىنى يازدۇرۇش، ئىملا	dileyici	تىلەيدىغان، تەلەپ قىلىدىغان؛ تىلەمچى، تەلەپ قىلغۇچى
diktirmek	تىكتۈرمەك، تىكتۈرتمەك	dili bozuk	تىلى بۇزۇق، ئېغىزى پاكىز ئەمەس
diktirtmek	تىكتۈرمەك، تىكتۈرتمەك	dili uzun	تىلى ئۇزۇن، باشقىلارغا ئازار بېرىدىغان؛ ئەدەبسىز، تەكەببۇر
dil	تىل، سۆز، گەپ؛ قەلب، دىل	dilim	تىلىم
dil akrabalığı	تىل قېرىنداشلىقى	dilim dilim	بىر تىلىم-بىر تىلىم، پارچە-پارچە
dilaltı	تىل ئاستى	dilimlemek	تىلىملىماق، تىلىم-تىلىم قىلماق، تىلىم-تىلىم كەسمەك
dilaltı bezleri	تىل ئاستى بەزى	dilimlenmek	تىلىملىنماق، پارچىلانماق
dilatometre	دىلاتومېتىر	dilininim	تىلىمچە
bilâver	يۈرەكلىك، قەھرىمان، تۈرگۈن	dillek	غەبۋەتچى، غەبۋەت-شكايەت قىلغۇچى
dil bahğı	قىلىنرىقلىق بېلىقلاردىن 50 سانتىمېتىر ئۇزۇن - لۇقتىكى ياپىلاق ۋە تۈز بېلىق	dillendirmek	ئېغىز ئاچقۇزماق، گەپ قىلدۇرماق
dil bağlamak	كۆڭلى چۈشمەك، خۇشئار بولماق، ياخشى كۆرمەك	dillennemek	ئېغىز ئاچماق، گەپ قىلماق
dil dökmek	ياغلىما سۆز قىلماق، چىرايلىق گەپ قىلماق	dilleşmek	بىر بىرىگە ياخشى گەپ قىلىشماق
dile düşmek	ئەبىيەلەشكە ئۇچرىماق، باشقىلار تەرىپىدىن مۇزاكىرە قىلىنماق	dilli	كۆپ ۋە تاتلىق سۆز قىلىدىغان، چۈچۈك گەپ
dil koymak	گەپ قىستۇرماق	dilli düdük	ئىچى كاۋاك قومۇشتىن ياسالغان دۈدۈك جىق گەپ قىلغۇچى
dil yarası	قەلب يارىسى، كۆڭۈل يارىسى	dilmaç	تەرجىمان، تىلماچ
dibasan	دوختۇرلارنىڭ گالىنى كۆرۈشى ئۈچۈن تىلنى باسدىغان سايىمنى	dilmaçlık	تەرجىمانلىق
dibaz	گۈزەل سۆزلىگەن سۆزلەپ ئازدۇرغان	dilmek	تىلماق، تىلىم-تىلىم كەسمەك، پىچماق
dilber	دىلبەر، گۈزەل	dilsel	تىلغا مۇناسىۋەتلىك
dilbilgisi	گرامماتىكا، تىل ئىلمى	dilsever	گەپكە قوشۇق سالدىغان، ئاتىكچى
dil bilim	تىلشۇناسلىق	dilsiz	تىلسىز، گاچا
dilci	تىلچى، تىلشۇناس	dimaç	كاللا، مېڭە؛ ئەقىل كۈچى
dilcik	كىچىك تىل	dil peyniri	قوي سۈتىدىن ياسالغان، مەزىزلىك، مايلىق، تۇزسىز قايماق
dildaş	ئوخشاش تىلدا سۆزلەيدىغان كىشى	dilsiz	تىلسىز، ئاۋازسىز
dilden dile	ئېغىزدىن ئېغىزغا	dilşat	دىلشات، دىل خۇشلۇقى
dilek	تىلەك، ئىستەك	dilmağ	مېڭە، ئەقىل، زېھىن
dilekçe	ئىلتىماس، تىلەكچە	dimaççe	كىچىك مېڭە
dilekçi	ئىلتىماس يازغۇچى، تىلەكچى	dimdik	تىك، دېققەت بىلەن ئىنچىكىلەپ قاراش؛ تۈپتۈز، توپتوغرا؛ مەغرۇر
dilemek	تىلىمەك، ئىستىمەك، تەلەپ قىلماق، خالىماق	dimi	قېلىن توقۇلغان پاختا رەخت
dilemma	ئىككى دىلىغۇل خۇلاسى؛ مۇشكۈل ئەھۋال، قىيىن ئەھۋال	diminuendo	ئاۋازى بارغانچە تۆۋەنلەش مۇزىكىدا بىر خىل بەلگىنى بىلدۈرىدىغان نوتا ئاتالغۇسى
dilenci	تىلەمچى	dimyat	ئۈزۈمنىڭ بىر تۈرى
dilenci çanağı	تىلەمچى تاۋىقى	din	دىن؛ ئۈچ، چوققا
dilencilik	تىلەمچىلىك		
dilendirmek	تىلەمچىلىك قىلدۇرماق، تىلەتتۈرمەك		

din birliđi	دىن بىرلىكى، بىر دىنغا ئېتىقاد قىلىش	dingili	ئوقى بار، ئوقۇلۇق
din erki	دىنغا ئېتىقاد قىلىش ئەركىنلىكى	dingin	جىمجىت، تىپتىنچ، ھارغىن، ئۆچكەن، ئۆچكەن
dinamik	دىنامىكا، دىنامىكىلىق	dinginleşmek	تەمكىنلەشمەك، تىنچلانماق
dinamikleşmek	جانلىقلاشماق، ھاياتىي كۈچى تولۇپ تاشماق	dingincilik	جىمجىتلىق، تۇرغۇنلۇق
dinamit	دىنامىت	dinginlik	جىمجىت، ھەرىكەتسىز، تۇرغۇن
dinamitci	پارتىلىتىش ئىشچىسى	dinî	دىنىي، دىنغا مۇناسىۋەتلىك
dinamitleme	پارتىلىتىش	dini bütün	دىندا چىڭ تۇرغان، دىنغا سادىق
dinamitlemek	پارتىلتىلماق؛ پۈتۈنلەي مەغلۇب قىلماق	dini бүтүнлүк	ئىمانى كامىللىق
dinamitlenmek	پارتىلىتىلماق، مەغلۇب قىلىنماق (باشقىلار تەرىپىدىن)؛	diniş	توختاش، ئاخىرلىشىش
dinamizm	دىنامىزم	dink	تۈگمەن
dinamo	دىنام (ئېلېكتر توكىنى چىقىرىش ماشىنىسى)	dinleme	ئاڭلاش، قۇلاق سېلىش ماسلىشىش، باش ئېگىش، ئىنتايىن قىلىش
dinamometre	دىنامومېتىر (كۈچ ئۆلچەش ئەسۋابى)	dinlemek	ئاڭلىماق، قۇلاق سالماق، ماسلاشماق، باش ئەگمەك، ئىنتايىن ئەتمەك
dinar	دىنار (ئالتۇن پۇل، يۇگوسلاۋىيە پۇلى)	dinlence	تەنبل، دەم ئېلىش
dince	دىنغا ئاساسەن، دىنىي	dinlendirici	ھاردۇق چىقىرىدىغان، ئارام بېرىدىغان، را-ھەت بېرىدىغان؛ ھوشسىزلاندۇرىدىغان، ئۇيۇشتۇرىدىغان (دوختۇرخانىلاردا)؛
dinceltici	كۈچلەندۈرگۈچى	dinlendirmek	ئارام ئالدۇرماق، راھەتلەندۈرمەك، ساقلان-ماق، ئۆچۈرمەك (چىراغنى)؛
din bilgisi	ئىلاھىيەت، دىن ئىلمى	dinlendirilmiş	بىر مەزگىل توختاپ قالغان
dinbilim	ئىلاھىيەت، دىنشۇناسلىق، ئىلاھىيەتشۇناسلىق	dinlenmek	ئاڭلانماق، ئىشىتىلمەك، دەم ئالماق، ھاردۇق ئالماق
dincelmek	كۈچلەنمەك، ساقايماق، سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلمەك	dinlenti	كونسېرت
dinci	دىندار، دىنچى	dinletmek	ئاڭلاتماق، تىڭشاتماق
dinç	ساغلام	dinleyici	تىڭشىغۇچى، ئاڭلىغۇچى، ئاڭلاش ئۈسكۈنىسى
dinçleşmek	ساغلاملاشماق	dinleyiş	ئاڭلاش، تىڭشاش
dinçlik	ساغلاملىق	dinli	دىنغا ئىشىنىدىغان، تەقۋادار
dindar	دىندار، سوپىي، زاھىت، مۇتەئەسسەپ	dinme	ئاخىرلىشىش، تۈگەش، توختاش
dindarlık	دىندارلىق، سوپىلىق، زاھىتلىق	dinmek	توختىماق، تۇرماق، تىنماق؛ ئاخىرلاشماق، تۈگمەك، تاماملانماق
dindaş	دىنداش، ئوخشاش بىر دىنغا ئېتىقاد قىلغۇچى	dinazor	دىنوزاۋر
din dışı	دىندىن خالىي، بىدئەت، دەھرىي	din öncesi	دىن پەيدا بولۇشتىن بۇرۇنقى دەۋر
dindirmek	توختاتماق، ئاخىرلاشتۇرماق	dinsel	دىنغا ئائىت، دىنى
dine	قونىدىغان يەر، قونالغۇ	dinsiz	دىنسىز، ئاتىسىز
dinelmek	تىك تۇرماق، ئۆرە تۇرماق، قارشى تۇرماق	dinsizlik	دىنسىزلىق، ئاتىسىزلىق، شەپقەتسىزلىك
dinen	دىن جەھەتتىن، دىندا دەپىلگىنى بويىچە، دىنغا ئاساسەن	dioksit	دىئوكسىد
dineri	غىچ (قارتا)	dip	ئاستى، تېگى، تۈۋى؛ نەرسىنىڭ بىر ئۇچى
din erki	ئىلاھىي ھاكىمىيەت سىياسىتى؛ دىن كۈچى	dipçik	پايەنەك (مىلتىقنىڭ پايەنەكى)
dingil	ماشىنا ئوقى، ئوق		
dingildek	جىم تۇرمايدىغان، تەڭپۇڭلۇقنى يوقاتقان		
dingildemek	تەڭپۇڭلۇقنى يوقاتماق، ئىرغاڭلاپ ماڭماق		

dipçiklemek	پاينەك بىلەن ئۇرماق	تۇرغانلىق
dipçiklenmek	پاينەك بىلەن ئۇرۇلماق	قارشى قويۇش، قەتئىي تۇرۇش
dipdam	دوختۇرخانا	قارشى تۇرماق، قارشىلىق كۆرسەتمەك
dipdiñ	ناھايىتى ساغلام، ناھايىتى جانلىق	چىداش، بەرداشلىق بېرىش، تايىنىش
dipdiri	ھاياتىي كۈچكە تولۇپ تاشقان، تېتىك، كۈچلۈك	چىدامچان
dip doruk	ھەممە، ئاستىدىن ئۈستىگىچە	قەتئىي تۇرماق قارشى چىقماق
dipfriz	توڭلاتقۇ	چىدامچان تىركەشچان
dip koçanı	چەك كۆتىكى، تالون كۆتىكى	سۇبات قىلماق، ئاخىرىغا قەدەر چىدامچانلىق
diplik	رەخت، گىلەم قاتارلىقلارنىڭ تېگى	كۆرسەتمەك
diplârya	كامبالا بېلىقى	چىڭ تۇرماق، كاجىلىق قىلماق، تىركەشمەك
diplemek	تۈۋىدىن قومۇرئۆتمەك، تولۇق ئېچىۋەتمەك	بىر رايونغا خاس ھايۋانلار
dipli	تېگى بار، تۇۋى بار، تاپىنى بار	ئارا
diplik	سەھنە دېكوراتسىيىسى، تەگ، ئاساس	قەدىمكى زاماندىكى ئېغىرلىق ئۆلچىمى؛ دەرھەم؛ بەك ئاز
diploit	ئىككى ھەسسىلىك تەنچە	
diploma	دىپلوم، شاھادەتنامە	دەرھەم-دەرھەم
diplomalı	كېنىشكىسى بار، گۇۋاھنامىسى بار	تىرىك، تازا، ئوبدان پىشىمغان، خام؛ دۇرۇس، توغرا، قۇۋۋەتلىك، كۈچلۈك
diplomasız	كېنىشكىسى يوق، گۇۋاھنامىسى يوق	يوتقان-كۆرىپە ئورايدىغان رەخت
diplomat	دىپلومات، تاشقى ئىشلار مەمۇرى؛ سۆزمەن	تىرىك پىتى، تىرىك تۇرغۇزۇپ
diplomatik	دىپلوماتىك	تىرىك، جانلىق
diplomatlık	دىپلوماتىك؛ دىپلوماتىيە بىلەن مۇناسىۋەتلىك	تىرىلمەك، بىخ چىقارماق، ھاياتىي كۈچى ئە- سىلگە كەلمەك
dipnot	ئىزاھات، چۈشەنچە	تىرىلىش
dipsiz	تېگى يوق، تەكتى بولمىغان، ئاساسسىز، چىدامسىز	تىرىلمەك، جانلانماق، ساقايماق، غەيرەتكە كىرمەك
dirayet	زېھىن، ئەقىل، ئىقتىدار، سالاھىيەت، قابىلىيەت، ماھىرلىق، ئۇستىلىق، سەزگۈ، تۇيغۇ	تىرىلدۈرمەك، جانلاندىرماق، جان كىرگۈزمەك
dirayetli	ئاقىل، بىلىملىك، دانا؛ قابىلىيەتلىك، ئىقتىدارلىق؛ ماھىر، ئۇستا؛ سەزگۈر، ھوشيار	ھايات، جان
dirayetsiz	قابىلىيەتسىز، ئىقتىدارسىز	بىئولوگ، بىئولوگىيە مۇتەخەسسسى
dirayetsizlik	ئىقتىدارسىزلىق، ئامالسىزلىق، قابىلىيەتسىزلىك	بىئولوگىيە
direk	تىرەك، تۇۋرۇك، ئۇل	بىئولوگىيەلىك
direksiyon	ئاپتوموبىلنىڭ رولى	ھاياتلىق، جانلىق
direkt	توپتوغرا، ئۇدۇل، تۈپتۈز، بىراقلا	ھاياتىي، ھاياتلىق بىلەن مۇناسىۋەتلىك
direktif	يولبۇرۇق، كۆرسەتمە، تەستىق سۆز، تەستىق، تەلىمات	ھاياتلىق سۈيى، تىرىلدۈرۈش سۈيى
direktör	مۇدىر، رەھبەر	ھاياتىي، جانلىقلار
diremek	قارشى تۇرماق، تىكمەك	تىرىكلىك، ئۆمۈر، تىرىكلىك ۋاستىلىرى؛ پاراۋانلىق، خۇشاللىق، راھەتلىك
diren	ئارا	پەرىشان
direñ	بىر كۈچكە قارشى كۈچ، قارشىلىق، قارشىلىق كۈچى	جەينەك، دوقمۇش
direñsiz	قارشىلىقسىز، توسالغۇسىز، قارشىلىق كۈچى يوق	مۈرىنى مۈرىگە تىرەپ
direngn	تىرەنگەن، قارشى چىققان، قەتئىي تۇرغان	جەينەكلىمەك
direngelik	تىرەنگەنلىك، قارشى چىققانلىق، قەتئىي	
direnim		
direnmek		
direniş		
direnişçi		
diremek		
direşken		
direşmek		
diretmek		
direy		
dirgen		
dirhem		
dirhem dirhem		
diri		
diril		
diri diri		
diriksel		
dirileşmek		
diriliş		
dirilmek		
diriltmek		
dirim		
dirim bilimci		
dirim bilimi		
dirim bilimsel		
dirimli		
dirimlik		
dirim suyu		
dirimsel		
dirlik		
dirliksiz		
dirsek		
dirsek dirseğe		
dirseklemek		

dirseklenmek	جەينەكلەنمەك	چىش مىلىكى
dirseklik	جەينەكلىك	چىشى، مادا، قانچۇق، مىكېيان؛ زەيپانە؛ ئاياللارغا خاس
disimilasyon	دېسسېمىلياتسىيە	مىجەز؛ يۇمشاق، مۇلايىم، ياۋاش
disiplin	ئىنتىزام	چىشقا ئائىت، چىشقا مۇناسىۋەتلىك
disiplinsiz	ئىنتىزامسىز	ئويما باسما
disiplinsizlik	ئىنتىزامسىزلىق	چىشلەشمەك
disk	دېسكا (تەنھەرىكەتتە)؛ فاتفون تاختىسى	چىشلەتمەك، چىشلىگۈزمەك؛ بىرەر نەرسىگە
diskçi	دېسكا ئاتقۇچى	چىش چىقارماق
diskalifiye	مۇسابىقىگە قاتنىشىش سالاھىيىتى ئېلىپ تاشلانغان	چىشلىق، مىدىلىك، ساغلىقلىق
disket	يۇمشاق دېسكا	ئاياللىق، ئاياللىق خۇسۇسىيىتى بار، ئولتۇرۇشۇپ كەتكەن
diskotek	ئۇسسۇل، دېسكو ئوينىدىغان زال كۈلۈپ	دېشندىرىك
diskur	نۇتۇق	چىشلىق، ئاياللىققا مۇناسىۋەتلىك
dispanser	شىپاخانا	ھىگگاڭ چىش (ئادەم) چىشلىق
dispeç	تەرتىپكە سېلىش، رەتلەش، باشقۇرۇش	چىشلەتمەك، غىجىماق، قىرقىۋەتمەك، چىش چىققا
disponibilitet	بانكىلاردىكى دەرھال نەق پۇلغا ئالماشتۇرۇش لىدىغان قىممەت	رماق
disprosyum	دېسپروزيۇم؛ يا ئوقنىڭ ئۇچى	دېگىنىنى قىلدۇرماق، چىشلەنمەك، چىش چىقىرىلماق
distribütör	تارقاقچى	چىشلەتمەك
diş	چىش	چىشلىق، گېپى ئۆتىدىغان
diş ağrısı	چىش ئاغرىقى	پلۇمباگو ئوتى
diş bademi	قاتتىق بادام	چىشنىڭ تۆمۈر ۋە نېرۋىدىن ئىبارەت ئىچكى قىسمى
diş doktoru	چىش دوختۇرى	چىشقا ئائىت، چىشقا مۇناسىۋەتلىك
diş fırçası	چىش چوتكىسى؛ چوتكا	گېپىنى ئۆتكۈزىدىغان، ھۇجۇمچى
diş hekimi	چىش دوختۇرى	كۈچىنىڭ يېتىشىچە بىر ئەھۋالدا
diş hekimliği	چىش دوختۇرلىقى	چىشىسىز، چىشى يوق
diş macunu	چىش پاستىسى، چىش مەلھىمى	چىشىسىزلىق
diş özü	چىش يىلىكى	مەرسىيە شېئىرى
diş tabibi	چىش دوختۇرى	تېتىش، كۆپتۈرۈش
diş tacı	چىش تاجى	تېتىماق؛ دانلىماق، چوقۇپ يېمەك
diş çekimi	چىش تارتماق	تېتىلماق
dişçi	چىش دوختۇرى؛ ئۆلۈكلەرنىڭ، ئالتۇن چىشىنى يۇلۇش	دۆلەت ئىشلىرى يىغىنى؛ دىۋان شېئىرلىرى؛ ئۇزۇن ساڧا
dişçik	چىش بېزىكى	دىۋان ئەدەبىياتى
dişçilik	چىشچىلىق	كېچىك شېئىرلار توپلىمى
dişe diş	مېھنەت قىلىش؛ قانغا قان	ساراڭ، مەستانە، دىۋانە
dişeği	تاش چوقۇش قورالى	ساراڭلىق، مەستانىلىق
dişemek	تۈگمەن تېشى ياسىماق ۋە ھەرلەرگە چىش چىققا	كەڭ سۇپا
	رماق، چىش تارتماق	يۇقىرى سوت مەھكىمىسى
		ھەربىي سوت مەھكىمىسى

divanımuhasibat	ئىقتىسادىي تەپتىش مەھكىمىسى، مۇپەتتىش مەھكىمىسى	diyapazon	ئىنساننىڭ ياكى سازنىڭ ئاۋاز چىقىرىش ئور- گىنى
divanî	دۆلەت پەرمانى، دۆلەت بۇيرۇقى	diyapozitif	سۈزۈك پىليونكا
divik	ئاق چۈمۈلە	diyar	مەملىكەت، دۆلەت، يۇرت، ئەل
divil divil	توختىماستىن، ئۈزلۈكسىز، ئارقا-ئارقىدىن	diyarbakır	دىياربەكەر (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)
divit	قەلەم قۇتسى	diyarğurbet	غۇربەت ماكانى، غۇربەتچىلىك باسقان يەر
divitin	تىۋىتلاشتۇرۇلغان توقۇلما	diyastaz	ئامىلازا، كراخمال ئېنزىمى
divlek	خەمەك، سويما، شاپىقى قېلىن قوغۇن	diyastol	بوشىشىش، كېڭىيىش
diyabaz	پارقىراق يېشىل جىنىس	diyatome	دىئاتوم، سىلىتسىيلىق يۈسۈن
diyabet	دىئابىت، شېكەر سىيىش كېسىلى	diye	دەپ، دېگەن، ئىسىملىك
diyabetik	شېكەر كېسىلى بىلەن مۇناسىۋەتلىك	diye diye	سۆزلىگەچ
diyabetit	دىئابىت كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچىنىڭ تېر- سىدە كۆرۈلىدىغان كېسەللىك ئالامەتلىرى	diyecek	قىلىدىغان، دەيدىغان سۆز
diyadem	تاج	diyelek	دىئالېكت، رايون خاراكتېرلىك تىل، يەرلىك تىل
diyafram	دىئافراگما (كۆكرەك قەپسىنى قورساق بوشلۇ- قىدىن ئاجرىتىپ تۇرىدىغان پەردە)؛	diyet	خۇن ھەققى، قىممەت، ئەھمىيەت؛ پەرھىز تۇتۇش
diyagnostik	دىئاگنوزتىكا	diyet peyniri	تۇرسىز ۋە ياغسىز بىر خىل قايماق
diyagnoz	دىئاگنوز	diyetisyen	ئوزۇقشۇناس
diyagonal	قىيپاش يوللۇق رەخت؛ دىئاگونال	diyetetik	ئوزۇقشۇناسلىق
diyagram	دىئاگرامما	diyez	نوتىدا ئاۋازنى يېرىم كۆتىرىدىغان بەلگە، ئاھاڭ (#) كۆتۈرۈش بەلگىسى
diyaklâz	دىئاكلاس (چوڭ يەر پارچىسى)، ئاجرالما، دەز، چاك	diyoptri	دىئوپتريە، دىئوپتېر
diyakoz	ئىش بېجىرگۈچى، ئىجراچى (كاتولىك دىنىي جەمئىيىتىدە)؛	diyorit	پارقىراق تاش، دىئورىت
diyakroni	داۋاملىشىشچانلىق، دىئاخرونىزم	diz	تىز
diyalaj	سىلىكات، سىلىكاتلار، دىئاللاگ	diz dize	تىز تىزغا
diyalekt	دىئالېكت، رايون خاراكتېرلىك تىل، يەرلىك تىل	diz kapağı kemiği	لېپەك سۆڭىكى
diyalektik	دىئالېكتىكا؛ دىئالېكتىكىلىق	dizayn	لايىھە
diyalektolog	دىئالېكتولوگ	dizayncı	پىلانلىغۇچى، لايىھىلەنگۈچى
diyalektoloji	دىئالېكت بىلىمى، دىئالېكتولوگىيە	dizayner	پىلانلىغۇچى، لايىھىلەنگۈچى
diyalel	دەۋرىي دەلىل ئىسپات، ئايلانمىلىق ئىسپات	dizdar	قەلئە مۇھاپىزەتچىسى، قورغان قاراۋۇلى
diyaliz	ئانالىز قىلىش، تەھلىل	dizanteri	دىزىنتىرىيە، تولغاق
diyalog	دىئالوگ، سۆزلىشىش	diz bağı	لېپەك
diyalizedici	دىئالىزاتور	dizdar	قەلئە مۇھاپىزەتچىسى، قورغان قاراۋۇلى
diyamagnetik	دىئاماغنىتلىك، ماگنىتقا قارشى، ماگنىت- لىنىشقا قارشى	dizdirmek	تىزدۇرماق
diyamagnetizm	دىئاماغنىتلىق، ماگنىتقا تاقابلىچانلىق	dizdirilmek	تىزدۇرۇلماق
diyametre	دىئامېتىر	dize	مىسرا
diyanet	دىندارلىق؛ دىيانەت	dizel	ئەخلاقسىز، بۇزۇق ئايال؛ دېزىل يېغى
diyanet işleri	دىن ئىشلىرى	dizem	ۋەزىن، رېتىم
		dizemli	رېتىملىق، ۋەزىنلىك
		dizemsiz	رېتىمىسىز، ۋەزىنسىز
		dizge	نەزم، جۈملە، سىستېما

dizgeli	سىستېمىلىق	تماق
dizgesiz	سىستېمىسىز	دوگماتىك
dizgi	ھەرپ تىزىش، تىزىم، تەرتىپ	ئەقىدەچىلىك
dizgici	ھەرپ تىزغۇچى، نابورچىك	دوگماتىزم
dizgicilik	نابورچىكلىك، ھەرپ تىزىش خىزمىتى	كۆپ ئويلىناماستىن
dizgin	تىزگىن، چۆلۈۋر	تەبىئىي
dizginlemek	تىزگىنلىمەك، چەكلىمەك، كونترول قىلماق	ناتۇرالىست
dizginlenmek	تىزگىنلەنمەك، چەكلەنمەك، كونترول قىلىنماق	تەبىئىي گاز
dizginsiz	تىزگىنسىز، باشباشتاقلق، ھەددىدىن ئاشقان	تەبىئىيلىك
dizi	تىزىق	تەبىئىيەلەشمەك
dizi dizi	تىزىقلىق، رەت-رەت	تەبىئىيەلەشتۈرمەك
dizi film	كۆپ قىسىملىق تېلېۋىزىيە تىياتىرى	تەبىئەت، ماھىيەت، مەجەز
dizici	ھەرپ تىزغۇچى، نابورچىك	تەبىئىيەلەش، مۇقەررەر، شۈبھىسىز، سۆزسىز
dizilemek	تىزماق، زەنجىرگە ئۆتكۈزۈمەك؛ توپلام قىلماق؛ رەتكە تۇرغۇزماق	قارچىغا، بۇرگۈت
dizili	تىزىلغان	قارچىغا باققۇچى
dizilmek	تىزىلماق	مېتافىزىكا؛ تەبىئەتتىن ھالقىغان، ئابىستراكت،
dizim	تىزىلىش	doğa ötesi
dizim dizim	تىزىقلىق، رەت-رەت	doğa üstü
dizin	جەدۋەل، ئىسىملىك، مۇندەرىجە	doğa üstücülük
diziş	تىزىش	doğay
diz kapağı	لېپەك (تىزىشكە لېپىكى)	doğdurmak
dizlik	تىزىق، تىزىدىن ئاشمىغان پەلتۇ	doğma
dizmek	تىزماق، يىپقا، ئارغامچىغا ئۆتكۈزۈمەك، ھەرپ تىزماق	doğmaca
dizmen	ھەرپ تىزغۇچى، نابورچىك	doğmak
dizyem	سېلىستىيە تېمپېراتۇرا بىرلىكى (ئوندىن بىر)	doğram
do	دو نى كۆرسىتىدىغان نوتا بەلگىسى	doğrama
do anahtar	بولغان كونۇپكا C ئاۋاز بەلگىسى	doğramacı
dobra	ئاقكۆڭۈل، سەمىمىي، ئوچۇق	doğramacılık
dobra dobra	تۈپتۈز، تۈپتوغرا، ئوچۇق-ئاشكارا	doğramak
doçent	دوتسېنت	doğranmak
doçentlik	دوتسېنتلىق	doğratmak
dizlik	دوگما، ئەقىدە	doğrayış
dogma	دوگما، ئەقىدە؛ ھەقىقەت، ھەققانىيەت؛ دىنىي ئەقىدىلەر	doğru
dogmacı	دوگمىچى، ئەقىدىچى	doğruca
dogmacılık	دوگمىچىلىق، ئەقىدىچىلىك	doğrucu
dogmalaştırmak	دوگمىلاشتۇرماق، ئەقىدىسىنى تارقاق	

doğruculuk	ساداقتەمەنلىك، سەممىيلىك، راستچىلىق	doğurmak	تۇغماق، پەرزەنت كۆرمەك
doğrudaş	پاراللېل كەلگەن، پاراللېل بولغان	doğurtmak	تۇغدۇرماق
doğrulamak	توغرىلىماق، ئىسپاتلىماق، ئېنىقلىماق	doğuş	تۇغۇش؛ چىقىش، كۆتۈرۈلۈش (قۇياش، ئاي)؛ پەيدا بولۇش، مەيدانغا كېلىش
doğrulanmak	توغرىلانماق، ئىسپاتلانماق، ئېنىقلانماق	doğuştan	تۇغما، نۇغۇلۇشتىن
doğrulmak	تۈزلەنمەك، ئېگىلىمەيدىغان ھالەتكە كەلمەك؛ يۈزلەنمەك؛ توغرىلانماق؛ قايتىدىن گۈللەنمەك، راۋاجلانماق؛ بۇرۇلماق؛	doğuştañcı	ئاپرىئورىست نەزەرىيەسى (ھەر نەرسىنىڭ نۇ-غۇلۇشتىن بولىدىغانلىقى) گە ئىشەنگۈچى
doğrultmaç	توك توغرىلىغۇچ، توك يۆنىلىشىنى ئۆزگەرت-كۈچ، كوممۇتاتور	doğuştañcılık	ئاپرىئورىست نەزەرىيەسى
doğrultmak	تۈزلەنتمەك، تۈزەتمەك؛ يۈزلەندۈرمەك؛ توغرىلا-تماق؛ بۇرۇلدۇرماق	Doğu Timor	شەرقىي تىمۇر
doğrultman	توغرىلىغۇچى، رول قۇرۇلمىسى، بۇرۇلۇش سىستېمىسى؛ توغرىلىغۇچى سىزىق	Doha	دوخا (قاتارنىڭ پايتەختى)
doğrultu	تەرەپ، يۆنىلىش، ئورۇن	dok	كېمىسازلىق زاۋۇتى، پىرىستان ئامبىرى
doğrulu	تۈز، تۈز سىزىقلىق، تۈز سىزىقنى بويلىغان	doksan	توقسان؛ ۋارتانىڭ ئۈستى تەرەپ بۇلۇڭى
doğruluk	توغرىلىق، سەممىيلىك، دۇرۇستلۇق	doksanar	توقساندىن، ھەر توقساندا
doğrulum	بۇرۇلۇشچانلىق، ئىنتىلىشچانلىق	doksanıncı	توقسانىنچى
doğrusal	سىزىقلىق، تۈز سىزىقلىق، بىر قېتىملىق	doksanlık	توقسان دانىسى بار؛ توقسان ياشقا كىرگەن
doğrusu	توغرىسى؛ ئەمەلىيەتتە، دەرۋەقە	doktor	دوختۇر؛ دوكتۇرلۇق ئۇنۋانى
doğu	شەرق؛ شەرقتىكى دۆلەتلەر	doktora	دوكتۇرلۇق ئىمتىھانى؛ دوكتۇرلۇق ئۇنۋانى
doğu	كىچىك قۇلاق (قوي)	doktoralı	دوكتۇرلۇق ئۇنۋانىغا ئىگە، دوكتۇرلۇق ئۇنۋانى بار
doğu bilimi	شەرقشۇناسلىق	doktorasız	دوكتۇرلۇق ئۇنۋانى يوق
doğu bilimci	شەرقشۇناس	doktorlu kağıt	بەلگە سېلىنغان قارتا، بەلگىسى بار قارتا
Doğu Çin Denizi	شەرقىي دېڭىز، دوڭخەي	doktorluk	دوختۇرلۇق كەسپى؛ دوكتۇرلۇق ئۇنۋانى؛ دوكتۇرلۇق
doğulu	شەرقىدىكى (ئانادولۇنىڭ)، شەرق دۆلەتلىرىدىكى؛ شەرقلىق، شەرق دۆلەتلىرى پۇقراسى	doktrin	مەزھەپ؛ ئىدىيە، نەزەرىيە، ئەقىدە
doğululuk	شەرقلىكلەرگە خاس خاراكتېر، ئۇسۇل، ئۇسلۇب، ئىستىل، خىسلەت	doktrinci	مەزھەپ بىلەن مۇناسىۋەتلىك، دوگماتىزىمچى، سەپسەتىچى
doğum	تۇغۇت، تۇغۇلۇش	doku	توقۇلما؛ تۈزۈلۈش
doğum evi	تۇغۇتخانا، تۇغۇت ئۆيى	doku bilim	توقۇلما ئىلمى، توقۇلمىچىلىق ئىلمى، ھىستو-لوگىيە
doğumlu	تۇغۇلغان	dokuma	توقۇش؛ توقۇلما (نەرسە)
doğumsal	تۇغما، تۇغۇلۇشتىن	dokumacı	توقۇمىچى، توقۇش ئىشچىسى؛ توقۇلما بۇيۇملار سودىگىرى
doğuranlar	قورساق كۆتۈرۈپ تۇغىدىغان ھايۋانلار	dokumacılık	توقۇمىچىلىق، توقۇمىچىلىق سانائىتى
doğurgan	تۇغۇمچان، تۇغۇشچان	dokumahane	توقۇمىچىلىق زاۋۇتى، توقۇمىچىلىق سېخى
doğurganlaşmak	تۇغۇمچان بولماق، كۆپ تۇغماق	dokumak	توقۇماق؛ ئېتىپ چۈشۈرمەك (مېۋە-چىۋىلەرنى دەرەختىن چۈشۈرمەك)؛ ئەستايىدىللىق بىلەن قىلماق؛ قىلچە بىخەستەلىك قىلماي قىلىش؛
doğurganlaştırmak	تۇغۇمچان قىلماق، كۆپ تۇغىدىغان قىلماق	dokunaç	ئانتېنا، بەزى ھايۋانلارنىڭ سەزگۈ ئەزاسى
doğurganlık	تۇغۇمچانلىق، تۇغۇشچانلىق، تۇغۇش	dokunaklı	رەھىمسىز، باغرى تاش؛ كۈچلۈك، جىگەرلىك، ئاچچىق
		dokunaklılık	رەھىمسىزلىك، باغرى تاشلىق

dokunca	زىيان، خەتەر، بۇزغۇنچىلىق	dolama	يۈگەش، تولغاش
dokuncalı	زىيانلىق، خەتەرلىك	dolamak	يۈگىمەك، تولغىماق
dokuncasız	زىيانسىز، خەتەرسىز	dolaman	تۈرك ئەرلىرىنىڭ بىر خىل كىيىمى
dokundurmak	چىقىلدۇرماق، تەڭكۈزمەك، تەڭكۈزمەك؛ ئىشارەت قىلىش، بېشارەت بېرىش	dolama otu	تىزناق ئوتى
dokunma	چىقىلىش، سۈركىلىش، تېگىش	dolama otugiller	قەلەمپۇر ئائىلىسى
dokunma bana	خېنىگۈل	dolambaç	ئەگمە، ئەگمە، قۇلاقنىڭ ئىچكى قىسمى
dokunmak	تۇتماق، سىلىماق، تەڭكۈزمەك؛ ئۆرۈش، ئاستىن-ئاستون قىلىش؛ ئېلىش، ئىشلىتىش؛ سوقۇلۇش؛ زىيان قىلىش؛ تەسىر يەتكۈزۈش؛ كاشلا قىلماق، دەخلى قىلماق؛ چېتىشماق	dolambaçlı	ئەگرى-توقاي، ئەگرى
dokunmak	توقۇلماق	dolambaçsız	تۈز، ئەگرى-توقايسىز
dokunsal	تېگىشىش سېزىمى بار	dolamık	تور، قىسقۇچ، ئورا، قىلتاق، قاپقان
dokunulmak	تۇنۇلماق؛ ئۆرۈلمەك؛ ئىشلىتىلمەك؛ تەسىر يەتكۈزۈلمەك؛ سېزىلمەك	dolan	يالغان، ھىيلە-مىكىر، يالغان-ياۋىداق (يالغۇز ئىش-لىتىلمەيدۇ)؛
dokunulmaz	تۇتقىلى بولمايدىغان، تەڭكىلى بولمايدىغان؛ ئالغىلى بولمايدىغان، چېقىلغىلى بولمايدىغان، چېقىلماس	dolanbaç	ئەگمە، ئەگمە، قۇلاقنىڭ ئىچكى قىسمى
dokunulmazlık	چېقىلغىلى بولماسلىق، ئاۋارە قىلغىلى بولماسلىق؛ كەچۈرۈم قىلىنىش ھوقۇقى	dolandırıcı	ئالدايدىغان، قىلتاق قۇرىدىغان؛ ئالدامچى، ھەييار، قىزىلكۆز
dokunum	تېگىش سېزىمى	dolandırıcılık	ئالدامچىلىق، ھەييارلىق
dokunuş	چىقىلىش، سۈركىلىش، تېگىش	dolandırılış	ئالدىنىش
dokurcun	قۇرۇق ئوت-چۆپ دۆۋىسى، مايا؛ توققۇز تاش ئويۇنى	dolandırılmak	ئالدىنماق، ئىشەندۈرۈلمەك
dokutmak	توقۇتماق، توقۇغۇزماق، ئۆرگۈزمەك	dolandırılmak	ئالدامچىلىق، ھەييارلىق
dokuyucu	توقۇغۇچى، توقۇمىچىلىق ئىشچىسى	dolandırış	ئايلىندۇرماق؛ ئالدىماق
dokuyuş	توقۇش	dolandırmak	ئەگمە، ئەگمە، قۇلاقنىڭ ئىچكى قىسمى؛ قالايمىقان، تەرتىپسىز، رەتسىز
dokuz	توققۇز	dolanı	ئوبوروت
dokuzar	توققۇزدىن	dolanım	يۈگەش، تولغاش؛ ئالداش
dokuzgen	توققۇز تەرەپلىك، نوناگون	dolanış	ئالدامچىلىق بىلەن ۋەيران قىلىش
dokuzlu	توققۇزلۇق، توققۇزى بىر بولغان، بىر توپتا توققۇزى بولغان	dolanlı iflas	يۈگەش، تولغاش، چۆرگىلەش، ئەگىلىش؛ ئالداش
dokuz taş	توققۇز تاش بىلەن ئويىنايدىغان قازت ئويۇنى	dolanma	يۈگەلمەك، چۆرگىلىتىلمەك؛ ئالدىنماق
dokuzuncu	توققۇزىنچى	dolanmak	دولېرت
doküman	ھۆججەت، خەت-ئالاقە، ئارخىپ	dolan taş	چىرمىشىپ كەتكەن، مۇرەككەپ ۋەقەلىكلەر (دراما ياكى ھېكايىلەردىكى)؛
dokümantasyon	توپلانغان ماتېرىياللار، يىغىلغان ھۆججەتلەر	dolantı	ئىشكاپ؛ سۇ چاقپىلىكى؛ چاقسىمان نەرسىلەر؛ ھىيلە-مىكىر
dokümanter	ھۆججەتلىك	dolap	ئىشكاپ ياسىغۇچى، ئىشكاپ تىجارىتى بىلەن شۇ-غۇللانغۇچى؛ ھىيلە بىلەن ئىش قىلغۇچى
dolak	گوجەي، چىمالتا	dolapçı	ئىشكاپلىق، ئىشكاپى بار
dolaksız	گوجەيسىز، پۇتغا گوجەي يۈگىمىگەن	dolar	دوللار (ئامېرىكا، كانادا قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ دۆلەت پۇل بىرلىكى)؛
dolam	يۈگەم، تولغام	dolaş	قۇچاقلىشىش (يالغۇز ھالدا ئىشلىتىلمەيدۇ، چۈپلۈك شەكىلدە ئىشلىتىلىدۇ)؛
		dolaşık	قالايمىقان، بىئارام، پاراگەندە؛ ئەگرى-بۈگرى

dolaşıklık	قالایمقانچىلىق، بىئارامچىلىق، پاراكەندىچىلىك	ئادەم؛ ئالدامچى، ھىيلىگەر
dolaşiksız	ئۇدۇل، تۈز، ئەگرى بۈگرى ئەمەس	دولما (تۈركلەرنىڭ بىر خىل يۈگەپ ئېتىدىغان تامىقى) ئېتىپ سېتىش؛ ئالدامچىلىق
dolaşılmak	ئايلىنماق، چۆرگىلىمەك (ئىگىسىز شەكلى)	تولماق، لىق قاچىلىماق
dolaşım	ئايلىنما	سىياھ قەلەم
dolaşlı	ئەگرى-بۈگرى؛ ئېنىق بولمىغان، مۇجىمەل، تۇتۇق	قىش تۈگۈنەك باكتېرىيەسى
dolaşma	ئايلىنىش، چۆرگىلەش، ئېقىش	دولما (تۈركلەرنىڭ بىر خىل يۈگەپ ئېتىدىغان تامىقى) ئېتىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان
dolaşmak	ئايلىنماق، سەير قىلماق؛ ئۇياقتىن-بۇياققا مېڭىپ يۈرمەك؛ ئىپادىلەنمەك	تاش خارابە
dolaştırılmak	ئايلىندۇرۇلماق	تولغان، يېتىشكەن؛ كىچىك ئاپتوبۇس، كىچىك كېمە قاتارلىق قاتناش ۋاستىلىرىنىڭ ئاتىلىشى
dolaştırmak	ئايلىندۇرماق، چۆگىلەتمەك	كىچىك ئاپتوبۇس، كىچىك كېمىلەرنى قوللىنىپ
dolay	ئەتراپ، ئۆپچۆرە	پۇل تاپقۇچى
dolaylı	ئەتراپ، ئۆپچۆرە؛ چۈنكى، سەۋەبتىن	كىچىك ئاپتوبۇس، كىچىك كېمىلەرنى
dolayısıyla	سەۋەبىدىن، ۋاستىسى بىلەن، شۇڭا	ئىشلىتىپ قىلىنغان ئىش-ئوقەت
dolay kutupsal	قۇتۇپقا يېقىن بولغان	دولومىت تېشى
dolaylama	تەمسىل، ئوخشىتىش، مېتافورا	مۆلدۈر، تۇلا
dolaylı	ۋاستىلىك	تولغان، لىق؛ كۆپ، جىق؛ بىكار ۋاقتى يوق
dolaysız	بىۋاستە	پۈتۈن سۈرئەت بىلەن، ئۇچقاندەك تېز، ناھا-
doldurma	تولدۇرۇش، قاچىلاش	يىتى چاپسان
doldurmak	تولدۇرماق، قاچىلىماق	يىغلىماق، ياش تۆكمەك
doldurtmak	تولدۇرتماق، قاچىلاتماق	تولۇش، تولغانلىق
dolduruk	تولدۇرما ماتېرىيال؛ تولدۇرۇلىدىغان ماتېرىيال	تولۇش، لىق بولۇش
doldurulmak	تولدۇرۇلماق، قاچىلانماق	تولۇنئاي
dolduruş	تولدۇرۇش، قاچىلاش	تولۇش
dolerit	دولېرىت تېشى	توپلانماق، يىغلىماق
dolgu	تولدۇرۇش ماتېرىيالى، زاماسكا (چىشىنىڭ)؛ تولدۇرۇشقا ئىشلىتىلىدىغان توپا	كەڭ يوپۇرماقلىق زىزانىيە
dolgulu	تولدۇرۇلغان، قاچىلانغان؛ زاماسكىلانغان	كۆيۈپ چىققان
dolgun	تولغان، يېتىشكەن؛ كۆپ، لىق، جىق	دۈم ياتماق، ياتماق؛ ئۆمىلىمەك، ئۆمىلەپ ما-
dolgunca	بىر ئاز سېمىز، ئازراق سېمىز	گىماق
dolgunlaşmak	سەمىمەك؛ كېڭەيمەك	ئۆمىلەتمەك، يۇمىلاتماق، دومىلاتماق
dolgunluk	تولغانلىق؛ يېتىشكەنلىك؛ سېمىزلىك؛ ئاشقا-زاننىڭ كېڭىيىشى	پەمىدۇر، شوخلا
dolikosefal	سوقچاق شەكىللىك، سوقچاق شەكىللىك	پەمىدۇر قاتقان، پەمىدۇر ئىشلەتكەن
dolin	ساي، جىلغا، ھاڭ؛ كارست جىلغىسى	سۇ كالىسى
dolma	تولۇش؛ دولما (تۈركلەرنىڭ بىر خىل يۈگەپ ئېتىدىغان تىمىقى)؛ ئىچىگە بىر نەرسە تولدۇرۇلغان	ئورۇنلاشتۇرۇلغان
dolma biber	قاپاق لازا	دومىنىكا
dolmacı	دولما (تۈركلەرنىڭ بىر خىل يۈگەپ ئېتىدىغان تامىقى) ئېتىدىغان ئادەم؛ دولما يېيىشنى ياخشى كۆرىدىغان	دومىنو قارتىسى
		دومىنو قارتىسى ئوينايدىغان ئادەم
		ئەنگىلىيە دومىنىئونى

domur	سۇلۇق قايارتما؛ بىخ	donatış	بېزەش، ياساش
domuz	توڭگۇز؛ كاج، جاھىل، پارماس، ئىپلاس	donatma	قوراشتۇرۇش، بېزەش
domuz ayağı	كۆسەي؛ تۆمۈر كۆسەي	donatmak	كىدۈرمەك، بېزەمەك، ياسماق، زىننەتلىمەك
domuz ayrık otu	باشقاقلق ئوت-چۆپلەر	donattırmak	بېزەتكۈزمەك، زىننەتلىمەك، ياساتقۇزماق
domuz balığı	دېڭىز چوشقىسى	donduraç	مۇزلىتىش ساندۇقى
domuz damı	كانلارنىڭ ئىچىدىكى تىرەك بىلەن تىرەلگەن	dondurma	مۇز؛ ماروژنى
	تونىل، خاڭ يولى	dondurmacı	ماروژنىچى
domuzgiller	توڭگۇز تىپىدىكى ھايۋانلار	dondurmacılık	ماروژنىچىلىق
domuzlan	براخىنۇس قوڭغۇزى	dondurmak	توڭلاتماق، مۇزلاتماق
domuzlanmak	جاھىللىق قىلماق، ئۆز پىكىرىدە چىڭ تۇ- رماق	dondurucu	توڭدۇرىدىغان، مۇزلىتىدىغان، ناھايىتى سو- غۇق
domuzlaşmak	جاھىللىق قىلماق، ئۆز پىكىرىدە چىڭ تۇ- رماق	dondurulma	توڭلىتىلىش، مۇزلىتىلىش
		dondurulmak	توڭلىتىلماق، مۇزلىتىلماق
domuzluk	جاھىللىق، كاجلىق، ئۆز پىكىرىدە چىڭ تۇرۇ- ۋىلىش	dondurulmuş	توڭلىتىلغان، مۇزلىتىلغان
		done	ماتېرىيال، ئىسپات، ھۆججەت
domuz tırnağı	پىشاڭ	donki	ياردەمچى موتور
domuzuna	جاھىللىق بىلەن، كاجلىق بىلەن؛ كۈچىنىڭ بارىچە، ئىنتايىن، بەك	donkişotluk	دونكىخوتلۇق، ھەمدەم خىيالىلىق
		donma	توڭلاش، مۇزلاش؛ قاتقان، مۇزلىغان، توڭغان
domuz yağı	توڭگۇز يېغى	donmak	مۇزلىماق، توڭلىماق
Don	دون دەرياسى	donra	چاچ كېپىكى، بەدەن كىرى؛ توڭ پاتقاقلىق؛ توڭ تۇ- پراق
don	كىيىم-كېچەك؛ ئىچ كىيىم، كۇسار	donsuz	ئىچ كىيىم كىيىمگەن؛ يالاڭتۇش، گاداي
don	توڭ، مۇز	donuk	توڭلىغان، مۇز تۇتقان؛ غۇۋا، تۇتۇق
donakalmak	ھاڭ-تاڭ بولۇپ قالماق؛ ھاڭۋېقىپ قالماق، داڭقېتىپ قالماق	donuklaşmak	مۇزلىماق، مۇزلاپ ئۆلمەك؛ خىرەلەشمەك، غۇۋالاشماق
donam	ئۆيىنىڭ ئىچىدىكى ئىشىك، دېرىزە، تورۇس، پول قاتارلىق سەرەمجانلارنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى	donuklaştırmak	مۇزلاتماق؛ غۇۋالاشماق، خىرەلەشتۈرمەك
donamak	بېزەمەك، سەرەمجانلاشتۇرماق، گىرىم قىلماق	donukluk	غۇۋالىق، خىرەلىك، توڭلاش، قاتتىقلىشىش
donanım	يەلكەن (كېمىلەرنىڭ ئۈستىدىكى قۇتقۇزۇش سا- يىمىنى)؛ ئۈسكۈنە، ئەسلىھە؛ قاتتىق دېتال	don yağ	چەككىلەنگەن ئۆسۈملىك مېيى، توڭ ياغ؛ سوغۇق چىراي، بەتبەشەرە
donanma	كېمە، پاراخوت؛ بايرام كۈنلەردە گۈلخان يېقىپ تويلىشىپ ئۆتكۈزۈلىدىغان بىر خىل پائالىيەت	dopdolu	لىقمۇلىق، لىق تولغان
donanmacı	گۈلخان ياققۇچى (پائالىيەتتە)	doping	روھلاندىرغۇچ، قوزغاتقۇچ
donanmak	بېزەلمەك، قاپلانماق، پۈركەنمەك؛ ئەيىبلەنمەك	dore	ئالتۇندىن ھەل بېرىلگەن
donatan	كېمە باشلىقى، پاراخوت باشلىقى	dortuvar	ئوقۇغۇچىلار ياتىقى
donatı	ئەسلىھە، زاپچاس، سايمان، ئەسۋاب، قورال	doru	زىغىر رەڭلىك، بېغىر رەڭلىك؛ تورۇق
donatılmak	قوراللاندىرۇلماق، ئەسلىھەلەشتۈرۈلمەك، زاپ- چاس سەپلەنمەك	doruk	تاغ چوققىسى؛ ئەڭ يۇقىرى نۇقتا، چوققا؛ ئەڭ يۇقىرى
donatım	ئەسلىھە، زاپچاس، سايمان، ئەسۋاب، قورال، بېزەك	doruklama	چىڭداپ تولدۇرۇش، لىق تولدۇرۇش
donatımcı	جابدۇقچى، زاپچاسلارنى باشقۇرغۇچى	doruklamak	چىڭداپ تولدۇرماق، لىق تولدۇرماق
		dorum	بوتلاق
		dosa	كېمە شوتىسى؛ سەكرەش سۈپىسى

dosdoğru	تويتوغرا، تۈز؛ تۈپتۈز، ئۇدۇل	dozer	توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى
dost	دوست، ھايات دوستى	dozimetre	رادىئاتسىيە مىقدارىنى ئۆلچىگۈچ
dostane	دوستانە	dögen	خامان تېشى
dostça	دوستانە ھالدا، دوست شەكلىدە	dögmeci	سوققۇچى؛ بەدەنگە گۈل ئويىدىغان ئادەم
dostluk	دوستلۇق	dögmek	ئۇرماق
dostsuz	دوستسىز، دوستى يوق	dögünmek	ئۇرۇلماق
dosya	ھۆججەت، ئارخىپ	dögüş	ئۇرۇش
dosyalamak	ھۆججەتلەشتۈرمەك، ئارخىپلاشتۇرماق	dögüşmek	ئۇرۇشماق
dosyalanmak	ئارخىپلانماق، ھۆججەتلەنمەك	dökme	تۆكۈش؛ تۆكۈلگەن، سېپىلگەن؛ بېسىلغان
Dow Jones endeksi	دوۋ ژونەسنىڭ كۆرسەتمىسى	dökmeci	قۇيىمىچىلىق ئىشچىسى، قۇيىمىچى
doya doya	تويۇپ-تويۇپ، تولۇق، تويغىچە	dökmecilik	قۇيىمىچىلىق
doyasıya	تويغۇچە، قانغۇچە	dökmek	تۆكۈمەك، سەپمەك؛ بەرمەك
doygun	ئۇزۇقلۇق ماددا	döktürmek	تۆكتۈرمەك، تۆككۈزمەك
doygunluk	ئېھتىياجى بولمىغان، قانائەتچان، ئەكسىكىسىز	dökük	ساڭگىلىغان؛ يۇمشاق
doyma	قانائەتچانلىق، رازىمەنلىك، توقلۇق	dökülmek	تۆكۈلمەك؛ چۈشمەك؛ يىغىلماق؛ كۆرۈلۈش، با- يىقىلىش
doymak	تويۇش، تويۇش دەرىجىسى	dökülüş	تۆكۈلۈش، چۈشۈش
doymamış	تويماق؛ قانائەتلەنمەك، مەمنۇن بولماق	döküm	تۆكۈلۈش، چۈشۈش؛ قۇيۇلغان
doymaz	تويۇنمىغان	dökümcü	قۇيىمىچى
doymazlık	تويماس، تويمايدىغان، قانائەتلەنمەيدىغان	dökümcülük	قۇيىمىچىلىق
doymuş	تويماسلىق، قانائەتلەنمەسلىك، رازى بولماسلىق، ئاچكۆزلۈك	döküm evi	قۇيىمىچىلىق سېخى، قۇيىمىچىلىق ئۆيى
doysatmak	تويغان، تويۇنغان، رازى بولغان، قانائەتلەنگەن	dökümhane	قۇيىمىچىلىق ئۆيى، قۇيىمىخانا
doyulmak	تويغۇزماق	dökümlü	يارىشىدىغان، بەدەنگە ماس كېلىدىغان
doyum	تويغۇزۇلماق، رازى قىلىنماق	dökünmek	ئېقىلماق، تۆكۈلمەك
doyum evi	تويۇش، قانائەتلىنىش	döküntü	تۆكۈۋېتىلگەن نەرسىلەر؛ تاشما، ئەسۋەر؛ كېرەكسىز ماددا
doyumluk	ئاشخانا، ئاشپۇزۇل	döküntülü	تۆكۈۋېتىلگەن، ۋەيران بولغان
doyumsuz	تويغۇزالمايدىغان، قانائەتلەندۈرەلمەيدىغان	döl	ئەۋلاد؛ نۆرەلمە، بالا، ھامىلە
doyunmak	تويۇنماق	dölcek	كۆپ مېۋە بېرىدىغان، كۆپپىشچانلىقى كۈچلۈك بولغان؛ ھامىلە (ئات)؛
doyuran	تويغۇزغان؛ تويۇنغان ماگنېت مەيدانى	dölek	ئۆزىنى تۇتىۋالغان، چىداملىق، سەۋر-تاقەتلىك، سوغۇ-ققان
doyurma	تويغۇزۇش، قانائەتلەندۈرۈش	döl eşi	ئەش، بالا ھەمراھى
doyurmak	تويغۇزماق، تويۇرماق، قانائەتلەندۈرمەك	döllemek	ھامىلە قىلماق، بوغاز قىلماق
doyurucu	تويغۇزىدىغان؛ كىشىنى قانائەتلەندۈرىدىغان، رازى قىلىدىغان	döllemsiz	ئاتىلىقسىز، ئۇرۇقسىز، تاق جىنىسلىق؛ تاق جىنىسلىق كۆپىيىدىغان، ئاتىلىقسىز كۆپىيىدىغان
doyurulmak	تويغۇزۇلماق	döllənmiş	ئۇرۇقلانغان، ھامىلە بولغان، چاڭلاشتۇرۇلغان
doyuş	تويۇش	döllü döşlü	بالىلىرى ئۆيگە لىق تولغان، بالىسى كۆپ بولغان
doz	دورا مىقدارى، ئىشلىتىش مىقدارى؛ مىقدار، تەركىب؛ ئۆلچەم، ھەد		
dozaj	بەلگىلەنگەن مىقدار؛ بەلگىلىك مىقدار		

dölüt	تۆرۈمچە، ھامىلە، بوۋاق	dönerci	دۆنەر كاۋاپ پىشۇرۇپ ساتىدىغان؛ دۆنەر كاۋاپ
döl yatağı	باليانقۇ	پىشۇرۇپ ساتىدىغان ئادەم	
döl yolu	ئاياللارنىڭ جىمىنى يولى	döngel	ياۋروپا دولانا دەرىخى
dömifinal	يېرىم ھەل فىلغۇچ مۇسابىقە	döngü	دەۋرىي دەلىل ئىسپات، ئايلىنىملىق ئىسپات؛ يامان سۈپەتلىك ئايلىنىش
dömisek	يېرىم قۇرۇتۇلغان ئۈزۈم ھارپى	dönme	قايتىش، ئايلىنىش؛ ئايلىنىش، ئايلىندۇرۇش، بۇراش
dömisezon	ئەتىياز ۋە كۈزلۈك كىيىم-كېچەكلىك	dönmek	ئايلىنماق، پىرقىرماق؛ ئىككىلەنمەك، ئارىسالدى بولماق؛ قايتماق، قايتىپ كەلمەك؛ ھەرىكىتى ئەسلىگە كەلمەك؛ بۇرۇلماق، ئەگىلمەك؛ ئوخشاشماق؛ ئۆزگەرتىمەك، يانماق؛ ئەسلىگە كەلمەك
dömirole	يەرگە چۈشۈپ ئەمدىلا ئۆرلىشىگە تېپىلگەن توپ (پۈتۈل)؛	dönü	پۇشايماق، ئۆكۈنۈش؛ خاتالىقنى تونۇش، خاتالىقنى بويىغا ئېلىش
dönbaba	قاغىرا تۇمشۇق (بىر خىل ئوت)؛	dönük	بۇرۇلغان، ئۆرۈلگەن (مەلۇم تەرەپكە)؛ توغرىلانغان، يۈزلەنگەن (مەلۇم نەرسە ياكى ئىشقا)؛
döndürme	قايتۇرۇش	dönülmek	قايتماق پېئىلىنىڭ ئىگىسىز شەكلى، چېكىنىش
döndürmek	قايتۇرماق؛ ئۆزگەرتىمەك؛ باشقۇرماق، ئىشقا سالماق؛ ئايلىندۇرماق	dönüm	قايتىش، قېتىم، نۆۋەت، دەۋر، مەزگىل
döndürülmek	قايتۇرۇلماق؛ ئۆزگەرتىلمەك؛ باشقۇرۇلماق؛ ئايلىندۇرۇلماق	dönüş	قايتىش؛ قۇشلارنىڭ شىمالغا قايتىشى؛ ئەگىلىش، بۇرۇلۇش
döndürüş	قايتۇرۇش؛ توپنى قايتۇرۇش	dönüşlü	ئايلىنىشچان، قايتىشچان، قايتىدىغان، بۇرۇلۇشچان
döneç	پىرقىرغۇچ، روتور؛ ئايلىنما پىلاستىنكا، ھەرىكەتچان پىلاستىنكا	dönüşme	قايتىش، ئۆزگىرىش؛ ئاۋۇشلارنىڭ ئاسسىمىلا-تسىيەسى
dönek	ئوڭاي ئۆزگىرىدىغان، ئاسان ئۆزگىرىدىغان، تۇراقسىز، ئۆزگىرىشچان؛ بىقارار؛ ئاسىي، خائىن، كۇپۇر	dönüşmek	ئۆزگىرىش، بۇرۇلۇش، قايتىش؛ باشقۇرۇش، رە-ھبەرلىك قىلىش
dönekçe	ئوڭاي ئۆزگىرىدىغان، ئاسان ئۆزگىرىدىغان، تۇ-راقسىز، ئۆزگىرىشچان؛ بىقارار؛ ئاسىي، خائىن، كۇپۇر	dönüşsüz	قايتمايدىغان، ئۆزگەرمەيدىغان، ئايلىنمايدىغان
döneklik	ئاسان ئۆزگىرىشچانلىق، تۇراقسىزلىق، ئۆزگىرىش-چانلىق، بىقارارلىق، خائىنلىق، ئاسىيلىق	dönüştürmek	ئايلىندۇرماق، چۆرگىلەتمەك، پىرقىرماق؛ ئۆزگەرتىمەك
dönel	ئايلىنىشچان، ئايلىنىدىغان، پىرقىرايدىغان	dönüştürücü	ئايلىندۇرالايدىغان؛ ئايلىندۇرغۇچ، ئۆزگەر-تكۈچ؛ بېسىم ئۆزگەرتكۈچ
dönelemek	پايىپتەك بولماق، چۆرگىلىمەك، ئايلىنماق، پىرقىرماق	dönüştürüm	ئايلىنىش، ئۆزگىرىش، ھالەت ئۆزگىرىش
dönelmek	تۆۋەنلىمەك، چۈشمەك، پەسەيمەك، يانماق، قالايتماق	dönüşümcü	تەدرىجىي تەرەققىيات نەزەرىيەسىنىڭ؛ تەدرىجىي تەرەققىيات نەزەرىيەچىسى
dönem	باسقۇچ، قەدەم-باسقۇچ، قەدەم، جەريان؛ دەۋر، مۇددەت؛ ئۆچرىشىش، تۇتۇشۇش (مۇسابىقىدىكى)؛	dönüşümcülük	تەدرىجىي تەرەققىيات نەزەرىيەچىلىكى
dönemeç	بۇلۇڭ، ئايلىنما، بۇرۇلما، دوقمۇش؛ ئەگىم	dönüşümlü	ئايلىنىشچان، ئۆزگىرىشچان
dönemeçli	ئەگرى-بۇگرى، قىغىر، قىغىر-سىغىر	döpiyes	ئىككى يۈرۈش سارايدان
dönemeçsiz	ئەگرى-بۇگرى ئەمەس، تۈپتۈز، ئۇدۇل، ئېلىپتەك تۈز	dörd	تۆتتىن (تۆتتىن تەقسىم سان شەكلى)
dönence	تروپىك، تروپىك سىزىقى	dördül	كۋادرات؛ مۇرەببە، تۆت مىسالىق شېئىر
dönecel	رىگرېسسىيە، بىر تروپىك سىزىقىدىن باشلانغان	dördün	ئاينىڭ يېرىم چەمبەر ھالىتىدە بولغان ۋاقتى
döneceli	ئالماشقان، نۆۋەتلەشكەن	dördüncü	تۆتىنچى (تەرتىپ سان)؛
dönenmek	ئايلىنماق، چۆرگىلىمەك	dördüz	بىر گۇرۇپتا تۆتى بار بولغان؛ تۆت گېزەك
döner	ئايلىنىدىغان، پىرقىرايدىغان، ئايلىنىشچان؛ ئايلىندۇرۇلۇپ پىشۇرۇلىدىغان كاۋاپ، دۆنەر كاۋاپ	dördüzleme	تېترالوگىيە، تۆت قىسىملىق كۆي (ئالدىنقى)

ئۈچ قىسىمدا تىراگېدىيە، بىر قىسىمدا كومېدىيە ۋە قەلىك قىلىنغان)؛	döşeli	قاپلىغان، يېپىلغان، پۇركەلگەن
dört	döşem	قۇرۇلما، ئەسلىھە
dört ayak	döşemci	قۇراشتۇرۇش ئىشچىسى، قۇراشتۇرغۇچى
dört ayaklı	döşemcilik	قۇراشتۇرغۇچىلىق، قۇراشتۇرۇش
dört ayaklılar	döşeme	يانتقۇرۇش، ئورنىتىش؛ پول، تاختاي؛ پىيادلەر يولى
dört cihar	döşemeci	يانتقۇرغۇچى، ئورناتقۇچى
dört dişli balık	döşemecilik	يۇمشاق تەگلىك ئۆي جاھازلىرىنى ياساش
dört dişligiler	سانائىتى؛ يۇمشاق تەگلىك ئۆي جاھازلىرىنى ئېلىپ سېتىش كەسپى؛ ئۆي، ماشىنا بېزەكچىلىكى	
dörtgen	döşemek	يانتقۇرماق؛ قاپلىماق
dört kaşlı	döşemeli	پول يانتقۇرۇلغان؛ ئۆي جاھازلىرى سەپلەنگەن
dört kenar	döşemelik	پول يانتقۇرۇشتا ئىشلىتىلىدىغان ماتېرىياللار؛ ئۆي جاھازلىرىنى ياساشتا ئىشلىتىدىغان رەخت
dört köşe	döşemesiz	پول يانتقۇرۇلمىغان، ئۆز جاھازلىرى سەپلەنمىگەن
dört köşelemek	döşenmek	يانتقۇرۇلماق؛ ئورۇۋېتىلمەك (كېسەل سەۋەبىدەن-ن)؛ تىللاتماق، سۆكۈلمەك
dört köşeli	döşetmek	ئۆي جاھازلىرىنى سەپلەتكۈزمەك
dörtleme	döşeyici	قۇراشتۇرۇش ئىشچىسى، قۇراشتۇرغۇچى
dörtlemek	döşeyiş	قۇراشتۇرۇش، ئورۇنلاشتۇرۇش
dörtleşmek	döteryum	دېتېرىي، تېترىي
dörtleştmek	dövdü	ياغاچ توقماق؛ پالتا، كەكە ياكى پىچاقنىڭ چۆلدسى
dörtleştmek	dövdürmek	ئۇرغۇزماق
dörtleştmek	dövdürtmek	ئۇرغۇزماق؛ بەدىنىگە گۈل ياكى خەت چە-كتۈرمەك
dörtlü	dövdürülmek	ئۇرغۇزۇلماق
dörtlük	döveç	كىلى، دەرەخ يىلىمى
dört nal	döven	خامان تېشى، تۇلۇق
dört nala	dövenci	خامان تېشى ياساپ ساتقۇچى
dört yol	döviz	ئاشقى پېرىۋوت، چەتئەل پۇلى
dört yüz	dövme	ئۇرۇش، سوقۇش؛ بەدەنگە چېكىلگەن خەت ياكى گۈل
dört yüzl	dövmeci	سوقمىچى، بازغانچى؛ بەدەنگە خەت ياكى گۈل چېكىشنى كەسپ قىلىۋالغۇچى
döş	dövmek	ئۇرماق، سوقماق؛ يەنجىمەك، ئۇۋىۋەتمەك، ئېز-ئۈتمەك
döşek	dövmeli	بەدىنىگە چەكتۈرگەن
döşekli	dövüç	ياغاچ توقماق
döşeklik	dövülgen	سوقۇلغان، ئۇرۇلغان
	dövülgenlik	سوقۇلغانلىق، ئۇرۇلغانلىق

dövülmek	ئۇرۇلماق، سوقۇلماق	DTO	دېڭىز ئۈستى سودىگەرلەر ئۇيۇشمىسى
dövülüş	ئۇرۇلۇش، سوقۇلۇش	DTÖ	دۇنيا تىجارەتچىلەر تەشكىلاتى
dövünmek	سوقۇلۇپ كەتمەك، ئۇرۇلۇپ كەتمەك (ئۇرماق پېئىلىنىڭ ئۆزلۈك دەرىجە نەكلى)؛ ئەپسۇسلانماق	dua	دۇئا، ئىبادەت
dövünüş	ئۇرۇلۇش، سوقۇلۇش (ئۆزۈكىدىن)؛	duacı	دۇئا قىلغۇچى، بىراۋنىڭ بەختى ئۈچۈن تىلەك تىلى- گۈچى
dövüş	ئۇرۇش، سوقۇش	duacınız	دۇئا قىلغۇچىڭىز، كەمىنلىرى؛ پېقىر (ھۆرمەتكە سازاۋەر كىشىلەر بىلەن گەپ قىلىشقاندا ئۆزىنى تۆۋەنچىلىك بىلەن ئىپادىلەشتە ئىشلىتىدىغان سۆز)؛
dövüşçü	ئۇرۇشچى، مۇشتلاشچى	duahan	دۇئا قىلغۇچى، بىراۋنىڭ بەختى ئۈچۈن تىلەك تىلىگۈچى
dövüşken	ئۇرۇشقا، سوقۇشقا	duayen	دېلوماتىيە ئۆمىكىنىڭ ئۆمەك باشلىقى
dövüşkenlik	ئۇرۇشقا، سوقۇشقا، سوقۇشقا قىلىق	duba	تېڭى تۈز قېيىق، قولئاق؛ لەيلىمە قېيىق، لەيلىمە قولئاق
dövüşme	ئۇرۇشۇش، چېلىشىش، سوقۇشۇش	Dubai	دۇبەي
dövüşmek	ئۆز-ئارا ئۇرۇشۇش، سوقۇشۇش؛ توقۇنۇشماق، چېدەللەشمەك	dubalı köprü	قېيىق كۆۋرۈك، سال كۆۋرۈك، لەيلىمە كۆۋرۈك
dövüştürmek	ئۇرۇشتۇرماق، سوقۇشتۇرماق	dubalı tarak	لاي قېزىش ماشىنىسى
dragon	ئەجدىھا؛ دراگون	dubalı vinç	كرانلىق كېمە
drahmi	دراخمى	dubar	مۇلبېت بېلىقى
drahoma	دراخوما، توبلۇق	dubara	جۈپ ئىككى چىنماق (قىماردا)؛ ئالدامچىلىق، ئالدام-خالتا، سەپسەتە، ھىيلە-مىكر
draje	شېكەر يالىتىلغان دورا	dubaracı	ئالدامچى، ساختىپەز، ھىيلىگەر
dram	درامما، پاجىئە، ئېچىنىشلىق ۋەقە	dublaj	ئاۋاز بېرىش، تەرجىمە قىلىش
dramatik	درامماتىك	dublajcı	ئاۋاز بەرگۈچى
dramatizasyon	درامماتىزىيە؛ تىياتىرلاشتۇرۇش، مۇبا- لەغە؛ دېدۇكسىيە (مەنتىقى يول بىلەن ئومۇمىيلىقتىن جۈزئى خۇلاسىە چىقىرىش)؛	dublajcılık	ئاۋاز بېرىش خىزمىتى، ئاۋاز بېرىش كەسپى
dramatize	رومان ياكى ھېكايىنى سەھنىلەشتۈرۈش، در-امماتىزىيە	duble	قوش، ئىككى ھەسسە، بىر جۈپ
dramaturg	سەھنە ئەسىرى يازغۇچىسى، سىنارىيىلەشتۈر-گۈچى، دراماتورگ	dubleks	قوش قەۋەتلىك، ئارىلاشما شەكىلدىكى كۆپەيتكۈچ
dramlaştırma	درامماتىزىيە	dublikatör	دۇبلىن (ئەنگىلىيەدىكى بىر جاينىڭ ئىسمى)؛
dramlaştırmak	درامماتىزىيە	Dublin	تىياتىردا باش رولغا چىققان ئارتىسلارنىڭ ئورنىغا چىققۇچى
dren	سۇ چىقىرىش تۈرۈبىسى	dublör	تىياتىردا باش رولغا چىققان ئارتىسلارنىڭ ئورنىغا چىققۇچى
drenaj	زەي چىقىرىش، سۇ چىقىرىش؛ يېرىڭ ياكى زەردانىنى چىقىرىش، ئېقىتىش	dublörlük	تىياتىردا باش رولغا چىققان ئارتىسلارنىڭ ئورنىغا چىققۇچى كەسپى
dretnot	قورقماس ناملىق پاراخوت	duçar	دۇچار، مۇپتىلا، گىرىپتار
drezin	يېنىك تىپتىكى يول چارلاش ماشىنىسى	dudak	لەۋ، جىنسى لەۋ (ئاياللاردا)؛ لەۋ تىلىمى (ئۆسۈملۈك- لەرنىڭ)؛ لەۋ شەكىللىك جىسىم؛ جىسىمنىڭ ئۈستى يېقى
dripling	توپ ئېلىپ مېڭىش، توپ ھەيدەپ مېڭىش، توپ ھەيدەش	dudaklıhayı	ھورۇن ئېيىق
drosera	ئورۇق يوپۇرماقلىق شەبنەمئوتى	dudaksız	لەۋنىڭ، لەۋگە مۇناسىۋەتلىك، لەۋدىن چىقىدىغان لەۋلىشىش
droseragiller	ئورۇق يوپۇرماقلىق شەبنەمئوتى ئائىلىسىدىكىلەر	dudaksillaşma	ئايال، قىزچاق، خانىم؛ ياشانغان ئەرمىنىيەلىك ئايال
DSP	دىموكراتىك سول قانات پارتىيىسى	dudu	

dudu	تۇتقۇش، شاتۇتى	dupduru	سۈپسۈرۈك، ئاپئاق، پاكپاكزە، يېيىپىڭى
duetto	قوش ئاۋازلىق ناخشا	duraç	قىرغاۋۇل؛ ھەيكەل قاتارلىقلارنى دەسسەتىش ئۈچۈن
duhul	كىرىش، مەيدانغا كىرىش		ئاستىغا قويۇلىدىغان تۈۋرۈك، ئۇل
duhuliye	مەيدانغا كىرىش ھەققى، يىغىنغا قاتنىشىش ھەققى، ئوقۇشقا كىرىش ھەققى؛ ئىمپورت بېجى	durağan	تۇرغۇن، ھەرىكەت قىلمايدىغان، سابىت؛ ئۈنۈمسىز، رولسىز، تەرەققىي قىلمىغان
duka	كىنەز، گېرتسوگ، بەگ	durağanlaşmak	مۇقىملاشماق، مۇستەھكەملەشمەك، تۇراقلاشماق؛ قاتتىقلاشماق، بىر ئىزدا توختاپ قالماق
dukalık	كىنەزلىك تۈزۈمىدىكى دۆلەت	durağanlık	تۇرغۇنلۇق، تۇراقلىق، بىر ئىزدا توختاپ قېلىش، قاتتىقلىشىش
dul	تۇل، ھەمراھى ئۆلۈپ كەتكەن؛ تۇل ئايال	durak	بېكەت؛ جۈملىلەردىكى پەش ۋە چېكىت؛ شېئىرنىڭ ئوتتۇرىدىكى تۇراق؛ پائۇزا (توختاش)؛ ئارام ئېلىش
dul aptal otu	مازارىئون تۈرىدىكى ئۆسۈملۈكلەر	duraklama	توختاش، تىنىش
dul aptal otugiller	مازارىئون تۈرىدىكى ئۆسۈملۈكلەر ئائىلىسى	duraklamak	توختىماق، ۋاقىتنىچە توختىماق؛ تەۋرەنمەك، ئارىسالدى بولماق؛ ئىككىلەنمەك
dul avrat otu	قېرىقىز (ئۆسۈملۈك)؛	duraklatmak	توختاتماق، ئىككىلەندۈرمەك
dulda	دالدا، سايە؛ ھىمايە	duraklayış	توختاش، تىنىش، ئىككىلىنىش، ئارىسالدى بولۇش
duldalamak	ھىمايە قىلماق، فانات ئاستىغا ئالماق	duraklı	جىمجىت، ھەرىكەتسىز، نۇرغۇن؛ بېكىتى بار
duldalanmak	ھىمايە قىلىنماق، قوغدىلماق	duraksamak	ئىككىلەنمەك، ئارىسالدى بولماق؛ تەمەننا قويماق، كۆرەڭلىمەك، ئالچاڭلاپ كەتمەك
duldalı	دالدىلىق، قوغداشقا ئېرىشكەن	duraksamalı	ئىككىلەنگەن، ئارىسالدى بولغان، كۆرەڭلى-گەن، تەمەننا قويغان
duldasıız	قوغداشقا ئېرىشەلمىگەن	duraksamasız	كەسكىن، قەتئىي، قىلچە ئىككىلەنمىگەن
dulluk	تۇللۇق	duraksayış	توختاش، تىنىش، ئىككىلىنىش، ئارىسالدى بولۇش
duluk	مەڭز، مەڭزى؛ چېكە	dural	تۇرغۇن، ھەرىكەتسىز
Duma	دۇما (روسىيە فېدىراتسىيەسى پارلامېنتى)؛	duralamak	ئىككىلەنمەك، ئارىسالدى بولماق؛ تەمەننا قويماق، كۆرەڭلىمەك، ئالچاڭلاپ كەتمەك
dumağı	زۇكام، شامالداراش	duralayış	توختاش، تىنىش، ئىككىلىنىش، ئارىسالدى بولۇش
duman	تۇمان، ئوچۇق ئەمەس، تۇتۇق، ئېنىق ئەمەس، كەندىر، زەھەرلىك بۇيۇم	durallık	تۇرغۇن ھالەت، جىمجىتلىق
dumancı	زەھەرلىك چېكىملىك چەككۈچى، تاماكا چەككۈچى، بەگگە	durdurma	تۇرغۇزۇش، توختىتىش
dumanlamak	تۇمان چىقارماق، ئىس چىقارماق؛ غۇۋالا-شتۇرماق	durdur(t)mak	تۇرغۇزماق، توختاتماق
dumanlanmak	تۇمانلىنىش، غۇۋالىنىش	durdurulmak	تۇرغۇزۇلماق، توختىتىلماق
dumanlı	تۇمانلىق؛ كۆرەلمەيدىغان	durduruş	توختىتىش، تۇرغۇزۇش
duman rengi	تۇمان رەڭگى؛ تۇمان رەڭگىدىكى	durendiş	يىراقنى كۆرىدىغان
dumansız	تۇمانسىز، ئىس-تۈتەكسىز	durendişlik	يىراقنى كۆرۈش
dumdum	دۇمدۇم ئوقى، يۇمشاق باشلىق ئوق؛ دۇمباقنىڭ دۇم-دۇم قىلغان ئاۋازى	durgu	توختاش، تىنىش؛ ئارام ئېلىش، تىنىش بەلگىسى
dumur	يىڭىلەپ قېلىش، چۈشكۈنلىشىش، سولىشىش، قورۇلۇش	durgun	تۇرغۇن، تىنچ
dun	تۆۋەن، تۆۋەن دەرىجىلىك؛ پەس، رەزىل؛ تۆۋەندە، پەستە، تۆۋەندىكى	durgunlaşmak	تۇرغۇنلاشماق، جىمىپ قالماق
duo	ئىككى ساز ياكى ئىككى ئاۋازغا تەڭكەش قىلىنغان مۇزىكا پارچىسى		

durgunlaştırmak	تۇرغۇنلاشتۇرماق، جىمجىتلاشتۇرماق	كۆرۈشۈپ قالماق، دۇچ كەلمەك
durgunluk	تۇرغۇنلۇق	دۈشەنبى (تاجىكىستاننىڭ پايتەختى)؛
durmadan	توختىماسىتىن، داۋاملىق، داۋاملىق ھالدا	مۇنچىلىق، مۇنچىسى بار
durma	توختاش، تۇرۇش	تۇت دەرىخى، ئۈجمە دەرىخى؛ ئۈجمە مېۋىسى؛ مەست
durmak	توختىماق، ۋاقىتنىچە توختىماق؛ ئۆزە تۇرماق؛ تۇرماق؛ جايلانماق؛ مەۋجۇت بولماق، بار بولماق، ياشىماق، ھايات تۇرماق؛ گېپىدە تۇرماق؛ چىدىماق؛ ساقلىماق	ئۈجمە يېتىشتۈرۈش
durmu	پاكيپاكىزە، بۇلغانمىغان؛ ئوچۇق؛ ئاپئاق، ئاقپىشماق، پاكىز؛ سۈيسۈزۈك	ئۈجمە ئائىلىسىدىكى مېۋىلىك دەرىخلەر
durucu	قالدىغان، تۇرىدىغان، داۋاملىشىدىغان	ئۈجمىلىك
duruk	تۇرغۇن، ھەرىكەتسىز؛ ستاتىكا	چۈمبەردە، چۈمبەل، چۈمبەت
durukluk	تۇرغۇنلۇق، ھەرىكەتسىزلىك	تۇۋاقچى
duruksamak	ۋاقىتلىق توختىماق، ۋاقىتنىچە ئارام ئالماق؛ ئىككىلەنمەك، بىر قارارغا كېلەلمەسلىك	تۇۋاقلىماق، تۇۋاقنى ياپماق
duruksimak	ۋاقىتلىق توختىماق، ۋاقىتنىچە ئارام ئالماق؛ ئىككىلەنمەك، بىر قارارغا كېلەلمەسلىك	تۇۋاقلانماق، ئېغىزى يېپىلماق؛ چۈمبەردە - لەنمەك، ياتلىق بولغاندا يۈزىنى ياپماق
duruksun	ئىككىلەنگەن، ئارسالدى بولغان	تۇۋاقلىق، تۇۋىقى يېپىلغان، چۈمبەردە ئارتقان؛ دۈۋاكلى
durulamak	چايقىماق، يۇيماق	بېشى يۇمشاق رەختتە تېگىلغان (يېڭىدىن تۇغۇلغان بالا)؛
durulanmak	چايقالماق، يۇيۇلماق، يۇيۇپ تازىلانماق	تۇۋاقسىز، تۇۋىقى يوق، تۇۋىقى يېپىلمىغان، چۈمبەردە ئارتىمىغان
durulaşmak	پاكيپلاشماق، ساپلاشماق؛ سۈزۈكلەشمەك (ئاۋاز قاتارلىقلار)؛ ئاقارماق (تېرە قاتارلىقلار)؛	تام، قورۇق تام؛ ھويلا تېمى؛ چۆرىمە تام؛ سېپىل؛ تور duvar (ۋالېسول قاتارلىق توپلاردا)؛
durulmak	پاكيپلاشماق، ساپلاشماق؛ تىنچلانماق، توختىماق؛ سوغۇق قان بولماق	قىزىل قۇيرۇق بۇلبۇل
durulmak	پاكيپلانماق، تىنچلانماق، چايقانماق	تامچى؛ تاملارنىڭ ئۈستىدىن قاچالايدىغان ئوغرى، duvarcı
durultmak	سۈزۈلمەك، توختالماق، چايقالماق	ئوچقۇر ئوغرى
duruluk	پاكيپلىق، سۈزۈكلۈك، ساپلىق، ئوچۇقلۇق	تامچىلىق
durum	ۋەزىيەت، ئەھۋال، ھالەت، قىياپەت، ئورۇن، يۈرۈش-تۇرۇش، سۆز-ھەرىكەت، پوزىتسىيە، تۇرق؛ كېلىش (ئىسىملارنىڭ كېلىش كاتىگورىيەسى)؛	ھەشقىپچەك
durumsamak	ئىككىلەنمەك، ئارسالدى بولماق، دىلىغۇل بولماق	كاددىس پەرۋانىسىنىڭ لىچىنىكىسى؛
duruş	تۇرۇش، قىياپەت، تۇرۇش شەكلى، ئىپادە؛ نۇر ئۆتمەك؛ ئاشكارىلىماق	تېنۇكرىتۇم، ئۇلۇ (بىر خىل ئۆسۈملۈك)؛
duruşma	سوت قىلىش، سوراق قىلىش	لامپا قوندىقى، پاترون
duş	مۇنچا؛ مۇنچا سايمانلىرى	تۇيغۇن، ھوشيار، سەگەك، سەزگۈر
duşak	ھايۋانلارنىڭ قېچىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن پۇتىنى باغلاشقا ئىشلىتىلىدىغان تانا	سەزگۈ بۇرۇتى، ئانتېنا
duşaklamak	ھايۋانلارنىڭ ئىككى پۇتىنى بىر قىلىپ باغلاپ قويۇش	سەزگۈ بۇرۇتى بار بولغان ھايۋانلار، سەزگۈ ئەزاسى بار بولغان ھايۋانلار
duş gelmek	ئۇچراشماق، ئۇچراتماق، ئۇچرىشىپ قالماق	فوتوگرافى ئېمۇلسىيىسى
		سەزگۈر، ھوشيار، سەگەك
		سەزگۈرلۈك، ھوشيارلىق، سەگەكلىك
		ئىنتايىن سەزگۈر، بەك ھوشيار
		سەزگۈرلۈك، ھوشيارلىق، سەگەكلىك
		تۇيغۇسىز، بېھوش، قاشاڭ، دۆت، سۆرەلمە، مىس - duyarsız
		مىس، (قۇلىقى) ئېغىر
		تۇيغۇسىزلاشماق، قاشاڭلاشماق، دۆتلەشمەك
		duyarsızlaşmak

- duyarsızlaştırılmak، تۇيغۇسىزلاشتۇرماق، قاشاڭلاشتۇرماق، دۆنلەشتۈرمەك
- duyarsızlık، تۇيغۇسىزلىق، قاشاڭلىق، دۆنلۈك، سۆرەلمىلىك، مەس-مەسلىق
- duyurmak، ئاڭلاتماق، ئىشەتكۈزۈمەك
- duygu، تۇيغۇ، ھېس-تۇيغۇ، تەسرات، كەيپىيات
- duygucu، ھېسسىياتچان، ھېسسىياتلىق، تۇيغۇلۇق؛ كۆڭلى بەك يۇمشاق
- duyguculuk، ھېسسىياتلىنىش، تەسەرلىنىش، تۇيغۇلىنىش
- duygudaş، تۇيغۇداش، ئوخشاش تەسراتقا ئىگە؛ ئوخشاش پىكىرلىك، كۆز قارىشى ئوخشاش
- duygudaşlı، كىشىنىڭ قەلبىنى ئۆزىگە تارتىدىغان، ياخشى كۆرگۈزىدىغان، مەپتۇن قىلىدىغان؛ قەلبى ئوخشاش؛ ھېسداشلىقى كۈچلۈك
- duygudaşlık، ياخشى كۆرۈش، ياقتۇرۇش؛ ھېسداشلىق قىلىش
- duygulamak، تەسەر قىلماق، تەسەر يەتكۈزۈمەك
- duygulandırmak، تەسەرلەندۈرمەك، تەسراتقا ئىگە قىلماق
- duygulanım، تەسرات، تەسەر
- duygulanış، تەسەرلىنىش
- duygulanmak، تەسەرلەنمەك، تەسراتقا ئىگە بولماق، ھاجانلانماق
- duygulu، تەسەرلىك، ھېسسىياتلىق، ئاسان ھاجانلىنىدىغان
- duygululuk، ھېسسىياتچانلىق، ھاجانلىنىش، تەسەرلىنىش
- duygun، تۇيغۇن، زېرەك
- duygunluk، زېرەكلىك، تۇيغۇنلۇق
- duygusal، ھېسسىيات جەھەتتىكى، ھېسسىي؛ ئاسان ھاجانلىنىدىغان؛ رومانىك
- duygusuz، ھېسسىياتسىز، تۇيغۇسىز، خۇددىنى بىلمەيدىغان
- duygusuzluk، ھېسسىياتسىزلىق، تۇيغۇسىزلىق، خۇددىنى بىلمەسلىك؛ باغرى تاشلىق، تاش يۈرەكلىك
- duymak، ئاڭلىماق، ئىشەتمەك؛ بىلمەك؛ ئۇقماق، خەۋەردار بولماق
- duymamazlık، گاسلىق، پاڭلىق؛ تۇيماسلىق؛ كۆڭۈل بۆلمەسلىك، كارى بولماسلىق
- duymaz، گاس، ئاڭلىماس؛ تۇيماس، ھېس قىلمايدىغان؛ ھېسسىياتسىز
- duymazlık، گاسلىق، پاڭلىق؛ تۇيماسلىق؛ كۆڭۈل بۆلمەسلىك، كارى بولماسلىق
- duynak، تۇياق (ئات، ئېشەكلەرنىڭ)؛
- duysal، ھېسسىي، سەزگەن، تۇيغان، ھېس قىلغان
- duyu، تۇيغۇ، سېزىم
- duyulmak، ئاڭلانماق، ئىشەنمەك، بىلىنمەك، ئۇقۇلماق
- duyulmamış، ئۇقۇلمىغان، بىلىنمىگەن، سېزىلمىگەن
- duyulur، سەزگىلى بولىدىغان، تۇيغىلى بولىدىغان
- duyum، تۇيغۇ، سېزىم
- duyumcu، سېنىسۇئالىست، تۇيغۇ نەزەرىيىسىنى تەرغىب قىلغۇچى
- duyumculuk، تۇيغۇ نەزەرىيەچىلىكى، سېنىسۇئالىزم، تۇيغۇ نەزەرىيىسى
- duyumlu، ئىدراكلىق، تۇيغۇلۇق، سېزىمچان، سەزگۈر
- duyumölçer، ھېس-تۇيغۇنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب، ھېس تۇيغۇ ئۆلچىگۈچ
- duyumsal، ھېسسىي
- duyumsamak، ھېس قىلماق، تۇيماق، سەزمەك
- duyumsamazlık، ھېس قىلماسلىق، تۇيماسلىق، سەز-مەسلىك، تەسەرلەنمەسلىك، غەم يېمەسلىك، خۇش ياقماسلىق
- duyumsanmak، ھېس قىلىنماق، تۇيۇلماق، سېزىلمەك
- duyumsatmak، ھېس قىلدۇرماق، تۇيدۇرماق
- duyumsuz، ھېسسىياتسىز، تۇيغۇسىز، خۇددىنى بىلمەيدىغان
- duyumsuzluk، ھېسسىياتسىزلىق، تۇيغۇسىزلىق، خۇددىنى بىلمەسلىك؛ باغرى تاشلىق، تاش يۈرەكلىك
- duyurmak، ئاڭلاتماق، ئۇقتۇرماق، بىلدۈرمەك
- duyuru، ئۇقتۇرۇش، ئېلان، ئەسكەرتىش؛ خەۋەر
- duyurucu، ئەسكەرتكۈچى، ئېلان بەرگۈچى؛ ئېلان خاراكتېرىدىكى، ئۇقتۇرۇش خاراكتېرىدىكى
- duyurulmak، ئەسكەرتىلمەك، ئۇقتۇرۇلماق
- duyusal، ھېسسىي، ھېسسىياتقا مۇناسىۋەتلىك، تۇيغۇغا مۇناسىۋەتلىك
- duyuş، ئاڭلاش، تۇيۇش، ھېس قىلىش
- duyu üstü، ھېسسىياتتىن ھالقىغان، تەسەۋۋۇردىن ھالقىغان، خام خىيالنى مەنبە قىلغان
- duziko، راخ ھارنىقى (بىر خىل ھاراق)؛
- düalist، دۇئالىستىك؛ دۇئالىست، ئىككى مەنبەچىلىك نەزەرىيەسىگە ئىشەنگۈچى
- düalizm، دۇئالىزم، ئىككى مەنبەچىلىك
- Dübbüasgar، كىچىك چۆمۈچ يۇلتۇزى
- Dübbüekber، يەتتە قاراچى يۇلتۇز ياكى چوڭ چۆمۈچ

dübeş	يۇلتۇزى	dügün çiçeği	توي گۈلى؛ ئېيىق تاپان تۈرىدىكى گۈل
dübyum	جۈپ بەنى (شېشەھالدىكى)؛ ئىنتېرېبى	dügün çiçeğigiller	ئېيىق تاپان تۈرىدىكى ئۆسۈملۈكلەر
düden	پونور، كارستلىق تۆرەك، سۇ چۈشۈش ئۆرنىكى	dügün çorbası	توي شورپىسى
düdük	دۈدۈك، ئۈشتەك، گۈدەك، نادان، ئەقىلسىز	dügünlük	تويۇق، تويغا ئىشلىتىدىغان
düdükcü	دۈدۈك چالغۇچى، پۈشتەكچى	dügünsüz	توي مۇراسىمسىز، مۇراسىمسىز توي
düdükleme	باسقۇنچىلىق قىلماق، يولدىن چىقارماق، ئو- مۇسىنى بۇلغىماق؛ ئالدىماق	dügürçük	ئۇششاق بۇغداي دانىسى
düdüklü	پۈشتىكى بار، گۈدۈكى بار؛ يۇقىرى بېسىملىق قازان	dükkan	ماگىزىن، دۇكان
düello	دۇبېل، ھەل قىلغۇچ كۈرەش، ھايات-مامات كۈرىشى	dükkanı	دۇكان خوجايىنى، دۇكانچى، دۇكان ئىگىسى
düellocu	دۇبېلغا چۈشكۈچى، ھەل قىلغۇچ كۈرەشكە قا- تىشقۇچى	düklük	ئۇنۋان (پادىشاھلىق دۆلەتلەردە ئاقسۆڭەكلەرگە بېرىلىدىغان ئۇنۋان)؛ كېنەزلىك، بەگلىك تۈزۈمىدىكى دۆلەت
düet	ئىككى چالغۇ ئۆز ئارا ماسلاشتۇرۇلۇپ ئورۇنلانغان مۇزىكا، قوش ئاۋازلىق ناخشا	dükruvar	مالىيە مەبلەغ كاپالىتى؛ مالىيە مەبلەغى كاپالىتى چىقىمى؛ مالىيە مەبلەغىنى كاپالەتلەندۈرگۈچى
düegah	تۈركلەرنىڭ بىر خىل كولىكتىپ ناخشىسى	düldül	پەيغەمبىرىمىز (س ئە ۋ) نىڭ ھەزرىتى ئەلگە ھەدىيە قىلغان ئېتىنىڭ ئىسمى؛ دۈلدۈل
dügme	تۈگمە، تويچا؛ توكنى ياكى باشقا تېلېۋىزور قاتارلىق ئېلىكترونلۇق ئۈسكۈنىلەرنى بېسىپ ئۆچۈرۈشتە باسدىغان نۇقتا؛ تەڭگە پۇل	dülger	ياغاچچى
dügmece	تۈگمىچى، تۈگمە ياكى سىيرىتما قاتارلىقلارنى ئو- رىنىتىپ بەرگۈچى	dülger balığı	زىئۇس بېلىقى
dügmeçilik	تۈگمىچىلىك، سىيرىتمىچىلىق	dülger balığıgiller	زىئۇس ئائىلىسى
dügmeç	تۈگمەك، باشلىماق	dülgerlik	قول ھۈنەرۋەنچىلىك
dügmeleme	تۈگمە قادىماق، تۈگمە ياكى سىيرىتما ئو- رناماق	dümbelek	دۇمباق، ناغرا، داپ؛ نادان، دۆت
dügmenmek	تۈگمە قادالماق	dümbelekçi	دۇمباقچى؛ دۇمباق سودىگىرى
dügmeli	تۈگمىلىك، تۈگمىسى بار، ئىزمىلىق	dümbük	يامان ئادەم، بۇزۇق ئادەم؛ ھەزىلەك (پاھىشەلەرگە ئادەم چاقىرىپ بېرىدىغان ئادەم)؛
dügmeli Afrika domuzu	ئافرىقا فاكۇخېرۇس ياۋا تو- ڭگۈزى	dümdüz	تۈپتۈز؛ خاتىرجەم، تىنىچ؛ ئادەتتىكى؛ يىراقنى كۆرەلمەيدىغان، كۆزى كىچىك
dügü	تاسقالغاندىن كېيىنكى بۇلغۇر؛ كۆممىقوناق	dümen	رول؛ باشقۇرۇش، ھۆكۈمرانلىق قىلىش؛ ھىيلە-مىكر
dügüm	تۈگۈم، چىگىش؛ قىيىن مەسىلە، چىگىش مەسىلە؛ بوغۇم؛ مەسىلىنىڭ مەركىزىي نۇقتىسى	dümenci	رولچى؛ نەتىجىسىز، ئۇتۇقسىز، يارامسىز، كېرەكسىز، بولۇمسىز، دىتسىز؛ ئالدامچى، ھىيلىگەر
dügümcük	نېرۋا تۈگۈنچىسى؛ بوغۇم	dümencilik	رول باشقۇرۇش، يۆنىلىشنى بەلگىلەش (پارا- خوتتا)؛ بولۇمسىزلىق، دىتسىزلىق، يارامسىزلىق
dügümleme	بوغۇماق، باغلىماق، تۈگمەك	dümensiz	رولسىز، رولى (تۇتقۇچ، يۆنىلىش بەلگىلىگۈچ) يوق
dügümlenme	بوغۇلماق، باغلىنماق، تۈگۈلمەك	dümték	رېتىم، فاكت (تۈرك قەدىمىي مۇزىكىلىرىدىكى)؛ تۈنۈگۈن؛ ئۆتكەندە، يېقىندا
dügümlü	بوغۇملۇق	dün	تۈنۈگۈندىن تارتىپ، تۈنۈگۈندىن بېرى؛ ئاللىبۇرۇنلا، ئالدىراپ-تېنەپ
dügümsüz	بوغۇمسىز	dünden	دۈنىت
dügün	توي، توي مەرىكىسى	dünit	تۈنۈگۈنكى؛ يېقىنقى؛ يېڭىلا باشلىغان، تەجرىبىسى يوق
dügüncü	توي رىياسەتچىسى؛ توي قىلغۇچى؛ تويغا كەلگەن مېھمانلار	dünkü	دەرغەزەپ، غەزەپ-نەپرەت؛ نەپىس، كۆڭۈل، كۈچلۈك ئارزۇ-ئىستەك
dügüncübaşı	تويىنىڭ باش رىياسەتچىسى	dünü	

dünür	قۇدا، قۇدا-باجا	dürüst	دۇرۇست، توغرا، سەممىي؛ ياخشى، ئېسىل، قالتىس، دىيانەتلىك
dünürçü	ئەلچى، ئوغۇللۇق تەرەپتىن قىزنى سوراشقا كەلگەن كىشى	dürüstlük	دۇرۇستلۇق، سەممىيلىك، دىيانەت
dünürleşmek	قۇدىلاشماق	dürüşmek	تىرىشماق، تالاشماق، تالاش-تارتىش قىلماق
dünürlük	قۇدا-باجىلىق، قۇدىلىق مۇناسىۋىتى	dürüş	سەت، قوپال، يىرىك
dünüş	قۇدا-باجا	Dürzi	دۇرۇز مۇرىتلىرى (سۈرىيەدىكى)؛
Dünya	يەر شارى	dürzü	بۇزۇق، ئەبلەخ، پەس، پەسكەش
dünya	دۇنيا؛ ئىدىيە، كۆز قاراش، ئىچكى دۇنيا؛ قۇرۇقلۇق؛ ئىنسانىيەت، ئىنسانلار جەمئىيىتى، ھەممە كىشى	düse	چۈپ ئۇچ (شىشخالدىكى)؛
dünyacılık	سېكۇليارىزم	düstur	ئۆلچەم، نورما، مىزان، دەستۇر؛ قانۇن؛ فورمۇلا
dünyada	ھەر قانداق چاغدا، قەتئىي، چوقۇم	düş	چۈش؛ خام خىيال، ئارزۇ
dünyalık	يەرشارىنىڭ، دۇنيانىڭ، بارلىق مەۋجۇداتنىڭ؛ مال-مۈلۈك	düşçü	خىيالىپەرەس، ھەمدەمخىيال، قۇرۇق خىيال قىلغان
dünyevi	دۇنياۋى، دۇنيالىق	düşçülük	چۈشچىلىك، خىيالىپەرەسلىك
düo	قوش ئاۋازلىق ناخشا	düşelek	بەخت، ئامەت، تەلەي
düpedüz	تۈپتۈز، ئۇدۇل، سەممىيلىك بىلەن، ئوچۇق ئا-شكارا ھالدا؛ ئاددىي، مۇرەككەپ ئەمەس	düşelge	مىراسىن تەقسىملەنگەن قىسىم
dürbün	دۇربۇن	düşerge	مىراسىن تەقسىملەنگەن قىسىم
dürbünlü	دۇربۇنلۇق، دۇربۇنى بار	düşerlik	بەخت، ئامەت، تەلەي
dürme	تۈرۈش؛ كالىكەبەسەي؛ بىر خىل قاتلىما	düşes	كېنەزنىڭ ئايالى
dürmece	بىر خىل پەرۋانە	düşeslik	كېنەز خانىملىق سالاھىيىتى
dürmek	تۈرمەك، يۆگىمەك، قاتلىماق	düşesş	چۈپ ئالتە (شىشخالدىكى)؛ شاپلاق؛ ئويلىمىغان ياخشى ئىش
dürtme	تۈرتۈش، ئىتتىرىش	düşey	تىك، ۋېرتىكال
dürtmek	تۈرتمەك، ئىتتىرمەك؛ ھەيدىمەك، سۈرمەك (ھايۋا-نلارنى)؛ تەگمەك، سىيلىماق؛ قوزغاتماق، ھەرىكەتلەندۈرمەك، ئىلھام بەرمەك	düşeyazmak	يېقىلىپ چۈشكىلى تاسلا قېلىش
dürtü	تۈرتكە، تەسىر قىلغۇچى ئامىللار، سەۋەب، ئالغا ئىلگىرلىتىدىغان ئامىل	düşeylik	تىك ھالەت، ۋېرتىكال ھالەت، تىكلىق، ۋېرتىكاللىق
dürtükleme	كەينى-كەينىدىن تۈرتمەك، ئوقۇماق، تە-گمەك؛ ئىلھام بەرمەك، مەدەت بەرمەك، سۈيلىمەك	düşgelmek	دۈچ كەلمەك، ئۇيۇقسىز ئۇچرىتىپ قالماق
dürtüklenmek	ئوقۇلماق، مەدەتلەنمەك، تۈرتۈلمەك	düşkü	ئىشتىن سىرتقى قىزىقىش
dürtülmek	تۈرتۈلمەك، ئىتتىرىلمەك، ئېگىلمەك، پۈرۈلمەك	düşkün	چۈشكۈن، بىرەر ئىشقا كىرىشىپلا كەتكەن؛ ئا-يىرلايىدىغان؛ ۋىجدانىنى يوقاتقان؛ ئەمگەك ئىقتىدارىنى يوقاتقان
dürülü	ئەگرى-بۇگرى، تۈرۈلگەن، قاتلانغان	düşkün ezen	ياماندىن قورقۇپ، ياۋاشنى بوزەك قىلىدىغان ئۇششۇق، مۇتتەھەم؛ لۈكچەك
dürülüş	تۈرۈلۈش، قاتلىنىش	düşkünezenlik	ئۇششۇقلۇق، مۇتتەھەملىك، لۈكچەكلىك، زۇلۇم، ئېزىش، بېسىش
dürüm	قاتلاش، تۈرۈش، پۈكلەش؛ دۈرۈم (تۈركلەرنىڭ بىر خىل يېمەكلىكىنىڭ ئىسمى)؛ قاتلىمنىڭ ئارىسىغا قېتىق تۆكۈپ قاتلىنىشى؛ قورۇق (يۈزدىكى)؛	düşkünler evi	نامراتلارنى يۆلەش ئۆيى
dürüm dürüm	پۈرۈلگەن، قاتلانغان	düşkünleşmek	نامراتلاشماق؛ چۈشكۈنلەشمەك؛ بىرەر نەرسە ياكى ئىشقا كىرىپلا كەتمەك، قىزىقماق
dürümlmek	پۈرۈمۈك، تۈرمەك، قاتلىماق	düşkünlük	قىزىقىش، ئىشتىياق، بېرىلىش؛ ئايرىلالماسلىق؛ ۋىجدانىنى يوقىتىش؛ ماغدۇرىدىن قىلىش
		düşlem	قۇرۇق خىيال، ئۇخلىماي چۈش كۆرۈش؛ ئەرۋاھ؛ غەلىتە خىيال، يامان خىيال، يامان ئوي-پىكىر

- ئابىستراكت ئاڭلىق، ئەندىشلىك، قايغۇلۇق
düşünceli ئاڭلىقلىق، ئاقىلانلىك، ئەقىللىقلىق؛ تەشۋ-
düşüncelilik شلىنىش
 تەسەۋۋۇر، خىيال
düşüncellik ئاڭسىز، ئەقىلسىز، قايغۇسىز، ئەندىشىسىز
düşüncesiz ئاڭسىزلىق، غەمىسىزلىك، ئەقىلسىزلىق
düşüncesizlik بىر نىيەت بىر مەقسەتتە بولغۇچى، ئارزۇ-ئىستە-
düşündəş كلىرى بىردەك بولغۇچى
 ئويلىنىدۇرماق، ئويلىنىدۇرماق؛ كۆڭۈل
düşündür(t)mek بۆلگۈزمەك؛ يەرەز قىلدۇرماق؛ پىلانلاشقۇرماق؛ ئەنسىرەتمەك؛
 دەپ ئويلىنىدۇرماق، دەپ قاراتماق
 ئويلىنىدۇرىدىغان، خىيالغا سالىدىغان؛
düşündürücü ئەنسىرىتىدىغان، ئەندىشە قىلدۇرىدىغان
 خىيال، ئوي، پىكىر، ئەنسىرەش، كۆڭۈل بۆلۈش،
düşünme يەرەز، پىلان
 ئويلىماق؛ كۆڭۈل بۆلمەك، دېققەت قىلماق؛
düşünmek ئەسلىمەك؛ يەرەز قىلماق؛ پىلانلىماق؛ ئەنسىرمەك؛ يەملىمەك،
 قىياس قىلماق؛ دەپ قارىماق
 ئەقلىي، زېھنىي، ئەقىل بىلەن مۇناسىۋەتلىك
düşünsel ئويلىنىلماق، دېققەت قىلىنماق، ئەسلىمەك،
düşünülmek يەرەز قىلىنماق، پىلانلىماق، قىياس قىلىنماق؛ دەپ قارالماق
 ئوي، خىيال، پىكىر، كۆز قاراش، چۈشەنچە
düşünü مۇتەپەككۈر، پىكىر قىلغۇچى؛ مۇلاھىزە قىلغان،
düşünücü ئويلىغان، ئىزدەنگەن
 ئوي-پىكىر، خىيال، چۈشەنچە
düşünüm مۇتەپەككۈر، تەپەككۈر قىلغۇچى
düşünür ئويلاش، كۆڭۈل بۆلۈش، خىيال قىلىش، يەرەز
düşünüş قىلىش، پىلانلاش، ئەنسىرەش، قىياس قىلىش
 چۈشۈرۈش، تۆۋەنلىتىش
düşürme چۈشۈرمەك؛ باھا تۆۋەنلەتمەك؛ ئازايتماق؛ يو-
düşürmek قىتىپ قويماق؛ چۆرۈۋەتمەك؛ ئىگە بولماق، ئېرىشمەك؛ ئاجىز-
 لاشتۇرماق
 چۈشۈرگۈزمەك؛ تۆۋەنلەتكۈزمەك؛ تاشلىۋەتكۈز-
düşürtmek مەك؛ ئېرىشتۈرمەك
 تۆۋەنلىتىدىغان، ئاجىزلىتىدىغان، ئازايتىدىغان؛
düşürücü ئەھۋالدا قالدۇرىدىغان
 تۆۋەنلىتىلمەك؛ ئاجىزلىتىلماق؛ ساقىت
düşürülmek قىلىنماق؛ تاشلىۋېتىلمەك
 تۆكمە قىلىپ ساتماق، ئەرزان ساتماق (چە-
düşürüm
- خىيال قىلماق، ئارزۇ قىلماق، ئويلىماق، يەرەز
düşlemek قىلماق
 خىيال قىلىنماق، تەسەۋۋۇر قىلىنماق، يەرەز
düşlenmek قىلىنماق
 خىيالىي، خىيالغا مۇناسىۋەتلىك، خىيالچان
düşlemsel دۈشمەن؛ قارشى تەرەپ، رەقەب؛ نەپەرىلىنىدىغان،
düşman ياقتۇرمايدىغان؛ مەلۇم نەرسە ياكى ئىشقا زىيانلىق؛ كۆپ مىقداردا
 سەرپ قىلىدىغان، ئىستىمال قىلىدىغان
 دۈشمەنلىك بىلەن، نەپەرت بىلەن،
düşmanca دۈشمەنلەرچە، رەقەپلەرچە
 دۈشمەنلىك بىلەن، نەپەرت بىلەن
düşmançasına دۈشمەنلىك، ئۆچمەنلىك، ئاداۋەت، ئۆچ
düşmanlık چۈشۈش
düşme چۈشمەك؛ يىقىلىپ چۈشمەك؛ تۆۋەنلىمەك؛
düşmek چۈشۈپ كەتمەك (ۋاقتى توشماي تۇغماق، ئاي-كۈنى توشماي
 تۇغماق)؛ ئورۇن ئالماق، تەرەپتە تۇرماق؛ سىيرىلىپ چۈشمەك؛
 تەختتىن چۈشمەك، ئەمىلىدىن قالماق؛ كەمتۈك بولۇپ قالماق،
 چۈشۈپ قالماق؛ نامراتلاشماق؛ ئولتۇرماق؛ بارماق، كىرمەك؛
 خاتالاشماق؛ سوقۇلماق؛ ماس كەلمەك؛ تۇيۇقسىز پەيدا بولماق؛
 قاتتىق بېرىلمەك؛ دەل كەلمەك؛ يامان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛
 ئۆزگەرمەك، ئايلىنماق؛ تۇتۇۋالماق، تۇتۇپ قالماق؛ ئازايتماق
 چۈش بىلەن مۇناسىۋەتلىك، چۈشكە ئوخشاش،
düşsel چۈشۈشكىدەك
 خىيالىي، خىيالغا مۇناسىۋەتلىك، خىيالچان، خىيالىن،
düşsül قىياسەن
 چۈشۈش
düşsüz چۈشۈپ كەتكەن؛ تۆۋەن؛ پاخاللاشقان، كۇرسى
düşük چۈشۈپ كەتكەن؛ چۈشۈرۈۋېتىلگەن، ئەمىلىدىن قالدۇرۇلغان؛
 ئۆچمەنگە ماس كەلمىگەن؛ ئابىروپى تۆكۈلگەن؛ بالىسى چۈشۈپ
 كەتكەن؛
 چۈشۈش، تۆۋەنلەش، ئەرزانچىلىق؛ قېلىپقا چۈ-
düşüklük شەمىلىك
 قارانشۇق، ياغاچتىن ياسالغان بەلگە (خاماندىكى)
düşüm ئاشلىق دۆۋىسىگە قىلىنغان بەلگە)؛
 بىرلا ۋاقىتتا يۈز بەرمەك؛ ئۈستۈ-ئۈست
düşümdeşmek چۈشمەك، جىپسىلاشماق
 بىر قانچە ۋەقەنىڭ بىرلا ۋاقىتتا يۈز بېرىشى
düşümdeşlik ئوي-پىكىر، خىيال
düşün كۆز-قاراش، چۈشەنچە؛ پىلان؛ مېگە، كاللا؛ ئە-
düşünce نىسرەش، ئەندىشە؛ مەقسەت
 خىيالىي، ئەمەلىيەتكە ماس كەلمىگەن؛
düşüncel

تەلدىكى بازاردا)؛

düşüş چۈشۈش، تۆۋەنلەش، ئەرزانچىلىق
düşüt چۈشۈپ كەتكەن؛ تۆۋەن؛ پاخاللاشقان، كۇرسى چۈ-
 شۈپ كەتكەن؛ چۈشۈرۈۋېتىلگەن، ئەمىلىدىن قالدۇرۇلغان؛
 ئۆلچەمگە ماس كەلمىگەن؛ ئابروپى تۆكۈلگەن؛ بالسى چۈشۈپ
 كەتكەن؛

düşüzlemek كەلمەك، يېتىپ كەلمەك

düttürü غەلىتە كىيىم-كېچەكلەرنى كىيگەن؛ نارھەم قىسقا
 كىيىملەرنى كىيگەن

döve بىر ياشلىق چىشى موزاي

dövel كۆپ دۆلەتلەر

düven مالا ماركىلىق دان ئاقلاش ماشىنىسى

düvenci مالا ماركىلىق دان ئاقلاش ماشىنىسى زاۋۇتى

düver توم ياغاچ، يوغان ياغاچ

düvesimek كۆپلەمەك (يېشىغا توشقان توپاقنىڭ چۆرە
 ئىزدىشى)؛

düyek رېتىم (مۇزىكا)؛

düyün قەرز، قەرزدارلىق، قەرز تۆلەش مەجبۇرىيىتى؛ زايوم،
 قەرز چېكى

düz تۈز كەلگەن، تەكشى كەلگەن، ئەگرى-بۈگرى بولمىغان؛
 ئاستى تۈز بولغان؛ بەزەلمىگەن؛ سىدام؛ تۈز يەر، تەكشى يەر

düz تەم تەڭشىگۈچ قېتىلمىغان ئۈزۈم ھارنىقى، پۇراقسىز
 ئۈزۈم ھارنىقى

düz ayak يۇقىرىغا چىقىدىغان پەلەمپىيى يوق (بىر قەۋەتلىك
 ئۆي)؛

düz baskı رېزىنكە قەغىزى ئىشلىتىلگەن باسما

düzce تۈز، ئاددىي-ساددا، تەكشى

düze تەركىب، مىقدار

düzeç شەيتان، تەكشىلىك ئۆلچىگۈچ، تەڭپۇڭلۇق ئۆلچىگۈچ

düzeçleme تەڭپۇڭلۇقنى ئۆلچەش

düzelemek تۈز بولماق، تۈزلەنمەك؛ رەتلەنمەك؛ ياخشىلانماق،
 ئوڭشالماق؛ يولغا چۈشمەك

düzelti تۈزىتىش، ئوڭشاش، سېلىشتۇرۇش

düzeltici تۈزىتىدىغان، ئۆزگەرتىدىغان، ئوڭشايدىغان، تو-
 غرىلايدىغان؛ تەشكىللىگۈچى، كوررىكتور؛ تۈزەتكۈچ، تۈزىتىدى-
 غان ئەسۋاب

düzelticilik كوررىكتورلۇق

düzeltmek تۈزىتىلمەك، ئوڭشالماق، ئۆزگەرتىلمەك، تو-
 غرىلانماق، سېلىشتۇرۇلماق

düzeltim تەرتىپكە سېلىش، ئوڭشاش، تۈزىتىش، توغرىلاش،

كوررىكتورلاش

düzelme تۈزىتىش، ئوڭشاش، سېلىشتۇرۇش

düzelme تۈزەتمەك، ئوڭشاتماق، سېلىشتۇرماق؛ توغرى-
 لىماق

düzelmen تۈزەتكۈچى، توغرىلىغۇچى، كوررىكتور

düzem ئۆلچەلگەن مىقدار، بەلگىلەنگەن مىقدار، بەلگىلىك
 نىسبەت

düzemek مىقدار ئۆلچىمەك، نىسبەت ئۆلچىمەك

düzen ئەنئەنە، ئادەت، قائىدە؛ رەت، تەرتىپ؛ ئورۇنلاشتۇرۇش،
 تۈزەش؛ سىستېما، تۈزۈلمە، دۆلەت تۈزۈلمىسى؛ توقۇش ما-
 شىنىسى؛ ئاۋاز تەڭشەش؛ ھىيلە-مىكىر، ئالدامچىلىق، تەدبىر،
 ئامال، چارە-تەدبىر

düzenbaz ئالدامچى، ساختىپەز، ھىيلىگەر

düzence ئىنتىزام

düzenci ئالدايدىغان، ھىيلىگەرلىك قىلىدىغان، ئالدامچى،
 ھىيلىگەر

düzencilik ئالدامچىلىق، ساختىپەزلىك، ھىيلىگەرلىك

düzenek پىلان، ئەندىزە، لايىھە

düzengeç تەڭشىگۈچ، كونترول قىلغۇچ، توغرىلىغۇچ،
 تورمۇز

düzlenme تۈزىتىش، ئورۇنلاشتۇرۇش، لايىھىلەش

düzenlemek رەتلەمەك، ئورۇنلاشتۇرماق، تۈزگە ئايرىماق،
 رەتكە تۇرغۇزماق؛ ئېلىپ بارماق، ئۆتكۈزۈمەك (پائالىيەت، يىغىن)؛
 سىنارىيەلەشتۈرمەك

düzenleme رەتلەنمەك، ئورۇنلاشتۇرۇلماق، تۈزگە-
 ئايرىلماق، رەتكە تۇرغۇزۇلماق، ئۆتكۈزۈلمەك، سىنارىيەلەشتۈرۈلمەك

düzenleşik ماسلاشقان، ئۇيغۇنلاشقان؛ ئوخشاش دەرىجىدە-
 نكى

düzenleşim ئۆز-ئارا مۇناسىۋەتلىك بولۇش، ئۆز-ئارا مۇ-
 ناسىۋەت

düzenleşmek ماسلاشتۇرماق، رەتلەمەك، رەتكە سالماق،
 رەتكە چۈشۈرمەك، يېڭىباشتىن تەڭشىمەك

düzenleştmek ماسلاشتۇرغۇزماق، رەتلەتكۈزۈمەك، رەتكە
 سالغۇزماق، يېڭىدىن تەڭشىگۈزۈمەك

düzenleyici ئورۇنلاشتۇرغۇچى، مەسئۇل كىشى، ماسلاشتۇر-
 غۇچى؛ تەڭشىگۈچ، توغرىلىغۇچ

düzenli سىستېمىلىق، رەتلىك، تەرتىپلىك؛ سالاپەتلىك؛
 پىلانلىق، تەشكىللىك، قائىدىلىك؛ مۇڭلۇق؛ يېقىملىق (مۇزىكا)؛
 ئىناقلىق

düzenlik رەتسىز، تەرتىپسىز، ئىنتىزامسىز، ماسلاشمىغان

düzensiz رەتسىز، تەرتىپسىز، ئىنتىزامسىز، ماسلاشمىغان

düzensizlik	تەرتىپسىزلىك، ئىنتىزامسىزلىق، ئىناقسىزلىق؛ ماسلاشماسلىق (موزىكا)؛	düzlemsel	تەكشىلىككە مۇناسىۋەتلىك، تەكشىلىكتىكى
düzen teker	ماخوۋىك، ئوچقۇر چاق	düzlendirmek	تۈزلەتكۈزمەك، تەكشىلەتكۈزمەك، تەكشىلەندۈرمەك
düzetici	تۈزىتىدىغان، تۈزگەرتىدىغان، ئوڭشايدىغان، توغرىلايدىغان؛ تەشكىللىگۈچى، كوررېكتور؛ تۈزەتكۈچ، تۈزۈش	düzlenmek	تۈزلەنمەك، تەكشىلەنمەك
düzetilmek	تۈزۈلۈش، ئوڭشالماق، تۈزگەرتىلمەك، توغرىلانماق، سېلىشتۇرۇلماق	düzleşmek	تۈزلەشمەك، تۈزلەنمەك
düzetmek	تۈزۈش، ئوڭشاش، توغرىلاش، سېلىشتۈرۈش	düzletilmek	تۈزلەتكۈزۈلمەك، تەكشىلەندۈرۈلمەك
düzetmek	تۈزۈش، ئوڭشاش، توغرىلاش، سېلىشتۈرۈش	düzletmek	تۈزلەتمەك، تەكشىلەتمەك
düzey	تەكشىلىك، سەۋىيە	düzlük	تەكشىلىك، تۈزلۈك، مۇقىملىق؛ سۇيا؛ تۈزلەڭلىك
düzgü	ئۆلچەم، مىزان	düzme	يالغان، ساختا، ھەقىقىي ئەمەس
düzgülü	ئۆلچەملىك، قائىدىلىك	düzmece	يالغان، ساختا، ھەقىقىي ئەمەس؛ ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان، ئوخشىتىپ ياسالغان، ياسالما، ئويدۇرما
düzgün	تەكشى ھەم تۈز، سىلىق؛ مۇۋاپىق، لايىق؛ تېگىشلىك، جايدا، ئورۇنلۇق؛ كۆڭۈلدىكىدەك، كەم ئەمەس؛ رەتلىك، تەرتىپلىك؛ ھۆرمەتلىك، يېقىملىق، سالاپەتلىك، خۇش قىياپەتلىك؛ ئۆلچەملىك ھالدا، قائىدىگە ئۇيغۇن ھالدا، توغرا ھالدا؛ ئۇيا	düzmeci	يالغان، ساختا؛ ساختىپەز، ئىغۋاگەر
düzgünce	تەكشى ھەم تۈز، سىلىق؛ مۇۋاپىق، لايىق؛ تېگىشلىك، جايدا، ئورۇنلۇق؛ كۆڭۈلدىكىدەك، كەم ئەمەس؛ رەتلىك، تەرتىپلىك	düzmecilik	ساختىپەزلىك، ئىغۋاگەرلىك، يالغانچىلىق
düzgüncü	گىرىم بۇيۇملىرىنى ياسايدىغان ياكى ئېلىپ ساتىدىغان ئادەم	düzmek	توپلىماق، يىغماق؛ ئويدۇرۇپ چىقارماق، يالغاننى راست قىلماق؛ باسقۇنچىلىق قىلماق، جايلىماق، ئەپلىمەك
düzgünlü	يۈزى سىلىق، يۈزى پارىراق	düz taban	تۈگىنپان؛ پالاكەت، نەس باسقان، مەرھەمەتسىز
düzgünlük	توغرىلىق، دۇرۇستلۇق، مۇۋاپىقلىق	düztabanlık	تۈگىنپانلىق، پالاكەتلىك، نەس باسقۇرلۇق
düzgüsel	ئۆلچەمگە مۇناسىۋەتلىك، قائىدىگە مۇناسىۋەتلىك	düzelmek	تۈزۈلمەك، ئوڭشالماق، ياخشىلانماق؛ يولغا چىقماق، باشلانماق، ھەرىكەت قىلماق
düzgüsüz	قائىدىسىز، تەرتىپسىز	düzün	رېتىم، مىلودىيە
düziko	پۇراقسىز ئۈزۈم ھارنىقى	düzünlü	رېتىملىق، مىلودىيەلىك
düzine	بىر كوررۇپكا (12 تال)؛	düz yazı	نەسر
düzkanatlılar	تۈز قاناتلىقلار ئەترىتى	Dy	دىسپېرورۇپى
düzlem	تۈز، تەكشى؛ تەكشى يەر	DYP	توغرا يول پارتىيىسى
düzlemek	تۈزۈلمەك، تەكشىلىمەك، سىلىقلىماق	doğru dürüst	توغرا، دۇرۇست، راستچىل
düzlemküre	تەكشىلىكتىكى شارنىڭ رەسمى	doğrudan doğruya	بىۋاسىتە، ئۇدۇل، يۈزىگە
		Doğu Türkçesi	شەرق تۈركچىسى
		doğum gün	تۇغۇلغان كۈن
		doğum yeri	تۇغۇلغان يەر
		doğumhane	تۇغۇتخانا

E

- ebabil** تاغ قارلىغىچى؛ چۇغۇندەك
ebat ئۇزۇن-قىسقىلىق، چوڭ-كىچىكلىك، ھەجىم، كۆلەم
ebcet ئەزەب ئېلىپبەسىدىكى ھەرپلەرنىڭ تىزىلىش رەت تەرتىپى
ebe تۇغۇت ئانىسى
ebe bulguru قار تۈگۈرچەكلىرى؛ لەيسەن، يارما
ebedi ئەبەدىي، پۈتمەس-تۈگمەس؛ مەڭگۈ مەۋجۇت بولىدىغان، مەڭگۈلۈك
ebediləşmek ئەبەدىي مەۋجۇت بولماق؛ مەڭگۈ ھايات كەچۈرمەك
ebediləştirmək مەڭگۈ مەۋجۇت قىلماق، ئەبەدىي يا-شاتماق، مەڭگۈ بار قىلماق
ebedilik ئەبەدىيلىك، مەڭگۈلۈك
ebediyan ھەمىشە، مەڭگۈ، تائەبەت، ئەبەدىي؛ ھەر قانداق ۋاقىتتا، ئەزەلدىن تارتىپ
ebediyet مەڭگۈلۈك، ئەبەدىيلىك، چەكسىزلىك
ebe gümeçi ياۋروپا تۈگمگۈل، مالۋا گۈلى
ebe gümecigiller تۈگمگۈل ئائىلىسى
ebe kurbağa ياۋروپا چار پاقىسى
ebe kuşağı ھەسەن-ھۈسەن
ebelemek مەلۇم بىرنى تاللاپ ئويۇن بېشى قىلماق (بالىلار ئويۇنلىرىدا)؛
ebeleyiş مەلۇم بىرنى تاللاپ ئويۇن بېشى قىلىش (بالىلار ئويۇنلىرىدا)؛
ebeli تۇغۇت ئانىسى بار
ebelik تۇغۇدۇرۇش؛ بالىلار ئويۇنلىرىدا باشلامچى بولغان بالا
ebem kuşağı ھەسەن-ھۈسەن
ebesiz تۇغۇت ئانىسى بولمىغان، تۇغۇت ئانىسى يوق
ebet تائەبەت، مەڭگۈ
ebeveyn ئاتا-ئانا
EBK گۆش ۋە بېلىق مەھسۇلاتلىرى بىرلەشمىسى
ebleh ئەبلەخ، نادان، ساراڭ، قولىدىن ئىش كەلمەيدىغان، ئەقىلسىز
eblehleşmek نادانلاشماق، دۆتلەشمەك، ئەقىلسىزلەشمەك
eblehlik نادانلىق، ئەقىلسىزلىق، قولىدىن ئىش كەلمەسلىك
ebleşük ئامبۇر، قىسقۇچ
ebonit قاتتىق كاۋچۇك، ئېپوكىنت، ۋۇلكانت، باكبېلت
ebru ئەبرۇ، تۈركلەرنىڭ بىر خىل مىللىي بېزەكچىلىكتە ئىشلىتىلىدىغان بويلاقچىلىق ئۇسۇلى؛ مەرمەر تاش رەسىملىرى بويلاقچىلىقى؛ سۇ ئۈستىگە مايلاشتۇرۇلغان رەڭلەرنى تېمىتىش ئارقىلىق ھەر خىل شەكىللەرنى سىزىدىغان، ھۆسنخەت يازىدىغان ئۆزگىچە بويلاقچىلىق ئۇسۇلى
ebrucu ئەبرۇ سىزغۇچى رەسسام
ebruculuk مەرمەر تاش رەسىملىرى بويلاقچىلىقى؛ ئەبرۇ بويلاقچىلىقى
ebrulamak سۇ ئۈستىگە مايلاشتۇرۇلغان رەڭلەرنى تېمىتىپ رەسىم سىزماق ياكى ھۆسنخەت يازماق
ebrulaşmak يۈزى ھەرخىل رەڭلىك بولۇپ قالماق
ebruli رەڭلىك، رەڭدار
ebrulu ئۈستىگە ھەر خىل رەسىملەر چۈشۈرۈلگەن ياكى سىزىلغان قەغەز، رەخت
ebter قۇيرۇقسىز ھايۋان؛ نەسلى تۈگىگەن؛ كېرەكسىز، پايدىسى يوق؛ ئۆت بوغۇمدىن ئىككى بوغۇمغا قىسقارغان سۆز
ebucehil karpuzu دورىلىق تاۋۇز
Ebussuut Efendinin torunu قەدىمكى زامانلاردىن قالغان ئىشلارغا ئېسىلىۋالغۇچى، كۈنىلىقنى ياقىلىغۇچى
ebül burun چوڭ بۇرۇننىڭ
ebüliyometre شەيئىلەرنىڭ قايناش نۇقتىسىنى ئۆلچەيدىغان بىر تىپتىكى ئېلېكترونلۇق ئۆلچەش ئۈسۈنى
ebüliyoskop شەيئىلەرنىڭ قايناش نۇقتىسىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب
ebüliyoskopi شەيئىلەرنىڭ قايناش نۇقتىسىنى ئۆلچەش قانۇندىسى
ebyaz ئايتاق
ecdat ئەجداد
ece خانىش، ئايال پادىشاھ؛ چىرايلىق قىز، نازىنن؛ ئانا، قېرى موماي
ecektör ئىنژىنېر، پۈركۈگۈچ

ecel	ئەجەل، ئۆلۈم؛ ئاخىرلىشىش، ئۆگەش	edep	ئەدەب، نازاكت، تەكەللۇپ
ecelsiz	ئەجەللى نۆشمەي تۇرۇپ ئۆلۈپ كەتكەن، بالدۇرلا	edepleniş	ئەدەب-قائىدىلىك بولۇش، تەربىيەلىك بولۇش
ecinni	ئالۋاستى، جىن، روھ، ئەرۋاھ	edeplenmek	ئەدەبلىك بولماق، قائىدىلىك بولماق، تەر- بىيەلىك بولماق
ecir	ئەجىر، مۇكاپات، ھەق؛ ئىش ھەققى، مائاش؛ ئىشچى	edepli	خىجىلچان، قائىدىلىك، تەربىيە كۆرگەن، ئەدەبلىك
ecirli	ئاليجاناب؛ يۈكسەك، ئېسىل، ئەھمىيەتلىك، مەنىلىك	edeplice(sine)	ئەدەب-قائىدە بىلەن، ئەدەبلىك ھالدا
eciş bücü	ئەگرى-بۈگرى؛ شەكلى ئۆزگەرگەن، كۆرۈنمىسىز، سەت	edepsiz	ئەدەبسىز، قائىدىسىز، تەربىيەسىز؛ يامان ئادەم، بۇزۇق ئادەم
edik	تولدۇرما ماتېرىيال؛ تولدۇرۇلدىغان ماتېرىيال	edepsizce	نومۇسىزلا، ئەدەبسىزلەرچە، قارا قوساقلارچە، مەدەنىيەتسىزلەرچە، قوپال ھالدا
ecnebi	چەتئەللىك، ئەجنەبىي، باشقا مەملىكەت؛ چەتئەلنىڭ ئەجنەبىيلىك	edepsizleşmek	ئەدەبسىزلەشمەك، مەدەنىيەتسىزلەشمەك، قوپاللاشماق، قائىدىسىزلەشمەك
ecnebilik	ئەجنەبىيلىك، چەتئەللىك بولۇش سالاھىيىتى	edepsizlik	ئەدەبسىزلىك، تەربىيەسىزلىك، مەدەنىيەتسىزلىك، قوپاللىق، ھۆرمەتسىزلىك
ecza	پاي، ھەسسە، قىسىم، بۆلەك، ئۆلۈش؛ تۈپلەنمىگەن كىتاب؛ خىمىيەلىك دورىلار؛ دورا	eder	باھا، قىممەت
eczacı	دورىكەش، دورىپۇرۇش، دورا تەكشۈگۈچى، دورا سا- تقۇچى؛	edev	ئەدەب، تەربىيە، تەكەللۇپ، قائىدە، پەزىلەت، ئەخلاق
eczacılık	دورىكەرلىك، دورا تىجارەتچىلىكى؛ دورىكەشنىڭ سالاھىيىتى ياكى خىزمىتى	edevat	قورال، سايمان، جابدۇق، كېرەكلىك سايمان
eczahane	دورا زاۋۇتى؛ دورىخانا	edici	قىلىدىغان، ...قىلارلىق...
eczalı	خىمىيەلىك، خىمىيەلىك ئۇسۇلدا بىر تەرەپ قىلىنغان	edik	ئۆي ئىچىدە كىيىدىغان چەمى يۇمشاق ئاياغ، پوپۇش
eczane	دورا زاۋۇتى؛ دورىخانا	edilgen	قىلىنغان، ياسالغان، يېپىلغان، ئېتىلىگەن؛ مەجھۇل دەرىجىلىك پېئىل
eçhel	ھېچنېمىدىن خەۋىرى يوق، ھېچنېمىنى بىلمەيدىغان، نادان، بىلىمسىز، قابىلىيەتسىز، قارا قورساق	edilgenlik	قىلىنغانلىق، ياسالغانلىق، ئېتىلىگەنلىك
eda	ئۇسۇل، مېتود، ئامال، تەلەپپۇز، شېۋە، ناز، مۇئامىلە	edilgi	تاشقى سەۋەب؛ تاشقى سەۋەب تۇرتكىسىدە كېلىپ چىققان نەتىجە
eda	بېرىش، ئۆدەش، تۆلەش	edilgin	پاسسىپ، سەلبىي
edalı	شەكىلدە؛ ...ئۇسۇل بىلەن؛ كىشىنى مەپتۇن... قىلىدىغان، كىشىنى جەلپ قىلىدىغان؛ مەغرۇر، چوڭچى	edilginlik	پاسسىپلىق، سەلبىيلىك
edat	ئارقا ياردەمچى سۆز	edilmek	قىلىنماق، ئېتىلىمەك، «ئەتمەك» پېئىلىنىڭ مە- جھۇل شەكلى
edatçık	ئىملىق سۆز	edim	ھەقىقەت، ئەمەلىيەت؛ ھەرىكەت، قىلمىش
edatlı	ئارقا ياردەمچى سۆز قوشۇلغان	edimsel	ھەقىقىي، چىن، ئەمەلىي
ede	ئاكا، بۇرادەر، ئاغىنە	edinç	ئېرىشىلگەن نەرسە، نەتىجە، ئۇنۇق
edebi	ئەدەبىي، ئەدەبىياتنى تەتقىق قىلىدىغان	edinik	ئېرىشىلگەن، ئىگە بولۇنغان؛ ئاسراندى ئوغۇللۇققا قوبۇل قىلىنغان
edebiyat	ئەدەبىيات، ئەدەبىي ئەسەر؛ قۇرۇق گەپ-سۆزلەر؛ مەخسۇس تېمىدىكى ئەسەر	edinilmek	باشقىلارنىڭ مەجبۇرلىشى ئاستىدا قىلماق، با- شقىلار تەرىپىدىن قىلىنماق
edebiyatçı	ئەدەبىياتچى، يازغۇچى؛ ئەدەبىيات ئوقۇتقۇچىسى، ئەدەبىيات پروفېسسورى	edinim	ئىگە بولغانلىرى، ئېرىشكەنلىرى
edebiyatçılık	ئەدەبىياتچىلىق، ئەدەبىياتچى بولۇش سالا- ھىيىتى	edinmek	بولۇنماق، ئېتىلىمەك، قىلىنماق
edememek	راھەتسىزلەنمەك، ئەنسىزلەنمەك؛ بولماي قا- لماسلىق	edinsel	ئېرىشكەن، تاپقان، ئىگە بولغان
		edinti	نەتىجە، ھوسۇل، ئۇنۇق

edip	ئەدەب، ئەدەبىياتچى؛ تەربىيە كۆرگەن، ئەدەبلىك	eflak	ئاسمان، كۆك، ساما
edisyon	نەشر قىلىش، نەشر تېخنىكىسى	eflatun	سۆسۈن، بىنەپشە، سۆسۈن رەڭ، بىنەپشە رەڭ
editör	نەشر قىلغۇچى؛ تەھرىرلىگۈچى، مۇھەررىر	eflatuni	سۆسۈن رەڭلىك، بىنەپشە رەڭلىك
editörlük	نەشرىياتچىلىق، نەشرىياتچىلىق ئىشلىرى؛ مۇھەررىرلىك، تەھرىرلىگۈچىلىك	efor	كۈچەش، تىرىشچانلىق، بارلىق كۈچىنى چىقىرىش
edna	ئەڭ كىچىك، ئەڭ تۆۋەن، ئەڭ ناچار، قوپال، تومپاي، ناچار	efrat	يەككە، يالغۇز، ئايرىم؛ ئەسكەر
edvar	ئەسىر، دەۋر، مەزگىل	efriz	سەھنىنىڭ ئۈستى تەرىپىگە ئېسىلىدىغان ۋېنوسكا، ئېشىك بېشىغا چاپلانغان ۋېنوسكا
efe	ئەر، ئەزىمەت، باتۇر، قەھرىمان، ئوغۇل بالا؛ ئاكا	efsane	ئەپسانە، رىۋايەت؛ يالغان گەپ
efece	ئاكىسىغا ئوخشاش، قەھرىمانلارچە	efsaneleşme	ئەپسانىلىشىش، رىۋايەتلىشىش؛ يالغانلىشىش
efekt	ئۈنۈم، نەتىجە، پايدا، نەپ	efsaneleşmek	ئەپسانىلەشمەك، رىۋايەتلەشمەك، ئېغىزدىن ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرمەك؛ يالغانلاشماق
efektif	نەق پۇل؛ ئۈنۈملۈك، ھەقىقىي، ئەمەلىي	efsaneleştirilmek	ئەپسانىلەشتۈرۈلمەك، رىۋايەتلەشتۈرۈلمەك؛ يالغانلاشتۇرۇلماق
efelek	يۇمىلاق يوپۇرماقلىق ئاتقۇلاق	efsaneleştirmek	ئەپسانىلەشتۈرمەك، رىۋايەتلەشتۈرمەك؛ يالغانلاشتۇرماق
efeleniş	مەغرۇرلىنىش، قارشى تۇرۇش، مەنمەنچىلىك قىلىش، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش	efsaneli	رىۋايەتنىڭ، ئەپسانىنىڭ
efelenme	مەغرۇرلۇق، قارشىلىق، مەنمەنلىك، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش	efsaneli	ئەپسانىۋى
efelenmek	مەغرۇرلانماق، مەنمەنلىك قىلماق، ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ قارشىلىق كۆرسەتمەك	efsanevi	ئەپسانىۋى
efeleşmek	مەردلەشمەك، يىگىتلەشمەك	efsun	ئەپسۇن، جادۇگەرلىك، سېھىرگەرلىك
efendi	ئەپەندى؛ خوجايىن؛ مۆتىۋەر، تۆرە؛ يولدىشى؛ پادىشاھ؛ مەدەنىيەتلىك، ھۆرمەتلىك، تەربىيە كۆرگەن	efsunkar	ئەپسۇنكار، جادۇگەر
efendice	خوجايىنلارچە، ئالىيخانلارچە، ھۆرمەت-ئىكرام بىلەن، ئەپەندىلەرچە	efsunlamak	ئەپسۇن ئوقۇماق، ئەپسۇن ئوقۇتۇپ كونترول قىلماق
efendilik	ئەپەندىلىك، ئوقۇتقۇچىلىق، خوجايىلىق	efsunlatmak	ئەپسۇن ئوقۇتماق، ئەپسۇن ئوقۇتۇپ كونترول قىلغۇزماق
efendim	ئەپەندىم، مۇئەللىم؛ نېمە؟ نېمە دەيسىز؟ خوش؛ مەن بۇ يەردە، مەن بار	efsunlu	سېھىرلىك، ئەپسۇنى بار، ئەپسۇن ئىشلىتىدىغان
efendimiz	خوجايىنىمىز، ئوقۇتقۇچىمىز؛ ئۇستازىمىز، پەيغەمبىرىمىز (مۇسۇلمانلار ئارىسىدا دېيىشكەندە)؛	efsürde	توڭلىغان، قېتىپ كەتكەن؛ مۇزدەك، تاش يۈرەك
efervesan	كۆپۈك چىقىرىدىغان	eftamintokofti	يالغان گەپ، قۇرۇق گەپ
efiji	پۇل ۋە ئىزنەكلەردىكى ئادەم رەسمى	eften püften	قول ئۇچىدىلا پۈتكەن، پۇختا ئەمەس، چىدامسىز
efil efil	يەلپۈنۈپ، لەرزىن؛ چاچ، كىيىم قاتارلىقلارنىڭ شامالدا يەلپۈنۈشى	egale	ئوخشاش دەرىجىدىكى، ئوخشاش، تەڭ
efkar	پىكىر» سۆزىنىڭ كۆپلۈك شەكلى، پىكىرلەر، ئىدىيەلەر، غەم-قايغۇ، ھەسرەت	egavlamak	چىڭ تۇتماق، بېجىرمەك، تاللىماق، دىتلىماق، كۆزلەپ قويماق؛ ئوغرىلىماق
efkarıumumiye	جامائەت پىكىرى	ege	ھامىي، ۋەسىي، ھامىيلىق قىلغۇچى، ھىمايە قىلغۇچى، قوغدىغۇچى
efkarlanış	قايغۇرۇش، نادامەت چېكىش	Ege (Denizi)	ئېگىي دېڭىزى
efkarlanmak	قايغۇرماق، نادامەت چەكمەك، ئەنسىرىمەك	egemen	مۇستەقىل، ھۆكۈمران، رەھبەرلىك قىلغان، قوما-ندانلىق قىلغان، يېتەكچى؛ ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى، ھۆكۈمران، ھاكىمىيەت يۈرگۈزگۈچى
efkarlı	قايغۇرغان، ھەسرەت چەككەن، ئازابلانغان	egemenlik	مۇستەقىللىق، ھۆكۈمرانلىق، يېتەكچىلىك، ھاكىمىيەت
efkere	قورۇ، ھويلا	eglog	قىشلاق غەزىلى، ئېتىز-ئېرىق قوشاقلىرى

ego	ئۆز ئۆزى، ئۆزىنى ئۆزى، ئۆز، ئۆزى؛ مەنمەنچىلىك، شە- خىسىيەتچىلىك، ئۆزى مەسئۇل بولۇش، ئۆزى جاۋابكار بولۇش؛ ئىرادە	eğer	ئەگەر، ناۋادا
egoist	شەخسىيەتچى، نەپسانىيەتچى	eğer	قامچا
egoistlik	شەخسىيەتچىلىك؛ نەپسانىيەتچىلىك	eğerci	تەقدىردىمۇ، ...-دىمۇ، ...-سىمۇ، ... بىلەنمۇ
egoizm	نەپسانىيەتچىلىك، مەنپەئەتپەرەسلىك، شەخسىيەت- تچىلىك	eğiç	ئىلگەك، ئىلمەك، ئەگمە
egosantrik	مەنپەئەتچى، نەپسانىيەتچى، مەنپەئەتپەرەس، شەخسىيەتچى	eğik	ئەگرى-بۇگرى
egosantrizm	نەپسانىيەتچىلىك، مەنپەئەتپەرەسلىك، شەخسىيەتچىلىك	eğiklik	ئەگرىلىك، ئەگرى يۈز، ئەگمە
egotizm	مەنمەنچى، مەسئۇلىيەتچان، چوڭچى	eğilebilme	يۇمشاقلىق، ئەۋرىشىملىك
egzost	گاز چىقىرىش، چىقىرىش، قويۇپ بېرىش	eğili	ئېگىلىگەن، ئەگرى، يۈزلەنگەن، ئاغقان
egzama	ھۆل تەمرەتكە، ئېكزىما	eğilim	ئېگىلىش، يۈزلىنىش، ئېغىش
egzersiz	رېپىتسىيە، مەشىق	eğilimli	ئېگىلىگەن، ئەگرى، يۈزلەنگەن، ئاغقان
egzistansiyalist	ئېكسسىستېنسىئالىست، مەۋجۇدىيەتچى	eğiliş	ئېگىلىش، يۈزلىنىش، ئېغىش
egzistansiyalizm	ئېكسسىستېنسىئالىزم، مەۋجۇدىيەتچىلىك	eğilme	ئېگىلىش، يۈزلىنىش، ئېغىش
egzogami	يات مىللەتلەر نىكاھلىنىش	eğilmek	ئېگىلمەك، يانتولاشماق، قىيىنچىلىق، ئاغماق؛ باش ئەگمەك، بويسۇنماق؛ ئەستايىدىل مۇئامىلە قىلىشقا باشلىماق، كۆڭۈل بۆلۈشكە باشلىماق
egzomorfizm	سىرتقى ئۆزگىرىشچانلىق خۇسۇسىيىتى، ئىگزومورفىزم	eğilmemezlik	قەيسەرلىك، قەتئىيلىك، بويۇن قاتتىقلىق، تەۋرەنمەسلىك
egzosfer	سىرتقى ئاتموسفېرا، ئېكزوسفېرا	eğilmez	ئېگىلمەيدىغان، قەيسەر، قەتئىي، تەۋرەنمەس
egzosmos	سىرتقا تېپىش، تېپىپ چىقىش	eğilmezlik	قەيسەرلىك، قەتئىيلىك، بويۇن قاتتىقلىق، تەۋرەنمەسلىك
egzotik	سىرتتىن كەلگەن، چەتئەللىك	eğim	ئېغىش، ئەگمە، يانتولۇق، مايىللىق، ئېگىلىشچانلىق؛ قىيىنچىلىق دەرىجىسى
egzotizm	چەت ئەللىك سۆيگۈ كۈيلىرى؛ چەت ئەللىك كىشىنى ھەيران قالدۇرۇش نەرسىلىرى	eğimli	مايىل، ...نى ياخشى كۆرىدىغان، ...غا ماھىر،قىلىشقا ئۇستا
egzotoksin	ئىكزوتوكسىن	eğimölçer	يانتولۇق ئۆلچىگۈچ، ئىنكىلنومېتىر، قىيىنچىلىق بۆلۈڭىنى ئۆلچەش مېتىرى
egzoz	سىرتقا تېپىش، تېپىپ چىقىش؛ گاز چىقىرىش تۈ- رۈبىسى؛ ئاۋاز يوقىتىش ئەسۋابى	eğin	دۈمبە، ئۇچا؛ بەدەن
egzozcu	گاز چىقىرىش ئۈسكۈنىسىنى ياسىغۇچى ياكى رېمونت قىلغۇچى	eğinç	ئۆسمە، ئىششىق؛ مۇنەك، كاللەك، تۈگۈن، تۈگۈنچەك؛ ھۈررەك، مەك؛ دەرەخ مەرىزى، دەرەخ پوققى، غارىقۇن
eğdiriş	ئەگدۈرۈش	eğindirik	قىسقا خالات، قىسقا پىلاش
eğdirmek	ئەگدۈرمەك	eğindirmek	ئېگىلدۈرمەك، يانتو قىلدۇرماق، قىيىنچىلىق؛ قىزىقتۇرماق، ھەۋەسلەندۈرمەك
eğe	قوۋۇرغا سۆڭىكى	eğingen	غا ئېغىپ كەتكەن، ...نى ياقىتۇرىدىغان، ...غا ... مايىل بولغان
eğe	ئېكەك، چوپىسا	eğinik	قىغىر، قىيپاش، يانتۇ، قىيىنچىلىق؛ قىزىققان، ھەۋەس قىلغان
eğelemek	ئېكەكلىمەك	eğinim	ئېگىلىش، تەزىم قىلىش، يۈزلىنىش، ياخشى كۆرۈش؛ يانتولۇق، قىيىنچىلىق
eğelenmek	ئېكەكلەنمەك	eğinmek	ياخشى كۆرمەك، ياقىتۇرماق؛ مەلۇم نەرسىگە قىزىقماق
eğelerarası	قوۋۇرغا سۆڭەك ئارىسى؛ قوۋۇرغا سۆڭەكلىرىنىڭ ئارىسىدىكى	eğinti	ئېكەك قىرىندىسى
eğelet(tir)mek	ئېكەكلەتمەك		

eğinti	تەكشى يانتولۇق (يانتولۇق دەرىجىسى 5-6 گرادۇستىن كىچىك بولغان يانتولۇق)؛	eğlemek	توسماق، توسالغۇ بولماق، كېچىكتۈرمەك؛ خۇشال قىلماق، كۆڭلىنى ئاچماق
eğir	ھەسەل ھەرىسى توپلىغان گۈل چېڭى	eğlence	تاماشا، ئويۇن، كۆڭۈل ئېچىش، ئىچ-پۇشۇقنى چىقىرىش
eğir	ئېگىر، يېكەن	eğlenceli	كۆڭلىنى ئاچىدىغان، خۇشال قىلىدىغان، كۆ-گۈللۈك
eğirgeç	ئۇرچۇق، يىك، مۇكا	eğlencelik	ئويۇنغا ئىشلىتىدىغان نەرسە، كۆڭۈل ئاچىدىغان نەرسە، كۈلكە ماتېرىيالى؛ ئۇششاق-چۈششەك يېمەكلىكلەر
eğirici	ئارغامچا ياساش ماشىنىسى	eğlencesiz	كۈلكە-چاخچاقسىز، ئويۇن-تاماشاسىز، كۆڭۈلسىز، تاماشاسىز، كىشىنى خۇشال قىلمايدىغان
eğir kökü	ئېگىر، يېكەن	eğlendirir	يۇمۇر، قىزىقچىلىق، ھەزىل، قىزىقچىلىق، ھەييار-لىق، مەسخىرىۋازلىق
eğirme	ئېگىرىش، توقۇش	eğlendirici	كۈلكىلىك، قىزىقارلىق، قىزىق، يۇمۇرىستىك، كىشىنى كۈلدۈرىدىغان
eğirmeç	ئۇرچۇق، يىك، مۇكا	eğlendiriş	كۈلدۈرۈش، كۆڭلىنى ئېچىش، خۇشال قىلىش
eğirmek	ئېگىرمەك، توقۇماق	eğlendirmek	باشقىلارنىڭ كۆڭلىنى ئاچماق، خۇشال قىلدۇرماق، كۈلدۈرمەك، ئويناتماق
eğirmen	توقۇمىچى	eğlenilmek	كۆڭلى ئېچىلماق، خۇشال بولماق (باشقىلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن)، ئوينىتىلماق
eğirtmek	توقۇتماق	eğleniş	كۆڭۈل ئېچىش، خۇشال بولۇش
eğiş	توقۇش، ئېگىرىش	eğlenme	كۆڭۈل ئېچىش، خۇشال بولۇش
eğitbilim	مائارىپشۇناسلىق، مائارىپ قانۇنى	eğlenmek	خۇشال بولماق، كۆڭۈل ئېچىلماق؛ ئوينىماق، تاماشا قىلماق؛ مەسخىرە قىلماق؛ ئارام ئالماق؛
eğitbilimci	مائارىپچى، ئوقۇتقۇچى	eğlentir	يىغىلىش، ئۇچرىشىش (كۆڭۈل ئېچىش مەقسىتىدە)، ئولتۇرۇش، بەزمە، مەشرەپ
eğitici	تەربىيەلىك، تەربىيەۋى، تەربىيەلەش خاراكتېرىگە ئىگە؛ مائارىپچى، يېتەكچى، ئوقۇتقۇچى	eğleşmek	توختاپ قالماق، تۇرۇپ قالماق؛ ئولتۇراقلاشماق، ياشىماق
eğiticilik	مائارىپچىلىق	eğletmek	توسماق، توسالغۇ بولماق، تاشلاشقۇزماق
eğitilmek	تەربىيەلەنمەك، ئوقۇتۇلماق	eğme	ئەگمە، ئېگىش؛ قاغىتۇمشۇق
eğitim	مائارىپ، تەلىم-تەربىيە، مەشىق، ئۆگىتىش؛ تەربىيە مەلۇمات، بىلىم؛ مائارىپشۇناسلىق	eğmeç	ئەگمەچ، ئېگىلگەن نەرسىلەر
eğitim bilimi	مائارىپشۇناسلىق، پىداگوگىكا؛ مائارىپ قانۇنى	eğmek	ئەگمەك، ساڭگىلاتماق؛ مەيۈسلەنمەك، قاپاقلرى چۈشۈپ كەتمەك
eğitimci	تەربىيەچى، ئوقۇتقۇچى	eğmel	ئېگىلگەن، ئەگرى
eğitimcilik	مائارىپچىلىق، ئوقۇتقۇچىلىق، مائارىپ خىزمىتى	eğrek	ئېرىق، زەيكەش، ياز كۈنلىرى پادىلار سالقىنىدايدىغان دالدا
eğitimli	ئوقۇغان، تەربىيە كۆرگەن، مەدەنىيەتلىك، ساپالىق	eğrelti	سارچى
eğitimsel	تەربىيەلىك، تەربىيەۋى، تەربىيەلەش خاراكتېرىگە ئىگە	eğrelti otu	سارچى
eğitimsiz	ساۋاتسىز، ئوقۇمىغان، تەربىيەسىز	eğrelti otugiller	سارچى ئائىلىسىدىكىلەر
eğitme	ئۆگىتىش، تەربىيەلەش، ئوقۇتۇش	eğreti	ۋاقىتلىق؛ يالغان، سۈنئىي، تەقلىد قىلىنغان؛ ئارىيەتكە ئالغان؛ ماس كەلتۈرۈلمىگەن، ياخشى قويۇلمىغان
eğitmek	ئۆگەتمەك، تەربىيەلەمەك، مەشىق قىلدۇرماق، يېتىشتۈرمەك		
eğitmen	مائارىپ خىزمەتچىسى؛ قىسقا مەزگىللىك تەربىيەلەنگەن يېزا ئوقۇتقۇچىسى		
eğitmenlik	ئوقۇتقۇچىلىق، مائارىپ خىزمىتى		
eğitsel	تەربىيەلىك، تەربىيەۋى ئەھمىيەتكە ئىگە		
eğitsellik	تەربىيەلەش خاراكتېرى		
eğlek	سالقىن جاي (يازدىكى قاتتىق ئىسسىقتا قويىلار ياكى باشقا پادىلار سالقىنىدايدىغان جاي)؛ دەك، ئۆتەك		

eğretiden	ۋاقتىنچە، ۋاقتىلىق	ehli	ئۆيدە بېقىلغان؛ يەرلىك
eğretileme	كىنايە، ئىستىئارە، مېتافورا	ehlibeyt	پەيغەمبىرىمىز، پەيغەمبىرىمىزنىڭ قىزى، كۆيۈغلى،
eğretilik	قىسقا ۋاقت، قىسقا مەزگىل		نەۋرىلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان چوڭ ئائىلىنىڭ ئاتىلىشى؛
eğrez	بىر خىل بېلىق		پەيغەمبەر ئائىلىسى؛ ئائىلە
eğri	ئەگرى، ئېگىلگەن؛ ئەگرى شەكىللىك، ھىلال ئاي	ehlidil	ئاقكۆڭۈل كىشى، كەڭ قورساق ۋە مۇناسىۋەتكە ماھىر
	شەكىللىك؛ ئەگرى-بۈگرى؛ يالغان گەپ قىلىدىغان، سەمىمى- يەتسىز؛ ئەگرى سىزنى؛ خانا ھالدا، يېنورمال ھالدا		كىشى؛ پەيغەمبەر
eğrice	كىچىككىنە ئەگرىلەنگەن، ئازراق ئېگىلگەن	ehlihibre	مۇتەخەسسەس، ماھىر، ئۇستا
eğrice	كۆكۈيۈن	ehlileşmek	كۆنمەك، ئۆگەنمەك
eğrice	سۈر گۆش	ehlileştirilmek	كۆندۈرۈلمەك، بويىسۇندۇرۇلماق
Egridir Gölü	ئەلدىر كۆلى (تۈركىيەدىكى تۆتىنچى چوڭ كۆل)؛	ehlileştirmek	كۆندۈرمەك، ئۆگەتمەك
eğrik	ئەگرى-بۈگرى، ئېگىلگەن؛ ئىتائەت قىلغان، باش ئە- گكەن	ehlisalip	ئەھلى-سەلپ ئۇرۇشىدا قۇددۇسنى مۇسۇلمانلارنىڭ قولدىن تارتىۋېلىش ئۈچۈن شەرققە يۈرۈش قىلغۇچى ناسارا ۋە يەھۇدىيلار
eğrili	ئەگرى سىزنى ھاسىل قىلغان	ehlisünnet	سۈننەت ئەھلى، سۈننەتكە ئەگەشكۈچى (ئىسلام دىنى)؛
eğrilik	ئەگرىلىك، ئەگرى-بۈگرىلىك؛ ھىيلىگەرلىك، ئۆزىنى قاچۇرۇش	ehlivukuf	مۇتەخەسسەس، ماھىر، ئۇستا؛ باھالىغۇچى، بېكىتكۈچى
eğriliş	ئېگىلىش، قىيىيىش	ehliyet	ئىقتىدار، قابىلىيەت، تالانت؛ گۇۋاھنامە، ئىجازەتنامە، پىراۋا
eğrilmek	ئېگىلمەك، قىيىيماق	ehliyetle	پۇختىلىق بىلەن، قابىلىيەت بىلەن
eğriltmek	ئەگمەك، ئېگىلدۈرمەك	ehliyetli	ئىقتىدارلىق، قابىلىيەتلىك؛ گۇۋاھنامىسى بار، ئىجازەتنامىسى بار
eğrim	قاينام، سۇ قاينىمى	ehliyetname	گۇۋاھنامە، ئىجازەتنامە
eğrisel	ئەگرى-بۈگرى، ئەگرى شەكىلدە بىرىككەن	ehliyetsiz	ئىقتىدارسىز، قابىلىيەتسىز؛ گۇۋاھنامىسىز، ئىجازە- تنامىسىز
eğritmek	ئەگمەك، ئېگىلدۈرمەك، قىيىيىتىماق	ehliyetsizlik	ئىقتىدارسىزلىق، قابىلىيەتسىزلىك؛ گۇۋاھنا- مىسىزلىك، ئىجازەتنامىسى يوقلۇق
eğsi	كۆمۈرگە ئايلىنغان ياغاچ، ياغاچ كۆمۈر	ehlizevk	ھوزۇرلىنىش ئىقتىدارىغا ئىگە ئادەم، زوق ئالغۇچى
eğsinim	قىزىقىش ۋە ئىنتىلىش؛ ئارزۇ ۋە ھەۋەس	ehram	ئەل-ئېھرام؛ پىرامىدا
eh	بولىدۇ، ماقۇل، ھەئە؛ بەس، كۇپايە	ehrimen	شەيتان، ئالۋاستى، يالماۋۇز، ئىبلىس
ehem	ئەڭ مۇھىم؛ ئەڭ ئېغىر	ehven	يامان ئەمەس؛ ئەرزان؛ ئاسانلا ئىگە بولغىلى بو- لىدىغان؛ ئەپلەپ-سەپلەپ
ehemmiyet	مۇھىملىق، ئېغىرلىق، ئەھمىيەت	ehvenişer	يامان ئەمەسلىك، ئەپلەپ-ئەپلەش
ehemmiyetle	چىن كۆڭۈلدىن، چىن يۈرەكتىن، سەمىمى- لىك بىلەن	ehvenlik	ئەۋزەللىك
ehemmiyetli	مۇھىم، ئەھمىيەتلىك	einsteynyum	ئېيىنىشتىپىنى
ehemmiyetsiz	ئەرزىمەس؛ كارى چاغلىق؛ جىڭغا تو- ختىمايدىغان، ئەھمىيەتسىز، قەدىرسىز	ejder	ئەجدىرا؛ چوڭ يىلان
ehemmiyetsizlik	ئەھمىيەتسىزلىك، قەدىرسىزلىك، مە- نسىزلىك	Ejderha	ئەجدىھا يۇلتۇز تۈركۈمى
ehem uhum etmek	دىمىغدا «ھەم» قىلماق (نارازى بولماق ياكى كېچىكتۈرمەك مەقسىتىدە)؛	ejektör	ئىنژېكتور، پۇر كۆڭۈچ
ehil	بىر توپ ئادەم؛ كەسىپ ئەھلى، ئۇستا؛ ئەھلى (ئېرى ياكى ئايالى)؛ مەلۇم نەرسە ياكى ئالاھىدىلىكى بار ئادەم	ek	قوشۇمچە، ئىلاۋە؛ قوشۇمچە بەت، قوشۇمچە سان؛ ياماق، يامالغان جاي؛ سۆز ياسىغۇچى قوشۇمچە؛ قوشۇمچە بەلگە؛

قوشۇمچە ھۆججەت؛ تولۇقلانغان؛ قوشۇمچە قىلىنغان؛ ئارتۇقچە، ئوشۇقچە؛ بەلگىلەنمىگەن	قلىق ياكى قوشۇمچە قوشۇش خاراكتېرىگە ئىگە
ekabir چوڭلار، ئۇلۇغلار	ئۇلىماق، قوشماق، چاپلىماق، قوشۇمچە eklemlemek قوشماق، بىرلەشتۈرمەك
ekalliyet ئاز سانلىق	قوشۇلماق، بىرلەشتۈرۈلمەك eklemlemek
ekber ئەڭ ئېگىز، ئەڭ ئۇلۇغ؛ يېشى ئەڭ چوڭ	بوغۇملار ئارىسىدىكى eklemlesarası
ekele كۆپ يەيدىغان، تويماس، قارنى يامان	ئارتروپودا eklemli
ekelge تېرىلغۇ يەر	بوغۇمسىزلار eklemsizler
ek eylem پېئىل ياسىغۇچى قوشۇمچىلار	قوشۇلماق، قوشۇمچە قىلىنماق eklenmek
ekenek تېرىلغۇ يەر	قوشۇمچە ھۆججەت، قوشۇمچە زاپچاس، قوشۇمچە eklenti قىلىنغان نەرسە؛ سۆز قوشۇمچىلىرى
ekici تېرىلغۇچى، تېرىقچى، تېرىيدىغان؛ دېھقان	قوشۇمچە قۇرۇلۇش، قوشۇمچە ئىمارەت eklentiler
ekili تېرىلغان، مەلۇم خىل زىرائەت تېرىلغان	ئارىسىغا قايماق قوشۇلغان ئۇزۇنچاق تاتلىق پىرەنىك؛ ekler سىيرىتما
ekilmek تېكىلمەك، تېرىلماق؛ يېرىم يولدا تاشلىۋېتىلىش	قوشۇمچە ھۆججەت، قوشۇمچە قىلىنغان نەرسە ekler
ekim تېرىش، ئۇرۇق سېلىش؛ 10-ئايىنىڭ تۈركچە ئاتىلىشى	قوشۇمچىلاشماق eklesmek
ekin تېرىلغۇ، ئېكىس، زىرائەت؛ ھوسۇل؛ تېرىلغۇ ئىشى، تېرىقچىلىق	ئورماق eklestirmek
ekin biti خارتوملۇق قوڭغۇز	قوشۇمچە قىلدۇرماق، قوشۇمچىلاشماق، ئۇلانماق ekletmek
ekinci دېھقان، تېرىقچى	قوشۇلغان، ئۇزارتىلغان؛ قوشۇمچىلىق؛ ھۆججە- ekli تىلىك
ekincilik دېھقانچىلىق، تېرىقچىلىق	قارىسىلداق قۇيرۇقلۇق دېڭىز ھايۋىنى ekliceler
ekinkargası قۇزغۇن	ئېكىلىپتىكا ekliktik
ekinlik ئېكىنزارلىق، ئېتىز	گۈلتاجى، تاج (غەلبىنى تەبىرىكلەش ئۈچۈن باشقا ekli تاقالغان)؛
ekinokok ياۋا چىلان قۇرتى لىچىنىكىسى	ئېكىلىپتىكا ekliptik
ekinoks ئەتىيازلىق ياكى كۈزلۈك كۈن-تۈن تەڭلىشىش	كەبىسە يىل ekli yıl
ekinti ئۇرۇق، زىرائەت	توما، چۈشۈرگە، دامبا eklüz
ekip ئەترەت، قوشۇن، قىسىم، كوماندا، توپ، تۈركۈم	قوشۇش، تېرىش ekme
ekipaj كاتتا ماشىنا، ھەشەمەتلىك ماشىنا	تېرىماق؛ يەر تېرىماق؛ سەپمەك؛ تىكمەك، كۆچۈرمەك؛ ekmek تاشلىۋەتمەك؛ پۇلنى قالايمىقان خەجلىمەك، ئىسراپ قىلماق؛ يوقىتىپ قويماق، قولىدىن چىقىرىپ قويماق؛ ئۆتۈپ كەتمەك، بېشىپ چۈشمەك
ekipman ئۈسكۈنە، جابدۇق، سايمان	بولكا؛ ھايات كەچۈرۈش، تىرىكچىلىك؛ يېمەكلىك، ekmek ئاش-پاش، ئوزۇق-تۈلۈك
ekkoni ھەرىكەتتىكى يانار تاغ دوۋىسى	نان دەرىخى، نان دەرىخى مېۋىسى ekmek ağacı
eklatör ئۇچقۇنلۇق زەرەتسىزلىگۈچ	بولكىغا ئىشلىتىلىدىغان بېھى ekmek ayvası
eklektik مادارا قىلغۇچى، مۇرەسسە قىلغۇچى	بولكا ياسىغۇچى ياكى بولكا ساتقۇچى؛ بولكىخانا ekmekçi
eklektizm مادارا قىلىش يولى	بولكىچىلىق ekmekçilik
eklem ئۈگە، بوغۇم؛ پەيت، ھالقا؛ ئۇلاش، تۇتاشتۇرۇش	بىر خىل تاتلىق پىرەنىك ekmek kadayıfı
eklem bacaklılar ئارتروپودا	بىنەپشە يېشىل رەڭدىكى كۆكەرتىش ekmek küfü
eklem bilim بوغۇمشۇناسلىق	باكتېرىيىسى
eklem bilimsel قوشۇش، قوشۇمچە؛ قوشۇلغان، تولۇقلا- نغان، ئارتۇقچە، ئوشۇقچە	
ekleme قوشۇش، قوشۇمچە؛ قوشۇلغان، تولۇقلانغان، ئارتۇقچە، ئوشۇقچە	
eklemek قوشماق، تولۇقلىماق؛ يىغماق، جۇغلىماق، توپلىماق	
eklemeli ئۇقلاش، قوشۇمچە قىلىنغان، چاپلانغان؛ يېپىشقا	

ekmeklik	بولكا ياساشقا ئىشلىتىلىدىغان؛ بولكا ئىشكەبى	eks	پۈتۈنلەي كۆيۈپ بولمىغان ياغاچ پارچىسى
ekmeksiz	بولكىسىز، بولكىسى يوق؛ يەيدىغان-ئىچىدىغان نەرسىسى يوق؛ بولكىسىز ھالدا، يېمەكلىكىسىز ھالدا	eksibe	قۇم ئېدىرلىرى، بارخان، قۇملۇق
ekol	ئېقىم	eksik	كېمىپ قالغان نەرسە، كەملەپ قالغان نەرسە، كېرەكلىك نەرسە؛ ئەكسىك، كەم، ئاز، يېتەرسىز؛ يېتەرسىزلىك؛ كەم، چۈشۈپ قالغان، بوش قالغان
ekolali	تەقلىدى تىل	eksikli	كەملىگەن، يەتمىگەن، كېمىپ قالغان؛ ئاياللار، خوتۇن-قىزلار، ئاجىزە
ekoloji	ئېكولوگىيە	eksiklik	كېمىپ قېلىش، يەتمەسلىك، كەم-كۈتە، يېتەر-سىزلىك
ekolojik	ئېكولوگىيەلىك	eksiksiz	تولۇق، پۈتۈنلەي، تولۇقى بىلەن، كېمىپ قالغان؛ مۇكەممەل
ekolojist	ئېكولوگىيەلىك؛ ئېكولوگىيە تەتقىقاتچىسى	eksilen	ئازايغۇچى، كېمەيگۈچى
ekonometri	ئىقتىساد ئۆلچەم شۇناسلىقى، ئېكونومېتىرىكا	eksiliş	ئازىيىش، كېمىيىش
ekonomi	ئىقتىساد؛ ئىقتىساد شۇناسلىقى؛ باشقۇرۇش، مالىيە ئىشلىرىنى باشقۇرۇش؛ تېجەش	eksilme	ئازلاش، كەملەش
ekonomik	ئىقتىسادىي، ئىقتىسادقا مۇناسىۋەتلىك، مالىيەگە مۇناسىۋەتلىك؛ تېجەشچان، ئىسراپ قىلمايدىغان؛ ئىخچام، يىغىنچاق	eksilmek	ئازلىماق، كەملىمەك
ekonomist	ئىقتىساد شۇناس	eksiltme	ئازايتىش، كېمەيتىش
ekonomizm	ئىقتىساد شۇناسلىق، ئېكونومىزم	eksiltmek	ئازايتماق، كېمەيتمەك
ekopsaksi	تەقلىدى تىل	eksimek	كەملىمەك، چۈشۈپ قالماق، ئازلىماق
ekose	چاقماق گۈللۈك، گۈلى چاقماق شەكىلدىكى (سومكا، چاپان... قاتارلىق نەرسىلەر)؛ ئېكران	eksin	مەنپىي ئىئون
ekran	ئېكران	eksinlik	ئاجىزلىق، زەئىپلىك، دەرىمانسىزلىق، ئامالسىزلىق
ekranlı	ئېكرانلىق، ئېكرانى بار	eksi uç	مەنپىي قۇتۇپ؛ مەخپىي ئېلىكترود، كاتود
ekremöz	سېپاراتور، ئايرىغۇچ	ekskavatör	قېزىش ماشىنىسى
eksantrik	مەركەزدىن ئاڭقان، مەركەزدىن چەتنىگەن؛ غەلىتە؛ مەركەزدىن چەتنىگەن ئەگرى ساپ	ekspeditör	مال ئەۋەتكۈچى
eksantriklik	مەركەزدىن قېچىش، مەركەزدىن ئېغىش؛ ئاجايىپ-غارايىپ، غەلىتە	ekspers	مۇتەخەسسسىس، ماھىر، كەسپ ئەھلى
ekselans	ھۆرمەتلىك، جانابىي (ھەزرەتلىرى، ئالىيلىرى، جانابلىرى)؛	eksperimental	تەجرىبىلىك، تەجرىبىنىڭ، تەجرىبىگە ئىشلىتىلىدىغان
eksen	ئوق، ئوق سىزىق؛ سان ئوقى؛ ھارۋىنىڭ ئوقى	eksperimentalizm	تەجرىبىچىلىك
eksenel	ئوقنىڭ، ئوققا مۇناسىۋەتلىك	eksperlik	مۇتەخەسسسىنىڭ ۋەزىپىسى، مۇتەخەسسسىلىك
ekser	چوڭ مىخ	eksperlik	سالاھىيىتى
ekser	كۆپ سانلىق، كۆپ قىسىم	ekspertiz	مۇتەخەسسسىنىڭ باھاسى، مۇتەخەسسسىنىڭ خۇلاسسىسى
ekseri	كۆپ ساندىكى، كۆپ قىسىم	eksplikasyon	چۈشەندۈرۈش، ئىزاھات
ekseriya	كۆپ قېتىم، دائىم، ھەمىشە	eksport	چىقىرىش، ئېكىسپورت قىلىش
ekseriyet	كۆپ سانلىق، كۆپ قىسىم، ئىناۋەتكە ئىگە بولغان قىسىم	eksportasyon	چىقىرىلغان ماللار، ئېكىسپورت قىلىنغان ماللار
ekseriyetle	كۆپ قىسىم ئەھۋالدا، تەڭدىن تولسى؛ كۆپ بېلەت بىلەن	ekspoze	بايان، دوكلات
eksi	ئېلىش، ئېلىش بەلگىسى (-)؛ مەنپىي	ekspozisyon	كۆرگەزمىگە قويۇش، تىزىپ قويۇش، كۆر-گەزمە قىلىش
		ekspres	تېز پويىز، تېز ئاپتوموبىل، تېز سۈرئەتلىك قاتناش ۋاستىسى

ekspresyonist	ئېكسپرىسسىستونىست، ئىپادىچى، تەسۋىر- چى، ئوبرازچى	Ekvator Ginesi	ئېكۋاتور گۈننىيسى (ئافرىقىدىكى)؛ نورمىدىن ئاشقان يۈك، نورمىدىن ئېشىپ كېتىش، ئۆلچەمدىن ئېشىپ كېتىش
ekspresyonizm	ئېكسپرىسسىستونىزم	ekzama	ھۆل تەمرەتكە، ئېكزىما
ekstra	ئالاھىدە، يۇقىرى، ئالىي؛ ئارتۇقچە، ئوشۇقچە، ئوشۇق	ekzosis	رېپېتسىيە، مەشىق
ekstrafor	زىغزىق	ekzos(t)	گاز چىقىرىش، چىقىرىش، قويۇپ بېرىش
ekstrasistol	تەرتىپسىز قىسقىراش (يۈرەكنىڭ)؛	ekzoterm	ئىسسىقلىق تارقىتىش، ئىسسىقلىق قويۇپ بېرىش
ekstrem	ئاخىرى، پۈتۈن، ھەممە، بارلىق، چەكتىن ئاشقان، ئالاھىدە ياسالغان	ekzotermik	ئىسسىقلىق تارقىتىشچان، ئىسسىقلىق تارقىتىدىغان
ekşi	چۈچۈمەل، ئاچچىق-چۈچۈك؛ دۈشمەنچە، رەقەبىي، رازى بولمىغان؛ چۈچۈمەل تەم	el	قول، پۇت؛ ساپ، ساپاق، تۇتقۇچ، دەستە؛ ئامال، ۋاستە؛ قېتىم، قول؛ نۆۋەت؛ ھۆكۈمرانلىق قىلماق، ھاكىمىيەت باشقۇرماق؛ قول تىقىش، ئارىلىشىش، قاتنىشىش؛ قولدا ياسالغان، قول ھۈنرى، قول ئىشى
ekşice	ئازراق چۈچۈمەل تەمگە ئىگە، ئازراق چۈچۈمەل تەمى بار	el	يات، يات ئادەم؛ دۆلەت، رايون؛ خەلق، ئەل، ئەل-ئالەم؛ كۆچمەن چارۋىچى
ekşi kiraz	ياۋروپا چۈچۈمەل تەملىك گىلاسى	ela	سۇس قوڭۇر رەڭ؛ سۇس قوڭۇر رەڭلىك
ekşi kulak	چۈچۈمەل قۇلاق	el alem	باشقىلار، ئەل-ئالەم، كۆپچىلىك
ekşilemek	چۈچۈمەللىشىش	elaman	تويماق؛ جاق تويماق، بىزار بولماق
ekşili	چۈچۈمەل تەملىك	elan	ھازىر، ئەمدى؛ ھازىرلا، يەنىلا
ekşilik	چۈچۈمەللىك، چۈچۈمەل تەم	elastik	ئېلاستىكىلىققا ئىگە، ئېلاستىكىلىق خۇسۇسىيەتكە ئىگە
ekşime	چۈچۈمەللىشىش	elastiki	ئېلاستىكىلىققا ئىگە، ئېلاستىكىلىق خۇسۇسىيەتكە ئىگە
ekşimək	چۈچۈمەللىشىش، ئېچىماق؛ سۈپىتى ئۆزگەرمەك، ناچارلاشماق؛ خىجىل بولماق؛ قوشۇمىسىنى تۈرمەك، غەزەبلەنمەك	elastikiyet	ئېلاستىكىلىق، جانلىقلىق
ekşimik	ياغ ئاجرىتىدىغان سۈت كېسلاتاسى	elastikilk	ئېلاستىكىلىق، جانلىقلىق
ekşimış	چۈچۈمەللىشىش	Elazığ	ئەلئازغى (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛
ekşimsi	چۈچۈمەل تەملىك	el başı	باللار ئويۇنلىرىدا (باشلامچى، باش بولغۇچى)، يېتەكچى؛ باشلىق
ekşimtırak	ئازراق چۈچۈمەل تەمگە ئىگە، ئازراق چۈچۈمەل تەمى بار	Elbe	ئېلبا دەرياسى (ياۋروپادا)؛
ekşitilmek	چۈچۈمەللىشىش	elbet(te)	شەكسىز، شەك-شۈبھىسىز؛ سۆزسىز؛ ئەلۋەتتە، جەزمەن
ekşitlemek	چۈچۈمەللىشىش	el bezi	قول ياغلىق، لۆڭگە
ekşitlenmek	چۈچۈمەللىشىش (ئۆزلۈك دەرىجىسى)؛	el birliğı	ماسلىشىش، ھەمكارلىق، بىرلىك، ھەمكارلىشىش
ekşitmek	چۈچۈمەللىشىش	elbise	كېيىم، كېيىم-كېچەك
ekşi yonca	ئاق گۈللۈك ئاچچىق ئوت	elbiseli	كېيىم كىيگەن، كېيىمى بار، كېيىملىك
ekşi yoncagiller	ئاق گۈللۈك ئاچچىق ئوت ئائىلىسىدىكىلەر	eliselik	كېيىم تىكىشكە ئىشلىتىلىدىغان؛ كېيىملىك، رەخت؛ كېيىم قويۇش ئۆيى، كېيىم ساقلاش ئۆيى
ekti	كۆڭلى تارتقان؛ پارازىت، غەزەبلىك، ئاچچىق؛ ئانىسى ئۆلۈپ كېتىپ باشقا ساغلىقنى ئەمگەن ياققان	elbisesiz	كېيىمسىز، كېيىم كىيىمگەن
ektima	چوڭقۇر يىرىڭلىق قاپارتقۇ	elçi	ئەلچى، يالۋاچ، سودىگەر؛ مۇرەسسەچى، كېلىشتۈرگۈچى، ياراشتۇرغۇچى؛ ئالدىن بىلەر كىشى، پەيغەمبەر
ektirmek	تېرىتقۇرماق، كۆچۈرگۈزمەك (زىرائەتلەرنى)؛	elçilik	ئەلچىلىك، ئەلچىخانا؛ پەۋقۇلئاددە ئەلچىلىك
ektoderm	تۆرەلمە تاشقى قەۋىتى، ئېكتودېرما		
ekvador	ئېكۋادور (ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەت)؛		
ekvator	ئېكۋاتور		
ekvatorial	ئېكۋاتورنىڭ؛ ئېكۋاتور تېلېسكوپى		

elde	سالاھىيىتى؛ خانە سۈرۈش سانى (كۆپەيتىش ۋە قوشۇشتىكى)؛	توكلۇق، توك ئۆتكەن، توكقا ئۇلانغان؛ توك بىلەن elektrikli ھەرىكەت قىلىدىغان، ئېلىكتر كۈچىگە تايىنىپ ئىشلەيدىغان؛ جىددىيەلەشكەن
eldeçi	باشقۇرغۇچى	ئېلىكترىگە مۇناسىۋەتلىك، ئېلىكترىنىڭ، توكنىڭ elektriksel
eldiven	پەلەي	توكسىز، ئېلىكترىكسىز elektriksiz
elebaşı	باشلىق، كاتتېباش؛ باش ئەيىبار، باش گۇناھكار	ئېلىكترىكار دىئوگرامالىق خاتىرىلەش تېخنىكىسى elektro
elebaşılık	كاتتېباشلىق، باشلامچىلىق؛ باشلامچىلىق سالاھىيىتى	ئېلىكترى ئېنىسېفالوگرامما خاتىرى- ئېلىكترى تېخنىكىسى elektroansefografi
elegans	سپايىلىك، سىلىقلىق؛ نازاگەتلىك، ئەدەبىلىك، گۈزەللىك، كېلىشكەنلىك، نەپىسلىك	ئېلىكترى ئېنىسېفالوگرامما ئېلىكترى ئېنىسېفالوگىيە
elegimsagma	ھەسەن-ھۈسەن	ئېلىكترى ئېنىسېفالوگىيە
eleji	مەرسىيە	ئېلىكترى دىنامىكا
elek	ئەلگەك، غەلۇر، ئۆتكەمە	ئېلىكترى دىنامىك پېرېور
elekçi	ئەلگەك ياسىغۇچى؛ ئەلگەك بىلەن ئىش قىلغۇچى، ئەلگەك تاسقىغۇچى؛ سىگان، سىگانلار	گېنېراتور
elekçilik	ئەلگەكنىڭ ياسىلىشى ۋە سېتىلىشى	ئېلىكترىكار دىئوگرامالىق خاتىرى- ئېلىكترى لىنگۇچ
eleklemek	تاسقىماق، ئىلغىماق، تاللىماق	ئېلىكترىكار دىئوگرامما تېخنىكىسى ئېلىكترىكار دىئوگرامما
elektrifikasyon	ئېلىكترىلەشتۈرۈش	ئېلىكترىكار دىئوگرامما ئېلىكترى خىمىيىلىك
elektrik	ئېلىكتر ئېنىرگىيىسى؛ ئېلىكتر كۈچى؛ ئېلىكترىك، توك؛ ئېلىكتر چىراغ؛ ئېلىكتر ئىلمى	ئېلىكترى خىمىيىلىك ئېلىكترى ئولت
elektrikçi	توكچى، ئېلىكترى تېخنىكا، ئېلىكتر ئىشچىسى، مانتېيور	ئېلىكترى ئولت، ئېلىكترى ئولتلاش ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikçilik	ئېلىكترىچىلىك، توكچىلىق	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikleme	توك ئۆتكۈزۈش	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikleme	توك ئۆتكۈزۈش	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektriklendirme	توك پەيدا قىلىش، ئېلىكترىكلەندۈرۈش، زەرەتلەش	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektriklendirmek	توك پەيدا قىلماق، ئېلىكترىكلە- ندۈرمەك، زەرەتلىمەك	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektriklenmek	توك پەيدا بولماق، توك قوبۇل قىلماق، زەرەتلەنمەك، ئېلىكترىكلەنمەك	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikleşme	توك پەيدا بولۇش، ئېلىكترىلىشىش، زەرەتلىشىش	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikleşmek	توك پەيدا بولماق، زەرەتلەنمەك، ئېلىكترى- لەنمەك، توك ئۆتمەك	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikleştirmek	توك پەيدا قىلماق، ئېلىكترىكلەندۈرمەك، زەرەتلەندۈرمەك	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikleştirilme	توك قوبۇل قىلىش، زەرەت قوبۇل قىلدۇرۇش	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق
elektrikleştirilmek	توك قوبۇل قىلدۇرماق، زەرەت قوبۇل قىلدۇرماق	ئېلىكترى ماگنىتلىق ئېلىكترى ماگنىتلىق

elektroterapi	ئېلىكتروتېراپىيە، توك بىلەن داۋالاش	eleştirirmen	تەنقىدلىگۈچى، باھالىغۇچى
elektrotermi	توك بىلەن ئىسسىتىش ئۇسۇلى	eleştirirmenlik	تەنقىدچىلىك، تەنقىدلەش خىزمىتى
elem	دەرت-ئەلەم، ئازاب-ئوقۇبەت، قايغۇ-ھەسرەت	eletmek	شاللاتقۇزماق
eleman	ئامىل، ئېلىمىنت؛ فاكىتور؛ تۈزگۈچى دېتال؛ ئەزا	elevatör	لېفىت
elemansal	ئېلىمىنتال، ئېلىمىنتقا مۇناسىۋەتلىك	elezer	باشقىلارنى خورلاش ئارقىلىق كۆڭۈل ئاچىدىغان ئادەم
elemanter	تۆۋەن دەرىجىلىك، ئاساسىي	elezerlik	زۇلۇم سېلىش، خورلاش
eleme	شاللاش، تاللاش، تاسقا، ئەلگەكتىن ئۆتكۈزۈش، سىناش	elgin	باشقا يەرلىك، باشقا يۇرتلۇق
elemek	تاللىماق، شاللىماق، سىنىماق، ئەلگەكتىن ئۆتكۈزۈش، تاسقىتماق	el gün	باشقا ئادەم، باشقىلار، باشقا كىشىلەر، خەق
elemek	تۈگۈن شەكىلگە ئەكەلمەك (يېپىنى)؛	elhak	ئەلھەق، ھەقىقەتەن، راستتىنلا، دەرھەقىقەت
element	ئېلىمىنت، ئامىل	elhamdülillah	ئەلھەمدۇلىللاھ، ئاللاھقا ھەمدۇ-سانالار بولسۇن
elemge	يېپ ئوراش ماشىنىسى	elhasıl	ئومۇمەن ئېيتقاندا؛ يىغىپ ئېيتقاندا، قىسقىسى
elemle	ئەلەملىك ھالدا، قايغۇلۇق ھالدا، ھەسرەتلىك ھالدا	eli açık	مەرد، سېخىي، قولى ئوچۇق، ھىممەتلىك
elemli	ئازابلانغان، ھەسرەت چەككەن، قايغۇلۇق	elif	ئەرەپ ئېلىپبەسىدىكى تۇنجى ھەرپنىڭ نامى
elemsiz	ئەلەمسىز، غەم-ئەندىشىسىز، خاتىرجەم	elifba, elifbe	ئېلىپبە جەدۋىلى، ئېلىپبە
Elen	گىرىتسىيەلىك، گىرىكلەر	elik	ئۆچكە
elengi	يېپ ئېگىرىش چاقى	eliksir	ئەل ئىكسىر
Elenika	ھازىرقى زامان گىرىك تىلى	elim	ئەلەملىك، قايغۇلۇق، كىشىنى ئازابلاندىغان
Elenistik	گىرىكلەرنىڭ، گىرىكلەرگە خاس، گىرىكلەرگە مۇناسىۋەتلىك	elindelik	ئىرادە ئەركىنلىكى
elenmek	شاللانماق، تاسقالماق، قېلىپ قالماق، سىناقىتىن ئۆتەلمەسلىك	elips	ئېلىپسى
elenti	شاللانغان نەرسە	elipsimsi	ئېلىپسىسىمى شەكىللىك
elerki	دېموكراتىيە	elipsoidal	ئېلىپسىسى شەكىللىك
eleştirel	تەنقىدلەنگەن، تەنقىدكە ئۇچرىغان	elipsoit	ئېلىپسىسىمى؛ ئېلىپسىسىمى شەكىللىك
eleştiri	تەنقىد	eliptik	ئېلىپسىسى شەكىللىك
eleştirici	تەنقىدلىگۈچى	eli selek	قولى ئوچۇق، مەرد، سېخىي
leşetiricilik	تەنقىدچىلىك	eli sıkı	قولى قىسقا، پۇلنى چىڭ تۇتۇپ خەجلەيدىغان؛ بېخىل، پىخسىق، پىشىق
eleştirilmek	تەنقىدلەنمەك	el işçiliği	قول-ھۈنەرۋەنچىلىكى
eleştirim	تەنقىدلەش، باھا	el işi	قول-ھۈنەرۋەنچىلىك
eleştirimci	تەنقىدىي خاراكتېرلىك؛ تەنقىدلىگۈچى، باھا-لىغۇچى	elit	قابىلىيەتلىك، قەھرىمان كىشى، ئىقتىدارلىق كىشى
eleştirimcilik	تەنقىدچىلىك	el kızı	كېلىن، رەپىقە، خوتۇن
eleştirme	تەنقىدلەمەك، تەنقىھلەمەك	elleme	قوللاش، قولى بىلەن تۇتۇشۇپ بېرىش، تۇتۇش، سىيلاش، تەگكۈزۈش؛ ئىنچىكىلىك بىلەن تاللاپ چىقىلغان
eleştirmeci	تەنقىدچى، باھا بەرگۈچى	ellemek	تۇتماق، سىلىماق، تەگكۈزۈمەك
eleştirmecilik	تەنقىدچىلىك	ellenmek	تۇتۇنۇش، سىلىنىش، تەگكۈزۈلۈش، «تۇتۇش»
eleştirmek	تەنقىدلەمەك، تەنقىھلەمەك، باھالىماق	elleşmek	قولى بىلەن كۈچ سىناشماق؛ قول سىقىشماق؛ بىرلىكتە تۇتماق؛ ئۆ-ئارا ياردەم بەرمەك؛ تېگىشمەك؛ چىشىغا تەگمەك
eleştirmeli	تەنقىدىي خاراكتېرلىك؛ تەنقىدىي		

elli	ئەللىك	ياردەمچى، ئاسسىستېنت؛ خەت يەتكۈزگۈچى؛ مالاى، el ulağı	دېدەك
elli	قولى بار؛ تۇتقۇچى بار	ياردەمچى؛ خەت يەتكۈزگۈچى؛ مالاى، دېدەك	el ulaklığı
ellialtı	شاپىلاق، كاچاق	رەك؛ ھەر خىل رەڭلىك، رەڭگارەك	elvan
ellik	پەلەي	ئەلۋىدا	elveda
ellilik 50	50 دانە شەيئىدىن تۈزۈلگەن؛ 50 ياشلىق؛ 50 كۈرۈشلۈك ياكى 50 لىرالىق پۇل	ئۇيغۇن، لايىق، مۇۋاپىق	elverişli
ellinci	ئەللىكىنچى	ئاسانلىق، ئوڭايلىق، قولايلىق، ئەپلىك	elverişlilik
ellisekiz	گوموسېكسۇئال (ئوخشاش جىنسىتىكىلەر بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت قىلىش خىيالىدا بولىدىغان ياكى بولغان ئادەم)؛ ھېچقىز، بەچچىۋاز (ئۆزى بىلەن ئوخشاش جىنسىتىكى ئادەم بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت قىلغان ئەر)؛	ماس كەلمىگەن، ئۇيغۇن بولمىغان، پايدىسىز	elverişsiz
ellişer	50دىن، بىر قېتىمدا 50دىن	ماس كەلمەسلىك، ئۇيغۇن بولماسلىق، ئوڭايسىزلىق	elverişsizlik
elma	ئالما، ئالما دەرىخى	قانائەتلەندۈرمەك، قاندۇرماق، يەتمەك	elvermek
elmabaş	ئالمىباش	تالا، يېپسىمان نەرسە	elyaf
elmacı	ئالمىچى، ئالما ساتقۇچى	تالالىق، تالاسىمان	elyafly
elmacı	مەڭز	پوچپىركا، خەت، قەلەم ئىزى؛ قوليازما	el yazısı
elmalı	ئالمىسى بار	قوليازما، قولدا كۆچۈرۈلگەن نۇسخا	el yazması
elmalık	ئالمىلىق، ئالمىزار	قىلمىسا بولمايدىغان، چوقۇم قىلىشقا تېگىشلىك	elzem
elmas	ئالماس؛ ئەينەك پىچىقى؛ ئالماستىن ياسالغان	دورا، مەلھەم دورا	em
elmasaşçı	ئالماسچى	ئېلخەت، ئېلىكترونلۇق پوچتا يوللانمىسى	e-mail
elmasçılık	ئالماسچىلىق	ئامانەت قويۇش، ئامانەت؛ ھاۋالە قىلىنغان نەرسە، emanet	emanet
elmasiye	مېۋە ئۇيۇتمىسى	ئامانەتكە قويۇلغان نەرسە؛ ئامانەت قويۇش ئورنى؛ رەنىگە قويۇلغان بۇيۇم، گورۇگە قويۇلغان بۇيۇم؛ باشقۇرۇش ئىدارىسى	emanetçi
elmaslı	ئالماسلىق، ئالماس قوشۇلغان	ھاۋالە قىلغۇچى	emanetçilik
elmastıraş	سىلىقلاڭغان، چوقۇلغان؛ خىرۇستال ئەينەك؛ ئەينەك پىچىقى	ئامانەت خىزمىتى، ھاۋالىچىلىك	emaneten
elma şekeri	چوكىلىق قەندالەت	رەنىگە قويۇلغان نەرسە بولۇش سۈپىتى بىلەن، ھاۋالە قىلىنغان نەرسە بولۇش سالاھىيىتى بىلەن	emare
elode	ئېلودېيە يۇسۇنى	ئالامەت، بەلگە، ئىشارەت، دەلىل	emaret
el oğlu	باشقا ئادەم، خەق، چەتئەللىك؛ كۇيۇغۇل	ئەمىرلىك، بەگلىك، شاھلىق	emay
elöpen	كەسلەنچۈك	ئېمال (سىر)، ساپال سىرى، سىر؛ ئېمال	emaye
elpeşrevi	پەسكەش، ئۇياتسىز، ئەدەبسىز، يۈزسىز، بەتقىلىق، ئەخلاقسىز	سىرلانغان، سىر سۈركەلگەن	emayelemek
elsi	بارماق شەكىللىك، ئالغانسىمان	سىرلىماق	emaylamak
el tası	يۇيۇنۇش كۆلچىكى؛ تاماقتىن كېيىن قول يۇيۇش ئۈچۈن قويۇلغان داس	فارماكولوگىيە، دورا تەسىرى ئىلمى	embilim
elti	ئەپپەڭگە (ئاكا-ئۇكىنىڭ خوتۇنلىرى)؛	قول توپى	embol
eltilik	ئەپپەڭگىلىك	ئېمبىرىئولوگ، تۆرەلمە ئىلمى تەتقىقاتچىسى	embriyolog
el topu	قول توپى؛ پۇتبول مۇسابىقىسىدىكى ۋارتادىن باشقا پۇلبولچىنىڭ توپنى قولى بىلەن توسۇشى سەۋەبىدىن كېلىپ چىققان قاندىگە خىلاپلىق، يەنى رۇك	تۆرەلمە ئىلمى، ئېمبىرىئولوگىيە	embriyoloji
		تۆرەلمە، باشلىنىش، بىخ	embriyon
		تۆرەلمىنىڭ، تۆرەلمە مەزگىلىدىكى، تۆرەلمىگە مۇناسىۋەتلىك	embriyonal
		ئەمچەك	emcek, emcik

emdirmek	ئەمگۈزمەك	رادىئاتسىيە، نۇر چېچىش، نۇرلىنىش
emeç	زەمبىرۇغ يېپىچىسى	سۈمۈرۈش، شوراش، ئېمىش
emek	ئەمگەك، خىزمەت؛ جاپا، مۇشەققەت؛ ھەق، تاپان ھەققى	كۆچمەس مۈلۈك، مۇقىم مۈلۈك، ئۆي-مۈلۈك
emekçi	ئەمگەكچى	ئۆي-مۈلۈك كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچى
emeklemek	ئۆمىلەش، يەر بېغىرلاپ مېڭىش (بوۋاقلارنىڭ)؛ تىرىشىپ قىلماق؛ تەمتىرەش؛ سىناق تەرىقىسىدە ئىشلەش	ئۆي-مۈلۈك كەسپى
emekletmek	ئۆمىلەتمەك (بوۋاقلارنى)؛ سىناق تەرىقىسىدە ئىشلەتمەك	باشقىلارغا دورا ئىچكۈزمەك، باشقىلارغا دورا بېرىپ كېسىلنى داۋالىماق
emekli	ئېغىر، مۈشكۈل، جاپالىق، كۈچ سەرپ قىلىدىغان	ئېمىش، سۈمۈرۈش
emekli	پېنسىيىگە چىققان؛ پېنسىيونىر	ئەمما، لېكىن
emeklik	پېنسىيە پۇلى	ئاسپىرانتور، ئىنسىپرانتور (گاز ياكى سۇيۇقلۇقنى سۈمۈرگۈچ)؛
emeklilik	پېنسىيىگە چىقىش	سۈمۈرمەك، شورماق، شۈممەك، ئەممەك؛ قوبۇل قىلماق، تارتماق؛ ئېكسپىلاتاتسىيە قىلماق
emekseverlik	ئەمگەكسۆيەرلىك، ئەمگەكچانلىق، تىرىشچانلىق	تاغا
emeksiz	ئاسان؛ ئوڭاي؛ ھېچ كۈچ سەرپ قىلمايدىغان، بېقىۋېلىنغان	بىخەتەرلىك، ئامانلىق؛ سۇغۇرتا؛ ئىشەنچ، ئىشىنىش؛ بىخەتەرلىك ساقلىغۇچ؛ پەخەس بولۇش؛ ساقچى دائىرىلىرى
emektar	ماھىر، ئۇستا، تەجرىبىلىك؛ پېشقەدەم ئىشچى، تەجرىبىلىك ئىشچى	بىخەتەر، مۇستەھكەم، مەھكەم، چىڭ، پۇختا؛ ئىشەنچلىك
emektarlik	كونىلىق، ۋاقتى ئۆتۈپ كېتىش	خەتەرلىك؛ بوش؛ ئىشەنچسىز
emektaş	خىزمەتداش	خەتەر، خەۋپ، خەۋپلىك، خىيىم-خەتەر، تەھلىكە
emel	تىلەك؛ ئارزۇ؛ ئۈمىد؛ ئىستەك	Emo
emelsiz	ئۈمىدسىز، ئىستەكسىز، ئارزۇسىز	ئېلىكتىر ئېنېرژىيە ئۇيۇشمىسى
emen	ئورا، ئورەك، ئازگال، لەخمە	emoglobin
emici	سۈمۈرگۈچى، سۈمۈرۈش ئىقتىدارىغا ئىگە	قان چىقىش، قاناش
emik	كۆيۈك، كۆيۈك يارىسى؛ ئادەم مېڭىسى	emoraji
emik	كېكىردەك، گال	emoroit
emilmek	سۈمۈرۈلمەك	empermeabl
emin	ئىشەنچلىك؛ بىخەتەر، خەتەرسىز	emperyalist
emir	ئەمىر، بۇيرۇق؛ پەرمان، ئەمىر-پەرمان؛ بۇيرۇق (جۈملە تۈرلىرىنىڭ ئىچىدىكى)؛	emperyalizm
emir	ئىسلامىي دۆلەتلەردىكى ئەمىر، شاھزادە، خانزادە، تېكىن، چىنۋاڭ (پادىشاھ ياكى بەگ جەمەتى ئىچىدىكى ۋاڭ ئۇنۋانىنى ئالغانلار)؛	empoze
emirber	خەۋەرچى، بۇيرۇق يەتكۈزگۈچى	empresyonist
emircik	كۆكتارغاق، بېلىقچى	empresyonizm
emirlik	ئەمىرلىك ھوقۇق، ئەمىرلىك ۋەزىپىسى، ئەمىرلىك؛ پادىشاھلىق دۆلەت، خانلىق دۆلەت؛ ئالەم؛ پادىشاھلىق	emprezaryo
emirname	يېزىق شەكلىدىكى ئەمىر-پەرمان	emprime
emisyon	ئېتىش (ئوق)؛ قويۇپ بېرىش (راكېتا)؛ چىقىرىش، ئۆلۈش	emraz
		emretmek
		emreylemek
		emrihak

emrivaki	بولغۇلۇق بولۇش، يۈز بېرىدىغان ئىش ئاخىرى يۈز بېرىش	endaze	شكالا، ماستىتاب، ئۆلچەم، گەز، ئەندازە (ئۇزۇنلۇق بىرلىكى، تەخمىنەن 65 سانتىمېتىر)؛ ئۆلچەمەك
emsal	تەڭتۇش، تەڭداش؛ ئۆلگە، ئۆرتەك؛ كۆپىنچە ئىسپات	endazelemek	ئۆلچەمەس، قانۇنىيەتسىز
emsalsiz	دۇنيادا بىر، ئالەمدە بىر، تەڭداشسىز	endazesiz	ئىندېكس، ئاچقۇچ، مۇندەرىجە، كاتالوگ؛ سترېلكا (نۇر دىسكىغا فىلىم ئويۇشتا ئىشلەيدىغان)؛ بىگىز قول، كۆرسەتكۈچ بارماق؛ دەرىجە كۆرسەتكۈچ
emsalsizlik	تەڭداشسىزلىق	endeks	ئاز سانلىق، ناھايىتى ئاز يۈز بېرىدىغان
em sem	دورا	ender	بۆلمە، ھۇجرا، ئۆي، ئارقا ئوردا (ئوردىدىكى خانىش مەلىكىلەر تۇرىدىغان ئۆي)؛
emtia	تاۋار؛ مال	enderun	دۆلەت ئەمەلدارلىرىنى تەربىيەلەش مەكتىپىدە تەربىيەلەنگەن ئادەم
emtia-para	سودا، سودا-سېتىق	enderunlu	دېتېكتور، ئىندىكاتور، كۆرسەتكۈچ
emülasyon	تەقلىد قىلىش، تەقلىد	endikatör	ئەندىشە، تەمتىرەش، ھودۇقۇش، ئويلىنىش، پىكىر قىلىش
emülsiyon	ئېمولسىيىلىك سۇيۇقلۇق، ئېمولسىيە، سۈتسىمان يىلىم	endişe	ئەندىشەلەنمەك، ئەنسىرىمەك
ernval	مال-مۈلۈك، بايلىق	endişelenmek	ئەنسىرەتمەك
emzik	رېزىنكە ئېمىزگە؛ ئېمىزگە بوتۇلكىسى؛ ئىدىشنىڭ ئېغىزى	endişelendirmek	قاتتىق ئەندىشەلەنگەن، جىددىيلەشكەن، سارا-سىمىگە چۈشكەن
emzikli	ئېغىزى بار؛ بالىسىنى ئەمدۈرىدىغان؛ سۈت ئېمىدىغان	endişeli	ئەندىشەلەنمىگەن، جىددىيلەشمىگەن، ئەنسىر-سىمىگەن
emziksiz	ئېغىزى يوق، ئېغىزسىز	endişesiz	ئەنسىرىمەسلىك، غەم-ئەندىشە قىلماسلىق
emzirilmek	ئەمدۈرۈلمەك	endişesizlik	شەخسىيەتچى
emziriş	ئەمگۈرۈش، ئەمدۈرۈش	endividüalist	شەخسىيەتچىلىك، ئىندىۋىدۇئالىزم
emzirmek	ئېمىتمەك	endividüalizm	شەخسنىڭ، شەخسكە تەۋە
emzirtmek	ئەمدۈرمەك	endividüel	ئېندودېرما قەۋىتى، ئىچكى تېرە قەۋىتى
en	كەڭلىك، ئەن	endoderm	ئۆز جەمەتىدىن نىكاھلىنىش تۈزۈمى، جەمەت
en	تامغا، مۆھۈر؛ بەلگە، ئەن؛ تاۋار ماركىسى، ماركا	endogami	ئىچكى نىكاھلىنىش تۈزۈمى
en	ئەڭ، بەك، ئىنتايىن	endokrin	ئىچكى ئاجراتما بېزى
enayi	ئەخمەق، دۆت، كالۋا، ئەقىلسىز، يارامسىز، بولۇمسىز، پەمسىز؛ شەخسىيەتچى	endokrinoloji	ئېندوكرىنولوگىيە؛ گورمونولوگىيە
enayice	ئەخمەقلىق بىلەن، دۆتلۈك بىلەن، ئەقىلسىزلەرچە	Endonezya	ھىندونېزىيە
enayilik	ئەخمەقلىق، دۆتلۈك، كالۋالىق، يارامسىزلىق، بولۇمسىزلىق	endonezyalı	ھىندونېزىيەلىك
en beri	يۇلتۇزغا يېقىن نۇقتا	endotermik	ئىسسىقلىق سۈمۈرۈشچان، ئىسسىقلىق سۈمۈر-ئىدىغان
enbiya	پەيغەمبەر؛ ئالدىن ئېيتىپ بەرگۈچى؛ كارامەت قىلغۇچى؛ ئالدىن بىلەر كىشى	endüktör	ئىندۇكتور
encam	ئۈچ، ئاخىرقى ئۈچ، تېرىمىنال، ئاخىرى، قۇيرۇقى	endüksiyon	ئىندۇكسىيە ئۇسۇلى
encik, encek	كۈچۈك، ئاسلان (ئىتنىڭ ياكى مۈشۈكنىڭ بالىسى)؛	endüstri	كەسپ؛ سانائەت؛ ئىگىلىك؛ ساھە
encümen	كومىتېت؛ ھەيئەت؛ كومىسسسىيە	endüstrici	سانائەتچى؛ زاۋۇت خوجايىنى
endaht	ئوق ئېتىش، ئوت ئېچىش	endüstrileşmek	سانائەتلەشمەك
endam	فىگۇرا؛ تۇرق، قامەت؛ بەدەن، بوي		
endamlı	راۋۇرۇس، بېجىرىم، قامەتلىك		

endüstrileştirme	سانائەتلەشتۈرمەك	ئىنسان، قىيىنچىلىقتا قويدىغان
endüstriyalizm	ئىندۇستىرىيالىزم، سانائەت يولى	توسقۇن بولۇش، توسالغۇ بولۇش، كاشلا بولۇش، engelleyiş
endüstriyel	سانائەتنىڭ، سانائەتكە مۇناسىۋەتلىك	پۇتلىكاشاڭ بولۇش
enek	پىچىۋىتىلگەن، ئاхта قىلىنغان (ھايۋان)؛	توسالغۇلۇق، توسالغۇغا ئۇچرىغان
enek	ئېگەك، چاغ؛ ئۇرۇق، دان	توسالغۇسىز، توساقسىز، كاشلىسىز، راۋان، ئاسان
enemek	پىچماق، ئاхта قىلماق	زەھەرلىك قارا يىلان
enenmek	پىچىۋىتىلمەك، ئاхта قىلىنماق	زەھەرلىك قارا يىلان ئائىلىسى
enerji	ئېنېرگىيە، كۈچ	كۆك خوخا تىكەن
enerjik	كۈچ-قۇۋۋەت ئۇرغۇپ تۇرغان، كۈچ قۇۋۋەت تولۇپ تاشقان	چىگرىسى يوق، كەڭرى، ئاخىرى يوق؛ خەلقئارا دېڭىز، engin
enez(e)	كۈچسىز، ئاجىز، ئامالسىز	تۆۋەن، پەس؛ ئەرزان، ئەرزان باھالىق
enezeleşmek	ئاجىز، ئامالسىز، كۈچسىز	كەنگەر؛ كاللا، باش
enfarktüs	توسۇلۇپ قېلىش، ئېتىلىپ قېلىش، تىقىلما	چەكسىز لەشمەك، كېڭەيمەك
enfeksiyon	يۇقۇش، يۇقۇلمىنىش	چەكسىزلىك، پايانسىزلىق
enfes	گۈزەل، كېلىشكەن، نەپىس، بەك ياخشى	دىنىي ھۆكۈم چىقىرىش ئورنى (ئوتتۇرا ئەسىر)
enfiye	ناس، ناسۋال؛ بۇرۇندىن سۇمۇرۇلىدىغان دورا	كاتولىك دىنى)؛
enflasyon	پۇل پاخاللىشىش؛ يۇقىرى باھا، قىممەت باھا؛ تەمىنلەش ئېھتىياجىدىن ئېشىپ كېتىش	تەسەۋۋۇر قىلغۇسىز، ئويلاپ باقمىغان
enflasyonist	پۇل پاخاللىقى نەزەرىيەسى تەرەپدارى	ئىت، مۇشۇك قاتارلىق ئېمىدىغان ھايۋانلارنىڭ بالىلىرى، enik
enflüanza	تارقىلىشچان زۇكام	كۈچۈكلەمەك، ئاسلانماق
enformasyon	مۇراجىئەت قىلىش، مەسلىھەت سوراڭ؛ مەلۇم قىلىش، دوكلات قىلىش	تولۇق، تامامەن، پۈتۈنلەي، ياخشىراق، خېلىلا
enfrakırmızı	ئىنفرا قىزىل نۇرنىڭ، كۆرۈنىدىغان يورۇقلۇق سېپىكتىرنىڭ قىزىل ئۇچىنىڭ سىرتىدىكى	ئېنى بويىچە، كەڭلىكى بويىچە
enfraruj	ئىنفرا قىزىل نۇر، ئىنفرا قىزىل نۇر رايونى، ئىنفرا قىزىل نۇر رادىئاتسىيىسى	ياۋا شاپتۇل دەرىخى
enfrakstrüktür	ئاستىنقى قۇرۇلما؛ ئۇل قۇرۇلما (قۇرۇلۇ-شلا، رىنىڭ)؛ يەر ئۈستى ئىنشا ئاتلىرى؛ ئۇل، ئاساس	يېزىنە (ئىچىسىنىڭ ياكى سىڭلىسىنىڭ يولدىشى)؛
enfüsi	سۇبېكتىپىچىل، بىر تەرەپلىمە	ئوكۇل سالماق، ئوكۇل قويماق
engebe	ئېگىز-پەس، ئوڭغۇل-دوڭغۇل يەر	ئوكۇل ئۇرغۇچى، ئوكۇل سالغۇچى
engebeli	ئېگىز-پەس، ئوڭغۇل-دوڭغۇل	شىپىرىسى
engebelik	ئېگىزلىك، ئويمانلىق، دوڭلۇك	ئوكۇل سانجىش
engebesiz	تۈپتۈز، تۈز	پارچە، تۇۋاق، ئۇششاق، تۇتام
engel	توسالغۇ، توسقۇن، قارشىلىق، قارشىلىق قىلغۇچى نەرسە	كەڭلىك گرادۇسى، كەڭلىك؛ پاراللېل
engelleme	توسقۇنلۇق قىلماق، توسماق؛ كاشلا قىلماق؛ پۇتلىكاشاڭ بولماق	كېڭەيمەك، كەڭرىمەك
engellenme	توسۇلماق، توسالغۇغا ئۇچرىماق، پۇتلىكاشاڭغا يولۇقماق	كېڭەيتمەك، كەڭلىكىنى ئاشۇرماق
engelleyici	توسىدىغان، توسالغۇ بولىدىغان؛ كاشلا بولىد-مەك	كەڭ، ئېنى كەڭ، ئېنى بار
		كەڭرىلەشمەك، ئېنى كېڭەيمەك
		كەڭلىك
		يۇلتۇزدىن يىراق نۇقتا
		پاتاڭ، گەجگە، مېڭە ئارقىسى؛ كاسسا، كاسسا قىسمى
		تۇتماق، تۇتۇۋالماق، قولغا چۈشۈرمەك
		تۇتۇلماق، قولغا چۈشۈرۈلمەك

enser	مىخ	entimem	ئېنتىمېم (بىر خىل بايان قىلىش ئۇسۇلى)؛
ensiz	ئەنسىز، ئېنى يوق، ئېنى كىچىك، تار	entipüften	قىلچىلىك مەنىسى يوق، ئىچى قۇيقۇرۇق، بىمەنە
ensizlik	تارلىق، ئەنسىزلىك، ئېنى كىچىكلىك	entomoloji	ھاشارات ئىلمى، ئىنتىمولوگىيە
enstalasyon	ئورۇنلاشتۇرۇش، قويۇش، قوراشتۇرۇش	entomolojist	ھاشارەتشنۇناس
enstantane	تېز سۈرەت تارتىش؛ تېز ئاتىلغان	entrika	ئاغدۇرۇش
enistittü	ئىلمىي جەمئىيەتلەر؛ تەتقىقات ئورنى	entrikacı	ئاغدۇرمىچى
enstrüman	چالغۇ، چالغۇ ئەسۋابلىرى؛ ۋاستە	entrikacılık	ئاغدۇرمىچىلىق
enstürmental	مۇزىكىلىق، چالغۇلۇق	entüsyon	بىۋاستە سېزىم، بىۋاستە كۆزىتىش
enstürmentalizm	ۋاستىپەرەسلىك	entüstünlük	ئەڭ يۇقىرى دەرىجە
ensülin	ئۇيقۇلۇق؛ ئاشقازان ئاستى بېزى؛ پانكرېئاس بېزى	enva	تۈر، خىل
entari	نەمچە (ئۇزۇن چاپان)؛	envanter	مال-مۈلۈك ھېسابات تالونى؛ ئېدىتلاش، ئېنىقلاش
entariplik	ئۇزۇن چاپان ئېتىشكە لايىق، ئۇزۇن چاپان	investisman	مەبلەغ، سەرمايە، كاپىتال
entbent	ئوڭايىسىزلىغان ھالدا، تارتىنغان ھالدا، قىسىنغان	enzim	فېرېمېنت، ئېنزىم
entegral	تولۇق، پۈتۈن، پۈتۈنلەي	eosen	ئېئوتسېن دەۋرى
entegrasyon	بىرلىشىش، قوشۇلۇش	EP	ئەمگە كىچىلەر پارتىيىسى؛ ئىقتىسادىي سىياسەت
entegre	قوشۇلغان، بىرلەشكەن	epe	يېنىك قىلىچ ماھارىتى؛ قىلىچ تۈرىدىكى تەنھەرىكەتلەر
entelekt	زېھنىي كۈچى، چۈشىنىش ئىقتىدارى	epey	ئەپەي، بىر قەدەر كۆپ، بىر قەدەر يوغان؛ ئىنتايىن
entelektüalizm	ئەقلىي قابىلىيەتچىلەر يولى		ناھايىتى، بەك
entelektüel	تەربىيەلەنگەن، ساۋاتلىق ئادەم؛ ئەقلىي كۈچ	epeyce	خېلىلا، بەك، ئىنتايىن
entelektüellik	ئاقىلانىلىك، ئەقىللىقلىق	epher	ئائورتا، غول تومۇر
entelekya	تولۇق ئەمەلگە ئېشىش	epidemi	تارقىلىشچان كېسەل
enteresan	مەنىلىك، قىزىقتۇرىدىغان، لەززەتلىك، مەزىزلىك	epidemik	تارقىلىشچان، تارقىلىشچان كېسەلگە مۇناسىۋەتلىك
enteresanlık	ھەۋەس، قىزىقىش	epidemioloji	ئېپىدېمىئولوگىيە، تارقىلىشچان كېسەللىك ئىلمى
enterese etmek	قىزىقتۇرماق، مەپتۇن قىلماق، جەلپ قىلماق	epiderm	ئېپىدېرما؛ ئۈستىنقى تېرە قەۋىتى
enterferans	كاشلا قىلىش، توسقۇنلۇق قىلىش، دەخلى قىلىش	epifit	يېپىشما ھالەتتە ياشايدىغان؛ يېپىشما
Enternasyonal	خەلقئارا ئىشچىلار بىرلەشمىسى	epigenez	تەدرىجىي يېتىلىش تەلىماتى
enternasyonal	خەلقئارالىق	epigrafi	ئېپىگرافىيە
enternasyonalci	ئىنتېرناتسىئونالىست	epik	ئېپىك؛ سەنئەت؛ تېخنىكا
enternasyonalist	ئىنتېرناتسىئونالىست	epik	شېئىرىي، شېئىرنىڭ، قەھرىمانلىق داستانلىرىغا مۇنا-سئەتلىك
enternasyonalizm	ئىنتېرناتسىئونالىزم	epikerem	ھەممىسىنى ئېلىپ مېڭىش
enterne	نازارەت قىلىش، نەزەرىيەنت قىلىش	Epikuroşçu	ئېپىكۇرىئانزىمچى
Enterpol	خەلقئارالىق ساقچى	epikuroşçuluk	ئېپىكۇرىئانزىم
entertip	رېتى تۈز بولغان تاۋلاش ماشىنىسى	Epikürücü	ئېپىكۇرىئانزىمنىڭ، ئېپىكۇرىئانزىمغا مۇناسىۋەتلىك؛
enterüptör	ئۈزگۈچ، ئاجراتقۇچ (ۋېكلىۇچاتېل)؛		راھەتپەرەسلىكنىڭ؛ ئېپىكۇرىئانزىمچى، راھەتپەرەس
		Epikürçülük	ئېپىكۇرىئانزىمچى، راھەتپەرەس
		epilog	خاتىمە، ئاخىرلاشتۇرۇش سۆزى

epiplon	ئۈچەيگە چاپلىشىپ تۇرىدىغان چاۋا ياغ	er dişilik	ئاتىلىق-ئانىلىقى بىر تۈپتە بولغان ئۆسۈملۈك ۋە ھايۋان
epistemoloji	بىلىش نەزەرىيىسى، ئېپىستېمولوگىيە	erek	مەقسەت، نىشان، مۇددىئا، غايە
epitel(yum)	ئۈستۈنكى تېرە، ئېپىتېلىيە	erek bilimi	مەقسەت نەزەرىيىسى، مەقسەتپەرەسلىك
epitmek	ئىجادىيەت، ئىجاد قىلماق، ياراتماق، ئەسەر يازماق	erekçilik	مەقسەت نەزەرىيىسى، مەقسەتپەرەسلىك، غا-يىچىلىك
epizot	ئاساسىي بولمىغان ۋەقەلىك، ئىككىنچى ئورۇندا تۇرىدىغان ۋەقەلىك (ھېكايىلەردىكى)؛	ereklik	ئاخىرلاشتۇرۇش، ئاياغ، ئاخىرى
epope	تارىخىي داستان، ئېپوس	ereksel	ئەڭ ئاخىرقى، ھەل قىلغۇچ خۇسۇسىيەتكە ئىگە
e-posta	ئېلېكترونلۇق پوچتا يوللانمىسى، ئېلخەت	erem	تىلەك؛ ئارزۇ؛ ئۈمىد؛ ئىستەك؛ قوللىماق، قۇۋۋەتلىمەك، قوشۇلماق
eprimək	يېرىلماق، دەز كەتمەك، بۇزۇلماق	eren	مۇرىت، مۇخلىس، ئېسىل ئەخلاقىي پەزىلەتلىك ئادەم
eprimək	دىمىقىدا گەپ قىلماق	Erendiz	يۇپىتېر
Er	ئېرىيى	erg	ئەرگ (ئىشنىڭ ھېسابلاش بىرلىكى)؛
er	ئەر، ئەر كىشى؛ ئەسكەر؛ قەھرىمان؛ يولدىشى، ئېرى؛ كەسپ	erg	ساپ قۇملۇق (سەھرايى كەبىر چۆلىدىكى)؛
er	ئەھلى، تەجرىبىلىك، ئىلىم ئەھلى؛ ئىگىلىگۈچى، باشقۇرغۇچى	erganun	ئورگان
er	ئەتىگەن، سەھەر، تولىمۇ ئەتىگەن، بەك بالدۇر	ergen	بویتاق، توي قىلمىغان
eradikasyon	تۈپتىن يوقاتماق، تۈپ يىلتىزىدىن يوقاتماق	ergene	كان، قىيالىق، تاغ يانباغرى
erat	ئەسكەر	ergenleşmek	پىشىپ يېتىلمەك، قورامغا يەتمەك
erbain	قىشنىڭ ئىككىنچى ئېيى، قىش ئوتتۇرىسى؛ قەمەربە	ergenlik	ياشلىق دەۋرى، بالاغەتكە يەتكەن مەزگىل
erbaپ	ئەرباب، ماھىر، ئۇستا	ergi	مۇكاپاتقا ئېرىشىش، ياخشى باھا، غەلبە قىلىش
erbaş	ياساۋۇل	ergime	ئېرىش
erbaşlık	ياساۋۇللۇق	ergimek	ئېرىمەك
er bezi	ئەركەكلىك بېزى	ergimiş	ئېرىگەن، ئېرىپ بولغان
erbezüstü	قوشۇمچە بەز	ergin	قورامغا يەتكەن، پىشىپ يېتىلگەن
erbin	ئوكسىدلانغان ئېرىيى، ئېرىيى ئوكسىدى	erginlemek	ۋاقىتلىق بىلىشكە تېگىشلىك بىلىملەرنى ئۆگەتمەك، جىددى بىلىش كېرەك بولغان بىلىمنى ئۆگىتىش
erbiyum	ئېرىيى	erginlenmek	ئۆزلەشتۈرمەك، ئۆگىنىۋالماق، چۈشىنىۋالماق
Erboğa	كېنتا ئۇرۇسى	erginleşmek	پىشىپ يېتىلمەك، قورامغا يەتمەك
ercik	ئاتىلىق	erginlik	ياشلىق دەۋرى، بالاغەتكە يەتكەن مەزگىل
erdem	گۈزەل ئەخلاق، ئېسىل پەزىلەت	ergitmek	ئېرىتمەك
erdemli	ئەخلاقلىق، پەزىلەتلىك	ergonomi	ئادەم بەدىنى قۇرۇلۇشى ئىلمى
erdemlik	ئاقكۆڭۈللۈك، گۈزەل ئەخلاق-پەزىلەت	ergosterol	ئېرگوستېرول
erdemlilik	ياخشى نىيەتلىك بولۇش، گۈزەل ئەخلاق-پەزىلەتلىك بولۇش	erguvan	غەربىي ئاسىيا سېرىس دەرىخى
erdemsiz	ئەخلاقسىز، پەزىلەتسىز	erguvani	سۆسۈن، بىنەپشە، سۆسۈن رەڭ، بىنەپشە رەڭ؛ قىزغۇچ بىنەپشە رەڭ
erdemsizlik	ئەخلاقسىزلىق، پەزىلەتسىزلىك	erigen	ئاسان ئېرىيدىغان، ئاسان پارچىلىنىدىغان، ئېر-شىچان، پارچىلىنىشچان
erden	يۈزى ئېچىلمىغان، ئېچىلمىغان؛ پۈتۈن، تولۇق	erik	ئۆرۈك
erdenlik	قىزلىق، يۈزى ئېچىلمىغان قىز	eriklik	ئۆرۈكلۈك
erdirmek	يەتكۈزۈمەك؛ پىشۇرماق؛ ئاچماق		
er dişi	پولىگامىيە، ئاتىلىق-ئانىلىقى بىر تۈپتە بولۇش ھا-دەسىسى		

eril	مۇسبەت، ئەر جىنسىلىق	eritilmek	ئېرىتىلمەك، پارچىلىۋېتىلمەك
erillik	مۇسبەتلىك، ئەرلىك	eritiş	ئېرىتىش
erim	پائالىيەت ئارتىلغى، ئېتىلىش مۇساپىسى	eritme	ئېرىتىش؛ ئېرىگەن، پارچىلانغان
erim	خۇشخەۋەر، خۇشاللىقلىق ئىش	eritmek	ئېرىتمەك
erime	ئېرىش؛ ئاجىزلاش؛ يوقىلىش؛ خىجىل بولۇش؛ كۆ-نىراش؛ زەئىپلىشىش	eritrosit	قىزىل قان ھۆججە يىرىسى
erimek	ئېرىمەك؛ ئاجىزلىماق؛ يوقالماق؛ خىجىل بولماق؛ كۆنىرىماق؛ زەئىپلەشمەك	erivan	يېرىۋان (ئەرمىنىيەدىكى)؛
erim erim	تولۇق، پۈتۈنلەي، ئىمكانقەدەر، ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە، يېتەرلىك	eriyebilirlik	ئېرىشچانلىق، پارچىلىنىشچانلىق
erimez	ئېرىمەس، ئېرىمەيدىغان، پارچىلانمايدىغان	eriyik	ئېرىتمە
erimli	ھېسداشلىق قىلغان، كۆڭۈل بۆلگەن، كۆيۈنگەن، ئاتىندارچىلىق قىلغان	eriyiş	ئېرىش
erin	بويىغا يەتكەن، بالاغەتكە يەتكەن	erkiş	قابىلىيەت، ئىقتىدار؛ تەسىر، ئۈنۈم؛ ھوقۇق
erincek	ئېرىنچەك، ھورۇن	erk	يۇقىرى تەبىقە كىشىلىرى
eriniç	خاتىرجەملىك، تىنچلىق، جىمجىتلىق، ئازادە، ھوزۇر	erkan	باش شتاب
eriniçli	تىنچ، جىمجىت، ئازادە، خاتىرجەم	erkanıharp	ئارخېئولوگىيە
eriniçsiz	راھەتسىزلىككە، ھوزۇرسىز	erkanıbilim	ھۆكۈمەتسىزلىك، ئانارخىزم
eriniçsizlik	قانائەتلىكسىزلىك، رازى بولماسلىق	erkbozan	قابىلىيەت، قابىل، ئېنىرگىيە
eriniçsizlik	ھورۇن، بىكار تەلەپ، ئاق نانچى	erke	تاكا (ئۆچكىنىڭ ئەركىكى)؛
eriniçsizlik	ياشلىق دەۋرى، بالاغەتكە يەتكەن مەزگىل	erkeç	تېۋىلغا ئۇرۇق دەشى ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈكلەر
eriniçsizlik	ھورۇنلۇق قىلماق	erkeçimsi	ئەرلىكى بار، ئەرلىك غۇرۇرى بار
eriniçsizlik	ئېرىش دەرىجىسى	erkek	ئەر كەك ھايۋان؛ ئەر، يىگىت، ئەزىمەت، ئوغۇل بالا؛ ئېرى، يول دەشى؛ قىستۇرما شەكىللىك بۆلەكچە؛ ئەرلەرنىڭ؛ باتۇر؛ قاتتىق، ئاسان ئېگىلمەيدىغان؛ كۆپۈنگۈ شەكىللىك
eriniçsizlik	مۇنازىرلىشىش ئۇسۇلى؛ مۇنازىرىلىك	erkekçe	ئەر كەكلەرچە، ئوغۇل بالىچە؛ باتۇرلارچە، قەھرىما-نلارچە
eriniçsizlik	ئېرىشىش، ئىگە بولۇش، يېتىش	erkekçil	ئەرلەرنى ئۆزىگە جەلپ قىلىدىغان
eriniçsizlik	ئېرىشىلمەك	erkeklenmek	ئەرلەرنىڭ قىياپىتىگە كىرىۋالماق
eriniçsizlik	ئىگە بولۇش، ئېرىشىش، ئالاقە، ئالاقىلىشىش، يېتىش	erkekleşmek	قورامغا يەتمەك، ئەر بولماق؛ ئاياللارنىڭ سۆز-ھەرىكىتى ئەرلەرنىڭكىگە ئوخشاپ قالماق
eriniçsizlik	خاتىرە، خاتىرىلەش	erkekli	ئەر كىشىلىك، ئەر كىشى بار
eriniçsizlik	بالاغەتكە يەتكەن، قورامغا يەتكەن	erkeklik	ئەر كەكلىك، مەردلىك، ئوغۇل بالىدارچىلىق
eriniçsizlik	بالاغەتكە يېتىش	erkek organ	ئائىلىق
eriniçsizlik	ئېرىشىمەك، يېتىپ بارماق	erkekşi	ئەر كەكلىكى بار، ئەرلەرنىڭ ئۇسۇلى بويىچە
eriniçsizlik	رىكورت ياراتقان تەنھەرىكەتچى، رىكورت ياراتقۇچى	erkekşisiz	ئەر كەكسىز، ئەرسىز، ئەر كىشى بولمىغان
eriniçsizlik	ئۆگرە	erken	بالدۇر؛ بالدۇرراق (بەلگىلەنگەن ۋاقىتتىن)؛ مۇمكىنقەدەر بۇرۇنراق
eriniçsizlik	دېڭىز چۆپى	erkence	بالدۇر، بۇرۇن؛ بىر ئاز بۇرۇن
eriniçsizlik	قىزىل داغ	erkenci	بالدۇر ھەرىكەت قىلىدىغان، بالدۇر ئورنىدىن تۇرىدىغان، بالدۇر كەلگەن
eriniçsizlik	ئېرىتىش كۈچى	erkenden	بەك بۇرۇنلا، ناھايىتى بۇرۇنلا، سەھەردىلا، بۇرۇنلا
eriniçsizlik	ئېرىتىش كۈچىگە ئىگە، ئېرىتىش ئىقتىدارىغا ئىگە؛ ئېرىتىش كۈچى	erkete	قاراش، سەپسىلىش، كۆزدىن كەچۈرۈش، كۆرۈپ

erketeci	چىقىش قاراۋۇل، پوست، قاراۋۇل ئورنى	eros	شەھۋانېي نەپس، جىنسىي تەلەپ
erketecilik	قاراۋۇللۇق، كۆزەتچىلىك	erosal	شەھۋانېي، ئىشقىي؛ مۇھەببەتكە مۇناسىۋەتلىك
erkin	ئەركىن، ئىختىيارىي، توسالغۇسىز	erosçu	شەھۋانېي؛ شەھۋانېي مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان (ئەدەبىي ئەسەرلەر)؛
erkinci	لىبېرال؛ لىبېرالىست، ئىنتىزامسىز ئادەم؛ تەرتىپسىز ئادەم	erosçuluk	شەھۋەتپەرەس، شەھۋەتكە بېرىلگەن
erkinlik	لىبېرالىزم	erotik	مۇھەببەتلىك، مۇھەببەت مەزمۇنىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان
erkinlikçi	لىبېرالىست، ئىنتىزامسىز ئادەم؛ تەرتىپسىز ئادەم	erotizm	شەھۋانېيلىق، بۇزۇقچىلىق، جىنسىي قىلمىش
erkinlikçilik	لىبېرالىزم	erozyon	چىرىتىش؛ خورىتىش، ئۇپرىتىش، يېيىش
erkkapan	تەختنى تارتىۋالغۇچى	erselik	ئاتىلىق ۋە ئانىلىق بىرلىكتە مەۋجۇت بولغان ئۆ-سۈملۈك
erkkapmak	تەختنى تارتىۋالماق، ھاكىمىيەتنى تارتىۋالماق	erseliklik	ئاتىلىق ۋە ئانىلىق بىللە مەۋجۇت بولۇش ھادىسىسى
erkli	ھوقۇقلۇق، ئەركىنلىككە ئىگە، ئەركىنلىكى بار	ersemek	جورا ئىزدىمەك، جۈپ ئىزدىمەك (قىزلارنىڭ)؛
erklilik	ھوقۇقى بار بولۇش، ئەركىنلىككە ئىگە بولۇش، ئەركىنلىكى بار بولۇش	ersi	ئەرلەرچە، ئەرلەرگە خاس غۇرۇرى بار
erkmen	ئەركىن، ئەركىنلىكى بار؛ قابىلىيەتلىك، قولىدىن ئىش كېلىدىغان	ersiz	ئەرسىز، ئېرى يوق، تۇل
erksiz	ئەركىنلىكسىز، قابىلىيەتسىز، قولىدىن ئىش كەلمەيدىغان	ersizlik	ئەرسىزلىك، ئېرى بولماسلىق، بويتاقلىق، تۇللۇق (ئاياللارنىڭ)؛
erksizlik	ھۆكۈمەتسىزلىك، ھاكىمىيەتسىزلىك، ھاكىمىيەتنى باشقۇرىدىغان ئادەم بولماسلىق ۋەزىيىتى؛ ھوقۇقسىزلىق، ھۆكۈمەتسىزلىك	er suyu	مەنى، سېرما
erlik	ئەرلىك، ئاتىلىق؛ باتۇرلۇق، مەردلىك، جەسۇرلۇق	erte	ئەرتە، ئۆلىنىپلا، ئارقىدىنلا
ermek	يەتمەك؛ يېتىپ بارماق؛ پىشماق (مېۋە-چىۋە ياكى باشقا ئۆسۈملۈكلەرنىڭ)؛ پىشىپ يېتىلمەك، قورامغا يەتمەك، يېڭىت بولماق؛ سېھرىي كۈچ بىلەن ياكى ئۆزلۈكىدىن بولۇپ قالماق	ertelemek	كېچىكتۈرمەك، كەينىگە سۈرمەك، ئارقىغا تارتماق
Ermeni	ئەرمىنىيەلىك؛ ئەرمىنىيەنىڭ	erteleniş	كېچىكتۈرۈلۈش، كەينىگە سۈرۈلۈش
Ermenice	ئەرمەنچە، ئەرمەن تىلى	ertelenmek	كېچىكتۈرۈلمەك، كەينىگە سۈرۈلمەك، ئارقىغا تارتىلماق
Ermenistan	ئەرمىنىيە، ئەرمەنىستان	erteleyiş	كېچىكتۈرۈش، ئارقىغا تارتىش
ermin	ئاق ئاغمىخان	ertesisi	ئۆلىنىپلا كەلگەن، ئارقىدىنلا كەلگەن، كېيىنكى، ئەرتىسى
ermiş	ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتىغان، ئەۋلىيا، ۋەلى	ertik	كەسپ، ئىش، خىزمەت
ermişlik	ئەۋلىيالىق، ۋەلىلىك	ervah	ئەرۋاھ، روھ
eroïn	خىروئىن	erzak	غەملەنمە، زاپاس، ئېھتىيات ئۈچۈن ساقلاپ قويۇلغان بۇيۇملار
eroïnçi	خىروئىنچى	erzatz	ۋەكىللىك قىلىش، ۋەكىللىك قىلغۇچى
eroïnçilik	خىروئىنچىلىق	Erzincan	ئەرزىنجان (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛
eroïnman	خىروئىنغا خۇمار بولۇپ قالغان؛ خىروئىنغا خۇمار بولۇپ قالغۇچى	Erzurum	ئەرزۇرۇم (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛
eroïnmanlık	خىروئىنغا خۇمارى	es	مۇزىكىدىكى ياكى نوتىدىكى تىنىش (نەپەس ئېلىش) بەلگىسى
Eros	ئەروس (مۇھەببەت ئىلاھى)؛	esami	ئىسىم، نام
		esans	ئەتىر، خۇشپۇراق ماي، مۇئەتتەر ماي
		esaret	قۇللۇق ئورۇن، قۇللۇق سالاھىيەت

esaretçi	باشقىلارنى قۇل قىلغۇچى	esindirmek	ئىلھاملاندۇرماق، مەدەت بەرمەك، روھلاندۇرماق، جانلاندۇرماق
esas	ئۇل، ئاساسىي، غول، ھەقىقىي ئەھۋال، ھەقىقىيلىق؛ ئاساسىي، ئاساسلىق، غوللۇق	esinlemek	ئىلھاملاندۇرماق، مەدەت بەرمەك، روھلاندۇرماق، جانلاندۇرماق
esasen	ئاساسىي جەھەتتىن، ئاساسەن	esinlenmek	ئىلھاملانماق، مەدەتلەنمەك، جانلانماق، روھلا-نماق
esasi	ئاساسىي، ئاساسلىق بولغان، غوللۇق بولغان	esinmek	ئىلھام ئالماق، ئىلھاملانماق، مەدەتلەنمەك، جانلانماق، روھلانماق
esaslandırmaq	ئۇلغا ئىگە قىلماق، غوللاندۇرماق	esinti	سەلەكن شامال؛ مەيىن شامال
esaslanmaq	ئۇلانماق، غوللانماق، ئاساسلانماق، ئاساسقا ئىگە بولماق؛ مۇستەھكەملەنمەك، كۈچلەنمەك، مۇقىملىشىش	esintili	سەلەكن شاماللىق، مەيىن شاماللىق
esashi	ئاساسىي، مۇھىم؛ ھەقىقىي، دۇرۇس، ئەمەلىي؛ مۇقىم، ئىشەنچلىك	esintisiz	شامالسىز، تىپتىنچ
esassız	مۇقىمسىز، ئاساسى يوق، ئاساسسىز؛ يالغان، ھەقىقىي ئەمەس	esir	ئەسىر، قۇل؛ مەلۇم نەرسە ياكى ئىشقا كىرىشىپلا كېتىش، مەپتۇن بولۇپ قېلىش
esassızlık	ئاساسسىزلىق، چىدامسىزلىق، پۇختا بولماسلىق؛ ئاساسى بولماسلىق، يالغانچىلىق، ساختىلىق	esir	ئېتىل ئېفىر
esatir	رىۋايەت، ئەپسانە؛ چۆچەك (توپلىمى)؛ سەۋەب، ئاساس، ھەق، ۋەج، يول؛ باھانە	esir	مىكرو زەررىچە؛ ئاسمان، كۆك
esbap	ئېچىنىش، ئىچ ئاغرىتىش؛ ئەپسۇسلىنىش؛ خىجالە-تېچىلىك، خىجىل بولۇش	esirci	قۇل سودىگىرى
esef	ئەپسۇسلانغان ھالدا، ئاران دېگەندە، زورمۇ-زور، نائىلاج، ئۆزى خالىمايلا	esircilik	ئەسىرچىلىك، قۇل سودىگەرچىلىكى
esefle	ئەپسۇسلانماق، ئېچىنماق	esirgeme	قوغداش؛ قەدىرلەش؛ كۆزى قىياماسلىق؛ چەتلەپ تۇرۇش، ئۆزىنى چەتكە ئېلىش
eseflenmek	نەسەھەت قىلماق، قايىل قىلماق، بويىسۇندۇرماق	esirgemek	قوغدىماق؛ قەدىرلىمەك، ئاسىرماق؛ كۆزى قىياماسلىق؛ ئۆزىنى چەتكە ئالماق
eselemek	لوكىكا، مەنتىقىشۇناسلىق	esirgemez	ئۆزىنى ئۇنتۇغان، ئۆزىنى قۇربان قىلىش روھىغا ئىگە ئومۇمى دەپ ئۆزىنى ئۇنتۇش؛ ئومۇمىنىڭ ئىشىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىش
eseme	ئامان-ئېسەن، تىنچ-ئامان	esirgemezlik	قوغدىماق؛ قەدىرلىمەك؛ چەتكە قېقىلماق
esen	تىنچلىق سورىماق، سالاملاشماق؛ خوشلاشماق	esirgenmek	قوغدايدىغان، ھىمايە قىلىدىغان، قەدىرلەيدىغان؛ قوغدىغۇچى، ئاسىرغۇچى، ھىمايە قىلغۇچى، قەدىرلىگۈچى
esenlemek	ئۆز ئارا ئامان-ئېسەنلىك، تىنچ-ئامانلىق سوراشماق؛ ئۆز ئارا خوشلىشىش	esirgeyici	قوغداش؛ قەدىرلەش؛ كۆزى قىياماسلىق؛ چەتلەپ تۇرۇش، ئۆزىنى چەتكە ئېلىش
esenleşmek	سالامەتلىك، ئامان-ئېسەنلىك، تىنچلىق	esirgeyiş	ئەسىرلىك سالاھىيىتى، قۇللۇق سالاھىيىتى؛ قۇللۇق تۈزۈم، قۇللارنىڭ ئونى
esenlik	ئەسەر، مەھسۇلات، مەھسۇل، ئىجادىيەت؛ ئىز؛ ئاسارە-ئەنقە؛ ئالامەت، بەلگە	esirlik	ئەس-ھۇشىنى يوقىتىپ قويماق؛ ئېسىدىن ئادا-شماق؛ غەزەبلەنمەك
eser	مىكرو مىقدارلىق ئېلېمېنتلار	esirlik	چىقىش (شامال، بوران قاتارلىقلارنىڭ)؛ ئېسكاتولوگىيە
eser elementler	چوڭ بەتلىك كىتاب قەغىزى	esirmek	قەدىمقى، كونا، قەدىمكى كىشىلەر، قەدىمكىلەر؛ كونىراپ قالغان، ۋاقتى ئۆتكەن؛ بۇرۇنقى، ئىلگىرىكى؛ مۇددىتى ئۆتۈپ كەتكەن، ئۈنۈملۈك دەۋرى ئاخىرلاشقان؛ پېشقەدەم، تەجرىبىلىك ئازراق كونىرىغان، بەك يېڭى ئەمەس
esericedit	يېتىشتۈرمەك، يېتىلدۈرمەك، تەربىيىلەمەك، ئۆستۈ-رمەك	esiş	
esermek	ياي، ھەسسە؛ زايوم بېلىتى، پىرسەنتلىك زايوم، پاي چىكى	eskatologya	
esham	ئۈزۈلمە، ئۈزۈلمە قاتلام	eski	
esik	تۇيۇقسىز چىققان شامال	esim	
esim	ئىلھام، تۇيغۇ، ھېسسىيات؛ تاڭ شامىلى	esin	
esin		eskice	

eskici	كونا ماللار ماگىزىنى؛ كونا بۇيۇملارنى يىغىۋالغۇچى؛ ئاياغ ياماقچىسى	esmerimsi	قوڭۇر رەڭ؛ قوڭۇر مايل، قارىغا مايىل، قوڭۇر رەڭ؛ قوڭۇر رەڭلىك
eskicilik	كونا بۇيۇملار تىجارىتى؛ ياماقچىلىق	esmer küf	مۇكۇر زەمبىرۇغى
Eski Çağ	ئىلگىرىكى دەۋر	esmer küfler	مۇكۇر زەمبىرۇغى ئائىلىسى
eskiden	ئىلگىرى، بۇرۇن، ئۆتمۈشتە، ئاۋۋالدا، زامانلارنىڭ زامانىسىدا	esmerleşmek	قارامتۇللاشماق، قاراڭغۇلاشماق، تۇتۇقلاشماق، غۇۋالاشماق، خىرەلەشمەك
Eski Dünya	كونا چوڭ قۇرۇقلۇق (ئاسىيا، ياۋروپا، ئافرىقا)؛	esmerleştirmek	قارامتۇللاشتۇرماق، قاراڭغۇلاشتۇرماق، تۇتۇقلاشتۇرماق، غۇۋالاشتۇرماق، خىرەلەشتۈرمەك
eskileralayımçı	ئەسكى-تۈسكىلەرنى يىغىۋالغۇچى	esmerlik	قوڭۇر رەڭ؛ قوڭۇر رەڭلىك
eskileşmek	كونىرماق، ۋاقتى ئۆتمەك؛ قېرىماق، پېشقەدەم بولماق	esmer su yosunları	قوڭۇر رەڭلىك يۇسۇن ئائىلىسى
eskilik	كونىلىق؛ ياشانغانلىق، قېرىلىق؛ ۋاقتى ئۆتۈش؛ قەد-ئىمىلىق؛ قەدىمقى ئاسارە-ئەتىقىلەر	esna	مەلۇم ۋاقىت، ۋاقىت
eskimek	كونىرماق، ۋاقتى ئۆتمەك؛ قېرىماق	esnaf	ھۈنەرۋەن، كاسىپ، ئۇستا؛ كىچىك تىجارەتچى؛ ئەخلاقسىز ئايال، بۇزۇق ئايال، بۇزۇق؛ قانۇنسىز تىجارەت بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئادەم
eskimo	ئېسكىموسلار	esnaflık	ھۈنەرۋەنچىلىك، كاسىپلىق؛ كىچىك تىجارەت
Eskimoca	ئېسكىموس تىلى	esnek	ئېلاستىكىلىققا ئىگە، ئېلاستىكىلىق خۇسۇسىيەتكە ئىگە، ئەۋرىشىم
Eskişehir	ئەسكى شەھەر (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛	esnekleşmek	ئېلاستىكىلىققا ئىگە بولماق، ئېلاستىكىلىق خۇسۇسىيەتكە ئىگە بولماق، ئەۋرىشىملەشمەك
eskişehir taşı	دېڭىز كۆپۈك تېشى	esnekleştirmek	ئېلاستىكىلىققا ئىگە قىلماق، ئېلاستىكىلىق خۇسۇسىيەتكە ئىگە قىلماق، ئەۋرىشىملەشتۈرمەك
eskitimək	كونىرتىلماق	esneklik	ئېلاستىكىلىق، ئەۋرىشىملىك
eskitmək	كونىراتماق، ۋاقتىنى ئۆتكۈزۈمەك	esnemek	ئەسنەمەك؛ ئېگىلمەك؛ كېڭەيمەك، چوڭايماق
eskiyiş	كونىراش	esnetmek	ئەسنەتمەك؛ ئەگمەك؛ كېڭەيتمەك، چوڭايتماق؛ كۆڭلىگە تەگكۈزمەك، زېرىكتۈرمەك
eskiz	دەسلەپكى چېرتىۋېز، لايىھە؛ تېزىس؛ كونسىپىك	esneyiş	ئەسنەش، ئېگىلىش، كېڭىيىش، چوڭىيىش
eskort	مۇھاپىزەت قىلىپ ئاپىرىپ قويۇش ئەترىتى	espas	كۇبىك، ئىسپاتسا، قۇر ئارىلىقىدىكى ئاق يەر (كىتابنىڭ)؛
eskrim	قىلىچۋازلىق، نەيزىۋازلىق	espaslı	قوغۇشۇن قىستۇرمىلىق (بەت ئارىسىغا قوغۇشۇن قىستۇرۇلغان)؛
eskrimci	قىلىچۋاز، نەيزىۋاز	Esperanto	دۇنيا تىلى
eslaf	پېشقەدەم، ئەجداد، قەدىمكىلەر، ئاتا-بوۋىلار؛ سابىق، ئالدىنقى، ئىلگىرىكى، بۇرۇنقى	espero	قارلىغاچسىمان لاجىن
eslek	ھۆرمەت بىلەن باش ئېگىپ تۇرغان، پەرمانبەردار بولغان، بويسۇنغان، ئەمەل قىلغان	espressivo	چىراي ئىپادىسى مول، چىراي ئۆزگەرتىشكە ماھىر
eslemek	ئاڭلىماق، ئىشەنمەك، ئىشىنىپ كەتمەك، گەپ ئاڭلىماق؛ گەپكە كىرمەك؛ بويسۇنماق، ئىتائەت قىلماق	espri	يۇمۇر، يۇمۇرلۇق گەپ-سۆزلەر، لەتىپە
esma	ئىسىم، نام، ئات	esrar	سىر، چۈشىنىش تەس بولغان ئىش
esme	چىقىش (شامال، بوران قاتارلىقلارنىڭ)؛	esrar	نەشە، بەڭ
esmek	چىقماق، سوقماق، ئۇرماق (شامال ياكى بوران)؛ تۇيۇقسىزلا ئويلاپ قالماق، بىردىنلا يادىغا كېلىپ قالماق؛ تۇيۇقسىزلا پەيدا بولۇپ قالماق؛ پو ئاتماق	esrarıcı	نەشە چەككۈچى، نەشەكەش؛ نەشە ئېلىپ ساتقۇچى
esmer	تېرىسى قارا، قارىماتاق	esrarengiz	ئەسرا ئەنگىز، سىرلىق
esmer amber	ئەنپەر، مۇشك	esrarengizlik	سىر، چۈشىنىش تەس بولغان ئىش
esmerce	بۇغداي ئۆڭ، قارىغا مايىل، قوڭۇر رەڭ؛ قوڭۇر رەڭلىك		

esrarkeş	نەشكەش، بەگگى	eş adlı	ئاھاڭداش سۆز؛ مەنداش سۆز
esrarkeşlik	بەگگىلىك، نەشكەشلىك	eş anlam	ئوخشاش مەنە، يېقىن مەنە
esrarlı	سەرلىق، چۈشەنپ بولمايدىغان	eş anlamlı	ئوخشاش مەنىلىك، يېقىن مەنىلىك
esrarlı	تەركىبىدە نەشە بولغان	eş anlamlılık	مەنىسى ئوخشاش بولۇش، مەنىسى يېقىن بولۇش
esrik	مەست بولغان، مەست، ئەس-ھۇشنى يوقاتقان	eşantiuon	پاسون، فورما، شەكىل، مودېل؛ كۆرۈنۈش، قىياپەت؛ ئىپادە
esriklik	مەستلىك، ئەس-ھۇشنى يوقىتىش	eşarp	شارپا، رومال؛ باش ياغلىق
esrimək	ساراڭ بولماق، ئالچىپ قالماق، سەۋدایى بولماق	eşas	ياغاچ ئاياغ ئويۇنى، ياغاچ ئاياغ
esritmek	مەست قىلماق، سەۋدایى قىلماق، ئەقلىدىن ئا-داشتۇرماق	eş bacaklılar	ياغاچ ئاياغ ئويۇنى، ياغاچ ئاياغ
essah	ئېنىق، توغرا، دەل؛ ھەقىقەت، ھەقىقىي ئەھۋال، ئە-مەلىيەت	eş bası(nç)	تەڭ بېسىملىق سىزىق، ئىزوبار
estağfurullah	تەقدىرلەنگەن ياكى ماختالغان بىرىنىڭ رەھمەت ئېيتىش يۈزىدىن كىچىك كۆڭۈللۈك بىلەن ئېيتىدىغان سۆزى؛ لايىق ئەمەسمەن، تەكەللۈپ قىلماڭ	eş basınçlı	تەڭ بېسىملىق، بېسىمى ئوخشاش بولغان
estamp	ئويمان رەسىم	eş başkan	ئىككى باشلىق، بىر جۈپ باشلىق
estampaj	ئويمان رەسىم ئۇسۇلى؛ بېسىپ چىقىرىلغان نەقىش	eş biçim	ئوخشاش، ئوخشاش ئۇسۇل، ئوخشاش شەكىل
estek	باھانە تېپىپ ئىشنى كېچىكتۈرمەك، باھانە ئىزلىمەك؛ سەۋەب كۆرسەتمەك	eş biçimli	ئوخشاش ئۇسۇلغا ئىگە، شەكلى ئوخشاش
ester	ئېفىر؛ ئېتىل ئېفىر	eş biçimlilik	ئۇسۇل ئوخشاشلىقى، شەكىل ئوخشاشلىقى
esterleşme	ئېفىرلىشىش	eş cinsel	ئوخشاش جىنسلىق كىشى بىلەن مۇھەببەت-لىشىدىغان
estet	گۈزەلچى، ئېستېتىست	eş cinsellik	بەچچىۋازلىق، ئوخشاش جىنسلىق كىشى بىلەن مۇھەببەتلىشىش
estetik	ئېستېتىكا، گۈزەللىك؛ گۈزەللىك قارىشى؛ گۈزەل، چىرايلىق، گۈزەللىك تۇيغۇسىغا ئىگە؛ ھۆسن تۈزەتكەن	eş değer	تەڭ قىممەتلىك، ئوخشاش قىممەتلىك؛ ئوخشا-شلىق، قىممىتى ئوخشاشلىق
estetikçi	ئېستېتىكىچى، گۈزەللىكچى، گۈزەللىكنى سۆيگۈچى	eş değerli	تەڭ قىممەتلىك، قىممىتى ئوخشاش
estetikçilik	ئېستېتىكا، گۈزەللىك، بەدىئىيلىك، گۈزەللىك قارىشى	eş değerlik	باھاسى ئوخشاشلىق، كۆلىمى ئوخشاشلىق، قىممىتى ئوخشاشلىق
estetizm	گۈزەلچىلىك، ئېستېتىزم	eş deprem	تەڭ تەۋرىنىش، تەڭ يەر تەۋرەش ھادىسىسى
estirmek	چىقارتىلماق (شامال قاتارلىقلارنىڭ)؛	eşecik	ئېشەك، ئېشەكنىڭ بالىسى
estirmek	چىقارتماق (شامال قاتارلىقلارنىڭ)؛	eşek	ئېشەك؛ دۆت، ئەخمەق، كالۋا؛ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس ئادەم، ئەخلاقى ناچار ئادەم
estomp	سۈرتۈش قەلىمى	eşek arısı	چوڭ سېرىق ھەرە
Estonya	ئىستونىيە	eşekçe	دۆتلەرچە، ئەخمەقلەرچە، نادانلارچە؛ تېتىقسىز، زېرىكشىلىك، زېرىكتۈرىدىغان؛ بىمەنە، ئەھمىيەتسىز، قۇرۇق بىر تىيىنغا ئەرزىمەس، كۆڭۈلسىز
esvap	كىيىم-كېچەك	eşekçi	ئېشەك ھەيدەيدىغان ئادەم، ئېشەك ھارۋىسى ھە-يدەيدىغان ئادەم
esvapçı	كىيىم-كېچەك سودىگىرى؛ كىيىم ساقلايدىغان خىزمەتچى	eşek davası	پىفاگور تېئورېمىسى؛ دارىتېپ تىللاش
esvaplık	كىيىم تىكشىكە بولىدىغان؛ كىيىملىك رەخت	eşek dikeni	كاردۇن ئوتى
eş	بىر جۈپ؛ بىر پار؛ جۈپ، ھەمراھ، ئېرى ياكى ئايالى؛ دوست؛ ئوخشاش ئادەم، ئوخشاش نەرسە؛ ھەمكارلاشقۇچى، شېرىكلەشكۈچى	eşek hıyarı	قوتۇر تەرخەمەك
eşaçılı	تەڭ بۇلۇڭلۇق	eşek kulağı	گازىۋان ئائىلىسىدىكىلەر

eşekleşmek	نادانلاشماق، ھاماقەتلەشمەك، دۆتلەشمەك، ئادەم قېلىپىدىن چىقماق؛ قىلىقى سەتلەشمەك	eşit	باراۋەر، تەڭ
eşeklik	ئەخمىقانە سۆز، بولمىغۇر گەپ؛ ئەخمىقانە ئىش، بولمىغۇر ئىش؛ قوپال، توك، پالاكەت گەپ سۆز؛ قوپاللىق	eşitli	قوش قاسراقلىق (يۇمشاق تەنلىك ھايۋانلار)؛ تەڭ تەقسىماتچى؛ تەڭ تەقسىملەيدىغان
eşek marulu	ئاسكلىپىيە ئۇرۇقىدىشى ئائىلىسى	eşitçi	تەڭ تەقسىماتچىلىق
eşek maydanozu	ئانتىرسكۇس ئوتى	eşitçilik	تەڭيانلىق
eşek otu	ئېشەك پۇرچىقى	eşitkenar	باراۋەر قىلماق، تەڭ قىلماق
eşek sırtı	ئۆچبۇلۇڭ شەكىللىك ئۆگزە	eşitlemek	تەڭ قىلىنماق، باراۋەر قىلىنماق
eşek turpu	ياۋا تۇرۇپ	eşitlenmek	تەڭلەشمەك، تەڭ بولماق، باراۋەر بولماق
eşeklek	ئالما نەشپۈت قاتارلىقلارنىڭ يېڭىلى بولمايدىغان ئۆ- رۇقى بار يېرى، ئىچكى قىسمى	eşitleşmek	تەڭلەشتۈرمەك، تەڭ قىلدۇرماق
eşelemek	قازماق، كولماق؛ ئەستايىدىل ئويلىماق، ئىنچىكە تاسقىماق، ئۇزاق باش قاتۇرماق، ئەتراپلىق ئويلىماق	eşitleştirmek	تەڭ تەقسىملەيدىغان
eşelenmek	قېزىلماق، كولانماق؛ ئۇزاق باش قاتۇرۇلماق؛ ئۆزىگە ئۆزى ئاۋارىچىلىق تاپماق	eşitleyici	تەڭلىك، باراۋەرلىك، ئوخشاشلىق؛ تەڭلىك
eşel mobil	ئاساسىي مائاش تۈزۈمى	eşitlik	تەڭسىز، باراۋەرسىز، ئوخشىمىغان
eşetmek	ماسلاشتۇرماق، جۈپلەشتۈرمەك، جۈپ قىلماق (ھا- يۋانلارنى)؛	eşitsiz	تەڭسىزلىك، باراۋەرسىزلىك
eşey	جىنس، جىنسىيەت	eşitsizlik	شەكىل، ھالەت، قىياپەت
eşey kromozomu	ئاللوزوما، گېنېتېروروموزوما، غەيرىي خروموسوم (بويالغۇچى تەنچە)؛	eşkal	قوش قاناتلىق، جۈپ قاناتلىق (ھاشارات، قۇرت- قوڭغۇز)؛
eşeyli	جىنسلىق، جىنسقا ئىگە	eş kanatlı	ئوخشاش قاناتلىقلار تەرتىتى
eşeylik	جىنس، جىنسىيەت	eş kanatlılar	تەڭ يانلىق، يېنى تەڭ بولغان
eşeylilik	جىنسىي ئالاھىدىلىك، جىنسىيەت ئايرىمىسى	eş kenar	قاراقچى؛ بۇلاڭچى
eşeyssel	جىنسىي، جىنسقا مۇناسىۋەتلىك	eşkiya	قاراقچىلىق، بۇلاڭچىلىق
eşeyssiz	جىنسىسىز	eşkiyalık	تېز ماڭىدىغان ئات، ئۇچقۇر ئات، چاپقۇر ئات؛ ئۇچقۇر چاپقۇر
eşeyssizlik	جىنسىسىزلىق	eşkin	تېزلىك بىلەن، چاپسانلىق بىلەن
eş gündüm	ھەمكارلىق، ھەمكارلىشىش، ماسلاشتۇرۇش	eşkinle	تېز، چاپسان، ئىلدام
eş gündümc	كېڭەشتۈرگۈچى، ھەمكارلاشتۇرغۇچى، ماسلاشتۇرغۇچى	eşkinli	ئاستا
eş gündümlü	بىردەك ماسلاشقان	eşkinsiz	پولتېتېزىم؛ كۆپ ئىلاھچىلىق
eşhas	ئادەم، كىشى؛ پىرسوناژ، شەخس (ئەدەبىي ئەسەرلەر- دىكى)؛	eş koşma	كۆپ ئىلاھچىلىققا ئىشەنمەك
eşik	بوسۇغا؛ كىرىش، كىرىش ئېغىزى؛ باشلىنىش نۇقتىسى، باشلاش نۇقتىسى؛ خەرەك، بۇلبۇلەك (سازنىڭ تارنى تىرەپ تۇرىدىغان ياغىچى)؛ ماڭما ياتمىسى، ماڭما ئويۇمى، سىل	eş koşmak	ئوخشاش مەنبەلىك
eşilmek	كولانماق، قېزىلماق	eş köken	ئېكۋاتور، ئاسمان ئېكۋاتورى
eşineğitim	ئوغۇل-قىزىلارنىڭ يىغىندى سانى	eşlek	ئېكۋاتورنىڭ، ئېكۋاتورغا مۇناسىۋەتلىك
eşinmek	كولانماق، قازماق (ھايۋانلارنىڭ)؛	eşleksel	تەقلىدىي بۇيۇم، ئوخشىتىپ ياسالغان بۇيۇم؛ قوليازما، كۆچۈرمە، كوپىيە
eşin zaman	زامانداش	eşlem	جۈپلەشتۈرۈش
		eşleme	جۈپلىمەك؛ ھەرىكەت بىلەن ئاۋازنى تەڭ لېنتىغا ئالماق
		eşlemek	ھەرىكەت بىلەن ئاۋاز بىرلا ۋاقىتتا لېنتىغا ئېلىنغان
		eşlemeli	ھەرىكەت بىلەن ئاۋاز بىرلا ۋاقىتتا لېنتىغا ئېلىنمىغان
		eşlemesiz	ئورتاقلاشقان، قوشۇلغان
		eşlenik	

eşlenmek	چۈپلەشتۈرۈلمەك، قوشۇلماق	مېۋە گۆشى
eşleşmek	چۈپلەشمەك، بىرلەشمەك، ئوخشاش بىر گورۇپقا بۆلۈنمەك	كۆپ قەۋەتلىك جازا، كۆپ قەۋەتلىك قۇرۇلما (مال etajer تىزىدىغان جازا)؛ كىتاب جازىسى
eşlik	ھەمراھ بولۇش، ئەگىشىش، تەڭگەش قىلىش؛ قوشۇمچە مۇزىكا، ئەگەشمە مۇزىكا؛ ئاساسىي مۇزىكاغا ئەگەش قىلىپ چىلىنغان مۇزىكا	ئۆلچەملەشتۈرگۈچ، نورمالىزاتور، ئېتالون يىپەك تور
eşme	كولاش، قېزىش	ئىسپىرت، ئالكوگول
eşmek	كولىماق، قازماق (ھايۋانلارنىڭ)؛ چوڭقۇرلاپ تەتقىق قىلىش	مۇسابىقىلەردىكى ئارا بېكەتلەر، باسقۇچ
eşmek	چاپماق، چېپىپ يۈرمەك، قاتراپ يۈرمەك، ئۇچقاندەك يۈگۈرمەك، ئۇچقاندەك ماڭماق، غۇبۇلداپ چاپماق	دۆلەتپەرەسلىك
eş merkezli	مەركەزداش، مەركىزى ئوخشاش، ئوخشاش مەركەزلىك	مالاي، چاكار، قۇل
eşofman	بەدەن قىزىتىش؛ مۇسابىقە ئارىسىدا كىيىدىغان ئىسسىقلىق ساقلاش كىيىمى؛ تەنتەربىيە كىيىمى	گۆشچى، قاسساپ، گۆش سانقۇچى
eşoğlu	ھاماقەت، كالۋا	گۆشخور، گۆش يەيدىغان
eşraf	ئاقسۆڭەك	گۆشخور ھايۋانلار
eşraflik	ئاقسۆڭەكلىك	ئېتەك (كىيىم-كېچەكلەرنىڭ ئاست تەرىپى)، پەش؛ يوپكا؛ ساڭگىلاپ قالغان نەرسە؛ سۇپىسىمان ئۇل، ئاستى قىسمى؛ ئايۋان، پېشايۋان؛ باشقا نەرسىلەرنىڭ گىرۋىكى ياكى چىقىپ تۇرغان قىسمى؛ لەمپە؛ ئۇياتلىق (جىنسىي) قىسىم؛ ئەۋرەت
eşref	ئەڭ شەرەپلىك، ئەڭ ئالىي، بەك ئېسىل	باشقىلارنىڭ كىيىمىنىڭ پىشىغا سۆيمەك، خۇ- شامەت قىلماق
eş sesli	ئاھاڭداش، شەكىلداش؛ ئاھاڭداش سۆز، شەكىلداش سۆز	يوپكا؛ پەش، ئاستى تەرەپ؛ يوپكا تىكىلىدىغان، يوپكا تىكىشكە بولىدىغان
eş sıcak	تەڭ تېمپېراتۇرىلىق	يامان ئىش قىلماق، ئەسكى ئىش قىلماق؛ خارلىماق، خورلىماق، زۇلۇم سالماق، ئازابلىماق
eşsıcaklı	تەڭ تېمپېراتۇرا سىزىقلىق	پلاتىسېنتا، ئەش؛ بالا ھەمراھى؛ ئۇرۇقدان (ئۆسۈملۈكلەر- رە)؛
eşsıcaklık	تەڭ تېمپېراتۇرىلىق	پلاتىسېنتا، ئەش؛ بالا ھەمراھى؛ ئۇرۇقدان (ئۆسۈملۈ- كلەر)؛
eşsiz	يالغۇز، بىردىنبىر، تەڭدىشى يوق، تەڭداشسىز	پلاتىسېنتا ياكى بالا ھەمراھى شەكىللەنمەك؛ ئۇرۇقداننىڭ شەكىللەنمەك (ئۆسۈملۈكلەر)؛
eşsizlik	يالغۇزلۇق، تەڭداشسىزلىق	بالا ھەمراھى بار؛ ئۇرۇقدىنى بار (ئۆسۈملۈكلەر)؛
eşşek	ئېشەك؛ كالۋا، دۆت	بالا ھەمراھى بار ھايۋانلار؛ ئۇرۇقدىنى بار ئۆسۈملۈكلەر
eştipli	تۇرداش، شەكىلداش، ئوخشاش تىپلىق	بالا ھەمراھى يوق؛ ئۇرۇقدىنى يوق (ئۆسۈملۈكلەر)؛
eştiplilik	تىپى ئوخشاشلىق	بالا ھەمراھى يوق ھايۋانلار؛ ئۇرۇقدىنى يوق ئۆسۈملۈكلەر
eştirmek	چۈپلەشتۈرمەك، بىرلەشتۈرمەك	بالا ھەمراھى يوق؛ ئۇرۇقدىنى يوق (ئۆسۈملۈكلەر)؛
eşya	نەرسە-كېرەك، بۇيۇم، كىيىم-كېچەك، يۈك-تاقا	بالا ھەمراھى يوق ھايۋانلار؛ ئۇرۇقدىنى يوق ئۆسۈملۈكلەر
eşyalı	ئۆي جاھازىلىرى بار	بالا ھەمراھى يوق؛ ئۇرۇقدىنى يوق (ئۆسۈملۈكلەر)؛
eş yapım	بىرلەشمە مەھسۇلات، بىرلەشمە تاۋار	بالا ھەمراھى يوق ھايۋانلار؛ ئۇرۇقدىنى يوق ئۆسۈملۈكلەر
eş yükselti	ئوخشاش ئېگىزلىكتىكى	گۆشلۈك، گۆشى چىق، ئېتى چىق (مېۋە)؛
eş zaman	بىر ۋاقىتتا يۈز بەرگەن، تەڭلا يۈز بەرگەن	ئېتىل ئېغىر؛ ئېتىل ئېغىرلىق ھۇشسىزلاندۇرۇش دورىسى، مەست قىلىش دورىسى، ناركوز دورىسى
eş zamanlı	بىر ۋاقىتتا يۈز بەرگەن، تەڭلا يۈز بەرگەن	ھۇشسىزلاندۇرۇش
eş zamanlık	ئوخشاش مەزگىللىك؛ ماس قەدەملىك	ھۇشسىزلاندۇرۇش
eş zamanlılık	زامانداشلىق، سىنخرونلىق	ھۇشسىزلاندۇرۇش
et	گۆش؛ بەدەن، تەن، ئادەمنىڭ جىسمى؛ مېۋىنىڭ ئېتى،	

eterleştirmek	ھۇشسىزلاندۇرماق	etkileşmek	تەسىرلەشمەك، ئۆز-ئارا تەسىر كۆرسەتمەك
etermek yetermek	ھۇشسىزلاندۇرماق	etkileyici	تەسىر كۆرسىتىدىغان، تەسىر قىلىدىغان، ھايال-جانلاندىرىدىغان
Eti	ختتتت، ختتتتلار	etkili	ئۈنۈملۈك، تەسىرلىك، كۈچلۈك
etik	ئېتىكا؛ ئېتىكىغا مۇناسىۋەتلىك، ئەخلاققا مۇناسىۋەتلىك	etkililik	ئۈنۈم، تەسىر، رول
etiket	ماركا، بەلگە؛ قائىدە-يوسۇن، مۇراسىم	etkimek	تەسىر قىلماق، ئۈنۈمنى كۆرسەتمەك
etiketçi	ماركا چاپلىغۇچى، بەلگە چاپلايدىغان ئادەم؛ قائىدە يوسۇنلۇق، قائىدە-يوسۇنغا ئېتىبار بېرىدىغان	etkin	ھەرىكەتچان، تىرىشچان، ئاكتىپ؛ ئۈنۈملۈك بىلەن، ئاكتىپلىق بىلەن
etiketçilik	ماركا چاپلاش خىزمىتى، ماركا چاپلىغۇچىلىق	etkinlik	ماددىلارنىڭ ھەممىسى ھەرىكەت قىلىدۇ دېگەن قاراشنى قوللىغۇچىلار
etiketlemek	ماركا چاپلىماق، بەلگە چاپلىماق	etkinçilik	ماددا ھەرىكىتى تەلىماتى
etiketlenmek	ماركا چاپلانماق، بەلگە ئورنىتىلماق	etkinleşme	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلۈش، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتۈش
etiketli	ماركا چاپلانغان، بەلگە چاپلانغان، ماركىسى بار	etkinleşmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etiketsiz	ماركىسىز، ماركا چاپلانمىغان	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etil	ئېتىل؛ ئېتىدىن رادىكالى	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etilalkol	ئىسپىرت، ئالكوگول	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etilen	ئېتىلېن، ئېتىن	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etimolog	ئېتىمولوگ	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etimoloji	ئېتىمولوگىيە	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etimolojik	ئېتىمولوگىيەلىك	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etioloji	ئېتىمولوگىيە؛ سۆز يىلتىزنى تەتقىق قىلىش ئىلمى	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
Etiyopya	ئېفىئوپىيە	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etiyoypalı	ئېفىئوپىيەلىك؛ ئېفىئوپىيەنىڭ	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkafalı	گۆشباش، گالۋاڭ، قاشاڭ	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkanat	بەدىنى چوڭراق كەلگەن شەپەرەك	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
ETKB	ئېنىرگىيە ۋە تەبىئىي بايلىقلار مىنىستىرلىكى	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etken	ئاكتىپ، ئۈنۈملۈك؛ جىگەرلىك، ۋىجدانلىق، كۈچلۈك، ئۆتكۈر؛ ئۈنۈملۈك	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkenlik	ئاكتىپلىق، ئىجابىيلىق، ئاكتىپچانلىق	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etker	تەسىرى بار، رولى بار	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkerlik	رول، تەسىر	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
et kesimi	كارنىۋال بايرىمى	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
et kırımı	كارنىۋال بايرىمى	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etki	رول، تەسىر؛ ئۈنۈم؛ تەسىرات	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkil	ئاكتىپ رولغا ئىگە، تەسىرى بار، ئۈنۈمى بار؛ ئۈنۈملۈك، ئاكتىپ	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkileme	تەسىر كۆرسىتىش	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkilemek	تەسىر كۆرسەتمەك	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkilenme	تەسىرلىنىش؛ ھايابانلىنىش	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkilenmek	تەسىرلەنمەك، تەسىراتقا ئىگە بولماق، ھايال-جانلانماق	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك
etkileşim	تەسىرلىنىش، تەسىر كۆرسىتىش	etkinleştmek	ئۈنۈمى يۇقىرى كۆتۈرۈلمەك، ئۈنۈملۈك ھالەتكە ئۆتمەك

etnolog	ئاسلىق	ئەرمەك، ئۆيدە بېقىلغان، ئۆيدە بېقىلىدىغان	evcil
etnoloji	مىللەتشۇناسلىق، ئىنسانشۇناسلىق	ئۆيۈن (ئۆي ئۆيۈنى)؛ مەكتەپ ياتقىدا يېتىپ	evcilik
etnolojik	ئېتنولوگىيەلىك، مىللەتشۇناسلىققا مۇناسىۋەتلىك	ئوقۇش، مەكتەپتە يېتىپ ئوقۇش	
et oburlar	گۆشخور ھايۋانلار	كۆندۈرمەك (ھايۋانلارنى)، ياۋايى ھايۋانلارنى	evcillemek
etokrasi	ئەخلاق باشقۇرۇشى	ئۆيدە بېقىپ كۆندۈرمەك	
etol	ناكىدكا (ئاياللارنىڭ مۇرەببىنچىسى)	كۆندۈرۈلمەك (ھايۋانلار)، بېقىلماق، ئەرمەكلە-	evcilleşmek
etraf	ئەتراپ، تۆت تەرەپ؛ ئەتراپىدىكى كىشىلەر	شمەك	
etrafli	ئىنچىكىلىك بىلەن، مۇكەممەل، تولۇق	كۆندۈرۈلمەك (ھايۋانلار)، باققۇزۇلماق،	evcilleştirilmek
etrafhea	تەپسىلىي، ئەتراپلىق، مۇكەممەل	ئەرمەكلەشتۈرۈلمەك	
et sineği	گۆش چىۋىنى	كۆندۈرمەك (ھايۋانلارنى)، ياۋايى ھايۋانلار-	evcilleştirmek
etsiz	گۆشسىز، گۆشى يوق؛ ئەتسىز، ئېتى يوق	نى ئۆيدە بېقىپ كۆندۈرمەك، ئەرمەكلەشتۈرمەك	
et şeftalisi	ئۆچكىسى ئايرىلمايدىغان شاپتۇل، ئەتلىك شا-پىنۇل	ئۆيگە كۆيىنىدىغان، ئۆي ئىشلىرىنى قىلىشقا	evcimen
		ئامراق؛ ئائىلىنى باشقۇرۇشقا ئامراق (ئايال)؛	
ettirgen	قىلدۇرغان	ئەۋج، يۇقىرى نۇقتا، پەللە، چوققا، يۇقىرى چەك، ئەڭ	evç
ettirgenlik	قىلدۇرغانلىق	يۇقىرى پەللە؛ يىراق جاي؛ تۈركلەرنىڭ بىر خىل كولىكتىپ	
ettirmek	قىلدۇرماق	ناخشىسى، خورى	
et toprak	ھوسۇلدار (ئۈنۈملۈك) توپا	مالاي، چاكار، قۇل	evdeci
etüt	كۆزىتىش، تەكشۈرۈش، كۆزدىن كۆچۈرۈش؛ پىلانلىماق؛ مەخسۇس تېمىدىكى ماقالە، ئەسەر؛ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ۋاقتى، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىشخانىسى	بەخت نەزەرىيىسى	evdemonizm
etüv	دېزىنفېكسىيە قىلىش ئىشكاسى؛ قۇرۇتۇش ساندۇقى؛ تېمپىرانۇرا نۇراقلاشتۇرۇش ساندۇقى	ھەمراھ، ئېرى ياكى ئايالى؛ بىر ئۆيدە بىللە تۇرغۇچى	evdeş
etyaran	سەينەك	تېزلەتمەك، چاپسانلتماق، سۈيلىمەك، ھەيدە-	evdirmek
et yemez	گۆش يېمەيدىغان؛ گۆشسىز تاماق يەيدىغان ئادەم	كچىلىك قىلماق، ئالدىراتماق	
et yemezlik	گۆش يېمەسلىك	ئالدىراڭغۇ، ئالدىراقسان، ئۆپكىسى يوق	evecen
Eu	يېۋروپىي	ئالدىراقسانلىق، ئالدىراڭغۇلۇق	evcenlik
ev	ئۆي، تۇرىدىغان يەر، قورۇ؛ ئائىلە؛ ئۆي جاھازىلىرى؛ ئورۇن، ئىدارە، ئورگان، ئىشخانا؛ ئۆز ئۆيىدىكى كىشىلەر، ئائىلە ئەزالىرى؛ جەمەت. قوۋم؛ چاقماق، كاتەكچە (خەلقئارا شاھماتتىكى)؛	ئالدىراڭغۇ، ئالدىراقسان، ئۆپكىسى يوق؛ جىددىي	evegen
evaze	چوڭ ئېغىزلىق، ئايىقى كەڭ (كىيىم-كېچەك)؛	خاراكتېرلىك	
evce	پۈتۈن ئائىلىدىكىلەر بىللە، پۈتۈن ئائىلە بويىچە	مۇجىمەل سۆزلىمەك، بېپەرۋالىق	evelemek gevelemek
evceğiz	كەپە، ئالچۇق، ئاددىي ئۆي	بىلەن سۆزلىمەك، دۇدۇقلىماق، تۆنۈتلىمەك، خىم-خام قىلماق	
evcek	پۈتۈن ئائىلىدىكىلەر بىللە، پۈتۈن ئائىلە بويىچە	جومۇلاڭما چوققىسى (ئاسىيادا)؛	Everest
evci	مەكتەپتە ياكى ھەربىي مەشىق ئورنىدا يېتىپ ئوقۇيدىغان؛ مەكتەپتە ياكى ھەربىي مەشىق ئورنىدا يېتىپ ئوقۇيدىغان	ئۆيلەندۈرمەك، توي قىلدۇرماق، تويىنى قىلدۇرماق	evermek
evcik	كەپە، ئالچۇق، ئاددىي ئۆي	ئۆي ئېشىكى	ev eşeği
		ھەتە، شۇنداق؛ دۇرۇست، راستچىل	evet
		جەزملەشتۈرگەن ھالدا، جەزملەشتۈرگەن ھالدا	evetçesine
		ئاغزى-ئاغزىغا تەگمەي ماقۇل دېمەك؛ قارىسىغا	evetlemek
		ئەگەشمەك؛ باشقىلار نېمە دېسە شۇنىڭغا ئەگەشمەك	
		جىددىي، ئالدىراش، كېچىكتۈرگىلى بولمايدىغان،	evgin
		دەرھال بېجىرىشكە تېگىشلىك، تېز، دەرھال	
		ۋەھىمە، قورقۇش، بىكاردىن بىكار پەرەز قىلىش،	evham
		قۇرۇق پەرەز قىلىش	
		ۋەھىمەلەنمەك، قورقماق، بىكاردىن بىكار	evhamlanmak
		پەرەز قىلماق، قۇرۇق پەرەز قىلماق	

- evhamlı ۋەھمىلىك، قورقۇنۇچلۇق، قورقات، شۈبھىلىك، گۇمانلىق
- evhamsız شەكسىز، شۈبھىسىز، گۇمانسىز، ئىشەنچلىك
- evhemerist ئىپتىدائىي ئادەم ئىلاھشۇناسلىقىنىڭ؛ ئاددىي ئادەم ئىلاھشۇناسلىقى
- evhemerizm ئىپتىدائىي ئادەم ئىلاھشۇناسلىقى
- evhemeroşçu ئىپتىدائىي ئادەم ئىلاھشۇناسلىقىنىڭ؛ ئاددىي ئادەم ئىلاھشۇناسلىقى نەزەرىيەسىگە ئىشەنگۈچى
- evhemeroşçuluk ئىپتىدائىي ئادەم ئىلاھشۇناسلىقى
- eviç تۈركلەرنىڭ بىر خىل كۈللىكتىپ ئورۇندىلىدىغان مۇزىكىسى، خورى
- evin ئىچكى قىسىم، يادرو، مەركەز، ئۆزەك، ئاساس؛ بۇغداي دانىسى
- evinlenmek پىشماق، يېتىلمەك، تەييار بولماق (بۇغداي، قوناق قاتارلىق زىرائەتلەرنىڭ)؛ تولۇق، دانلىق، دېنى جىق (زىرائەتلەر)؛
- evinli دانسىز، دېنى ئاز (زىرائەتلەر)؛
- evinsiz تەجربىلىك، تەجربىسى مول، كەسىپ ئەھلى، قائىدە-يوسۇن بىلىدىغان، يىراقنى كۆرەلەيدىغان
- evirme ئايلاندۇرۇش، چۆرگىلىتىش؛ ئەگىتىپ سۆزلىمەك؛ ئۆزگەرتىش
- evirmek ئايلاندۇرماق، چۆرگىلىتمەك؛ ئۆزگەرتمەك، تۈزۈمنى ئۆزگەرتمەك؛ ئەگىتىپ سۆزلىمەك
- evirtik ئۆزگەرتىلگەن، ئايلاندۇرۇلغان
- evirtim ئايلىنىش، ئۆزگىرىش؛ تەتۈر ئايلىنىش، ئەكسىگە ئايلىنىش، قايتىش، قايتۇرۇش، رىفلىكس
- evirtmek ئۆزگەرتمەك، ئايلاندۇرماق، تەتۈر ئايلاندۇرماق، قايتۇرماق
- eviye قاچا يۇيۇش كۈلچىكى، قاچا يۇيۇش ئوقۇرى
- evkaf ۋەخپە ئۈچۈن بېرىلگەن پۇل-پۇچەك، نەرسە كېرەكلەر؛ ۋەخپە، فوند
- evla ئەۋزەل، ئەلا، تېخىمۇ ماس كېلىدىغان
- evladiye تەۋەررۈك، ئېسىل ئەنئەنە، ئەگگۈشتەر
- evladiyelik تەۋەررۈك قىلىنىدىغان، تەۋەررۈك قىلىنغان، ئەجدادتىن ئەۋلادقا تەۋەررۈك بولۇپ قالغان (نەرسىلەر)؛
- evlat ئەۋلاد، بالا-چاقا؛ ئەۋلادلار، ئۇرۇق-ئەۋلادلار، كېيىنكى دەۋر
- evlatlık ئەۋلادلىق، بالا-چاقىلىق، ئەۋلادلىق سالاھىيىتى
- evlatsız ئەۋلادسىز، بالا-چاقىسىز
- evlatsızlık ئەۋلادسىزلىق، پەرزەنتسىزلىك؛ تۇغالماسلىق
- evlek ساپان ئىزى، تاپ؛ ئەۋلەك (ھەجىم بىرلىكى)؛ تاختا، كاندۇك؛ ئون لىرالىق قەغەز پۇل
- evlemek تاختىلىماق، كاندۇكلىماق
- evlendirilmek ئۆيلەندۈرۈلمەك، توي قىلدۇرۇلماق
- evlendirmek توي قىلدۇرماق، ئۆيلەندۈرمەك
- evleniş ئۆيلىنىش، توي قىلىش، توي
- evlenme ئۆيلىنىش، توي قىلىش، توي
- evlenmek توي قىلماق، ئۆيلەنمەك، خوتۇن ئالماق، ياتلىق بولماق
- evlenmelik توي سوۋغىسى، تويۇق سوۋغات
- evlenmemiş توي قىلمىغان، ياتلىق قىلىنمىغان، بويتاق
- evleviyet ئەۋزەللىك، ئارتۇقچىلىق، ئالاھىدىلىك
- evleviyetle ئالدىن، ھەممىدىن ئاۋۋال، ئالدى بىلەن؛ تېخىمۇ بەك، ئېغىزغا ئېلىش تېخىمۇ ھاجەتسىز
- evli توي قىلغان، ئۆي-ئوچاقلىق بولغان، ئايالى بار، ئېرى بار ئايالى؛ ئۆي بار، ئۆي ئىگىسى
- evlik ئۆي بار، ئائىلىلىك، ئائىلىگە ئىگە
- evlilik توي، نىكاھلىنىش، توي قىلىش، تۇرمۇش قۇرۇش
- evlilik dışı توي قىلمايلا بىللە ياشىغان، نىكاھلانماستىنلا بىللە ياشىغان؛ نىكاھسىز تۇغۇلغان
- evliya ئەۋلىيا، ئىلاھ، ئەۋلىيا-ئەنبىيالار؛ ئەزىزىلەر ئالدىن كۆرگۈچى؛ بىشارەت بەرگۈچى
- evliya böceği بىر خىل قۇرت
- evliya devesi ئارمادىل
- evliyalık ئەۋلىيالىق، ئەۋلىيالىق سالاھىيىتى
- evliyalık ئېشەك ئوتى (زىرائەت ئىسمى)؛
- evliya otu چىڭ تۇتماق، تېز بولماق، چاپسان بولماق
- evlemek تەدرىجىي تەرەققىيات، تەدرىجىي تەرەققىي قىلىش، ئېۋولىۋوتسىيە، تەدرىجىي ئۆزگىرىش
- evolüsyon قەغەز؛ قول يازما؛ خەت-چەك، خەت-ئالاقە، ھۆججەت
- evrak مۇسۇلمانلارنىڭ بەلگىلىك ۋاقىتتا ئوقۇيدىغان دۇئا ۋە قۇرئان ئايەتلىرى
- evrat مۇسۇلمانلارنىڭ بەلگىلىك ۋاقىتتا ئوقۇيدىغان دۇئا ۋە قۇرئان ئايەتلىرى
- evre باسقۇچ، قەدەم-باسقۇچ، قەدەم، جەريان؛ پەلەمپەي؛ پەيت، ۋاقىت
- evren مەۋجۇدات، كائىنات، ئالەم، ئىنسانىيەت، ئىنسانلارنىڭ ياشاش مۇھىتى
- evren bilimi كوسمولوگىيە، ئالەمنىڭ تۈزۈلۈشى توغرىسىدە-ئىكى ئىلىم
- evren bilimsel كوسمولوگىيەلىك، ئالەم ئىلىمىغا مۇناسىۋەتلىك

evren doğum(u)	كوسمولوگىيە، ئالەمنىڭ تۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى ئىلىم	evvelden	بۇرۇندىن، ئالدى بىلەن، قەدىمدىن، قەدىمدىن تارتىپ، بۇرۇندىن تارتىپ، ئىشتىن ئاۋۋال، ئىشتىن بۇرۇن
evrendoğumsal	كوسمولوگىيەلىك، ئالەم قىلىمغا مۇناسىۋەتلىك	evveli	ئالدىنقى، بۇرۇنقى؛ بۇرۇنقى زاماندا، بۇرۇن
evren pulu	سەۋەب، مەنبە؛ يىلتىز؛ ئۇچ؛ باش؛ تېگى؛ كېلىپ	evveliyat	چىقىشى؛ باشلىنىشى؛ ئىشنىڭ باش-ئاينىسى؛ ئىشنىڭ سەۋەب-نەتىجىسى
evrensel	ئالەملىك، ئالەمگە مۇناسىۋەتلىك، ئۇنىۋېرسال	evvelki	بۇرۇنقى، ئالدىدىكى؛ ئىلگىرىكى
evrensellesmek	ئومۇملاشماق، تارقالماق	ey	ئېخ، ئېھ، پاھ، ۋاھ، ئاھ؛ سۆزنىڭ كەينىدە كېلىپ ئۇيغۇرچىدىكى «-ۇ، -ە، -هە، -چۇ، -زە، -ۆ» ئۇلانمىلىرىنىڭ رولىنى ئوينايدۇ؛ بەزىدە تەئەججۈپلەنگەنلىكىنى، شۈبھىلەنگەنلىكىنى ئىپادىلەيدۇ؛ بۇ قانداق ئىش دېگەن مەنىنىمۇ بىلدۈرەلەيدۇ
evrenselleştirmek	ئومۇملاشتۇرماق، تارقاتماق	eyalet	ئۆلكە
evrensellik	ئومۇمىيلىق، ئۇنىۋېرساللىق	E-yazı	ئېلخەت
evrik	تەتۈر، ئەكسى، قارشى يۆنىلىشلىك؛ تەتۈر ھۆكۈم جۈملە	eyer	ئېگەر
evrilir	ئۆزگىرىشچان، ئايلىنىشچان	eyerci	ئېگەرچى، ئېگەر ياساپ ساتقۇچى، ئېگەر سودىگىرى
evrilmek çevrilmek	ئۇيۇق-بۇياققا ئايلانماق؛ ئۇياقتىن بۇياققا ئايلانماق؛ ئۇياقتىن بۇياققا چۆرگىلەپ يۈرمەك	eyercilik	ئېگەرچىلىك، ئېگەر ئېلىپ سېتىش
evrim	ئۆزگىرىش، ئىگىرىلەش، ئالغا بېسىش، تەرەققىيات	eyerlemek	ئېگەرلىمەك، ئېگەر ئورناتماق
evrimci	تەرەققىيات نەزەرىيىسى تەرەپدارى؛ ئۆزگىرىشچان	eyerlenmek	ئېگەرلەنمەك، ئېگەر ئورنىتىلماق
evrimcilik	ئېۋوليۇتسىيە نەزەرىيىسى، تەدرىجىي تەرەققىيات نەزەرىيىسى	eyerli	ئېگەرلىك (ھايۋانلار)؛
evrimlenmek	تەرەققىي قىلدۇرۇلماق، ئالغا باستۇرۇلماق، ئىلگىرىلىتىلمەك	eyersiz	ئېگەرسىز (ھايۋانلار)؛
evrimleşmek	ئۆزگەرمەك، ئايلانماق، ئىلگىرىلىمەك، تەرەققىي قىلماق	eyitmek	دېمەك، ئېيتماق
evrinmek	ئۆزگەرمەك، ئايلانماق، ئىلگىرىلىمەك، تەرەققىي قىلماق	eylem	ھەرىكەت، مەشغۇلات، پائالىيەت؛ ئۈنۈم، رول، ئىقتىدار؛ پېئىل
evrişik	قايتما، قايتىلىنىدىغان، قايتىلىنىشچان	eylemci	ھەرىكەتچان؛ ھەرىكەت قىلغۇچى، پائالىيەت قىلغۇچى، مەشغۇلاتچى
evropiyum	يېۋروپىي	eylemcilik	ھەرىكەت، مەشغۇلات، پائالىيەت؛ پائالىيەتچانلىق نەزەرىيەسى
evsaf	خاراكتېر، خۇسۇسىيەت، سۈپەت	eylemek	قىلماق، ياسىماق، تەييارلىماق، ئىشلەپ چىقارماق، قۇرماق، ئىشلىمەك؛ يوقاتقۇزماق، يوق قىلغۇزماق
evsemek	ئۆينى سېغىنماق، يۇرتنى سېغىنماق	eylemli	ئۈنۈملۈك، پايدىلىق، ئىناۋەتلىك؛ شىتات ئىچىدىكى، شىتاتلىق
evsenmek	ئۆز ئۆيىگە كەلگەندەك بولماق، ئۆز ئۆيىدە تۇرغاندەك بولماق، كۆنۈپ قالماق	eylemlik	ئىسىمداش
ev sıçanı	ئۆي چاشقىنى؛ قارا چاشقان	eylemsi	پېئىلدىن تۈرلىنىپ چىققان ئىسىم
evsin	ئوۋچىلارنىڭ يوشۇرۇنىدىغان يېرى	eylemsiz	پاسسىپ، ئامالسىز؛ مەجهۇل؛ شىتات سىرتىدىكى، شىتاتسىز
ev sineği	ئۆي چىۋىنى	eylemsizlik	پاسسىپلىق، ئىنپىرتلىقلىق
evsivrisineği	كۈلپەكسى پائىسى، پاشا	eylül	توققۇزىنچى ئاي
evsiz	ئۆيسىز، ماكانسىز، تۇرىدىغان جايى يوق	eytam	يېتىم، يېتىم بالا
evvel	ئەۋۋەل، ئىلگىرى، بۇرۇن؛ ئالدى بىلەن، تۇنجى بولۇپ؛ تۇنجى، بىرىنچى	eytişim	دىئالېكتىكا؛ دەلىللەش ئۇسۇلى، ئىسپاتلاش ئۇسۇلى
evvela	ئالدى بىلەن، ئەڭ بۇرۇن، ھەممىدىن بۇرۇن	eytişimci	دىئالېكتىكىچى
evvelce	تۇنجى بولۇپ، ئالدى بىلەن؛ بۇرۇن، ئەزەلدىن تارتىپ، بۇرۇنقى زاماندا		

eytişimsel	دئالېكتىكىلىق	مۇزىكىلىق ئەسەر، ملودىيە، ئاھاڭ، مۇقام، تون؛ ئۇسۇل، ezgi
eyvah	ھەيرانلىقنى، نارازىلىقنى بىلدۈرىدۇ؛ ئاپلا، ۋاھ؛	چارە، تەدبىر
eyvala	ئەلۋەتتە، گەپ يوق	مۇزىكىلىق ئەسەر يازماق؛ مۇزىكا ئىشلىمەك ezgilemek
eyvallah	خوش؛ خەير، يەنە كۆرۈشەرمىز؛ رەھمەت؛ بولىدۇ، ماقۇل، شۇنداق بولسۇن	مىلودىيەلىك، ئاھاڭلىق ezgili
eyvan	ئايۋان، بالكون، پېشايۋان؛ دانلىق زىرائەتلەرنى ئاپتاپقا سالىدىغان مەيدان؛ بىر تەرىپىدە تېمى يوق ئۆي	ئېزىلگەن، يانچىلغان، بېسىلغان، چىرىگەن، چىرىكلە- ezgin
eyyam	مەزگىل، دەۋر، كۈن	شكەن، سېسىغان؛ ھارغىن، ھالسىز
eyyamcı	شامالنىڭ يۆنىلىشىگە، سۇنىڭ ئېقىشىغا، تۈكنىڭ يېتىشىغا قاراپ ئىش كۆرىدىغان ئادەم	ئېزىلىش، بېسىلىش؛ چىرىش، چىرىكىلىش؛ ezginlik
eyyamcılık	شامالنىڭ يۆنىلىشىگە، سۇنىڭ ئېقىشىغا، تۈكنىڭ يېتىشىغا قاراپ ئىش كۆرۈش	ئېچىرقاش، قايغۇرۇش، قايغۇ، دەرت-ئەلەم
eza	تت-تت بولۇش، بىئارام بولۇش، دېققەتچىلىك، دىلخەستىلىك، زېرىكىش، باش قېتىش، ئازاب	يېقىملىق، مۇڭلۇق ezgisel
ezan	ئەزان، مەزىنىڭ مەسچىتتە جامائەت بولۇشۇپ ناماز ئوقۇش ئۈچۈن قىلغان چاقىرىقى	ئېزىدىغان، باسىدىغان، بېسىپ چۈشىدىغان ezici
ezanı	ئەزان بىلەن مۇناسىۋەتلىك	ئېزىلگەن، بېسىلغان؛ غەمكىن، قايغۇرغان ezik
ezber	يادلاش، ئەسلەش، ئەستە ساقلاش؛ يادلاش لازىم بو- لغان تېكىست، ئوقۇشلۇق	قايغۇ، ھەسرەت، غەم، مەيۈسلۈك؛ راھەتسىزلىنىش، eziklik
ezberci	ئۆلۈك ھالدا يادلايدىغان، قارىغۇلارچە يادلىغۇچى	بىئاراملىق، ئاغرىق، ئاچلىق، ئاچارچىلىق، ئېچىرقاش
ezbercilik	ئۆلۈك ھالدا يادلاش، قارىغۇلارچە يادلاش	ئاسان ئېزىلىدىغان، ئاسانلا خەققە بوزەك بولىدىغان ezilgen
ezberden	يادلاپ، يادقا، يادلاش بىلەنلا، قارىغۇلارچە، چۈ- شەنمەستىن	ئېزىلىش، بېسىلىش eziliş
ezbere	يادقا، خاتىرىسىگىلا تايىنىپ	ئېزىلمەك؛ قورسقى ئاچقانداك بولماق؛ ئازابلانماق، ezilmek
ezberlemek	يادلىماق	ئىچ ئاغرىتماق؛ خىجىل بولماق، خىجالەت بولماق، ئوڭايىسىزلاتماق
ezberlenmek	يادلانماق	ئېزىلگەن، زۇلۇم سېلىنغان، ئازاب ئىچىدە قالغان؛ ezilmiş
ezberletmek	يادلانتماق، يادقا ئالدۇرماق	ھوقۇقى دەپسەندە قىلىنغان، ھوقۇقسىز
ezberleyiş	يادلانماق	جۇۋازخانا، ماي زاۋۇتى، ماي تارتىش زاۋۇتى ezim evi
ezcümle	قىسقا قىلىپ، قىسقىچە، جۈملىدىن	ئەزمەك ۋە ئېزىلمەك پېئىللىرى بىلەن بىللە ezim ezim
ezdir(t)mek	ئەزدۈرمەك	كېلىپ مەنە كۈچەيتىش رولىنى ئوينايدۇ
ezel	مەڭگۈ، ئەبەدىي، مۇستەھكەم، ئۇزۇن ۋاقىتلىق، دائىملىق، باش-ئاخىرى يوق	ئازاب؛ ئازاب-ئوقۇبەت؛ دەرد؛ دەرد-ئەلەم؛ قايغۇ؛ قايغۇ- ezinç
ezeli	مەڭگۈلۈك، ئەبەدىي، ئۆمۈرۋايەت؛ ئىلگىرىكى، بۇرۇنقى، ئاۋۋالقى	ھەسرەت
		قورساق ئاچلىق، قۇرۇق قورساق، ئاچ قورساق ezinti
		ئېزىش، بېسىش، زۇلۇم سېلىش ezış
		ئەزىيەت، ئازاب؛ ئازاب-ئوقۇبەت؛ دەرد؛ دەرد-ئەلەم؛ ezizet
		قايغۇ؛ قايغۇ-ھەسرەت
		ئادەمنى ھارغۇزىدىغان؛ ئادەمنىڭ كۆڭلىنى يېرىم ezizetli
		قىلىدىغان؛ ئازابلانماق، قايغۇ-ھەسرەتلىك؛ كىشىنى بىزار قىلىدىغان
		ئازادە، غەم-قايغۇسىز، ئازابسىز؛ زېرىكتۈرمەيدىغان ezizetsiz
		ئېزىش، بېسىش، زۇلۇم سېلىش؛ سوقۇپ، يانچىپ ياكى ezme
		ئېزىپ ياسالغان يېمەكلىك
		ئەزمەك، باسماق؛ زۇلۇم سالماق؛ سوقماق؛ ئازابلانماق؛ ezmek
		ھارغۇزماق؛ قىسماق، سىقماق؛ مەغلۇب قىلماق؛ خەجلىمەك
		ئەزرائىل، جان ئالغۇچى Ezrail

F

F, f تۈرك تىلى ئېلىپبەسىدىكى يەتتىنچى ھەرپ، چىش ئا-
رىسى سۈركۈلەنگۈ ئۈزۈك تۈۋۈش؛ تەرتىپ نومۇرى ئوندىدا
ئىشلىتىلگەندە يەتتىنچى دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ
فتور گازى؛ نوتىدىكى «فا» نى بىلدۈرىدۇ؛ فارادا (تۈكنىڭ F
ئۆلچەم بىرلىكى)؛ فوندىستېرلىكنىڭ بەلگىسى؛ يورۇقلۇق جە-
مبىرىنىڭ سانى (كىنو كامېراسىنىڭ)؛

fa نوتىدىكى تۆتىنچى نوتا «فا» ؛
faal پائال، تىرىشچان، ئاكتىپ؛ جانلىق؛ ئۈنۈملۈك، پايدىلىق
faaliyet پائالىيەت، ھەرىكەت؛ سودا، تىجارەت؛ ئىش
fabizm فائىزىم كېسەللىكى، دادۇر كېسەللىكى
fabl مەسەل، كىنايە، ئىستېھزا

fabrika زاۋۇت، فابرىكا
fabrikacı زاۋۇت باشلىقى، زاۋۇت خوجايىنى
fabrikacılık زاۋۇت باشلىقلىق سالاھىيىتى
fabrikasyon زاۋۇتتا ئىشلەپچىقىرىلغان، زاۋۇتتا ياسالغان؛
ئىشلەپچىقىرىش، ياساش

fabrikatör زاۋۇت باشلىقى، زاۋۇت خوجايىنى
fabrikatörlük زاۋۇت باشلىقلىق
facia تراگېدىيە؛ پاجىئە، ئېچىنىشلىق ئەھۋال
facialaşmak ئېچىنىشلىق ھالغا چۈشۈپ قالماق، پاجىئەگە
ئۆزگەرمەك

facial پاجىئەلىك، كىشىنى ئېچىندۈرىدىغان، ئېچىنىشلىق
faça ئالدى تەرەپ؛ ئىجابىي تەرەپ؛ يۈز، چىراي؛ كىيىنىش؛
كېمىنىڭ يۆنىلىش ئۆزگەرتىشى؛ ئەڭ ئاستىدىكى بىر تال قارت
façeta ئويۇلىدىغان يۈز (ياقۇت، گۆھەر قاتارلىق ئېسىل
تاشلارنىڭ)؛

façetal سىلىقلانغان، پارقىرىتىلغان (ياقۇت، گۆھەر قاتارلىق
ئېسىل تاشلارنىڭ)؛
façuna ئارقانلارنىڭ ئاسان بۇزۇلىدىغان يېرىگە يۆگەلگەن
يۆگەم

façunalik ئارقانلارنىڭ ئاسان بۇزۇلىدىغان يېرىگە يۆگەلگەن
يۆگەلگەن

fafrettin kerim كىچىك قۇتلىق راكى ھارىقى
fagopirizm قارا بۇغدايدىن زەھەرلىنىش

fagosit فاگوتسىت، چوڭ يۇتقۇچى ھۈجەيرە
fagositil فاگوتسىتلىق، فاگوتسىتلىك
fagositin يۇتۇپىلىش، قوشۇۋېلىش
fagositoz ھۈجەيرىنىڭ يۇتۇپىلىش ئىقتىدارى، قوشۇۋېلىش
ئىقتىدارى

fagot باسسون نېپى، چوڭ نەي
fağfur جۇڭگونىڭ پادىشاھلىرى؛ جۇڭگو فار-فورلىرى؛
جۇڭگونىڭ فار-فور چىنىسى
fağfuri جۇڭگو فار-فورلىرىنىڭ، جۇڭگوچە فار-فۇر ئىشل-
تىلىگەن

fahaka تېتراتودون بېلىقى
fahamet ئۇلۇغۇق، ئېتىبار، ئىناۋەت، قىممەت
fahiş ھەددىدىن ئاشقان، چېكىدىن ئاشقان؛ سەت، ئەخلاقسىز
fahişe پاهىشە، پاهىشە ئايال
fahişelik نومۇسىنى سېتىش، بۇزۇقچىلىق قىلىش، پاهىشەۋاز-
لىق

fahrenhayt فائېنھېيت تېرمومېتىرى
fahretmek مەلۇم نەرسىدىن پەخىرلەنمەك، شەرەپ ھېس
قىلماق

fahri پەخىرى، ئاتاقلىق
fahriye قەسىدە

fahur پوچى، ھاكاۋۇر، تەكەببۇر، مەغرۇر
fahurane مەغرۇرانە، تەكەببۇرانە
faide پايدا، نەپ

faik ئەۋزەللىككە ئىگە، ئەۋزەللىكى بار؛ داڭلىق، مۇنەۋۋەر
faikiyet ئەۋزەللىك، نام چىقىرىش

fail قىلغۇچى، ئىشلىگۈچى؛ ۋەقە تۇغدۇرغۇچى؛ «ئىگە» جۈ-
ملىنىڭ ئىگىسى

faiz ئۆسۈم، پىرسەنت
faizci ئۆسۈمچى، ھاياتكەش

faizcilik جازانخورلۇق، يۇقىرى ئۆسۈملۈك قەرز بېرىش
faizlendirmek ئۆسۈملەندۈرمەك، ئۆسۈم چىقارماق

faizli ئۆسۈملۈك

faizsiz	ئۆسۈمسىز	Falanjist	ئىسپانىيە مىلتىق پارتىيەسىنىڭ ئەزاسى
fak	ئورا، قىلتاق، قاپقان، توزاق	falbala	چىلىنەك، توقۇچ (پەردە ياكى يوپىكا قاتارلىقلارنىڭ)؛
fakat	پەقەت، ئەمما، بىراق، لېكىن	falcı	پالچى، رەمچى، رەمبال
fakfon	ئاق مىس، ئاق تۇچ	falcılık	پالچىلىق، رەمچىلىك، رەمباللىق
fakır	كەمبەغەللىك، يوقسۇلۇق	falçata falçete	موزدۇز پىچىقى
fakih	ئىسلام دىنىنىڭ قانۇن-تۈزۈملىرىنى ئوبدان بىلىدىغان كىشى، فىقھى ئالىمى	falez	ئېگىز ۋە تىك يار، ھاك، ئۇچما
fakir	نامرات، كەمبەغەل، يوقسۇل؛ زاھىد، قەلەندەر	falihayır	ياخشىلىق ئالامىتى، ياخشىلىق بەلگىسى
fakirce	قەلەندەرلەردەك، قەلەندەرلەرچە، كەمبەغەللەرگە ئو-خشايدىغان	fallus	ئەرلىك ئەزاسى
fakir fukara	پېقىر-مىسكىن، كەمبەغەل، نامرات	falso	ئاھاڭنى بۇرۇش، باشقا مۇقامدا ئېيتىش ياكى چېلىش؛ رەڭ ماسلاشماسلىق؛ خاتالىق ئۆتكۈزۈش
fakirhane	نامراتلارنى يىغىۋېلىش ئورنى؛ «پېقىرنىڭ ئۆيى» مەنىسىدەمۇ ئىشلىتىلىدۇ	falsolu	خاتالاشقان، ئازغان؛ ئاھاڭدىن قېيىپ كەتكەن؛ رەڭگى ماسلاشمىغان
fakirizm	زاھىدلىق، دەرۋىشلىك	falsosuz	خاتاسىز؛ رەڭگى ماس كەلگەن؛ مۇكەممەل ۋە تولۇق؛ كامالەتكە يەتكەن
fakirleşme	كەمبەغەللىشىش، نامراتلىشىش	fal taşı	پال تېشى
fakirleşmek	كەمبەغەللىشىش، نامراتلاشماق	falya	ستۇۋول تۆشۈكى (قەدىمقى دەۋرلەردە قوللىنىلغان زە-مبىرەكلەرنىڭ)؛ ئۆز مەيلىگە قويۇپ بېرىش، بولۇشىغا قويۇپ بېرىش، يول قويۇش؛ تەپتارتىماسلىق، ئەيمەنمەسلىك، بىشەملىك دېلىن
fakirleştirmek	كەمبەغەللىشىش، نامراتلاشتۇرماق	falyanos	ئائىلە؛ ئايرىم پەن (خىمىيە، فىزىكا، ماتېماتىكا، تىل-ئەدەبىيات)؛
fakirlik	كەمبەغەللىك، نامراتلىق	familiya	شامالدىرغۇچ
faks	فاكس	fan	تەلۋىلەشكەن، ئەسەبىيلەشكەن، مەپتۇن بولغان (ئادەم)؛
faksimile	تەقلىد قىلىپ ياسالغان نەرسە، تەقلىدى بۇيۇم	fanatik	ئەسەبىيلەرچە، تەلۋىلەرچە، قارىغۇلارچە
fakslamak	فاكس ئەۋەتمەك	fanatiklik	قارىغۇلارچە چوقۇنۇش، قارىغۇلارچە ئىشىنىش، خۇراپاتلىق
fakti(ti)f	مەجبۇرىي دەرىجىدىكى؛ مەجبۇرىي دەرىجىدە كە-لگەن سۆز	fanatizm	ئەسەبىيلىك، خۇراپات، خۇراپاتلىق، مەپتۇنلۇق، ھېرىسمەنلىك
faktör	ئامىل، ئېلىمىنت؛ كۆپەيتكۈچى؛ كوئېففىتسېنت، كۆر-سەتكۈچ سان	fanfan böceği	ئوسۇرغاق قۇرت
fakulya	ئەگمە	fanfan	ماك-ماك (ئېغىز)؛ ماكىلداپ قالغان
fakül	يورۇق داغ، قۇياش دېغى	fanfar	دۇخوۋوي مۇزىكا (يۈۋەلەپ چالدىغان مۇزىكا)؛ دۇ-خوۋوي ئوركېستىرى
fakültatif	ئىختىيارىي تاللىغان، ئىختىيارىي	fan fin fon	كالىدر-كۈلدۈر (گەپ قىلىشماق)؛
fakülte	ئىنىستىتوت، فاكۇلتېت، بۆلۈم	fani	پانىي، ۋاقىتلىق، قىسقا مەزگىللىك؛ يورۇقلۇق سېزىش دەرىجىسى
fakülteli	فاكۇلتېتنىڭ؛ فاكۇلتېت ئوقۇغۇچىسى	fâni dünya	پانىي دۇنيا، پانىي ئالەم
fal	پال، رەم؛ ئالدىن ئېيتىلغان سۆز؛ تەلەي	fanila	يۇڭدىن توقۇلغان يۇمشاق رەخت، ئىچ كىيىم
falaka	پالاق، كالتەك، ھاسا	fanilik	پانىيلىق، قىسقا ۋاقىت، بىردەم، قىسقا ھايات
falakacı	پالاقچى، پۇتنىڭ ئاستىغا ئۇرىدىغان ئادەم	fanon	كىت بۇرتى
falakalı	پالاقلىق، پالقى بار، پالاق ئۇرۇلغان		
fanan	مەلۇم، پالانى		
fananca	مەلۇم ئادەم، مەلۇم ۋاقىت، مەلۇم يەر، مەلۇم كۈن		
fananncı	پالانىچى، مانچىنچى، ئانچىنچى		
fananj	چاسا شەكىللىك سەپ شەكلى (قەدىمقى يۇنان ئە-سكەرلىرىنىڭ)؛ مىلتىق پارتىيەسى		

fanta	تاغ سېرىق چۈمچۈقى	farfaracı	پوچى، ھاكاۋۇر، تەكەببۇر، مەغرۇر
fantasma	قۇرۇق خىيال؛ خام خىيال؛ ئەمەلگە ئاشماس قۇرۇق ئوي	farfaralık	چاپچاپلىق، چېپىلغاقلىق، ھاكاۋۇرلۇق، ماختانچا- قلىق، پوچىلىق
fantasmagorik	سېھرىي پروپېكسىيەلىك؛ خىيالىي، غايىي-بانە	farmak	ھارماق، چارچىماق؛ كونىرماق؛ قېرىماق
fantasmagorya	سېھرىي پروپېكسىيە؛ خىيال، غايە، ئوي، فانتازىيە	farıĝ	ئۆتكۈرۈپ بەرگەن، ۋاز كەچكەن؛ ئامان قالغان، قۇتۇ-لغان، خالاس بولغان
fantastik	فانتازىيەلىك، خىيالىي؛ بىمەنىچىلەر	farika	ئالاھىدىلىك، بەلگە؛ خاراكتېرىستىك سان، تۇنجى سان
fantazya	ئەرەب چەۋەندازلىرىنىڭ ئات ئۈستىدىكى ماھارەتى	faril	بېلىق تورىنىڭ يان ئارغامچىسى
fantezi	بىمەنە خىيال؛ غەلىتە خىيال؛ فانتازىيەلىك ئەسەر؛ غەلىتە، ئالاھىدە	faringit	فارىنگىت؛ يۇتقۇنچاق ياللۇغى
fantezici	خىيالىپەرەس، فانتازىيەچى؛ فانتازىيە يازغۇچىسى	farinks	يۇتقۇنچاق
fantezicilik	فانتازىيەچىلىك	faris	ئاتلىق، ئات مىنىشكە ماھىر؛ ماھىر، ئۇستا، پىششىق بىلىدىغان
fantezili	ئاجايىپ-غارايىپ، غەلىتە، غەيرىي	Farisi	پارس تىلى
fantezist	خىيالىپەرەس، فانتازىيەچى؛ فانتازىيە يازغۇچىسى	fariza	پەرز (ئاللاھ قىلىشقا بۇيرۇغان ئىشلار)؛ چوقۇم قىلىشقا تېگىشلىك ۋەزىپە
fanti	جېك (قارتتىكى)؛	fark	پەرق، ئايرىملىق، ئوخشىماسلىق؛ ئالاھىدە ياخشى كۆ-رۈش، ئارتۇقچە ياخشى كۆرۈش؛ ھېس، كۆرۈش سېزىمى؛ ئايرىما
fantom	ئادەم ۋە ھايۋانلارنىڭ بەدەن مودىلى	farklı	پەرقلىق، ئوخشىمايدىغان؛ چوڭ پەرقلىق
fanus	پانۇس، يول چىرىغى؛ سائەتنىڭ قېپى	farklıca	ئۆزگەرتىلگەن؛ ياخشىلانغان؛ پەرقلىق ھالدا، ئو-خشىمىغان ھالدا
fanuslu	پانۇسلىق، چىراغلىق	farklılaşma	پەرقلىقلىشىش، ئوخشىماسلىق، پەرق پەيدا بولۇش
fanya	كۆزى چوڭ بېلىق تورى	farklılaşmak	پەرق پەيدا بولماق، پەرقلىق بولماق
far	چوڭ چىراغ (ماشىنىنىڭ)؛ مايك (رادىئونىڭ)؛	farklılaştırmak	پەرق پەيدا قىلماق، ئوخشىمايدىغان قىلماق
farad	فارادا (توكنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى)؛	farklılık	پەرق، ئايرىملىق، ئوخشىماسلىق
faraş	شازا (ئەخلەت ئالىدىغان)؛	farksız	پەرقسىز، ئوخشاش
faraza	پەرەزگە ئاساسەن، پەرەز بىلەن، مۆلچەر بىلەن	farksızlaşmak	پەرقسىزلەشمەك، ئوخشاپ قالماق، ئوخشى-ماق
farazi	پەرزىي، مۆلچەرەن	farksızlık	پەرقسىزلىق، ئوخشاشلىق
faraziyat	پەرەز، مۆلچەر، پەرەز قىلىش، مۆلچەرلەش	farmakodinami	فارماكودىنامىكا، دورا ئۈنۈمشۇناسلىقى
faraziye	پەرەز، مۆلچەر	farmakodinamik	دورا ئۈنۈمى؛ فارماكودىنامىكا، دورا ئۈ-نۈمشۇناسلىقى
farba	پۇرمە، پۇرۇلگەن يەر (بويىكا، پەردە قاتارلىقلارنىڭ)؛	farmakolog	دورا ئۈنۈمىنى تەتقىق قىلىدىغان تەتقىقاتچى، دورا ئۈنۈمى تەتقىقاتچىسى
farbala	پۇرمە، پۇرۇلگەن يەر (بويىكا، پەردە قاتارلىقلارنىڭ)؛	farmakoloji	دورا ئۈنۈمى تەتقىقاتى
fare	چاشقان، ساچقان؛ ماتۇس (كومپيوتېرنىڭ)؛	farmakolojik	دورا ئۈنۈمى تەتقىقاتىغا مۇناسىۋەتلىك، دورا ئۈنۈمى تەتقىقاتىدىكى
fare deliği	چاشقان كامىرى	farmason	ماسون ئەزاسى؛ دىنسىزلار؛ رەھمىسىز ئادەم، شە-پقەتسىز ئادەم؛ غەم-ئەندىشىسىز ئادەم
fare dişi	چاشقان چىشى		
fare köpeği	چاشقانچى ئىت، چاشقان ئالار ئىت		
fare kulağı	چاشقان قۇلاق، ياۋا چەمبىل		
fare kulaklı yarasa	چاشقان قۇلاق شەپەرەك		
fare kuşları	ئافرىقا تۆمۈر تۇمشۇقى ئائىلىسى		
fare kuşu	ئافرىقا تۆمۈر تۇمشۇقى		
farenjit	فارىنگىت؛ يۇتقۇنچاق ياللۇغى		
farfara	چاپچاپ، چېپىلغاق؛ پوچى، ماختانچاق		

farmasonluk ماسۇنلۇق؛ ماسونلۇق سالاھىيىتى؛ ماسونلار۔

نىڭ كۆز قارىشى

Fars پارسلار

fars قىزىق ئويۇن، كۈلكىلىك ئويۇن، قىزىق ئىش؛ بەتقىلىقلىق،

قىلىقسىزلىق، بىمەنىلىك

Farsça پارىسچە، پارىس تىلى

Farsi پارىسچە، پارىس تىلى

fart(a), furt(a) پوچىلىق بىلەن، ھاكاۋۇرلۇق بىلەن، تە۔

كەببۇرلۇق بىلەن، يوغانچىلىق بىلەن

farz پەرز (ئاللاھنىڭ بەندىلەرنىڭ ئادا قىلىشىغا ۋە ساقلىنىشىغا

بۇيرۇغان ۋەزىپىلىرى؛ چوقۇم ئورۇنداش زۆرۈر بولغان ۋەزىپە؛

مەجبۇرىيەت)؛

farz پەرەز، قىياس، مۆلچەر

farz etmek شۇنداق بولۇشنى قوبۇل قىلماق، قىلىشنى

شەرت قىلماق

farz olmak پەرز بولماق، قىلىشى شەرت بولماق

farzı muhal ئەگەردە، مۇبادا، ناۋادا، ئەگەر

Fas ماراكەش (ئافرىقىدا)؛

fasa fiso بوش، كېرەكسىز، قۇرۇق؛ قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ

fasarya گالۋاڭ، كالۋا، نادان؛ قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ

faseta سىلىق يۈز، پارىقراق يۈز، ئويۇلىدىغان يۈز (ياقۇت،

گۆھەر قاتارلىق ئېسىل تاشلارنىڭ)؛

fasetalı ئويۇلغان، سىلىقلانغان، پارىقىرىتىلغان

fasık پاسىق

fasıl پاسىل؛ يامان گەپ قىلماق، يارىلانماق؛ قىسىم، پارچە؛

كۆرۈنۈش، پەردە؛

fasıla ئارىلىق، پاسىل

fasıla vermek ئارىلىق ساقلىماق، پاسىل تۇتماق

fasılalı پاسىللىق، ئارىلىققا ئىگە، ئارىلىق ساقلىغان

fasılasız پاسىلسىز، ئارىلىقسىز

fasılasızlık ئۈزلۈكسىزلىك، ئىزچىللىق، داۋاملىشىشچانلىق

fasih گەپ-سۆزى ئېنىق، ئېسىل ۋە چىرايلىق

fasikül قىسىم (كىتابنىڭ)؛

fasile ئائىلە، ئەۋلاد، جەمەت، ئايال، خوتۇن؛ پەن (ماتېماتېكا،

ئەدەبىيات، خىمىيە، فىزىكا دېگەنگە ئوخشاش يەككە پەنلەرنىڭ

نامى)

fasit يامان، ۋەھشىي، ناچار؛ قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرىدىغان،

قالايمىقانلاشتۇرىدىغان

faska يۈگەك، زاكا (بالىنى ھاپاش قىلىپ تاڭىدىغان)؛

fasla fasla ھەممە يەر، پۈتۈن بەدەن، ھەممە جاي، ھەممە

تەرەپتىن، ھەممە جەھەتتىن

fasletmek ھەل قىلماق، بىر تەرەپ قىلماق، بىر ياقلىق قىل۔

ماق، قارار چىقارماق

Faşlı ماراكەشلىكلەر

fason ئۇسۇل، مېتود؛ پوزىتسىيە، قىلمىش، ھەرىكەت؛ پىچىش،

كېسىش (كىيىمنى)؛ ئىشلەپچىقىرىش، پىشقىلاپ ئىشلەش، قايتا

ئىشلەش

fasone كۆپتۈرمە گۈللۈك توقۇلما

fasonlamak قول ھۈنەرۋەنچىلىك بىلەن شۇغۇللانماق

fasulye يېسىمۇق، سەي پۇرچاق؛ كۆك پۇرچاق، سەي پۇرچاق

fasulyegiller پۇرچاق ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈكلەر

faş ئاشكارا، ئاشكارىلىنىپ قالغان

faşır faşır سۇ ئاققاندىكى ئاۋاز، شىلدىر-شىلدىر

faş etmek پاش قىلماق، ئاشكارىلىماق

faş olmak پاش بولماق، ئاشكارىلانماق

faşing كارىنۋال بايرىمى

faşist فاشىستىك؛ فاشىست

faşistleşmek فاشىستلەشمەك

faşistleştirmek فاشىستلەشتۈرمەك

faşistlik فاشىستىك تۈزۈم، فاشىستلىق

faşizan فاشىزمنى ياقىلايدىغان، فاشىزىمچى

faşizm فاشىزىم

fatalist تەقدىرچىلىك تەرەپدارى، فاتالىست

fatalite تەلەي، ئامەت، تەقدىر؛ بەختسىزلىك، تەلەيسىزلىك

fatalizm تەقدىرچىلىك، فاتالىزىم

fatahom سارجان (چوڭقۇرلۇقنى ئۆلچەيدىغان ئۇزۇنلۇق

بىرلىكى)؛

fatih بويسۇندۇرغۇچى، ئىستىلاچى

fatih (قۇرئاندىكى بىرىنچى سۈرە)؛

fatih زەكى، ئەقىللىق، سەزگۈر؛ پىتنىچى، پىتنىخور

fatir ئىسچوت، ئالون، فاكىتور

fatura تالون چىقىرىش، ئىسچوت چىقىرىش

faturalamak تالوننى بار، تالونلۇق

faturalı قاندىگە خىلاپ بولغان ھەرىكەت (تەنتەربىيە مۇسا۔

بىقىلىرىدىكى)؛

faul قاندىگە خىلاپلىق قىلغان، خاتالىق ئۆتكۈزگەن

faullü ھايۋانات رايونى سىستېمىسى

fauna پۇرچاق بىلەن تەييارلانغان سەي

fava يېڭىش ئېھتىماللىقى يۇقىرى بولغان؛ ئەڭ ياقىتۇرۇلغان؛

favori

favus	ئەڭ ياقۇر بىدىغان نەرسە ياكى بېمەكلىك	fazlalık	زىيادلىك، ئوشۇقلۇق
fay	چېچەك (كېمەكلىك)؛	fe	تۈرك تىلى ئېلىپبەسىدىكى «ف» تاۋۇشىنىڭ ئاتىلىشى
fayans	ئۈرۈلمە، ئۈرۈك قاتلام	fe	تۆمۈرنىڭ بەلگىسى
fayansçı	چىنە خىش	febe	ئاي
fayda	چىنە خىشى	febril	قىزىغان، قىزىپ قالغان
faydacı	پايدىلىق، ياخشىلىق، ياخشى تەرىپى؛ پايدا	fecaat	قاتتىق نەپەتلىنىش؛ قاتتىق قايغۇرۇش؛ قاتتىق ھەسرەت چېكىش؛ ئاپەت، كۆڭۈلسىز ئىش
faydacılık	مەنپەئەتپەرۋەر، مەنپەئەتچى	fecl	ئازابلىق، قورقۇنچلۇق، ئاپەتلىك، تراگېدىيەلىك
faydalanmış	مەنپەئەتپەرۋەرلىك، مەنپەئەتچىلىك	fecir	تاڭ سۈزۈلۈش، تاڭ سەھەر، تاڭ شەپقى
faydalanmak	پايدىلىنىش	fecirle	تاڭ سەھەر، سۈبھى، تاڭ
faydalı	پايدىلىق، ياخشى تەرىپى بار، پايدىسى بار	fecrikazip	تاڭ نۇرى
faydalılık	ياخشى تەرىپى، پايدىلىقلىقى، پايدىلىق تەرىپى	fecrisadık	تاڭ شەپقى، ئەتىگەنكى شەپقى؛ تاڭ قىزىللىقى
faydasız	پايدىسىز، كېرەكسىز	feda	قۇربان، قۇربانلىق؛ نەزىر؛ ھەدىيە؛ پىداكارلىق
faydasızlık	پايدىسىزلىق، كېرەكسىزلىق	fedai	پىدائىي، قوغدىغۇچى، مۇھاپىزەتچى؛ ئىنقىلابچى
fayrap	پار قازىنىنىڭ پار چىقىرىش ئۈچۈن ئوت كۆيۈش ھا- لىتى	fedaice	پىدائىيلارچە، قەھرىمانلارچە
fayraplamak	ئوت تۇتاشتۇرماق، ئاچماق (ئىشك، قاپقاق، تۇۋاق)؛ يېشىش (تۈگمە، ئاياغ يېپى)؛	fedailik	ئۆزىنى قۇربان قىلىش، قۇربان قىلىش روھى، پىداكارلىق
fayton	پەيتۇن، ئات ھارۋىسى	fedakar	پىداكار، ئۆزىنى قۇربان قىلىش روھىغا ئىگە
fayton	بىر خىل قۇش	fedakarane	پىداكارانە، باتۇرلۇق بىلەن، قەھرىمانلىق بىلەن، ئۆزىنى قۇربان قىلىش روھى بىلەن
faytoncu	پەيتۇنچى، ھارۋىكەش	fedakarca	قەھرىمانلارچە، پىداكارانە؛ پىداكارلىق بىلەن
faz	فازا، فازا ئورنى	fedakarlık	پىداكارلىق، قۇربان قىلىش روھى
fazıl	پەزىلەتلىك، ئەخلاقلىق، بىلىملىك، مەرد، پىداكار، ئە- زىمەت	fedecik	مايسا، نوتا، كۆچەت
fazilet	پەزىلەت، ئەخلاق، ئالىيچانابلىق؛ ئارتۇقچىلىق، قىممەت	federal	ئىتتىپاقلىق تۈزۈمىدىكى، فېدېراتسىيە تۈزۈمىدىكى
faziletli	پەزىلەتلىك، ئەخلاقلىق، بىلىملىك، مەرد، پىداكار، ئەزىمەت	federalist	ئىتتىپاقلىق تۈزۈمىدىكى، فېدېراتسىيە تۈزۈمىدىكى؛ فېدېرالست
faziletsiz	پەزىلەتسىز، ئەخلاقسىز، نامەرد، رەزىل، پەسكەش، ئىپلاس، پەس، شەرمەندە	federalizm	ئىتتىپاقلىق تۈزۈمى، فېدېراتسىيە تۈزۈمى
fazitron	ئوخشاش فازىلىق سۈرئەت تېزلىك تۈگۈچ	federallik	ئىتتىپاقلىق تۈزۈمى، فېدېراتسىيە تۈزۈمى
fazla	ئارتۇق، زىيادە، ھەددىدىن زىيادە؛ تېخىمۇ، بەك؛ ...دىن	federasyon	ئىتتىپاق، ئىتتىپاقداش، فېدېراتسىيە
fazlaca	كۆپ؛ ئاشۇرۇۋەتكەن، ئېشىپ كەتكەن	federatif	فېدېراتىپ، ئىتتىپاقلىق تۈزۈمىدىكى، فېدېرات- سىيە تۈزۈمىدىكى
fazladan	ئارتۇقى بىلەن، ئوشۇقى بىلەن	federe	فېدېراتسىيەگە قوشۇلغان، ئىتتىپاقداشلىققا قوشۇلغان
fazlalaşma	كۆپىيىش، ئارتىش، ئېشىش	feding	سۆسلىشىش، پەسىيىش، خارابىلىشىش، ئاجىزلىشىش
fazlalaşmak	كۆپىيىش كەتمەك، ئارتماق، كۆپەيمەك، جىقايماق	fedre	ئۆيىنىڭ ئۈستىنى ياپقاندا ئىشلىتىدىغان پاخال بورا
fazlalaştırmak	كۆپەيتىمەك، ئارتتۇرماق، جىقايتماق	fehmet	ئۇلۇغۋار، ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك؛ قىممەتلىك، بىباھا؛ ئەزىز، تۆرە؛ ئېسىلزادە
		fehmetli	ئۇلۇغۋار، ھەيۋەتلىك، ھەشەمەتلىك؛ قىممەتلىك، بىباھا؛ ئەزىز، تۆرە؛ ئېسىلزادە
		fehva	مەنە، ئاساسىي مەنە، مەقسەت، نىيەت، ئىستەك، ئارزۇ

- قېلىشنى بىلمەي قالماق؛ ساراسىمىگە چۈشمەك؛ تېزلىكىنى يو- قاتماق، ئاستىلىماق
- fehvasınca** مەلۇم مەقسەت بىلەن، مەلۇم ئارزۇ بىلەن، مەلۇم نىيەتكە ئاساسەن
- feh** ئاچماق، چۆۋىماق، بۇزماق؛ ئېغىز ئاچماق، دېمەك؛ **fek** ھەل قىلماق (مەسىلىلەرنى)؛ قۇتۇلدۇرماق، قۇتۇلدۇرۇۋالماق، قۇتۇلدۇرۇپ قالماق؛ ئەمەلدىن قالدۇرماق، بىكار قىلماق، ئېلىپ تاشلىماق
- fek** ئېگەك سۆڭىكى
- fekketmek** ئاچماق، چۆۋىماق، بۇزماق؛ ئېغىز ئاچماق، دېمەك؛ ھەل قىلماق (مەسىلىلەرنى)؛ قۇتۇلدۇرماق، قۇتۇلدۇرۇۋالماق، قۇتۇلدۇرۇپ قالماق؛ ئەمەلدىن قالدۇرماق، بىكار قىلماق، ئېلىپ تاشلىماق
- fekül** كراخمال
- felah** بەخت، ئازادلىق، ئەركىنلىك
- felaket** پالاكەت، كېلىشمەسلىك، بەختسىزلىك، بالا، بالا- قازا، ئاپەت؛ نەس باسقان، يامان، چاتاق، ئەسكى، ئوسال؛ ئا- شۇرئەتكەن، ھەددىدىن ئاشقان
- felaketli** پالاكەت ئېلىپ كېلىدىغان، پالاكەتكە باشلايدىغان، ئاپەت ئېلىپ كېلىدىغان؛ ئاپەت خاراكتېرلىك، جاپالىق، نەس باسقان، قورقۇنچلۇق
- felaketzede** نەس باسقان، قورقۇنچلۇق، بەختسىز، تەلەپسىز، ئاپەتكە ئۇچرىغان، قىيىنچىلىقتا قالغان؛ ئاپەتكە ئۇچرىغۇچى، تالاپەتكە ئۇچرىغۇچى، بەختسىزلىككە ئۇچرىغۇچى
- felç** پالەچ، پارالىچ؛ پالەچ ھالەت
- felçli** پالەچ بولۇپ قالغان، پارالىچ بولۇپ قالغان؛ پالەچ، پارالىچ
- feld(i)spat** دالا شپاتى
- feldmareşal** قۇرۇقلۇق ئارمىيە مارشالى
- felek** پەلەك، ئالەم، كۆك، ئاسمان؛ دۇنيا؛ ئاللاھنىڭ ئىرادىسى؛ ئىلاھىي تەقدىر؛ خۇدانىڭ يازمىشى؛ ئاللاھنىڭ ئەمرى، خۇدانىڭ ئەمرى؛ بىر خىل ھەرىيى ساز
- felek** ئېغىر نەرسىلەرنى يۆتكەنگەندە ئاستىغا قويۇپ يۇمىلىتىد- نغان ياغاچ
- felekiyat** ئاسترونومىيە
- Felemenk** فلاناند (تارىختا بۈگۈنكى گوللاندىيە، بېلگىيە ۋە فرانسىيەنىڭ شەرقىي قىسمىنىڭ ئاتىلىشى)؛
- Felemenkçe** فلاناند تىلى
- Felemenkli** فلاناندىلىق، فلاناندىلىق ئادەم
- felenk** ئېغىر نەرسىلەرنى يۆتكەنگەندە ئاستىغا قويۇپ يۇمىلى- تىدىغان ياغاچ
- felfelek** بىر خىل كىچىك كېپىنەك؛ سپارى، ئارىكا
- felfellemek** بۇرۇنقى كۈچىنى يوقاتماق؛ ھودۇقۇپ نېمە
- fellah** تېرىقچى، دېھقان (مىسىرلىق)؛ قارا تەنلىكلەر
- fellek fellek, fellik fellik** ئالدىراقسانلىق بىلەن، ئالدىراق- تېنەپ؛ ھەممە يەردىن
- felloderm** يېشىل تېرە قەۋىتى، يېشىل تېرە قاتلىمى
- felsefe** پەلسەپە؛ پەلسەپە سىستېمىسى؛ پەلسەپىۋى قائىدە، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى
- felsefeci** پەلسەپىچى؛ پەلسەپە ئوقۇتقۇچىسى
- felsefi** پەلسەپىلىك، پەلسەپىۋى
- feminist** ئەر- ئاياللار باراۋەرلىكىگە مۇناسىۋەتلىك، فېمىنىزمغا مۇناسىۋەتلىك؛ ئەر- ئاياللار باراۋەرلىكى نەزەرىيەسى تەرەپدارى، فېمىنىست
- feminizm** فېمىنىزم، ئەر- ئاياللار باراۋەرلىكى نەزەرىيەسى
- femoral** يوتا سۆڭىكىنىڭ، سان يىلىك سۆڭىكىدىكى
- femur** يوتا سۆڭىكى، سان يىلىك سۆڭىكى
- fen** تەبىئىي پەن؛ ئىلىم- پەن، بىلىم؛ قابىلىيەت، تېخنىكا، ئىقتىدار؛ ھىيلە- مىكىر، ئالدامچىلىق
- fen** پۇك (جۇڭگونىڭ پۇل بىرلىكى)؛ پۇك (جۇڭگونىڭ يەر ئۆلچەم بىرلىكى، 10 پۇك 1 موغا تەڭ، بىر مو يەر تەخمىنەن 61.44 كۋادرات مېتىرغا توغرا كېلىدۇ)؛
- fena** ناچار، ۋەھشىي، قەبىھ، رەزىل؛ كىشىنى ئېچىندۇرىدىغان، كىشىنى ئەپسۇسلاندىرىدىغان؛ ئىبادىسى ناچار بولغان؛ كىشىنى بىئارام قىلىدىغان؛ ناچار ئادەم، قەبىھ ئادەم، بۇزۇق؛ ئىنتايىن، ناھايىتى، تولىمۇ، بەك
- fena** ئۆلۈش، ئالەمدىن ئۆتۈش، ۋاپات بولۇش
- fenalamak** تۆھمەت قىلماق، بوھتان چاپلىماق، ئابرويىغا داغ تەگكۈزمەك؛ باشقىلارنىڭ يۈزىگە قارا سۈركىمەك
- fenalaşmak** يامانلاشماق، نەس باسماق، ناچارلاشماق؛ كېسىلى ئېغىرلاشماق؛ ھوشىدىن كەتمەك
- fenalaştırmak** ناچارلاشتۇرماق، كېسىلىنى ئېغىرلاشتۇرماق؛ ھوشىدىن كەتكۈزۈۋەتمەك
- fenalık** ناچارلىق، قەبىھلىك، قاباھەت، رەزىللىك
- fenci** تەبىئىي پەن تەتقىقاتچىسى، تەبىئىي پەنچى؛ تەبىئىي پەن ئوقۇتقۇچىسى
- fendbaz** ئالدامچى
- fenel** فەنەر، پەنەر، چىراغ، مەشئەل؛ كونا دەۋرلەردىكى يول چىرىغى؛ مايىك؛ تۇڭلۇك
- fenel balığı** پانۇس بېلىق
- fenel balığıgiller** پانۇس بېلىقى ئائىلىسىدىكىلەر

- fenar böceği** لاتېنارېيە تومۇزغىسى
- fenerci** چىراغچى، ھەر خىل چىراغلارنى ياساپ ساتقۇچى؛
- fenencilik** ماياكچى؛ كونا دەۋردە يول چىراغلىرىغا ئوت تۇتاشتۇرىدىغان ئادەم چىراغچىلىق، چىراغ ياساپ سېتىش
- fenekli** چىراغلىق، چىرىغى بار؛ ساقىلى ئۇزۇن كۆسكەن
- fenersiz** چىراغسىز، چىرىغى يوق
- fenik** فېنىنگ (گېرمانىيىنىڭ 1871-يىلىدىن بۇرۇنقى پۇل بىرلىكى)؛
- fenik** فېنولۇق
- Fenike** فېنىكىيە (مىلادىدىن بۇرۇنقى 250-يىللىرىدىكى لىبانىن دۆلىتىنىڭ ئاتىلىشى)؛
- fenikeli** فېنىكىيەلىك
- fenlenmek** زېرەك بولماق، ئەقىللىق بولماق، ئەقىللەنمەك
- fenni** فېنىنى، تەبىئىي پەنگە مۇناسىۋەتلىك؛ ئىلمى؛ تېخنى-كىلىق
- fenol** فېنول
- fenomen** ھادىسە، ئاجايىب-غايىب ئىشلار
- fenomenizm** فېنومېنالىزم، ئېكىستېرنالىزم
- fenomenoloji** فېنومېنولوگىيە (ھادىسەشۇناسلىق)؛
- fenotip** ئىپادىلەش خاراكتېرى، كۆرسىتىش خاراكتېرى
- fent** ھىيلە-مىكر، ئالدامچىلىق، توزاق، ھىيلە
- fent** يالغان ھەرىكەت؛ غەرىبتىن شەپە بېرىپ، شەرقتىن ھۇجۇم قىلىش
- feodal** فېئودال، دېھقانلارنىڭ خوجايىنى، يەر خوجايىنى
- feodalite** فېئودالىزم؛ فېئوداللىق تۈزۈم
- feodalizm** فېئودالىزم؛ فېئوداللىق تۈزۈم
- fer** ئىنتايىن پارقراق نەرسە، نۇر، بېزەك، زىننەت
- ferace** پەرجە (مۇسۇلمان ئاياللار سىرتقا چىققاندا كىيىدىغان كىيىم)؛ دىنىي ساھەدىكىلەر كىيىدىغان بىر خىل كىيىم
- feraceli** پەرجە كىيگەن
- feracelik** پەرجە تىكىشكە بولىدىغان، پەرجە تىكىلىدىغان؛ پەرجە تىكىلىدىغان رەخت
- feragat** ئۆزلۈكىدىن ۋاز كېچىش، رەت قىلىش؛ چۈشەندۈرۈش؛ ئورنىنى ئۆتۈنۈپ بەرمەك؛ خىزمىتىدىن چېكىنمەك
- feragatle** ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا، ئۆزىنى قۇربان قىلىش روى ھىلەن
- ferağ** ۋاز كېچىش، قولى بوشاش، چولسى تېگىش
- ferah** شاد، خۇشال، خۇرسەن
- ferah** كەڭرى، ئوچۇق-يورۇق، ئازادە، راھەت
- ferahfeza** تۈركلەرنىڭ بىر خىل كوللىكتىپ ئورۇندىلىدىغان مۇزىكىسى
- ferahi** كەڭ-كۈشادىلىك؛ ئەرزانچىلىق؛ ئىزناك، بەلگە (بېگى شەكىللىك)؛ ئىلغۇچ، قادىغۇچ، تۆرىگۈچ، بۇلاپكا
- ferahla(n)mak** كەڭ-كۈشادە بولماق، ئازادىلەشمەك؛ خۇشال بولماق، خاتىرجەم بولماق، كۆڭلى ئېچىلماق
- ferahlandırmaq** خۇشال قىلماق، راھەت ھېس قىلدۇرماق، خاتىرجەم قىلماق، كۆڭلىنى ئاچماق
- ferahlatıcı** كىشىنى خۇشال قىلىدىغان، كىشىنىڭ كۆڭلىنى ئاچىدىغان، راھەتلىتىدىغان
- ferahlatmaq** خۇشال قىلدۇرماق، راھەتلىتمەك، خاتىرجەم قىلدۇرماق
- ferahlık** خاتىرجەملىك، كۆڭلى ئېچىلىش، ئازادىلىك، راھەت
- ferahnak** كىشىنى خۇشال قىلىدىغان، كىشىنىڭ كۆڭلىنى ئاچىدىغان، راھەتلىتىدىغان؛ تۈركلەرنىڭ بىر خىل كوللىكتىپ ئورۇندىلىدىغان مۇزىكىسى
- feraset** پاراسەت، ئەقىل، پەم
- ferasetli** پاراسەتلىك، ئەقىللىق، پەملىك
- ferasetsiz** پاراسەتسىز، پەمسىز، ئەقىلسىز
- ferç** ئاياللارنىڭ سىرتقى جىنسىي ئەزاسى
- ferda** ئەتە، ئەرتىسى؛ كەلگۈسى، كېلەچەك؛ قاراڭغۇ دۇنيا، ئاخىرەت، ئۇ دۇنيا، قىيامەت
- ferde** باغلام، تۇتام، يۈگەم
- ferdi** شەخسەن، شەخسىي، خۇسۇسەن؛ ئۆز ئالدىغا، ئايرىم
- ferdiyət** يەككىلىك، يالغۇزلۇق؛ خاسلىق، خاراكتېر، ئالا-ھىدىلىك
- ferdiyətçi** شەخسىيەتچى، ئىندىۋىدۇئال؛ شەخسىيەتچى
- ferdiyətçilik** شەخسىيەتچىلىك، ئىندىۋىدۇئاللىق
- feri** ئېنىق، تەپسىلىي؛ ئىككىنچى ئورندا تۇرىدىغان، ئاساسىي بولمىغان
- feribot** پاروم (ماشىنا، ئاپتوبۇس قاتارلىقلارنى دېڭىز-دەريا-لاردىن ئۆتكۈزىدىغان كېمە)؛ كېچىك كېمىسى
- feride** كىرىلىك، مەغرۇر؛ ئۆز بېشىمچى
- ferih** ناھايىتى خۇشال بولغان، شاد، خۇشال، خۇرسەن
- ferik** چۈجە (توخۇ، ئۆردەك قاتارلىقلارنىڭ)؛ ئىككى ياشلىق خوراز؛ بىر خىل چۆرۈك ئالما
- *ferik** گېنېرال مايور ياكى لېيىتېنانت گېنېرال
- feriklik** گېنېرال مايورلۇق ياكى لېيىتېنانت گېنېراللىق
- ferit** بىردىنبىر، يالغۇز، تەڭداشسىز؛ ناھايىتى قىممەتلىك مەرۋايىت

- ferlemek غىپىدە تىكۈۋەتمەك، سۇغۇرۇلۇپ چىقىپ كەتمەك
- ferli ئوچۇق-يورۇق (كۆز، يورۇقلۇق نۇرى، نۇر)؛
- ferma ئوۋ ئىتى، تايغان
- ferman پەرمان، ئەمىر-پەرمان؛ پادىشاھنىڭ پەرمانى
- fermanlı ئوردىغا قارشى چىقىش جىنايىتى بىلەن قارىلىنىپ جازالاشقا بۇيرۇلغان (جىنايەتچى)؛ نەزەربەنت قىلىنغان (سا-نغۇن)؛ ئۇچىغا چىققان، جاھاننى بېشىغا كىيگەن
- fermantasyon ئېچىش، بولۇش (خېمىرنىڭ)؛
- fermejüp پاس-پاس، پاسلداق
- fermene جىلىتكە
- fermeneci جىلىتكە ياسىغۇچى ياكى ئېلىپ ساتقۇچى
- ferment ئېچىتقۇ، فېرمېنت
- fermiyum فېرمىي
- fermuar سىيرىتما؛ ھالقا، چەمبەر (ئوچى تۇتاشتۇرۇلمىغان)، ئىزمە
- fersah پەرسەڭ (يارىس ئۇزۇنلۇق بىرلىكى)؛ ئىنتايىن يىراق
- fersiz غۇۋا، خىرە تۇتۇق؛ نۇرسىز، خۇنۇك، قاراڭغۇلۇق، روھسىز (كۆز)؛
- fersizleşmek روھسىزلاشماق، روھى چىقىپ كەتكەندەك بولماق، خۇنۇكلەشمەك
- fersude كونىرىغان، ئەسكىرىگەن، بۇزۇلغان
- fert ئايرىملىق، خۇسۇسىيلىق، يەككىلىك؛ يالغۇز، مۇستەقىل، ئايرىم، يەككە، تەنھا
- fertçi نەپسانىيەتچى، مەنپەئەتپەرەس، شەخسىيەتچى؛ نەپسا-نىيەتچىلىك، مەنپەئەتپەرەسلىك، شەخسىيەتچىلىك
- fertçilik نەپسانىيەتچىلىك، مەنپەئەتپەرەسلىك، شەخسىيەتچىلىك
- fertik غىپىدە تىكۈۋەتمەك، سۇغۇرۇلۇپ چىقىپ كەتمەك
- fertiklemek غىپىدە تىكۈۋەتمەك، سۇغۇرۇلۇپ چىقىپ كەتمەك، نېرى تۇرماق، قاچماق
- feryat پەرياد، يۇقىرى ئاۋازدا «فۇتقۇزۇڭلار» دەپ ۋارقىراش، يۇقىرى ئاۋازدا باشقىلارنى ياردەمگە چاقىرماق؛ يۇقىرى ئاۋازدا نازارلىقنى بىلدۈرۈپ ۋارقىرماق
- feryatçı پەريادچى، داد-پەرياد ئېيتقۇچى
- ferz شاھمات ئويۇنىدىكى «پەرزىن»؛
- fes فەس (تۈركلەرنىڭ يېقىنقى زامانلارغىچە كىيگەن بۆكى)؛
- fesahat پاساھەت، ناتىقلىق، سۆزگە ماھىرلىق
- fesat ئۇيغۇنسىزلىق، ماسلاشماسلىق، مۇتاناسىپسىزلىق، بۇزۇلۇش؛ پاساتلىشىش، چىرىكلىشىش؛ بۇزۇش، بۇلغاش؛ قالايمىقانچىلىق، پاراكەندىچىلىك؛ سۇيىقەست، ھىيلە، ھىيلە-مىكىر؛ گۇمانلىق؛
- قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرىدىغان، پاراكەندىچىلىك سالىدىغان
- fesatçı قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرىدىغان، پاراكەندىچىلىك سا-لىدىغان؛ پاراكەندىچىلىك سالغۇچى، قالايمىقانچىلىق تۇغدۇر-غۇچى
- fesatçılık قالايمىقانچىلىق، پاراكەندىچىلىك، پاساتچىلىق، بۇزغۇنچىلىق، ھىيلە-مىكىر
- fesatlık قالايمىقانچىلىق، پاراكەندىچىلىك، پاساتچىلىق، بۇزغۇنچىلىق، ھىيلە-مىكىر
- feshedilmek ئىنكار قىلىنماق، بىكار قىلىنماق، تارقىتىۋېتىۋېتىلمەك (پارتىيە، گورۇھ، تەشكىلات قاتارلىقلارنىڭ)، كېرە-كسىزلەشتۈرۈلمەك، ئەمەلدىن قالدۇرۇلماق
- feshetmek ئىنكار قىلماق، بىكار قىلماق، ئەمەلدىن قالدۇر-ماق؛ كېرەكسىزلەشتۈرمەك، تارقىتىۋېتىلمەك (پارتىيە، گورۇھ، تە-شكىلات قاتارلىقلارنى)؛
- fesih بىكار قىلىش، ئەمەلدىن قالدۇرۇش؛ تارقىتىۋېتىش، تاقىۋېتىش، پېچەتلىۋېتىش (پارتىيە، گورۇھ، تەشكىلات قاتار-لىقلارنى)؛
- fesleğen رەيھانگۈل
- feslemek ئالدىماق، توزاق قۇرماق
- fes rengi توق قىزىل رەڭلىك؛ توق قىزىل رەڭ
- festival بايرام، بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى
- fesuphanallah ئاچچىقلىنىش ياكى ھەيران قىلىش مە-نسىدە؛ ۋاي ئاللاھ! ئاھ خۇدا! ئاھ تەڭرىم! ۋاي خۇدايم؛ ۋاي خۇدايمەي
- fetha كامار، تۆشۈك، سۈڭۈكچ، زەۋر ئىشارىتى
- fethetmek ئالماق (ھۇجۇم بىلەن)، بويسۇندۇرماق، ئىتائەت قىلدۇرماق، ئىستىلا قىلماق، ئىگىلىۋالماق، قولغا كىرگۈزمەك؛ تاجاۋۇز قىلماق، تاجاۋۇزچىلىق، تاجاۋۇز ھۇجۇم قىلماق؛ باش-قىلارنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشمەك
- fetih فەتھ قىلىش، ئازاد قىلىش، بويسۇندۇرۇش، ئىتائەت قىلدۇرۇش، باش ئەگدۈرۈش؛ قولغا كىرگۈزۈش، تاجاۋۇز قىلىش؛ باشقىلارنىڭ كۆڭلىنى ئۆتۈۋېلىش
- fetihname غەلبە خەۋىرى، ئوسمان ئېمپىرىيەسىنىڭ ئە-تراپتىكى باشقا دۆلەتلەرگە ئەۋەتكەن زەپەرنامىسى، غەلبەنامە
- fetiş نەرسە ئىلاھ (ئىپتىدائىي دەۋردىكى نەرسىگە چوقۇنۇشقا مۇناسىۋەتلىك)، ئىلاھ؛ قارىغۇلارچە چوقۇنۇش؛ تىلتۇمار، تۇمار
- fetişist نەرسىگە چوقۇنغۇچى؛ نەرسىلەرگە سۈركەش ئارقىلىق جىنسىي ھېسسىياتىنى قاندۇرغۇچى؛ قارىغۇلارچە چوقۇنغۇچى
- fetişizm فېتىشىزم؛ نەرسە ئېتىقادچىلىقى؛ نەرسىگە چوقۇ-نۇش؛ قارىغۇلارچە چوقۇنۇش
- fetret مەلۇم تىلشۇناس ئالەمدىن ئۆتۈپ يېڭى تىلشۇناس دۇ-

نىباغا كەلگۈچە بولغان ۋاقىت؛ كېنەز ئالەمدىن ئۆتۈپ يېڭى كېنەز تەختكە چىققۇچىلىق بولغان ۋاقىت؛ ئىسلام دىنىنىڭ قارىشىچە ئەيسا ئەلەيھىسسالامدىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغىچە بولغان ۋاقىت؛ مەركىزىي ھاكىمىيەت ئاغدۇرۇلۇپ يېڭى ھاكىمىيەت پەيدا بولغانغا قەدەر ۋاقىت؛ ئىككى قېتىملىق ۋەقەنىڭ ئارىلىقىدىكى ۋاقىت

قالايمىقانچى، قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرىدىغان؛ كىشىنى fettan جەلپ قىلىدىغان، كىشىنىڭ ھاياجىنىنى قوزغايدىغان؛ جەز-بىلىك، ھەۋەس كەلتۈرىدىغان، نازلىق

قالايمىقانچى، قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرىدىغان؛ كىشىنى fettanca جەلپ قىلىدىغان، كىشىنىڭ ھاياجىنىنى قوزغايدىغان؛ جەزىبىلىك، ھەۋەس كەلتۈرىدىغان، نازلىق؛ ناز بىلەن، جەزىبىسى بىلەن

قالايمىقانچىلىق سالماق، ھاياجاننى قوز- fettanlaşmak غىماق؛ ناز-كەرەشمە قىلماق

قالايمىقانچىلىق، ناز-كەرەشمە، سېھرىي كۈچ، جە- fettanlık زىيە قىلىش كۈچى، جەلپ قىلىش كۈچى، تارتىش كۈچى

تۆرەلمە، باشلىنىش، بىخ fetü

پەتنۋا fetva

پەتنۋاچى، پەتنۋا بەرگۈچى fetvacı

پەتنۋاخانا؛ پەتنۋا بېرىش ئورنى fetvahane

كىشىلەر توپى؛ خەلق ئاممىسى fevç

ئېتىلىش، ئېتىلما، ئېتىلىپ چىقىش feveran

ئۈست، يۇقىرى fevk

پەۋقۇلئاددە، ئالاھىدە، ئىلگىرى كۆرۈلمىگەن، fevkalade مىسلى كۆرۈلمىگەن، زادىلا بولۇپ باقمىغان؛ ئىنتايىن، ناھايىتى، بەك

پەۋقۇلئاددىلىك، ئالاھىدىلىك؛ ئارتۇقچىلىق، fevkaladelik ئالاھىدىلىك، ئەۋزەللىك؛ ئۈستۈنلۈك

خاسىيەتلىك ئادەم، خىسلەتلىك ئادەم؛ fevkalbeşer كىشىلەرنى بېسىپ چۈشىدىغان، ئالاھىدە، خىسلەتلىك

يۇقىرىدىكى، ئۈستىدىكى fevkani

ئالدىراپ-تېنەپ، ھاپىلا-شاپىلا، ئوپۇل-توپۇل، ئالدى- fevren براشلىق بىلەن، بىردەمدىلا، ئۇزۇن

تېز، چاپسان، ئىلدام، جىددىي، ئالدىراش، كېچىكتۈرگىلى fevri بولمايدىغان، دەرھال بېجىرىشكە تېگىشلىك

چاپسانلىق، تېزلىك، ئىلداملىق، ئالدىراش fevrilik

ئايىرلىماق، يوقاتماق، مەھرۇم بولماق، قولىدىن بەرمەك؛ fevt ئۆلمەك، ۋاپات بولماق

ئەتىيازلىق تاشقىن، كەلكۈن؛ مەمۇرچىلىق، مولچى- feyezan لىق، بەرىكەت

مول، قۇۋۋەت، كۈچ، مۇنبەتلىك؛ ئىلگىرىلەش ئالغا feyiz بېسىش، تەرەققىيپەرۋەر؛ دانىشمەنلىك، دانالىق، ئەقىل-پارا-سەت؛ كەڭ قورساقلىق

مەھسۇلاتنىڭ ئېشىشى، ھوسۇل ئېشىشى؛ feyizlenmek تەرەققىي قىلىش، ئىلگىرىلەش

يۇقىرى مەھسۇلاتلىق، يۇقىرى ھوسۇلۇق feyizli

پەيلاسوپ، مۇتەپەككۈر؛ كەڭ قورساق كىشى feylesof

پەيلاسوپلۇق، مۇتەپەككۈرلۈق؛ كەڭ قورساقلىق feylesofluk

مول ھوسۇلۇق، مۇنبەت، پايدىسى كۆپ؛ كەڭ قورساق، feyyaz قولى ئوچۇق؛ تاشقان، يامرىغان (كەلكۈن سۈيى)؛

كائىنات، ئالەم، دۇنيا feza

نومۇس قىلىش، ئۇيۇلۇش، خىجىل بولۇش، ئىزا fezahat تارتىش، خىجىللىق، ئىزا، سەتچىلىك، سېسىقچىلىق، شەرمە-ندىچىلىك، رەسۋاچىلىق

مۇھىم نۇقتا، مۇھىم مەزمۇن، قىسقىچە مەزمۇن، fezleke ئۇزۇندە، ئاساسىي مەزمۇن، قىسقىچە چۈشەنچە

سوغا؛ ھازاق تۇڭى fıçı

سوغىچى، سوغا ياسىغۇچى ياكى سوغا تىجارىتى بىلەن fıçıcı شۇغۇللانغۇچى

سوغىچىلىق، سوغا تىجارەتچىلىكى، تۇڭچىلىق fıçıcılık

تۇڭغا قاچىلىماق، سوغىغا ئۇسسۇماق؛ سوغا بىلەن fıçılamaق قاچىلىماق

نامرات، ئىگە-چاقىسىز، باشپاناھسىز، تىكەندەك يالغۇز؛ fıkara دەرۋىش

ھېچنىمىسى يوقلۇق، كەملىك، كەمچىللىك، يېتەر- fıkdan سىزلىك، نامراتلىق، گاداىلىق، يوقسۇلۇق

ئىسلام دىنى قانۇنى، فىقھ؛ بىلىملىك ئادەم، بىلىمدان، fıkih بىلىملىك

غۇرتۇلدىتىپ؛ يېنىك، تەنتەك fıkir fıkir

پورۇقلاپ قاينىغان، ۋاراقشىپ قاينىغان (سۇ)؛ fıkırdak خىرىلداپ كۈلگەن، ئايىغى سۇيۇق، بىر ئورۇندا جىم ئولتۇرا-لمايدىغان؛ شەپشەكلىك

بىر يەردە تۇرالماسلىق؛ شەپشەكلىك، شەرە- fıkırdaklık نىدازلىق

پورۇقلاپ قايناش، خىرىلداپ كۈلۈش، ئايىغى fıkırdama سۇيۇقلۇق، شەپشەكلىك

پورۇقلاپ قاينىماق، ۋاراقشىپ قاينىماق (سۇ)؛ fıkırdamak خىرىلداپ كۈلمەك

شەپشەكلىك قىلىشماق، ناز قىلىشماق؛ يۈ- fıkırdaşmak رۇش-تۇرۇش، سۆز-ھەرىكەتتە قېلىپتىن چىقماق

- fıkırdatmak پورۇقلاپ قايناتماق؛ ناز قىلدۇرماق، باشقىلارنىڭ يۈرۈش-تۈرۈش، سۆز-ھەرىكىتىنى قېلىپتىن چىقارماق
- fıkırdayış پورۇقلاش، ۋاراقىشىش (سۇنىڭ قاينىغاندىكى ئا-ۋازى)؛
- fıkırtı سۇنىڭ قاينىغاندىكى پورۇقلىغان ئاۋازى
- fıkra لەتىپە، مەسەل، فېلىيەتون؛ ئابزاس؛ ئومۇرتقا
- fıkracı لەتىپىچى؛ غەلىتە خەۋەرلەرنى يازغۇچى (گېزىت-ژۇرناللاردىكى)؛
- fıkramak ئاچچىق بولۇپ قالماق، ئېچىماق، بولماق، سۈپىتى ئۆزگەرمەك
- fıldır fıldır پىلدىر-پىلدىر (چۆرگىلىگەندىكى تۇيغۇ، باش قاينىغاندەك بولغاندىكى)؛ ئەتراپقا نەزەر تاشلىماق، ئەتراپقا سەپسالماق؛ ئۇيان-بۇيان قارىماق
- fındık ئورمان ياڭىقى؛ ئۆزى كىچىك بولسىمۇ ناھايىتى قىممەتلىك بولغان نەرسە
- fındık biti ئورمان ياڭىقى خارتۇملۇق قوڭغۇزى
- fındıkçı ئورمان ياڭىقى يېتىشتۈرگۈچى ياكى ئېلىپ ساتقۇ-چى؛ ناز قىلغۇچى ئايال، شەرمەندە ئايال، يۈزى قېلىن ئايال
- fındıkçılık ئورمان ياڭاقچىلىقى؛ شەپشەكلىك، يۈزى قى-لىنلىق
- fındık faresi ئورمان ياڭىقى چاشقىنى
- fındıkى سارغۇچ قوڭۇر رەڭ
- fındık kıran ياڭاقنى ئاچىدىغان ياكى قېپىنى سۇندۇ-رىدىغان نەرسە؛ ئاياللارنى تاپتىن چىقارغۇچى
- fındıkkurdu ئورمان ياڭىقى قۇرۇتى؛ شەپشەكچى ئايال، بۇرۇق ئايال
- fındıklı ياڭاق مېغىزى ئارىلاشتۇرۇلغان، ياڭاق مېغىزىدىن ياسالغان
- fındıklık ياڭاقلىق، ئورمان ياڭىقى باغچىسى
- fındıksıçanı ئورمان ياڭىقى چاشقىنى
- fındık şekerı ئورمان ياڭىقى شېكېرى
- fır پىر-پىر (ئايلانغاندىكى تۇيغۇ)؛
- Fırat Nehri ئېفىرات دەرياسى
- fırça چوتكا؛ رەسىم قەلىمى؛ رەسىم سىزىش ئۇسۇلى، رەسىم سىزىش ماھارىتى
- fırça ayaklıgiller كەندىر كېپىنىكى ئائىلىسى
- fırçacı چوتكا ياساپ ساتقۇچى؛ سىرلامچى
- fırçacılık چوتكىچىلىق، چوتكا ياساش، چوتكا ئېلىپ-سېتىشىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ
- fırçalama چوتكىلاش، سۈرتۈش؛ ئاخشۇرۇش (ئوۋچىنىڭ ئوۋ ئىزدىشى)؛ ئەيىبلەش، كايىش، تەنبە بېرىش
- fırçalamak چوتكىلىماق؛ ئاخشۇرماق (ئوۋچىنىڭ ئوۋ ئىز-دىشى)؛ ئەيىبلەش، كايىماق، تەنبە بەرمەك
- fırçalanmak چوتكىلانماق؛ ئىزدەنمەك، ئاخشۇرۇلماق (ئوۋ-چىنىڭ ئوۋ ئىزدىشى)؛ تەنبە يېمەك، ئەيىبلەنمەك
- fırçalatmak چوتكىلانماق؛ ئىزدەتمەك (ئوۋچىنىڭ ئوۋ ئىزدىشى)؛ تەنبە بەرگۈزمەك، ئەيىبلەتمەك
- fırçalayış چوتكىلاش، سۈرتۈش؛ ئاخشۇرۇش (ئوۋچىنىڭ ئوۋ ئىزدىشى)؛ ئەيىبلەش، كايىش، تەنبە
- fırdolayı تەرەپ-تەرەپتىن، ھەر تەرەپتىن، ھەممە يەردىن ئوق بېشى؛ شەخسىي كۆز قارىشى يوق، شامالنىڭ يۆنىلىشىگە قاراپ ئىش قىلىدىغان
- fırfır چىلتەك، توقۇچ، رامكا
- fırfır ئۇچقاندەك، ئوقتەك، ناھايىتى تېز
- fırfırılı چىلتەكلىك، چىلتىكى بار
- fırıldak چاقپەلەك، شامالدىرغۇچ؛ ھاۋا ئۆتكۈزىدىغان ئو-سكۈنە؛ فىلۇگېر، شامال يۆنىلىشىنى كۆرسەتكۈچ؛ ھىيلە-سكىر، ئالدامچىلىق، توزاق
- fırıldakçı چاقپەلەكچى (ياسىغۇچى ياكى ئېلىپ ساتقۇچى)؛ ھىيلىگەر، ئالدامچى
- fırıldakçılık ھىيلىگەرلىك، ئالدامچىلىق، نەيىرەڭۋازلىق
- fırıldak çiçeği مېھراي ئوتى، مېھرىگۈل؛ گېپىدە تۇرمايد-غان ئادەم، لەۋزىدە تۇرمايدىغان ئادەم
- fırıldanmak پىرىلداپ ئايلىنماق
- fırıldatmak پىرىلداپ ئايلىندۇرماق
- fırıl fırıl ئوقتەك (چۆرگىلىمەك)، ناھايىتى تېز، ئۇچقاندەك
- fırın تۈركلەرنىڭ تونۇرى؛ تۈركلەرنىڭ بولكىسى ياساپ سېتىلىدىغان دۇكان؛ تونۇردا پىشۇرۇلغان بولكىچى، بولكا ياسىغۇچى (ئاۋاي)؛
- fırıncı بولكىچىلىق، ئاۋايلىق
- fırıncılık تونۇرغا سالماق، تونۇردا پىشۇرماق؛ تونۇردا قاقلىماق
- fırınlamak تونۇرغا سېلىنماق، تونۇردا پىشۇرۇلماق؛ تو-نۇردا قاقلىنماق
- fırınlatmak تونۇرغا سالغۇزماق، تونۇردا پىشۇرغۇزماق؛ تو-نۇردا قاقلىماق
- fırınلىق تونۇردا قاقلىنىپ پىشۇرۇلىدىغان، تونۇردا قاقلىنىدىغان
- fırınıك تونۇرنىڭ؛ تونۇرغا سېلىشقا تەييارلانغان
- fırka جامائەت، كولىكتىپ؛ دېۋىزىيە، سىياسىي پارتىيە پارتىيە ئەزاسى، مۇرىت، مۇخلىس
- fırkacı

fırkata	چاچ قىسقۇچ	قىلماق (گەپ قىلغاندىكى ئاۋاز)، غودۇڭشىماق
fırlak	چوقچىيىپ چىققان، تومپىيىپ چىققان	كۇس-كۇس قىلىشماق، فس-فس قىلىشماق
fırlama	ئېتىلىش، يېرىلىش، بۆسۈش	(گەپ قىلغاندىكى ئاۋاز)، تۆۋەن ئاۋاز بىلەن گەپلەشمەك
fırlamak	ئېتىلماق؛ چىقىپ كەتمەك، بۆسۈپ چىقماق؛ يېرىلماق، ئۇچقاندەك ئۆزلىمەك؛ قاچماق	fısıldaşmak
fırlatıcı	ئاتقۇچى پۇرژىنا	fısıldaşmak
fırlatılmak	پىرقىراتماق، پىرقىرىتىپ تاشلىۋەتمەك؛ ئاتماق؛ ئۇچۇرماق	fısıldaşmak
fırlatış	پىرقىرىتىش، ئېتىش، ئۇچۇرۇش	fısıldaşmak
fırlatma	پىرقىرىتىش، ئېتىش، ئۇچۇرۇش	fısıldaşmak
fırlatmak	پىرقىراتماق، ئاتماق، ئۇچۇرۇۋەتمەك	fısıldaşmak
fırlayış	پىرقىراش، ئۇچۇش، ئېتىش	fısıldaşmak
fırsat	پۇرسەت، پەيت	fısıldaşmak
fırsatçı	پۇرسەتپەرەس، پۇرسەتنى قولدىن بەرمەيدىغان، پۇرسەتنى چىڭ تۇتىدىغان؛ پۇرسەتپەرەس، پۇرسەتنى قولدىن بەرمەيدىغان، پۇرسەتنى چىڭ تۇتىدىغان ئادەم	fısıldaşmak
fırsatçılık	پۇرسەتپەرەسلىك	fısıldaşmak
fırt	بىر يۇتۇم (ھاراق)، بىر تال (تاماکا)؛	fısıldaşmak
fırt fırt	توختىماي، ئۈزۈلدۈرمەي، توختىماسىن	fısıldaşmak
fırtına	بوران، بوران-چاپقۇن، جۇدۇن-چاپقۇن؛ ۋەقە، ھادىسە، ماجىرا، پاراكەندىچىلىك، مالىمانچىلىق؛ تالاش-تارتىش	fısıldaşmak
fırtına kırlangıcı	بورانقۇش	fısıldaşmak
fırtına kuşları	بورانقۇش ئائىلىسى، دېڭىز گىگانىت قۇشلىرى	fısıldaşmak
fırtına kuşu	بورانقۇش	fısıldaşmak
fırtına kuşugiller	دېڭىز گىگانىت قۇشلىرى	fısıldaşmak
fırtınalar okyanusu	بوران ئوكيانى (ئاي شارىدىكى)؛	fısıldaşmak
fırtınalı	بورانلىق، ۋاڭ-چۇڭ، ۋاراڭ-چۇرۇڭ	fısıldaşmak
fırttırmak	ساراڭ قىلىپ قويماق، ساراڭلاشتۇرماق؛ كەتمەك، قاچماق، ئايرىلماق	fısıldaşmak
fıs fıs	كۇس-كۇس، فس-فس (گەپ قىلغاندىكى ئاۋاز)، تۆۋەن ئاۋاز بىلەن	fısıldaşmak
fısfıs	تۇمانلاشتۇرغۇچ، ئوپىرىسكىۋانېل، تۇمان پۈركۈگۈچ	fısıldaşmak
fısfıslamak	پۈركۈمەك، چاچماق (ئەتىر، دورا سۈيى قاتار-لىقلار)؛	fısıldaşmak
fısfıslanmak	ئۆزىگە پۈركۈمەك، چاچماق (ئەتىر، دورا سۈيى قاتارلىقلار)؛	fısıldaşmak
fısıldamak	كۇس-كۇس قىلماق، فس-فس قىلماق (گەپ قىلغاندىكى ئاۋاز)، تۆۋەن ئاۋاز بىلەن گەپلەشمەك	fısıldaşmak
fısıldanmak	ئۆز-ئۆزىگە كۇس-كۇس قىلماق، فس-فس قىلماق	fısıldaşmak

قىلىش، گەندىنى بىر تەرەپ قىلىش ئوغۇتلانغان	پېرىسلانغان تاختاي (ياغاچ قىرىندىلىرىدىن بېسىپ fiber تەييارلانغان)؛ تالا
fişkıılı	ئەينەك تالا بىلەن كۈچەيتىلگەن پلاستىماسسا، fiberglass
fişkıılık	ئەينەك پولات
fişkıın	كىچىك تالا، دەسلەپكى تالا
fişkıırdak	فېرىن، تالا ئاقسىلى
fişkıırık	دەسلەپكى فېرىن، دەسلەپكى تالا ئاقسىلى
fişkıırma	فېبروما؛ تالا ئۆسمىسى
fişkıırmaq	يان پاقالچاق سۆڭىكى
fişkıırtı	كۆچەت، مايسا؛ شال مايسىسى؛ قەلەمچە؛ جىرىم
fişkıırtıcı	كۆكپەت
fişkıırtılmak	مايسا ئېتىزى، مايسىزارلىق
fişkıırtmak	كۆچەت، مايسا؛ شال مايسىسى؛ قەلەمچە؛ جىرىم
fişlamak, fişnamak	مايسىچى، مايسا يېتىشتۈرگۈچى، كۆچەت يېتىشتۈرۈپ ساتقۇچى
fit(ı)r	مايسىچىلىق، كۆچەتچىلىك
fitık	فېدېئىزم، ئېتىقادچىلىق
fitıklı	مايسا تىكمەك
fitıkotu	مايسا يېتىشتۈرىدىغان ئېتىز، مايسىزارلىق؛ يېڭى
fitirat	تېخنىكلارنى تەربىيەلەش بازىسى؛ مايسا يېتىشتۈرۈشتە لازىم بولىدىغان
fitri	فېدېر، يوللاش سىمى، ئۆزىتىش سىمى
fitriye	ئۆز جىنايىتى ئۈچۈن بېرىلىدىغان پۇل ياكى باشقا fide
fittırmak	نەرسە بىلەن بېرىلگەن سەدىقە
fiymak	ئۆز جىنايىتى ئۈچۈن پۇل ياكى باشقا نەرسە سەدىقە fidyeci
fi	بەرگۈچى
	ئۆز جىنايىتى ئۈچۈن بېرىلىدىغان پۇل ياكى fidyecinecat
	ياكى باشقا نەرسە بىلەن بېرىلگەن سەدىقە
	قىسقا نەي
	پىغان، پەرياد، ئاھ ئۇرۇش
	شەكىل، مودېل، ھەيكەل، تىپ؛ مۇزىكا تىپى
	يانداش رولچى، يانداش رول، ئاممىباب ئارتىس
	يانداش رولچىلىق، ئاممىباب ئارتىسلىق
	سىمۋول خاراكتېرلىك، تەمسىل قىلىنغان، تەقلىد figüratif
	قىلىنغان، ئوخشىتىلغان
	كىچىك ھەيكەل
	ھەيكەلتراش
	شەكىللىك، شەكىلگە ئىگە، مودېل خاراكتېرلىك
	ياۋا پۇرچاق تۈرىدىكى ئۆسۈملۈكلەر

fihris	مۆندەرىجە، كاتالوگ	fil	پىل؛ پىل (خەلقئارا شاھماتتىكى)؛ ئېغىر، كېلەڭسىز
fihristleme	كاتالوگلىق، مۆندەرىجە ياسىماق، كاتالوگ تۈزۈمەك	filador, filadur	بوش-چىڭلىقنى ئۆزگەرتكۈچ؛ ئايلانما سىمىنىڭ چىڭ-بوشلۇقىنى تەڭشەشكۈچ
fil	ھەرىكەت، قىلمىش-ئەتمىش، مېڭىش؛ پېئىل (سۆز تۈر-كۈمى)؛	filama	سىگنال بايرىقى
filen	ئەمەلىيەتتە، ھەقىقەتەن، راستىنلا	filaman	لامپۇچكا قىلى (ۋولفرام سىم)؛
fiili	ھەقىقىي؛ بولۇپ بولغان؛ بولۇۋاتقان؛ پېئىلنىڭ	filan	پالان، مەلۇم بىر ئادەم
fiilimsi	پېئىلدىن تۈرلىنىپ چىققان سۆزلەر	filanca	مەلۇم ئادەم، مەلۇم ۋاقىت، مەلۇم يەر، مەلۇم كۈن
fiiliyat	پائالىيەت، ھەرىكەت، قىلمىش-ئەتمىش	filandra	ئۈچ بۇرجەك بايراق
fiiliyata	ئەمەلىيەتتە، ھەقىقەتەن، راستىنلا	filanmı	مانچىنچى
Fiji Adaları	فىجى ئاراللىرى (ئوكيانىيەدە)؛	filantrop	رەھىمدىل، مېھىر-شەپقەتلىك؛ رەھىمدىل ئادەم، مېھىر-شەپقەتلىك كىشى
fikir	پىكىر، ئوي، خىيال؛ ئەقىل-ئىدراك؛ مەقسەت، مۇددىئە؛ كۆز قاراش، ئىدىيە؛ ئەسلىش، خاتىرە	filantropi	مېھرىبانلىق، مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىك
fikrice	ئەقىللىقلىق بىلەن، زېرەكلىك بىلەن، ھوشيارلىق بىلەن، چېچەنلىك بىلەن	filantropizm	مېھرىبانلىق، مېھىر-شەپقەت، رەھىمدىللىك
fikircilik	ئەقىلچىلىك، راتسىئوناللىق	filariz	توقماق، كالتەك (كەندىر سوقىدىغان)؛
fikirden	خاتىرىسىگە ئاساسەن سىزىلغان (رەسىم)، ئەسلىش ئارقىلىق سىزىلغان	filarizlemek	كەندىر سوقماق
fikirli	پىكىرلىك، مەلۇم خىل كۆز قاراشقا ئىگە، مەلۇم ئىدىيەگە ئىگە، مەلۇم مەقسەتكە ئىگە (بۇ ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە بولغان ئادەم)؛	filarmoni	مۇزىكا مەستانىسى؛ مۇزىكا ھەۋەسكارى
fikirsiz	پىكىرسىز، ئىدىيەسىز، كۆز قاراشسىز، نىشانسىز	filarmonik	مۇزىكاخۇمار
fikirsizlik	پىكىرسىزلىق، ئىدىيەسىزلىق، نىشانسىزلىق، كۆز قارىشى يوق بولۇش	filasa	ئىنچىكە نىخلىق ئارغامچا
fikren	كۆڭلىچە، خىيالغا ئاساسەن، كۆز قارىشىغا ئاساسەن، مەقسەت بويىچە	filateli	پوچتا ماركىسى توپلاش
fikret	تەپەككۈر، مۇلاھىزە، ئىدىيە، نىيەت، ئوي-پىكىر، مۇددىئە	filatelik	پوچتا ماركىسى توپلايدىغان
fikretmek	ئويلىماق، تەپەككۈر قىلماق، پىكىر قىلماق	filatelist	پوچتا ماركىسى توپلىغۇچى
fikri	روھىي، خىيالىي، ئەقلىي، زېھنىي	filator, filatür	ئېگىرىش ماشىنىسى
fikrisabit	بىر تەرەپلىملىك قاراش، ئاساسسىز قاراش، ئۆلۈك قاراش	filavta	نەي، ئۇزۇن نەي
fikriyat	ئىدىئولوگىيە؛ ئىجتىمائىي ئاڭ شەكلى	filayağı	تۆۋرۈك، تىرەك
fiksaj	سۈرەت مۇقىملاشتۇرۇش سۈيۈقلۈقى	fil ayaklılık	بېرىبېرى كېسىلى
fiksatif	سۈرەت مۇقىملاشتۇرغۇچ (رەسىم سىزغان ياكى رەسىم ئىشلىگەندە ئىشلىتىدىغان)؛	filbahar, filbahri	فىلادېلفۇس چاتقىلى
fiksiyon	توقۇلما، ئويدۇرما، ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان ئىش؛ ساختا قىياپەت	fildekoz	يىپ (توقۇمچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان)؛
fiks menü	مېھمانلار تامىقى، يولۇچىلار تامىقى	fil dişı	پىل چىشى؛ پىل چىشى رەڭگى؛ چىش ماددىسى، پىل چىشىدىن ئىشلەنگەن بۇيۇم
fikstür	تەرتىپ قوللانمىسى (تەنتەربىيە مۇسابىقىلىرىدىكى)؛	fil dişı balinalar	تاق مۇڭگۈزلۈك كىت
		Fildişi Kıyısı	كوتىدى ئىۋۇئېر جۇمھۇرىيىتى
		file	تور، سېتىكا؛ تور، تور سومكا؛ چاچ تورى
		file	سىرت گۆشى (ئومۇرتقىنىڭ)؛
		fileci	كۆز قۇلاق بولغۇچى، كۆزەتكۈچى
		filecilik	كۆز قۇلاق بولۇش، كۆزىتىش، كۆزەتكۈچىلىك
		fil elması	ياغاچ ئالما
		filenç	فلانىس، فلانىس تەخسىسى، كان ياتمىلىرىنىڭ سىرتقا كۆپۈپ چىققان قىسمى، فلانىس، قىر (پويىز چاقىلىرىنىڭ ئىزىدىن

چىقىپ كېتىشىگە يول قويمايدىغان (قىر)؛	بىر خىل بەرەڭگە كېسەللىكى، ياڭيۇ كېسەللىكى
فلاتىتېسلىق، فلانتېس (كان ياتىملىرىنىڭ سىرتقا filençli كۆيۈپ چىققان قىسمى، فلانتېس، قىر، پويىز چاقلرىنىڭ ئىزدىن چىقىپ كېتىشىگە يول قويمايدىغان (قىر) ئورنىتىلغان	filizlemek بىخ چىقىرىش؛ ئۆسۈپ يېتىلىش
ئېغىر نەرسىلەرنى بىر يەردىن بىر يەرگە يۆتكەشتە filenk دومىلىتىش ئۈچۈن ئاستىغا قويۇلدىغان يۇمىلاق كالتەك، كىچىك كېمىلەرنى قىرغاققا تارتىش ئۈچۈن ئاستى تەرەپتىن كۈچ بېرىدىغان يۇمىلاق كالتەك	filizlenme بىخ چىقارماق؛ ئۆسۈپ يېتىلمەك
چوڭقۇرلۇقى ئوخشاش بولغان تېپىز دېڭىز ساھىلى؛ تېپىز filet دەريا ساھىلى	filizlenmek پۇتاقلىق، بىخلىق، بىخ چىقارغان
سەرت گۆشى (ئومۇرتقىنىڭ)؛	filizli مەدەنىلىك، رۇدىلىق، تەركىبىدە رۇدا بولغان
سىگنال چىرىغى، بەلگە چىرىغى (كېمىلەردىكى)؛	filizli ئەڭ يېنىك دەرىجە (چېلىشىش، ئېغىرلىق
يەر چاشقىنى، ئۇزۇن بۇرۇن چاشقان، سېرىق قۇيرۇق fil faresi قارىغۇ چاشقان (قۇرت-قوڭغۇز يەيدىغان بىرخىل چاشقان)؛	filiz sıklet كۆتۈرگەندىكى)؛
پىل ئائىلىسى، پىل تۈرى	fil kulağı تارو (بەرەڭگە ئوخشاش يېيىشكە بولىدىغان بىر خىل كۆكتات)؛
ماھىيەتتە، ئەمەلىيەتتە، ھەقىقەتەن، راستىنلا	filat فىللىت
كۆك قان تومۇر ياللۇغى، ۋېنا ياللۇغى	film پىليونكا، رەسىم لېنتىسى؛ كىنو، فىلىم؛ پەردە، دىئافراگما، نېپىز پەردە
يىپسىمان، يىپ شەكىللىك	filmci كىنوچى، كىنو قويغۇچى، كىنوخانىدا ئىشلىگۈچى؛ دوختۇرخانىنىڭ رەسىم ئۆپىدە ئىشلىگۈچى
سۇ باسما؛ يوشۇرۇن بەلگە	filmcilik كىنوچىلىق
سۇ باسما ئىشلىتىلگەن؛ يوشۇرۇن بەلگە سېلىنغان	filo پىلوت (دۆلەتنىڭ بارلىق ھەربىي پاراخوتلىرى)؛ ھەربىي ئايروپىلان گورۇپپىسى
ئاق رەڭلىك ئەلا سۈپەتلىك ماخائىر يۇڭى	filojenez سىستېما، تۈر سىستېمىسىنىڭ شەكىللىنىشى
سودا ۋە ھەربىي پاراخوتلار ئېلىپ يۈرىدىغان كىچىك filika كېمە، قېيىق؛ دىپلوماتىيە خادىملىرىنىڭ شەپكىسى (ئىككى قىرلىق)؛	filoksera يىلتىز ھۇررىكى كۆكۈپتى، يىلتىز ھۇررىكى كۆ- كېپتى زىيىنى
سودا ۋە ھەربىي پاراخوتلار ئېلىپ يۈرىدىغان كىچىك filikacı كېمە، قېيىقلارغا مەسئۇل كىشى	filolog فىلولوگ، ئەدەبىياتشۇناس
كىنو، فىلىم	filoloji فىلولوگىيە، تىل-ئەدەبىيات ئىلمى
ئوۋ مىلتىقى؛ چىرايلىق، قامەتلىك	filolojik فىلولوگىيىلىك
فىلىپپىن	filotilla يېنىك تىپلىق كېمە كارۋىنى
فىلىپپىنلىق، فىلىپپىن پۇقراسى	filoz لەيلىمە بەلگە
دېڭىزدا يۈرۈۋاتقاندا بېرىلىدىغان بۇيرۇق (يۈتۈن) filispit سۈرئەت بىلەن ئىلگىرلەش بۇيرۇقى)؛ غەرق مەست بولغان	filozof پەيلاسوف؛ پەلسەپىگە قىزىقىدىغان؛ كەڭ قورساق
پەلەستىن (ئاسىيادا)؛	filozofça پەيلاسوفچە؛ كەڭ قورساقلىق بىلەن، شۈكۈر- قانائەت بىلەن؛ شۈكۈر-قانائەت قىلىدىغان
پەلەستىنلىك، پەلەستىن پۇقراسى	filozoflaşmak تەمكىنلەشمەك، سالماقلاشماق، ئېغىر بېسىق بولماق
بىخ، بىخ سۈرەك، نوتا، يۇمران بىخ	filozofluk كەڭ قورساقلىق، ئىچى كەڭلىك
كان، رۇدا، مەدەن	filtre سۈزگۈچ، سۈزۈش قەغىزى، نۇر سۈزگۈچى ئەينەك، رەڭ سۈزگۈچى ئەينەك
سۇس يېشىل رەڭ	filtrelemek سوزۇش، فىلتىرلەش
شامال، بوران (5-ئايىدا دەرەخلەر بىخ چىقارغاندا چىقىدىغان)؛	filtreli سۈزگۈچى بار، سۈزگۈچلۈك؛ سۈزگۈچتىن ئۆتكۈزۈلگەن
پۇتسماق، چاتسماق (ھارام شاخلىرىنى)؛	filtresiz سۈزگۈچسىز، سۈزگۈچى يوق؛ سۈزگۈچتىن ئۆتكۈ- زۈلمىگەن
	filum تۈر (ھايۋانلار تۈرى)؛
	filvaki ئەمەلىيەتتە، ھەقىقەتەن، راستىنلا

Fin	فين، فينلاندىيەلىك	fin	يۇڭى ئۇزۇن كۈچۈك، ئۇزۇن يۇڭلۇق كۈچۈك؛ كەندىر، نەشە
final	ئەڭ ئاخىرقى، ئاخىرىدىكى؛ ھەل قىلغۇچ مۇسابىقە؛ ئاخىرلاشتۇرۇش مۇرىكىسى	Fin-Ugor	فين-ئۇگور تىل سىستېمىسى
finalist	تەنھەرىكەتچى، مۇسابىقىلەشكۈچى، ماھىر (ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىگە قاتنىشىش سالاھىيىتىگە ئىگە بولغان)؛ مەقسەتپەرەس، مەقسەت نەزەرىيەچىسى، مەقسەت نەزەرىيىسى تەرەپدارى، مەقسەتپەرەسلىك تەرەپدارى	firak	پەرق، ئايرىمچىلىق
finalist	مەقسەت نەزەرىيىسى، مەقسەت نەزەرىيەچىسى، مەقسەت نەزەرىيىسى تەرەپدارى، مەقسەتپەرەسلىك تەرەپدارى	firaklı	پەرقلىق، ئايرىم-ئايرىم
finalizm	مەقسەت نەزەرىيىسى، مەقسەتپەرەسلىك	firar	قېچىش؛ قېچىپ كېتىش، قېچىپ قۇتۇلۇش؛ ئەسكەر-لىكتىن قېچىش
finans	مالىيە ئىشلىرى، مالىيە، پۇل مۇئامىلىسى، پۇل-مۇئامىلە ئىشلىرى، سەرراپلىق ئىشلىرى، مالىيە كۈچى، ئىقتىسادىي كۈچ	firari	قاچقۇن، قېچىپ كەتكەن، قېچىپ يۈرگەن، تۈرمىدىن قاچقان
finans etmek	ئىقتىسادىي جەھەتتىن ياردەم بەرمەك، ياردەملەشمەك، ياردەم بەرمەك، قوللىماق، قۇۋۋەتلىمەك	fıraş	ئورۇن-كۆپە، ئورۇن، تۆشەك
finansiy	بانكىر؛ مالىيە مۇتەخەسسسى، كاپىتالىست	firavun	فىرئەۋن؛ زالىم پادىشاھ
finansman	مالىيە بىلەن تەمىنلەش، ئىقتىساد بىلەن تەمىنلەش، مەبلەغ سېلىش؛ كاپىتال، مەبلەغ، دەسمايە	firavun faresi	مىسىر قىسقا پۇت ئىپار مۇشۇكى
finanssal	ئىقتىسادىي، ئىقتىسادقا مۇناسىۋەتلىك، مالىيەگە مۇناسىۋەتلىك	firavun inciri	ئالىقانسىمان كاكىتۇس
Fin balinası	ئۇزۇن بۇرۇتلۇق كىت، بالائىنوپىترا كىتى	firavunlaşmak	زالىملاشماق، زۇلۇم سالماق، ياۋۇزلاشماق، قەبىھلەشمەك، شەپقەتسىزلەشمەك
fincan	ئىستاك، رۇمكا، قەدەھ، جام؛ قەدەھ، ئىستاك (مىقدار سۆز)؛ ساپال ئىزولياتور، ئېلىكتروفارفور	firavunluk	فىرئەۋنلىك ئۇنۋانى؛ زالىملىق، قەبىھلىك، يا-ۋۇزلۇق، شەپقەتسىزلىك
fincanböreği	ھەسەل ئارىلاشتۇرۇلغان پېچىنە-پىرەنىك	fire	زىيانغا چىقىرىۋېتىلگەن قىسىم، ئارىلاشما، ئارىلاشما ماددا؛ رەزىللىك، ئەسكىلىك، پەسلىك، ئىپلاسلىق
fincancı	ئىستاك سودىگىرى	firez	ئېگىز، يىلتىز (زىرائەتلەرنى ئورۇۋەتكەندىن كېيىن يەر ئاستىدا قالغان قىسىم)؛
fincanlık	ئىستاكلىق، ...تال ئىستاكلىقنى توشقۇزغۇدەك، ...تال ئىستاكلىقنى قويغۇدەك	firfiri	بىنەپشە قىزىل رەڭ
Fince	فين تىلى، فينلاندىيە تىلى	firigo	نەپەرتلەندۈرىدىغان، بىزار قىلىدىغان، يىرگەندۈر-ئىدىغان، غەزەپ-نەپرىتىنى قوزغايدىغان
finfon	ماك-ماك (ئېغىز)؛ ماكىلداپ قالغان	firik	تېز پىشىدىغان زىرائەت
fingirdek	شەپشەك، نومۇسنى ساتقۇچى، ئىپىتتىنى سا-تقۇچى ئايال	firkat	ئۆلمەي تىرىك ئايرىلىش؛ ئېغىر جۇدالىق؛ ھىجران؛ ھايات بولسۇمۇ بىر-بىرى بىلەن كۆرۈشەلمەسلىك
fingirdeklik	شەپشەكلىك، نومۇسنى سېتىش	firkateyn	قوغدىغۇچى كېمە
fingirdemek	ئىپىتتىنى ساتماق، نومۇسنى ساتماق، شە-پشەكلىك قىلماق	firkete	شەكىللىك چاچ قىسقۇچ U، چاچ قىسقۇچ
fingirdeşmek	ئەر-ئايال ئوتتۇرىسىدىكى قاش-كۆزنى ئويناتماق؛ قاش ئېتىشماق؛ كۆز قىسىشماق	firketelemek	شەكىللىك چاچ قىسقۇچ بىلەن مۇقىملا-شتۇرۇش
fingir fingir fingirdemek	خۇشامەت قىلماق، نازلانماق، تىل ياغلىمىچىلىق قىلماق، تەخسىچىلىك قىلماق	firma	شېركەت، فېرما
finiş	ئاخىرلىشىش، ئاخىرلاشتۇرۇش، تاماملاش، خاتمە بېر-ش؛ ئاخىرلىشىش نۇقتىسى، تۈگەش نۇقتىسى، ئاخىرقى پەللە	firuze	تۇركۋوئىس؛ تۇركۋوئىس رەڭلىك
fink	شاد-خۇراملىق، خۇشال-خۇراملىق، خۇشاللىق	Fisagor davası	پىفاگور تېئورېمىسى
finlandalı, finlandiyalı	فىنلار، فىنلاندىيەلىك	fisebilillah	ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن، مېھنەتسىز، بىر نەرسە قايتۇرۇشنى تەلەپ قىلماستىنلا
finlandiya	فىنلاندىيە	fis fis	بىر نەرسە كۆيگەندىكى پىسىلداپ چىققان ئاۋاز؛ كۇ-سۇلداپ گەپ قىلغاندا چىققان ئاۋاز
		fiske	بارماق بىلەن چېلىش؛ بارماق بىلەن چېكىش؛ قوش چاڭگالغا سىغىدەك مىقدار؛ سۇلۇق ئىششىق؛ قانلىق قاپارتما

fiskelemek چالماق (ئۇرۇپ چېلىنىدىغان چالغۇلارنى)؛
 ئاغرىنماق، رەنجىمەك، نارازى بولماق، غۇدۇڭشىماق، ئەيىبلەمەك
fisket ئۆشەنەك (دېڭىزچىنىڭ)؛
fiskos پىچىرلىشىپ قىلىشقان گەپ، تۆۋەن ئاۋازدا قىلىشقان گەپ
fistan يوپىكا (بىر قىسىم رايونلاردا)؛ ئەرلەرنىڭ كالتە ئىشتىنى (فىنلاندىيە، ئالبانىيە ۋە گرىتسىيە قاتارلىق رايونلاردا)؛
fistanlı يوپىكا كىيۋالغان؛ كالتە ئىشتانلىق
fistanlık يوپىكا تىكشىكە بولىدىغان؛ يوپىكا تىكشىكە بولىدىغان رەخت
fistansız يوپىكا كىيىمگەن؛ كالتە ئىشتان كىيىمگەن
fisto چېچەكسەي، چېلتەك ياساشقا كېتىدىغان رەخت؛ چېلتەك ياساشقا كېتىدىغان
fistolu چېلتەكلىك، چېلتىكى بار
fistül فىستۇلا، ئاقما يارا، چاشقان يارىسى، بالىلارنىڭ يۈزىنىڭ ئىشىشىپ قېلىشى
fisyon بۆلۈنۈش، ئايرىلىش، پارچىلىنىش، بۆلگۈنچىلىك
fiş شتېپسىل ئۇچى؛ ئالون، بېلەت، ئىسپات؛ كارتا
fiş شىفرلىق قۇلۇپ
fişek ئوق؛ ئوق تاسمىسى؛ پوجاڭزا؛ مېتال پۇل
fişekçi توپ ياكى زەمبىرەكلەرگە ئوق سالغۇچى
fişekhane ئوق-دورا ياساش زاۋۇتى؛ پوجاڭزا زاۋۇتى
fişeklemek ئوق سالماق؛ قۇتراتماق، قۇتراتقۇلۇق قىلماق، دەيدەيگە سالماق، كۈشكۈشلىمەك
fişekli ئوقلانغان، ئوق سېلىنغان
fişeklik ئوق خالىتىسى (مۇرىگە ئارتىدىغان)؛
fişeklikli ئوق خالىتىسىنى ئېسىۋالغان
fişka لەڭگەر (كېمىلەردىكى)؛
fişlemek باغاقچە يازماق، خاتىرىلەمەك؛ بىرەسمىي ئالون چىقىرىپ بەرمەك؛ (ساقچىخاندا) دېلو خاتىرىسى يازماق
fişli ئىسمى خاتىرىلەنگەن؛ (ساقچىخاندا) دېلو خاتىرىسى بار
fişlik كارتوچكا قۇتسىسى، باغاقچە قۇتسىسى؛ كارتوچكا ياساشقا لازىملىق، باغاقچە ياساشقا ئىشلىتىلىدىغان
fit كۈشكۈرتۈش، قۇترىتىش، دەيدەيگە سېلىش، ئارىنى بۇ-زۇش، ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سېلىش
fit قوشۇلۇش، سودىدا كېلىشىش، مال ئالماشتۇرۇش
fit ئىنگىلىز چىسى، فۇت
fitçi قۇتراتقۇچى، ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالغۇچى، دەيدەيگە سالغۇچى، كۈشكۈرتكۈچى
fitçilik ئارىنى بۇرۇش، ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سېلىش، كۈ-

شكۈرتۈش

شامنىڭ پىلتىسى، چىراغنىڭ پىلتىسى؛ پىلىك، دورىلانغان
fitil پىلتە؛ ئوت پىلتىسى؛ قارتا (50 تال قارتا بىلەن ئويىنىدىغان ئويۇن)؛ مەست؛ ھەق-ناھەق؛ شامچە دورا، كەپلىمە دورا
fitilci پىلتە ياسايدىغان، پىلتە ياسايدىغان ئادەم؛ قالا-يىمقانچىلىق تۇغدۇرىدىغان
fitillemek پىلىككە ئوت تۇتاشتۇرماق، ئوت ياقماق؛ كۈ-شكۈرتمەك
fitillenmek پىلىككە ئوت تۇتاشتۇرۇلماق، كۈشكۈرتۈلمەك، ئوت يېقىلماق
fitilli پىلتىلىك، پىلتىسى بار؛ مەلۇم ئىش سەۋەبى بىلەن يۈز بەرگەن، مەلۇم سەۋەبلىك
fitilsiz پىلىكى يوق، پىلىكسىز
fitilemek قۇتراتقۇلۇق قىلماق، كۈشكۈرتمەك، ئارىغا بۆلگۈ-نچىلىك سالماق، دەيدەيگە سالماق
fitlenmek قۇترىتىلماق، كۈشكۈرتۈلمەك، دەيدەيگە سېلىنماق، قىزىتىلماق
fitne پىتنە، پىتنە-پاسات، قالايمىقانچىلىق؛ باشقىلارنى ئادا-شتۇرۇش، يولدىن چىقىرىش
fitneci پىتنەكەش، قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرغۇچى، ئىغۋاگەر، پىتنىچى
fitnecilik نىكەشلىك، ئىغۋاگەرلىك، پىتنەكەشلىك
fitnelemek پىتنە تۇغدۇرماق، قۇتراتقۇلۇق قىلماق، كۈشكۈ-رتمەك، ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالماق، دەيدەيگە سالماق، ئاق-قارنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتمەك
fitnelik قۇتراتقۇلۇق، كۈشكۈرتۈش، بۆلگۈنچىلىك، پىتنە-پاسات، ئىغۋا، ئاق-قارنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىش
fitofaj ئوتخور، ئوت يەيدىغان
fitofaji بوتانىكا، ئۆسۈملۈكشۇناسلىق
fitopatoloji ئۆسۈملۈك پاتولوگىيىسى
fitre پىترە (رامزان ئېيىدا كەمبەغەللەرگە بېرىلىدىغان سەد-نەقە)؛
fitret مەلۇم تىلشۇناس ئالەمدىن ئۆتۈپ يېڭى تىلشۇناس دۇنياغا كەلگۈچە بولغان ۋاقىت؛ كېنەز ئالەمدىن ئۆتۈپ يېڭى كېنەز تەختكە چىققۇچىلىق بولغان ۋاقىت؛ ئىسلام دىنىنىڭ قارىشىچە ئەيسا ئەلەيھىسسالامدىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغىچە بولغان ۋاقىت؛ مەركىزىي ھاكىمىيەت ئاغدۇرۇلۇپ يېڭى ھاكىمىيەت پەيدا بولغانغا قەدەر ۋاقىت؛ ئىككى قېتىملىق ۋەقەنىڭ ئارىلىقىدىكى ۋاقىت
fiyaka كۆز-كۆز قىلىش، كۆز-كۆرەڭ قىلىش، ماختىنىش، با-زارغا سېلىش، ئەستايىدىل قىياپەتكە كىرىۋېلىش

fiyakacı	كۆز قىلغۇچى، كۆر-كۆرەڭ قىلغۇچى، ماختا.	fizyolojik	فىزىئولوگىيەلىك
fiyakalı	نغۇچى، بازارغا سالغۇچى، ئەستايىدىل قىياپەتكە كىرىۋالغۇچى	fizyolojist	فىزىئولوگ، فىزىئولوگىيە مۇتەخەسسسى
fiyasko(s)	كىشىنىڭ دېققىتىنى قوزغاپىدىغان، كىشىنىڭ دېققىتىنى قوزغاپىدىغان، كۆزگە چېلىقىپ تۇرىدىغان، كۆزگە تاشلىنىپ تۇرىدىغان؛ كۆرۈنۈپ تۇرىدىغان	fizyonomi	تەققى-تۇرق، قىياپەت، چىراي؛ چىراي ئىپادىسى، رەڭگىروى؛ تۇرقىغا قاراپ پال ئېچىش تېخنىكىسى
fiyat	مەغلۇبىيەت، مەغلۇب بولۇش، ۋەيرانچىلىق، چە.	fizyonomist	چىرايغا، قىياپىتىگە، تۇرقىغا قاراپ پال ئېچىشقا ماھىر بولغان ئادەم
fiyatlandirmak	يران بولۇش، يېڭىلىش، ئۆلتۈرۈۋېتىش	fizyoterapi	فىزىكىلىق داۋالاش، فىزىكىلىق ئۇسۇل بىلەن داۋالاش
fiyatlanmak	باھا، بەدەل، ھەق، قىممەت، ئەجىر	fizyoterapist	فىزىكىلىق داۋالغۇچى، فىزىكىلىق ئۇسۇل بىلەن كېسەل داۋالغۇچى
fiyonk	باھا قويماق، باھا بېكىتمەك، تەننەرخنى	FKB	فىزىكا، خىمىيە، بىئولوگىيە
fiyort	بېكىتمەك، قىممىتىنى بەلگىلىمەك	FKÖ	پەلەستىن ئازادلىق تەشكىلاتى، پەلەستىن قۇرۇلۇش تەشكىلاتى
fizibilite	باھالانماق، تەننەرخى بېكىتىلمەك، قىممىتى بەلگىلىنمەك	flagellum	تۈكچىسىمان ئۇرۇش ئەزاسى (تۆۋەن دەرىجىلىك ھايۋانلارنىڭ)
fizik	كېيىنەك شەكىللىك تۈگۈن	flajole	قەدىمقى نەي
fizik	دېڭىز قولىتۇقى، فىئورد	flama	سىگنال بايرىقى، بەلگە بايرىقى
fizik	مۇمكىنچىلىك، ئىمكانىيەت، قوللىنىشچانلىق	flamacı	بايراقچى، بايراق بىلەن بەلگە بەرگۈچى
fizik	فىزىكا، فىزىكا ئىلمى؛ بەدەن، بەدەن تۈزۈلۈشى، بەدەن سۈپىتى، بەدەن ساپاسى، تەن ساغلاملىقى؛ سىرتقى قىياپەت، تاشقى قىياپەت، تەققى-تۇرقى	Flaman	فلاماندلار
fizikçi	فىزىكاشۇناس؛ فىزىكا ئوقۇتقۇچىسى؛ فىزىكىلىق داۋا-لاش ئۇستىسى	Flamanca	فلامان تىلى
fiziki	فىزىكىلىق؛ تەننىي، جىسمانىي، جىسمىي	flamangiller	فلامان تۈرىدىكىلەر
fizikokimya	فىزىكىلىق خىمىيە، فىزوخىمىيە	flaman kuşu	قىزىل قانات، فلامىنگو
fizikomatematik	ماتېماتىكا فىزىكىسى (فىزىمات)؛	flaman күnkü	قوغدىغۇچى تۇرۇبا، كىيىدۈرمە تۇرۇبا؛ كىيىدۈرۈپ ئۇلانغان تۇرۇبا، قىزىل قانات، فلامىنگو
fizikoterapi	فىزىكىلىق داۋالاش، فىزىكىلىق ئۇسۇل بىلەن داۋالاش	flamingo	سىگنال بايرىقى، بەلگە بايرىقى، ئۇچلۇق بايراق
fizik ötesi	مېتافىزىكا، مېتافىزىكىلىق	flandra	گېرتسلىق ئاكانتوتسېپولا بېلىقى
fiziksel	فىزىكىلىق؛ جىسمانىي؛ ماددىي؛ ئەمەلىي	flandra balığı	فلاڭېل
fizyograf	فىزىئوگىرافىيەچى، فىزىكىلىق جۇغراپىيە تەتقىقا-تېجىسى	flanel	پارقىراق نۇر، كۆزنى چاقنىتىدىغان نۇر، چاقماق لاپىيا؛ كېچىلىك چىراغ؛ جىددىي تېلېگرامما؛ چاقماق تېلېگرامما؛ تېشى پال-پال، ئىچى غال-غال، ئېتى ئۇلۇغ، سۈپىسى قۇرۇق؛ ياسىمىچىلىق، ياسالمىلىق، ياسالما؛ كۆپتۈرمىچىلىك؛ قۇرۇق سۆ-لەتۈزلىق؛ قۇرۇق گەپ ساتىدىغان، تېتىقسىز، ئەسقاتمايدىغان، كارغا يارىمايدىغان، كارغا كەلمەيدىغان
fizyografi	فىزىئوگىرافىيە، فىزىكىلىق جۇغراپىيە؛ تەبىئىي جۇغراپىيە	flaş	قورساق كۆيۈش كېسىلى، ئاشقازان ئۈچەي يولىنىڭ كۆيۈشى
fizyografya	فىزىئوگىرافىيەچى، فىزىكىلىق جۇغراپىيە تە-تقىقاتچىسى؛ تەبىئىي جۇغراپىيە	flatülans	نەي، ئۇزۇن نەي
fizyokrat	فىزىئوكراتىزىملىق، دېھقانچىلىق ھېرىسلىقىغا مۇ-ناسىۋەتلىك	flavta	كۆك قان نومۇر ياللۇغى، ۋېنا ياللۇغى
fizyokratlık	دېھقانچىلىق ھېرىسلىقى، فىزىئوكراتىزم	flebit	فلېگمونا، كۆنە كىسىمان توقۇلما ياللۇغى
fizyolog	فىزىئولوگ، فىزىئولوگىيە مۇتەخەسسسى	flegmon	
fizyoloji	فىزىئولوگىيە جانلىقلارنىڭ فۇنكسىيىسىنى تەتقىق قىلىدىغان پەن. ئادەتتە ئۇ ئادەم فىزىئولوگىيىسى، ھايۋانات فىزىئولوگىيىسى ۋە ئۆسۈملۈكلەر فىزىئولوگىيىسى قاتارلىقلارنى		

fleol	زەۋرەك	Fm	فېرمىي (خىمىيەلىك ماددا)؛
flibit	كۆك قان تومۇر ياللۇغى، ۋېنا ياللۇغى	fob	كېمە ئۈستىدە مال ئالماشتۇرۇش
flikten	سۇلۇق قاپارتما؛ سۇ چېچكى؛ قانلىق قاپارتما؛ ئۆ- سۈملۈك تەزكىرىسى	fobi	قورقۇش، قورقۇش كېسىلى
flit	قۇرت يوقىتىش ئۈچۈن پۈركۈلىدىغان دورا؛ قۇرت يوقىتىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان دورا پۈركۈگۈچ	fodla	فودلا پىرەنىكىلىرى
flitlemek	قۇرت يوقىتىش ماشىنىسىدا دورا پۈركۈپ قۇرت ئۆلتۈرمەك	fodlacı	كونا چاغلاردا فودلا پىرەنىكىلىرىنى كەمبەغەللەرگە تارقىتىپ بەرگۈچى؛ كونا چاغلاردا فودلا پىرەنىكىلىرىنى يەپ كۈن كەچۈرىدىغان كەمبەغەللەر؛ تەييار يېمەكلىكلەرنى يېيىشنى ياخشى كۆرگۈچى
flok	ئۈچ بۇرجەك يەلگەن	fodlacılık	ئىش قىلمايلا تاماق يېيىش، بىكار تەلەپلىك؛ ئاققانچىلىق؛ ئاشقا تەييار، ئاشقا ھەييارلىق
floka	ئۈچ ماچتىلىق يەلگەنلىك كېمە	fodra	ئەستەر (كىيىمنىڭ)؛
flor	فلور (خىمىيەلىك ماددا)؛ ئۆسۈملۈك تەزكىرىسى	fodul	تەكەببۇر، ھاكاۋۇر، مەنمەنچى، ئۆز بېشىمچى، بەگباش، ئۆكتەم
flora	يېپىنچا ئۆسۈملۈكلەر	fodulca	تەكەببۇر، ھاكاۋۇر، مەنمەنچى، ئۆز بېشىمچى، بەگباش، ئۆكتەم؛ تەكەببۇرلۇق بىلەن، ھاكاۋۇرلۇق بىلەن، مەنمەنچىلىك بىلەن، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن، بەگباشلىق بىلەن، ئۆكتەملىك بىلەن
floresan	فلۇئورىسسېنسىيەلىك؛ يالتىراق نۇرلۇق	fodulluk	تەكەببۇرلۇق، ھاكاۋۇرلۇق، مەنمەنچىلىك، ئۆز بېشىمچىلىق، بەگباشلىق، ئۆكتەملىك
floresans	فلۇئورىسسېنسىيە؛ يالتىراق نۇر	foga	ئوق ئېتىش، زەمبىرەك ئېتىش
flori	فلورىن (1252-يىلى فلورىنسىيىدە قۇيۇلغان تىللا)؛ تىللا	fok	تيۇلېن، دېڭىز يىلپىزى
florin	فلورىن (1252-يىلى فلورىنسىيىدە قۇيۇلغان تىللا)؛ تىللا	fokgiller	تيۇلېن ئائىلىسى، دېڭىز يىلپىزى ئائىلىسى
floş	كەشتىلەشتە ئىشلىتىدىغان يىپەك يىپ	fokstrot	تۈلكە ئۇسۇلى، تۈلكە ئۇسۇلى مۇزىكىسى
floş	ئوخشاش بولغان بەش تال قارتا	fokurdamak	پورۇقلىماق؛ پورۇقشاپ قايىنماق
flotilla	قوغلىغۇچى كېمە ئەترىتى	fokurdatmak	پورۇقلاتماق؛ پورۇقشاپ قايىناتماق
flöre	ئۇچى تۈز قىلىچ	fokur fokur	پورۇق-پورۇق (چاي قايىنغاندىكى ئاۋاز)؛
flörist	قىلىچقۇز، قىلىچ ئويناتقۇچى تەنھەرىكەتچى	fokurtu	پورۇق-پورۇق (چاي قايىنغاندىكى ئاۋاز)؛
flört	چېقىلىش؛ ئەركىنلىك، ئوينىتىش؛ ئىشقىۋازلىق قىلىش؛ چىشىغا تەگكۈچى، ئىشقىۋازلىق قىلغۇچى؛ يولدىن ئاز-دۇرۇش، ئۆزىگە تارتىش	fokus	فوكۇس ئارىلىقى، فوكۇس
flörtçü	ئەركىلەيدىغان فىز، جىلۋىلىك فىز، نازىن	fol	كاتەكتە قالغان تۇخۇم، تۇخۇم
flurcun	سېرىق تۇمشۇق قۇشقاچ	folas	فولاد
flurya	يېشىل، سېرىق رەڭلىك قۇشقاچ ئائىلىسى	folikül	فوللىكۇل؛ خالتا، خالتىچە؛ تۇخۇم بۈۋەكچىسى
flüor	فلور (خىمىيەلىك ماددا)؛	folikülit	فوللىكۇل ياللۇغى، تۈك خالتىسى ياللۇغى
flüoresan	فلۇئورىسسېنسىيەلىك؛ يالتىراق نۇرلۇق	folk	خەلق، ئەل، خەلق ئىچى
flüoresans	فلۇئورىسسېنسىيە؛ يالتىراق نۇر	folklor	فولكلور، ئېتنوگرافىيە؛ فولكلورنىم
flüorışı	فلۇئورىسسېنسىيە؛ يالتىراق نۇر	folklorcu	فولكلورچى، ئېتنوگرافىيە تەتقىقاتچىسى
flüorışıl	فلۇئورىسسېنسىيەلىك؛ يالتىراق نۇرلۇق	folklorik	ئىتنوگرافىيەلىك
flüorin	فتورىت، فلۇئورىت تاش	folluk	توخۇلارنىڭ تۇخۇم تۇغىدىغان يېرى، كاتەك؛ ئايا-لارنىڭ بالىياتقۇسى
flüorit	فتورىدلار	fon	فوندى، مەبلەغ؛ مالىيە كۈچى
flüorür	فتورىدلار		
flüt	نەي، ئۇزۇن نەي		
flütçü	نەيچى، ئۇزۇن نەينى چالغۇچى		

fon	دېگوراتسىيە (سەھنىلەرنىڭ ئارقا كۆرۈنۈشى)؛ تېگى، تەگ رەڭگى، ئاساسىي رەڭ (رەسىمنىڭ)؛	forma	پاسون، شەكىل، كۆرۈنۈش، تۇرق، قىياپەت؛ فورما، يورما، كىيىم-كېچەك؛ بەت، قۇيما بەت
fonda	پاراخوتلار لەڭگەر تاشلاپ توختايدىغان جاي	formaldehyt	فورمالىن
fonda	لەڭگەر تاشلىماق، كاشلا چىقماق، بۇزۇلۇپ قالماق	formalık	فورما تىكىشكە ئىشلىتىلىدىغان؛ ...لىق باسما تاۋاقتا بېسىلغان
fondan	ئاسان ئېرىدىغان كەمپوت؛ بەشمەت	formalin	فورمالىن سۈيى
fondo	پاي چېكى	formalist	فورمالىزمچى، شەكىلۋاز
fondöten	ئۇپا	formalite	تەرتىپ، رەسمىيەت؛ مۇراسىم؛ كونا رەسىم-قائىدە، كونسىرغان ئەدەب-قائىدىلەر؛ كونا مۇقام، كونا ئىز، كونا قېلىپ
fonem	فونېما	formaliteci	شەكىلۋاز
fonetik	فونېتىكا، تاۋۇش ئىلمى؛ فونېتىك، فونېتىكىلىق	formalizm	فورمالىزم، شەكىلۋازلىق
fonetikçi	فونېتىكىچى، تىل تاۋۇشلىرى تەتقىقاتچىسى	formasyon	شەكىللەندۈرۈش، تەشكىل قىلىش؛ مەشىق قىلىش، تەربىيە، ئۆسۈپ يېتىلىش؛ قەۋەت، قاتلام
fonksiyon	ھوقۇق؛ خىزمەت ھوقۇقى، فۇنكسىيە، ئىقتىدار، مەجبۇرىيەت، بۇرچ؛ رول، ئۈنۈم، قابىلىيەت؛ فۇنكسىيە (ما-تېماتېكىدا)؛	formatlamak	يۇيۇۋەتمەك، فورماتلىماق
fonksiyonalizm	فۇنكسىئونالىزم	formatlanmak	يۇيۇۋېتىلمەك، فورماتلانماق
fonksiyonel	فۇنكسىيەلىك	formatlı	يۇيۇلغان، فورماتلانغان
fonlu	تەگ رەڭگى بار، ئاستى رەسىمى بار؛ ئارقا كۆرۈنۈشلۈك	formatsız	يۇيۇلمىغان، فورماتلانمىغان، فورماتسىز
fonograf	ئاۋاز خاتىرىلىگۈچ، پاتېفون	formcu	شەكىلۋاز
fonografi	ئاۋاز دولقۇنىنى كۆرسىتىش ئۇسۇلى	formel	كۆرۈنۈشتىكى، بىر قاراشلىق
fonogram	ترانسكرىپسىيەلىك يېزىق، ترانسكرىپسىيەلەنگەن يېزىق	formen	ئۇچاستىكا باشلىقى، ئىشچىلار باشلىقى
fonojenik	ئاۋاز ئېلىشقا ماس كېلىدىغان ئادەم	formika	فورمىكا پلاستىك چاپلىقى
fonolit	فونوليت	formik asit	مېتان كىسلاتاسى
fonolog	فونولوگ	formiyat	فورمات تۈزى
fonoloji	فونولوگىيە	formol	فورمالىن
fonotek	ساقلانغان بىر يۈرۈش ناخشا	formsuz	ئىقتىسادىي ئەھۋالى ياخشى ئەمەس، ئىقتىدارىنى جارى قىلدۇرالمىغان
fonotel	تېلېفوندا بېرىلگەن دوكلات، ئېلىكترونلۇق دو-كلات	formül	فورمۇلا، نۇسخا، ئەندىزە، قېلىپ، فورمات؛ ئۇسۇل، چارە، ئامال؛ تەكەللۇپ سۆزلەر، قېلىپلىشىپ كەتكەن تەكەللۇپ سۆزلەر، ئادەتتە رەسمىيلىشىپ قالغان تەكەللۇپ؛ ھېسابلاش ئۇسۇلى، ھېسابلاش قائىدىسى
fonotelgraf	تېلېفوندا بېرىلگەن دوكلات، ئېلىكترونلۇق دوكلات	formüler	قوللانما؛ جەدۋەل، گرافا
font	چۆيۈن	formülleşmek	فورمۇلالاشماق، قائىدىلەشمەك؛ قېلىپلا-شماق
font	ھەرپ شەكلى، خەت شەكلى، خەت تىپى	formülleştmek	فورمۇلالاشتۇرماق، قائىدىلەشتۈرمەك؛ قېلىپلاشتۇرماق
for	ھۇجۇمچى (توپ تۇرلىرىدىكى)؛	foroz	تورغا چۈشكەن بېلىقنىڭ مىقدارى
fora	ئۆزلىمەك، ئېچىلماق	fors	زۇڭتۇڭ ياكى گېنېراللارنىڭ ئىشخانىسىدىكى ياكى ماشىنا پاراخوتلاردىكى كىچىك بايراق؛ تىرىشىش، ھوقۇق، كۈچ
fora	ئاپاغنىڭ ئەستىرى	forsa	كېمە ھەيدىگۈچى ياكى جاپالىق ئەمگەك قىلىدىغان جىنايەتچى؛ دېڭىز ئارمىيىسىنىڭ ئەسىرى، ھەربىي ئەسىر،
forbiyon	سۈتۈلۈك ئوت		
forbiyongiller	سۈتۈلۈك ئوت ئائىلىسى		
forint	فورىنت (پۇل نامى)؛		
form	پاسون، شەكىل، كۆرۈنۈش، تۇرق، قىياپەت؛ بەدەن شەكلى، سىرتقى قىياپەت؛ ئەرىشكە، نۇسخا، ئۆلگە		

	ئۇرۇش ئەسىرى	چوڭ-چوڭ (تاماکا تارتماق، شورماق)؛	fosur fosur
forseps	تۇغۇت قىسقۇچى، بارتون قىسقۇچى	نەپەس چىقارماق، ئاچچىقىنى چىقارماق،	fosurdamak
forşlu	بايراقلىق (كېمە، ياكى ماشىنا)؛ ھوقۇقلۇق، ھوقۇققا ئىگە بولغان	دەردىنى چىقارماق، قورسىقىنى بوشتىۋالماق، پۇخادىن چىقماق	fosurdatmak
forşmajör	قارشى تۇرغىلى بولمايدىغان كۈچ، توسغىلى بولمايدىغان ئامىل	نەپەس چىقارتماق، ئاچچىقىنى چىقارتماق،	fosurtu
fort	ئاپقورت	دەردىنى چىقارتماق، قورسىقىنى بوشتاتقۇزماق، پۇخادىن چىقارماق	تاماكىنى كۈچەپ شورىغاندا چىققان ئاۋاز؛ مەنمە- نلىك، تەكەببۇرلۇق
forte	كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن يۇقىرى ئاۋازدا	foşa	ئورمان ياڭىقى
fortepiyano	كۈچلۈك ئاۋازدىن تۆۋەن ئاۋازغا تۆۋەنلىگەچكە؛ تۆۋەن ئاۋازدىن يۇقىرى ئاۋازغا ئۆزلىگەچكە	fota	ئۈزۈم ھارنىقى ئېچىتىشتا ئىشلىتىلىدىغان كۆپ ئۆتۈك
fortissimo	يۇقىرى ئاۋاز بىلەن، كۈچلۈك ئاۋاز بىلەن، يا- گراق ئاۋازدا	fotin	بىر قىسىم سۆزلەرنىڭ ئالدىغا «فوتو» شەكلىدە قوشۇلۇپ كېلىدۇ، نۇرلۇق دېگەن مەنىنى بىلدۈرەلەيدۇ؛ رەسىم، رەسىمخانا
forum	مەيدان؛ مۇنازىرە سەھنىسى، مۇنازىرە يىغىنى	fotoakım	فوتوئېلىكتر توك، فوتوئېلىكتر، فوتوئېلىكتر ئېقىمى
forvet	ھۇجۇمچى (توپ تۈرلىرىدىكى)؛	fotoelektrik	فوتوئېلىكتر، فوتوئېلىكترلىك
fos	ساختا، يالغان، بوش، قۇرۇق	fotofiniş	رىكورت خاتىرىلىگۈچ، رىكورت خاتىرىلەش ئاپپا- راتى
fosfat	فوسفات	fotoğraf	سۈرەت، رەسىم، فوتو
fosfatlamak	فوسفاتلىماق، فوسفورلۇق ئوغۇت ئىشلەتمەك	fotoğrafçı	رەسىمچى، رەسىم تارتقۇچى، رەسىمگە تارتىش ئۇستىسى؛ رەسىمخانا
fosfatlı	فوسفاتلىق، تەركىبىدە فوسفات بولغان	fotoğrafçılık	رەسىمچىلىك
fosfor	فوسفور	fotoğraf evi	رەسىمخانا، رەسىمگە ئېلىش ئۆيى، رەسىم تارتىش ئۈسكۈنىلىرىنى ساتىدىغان دۇكان
fosforesan	فوسفور نۇرى چىقىرىدىغان	fotoğrafhane	رەسىمخانا، رەسىمگە ئېلىش ئۆيى، رەسىم تارتىش ئۈسكۈنىلىرىنى ساتىدىغان دۇكان
fosforesans	فوسفور نۇرى	fotoğrafi	رەسىم
fosforışı	فوسفور نۇرى	fotoğraflamak	رەسىمگە تارتماق
fosforışııl	فوسفور نۇرى چىقىرىدىغان	fotoğrametri	فوتوگراممېترىيە، فوتوگرافىك ئۆلچەش ئىلمى
fosforik	فوسفورلۇق بىرىكمىلەر	fotojen	نۇر چىقىرىدىغان، نۇر تارقىتىدىغان
fosforit	فوسفاتلاشقان تاش	fotojenik	ئاكتىنلىك، سۈرەتتە ياخشى چىقىدىغان
fosforizm	فوسفوردىن زەھەرلىنىش	fotokimya	ئاكتىنوخىمىيە، ئاكتىنولوگىيە، فوتوخىمىيە
fosforlu	فوسفورلۇق، تەركىبىدە فوسفور بولغان، نۇرلۇق، نۇر چاقىتىدىغان	fotokimyasal	ئاكتىنوخىمىيەلىك، ئاكتىنولوگىيەلىك، فو- توخىمىيەلىك
fosgen	فوسگېن	fotokinezi	فوتوتاكسىس، يورۇقلۇققا ئىنتىلىشچانلىق، فوتو- كىنېتىك
fosil	قاتما، تاشقا ئايلىنغان جىسىم، ۋاقتى ئۆتكەن مال؛ قاتقان، تاشقا ئايلىنغان، ۋاقتى ئۆتكەن	fotokopi	فوتوگرافىيەلىك كۆپەيتىش، فوتو باسما، سۈرەتكە ئېلىپ بېسىش، فوتوستات (فوتوگرافىيە ئۇسۇلى بويىچە بىۋاسىتە كۆپەيتىش)؛
fosilleşmek	قاتمىغا ئايلىنماق، تاشقا ئايلىنماق؛ ۋاقتى ئۆ- تمەك	fotokopici	كۆپەيتىشچى، كۆپەيتىش دۇكىنىدا ئىشلىگۈچى
fosilli	تەركىبىدە قاتما بار بولغان، قاتمىلىق		
foslamak	ئاشكارا بولۇپ قالماق، پاش بولۇپ قالماق، ئېچىلىپ قالماق، بىلىنىپ قالماق (ئەسكى ئىش ياكى سۈيىقەست)؛		
foslatmak	ئاشكارا قىلماق، پاش قىلماق، ئاچقۇزماق، بىلگۈ- زۇپ قويماق		
fosseptik	چىرىتىش كۆلچىكى		

fotokromi	رەڭلىك فوتوگرافىيە تېخنىكىسى، رەڭلىك سۈ- رەتكە ئارتىش تېخنىكىسى	francalacılık	فرانسۇز بولكىسى تىجارىتى
fotolitografi	فوتولتوگرافى تېخنىكىسى، رەسىملىك تاش باسما تېخنىكىسى	francalalık	فرانسۇز بولكىسى ياساشقا لازىم بولىدىغان فرانك
fotomekanik	فوتو باسما	frank	ئەركىن پورت، باجسىز پورت
fotometre	فوتومېتىر	frankoporto	ماسون
fotometri	فوتومېتىرىيە	franmason	ماسونلۇق
fotometrik	فوتومېتىرىك	franmasonluk	فرانسىيە
fotomodel	ژۇرناللارنىڭ مۇقاۋىسىغا رەسمى چىقىرىلغان مودىل؛ ئېلانلارغا رەسمى چىققان مودىل	Fransa	فرانسىيەلىك، فرانسىيەنىڭ؛ فرانسىيە پۇقراسى
fotomontaj	رەسىمگە ئىش قوشۇش، فوتومونتاز	Fransalı	فرانسىيەلىك، فرانسىيەنىڭ؛ فرانسىيە پۇقراسى
fotomorfoz	فوتومورفوگېنېز	Fransız	فرانسىيەلىك، فرانسىيەنىڭ؛ فرانسىيە پۇقراسى
foton	نۇر، فوتون، يورۇقلۇق	fransızca	فرانسۇز تىلى
fotorobot	ئادەم رەسىمىنى سىزماق	fransızlaşmak	فرانسۇزلاشماق
fotoroman	رەسىملىك ھېكايە	fransızlaştırmak	فرانسۇزلاشتۇرماق
fotosel lamba	فوتوئېلىكتر لامپىسى، فوتوئېلىمىنت	fransiyum	فرانسىي
fotosentez	فوتوسىنتېز رولى	frapan	كىشىنىڭ دېققىتىنى تارتىدىغان، كىشىنىڭ دېققى- تىنى قوزغايدىغان؛ كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان
fotosfer	فوتوسفېرا	frazeoloji	تۇراقلىق ئىبارەشۇناسلىق، ئىدىئومشۇناسلىق
fotoskop	فوتوسكوپ	fregatkuşu	فېرگات قۇشى
fotoşimi	فوتوخىمىيە	fregatkuşugiller	فېرگات قۇشى ئائىلىسى
fototaksi	فوتوتاكسىس، يورۇقلۇققا ئىنتىلىشچانلىق	frekans	تەكرارلىق، چاستوتا، قېتىم تورمۇز
fototaktizm	فوتوتاكسىس، يورۇقلۇققا ئىنتىلىشچانلىق	fren	تورمۇزچى، تورمۇز رېمونتچىسى
fototek	رەسىملىك ئارخىپ ئىشخانىسى	frenci	پەرەڭلەشكەن، غەربلەشكەن، ياۋروپالىقلانغان
fototelgraf	فوتو تېلېگرامما، فوتو تېلېگراف	frengi	سېفىلىس؛ سۇ چىقىرىۋېتىش تۆشۈكى
fototeodolit	فوتوتېئودولت	frengili	سېفىلىسقا گىرېتار بولغان، سېفىلىس يۇقۇپ قالغان
fototerapi	نۇر بىلەن داۋالاش تېخنىكىسى	Frenk	فرانكلار
fototip	ئەينەك نەشرى	frenk asması	ئامپلوپىسس ئۇرۇقدىشى
fototropizm	يورۇقلۇققا ئىنتىلىشچانلىق	Frenkçe	فرانك تىلى؛ فرانكلارنىڭ؛ ياۋروپالىقلارغا ئوخشا- يدىغان
fovizm	فائۇزىزم	frenk çileği	فرانك چوڭ بۆلجۈرگىنى
foya	مېتال ياپراقچىسى، ئالتۇن قەغەز، مېتال قەغەز	frenk gömleği	كونا دەۋرلەردىكى ئەزلەرنىڭ بېلىگە بەلباغ باغلاپ كىيىدىغان كۆپىنكى
fötr	ئەدىيال؛ گىلەم، زىلچا، يۇڭ ئەدىيال؛ يۇڭ پوسما	frenk inciri	ئالغانسىمان كاكئۇس
föy	قەغەز بەت، بەت، كىتاب بېتى؛ تىتولنىڭ قۇرۇق بېتى	frenk lahanası	قاتلىق كاللەك ئوتياش
föyton	گېزىتكە بۆلۈپ بېسىلغان ھېكايىنىڭ بىر بۆلىكى	frenkleşmek	فرانكلارغا ئوخشاپ قالماق، پەرەڭلەشمەك، ياۋروپالىشماق
Fr	فرانسىي	frenk maydanozu	تاغ ئادەمگىياھى
fraksiyon	گۇرۇھ، مەزھەپ، ئىلمىي ئېقىم، ئېقىم	frenk menekşesi	گېسپېرس ئوتى
fraksiyoncu	گورۇھۋاز، مەزھەپچى، ئېقىمنى تۇتقۇچى	frenk üzümü	چاي بۇغىسى ئائىلىسى
fraksiyonculuk	گورۇھۋازلىق، تەرەپپازلىق	frenlemek	تورمۇزلىماق؛ باسماق، كونترول قىلماق؛ توسالغۇ
francala	فرانسۇز بولكىسى		
francalacı	فرانسۇز بولكىسى ياساپ ساتقۇچى		

frenlenmek	تورمۇزلاشماق؛ كونترول قىلىنماق؛ توسالغۇغا ئۇچرىماق	fuhuş	نومۇسىنى سېتىش، بۇزۇقچىلىق قىلىش، پاهىشىۋازلىق قىلىش، جالاپلىق قىلىش
frenleyen	كونترول خاراكتېرلىك، تورمۇزلاش ئىقتىدارىغا ئىگە؛ ئالدى ئېلىش ئالاھىدىلىكىگە ئىگە	fuhuşhane	پاهىشىخانا
frenleyici	تورمۇزلىغۇچى؛ توسالغۇچى؛ تورمۇزلايدىغان، توسالغۇ بولىدىغان	fukara	پېقىر، مىسكىن، كەمبەغەل، زاھىد، يوقسۇل
frenoloji	فرېنولوگىيە	fukaralaşmak	نامراتلاشماق، كەمبەغەللىشمەك، يوقسۇللاشماق
fresk	تام رەسسامچىلىقى	fukaralık	نامراتلىق، كەمبەغەللىك، مىسكىنلىق، يوقسۇللىق
freskçi	تامغا رەسىم سىزىش ئۇستىسى، تام رەسىم ئۇستىسى	fukaraperverlik	ياخشىلىق قىلماق، ساۋابلىق ئىش قىلماق، خەير-ساخاۋەت قىلماق
freze	شىلىش ستانوكى	fukus	فۇكۇس يۇسۇنى
frezeci	شىلىش-يۈنۈش ئىشى، شىلىش ئىشچىسى	fukusgiller	قىيالىق دېڭىز يۇسۇنى ئائىلىسى
frezelemek	ستانوكتا مېتالنى قىرىپ يۈنۈمەك	ful	مىسىردا يېتىشتۈرۈلىدىغان دادۇر، باقىلە، كانىماش
fribord	كېمىنىڭ چۆكۈش سىزىقىنىڭ ئۈستىدىكى قىسمى	ful	تولغان، لىق؛ قارتادىكى ئۈچ دانە ياكى ئىككى دانە ئوخشاش قارتىتىن تۈزۈلگەن قارتا
frigo	ماروزنى؛ سوغۇق، مۇز چىراي	fular	بىر خىل شايى يىپەك؛ يىپەك رومال
frigorifik	سوغۇق مۇئامىلە قىلىدىغان، مۇئامىلىسى سوغۇق، مۇز چىراي	fule	ماگدام، چامدام، قەدەم
frijider	توڭلاتقۇ	fultaym	پۈتۈن كۈن، كۈن بويى
frijidite	جىنسىي ھېسسىياتنىڭ يوقىلىشى، جىنسىي تۇيغۇ كەملىك	fulya	جونكۇنلا نەرگىز گۈلى
frikik	ئىختىيارىي توپ (پۇتبول)؛	fulya balığı	سكات بېلىقى
friksiyon	سۈركىلىش، توقۇنۇش، ئىختىلاپ	fulya balığıgiller	سكات بېلىقى ئائىلىسى
frilya	ئالتۇن قانات توز، ئالتۇن رەڭ قاناتلىق توز	Funafuti	فۇنافتۇتى (يەر ئىسمى)؛
frisa	سۈرلەنگەن سېلد بېلىقى	funda	ئېرىكا دەرىخى، فوتىنىيە دەرىخى
frişka	يەلكەننى ئۇچۇرالمىغۇدەك ئاجىز شامال	funda sıçanı	سەككىز چىشلىق چاشقان
fritöz	قازان (يېمەكلىكلەرنى مايدا پىشۇرۇش ئۈچۈن ئىشلى- تىلىدىغان قازان)؛	funda tavuğu	ئاۋسترالىيە كۈركە توخۇسى
friz	سەھنىنىڭ ئالدى ئۈستى تەرەپكە تارتىلغان لوزۇنكا	fundagiller	ئېرىكا دەرىخى ئائىلىسى، فوتىنىيە دەرىخى ئائىلىسى
frontal	پېشانىدىكى، پېشانىگە مۇناسىۋەتلىك	fundalar	ئېرىكا دەرىخى ئۇرۇقدىشى، فوتىنىيە دەرىخى ئۇرۇقدىشى
froti	بۇيۇم ئەينىكى، پېدىمت ئەينىكى	fundalık	ئېرىكا دەرىخى قويۇق ئۆسكەن يەر، فوتىنىيە دەرىخى قويۇق ئۆسكەن يەر
fruko	ماشىنلىق ھالدا ۋەزىپە ئىجرا قىلىۋاتقان چارلاش سا- قچىسى	fundanlı	ئېرىكا دەرىخى قويۇق ئۆسكەن يەر، فوتىنىيە دەرىخى قويۇق ئۆسكەن يەر؛ چاتقاللىق؛ ئېرىكالىق، چاتقال ئۆسكەن
früktoz	مېۋە شېكېرى، فرۇكتوزا	funya	قوئاس، چوغ؛ پىستان، دىتوناتور، كاپسۇلا
fuar	كۆرگەزمە؛ تاۋار سودىسى بازىرى؛ تاۋار يەرمەنكىسى	furgon	يۈك-تاق توشۇش ماشىنىسى
fuarcı	كۆرگەزمىنى ئۇيۇشتۇرغۇچى، تاۋار يەرمەنكىسىنى ئورۇنلاشتۇرغۇچى	furka	پەنجە (قىسقىچىپاڭا ۋە چايانلارنىڭ)، قىسقىچىپاڭا، كراب
fuarcılık	كۆرگەزمىچىلىك، يەرمەنكىچىلىك	furya	زىيادە كۆپ، بەك كۆپ، لىق تلغان، تولۇپ تاشقان
fuaye	تىياتىرخانىدىكى پەردە ئارىسىدا ئارام ئالدىغان ئۆي	fut	ئىنگىلىز چىسى، فۇت
fuel oil	يېقىلغۇ ماي	futa	پىيپەكتىن توقۇلغان پەرتۇق

futa	مۇسابىقە كېمىسى	fütuhah	غەلبە، تەنتەنە، ئۇتۇق، غالبىيەت
futbol	پۇتبول	fütuhahçı	غەلبە قىلغۇچى، غالبىيەتچى، ئۇتۇق قازانغۇچى، ئىستىلاچى، ئىستىلا قىلغۇچى
futbolcü	پۇتبولچى	fütür	روھسىز؛ كەيپىسىز؛ مەيۈس؛ خامۇش، ھېرىپ ھالدىن كەتمەك
futbolsever	پۇتبول مەستانىسى، ئويخۇمار، توپ ھەۋەسكارى	fütursuz	كۆڭۈل بۆلمىگەن، كارى بولمىغان
fuyer	سارچى	fütursuzca	كۆڭۈل بۆلمىگەن ھالدا، كارى بولمىغان ھالدا
fuzuli	كېرەكسىز، ئورۇنسىز، مەنسىز	fütürçülük	فۇتۇرىزم
fücceten	تۇيۇقسىز، توساتتىن، بىردىنلا	fütürüst	فۇتۇرىست
fücur	زىناخورلۇق قىلماق (يېقىن تۇغقانلار ئارا)؛	fütürizm	فۇتۇرىزم
füg	فۇگۇي كۇبى	fütüroloji	فۇتۇرولوگىيە، كېلەچەكشۇناسلىق
führer	داھىي، رەھبەر؛ دۆلەت باشلىقى (گېرمانىيە ناتسىس- لىرىنىڭ گېتلىرنى ئاتاش ئىسمى)؛	füze	راكېتا، باشقۇرۇلدىغان بومبا
füjer	سارچى	füzeatar	راكېتا قويۇپ بېرىش زەمبىرىكى، راکېتا منومىوتى، كاتىۋشا
fülus	يارماق؛ مىس پۇل	füzeci	راكېتا ئاتقۇچى، باشقۇرۇلدىغان بومبا ئاتقۇچى
füme	تۇتۇق رەڭ	füzecilik	راكېتاچىلىق، راکېتا ياساش سانائىتى، باشقۇرۇ- لىدىغان بومبا ياساش سانائىتى
fümerol	ۋولقاندىن چىققان گاز	füzen	قارا قېرىنداش بىلەن سىزىلغان؛ ياغاچ كۆمۈر بىلەن سىزىلغان
fümüar	تاماکا چېكىش ئۆيى	füzesavar	راكېتا ئاتار، راکېتاغا قارشى تۇرغۇچى زەمبىرىكى، باشقۇرۇلدىغان بومبىغا قارشى ھەربىي قورال؛ باشقۇرۇلدىغان بومبىغا قارشى
füniküler	فۇنىكۇلىيور؛ سىيرىلما ئارقانلىق تۆمۈر يول	füzyometre	ئېبرىش تېمپىراتۇرىسىنى ئۆلچەيدىغان ئۆلچى- گۈچ
Fürs	گوپىسلار، قەدىمقى پارس خەلقى	füzyon	قوشۇلۇش، بىرلىشىش، ئارىلىشىش
füru	شۆبىلەر، بۆلۈملەر؛ ئەۋلاد ۋە نەۋرىلەر		
fürumaye	رەزىل، پەسكەش، ئىپلاس، پەس، شەرمەندە		
fusun	مەپتۇن قىلىش كۈچى، سېھرىي كۈچ		
füsunkar	سېھرىگەر، ئەپسۇنچى؛ مەپتۇن قىلارلىق، جەلپ قىلارلىق؛ ئەركە، نازلىق		
fusunlu	سېھرىگەر، ئەپسۇنچى؛ مەپتۇن قىلارلىق، جەلپ قىلارلىق؛ ئەركە، نازلىق		

G

G, g	تۈرك تىلى ئېلىپبەسىدىكى سەككىزىنچى ھەرپ، تىل	گادولنىي گىدروكسىد
	ئارقا يۇمشاق تاڭلاي پارتىلىغۇچى ئۈزۈك تاۋۇش؛ تەرتىپ نومۇرى	گادولنىت
	ئورنىدا ئىشلىتىلگەندە سەككىزىنچى دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ	گادولنى
G	ئاۋاز؛ جەنۇب، جەنۇب تەرەپ؛ بىر مىليارد؛ G نوتىدىكى	ئۇۋال قىلماق، ئازار بەرمەك
	گاۋۇس	ئورۇنسىز ياكى كېرەكسىز سۆز-ھەرىكەت، ئەخمەقلىق
Ga	گاللىي	غاپىل، ئەھۋالنى چۈشەنمىگەن، بېپەرۋا، بىخەستە
gabardin	گاباردىيون، گاباردىيون يامغۇرلۇق كىيىمى	غاپىللىق، بېپەرۋالىق، بىخەستىلىك، ئېھتىياتسىزلىق
gabari	مودېل، نۇسخا، ئەندىزە، ئۈلگە، شەكىل؛ بوشلۇق	غەپلەت، غاپىللىق، ئەخمەقلىق، ئەخمىقانلىق
gabavet	كەم ئەقىللىق، پاراسەتسىزلىك، كېلەڭسىزلىك، ئە-پسىزلىك	قىزىقچىلىق، ھەزىلكەشلىك، ھەييارلىق
gabi	دۆت، كالۋا، پەمىسىز، كەم ئەقىل، پاراسەتسىز، كېلەڭسىز، ئەپسىز	قۇش تۇمشۇقى؛ ئېغىز
	كەم ئەقىللىق، پاراسەتسىزلىك، كېلەڭسىزلىك، ئە-پسىزلىك	چوقۇلماق
gabilik	ئالدامچىلىق، ئالداپ سېتىش	چوقۇلماق
gabin	گابون (ئافرىقىدا)؛	چوقۇشماق، تۇمشۇقنى تەڭكۈرۈشمەك
Gabon	چوڭ قارا يىلان	تۇمشۇقلۇق؛ بېشى قۇش شەكلىدىكى سودا كېمىسى
gabon engereği	گابون	ئۆردەكتۇمشۇق
Gaborone	گابورون	تاجىسىمان
gabro	گابېرو	گاھ، بەزىدە
gabya	ماچتا	باش ئاغرىقى، بالا، دەرد، ئاۋارىچىلىق
gacırdamak	غىچىر-غىچىر قىلماق، غىچىرلىماق، چارسىلد-ئىماق، غاراسلىماق	دەردلىك، دەردى بار، دەرتەن؛
gacırdatmak	غىچىر-غىچىر قىلدۇرماق، غىچىرلاتماق، چار-سىلداتماق	دەردسىز، دەردى يوق، باش ئاغرىتمايدىغان
gacır gucur, gacır gacır	غىچىر-غىچىر قىلغان ھالدا، غىچىرلاپ	دەردسىزلىك، دەردى يوقلۇق
gacırtı	غىچىرلىغان ئاۋاز	غايىپ، كۆرۈنمەس؛ ئۈچىنچى شەخس
gaco	ئاشنىسى (ئايال)؛	غايىپلىق، كۆرۈنمەسلىك، ئىز-دېرەكسىزلىك
gaddar	رەھىمسىز، شەپقەتسىز	گەندە، پوق
gaddarca	رەھىمسىزلەرچە، شەپقەتسىزلەرچە	غاق-غاق قىلغان ئاۋاز، غاق-غاق
gaddare	قوش بىسلىق قىلىچ	غاقلىدىماق
gaddarlık	رەھىمسىزلىك، شەپقەتسىزلىك	رەسمىي يىغىنلاردىن كېيىنكى كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى
gadir	رەھىمسىزلىك، شەپقەتسىزلىك؛ ئادىل ئەمەس	تۇرغۇن يۇلتۇزلار سىستېمىسى؛ سامانىيولى سىستېمىسى
gadirlik	رەھىمسىزلىك، شەپقەتسىزلىك	قاتتىق ئاقسىلدىن ياسالغان سۇلياۋ
		سۆز-ئىبارە خاتالىقى
		گەۋدىلىك خاتالىق
		خاتا سېزىم، خاتا تۇيغۇ
		كۆپ ئۇچرايدىغان خاتا جۈملە

galatırüyet	كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىزلىشىش؛ خاتا كۆرۈش	gam	گامبا
galebe	غەلبە، ئەنئەنە، ئوتتۇق، غالبىيەت؛ ئۈستۈنلۈك	gama	گرېك ئېلىپبەسىدىكى ئۈچىنچى ھەرپ يەنى گامبا، بىز ئالگېبرا دەرسىدە داۋاملىق تىلغا ئالدىغان «گامبا»؛
galen	گالبىنت كېنى، گالېنا، رۇدا	gamaglobulin	گامبا گلوبۇلىن
galenit	گالبىنت كېنى	gamali	ئاتىسىلارنىڭ گىربى، بەلگىسى
galeri	كارىدور، ئايۋان؛ رەسىم كارىدورى، گالبىيە، سالون؛ سودا ماگىزىنى؛ سودا سارىيى؛ لەخمە	gambiya	گامبىيە
galericici	بەدىئىي ئەسەر كۆرگەزمىخانىسى؛ كۆرگەزمە قىلغۇچى	gambot	تويچى پاراخوت
galata	قازان نېنى، قاتلىما، قوتۇرماچ	gamet	گامېتا، جانلىقلار كۆپىيىش ۋاقتىدا ئىككى جىنسىنىڭ قوشۇلىشىدىن ھاسىل بولغان جىنسىي ھۈجەيرە
galeyan	قاينام-تاشقىنلىق؛ پاراكەندىچىلىك، غەلبان، ئىس-يان	gametli	جىنسىي ھۈجەيرىلىك، جىنسىي ھۈجەيرىسى شەكىللەنگەن
gali	بىر خىل كېمە، كېمە ئۈستىدىكى ئاشخانا	gamlanmak	ئازابلانماق، ئەندىشلەنمەك
galiba	قارىماققا، قارىغاندا، ئەھۋالدىن قارىغاندا، بەلكىم	gamlı	ئازابلانغان، ئەندىشلەنگەن، غەم يېگەن، غەمكىن
galibarda	توق قىزىل، قىپقىزىل	gamlılık	ئازاب، ئەندىشە، غەم-ئەندىشە
galibiyet	غالبىيەت، غەلبە؛ غالبىيەتچى، غەلبە قىلغۇچى	gamma	گرېك ئېلىپبەسىدىكى ئۈچىنچى ھەرپ يەنى گامبا
galip	ئۈستۈن ئورۇندا تۇرغان، ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىگەن	gammaz	ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالىدىغان، ئاق-قارنى ئا-ستىن-ئۈستۈن قىلىدىغان، ئاتىكچا
galiz	قوپال، سەت، يىرگىنىشلىك؛ قېلىن	gammazlamak	ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالماق، ئاق-قارنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلماق، ئاتىكچىلىق قىلماق
galon	گاللون (سىغىم بىرلىكى)؛	gammazlanmak	ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سېلىپ قويماق، ئاق-قارنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋەتمەك (ئۆزلۈك دەرىجە)؛
galoş	چەمى ياغاچتىن، رەختى تېرە بولغان كالاچ	gammazlık	ئاق-قارنى ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىش، ئاتىكچىلىق
galsame	ساقاق (بېلىقلارنىڭ نەپەسلىنىش ئەزاسى)؛	gamsele	يامغۇرلۇق كىيىم
galvaniz	ئېلىكتىر بىلەن ھەل بېرىش، ئېلىكتىرلىك ھەل بېرىش	gamsız	غەمسىز، غەم-ئەندىشىسىز
galvanizci	ئېلىكتىر بىلەن ھەل بەرگۈچى	gamsızlaşmak	خاتىرجەم بولماق، ئەندىشىسىز بولماق
galvanize	ئېلىكتىر بىلەن ھەل بېرىش، ئېلىكتىرلىك ھەل بېرىش	gamsızlık	غەم-ئەندىشىسىز، خاتىرجەم
galvanizlemek	ئېلىكتىر بىلەن ھەل بەرمەك	gamze	زىناق
galvanizlenmek	ئېلىكتىر بىلەن ھەل بېرىلمەك	Gana	گانا (ئافرىقىدا)؛
galvanizli	ئېلىكتىر بىلەن ھەل بېرىلگەن	gang	قالدۇق رۇدا
galvanizm	توك ئۆتكۈزۈشچانلىق، توك بىلەن داۋالاش ئۇسۇلى	ganglyon	نېرۋا تۈگۈنى
galvano	ئېلىكتىرولىزلاش تاختىسى	gangster	قاراچى، باسمىچى
galvanokoter	توك بىلەن داغلاش ئۈسكۈنىسى	gangsterlik	قاراچىلىق، باسمىچىلىق، زوراۋانلىق، ۋە-ھىشىلىك، ياۋۇزلۇق، قاباھەت ئىش
galvanometre	ئامپېرمېتىر، گالۋانومېتىر	Gangtok	گاڭتوك (ھىندىستان)؛
galvanoplasti	ئېلىكتىرولىزلاش ئۇسۇلى	gani	باي، ھاللىق، پاراۋان، باياشات؛ كۆپ، جىق، مول
galvanoskop	رىئوسكوپ، توك سىنىغۇچ	ganimet	غەنىيەت، ئولجا؛ كۈتۈلمىگەن بايلىق
galvanotip	توك ئېقىمى تاختىسى	Ganj	گانگ دەرياسى (ئاسىيادا)؛
galyot	گوللاندىيەنىڭ بېلىقچى كېمىسى	ganyan	غەلبە قىلغان، مۇكاپاتقا ئېرىشكەن
galyum	گاللىي		
gam	غەم، غەم-ئەندىشە، ئازاب، ئەندىشە، ئەندىشە قىلىش		

gar	پويىز ئىستانسىسى	gargara	ئېغىزنى چايقاش، غار-غار قىلىش؛ ئېغىز چايقاش سۇيۇقلۇقى
garabet	غەيرىيلىك، غەلىتىلىك، ئاجايىپ، باشقىچىلىك	gariban	غېرىبانە، غېرىپ، يالغۇز، جىندەك يالغۇز؛ غېرىپ كىشى، يالغۇز ئادەم
garaip	مۆجىزە، ئاجايىپ ۋەقەلەر	garibe	مۆجىزە، قالتىس نەتىجە، ئاجايىپ ۋەقەلەر، چۈشەنگىلى بولمايدىغان ئىشلار
garaj	ماشىنا قويۇش ئۆيى، ماشىنا توختىتىش مەيدانى؛ ماشىنا رېمونت قىلىش ئورنى؛ ئۇزۇن يوللۇق ئاپتوبۇس بېكىتى	garip	غېرىپ، يالغۇز؛ سەرسان، سەرگەردان؛ ئاجايىپ-غا-رايىپ، غەلىتە، غەيرىي؛ كىشىنى ئازابلايدىغان؛ تەنھا ئادەم، باشپاناھسىز ئادەم؛ سەرگەردان بولۇپ يۈرگۈچى؛ ئاجايىپلا غەلىتە
garajcı	ماشىنا ساقلاش تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى	garipleşmek	غېرىپلاشماق، غەلىتەلەشمەك، سەرگەردان بولماق؛ يالغۇزلۇق ھېس قىلماق، ئۆزىنى باشپاناھسىزدەك ھېس قىلماق
garami	لىرىكىلىق، لىرىك	gariplik	غەلىتىلىك، ئاجايىپلىق؛ يالغۇزلۇق، ئىگە-چاقسىز-لىق؛ سەرسانلىق، سەرگەردانلىق
garanti	كېپىللىك، كېپىللىك قىلىش، كاپالەت بېرىش، كېپىللىك بېرىش، كاپالەت؛ كاپالىتى بار؛	garipsemek	غېرىپسىنماق، غېرىپسىنىپ قايغۇرماق؛ غەلىتىلىك ھېس قىلماق، ئاجايىپلىق ھېس قىلماق
garantilemek	كاپالەت قىلماق، كېپىل بولماق، تەمىن ئەتمەك	garipsetmek	غېرىپسىندۇرماق، غەلىتىلىك ھېس قىلدۇرماق، يالغۇزلۇق ھېس قىلدۇرماق
garantili	كاپالىتى بار، كاپالەتكە قاتناشتۇرۇلغان	gark	سۇغا غەرق بولۇش، سۇدا تۇنجۇقۇش
garantisiz	كاپالىتى يوق، كاپالەتكە قاتناشتۇرۇلمىغان، ھەقسىز رېمونت قىلىنىش پۇرسىتىگە ئىگە ئەمەس، ھەقسىز رېمونت قىلىش ۋاقتى توشقان	garnitür	بېزەك؛ زىننەت بۇيۇملىرى، زاپچاس، دېتال، قىسىم؛ كىيىم-كېچەكلەردىكى زىننەت
garantör	كېپىل، كېپىل بولغۇچى، كاپالەتلىك قىلىدىغان دۆلەت	garnitürlü	بېزەلگەن، زىننەت بۇيۇملىرى بار، دېتاللىرى بار
garaz	غەرەز، مەقسەت، مۇددىئە؛ ئاداۋەت؛ ئۆچمەنلىك، يامان نىيەت، غۇم، بىر تەرەپلىملىك قاراش، ئاساسسىز قاراش، ئۆلۈك قاراش	garnizon	شەھەر-بازارلاردىكى ئامانلىقنى ساقلاش ئۈچۈن دائىم تۇرىدىغان ئەسكەر
garazkar	غەرەزلىك، ئاداۋەتلىك، يامان نىيەتلىك	garoz	تىكەن باشلىق بېلىق بىلەن ساردا بېلىقنىڭ ئىچكى ئەزالىرى
garazkarlık	ئاداۋەت، ئۆچمەنلىك ساقلاش، يامان نىيەتلىك بولۇش، غۇم ساقلاش	garp	غەرب، غەرب تەرەپ، غەرب ئەللىرى
garazlı	غەرەزلىك، ئاداۋەتلىك، يامان نىيەتلىك	garpçı	غەرب مەدەنىيىتىگە چوقۇنىدىغان؛ غەرب مەدەنىيىتىگە چوقۇنغۇچى
garazsız	غەرەزسىز، ئاداۋەتسىز، ئۆچمەنلىكسىز، يامان نىيەتسىز	garpçılık	غەرب مەدەنىيىتىگە چوقۇنۇش، غەربلىشىش، ئەجنەبىيلىشىش
garbi	غەربىي، غەربنىڭ، ياۋروپانىڭ، ياۋروپاغا ئائىت	garpkarı	غەربچە، غەربنىڭ ئۇسۇلى بويىچە ياسالغان
gard	قوغدىنىش شەكلى، قوغدىنىش ئۇسۇلى (قىلىچۈزلىق ۋە مۇشتلىشىش قاتارلىق مۇسابىقىلەردىكى)؛	garplı	غەربلىك، غەربتىن كەلگەن، غەربتە ياسالغان
gardenparti	باغدا ئۆتكۈزۈلگەن تانسا يىغىلىشى	garplılaşmak	غەربلىكلەشمەك، غەربلەشمەك، ئەجنەبىيلىشمەك
gardenya	شاتارى، گاردېنىيە	garplılaştırmak	غەربلەشتۈرمەك، ئەجنەبىيلىشتۈرمەك
gardifren	تورمۇزچى (پويىزدا)؛	garplılık	غەربلىشىش، ئەجنەبىيلىك، ئەجنەبىيلىشىش
gardırop	كىيىم ئىشكابى، كىيىم ساقلاش ئۆيى؛ بىر ئادەم-نىڭ بارلىق كىيىمى	gars	كۆچەت تىكىش
gardıropçu	كىيىمچى (دراما ئۆمىكىنىڭ)؛	garson	يىگىت، ئوغۇل بالا؛ مۇلازىم، مۇلازىمەتچى
gardiyan	گۈندىپاي		
gardiyanlık	گۈندىپايلىق		
garez	غەرەز، مەقسەت، مۇددىئە؛ ئاداۋەت؛ ئۆچمەنلىك، يامان نىيەت، غۇم، بىر تەرەپلىملىك قاراش، ئاساسسىز قاراش، ئۆلۈك قاراش		

garsoniyer گەنجەبىي تىلى، غەربلىكلەرنىڭ تىلى؛ رەھمىسىز-
 لەرچە، شەپقەتسىزلەرچە، تەرسالارچە
 garsonluk كۈتكۈچلىك، مۇلازىملىق
 gasb etmek تارتىۋالماق، ئىگىلىۋالماق، چاڭگىلىغا كىرگۈ-
 زۇۋالماق، ئوغرىلىۋالماق
 gaseyan قۇسۇق، قۇسۇش
 gasip تارتىۋالغان، ئىگىلىۋالغان، چاڭگىلىغا كېلىۋالغان، ئو-
 غرىلىغان
 gasil مېيىتنى يۇيۇش
 gasletmek مېيىت يۇيماق
 gasp تارتىۋېلىش، ئىگىلىۋېلىش، چاڭگىلىغا كىرگۈزۋېلىش،
 ئوغرىلىۋېلىش
 gasp etmek تارتىۋالماق، ئىگىلىۋالماق، چاڭگىلىغا كىرگۈ-
 زىۋالماق، ئوغرىلىۋالماق
 gassal مېيىت يۇيغۇچى، جەسەت يۇيغۇچى
 gassale ئايال جەسەت يۇيغۇچى، جەسەت يۇيىدىغان ئايال
 gastrit گاسترىت، ئاشقازان ياللۇغى
 gastroenterolog ئاشقازان-ئۈچەي كېسەللىرى مەخسۇس
 بۆلۈم دوختۇرى
 gastroenteroloji ئاشقازان-ئۈچەي كېسەللىرى ئىلمى،
 ئاشقازان-ئۈچەي كېسەللىرى بۆلۈمى
 gastronom گاسترونوم
 gastronomi گاسترونومىيە
 gastroskop گاستروسكوپ، ئاشقازان ئەينىكى
 gastroskopi گاستروسكوپ بىلەن تەكشۈرۈش ئۇسۇلى،
 ئاشقازان ئەينىكى كىرگۈزۈپ تەكشۈرۈش ئۇسۇلى
 gastrula ئىپتىدائىي ئۈچەي تۈرەلمىسى
 gaşiy خىيال سۈرۈش، خىيالغا پېتىپ قېلىش، روھى چىقىپ
 كېتىش، ئەقلىدىن ئېزىش
 gaşyolmak خىيال سۈرمەك، خىيالغا پېتىپ قالماق، روھى
 چىقىپ كەتمەك، ئەقلىدىن ئازماق
 GATA گۈلخانا ھەربىي دوختۇرخانا ئاكادېمىيەسى
 gato پروژىنە، تورت قاتارلىق يېمەكلىكلەر
 gauss گاۋس (ماگنىت ئىندۇكسىيە بىرلىكى)؛
 gavgav ئۇرۇقدان، تاشاق
 gavot گاۋوت ئۇسۇلى
 gavur غەيرىي دىندىكلەر، خىرىستىيان، ناسارا؛ دىنسىز،
 ئىلاھسىز؛ مېھىر-شەپقەتسىز؛ ياۋايى، ياۋايىلىق؛ ۋەھشىي، ۋە-
 ھىبىانە، ۋەھشىيلىك؛ مەدەنىيەتسىز؛ مەدەنىيەتسىزلىك؛ نادان،
 نادانلىق

gavurca ئەجنەبىي تىلى، غەربلىكلەرنىڭ تىلى؛ رەھمىسىز-
 لەرچە، شەپقەتسىزلەرچە، تەرسالارچە
 gavurcasima رەھمىسىزلەرچە، شەپقەتسىزلەرچە، تەرسالارچە
 gavurlaşmak خىرىستىيانلاشماق، باشقا دىنغا ئېتىقاد
 قىلماق؛ شەپقەتسىزلەشمەك، ئىنسان قېلىپىدىن چىقماق
 gavurluk يولدىن چىقىش، غەيرىي ئەقىدە، دىنغا ئىشەنمە-
 سلىك، دىنسىزلىق؛ شەپقەتسىزلىق، رەھمىسىزلىك
 gayakol گۇئائىكۇم دەرىخى فېنولى
 gaybubet قاتناشماسلىق، كەلمەسلىك
 gayda ۋولنىكا (بۇلغارىيە تىلىدىن ئېلىنغان)؛
 ۋولنىكا چالغۇچى، ۋولنىكا ساتقۇچى
 gaydacı ۋولنىكا چالغۇچى، ۋولنىكا ساتقۇچى
 gaye غايە، مەقسەت، مۇددەئا، نىشان
 gayeli غايىلىك، نىشانلىق، مەقسەتلىك، غەرەزلىك
 gayesiz غايىسىز، نىشانسىز، مەقسەتسىز، غەرەزسىز
 gayet غايەت، بەك، ئىنتايىن، ناھايىتى
 gayetle ھەددىدىن زىيادە، ئىنتايىن، بەك، تولمۇ
 gayr باشقا كىشىلەر، باشقىلار
 gayret غەيرەت، كۈچ، ئىشەنچ، ھەققانىي غەزەپ، شىجائەت
 gayretkeş تىرىشچان، غەيرەتلىك، ئىشچان، قايناق؛ چىدا-
 مچان، چىداملىق
 gayretkeşlik غەيرەتچانلىق، تىرىشچانلىق، چىدامچانلىق
 gayretlenmek تىرىشماق، چىدىماق، غەيرەت قىلماق، پۈ-
 تۈن كۈچى بىلەن قىلماق
 gayretli غەيرەتلىك، تىرىشچان، ئىشچان
 gayretlilik تىرىشىش، غەيرەت قىلىش، چىداش، كۈرەش
 قىلىش
 gayretsiz غەيرەتسىز، چىدامسىز، ھورۇن
 gayretsizlik غەيرەتسىزلىك، تىرىشماسلىق، چىدامسىزلىق
 gayrı بۇنىڭدىن كېيىن
 gayri باشقا، يەنە بىر؛ ئۆزگە؛ مەلۇم نەرسە ئەمەس (جۈملىدە
 تىلغان ئېلىنغان ئادەم، نەرسە ياكى ئىش ئەمەس)؛ بۇنىڭدىن
 كېيىن، بۇندىن كېيىن؛ ئىنتايىن، تولمۇ، بەك
 gayri ahlaki ئەخلاقسىز
 gayri akli ئەقىلسىز، ئاقىلانە ئەمەس، بىئەقىل
 gayri askeri ھەربىي ئەمەس، ھەربىي ئىشلارنىڭ سىرتىد-
 ىكى، ھەربىيگە مۇناسىۋەتسىز
 gayri caiz نامۇۋاپىق، يولسىز، ئورۇنسىز
 gayri ihtiyari ئىختىيارسىز؛ ئىختىيارسىز ھالدا
 gayri ilmi ئائىلمىي، ئىلمىي ئەمەس

gayri iradi	ئىختىيارسىز؛ ئىختىيارسىز ھالدا	gayri mutabık	ئىتتىپاقسىز، بىرلىكسىز، ئوخشاش بو- لمىغان
gayri kabil	مۇمكىن بولمايدىغان، ناقابل	gayri muteber	ئۈنۈمسىز، كېرەكسىز
gayri kafi	يېتەرسىز، تولۇقسىز، ئەرزىمەس	gayri muvafık	مۇۋاپىق بولمىغان، نامۇۋاپىق
gayri kanuni	قانۇنسىز، قانۇنغا خىلاپ	gayri мүmkün	مۇمكىن بولمايدىغان، مۇمكىن بولمىغان
gayri kati	ئېنىقسىز، ئېنىق بولمىغان	gayri münasip	نامۇناسىپ، مۇناسىپ كەلمىگەن
gayri kıyasi	قائىدىگە خىلاپ	gayri müsavi	تەڭ بولمىغان، باراۋەر بولمىغان، ئوخشا- شمىغان
gayri layık	رەزىل، پەسكەش، ئىپلاس، پەس، شەرمەندە	gayri Müslim	نامۇسۇلمانچە، مۇسۇلمانچە ئەمەس
gayri maddi	ماددىي ئەمەس، غەيرىي ماددىي	gayri müsmir	پايدىسىز، ئۈنۈمسىز، نەتىجىسىز
gayri mahdut	چەكسىز، چېگراسىز، چەك-چېگرىسىز	gayri mütecanis	غەيرىي تۈردىكى، يات تۈردىكى، پەر- قلىق تۈردىكى
gayri mahsus	تەسەۋۋۇر قىلىش قىيىن بولغان، ئېنىق بولمىغان	gayri resmi	بىرەسمىي، رەسمىي بولمىغان
gayri makul	ئەقىل-ئىدراكسىز، ئەقلىنى يوقاتقان	gayri safi	يۇڭلۇق، ساپ ئەمەس
gayri malum	نامەلۇم، نامسىز، ئىسمىسىز	gayri samimi	سەمىمىيەتسىز، ساختا
gayri mamur	تەرەققىي قىلمىغان، مەدەنىيەتسىز	gayri şahsi	شەخسىي ئەمەس، شەخسىيەتسىز، ئىختىيارىي
gayri mantiki	لوگىكىغا ئۇيغۇن بولمىغان، مەنتىقسىز، لوگىكىسىز	gayri şuuri	ئاڭسىز، بىلمەستىن ئويلىماستىن
gayri matbu	نەشر قىلىنمىغان، نەشرسىز	gayri tabii	تەبىئىي ئەمەس، بىنورمال
gayri memnun	نارازى بولغان، رازى بولمىغان، غەزەبلە- نگەن	gayri vaki	بۇرۇن يۈز بېرىپ باقمىغان، ساختا، يالغان
gayri memul	ئويلاپ باقمىغان، ئۈستۈمۈت يۈز بەرگەن، تۇيۇقسىز بولغان	gayri varit	مۇمكىن بولمايدىغان، تەسەۋۋۇر قىلغۇسىز، ئويلاپ يەتكۈسىز
gayri menkul	يۆتكەلمەيدىغان، كۆچمەس؛ كۆچمەس مۈ- لۈك، مۇقىم مۈلۈك	gayri vazih	چۈشىنىكسىز، مۇجىمەل، چۈشىنىش قىيىن بو- لغان
gayri meskun	ئىنسىۋىنسىز، ئادەمىزاتسىز	gayur	ئىنتايىن تىرىشچان، ناھايىتى غەيرەتلىك
gayri mesbuk	مىسىلسىز، تارىختا مىسلى كۆرۈلمىگەن؛ بۇرۇن بولۇپ باقمىغان	Gayya	ئەپسانىلەردە ئۇچرايدىغان يەر ئاستىدىكى چوڭقۇر قۇدۇق
gayri mesul	مەسئۇلىيەتسىز، مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئېلىش كېرەك بولمايدىغان	gayz	ئاچچىق، غەزەب، ئاچچىقلىنىش، غەزەبلىنىش
gayri meşru	قانۇنغا خىلاپ، قانۇنسىز؛ نىكاھسىز	gayzer	ئىسسىق سۇ فونتنى
gayri mezru	ئاغدۇرۇلمىغان	gayzerit	فىئورىت، گېيىسپىرت
gayri muaddi	ئوزۇقلۇقسىز، ئوزۇقلۇق تولۇقلىمايدىغان	gaz	غاز، گاز ھالەت؛ كۆمۈر گازى، زەھەرلىك گاز؛ كىرىسىن، كىرىسىن چىراغ؛ ماي كىلاپانى (ماشىنىلارنىڭ)؛ ئوسۇرۇق
gayri muayyen	مۇجىمەل، تۇتۇق، ئوچۇق ئەمەس، غۇۋا، سۇس، خىرە؛ ئېنىق ئەمەس، ئېنىقسىز	gaz	داكا
gayri muharip	ئۇرۇشسىز، جېدەلسىز، جەڭ قىلمىغان	gaza	گازا، مۇقەددەس ئۇرۇش، ئىسلامىيەتنى قوغداش يولىدا قىلىنغان ئۇرۇش
gayri muhtemel	مۇمكىن بولمايدىغان، بولۇشى ناتايىن بولغان	gazab etmek	غەزەب قىلماق، ئاچچىقلانماق
gayri muktedir	ئامالسىز، قولىدىن كەلمەيدىغان، قۇربىتى يەتمەيدىغان، چارىسىز	gazal	غەزەل؛ كېيىك؛ چىرايلىق كۆز (ئەدەبىي ئەسەرلەردە)؛ چىشى ئاھۇ
gayri muntazam	قائىدىسىز، رەتسىز، تەرتىپسىز	gazanfer	چوڭ شىر؛ قەھرىمان، باتۇر، ئەزىمەت
		gazap	غەزەب، ئاچچىقلىنىش

gazaplandırmak	ئوغىسىنى قايناتماق، ئاچچىقنى كە- لتۇرمەك، تېرىكتۇرمەك	gazometre	غاز ساقلىغۇچ
gazaplanmak	غەزەبلەنمەك، ئاچچىقلانماق	gazometri	غازومېتىرىك ئۇسۇل
gazaplı	غەزەبلىك، ئاچچىقلانغان، غەزەبكە تولغان	gazoz	غازلىق سۇ
gazel	بىر خىل لىرىكىلىق شېئىر، تۈرك مىللىي چالغۇلىرى	gazozcu	غازلىق سۇ ساتقۇچى؛ غازلىق سۇ ئىشلىگۈچى
gazel	غازاڭ	gazozculuk	غازلىق سۇچىلىق، غازلىق سۇ ياساش ياكى سېتىش
gazalhan	غەزەلچى، غەزەلخان	gazölçer	غازومېتىر
gazellemek	سارغايماق، قۇرماق؛ غازاڭ تاشلماق	gaz ölçümü	غازومېتىرىك ئۇسۇل
gazete	گېزىت؛ گېزىتخانا، گېزىت رېداكسىيىسى	gaz taşı	غازلىق تاز
gazeteci	ئاخباراتچى، ژورنالىست؛ گېزىت ساتقۇچى	gazup	چۇس، تېرىككەك، قېنى قىزىق، ئاچچىقى يامان
gazetecilik	ئاخباراتچىلىق، خەۋەرچىلىك؛ گېزىت ساتقۇچىلىق	gazve	ئەرەب قەۋملىرى ئارىسىدىكى ئۇرۇش؛ دىن ئۇرۇشى
gazetelik	گېزىت جازىسى، گېزىت جاۋىنى	gaz yağı	غاز يېغى
gazhane	ھاۋا گازى زاۋۇتى، گازخانا	gaz yuvarı	ئاتموسفېرا
gazışı	يالتىراش، پارقراش، نۇر چېچىش	GB	تاموژنا بېجى ئىنتىپاقى، تاموژنا ئىنتىپاقى
gaışı	نۇر چىقىرىدىغان، نۇر تارقىتىدىغان، نۇر چاچىدىغان، يالتىراق، پارقراق	Gd	گادولنىي
gazi	غازى، (جەڭچى، ئەسكەر، لەشكەر) ئىسلام دىنى ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلىدىغان «مۇقەددەس ئۇرۇش» (غەزاۋەت) قاتنا- شقۇچى، ئىسلام ئەنئەنىسىدە ئاللاھ يولىدا جەڭ قىلغان ئادەم جەڭدە ئۆلسە شېھىت؛ ئۆلمەي قالسا غازى دەپ تەرىپلىنىدۇ، پېشقەدەم جەڭچى؛ غالىبىيەتچى، زەپەر قۇچقۇچى	Ge	گېرمانىي
Gaziantep	غازىئانتەپ ياكى غازىئانتەپ (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛	ge	تۈرك ئېلىپبەسىدىكى «G» نىڭ ئوقۇلىشى
gaz ibiği	كۆمۈر گازىنى پۈركۈش ئېغىزى	gebe	ھامىلدار، بويدا بار، ئىككى قات (ئاياللار)، بوغاز (ھا- يۋانلار)؛ يوشۇرۇپ قالالمىغان، ئاشكارىلىنىپلا دەپ قالغان؛ قەرزدار، قەرز بولۇپ قالغان
gazino	كېچىلىك كۇلۇب، كېچىلىك كۆڭۈل ئېچىش مەيدانى؛ چوڭراق كافىخانا ياكى ھاراقخانا	gabelik	ھامىلدار بولۇپ قېلىش، بويدا قېلىش، ھامىلدارلىق؛ بوغاز بولۇپ قېلىش؛ ھامىلدارلىق مەزگىلى
gazinocu	كۆلۈپنىڭ خوجايىنى، كېچىلىك كۆڭۈل ئېچىش مەيدانىنىڭ خوجايىنى	geberik	ئۆلۈك، ئۆلگەن، ئەجەل، ئۆلۈم، ھالاكەت
gazinoculuk	كۆلۈپچىلىق، كۆڭۈل ئېچىش كۇلۇبى تىجارىتى	gebermek	يوقالماق، ئۆلمەك
gazlamak	غاز قاچىلىماق؛ يوقالماق	gebertilmek	ئۆلتۈرۈلمەك، يوقىتىلماق
gazlanmak	غاز قاچىلانماق	gebertmek	ئۆلتۈرمەك، قەتلى قىلماق؛ يىغىشتۇرماق، تۈز- ىمەك، ئوڭشىماق
gazlaştırmak	غاز قاچىلاتماق	gebeş	گالۋاڭ، ھاماقەت، گومۇش؛ ھەم سېمىز ھەم پاكار؛ يوغان قورساق، سامان قورساق، باداڭ قورساق
gazlı	غاز قاچىلانغان، غازلىق	gebeşaki	گالۋاڭ، ھاماقەت، گومۇش
gazlı bez	داكا، بېنت	gebeşlik	گالۋاڭلىق، ھاماقەتلىك، گومۇشلۇق؛ ھەم سېمىز ھەم پاكارلىق؛ يوغان قورساقلىق، سامان قورساقلىق
gazoil, gazoyl	غاز مېيى، چالا سالياركا، بېنىزىن	gebre	ئات چوتكىسى
gazojen	غاز ھاسىل قىلغۇچ، غاز گېنىراتورى	gebre	ئات سىپارى دەرىخى مېۋىسى
gazolin	بېنىزىن	gebrelemek	ھايۋانلارنى يۇيماق
		gebrenlemek	يۇيۇلماق (ھايۋانلارنىڭ ئىگىسى تەرىپىدىن يۇيۇلۇشى)؛

gebre otu	تىكەنلىك كاپپارس دەرىخى	گېچىكتۈرۈش	گېچىكتۈرۈش
gebre otugiller	كەپە ئائىلىسى، تىكەنلىك كاپپارس دە- رىخى ئائىلىسى	گېچىكتۈرمەك، كەچ قالدۇرماق	گېچىكتۈرمەك، كەچ قالدۇرماق
gece	كېچە، تۈن؛ كەچلىك يىغىلىش؛ كەچلىك كۆڭۈل ئېچىش؛ خىرە، قاراڭغۇ، تۇتۇق، ئوچۇق ئەمەس، ئېنىق ئەمەس؛ كېچىدە، كېچىدىكى	دىن ... ئۆتكەندە، سائەت مانجىدىن مانجە ئۆتكەندە... تەرەپ، ياقا، چەت، بوي، گىرۋەك، لەۋ، جىيەك، چېگرا، يان تەرەپ، ياق	گېچە گېچە گېچە
gececi	كېچىدە نۆۋەتچىلىك قىلىدىغان، كېچىدە دىجورنىلىك قىلىدىغان (ئادەم)؛ كېچىدە ھەرىكەت قىلىدىغان (ھايۋان)؛	ۋاقىتلىق، ۋاقىتنىچە، ۋاقىتى ئۆتكەن	گېچەگەن
geceki	كېچىلىك، كېچىدە يۈز بەرگەن	زەنجىر، لىنىيە، كىچىك ياغاچ كۆۋرۈك	گېچەك
gecekondur	كەپە، كۈلبە؛ ئالدىراپلا رېمونت قىلغان، ھاپىلا- شاپىلا رېمونت قىلغان	ياقلىق، تەرەپلىك	گېچەلى
gecekonducu	كەپىدە ياشايدىغان ئادەم، كۈلبىدە ئولتۇر- دىغان ئادەم؛ كەپىكەش، كەپە ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	ئالدىنقى، ئۆتكەن (يىل، ئاي، ھەپتە، قىش سۆزلىرى بىلەن بىللە ئىشلىتىلىپ، ئالدىنقى، ئۆتكەن دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ)؛ ئۆتۈپ كەتكەن	گېچەن
gecekondulaşmak	كەپىلەشتۈرمەك	ئۆتكەنلەردە، ئالدىنقى كۈنلەردە	گېچەن(لەر)دە
gecelemek	كېچىلىمەك، كېچىچە قونۇپ قالماق، ئۇخلىماي تاڭ ئاتقۇزماق، تۈنمەك، تۈن بويى كىرىك قاقماسلىق	كارىدور؛ ئايۋان، دالان	گېچەنەك
geceleri	كېچىلىرى، كېچىدە؛ ھەر كۈنى ئاخشىمى	يۈرگۈزۈلىۋاتقان، ھازىر قوللىنىلىۋاتقان؛ مودا بولۇۋاتقان، ھەممە ئادەم ياققۇرغان	گېچەر
geceleyin	كېچىلىرى، كېچىدە، كېچىچە، كېچىلەپ	ئۈنۈملۈك، يۈرگۈزۈلىۋاتقان؛ ۋاقىتى ئۆتمىگەن، قو- للىنىشقا بولىدىغان، كۈچكە ئىگە بولغان	گېچەرلى
geceli	كېچىلىك، كېچىسى بار	ئۈنۈمدارلىق، قانۇنىيلىقى، قانۇنلۇقلىقى؛ تارقىلىشچانلىق، ئومۇملىشىش، مودا بولۇش	گېچەرلىك
gecelik	كېچىدە ئىشلىتىلىدىغان؛ ئۇخلاش كىيىمى؛ كېچى- لىك چىقىم	ئۈنۈمدارلىق، قانۇنىيلىقى، قانۇنلۇقلىقى؛ تار- قىلىشچانلىق، ئومۇملىشىش، مودا بولۇش	گېچەرلىك
gece sefası, gece safası	ھەپىرەڭگۈل، نامازشامگۈل	ئۈنۈمى تۈگىگەن، ئۈنۈمسىز، قانۇنسىز، كۈچكە ئىگە ئەمەس، يۈرگۈزۈلسە بولمايدىغان؛ ۋاقىتى ئۆتكەن	گېچەرسىز
gece sefasıgiller	ھەپىرەڭگۈل ئائىلىسى، نامازشامگۈل ئا- ئىلىسى	ئۈنۈمسىزلەشمەك، ئۈنۈمى تۈگىمەك؛ ۋا- قتى ئۆتمەك	گېچەرسىزلىك
gece yanığı	بىر خىل تۇيۇقسىز قوزغىلىدىغان تېرە تا- شمىسى، ئەسۋە	ئۈنۈمسىزلىك، ۋاقىتى ئۆتۈش	گېچەرسىزلىك
gece yolu	ئاياللارنىڭ سىرتقى جىنسى ئەزاسى	ۋاقىتلىق، ۋاقىتنىچە، تېزلا ئۆتۈپ كېتىدىغان؛ تار- قىلىشچان، مودا بولغان	گېچى
gecikilmek	كېچىكىلمەك («كېچىكىمەك» نىڭ مەجھۇل دەرىجىسى)؛	ۋاقىتلىقلىق، ۋاقىتنىچىلىق، ئېپىدېمىيىلىك، تار- قىلىشچانلىق	گېچىلىك
gecikiş	كېچىكىش	ئۆتۈلۈش، ۋاز كېچىلىش، ئېشىپ كېتىش	گېچىلىش
gecikme	كېچىكىش، كېچىكىپ قېلىش	ئۆتۈلمەك، ئۆتمەك؛ ۋاز كەچمەك؛ جىقايماق، ئېشىپ كەتمەك؛ ئارتۇق بولماق	گېچىلمەك
gecikmek	كېچىكىمەك، كېچىكىپ كەلمەك	ھاياتلىق، ياشاش، كۈن كەچۈرۈش؛ بىرلىك، ئىتتىپاق- قلىق	گېچىم
gecikmeli	كېچىكىپ قالغان، كېچىكتۈرۈلگەن؛ كەچرەك	ئۆتۈشلۈك، چىقىشقا، باشقىلار بىلەن ئوبدان ئۆ- تىدىغان	گېچىملى
gecikmesiz	كېچىكىپ قالمىغان، كېچىكىمىگەن، كېچىكىپ كەلگەن	تۇرمۇش خىراجىتى، بېقىش ھەققى، تەربىيەلەش ھەققى	گېچىملىك
gecikmiş	كېچىكىگەن، كېچىكىپ قالغان، كېچىكىپ كە- لگەن		
geciktirilmek	كېچىكتۈرۈلمەك		
geciktirim	ئويلاش، ئەسلەش، سېغىنىش، تەشۋىشلىنىش، خاتىرجەمسىزلىنىش، كۆڭۈل بۆلۈش		

başqılar belen چىقىشىپ ئۆتۈش، چىقىشقا قلىق	geçimlilik	geçişli	ئۆتۈلمۈك، تولدۇرغۇچى تەلەپ قىلىدىغان
باشقىلار بىلەن چىقىشالمىدىغان، ئۆتۈمسز	geçimsiz	geçişmek	ئۆتۈشمەك
ئۆتۈمسزلىككە، باشقىلار بىلەن مۇنا- سۈنۈتى ياخشى ئەمەس	geçimsizleşmek	geçişmel	سىڭىشچان، ئۆتۈشلۈك، ئۆتۈملىك
چىقىشالماسلىق، ئۆتۈمسزلىك، باشقىلار بىلەن مۇناسىۋىتى ياخشى بولماسلىق	geçimsizlik	geçişsiz	ئۆتۈمسز
ياشاتقۇزماق، كۈن كەچۈرگۈزمەك، ئىنتىپا- قلاشتۇرماق	geçindirmek	geçitirici	سوغۇق قان، سەۋر- تاقەتلىك، چىداملىق
تۇرمۇش خىراجىتى	geçinecek	geçitirilmek	ئۆتكۈزۈلمەك
ياشاش، كۈن كەچۈرۈش، ئىنتىپا قىلىش، بىر- لىشىش؛ ئالەمدىن ئۆتۈش، ئۆلۈپ كېتىش	geçinim	geçitirmek	ئۆتكۈزۈمەك
ياشاش، كۈن كەچۈرۈش، ئىنتىپا قىلىش، بىر- لىشىش؛ ئالەمدىن ئۆتۈش، ئۆلۈپ كېتىش	geçinme	geçit	ئۆتۈش؛ يول، قانال؛ پارات، كۆرەك
ياشماق؛ كۈن كەچۈرمەك؛ ئىنتىپا قىلىش، چىقىشىپ ئۆتمەك؛ بىرلەشمەك؛ ئالەمدىن ئۆتمەك، ئۆلۈپ كە- تمەك؛... قىياپىتىگە كەلتۈرمەك	geçinmek	geçitlik	ئۆتۈش ھەققى، يول يۈرۈش ھەققى، يول ھەققى، يولدىن ئۆتۈش ھەققى، كۆۋرۈكتىن ئۆتۈش ھەققى
نەپەقە، بېقىش خىراجىتى، تەربىيەلەش ھەققى	geçinmelik	geçiv	ھەجۈپى ئەسەر، ساتىرىك ئەسەر، قىزىقارلىق ئەسەر
سىڭىشچان، سىڭىپ ئۆتەلەيدىغان	geçirgen	geçkin	ياشانغان، ياشىنىپ قالغان، قېرى؛ مەلۇم ياشتىن ئاشقان،... ياشتىن ئاشقان
سىڭىشچانلىق، سىڭىپ ئۆتۈشچانلىق	geçirgenlik	geçkinlik	قېرىلىق، ياشانغانلىق؛ بەك پىشىپ كېتىش، پىشىپ ئۆتۈپ كېتىش
ئۆتكۈزۈلمەك، ياشىتىلماق؛ كۈن ئۆتكۈزۈلمەك؛ ئۆلتۈرۈلمەك؛... قىياپىتىگە كەلتۈرۈلمەك	geçirilmek	geçme	ئۆتۈش؛ ئۆگە، بوغۇم؛ تۇرۇم بىلەن تۇتاشتۇرۇلغان
ئۆتكۈزۈش، ئورۇنلاشتۇرۇش؛ توشۇش، يۆتكەش؛ كىيىش، كىيىندۈرۈش؛ ئۆزىتىش؛ تارقىتىش	geçirim	geçmek	ئۆتكۈزۈمەك، تاماملىماق؛ ۋاقتى ئۆتمەك، قىممىتىنى يوقاتماق؛ ئىمتىھاندىن ئۆتمەك؛ يۈز بەرمەك؛ پەيدا بولماق، يۈز بەرمەك، كېلىپ چىقماق؛ ئۈنۈمى ئىشلىمەك، كارغا كەلمەك؛ ئۆتۈشمەك، يۈرۈشمەك؛ مودا بولماق، دەۋر سۈرمەك؛ تىلغا ئېلىنماق؛ پىشىپ ئۆتۈپ كەتمەك؛ ئۆتمەك، كېسىپ ئۆتمەك؛ باشتىن كەچۈرمەك؛ قول ئۈزۈمەك، تۈگەتمەك، تاشلىماق؛ مىراس قالماق، ئۇدۇم قالماق؛ بارماق، يۈرۈپ كەتمەك؛ تاجاۋۇز قىلىپ كەلمەك؛ تارقىتماق؛ يېزىلماق (تارىخ بېتىگە يېزىلماق)؛ ھالقىپ ئۆتمەك؛ يۇقىرى ئۆرلەمەك، سىنىپ كۆچمەك؛ يامان گېپىنى قىلماق؛
سىڭىشچانلىق، سىڭىپ ئۆتۈشچانلىق، ئۆتكۈ- زۈشچانلىق	geçirimlilik	geçmelik	ئۆتۈش ھەققى، يول يۈرۈش ھەققى، يول ھەققى، يولدىن ئۆتۈش ھەققى، كۆۋرۈكتىن ئۆتۈش ھەققى
سىڭدۈرمەيدىغان، سىڭدۈرۈشچانلىققا ئىگە ئە- مەس	geçirimsiz	geçmezlik	ئۆتمەسلىك، ئۆتۈلمەسلىك، كېرەكسىز بولۇش
ئۆتكۈزۈمەسلىك، سىڭدۈرمەسلىك	geçirimsizlik	geçmiş	ئۆتكەن، بولۇپ بولغان؛ بۇرۇنقى، ئالدىنقى، ئىلگىر- نكى؛ پىشقان، پىشىپ ئۆتۈپ كەتكەن؛ ئىلگىرى، بۇرۇن، بۇ- رۇنقى چاغلار؛ تارىخ، ئۆتمۈش
ئۆتكۈزۈش، سىڭدۈرۈش	geçiriş	geçmişçilik	كونىلىق، قەدىمىنى ياقىلاپ، يېڭىنى ياقىتۇر- ماسلىق
ئۆتكۈزۈمەك؛ باشتىن كەچۈرمەك؛ ئۆتكۈزۈنۈتمەك؛ قاچىلىماق، قۇراشتۇرماق، ئورناتماق، بېكىتمەك؛ توشۇماق، يۆ- تكىمەك؛ خاتىرىلىۋالماق، ئېسىگە ئېلىۋالماق؛ كىيىمەك؛ ئۇزاتماق	geçirmek	geçmişli	تەكرار جىنايەت ئۆتكۈزگۈچى، قايتا جىنايەت ئۆ- تكۈزگۈچى، ئادەتلەنگەن جىنايەتچى
ئۆتكۈزۈلمەك، ياشىتىلماق؛ كۈن ئۆتكۈزۈلمەك؛ ئۆلتۈرۈلمەك؛... قىياپىتىگە كەلتۈرۈلمەك	geçirtilmek	geda	گاداي، تىلەمچى، قەلەندەر، دىۋانە
ئۆتكۈزۈمەك؛ باشتىن كەچۈرمەك؛ ئۆتكۈزۈنۈتمەك؛ قاچىلىماق، قۇراشتۇرماق، ئورناتماق، بېكىتمەك؛ توشۇماق، يۆ- تكىمەك؛ خاتىرىلىۋالماق، ئېسىگە ئېلىۋالماق؛ كىيىمەك؛ ئۇزاتماق	geçirtmek	gedeleç	ئوقدان، ساداق
ئۆتۈش، ياشاش؛ يۈرگۈزۈش؛ ئالماشتۇرۇش، ئۆتۈش	geçiş	gedemec	ئارىلىق، كارىدور (يېزا ئۆيلىرىدىكى)؛
ئۆتۈشۈش	geçişim	gedik	ئۆڭكۈر، يېرىق، تۆشۈك، كامار؛ كەمچىلىك، قۇسۇر،

ئەيىب-نۇقسان؛ تىجارەتچىلەرگە بېرىلگەن ھوقۇق، ئىمتىياز؛
قىيىنچىلىق

تۆشۈكى بار، كامىرى بار، تۆشۈك؛ دائىم بېرىش-
گەلىش قىلىپ تۇرىدىغان؛ چوڭ ئەمەلدار، ئېسىلزا دە، تۆرە؛
كەسپىي ئەسكەر، كەسپىي كادىر، سىنىپ قالغان ئوقۇغۇچى
تۆشۈك چىقماق، بوشلۇق چىقماق، كامار چىقماق،
مەسىلە چىقماق؛ دات باسماق

تۆشۈك كولىماق، كامار قازماق، يېتەرسىزلىكنى ئا-
چماق

كېكىرىش، كېكىرىك
كېكىرمەك
كېكىرگەندە چىقارغان ئاۋاز، كېكىرىك ئاۋازى
قوۋۇرغا كۆمۈرچىكى

لاخشىگر، قىسقۇچ؛ چاتغۇچ، پۇتغۇچ؛ ئوتغۇچ
چاقىرىق قەغىزى، ئۇقتۇرۇش

كېلىدىغان، كېيىنكى؛ كەلگۈسى، كېلەچەك

كەلگۈسىشۇناسلىق، كېلەچەك ئىلمى

فۇتۇرولوگىست، كېلەچەكشۇناس

فۇتۇرۇزىلىق، كېلەچەكشۇناسلىققا مۇناسىۋەتلىك

فۇتۇرۇزم، كېلەچەكشۇناسلىق
مەلۇم دەرياغا، كۆلگە، دېڭىزغا ئېقىپ كىرىدىغان
تارماق ئېقىن

قوي قوتىنى، قاشا، قوي قاشاسى

ئىككى يىل ئاغدۇرۇلمىغان يەر، ئىككى يىل ئاغدۇ-
رۇلماي تاشلىۋېتىلگەن يەر

كەلگەن؛ رادىئاتسىيەلەنگەن، نۇرلانغان

ئەنئەنە

ئەنئەنىچى

ئەنئەنىچىلىك

ئەنئەنىلەشمەك، ئەنئەنە بولۇپ قالماق

ئەنئەنىلەشتۈرمەك، ئەنئەنە بولۇپ قا-
لدۇرماق

ئەنئەنىۋىي، ئەنئەنىسى بار، مەلۇم ئەنئەنىگە ئىگە
بولغان

ئەنئەنىۋىي، ئۇزاق زامانلاردىن بېرى ئەنئەنە
بويىچە داۋاملىشىپ كەلگەن، ئەنئەنە بولۇپ قالغان. ئەنئەنىگە
ئايلانغان

تۈلۈمچاشقان

تەۋرىنىپ تۇرىدىغان، لىڭشىپ تۇرىدىغان، لىڭشىق؛
ۋاقىتلىق، دائىم يۈز بەرمەيدىغان

سېھرىي كۈچ، جەزبە، جەلپ قىلىش كۈچى، تارتىش
كۈچى؛ بىرلىيانت چاچ قىسقىچ

لېكىن، ئەمما، بىراق

سېھرىي كۈچكە ئىگە، جەلپ قىلارلىق، يېقىملىق،
مېھرىلىك، دىلبەر؛ جەزىبىلىك، گۈزەل؛ كىشىنى مەپتۇن
قىلىدىغان

بىكار ئاۋارىچىلىق؛ قۇرۇق ئاۋارىچىلىق؛ بەھۇدە ئا-
ۋارىچىلىق؛ بەھۇدىلىك؛ دېڭىز سۈيىنىڭ كۆتۈرۈلۈشى ۋە
پەسىيىشى

قىز، كېلىن (تويىدا)؛ كېلىنچەك

بىر خىل ياۋا نەشپۈت دەرىخى

خانقىز (ھاشارات)؛

ھەققىدە، توغرىسىدا، دائىر، ئائىت

مامىسا، چۆل ئەپپۇن گۈلى

ئاغمىخان، سېرىق ئاغمىخان

بەش بۇرۇتلۇق تىرىسكا بېلىقى

ئاۋسترالىيە ئوفىدىئىد بېلىقى

كېلىننىڭ يۈزىدەك قىزىل

كۆكتار ئائىلىسى، ئەپپۈنگۈل ئائىلىسى

تاجىسىمان سوغۇگۈل شىرنىسىدىن يا-
سالغان ئىچىملىك

تاجىسىمان سوغۇگۈل

بىر خىل چىرايلىق چىراغ؛ تاتلىق گىلاس

ھەسەن-ھۈسەن

بوز تورغاي

كېلىن بولۇش، كېلىنلىك، كېلىنلىك سالاھىيىتى؛
توي كۆپىنكى؛ توي كۆپىنكى تىكىشكە بولىدىغان (رەخت)؛

كېلىن ئۈچۈن تەييارلانغان؛ ياتلىق بولۇش يېشىغا توشقان (قىز)؛

توي كۆپىنكى تىككۈچى، توي كۆپىنكى دۈكىنى

«gelmek» پېتىلىنىڭ ئىگىسىز شەكلى

كاكىنەچ

كېلىن بارمىقى (بىر خىل ئۇزۇم)؛

كىرىم، دارامەت، پايدا

كىرىملىك، كىرىمگە ئىگە، پايدىلىق، پايدىسى بار،

پايدا ئېلىپ كېلىدىغان

كېلىش

كۆڭۈل بەرمىگەن، دېققەت قىلمىغان؛ تاسادد-
پىي، ئۇشتۇمتۇت، ناۋادا، بىرە-بىرە

ئۆسۈپ يېتىلىش، چوڭ بولۇش، يېتىلىش، ئۆسۈش

تەرەققىي قىلغان، ئالغا باسقان، ئىلگىرىلىگەن، يۇ- gelişkin قىرى سەۋىيەلىك

تەرەققىيات، ئىلگىرىلەش، ئالغا بېسىش، راۋاجلىنىش gelişme تەرەققىي قىلماق، راۋاجلانماق، ئالغا بېسىماق، gelişmek ئىلگىرىلىمەك، پىشىپ يېتىلمەك

تەرەققىي قىلمىغان، راۋاجلانمىغان، ئارقىدا gelişmemiş قالغان

تەرەققىي قىلغان، ئالغا باسقان، ئىلگىرىلىگەن، gelişmiş يۇقىرى سەۋىيەلىك؛ تەرەققىي قىلغان دۆلەت ۋە رايونلار

تەرەققىي قىلدۇرۇلماق، راۋاجلاندىرۇلماق geliştirilmek سەھنە ئەسەرلىرىنىڭ سۈزىتى تېزىسى

تەرەققىي قىلدۇرماق، راۋاجلاندىرۇماق geliştirmek كېلىش؛ نۇر چۈشۈش، نۇرلىنىش؛ كەلگەن، مەلۇم gelme يەردىن كەلگەن؛ مەلۇم ئائىلىدىن، نەسەبتىن، قەۋمدىن تۇ- غۇلغان ياكى كېلىپ چىققان

كەلمەك، يېتىپ كەلمەك؛ مەلۇم مەنبەدىن كەلمەك؛ gelmek مەنبە قىلماق، ... دىن كېلىپ چىقماق، ... باشلانماق، ... سەۋەب بولماق؛ سەۋەب بولماق؛ چۈشمەك؛ مۇراس قالماق، ئەجدادتىن ئەۋلادقا يېتىپ كەلمەك؛ ئەگەشمەك؛ تۇغۇلماق، كېلىپ چىقماق، مەيدانغا كەلمەك؛ زىيارەت قىلماق، كۆرگىلى كەلمەك؛ ئۇرۇلماق، تەگمەك؛ يېتىشىۋالماق، يېتىپ كەلمەك؛ جايلاشماق؛ قوشۇلماق؛ مۇھاكىمە قىلماق؛ مۇزاكىرىلەشمەك؛ (تاۋار باھاسى) توغرا كەلمەك؛ قوبۇل قىلماق، ئىشەنمەك، دەپ قارىماق؛ كۆنمەك، چىدىماق، تاقەت قىلماق، سەۋر؛ ماس كەلمەك؛ كۈچكە ئىگە بولماق، ئۈنۈملۈك بولماق؛ بىللە بولماق، ھەمراھ بولماق؛ دەل كەلمەك، مۇۋاپىق بولماق؛ كۆرۈنمەك، پەيدا بولماق؛ ياردەمچى پېئىل بولۇپ ئىشلىتىلىدۇ («كەل» ياردەمچى پېئىلى)؛

چوڭ تىپتىكى بېلىقلارنىڭ قاسراقسىمان قوۋۇرغا سۆ- gelişmiş گىكى

ئېغىزدۇرۇق (ئاتنىڭ)؛ باغلام، بېغىش gem

كېمە، پاراخوت gemi

كېمىچى، ماتروس، دېڭىزچى؛ كېمە خوجايىنى gemici

كېمىچىلىك؛ كېمىسازلىق؛ كېمىچىلىك كەسپى gemicilik

كېمە ياساش زاۋۇتى، كېمە رېمونت قىلىش ئونى gemilik

ئېغىزدۇرۇقلىماق، ئات، ئېشەكلەرنىڭ ئېغىزغا gemlemek ئېغىزدۇرۇق سالماق؛ كونترول قىلماق، باشقۇرماق، چەكلەمەك، توسقۇنلۇق قىلماق

ئېغىزدۇرۇقلانماق، ئات، ئېشەكلەرنىڭ ئېغىز- gemlenmek نغا ئېغىزدۇرۇق سېلىنماق؛ كونترول قىلىنماق، باشقۇرۇلماق، چەكلەنمەك

ئېغىزدۇرۇق سېلىنغان ئات ياكى ئېشەك gemli

ئېغىزدۇرۇقسىز، ئېغىزدۇرۇق سېلىنمىغان ئات ياكى gelişkin ئېشەك

كەڭ، كەڭرى، زور، بىپايان؛ (گېئومېتىرىيەدىكى) تەرەپ gen

ئاق تاشلىۋېتىلگەن (يەر)؛ gen

گېن gen

ئىنسىكلوپېدىيە؛ قامۇس genbilik

ئىنسىكلوپېدىيەلىك genbiliksel

بىرلەشمە؛ ئىتتىپاق، ئىتتىپاقداش، بىرلەشمە genbirlik

ياش، قىران، يېشى كىچىك gencecik

ياشلاشماق gencelmek

ياش، ياش يىگىت، نارەسىدە، ياش قورامغا يەتمىگەن، genç بالاغەتكە يەتمىگەن؛ ياش يىگىت، قورامغا يەتمىگەن يىگىت

ياشلاشماق، ياش كۆرۈنمەك gençleşmek

ياشلاشتۇرۇلماق gençleştirilmek

ياشلاشتۇرماق gençleştirmek

ياشلىق، ياشلىق دەۋرى؛ ياشلار؛ ياشلارنىڭ ئالا- gençlik ھىدىلىكى

ھاراق gençliksuyu

ياشلىقنىڭ، ياشلىق دەۋرىنىڭ gençten

يەنە، باشقا، باشقىدىن، تەكرار، شۇنداق بولسىمۇ gene

ئومۇمىي، ئۇنىۋېرسال، ئومۇملاشقان، ئومۇمەن؛ بىرىنچى، genel باش؛ ئاممىۋى، جامائەتنىڭ

ئومۇمەن؛ بىر سۆز بىلەن ئېيتقاندا؛ قىسقىسى genelce

ئالەملىك تارتىشىش كۈچى، تارتىش كۈچى، genelçekim ئېغىرلىق كۈچى، يەرنىڭ تارتىش كۈچى، ئېغىرلىق

تاۋتولوگىيە (ئۇقۇم، بايان ياكى تاق سۆزلەرنى geneleme ئورۇنسۇز تەكرارلاۋېرىش)، ماختاش سەنئىتى

پاھىشخانا genel ev

ئۇقتۇرۇش، ئېلان، خەۋەر genelge

ئۇقتۇرماق، ئېلان قىلماق، ئۇقتۇرۇش genelge(le)mek قىلماق، خەۋەر قىلماق

پاھىشە ئايال genel kadın

پاھىشە ئايال genel kız

باش شتاب genel kurmay

ئومۇملاشتۇرماق، يىغىنچاقلىماق، ئىندۇكسىيە genellemek قىلماق

ئومۇملاشتۇرماق، ئادەتتىكىگە ئوخشاش قىلماق genelleşmek

ئومۇملاشقان، ئادەتتىكىدەك بولۇپ قالغان genelleşmiş

ئومۇملاشتۇرۇلماق genelleştirilmek

geneleştirme	ئومۇملاشتۇرۇش	genosit	ئىرقىي قۇرۇتۇش، ئىرقىي قىرغىنچىلىق
genelleştirmek	ئومۇملاشتۇرماق	genörgüt	بيۇروكراتلىق تۈزۈم
genellik	ئومۇمىيلىق، ئۇنىۋېرساللىق	genörgütçü	بيۇروكرات، بيۇروكراتچى
genellikle	ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا، ئومۇمەن	genörgütsel	بيۇروكراتلىق
genelmek	كەڭرىمەك، كېڭەيمەك	gensoru	يىغىندا باش ۋەزىردىن سورالغان سوئال
geneloy	جامائەت پىكىرى، جامائەتچىلىك	genzek	دىماغ ئارىلاش گەپ قىلىدىغان، دىماغدا گەپ قىلىدىغان
general	سانغۇن، گېنېرال	genzel	دىماغلىق، دىماغنىڭ، دىماغ بىلەن مۇناسىۋەتلىك
generallik	سانغۇنلىق ئۇنۋانى، گېنېراللىق ئۇنۋانى	geoit	يەرنىڭ نۇپۇس يۈزى، زېمىندىكى سۇ يۈزى ئېگىزلىكى
genetik	ئىرسىيەت ئىلمى، گېنېتىكا، ئىرسىيەت شۇناسلىق	geofizik	گېئوفىزىكا
gengörü	جامائەت پىكىرى، جامائەتچىلىك، كۆپچىلىكنىڭ ئورتاق پىكىرى	geofizikçi	گېئوفىزىكىچى
gengüdüm	ئىستىراتېگىيە، ئۇرۇش پىلانى	geometri	گېئومېتىرىيە
gengüdümsel	ئىستىراتېگىيەلىك	geometrik	گېئومېتىرىيەلىك
geniş	كەڭ، كەڭرى، بىپايان؛ زور، كەڭ كۆلەملىك، كەڭ مىقياستا؛ ئازادە؛ كۆپ مىقداردا، نۇرغۇنلىغان	Georgetown	جورجتون (گۇئاننا)؛
genişçe	بىر ئاز كەڭ، كەڭرەك	gep(e)genç	ياپىياش، ياش، ياپىياشلا
genişleme	كېڭىيىش، ئازادلىشىش	gerçeğin	ھەقىقەتەن، راستىنلا، ئەمەلىيەتتە
genişlemek	ھۇزۇرلانماق، يايىپ كەتمەك	gerçek	ھەقىقەت، ھەقىقىي ئەھۋال، ئەينى ئەھۋال؛ ئەينى، ھەقىقەت ئۆز ئەينى؛ رېئال، ئەمەلىي؛ ھەقىقەتەن، راستىنلا، دەرھەقىقەت
genişlemeli	كېڭىيىشىچان، كۆپىيىشىچان	gerçekçi	رېئالىستىك؛ رېئالىست، رېئالىزمچى، ھەقىقەتنى يازغۇچى
genişletilmek	كېڭەيتىلمەك، كۆپەيتىلمەك	gerçekçilik	رېئالىزم
genişletmek	كېڭەيتمەك	gerçek dışı	يالغان، ساختا، قىلچە ئاساسى يوق، ئاساسسىز
genişlik	كەڭلىك، مولچىلىق، ھاللىق، توققۇزى تەللىك، تولۇق، باياشاتلىق	gerçek dışılık	ئاساسسىزلىق، ساختىلىق، يالغانچىلىق
genitif	ئىگىلىك كېلىش	gerçeklemek	تەستىقلىماق، ئىسپاتلىماق؛ ئاقلىماق
genitmek	ئىزاھات بەرمەك، چۈشەنچە بەرمەك؛ شەرھىلەمەك؛ ئىزاھلىماق	gerçekleşme	ھەقىقىيلىشىش، راستلىشىش
geniz	بۇرۇن بوشلۇقى، دىماغ	gerçekleşmek	ئەمەلگە ئاشۇرماق، ۋۇجۇدقا چىقارماق
genizsi	دىماغقا مۇناسىۋەتلىك، دىماغدىن چىقىدىغان	gerçekleştirilmek	ئەمەلگە ئاشۇرۇلماق، ۋۇجۇدقا چىقىرىلماق
genizsileşme	دىماغلىشىش، دىماغلاشتۇرۇش (دىماغ تاۋ-ۋىشلاشتۇرۇش)؛	gerçekleştirmek	ئەمەلىيلەشتۈرمەك
genleşmek	كېڭەيمەك	gerçekli	ئىسپاتلانغان، تەستىقلانغان
genleşmeölçer	دىلاتومېتىر	gerçeklik	رېئاللىق، ئەمەلىيەتچانلىق، ھەقىقىي مەۋجۇت بولغان نەرسە
genleştirmek	كېڭەيتمەك	gerçekten	ھەقىقەتەن، راستىنلا، ئەمەلىيەتتە
genli	خاتىرجەم تۇرمۇش كەچۈرگەن، بەختلىك تۇرمۇش كەچۈرگەن	gerçek üstü	رېئاللىقتىن ھالقىپ كېتىش، سۇررېئالىزم؛ رېئاللىقتىن ھالقىپ كەتكەن
genlik	كەڭلىك؛ موللۇق، توققۇزى تەللىك، تولۇق، بايا-شاتلىق؛ ئامپلىتۇدنى تەڭشەش	gerçek üstücü	سۇررېئالىزمچى، سۇررېئالىست
genom	گېن كومپلىكسى، گېن بىرىكمىسى، گېن گۇرۇپپىسى	gerçek üstücülük	سۇررېئالىزمچىلىق، رېئاللىقتىن ھالقىپ كېتىش
genortaklık	تەپتىش قىلىش، نازارەت قىلىش	gerçel	پاكتقا ئۇيغۇن كېلىدىغان، ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن

گېلىدىغان

gerçi تەقدىر دىنمۇ، ... قەتئىيەنمۇ، ... غا قارىماي

gerçin تەكشۈرۈش، ئەھۋال ئىگىلەش، تەھقىقلەش

gerçinci تەھقىقلىگۈچى، تەھقىقلىگۈچى خادىم، تەكشۈرۈش خادىمى

gerçinlemek تەكشۈرمەك، تەھقىق قىلماق

gerçinli توغرا، تەكشۈرۈلگەن، ھەقىقىي، ئىشەنچلىك

gerdan بويۇن؛ قوش ئېگەك؛ كالا ۋە قويىنىڭ بويۇن گۆشى

gerdanlı بويىغا زەنجىر تاقىۋالغان

gerdanlık زەنجىر، مېدالىيون

gerdek ھۇجرا (يېڭى توي قىلغان قىز يىگىتنىڭ ئۆيى)؛

gerdel چېلەك، تۇڭ، سوغا

gerdirilmek تارتقۇزۇلماق، چىڭ تارتقۇزۇلماق، چىڭ كە-

دۈرۈلمەك؛ چىڭ تارتقۇزۇلماق؛ تارتماق، كەردۈرۈلمەك؛ سوز-

دۇرۇلماق؛ جىددىيەشتۈرۈلمەك

gerdirmek تارتقۇزماق، چىڭ تارتقۇزماق، چىڭ كەرگۈزمەك؛

كەرگۈزمەك؛ سوزدۇرماق؛ جىددىيەشتۈرمەك

gereç قورال، سايمان، ئەسۋاب، جابدۇق، روزىغار، ئەنجىم

gereğince بويىچە، ئاساسەن

gerek كېرەك، لازىم، مۇھىم؛ كېرەك بولغان، لازىم بولغان،

مۇھىم بولغان

gerek ئومۇمەن، تەخمىنەن، ئېھتىمال، بەلكى، مۇمكىن

gerek.....gerek مەيلى ... بولسۇن، ... بىلەنمۇ، ...

بولسىمۇ، ... دىن قەتئىيەنمۇ

gerekçe سەۋەب، ئاساس، ھەق، مۇددىئا، مەقسەت، ۋەج،

يول؛ باھانە؛ نەتىجە، خۇلاسە، يەكۈن

gerekçeli ئاساسى بار، ھەقىقەتلىك، مەقسەتلىك، باھانسى بار،

سەۋەبلىك

gerekçesiz ئاساسسىز، ھەقسىز، مەقسەتسىز، سەۋەبسىز

gereken زۆرۈر، بولمىسا زادىلا بولمايدىغان، زۆرۈر بولغان

gerekirci فاتالىستىك، تەقدىرچىلىككە مۇناسىۋەتلىك،

تەقدىرچىلىكنىڭ؛ تەقدىرچىلىك تەرەپدارى، فاتالىست

gerekircilik تەقدىرچىلىك، فاتالىزم

gerekli كېرەكلىك، كېرەكلىك بولغان، لازىم بولغان، زۆرۈر

بولغان

gereklik زۆرۈر، زۆرۈر بولغان ئىش ۋە نەرسىلەر، زۆرۈرىيەت،

زۆرۈرلۈك

gereklilik زۆرۈرىيەت، زۆرۈرلۈك، ئېھتىياج

gerekmek زۆرۈر بولماق، لازىم بولماق، كېرەك بولماق،

ئېھتىياجلىق بولماق

gereksemek زۆرۈر بولماق، لازىم بولماق، كېرەك بولماق، ئېھتىياجلىق بولماق، ئېھتىياجى چۈشمەك، ئېھتىياج ھېس قىلماق

gereksinim زۆرۈرىيەت، زۆرۈرلۈك

gereksinli ئېھتىياجلىق، ئېھتىياجى چۈشكەن، زۆرۈر بولغان

gereksinme ئېھتىياج چۈشۈش، زۆرۈر بولۇش، لازىم بولۇش

gereksinmek لازىم بولماق، زۆرۈر بولماق، ئېھتىياج چۈ-شمەك

gereksiz ئورۇنسىزلىق، لازىم بولماسلىق، كېرەكسىزلىك، زۆ-رۈر بولماسلىق

gereksizlik كېرەكسىزلىك، زۆرۈرىيەتسىزلىك، لازىم بولما-سلىق

gerektilik مۇئەييەنلىك

gerektilik زۆرۈرىيەت تۇغدۇرماق، لازىم قىلماق، ئېھتىياج تۇغدۇرماق

gerel ئۇيغۇن بولغان، ماس كەلگەن، مۇناسىپ كەلگەن، مۇ-ۋاپىق كەلگەن، باب كەلگەن

gerelti پەردە، چىمىلدىق، رىشاتكا؛ توسالغۇ، توسۇق

geren سېغىز توپىلىق يەر؛ بۇلۇتى ئاز، تۇمانلىق ھاۋا

Geresun گەرەسۇن (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛

gergedan كەركىدان

gergadangiller كەركىدان ئائىلىسى

gergef كەرگە (ئىلما ئىلىش ياكى كەشتە توقۇشتا رەختنى كېرىپ مۇقىملاشتۇرۇش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان رامكا)؛

gergi پەردە، چىمىلدىق، چىدىر، پاشىلىق؛ تىرەك، كەرگە

gergin چىڭ تارتىلغان، چىڭ كېرىلگەن؛ قورۇقسىز،

پۈرۈكسىز، قاتلاقسىز، پۈرۈلشۈپ قالمىغان، قاتلانمىغان؛ جىد-

دىيەلشكەن، تەمتىرىگەن، ھودۇققان

gergince جىددىيەلشكەن، بىر ئاز جىددىيەلشكەن، تەمتىر-

گەن، ھودۇققان

gerginleşmek جىددىيەلشمەك، ھودۇققماق، تەمتىرمەك

gerginleştmek جىددىيەلشتۈرمەك، ھودۇققۇزماق، ھو-

دۇقتۇرماق، تەمتىرەتمەك

gerginlik جىددىيلىك، ھودۇققۇش، تەمتىرەش

geri ئارقا، كەينى، ئارقا تەرەپ، كەينى تەرەپ، ئارقا يۈز؛

ئارقىدىكى قىسىم، قۇيرۇق، ئاياغ، ئاخىرى؛ نەتىجە، ئاقىۋەت؛

ئۆتمۈش؛ ساغرا؛ باشقا بىرى، يەنە بىرى؛ ئارقىدا قالغان، تەرەققىي

قىلمىغان؛ ئاستا ماڭىدىغان، ئارقىدا قالىدىغان (سائەت)؛

ئارقىدىكى، ئىككىنچى؛ ئارقىغا؛ ئارقىغا، كەينىگە

geri ياپقۇچ، بىرىزىنت ياپقۇچ (ماشىنىدىكى)؛ توساق، تاغلار-

geri	دىكى يىقىلىپ چۈشۈشنىڭ ئالدىنى ئالدىغان	geriş	يىتىپ بېرىپ؛ يەنە بىر قېتىم، يېڭىباشتىن
geriatri	دىن كېيىن...	gerit	تاغ تۆپىسى، تاغ چوققىسى
gerici	ياشاغانلار تىبابىتى	geritmek	ياندۇرۇپ بېرىش، قايتۇرۇپ بېرىش، ئالماشتۇرۇش
gerici	ئەكسىيەتچى، ئەكسىيەتچى	geriz	ياندۇرۇپ بەرمەك، قايتۇرۇپ بەرمەك، ئالماشتۇرماق
gericilik	مۇسكۇل كىرىشىش؛ سازنىڭ تەڭشىكى (ئېشىكى)؛	Germanist	يۇندى يولى؛ ئەۋرەز
gerigiden	ئەكسىيەتچىلىك، قارشىلىق	Germanistik	ئالمان مىللىتى تەتقىقاتچىسى، گېرمان مىل - لىتىنى تەتقىق قىلغۇچى مۇتەخەسسسى
gerilek	ئەكسىيەتچىلىك، قارشى تۇرىدىغان؛ ئەكسىيەتچى، قارشىلىق كۆرسەتكۈچى	Germanistik	گېرمان تىلى تەتقىقات، گېرمان تىلى ئىلمى
gerileme	قايتقان، ئەسلىگە قايتقان؛ ئارقىغا قايتىپ، ئارقىغا چىكىنىپ	Germanofil	گېرمانلار بىلەن يېقىنلىق، گېرمانىيە بىلەن ياخشى ئۆتۈش
gerilemek	چىكىنىش، ئارقىغا قايتىش، يېنىش؛ ئەسلىگە كېلىش، ياخشىلىنىش؛ يۇمشاش، سىلىقلىشىش (مۇئامىلە)؛	germanyum	گېرمانىي (خىمىيەلىك ئېلىمىنت)؛
gerilemek	چىكىنىمەك، ئارقىغا قايتماق، يانماق؛ ئەسلىگە كەلمەك، ياخشىلانماق؛ يۇمشىماق، سىلىقلىماق (مۇئامىلە)؛	germe	كېرىش؛ قاشا، چېتەن تام، رىشاتكا، توسۇق؛ پەردە، ئېكران؛ سوزۇلۇش (بەدەن)؛
geriletmek	چىكىندۈرمەك، قايتۇرماق، ياندۇرماق؛ ئەسلىگە كەلتۈرمەك، ياخشىلانماق؛ يۇمشاتماق، سىلىقلىماق (مۇئامىلە)؛	germeç	چىگىنتۇچ (تۆمۈر سىم، زەنجىرلەرنى)؛
gerileyici	چىكىنىدىغان، قايتىدىغان، ياندۇرىدىغان؛ ئۆز - گىرىشچان	germek	تارتماق، چىڭ تارتماق، چىڭ كەرمەك؛ چىڭ تار - تىلماق، چىڭ كېرىلمەك؛ تارتماق، چىگىتماق، كەرمەك؛ سوزماق؛ جىددىيەلەشتۈرمەك؛
gerileyiş	چىكىنىش، قايتىش، يېنىش، ئەسلىگە قايتىش، ياخشىلىنىش، ئەسلىگە كېلىش	germen	ئىستېھكام، قورغان، قەلئە
gerili	ئېسىلغان، ئېسىپ قويۇلغان، تارتىلغان	germen	كۆپىيىش، نەسىل قالدۇرۇش
gerilik	ئارقىدا قېلىش، كەينىدە قېلىش؛ زېھنى ناچار، ئەقلى جەھەتتىن باشقىلارنىڭ كەينىدە قالغان	germi	تېمپراتۇرا، ھارارەت، ئىسسىقلىق، قىزىقلىق؛ تىرىشىش
gerilim	كېڭىيىش كۈچى، كېرىلىش كۈچى، تارتىش كۈچى، بېسىم كۈچى؛ بېسىم، جىددىيلىشىش	gerundium	رەۋىشداش، رەۋىش پېئىل
gerilimölçer	تېنژىمىتىر، كېرىلىش كۈچىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب؛ بېسىم ئۆلچىگۈچ، مانومېتىر	gerü	دىن كېيىن...
gerilim ölçümü	كېڭىيىش كۈچىنى ئۆلچەش تېخنىكىسى	gerzek	قاشاڭ، ئۆتمەس، گال؛ قابىلىيەتسىز، كەم ئەقىل، زېھنى ئاجىز؛ كالۋا، دۆت، گالۋاڭ، ئەخمەق، قاپاقباش، ھاماقەت
geriliş	كېرىلىش، كېڭىيىش؛ جىددىيلىشىش	gestalt	سىرتقى قىياپەت، تۇرق، قامەت؛ بەدەن، بوي
gerilla	قاراقچى، باسمىچى، باندەت؛ پارتىزانلار ئەترىتى، پار - تىزانلىق جەڭ	gestapo	گېستاپو (گېرمانىيەدە مەخپىي ساقچىلارغا بېرىلگەن نام)؛
gerillacı	پارتىزانلار ئەترىتىنىڭ ئەزاسى	getiri	ئۆسۈم
gerilmek	كېرىلمەك؛ جىددىيەلەشمەك؛ ئاچچىقلانماق، غەزە - ئەكىلمەك؛ مەنمەنلىك قىلماق، ئۆزىنى چوڭ تۇتماق، چوڭچىلىق قىلماق	getiriş	ئەكىلىش، ئېلىپ كېلىش
geriniş	كېرىلىش (بەلنى كېرىش)؛	getirme	ئەكىلىش، ئېلىپ كېلىش
gerinmek	كېرىلمەك (ئادەملەر)؛ ئاراملىق ھېس قىلماق، راھەت ھېس قىلماق؛ رازىلىق ھېس قىلماق، مەمنۇنلۇق ھېس قىلماق	getirmek	ئېلىپ كەلمەك، ئەكەلمەك؛ باشلاپ كەلمەك؛ يېنىغا ئالماق، ... نىڭ ئۈستىگە قويماق؛ كەلدى دەپ قارىماق؛ تىلغا ئالماق، دېمەك؛ كەلتۈرۈپ چىقارماق، ھاسىل قىلماق؛ يە - تىكۈرمەك؛ پايدا ئەكەلمەك، نەپكە ئىگە قىلماق؛ ئۆستۈرمەك، كۆتۈرمەك؛ تاللىماق؛ بەلگىلىمەك، تەيىنلىمەك؛ باقماق؛ پا - يىدىلانماق
geriniş	كېرىلىش (بەلنى كېرىش)؛	getirtmek	ئەكەلدۈرمەك؛ باشلاپ كەلدۈرمەك؛ يېنىغا ئا - لدۇرماق؛ تىلغا ئالدۇرماق؛ ئەمىلىنى ئۆستۈرمەك، ۋەزىپىگە تەيىنلەتكۈزمەك؛ پەيدا قىلدۇرماق
gerinmek	كېرىلمەك (ئادەملەر)؛ ئاراملىق ھېس قىلماق، راھەت ھېس قىلماق؛ رازىلىق ھېس قىلماق، مەمنۇنلۇق ھېس قىلماق	getr	پاچاقلىق، پاچاق ئاسرىغۇچ
gerisin geri(ye)	ئارقىغا بۇرۇلۇپ، بەدىنىنى بۇراپ، قا -		

- ندۇرماق، كېڭەيتمەك
 بوشاش، بوشىشىش، ئېچىش، يېشىش، تىنچلا- **gevşeyiş**
 ندۇرۇش، كېڭىيىش
 بۇغا؛ يېشىل بۆكلۈك ئەر كىشى، تاشپاقا، ئەبلەخ؛ **geyik**
 پاهىشە بەدىكى
 گۈرچەك شەكىللىك قوڭغۇز، بۇغا مۇڭگۈزى **geyik böceği**
 قوڭغۇزى
 دورىلىق خۇزۇر **geyik dikeni**
 فىللىتىس پاپورتىنىكى **geyikdili**
 بابىرۇزا توڭگۇزى **geyik domuzu**
 بۇغا ئائىلىسى **geyikgiller**
 سەپرا ئوت تۈرىدىكى يالپۇز **geyik otu**
 گېيشا (ياپونىيە چايخانلىرىدىكى ناخشىچى ۋە ئۇ- **geyşa**
 سۇلچى خوتۇن)؛
 قورۇل (مىلتىقنىڭ قارىغا ئالدىدىن يېرى)؛ شكالا، دەرىجە **gez**
 (يانىڭ ئېگىلىش دەرىجىسى)؛
 گېئودېزىيەلىك ئۆلچەشتە ئىشلىتىلىدىغان بوغۇملۇق تانا؛ **gez**
 تىكىلگۈچ تېشى، تاش (تىكىلگۈچ يېپىغا ئېسىلغان قوغۇشۇن
 كونۇس)؛
 ئايلاندۇرۇلماق، چۆرگىلىتىلمەك، ساياھەت **gezdirilmek**
 قىلدۇرۇلماق، كەزدۈرۈلمەك
 ئايلاندۇرۇش، چۆرگىلىتىش، ساياھەت قىلدۇرۇش، **gezdiriş**
 كەزدۈرۈش
 ئايلاندۇرۇلماق، چۆرگىلەتمەك، ساياھەت قىلدۇر- **gezdirmek**
 ماق، كەزدۈرمەك؛ سەپمەك، چاچماق، پۈركۈمەك؛ ئۆتكۈزمەك؛
 خېرىدار چاقىرماق، توۋلاپ ساتماق
 پىلانېتا، سەييارە **gezegen**
 ساياھەتنى ياخشى كۆرىدىغان، سەيلى قىلىشنى **gezegen**
 ياخشى كۆرىدىغان، تاماشا قىلىشنى ياخشى كۆرىدىغان، ئو-
 يىناشنى ياخشى كۆرىدىغان
 دەرمەخلىك ئارىسىدىكى يول، كوچىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى **gezek**
 گۈللۈك، سەيلى قىلىدىغان جاي
 تويىدىن كېيىن كۇيۇغۇل بىلەن كېلىنىنىڭ ئۇ- **gezeleme**
 رۇق- تۇغقانلارنى يوقلىشى
 ئۇياقتىن- بۇياقتا مېڭىپ يۈرمەك (بىر ئورۇندا)، **gezelemek**
 ئارىسالدى بولماق، گاڭگىرىماق، تېڭىرقىماق، ئىككىلەنمەك،
 بىكار ئايلانماق، ئويىناپ يۈرمەك، تاماشا قىلماق
 كارىدور، ئايۋان، پېشايۋان، بالكون، شىپاك **gezenek**
 ۋاقىت ئۆتكۈزۈشكە ئامراق، سەيلى قىلىشقا ئامراق، **gezenti**
 تاماشا قىلىشقا ئامراق
- يەھۇدىيلار رايونى؛ شەھەر ئىچىدىكى ئاز سانلىق **getto**
 مىللەتلەر ئولتۇراقلاشقان رايون
 كۆشىمەك (چىشى يوقلىقىدىن)؛ ئەزۋەيلىمەك، **gevelemek**
 قۇرۇق گەپ قىلماق، قۇرۇق پاراڭ سالماق
 كۆشەش؛ قۇرۇق پاراڭ سېلىش، قۇرۇق گەپ **geveleyiş**
 قىلىش
 كەترا **geven**
 كەترا قويۇق ئۆسكەن يەر **gevenlik**
 تولا گەپ قىلىدىغان، ۋات-ۋات، كاس-كاس، پاراڭ **geveze**
 قىلىشنى ياخشى كۆرىدىغان، ئېغىزى ئىتتىك، پەلئەتەش گەپ
 قىلىدىغان
 ئاغزىغا كەلگەنچە كاپشىماق، ئاغزىغا **gevezelenmek**
 كەلگەننى دەۋەرمەك؛ ئاغزىغا كەلگەنچە جۆبۈلمەك؛ قۇرۇق
 گەپ قىلماق، بىكار گەپ قىلماق، تۇتۇرۇقسىز گەپ قىلماق؛
 پاراڭلاشماق، قۇرۇق پاراڭ قىلىشماق
 كاس-كاسلىق، ۋات-ۋاتلىق، تولا گەپ قىلىش، **gevezelik**
 قالايمىقان جۆبۈلۈش، قۇرۇق گەپ قىلىش، پاراڭ قىلىش
 گۆھەر، قىممەت باھا تاش؛ ئۈنچە-مەرۋايىت؛ ماھىيەت **gevher**
 كۆشەش (بىر قىسىم ھايۋانلارنىڭ)؛ **geviş**
 كۆشەيدىغان ھايۋانلار، كۆشگۈچى ھا- **geviş getirenler**
 يۋانلار
 كۆشەيدىغان ھايۋانلار **geviş getirmeyenler**
 چاينىماق، شورىماق، ئەزمەك، چىشىلمەك **gevmeç**
 چۈرۈك، ئاسان سۇنىدىغان، چۇس؛ زىل، جاراڭلىق؛ **gevrek**
 چۈرۈك بېچىنە، چۈرۈك تاش
 چۈرۈك بېچىنە ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى **gevrekçi**
 چۈرۈكلۈك، زىللىق، سۇنۇش دەرىجىسى **gevreklik**
 چۈرۈكلەشمەك، زىللاشماق، جاراڭلىقلاشماق **gevremek**
 چۈرۈكلەشتۈرۈلمەك، زىللاشتۇرۇلماق **gevretilmek**
 چۈرۈكلەشتۈرمەك، زىللاشتۇرماق **gevretmek**
 چۈرۈك، ئاسان سۇنىدىغان، چۇس؛ زىل، جاراڭلىق؛ **gevşek**
 بوش، تارقاق، بوشاڭ؛ چېچىلاڭغۇ؛ روھسىز؛ كەيپىسىز؛ مەيۈس؛
 خامۇش
 بوشلۇق، سۇسلۇق، بوشاڭلىق، تارقاقلىق؛ روھسىز- **gevşeklik**
 لىق، كەيپىسىزلىك، مەيۈسلۈك
 بوشىماق؛ بوشاشماق؛ بوشاتماق؛ ئېچىلماق، **gevşemek**
 يېشىلمەك، بوشىتىلماق؛ جىمپ قالماق، تىنچلانماق؛ كېڭەيمەك
 بوشىتىلماق، ئاچتۇرۇلماق، يەشتۈرۈلمەك، **gevşetilmek**
 تىنچلاندىرۇلماق، كېڭەيتىلمەك
 بوشاتماق، ئاچتۇرماق، يەشتۈرمەك، تىنچلا- **gevşetmek**

gezgin ساياهەت قىلىشقا ئامراق، ساياهەتچى، سەيلىكەش؛ سەيلىكەش؛
 سەيياھ، كەزگۈن؛ مېگىشنى ياقىتىرىدىغان؛ پەسىل قۇشلىرى
 gezginci ساياهەت قىلىشقا ئامراق، ساياهەتچى، سەيلىكەش؛
 سەيياھ، كەزگۈن؛ كۆز يۈگۈرتكۈچ (كومپيوتىر)؛
 gezginlik ساياهەت، سەيياھلىق، سەپەر
 gezi ساياهەت، سەپەر، زىيارەت، ئايلىنىش؛ ساياهەت قىلىد-
 نغان يەر، ساياهەت نۇقتىسى
 gezi ساياهەت قىلىشقا ئامراق، ساياهەتچى، سەيياھ، كەزگۈن؛
 مېگىشنى ياقىتىرىدىغان
 gezicilik ساياهەتچىلىك، سەپەر، سەيياھلىق، ئايلىنىپ يۈ-
 رۇش، يولچىلىق
 geziç چارلاش، چارلاپ يۈرۈش، پاتىروللۇق قىلىش؛ پايلاقچى
 بولۇپ ئايلىنىپ يۈرۈش، ئاختۇرۇش
 geziliş ساياهەت قىلدۇرۇلۇش، ئايلىنىدۇرۇلۇش، سەپەرگە
 چىقىرىلىش، تاماشا قىلدۇرۇلۇش
 gezilmek ساياهەت قىلدۇرۇلماق، ئايلىنىدۇرۇلماق، سەپەرگە
 چىقىرىلماق، تاماشا قىلدۇرۇلماق
 gezim ساياهەت، سەيلىكەش، تاماشا
 gezimcilik ئارىستوتېلىزم
 gezimsel ساياهەتتىكى، ساياهەتكە مۇناسىۋەتلىك، ساياهەت
 خاراكتېرلىك
 geziniş ئايلىنىش، ساياهەت قىلىش، سەيلىكەش قىلىش
 gezinmek ساياهەت قىلماق، ئايلىنىش، كەزىمەك، سەيلىكەش قىلماق
 gezinti ئايلىنىش، ساياهەت قىلىش، سەيلىكەش قىلىش، تاماشا
 قىلىش، چۆرگەنلەپ كېلىش
 geziş ئايلىنىش، ساياهەت قىلىش، سەيلىكەش قىلىش
 gezlemek ئۆلچىمەك، ئېنىقلىماق، بېكىتمەك، چەنلىمەك،
 نىشانلىماق، نىشانغا ئالماق، قارىغا ئالماق
 gezlik پىچاق بىسى، پىچاق ئۇچى؛ قەلەمىتىراش، بەكە
 gezme كېزىش، ئايلىنىش، سەيلىكەش قىلىش، ساياهەت قىلىش
 gezmek ئايلىنىش، كەزىمەك، ساياهەت قىلماق، سەيلىكەش قىلماق؛
 (قۇرت-قوڭغۇزلارنىڭ) ئۆسۈلمەك؛ كارىۋاتتىن چۈشمەك، تۇرماق
 (كېسەللەر)؛ تەكشۈرمەك، قارىماق، سەپىسالىماق، كۆزەتمەك،
 كۆزدىن كەچۈرمەك؛ تەكشۈرمەك، سىناپ كۆرمەك؛ بار بولماق؛
 كىيىمەك
 gezmen مېھمان، ساياهەتچى
 gıcık قىچىق، غىدىق، تۇيغۇ؛ كىشىنى بىزار قىلىدىغان
 gıcıkça غىدىقلىغان، قىچىقى كەلگەن، كىشىنى بىر ئاز بىئ-
 رام قىلىدىغان

gıcıklamak قىچىقلىماق، غىدىقلىماق؛ ئادەمنى بىزار قىلماق،
 ئادەمنى بىئارام قىلماق
 gıcıklanmak قىچىقلىنىش، غىدىقلىنىش، بىزار قىلىنىش،
 بىئارام قىلىنىش
 gıcıklayış قىچىقلاش، غىدىقلاش، بىزار قىلىش، بىئارام
 قىلىش
 gıcır غىدىقلىغان ئاۋاز؛ يېڭى؛ چاينىغىلى بولىدىغان دەرەخ
 يىلىمى؛ تامامەن يېڭى، ئەڭ يېڭى؛ يېپىيىڭى
 gıcırdamak كىشىنى قورقۇتقۇدەك كۈلمەك، كىشىنى ۋە-
 ھىمىگە سالغۇدەك كۈلمەك؛ غاچۇر-غۇچۇر ئاۋاز چىقارماق
 gıcırdatmak كۈلدۈرمەك؛ غۇچۇرلانماق، غۇچۇر قىلغان
 ئاۋاز چىقارتماق
 gıcırdayış غۇچۇرلاش
 gıcır gıcır غاچۇر-غۇچۇر قىلغان، غۇچۇرلىغان؛ غاچۇر-
 غۇچۇر قىلىپ، غۇچۇرلاپ؛ پاكپاكىزە؛ يېپىيىڭى، ئەڭ يېڭى
 gıcirtı غۇچۇرلىغان ئاۋاز، غاچۇر-غۇچۇر قىلغان ئاۋاز
 gıcirtılı غۇچۇرلىغان، غاچۇر-غۇچۇر ئاۋازلىق
 gıcirtısız غاچۇر-غۇچۇرسىز، غۇچۇر قىلماي، ئۇن-تۈنسىز
 ئىشلىمەك؛ نام-نىشانسىز، نام-ئاتاقسىز
 gıda يېمەكلىك، ئوزۇقلۇق؛ مەنبەئى ئوزۇقلۇق
 gıdak گىدىك، تۇخۇم تۇغقاندا ۋاق-ۋاق قىلىپ
 چىقارغان ئاۋاز تەقلىدى
 gıdaklamak ۋاق-ۋاق قىلىپ ئاۋاز چىقارماق، ۋاقلىدىماق
 gıdaklayış ۋاقلىداش (توخۇ)؛
 gıdalı ئوزۇقلۇققا ئىگە، ئوزۇقلۇقلۇق، قۇۋۋەتلىك، كۈچلۈك،
 ئوزۇقلۇق بولىدىغان
 gıdasız ئوزۇقلۇقسىز، قۇۋۋەتسىز، كۈچسىز
 gıdasızlık ئوزۇقلۇقسىزلىق، قۇۋۋەتسىزلىك، كۈچسىزلىك
 gıdı gıdı مېكىيانى چاقىرغاندا چىقارغان ئاۋاز؛ باشقىلارنى
 غىدىقلىغاندا چىقىرىدىغان ئاۋاز
 gıdıك ئېگەك
 gıdıklamak غىدىقلىماق؛ باشقىلارنىڭ كۈلگۈسىنى كە-
 لتۈرىدىغان گەپ قىلماق، قىزىقارلىق گەپ قىلماق؛ ئاختۇرماق،
 تىنتماق
 gıdıklanmak غىدىقلىنىش، غىچىقلىنىش؛ قىچىقلىنىش؛
 كۈلدۈرۈلمەك
 gıdıklayış قىچىقلاش، غىدىقلاش، غىچىقلاش
 gıgı ئېگەك (بالىلار تىلى)؛
 gık dedirtmemek گەپ قىلغۇدەك پۇرسەت بەرمەسلىك،
 ئاغزىنى يۇمدۇرماق، پايدىلانغۇدەك پۇرسەت بەرمەسلىك

gık demek باشقىچە پىكىرنى ئوتتۇرىغا قويماق؛ باشقىچە قارىشىنى دېمەك؛ ئىختىلاپ قىلماق، قارشى تۇرماق

gıkı çıkmamak لام-جىم دېمەسلىك، گەپ قىلماسلىق، پىكىرنى دېمەسلىك

gıldır gıldır گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلىپ، گۈلدۈرلىگەن
gıllügiş يوشۇرۇن ئۆچمەنلىك، يوشۇرۇن مەقسەت، ئىنچىق

پىتنە، سۈيقەست، ھىيلە، ھىيلە-مىكىر
gıllügişli غەزىنى بىلىپ بولمايدىغان؛ تىلىنىڭ ئاستىدا

تىلى بار، يوشۇرۇن غەزى بار
gıllügişsiz كۆڭلى كەڭ ۋە تۈز، ئاق كۆڭۈل، قەلبى ساپ، قورسقى كەڭ، چۈتۈسىز

gına قانائەت، موللۇق، باياشاتلىق؛ رازىمەنلىك، شۈكۈر قىلىش، ئىنساپ قىلىش؛ زىرىكىش، بىزار بولۇش؛ ناخشا، مۇزىكا

ھەسەت، ھەۋەس، قىزىقىش، زوقلىنىش
gıpta غىچىر (ماشىنىلارنىڭ چىقارغان ئاۋازى)؛

gır گەپ، تىل؛ يالغان گەپ، قۇرۇق گەپ؛ يالغان، ساختا، ئادەم ئالدايدىغان

gırç gırç غىر-غىر قىلىپ، غىچ قىلىپ، غاچىر-غۇچۇر قىلىپ
gır gır قۇلاقنى تېشىۋەتكۈدەك، قۇلاققا خۇش ياقمىغاندەك

قۇلاققا ياقمايدىغان ئاۋاز، قۇلاقنى تېشىۋەتكۈدەك
gırğır چىققان ئاۋاز؛ بېلىق تورى؛ گىرگىر ماركىلىق چاڭ-توزان سۇ-مۇرگۈچ؛ قۇلاقنى تېشىۋەتكۈدەك، قۇلاققا خۇش ياقمىغاندەك

gırğırlamak چاڭ-توزان سۇمۇرگۈچ بىلەن سۇمۇرۇش
gırık dölü نىكاھسىز تۇغۇلغان بالا، ھارامدىن تۇغۇلغان بالا

gırıla يېتەرلىك ھالدا، تولۇق ھالدا، ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە
gırnata كلارنىپت

gırnatacı كلارنىپتچى، كلارنىپت چالغۇچى
gırnavlamak پىچاق بىلەن يارىلاندىرماق؛ جىنسى مۇ-ناسىۋەت قىلماق، جىنسى ئالاقە قىلماق

gırt غىرت قىلغان ئاۋاز (قېلىن ۋە قاتتىق نەرسىلەرنى كەسكە-ندە چىققان ئاۋاز)؛

gırtlak كېكىردەك، گال؛ يېمەك-ئىچمەك، قورساق
gırtlaklamak گېلىنى سىقىماق، بوغۇم ئۆلتۈرمەك، گېلىنى سىقىپ ئۆلتۈرمەك

gırtlaklaşmak بوغۇشماق، بىر-بىرىنىڭ گېلىنى سىقىشماق، ئېلىشماق، تىرىكشىمەك
gırtlaklayış بوغۇشۇش، گال سىقىشىش، ئېلىشىش، تىر-كىشىش

gırtlaksı كېكىردەكتىن چىقىدىغان (تاۋۇش)؛
gırtlamak شېكەرنى ئېغىزغا سېلىۋېلىپ چاي ئىچمەك

giyaben تولۇق بولمىغان ھالدا، دەرقەمسىز ھالدا، ئورنى بوش قېلىپ؛ ۋاستىلىك ھالدا، غايىبانە

giyabi غايىب بولغان، بوش قالغان، قۇرۇق قالغان؛ كۆرۈشۈپ باقمىغان

giyap غايىب، دەرقەمسىزلىك، يوقلۇق، يوق بولۇش، كەملىك، كەم قېلىش

giybet غەيۋەت، شىكايەت؛ غايىب بولۇش
giybetçi غەيۋەتچى، شىكايەتچى، تۆھمەتخور، بۆھتان چا-پىلىغۇچى

giy gıy ۋاز-ۋۇز قىلىپ، گاژ-گۈز قىلىپ؛ پاراس-پۇرۇس قىلىپ

gibi كەبى، ...غا ئوخشاش؛ خۇددى، گویا، دەك، تەك؛ بۇنداق، بىردەك، بىر خىل

gibilerden ئەنە شۇنداق نەرسىلەر؛ ... شۇنىڭغا ئوخشاشلار؛ ۋە باشقىلار؛ ۋەھاكازا؛ قالغانلىرىمۇ شۇنداق

gibon گىببون، ئۇزۇن بىلەكلىك ئادەمسىمان مايۇن
gicişmek قىچىشماق، قىچىشتۇرماق

gidegele ھەر تەرەپلەردە قاتناپ يۈرۈپ، چېپىپ يۈرۈپ، ئۇيان-بۇيان شاپاشلاپ، يالۋۇرغان ھالدا، يېلىنىپ، ئۆتۈنگەن ھالدا

gideğen بىر كۆلدىن يەنە بىر كۆل (دەريا، دېڭىزغا) گە ئېقىپ كىرىدىغان

gidek كۆكرەكنى قوغداش تېمى (ئۇرۇشتا)؛ توغرا تام، غوجا تام

gider خىراجەت، چىقىم، سەرپىيات
gider ayak ئەمدىلا ماڭاي دېگەندە، ئەمدىلا ماڭاي دېگەندە

giderek ئاستا-ئاستا، قەدەممۇ-قەدەم، بارغانسېرى
giderici چىقارغۇچى، چىقىرىدىغان، ئادايدىغان، تازىلا-يدىغان

giderilmek چىقارتىلماق، تازىلانماق، ئادالانماق، پاكىزلانماق، چىقىرىپ تاشلانماق، يوقىتىلماق، ئەمەلدىن قالدۇرۇلماق

gidermek يوقاتماق، چىقارماق، ئەمەلدىن قالدۇرماق، تازى-لىماق، ئادالماق، چىقىرىپ تاشلىماق

gidertmek چىقارتماق، يوق قىلىدىرماق، چىقىرىپ تاشلا-تقۇرماق، ئادالانماق، ئەمەلدىن قالدۇرماق، تازىلانماق

gidi سۆكۈشنى مەقسەت قىلغان چاخچاق، ئەيىبلەش مەقسەت قىلىنغان چاخچاق؛ مەلۇم ئىشقا بولغان ئەسلەش ياكى ئارزۇ-تىلەك؛ دەللال، سولامچى

gidici ۋاقىتلىق، قىسقىغىنا، بىر پەس، بىر مەھەل، قىسقا ۋاقىتلىق؛ ئۆلۈش ئالدىدىكى، سەكراتقا چۈشكەن

gidiliş	كەتكۈزۈلۈش، ھەيدىلىش، بارغۇزۇلۇش	giriliş	كىرگۈزۈلۈش، قاتناشتۇرۇلۇش، تاقىلىش، يۇقۇملىنىش، تەتقىقات قىلىنىش، باشلىنىش، كىرگۈزۈلۈش
gidilmek	كەتكۈزۈلمەك، ھەيدەلمەك، بارغۇزۇلماق	girilmek	كىرگۈزۈلمەك، قاتناشتۇرۇلماق، يۇقۇملىنماق، تەتقىق قىلىنماق، باشلانماق، تاقالماق، كىرگۈزۈلمەك
gidim	دېڭىز سۈيىنىڭ پەسىيىشى	girim	كىرىش، قاتنىشىش، يۇقۇش، تاقاش، كىرگۈزۈش، با-شلاش، تەتقىق قىلىش
gidimli	ئەقلى خۇلاسىلىك، يەكۈنلۈك، ھۆكۈملۈك	girimlik	يول يۈرۈش گۇۋاھنامىسى، يول خېتى
gidiş	كېتىش، بېرىش، جەريان، تەرەققىيات	girinti	ئويۇقچە؛ ئېرىقچە؛ جاۋەن، تەكچە، ئويۇق يەر
gidişat	مۇساپە، تەرەققىيات، جەريان، بېرىش؛ يۈرۈش-تۈرۈش، سۆز-ھەرىكەت، پوزىتسىيە، قائىدە-يوسۇن، ئەدەب-ئەخلاق	girintili	ئولتۇرۇشۇپ كەتكەن، ئولتۇرغان، ئويۇلغان
gidiş dönüş	بېرىپ-كېلىش، بېرىش-كېلىش، قوش-مۇساپە	girintisiz	ئويۇقسىز، ئېرىقسىز، ئويۇلغان يېرى يوق
gidiş geliş	بېرىپ-كېلىش، بېرىش-كېلىش، ئۆتۈشۈپ تۈرۈش	giriş	كىرىش، قاتنىشىش، يۇقۇش، تاقاش، كىرگۈزۈش، با-شلاش، تەتقىق قىلىش؛ كىرىش ئېغىزى؛ كىرىش بېلىتى، ئىشلىك بېلىتى؛ مۇقەددىمە، كىرىش سۆز، سۆز بېشى؛
gidişmek	قىچىشماق، قىچىشتۇرماق	girişik	قالايمىغان، مۇرەككەپ، ئىرماش-چىرماش
gidon	تۆتقۇچ، رول (ۋېلىسپىت)؛ قارلغاچ قۇيرۇقسىمان ئەلەم (پاراخوت، كېمە)؛	girişilmek	كىرگۈزۈلمەك، قاتناشتۇرۇلماق، يۇقۇملىنماق، تەتقىق قىلىنماق، باشلانماق، تاقالماق، كىرگۈزۈلمەك
gilaburu	ياۋروپا چاڭغىسى	girişim	ئىش، كەسپ؛ تەشەببۇس؛ ئىنتېرپېرېنسىيە (نۇر دولقۇنى، ئاۋاز دولقۇنى ۋە ئېلىكتر دولقۇنلىرىنىڭ) ئارىلىشىش، دەخلى قىلىش
gine	يەنە، ھەم، قايتا، يەنىلا، شۇنداقتىمۇ، شۇنداقلا	girişimci	باشچىلىق قىلغۇچى، رەھبەرلىك قىلغۇچى، تەشەببۇس قىلغۇچى؛ كارخانىچى، ئوقەتچى
Gine	گۋىنېيە (ئافرىقىدا)؛	girişimcilik	باشچىلىق قىلغۇچىلىق، رەھبەرلىك قىلغۇچىلىق، چىلىق، رەھبەرلىك قىلىش سالاھىيىتى، كارخانىچىلىق سالاھىيىتى
Gine-Bissau	گۋىنېيە بىسسائۇ (ئافرىقىدا)؛	girişimölçer	ئىنتېرپېرېرېمېتىر
ginseng	ئادەمگىياھ	girişim ölçme	ئىنتېرپېرېرېمېتىر بىلەن ئۆلچەش ئۇسۇلى
giray	قىرىم خانلىقىنىڭ شاھزادە ۋە تېكىنلىرىنىڭ ئاتىقى	girişken	ئالغا ئىنتىلىش روھىغا ئىگە، كەسپچانلىق روھىغا ئىگە، جاسارەتلىك ۋە پاراسەتلىك
girdap	ۋورتېكس (ھاۋا رايىدا)، ھاۋا قاينىمى؛ تەرتىپسىزلىك، قالايمىقانلىق	girişkenlik	ئالغا ئىنتىلىش روھى، ئالغا ئىنتىلىشچانلىق، جاسارەت ۋە پاراسەت
girdi	سېلىنما مەبلەغ، سېلىنما	girişlik	مۇقەددىمە، كىرىش سۆز
girdibat	قۇيۇن، قارا قۇيۇن	girişmek	كىرىشمەك، باشلىماق، تۇتۇنماق، سىناپ كۆرمەك؛ تەجرىبە قىلىپ كۆرمەك؛ ئۇرۇنۇپ باقماق، ئىنتىلمەك، بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ باقماق
girek	كىرىش ئېغىزى	girizgah	مۇقەددىمە، كىرىش سۆز
giren	تۇمانلىق ھاۋا، ئاز بۇلۇتلۇق ھاۋارايى	girme	كىرىش، قاتنىشىش، يۇقۇش، تاقاش، كىرگۈزۈش، با-شلاش، تەتقىق قىلىش، يېرىپ ئۆتۈش، بۆسۈپ ئۆتۈش
girenlemek	تۇتۇق بولماق، تۇتۇلماق (ھاۋا)؛	girmek	كىرمەك؛ بۆسۈپ ئۆتمەك، يېرىپ ئۆتمەك؛ قاتناشماق؛ ئورۇن ئالماق، جاي ئالماق؛ ياشقا كىرمەك؛ تەتقىق قىلماق؛ ئالماشتۇرماق، تېگىشمەك؛ تاقىماق، قىستۇرماق؛ يۇقماق، بولماق
giret	كىرگۈزۈش، ئىمپورت قىلىش		
giretmek	كىرگۈزۈمەك، ئىمپورت قىلماق		
girgin	مۇناسىۋەت باغلاشقا ئامراق، ئالاقەخۇمار، بېرىش-كېلىش قىلىشقا ئامراق		
girginlik	ئالاقەخۇمارلىق، مۇناسىۋەتخۇمارلىق، ئادەمخۇمارلىق، بېرىش-كېلىش قىلىشقا ئامراقلىق		
girift	چىگىش-مۇرەككەپ؛ ئىرماش-چىرماش؛ ئەگىتىپ گەپ قىلىدىغان، گەپتىن پۇتاق ئىزدەيدىغان		
giriftar	مەپتۇن قىلىنغان، ئۆزىگە تارتىلغان، شەيدا قىلىنغان؛ گىرىپتار بولغان، يۇقتۇرۇلغان (كېسەل)؛		
giriftzen	بامبۇكتىن ياسالغان كىچىك نەينى چالغۇچى		

(كېسەل)؛ ئۆزگەرمەك؛ يېتىپ كەلمەك، باشلانماق؛ ئاغرىشقا باشلىماق

girmelik

كىرىش يېلىنى، ئىشىك يېلىنى

girmişlik

مۇناسىۋەت، باغلىنىش، ئالاقە

gişe

بېلەت سېتىش ئورنى، بېلەت سېتىش ئۆيى

gitar

گىتار

gitarçı

گىتارچى

gitarçılık

گىتارچىلىق، گىتار چالغۇچىلىق سالاھىيىتى

gitarist

گىتارچى

gitgide

ئاستا-ئاستا، بارا-بارا، قەدەممۇ-قەدەم، بارغانسېرى

gitme

كېتىش، بېرىش، جەريان، تەرەققىيات

gitmek

بارماق، يۈرۈپ كەتمەك؛ ئايرىلماق؛ ئىستېپا بەرمەك، خىزمەتتىن ئايرىلماق؛ يولغا چىقماق، باشلىماق؛ تۇتاشماق؛ شۇغۇللانماق؛ يېتىپ كەلمەك؛ ماس كەلمەك؛ مۇراجىئەت قىلماق؛ ئۆزىتىلماق، ئېلىپ كېتىلەك؛ ھەمراھ بولماق؛ يەتمەك؛ ماڭماق، يۈرمەك (ماشىنا)؛ ئايلانماق (ماشىنا، ئۈسكۈنىلەر)؛ ئاخىرلاشماق، تۈگىمەك؛ يوقاتماق؛ كېسىۋېتىلەك، كالىسى ئېلىنماق؛ ئۆلمەك، ئالەمدىن ئۆتمەك؛ زىيانلانماق، كونىرماق؛ سېتىلماق؛ تەسىر قىلماق؛ ياردەمچى پېتىل بولۇپ قوللىنىلىدۇ

ئىش-ھەرىكەتنىڭ ئاخىرلاشقانلىقىنى بىلدۈرىدۇ؛ ئە- **gitti**

سلىدىكى مەنىنىڭ قارشى مەنىسىنى ئىپادىلەيدۇ؛ ئەمەلىيەت بىلەن ئارزۇنىڭ قارىمۇ-قارشىلىقىنى ئىپادىلەيدۇ

ئاستا-ئاستا، بارا-بارا، قەدەممۇ-قەدەم، بارغانسېرى **gittikçe**

ئايال باش رولچىنىڭ كىيىمچىسى (كىنو)، كىيىمچى (دراما)؛ **giydirici**

كىيىدۈرۈلمەك، كىيگۈزۈلمەك **giydirilmek**

كىيىدۈرۈش، كىيگۈزۈش **giydiriş**

كىيىدۈرمەك؛ ئەيىبلەمەك، كايىماق، سۆكۈمەك، تاپا-تەنە قىلماق **giydirmek**

كىيىم-كېچەك **giyecek**

كىيىلىش **giyiliş**

كىيىلمەك **giyilmek**

كىيىش؛ كىيىنىش، كىيىم كىيىش؛ كىيىم-كېچەك؛ **giyim**

بىر يۈرۈش، بىر تۈركۈم كىيىم سېتىش دۇكىنى **giyim evi**

كىيىم كىيگەن، كىيىملىك، ئۇچىسىغا...كىيگەن **giyimli**

كىيىمسىز، كىيىم كىيىمگەن **giyimsiz**

كىيىملىك، كىيىم كىيگەن، مەلۇم خىل كىيىم كىيگەن، ئۇچىسىغا...كىيگەن **giyiniş**

كىيىنىش، كىيىم كىيىش **giyiniş**

كىيىنمەك، كىيىم كىيىمەك؛ ئۆزى كىيىم كىيىمەك؛ كىيىگەن، كىيىم كىيىگەن **giyinmek**

كىيىم، كىيىم-كېچەك **giyinti kuşantı**

كىيىش؛ كىيىنىش، كىيىم كىيىش **giyiş**

كىيىم، كىيىم-كېچەك **giyit**

كىيىش **giyme**

كىيىمەك؛ تاقىماق؛ چىدىماق، ئەلەم تارتماق، خور-لانماق، بوزەك قىلىنماق، نەپەرتلەنمەك **giymek**

كالا كېسىش سۈپىسى، مويۇڭزا، دار ئاستى **giyotin**

كىيىم، كىيىم-كېچەك **giysi**

كىيىم ئىشكاپى **giysilik**

سىر؛ چۈشىنىپ بولمايدىغان ئىش؛ مستىك **giz**

يانتۇ خادا (كېمىنىڭ)؛ **giz**

ئىقرار قىلىش، بوينىغا ئېلىش، ئۆزىنى ئىقرار قىلىش **gizaçım**

يېقىن، سىرداش، يېقىن ئادەم، يېقىن دوست **gizdeş**

سىر؛ چۈشىنىپ بولمايدىغان ئىش؛ مستىك **gizem**

مستىك **gizemci**

مستىكا، مستىتسىزم **gizemcilik**

سىرلىق **gizemli**

سىرلىق، ئەپسانىۋى **gizemsel**

يوشۇرۇن، مەخپىي **gizil**

يوشۇرۇن كۈچ، يوشۇرۇن ئىقتىدار، يوشۇرۇن قا- **gizil güç**

بىلىيەت؛ كۈچ، قۇدرەت، ھوقۇق **gizlemek**

يوشۇرۇماق، يوشۇرۇپ قويماق، ساقلىماق؛ ئىچىگە يۇتماق، چىدىماق؛ سىر ساقلىماق

يوشۇرۇلماق، يوشۇرۇنماق، مۆكۈلمەك، سۇقۇ- **gizlenilmek**

نماق، ساقلانماق؛ نىقابلانماق، يالغاندىن بىر خىل تۈسكە كىرىۋالماق؛ ئۆزىنى يالغاندىن بىر نەرسە دەپ كۆرسەتمەك؛ باشقىلارنىڭ سىرىنى ساقلىماق

يوشۇرۇنۇش، ساقلىنىش، مۆكۈنۈش؛ نىقابلىنىش، **gizleniş**

يالغاندىن بىر خىل تۈسكە كىرىۋېلىش

يوشۇرۇنماق، ساقلانماق، مۆكۈنمەك، نىقابلانماق، **gizlenmek**

يالغاندىن بىر خىل تۈسكە كىرىۋالماق

يوشۇرۇش، يوشۇرۇپ قويۇش، ساقلاش، ئىچىگە يۇ- **gizleyiş**

تۇش، چىداش، سىر ساقلاش

يوشۇرۇن، يوشۇرۇپ قويۇلغان؛ سىرلىق، مەخپىي؛ يەك **gizli**

ئىچىدە، ئۆز ئالدىغا، خۇپىيانە، يوشۇرۇن؛ ئىچكى، قەلبىتىكى؛

مەخپىيەت، مەخپىيەتلىك، سىر؛ يوشۇرۇنچە، ئوغرىلىقچە، مە- **gizlice**

خىپى ھالدا، خۇپىيانە ھالدا؛

يوشۇرۇنچە، ئوغرىلىقچە، مەخپىي ھالدا، خۇپىيانە

gizlice

	گوبلەن كەشتىچىلىكى ئىشلىتىلگەن
gizlilik	خۇرۇم كەمزۇل، خۇرۇم پەشمەت، خۇرۇم چاپان؛ جۇۋا
gizmen	بىزار قىلدۇرماق، بىئارام قىلدۇرماق، گۆڭلىنى غەش قىلدۇرماق؛ قىچىشۇرماق
gizsömürü	خۇش كۆرمەسلىك، ياقىتۇرماسلىق، كۆڭلىگە
gizsömürücü	ياقماسلىق، كۆڭلى قالماق، كۆڭلىگە كېلىپ قالماق، بىزار بو- لماق؛ قىچىشماق
giz yazı	گوفرەت (بىر خىل توقاش)؛
giz yazılmak	كەندىر، نەشە
giz yazılı	نەشكەش، نەشە چەككۈچى
gladyatör	كىرگەن توپ، ۋارتاغا كىرگەن توپ
glase	ئەڭ كۆپ نومۇر ئالغۇچى، ئەڭ كۆپ توپ كىرگۈزگۈچى
glasiye	گولفى توپ
glasoloji	مېكسىكا قولتۇقى ئىسسىق ئېقىمى
glasolog	توپ كىرگۈزۈشكە ماس كېلىدىغان، توپ كىرىش
glayöl	ئېھتىمالى بولغان
glikojen	شېلاك، لاک
glikokol	زەنجىر، لە - gomena, gomene, gomina, gomine
glikol	گگەر زەنجىرى
glikoz	غۇنچە
glikozit	ۋېنىتسىيە قولتۇقى
glikozüri	ۋېنىتسىيە قولتۇقچىسى
gliserin	جاڭ
global	سوزنەك نېپىسبېرىيە شارچە باكتېرىيىسى
globülün	گورنللا، ئورانگۇتان، چوڭ مايمۇن
glokom	سولچىل؛ سولچىللىق تەرەپدارى، سولچى
glokoni	سولچىللىق
glokonit	گوت تىلى؛ گوتلارنىڭ
glüten	گوتلار
gnays	يەرلىك ئەمەلدار
GNS	قەلەندەر، دىۋانە، تىلەمچى، ئابدال
goblen	قەلەندەرلىك، دىۋانلىق، تىلەمچىلىك
	كىندىك؛ باداڭ قورساق، يوغان قورساق؛ مەرکەز،
	مەركىزىي رايون؛ كۆكتاتنىڭ ئوتتۇرىسى؛ ئەۋلاد؛ تۆت كوچا
	ئېغىزىدىكى بىخەتەر رايون؛ ئوق ساندۇقى
	سەمرىمەك؛ ئۇلغۇنلاشماق (بەسەي، لاڭغا
	قاتارلىقلارنىڭ)؛
	سېمىز، قورساقلىق، يوغان قورساق؛ ئۇلغۇنى بار،
	ئۇلغۇنلۇق

- göbel** نىكاھسىز تۇغۇلغان بالا، ھارامدىن تۇغۇلغان بالا؛
- göbelek** يېتىم، يېتىم بالا؛ كىچىك بالا
- göbelez** يېيىلىدىغان رەمىز، موگو
- göce** كۈچۈك، ئىتنىڭ بالىسى
- göcen** كۈچۈك (ئىت، مۈشۈك، توشقان، چوشقا قاتارلىقلارنىڭ بالىسى)؛
- göç** كۆچۈش، ھىجرەت، ھىجرەت قىلىش؛ كۆچۈپ كېتىش؛ سىلجىش، يۆتكىلىش
- göçebe** قاچاق، كۆچمەن، كۆچۈپ كېتىش؛ سىلجىش، يۆ- تىكىلىش؛ كۆچمەن چارۋىچى مىللەت، كۆچۈپ ياشايدىغان ھايۋان
- göçebeleşmek** كۆچمەك، كۆچۈپ يۈرمەك، يۆتكەلمەك، كۆچۈپ ياشىماق، سەرگەردان بولماق
- göçebelik** كۆچمەنلىك، قاچاقلىق، سەرگەردانلىق، كۆچۈپ ياشاش
- göçelge** كۆچۈپ بارغان جاي، كۆچۈپ بارىدىغان مەنزىل
- göçer** كۆچمەن، كۆچۈپ يۈرىدىغان، كۆچۈپ يۈرۈپ ھايات كەچۈرىدىغان
- göçeri** دائىم كۆچىدىغان، داۋاملىق كۆچۈپ يۈرىدىغان، كۆچمەنلىك بىلەن ھايات كەچۈرىدىغان
- göçer konar** كۆچمەن، كۆچۈپ يۈرىدىغان، كۆچۈپ يۈرۈپ ھايات كەچۈرىدىغان
- göçermek** ئۆتكۈزۈپ بەرمەك، تاپشۇرماق؛ كۆچۈرمەك، كۆ- چۈرۈپ تىكمەك
- göçertmek** تاپشۇرماق، تاپشۇرغۇزماق، كۆچۈرگۈزمەك، كۆ- چۈرۈپ تىككۈزمەك
- göçken** كۈچۈك (ئىت، مۈشۈك، توشقان، چوشقا قاتارلىقلارنىڭ بالىسى)؛
- göçkün** قىنگايغان، ئورۇلۇشكە ئاز قالغان؛ كۆچمەن، كۆ- چىدىغان؛ قېرىپ كەتكەن، ياشانغان، قېرىغان
- göçmek** كۆچمەك، كۆچۈپ يۈرمەك، يۆتكەلمەك، كۆچۈپ ياشىماق، سەرگەردان بولماق؛ ئۆرۈلمەك، غۇلىماق (ئۆي-ئىما- رەتلەر)؛
- göçmen** كۆچمەن، قاچاق، كۆچۈپ يۈرۈپ ياشايدىغان، مۇساپىر
- göçmenlik** كۆچمەنلىك، قاچاقلىق، سەرگەردانلىق، كۆچۈپ ياشاش، مۇساپىرلىق
- göçmen sıçan** قوڭۇر رەڭ چاشقان
- göçü** تاغنىڭ غۇلاپ چۈشۈشى، تاغ گۆمۈرۈلمىسى، تاغ ئۆرۈلۈش
- göçücü** كۆچۈپ يۈرىدىغان
- göçük** ئۆرۈلگەن، ئۆرۈلۈپ چۈشكەن، غۇلاپ چۈشكەن؛ ئۆ- رۈلگەن يەر، غۇلاپ چۈشكەن يەر
- göçüm** ئىنتىلىشچانلىق
- göçünmek** ئۆلمەك، ئۆلۈپ كەتمەك، ئالەمدىن ئۆتمەك، ۋا- پات بولماق
- göçürmek** كۆچۈرمەك، كۆچكۈزمەك؛ تاپشۇرۇپ بەرمەك، ئۆ- تىكۈزۈپ بەرمەك؛ يەپ تۈگەتمەك، ھەممىنى يەپ بولماق، قۇ- رۇقداپ قويماق
- göçürtmek** كۆچكۈزمەك، ھەيدەتمەك، ھىجرەت قىلدۇرماق
- göçürülmek** كۆچكۈزۈلمەك، ھەيدەلمەك، ھىجرەت قىلدۇ- رۇلماق
- göçüş** كۆچۈش، ھىجرەت قىلىش؛ كۆچۈپ كېتىش؛ سىلجىش، يۆتكىلىش
- göçüşme** سۆز تەركىبىدىكى ئۆز-ئارا قوشنا بولغان ئىككى تاۋۇشنىڭ ئورۇن ئالماشتۇرۇشى
- göden (bağıracağı)** كۆتەن، تۈز ئۆچەي، قورساق؛ ئا- شقازان
- gödeş** سېمىز، بودەك، ئەتلىك
- gögem** سۆسۈن يېشىل رەڭلىك، بىنەپشە يېشىل رەڭلىك
- gögermek** كۆكەرمەك، كۆكسىپ قالماق، يېشىل رەڭگە كىرمەك
- gögerti** يېيىشكە بولىدىغان ئۆسۈملۈك، كۆكتات؛ بىنەپشە داغ، سۆسۈن داغ، قانلىق قاپارتما
- gögüs** كۆكس، مەيدە، كۆكرەك؛ ئەمچەك؛ كۆكرەكنىڭ ئىچىدىكى ئىچكى ئەزالار
- gögüslemek** كۆكرىكىنى كېرىپ چىقماق، كۆكرىكى بىلەن ئىتتىرمەك؛ كۆكرىكى بىلەن توسىماق، قارشى تۇرماق، بەرداشلىق بەرمەك، تاقابىل تۇرماق
- gögüslü** كۆكرەكلىك، مەيدىلىك، كۆكرىكى يوغان؛ كۆكسى يوغان؛ ئەمچىكى يوغان (ئايال)؛
- gögüslüce** كۆكرىكى يوغانراق، ئەمچىكى يوغانراق
- gögüslük** كۆكرەكلىك، مەيدىلىك، پەرتۇق، خالات، شالداما
- gök** ئاسمان؛ ئالەم؛ كۆك رەڭلىك؛ خام، پىشىمىغان (مېۋە- چىۋىلەر)؛
- gök ada** سامان يولى سىستېمىسى
- gök bilimi** ئاسترونومىيە
- gök bilimci** ئاسترونوم
- gök bilimsel** ئاسترونومىيەلىك
- gök cismi** ئاسمان جىسىملىرى

ئالەمنىڭ، كائىناتنىڭ، ئالەمگە مۇناسىۋەتلىك، ئا. - **gökçe**
 لەملىك؛ كۆك رەڭلىك؛ چىرايلىق، كۆركەم، گۈزەل؛ تۆت قىرلىق
 پارازىت

چىرايلىق، كۆركەم، گۈزەل، ئۆز
 ئەدەبىيات

كۆك رەڭلىك؛ ئالەملىك، ئالەمگە مۇناسىۋەتلىك

ئېگىز بىنا، ئاسمان پەلەك بىنا

ئېگىز بىنا، ئاسمان پەلەك بىنا

ئاسمان ئوقى

ئېكۋاتور، ئاسمان ئېكۋاتورى

ئاسترونومىيە سارىيى

ئاستروفىزىكا

ئاسمان، ئالەم، كۆك، ئالەم بوشلۇقى

سۇس كۈل رەڭ

ئاسمان، ئالەم، كۆك، ئالەم بوشلۇقى

خوندىرا

ھەسەن-ھۈسەن

ئاسمان قۇتۇپى

ئاسمان شارى، ئاسمان، ئاسمان سىمپىيىسى

كۆك كۆزلۈك، كۆك رەڭلىك كۆزى بار

ئاق قارىغاي، ئاق شەمشاد

ئاسترونومىيەلىك

ئاقار يۇلتۇز، مېتېئورىد

كۆك تۈركلەر

كۆك تۈرك تىلى

كۆك ياقۇت، يېشىل قاشتاش

سامانىيولى

ئاسمان، ئالەم، كۆك، ئالەم بوشلۇقى

كۆل؛ سۇ كۆلچىكى، سۇ ئامبىرى

تېپىز سۇدا ياشايدىغان سالمون بېلىقى

كۆل سۈيىنىڭ چىقىش ئېغىزى

كۆلگە سۇ كىرىدىغان كىچىك دەريا

كىچىك كۆل، كۆلچەك

كۆلدە ۋە كۆل بويىدا ئۆسىدىغان (ئۆسۈملۈكلەر)؛

كۆلچەك

سۇ ئېقىپ كۆل بولماق، كۆلگە ئايلىنماق

پۈتلىشىپ يىقىلماق (ھايۋانلارنىڭ)؛ باداشقان

قۇرۇپ ئولتۇرماق

كىچىك كۆل، كۆلچەك

ساپە، كۆلەڭگە؛ دەرەخنىڭ سايىسى، سايە ۋە سالقىن **gölge**
 جاي؛ دائىرە، ئومۇمىي كۆرۈنۈش، ئىزنا؛ سايدەك ئەگىشىپ
 يۈرۈش؛ بىردەممۇ ئايرىلماسلىق؛ ئايرىلماس كىشىلەر؛ پانا-
 ھلاش، پاناھلىنىش، قانات ئاستىغا ئېلىش، يان بېسىش؛ سايە
 چۈشۈش، سايە جاي، ھامىيلىق قىلىش

ئۇمىرا بېلىقى

ئۇمىرا بېلىقى ئائىلىسى

سايىنى ياقۇتۇرىدىغان، سايدا ياخشى ئۆسىدىغان،

ئومىروفىللىق؛ يامغۇرغا ئامراق

سايە چۈشۈرمەك، كۆلەڭگە چۈشۈرمەك؛ توسۇ-
 ۋالماق، يېپىۋالماق، پەردىلىمەك

سايلىنىدۇرماق؛ كۆلەڭگە چۈشۈرگۈزمەك؛

توسقۇرماق، ياپقۇرماق، پەردىلەتكۈزمەك

سايلىنماق، سالقىندىماق؛ سايىسى پەيدا بو-
 لماق، كۆلەڭگىسى پەيدا بولماق

سايە چۈشۈرۈش، كۆلەڭگە چۈشۈرۈش

سايىلىك، سالقىن؛ چەللىك، لەمپىلىك، سايىۋەنلىك،

لاپاسلىق، چەللىسى بار، لەمپىسى بار؛ تەخمىنەن، ئومۇمەن؛ با-
 شقىلارغا پايدىسى تېگىدىغان

سايە جاي، سالقىن جاي؛ چەللە، لەمپە، سايىۋەن،

لاپاس

قوشۇمچە ھادىسە

قوشۇمچە ھادىسە نەزەرىيىسىگە مۇناسىۋەتلىك؛

قوشۇمچە ھادىسە نەزەرىيىسى تەرەپدارى

قوشۇمچە ھادىسە نەزەرىيىسى

قەغەز قىيما سۈرەت، قەغەز قىيما شولسى،

قەغەز قىيما كۆلەڭگۈسى (ئېكرانغا قەغەز قىيىقچىلارنىڭ شو-
 لسىنى چۈشۈرۈشتىن ھاسىل قىلىنغان شەكىل)؛ كۆرۈنۈش،
 تەسۋىر؛ ۋاستىلىك ئوبراز

سايىسىز، سالقىنسىز، كۆلەڭگىسىز؛ باشقىلارغا پا-
 يدىسى تەگمەيدىغان

سۇ ياڭىقى

كۆلگە ئايلىنىدۇرماق، پانتاقلققا ئايلىنىدۇرماق

كۆلگە ئايلىنماق، پانتاقلققا ئايلىنماق

ئات-ئۇلاغ، ئىش ھايۋانلىرى (ئات، ئېشەك قاتارلىقلار)؛

قۇلۇن، تاي، تەخەي، خوتەك

ھەرە كۆنكى، ھەرە ئۇۋىسى

كۆپكۆك؛ ئالاھىدە كۆك؛ ئالاھىدە

كۆپىنەك، كۆڭلەك؛ مۇقاۋا، تاش؛ ئەۋلاد؛ لامپا

شېشىسى، پەنەر شېشىسى، لامپۇچكا قالىقى؛ ھۆججەت خا-

گۆمەچ

گۆمگۆك

گۆملەك

گۆمگۆك

گۆمگۆك

- گۆملىكچى گۆملىكچى، كۆڭلەك تىككۈچى، كۆڭلەك ساتقۇ. گۆملىكچى گۆملىكچى، كۆڭلەك تىجارەتچىسى
- گۆملىكچىلىك گۆملىكچىلىك، كۆڭلەك تىجارىتى
- گۆملىكلىك گۆملىكلىك، كۆڭلەك تىكىدىغان رەخت
- گۆملىكلەر قاپلىق كەنجى تىپ
- گۆمىمە كۆمۈش؛ بىر خىل پىچىنە؛ ئولتۇرۇشۇپ كەتكەن
- گۆمىمەك كۆمىمەك؛ دەپنە قىلماق، مېيىت ئۇزىتىشقا قاتنا- شماق، يەرلىكتە قويماق
- گۆمۈ دەپنە قىلىنغان پۇل-بايلىق
- گۆمۈك كۆمۈلگەن، دەپنە قىلىنغان، يەرلىكتە قويۇلغان
- گۆمۈلدۈرۈك كۆمۈلگەن ئالتۇن-كۆمۈش ۋە ئۈنچە-مەرۋا- يىتلار
- گۆمۈلەمەك ئالتۇن-كۆمۈش ۋە ئۈنچە مەرۋا يىتلارنى كۆمىمەك
- گۆمۈلمەك كۆمۈلمەك؛ دەپنە قىلىنماق، يەرلىكتە قويۇلماق، ئۇزىتىلماق؛ ئۆزىنى كۆمىمەك؛ چوڭقۇرلاشماق؛ چوڭقۇر كىرمەك، ئىچكىرىلەپ كىرمەك (چۆكمەك)؛
- گۆمۈلتۈ ئوۋچىلار ئوۋ قىلغاندا ئۆزىنى يوشۇرىدىغان يەر، مۆكىدىغان يەر، ئۆزىنى دالدىغا ئالدىغان يەر، پاناھلىنىدىغان يەر
- گۆمۈلۈ گۆمۈلگەن، قاپلانغان؛ غەرق بولغان، چۆكۈپ كە- تكەن، غايىب بولغان
- گۆمۈلۈش كۆمۈلۈش، قاپلىنىش؛ دەپنە قىلىنىش؛ چوڭقۇرلاش
- گۆمۈش كۆمۈش، دەپنە قىلىش، غەرق قىلىش، چۆكۈش، غايىب بولۇش
- گۆمۈت گۆر، قەبرە
- گۆمۈتلۈك قەبرىستان، گۆرىستان، مازار، زاراتگاھلىق
- گۆن بۇلغارى، كۆن، خۇرۇم، تېرە
- گۆنچۈ كۆن زاۋۇتى، خۇرۇم زاۋۇتى؛ كۆنچى، تېرىچى
- گۆنچ باياشات، مول، جىق، باي، ھاللىق، پاراۋان
- گۆنچلۈك باياشاتچىلىق، موللۇق، پاراۋانلىق، ھاللىق سەۋىيە
- گۆندەر بايراق مومىسى، بايراق خادىسى؛ ساپاندىكى كالىلارنى ماڭدۇرۇش ئۈچۈن سانجىلىدىغان ئۇچلۇق تاغاج؛ نەيزە
- گۆندەرى پوچتىدىن ئەۋەتىلگەن نەرسىلەر، پوچتا يوللانمىسى؛ ئۇزىتىش، ئۇزىتىپ قويۇش؛ يولغا سېلىپ قويۇش
- گۆندەرىچى ئەۋەتكۈچى، پوچتا يوللىغۇچى
- گۆندەرىلىش ئەۋەتىلىش، يوللىنىش
- گۆندەرىلمەك ئەۋەتىلمەك، يوللانماق، ئۇزىتىلماق
- گۆندەرىش ئەۋەتىش، يوللاش، ئۇزىتىش
- گۆندەرىشمە ئەۋەتىشىش، ئۆز-ئارا ئەۋەتىش
- گۆندەرىشمەك خەت يېزىشىپ تۇرماق، ئالاقىلىشىپ تۇرماق، ئالاقە قىلىشماق
- گۆندەرلى خادىلىق، بايراق خادىسى بار، تۇغ دەستىسى بار
- گۆندەرمە ئەۋەتىش؛ يوللاش؛ ئۇزىتىش؛ توپ باشلاش
- گۆندەرمەك ئەۋەتمەك؛ يوللىماق؛ ئۇزاتماق؛ توپ باشلىماق؛ مال ئەۋەتمەك
- گۆندەرتمەك ئەۋەتكۈزمەك؛ يوللاتقۇزماق، ئۇزاتقۇزماق؛ توپ باشلاتقۇزماق؛ مال ئەۋەتكۈزمەك
- گۆنەن نەم؛ نەملىك؛ تېمپىراتۇرا، ھارارەت
- گۆنەنچە ئازادە، ھوزۇرلۇق، رازىمەنلىك، قانائەت، مەمنۇنلۇق
- گۆنەنچىلى ئازادە، ھوزۇرلۇق، رازى قىلىدىغان، قانائەت- تەلەندۈرىدىغان، مەمنۇن قىلىدىغان
- گۆنەنچ گۈللىنىش، تېز يۈكسىلىش، ئاۋاتلىشىش، بەخت، سائادەت، تەلەي
- گۆنەنچىلى ئاۋات، سائادەتلىك، تەلەيلىك، بەختلىك
- گۆنەندىرىلمەك ئەۋەتىلمەك، يوللانماق، ئۇزىتىلماق
- گۆنەندىرمەك گۈللەندۈرمەك، يۈكسەلدۈرمەك، گۈللەپ- ياشانماق، روناق تاپقۇزماق، گۈللەندۈرمەك؛ ئاۋاتلاشتۇرماق
- گۆنەنمەك گۈللەنمەك، يۈكسەلمەك، گۈللەپ ياشىنماق، روناق تاپماق، گۈللەنمەك، ئاۋاتلاشماق
- گۆنلۈنچە كۆڭلۈڭچە، ئارزۇغا ئۇيغۇن ھالدا، ئارزۇ بويىچە، كۆڭۈلدىكىدەك
- گۆنۈل كۆڭۈل، يۈرەك، قەلب، چىن كۆڭۈل؛ ئارزۇ، ئىستەك، ئۈمىد
- گۆنۈلدەش يېقىن دوست، سېرداش دوست
- گۆنۈللىنمەك ئاچچىقلانماق، ئاچچىقى كەلمەك
- گۆنۈللۈ ئىختىيارى، ئۆزى خالىغان؛ ئۆز ئىختىيارى بىلەن؛ ئۆز رازىلىقى بىلەن؛ چىن كۆڭلىدىن؛ جان دەپ خالىغان، رازى بولغان، ئىختىيار قىلغان، رازى بولغان، ئىختىيار قىلغان
- گۆنۈللۈك ئۈمىد، ئارزۇ، ئارزۇ-ئۈمىد، ئىنتىلىش، ئىستەك، خاھىش، پىدائىيلىق
- گۆنۈلسەمەك قوشۇلماق، كۆنمەك، كۆنۈپ قالماق، كۆنۈكۈپ قالماق، چىدىماق، تاقەت قىلماق، سەۋر-تاقەت قىلماق
- گۆنۈلسەۋەر كىشىنى خۇشال قىلىدىغان، شاد، خۇشال، خۇرسەن
- گۆنۈلسۈز خالىمىغان؛ خالىمىغان ھالدا، خالىماستىن
- گۆنۈلسۈزچە خالىمىغان ھالدا، خالىماستىن

gönülsüzlük	ئىختىيارسىزلىق	زیيارەت، پەتە، يوقلاش، ھال-ئەھۋال سوراش	göret
gönye	بۇلۇڭلۇق سىزغۇچ، بۇلۇڭ ئۆلچىگۈچ	خىزمەت، ۋەزىپە، مەسئۇلىيەت، كەسپ	görev
gönye burun	ئەگرى بۇرۇن	فۇنكسىئوناللىزم	görevcilik
gönyelemek	بۇلۇڭلۇق سىزغۇچ بىلەن ئۆلچىمەك، بۇلۇڭ ئۆلچىگۈچ بىلەن ئۆلچىمەك	ھەمكارلاشقان، ماسلاشقان، ئورتاقلاشقان، بىرلە-شكەن؛ ھەمكارلاشقۇچى، ئورتاقلاشقۇچى، ئورتاق، خىزمەتداش، كەسپداش	görevdeş
gördek	ئاچچىق تەملىك گورچاك بېلىقى	ھەمكارلىق، ماسلىشىش، ئورتاقلىشىش، بىر-لىشىش؛ كوللىكتىپ رەھبەرلىك قىلىش	görevdeşlik
gördürmek	كۆردۈرمەك، كۆرگۈزمەك؛ ئىشنى باشقا ئادەمگە قىلدۇرماق	تەيىنلەنمەك، بەلگىلەنمەك، ۋەز-پىگە قويۇلماق، ئەۋەتىلمەك، ۋەزىپە بېرىلمەك، ۋەزىپىگە ئو-لتۇرغۇزۇلماق، خىزمەتكە ئورۇنلاشتۇرۇلماق	görevlendirilmek
göre	ئاساسەن، بويىچە؛ ... گە مۇۋاپىق، ... گە بىنائەن، ... بويىچە؛ ... غا سېلىشتۇرغاندا، ... غا قارىغاندا؛ سەۋەبتىن، تۈپە-يلىدىن؛ مەلۇم كىشىنىڭ قارىشىچە، مەلۇم كىشىنىڭ ئىدىيىسى بويىچە	تەيىنلىمەك، بەلگىلىمەك، ۋەزىپىگە قويماق، ئەۋەتمەك	görevlendirmek
görece	نىسپىي، نىسپىي مەۋجۇت بولغان	ۋەزىپە ئالماق، مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئا-لماق، خىزمەتنى ئۈستىگە ئالماق	görevlenmek
görececi	نىسپىيچىلىكچى، رېلياتىۋىزمچى	ۋەزىپىلىك، خىزمىتى بار، مەسئۇلىيىتى بار، ۋەزىپىسى بار، رولى بار؛ ئەمەلدار، مەنەسپدار، خىزمەتچى	görevli
görececilik	نىسپىيچىلىك، رېلياتىۋىزم	ئىقتىدار، ھوقۇق؛ مەرتىۋە، ۋەزىپە، ئەمەل	görevlilik
göreci	نىسپىي؛ نىسپىيچىلىكچى، رېلياتىۋىزمچى	فۇنكسىيەلىك، ۋەزىپىلىك، ۋەزىپىگە مۇناسىۋەتلىك؛ قوللىنىشچان	görevsel
görecilik	نىسپىيلىك، نىسپىيلىك نەزەرىيىسى؛ نىسپىي-چىلىك، رېلياتىۋىزم	فۇنكسىئوناللىزم	görevselcilik
görelilik	نىسپىي مۇناسىۋەت، ئالاقە، باغلىنىش	ۋەزىپىسىز، فۇنكسىيەسىز، رولسىز، مەسئۇلىيەتسىز، ياللانمىغان	görevsiz
görelilik	باغلىنىشچانلىق، مۇناسىۋەتلىشىش؛ نىسپىيلىك، نىسپىيلىك نەزەرىيىسى؛ نىسپىيچىلىك، رېلياتىۋىزم	ۋەزىپىسىزلىك، رولسىزلىق، مەسئۇلىيەتسىزلىك، ئىشلىتىلمەسلىك	görevsizlik
görem	كۆرۈش سېزىمى، كۆرۈش قۇۋۋىتى، كۆرۈش قا-بىلىيىتى؛ كۆز قاراش، ئىدىيە، نۇقتىئىيەنەزەر؛ قاراش	مەنزىرە، كۆرۈنۈش، مەنزىرە رەسىم	görey
görenek	كونا قائىدە-يوسۇن، ئۆرپ-ئادەت، ئادەت	ئادەمگە رىچىلىك؛ تىرىكچىلىك؛ تىرىكچىلىك يوللىرى؛ مەئىشەت يولى، جاھاندارچىلىق، تەربىيە، قائىدە-يوسۇن، مۇرا-سىم؛ كۆرگەن-ئاڭلىغان، تونۇش، قاراش، كۆز-قاراش، ئۇقۇم، پەرقلەندۈرۈش ئىقتىدارى، تەجرىبە، تەسىرات؛ ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن ئادەم ۋە نەرسە	görgü
görenekçi	قائىدە-يوسۇنچى، ئۆرپ-ئادەتچى، ئۆرپ-ئادەتتە چىڭ تۇرغۇچى، ئىشۋاز، مۇتەئەسسەپ	تەجرىبىچىلىك تەرەپدارىنىڭ، تەجرىبىچىلىكنىڭ، تەجرىبىچىلىككە مۇناسىۋەتلىك؛ تەجرىبىچىلىك تەرەپدارى، تەجرىبىچىلىك نەزەرىيەسى	görgücü
görenekçilik	كونا قائىدە-يوسۇنلارغا ئېسىلىۋېلىش، مۇتە-ئەسسەپلىك	تەجرىبىچىلىك، تەجرىبىچىلىك نەزەرىيەسى	görgücülük
görenekli	قائىدە-يوسۇنلۇق، ئەدەب-قائىدىلىك، كونا قا-ئىدە-يوسۇنلارغا چىڭ ئېسىلىۋالدىغان	تەجرىبىچىلىك تەرەپدارىنىڭ، تەجرىبىچىلىككە مۇناسىۋەتلىك	görgülük
göreneksel	ئادەت خاراكتېرلىك، قائىدە-يوسۇن خاراكتېر-دىكى، تەرتىپ خاراكتېرلىك	تەجرىبە ئالماق، تەجرىبىگە ئىگە بولماق، نىشانىنى تاپماق، تەربىيەلەنمەك	görgülenmek
göreneksiz	قائىدە-يوسۇنسىز، ئەدەب-قائىدىسىز، كونا قا-ئىدە-يوسۇنلارغا بەك پەرۋا قىلمايدىغان	تەربىيەلىك، قائىدە-يوسۇنلۇق؛ كۆرگەن بىلگە-نلىرى كۆپ، نەزەر دائىرىسى كەڭ، ئىسسىق-سوغۇقنى باشتىن	görgülü
göreneksizlik	قائىدىسىزلىك، تەرتىپسىزلىك، كونا قائىدە-يوسۇنلارغا ئېسىلىۋالماستىق		
göresi	كۆرۈش، ئەسەش، سېغىنىش؛ كۆرگۈسى		
göresimek	كۆرگۈسى كەلمەك، سېغىنماق، ئەسلىمەك		
göreşlemek	سېلىشتۇرماق، نىسبەتلەشتۈرمەك		

- كەچۈرگەن
تەربىيەلىك، قائىدە-يوسۇنلۇق؛ كۆرگەن بىلگە. **görgülüce**
نلىرى كۆپ، نەزەر-دائىرىسى كەڭ؛ قائىدە-يوسۇنلۇق ھالدا،
ئەدەبلىك ھالدا، ئەدەب بىلەن
- ئەدەب-قائىدىسىز، ئىسسىق-سوغۇقنى باشتىن **görgüsüz**
كەچۈرمىگەن؛ قائىدە-يوسۇن بىلمەيدىغان ئادەم، ئەخلاقسىز
ئادەم، تەجرىبىسىز ئادەم
- قائىدە-يوسۇنسىز، ئىسسىق-سوغۇقنى باشتىن **görgüsüzce**
كەچۈرمىگەن؛ تەربىيەسىزلىك بىلەن، ھۆرمەتسىزلىك بىلەن
تەربىيەسىزلىك، قائىدە-يوسۇنسىزلىق، ئىسسىق **görgüsüzlük**
-سوغۇقنى باشتىن كەچۈرمەسلىك
- نەزەر دائىرىسى، دېققەت-نەزىرى، دېققەت-ئېتىبارى؛ **gör-işit**
ئۇن-سەن
- گۈزەللىك، كۆركەملىك، ئۇزلۇق، سۇمباتلىق، چىرايلىق، **görk**
كۆرك
- سىرتقى قىياپەت، چىراي، قىياپەت، تۈس، تۇرق، تا- **görkem**
شىقى قىياپەت، كۆركەم، چىرايلىق
- چىرايلىق، گۈزەل، كۆركەم؛ سۇمباتلىق، قامەتلىك، **görkemli**
تەربىيەلىك، قائىدە-يوسۇنلۇق
- كۆركەملىك، داغدۇغىلىق؛ تەربىيە كۆرگەن، تەربىيە- **görklü**
لىك، قائىدە-يوسۇنلۇق
- كۆرۈش، كۆرۈش سېزىمى، كۆرۈش قۇۋۋىتى؛ باش **görme**
كۆتۈرگەن، ئېتىلىپ چىققان، پارتىلاپ چىققان
- كۆز مۇلاچىرى بىلەن، كۆزچىنى بىلەن، كۆزچەنگە **görmece**
ئاساسەن، ئۆز كۆزى بىلەن
- كىچىك كۆز (ھاشاراتنىڭ كۆزى)؛ **görme gözesi**
كۆرمەك، كۆزەتمەك؛ بايقىماق؛ دەپ قارىماق، ھېس **görmek**
قىلماق، مۇئامىلە قىلماق، قارىماق؛ يوقلىماق، زىيارەت قىلماق
- كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرمەسكە سېلىش، قاراپ **görmemezlik**
تۇرۇپ كۆرمەسلىك
- ئېتىلىپ چىققان، پارتىلاپ چىققان؛ تەربىيەسىز، **görmemiş**
مەلۇماتسىز، بىلمىسىز، تەربىيە كۆرمىگەن، ئىسسىق-سوغۇقنى
باشتىن كەچۈرمىگەن
- كۆرمەسلىك؛ پارتلاپ چىقىش؛ تەربىيەسىز- **görmemişlik**
لىك، ئىلمىسىزلىك، مەلۇماتسىزلىق
- ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگۈچى، كۆزەتكۈچى **görmen**
كۆرمەيدىغان؛ ئەما، كور، قارىغۇ **görmez**
ئەمالىق، كورلۇق، كۆزى كورلۇق، قارىغۇلۇق **görmezlik**
كۆرۈش، كۆرگەنلىك **görmüşlük**
كۆرۈشكە مۇناسىۋەتلىك، كۆرۈش سېزىمىگە مۇناسىۋە- **görsel**
تلىك، كۆرۈش سېزىمىنىڭ
- كۆرۈش ۋە ئاڭلاش، نەزەر دائىرىسى، دېققەت **görsel-işitsel**
نەزىرى
- كۆرۈش قۇۋۋىتى؛ نەزەر دائىرىسى، دېققەت نەزىرى **görü**
قىز كۆرگىلى كەلگەن ئادەم، ئەلچى؛ كۆرگۈچى **görücü**
قىز كۆرۈش
- شار-شار قىلىپ **görülcülük**
كۆرۈلمەك **görülmek**
كۆرۈلمىگەن، كۆرۈلۈپ باقمىغان، ئاڭلاپ با- **görülmemiş**
قمىغان، ئىلگىرى بولۇپ باقمىغان
- كۆرۈش سېزىمى، كۆرۈش قۇۋۋىتى، كۆرۈش قابىلىيىتى **görüm**
ئېرىنىڭ ئاچىسى ياكى سىڭلىسى **görümce**
ئېرىنىڭ ئاچىسى ياكى سىڭلىسى بولۇش سا- **görümcelik**
لاھىيىتى
- ئالدىن ئېيتىپ بەرگۈچى؛ كارامەت قىلغۇچى؛ **görümcü**
پەيغەمبەر؛ ئالدىن بىلەر كىشى
- ئۆرنەك، نۇسخا، ئۈلگە؛ كۆرگەنمە بۇيۇمى، زىننەت **görümlük**
بۇيۇمى، سەرەمجان؛ قىز كۆرگىلى بارغاندا ئېلىپ بارىدىغان قىز
سوۋغىسى
- ئويۇن، دراما، سەھنە ئويۇنى **görünç**
ھۇزۇرلانماق، لەززەتلەنمەك، زوقلانماق، قا- **görünçlemek**
يىل بولماق، مەھلىيا بولماق، مەپتۇن بولماق
- سەھنە، پائالىيەت سورۇنى، سورۇن **görünçlük**
كۆرۈنگەن، كۆرگىلى بولىدىغان، ئايان بولغان، **görünen**
گەۋدىلەنگەن، تەسەۋۋۇر قىلغان، ئويلىغان، خىيال قىلغان،
خىيالدىكى
- يىراقتىكى مەنزىرە، كەلگۈسى مەنزىرە؛ كەلگۈسى، **görünge**
كېلەچەك، يىراق كۆرۈنۈش، ئىستىقبال، مەنزىل
- كۆرۈنگەن، كۆرگىلى بولىدىغان، ئايان بولغان، **görünge**
گەۋدىلەنگەن، خىيالدىكى
- ھادىسە، ئەھۋال **görüngü**
فېنومېنولوگىيە، ھادىسەشۇناسلىق **görüngü bilimi**
فېنومېنالىزم، ئېكىستېرنالىزم **görüngücülük**
كۆرۈنۈش
- كۆرۈنمەك، ئوتتۇرىغا چىقماق؛ مەيدانغا چىقماق، **görünmek**
روياپقا چىقماق؛ غەزەپلەنمەك
- كۆرۈنمەس، كۆتۈلمىگەن، ئويلىنمىغان، تاسا- **görünmez**
دېيىپ
- ئەرۋاھ، جىن-ئالۋاستى، جىن-شەيتان؛ سۈرەت، **görüntü**
رەسىم، مەنزىرە؛ سان ئوقىدىكى مەلۇم بىر سانغا ماس كەلگەن
نۇقتا

görintülemek سۈرەتكە ئالماق، رەسىمگە ئالماق
görintülük ئېكران (تېلېۋىزور)؛ ئاق رەڭلىك ئېكران
görünü كۆرۈنۈش، مەنزىرە
görünüm كۆرۈنۈش، مەنزىرە؛ ئاشقى قىياپەت، سىرتقى كۆرۈنۈش
görünür كۆرۈنىدىغان، كۆرگىلى بولىدىغان، ئوچۇق؛ ئېنىق
görünürde قىياپىتىدىن قارىغاندا، سىرتىدىن قارىغاندا
görünürlerde روشەن، روشەنكى، ئېنىق، ئاشكارا، شۇ-بەھىسز
görünürlük كۆرۈنىدىغانلىق، كۆرۈنۈشچانلىق، كۆرۈلۈش دەرىجىسى، ئېنىقلىق دەرىجىسى، سۈرۈكلۈك دەرىجىسى
görünüş سىرتقى كۆرۈنۈش، قىياپەت؛ سىرتتىن كۆزىتىش؛ ساختا قىياپەت، ساختا كۆرۈنۈش؛ مەنزىرە، كۆرۈنۈش؛ دەرىجە (پېئىل)؛
görünüşlü كۆرۈنۈشلۈك، مەلۇم قىياپەتتىكى، مەلۇم روھىي قىياپەتكە ئىگە
görünüşte سىرتقى كۆرۈنۈشىدىن، سىرتىدىن، قىياپىتىدىن، سىرتىدىن قارىغاندا
görüş كۆرۈش؛ كۆز-قاراش، نەزەر، تونۇش، ئىدىيە؛ يوقلاش (مەھبۇس ۋە كېسەللەرنى)؛
görüşme كۆرۈشۈش؛ ئۇچرىشىش؛ ئالاقە قىلىش، ئېلىم-بېرىم قىلىش؛ مۇلاھىزە قىلىش، مۇزاكىرىلىشىش، تارتىشىش
görüşmeci سۆھبەت ۋەكىلى، مۇزاكىرىلەشكۈچى
görüşmek كۆرۈشمەك، ئۇچراشماق؛ ئالاقە قىلماق، مۇنا-سىۋەت قىلماق؛ مۇزاكىرە قىلماق، سۆھبەتلەشمەك
görüştürmek كۆرۈشتۈرمەك، ئۇچراشتۇرماق؛ ئالاقە قىلد-ۇرماق؛ سۆھبەتلەشتۈرمەك
görüşülmek كۆرۈشۈلمەك، ئۇچراشتۇرۇلماق؛ ئالاقە قىلدۇ-رۇلماق؛ سۆھبەتلەشتۈرۈلمەك
gösterge بەلگە، ئالامەت، شەرتلىك بەلگە؛ مىقدار ھېسا-بلىغۇچ، دېتېكتور، ئىندىكاتور، كۆرسەتكۈچ؛ گرافىك، دىئا-گرامما، جەدۋەل، سىخېما؛ تىل-يېزىق بەلگىلىرى، تىنىش بەلگىلىرى
gösterge bilimi سېمئولوگىيە، بەلگىشۇناسلىق؛ ئەدەبىي بەلگىشۇناسلىق
gösteri ئويۇن، نومۇر، نومۇر ئورۇنلاش، ئويۇن كۆرسىتىش؛ نامايىش، ھەيۋە؛ ماھارەت كۆرسىتىش، نومۇر كۆرسىتىش
gösterici كۆرسىتىش خاراكتېرلىك، كۆرسەتكۈچى؛ نامايىش قىلغۇچى؛ كىنو قويۇش ئاپپاراتى

gösteriliş كۆرسىتىلىش، ئويۇن قويۇلۇش، نومۇر ئورۇنلىنىش
gösterilmek كۆرسىتىلمەك، ئورۇنلانماق، ئويۇنلماق، قويۇ-لماق
gösterim ئويۇن قويۇش، كىنو قويۇش؛ نومۇر كۆرسىتىش، ئويۇن كۆرسىتىش
gösteriş كۆرسىتىش، ئويۇن قويۇش؛ نومۇر ئورۇنلاش، ئويۇن قويۇش، كىنو قويۇش، ساختا قىياپەتكە كىرىۋېلىش، ساختىلىق قىلىش؛ سېھرىي كۈچ، تارتىش كۈچى
gösterişçi كۆز-كۆز قىلىدىغان، ماختىنىدىغان، يالغاندىن ئەستايىدىل قىياپەتكە كىرىۋالىدىغان
gösterişçilik ساختىلىق، كۆز-كۆزچىلىك، ماختانچاقلىق
gösterişli ئويۇن كۆرسەتكەن، ساختا قىياپەتكە كىرىۋالغان، يالغاندىن ئەستايىدىل بولۇۋالغان؛ سېھرىي كۈچكە ئىگە، جەلپ قىلارلىق
gösterişlice سېھرىي كۈچكە ئىگە، جەلپ قىلارلىق
gösterişlilik جەزىمدارلىق، جەلپ قىلىش كۈچى، مەپتۇن قىلىش كۈچى
gösterişsiz سېھرىي كۈچى يوق، جەلپ قىلىش كۈچىگە ئىگە ئەمەس؛ ساختىلىق قىلمايدىغان، ماختانمايدىغان، كۆز-كۆز قىلمايدىغان
gösterişsizce سېھرىي كۈچى يوق، جەلپ قىلىش كۈچىگە ئىگە ئەمەس؛ ساختىلىق قىلمايدىغان، ماختانمايدىغان، كۆز-كۆز قىلمايدىغان
gösterişsizlik سېھرىي كۈچى يوق بولۇش، جەلپ قىلىش كۈچىگە ئىگە بولماسلىق؛ ساختىلىق قىلماستىق، ماختانماستىق، كۆز-كۆز قىلماستىق
göstermec يوشۇرۇن خۇمارنى ئاشكارىلىغۇچى كېسەل ئادەم
göstermecilik يوشۇرۇن خۇمار بولۇش كېسەلى
göstermek كۆرسەتمەك، چىقارماق، ئىپادىلەنمەك، ئىپا-دىلىمەك، نامايان قىلماق، نامايان بولماق؛ ئېلىپ بارماق، يېتەكلىمەك، باشلىماق؛ ئېكسكۇرسىيە قىلدۇرماق، كۆرگۈزمەك، زىيارەت قىلدۇرماق؛ ئىسپاتلىماق، ئېنىقلىماق، چۈشەندۈرمەك؛ ئىپادىلىمەك، بىلدۈرمەك، ئەكس ئەتتۈرمەك؛ سۈرەتلىمەك، تەسۋىرلىمەك؛ يۈزلەندۈرمەك، دۇچ كەلتۈرمەك؛ گۈزەللەشتۈرمەك، كۆركەم قىلىپ كۆرسەتمەك؛ ئۆگەتمەك؛ قىلدۇرماق؛ كۆرۈنمەك، ئوخشىماق؛ ھېسابلىماق، ھېساب-كىتاب قىلماق؛ ياردەمچى بىلەن «**etmek**» پېئىل ئورنىدا ئىشلىتىلىدۇ، مەنىسى ئوخشاش
göstermelik ئەۋرىشكە، ئۈلگە، نەمۇنە، نۇسخا؛ ئېلان، خەۋەر (كىنو خانقا قاتارلىق جايلاردا كىنو قويۇلۇشتىن بۇرۇن

شلىق

بېرىلگەن ئېلان)؛ ساختا قىياپەتكە كىرىۋالغان، ساختا

gösterme parmağı

بىگىز قول، كۆرسەتكۈچ بارماق

göstertmek كۆرسەتكۈزۈمەك، كۆرسەتتۈرمەك، چىقارتماق،

ئىپادىلەتمەك، نامايان قىلدۇرماق؛ يېتەكلەتمەك، باشلاماق؛

ئېكىسكۇرسىيە قىلدۇرماق، كۆرگۈزمەك، زىيارەت قىلدۇرماق؛

ئىسپاتلاماق، ئېنىقلاماق، چۈشەندۈرگۈزمەك؛ سۈرەتلەتمەك،

تەسۋىرلەتمەك؛ يۈزلەندۈرمەك، دۇچ كەلتۈرمەك؛ گۈزەللەشتۈرمەك،

كۆركەم قىلىپ كۆرسەتكۈزۈمەك؛ ئۆگەتكۈزمەك؛ ئوخشاشماق؛

ھېسابلاماق، ھېساب-كىتاب قىلدۇرماق

göt ھەقەت يولى، سوڭ، ئاستى، ئاستى تەرىپى؛ قوڭ، ساغرا،

كاسا؛ تەپ تارتماقلىق، ئەيمەنمەسلىك، بېشەملىك، ھەددىدىن

ئېشىش؛ ئەخمەقلىق، نادانلىق، تەنتەكلىك، ساراڭلىق، پەمىسىز

لىك، كالۋالىق

götlek ھېجىقىز، بەچچىۋاز (ئۆزى بىلەن ئوخشاش جىنىستىكى

ئادەم بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت قىلغان ئەر)؛

götoş ھېجىقىز، بەچچىۋاز (ئۆزى بىلەن ئوخشاش جىنىستىكى

ئادەم بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت قىلغان ئەر)؛

götsüz ناھايىتى چوڭقۇر؛ تېگى يوق، ئايىغى چىقماس،

تۈگىمەس؛ قوڭى بوش، جاسارەتسىز

götün götün ئارقىغا چېكىنىپ، داچىپ، چېكىنگەن ھا-

لدا، داچىغان ھالدا

götürmek يۆتكەمەك، توشماق، ئاپىرىپ بەرمەك، يەتكۈزۈپ

بەرمەك؛ ئالغاچ بارماق؛ مەلۇم نەرسىنى مەلۇم يەرگە ئاپىرىپ

بەرمەك؛ يېتەكلىمەك، يېتەكچىلىك قىلماق، باشلاماق، باشلاپ

ماڭماق؛ ھەيدىمەك، قوغلىماق، ھەيدىۋەتمەك، قوغلىۋەتمەك؛

ئۇرۇپ سۇندۇرماق، ئۇرۇپ چۈشۈرمەك، ئۇرۇۋەتمەك؛ ئۆلتۈرمەك،

قەتلە قىلماق؛ چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك؛ باشقىلارنى بىر

نېمە قىلىۋەتمەك؛ تۇتۇپ كەتمەك، ئېلىپ كەتمەك؛ يوقاتماق،

يوق قىلماق؛ يوقاتقۇزماق، مەھرۇم قويماق؛ ئەسلى تەكۈزمەك

götürtmek يۆتكىگۈزمەك، توشغۇزماق؛ ئاپارغۇزماق؛ يېتە-

كلەتكۈزمەك، ھەيدەتمەك، قوغلاتماق، ھەيدەتكۈزمەك؛ ئۇرۇپ

سۇندۇرغۇزماق، ئۇرۇپ چۈشۈرگۈزمەك، ئۇرۇگۈزمەك؛ ئۆلتۈرگۈزمەك،

قەتلە قىلدۇرماق؛ بەرداشلىق بەرگۈزمەك؛ باشقىلارنى بىر نېمە

قىلغۇزماق؛ قولغا ئالدۇرماق؛ يوقاتماق، يوق قىلدۇرماق؛ يوقاتقۇزماق؛

ئەسلى تەكۈزمەك

götürü بىر قېتىمدا چىقىم قىلغان، ئومۇمىي؛ ھۆددىگە

ئالغان، كۆتۈرە ئالغان؛ جەمئىي، ئومۇمىي، ھەممە، بارلىق؛

ھۆددىگە ئېلىش بىلەن، كۆتۈرە ئېلىش ئارقىلىق

götürülmek كۆتۈرۈلمەك، ئېلىپ بېرىلماق، ھەيدەلمەك،

قوغدالماق، قولغا ئېلىنماق، يوق قىلىنماق، يېتەكلەنمەك، تو-

شۇلماق، ئۆلتۈرۈلمەك، قەتلە قىلىنماق

götürüm ئۆزىنى تۇتۇشلىق، چىدام، سەۋر، تاقەت، بەردا-

götürümlü ئۆزىنى تۇتۇۋالغان، چىداملىق، سەۋر-تاقەتلىك، بەرداشلىق بېرىدىغان

götürümsüz ئۆزىنى تۇتۇۋالمايدىغان، چىدامسىز، سەۋر-تاقەتسىز، بەرداشلىق بېرەلمەيدىغان

götürüş يۆتكەش، توشۇش، ئاپىرىپ بېرىش، يەتكۈزۈپ

بېرىش؛ ئالغاچ بېرىش؛ مەلۇم نەرسىنى مەلۇم يەرگە ئاپىرىپ

بېرىش؛ يېتەكلەش، يېتەكچىلىك قىلىش، باشلاپ مېڭىش؛

ھەيدەش، قوغلاش، ھەيدىۋېتىش، قوغلىۋېتىش؛ ئۇرۇپ سۇ-

ندۇرۇش، ئۇرۇۋېتىش؛ ئۆلتۈرۈش، قەتلە قىلىش؛ چىدداش،

بەرداشلىق بېرىش؛ باشقىلارنى بىر نېمە قىلىۋېتىش؛ تۇتۇپ

كېتىش، ئېلىپ كېتىش؛ يوقىتىش، يوق قىلىش؛ مەھرۇم

قويۇش؛ ئەسلى تەكۈزۈش

gövde گەۋدە، ئاساسىي بۆلەك، ئاساسىي كۈچ، ئاساس؛

بەدەن، تەن، جىسىم؛ ھايۋانلارنىڭ جىسمى (باش، تۇپاق،

قۇيرۇقتىن باشقا قىسمى)؛ ئاساسىي غول؛ سۆز يىلتىزى

gövdelenmek گەۋدىسى شەكىللەنمەك، غولى شەكىللە-

نمەك، تېنى شەكىللەنمەك؛ توملاشماق، قېلىنلاشماق، يوغىنىماق

gövdeli گەۋدىلىك، گەۋدىسى يوغان، بەدنى يوغان، غولى

توم، بەستلىك

gövdesel گەۋدىنىڭ، گەۋدىگە مۇناسىۋەتلىك، غولغا مۇنا-

سىۋەتلىك

gövdesiz گەۋدىسىز، غولسىز؛ ئورۇق، ئاجىز، ۋىجىك

gövek ياڭاقنىڭ يېشىل قېپى

gövel يېشىل باشلىق (ئۆردەك)؛

gövem كۆكۈيۈن؛ كۈز پەسلىدە پىشىدىغان بىر خىل قارا

ئۇرۇم

gövem eriği ئىتبۇرۇن، قارا بەرقۇق، خوزۇر

göveri ئەتىيازدا تېرىپ يازدا ھوسۇل يىغىدىغان مېۋە؛ ياز-

لىق يېسىۋىلەك، يازلىق بەسەي؛ ئوتلۇق، چۆپلۈك؛ چىملىق،

چارۋىچىلىق مەيدانى

göveriş يېشىللىشىش؛ بىنەپشلىشىش، سۆسۈنلىشىش

gövermek يېشىللاشماق؛ بىنەپشلىشەشمەك، سۆسۈنلەشمەك

göverti يازلىق يېسىۋىلەك، يازلىق بەسەي

göymek كۆيمەك، ياقماق، قاقلىماق

göymek چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك

göynük كۆيدۈرۈلگەن، قاقلانغان؛ پىشقان (مېۋە-چىۋە)؛

ئازابلىق، ئازابلانغان؛ چىرىكلەشكەن؛ كۆيۈپ كەتكەن ئورما-

نىڭ ئوتتىن كېيىن قالغان تۇپرىقى، كۆيگەن يەر، ئوت كە-

تكەن يەر، خارابە

göynümeك ئازاب چەكمەك، دەرد تارتماق، قىيىنچىلىققا

- ئۇچرىماق؛ (پىشىمغان مېۋىلەرنىڭ دۆۋىلەنگەندىن كېيىن) پىشماق، چىرىمەك، كۆكەرمەك
- göz demiri گۆز دەمىرى كېمە بېشى لەڭگىرى
- göz dikeği ئامراق ھايۋان، ئەڭ ياخشى كۆرگەن ھايۋان
- göz dişi ئۈستۈنكى تاڭلاي قورۇق چىشى
- göze ھۈجەيرە؛ بۇلاق، سۇ مەنبەسى
- göze bilimi ھۈجەيرە ئىلمى، ستولوگىيە، ھۈجەيرەشۇناسلىق
- gözelerarası ھۈجەيرە ئارىسىدىكى
- gözemek ياماق يامىماق؛ گۈل كەشتىلىمەك؛ تولۇقلاپ تىك- مەك (زىرائەتلەرنى)؛
- gözen گۈزەل، چىرايلىق، باشقىلارنى جەلپ قىلىدىغان، گۈزەل باشقىلارنىڭ ياخشى كۆرگۈسىنى كەلتۈرىدىغان، سېھرىي كۈ- چكە ئىگە
- gözene ھەسەل يىغىۋالغۇچى ھەسەل يىغقاندا بېشىغا كىيىۋا- لىدىغان قاپ ياكى باش كىيىمى
- gözenek تۈك تۆشۈكى، كىچىك تۆشۈك، ھاۋا تۆشۈكچىلىرى، ستوما (ئۆسۈملۈك يوپۇرماقلىرى ۋە غوللىرىدىكى ھاۋا تۆشۈكچىلىرى)؛ دېرىزە؛ قۇياش قارا دېغى
- gözenekli كۆپ تۆشۈكلۈك، جىق تۆشۈكلۈك، كامارلىق
- gözeneklilik كۆپ تۆشۈكلۈكلۈك دەرىجىسى
- gözeneksiz تۆشۈكسىز، كامارسىز
- gözer كۆزى يوغان ئەلگەك، غەلۋىر، ئۆتكەمە
- gözenmek ياماق يامالماق؛ گۈل كەشتىلىنمەك؛ تولۇقلاپ تىكىلمەك (زىرائەتلەرنى)؛
- göz erimi ئۇيۇق سىزىقى
- gözet قوغداش، كۆڭۈل بۆلۈش، پاناھلاش، قانات ئاستىغا ئېلىش؛ ئەھمىيەت بېرىش، ئەستايىدىللىق بىلەن ئويلىنىش، باشقىچە قاراش؛ ساقلاش، كۈتۈش (پۇرسەتنى)؛ كۆزىتىش، نازارەت قىلىش؛ رىئايە قىلىش، ئەمەل قىلىش
- gözetilmek قوغدىلماق، كۆڭۈل بۆلۈنمەك، پاناھلانماق، قانات ئاستىغا ئېلىنماق؛ ئەستايىدىللىق بىلەن ئويلىنىلماق، باشقىچە قارالماق؛ ساقلانماق، كۈتۈلمەك (پۇرسەتنى)؛ كۆزىتىلمەك، نازارەت قىلىنماق؛ رىئايە قىلىنماق، ئەمەل قىلىنماق
- gözetim قوغداش، كۆڭۈل بۆلۈش، پاناھلاش، قانات ئاستىغا ئېلىش؛ ئەھمىيەت بېرىش، ئەستايىدىللىق بىلەن ئويلىنىش، باشقىچە قاراش؛ ساقلاش، كۈتۈش (پۇرسەتنى)؛ كۆزىتىش، نازارەت قىلىش؛ رىئايە قىلىش، ئەمەل قىلىش؛ نەزەرىيە قىلىش
- gözetiş قوغداش، كۆڭۈل بۆلۈش، پاناھلاش، قانات ئاستىغا ئېلىش؛ ئەھمىيەت بېرىش، ئەستايىدىللىق بىلەن ئويلىنىش، باشقىچە قاراش؛ ساقلاش، كۈتۈش (پۇرسەتنى)؛ كۆزىتىش، نازارەت قىلىش؛ رىئايە قىلىش، ئەمەل قىلىش
- gözde ياكى كۆرۈشكە ئېرىشكەن، قارشى ئېلىنغان، ئامتى كەلگەن، تەلەپلىك؛ مەلۇم نۇپۇزلۇق كىشىنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشكەن ئايال
- gözdemci ئالچاق، جاسۇس، ئىشپىيون
- göyük بايتال، بىيە، چىشى ئات
- göyüك كۆيگەن، كۆيۈپ كۈل بولغان؛ قىزىتما، قىزىش
- göyünmek ئازاب چەكمەك، دەرد تارتماق، قىيىنچىلىققا ئۇچرىماق؛ (پىشىمغان مېۋىلەرنىڭ دۆۋىلەنگەندىن كېيىن) پىشماق، چىرىمەك، كۆكەرمەك
- göz كۆز؛ كۆز شەكلىدىكى نەرسىلەر (ئوڭكۈر، كامار، قۇدۇق، بۇلاق، يارا ئېغىزى، ئېچىق ۋە باشقىلار)؛ ئايرىغۇچى بوشلۇق، ئايرىغۇچى قەۋەت، ئۆي؛ تارتما (ئىشكاپ جاۋەننىڭ...)؛ تارازا تەخسىسى؛ كۆرۈش؛ كۆز نۇرى، كۆز قاراش؛ يامان غەزەب، يامان كۆز؛ ياخشى كۆرۈش، دېققەت قىلىش، كۆڭۈل بۆلۈش؛ ئارزۇ، ئۈمىد، تىلەك
- göz açıklığı سەزگۈرلۈك، ئۆتكۈرلۈك، زېرەكلىك، چېچەنلىك، ھوشيارلىق
- göz ağrı كونا يۈرگىنى، كونا سۆيگىنى، تۇنجى مۇھەببىتى، ئىلگىرى ياخشى كۆرۈپ باققان نەرسە
- göz akı كۆز ئېقى؛ ئاقسىللىق پەردە
- göz alıcı جەلپ قىلارلىق، مەپتۇن قىلارلىق
- göz altı نازارەت ئاستىغا ئېلىش، نەزەرىيە قىلىش
- göz aşısı كۆز ئۇلاق، بىخ ئۇلاق، ئۇلاق ئۇلاش، ئۇلاش
- göz bağı سېھرىگەر
- göz bağcılık سېھرىگەرلىك
- göz bağı سېھرىگەرلىك؛ سېھىر
- göz bebeği كۆز قارىچۇقى؛ سۆيۈملۈك، قەدىرلىك، ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان
- göz bilimi ئوفتالمولوگىيە، كۆز شۇناسلىق
- göz boncuğu يامانلىقتىن ساقلىنىش ئۈچۈن تەسۋىي سىيرىماق
- gözcü كۆزەتكۈچى، كۆزەتچى ئەسكەر، تاك- تاكچى، كېچىلىك ۋاقىتنى بىلدۈرگۈچى خادىم؛ كۆز- قۇلاق بولغۇچى؛ مەخپىي تەكشۈرۈش، يوشۇرۇن ئاڭتۇرۇش؛ كۆز دوختۇرى؛ ئىمتىھان نازارەتچىسى
- gözcülük كۆزەتكۈچىلىك، نازارەتچىلىك، پوستتا تۇرۇش، ئىمتىھانغا نازارەتچىلىك قىلىش، كۆز- قۇلاق بولۇش؛ كۆز بۆلىمى
- göz dağı تەھدىت سېلىش، قورقۇتۇش، قاپاق تۇرۇش، كۆز ئالايىتىش
- gözde ياكى كۆرۈشكە ئېرىشكەن، قارشى ئېلىنغان، ئامتى كەلگەن، تەلەپلىك؛ مەلۇم نۇپۇزلۇق كىشىنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشكەن ئايال
- gözdemci ئالچاق، جاسۇس، ئىشپىيون

gözetleme كۆزىتىش، ئوغرىلىقچە قاراش، پېيىگە چۈشۈش، پايلاش
 gözetlemek كۆزەتمەك، ئوغرىلىقچە قارماق، پېيىگە چۈ- شمەك، پايلىماق
 gözetleniş كۆزىتىلىش، ئوغرىلىقچە قارىلىش، پېيىگە چۈ- شۈرۈلۈش، ئىزغا چۈشۈرۈلۈش
 gözetlənme كۆزىتىلمەك، ئوغرىلىقچە قارالماق، پېيىگە چۈشۈرۈلمەك، ئىزغا چۈشۈرۈلمەك
 gözetletmek كۆزەتلىمەك، ئوغرىلىقچە قارىغۇزماق، پېيىگە چۈشۈرگۈزمەك، ئىزغا چۈشۈرگۈزمەك
 gözetleyici چارلىغۇچى، رازۇبىچىك، كۆزەتكۈچى
 gözetleyiş كۆزىتىش، ئوغرىلىقچە قاراش، پېيىگە چۈشۈش، پايلاش
 gözetme قوغداش، كۆڭۈل بۆلۈش، پاناھلاش، قانات ئاستىغا ئېلىش؛ ئەھمىيەت بېرىش، ئەستايىدىللىق بىلەن ئويلىنىش، باشقىچە قاراش؛ ساقلاش، كۈتۈش (پۇرسەتنى)؛ كۆزىتىش، نازارەت قىلىش؛ رىئايە قىلىش، ئەمەل قىلىش
 gözetmek قوغدىماق، كۆڭۈل بۆلمەك، قانات ئاستىغا ئالماق؛ ئەھمىيەت بەرمەك، ئەستايىدىللىق بىلەن ئويلىنماق، باشقىچە قارىماق؛ ساقلىماق، كۈتمەك (پۇرسەتنى)؛ نازارەت قىلىماق، كۆزەتمەك؛ رىئايە قىلىماق، ئەمەل قىلىماق
 gözetmen مائارىپ مۇپەتتىشى، مەكتەپ نازارەتچىسى؛ فىلىم نازارەتچىسى، نازارەتچى
 gözetmenlik مائارىپ مۇپەتتىشلىك كەسپى، مەكتەپ نازارەتچىسىلىك خىزمىتى؛ نازارەتچىلىك
 gözettirmek قوغدىتماق، كۆڭۈل بۆلدۈرمەك، قانات ئاستىغا ئالدۇرماق؛ ئەھمىيەت بەرگۈزمەك، ئەستايىدىللىق بىلەن ئويلىنىش، باشقىچە قاراتقۇزماق؛ ساقلاش، كۈتكۈزمەك (پۇرسەتنى)؛ نازارەت قىلدۇرماق، كۆزەتكۈزمەك؛ رىئايە قىلدۇرماق، ئەمەل قىلدۇرماق
 göz evi كۆز ئۆۈسى، كۆز چانقى
 göze yutarlıgı يۇتۇش رولى، باكتېرىيە يۇتۇش رولى
 gözgü ئەينەك
 göz kapağı قاپاق، كۆز قاپىقى
 gözleği ماراپ تۇرىدىغان يەر، كۆزىتىدىغان يەر؛ ئوۋ كۈتۈش ئورنى، ئوۋ ساقلاش ئورنى
 gözlem كۆزىتىش، تەكشۈرۈش؛ ماتېرىيال ئاخشۇرۇش
 gözlemci كۆزەتكۈچى؛ تەكشۈرگۈچى؛ بەلگە جىسىم؛ چار- لىغۇچى، يان چارلىغۇچى
 gözlemcilik كۆزەتچىلىك، كۆزىتىش
 gözleme كۆزىتىش، دېققەت قىلىش؛ تەكشۈرۈش، ئۆلچەش؛

تەتقىق قىلىش، ئەھۋال ئىگىلەش؛ ماراش، ئوغرىلىقچە قاراش
 gözleme پىرەنىك
 gözlemek كۆزەتمەك، دېققەت قىلماق؛ تەكشۈرمەك، ئۆ- لچىمەك؛ تەتقىق قىلماق، ئەھۋال ئىگىلىمەك؛ مارماق، ئوغ- رىلىقچە قارىماق
 gözlemen تەكشۈرگۈچى، كۆزەتكۈچى
 gözlem evi رەسەتخانا (ئاسمان جىسىملىرىنى كۆزىتىش ئورنى)؛
 gözlemlemek كۆزەتمەك، ئۆلچىمەك، تەكشۈرمەك
 gözlemlenmek كۆزىتىلمەك، ئۆلچىلمەك، تەكشۈرۈلمەك
 gözlenen بەلگە قىلىنغان جىسىم
 gözlenmek كۆزىتىلمەك، دېققەت قىلىنماق؛ تەكشۈرۈلمەك، ئۆلچىنمەك؛ تەتقىق قىلىنماق؛ مارالماق، ئوغرىلىقچە قارالماق
 gözletme كۆزەتكۈزۈش، دېققەت قىلدۇرۇش؛ تەكشۈرتۈش، ئۆلچىتىش؛ تەتقىق قىلدۇرۇش، ئەھۋال ئىگىلىنىش؛ مارتىش، ئوغرىلىقچە كۆزەتكۈزۈش
 gözletmek كۆزەتكۈزمەك، دېققەت قىلدۇرماق؛ تەكشۈرمەك، ئۆلچىتمەك؛ تەتقىق قىلدۇرماق، ئەھۋال ئىگىلەتمەك؛ مارتىماق، ئوغرىلىقچە كۆزەتكۈزمەك
 gözleyici تەكشۈرگۈچى، كۆزەتكۈچى، ئۆلچىگۈچى
 gözleyiş كۆزىتىش، دېققەت قىلىش؛ تەكشۈرۈش، ئۆلچەش؛ تەتقىق قىلىش، ئەھۋال ئىگىلەش؛ ماراش، ئوغرىلىقچە قاراش
 gözlü مەلۇم خىل كۆزى بار، كۆزلۈك؛ تارتىملىق، تارتىمىسى بار؛ كۆزى بار، كۆزى بىر نەرسە تونۇيدىغان، ئەقىللىق
 gözlük كۆزەينەك؛ ئاتلارنىڭ ئۈرۈمەسلىكى ئۈچۈن كۆزىگە تارتىلغان لاتا، كۆزلۈك؛ ھەسەل ھەرسى باقىدىغان ئادەمنىڭ باش كىيىمى
 gözlükçü كۆزەينەكچى، كۆزەينەك ساتقۇچى، كۆزەينەك رېمونت قىلغۇچى، كۆزەينەك سېتىش ياكى رېمونت قىلىش دۈ- كىنى
 gözlükçülük كۆزەينەكچىلىك؛ كۆزەينەك رېمونت قىلىپ سەپلەش كەسپى
 gözlüklü كۆزەينەكلىك، كۆزەينەك تاقىۋالغان
 gözlüklü yılan كۆزەينەكلىك يىلان
 gözüksüz كۆزەينەكسىز، كۆزەينەك تاقىمىغان
 göz pencere يۇمىلاق تۈڭلۈك
 göz pınarı كۆز ئىچكى بۇرجىكى
 gözsel كۆزنىڭ، كۆزگە مۇناسىۋەتلىك، كۆرۈش سېزىمىگە مۇناسىۋەتلىك، كۆرۈش كۈچىگە مۇناسىۋەتلىك
 gözsz كۆزسىز، قارىغۇ، ئەما، كۆر؛ تارتىمىسىز، تارتىمىسى

	يوق، بۆلەكلەرگە ئايرىلمىغان	fosfatlıq كۆارتس
göz taşı	مىس سۇلفات (كۆك تاش)؛	گرانولیت، ئاينىما دانىلىق جىسىم
gözükmek	كۆرۈنمەك، نامايەن بولماق	ھەيكەلتىراشلىق، ئويمانچىلىق، رەڭلىك تاش باسما
gözümsemek	دېققەت قىلماق، دېققەتنى چۈشمەك	رەسىم؛ ھەيكەلتىراشلىق ئۇسۇلى، ئويمانچىلىق تېخنىكىسى
göz yaşı	ياش، كۆز يېشى	ھەيكەلتىراش، ئويمانچى، رەڭلىك تاش باسما
göz yuvarı	كۆز ئالمىسى	رەسىم سىزغۇچى
göz yuvası	كۆز چانغى	شېۋىتسارىيە ئۇسلۇبىدا ياسالغان پىشلاق، ئىرىمچىك
GP	گۈۋەن پارتىيەسى (ئىشەنچ پارتىيەسى)؛	قەدىمكى يۇنانلىق، قەدىمكى يۇنان ئادىمى؛ قەدىمكى
grado	ئىسپىرتلىق دەرىجىسى، گىرادۇس (ھاراقنىڭ)؛ سەۋ-بىيە، دەرىجە	يۇنانغا مۇناسىۋەتلىك نەرسىلەر
grafik	گىرافىك، رەسىملىك چۈشەندۈرۈش	قەدىمكى يۇنان تىلى
grafit	سۈرمە تاش، گرافىت	يۇنانلىقلار بىلەن رىملىقلارغا ئورتاق بولغان؛ grekoromen
grafolog	پوچپىركىشۇناس	يۇنانلىقلار بىلەن رىملىقلاردا ئوخشاش بار بولغان چېلىشىش
grafoloji	پوچپىركىشۇناسلىق	ئانار تېشى، گارنېت
grafometre	بۇلۇڭ ئۆلچىگۈچ	گرېنادا (ئامېرىكا قىتئەسىدە)؛
gram	گرام	سىلىقلاش يېغى، ماشىنىلارنىڭ سىلىقلاش يېغى
gram ağırlık	گرام-كۈچ، گىرام ئېغىرلىقى	ئىش تاشلاش
gramaj	گرام (قەغەز بىلەن بولكىنىڭ ئېغىرلىق بىرلىكى)؛	ئىش تاشلىغۇچى
gramatikal	گرامماتىكىلىق، گىرامماتىكىلىق قائىدىگە ئۇيغۇن	يول تۈزلەش ماشىنىسى، توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى
gramer	گرامماتىكا	ئۈزۈم ئاپپىلىسىن دەرىخى، ئۈزۈم ئاپپىلىسىن
gramerci	گرامماتىكا شۇناس	كۈل رەڭ، كۈل رەڭلىك
gramercilik	گرامماتىكا شۇناسلىق	تارقىلىشچان زۇكام
gram kuvvet	گرام	پانتاق گازى، مېتان گازى، مېتان، گاز
gramofon	پانتېفون	پانتاق گازى تەكشۈرۈش ئە- grizumetre grizuölçer
gram santimetre	گرام سانتىمېتىر	سۋابى، مېتان گازى تەكشۈرۈش ئەسۋابى، مېتان تەكشۈرۈش ئەسۋابى، گاز تەكشۈرۈش ئەسۋابى
granat	ئانار تېشى، گارنېت	گروس (12 دورنا)؛
grandi	ئاساسىي ماچتا	ئۇزۇن توننا، ئىنگىلىز توننىسى
grandük	بەگ، كېنەز	ئۇزۇن توننىلىق، ئىنگىلىز توننىلىق
grandüşes	بەگنىڭ ئايالى، كېنەزنىڭ ئايالى	ئاجايىپ-غارايىپ نەقىش، غەلىتە گۈل
granit	گرانىت تاش؛ قاتتىق، پۇختا، چىڭ	گرېنلاندى (دانىيە)؛
granitleşme	گرانىت تاشلىشىش، گرانىت تاشقا ئا- يىلىنىش؛ پۇختىلىشىش، مۇقىملىشىش، مۇستەھكەملىشىش، كۈچلۈكلىشىش	كىشىلەر توپى، كوللىكتىپ، كىچىك گورۇپ، گورۇپ؛ grup
granitleşmek	گرانىتلاشماق، گرانىت تاشقا ئايلانماق؛ پۇختىلاشماق، مۇستەھكەملەشمەك، كۈچلۈكلەشمەك	كوللىكتىپ، تەشكىلات، ئۇيۇشما، ئىتتىپاق، جەمئىيەت، بىرلە- شمە؛ تارماق ئەترەت
granül	مىكروسپورا، كىچىك سىپورا؛ كۇمىلاچ؛ مىكرو زەررىچە؛ زەررىچە؛ مىكروزوما	گۇرۇپپىلاندىرۇماق، گۇرۇپپىقا بۆلمەك، گۇرۇپپىلارغا بۆلمەك
granüle	ئۇششاق، كىچىك (دورا)؛	قوشۇلماق، بىرلەشمەك، تۈزۈلمەك، گۇرۇپپىلا- gruplaşmak
		شماق، تەشكىللىمەك، گورۇھلاشماق
		ياشلار تەنھەرىكەت باش ئىدارىسى
		مىللىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتى
		GSGM
		GSMH

تاموژنا ۋە مونوپول تىجارەت (مەخسۇس سېتىش) GTB
 منسىنىڭكى
 قۇشلارنىڭ گەندىسى، بېلىق پوقى
 گۇئارانى (پاراگۋاينىڭ پۇل بىرلىكى)؛
 سۇ بويىچە رەسىم سىزىشتا ئىشلىتىلىدىغان ماتېرىياللار؛
 سۇ بويىچە رەسىم
 قالقانسىمان بەز ئىششىقى
 كەندىر، نەشە
 بەز، ئۆسۈملۈكلەرنىڭ ئالاھىدە ئاجراتما چىقىرىش
 ئورگانلىرى، بەزى ئۆسۈملۈكلەرنىڭ بال ئاجرىتىش بېرى
 سەت، كۆرۈمىسىز، بەتەشەرە، ئەسكى، يامان، چىد-
 ماس، كىشىنى بىزار قىلىدىغان
 سەتلىك، كۆرۈمىسىزلىق، بەتەشەرلىك، ئە-
 سكىلىك، يامانلىق
 كەچۈرۈش، ئەپۇ قىلىش، كەڭچىلىك قىلىش، كە-
 چۈرۈم، ئەپۇ، كەڭچىلىك
 چىنىگۈل
 كاككۇك؛ كاككۇك سايىرىغاندا چىققان ئاۋاز، گۆك-
 گۆك قىلغان ئاۋاز
 كاككۇك ئائىلىسى
 گۆك-گۆك قىلغان ئاۋاز چىققان
 ۋېنىگرىيە كاۋىپى
 گوللاندىيە گۈلدىنى (پۇل بىرلىكى)؛
 قوش ماچتىلىق جەڭ كېمىسى
 كۈركە توخۇنىڭ ئاۋازى
 جىن، ئالۋاستى، قورقۇنچلۇق نەرسە
 چېگرا بېجى باش ئىدارىسى، تاموژنا بېجى باش
 ئىدارىسى
 غۇربەت، غېرىبلىق، ياقا يۇرت، چەتئەل
 غۇربەتچى، غېرىب، ياقا يۇرتلاردا سەرسان-سەر-
 گەردان بولغۇچى
 غۇربەتچىلىك، ياقا يۇرتلاردا سەرسان بولۇپ
 ياشاش، سەرگەردانلىق
 ياقا يۇرت، چەتئەل، ناتونۇش يۇرت
 بۈرگە
 تۇخۇم باسىدىغان توخۇ، كۈرۈك توخۇ؛ ئەركەك كۈركە
 توخۇ
 تۇخۇم باسماق؛ ئەركەك كۈركە توخۇنىڭ پە-
 يلىرىنى ئېچىشى
 قورساق غورۇلدىماق

غورۇلدىغان ئاۋاز
 چۈشۈش، ئولتۇرۇش، پېتىش (قۇياش، ئاي، يۇلتۇز)؛
 سارغۇچ قىزىل؛ سارغۇچ قىزىل رەڭلىك
 غۇرۇر، كىبىر، ئىپتىخار، مەغرۇرلۇق؛ پوچىلىق، پو
 ئېتىش، ماختىنىش؛ يۈز-ئابروي، شان-شەرەپ، ئار-نومۇس
 غۇرۇرلانماق، ئىپتىخارلانماق، پەخىرلەنمەك؛
 مەغرۇرلانماق، پو ئاتماق، ماختانماق
 غورۇرلۇق، مەغرۇرلانغان، مەنەن، ئۆزىنى چوڭ
 تۇتقان؛ ئىززەت ئابرويلىق؛ ساغلام، قاۋۇل، كۈچلۈك، ساغلام
 پەخىرلىك، پەخىرلەنگەن، مەغرۇرلانغان، مە-
 نەن، ئىززەت ئابرويلىق، قاۋۇل، ساغلام، مەغرۇرلانغان ھالدا،
 پەخىرلەنگەن ھالدا
 غۇسلى قىلماق، يۇيۇنماق، پۈتۈن بەدەننى يۇيماق
 زوق، ھەۋەس، قىزىقىش، ياخشى كۆرۈش، خۇشئارلىق،
 ئىشتىياق، قىزىقىش، سۆيۈش
 غۇسلى قىلىش، يۇيۇنۇش، پۈتۈن بەدەننى يۇيۇش
 (ئىسلام دىنىدىكى)؛
 كونا چاغلاردىكى مۇنچا، غۇسۇلخانا
 قالقانسىمان بەز ئىششىقى
 يەللىك بوغۇم ئاغرىقى
 سۇ بويىچە رەسىم؛ سۇ بويىچە رەسىم سىزىشقا كېتىدىغان
 بوياقلار
 شېركەت باش دېرىكتورى
 گۇئانا (ئامېرىكا قىتئەسىدە)؛
 ئوغۇت
 گەندىخور قۇرتلار
 ئوغۇتلاش
 ئوغۇتلىماق، ئوغۇت بەرمەك
 ئوغۇتلانماق
 ئوغۇتلانغان
 گەندە-تېزەك دۆۋىلەش ئورنى؛ ئېچىتما ئوغۇت
 تەييارلاش ئورنى، دۈملەنمە ئوغۇت تەييارلاش ئورنى
 ئوغۇتلانمىغان
 ئوغۇتسىزلىق، ئوغۇت كەملىك
 تەلەپ، ھاجەت، ئېھتىياج، زۆرۈرىيەت
 زورلاش ۋاستىسى، مەجبۇرلاش ۋاستىسى
 ئاچچىقنى كەلتۈرىدىغان، غەزەپلەندۈرىدىغان،
 ئازابلايدىغان، ئەيىبكار قىلىدىغان
 ئاچچىقنى كەلتۈرمەك، غەزەپلەندۈرمەك

- مەجبۇرىي ھالدا، كۈچەپ
güçlülük كۈچلۈك بولۇش، قاۋۇللۇق، تەسىر كۈچكە ئىگە بولۇش، قەيسەزلىك، غەيۇرلۇق، جەسۇرلۇق، جاسارەت
- كۈچ ئۆلچىگۈچ، دىنامومېتىر، قۇۋۋەت ئۆلچىگۈچ
güçölçer زارلىماق، زارلانماق، قاخسىماق، ۋاپسىماق
- كۈچسىز، ئاجىز، قابىلىيەتسىز، جاسارەتسىز
güçsüz كۈچسىز، ئاجىز، قابىلىيەتسىز، جاسارەتسىز؛ زە-
güçsüzce ئىپلىك ئىچىدە، كۈچسىز ھالدا
- ياشاغانلار سانى -
güçsüzlerevi, güçsüzleryurdu توربىسى
- كۈچسىزلىك، ئاجىزلىق، زەئىپلىك، قابىلىيە -
güçsüzlük تىسىزلىك
- مەقسەت، نىشان، مۇددىئا
güdek مەقسەتسىز، نىشانسىز، مۇددىئاسىز
- ئارقىدا قالماق، ئەگەشمەك، ئىزىدىن بارماق،
güdelemek ئارقىسىدىن بارماق، ئەمەل قىلماق، قوغلىماق
- كونترول قىلىش، ئورۇنلاشتۇرۇش، ئىدارە قىلىش،
güdem يېتەكچىلىك قىلىش، ھۆكۈمرانلىق قىلىش، باشقۇرۇش، ئېلىپ بېرىش، ئۆتكۈزۈش، ئىجرا قىلىش
- كونترول قىلماق، ئورۇنلاشتۇرماق، ئىدارە قىلماق،
güdemek يېتەكچىلىك قىلماق، ھۆكۈمرانلىق قىلماق، باشقۇرماق، ئېلىپ بارماق، ئۆتكۈزۈش، ئىجرا قىلماق
- بۇغا تېرىسى ياكى ئۆچكە تېرىسىدىن ياسالغان
güderi يۇمشاق خۇرۇم؛ بۇغا تېرىسى ياكى ئۆچكە تېرىسىدىن ياسالغان يۇمشاق خۇرۇم ئىشلىتىلگەن
- مۇددىئا، مەقسەت، نىيەت، غەرەز
güdü يېتەكچى؛ باشلامچى؛ چارۋىچى، مال باققۇچى
- كەم، ئۆكسۈك، قىسقا، پاكاز؛ قۇيرۇقسىز، قۇيرۇقى
güdük ئۇزۇلۇپ كەتكەن؛ يېنىك، شالاق؛ ئويلىمىغان
- كەم بولماق، قۇيرۇقسىزلاشماق؛ ئىشنىڭ
güdükleşmek يولىنى بىلمەيدىغان بولماق، يېنىكلەشمەك، شالاقلاشماق
- يېتىشىش، نۇقسان، كەمچىلىك، ئەيب،
güdüklük قۇسۇر؛ شالاقلىق؛ تارچىلىق
- نىيەتكە كېلىش، مەقسەت شەكىللىنىش،
güdülenme ھەرىكەتلەندۈرگۈچ ئامىل؛ ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ، ھەۋەس، قىزىقىش
- ھەيدەلمەك؛ كونترول قىلىنماق، ئورۇنلاشتۇرۇ -
güdülmek لماق، ئىدارە قىلىنماق، يېتەكچىلىك قىلىنماق، ھۆكۈمرانلىق قىلىنماق، باشقۇرۇلماق، مەشغۇلات قىلىنماق
- ھەيدەش، ئارزۇ قىلىش، ھەۋەس قىلىش، ئۈمىد
güdüm قىلىش؛ كونترول قىلىش، باشقۇرۇش، يېتەكلەش، ئىدارە
- غەزەپلىك، نەپەرتلىك، ئاچچىقلانغان، ئازابلىنىش **gücenik**
 غەزەپلىنىش، نەپەرتلىنىش، ئاچچىقلىنىش، ئا-
güceniklik زابلىنىش
- غەزەپى كەلتۈرۈلمەك، نەپەرتلەندۈرۈلمەك، ئا-
gücenilmek چىقى كەلتۈرۈلمەك
- غەزەپلىنىش، نەپەرتلىنىش، ئاچچىقلىنىش، ئا-
güceniş زابلىنىش
- غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق
gücenmek ئاچچىقلىنىش، غەزەپلىنىش، نەپەرتلىنىش
gücenmişlik تاغاق (توقۇش ستانوكىنىڭ دەستگاھىنىڭ)، توقۇش
gücü ماشىنىسىنىڭ تىلى
- پاكاز، پاكىنەك، پەتەك، ئاجىز، زەئىپ، ياخشى تە-
gücük رەققىي قىلىمىغان، نورمال يېتىلمىگەن؛ قۇيرۇقسىز، قۇيرۇقى
 ئۇرۇلۇپ كەتكەن
- قىيىنچىلىق تارتىپ قالماق، قىيىنلىق قا-
gücümsemek لماق؛ خىجالەتچىلىكتە قالماق، بېجىرىش قىيىن دەپ ئويلىماق، خالىمىغان ھالدا قىلماق
- مەجبۇرىي ھالدا، ناھايىتى تەسىلكتە، مۇشكۈلچىلىك
gücün ئىچىدە، قىيىنچىلىق ئىچىدە
- قىيىن، تەس، مۇشكۈل، زور؛ مەجبۇرىي ھالدا، ناھايىتى
güç تەسىلكتە، مۇشكۈلچىلىك ئىچىدە؛ قىيىنچىلىق
- كۈچ، زېھىن ۋە كۈچ، كۈچ-قۇۋۋەت، دەرمەن، مادار؛ ھە-
güç رىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ، ئات كۈچى، لەيلىتىش كۈچى؛ دۆلەت
 كۈچى، تەسىر كۈچى؛ كۈچلۈك ئادەم
- مەجبۇرىي ھالدا، ناھايىتى تەسىلكتە، مۇشكۈلچىلىك
güç bela ئىچىدە، قىيىنچىلىق ئىچىدە
- بىرلىشىش، بىرلەشمە، قوشما، ئىتتىپاق
güç birliği كۈچەيتىدىغان، مۇستەھكەملەيدىغان، چىدا-
güçlendirici مىلقلاشتۇرىدىغان، كۈچلۈك قىلىدىغان
- كۈچلەندۈرمەك، كۈچەيتەك، قاۋۇللاشتۇر-
güçlendirmek ماق، كۈچلۈك قىلدۇرماق
- كۈچلەندۈرۈش، كۈچەيتىش، قاۋۇللاشتۇرۇش
güçleniş كۈچلەنمەك، قاۋۇللاشماق
güçlenmek قىيىنلاشماق، زورلاشماق
güçleşmek قىيىنلاشتۇرماق، زورلاشتۇرماق
güçleştirmek كۈچلۈك، قاۋۇل، تەسىر كۈچكە ئىگە، قەيسەر، غەيۇر،
güçlü جەسۇر، جاسارەتلىك
- قىيىنچىلىق، توسالغۇ؛ ئېغىر گەپ، كىشىنى ھاردۇ-
güçlük رىدىغان گەپ
- قىيىنچىلىق ئىچىدە، ناھايىتى تەسىلكتە، جاپادا،
güçlükle

قىلىش، ھۆكۈمرانلىق قىلىش	مۇئامىلە قىلىش، ئوچۇق-يورۇقلۇق بىلەن مۇئامىلە قىلىش
güdüm bilimi (كو- كىيىپىنېتىكا)	ئەتىرگۈل ئائىلىسى
گۈدۈم بىلىمى	لەيلىگۈل
güdümce جەڭ تاكتىكىسى، جەڭ قىلىش ئۇسۇلى، جەڭ تەدبىرى	گۈلىستان، قىزىلگۈللۈك، ئەتىرگۈللۈك
güdümçü پىلانلىق ئىگىلىك نەزەرىيەسى نەزەردارى	قۇرىغان ئەتىرگۈل رەڭگى؛ قۇرىغان ئەتىرگۈل رەڭگىدىكى
güdümçülük پىلانلىق ئىگىلىك نەزەرىيەسى	روھىي كېسەللەر دوختۇرخانىسىدىكى خىزمە- تىجىلەر
güdümçülik كۈنتۈرۈل قىلغىلى بولىدىغان؛ يېتەكلەش خارا- كىتېرىدىكى، يېتەكلىگۈچى؛ كەسپىي، مەخسۇس ناخشا تېكىستى	روھىي كېسەللەر دوختۇرخانىسى خىزمەتچىلىكى
güfte ناخشا تېكىستى	بىر خىل پېچىنە، بىر خىل كەمپۇت؛ نومى گۈرۈچ (يېپىشقاق گۈرۈچ) دىن ياسالغان قەغەز
güfteci ناخشا تېكىستى يازغۇچىسى	قەدىمقى توپ ئوقى، زەمبىرەك ئوقى
gügüm مستىن ياسالغان سۇ باقى	توپ ئوقى ياساش ئۇستىسى، زەمبىرەك ئوقى ياساش ئۇستىسى؛ چوڭ توپ ئېتىش تەنھەرىكەتچىسى، قوغۇشۇن توپ ئېتىش تەنھەرىكەتچىسى
güherçile سېلىنغان؛ ناتىرىي نىترات تېشى، نىترې، سالتېپىترې	ئەتىرگۈلى بار، ئەتىر گۈللۈك؛ ئەتىرگۈل سىزىلغان
gül ئەتىرگۈل، روزا، قىزىلگۈل	گۈلىستان، قىزىلگۈللۈك، ئەتىرگۈللۈك
gülabdan ئەتىر قۇتىسى، گۈلاب شېشىسى	كۈلۈش، كۈلۈمسىرەش
gülbank ئىلتىجا قىلىش، تىلاۋەت قىلىش، دۇئا قىلىش، ئىبادەت قىلىش، تىلەش، ئىلتىجا، دۇئا، تىلەك	يۇمۇر، قىزىق ئىش، قىزىقارلىق ئىش-ھەرىكەت، يۇمۇرلۇق گەپ، ھەزىل گەپ، قىزىقارلىق گەپ
gülbeşeker شېكەرگە چىلانغان قىزىلگۈل قېقى	قىزىقارلىق، كۈلكىلىك، ھەجۋىي، يۇمۇرستىك، يۇمۇرلۇق
güldeste گۈلدەستە؛ توپلام (شېئىر، نەسرېي ئەسەر، رەسىم، ناخشا)؛	كۈلمەك، خۇشال بولماق، شادلانماق؛ مازاق قىلماق، مەسخىرە قىلماق
güldür düldür گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلىپ، گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز بىلەن	ئەتىر، ئەتىرگۈل سۈيى
güldürmek كۈلدۈرمەك	كۈلمەك (بوۋاقلارنىڭ)؛ كۈلۈمسىرەمەك
güldürmen كومپىدىيە ئارتىسى	كۈركەتوخۇ
güldürü كۈلكىلىك، ھەجۋىي، قىزىقارلىق؛ ۋائۇدبۇل، يېنىك كومپىدىيە	كۈلۈمسىرەش
güldürücü كۈلكىلىك، قىزىقارلىق، كۈلدۈرىدىغان، كومپىدىيەلىك	كۈلۈمسىرەمەك
güleç كۈلگەك، شاد؛ خۇشال، كۈلۈمسىرىگەن	كۈلۈمسىرەش
güleçlik خۇشاللىق، تەبىرىكلەش ۋە قۇتلۇقلاشقا ئەرزىيدىغان ئىش (ۋەقە)، ئۈمىدۋارلىق	كۈلۈمسىرەش
güleğen كۈلۈمسىرىگەن، خۇشال بولغان، ھىجايغان	كۈلكىلىك، ھەجۋىي، قىزىقارلىق
gülencek قىزىقارلىق گەپ، قىزىقارلىق خەۋەر، قىزىق خەۋەر	ھەجۋىيەشمەك، قىزىقارلىقلاشماق
gülenek يۇمۇر، قىزىق ئىش، قىزىقارلىق ئىش-ھەرىكەت، يۇمۇرلۇق گەپ، ھەزىل گەپ، قىزىقارلىق گەپ	ھەجۋىيەشمەك، قىزىقارلىقلاشماق
güler yüz كۈلكە چىراي، خۇشچىراي، ئوچۇق چىراي، خۇ- شال-خۇراملىق	قىزىقارلىق، كۈلكىلىك، ھەجۋىي، يۇمۇرستىك، يۇمۇرلۇق
güler yüzlü خۇشچىرايلىق، ئوچۇق چىرايلىق، خۇشال- خۇرام، كۈلگەن چىراي	ھەجۋىيلىك، قىزىقلىق، يۇمۇرستىكلىق، ھەز- لىلىك، قىزىقچىلىق، ھەييارلىق، مەسخىرەۋارلىق، قىزىقچىلىق، ھەزىلكەشلىك، ھەييارلىق
güler yüzülük ئوچۇق چىراي ئېچىش، كۈلۈپ تۇرۇپ	مەسخىرە قىلىنماق، كۈلكىگە قالماق
	ھەجۋىي رەسىم

- gülüntüçizim** ھەجۋىي رەسىم
- gülüntüçizimci** ھەجۋىي رەسىم سىزغۇچى
- gülüntüçizimlemek** مەلۇم شەيئىنى ھەجۋىي شەكىلدە سىزىپ چىقماق
- gülüş** كۈلۈش، كۈلۈمسىرەش
- gülüşmek** كۈلۈشمەك، بىللە كۈلمەك
- gülüt** قىزىقچىلىق قىلماق، ھەييارلىق قىلماق (سەھنىدە)؛
- gülütçü** ھەزىلكەش، ھەييار، قىزىقچى (سەھنىلەردە)؛
- gül yağcı** ئەتىرگۈل يېغىنى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
- gül yağcılık** ئەتىرگۈل يېغىنى ياساش ياكى سېتىش
- gül yağı** ئەتىرگۈل يېغى
- güm** گۈم قىلغان ئاۋاز
- gümbedek** گۈمبۈر-گۈمبۈر قىلىپ، گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلىپ، گۈر-گۈر قىلىپ؛ تۇيۇقسىز، ئۇشتۇمتۇت، بىردىنلا
- gümbürdemek** گۈمبۈر-گۈمبۈر قىلماق، گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلماق، گۈر-گۈر قىلماق، گۈمبۈرلىمەك؛ ئالەمدىن ئۆتمەك، ئۇشتۇمتۇتلا تۈگەپ كەتمەك
- gümbürdetmek** گۈمبۈرلەتمەك، گۈمبۈر-گۈمبۈر قىلدۇر-ماق، گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلدۇرماق
- gümbürdeyiş** گۈمبۈرلەش، گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلىش
- gümbür gümbür** گۈمبۈر-گۈمبۈر قىلىپ، گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلىپ، گۈر-گۈر قىلىپ
- gümbürtü** گۈمبۈرلىگەن ئاۋاز، گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز
- gümbürtülü** گۈمبۈرلىگەن، گۈلدۈرلىگەن
- güme(le)** كىچىك لاپاس؛ ئوۋچىلارنىڭ كەپىسى، ئورمانلىققا سېلىنغان ئۆي
- gümeç bal** كۆنەكتىن تېخى ئاجرىتىلمىغان ھەسەل
- gümlemek** گۈلدۈرلىمەك
- gümletmek** گۈلدۈرلەتمەك
- gümrah** تولۇق، يېتەرلىك، قويۇق، زىچ (سۇ، چاچ، ئاۋاز)؛
- gümrahlik** باياشاتلىقچىلىق، مولچىلىق، چىقلىق، كۆپلۈك، قېلىنلىق، قويۇقلۇق
- gümrük** چېگرا بېجى، تاموژنا بېجى؛ تاموژنا، چېگرا
- gümrükçü** تاموژنا خادىمى؛ باشقىلار ئۈچۈن تاموژنا بېجىنى ۋاقىتلىق تۆلەپ تۇرغۇچى
- gümrükçülük** تاموژنىچىلىق، تاموژنا خادىملىق سالا-ھىيىتى؛ باشقىلار ئۈچۈن تاموژنا بېجىنى ۋاقىتلىق تۆلەش كەسپى
- gümrüklemek** ئىمپورت قىلىنغان ماللارنىڭ تاموژنا باج مۇلازىمىتىنى بېجىرمەك
- gümrüklenmek** ئىمپورت قىلىنغان ماللارنىڭ تاموژنا باج مۇلازىمىتىنى بېجىرىلمەك، باشقىلار تەرىپىدىن تاموژنا بېجى تۆلەنمەك
- gümrüklü** چوقۇم تاموژنا بېجى تاپشۇرىدىغان؛ تاموژنىدىن ئۆتكەن، تاموژنا بېجى تۆلىگەن
- gümrüksüz** تاموژنا بېجى كەچۈرۈم قىلىنغان، تاموژنا بېجى تاپشۇرۇش كېرەك بولمىغان؛ تاموژنا بېجىدىن قاجۇرۇپ كىرگۈزۈلگەن
- gümüş** كۈمۈش (خىمىيەلىك ئېلىمىنت)؛ كۈمۈش (مېتال)؛ ئايال كىشى، پامىشە؛ كۈمۈشتىن ياسالغان؛ كۈمۈش رەڭلىك
- gümüş balığı** كۈمۈش بېلىقى، ئاتېرىنا بېلىق
- gümüş balığıgiller** ئاتېرىنا بېلىقى ئائىلىسى، كۈمۈش بېلىقى ئائىلىسى
- gümüşçü** كۈمۈشچى، كۈمۈش سوققۇچى؛ كۈمۈش بۇيۇملار سودىگىرى
- gümüşçülük** كۈمۈشچىلىك، كۈمۈش بۇيۇملارنى ياساش كەسپى؛ كۈمۈش بۇيۇملار تىجارەتچىلىكى
- gümüşçün** قاناتسىز كۈپە
- gümüşçüngiller** موبىلۇق كۈپە ئائىلىسى
- Gümüşhane** كۈمۈشخانا (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛
- gümüşü, gümüşü** كۈمۈش رەڭلىك
- gümüşileşmek, gümüşüleşmek** كۈمۈش رەڭگىگە ئۆزگەرمەك، كۈمۈش رەڭلىك بولماق
- gümüşlemek** كۈمۈش بىلەن قاپلىماق، كۈمۈش بىلەن زىننەتلىمەك، كۈمۈش ھەل بەرمەك، كۈمۈش يالاتماق؛ كۈمۈش رەڭگىگە كەلتۈرمەك
- gümüşlenmek** كۈمۈش بىلەن قاپلانماق، كۈمۈش بىلەن زىننەتلەنمەك، كۈمۈشتىن ھەل بېرىلمەك، كۈمۈش ياللىتىلماق؛ كۈمۈش رەڭگىگە كەلتۈرۈلمەك، كۈمۈشتەك پارقىرىماق
- gümüşletmek** كۈمۈش بىلەن قاپلانماق، كۈمۈش بىلەن زىننەتلەتمەك، كۈمۈش ھەل بەرگۈزمەك، كۈمۈش يالاتقۇزماق؛ كۈمۈش رەڭگىگە كەلتۈرگۈزمەك
- gümüşlü** تەركىبىدە كۈمۈش بار بولغان؛ كۈمۈش ياللىتىلغان، كۈمۈشتىن ياسالغان
- gümüş rengi** كۈمۈش رەڭلىك؛ كۈمۈش رەڭگى
- gümüş servi** سۇ ئىچىدىكى ئاي، ئاينىڭ سۇدىكى شولىسى
- gümüşsü** كۈمۈشكە ئوخشاش، كۈمۈشتەك
- gün** سوتكا، كېچە-كۈندۈز؛ كۈندۈز ۋە كەچ؛ كۈن، كۈندۈز؛ چىپسىلا، مۇددەت؛ بايرام كۈنى، دەم ئېلىش كۈنى؛ نۆۋەتتىكى، ھازىر؛ دەۋر، زامان، مەزگىل؛ ياخشى كۈن، بەختكە چۆمگەن كۈن؛ قۇياش؛ كۈن نۇرى، قۇياش نۇرى؛ ئائىلە يىغىلىشى

- گۈناھ، جىنايەت؛ جىنايەت ئۆتكۈزۈش؛ مەسئۇلىيەت **günah**
- گۈناھكار، گۈناھلىق، گۈناھ ئۆتكۈزگەن، جىنا- **günahkar**
- يەت ئۆتكۈزگەن، مەسئۇلىيەتنى بار بولغان
- گۈناھكارلىق، جىنايەت ئۆتكۈزۈش، گۈناھ **günahkarlık**
- قىلىش، گۈناھى ئېغىرلىق، ئېغىر گۈناھ
- گۈناھى بار، گۈناھى ئېغىر، جىنايەت ئۆتكۈزگەن، **günahlı**
- مەسئۇلىيەتنى بار بولغان
- گۈناھسىز، مەسئۇلىيەتنى يوق بولغان، پاك، گۈنا- **günahsız**
- ھتىن خالىي بولغان
- گۈناھسىزلىق، گۈناھ ئۆتكۈزمەسلىك، جىنايەت **günahsızlık**
- ئۆتكۈزمەسلىك، گۈناھتىن خالىي بولۇش، مەسئۇلىيەتنى يوق
- بولۇش
- ئىككى كۈندە بىر **günaşırı**
- خەيىرلىك سەھەر، ئەتىگەنلىكىڭىز خەيىرلىك **günaydın**
- بولسۇن ياخشىمۇسىز (ئەتىگەندە ئىشلىتىلىدۇ)؛
- ھەسەلگە ئوخشايدىغان ئۇزۇم شىرنىسىدىن ياسا- **gün balı**
- لغان ئىچىملىك
- گىرىلا بېلىقى **gün balığı**
- كۈن ئولتۇرۇش **gün batımı**
- غەرب، غەرب تەرەپ؛ مەغرب، كۈنپېتىش **gün batısı**
- كۈنئىبىي، ئاستا-ئاستا **gün be gün**
- پېرىگېلىي، قۇياشقا يېقىن نۇقتا **gün beri**
- كۈندىلىك خاتىرە **günce**
- كۈنلۈك **güncek**
- ئەمەلىي، ھەقىقىي، جىددىي، تەخىرىسىز، **güncel, güncül**
- ناھايىتى مۇھىم، قىستاپ كەلگەن
- كۈندىلىك خاتىرە دەپتىرى **güncelik**
- يېڭىلىماق، يېڭىسىغا ئالماشتۇرماق **güncellemek**
- رىئاللاشماق، ئەمەلىيلەشمەك **güncelleşmek**
- رىئاللاشتۇرماق، ئەمەلىيلەشتۈرمەك **güncelleştirmek**
- رىئاللىق، ئەمەلىيەتچانلىق، ھەقىقىيلىق، جىدد- **güncellik**
- يىلىك
- ئاپتەپپەرەس **gün çiçeği**
- كۈندىلىك؛ ھەر كۈنى تارقىتىلىدىغان؛ كۈنلۈك، **gündelik**
- كۈنلۈك ئىش ھەققى
- كۈنلۈك ئىشلەيدىغان؛ كۈنلۈكچى، كۈنلۈك **gündelikçi**
- ئىشلىگۈچى
- كۈنلۈكچىلىك، كۈنلۈك ئىشلەش؛ ئالغا **gündelikçilik**
- ئىنتىلمەسلىك
- كۈنلۈك ئىشلەيدىغان؛ كۈنلۈكچى، **gündelikli**
- ئىشلىگۈچى
- ئىشلىگۈچى **gündem**
- قارالما، كۈنتەرتىپ، مۇھاكىمە قىلىدىغان مەسىلە؛
- كۈن تەرتىپىگە قويۇلغان مەسىلە
- ئوخشاش كۈندىكى، بىر كۈندىكى، بىر كۈننىڭ **gündeş**
- شەرق، كۈن چىقىش تەرەپ، مەشرىق؛ شەرق **gün doğusu**
- شامىلى
- ئاپتەپپەرەس؛ چۈشتىن كېيىن **gündöndü**
- كۈندۈز؛ كۈندۈزدە، كۈندۈز ۋاقتىدا **gündüz**
- نىكاھسىز تۇغۇلغان بالا، ھارامدىن تۇغۇلغان **gündüzleme**
- بالا
- كۈندۈزى ئىشلەيدىغان ئادەم؛ كۈندۈزى دەرس **gündüzcü**
- ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچى؛ كۈندۈزى ھاراق ئېچىدىغان ئادەم
- كۈندۈزلىرى، كۈندۈزلىرىدە؛ ھەر كۈنى **gündüzleri**
- مەكتەپ ياتىقىدا ياتمايدىغان؛ مەكتەپ ياتىقىدا **gündüzlü**
- ياتمايدىغان ئوقۇغۇچى
- يۈگىمەچىت، ئۈچ رەڭلىك يۈگىمەچىت **gündüz sefası**
- كۈندۈزلىرى، كۈندۈزلىرىدە، كۈندۈزدە **gündüzün**
- كۈندۈزى ھەرىكەت قىلىدىغان يىر- **gündüz yırtıcıları**
- تقۇچ قۇشلار
- ئاپتەپپەرەس **günebakan**
- كۈنگەي تەرەپ، كۈنگەي جاي **güneç**
- گېلىئوتروپىزم، ئاپتاپقا بۇرۇلۇشچانلىق **güne doğrulum**
- كاسىنە (كۆك چېچەك)؛ **güneğik**
- قۇياش؛ قۇياشنىڭ نۇرى ۋە يۇرۇقلۇقى **güneş**
- ئاپتەپپەرەس **güneş çiçeği**
- قۇياش قۇرتى ئائىلىسى **güneş hayvancıkları**
- ئاپتاپقا قاقلاماق **güneşle(n)mek**
- ئاپتاپقا قاقلىماق، ئاپتاپقا سالماق **güneşletmek**
- قۇياشلىق، قۇياش كۆرۈنگەن، ئوچۇق **güneşli**
- نۇر توسقۇچ، يورۇقلۇق توسقۇچ، يورۇقلۇق توسۇش **güneşlik**
- تاختىسى، چېكىلىك (شەپكىنىڭ)؛ ئوچۇق، قۇياش كۆرۈنگەن،
- قۇياش نۇرى چۈشكەن
- قۇياشنىڭ، قۇياشقا مۇناسىۋەتلىك **güneşsel**
- قۇياشسىز، كۈن نۇرى چۈشمىگەن، قۇياش كۆرۈ- **güneşsiz**
- نىمگەن، يېپىق (ھاۋا)؛
- قۇياشسىزلىق، كۈن نۇرى چۈشمەسلىك، **güneşsizlik**
- يېپىقلىق (ھاۋا)، قاراڭغۇ، تۇتۇق، بۇلۇتلۇق
- پارس كۈركۈمگۈلى **güneş topu**
- جەنۇب، جەنۇب تەرەپ؛ ئاپتاپ تېگىپ تۇرىدىغان يۈز **güney**
- جەنۇبىي ئافرىقا **Güney Afrika**

Güney balığı	جەنۇبىي بېلىق يۇلتۇز تۈركۈمى، پىسكىس	gürbüz	كۈچلۈك، يوغان، ياخشى تەربىيەلەنگەن، قاۋۇل
güneybatı	غەربىي جەنۇب	gürbüzleşmek	تەربىيەلەنمەك، قاۋۇللاشماق، يوغىنىماق
Güney Çin Denizi	جەنۇبىي دېڭىز (جۇڭگودا)؛	gürbüzlük	كۈچلۈكلۈك، قاۋۇللۇق، چوڭلۇق، تەمبەللىك؛ تېمەنلىك؛ بەردەملىك
güneydoğu	شەرقىي جەنۇب	Gürcistan	گىرۇزىيە
güneyli	جەنۇبىنىڭ، جەنۇبتىن كەلگەن؛ جەنۇبلۇق كىشى، جەنۇبتىن كەلگەن ئادەم	Gürcü	گىرۇزىنلار
güneysel	جەنۇبىنىڭ، جەنۇبىي قىسىمنىڭ، جەنۇبقا مۇنا. سىۋەتلىك	Gürcüce	گىرۇزىن تىلى
günindi	غەرب	güre	كۈيەلەۋاتقان (بىر ياشتىن ئۈچ ياشقىچە بولغان) چىشى ئاي ياكى تەخەي؛ قاۋۇل، كۈچلۈك
günleme(ç)	چېسىلا؛ يىل، ئاي، كۈن	gürel(i)	جانلىق، تېتىك، قايناق، ھەرىكەتچان، ئاكتىپ
günlemeçli, günlemeli	چېسىلاسى بار، مۇددىتى بار، چېسىلاسى ئەسكەرتىلگەن، مۇددىتى ئەسكەرتىلگەن	güreş	ئېلىشىش، تۇتۇشۇش، چېلىشىش
günlerce	ھەر كۈنى	güreşçi	ئېلىشقۇچى، تۇتۇشقۇچى، چېلىشقۇچى، چېلىشچى
günlü	مەلۇم بىر كۈنگە مۇناسىۋەتلىك، مەلۇم بىر كۈنى يۈز بەرگەن	güreşçilik	چېلىشچىلىق
günlük	شۇ كۈننىڭ، شۇ كۈندىكى؛ مەلۇم بىر كۈننىڭ؛ كۈندىلىك، ھەر كۈنى بىر پارچىدىن؛ كۈندىلىك خاتىرە، كۈنلۈك خىراجەت	güreşilmek	چېلىشىلماق، ئېلىشىلماق، تۇتۇشۇلماق
günlük	بوسۋېللىيە يىلىمى، مەستىكى رۇمى	güreşmek	ئېلىشماق، تۇتۇشماق، چېلىشماق
günlük ağacı	ئېرەن دەرىخى	güreştirmek	ئېلىشتۇرماق، تۇتۇشتۇرماق، چېلىشتۇرماق، چېلىشقا سالماق
günlükçü	كۈندىلىك خاتىرە يازىدىغان ئادەم؛ كۈنلۈكچى، كۈنلۈك ئىشلەمچى	gürevin	كۈچلۈك، قاۋۇل
gün merkezli	قۇياش مەركەزلىك، قۇياش مەركەز تەلپىماتىغا مۇناسىۋەتلىك	gürgen	قېيىن دەرىخى ئائىلىسى
gün öte	قۇياشقا يىراق نۇقتا، ئافىلىي نۇقتا	gü gü	شالاق-شۇلۇق قىلىپ، گۈر-گۈر قىلىپ
günsüler	قۇياش قۇرتى ئائىلىسى	gürlek	كىچىك شارقىراتما
günü	ھەسەت، كۆرەلمەسلىك، كۆزى قىزىرىش، كۈنلەش	gürlemek	گۈلدۈرلۈمەك؛ ۋارقىرماق؛ ئۆلمەك، ئالەمدىن ئۆتمەك
günü birlik, günü birliğine	پۈتۈن كۈن؛ بالدۇر كۈنلۈكچى، كۈنلۈك ئىشلەمچى	gürleşme	موللىشىش، جىقلىشىش، كۆپىيىش، يېتەرلىك بولۇش
gününcü	ھەسەت قىلىدىغان، قىزغىنىدىغان، قىزغانچۇق، ھەسەتخور، كۆرەلمەس، كۈنلەمەچى، كۈنلەيدىغان	gürleşmek	موللاشماق، جىقايماق، كۆپەيمەك، يېتەرلىك بولماق، مول-ھوسۇل ئالماق
gününcülük	ھەسەتخورلۇق، قىزغانچۇقلۇق، كۆرەلمەسلىك، كۈنلەش	gürleyiş	موللىشىش، جىقلىشىش، كۆپىيىش، يېتەرلىك بولۇش، مول-ھوسۇل
günelemek	ھەسەت قىلماق، كۈنلىمەك، قىزغانچۇقلۇق قىلماق، كۆرەلمەسلىك قىلماق	gürlük	تولۇق، موللۇق، كەڭتاشلىق، يېتەرلىك
güpegündüz	كۈپكۈندۈز	gürsöyleç	ئاۋاز ياڭراتقۇچ، كاناي
güpgüzel	بەك گۈزەل، ناھايىتى چىرايلىق	güruh	بىر توپ قاغا-قۇزغۇنلار؛ بىر توپ ئالغاپلار، بىر توپ بىر گۈرۈپپا، تۈركۈم، بىر گۈرۈھ
gür	مول، تولۇق، يېتەرلىك؛ قويۇق؛ غايەت زور، كۈچلۈك	gürüldemek	گۈرۈلدىمەك
		gürül gürl	گۈر-گۈر قىلىپ؛ راۋان ھالدا، سۈدەك
		gürültü	ۋاراڭ-چۇرۇڭ؛ تالىشىش، تالاش-تارتىش، قالايمىقا-ئىچىلىق، جېدەل
		gürültücü	ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلىدىغان، ۋاراڭ-چۇرۇڭ چىقىرىدىغان؛ مۇبالىغىلىك، ئاشۇرۇۋەتكەن، ئىش چىقىرىدىغان، جېدەل تېرىدىغان، جېدەلخور

gürültülü	ۋاراك-چۇرۇڭلۇق؛ ھەر خىل ۋەقە ھادىسىلەر كۆپ بولغان؛ جىدەل قىلىپ توختىمىغان	güvercin	كەپتەر
gürültüsüz	ۋاراك-چۇرۇڭسىز، ئاددىي، جىدەلسىز	güvercingiller	كەپتەر ئائىلىسى
gürz	بولغا، بازغان (بۇرۇنقى چاغلاردىكى جەڭ قورالى)؛	güvercinlik	كەپتەر ئۇۋىسى، كەپتەر خانى
gütaferka	مالايىلارنىڭ دەرەخ يىلىمى، تېۋكۆمىيە دەرەخى يىلىمى	güverte	پالۇبا
gütmek	ھەيدىمەك (ھايۋانلارنى)؛ كۆڭلىگە يۈكەمەك، خىيالدا بولماق، ھېسسىياتتا بولماق؛ رەھبەرلىك قىلماق، يېتەكچىلىك قىلماق، باشقۇرماق	güvey	تويى بولغان يىگىت، كۈيۈڭۈل
güve	پەرۋانە، كۈيە	güvey feneri	كاكىنەچ
güveç	قۇم قازان؛ قۇم قازان سېپى، قۇم قازاندا پىشۇرۇلغان سەيلەر	güveylik	كۈيۈڭۈللۈك سالاھىيىتى؛ تويۇق كىيىم، تويى بولغان يىگىت كىيىدىغان كىيىم، يىگىت كىيىمى
güvelenmek	مىتە چۈشۈپ قالماق، مىتەلەشمەك	güvez	قارامتۇل قىزىل رەڭلىك، تۇتۇق قىزىل رەڭلىك
güvem eriği	ئىتتۇرۇن، قارا بەرقۇق، خوزۇر؛ دورىلىق خۇزۇر	güya	خۇددى، گویا، ...دەك، ...تەك
güven	ئىشەنچ، ئىشىنىش، بېقىنىش؛ ئۆزىگە ئىشىنىش، جا-سارەت، جۈرئەت، قەھرىمانلىق، باتۇرلۇق، كاپالەت	güz	كۈز، كۈز پەسلى، كۈز كۈنلىرى
güvence	كاپالەت، كېپىللىك، كېپىللىك قىلىش، كاپالەت بېرىش، كېپىللىك بېرىش	güzaf	بوش، ئەھمىيەتسىز، مەنسىز؛ قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ
güvenceli	كاپالەتلىك، كېپىللىك قىلىنغان، ئىشەنچلىك	güz çigdem	سۆرۈنجان، كۈزلۈك زەپەرگۈلى
güvencelik	تونۇشتۇرۇش خېتى، دۆلەت خېتى	güzəl	گۈزەل، چىرايلىق، ئاجايىپ؛ ياخشى، تولۇق، مۇكەممەل، مەززىلىك؛ قۇلاققا ياقىدىغان، يېقىملىق؛ بەك ياخشى بولدى، ناھايىتى ياخشى، قالتىس؛ ئوبدان، ياخشى، توغرا؛ ئىنتايىن، ناھايىتى؛ چىرايلىق ئادەم، چىرايلىق قىز، كېلىشكەن يىگىت؛ گۈزەللىرىنى تاللاش مۇسابىقىسى چېمپىيونى؛ گۈزەل ئادەم ۋە نەرسە
güvencesiz	ئىشەنچسىز، كاپالەتلىك قىلغىلى بولمايدىغان	güzəl avrat otu	ئاتروپا ئوتى
güvenç	ئىشەنچ، ئىشىنىش	güzəlce	بىر ئاز چىرايلىق، چىرايلىققىنا؛ ئوبدانلا، تازىلا، ئەستايىدىللىق بىلەن
güven ışığı	بىخەتەرلىك چىرىغى	güzəlcilik	گۈزەلچىلىك، ئېستېتىزم
güvenilir	ئىشەنكىلى بولىدىغان، ئىشەنچلىك	güzəl duyu	ئېستېتىكا، گۈزەللىك
güvenilmek	ئىشەنچىگە ئېرىشمەك، باشقىلارنىڭ ئىشى-نىشىگە ئېرىشمەك، ئىشىنىلمەك	güzəl duyucu	گۈزەللىكچى، ئېستېتىست
güvenirlik	ئىشەنچلىك دەرىجىسى، ئىشەنچىگە ئېرىشىش	güzəl duyuculuk	گۈزەلچىلىك، ئېستېتىزم
güveniş	ئىشىنىش، ئىشەنچ، ئۆز-ئارا ئىشىنىش	güzəl duyusal	ئېستېتىكا، ئېستېتىك
güvenli	ئىشەنچلىك، ئىشەنكىلى بولىدىغان، كىشىنى قايىل قىلىدىغان	güzəl hatun çiçeği	جەنۇبىي ئافرىقا مىڭدۋانسى
güvenlik	ئامانلىق، بىخەتەرلىك	güzəlim	گۈزەل، چىرايلىق، ئوماق، سۆيۈملۈك
güvenme	ئىشىنىش، ئىشەنچ قىلىش؛ ئۈمىد؛ تايىنىش، يۆلىنىش	güzəleme	لىرىكىلىق شېئىر؛ لىرىكىلىق شېئىرلاردىن تۈزۈلگەن مۇزىكىلىق ئەسەر
güvenmek	ئىشەنمەك، ئىشەنچ قىلماق؛ ئۈمىد باغلىماق؛ تايانماق، يۆلەنمەك	güzəleşme	گۈزەللىشىش، چىرايلىقلىشىش
güven oylaması	ئىشەنچلىك ئاۋاز	güzəleşmek	گۈزەللەشمەك، چىرايلىقلاشماق
güven oyu	ئىشەنچ بېلىتى، ئاۋاز	güzəleştirilmek	گۈزەللەشتۈرۈلمەك، چىرايلىقلاشتۇرۇلماق
güvensiz	ئىشەنچسىز، ئىشەنكىلى بولمايدىغان	güzəlistirmek	گۈزەللەشتۈرمەك، چىرايلىقلاشتۇرماق
güvensizce	ئىشەنمىگەن ھالدا	güzəllik	گۈزەللىك، كۆركەملىك، ئۇزلۇق، سۇمباتلىق، چىرايلىق، ھۆسن؛ ھۆسن تۈزەش، گۈزەل ئەخلاق، ئەخلاق-پەزىلەت؛ تاتلىق گەپ-سۆزلەر، شېئىر سۆزلەر، يېقىملىق سۆزلەر، مۇلايىم گەپ
güvensizlik	ئىشەنمەسلىك، ئىشەنچ قىلماسلىق	güzəllikle	مۇلايىملىق بىلەن، ئەدەب بىلەن، ياۋاشلىق

<p>güzergah بىلەن يول ياقىسى، يولنىڭ ئىككى قاسنىقى، يول بويى</p>	güzlemek	كۈزلىمەك، كۈز ئۆتكۈزمەك
<p>güzey شىمال، شىمال تەرەپ؛ تەسكەي تەرەپ، كۈن نۇرى چۈشمىگەن تەرەپ، تەسكەي يانباغىر</p>	güzlük	كۈزدە قىلىدىغان؛ كۈزدە تېرىلىدىغان زىرائەت، كۈزلۈك زىرائەت
<p>güzide نامى چىققان، ئاتاقلىق</p>	güzün	كۈزدە، كۈز كۈنلىرىدە
<p>güzlek كۈز يامغۇرى؛ كۈزلۈك ساياھەت قىلىدىغان گۈزەل جاي</p>	GYÜ, Gelişme Yolunda olan Ülkeler	تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر

H

تۈرك تىلى ئېلىپبەسىدىكى ئونىنچى ھەرپ، تىل H, h تۈۋى سىيرىلاڭغۇ ئۈزۈك تاۋۇش؛ تەرتىپ نومۇرى ئونىدا ئىشلىتىلگەندە ئونىنچى دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ

ھىدروگېن (خىمىيەلىك ئېلىمىنت): گېنىرى (توكىنى ئىپادى) H دىلەيدىغان بەلگە؛

ئېخ، ئېھ، پاه، ۋاھ، ئاھ (كۈچەيتىش، تەكىتلەش مەنىسىنى ha بىلدۈرىدۇ)؛ تەكرارلانغان پېئىللارنىڭ ئوتتۇرىدا كېلىپ پېئىل مەنىسىنى كۈچەيتىدۇ؛ سۆز ئاخىرىدا كېلىپ ئەپسۇسلىنىش، مۆلچەرلەش، ھەيران قېلىش مەنىسىنى بىلدۈرىدۇ؛ بەزىدە ماقۇل، بولىدۇ، ھەئە؛ دېگەن مەنىلەرنىمۇ بىلدۈرەلەيدۇ؛ يەنە باشقا، ھەم

habaset يامان نىيەت، يامان غەرەز، زەھەرلىك

habazan ئېچىپ كەتكەن، ئاچ، ئېچىرماپ كەتكەن، قور- سىقى ئاچقان

habbe دان، بۇغداي دېنى؛ سۇلۇق قاپارتما؛ سۇ چېچىكى

habe ئوزۇق-تۈلۈك، يېمەكلىكلەر، ئاش، تاماق، غىزا

habeci ئەخمەق، نادان، تەنتەك؛ ساراڭ؛ پەمىسىز، كالۋا

habeden تېپىۋالغان، ئەجىرسىز قولغا كىرگەن

haber خەۋەر، ئاخبارات، يېڭىلىق، مەلۇمات؛ بىلىم، بىلىش، چۈشىنىش؛ خەۋەر (جۈملە بۆلىكى)؛

haberci خەۋەرچى، خەۋەر بەرگۈچى، ئۇچۇر توشۇغۇچى، مە- لۇمات بەرگۈچى، بۇيرۇق يەتكۈزگۈچى؛ بىشارەت، ئالامەت

habercilik خەۋەرچىلىك، ئۇچۇر يەتكۈزۈش

haberdar خەۋەردار بولغان، بىلگەن، چۈشەنگەن، ئەھۋالدىن خەۋەردار بولغان

haberleşme خەۋەرلىشىش، ئالاقىلىشىش، ئۇچۇرلىشىش

haberleşmek خەۋەرلەشمەك، ئالاقىلاشماق، ئۇچۇرلاشماق

haberli بىلگەن، چۈشەنگەن، خەۋىرى بار، كېلىشىپ قو- يغان، دېيىشىپ قويغان، تونۇشقان؛ خەۋەردار بولغان

haberlik خەۋەرلىك، خەۋەرگە مۇناسىۋەتلىك

habersiz خەۋەرسىز، خەۋىرى يوق، ھېچنېمىنى بىلمەيدىغان، چۈشەنمىگەن؛ خەۋەر قىلمىغان، دەپ قويىمىغان

habersizce خەۋەرسىز ھالدا، ھېچنېمىنى بىلمەيلا، بىلمە- ستىن

خەۋەرسىزلىك، بىلمەسلىك، چۈشەنمەسلىك، ھېچنېمىنى بىلمەسلىك

Habeş ئېفىئوپىيىلىكلەر، ھەبەشلەر؛ قارا تەنلىك

Habeşistan ئېفىئوپىيە، ھەبەشىستان

habip سۆيۈملۈك، قەدىرلىك، دوستانە، مېھرىبان

ha bire ھەمىشە، داۋاملىق، ئۈزلۈكسىز، ئۇدا

habis يامان، ياۋۇز، ناچار، رەزىل، پەسكەش، ئىپلاس، پەس، شەرمەندە، تېگى پەس، يامان خاراكتېرلىك

habislik يامانلىق، ياۋۇزلۇق، رەزىللىك، پەسكەشلىك، ئىپلا- سلىق، شەرمەندىچىلىك؛ يامان سۈپەتلىك

hac ھەج، ھەج قىلىش، تاۋاپ قىلىش (ھەج قىلىش ئىسلامنىڭ ھەش ئاساسىي رۇكۇنلىرىدىن بىرى قۇربان ئېيىدا مۇقەددەس شەھەر مەككىگە بېرىش، ئۇ يەردىكى «مۇقەددەس جايلار» نى زىيارەت قىلىپ، تۈرلۈك دىنىي مۇراسىملارنى بېجىرىش ھەمدە قۇربانلىق قىلىش ھەج قىلغانلىق بولىدۇ. ھەجگە بارغانلار يەنە مۇھەممەد پەيغەمبەرنىڭ مەدىنىدىكى قەبرىسىنى زىيارەت قىلىدۇ ھەج قىلىش ئىمكانىيىتى بولغان مۇسۇلمانلار ئۈچۈن مەجبۇرىدۇر. ئادەتتە، ھەج قىلىپ كەلگەنلەرنىڭ ئىسمىنىڭ ئاخىرىغا «ھاجى» سۆزى قوشۇپ ئېيتىلىدۇ)؛

hacamat قان ئېلىش تېخنىكىسى، قان ئېلىش؛ يېنىك دە- رىجىدە يارىلىنىش

hacamatçı قان ئالغۇچى، قان ئېلىش خادىمى

hacamatlamak قان ئالماق؛ يېنىك دەرىجىدە يارىلىنىش

hacdetmek ھەج قىلماق، تاۋاپ قىلماق

hacet ھاجەت، ئېھتىياج، زۆرۈرىيەت، زۆرۈرلۈك؛ چوڭ- كىچىك تەرەت

hacı ھاجى، ھەرەمگە بېرىپ ھەج قىلىپ كەلگەن ئادەم، ھە- رەمنى تاۋاپ قىلغۇچى

Hacıbektaş taşı زۇمرەت تېشى

hacılar kuşağı ھەسەن- ھۈسەن

hacılık ھاجىلىق، ھەج قىلىش

hacı yağı قىزىلگۈل يېغىدىن ئايرىپ چىقىلغان، ھاجىلار چىقىلغان ئىشلىتىدىغان ئەتىر

hacıyatmaz يىقىلماس قورچاق

hacı(lar) yolu	سامانيولى سىستېمىسى	hadise	جېدەل، ماجىرا، چاتاق، ۋەقە
hacim	ھەجىم، ئومۇمىي سوممىسى، سىغىمچانلىق	hadiseli	جېدەل چىقارغان، ۋەقە تۇغدۇرغان
hacimli	چوڭ ھەجىملىك، سىغىمى چوڭ	hadisene	چاپىسان بول؛ تېز بول
hacimlice	چوڭراق ھەجىملىك، سىغىمچانلىقى چوڭراق بولغان	hadisesiz	تىنچ-ئامان
hacir	ۋاكالىتەن باشقۇرغۇچى ۋەسىيلىك قىلغۇچى ئورنىدا قاراپ تۇرغۇچى	hadsiz hesapsız	سان-ساناقسىز، سانىغىلى بولمايدىغان، ھېسابلاپ بولغىلى بولمايدىغان
haciz	پېچەتلەش، تاقاش، ۋاقتىنچە تاقىۋېتىش	haf	قوغدىغۇچى (پۈتۈل مۇسابىقىلىرىدە ئۆز ۋارتاسىنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ قارشى تەرەپ ھۇجۇمچىلىرىنىڭ ھۇجۇمىنى توسقۇچى)؛
hacizli	پېچەتلەنگەن، تاقىۋېتىلگەن، ۋاقتىنچە تاقاپ قويۇلغان	hafakan	دەرد-ئەلەم، غەزەپ، ئازاپ، زېرىكتۈرۈش، بىزار قىلىش؛ يۈرەك قوزغىلىش، يۈرەك سېلىش، يۈرەك سىقىلىش
haczetmek	پېچەتلىمەك، تاقىۋېتمەك، ۋاقتىنچە تاقاپ قويماق	hafazanallah	يۈز بېرىش ئېھتىماللىقى بولغان بىرەر يامان ئىش تىلغا ئېلىنغاندا) ئاللاھ ساقلىسۇن
haç	كىرىست، كىرىست شەكلى	hafız	پاناھ ساقلايدىغان، قوغدايدىغان؛ ھاپىز، قۇرئان كەر-مىنى پىششىق يادلىغان كىشى؛ قارىسىغا يادلىغۇچى؛ كالۋا، دۆت، ئەخمەق كىشى
haçlamak	كىرىستنىڭ ئۈستىگە مىخلاپ قويماق	hafıza	ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى، ئەستە ساقلاش ئىقتىدارى؛ ئىچكى ساقلىغۇچ (كومپيۇتېرنىڭ)؛
haçlı	كىرىستلىق، كىرىست ئېلىپ يۈرگەن	hafızalı	ئەستە تۇتۇش قابىلىيىتى ياخشى بولغان؛ ئىچكى ساقلىغۇچلۇق، ئىچكى ساقلىغۇچ ئورنىتىلغان
Haçlılar	ئەھلى سەلىپ قوشۇنى	hafızasız	ئەستە ساقلاش ئىقتىدارى ياخشى بولمىغان، ئۇنتۇغاق
haçvari	كىرىست شەكىللىك، كىرىستقا ئوخشايدىغان	hafızıkütüp	كۈتۈپخانا خادىمى، كۈتۈپخانا باشقۇرغۇچىسى
had	چېگرا سىزىقى، چېگرا، چەك، دائىرە، پاسىل؛ دەرىجە، سەۋىيە؛ ھەددى، قابىلىيەت، ئىقتىدار، لايىقەت، سالاھىيەت، ھوقۇق؛ جازالاش، جازا بېرىش؛ ئەزا (ماتېماتېكىدا)؛	hafızlamak	تىرىشماق، ئىجتىھات كۆرسەتمەك
had	ئۆتكۈر، كەسكىن، چوڭقۇر، ئىنچىكە، قاتتىق، كۈچلۈك؛ ئېغىر، جىددىي، تېز تەرەققىي قىلىدىغان؛ كەسكىن، شىددەتلىك	hafızlık	ھاپىزلىق، قۇرئان كەرىمنى پىششىق بىلىش؛ قار-سىغا يادلاش؛ ئەخمەقلىق، كالۋالىق، دۆتلۈك
hadde	سىم تارتىش ماشىنىسى؛ پولات پروكاتلاش ماشىنىسى	hafi	سىرلىق، مەخپىي
haddehane	ئېگىز مەش، دومنا مەش، دومنا پىچ؛ پولات تاۋلاش پېشى	hafif	يېنىك، يېنىك تىپتىكى؛ ئازادە، ئاسان؛ ئاسان لەيلەيدىغان؛ ئاددىي؛ سۇس؛ قىزغىن ئەمەس، تۆۋەن دەرىجىدىكى؛ كىچىككەنە؛ نازۇك، سىلىق، ئەۋرىشم، يېقىملىق؛ ئەركىن-ئازادە؛ ئاز؛ تۈز، ئەگرى ئەمەس؛ پۇلسىز، نامرات، پۇلى ئاز؛ ئاستا-ئاستا، ئاستاغىنا، تۇيدۇرماي
haddelemek	سىم تارتماق، پولات پروكاتلىماق، پولات يېسىسلىماق	hafifçe	يېنىككەنە، كىچىككەنە، ئاستاغىنا، تۇيدۇرماي
hadeka	ئادەمنىڭ قارىچۇقتا كۆرۈنگەن تەسۋىرى؛ كۆز قار-چۇقى، قارىچۇق	hafiflemek	يېنىكلىمەك، كىچىكلىمەك، ئاجىزلىماق، يا-خىشلانماق، ئازادىلەشمەك، راھەتلىمەك
hademe	كۈتكۈچى، مۇلازىم، مۇلازىمەتچى	hafifleşmek	يەڭگىللەشمەك، ئاجىزلاشماق، ياخشىلاشماق، يېنىكلەشمەك، تەنتەكلەشمەك، ئوڭايلاشماق
hademelik	كۈتكۈچىلىك، مۇلازىملىق، مۇلازىمەتچىلىك	hafifləştirmek	يەڭگىللەشتۈرمەك، ئاجىزلاشتۇرماق، يا-خىشلاتقۇزماق، يېنىكلەشتۈرمەك، تەنتەكلەشتۈرمەك، ئوڭايلا-شتۇرماق
hadım	پېچىۋېتىلگەن ئەر كىشى، ئاختا قىلىۋېتىلگەن ئەر كىشى	hadis	ھەدىس، ھەدىس شۇناسلىق
hadım ağası	ئاغۋات، ھەرەم خادىمى		
hadımlaştırma	ئاختا قىلىش جازاسى، پېچىۋېتىش جازاسى		
hadi	قېنى، چاپىسان بول، تېز بول		
hadim	يېمەك-ئىچمەك كەسپىنىڭ مۇلازىمىنىڭ، يېمەك-ئىچمەك كەسپىنىڭ مۇلازىمىغا مۇناسىۋەتلىك		

hafifletici يەڭگىللەشتۈرىدىغان، يەڭگىللىتىدىغان، ئا. - جىزلىتىدىغان، ياخشىلايدىغان، تەنتەكلەشتۈرىدىغان، ئوڭا- يلاشتۇرىدىغان

hafifletmek يەڭگىللەتمەك، يېنىكلەتمەك، ئاجىزلاتماق، ياخشىلاتماق، تەنتەكلەتمەك، ئاسانلاتماق، ئوڭايلاتماق

hafifleyiş يەڭگىللىش، يېنىكلەش، ئاجىزلاش، ياخشىلىنىش

hafiflik يەڭگىللىك، يېنىكلىك، ئاجىزلىشىش، ياخشىلىنىش

hafifleştep پاهىشە ئايال، جالاپ، ئالدامچى جالاپ

hafifsemek تۆۋەن كۆرمەك، سەل قارىماق، كۆرەلمەسلىك

hafifseyiş تۆۋەن كۆرۈش، سەل قاراش، كۆرەلمەسلىك

hafif sıket يېنىك ئېغىرلىق (چېلىشىش، بوكس ۋە ئېغىر- لىق كۆتۈرۈش قاتارلىق تەنھەرىكەت تۈرلىرىدىكى)؛

hafiften يەڭگىللىك بىلەن، ئاستا-ئاستا، ئاستاغىنە، تۈ- يدۇرماي

hafit نەۋرە، ئوغۇل نەۋرە

hafiye ئالچاق، جاسۇس، پايلاقچى، ئىشپىيون، يوشۇرۇن چارلىغۇچى، چېقىمچى، مەخپىي مەلۇمات بەرگۈچى

hafiyelik جاسۇسلۇق، پايلاقچىلىق، ئىشپىيونلۇق، چېقىم- چىلىق

hafniyum گافنىي (خىمىيىلىك ئېلىمىنت)؛

hafriyat قېزىش، كولاش، ئېچىش

hafta ھەپتە

haftalık ھەر ھەپتىدە بىر قېتىملىق؛ ھەپتە داۋاملاشقان؛ ھەپتىلىك؛ ھەپتىلىك مائاش، ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم تۈلە- يدىغان پۇل

haftalıkçı, haftalıklı ھەپتىدە بىر قېتىم مائاش ئالىد- نغان، ھەپتىدە بىر قېتىم مائاش ئالىدىغان ئىشچى

haftaym مۇسابىقە ئارىسىدىكى دەم ئېلىش (پۇتبول مۇسابىقىسىدىكى ئالدىنقى يېرىم مەيدان بىلەن كېيىنكى يېرىم مەيدان ئارىسىدىكى 15 مىنۇتلۇق ئارام ئېلىش)؛

hah ئوھۇي، پاھ (رازى بولغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ)، ماقۇل، بولىدۇ، ياخشى، بەك ياخشى بولدى

haham يەھۇدىي دىنىنى تارقۇتقۇچى، يەھۇدىي دىنى مىسيو- نىرى

hahambaşı يەھۇدىي دىنىنىڭ پوپى

hahambaşılık يەھۇدىي دىنى پوپىلىق سالاھىيىتى، يەھۇ- دىي دىنى پوپىنىڭ ئىشخانىسى

hahamhane يەھۇدىي دىنى پوپىنىڭ ئىشخانىسى

hahamlık پوپلۇق (يەھۇدىي دىنىنىڭ)؛

hahha ھا ھا (قاھالاپ كۈلگەندىكى ئاۋاز)؛

hahnyum گافنىي (خىمىيىلىك ئېلىمىنت)؛

hail توسالغۇ

haile پاجىئەلىك ھادىسە، پاجىئە؛ تراگېدىيە

hain خائىنلىق قىلغۇچى، خالىغانچە ئەسكىلىك قىلىدىغان؛

hain يولسىز؛ ئۆلگۈر؛ شوخ، كەپسىز؛ خائىن، ۋەتەن ساتقۇچى، سا- تقۇن؛ ئەبلەخ

haince يامان نىيەتلىك، يامان غەرەزلىك، ياۋۇز، زەھەر خەندە؛

haince ياۋۇزلارچە، دەھشەت، زەردە بىلەن، زەھەر خەندىلىك بىلەن، يامان نىيەت بىلەن

hainleşmek ۋەدىگە ۋاپا قىلماسلىق؛ ۋاپاسىزلىق قىلماق، قارا يۈزلۈك قىلماق؛ خىيانەت قىلماق؛ خالىغانچە ئەسكىلىك قىلماق؛ يولسىزلىق قىلماق

hainlik خائىنلىق، ۋەتەن سېتىش، ئاسىيلىق قىلىش، يۈز ئۆرۈش، خالىغانچە ئەسكىلىك قىلىش

Haiti ھايتى (ئامېرىكا قىتئەسىدىكى دۆلەت)؛

haiz مەلۇم خىل نەرسىگە ئىگە بولغان (ئالاھىدىلىك، ئەۋزەللىك، ناچار خاراكىتېردىكى نەرسىلەر قاتارلىقلار)؛

Hak ئاللاھ، ھەقىقىي ئىگە، خۇدا، خۇدايتائالا؛ ئاللا ئىگەم

hak ھەقىقەت، چىنلىق، ھەقىقىي ئەھۋال؛ ئادىل، ھەققانىي، خالىس؛ ھوقۇق، ھوقۇق-مەنپەئەت؛ زاكون، قائىدە، داۋلى؛ جاپا، ساخاۋەت، ياخشىلىق، ئىلتىپات، شەپقەت، مەرھەمەت؛ ئېلىشقا تېگىشلىك ھەق، ئىش ھەققى؛ ئېلىشقا تېگىشلىك جاۋاب؛ توغرا، خالىس، ھەققانىي

hak ئويما؛ ئويۇپ ئوڭشاش (ھۆججەتلەردىكى خاتا خەتلەرنى)؛

hak يەر، تۇپراق، زىمىن

hak خاقان، قاغان، پادىشاھ

hakan خاقانلىق، قاغانلىق، پادىشاھلىق؛ تەخت، خاقانلىق

hakaret ھاقارەت، ھاقارەتلەش، تىل، ئىزا-ئاهانەت

hakbilir ئىشنىڭ ھەقىقىتىنى چۈشىنىدىغان

hakça توغرا ھالدا، دۇرۇستلۇق بىلەن، ھەققانىيلىق بىلەن

hakçası ھەقىقىي گەپ، ھەقىقىي ئەھۋال

hakem سودىيە، سوتچى؛ رېپىر (مۇسابىقىدە)؛

hakemlik سودىيەلىك، سوتچىلىق، قارار قىلىش، ھۆكۈم قىلىش؛ رېپىرلىق

hakeza ئوخشاش، بىردەك، ۋەھاكازا

haki سېرىق رەڭلىك؛ سېرىق رەڭ

hakikat ھەقىقەت، ھەقىقىي ئەھۋال، راست گەپ؛ ھەقىقەتەن، دەرۋەقە، راستىنلا

hakikaten ھەقىقەتەن، دەرۋەقە، راستىنلا

hakikatli راست، سەمىمىي، چىن يۈرەكتىن، چىن دىللىق

- هەققانىي ۋە ئاچچىق سۆزلۈك
توغرىلىق، ئادىللىق، ھەققانىيلىق
ئادىل، خالىس، ئاداۋەتسىز، بىر تەرەپلىمە
قارمايدىغان
- hakikatsiz
ئىشەنچسىز
hakikatsizlik
سەمىمىيەتسىزلىك، يالغانچىلىق، ساختىلىق، ساختا كۆڭۈلۈك، ئىشەنچسىزلىك
- hakiki
ھەقىقىي، راست، چىن دىلدىن
hakim
ھۆكۈمران، ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان، باشقۇرىدىغان، ئىدارە قىلىدىغان؛ ئەڭ يۈكسەك؛ ئەڭ يۇقىرى؛ ھەممىدىن ئەلا؛ تەڭدىشى يوق، تەڭداشسىز؛ ئېڭىشىپ قارىغان؛ ھۆكۈمران، ھاكىمىيەتچى؛ ئاساسلىق ئامىل، مۇھىم سەۋەب، مۇھىم شەخس؛ ھاكىم، سوتچى
- hakim
پەيلاسوپ، ھۆكۈما، ئالدىن بىلگۈچى؛ ئاللاھ، پۈتۈن
hakimane
ھۆكۈمالارچە، پەيلاسوپلارچە، سالاپەت بىلەن، تەكەببۇرلۇق بىلەن، ھاكاۋۇرلۇق بىلەن
hakimane
كەڭ قورساقلىق بىلەن، پەيلاسوپلۇق بىلەن
hakimiyet
ھاكىمىيەت، ھوقۇق، ھۆكۈمرانلىق
hakimlik
ھاكىمىيەت؛ سوتچىلىق ۋەزىپىسى؛ سوتچىنىڭ ئىشخانىسى
- hakir
رەزىل، قەبىھ، ئەخلاقسىز، پەس، نومۇسسىز، شەرمەندە، ئوغرى مۈشۈكتەك، ھىيلىگەر، قۇۋ، قەدىر-قىممىتى يوق، يېنىغا بولغىلى بولمايدىغان، ئىشەنگىلى بولمايدىغان
- hakkak
ھەيكەلتىراش، ئويمىچى
hakkaniyet
ھەققانىيەت، ھەققانىيلىق، باراۋەرلىك، ئادىللىق
Hakkari
ھاكىكارى (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرىنىڭ ئىسمى)؛
hakketmek
ئويماق، ھەيكەلتىراشلىق قىلماق؛ تاتلىماق، تىرىملىماق، كۈچلىماق، تەشمەك، قازماق
- hakkıhıyar
سايلام ھوقۇقى، سايلاش ھوقۇقى
hakkıhuzur
سەھنىگە چىقىش ھەققى
hakkında
ھەققىدە، توغرىسىدا، ئائىت، دائىر، توغرىلىق
hakkısüküt
پارا، پارا بېرىش، باشقىلارنىڭ ئېغىزىنى ئېتىش ئۈچۈن بېرىلگەن پۇل
- hakkıyla
مۇۋاپىق ھالدا، ماس ھالدا، ھەققانىيلىق بىلەن، ئورۇنلۇق ھالدا، قانۇنلۇق ھالدا
- haklamak
تارمار قىلماق، بىتچىت قىلماق، غۇلاتماق، مەغلۇب قىلماق، يەڭمەك، يوقاتماق؛ سۇندۇرماق، پاچاقلىماق، چاقماق، چىقىۋەتمەك؛ يەۋەتمەك
haklaşmak
ئۆز-ئارا چۈشىنىشمەك؛ ھېسابلاپ چىقماق، ھېساب-كىتاب قىلماق؛ ھېساباتنى ئۆزىمەك
- haklı
ھەقلىق، پاك، ساپ، ياخشى، ئادىل، خالىس؛ توغرا، ھەققانىي؛ قاندىلىك، قاندىگە ئۇيغۇن، داۋىلىق؛ ئادىل، ھەققانىي؛
- haklılık
ھەققانىيلىق
hakperest
ئادىل، خالىس، ئاداۋەتسىز، بىر تەرەپلىمە قارمايدىغان
haksever
ئادىل، خالىس، ئاداۋەتسىز، بىر تەرەپلىمە قارمايدىغان، ھەققانىيەتچى؛ ئادىل ئادەم، خالىس ئادەم، ئاداۋەتسىز ئادەم، ھەققانىيەتنى سۆيىدىغان ئادەم
hakseverlik
ئادىللىق، خالىسلىق، ئاداۋەتسىزلىك، ھەققا-نىيلىق
haksız
ھەقسىز، ناتوغرا؛ ناخالىس، ئادىل ئەمەس، داۋىلىسىز، قاندىگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان، يولسىز؛ ناھەق، ئورۇنسىز، ھە-قسىزلىق، ناھەقچىلىق؛ باراۋەرسىزلىك، ئادالەتسىزلىك، قاندىگە زىتلىق، يولسىزلىق، ئورۇنسىزلىق
haksızca
خاتا، توغرا بولمىغان؛ ئادىل ئەمەس، ناخالىس، ناھەق؛ ناتوغرا ھالدا، قاندىگە زىت ھالدا، ئورۇنسىز ھالدا
haksızlık
ھەقسىزلىق، ناھەقچىلىك؛ باراۋەرسىزلىك، ئا-دالەتسىزلىك، ئوۋالچىلىق، قاندىگە زىتلىق، يولسىزلىق، ئورۇنسىزلىق
hakşinas
ھەممە ئادەمنىڭ ھەققىگە خىيانەت قىلمايدىغان، ھەقلىق، ھەققانىي، ئادىل، يوللۇق، ئورۇنلۇق
haktanır
ھەممە ئادەمنىڭ ھەققىگە خىيانەت قىلمايدىغان، ھەقلىق، ھەققانىي، ئادىل، يوللۇق، ئورۇنلۇق
haktanırlık
ھەممە ئادەمنىڭ ھەققىگە خىيانەت قىلماسلىق، ھەققانىيلىق، ئادىللىق، باراۋەرلىك
hakuran
قارىغۇ ياپىلاق
hal
ئۈستى يېپىق بازار
hal
ھەل قىلىش، يېشىش، ئېچىش
hal
ئاغدۇرۇۋېتىش، تەختتىن چۈشۈرۈش، بىكار قىلىش، ئەمە-لدىن قالدۇرۇش
hal
ھال-ئەھۋال، قىياپەت، ئەھۋال، شارائىت، ئورۇن، مەرتىۋە؛ روھىي ھالەت، پوزىتسىيە، يۈرۈش-تۇرۇش، سۆز-ھەرىكەت؛ ھازىر، ھازىرقى زامان، زامانىمىز؛ كۈچ، ماغدۇر، دەرمان؛ قىيىن ئەھۋال، مۈشكۈل ئەھۋال، مۈشكۈل شارائىت؛ ئىسمىنىڭ كېلىش كاتىگورىيەسى (گرامماتىكا)؛
hala
ھامما (دادىسىنىڭ ھەدىسى ياكى سىڭلىسى)؛
hala
ھېلىغىچە، ھازىرغىچە، تېخىچە، يەنىلا
halalım
ئەخمەق، نادان، ساراڭ؛ پەمسىز، كالۋا
halas
قۇتۇلۇش، خالىس بولۇش، ئازات بولۇش
halaskar
قۇتۇلدۇرغۇچى، ئازات قىلغۇچى، قۇتقۇرغۇچى
halat
ئارغامچا، تانا، ئارقان؛ زەنجىر

halavet	ھالاۋەت، شېرىن تەم، تاتلىق تەم	halifelik	خەلىپىلىك؛ خەلىپىنىڭ ئىشخانىسى؛ خەلىپىلىك تۈزۈمى؛ خەلىپە تۈزۈمىدىكى دۆلەت
halay	ھالاي ئۇسسۇلى (ئانا دولۇنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدا ياشىغۇچى خەلقنىڭ بىر خىل كۈنلۈك ئۇسسۇلى)؛	hali hazır	ھازىر، بۈگۈن، نۆۋەتتە
halayık	ئايال قۇل، قۇل ئايال، ئەسىرگە چۈشكەن ئايال	halik	ياراتقۇچى؛ پۈتۈن مەۋجۇداتلارنى ياراتقان ئاللاھ
halayıklık	ئايال قۇللۇق	halile	تېرىمىنالىيە دەرىخى
halaza	ھوسۇل يىغقاندا باشاقتىن چۈشۈپ قېلىپ ئىككىنچى يىلى ئۆسۈپ چىققان زىرائەت	Halil İbrahim bereketi	باي ئادەم، دۆلەتمەن ئادەم
halazade	ھاممىسى (دادىسىنىڭ ئاچىسى ياكى سىڭلىسى) نىڭ بالىلىرى	halim	ياۋاش، مۇلايىم، يۇمشاق مىجەز، مېھىر-شەپقەتلىك
halbuki	ھالبۇكى، ئەمما، ئەمەلىيەتتە	halis	ساددا، ئاددىي؛ پاك، مەسۇم، سەبىي
halbuysa	ھالبۇكى، ئەمما، ئەمەلىيەتتە	halisane	خالسانە، ساددىلىق بىلەن، ئاددىي ھالدا، سە-بىيلىرچە
haldır haldır	غولدۇر-غولدۇر قىلىپ، گۈلدۈر-گۈلدۈر قىلىپ، چوڭ-كىچىك زاۋۇتلارنىڭ ئىشلىگەندە چىقارغان ئاۋازى	halita	ئارىلاشما، ئارىلاش ماددا
hale	گەردىش (ئاي كۈنىنىڭ ئەتراپىدا ئايلىنىشىدىن ھاسىل بولغان چەمبەر شەكىللىك يورۇق دائىرە)؛ نۇر ھالقا؛ ئەمچەك تۈگمىسى ئەتراپىدىكى داغ	haliyle	تەبىئىيلا، ئەلۋەتتە
halef	ۋارىسلىق قىلغۇچى، مىراسخور، ۋارىس؛ كېيىن تەيىنلە-نگۈچى	halk	خەلق، پۇقرا؛ ئاددىي پۇقرا، ئاۋام خەلق، ئامما؛ ئادەم، ھە-مە، كۆپچىلىك، خالايىق
halel	زىيان، بۇزغۇنچىلىق، بۇزۇش، خاراب قىلىش، ۋەيران قىلىش، بۇزۇش، گۇمران قىلىش	halk	يارىتىش، قۇرۇش، تەسىس قىلىش
haleldar	ۋەيران بولغۇچى، خارابلاشقۇچى، گۇمران بولغۇچى، بۇزۇلغان، خاراب بولغان، ۋەيران بولغان، گۇمران بولغان	halka	ھالقا، ھالقا شەكىللىك نەرسە، چەمبەر؛ زىرە، ھالقا، قۇلاق ھالقىسى؛ ئۈزۈك، بىلەيزۈك؛ ئاسما ھالقا (تەنتەربىيە)؛ مەيىن دولقۇن؛ كۆز قارىچۇقى چەمبىرى؛ يۇمىلاق شەكىللىك كىچىك بولكا
halelenmek	يادرو ئەتراپىدا ئايلىندۇرۇلماق (ئاي)؛	halkacı	يۇمىلاق شەكىللىك كىچىك بولكا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
haleli	يادرولۇق، يادروسى بار، نۇر ھالقىسى بار	halka dizilişli	نۆۋەتلىشىپ ئۆسكەن، نۆۋەت بويىچە قاتار بولغان
halen	ھازىر، بۈگۈن، نۆۋەتتە، بۈگۈنكى كۈندە	halkalamak	ھالقا شەكىلگە كەلتۈرمەك؛ ئورىماق، يۆگمەك
Halep	ھەلەپ (سۈرىيەدىكى بىر شەھەر ئىسمى)؛	halkalanış	ھالقا شەكىلگە كېلىش، ئورىلىش، يۆگىلىش
halet	ھالەت، ئەھۋال، مەرتىۋە، ئورۇن، شارائىت	halkalanmak	ھالقا شەكىلگە كەلمەك؛ ئورالماق، يۆگەلمەك؛ ھالقا قاپلىماق
haletiruhiye	روھىي ھالەت، پىسخىك ھالەت	halkalayış	ھالقا شەكىلگە كېلىش، ئورىلىش، يۆگىلىش
halfa	ئېمپىراتا قومۇشىغا ئوخشايدىغان ئۆسۈملۈكلەر	halkalı	ھالقىلىق، ھالقىسى بار، ئورالغان، يۆگەلگەن، ھالقا قاپلانغان
halhal	پۇت بىلەيزۈكى (ئاياللار تاقايدىغان)، ئوشۇق بىلە-يزۈكى	halkalı damar	ھالقىسىمان توشۇغۇچى كانال، ھالقىسىمان تومۇر
halı	گىلەم، ئاسما گىلەم، ئاسما زىلچا	halkalılar	بوغۇملۇق ھايۋانلار، ئاننىبىلدا، بوغۇم تەنلىكلىرى
halıcı	گىلەمچى، گىلەم ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	halkamsı	چەمبەرلىسىمان، ھالقىسىمان، ھالقا شەكىللىك
halıcılık	گىلەمچىلىك؛ گىلەم تىجارىتى	halkasız	ھالقىسىز، چەمبەرسىز، يۆگەلمىگەن
hali	قۇرۇق، بوش، خالىي، ھېچنېمىسى يوق، ھېچكىم يوق؛ ئۆيلەنمىگەن ئەر، بويناق ئەر	halk avcılığı	ئادەمنى ئازدۇرىدىغان تەشۋىقات، ئالدامچىلىق، قۇتراتقۇلۇق، قۇتراتقۇلۇق، قۇتراتقۇچى، قۇتراتقۇچى، يالغان تەشۋىقات تارقا-تقۇچى
haliç	قۇرۇق، كۆرپەز (دەريانىڭ تۆۋەن ئېقىمىدىكى)، ئۈچ بۇلۇڭلۇق قۇرۇق	halk avcısı	ئالدامچى، قۇتراتقۇچى، يالغان تەشۋىقات تارقا-تقۇچى
halife	خەلىپە؛ ئوسمان ئېمپىرىيىسىنىڭ ئېمپىراتورى؛ ياخشى تەربىيەلەنگەن ئادەم	halkavi	ھالقىلىق، ھالقىسىمان، چەمبەر شەكىللىك

halka yay	گاز ئۆشۈكىنىڭ پۇرژىنى، كىلاپان پۇرژىنى	halt	ئارىلىشىش؛ ئەخمەقلىك، ئەخمىقانه ئىش؛ ئەخمىقانىلىك، ئەخمىقانه سۆز، بولمىغۇر گەپ
halk bilgisi	خەلق رىۋايەتلىرى، خەلق ماقال-تەمسىللىرى؛ خەلقنىڭ ئۆرپ-ئادىتى	halter	شتانگا؛ ئېغىرلىق كۆتۈرۈش؛ تەڭپۇڭلاشتۇرغۇچ (قۇرت -قوڭغۇزلارنىڭ)؛
halk bilimci	فولكلورىست	halterci	ئېغىرلىق كۆتۈرۈش تەنھەرىكەتچىسى
halk bilimi	ئېتنوگرافىيە؛ فولكلورىزم	haltercilik	ئېغىرلىق كۆتۈرۈش تەنھەرىكەتچىسىلىك ساللا-ھىيىتى
halk bilimsel	ئېتنوگرافىيەلىك، فولكلورىستىك	haluk	ئالىي پەزىلەتلىك، سالاپەتلىك
halkçı	خەلقچى، خەلقپەرۋەر، دېموكرات	halvet	بويتاقلىق، يالغۇزلۇق، تەنھالىق؛ بويتاق كىشى ياشىغان يەر، بىر كىشى يالغۇز ياشىغان يەر؛ ھامام (تۈرك مۇنچىسى)نىڭ ئايرىمخانىسى
halkçılık	خەلقچىلىق، خەلقپەرۋەرلىك، دېموكراتلىق	halvethane	خان ئوردىسىدىكى مەخپىي ئۆي؛ موناستىردىكى موناخ ۋە راھىبەلەرنىڭ تۇرىدىغان كىچىك ئۆيى
halkiyat	ئېتنوگرافىيە؛ فولكلورىزم	ham	خام، پىشىمىغان (مېۋە-چىۋىلەر)؛ ئىش قوشۇلمىغان، پىشىنىقلاپ ئىشلەنمىگەن؛ چىنىقىپ باقمىغان، چىنىقتۇرۇلمىغان؛ ئەمەلگە ئاشمايدىغان، بىكارغا كۈچ سەرپ قىلىدىغان؛ مەدەنىيەتسىزلىك، تەرەققىي قىلمىغان، ئارقىدا قالغان
halk oylaması	ئومۇمىي خەلقنىڭ قارارى، پۇقرالارنىڭ ئاۋاز بېرىشى	hamail	لېنتا؛ گالىستۇك، كەمەر، بەلباغ؛ تىلنۇمار، نۇمار
halk oyu	ئومۇمىي خەلقنىڭ قارارى، پۇقرالارنىڭ ئاۋاز بېرىشى	hamak	سەگەنچۈك
hallaç	پاختا ۋە يۇڭ ئاتقۇچى	hamakat	ھاماقەت، گالۋاڭ، دۆت
hallaçlık	پاختا ئاتقۇچىلىق كەسپى	hamal	يۈك توشۇغۇچى، ھامال، ئات ياكى ئېشەك بىلەن مال توشۇغۇچى
halledilme	ھەل قىلىنىش	hamalbaşı	قوپال، توڭ، پالاكەت، ئەدەبسىز، قىلىقسىز
halledilmek	ھەل قىلىنماق	hamaliye	ھاممال بېشى، يۈك توشۇغۇچىلارنىڭ باشلىقى
hallenmek	يېڭىلانماق، ئۆزگەرمەك، ياخشىلانماق؛ ئەپلەپ-سەپلىمەك، بىر نېمە قىلماق، بىخەستىلىك قىلماق، بىپەرۋالىق قىلماق؛ ئاغزىغا سېرىقسۇ كەلمەك، چىشىنى بىلىمەك؛ خۇمار بولماق، ھەۋەس قىلماق	hamallık	ھامماللىق، يۈك توشۇغۇچىلىق؛ توشۇش ھەققى؛ قوپال گەپ، سوغۇق گەپ؛ بەھۇدە توشۇش، بىكاردىن بىكار يۆتكەش، ئورۇنسىز يۆتكەش؛ بەھۇدە يادلاش
hallesmek	دەرد تۆكۈشمەك، ھال ئېيتىشماق؛ كۆڭۈل بۆ-لمەك، يېقىندىن دېققەت قىلماق	hamam	ھاممام
halletme	ھەل قىلىش، بىر تەرەپ قىلىش؛ يېشىش (ماتېماتىكا)؛ ئاجرىتىش، پارچىلاش؛ ئۆز ئۈلۈشى بۆلۈپ بېرىلىدىغان شەكىلدىكى تاماقلاندىش	hamam anası	ھاممامدىكى ئاياللار رايونىنىڭ ھاممام بېشى، ئاياللار ھاممامىدىكى ئايال ھاممام بېشى؛ ھەم سېمىز ھەم قاۋۇل ئايال
halletmek	ھەل قىلماق، بىر تەرەپ قىلماق؛ يەشمەك (ماتېماتىكا)؛ ئاجراتماق، پارچىلىماق، ئېرىتمەك؛ ئۆز ئۈلۈشىنى بۆلۈپ تاماق يېمەك	hamam bohçası	پارچە-پۇرات نەرسىلەر، ئۇششاق-چۈششەك نەرسىلەر، لاقا-لۇقا، ئەسكى-تۈسكى، تاشلاندىق نەرسىلەر
hallice	تېخىمۇ ياخشىراق بولغان، بىر ئاز ياخشى بولغان	hamam böceği	تاراقان، سۈۋەرەك
hallihamur	بىرلەشكەن، تولۇق ئۆزلەشتۈرگەن، ئەتراپلىق ئىگىلىگەن، پىششىق بولغان	hamam böceğigiller	تاراقان ئائىلىسى
hallolmak	ھەل بولماق؛ ئېرىمەك (سۇيۇقلۇق ئىچىدە)؛	hamamcı	ھاممام خوجايىنى؛ ھاممامدا يۇيۇنۇشى لازىم بولغان كىشى
hallolunmak	ھەل قىلىنماق؛ ئېرىتمەك (سۇيۇقلۇق ئىچىدە)؛	hamamlık	ھاممامچىلىق كەسپى؛ ھاممام خوجايىنلىق سا-لاھىيىتى؛ يۇيۇنۇش ئۆيى
halojen	گالوگېنلار		
halsiz	ھالسىز، ئاجىز، يۇمشاق، كۈچسىز، ئامالسىز، چارسىز		
halsizce	ھالسىز، ئاجىز، يۇمشاق، كۈچسىز، ئامالسىز، چارسىز؛ ھالسىزلىغان ھالدا، ئاجىزلارچە، كۈچسىز ھالدا، ئامالسىزلارچە		
halsizlik	ھالسىزلىق، ئاجىزلىق، كۈچسىزلىك، ئامالسىزلىق، چارسىزلىق		

hamam oğlamı	ئاياللارنىڭ جىنسىي تاجاۋۇزچىلىقىغا ئۇچرىغان ئوغۇل بالا	haminto	ئالداش، ئالدامچىلىق قىلىش
hamam otu	تۈك چۈشۈرۈش دورىسى	hamisiz	ھامىسىز، ۋەسىسىز، قوغدىغۇچىسىز، يار-يۆلەكسىز
hamam tası	ھامامدا سۇ ئېلىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان داس	hamiş	قوشۇمچە سۆز، ئىلاۋە
hamam ustası	ھامامدا ئاياللار رايونىدا ئاياللارنى سورتۇپ قويغۇچى ئايال ئىشچى	hamit	مەدھىيەلىگەن، شۇكۇر ئېيتقان، ھەمدۇسانا ئېيتقان
hamarat	تىرىشچان ۋە قابىلىيەتلىك (ئۆي ئايالى)	hamiyet	ۋەتەنپەرۋەرلىك، ۋەتەن سۆيەرلىك؛ ئىنسان تە- بىئىتى، ئادىمىيلىك
hamaratça	تىرىشچان ۋە قابىلىيەتلىك؛ تىرىشچانلىق بىلەن	hamiyetli	ۋەتەنپەرۋەر، ۋەتەن سۆيەر؛ ئادىمىيلىكى ياخشى، ئىنسانپەرۋەر، رەھىمدىل، كۆڭۈلچەك، مېھىر-شەپقەت
hamaratlaşmak	ئىشچانلاشماق، ئەمگەكچان بولماق، ئا- يىغى يېنىكلەشمەك	hamiyetsiz	ۋەتەننى سۆيەيدىغان، ئادىمىيلىكى ناچار، رەھىمسىز، ئادەمگەرچىلىكى يوق، يۈز خاتىرە قىلمايدىغان
hamaratlık	ئىشچانلىق، ئەمگەكچانلىق، ئايىغى يېنىكلىك	hamla	قولۇقنىڭ پالىقى؛ قولۇق بېسىپ ئۆتكەن يول؛ قولۇ- قنىڭ ئەڭ ئاخىرىدىكى بىر ئورۇن
hamaset	قەھرىمانلىق، باتۇرلۇق	hamlacı	قولۇقنىڭ پالىقىنى ئۇرغۇچى، پالاقچى
hamasi	قەھرىمانلارنى مەدھىيەلىگەن (شېئىر)؛	hamlaç	گوربىلكا، كەپشەرلىگۈچ
hamaylı	لېنتا؛ گالىستۇك، كەمەر، بەلباغ؛ تىلتۇمار، تۇمار	hamla(ş)ma	ئاجىزلىشىش، كۈچسىزلىشىش
Hambeli	ھەنبەلىي (ئىسلام مەزھەبلىرىدىن بىرى، يەنى سۈننىيلارنىڭ تۆت چوڭ مەزھىپىنىڭ بىرى ئاساسچىسى ئىمام ئەھمەد بىننى مۇھەممەد بىننى ھەنبەلدۇر)؛	hamle	ئالغا ئىلگىرىلەش، سەكرەپ ئىلگىرىلەش؛ شىددەتلىك ھۇجۇم، كۈچلۈك ھۇجۇم؛ (شاھمات تۈرىدىكى ئويۇنلاردا) مېڭىش؛ ھۇجۇم قىلماق
Hamburg	ھامبۇرگ	hamleci	قەھرىمانلارچە ئىلگىرىلىگەن، باتۇرلۇق بىلەن ئىلگىرىلىگەن
hamburger	ھامبۇرگ بولكىسى	hamletmek	سەۋەب قىلماق، سەۋەب بولماق، ئارتىپ قو- يماق، دۆڭگەپ قويماق، كۆرمەك
hamburgerci	ھامبۇرگ بولكىسى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	hamlık	خاملىق، پىشمىغانلىق؛ تەجرىبىسىزلىك
hamdetmek	پۈتۈن ئالەملەرنىڭ ئىگىسى بولغان ئاللاھقا ھەمدۇسانا ئېيتماق، تەشەككۈر ئېيتماق، ھەمدۇسانا ئوقۇماق	ham madde	خام ماتېرىياللار، خام ئەشيا، خام ماددا
Hamel	ھەمەل يۇلتۇز تۈركۈمى	hampa	شېرىك، ھەمتاۋاق، ھەمراھ، بىرلەشكۈچى
hambalat	ئاددىي، قوپال، گالۋاڭ، پالاكەت	hamse	مۇخەممەس، بەش مىسرىلىق شېئىر
ham hayal	خام خىيال، قۇرۇق خىيال	hamsi	شەمشەر بېلىق
ham hum	دۇدۇقلىماق، تۆتۈتلىمەك، خىم-خام قىلماق	hamsigiller	شەمشەر بېلىق ئائىلىسى
hamız	كېسلانا	hamsin	قىش پەسلىدە 1-ئاينىڭ 31-كۈنىدىن كېيىنكى 50 كۈن؛ ئافرىقا ئىسسىق شامىلى
hami	ھامىي، قوغدىغۇچى، ۋەسىي؛ ھامىيلىق قىلغۇچى، ۋە- سىيلىك قىلغۇچى، قوغدىغۇچى	hamster	ئامبار چاشقىنى
hamil	كۆتۈرگەن، يۈدىگەن؛ قاچىلانغان؛ ئىگە بولغان؛ ئېلىپ يۈرگەن؛ بار بولغۇچى، ئېلىپ يۈرگۈچى، ئىگە بولغۇچى، كۆتۈرۈپ يۈرگۈچى	hamt	ھەمد، ھەمدۇ-سانا، تەشەككۈر
hamile	ھامىلە، ھامىلدار بولغان، ئېغىر ئايغ؛ ئېغىر ئايال	hamule	مال، يۈك (پاراخوتقا بېسىلغان)؛
hamilelik	ھامىلدارلىق، ئىككى قاتلىق	hamur	خېمىر، خېمىرتۇرۇچ؛ كېلىش تارىخى، نەسەبى؛ چالا، خام، چالا پىشۇرۇلغان
hamilen	ئۈستىدە ئېلىپ يۈرۈپ، ئېلىپ يۈرۈپ	hamur boya	مەلھەمسىمان گىرىم بويىقى؛ يىلمىسىمان ماي بوياق
haminne	قېرى موماي، ياشانغان موماي	hamurcu	خېمىر يۇغۇرىدىغان، خېمىرچى، خېمىر يۇغۇرغۇچى
		hamurkar	خېمىر يۇغۇرىدىغان، خېمىرچى، خېمىر يۇغۇر- غۇچى

hamurlamak سۇۋماق، سىلىقلىماق (خېمىر ياكى لاي hamurlamak بىلەن)؛ لاي بىلەن ئەتمەك، خېمىر بىلەن قازاننىڭ جىۋارىنى سۇۋماق

hamurlanmak سۇۋالماق (خېمىر ياكى لاي بىلەن)؛ لاي بىلەن ئېتىلمەك، توسۇلماق

hamurlaşmak خېمىر شەكلىگە كەلمەك، لاي شەكلىگە كەلمەك

hamursu چالا پىشقان، خام پىشقان

hamursuz پېتىر نان، تولۇق ئېچىتىلمىيلا يېپىلغان نان

hamurumsu چالا پىشقان، خام پىشقان

hamut بوۋىنتۇرۇق، خامۇت (ھارۋىغا قاتنىدىغان ئاتلارنىڭ بوۋىنىغا سالىدىغان)؛

han خان، پادىشاھ، خاقان، قاغان

han دەك، ئۆتەك، مېھمانخانا؛ خىزمەت بىناسى، ئىشخانا بىناسى

hanay بىنا، زال؛ قورۇ، ھويلا

hancı دەك خوجايىنى، ئۆتەك خوجايىنى، مېھمانخانا خوجايىنى

hancılık دەك خوجايىنى، ئۆتەك خوجايىنى، مېھمانخانا خوجايىنىلىق سالاھىيىتى، دەڭچىلىك، ئۆتەڭچىلىك، مېھمانخانا كەسپى

hançer خەنجەر؛ سۆيگەن يارىنىڭ قاش ۋە كىرىكى

hançerlemek خەنجەر تىنماق، خەنجەر بىلەن يارىلاندىرماق ياكى ئۆلتۈرمەك

hançerlenmek خەنجەر بېمەك، خەنجەر بىلەن يارىلانماق ياكى ئۆلتۈرۈلمەك

handan خەندان، خۇشال-خۇرام، شاد-خۇرام

handavallı ئەخمەق، نادان، ساراڭ؛ پەمىز، كالۋا

hande كۈلكە، خۇشاللىق

handikap توسالغۇلۇق چېپىشىش؛ توسالغۇلۇق ئات چاپتۇ-رۇش مۇسابىقىسى؛ توسالغۇ، كاشىلا، پۈتلىكاشاڭ

handiyse دەرھال، چاپسان، ھامان، ھازىرلا، تېزلا

hane خانە، ئۆي، بۆلۈم، ئىمارەت؛ ئۆز ئۆيىدىكى كىشىلەر، ئائىلە ئەزالىرى؛ ئايرىم بوشلۇق؛ خانە (ماتېماتېكا)؛ ئاۋاز كونۇپكىلىرى، مۇزىكىلىق ئاۋاز، مۇزىكا تاۋۇشلىرى

hanedan خانىدان، سۇلالە؛ ئېسىلزادە، ئاقسۆڭەكلەر؛ مېھمان-ندوست

hanedanlık ئاقسۆڭەكلىك، ئېسىلزادىلىك؛ خانىدانلىق، سۇلالە، پادىشاھلىق؛ مېھماندوستلۇق

Hanefi ھەنەفىي، ھەنەفىيە سۈننىي مەزھىپىگە تەۋە تۆت تارماق مەزھىپىنىڭ بىرى ئەبۇھەنفە نۇممان ئاساس سالغان ئۇنىڭدىن كېيىن ھەنەفىيە مەزھىپىنىڭ قانۇنلىرى ئەبۇيۇسۇف

ياقۇپ (795-يىلى ۋاپات بولغان)، مۇھەممەد شايىانى (804-يىلى ۋاپات بولغان)، قۇدۇرىي (1036-يىلى ۋاپات بولغان) ۋە باشقىلار تەرىپىدىن تۈزۈلگەن، ئىراقتا مەيدانغا كېلىپ، ئىسلام تارقالغان بارلىق مەملىكەتلەردە كېڭەيگەن بورھاندىن مەزغىننىڭ «ھىدايە» توپلىمى بۇ مەزھىپىنىڭ ئاساسىي شەرىئەت قوللانمىسى سۈپىتىدە تونۇلغان. ھەنەفىيە قانۇنى نىسبەتەن يۇمشاق ۋە قولايلىقراق بولغانلىقى، خەلقنىڭ يەرلىك ئەنئەنىلىرىنى ئېتىبارغا ئالغانلىقى سەۋەبلىك كەڭ تارقالغان سۈننىي مەزھىپىگە مەنسۇپ بولغان، مۇسۇلمانلارنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىدىن كۆپرەكى بۇ مەزھىپكە كىرىدۇ. ئۇ بىر قانچە ئەرب ۋە ئافرىقا دۆلەتلىرىدە، تۈركىيە، ھىندىستان، پاكىستان، بېنگال، ئافغانىستان ۋە جۇڭگو مۇسۇلمانلىرى ئارىسىدا تارقالغان ئۇلاردا ھەنەفىيە مەزھىپىنىڭ قانۇنلىرى ھازىرمۇ ئۆز تەسىرىنى ساقلاپ قالغان

Hanefilik ھەنەفىيە سۈننىي مەزھىپىگە تەۋە تۆت تارماق مەزھىپىنىڭ بىرى ئەبۇھەنفە نۇممان ئاساس سالغان ئۇنىڭدىن كېيىن ھەنەفىيە مەزھىپىنىڭ قانۇنلىرى ئەبۇيۇسۇف ياقۇپ (795-يىلى ۋاپات بولغان)، مۇھەممەد شايىانى (804-يىلى ۋاپات بولغان)، قۇدۇرىي (1036-يىلى ۋاپات بولغان) ۋە باشقىلار تەرىپىدىن تۈزۈلگەن، ئىراقتا مەيدانغا كېلىپ، ئىسلام تارقالغان بارلىق مەملىكەتلەردە كېڭەيگەن بورھاندىن مەزغىننىڭ «ھىدايە» توپلىمى بۇ مەزھىپىنىڭ ئاساسىي شەرىئەت قوللانمىسى سۈپىتىدە تونۇلغان. ھەنەفىيە قانۇنى نىسبەتەن يۇمشاق ۋە قولايلىقراق بولغانلىقى، خەلقنىڭ يەرلىك ئەنئەنىلىرىنى ئېتىبارغا ئالغانلىقى سەۋەبلىك كەڭ تارقالغان سۈننىي مەزھىپىگە مەنسۇپ بولغان مۇسۇلمانلارنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىدىن كۆپرەكى بۇ مەزھىپكە كىرىدۇ ئۇ بىر قانچە ئەرب ۋە ئافرىقا دۆلەتلىرىدە، تۈركىيە، ھىندىستان، پاكىستان، بېنگال، ئافغانىستان ۋە جۇڭگو مۇسۇلمانلىرى ئارىسىدا تارقالغان ئۇلاردا ھەنەفىيە مەزھىپىنىڭ قانۇنلىرى ھازىرمۇ ئۆز تەسىرىنى ساقلاپ قالغان

hanek گەپ، گەپ قىلىش

haneli كورپۇس بىناسى بار بولغان؛ جان (نوپۇس) بار بولغان؛ ئايرىم بوشلۇقى بار بولغان؛ خانىلىق (ماتېماتېكا)؛

hanelik كورپۇس بىناسى بار بولغان؛ جان (نوپۇس) بار بولغان؛ ئايرىم بوشلۇقى بار بولغان؛ خانىلىق (ماتېماتېكا)؛

hanende ناخشىچى، غەزەلخان

hanendelik ناخشىچىلىق، غەزەلخانلىق

hangar ئايروپىلان ئامبىرى، ماشىنا ئىسكىلاتى، ئامبار

hangi قايسى

hangisi قايسىسى، قايسى بىرى

hanım خانىم؛ ئايالى، خوتۇن؛ قىز، خانىم (قىز-ئاياللارنىڭ)

ئىسىمنىڭ كەينىگە ئۆلىنىپ كېلىپ ھۆرمەتلەش مەنىسىنى بىلدۈرىدۇ؛ ئايال خوجايىن	hap	غوپ (باللار تاماق يۇتقاندا چىقىدىغان ئاۋاز)؛
قەينىئانا	hapaz	يېمەكلىك، تاماق، غىزا
خانقىز	hapçı	ئەيپۈنكەش، ئەيپۈنچى، ئەيپۈن چەككۈچى
خانىم ئەپەندى، خانىم (بىرەر قىز بالا)	hapır hapır, hapır hupur	شاپىر-شۈپۈر قىلىپ، شالاپ-شۈلۈپ قىلىپ
ياكى بىرەرسىنىڭ ئايالىنى ئىززەت-ئىكرام بىلەن چاقىرغاندا ئىشلىتىلىدۇ)؛	hapis	تۇتۇپ تۇرۇش، تۇتۇۋېلىش؛ تۈرمە، ھەيسە، قاماق، سولاق؛ جىنايەتچى؛ بىكاردىن بىكار ساقلاش، قۇرۇق ساقلاش؛ بىر خىل ئويۇن؛ سولاپ قويۇلغان، تۇتۇپ تۇرۇلغان، پېچەتلەنگەن تۈرمە، قاماق، سولاق، ھەپسە
خانىم ئەپەندىلىك، خانىملىق سالا-ھىيىتى، خانىملىق سالاپىتى، قىزلىق سالاپىتى (بىرەر قىز بالا ياكى بىرەرسىنىڭ ئايالىنى ئىززەت-ئىكرام بىلەن چاقىرغاندا ئىشلىتىلىدۇ)؛	hapishane	تۈرمە، تاشلىنىش، قامىلىش؛ تۈرمىگە سولانغان ۋاقىت، تۈرمىدە ياتقان مەزگىل
كاككۈگۈلى	hapishaneci	ئۇزۇن مەزگىل سولاققا ياتقان كىشى، ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى تۈرمىدە يېتىۋاتقان ئادەم
لونتىسپرا ئائىلىسى، ئۇچقات ئائىلىسى	hapislik	تۈرمىگە تاشلىنىش، قامىلىش؛ تۈرمىگە سولانغان ۋاقىت، تۈرمىدە ياتقان مەزگىل
بىر خىل پېچىنە، تاتلىق-تۈرۈم	haploloji	قايتىلانغان بوغۇملارنىڭ چۈشۈپ قېلىشى
خانىملىق سالاھىيىتى، خانىملىق سالاپىتى، قىزلىق سالاپىتى	hapsedilmek	تۇتۇپ تۇرۇلماق، سولانماق، قولغا ئېلىنماق، تۈرمىگە تاشلانماق
ئىنچىكە ئۇزۇن پېچىنە	hapsetmek	تۇتۇپ تۇرماق، سولماق، قامماق، تۈرمىگە سولماق، ساقلاتماق، ساقلاپ قالماق، داۋاملاشتۇرماق
قەيەردە، قانداق ئىش؛ ئېسىڭدە بارمۇ، ئەسلىيەلمەسەن؛ دېگەنلىرىڭنى ئەسلىيەلمەسەن؛ ئەگەر شۇنداق بولدىغان بولسا، ئەڭ ئاز دېگەندىمۇ، ھېچ بولمىغاندا، ئەڭ ياخشى ئەھۋالدا، ئەڭ يامان ئەھۋالدا؛ راستىنى ئېيتقاندا، ئۇنىڭ ئۈستىگە، شۇنداق تۇرۇقلۇق، يەنە كېلىپ، بۇ ھالدا	hapsettirmek	قولغا ئالدۇرماق، سولاتقۇزماق، تۈرمىگە كىرگۈزمەك، ساقلاشقۇزماق، داۋاملاشتۇرغۇزماق
سېررانۇس بېلىقى	hapşırık	چۈشكۈرۈك
ئۇزۇندىن بېرى، خېلى ۋاقىتتىن بېرى، ئۇزۇن زامان	hapşırıklı	قايتا-قايتا چۈشكۈرگەن
سېررانۇس بېلىقى ئائىلىسى	hapşırmaq	چۈشكۈرمەك
جىنسىي مۇناسىۋەت، جۈپلىشىش، چېتىشىش	hapşirtmak	چۈشكۈرتمەك
خانلىق ئورنى، خانلىق تەختى؛ خانلىق تۈزۈمىدىكى دۆلەت	hapşu	خەپشۈ، چۈشكۈرگەندە چىققان ئاۋاز
خانوي (ۋېيتنام)؛	haptetmek	ئاغزىنى تۇۋاقلىماق؛ گەپ قىلىشنى توسماق، زۇۋانىنى ئەتكۈزمەك
بوم، يوغان، قاتتىق، قويۇق، قېنىق، ئېغىر، كېلەڭسىز، ئەپسىز	har	بەتخەجلىك قىلماق، بۇزۇپ چاچماق، خالىغانچە ئىسراپ قىلماق، ھەددىدىن ئارتۇق ئوچۇق قوللۇق قىلماق
كالۋالاشماق، گالۋالاشماق، پالاكەتلەشمەك	har	ھاياجانلانغان، ئاچچىقلانغان، ئالدىراڭغۇ، قىزىققان
قوپاللىق، تومپايلىق، كېلەڭسىزلىك، ئەپسىزلىك، كالۋاللىق، گالۋاللىق، پالاكەتلىك	har	تىكەن؛ رەزىل، قەبىھ، ئەخلاقسىز، پەس، نومۇسسىز، شەر-مەندە، ئوغرى مۇشۇكتەك، ھىيلىگەر، قۇۋ، قەدىر-قىممىتى يوق، يېنىغا يولىغىلى بولمايدىغان، ئىشەنگىلى بولمايدىغان
ئەخمەق، نادان، ساراڭ؛ پەمسىز، كالۋا	hara	نەسىللىك ئات فېرمىسى
كەندىر، نەشە	hara	بۇلۇتسىمان نۇسخا؛ دولقۇن ئىزى، دولقۇنسىمان، دولقۇن پۈرمە
يۇقىرى ئاۋازدا، بوم ئاۋازدا	harabat	خاراپە؛ مەيخانە
ئۆي-ئوچاق، مال-مۈلۈك؛ بالا-چاقا	harabati	كىيىملىرى جۇل-جۇل بولغان؛ يىرتىق-ياماق كىيىم كىيگەن؛ ھاراق كۆتىرەلمەيدىغان، ھاراقكەش
دورا، كاپسۇل؛ ئەيپۈن	harabatilik	كىيىملىرى جۇل-جۇل؛ يىرتىق-ياماق كىيىم

harabe	جۇل-جۇل كىيىم، ياماق كىيىم	haraşo	قوي يۇڭىدىن توقۇلغان توقۇلما؛ روس ئايال
harabelik	يادىكارلىق؛ خارابە؛ ئىز	haraza	تاكاللىشىش، گەپ تەگىشىش، چاڭگاللىشىش؛ ئا-
haraç	خارا بىلىق		چىچىقلىنىش، غەزەپلىنىش
haraççı	باچ، سېلىق، زورلۇق بىلەن ئېلىنىدىغان سېلىق؛ ئوسمانلى دەۋرىدە يەر ئىگىلىرىدىن ياكى غەيرىي مۇسۇلمانلاردىن ئېلىنىدىغان باچ؛ تەھدىت سېلىش ئالدىدىن ئامانلىقنى ساقلاش ھەققى؛ ئەرزان سېتىش، كىمئارتۇق قىلىپ سېتىش	harbe	قىسقا نەيزە؛ سۈمبە (توپ ۋە مىلتىقلارنىڭ سىتئولىنى تازىلايدىغان)؛
haraçlı	باچ ئالغۇچى، سېلىق يىغقۇچى، ئالۋان-ياساق ھەققىنى يىغقۇچى	harbi	سۈمبە (توپ ۋە مىلتىقلارنىڭ سىتئولىنى تازىلايدىغان)؛ ئاق كۆڭۈل، سەمىمىي، ئوچۇق
harakiri	قورسقىنى يېرىپ ئۆلۈۋېلىش	harbi	ھەربىي؛ دۈشمەنلىشىۋاتقان دۆلەت، دۈشمەن دۆلەت؛ ئوسمانلى دەۋرىدىكى سودىگەر چەتئەللىكلەر
haram	ھارام، دىندا چەكلەنگەن؛ مەنئىي قىلىنغان نەرسە چەكلەنگەن نەرسە	harbilik	ئاق كۆڭۈللۈك، سەمىمىيلىك؛ توپ ۋە مىلتىقلارنىڭ سىتئولىنى تازىلايدىغان سۈمبە قويۇلىدىغان يېرى
harami	ئوغرى، بۇلاڭچى، قاراقچى	harbiye	ھەربىي ۋەزىپە؛ يۇقىرى دەرىجىلىك ھەربىي مەكتەپ
haramilik	ئوغرىلىق، بۇلاڭچىلىق، قاراقچىلىق	harbiyeli	ھەربىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى
haramsız	چەكلەنمىگەن، ھەقلىق، قانۇنلۇق، دىندا چەكلەنمىگەن، يوللۇق	harcama	خەجلەش، راسخوت، چىقىم؛ شەرمەندىچىلىك؛ ئۆلتۈرۈش، نابۇت قىلىش
haramzade	قانۇنسىز تۇغۇلغان بالا، ھارامدىن بولغان بالا؛ ھارام بايلىققا ئىگە بولغۇچى، ھارام مال-دۇنياغا ئېرىشكۈچى	harcamak	خەجلەش، چىقىم قىلماق؛ شەرمەندە بولماق، ئابرويىنى يوقاتماق؛ ئۆلتۈرمەك، نابۇت قىلماق
haranı	داش قازان	harcانmak	خەجلەنمەك، چىقىم قىلىنماق؛ شەرمەندە قىلىنماق، ئابرويى يوقىتىلماق؛ ئۆلتۈرۈلمەك، نابۇت قىلىنماق
harap	ۋەيران بولغان، خاراب بولغان؛ قاتتىق چارچاپ ھالدىن كەتكەن؛ ئېچىنىشلىق، پاجىئەلىك، قايغۇلۇق	harcayış	خەجلەش، راسخوت، چىقىم؛ شەرمەندىچىلىك؛ ئۆلتۈرۈش، نابۇت قىلىش
haraphane	كونا ئۆي، تاشلىۋېتىلگەن ئۆي	harcıalem	ئاددىي، ئاممىباب، ھەممە قوبۇل قىلغان؛ ھەممە ئىشلىتىدىغان؛ ھەممە قوللىنىدىغان؛ بىر تۇتاش ئىشلىتىلىدىغان، ئورتاق قوللىنىلىدىغان، كەڭ تارقالغان؛ كەڭ يېيىلغان؛ ئومۇملاشقان
haraplaşmak	خارا بولماق، قاتتىق چارچاپ ھالدىن كەتمەك، ئاجىزلاشماق، زەئىپلەشمەك؛ غەرق مەست بولماق، قاتتىق مەست بولماق؛ مەست بولۇپ يىقىلىپ قالماق	harcırah	يول ھەققى، يول خىراجىتى
haraplık	ۋەيران بولماق، خاراب بولماق، ئەبجىقى چىقماق، تىتما-كاناڭ بولۇپ كەتمەك؛ ئاجىزلىشىش، خارابىلىشىش، خارابىلىق؛ زەئىپلىك؛ غەرق مەست بولۇش، قاتتىق مەست بولۇش	harç	خىراجەت، چىقىم؛ باج، باجغا تۆلەنگەن پۇل؛ قابىلىيەت، ئىقتىدار
harar	قوي يۇڭىدىن ياسالغان قاپ	harç	سېمونت لاي؛ ھاك لاي؛ تەم تەگىشىگۈچلەرنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى؛ كىيىم-كېچەكنىڭ زىننەت بۇيۇملىرى؛ بىرىكمە تۇپراق
Harare	خارا رې (يەر نامى)؛	harçlı	باچ تۆلەپ بولغان، كېرەكلىك پۇلنى تۆلەپ بولغان
hararet	ھارارەت، ئىسسىقلىق؛ قىزىتما؛ ئۇسساش، چاڭقاش؛ قىزغىنلىق، غەيرەت، شىجائەت	harçlı	سېمونت لاي ئىشلىتىلگەن؛ سېمونت لاي بىلەن سۇ-ۋالغان؛ زىننەت بۇيۇمى سەپلەنگەن (كىيىم)؛
hararetlendirmek	تېمپىراتۇرىسى ئۆرلەتمەك، ئىسسىنماق؛ قىزغىنلاشتۇرماق، روھلاندىرماق، جانلاندىرماق	harçlık	پارچە-پۇرات پۇل
hararetlenmek	ئىسسىنماق، تېمپىراتۇرىسى يۇقىرىلانماق، ھارارەتلەنمەك، روھلانماق، جانلانماق	harçsız	ھەق ئالمايدىغان، ھەقسىز
hararetli	ئىسسىق، قىزىق، تېمپىراتۇرىسى يۇقىرى، روھلۇق، جانلىق	harçsız	سېمونت لاي ئىشلىتىلمىگەن، سېمونت لايىسىز، سېمونتتا سۇۋالمىغان
		hardal	قىچا تالقىنى
		hardaliye	قىچا تالقىنى قوشۇپ ئىشلەنگەن ئۇزۇم شەربىتى

ئىچكىلىكى

harfiyen تولىقى بىلەن، كەم-كۈتسىز، سېپى ئۆزىدىن، ئۆز ئەينى بويىچە، شۇ پېتىچە؛ سۆزمۇ-سۆز، جۈملە-جۈملە

har güre ۋاڭ-چۈڭ قىلىپ، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلىپ، شۇقۇن-سۈرەن چىقىرىپ؛ ۋاڭ-چۈڭ، ۋاراڭ-چۇرۇڭ، شۇقۇن-سۈرەن

har har شىلدېر-شىلدېر

harharyas راست لەھەڭ

har hür قالايمىغان، تالاش-تارتىشى تۈگىمىگەن

harılanmak ھۆركىرمەك، ھاۋشىماق، شۇقۇن كۆتۈرمەك، نەرە تارتماق

harıldamak شار-شۇر قىلىپ ئاۋاز چىقارماق، شار-شۇر قىلماق

harıl harıl توختىماي، ئۈزلۈكسىز، پۈتۈن كۈچى بىلەن؛ پاراس-پۇرۇس قىلىپ

harılıti شار-شۇر قىلغان ئاۋاز، پاراس-پۇرۇس قىلغان ئاۋاز، قاراس-قۇرۇس قىلغان ئاۋاز

harım مېۋە ۋە كۆكتات بىر يەردە بولغان باغ؛ ئېتىز ياكى باغ ئەتراپىغا قويۇلغان چىت

harım بىر نەرسىدىن خۇپىلىنىپ ماڭمىغان، ئۈرۈكۈگەن، چۆ-چۈگەن؛ جاھىل، كاج؛ گېلىغا ئامراق، ئاچكۆز

haricen سىرتتىن، سىرتىدىن، تېشىدىن

harici سىرتنىڭ، تېشىنىڭ، سىرتتىن كەلگەن؛ چەتئەلنىڭ، دىپلوماتىك؛ ئوقۇغىلى ماڭغان، ئوقۇشقا ماڭغان

hariciye تاشقى ئىشلار، دىپلوماتىيە؛ تاشقى بۆلۈم

hariciyeci دىپلوماتىيە ئەمەلدارى، دىپلومات؛ تاشقى بۆلۈم دوختۇرى

hariciyecilik دىپلوماتىك؛ تاشقى بۆلۈمنىڭ دوختۇرلۇق سالاھىيىتى

hariç سىرت، تاش، سىرتقى قىسىم؛ چەتئەل، باشقا دۆلەت؛ مەيداننىڭ سىرتىغا چۈشكەن توپ (ۋالبول)؛ دىن باشقا، دىن سىرت، ئۆز ئىچىگە ئالمىغان

harika ئاجايىپ، قالتىس، مۇكەممەل؛ مۆجىزە، قالتىس نە-تىجە، ئاجايىپ ۋەقەلەر، چۈشەنگىلى بولمايدىغان ئىشلار، چۈشەندۈرگىلى بولمايدىغان ئىشلار

harikulade تەڭداشسىز، ئالدىنقى قاتاردىكى، بىردىنبىر؛ يارايدۇ، قالتىس، بەك ياخشى بولدى

harikzede ئوت ئاپىتىگە يولۇققان، ئوت ئاپىتىنىڭ زەر-بىسىگە ئۇچرىغان

harım سىرتتىن كەلگەنلەرنىڭ كىرىشى چەكلەنگەن يەر

harir يىپەك

haris ئاچكۆز، توپماس، تەمەخور

hardallı قىچا تالقىنى قوشۇلغان، قىچا تالقىنىدىن ياسالغان

hardalsız قىچا تالقىنى قوشۇلمىغان، قىچا تالقىنى ئىشلىتىلمىگەن

hare بۇلۇتسىمان نۇسخا، دولقۇن، دولقۇنسىمان، دولقۇنسىمان پۈرمە؛ پۈرمىلىك يىپەك، دولقۇنسىمان شايى؛ قانداق مەرمەر تاش، چوڭ مەرمەر تاش

harekat ھەرىكەت؛ ھەرىپى يۈرۈش، جەڭ

hareket ھەرىكەت، يۆتكىلىش، تەۋرىنىش؛ ھەرىپى يۈرۈش، جەڭ؛ تەنھەرىكەت، تەنھەرىپى پائالىيىتى؛ سىياسىي، ئىجتىمائىي ياكى مەنىۋىي پائالىيەت؛ يۈرۈش-تۇرۇش، سۆز-ھەرىكەت، پوزىتسىيە؛ يولغا چىقىش، باشلاش، ھەرىكەتكە كېلىش؛ يەر تەۋرەش؛ يۈرۈش، ئىجرا قىلىش؛ ھاياتىي كۈچ، قىزىقىش؛ (مۇزىكا) چاس، تېزلىك

hareketlendirmek ھەرىكەتلەندۈرمەك، قىلدۇرماق، جان-نلاندۇرماق، روھلاندۇرماق

hareketlenmek ھەرىكەتلەنمەك، قىلىشقا باشلىماق، جان-نلانماق، روھلاندۇرماق

hareketli ھەرىكەتچان، يۆتكىلىشچان؛ كەپسىز، شوخ، مىد-براڭخۇ، مىت-مىت، بىر ئورۇندا جىم ئولتۇرالمىدىغان

hareketlilik ھەرىكەتچانلىق، يۆتكىلىشچانلىق، ئاكتىپلىق، پائالىيەتچانلىق، شوخلۇق، تېتىكىلىك، جانلىقلىق

hareketsiz ھەرىكەتسىز، توختاپ قالغان، جىمجىت، مۇقىم، ئۆزگەرمەس

hareketsizlik ھەرىكەتسىزلىك، جانسىزلىق، جىمجىتلىق، تۇرغۇنلۇق

hareki ھەرىكەتچان، يۆتكىلىشچان

harenlemek پۈرمىلەنمەك، دولقۇنلانماق

hareli دولقۇنسىمان، پۈرمىلەنگەن

harem ھەرەم، ئارقا ئوردا؛ ئايال ئائىلە تەۋەلىرى، ئايال تۇغقانلار، كېنىزەك؛ ئايال، خوتۇن

harem ağası ھەرەم بېگى، ئاغۋات، ھەرەمئاغىسى

haremci ئاياللارنىڭ ئۆيىگە قايتىش يولىدا جامائەتنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈشنى راۋا كۆرمىگۈچى

haremlik ھەرەم، ئارقا ئوردا؛ خوتۇنلۇق سالاھىيىتى، رەپىقلىق سالاھىيىتى

Harezmi yolu ھېسابلاش ئۇسۇلى، قائىدىلەر سىستېمىسى

harf ھەرپ؛ ئېلىپبە؛ ئالفاۋىت

harfendaz بوھتانچى، بوھتان چاپلىغۇچى

harfendazlık بوھتانچىلىق، بوھتان چاپلاش

harita	خەرىتە	hartama	ئۆگزە تاختىسى
haritacı	خەرىتىچى (خەرىتە ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى)؛	hartuç	ئوقدان، پاترون قۇتىسى
haritacılık	خەرىتىچىلىك، خەرىتە سىزغۇچىلىق ياكى سېتىش كەسپى، خەرىتە سىزىش ئۇسۇلى	Hartum	خارتۇم (سۇدان)؛
hark	ئېرىق، ئۆستەڭ	has	خاس، ئۆزگىچە، ئالاھىدە؛ ساپ، پاك، تازا، پاكىزە؛ ئەلا، مۇكەممەل ۋە تولۇق؛ قۇسۇرسىز؛ ئىللەتسىز، كامالەتكە يەتكەن (ئادەم)؛ ياللانما، ياللىنىپ ئىشلەيدىغان، قولچوماق، پادىشاھقا خاس، پادىشاھ شەخسەن ئۆزى پايدىلىنىدىغان
harlak	شىرىلداپ ئېقىۋاتقان سۇ	hasa	ئاق سۇرۇپ (بىر خىل رەخت)؛
harlamak	ئۇلغايماق، ۋازىلدىماق (ئوت)؛ دەر-غەزەپ بو- لىماق؛ چىچاڭشىپ كەتمەك؛ قاتتىق چېچىلماق، ھۆركىرمەك	hasanpaşalı	ئىناق ئەمەس، كېلىشەلمەيدىغان، ئەپ ئۆتمە- يىدىغان، چىقىشالمايدىغان، پىيىزى گىچ-گىچ، زىددىيەت تېرىيدىغان
harlatmak	ئۇلغايتماق (ئوتنى)؛ غەزەپلەندۈرمەك؛ چېچا- گۈشتىماق؛ ھۆركىرمەك	hasar	زىيان، زەرەر، يارىلىنىش
harlı	لاۋۇلداپ كۆيگەن، گۈرۈلدەپ كۆيگەن	hasarlı	زىيان تارتقان، يارىلانغان، بۇزۇلغان
harman	خامان، دان ئايرىش، خامان تېپىش؛ خامان پەسلى؛ خامانلىق، بۇغداي توپلىنىدىغان يەر، دېنى ئايرىلىش ئالدىدا تۇرغان بۇغدايلار؛ ئارىلاشما؛ كۆمۈر پارچىلاش مەيدانىدا ئېشىپ قالغان كۆمۈر پارچىلىرى	hasat	ئورما، يىغىم (پىشقان زىرائەتلەرنى)؛ ئورما پەسلى، ھوسۇل يىغىش پەسلى؛ يىغىۋېلىنغان زىرائەتلەر، ھوسۇل
harman	زەھەر چېكىش سەۋەبىدىن تۇتۇلۇپ كەتكەن، خىرەلەشكەن	hasatçı	ئورما ئورغۇچى، ھوسۇل يىغقۇچى
harmancı	دان ئايرىغۇچى، خامان ئالغۇچى	hasbelkader	مەقسەتسىز؛ ئويلىماي؛ غەرەزسىز
harmançılık	دان ئايرىغۇچىلىق، دان ئايرىش كەسپى، خامان ئېلىش كەسپى	hasbetenillah	ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن، شەخسىيەتسىز
harmandalı	ئەگە دېڭىز بويىدا ياشىغۇچى تۈركلەرنىڭ مىللىي ئۇسۇلى	hasbıhal	پاراڭلىشىش، سۆھبەتلىشىش، مۇڭدېشىش، سۆ- ھبەت
harmani(ye)	ئۇزۇن يانتو مۇرە	hasbi	خالىس، ئىختىيارىي، مېھنەتسىز؛ سەۋەبسىز، يوق يەردىن
harmanlamak	ئارىلاشتۇرماق، قوچۇماق؛ چەمبەر شەكلىگە كەلتۈرمەك، يۇمىلاق شەكىلدە يۈگمەك؛ رەت-تەرتىپكە تۈر- غۇزماق، رەتلىمەك (كىتاب تۈزگەندە)؛	hasbilik	پىدائىيلىق، خالىس ۋەزىپە
harmanlanmak	ئارىلاشتۇرۇلماق، قوچۇلماق؛ ئاي قوتىنى ياكى ئاي گەردىشى شەكىللەنمەك	hasebiyle	مەلۇم سەۋەبتىن، مەلۇم ئىش تۈپەيلى، مەلۇم ئىش مۇناسىۋىتى بىلەن؛ چۈنكى؛ تۈپەيلى؛ بولغانلىقتىن؛ بولغاچقا؛ نەتىجىدە؛ شۇ سەۋەبتىن؛ نىڭغا قارىغاندا
harmoni	گارىمونىيە	haseki	ئوسمانلى دەۋرىدە ئۇزۇن ۋاقىت بىر ۋەزىپىنى ئۆ- تىگۈچى؛ قوراللىق مۇھاپىزەتچى؛ ئوسمانلى دەۋرىدە ئوردىدا شاھزادىنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشكەن كېنىزەك
harmonyum	ئورگان، فىسگارمون	haseki küpesi	قارا قوغۇر ئۇرۇقدىشى
harnup	كاروب ياغىچى	hasenat	خەيرلىك ئىش، ساخاۋەتلىك ئىش؛ ساۋابلىق ئىش
harp	چىلتار، ئارفا	hasep	ئارتۇقلۇق، ئارتۇقچىلىق، ئالاھىدىلىك، ئەۋزەللىك، قىممەت
harp	ئۇرۇش	haset	ھەسەتخورلۇق، ئىچى تارلىق، كۈندەشلىك
harrangürra	ۋاڭ-چۇڭ قىلىپ، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلىپ، شۇۋقۇن-سۈرەن چىقىرىپ	hasetçi	ھەسەتخور، ئىچى تار، كۈندەشچى
harrup	كاروب ياغىچى	hasetlenmek	ھەسەت قىلماق، ئىچى تارلىق قىلماق، كۈ- نەشلىك قىلماق
hars	تېرىش، تېرىقچىلىق، يەر تېرىش، دېھقانچىلىق	hasetli	ھەسەتخور، ئىچى تار، كۈندەشچى، ھەسەت قىلىد- ىغان، ئىچى تارلىق قىلىدىغان
hart	غىچىر-غىچىر (تاماق يېگەندە چىقىدىغان ئاۋاز)؛		
hartadak, hartadan, harttadak	يوغان-يوغان چىشلەپ، چوڭ-چوڭ قاساپ		

hasetlik	ھەسەتخورلۇق، ئىچى تارلىق، كۈندەشلىك	ئايرىلىپ قېلىش، ئايرىلىپ تۇرۇش
hasıl	تېرىلغۇ، ئىككىن، زىرائەت؛ ھوسۇل؛ بۈك قوناقلق	ئاتماق، بېغىشلىماق
hasıl	يۈز بەرگەن، مەيدانغا كەلگەن	خۇسۇسىيەت، ئۆزگىچىلىك، ئالاھىدىلىك؛ مەخسۇس
hasıla	ئۇتۇق، نەتىجە، مۇۋەپپەقىيەت، ھاسىلات	ئىشلىتىش، خاس ئىشلىتىش، شەخسەن ئىشلىتىش
hasılat	مەھسۇلات، مال، بۇيۇم، نەتىجە؛ پايدا، كىرىم	تۇيغۇن، سەگەك، سەزگۈر
hasılatlı	نەتىجىلىك، ئۇتۇقلۇق، مۇۋەپپەقىيەتلىك	سەگەكلىك، سەزگۈرلۈك، تۇيغۇنلۇق؛ ئېھتىيا
hasılı	ئومۇمەن قىلىپ ئېيتقاندا، گەپنىڭ قىسقىسى، قىسقىچە	تېجىلىق، پەخەس بولۇش، ئاۋايلاش
hasılanmak	ئۆسمەك، ئۆسۈپ يېتىلمەك، ئۆسۈپ چوڭ بولماق (زىرائەت)؛ چوڭ بولماق، ئۆسمەك (بالىلارنىڭ)؛	سەگەكلىك، سەزگۈرلۈك، تۇيغۇنلۇق؛ ئېھتىيا
hasım	دۈشمەن؛ قارشى تەرەپ، رىقابەتچى، رەقب	تېجىلىق، پەخەس بولۇش، ئاۋايلاش
hasımlık	رەقبىلىك، دۈشمەنلىك، ئۆچمەنلىك؛ قارشىلىق، قارشىلىق كۆرسىتىش	خۇسۇسەن، بولۇپمۇ، تېخىمۇ، ئۇنىڭدىن باشقا
hasır	بورا، توقۇلما بۇيۇم؛ توقۇلغان، ئۆرۈلگەن، توقۇپ ياسالغان	ئاق سۇرۇپ
hasırcı	بورىچى، بورىكەش، بورا توقۇغۇچى؛ ئوغرى	كېسەل، ئاغرىق، خەستە؛ چاتىقى بار؛ نېرۋىسى بۇزۇلغان؛
hasırcılık	بورىكەشلىك، بورا توقۇش ياكى سېتىش	نامرات، كەمبەغەل؛ روھسىز؛ كەيپىسىز؛ مەيۈس؛ خامۇش
hasırlamak	بورا سالماق، بورا يايماق	ھالىدىن خەۋەر ئالغۇچىلار، پەرۋىش قىلغۇچى،
hasırlanmak	بورا يېپىلماق، بورا سېلىنماق	كېسەل كۈتكۈچى
hasırlı	بورا سېلىنغان، بورا يېپىلغان؛ تېۋىلغا چۈشكەن ياكى سالغان سېۋەتكە قاچىلانغان كۆپ، خۇمرا	پەرۋىش قىلغۇچىلىق كەسپى، پەرۋ- شىچىلىك، كېسەل كۈتكۈچىلىك
hasır otu	پىلىكئوت؛ چىمئوت	دوختۇرخانا
hasır otugiller	پىلىكئوت ئائىلىسى؛ چىمئوت ئائىلىسى	دوختۇرخانىغا ئاپىرىش كېرەك بولغان
hasis	پىخسىق، بېخىل، خەسس؛ مەنسىز، رەزىل، يىر- گىنچلىك، ئىپلاس	كېسەل قىلماق، ئاغرىتىپ قويماق
hasislik	پىخسىقلىق، بېخىللىق، خەسسلىك؛ مەنسىزلىك، رەزىللىك، ئىپلاسلىق	كېسەل بولۇش
hasiyet	ئالاھىدىلىك، خاسلىق؛ پايدا، مەنپەئەت، ئەھمىيەت، ئىشلىتىلىش ئورنى	كېسەل بولۇش
hasiyetli	پايدىلىق، مەنپەئەتلىك، ئەھمىيەتلىك، سالامە- ئىككە پايدىسى بار	ئاغرىپ قالماق، كېسەل بولماق، يۇقۇملانماق؛ ئەيىبلىك بولماق، نۇقسانلىق بولماق
haslet	خىسلەت، خۇي-مىجەز، تەبىئەت، گۈزەل ئەخلاق، ئالاھىدىلىك	كېسەل، كېسەل بولۇش، ئاغرىق؛ كېسەللىك ئاپىتى ۋە ھاشارات زىيىنى، كېسەللىك ۋە ھاشارات ئاپىتى؛ ئىللەت، بىر ئىشقا قاتتىق بېرىلىپ كېتىش
haspa	شەيتان قىز، قىزچاق (قىزلارنى چاقچاق قىلىپ چا- قىرغاندا دەيدىغان سۆز)؛	بەدىنى ئاجىز ۋە كۆپ كېسەل بولىدىغان، كېسەلچان
hasret	ھەسرەت، ئازاپ، ئەسلەش، سېغىنىش، كۈتۈش، ياد ئېتىش	دوختۇرخانا؛ پۇتبول مەيدانى
hasretli	ھەسرەتلىك، سېغىنغان، ئەسلىگەن، كۈتكەن، ياد ئەتكەن	دوختۇرخانىغا ئاپىرىش كېرەك بولغان
hasretlik	ياخشى كۆرگەن ئەدەم ۋە نەرسىدىن ئايرىلىش،	كېسەل بولمىغان، كېسەلسىز، ئاغرىپ قالمىغان
		ھەسەتخور، ئىچى تار، كۈندەشلىك قىلىدىغان، قىز- غانچۇق
		توقۇم؛ ئېگەر توقۇمى
		ياق، ئۇنداق ئەمەس، مۇمكىن ئەمەس
		ھاشارات، قۇرت-قوڭغۇز؛ پەسكەش ئادەم، تاشلا- ندۇق، ئەسكى-تۈسكى، كېرەكتىن چىققان نەرسە، كارغا يار- ماس (ئادەم)؛
		شوخ، كەپسىز؛ تەتۈر، ئۆز بېشىمچى، بەگباش؛ بوي

- توپلىنىشى
ھىندىستان كەندىرىدىن ياسالغان زەھەرلىك چېكى - **haşış**
مىلىك؛ چۈچۈكبۇيا، قارا بۇيا
تولدۇرىدىغان نەرسە، تولدۇرۇش؛ قۇرۇق گەپ، ئىغۋا، **haşiv**
ئاقماس گەپ، كېرەكسىز گەپ
ئىزاھ، ئەسكەرتىش، ئىزاھات
قاينىتىپ پىشۇرۇلغان ياكى سۇدا پىشۇرۇلغان **haşlama**
(تاماقلار)؛
قاينىماق، سۇدا قاينىتىپ پىشۇرماق، سۇدا **haşlamak**
پىشماق؛ ئىسسىماق، ئىسسىتىپ پىشۇرماق، قىزىتماق، قىزىتىپ
پىشۇرماق؛ قاقلاپ پىشۇرماق؛ ئاپتاپتا كۆيۈپ بۇزۇلماق، ئوتتا
كۆيۈپ يارىلانماق؛ مۇزلاپ قالماق (ئۆسۈملۈكلەرنىڭ)؛
چىقىۋالماق (ھاشاراتلارنىڭ)؛ ئەيىبلەمەك، تەنبەھ بەرمەك؛
كايىماق، سۆكمەك
ئىنقىزورىيە قۇرتى
haşlamlılar
قاينىتىلماق، سۇدا پىشۇرۇلماق؛ ئىسسىتىلماق، **haşlanmak**
قىزىتىلماق؛ قاقلاپ پىشۇرۇلماق؛ ئوتتا كۆيۈپ يارىلانماق؛
مۇزلاپ قالماق (ئۆسۈملۈكلەرنىڭ)؛ چىقىۋالماق (ھاشاراتلارنىڭ)؛
ئەيىبلەنمەك، تەنبەھلەنمەك، سۆكلەمەك
قاينىتماق، سۇدا پىشۇرماق؛ ئىسسىتىماق، **haşlatmak**
قىزىتماق، قىزىتىپ پىشۇرماق؛ قاقلىتىپ پىشۇرماق؛ مۇزلاتماق
(ئۆسۈملۈكلەرنىڭ)، چاققۇزماق (ھاشاراتلارنى)؛ سۆكتۈرمەك،
ئەيىبلەتمەك، تەنبەھلەتمەك
ئۇلۇغۇزار، كۆركەملىك، ھەيۋەت، ئۇلۇغۋارلىق، ھەشە - **haşmet**
مەت، سەلتەنەت، تەنتەنە
ئۇلۇغۇزار، كۆركەم، ھەيۋەتلىك، ئۇلۇغۋارلىق، ھەشە - **haşmetli**
مەتلىك، سەلتەنەتلىك، تەنتەنەلىك
قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ، كېرەكسىز گەپ، ئاقماس **haşviyat**
گەپ
قورقۇش، ۋەھىمە، تەشۋىشلىنىش، ئەندىشە، ھودۇ - **haşyet**
قۇش، تەمتىرەش
يول، سىزىقچە؛ خۇشخەت، ھۆسنخەت، خەتتاتلىق **hat**
ئۇسلۇبى؛ (قاتناش) يول، لىنىيە، تور؛ سم، كابىل (ئېلىكتر،
تېلېفون قاتارلىقلارنىڭ)؛ چېگرا سىزىقى، چېگرا، چەك؛ قىر،
گىرۋەك، يۈز شەكلى (يۈز قىسمى)؛ فىگۇرا؛ تۇرق، قامەت؛
بەدەن، بوي؛ خات (ئوسمانلى دەۋرىدىكى ئۇزۇنلۇق بىرلىكى،
تەخمىنەن 5 مىللىمېتىرغا توغرا كېلىدۇ)؛
خاتا، خاتالىق، سەۋەنلىك، كەتكۈزۈپ قويغان يەر **hata**
خاتالىق ئۆتكۈزگەن، خاتاسى بار، سەۋەنلىك ئۆتكۈز - **hatalı**
گەن، كەتكۈزۈپ قويغان
خاتاسىز، خاتالىقسىز، سەۋەنلىكسىز **hatasız**
- بەرمەيدىغان، ياۋا، ۋەھشىي (ھايۋانلار)؛
شوخراق، كەپسىزلىك؛ بىر ئاز ئۆز بېشىمچى، **haşarıca**
بەگباشراق؛ بوي بەرمەيدىغان، شاش، ياۋا، ۋەھشىي (ھايۋانلار)؛
شوخلۇق بىلەن، كەپسىزلىك بىلەن؛ ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن،
بەگباشلىق بىلەن
شوخلاشماق، كەپسىزلىك شەك؛ ئۆز بېشىمچى - **haşarılaşmak**
لاشماق، بەگباش بولماق؛ (ھايۋانلار) ياۋايىلاشماق، شاشلاشماق
شوخلۇق، كەپسىزلىك؛ ئۆز بېشىمچىلىق، بە - **haşarılık**
گېباشلىق؛ (ھايۋانلار) بوي بەرمەسلىك، شاشلىق، ياۋايىلىق،
باشقۇرۇش تەس بولۇش
بەك كونىراپ كەتكەن، كونا، ۋەيران بولغان، خاراب **haşat**
بولغان؛ ھالدىن كەتكەن، چارچاپ كەتكەن، ماغدۇرىدىن كە -
تكەن، ھېرىپ كەتكەن
گۈل چېڭى خالتىسى؛ زەكەر بېشى؛ سۇ ئاستى خادا **haşefe**
تېشى، خادا تاش
ھاشارات، قۇرت - قوڭغۇز **haşere**
ئەيىۋىنگۈل، كۆكنار، خەشخاش **haşhaş**
كۆكنار ئۇرۇقى يېغى **haşhaş yağı**
توقۇمچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان بىر خىل مىخ **haşıl**
پات بەرمەك، پات بېرىپ سىلغايتماق (كىيىم) - **haşıllamak**
كېچەكلەرنى)؛
يېنىلى بىلەن بىللە قوللىنىلىپ ئۇ يېنىلنىڭ **haşım haşım**
«**haşlamak**» مەنىسىنى كۈچەيتىپ بېرىدۇ
شار - شۇر قىلغان ئاۋازنى چىقارماق، شار - **haşırdamak**
شۇر قىلماق، غىچىر - غىچىر قىلماق، غىچىرلىماق، چارسىلدىماق،
غاراسلىماق
شار - شۇر قىلىپ، شىلدىر - شىلدىر قىلىپ، **haşır haşır**
غىچىر - غىچىر قىلىپ
گۈمبۈر - گۈمبۈر قىلىپ، گۈلدۈر - گۈلدۈر **haşır huşur**
قىلىپ، گۈر - گۈر قىلىپ
گۈمبۈر - گۈمبۈر قىلغان ئاۋاز، گۈلدۈر - گۈلدۈر قىلغان **haşırıtı**
ئاۋاز، گۈر - گۈر قىلغان ئاۋاز
گۈمبۈر - گۈمبۈر قىلغان، گۈلدۈر - گۈلدۈر قىلغان، **haşırıtılı**
گۈر - گۈر قىلغان
قاتتىق، يىرىك، قوپال، ئەدەبسىز، قىلىقسىز، مەجەزى **haşın**
ئوسال
قوپاللاشماق، ئوساللاشماق، ئەدەبسىزلىك شەك، **haşınleşmek**
قىلىقسىزلاشماق
يىرىكلىك، قوپاللىق، ئەدەبسىزلىك، قىلىقسىزلىق **haşınlik**
يېغىلىش، توپلىنىش، بىر يەرگە كېلىش؛ قىيامەت **haşır**
كۈنى بارلىق كىشىلەرنىڭ تەكرار تىرىلدۈرۈلۈپ مەھشەرگاھتا

Hatay	ھاتاي (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛	hattatlik	خۇشخەت، ھۆسنخەت، خەتتاتلىق
hatıl	تامنىڭ مۇستەھكەم بولۇشى ئۈچۈن تامنىڭ ئارىسىغا قويۇلغان ياغاچ	hattihareket	يېتەكچى پرىنسىپ، يول، لىنىيە، پوزىتسىيە، مەيدان
hatıllamak	تامنىڭ ئارىسىغا ياغاچ قويۇپ تامنى مۇستەھكەملىمەك	hatun	خوتۇن، ئايال؛ رەپىقە، خانىم؛ پادىشاھنىڭ كىچىك خوتۇنى، توقال خانىش
hatir	ئەسلىمە، خاتىرە؛ ھېسسىيات، كەيپىيات؛ ھۆرمەت، ئېھتىرام، سالام، قەدىرلەش، ئەتىۋارلاش؛ ئەھۋال، ھالەت، شەخسىي تۇيغۇ	hav	تېۋىت، پەي، مامۇق، موي، تۈك، يۇڭ، تېۋىتلىق
hatıra	ئەسلىمە، خاتىرە، ئەسكە ئېلىش؛ يادىكار، يادىكارلىق، خاتىرە بۇيۇم؛ ئەسلىش خاتىرىسى	hava	ھاۋا، ئاتموسفېرا؛ ئاسمان، كۆك؛ ھاۋا رايى؛ ھاۋا كىلىماتى، ئىقلىم؛ ھاۋا قاتنىشى، ئاۋىئاتسىيە؛ سەلكن شامال؛ مەيىن شامال؛ كەيپىيات؛ قىزىقىش، تىلەك، ئىستەك، ئارزۇ، ئوي، مەيىل، خاھىش، ئۈمىد؛ كېرەكسىزلىك، پايدىسىزلىق، پايدىسىز ئىش
hatıralık	يادىكار، يادىكارلىق، خاتىرە بۇيۇم	hava	مۇزىكا، رېتىم، تاكىت، دەۋر، مىلودىيە، ئاھاڭ، مۇقام، تون
hatırat	ئەسلىمە، خاتىرە، ئەسكە ئېلىش؛ ئەسلىش خاتىرىسى	hava alanı	ئايرودروم، ئايرىپورت
hatır hatır	غۇچۇر-غۇچۇر قىلىپ، غىچىر-غىچىر قىلىپ	hava bilgisi	مېتېئورولوگىيە، ھاۋا رايى ئىلمى
hatırlama	ئەسلىش، ئېسىگە ئېلىش، ئەسلىمە، خاتىرە، خاتىرىلەش، بىلىش	havacı	ئايرىپىلان گۇرۇپپىسىدىكى خادىملار، ھاۋا ئارمىيە جەڭچىسى
hatırlamak	ئەسلىمەك، ئېسىگە ئالماق، خاتىرىلەمەك، بىلمەك	havacılık	ئۇچقۇچىلىق، ئۇچۇش تېخنىكىسى؛ ئاۋىئاتسىيە-شۇناسلىق، ئاۋىئاتسىيە ئىلمى
hatırlanmak	ئەسكە ئېلىنماق، ئەسلىنمەك، خاتىرىلەنمەك، بىلىنمەك	havacıva	ئالكانا ئۆسۈملۈكى؛ مۇھىم بولمىغان، تېتىقسىز، قىممەتسىز، ھېچنېمىگە ئەرزىمەس؛ كىچىككەنە، تىلغا ئېلىش-قىمۇ ئەرزىمەيدىغان
hatırlatmak	ئەسكە سالماق، ئېسىگە سالماق، خاتىرىسىگە سالماق، ئەسلىتمەك، خاتىرىلەتمەك، بىلدۈرمەك	havadan	ئايرىپىلانغا ئولتۇرۇپ، ئايرىپىلان بىلەن؛ ھېچنېمە قىلماستىنلا ئېرىشكەن، بىكارغا كەلگەن؛ بىكاردىن بىكار، قۇرۇق، بوش، كېرەكسىز، لازىمسىز
hatırlı	ھۆرمەتلەشكە ئەرزىيدىغان، ھۆرمەتلىك، قەدىرلىك، تەسىر كۈچكە ئىگە، يۈز-ئابىرۇيۇق	havadar	ھاۋا ئۆتكۈزۈشچان، ھاۋا ئۆتكۈزىدىغان
hatırsız	ھۆرمەتلەشكە ئەرزىمەيدىغان، قەدىرسىز، مۇھىم بولمىغان، يۈز-ئابىرويسىز	hava değişimi	ھاۋا ئۆزگىرىشى، مۇھىت ئالماشتۇرۇش، باشقا يەرگە بېرىپ داۋالاش، ياقا يۇرتتا تەربىيەلىنىش
hatırşinas	ئەدەبلىك، ئەخلاىق، قائىدە-يوسۇنلۇق، سىيا-يە، سىلىق؛ نازاكتەلىك، ئەدەبلىك	havadis	خەۋەر، ھادىسىلەر، غەلىتە خەۋەر، غەلىتە گەپ؛ ئاجايىپ ھېكايە، ئاجايىپ چۆچەك
hatif	سۆزى بار ئۆزى يوق، غايىبانە	hava garı	ئايرودروم، ئايرىپورت
hatim	ئاخىرلىشىش، تۈگەش، تاماملىنىش؛ ئاخىرلاشتۇرۇش سۆزى، تاماملاش سۆزى، خاتىمە	hava gazı	غاز، كۆمۈر گازى؛ قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ
hatime	ئاخىرلاشتۇرۇش، ئاياغ، ئاخىرى، ئاقىۋەت، يېشىم، يەكۈن؛ خاتىمە، ئاخىرلاشتۇرۇش سۆزى، تاماملاش سۆزى	havai	ھاۋادىكى، ئاسماندىكى، ھاۋادا يۈز بەرگەن، ئاسماندا يۈز بەرگەن، ئاتموسفېرالىق؛ كۆك رەڭلىك، ھاۋا رەڭلىك؛ ئۆتۈپ كەتكەن شالاق؛ ئۆز بېشىمچى، ئۆز بىلگىنىنى قىلىدىغان، بويىنى قاتتىق
hatip	خاتىپ (جامە، مەسچىتلەردە نۇتۇق سۆزلىگۈچى)؛ مۇنازىرىشۇناس؛ سۆزمەن، ناتىق	havailik	يېنىكلىك، شاللاقلىق، تەنتەكلىك
hatiplik	خاتىپلىق؛ ناتىقلىق، سۆزمەنلىك	havai mavi	ھاۋا رەڭ؛ ئوچۇق كۆك؛ سۇس كۆك؛ كۆكۈچ يېشىل
hatmetmek	تولۇق ئوقۇپ چىقماق، تولۇق يادلاپ چىقماق (قۇرئان كەرىمنى)؛ ئاخىرلاشتۇرماق، تاماملىماق، تۈگەتمەك	havaiyat	ئۇششاق-چۈششەك ئىش، پارچە-پۇرات ئىش، قۇ-رۇق گەپ، بىكار گەپ
hatmi	دورلىق لەيلىگۈل، سۇدا ئۆسدىغان پەرەڭگۈل		
hatta	ھەتتا		
hattat	خەتتات، ھۆسنخەت ئۇستىسى		

hava küre	ئاتموسفېرا قەۋىتى	havi	نى ئۆز ئىچىگە ئالغان
havalandırıcı	ھاۋا ئۆتكۈزۈش ئۈسكۈنىسى، يورتۇچكا، ھاۋا رېگۇلياتورى، ھاۋا تەڭشەشكۈچ	havlama	ھاۋىشىش، قاۋاش، ھاۋ-ھاۋ قىلىش، ھاۋ-ھاۋ
havalandırılmak	ھاۋالاندۇرۇلماق، ھاۋا ئالماشتۇرۇلماق	havlamaq	ھاۋىشىماق، قاۋىتماق، ھاۋ-ھاۋ قىلماق
havalandırmak	ھاۋالاندۇرماق، ھاۋا ئالماشتۇرماق	havlanmak	موپلىرى ئۆسمەك، تىۋىتلەنمەك
havalanmak	ھاۋالانماق، ھاۋا ئالماشتۇرماق؛ كۆتۈرۈلمەك، ئۇچماق (ئايرىپىلان)؛ يەلپۈنمەك، لەپىلدەمەك، چايقالماق؛ يېنىكلىك قىلماق، شاللاقلق قىلماق؛ چۈسلۇق قىلماق، ئىتتىكىلىك قىلماق	havlatmak	ھاۋىشىتماق، قاۋاتماق، ھاۋ-ھاۋ قىلدۇرماق
havale	تاپشۇرۇپ بېرىش، ئۆتكۈزۈپ بېرىش؛ پۇل ئەۋەتىش (بانكا ۋە پوچتا قاتارلىق ۋاسىتىلەر ئارقىلىق)؛ پېرىۋود؛ پېرىۋود چېكى؛ (بوۋاقلارنىڭ) چۆچۈش، دۆۋىلىنىش؛ قورۇق تام؛ ھويلا تېمى؛ زىيادە ئېگىزلىك، زىيادە چوڭلۇق	havlayış	ھاۋىشىش، قاۋاش، ھاۋ-ھاۋ قىلىش، ھاۋ-ھاۋ
havaleli	كېلەڭسىز، زور، ناھايىتى چوڭ، بەك ئېگىز	havlı	تىۋىتلىق، تۈكلۈك؛ لۆڭگە
havale name	پېرىۋوت چېكى	havlıcan	زەنجىۋىل
havali	ھاۋالىق، كىلىماتلىق؛ ساپ ھاۋالىق، ھاۋاسى يا-خىشى؛ يېنىك، تەنتەك، شەرەنداز؛ چۇس، ئىتتىكى، كاللىسى ئىشلىمەيدىغان	havlu	لۆڭگە
havali	ئەتراپ، تۆت ئەتراپ	havlucu	لۆڭگە ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
hava limanı	ئايرىپورت	havluculuk	لۆڭگىچىلىك، لۆڭگە ياساش ۋە سېتىش كەسپى
havan	ھاۋانچا؛ تاماكا يوپۇرمىقىنى توغرىغۇچ؛ مىنامىيوت	havluluk	لۆڭگە جازىسى، لۆڭگە ئىشكەبى؛ لۆڭگە ياسايدىغان
Havana	ھاۋانا (كۇبا)؛	havra	يەھۇدىي دىنى ئىبادەتخانىسى؛ شاۋقۇن-سۈرەنلىك يەر، ۋاراڭ-چۇرۇڭلۇق يەر
havan eli	ئوغۇر دەستىسى؛ توقماق، كالتەك	havsala	تاشلىق (قۇشنىڭ)؛ داس سۆڭىكى؛ چۈشىنىش كۈچى؛ ئاشقازان
havaölçer	گاز ئارىتمېتىرى (ئارىتمېتىر)؛	havuç	سەۋزە، زەدەك
havari	ياردەمچى؛ دىن تارقاتقۇچى؛ ئەگەشكۈچى؛ تەرەپدار، تەشەببۇس قىلغۇچى، دەۋەت قىلغۇچى	havut	تۈگىنىڭ ئېگىرى
havas	ئالاھىدىلىك، خاسلىق، ئۆزگىچىلىك؛ مەرتىۋىلىك جەمەت	havuz	كۆل، كۆلچەك، سۇ ئۇزۇش كۆلى؛ ئورا، ئورەك، ئازگال؛ ئازگال يەر، ئويمان يەر؛ دوڭ (كېمە ياسايدىغان ياكى رېمونت قىلىدىغان يەر)؛
havas	ھەۋەس، ھېسسىيات	havuz balığı	ئالتۇن بېلىق، كۆل بېلىقى
havasız	ۋاكۇملۇق، ھاۋاسىز؛ ھاۋاسى ياخشى ئەمەس؛ جەلپ قىلىش كۈچى ئاجىز، تارتىش كۈچى ئاجىز	havuzcuk	بۆرەك تورى
havasızlık	ھاۋا ياخشى بولماسلىق، ھاۋا يېتىشمەسلىك	havuzlamak	كېمىنى دوڭقا ئەكىرمەك
hava yolları	ئاۋىئاتسىيە ترانسپورتى شېركىتى	havuzlanmak	دوڭقا ئەكىرىلمەك، دوڭقا كىرگۈزۈلمەك (كېمە)؛ سۇ ئازگىلى شەكىللەنمەك
hava yolu	ھاۋا لىنىيەسى، ئۇچۇش يولى، ئاۋىئاتسىيە لىنىيىسى	havuzlu	كۆلى بار، كۆلچىكى بار
havayıç	لازمەتلىك، چوقۇم كېرەك بولىدىغان نەرسە	havuzsuz	كۆلچىكى يوق
hava yuvarı	ئاتموسفېرا قەۋىتى	Havva	ھاۋا ئانا
haver	مەشرىق، كۈن چىقىش، شەرق؛ ھەمراھ، بىللە قەست قىلغۇچى، شېرىك؛ بىر خىل تۈرك مۇقامى	havva	داغمال
havhav	ئىت (باللار تىلى)؛	havyar	ئىكرا قىيامى، بېلىق تۇخۇمى قىيامى
		havza	ۋادا، ھاۋۇز؛ كان رايونى؛ ئويمانلىق
		hay	ئوھۇي، پاه، ۋاھ، ھاي (ياخشى كۆرۈش، قورقۇش، ئاچچىقلىنىش، رازى بولۇش قاتارلىق مەنىلەرنى بىلدۈرەلەيدۇ)؛
		haya	ئەرلەرنىڭ جىنسىي ئەزاسى
		haya	ھايا، نومۇس قىلىش، ئەدەب، ھايا قىلىش، ئۆيلىش، ئىزا تارتىش، خىجالەتچىلىك، ئوڭايسىزلىق
		hayal	خىيال، ئوي، ئارزۇ، تىلەك، قۇرۇق خىيال، خام خىيال، فانتازىيە؛ شولا، تەنۇر سايە؛ سۈرەت، رەسىم، مەنزىرە؛ تېرە قور-

چاق ئويۇنى

بىكاردىن بىكار

hayalci قۇرۇق خىيالغا بېرىلگۈچى، خام خىيال قىلغۇچى، خىيالپەرەس؛ تېرە قونچاق ئويۇنى ئۇستىسى؛ خىيالىي، غايىبانە، فانتازىيەلىك

hayda ھايۋانلارنى ھەيدىگەندىكى بۇيرۇق، ئەستايغۇرۇللا؛ ئوھوي، پاھ، ۋاھ، ۋاي-ۋوي، ھەي، ھوي (ھەيران قېلىش، قورقۇش مەنىسىدە)؛

hayalcilik ئوتوپىيە

haydalamak ھەيدىمەك، مال-چارۋىلارنى ھەيدىمەك

hayalet ئەرۋاھ، خىيالىي مەنزىرە، ئىلىيۇزىيە، ساختا كۆرۈنۈش، فانتازىيە، ئىز، كۆلەڭگۈ، سايە، تەسەۋۋۇردىن ھالقىغان كۆرۈنۈش

haydamak ھەيدىمەك، مال-چارۋىلارنى ھەيدىمەك؛ قوغلىمەك، قوغلىغۇچى، قوغلىغۇچى

hayalhanە تېرە قونچاق ئويۇنى قويدىغان يەر، سەھنە؛ تەسەۋۋۇر قابىلىيىتى

haydar ئەرلەرنىڭ جىنسىي ئورگىنى

hayali ئىزاچان، نومۇسچان، ئىزا تارتقان، ئار-نومۇسلىق

haydari كىچىك جىلتىكە

hayali خىيالىي، غايىبانە، توقۇلما، ئويدۇرما، ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان؛ تېرە قونچاق ئويۇنى ئۇستىسى، تېرە قونچاق ئويۇنچى

haydi haydi ھەي، چاپسان بول؛ ماقۇل، بولىدۇ (قوشۇلۇش ياكى ئائىلاجلقنى بىلدۈرىدۇ)؛ تەخمىنەن، بەلكىم (پەرەزى بىلدۈرىدۇ)؛ ھەي (تۆۋەن كۆرۈش ياكى ئىشەنمەسلىكنى بىلدۈرىدۇ)؛ ھەي (كەچۈرۈشكەنلىكىنى، ئەپۈ قىلغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ)؛

hayalifener پروپىكسىيە ئاپپاراتى؛ جۈدەپ قۇرۇق ئۇستىخان بولۇپ قالغان ئادەم

haydin ھەي، چاپسان بول، تېز بول

hayalli خىيالپەرەس، قۇرۇق خىيال قىلىدىغان، خىيالچان

haydindi چاپسان بول، تېز بول

hayalperest خىيالىي، ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن ئەمەس، ئەمەلگە ئاشماس قۇرۇق ئوي، خىيالپەرەس، قۇرۇق خىيال قىلىدىغان، خىيالچان

haydisene چاپسان بول، تېز بول، تېز بولساڭچۇ قاراقچى، باسمىچى، باندەت، بۇلاڭچى؛ كەپسىز، چاتاقچى بالا؛ ئەدەبىسىز، قوپال، يۈرۈش-تۈرۈشى قوپال

hayasız ھاياسىز، نومۇس قىلىشنى بىلمەيدىغان، يۈزى قېلىن، داپيۇز؛ داپشاق

haydutlanmak باندەتلەرغا ئوخشاش، ۋەھشىيلەشمەك، ياۋۇزلاشماق، رەھىمسىزلەشمەك

hayasızca ھاياسىز، نومۇس قىلىشنى بىلمەيدىغان، يۈزى قېلىن، داپيۇز؛ داپشاق؛ ھاياسىزلىق بىلەن، نومۇسسىزلىق بىلەن، نومۇسسىزلاپچە

haydutluk باندەتلىق، قاراقچىلىق

hayasızlık ھاياسىزلىق، نومۇس قىلماسلىق

hayhay ماقۇل، بولىدۇ، ئەلۋەتتە، چوقۇم، مۇتلەق

hayat ھايات، جان؛ ئۆمۈر؛ تۇرمۇش، تۇرمۇش ئۇسۇلى، ياشاش ئۇسۇلى؛ تۇرمۇش، ئۆمۈر، ھاياتلىق؛ خۇشاللىق، شاد-خۇراملىق؛ تەلەپ، تەقدىر، قىسمەت؛ بىر ئۆمۈر، ئۆمۈربويى؛ تۇرمۇش خىراجىتى، تۇرمۇش چىقىمى، تۇرمۇش شارائىتى

hayhuy ھاي-ھوي قىلغان ئاۋاز، ۋاراك-چۇرۇڭ، شاۋقۇن-سۈرەنلىك مۇھىت؛ جاپاغا چۈشلۈك ئىش يوق بولۇش؛ جاپاغا لايىق نەتىجە يوق بولۇش؛ بەھۇدە جاپا

hayat يېزا ئۆيلىرىدىكى ھويلا؛ ئىچكى ھويلا؛ بالكون، پېشا-يۋان؛ كەپە، لاپاس، چەللە

hayiflanmak ئادالەتسىزلىك، داۋىلسىزلىق، يولسىزلىق؛ ئۆكۈنۈش، ئەپسۇسلىنىش؛ ئىنتايىن ئەپسۇس، ناھايىتى ئەپسۇس

hayat ağacı جانلىقلارنىڭ تەرەققىي قىلىش شەجەرىسى؛ مىللەت شەجەرىسى

hayin خائىنلىق قىلغان، سېتىۋەتكەن؛ خالىغانچە ئەسكىلىك قىلغان، يولسىز؛ يامان نىيەتلىك، زەھەرلىك؛ خائىن، ئاسىي، ۋەتەن ساتقۇچ؛ ئەبلەخ

hayati ھاياتىي، ھاياتلىقنىڭ، ھاياتقا مۇناسىۋەتلىك؛ ھايات-ماماتلىق، ئىنتايىن مۇھىم

haymlık خائىنلىق، ۋەتەن سېتىش، ئاسىيلىق قىلىش، يۈز ئۆرۈش، خالىغانچە ئەسكىلىك قىلىش

hayatiyet ھاياتىي كۈچ، ياشاش كۈچى

hayir ياخشىلىق، پايدىلىق، ياخشى نىيەت، ياخشى تەرەپ؛ ياخشى، پايدىسى بار، مەنپەئەتلىك، ئەھمىيەتلىك

haybe كېرەكسىز، ئىشقا يارىمايدىغان، بەھۇدە، بىكار، قۇرۇق

haybeci بەھۇدە ئاۋاز بولىدىغان، بىكاردىن بىكار ئىشلە-ياخشى دۇئا

haybeci بەھۇدە ئاۋاز بولىدىغان، بىكاردىن بىكار ئىشلەيدىغان، قىلىش كېرەك بولمايدىغان ئىشلارنى قىلىدىغان، ئەھمىيەتسىز ياشايدىغان؛ ئالدامچى ئادەم

hayirdua ياخشىلىق تىلگۈچى، خەيرخاھ

haybeden بەھۇدە ئاۋاز بولۇپ؛ قۇرۇق ئاۋازچىلىق؛ بەھۇدە

hayirrhah ياخشىلىق تىلگۈچى، خەيرخاھ

hayrlaşmak ئۆز-ئارا خەيرلىك تىلەش

hayırlı	ياخشىلىق تېگىدىغان، پايدىسى تېگىدىغان، ئاق يوللۇق	hayvansal	ھايۋانىي، ھايۋاندىن ئېرىشلىگەن
hayırperver	ياردەم سۆيەر، ياخشىلىق سۆيەر	haz	زوق، خۇشئود، مەمنۇنلۇق، رازىلىق
hayırsever	ياخشىلىق قىلغۇچى	haza	بۇ، شۇ، ئۇ، تەسىرسىز، قۇسۇرسىز
hayırsız	پايدىسى تەگمەيدىغان، باشقىلارغا ياخشىلىق قىلمايدىغان	hazakat	ئۈستىلىق، ئۇزلۇق، ماھىرلىق
hayırsızlık	پايدىسىز، ياخشىسىز	hazakath	ئۈستە، ماھىر، ئۆز
hayız	ھەيز، ئاي بېشى، ئادەت	hazan	كۆز، خازان ۋاقتى
haykırı	ۋارقىراش، توۋلاش	hazar	تىنچلىق؛ توك ھەرىسى
haykırış	ۋارقىرىغان ئاۋاز، ۋارقىراش، توۋلاش	hazcı	راھەتپەرەست
haykırmak	ۋارقىرىماق، توۋلىماق	hazcılık	ئېپىكۇرىزىم، راھەتپەرەسلىك
haykırtı	يۇقىرى ئاۋازدا ۋارقىراش	hazfetmek	ئۆچۈرمەك، ئېلىپ تاشلىماق، ئەمەلدىن قالدۇر-ماق
haykırtmak	ۋارقىرىتماق، توۋلاتماق	hazıf	قالدۇرماق، ئېلىپ تاشلىماق؛ سۆزنىڭ ئۇزىراپ كەتمە-سلىكى ئۈچۈن بەزى سۆزلەرنى قىسقارتماق
haylaz	ھۇرۇن، بوشاڭ، قىلىقى سەت، سەت قىلىقلىق	hazık	ئۈستە، ماھىر، ئۆز
haylazlaşmak	ھۇرۇنلاشماق، بوشاڭلاشماق	hazım	ھەزىم، قوبۇل قىلىنىش
haylazlık	ھۇرۇنلۇق بوشاڭلىق، سەت قىلىق	hâzım	سىڭدۈرگۈچى، ھەزىم قىلغۇچى؛ ئەر ئىسمى
hayli	راسا، تازا، خېلىلا، ئوبدانلا	hazımlı	قورسىقى كەڭ، كۆتۈرۈشلۈك
haymana	يايلاق، ئوتلاق	hazımsız	ھەزىم قىلالمايدىغان، يەڭگىل، سەۋرسىز
hayran	ھەيران، ھاڭ-تاڭ	hazımsızlık	سەۋىرسىزلىك، يەڭگىللىك (ئادەم)؛
hayranlık	ھەيرانلىق	hazır	ھازىر، تەييار
hayrat	ساۋابلىق ئىش، خەير-ساخاۋەت	hazırcevap	ھازىر جاۋاب، دەرھال جاۋاب بېرىدىغان
hayret	ھەيرانلىق، ھاڭ-تاڭلىق	hazırcı	تەييار كىيىم سانقۇچى
haysiyet	ئېتىبار، شەرەپ، غورۇر، قەدر-قىممەت، ئىززەت-نەپىس	hazırcılık	ھەممە نەرسىنىڭ تەييار بولۇشىغا ۋە ئۇنىڭغا ئېرىشىشكە ئامراق بولۇش
haysiyetiyle	شەرەپ بىلەن، ئىززەت بىلەن، ھۆرمەت بىلەن	hazırlamak	ھازىرلىماق، تەييارلىماق
haysiyetsiz	ئېتىبارسىز، غورۇرسىز، ئىززەتسىز	hazırlanmak	ھازىرلانماق، تەييارلانماق
haysiyetsizlik	ئېتىبارسىزلىق، غورۇرسىزلىق، ئىززەتسىزلىك	hazırlatmak	ھازىرلاتماق، تەييارلاتماق
hayta	تېجىمەل، سەرسان؛ قېيىپ كېتىپ نىشانغا تەگمىگەن ئوق	hazırlık	ھازىرلىق، تەييارلىق
haytalık	تېجىمەللىك، سەرسانلىق	hazırlıklı	ھازىرلىقى بار، تەييارلىقى بار
hayvan	ھايۋان، ئەقىلسىز ۋە قولدىن ئىش كەلمەيدىغان ھايۋانات	hazırlıksız	ھازىرلىقسىز، تەييارلىقسىز
hayvanat	ھايۋانات	hazırlop	سېرىقى قانتىق بولغۇدەك قاينىتىلغان تۇخۇم باشقىلار تەرىپىدىن تەييارلانغان، ئەمگەكسىز، جاپاسىز
hayvanca	ھايۋانلارچە، قوپال	hazın	ئېچىنىشلىق، ھەسرەتلىك، ئەھملىك، قايغۇلۇق
hayvancılık	چارۋىچىلىق	hazine	خەزىنە دۆلەت مالىيىسى، ئامبار، ساڭ
hayvanî	ھايۋانچە	haninedar	خەزىنىدار
hayvan kömürü	قان ۋە سۆڭەك قاتارلىق نەرسىلەردىن ياسالغان تېۋىپلىقتا ئىشلىتىلىدىغان كۆمۈر	haziran	ئىيۇن، ئالتىنچى ئاي
hayvanlaşmak	قوپاللاشماق، ئەخلاق-پەزىلىتىنى يوقاتماق	hazmetme	ھەزىم قىلىش، سىڭدۈرۈش، قايىل قىلىش
hayvanlık	ھايۋانلىق، قوپال ھەرىكەت	hazmetmek	ھەزىم قىلماق، سىڭدۈرمەك، قايىل بولماق چىدىماق

hazmettirmek	ھەزىم قىلدۇرماق، قايىل قىلدۇرماق	helecan	يۈرەك سېلىش
hazne	خەزىنە، مۇئامىرى، دۆلەت مالىيسى	helecanlanmak	يۈرىكى سېلىپ كەتمەك
hazret	ھەزرىت (ھۆرمەت تىلى)؛	helezon	پۈرۈلگەن، تولغانغان
hazretmek	خوشلاشماق، زوقلانماق	helezonî	تولغىنىپ بىر-بىرىگە كىرىشىپ كەتكەن
he	گېلىي	helik	شېغىل تاش
heba	بىر ئىشقا يارماستىن يوق بولۇش، قۇرۇق كېتىش	helikoit	تولغانغان ئەگرى يۈز
hebenmek	ئۆزىنى ئەقىللىق ۋە ياراملىق سانايدىغان	helikopter	تىك ئۇچار (ئايرىپىلان)؛
hece	بوغۇم (تىل)؛	helis	چۆرگىلىمەچ، چۆرگىلىمە سىزىقلار، بۇرما
haceti	بوغۇم ساناپ شېئىر يازغۇچى	helisel	ئەگرى، تولغىماچ، چۆرگىلىمەچ
hecelemek	بىر-بىر ئوقۇماق، بوغۇم بويىچە ئوقۇماق	helke	چېلەك، تۇڭ
hecelenmek	ھەجىلەپ ئوقۇماق	hellim	قىبرىستا ياسىلىدىغان بىرخىل ئاق قايماق
heceli	بوغۇملۇق	helme	پۇرچاق، گۈرۈچ، بۇغداي قاتارلىق دانلىقلار قاينىتىلغاندا
hecin	بىر لوكىلىق تۈگە	helmelenmek	كراخمالنىڭ چۆكۈشىدىن ھاسىل بولغان قوبۇق سۇ
hedef	نشان، غايە، مەقسەت، قارا (ئوقنى تەگكۈزىدىغان)؛	helmelenmek	دانلىق زىرائەتلەرنى قايناتقاندىكى سۈيى- نىڭ قوبۇقلىشىشىغا قارىتىلىدۇ
heder	ئورۇنسىز يەرگە خەجلىمەك؛ زىيان، بوشقا كەلمەك	helmintoloji	پارازىتولوگىيە
hedik	قاينىتىلغان بۇغداي، قوناق ۋە باشقا نەرسىلەر	helva	ھالۋا
hediyə	ھەدىيە، ئايال ئىسمى	helvacı	ھالۋىچى، ھالۋا ياساپ ساتقۇچى
hediyelik	ھەدىيىلىك	helvahane	ھالۋا پىشۇرىدىغان قازان
hekim	دوختۇر، تىۋىپ	helyograf	قۇياشتىن تارقالغان ئىسسىقلىق مىقدارىنى ئۆلچە- يىدىغان سايىمان قۇياش سائىتى
hekimbaş	ئوسمانلى ئىمپىراتورلۇقى دەۋرىدە سارايدا تىۋ- پىلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەن، باشقا تىۋىپلارنى باشقۇرۇش ھوقۇ- قى بولغان پادىشاھنىڭ شەخسىي دوختۇرى	helyoterapi	كۈن نۇرى بىلەن داۋالنىش
hekimlik	دوختۇرلۇق، تىۋىپلىق	helyum	گېدوكسىلامىن
hektar	گېكتار (15 موغا تەڭ)؛	hem	ھەم، ئۇيغۇرچىدىكى «-داش» قوشۇمچىسى ئورنىدا قوللىنىلىدۇ
hektogram	گېكتوگرام (يۈز گرامغا تەڭ ئېغىرلىق ئۆلچىمى)؛	hemati	قان رەڭ ماددىسى گېمىگلوبىن
hektolitre	گېكتو لېتىر (يۈز لېتىرغا تەڭ ھەجىم ئۆلچەم بىرلىكى)؛	hematit	قىزىل تۆمۈر رۇدىسى، گېماتىت
hektometre	گېكتومېتىر	hematolog	گېماتولوگ
helâ	خالا جاي، ھاجەتخانا	hematoloji	گېماتولوگىيە
helâk	ھالاک	hemayar	تەڭلىك، جۈپ
helâl	ھالال، نىكاھلىق خوتۇن	hemcins	ھەمجنىس
helâlleşmek	سودا-سېتىقتا ياكى ئايرىلىش ئالدىدا ئۆز-ئارا رازىلىق سوراشماق	hemdert	دەردداش
helâlli	نىكاھلىق جۈپتى	hemen	ھازىرلا، تېز، پەقەت، ئەمما
helâllik	نىكاھلىق جۈپتى، ھالال نەرسە	hemencecik	ھامان، دەرھال، تەخمىنەن، شۇنداق
helâlzade	نىكاھلىق ئەر-ئايالدىن تۇغۇلغان بالا توغرىلىقتىن ئايرىلمىغان ھالال سۈت ئەمگەن كىشى	hemfikir	پىكىرداش
hele	ئومۇمەن، ھېچ بولمىغاندا، زادى، پەقەت دېگەن مەنىدە قوللىنىلىدۇ	hemhâl	ھالداش، ئەھۋالى ئوخشاش بولغان
		hemhudut	چېگرىداش، قوشنا تام
		hemodiyaliz	قاننى دىئالىزلاش
		hemofili	قاناشقا مايىللىق كېسىلى

hemoglobin	گېمىگلوبىن	hertz	گېرتس
hemşerilik	يۇرتداشلىق	herze	قۇرۇق گەپ، تېتىقسىز گەپ
hemşire	ھەمشىرە، ئاچا ياكى سىڭىل؛ كېسەل باققۇچى ئايال	herzevekil	ئۆزىگە مۇناسىۋەتسىز ئىشلارغا ئارىلىشىدىغان كىشى قالايمىقان، ئورۇنسىز پاراڭ قىلىدىغان كىشى
hemsirelik	ھەمشىرىلىك، ئاچا ياكى سىڭىللىق، سېستىرالىق	hesabına	تەرىپىدىن، ئۈچۈن نامغا پايدىسىغا
hemşirezade	ئاچا ياكى سىڭىلنىڭ بالىلىرى	hesabî	ھېسابىنى ياخشى بىلىدىغان، قولى چىڭ ھېسابلىق
hemze	ھەمزە	hesap	ھېساب
hemzemin	ئوخشاش سەۋىيەدە بولغان	hesapça	ھېسابچە
hendek	خەندەك، چوڭقۇرلۇق	hesapçı	ھېسابچى، بوغالتىر
hendese	گېئومېتىرىيە، ھەندەسە	hesapçılık	ھېسابچىلىق
hendesî	گېئومېتىرىك	hesaplamak	ھېسابلىماق
hengâme	زامان، ۋاقىت، مەۋسۇم	hesaplanmak	ھېسابلانماق
hentbol	قول توپى	heseplaşmak	ھېسابلاشماق
henüz	ھازىرلا، ئەمدىلا، تېخىچە، تېخى	hesaplı	ھېسابلىق، تۈجۈپىلىك
hep	ھەممە، پۈتۈنلەي، ھەمىشە، دائىما، كۆپىنچە	hesapsız	ھېسابسىز، پىلانسىز، مەقسەتسىز
hepatit	سېرىقلىق	hesapsızlık	ھېسابسىزلىق، پىلانسىزلىق
hepatoloji	جىگەر كېسەللىكى ئىلمى	heterogen	ئاللوپلازما ئوخشاش جىنىستىن
hepçil	ھەم ھايۋان ھەم ئۆسۈملۈك بىلەن بېقىلغان	heterotrof	چەتتىن ئوزۇقلىنىدىغان گېتېروتروپىك
hepsi	ھەممىسى	hevenk	ئىستەك، ھەۋەس، ئارزۇ؛ تاماشا، ئويۇن-كۈلكە
hepten	تامامەن، پۈتۈنلەي	heves	ھەۋەس، ئىشتىياق، ئىستەك، زوق، تاماشا
hepyek	شىشغال ئويۇنىدا ئۇرۇقنىڭ ئاق ھالەتتە چۈشۈشى	heveskâr	ھەۋەسكار
her	ھەر، ھەربىر	heveslenmek	ھەۋەسلەنمەك قىزىقماق
hercaî	تۇراقسىز، بىقارار، ئابدال، تېجىمەل	hevesli	ھەۋەسلىك، ھەۋەسكار
hercaîce	يەڭگىلەرەك، تۇراقسىزراق	hevessiz	ھەۋەسسىز، قىزىقمايدىغان
hercaîlik	تۇراقسىزلىق بىقارارلىق، ئابداللىق، تېجىمەللىك	hevessizlik	ھەۋەسسىزلىك
hercümerç	قالايمىقان، رەتسىز، بىسەرەمجان	hey	ھەي
herək	يان تىرەك	heyamola	ئىشچىلارنىڭ ياكى كېمىچىلەرنىڭ بىر نەرسىنى تارتقاندا «قېنى تارت، غەيرەت قىلايلى» دەپ ھەممىسىنىڭ بىر ئېغىزدىن توۋلىشى
herəklemek	يان تىرەككە باغلاپ قويماق	heybe	خۇرجۇن، بوغجا، پوپكا
hergele	ئاساۋ ئات، قېچىر، ئېشەك؛ تەربىيىسىز، ئەدەبىسىز، ئەخلاقسىز	heybet	ھەيۋەت
hergeleci	ياۋا ئات باققۇچى، ئات باقار	heybetli	ھەيۋەتلىك
hergelelik	ئات باقارلىق	heyecan	ھاياجان
her hâlde	ھەر ھالدا	heyecanlandırmak	ھاياجانلاندۇرماق
herhangi	ھەرقانداق	heyecanlanmak	ھاياجانلانماق
herif	شۈبھىلىك، گۇمانلىق ئادەم	heyecanlı	ھاياجانلىق
herifçiöğlü	ياقتۇرۇلمىغان ۋە كۈتۈلمىگەن بىر ئىشنى قىلىدىغان ئادەم	heyecansız	ھاياجانسىز، ھاياجانلانمايدىغان
herk	ھەيدەلگەندىن كېيىن بىر يىل ئاق تاشلىۋېتىلگەن ئېتىز	heyelân	تۇپراقنىڭ كۆچۈشى
herkes	ھەركىم، ھەممە ئادەم	heyet	شەكىل، كۆرۈنۈش، ئۆمەك، ئاسترونومىيە؛ ۋەزىيەت
herkesçe	ھەممەيلەنچە، كۆپچىلىكچە		

heyhat	ئەھۋال	hırçmılık	تەرسالىق
heyhey	ئىستى، ئەپسۇس	hırdavat	مېتال بۇيۇملار؛ كېرەكسىز ئۇششاق-چۈششەك نەرسە-كېرەك
heykel	خۇشال-خۇرام، ئۈيۈن-تاماشا؛ نېرۋا بۇزۇقلۇقى	hırdavatçı	ئۇششاق-چۈششەك مال ساتقۇچى چەرچى مال ساتىدىغان
heykelci	ھەيكەلتراش، ھەيكەلچى	hırdavatçılık	چەرچى مالچىلىق
heykelcilik	ھەيكەلتراشلىق، ھەيكەلچىلىك	hırgür	جەڭگى جېدەل، غوۋغا
heykeltiras	ھەيكەلتراش	hırıldamak	خىرىلدىماق
heyula	ھاياتلىقنىڭ ئەسلى ماددىسى، خىيالىي كۆرۈنۈش، قورقۇنچلۇق خىيال؛ پۈتۈن ھاياتلىق پۈتۈن تەبىئەت	hırılı	خىرقىرىغان ئاۋاز شاۋقۇندا چىققان ئاۋاز
hezarān	بۇلبۇللار، مىڭلارچە	hırılıcı	غەۋغا چىقارغۇچى
hezel	ھەزىل، چاخچاق، غەزەل	hırılılı	غەلۋە-غوۋغالىق
hezeliyat	غەزەلىيەت	hırızma	شاش ھايۋانلارنىڭ كالىپۇك ياكى بۇرۇنغا ئۆتكۈزۈپ قۇيۇلىدىغان تۆمۈر ھالقا؛ بۇرۇن ھالقىسى (زىننەت ئۈچۈن)؛
hezeyan	ھەزىل، چاخچاق، جۆيلۈش	hırka	قېلىن چاپان، جەندە (قۇراق چاپان)؛
hezimet	مەغلۇبىيەت	hırlamak	خىرىلدىماق (ئىت) خورەك تارتماق
hıçkırık	كېكىرىك، ئۆكسۈك	hırılanmak	ئىچ-ئىچىدىن قايغۇرۇش، ھەسرەتلىنىش
hıçkırmak	ھېق تۇتماق، ئىچ-ئىچىدىن يىغلىماق، كېكىرەك مەك	hırlaşmak	ئاغزاكى جېدەللىشىش تىللىشىش
hıdrellez	خىزىر ۋە ئىلياس پەيغەمبەرلەرنىڭ ھەر يىلى ئۇچرىشىدىغانلىقىغا ئىشىنىلىدىغان 6-ماي كۈنى	hırılı	ئىشىغا كۆڭۈل بۆلىدىغان، ياۋاش، ياخشى، ئەركە، ئە-سكى، شوخ
hıfız	ساقلاش، يادلاش، ئەستە تۇتۇش	hırpalamak	بۇزىۋەتمەك، كونىرتىۋەتمەك، زىدە قىلىۋەتمەك؛ ئۇرماق، رەنجىتمەك، كۆڭلىنى ئاغرىتماق
hıfz etmek	ساقلىماق، ئەستە تۇتماق	hırpalanmak	بۇزۇلماق، كونىرماق، زىدە بۇلۇپ كەتمەك، زەئىپلەشمەك
hıfzıssıhha	ساغلاملىق بىلىملىرى	hırpalatmak	بۇزدۇرماق، كونىرتىۋەتمەك
hık	ھېق بولغاندا چىققان ئاۋاز ھېق	hırpanî	پەرىشان ھال
hıltar	قوي، كالىلارنىڭ بويۇنتۇرۇقى	hırpanîlik	ھالى خاراپ، پەرىشان
hımbıl	ئەخمەق، دۆت، ھورۇن	hırs	ھېرىس، ئاچكۆزلۈك، تويماسلىق، تەمە
hımbılık	دۆتلۈك، ھورۇنلۇق	hırsız	ئوغرى
hımhım	خىڭ-خىڭ، دىماغدا سۆزلەيدىغان كىشى	hırsızlama	ئوغرىلىماق
hımhımlık	خىڭ-خىڭلىق	hırsızlık	ئوغرىلىق
hıncahınc	لىقمۇلىق	hırslandırmak	ئاچچىقلاندۇرماق، تەمەيىنى ئاشۇرماق
hınc	ئۆچ، ئىنتىقام	hırslanmak	ئاچچىقلانماق، تەمە قىلماق
hınc	سۇنۇق	hırslı	جىلىخور، خاپىلىق؛ ئاچكۆز، تەمەگەر
hıncır	توڭگۇز، چوشقا (ئىل ئورنىدا قوللىنىلىدۇ)؛	hırt	كالۋا، ئەخمەق، دۆت، ھاڭۋاقتى
hıncırılık	توڭگۇز، چوشقا	hırtapoz	ئازغۇن، دەلتە، مۇڭ
hır	غوۋغا، تالاش-تارتىش، جېدەل-ماجرا	hırtapozluk	ئازغۇنلۇق، دەلتىلىك، مۇڭلۇك
hıra	ئاجىز، زەئىپ، جىۋەك	hırtı pırtı	ئەسكى-تۈسكى نەرسىلەر، ھىرتى-پىرتى
hırbo	ئەخمەق	hırtlamba	دېۋانلەردەك كىيىنىۋالغان، ھالى خاراپ، داۋا-مىلىق يۆتىلىدىغان
hırboluk	ئەخمەقلىق		
hırçın	تەرسا		
hırçınlaşmak	تەرسالاشماق		

hırtlık	ئازغۇنلۇق، دەلتىلىك، مۆڭلۈك	hicran	ھىجران، بىر يەردىن ياكى بىرىدىن ئايرىلىش
Hırvat	كرودىيە خەلقىدىن بولغان كىشى	hicranlı	جۇدالىق، ھىجرانلىق
hırvatça	كرودىيە تىلى	hicret	ھىجرەت (ئىككىنچى بىر يۇرتقا كېتىش)؛ كۆچۈش
hısım	ئۇرۇق-تۇغقان، ئەقراپا	hicrî	ھىجرى، ھىجرىيە
hısımlık	ئۇرۇق-تۇغقانلىق، ئەقراپالىق	hicvetmek	ھەجۋى قىلماق، كىكىتمەك
hışıldamak	ئاچچىقلىماق	hicviye	ھەجۋى سۆز، ساتىرىك سۆز، كىكىتمە سۆز
hışılta	قاتتىق ۋە ئىزچىل چىققان ئاۋاز	hiç	ھېچ، ياق، زادى، پەقەت
hışım	ئاچچىق، غەزەپ	hiçbir	ھېچبىر
hışır	قوغۇن-ئاۋۇزلارنىڭ پوستى، شاپىقى؛ خەمەك؛ قوپال ۋە سەت	hiçbiri	ھېچبىرى
hışırdamak	شاراقشماق، شىلدىرلىماق	hiçlik	ھېچلىك، يوقلۇق
hışırdatmak	شالدىراتماق	hiçten	قەدىرسىز، ئەھمىيەتسىز، لازىمسىز؛ بىكاردىن-بىكار، بەھۋە
hışırlık	خاملىق مۆڭلۈك شوخلۇق	hidatit	قاپلىق قۇرت
hışırtı	شىلدىرلىغان ئاۋاز	hidayet	توغرا يول، توغرا يولغا كىرمەك، توغرا يولنى تاپماق، توغرا يول كۆرسەتمەك؛ ئەر ئىسمى
hıyaban	ئىككى تەرىپى دەرەخلىك يول، كوچا	hiddet	غەزەپ، كەسكىنلىك، جىدىي، فاتتىقلىق
hıyanet	خىيانەت، ۋاپاسىزلىق، ئالدامچىلىق، ۋاپاسىز	hiddetlendirilmek	غەزەپلەندۈرۈلۈش
hıyanetlik	خىيانەتلىك، ۋاپاسىزلىق، ئالدامچىلىق، ھىيلىگە-رىلىك	hiddetlendirmek	غەزەپلەندۈرۈلمەك
hıyar	تەرخەمەك قوپال، كۆرۈمسىز، ھاماقەت	hiddetlenmek	غەزەپلەنمەك
hıyarcık	يىرىق بەز ياللۇغى	hiddetli	غەزەپلىك، ئەسەبىي
hıyarlaşmak	قوپال، ئەخمىقانە مۇئامىلە قىلىشنى باشلىماق	hidrasit	ھىدروكېسلاتا
hıyarlık	قوپال، ئەخمىقانە مۇئامىلە قىلىش	hidrat	گىدراپاتلار
hıyarşembe	ھىندىستان تەرخەمىكى	hidratlı	گىدراپاتلىق
hız	تېزلىك، سۈرئەت	hidrodinamik	ئاقار جىسىملار دىنامىكىسى
hızar	سۇ كۈچى بىلەن ئىشلىتىلىدىغان ھەرە	hidroelektrik	گىدرو ئېلىكتر، سۇ كۈچى بىلەن توك چىقىرىش
hızarcı	ھەرپچى	hidrofil	گىدروپوزىتتۇ، سۇپەرەست
hızarcılık	ھەرپچىلىك	hidrofobi	سۇدىن قورقۇش
hızır	خىزىر	hidrograf	گىدرولوگ
hızlandırılmak	تېزلىتىلمەك، سۈرئىتى ئاشۇرۇلماق	hidrografi	گىدرولوگىيە (سۇ ئىلمى)؛
hızlandırmak	تېزلىتىمەك، ئىتتىكلەتمەك، ئىلداملىق	hidrojen	ھىدروگېن
hızlanmak	تېزلىشىمەك، ئىلداملىشىماق	hidrojeoloji	ھىدرولوگىيە
hızlı	تېز، ئىلدام، ئىتتىك؛ شىددەتلىك، قاتتىق، كۈچلۈك	hidrokarbon	ھىدروكاربون
hızlılık	تېزلىك، چاپسانلىق، ئىتتىكلىك	hidroklorik	تۇز، ئاشتۇزى
hibe	خەير-ئېھسان، ئەپۈ	hidroksil	گىدروكسى ئاتسېتوفېنون
hiberit	تەجرىبە، تالانت	hidroksit	گىدروكسىدلار
hicap	ئىزا، ھايا	hidrolik	سۇبۇقلۇق
hicaz	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىسىدا بىر مۇقام ۋە بىر پەردە	hidroliz	گىدرولىز
hicazkâr	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىسىدا بىر پەردە	hidroloji	گىدرولوگىيە، سۇ رايى
hiciv	ھەجۋى، ساتىرا		

hidrometre	سۇ ئۆلچىگۈچ	himmet	ھىممەت
hidroskopi	يەر ئاستى سۈيىنى ئىزدەپ تېپىش	hin	ۋاقىت، زامان، چاغ ھىيلىگەر، قۇۋ
hidroterapi	سۇ بىلەن داۋالاش	hindi	كۈركە توخۇ، كۈركە
hidrozol	گېدروسول، سۇدا ئېرىيدىغان يىلىم	hindiba	جۇھارگۈل
hidrür	گىدرىدلار	hindistan cevizi	پالما
hiffet	يېنىكلىك، چاققانلىق، چەيدەسلىك؛ ھوزۇرلۇق، تەبە	Hindu	ھىندىستاننىڭ رەسمىي تىلى، ھىندىستاننىڭ مەجۇسى خەلقى
higrofil	نەمرەك	hinleşmek	ھىيلىگەرلەشمەك، قۇۋلاشماق
higrometre	گېدرومېتىر ھاۋانىڭ نەملىك دەرىجىسىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب	hinlik	قۇۋلۇق، ھىيلىگەرلىك
higroskop	بىر خىل نەملىك ئۆلچىگۈچ	hinoğlu	ھىيلىگەر
higroskopik	نەملىكنى تارتقۇچى	hinoğluhin	بەك ھىيلىگەر، ھەرقانداق دەۋرگە ماسلىشا-لايدىغان
hijyen	ساغلاملىق بىلىملىرى	Hint bademi	كاكاۋۇ
hijyenik	ساغلاملىقنى قوغداش ھەققىدە، سالامەتلىككە پايدىلىق	Hintli	ھىندىستان خەلقىدىن بولغان كىشى
hikâye	ھېكايە، چۆچەك	Hint pirinci	ھىندىستان گۈرۈچى
hikâyeci	ھېكايە يازغۇچى، ھېكايىچى، ھېكايە سۆزلىگۈچى	hiper	ئىنتايىن، ناھايىتى دېگەن مەنىدە قوللىنىلىدىغان سۆز
hikâyecilik	ھېكايىچىلىك	hipertansiyon	يۇقىرى قان بېسىم
hikâyeleme	چۈشەندۈرۈش، ھېكايە قىلىش	hipnoz	گىپنوز
hikâyənüvis	ھېكايە ۋە رومان يازغۇچى	hipodrom	ئات بەيگىسى مەيدانى
hikmet	ھېكمەت، سىر، مۆجىزە، دانىشمەن، دانا، بىلىم	hipoglisemi	قان قەنتىنىڭ تۆۋەنلەپ كېتىش كېسىلى
hilâf	خىلاپ، يالغان	hipopotam	بېگېموت
hilâfet	خەلىپىلىك	hipotansiyon	تۆۋەن قان بېسىم
hilâfsız	خەلىپىسىز	hipotenüs	يانتۇ تەرەپ
hilâl	يېرىم ئاي، يېڭى چىققان ئاي، ھىلال ئاي	hipotetik	مۆلچەر، قىياس، خىيالەن
hilaî	يېرىم ئاي شەكلىدە، يېرىم ئاي شەكىللىك	tipotez	پەرەز قىلىش، پەرەز
hil'at	تون	hippi	خىپ خويچى ياشلار
hile	ھىيلە، مىكر، ساختىلىق	his	ھېس، تۇيغۇ، سېزىم
hilebaz	ھىيلىگەر، ساختىپەز، ھىيلىچى	hisar	قەلئە، ئىستىھكام
hileci	ھىيلىگەر، ساختىپەز	hislandirmek	ھېسلاندۇرماق، تۇيغۇلاندۇرماق
hilecilik	ساختىپەزلىك، ھىيلىگەرلىك	hislenmek	ھېسلانماق، تۇيغۇلانماق
hilekâr	ھىيلىگەر، ساختىپەز	hisli	زېرەك، تۇيغۇن، سەزگۈر، ھوشيار
hileli	ساختىپەزلىك، مەككارلىق	hisse	پاي، ئۈلۈش، ھەسسە، تۆھپە
hilesiz	ساددا، راستچىل	hissedar	ئورتاقلىق، شېرىكلىك، ھەسسدارلىق
hilkat	يارىتىلىش، پەيدا بولۇش، تۆرىلىش؛ تەبىئىي تۇغما؛ ساتۇرسىن يۇلتۇزى؛ قارا تەنلىك؛ مەڭزىدىكى قارا مەڭ (خال)؛	hissedilmek	ھېس قىلىنماق
hilkaten	يارىتىلىشتىن	hisselşayla	ھېس قىلماق
himaye	ھىمايە، قوغداش، ئاسراش	hisseli	بۆلۈنگەن، تەقسىم قىلىنغان
himen	قىزلىق پەردىسى	hisset	پىخسىقلىق، پىششىقلىق، پىخسىقلىق
		hissetmek	ھېس قىلماق، تۇيماق، سەزمەك
		hissettirilmek	ھېس قىلدۇرۇلماق، سەزدۈرۈلمەك

hissettirmek	ھېسى قىلدۇرماق، سەزدۈرمەك	hodbin	مەنمەنچى، شەخسىيەتچى
hissî	ھېسسىيە	hodbinlik	مەنمەنچىلىك، شەخسىيەتچىلىك
hissikablelvuku	ئالدىن سېزىش	hidkâm	مەنمەنچى، شەخسىيەتچى
hissiselim	ئومۇمىي ساۋات، باشلانغۇچ بىلىم	hodkâmlık	مەنمەنچىلىك، شەخسىيەتچىلىك
hissiyat	ھېسسىيات	hodpesent	مەغرۇر، تەكەببۇر، چوڭچى
hissiz	ھېسسسىز، تۇيغۇسىز	hodpesentlik	مەغرۇرلۇق، تەكەببۇرلۇق، چوڭچىلىق
histerezis	تەبىئىي ۋەقەلەرنىڭ كېچىكىشى	hodri	ئۆزىگە ئىشەنچسى بارلار قېنى مەيدانغا چىقسۇن
histoloji	توقۇلما ئىلمى، ھىستولوگىيە		دىگەن مەنىدە قوللىنىلىدىغان سۆز
hiş	ھەي، ھوي، قارا دېگەن مەنىلەردە قوللىنىلىدۇ	hohlamak	ھوردىماق (ئاغزىنى بىر نەرسىگە يېقىنلاشتۇرۇپ)؛
hitabe	ۋەز، نۇتۇق، سۆز	hokey	مۇز ئۈستى توپ
hitaben	ختابەن، بىرىگە قارىتىپ	hokka	ئەينەك ۋە مەدەندىن ياسالغان قۇتا، قاچا؛ سېھرىگەرلەر
hitabet	قارىنا، بېغىشلاش		ئويۇن كۆرسەتكەندە ئىشلىتىدىغان قاچا
hitam	ئاخىر، تۈگەنچە، خاتىمە، تۈگەللىمە	hokkabaz	سېھرىگەر، ھىيلىگەر، مەككەر
hitan	سۈننەت، خەتنە	hokkabazlık	سېھرىگەرلىك، ھىيلىگەرلىك، قىزىلكۆزلۈك
hitap	ختاب، سۆز	hol	كارىدور، ئارىلىق زال
Hititçe	ھىتتىت تىلى	holding	پاي كونترول شېركىتى
Hititolog	ھىتتىتولوگ	holdingleşme	شېركەتلەشمەك
Hititoloji	ھىتتىتولوگىيە	Hollândalı	گوللاندىيىلىك
hiyerarşi	ئەمەل دەرىجىسى، ئۇنۋان دەرىجىسى	holosen	4-ئەسىرنىڭ ئەڭ يېڭى دەۋرى
hiyeroglif	ئىروگلوڧ (سىمۋوللۇق يېزىق، رەسىملىك يېزىق، ئىشارەتلىك يېزىق)؛	holotüritler	دېڭىز تەرخىمەكلىرى
hiza	تەڭلىك، باراۋەرلىك، تەكشىلىك	homojen	گوموگېنلىق، بىر ماددىلىق
hizalamak	تەكشى ھالغا كەلتۈرمەك	homolog	لايىق، مۇۋاپىق، ماس، ئۇيغۇن، ئوخشاشلىق
hizip	جۈزئىي (پۈتۈندىن ئايرىلغان)، گۇرۇھ	homoteti	كېڭىيىش، كېڭەيتىش
hizip	قۇرئاننىڭ پارچىسى	homotetik	گوموتېتىك
hizipçi	گوروھۇۋاز	homozigot	ساپ زىگوتا
hizipleşmek	گوروھۇۋازلاشماق	homurdanmak	كوتۇلدىماق، غودۇڭشىماق
hizmet	خىزمەت، ۋەزىپە، ئىش ئەمگەك	homur homur	كوتۇلداپراق، غودۇڭشۇپراق
hizmetçi	كۈتكۈچى، خىزمەتچى (ئۆي ياكى مېھمانخانىلاردا)؛	hop	ئاگاھلاندۇرۇش مەقسىتىدە قوللىنىلىدۇ تۇيۇقسىز ۋە تېز قىلىنغان بىر ئىشنى بىلدۈرىدۇ
hizmetkâr	خىزمەتكار	hoparlör	كاناي، ئاۋاز ياڭراتقۇچ
hizmetkârlık	خىزمەتكارلىق	hoplamak	خۇشاللىقتىن، قورقۇنچتىن ياكى ئويۇن ئۈچۈن جايدا تۇرۇپ سەكرەش چوڭ ئۈمىد بىلەن
hizmetli	ئىشك باقارلىق، دەرۋازىۋەنلىك خىزمەتلىرى		
Ho	گولمىي	hoplatılmak	خۇشاللىقتىن، قورقۇنچتىن ياكى ئويۇن ئۈچۈن چۈن جايدا تۇرۇپ سەكرەمەك كىچىك بالىنى ئاسمانغا ئېتىپ ئويناتماق
hobi	زىيادە ئامراقلىق، ھېرىسمەنلىك	hoplatmak	خۇشاللىقتىن، قورقۇنچتىن ياكى ئويۇن ئۈچۈن چۈن جايدا تۇرۇپ سەكرەمەك كىچىك بالىنى ئاسمانغا ئېتىپ ئويناتماق
hoca	ئوقۇتقۇچى، ئۇستاز		
hocalık	ئوقۇتقۇچىلىق، مۇئەللىملىك، ئۇستازلىق	hoppa	يېنىك، شاللاق، ئۆزىنى تۇتۇۋالمايغان
hodan	بوراگو ئوتى		
hodbehot	ئۆز-ئۆزىچە، ھېچكىم بىلەن مەسلىھەتلەشمەستىن، ئۆز خىيالىچە		

hoppaca	يېنىكلىك بىلەن	hoş	خوش، يېقىملىق، لەززەتلىك، تاتلىق، غەلىتە
hoppala	يېشىغا قارىماي يەڭگىللىك قىلىدىغان، يېنىك، شاللاق	hoşaf	كەمپوت، مۇراببا، ۋارنا
hoppalık	يېنىكلىك، شاللاقلىق	hoşaflık	كەمپوت ياكى ۋارنالىق؛ كۈچسىزلىك، چالسىزلىق
hopurdattmak	بىر نەرسە ئىچىۋېتىپ يۆتىلىپ كەتمەك، قېقىلىپ كەتمەك	hoşbeş	تىنچلىق، ئامانلىق سوراڭ، ھال-ئەھۋال سورىشىش
hopurtu	يۆتىلىش، قېقىلىش	hoşça	خۇشال-خورام، تىنچ-ئامان (ئايرىلغان بىرىنىڭ قالغانلارغا دەيدىغان سۆزى)؛
hor	ئېتىبارسىز، قەدىرسىز، خار، ھەقىر	hoşgörü	سەۋرچان، خۇشخۇي
hora	بىر خىل كولىكتىپ ئۇسسۇل	hoşgörülü	سەۋرچانلىق، خۇشخۇيلىق
horanta	ئائىلە خەلقى	hoşgörüsüz	سەۋرسىز، مۇز چىراي
horasan	بىر خىل سېمونت	hoşhoş	ئىت (بالىلار تىلىدا)؛
horasanlı	خوراسان خەلقىدىن بولغان كىشى	hoşlanmak	خۇشلانماق، خۇش بولماق، مەنۇن بولماق
horhor	گۇرۇلدەپ شاۋقۇنلىق ئاققان سۇ	hoşlaşmak	خۇش بۇلۇشماق، مەنۇن بۇلۇشماق، ياخشىلىق ھېس قىلىشماق
horlamak	خورەك تارتماق، خورلىماق، پەس كۆرمەك	hoşluk	خۇشاللىق، خۇشلۇق
horlanmak	خورلانماق، خارلانماق	hoşnut	مەنۇن
hormon	ھورمون	hoşnutluk	مەنۇنلۇق
hornblent	گورنىلىند	hoşnutsuz	نارازى بولماق
horon	قارا دېڭىز تەرەپتە كامانچا بىلەن ئوينىلىدىغان بىر خىل خەلق ئويۇنى	hoşnutsuzluk	نارازىلىق، مەنۇنسىزلىق، كۆڭلى غەش بولماق
horoz	خوراز، مىلتىق تەپكىسى، تەپكە	hoşsohbet	گۈزەل ۋە تاتلىق پاراڭ قىلغۇچى
horozayağı	مىلتىقنىڭ نەيزىسى	hoşt	چاغ (ئىتلارنى قوغلىغان ئاۋاز)؛
horozbina	ئۈزگۈچىسى ئۇزۇن ۋە كەڭ بولغان كىچىك بىر خىل بېلىق	Hotanto	جەنۇبىي ئافرىقىدا ياشايدىغان نېگىرلاردىن پەر- قىلىق بىر قەۋم
horozlanmak	لۈكچەكلەرچە مۇئامىلە قىلىش، ئوغرىلاپ سېتىش	hotoz	ئاياللارنىڭ تۈرلۈك شەكىلدىكى بېزەكلىك بۆكى؛ قۇشلارنىڭ بېشىدىكى تاجى؛ بىنا ۋە باشقىلارنىڭ ئۈستىدىكى قۇببە
horoz sıklet	ئەڭ يېنىك دەرىجىلىك	hotozlu	بۆكۈك، تاجلىق، قۇببەلىك
horoz şekeri	خوراز كەمپوت	hovarda	بەتخەج، بۇرۇق خوتۇننىڭ ئاشنىسى، شەھۋەتپەرەس
hortlak	ئالۋاستى، قورقۇنچلۇق نەرسە	hovardaca	بەتخەجلەرچە، مەرتلەرچە
hortlamak	ئۆلۈك مازاردىن چىقماق، ھەر قانداق بىر مەسىلىنىڭ يېڭىدىن ئوتتۇرىغا چىقىشى	hovardalaşmak	بەتخەجلەشمەك، مەرتلەشمەك
hortum	خارتۇم سۇلياۋ شىلەنكە	hovardalık	بەتخەجلىك، مەرتلىك
hortumlu	خارتۇملۇق، شىلەنكىلىك	hoyrat	قوپال، توڭ
hortumlular	خارتۇملۇقلار ئائىلىسى	hoyratça	قوپال بىر شەكىلدە، قوپالچە
horuldamak	خورەك تاتماق، خورۇلدىماق	hoyratlaşmak	قوپاللاشماق، توڭلاشماق
horul horul	خورەك تارتىپراق	hoyratlık	قوپاللىق، توڭلۇق
horultu	خورەك	hoyük	قارانچۇق
hostes	ئايرىۋېلان، پاراخوت ۋە ئۇزۇن يوللۇق ئاپتوبۇسلاردا كۈتكۈچى ئايال ياكى قىز	hozan	ئارام ئالدۇرۇش ئۈچۈن بىر قانچە يىل ئاق تاشلىۋ- پىتىلگەن ئېتىز
hostslik	كۈتكۈچىلىك، مۇلازىمەتچىلىك	hödük	ئەخمەق، مۆڭ، دۆت، ھاماقەت، گالۋاڭ

hödükçe	ئەخمەقلەرچە، دۆتلەچە	hulliyat	ئاياللارنىڭ ئۈزۈك، ھالقا قاتارلىق زىننەت بۇيۇمى
hödükleşmek	ئەخمەقلەشمەك، مۆڭلەشمەك، دۆتلەشمەك	hulül	كىرىش، قەدەم بېسىش، قەدەم قويۇش؛ ئۆتۈش، سىز- سىپ ئۆتۈش، سىڭىش
hödüklük	ئەخمەقلىق، مۆڭلۈك، دۆتلۈك، ھاماقەتلىك، گا- لۇاڭلىق	hulüs	ئافكۆڭۈللۈك، سەمىمىيەت، سەمىمىيلىك؛ خۇشامەت
höl	ھۆل، نەم	hulüskâr	ئافكۆڭۈل، سەمىمىي؛ خۇشامەتچى
höllük	ھۆللۈك، نەملىك، سۈيدۈك لاتىسى	hulüskârlık	ئافكۆڭۈللۈك، سەمىمىيەتلىك
höpürdetmek	گۈپ- گۈپ ئىچمەك، غۇپ- غۇپ ئىچمەك	hulya	قۇرۇق خىيال، خام خىيال، ئايال ئىسمى
hörgüç	لوكا، ئۆركەش، چوققا	hulyalı	قۇرۇق خىيال قىلىدىغان، خىيالىپەرەست
höst	ئات، كالا، قوي قاتارلىق ھايۋانلارنى توختىتىش ئۈچۈن دەيدىغان سۆز بىرسىنى ئاگاھلاندۇرۇش ئۈچۈن دەيدىغان قوپال سۆز	humar	خۇمار، كۆزلىرىنى خۇمارلاشتۇرۇپ قاراش
höşmerim	تۈزسىز يېڭى قايماقتىن كراخمال ۋە گۈرۈچ ئۇنى قوشۇپ ياسىغان بىر خىل ھالۋا	humma	ئىسسىتمىسى ئارتىش كېسەللىكى
höt	قورقۇتۇش ياكى دېققىتىنى تارتىش ئۈچۈن سۆزلىنىدۇ	hummalı	بوي قىزىقى، ئىسسىتما، جىددىي
höykürmek	ھۆركىرمەك	humus	نوقۇت؛ تاماق تۈرى
höyük	كىچىك تۆپىلىك، دۆڭلۈك	humus	ئوغۇتلانغان قارا توپىلىق يەر
Hristiyan	خىرىستىئان	hun	ھون، ھونلار
hristiyanlıl	خىرىستىئانلىق	hunkar	ئوسمانلى ئىمپېرىيىسىدە پەقەت پادىشاھلارغىلا بېرىلىدىغان ئۇنۋان
hu	كۆپىنچە ئاياللار ئوتتۇرىسىدا قوللىنىلىدۇ «قەيەردە»، «ماڭا قارا!» دېگەن مەنىدە	huni	ۋارىنكا
hububat	دانلىق زىرائەت	hunnak	ئانگىنا، بوغۇز ئاغرىقى، ھونئاق
Huda	ھىيلە، مىكر، ئالدام، تۇزاق	hunriz	قانخور، قان تۆككۈچى
hudavendigâr	خۇداۋەندىگار	hurafe	ئېتىقادى بوش كىشى
hudayinabit	ئۆزى ئۈنۈپ يېتىشكەن ئۆسۈملۈك تەرىپى كۆرمىگەن كىشى	hurç	خۇرچۇن
hudus	كېيىن پەيدا بولۇش	hurda	ئىنچىكە، ئۇششاق، ئىشتىن چىققان، بۇزۇلغان؛ چۇۋۇ- لۇپ كەتكەن، كېرەكسىز نەرسىلەر
hudut	چېگرا، پاسل	hurdacı	قۇلۇپ ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئۇششاق- چۈششەك نەرسىلەر ساتقۇچى
hudutlandırılmak	چېگرىسىنى سىزماق، چېگرىسىنى بېكىتمەك	hurdacılık	قۇلۇپچىلىق
hudutlanmak	چېگرىلانماق	hurdahaş	پارچە- پارچە، پارە- پارە
hudutlu	چېگرىلانغان، چېگرىلىك، چېگرىسى بېكىتىلگەن	huri	ھۆر- پەرى، جەننەت قىزى؛ گۈزەل قىز ياكى خوتۇن
hudutsuz	چەكسىز، پايانسىز	hurma	خورما
huğ	قومۇش ۋە كېسەكتىن ياسالغان كەپە (ئۆي)؛	hurmalar	خورمىلار
hukuk	قانۇن، نىزام، قانۇنشۇناسلىق، ھوقۇق؛ ئامال، چارە، ئۇسۇل	hurmalık	خورمىلىق (باغ)؛
hukukçu	قانۇنشۇناس	hurra	(ھۇررا) ئۈندەش سۆز
hukuken	قانۇنى جەھەتتىن	hurufat	ھەرپلەر
hukukî	قانۇنىي	Hurufilik	قۇرئاننىڭ ھەرپلىرىدىن مەنە ۋە ھۆكۈم چىقىرى- دىغان بىرخىل مەزھەپ
hukuklu	قانۇن سىنىپ ئوقۇغۇچىسى	huruş	ۋارقىراش
hulâsa	خۇلاسە، يەكۈن، يىغىندا	husuf	ئايىنىڭ تۇتۇلۇشى، ئايىنىڭ كۆيۈشى
		husul	ھوسۇل، ھاسىل بولۇش، ۋۇجۇدقا كېلىش
		husumet	دۈشمەنلىك؛ دەۋاگەر بىلەن جاۋابكار ئوتتۇ-

husus	رىسىدىكى ھالغا بېرىلگەن نام	hükümet	ھۆكۈمەت
hususî	مەسىلە، كىشى، تېما، خۇبۇس	hükümet merkezi	پايتەخت
hususen	شەخسى	hükmen	قانۇن بويىچە، قانۇنغا ئاساسەن
hususî	خۇسۇسەن، مەخسۇس، ئايرىم ھالدا، بولۇپمۇ	hükmetmek	ھۆكۈم سۈرمەك، ھۆكۈمرانلىق قىلماق، ھۆكۈم قىلماق
hususiyet	خۇسۇسىيەت، ئالاھىدىلىك	hükmi	ھۆكۈمى
hususuyla	بولۇپمۇ، ئالاھىدە	hüküm	ھۆكۈم، قارار، ھاكىمىيەت، تەسىر، رول
hususye	ئەركەكلىك ئورگىنى، ئەركەكلىك بېزى	hükümdar	ھۆكۈمدار
huş	ئەقىل، جان، زەھەر، ئوغا	hükümdarlık	ھۆكۈمدارلىق
huşu	كىچىك پېئىللىق، سەۋرچانلىق، تاقەتلىك، ئىتائەت-تېمەنلىك	hükümet	ھۆكۈمەت
huşunet	قوپاللىق، توڭلۇق، سوغۇقلۇق، جاھىللىق	hükümlü	مەھكۇم، قانۇنىي جازاغا ئۇچرىغان
hutbe	خۇتبە (جۈمە نامىزى ۋە ھېيت نامازلىرىدا ئوقۇلىدىغان دۇئا ۋە سۆزلىنىدىغان سۆز)؛	hükümname	ھۆكۈمنامە
huy	خۇي، قىلىق، مېجەز؛ تاشكۆمۈر؛ تەر	hükümran	ھۆكۈمران، ھاكىم
huylandırmak	خۇيلىتىدۇرماق	hükümranlık	ھۆكۈمرانلىق؛ تاشقىي ئىشلاردا مۇستەقىللىق
huyulanmak	خۇيلىتىلىش، ئۆزگۈمەك	hükümsüz	ئىناۋەتسىز
huyly	خۇيلىق، ئەسكى مېجەزلىك، يامان خۇيلىق؛ ئۆركۈ-گەك (ھايۋان)؛	hükümsüzlük	ئىناۋەتسىزلىك
huysuz	ئەسكى مېجەز	hülle	تالاق قىلىنغان خوتۇننىڭ ئۇۋالىقى ئېرى بىلەن يارىشىش ئۈچۈن باشقا بىرىگە نىكاھلىنىشى
huysuzca	بىر ئاز يامان خۇيلىق	hülya	تاتلىق چۈش، خىيال
huysuzluk	يامان خۇيلىق	hüma	ھۇما قۇشى، دۆلەت قۇشى
huzme	تۇتام، دەستە، باغلام	hümanist	ئىنسانپەرۋەر
huzmeli	نۇر چاچىدىغان	hümanizm	ھۇمانىزم، ئىنسانپەرۋەرلىك
huzur	مەۋجۇد بولماق، پەيدا بولماق؛ ھۇزۇر، راھەت؛ كۆڭۈل خوشلۇقى، كۆڭۈل ئازادلىكى	hümanizma	ھۇمانىزم ئىنسانپەرۋەرلىك
huzur evi	ياشاغانلار ساناتورىيەسى	hümayun	ھۇمايۇن، بەخت قۇشى
huzurlu	راھەتلىك، ھۇزۇرلۇق	hüner	ھۈنەر، ئۈستىلىق
huzursuz	بىئارام، خاتىرجەمسىز	hünerli	ئۈستى، ئۆز، ھۈنەرۋەن
huzursuzlanmak	ئارامسىزلىنىش، راھەتسىزلىنىش	hünersiz	ھۈنەرسىز، ئاددىي، قوپال
huzursuzluk	ئارامسىزلىق، خاتىرجەمسىزلىك، بىئاراملىق، راھەتسىزلىك	hüngürdemek	ھۈڭگۈرىمەك، ھۈڭرەپ يىغلىماق
hüccet	ھۆججەت، ئىسپات قەغىزى؛ ئاساس، سەۋەب	hüngür hüngür	ھۈڭگۈر-ھۈڭگۈر، ھۆك-ھۆك
hücre	ھۇجرا، كىچىك ئۆي؛ ھۈجەيرە؛ تۈرمە، سولاقخانا، قاماقخانا	hüngürtü	ھۈڭگۈر ئاۋاز
hücreler arası	ھۈجەيرىلەر ئارىسى	hünkâr	ھۈنگار (ئوسمان ئىمپېراتورلىقى دەۋرىدە پادىشاھلارغا بېرىلگەن ئۇنۋان)؛
hücre yutarlığı	ھۈجەيرىلەرنىڭ يۇتۇشچانلىقى	hünkârbeüendi	گۆش بىلەن چەيزە قوشۇپ ئەتكەن بىرخىل تاماق
hücum	ھۇجۇم، ئاناكا	hünnap	جىگدە
hücumbot	ئۇرۇش پاراخوتى	hünsa	قوش جىنىسى
		hünsalık	قوش جىنىسلىق
		hür	ھۆر، ئەركىن، ئازادە
		hürle	بىر خىل پۇرچاق

hürmet	ھۆرمەت، ئېھتىرام	hüsñukuruntu	چىرايلىق خىيال، ياخشى ئوي
hürmeten	ھۆرمەت بىلەن ئېھتىرام بىلەن	hüsñumuamele	ياخشى مۇئامىلە، چىرايلىق مۇئامىلە
hürmetkâr	ھۆرمەتلىك ئىززەتلىك	hüsñüniyet	ياخشى كوڭۇل، ياخشى نىيەت، پاك نىيەت
hürmetli	ھۆرمەتلىك، مۆھتەرەم، ئېھتىراملىق	hüsñütelâkki	ياخشى كۈتىۋېلىش
hürmetsiz	ھۆرمەتسىز	hüsran	زىيان، زەرەر، يوقسۇللۇق، ئۈمىدسىزلىك، ئەپسۇسلۇق
hürmetsizlik	ھۆرمەتسىزلىك	hüthüt	ھۆپپ
hürriyet	ھۆرىيەت، ئەركىنلىك	hüvelbaki	باقى بولغان ئاللاھتۇر دېگەن مەنىدە كېلىدىغان
hürriyetçi	ھۆرىيەتچى		ۋە قەبرە تېشىغا يېزىلىدىغان سۆز
hürya	ھەممە بىرلىكتە	hüviyet	كىملىك
hüseynî	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىسىدا بىر مۇقام	hüzün	كوڭلى يېرىملىق
hüsñühâl	ياخشى ئەھۋال	hüzünlenmek	قايغۇرماق پەرىشان بولماق
hüsñühat	ھۆسنخەت	hüzünlü	كوڭۇلسىز، كوڭلى يېرىم
hüsñükabul	ياخشى كۈتۈش، ياخشى قارشى ئېلىش	hüz zam	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىسىدا بىر مۇقام

1

Alfabenin on birinciharfi -11	ئې	iklayasiklaya	ناھايىتى زور كۈچ سەرپ قىلىش، ئۆزىنى مەجبۇرلاش
icigi ciciği	ئىچى-تېشى، ھەممىسى	iklmtıklım	تىقما-تىقماق
icigi ciciğini sormak	ھەممە ئەھۋالنى سورىماق	ilgamak	ئاننى چاپتۇرماق
igil	تىنچ ئېقىن (سۇ)؛	ilgar	ئاننىڭ چېپىشى، ئاتلىق ئەسكەرنىڭ ھۇجۇمى
igil igil	تىپتىنچ، ئاستا-ئاستا	ilgaretmek	تېز يۈگۈرمەك، چاپماق
igramak	تەۋرەتمەك، تولغىماق	ilgarıcı	ئاتلىق ھۇجۇم قىلغۇچى
igranmak	تەۋرەنمەك، تولغانماق	ilgarlamak	تېز يۈگۈرمەك، چاپماق
igrıp	بېلىق تۇتىدىغان تور؛ يالغان، ساختا	ilgım	ئالۋۇن، سەرراپ
igrıpçekmek	بېلىق تۇتىدىغان تورنى يىغماق	ilgımsalgım	مەلۇم-نامەلۇم، ئېنىق-ئېنىقسىز
igrıpçevirmek	يالغانچىلىق ئىشلىتىپ بىر نەرسىدىن پايدىلانماق	ilgın	يۇلغۇن
igrıpkeyiği	بەش جۈپ گۈرچە كىلىك بېلىقچىلار قېپىقى	ilgıncar	ياۋا گىلاس
ihı	شۇنداق، توغرا، ماقۇل	ilgıtılğıt	ئاستا-ئاستا
ihlama	ئىنجىقلاش، ئىنجىق	ılı	ئىللىق، يىلما (سۇ)؛
ihlamak	ئىنجىقلىماق، ئەھ-ئەھ دىمەك، قاتتىق نەپەس ئالماق؛ تۆگە ۋارقىراپ چۆكمەك	ılıca	ئارىشاڭ
ihlamur	لىپا دەرىخى، ئارغۇۋان دەرىخى؛ ياكى بۇ دەرخنىڭ يوپۇرمىقىدىن ئىشلەنگەن چاي	ılıcak	ئىلمانراق
ihlamurgiller	لىپا دەرىخى ئائىلىسى	ılık	ئىللىق، يىلما
ihmak	چۆكمەك (تۆگە ھەققىدە)؛	ılıkça	بىر ئاز ئىللىق
ihtırmak	چۆكتۈرمەك (تۆگىنى)؛	ılıklaşmak	ئىللىقلاشماق، يىلمانلاشماق
ihlıkılı	نەپىسى كېسىلمەك، نەپىسى سىقىلماق	ılıklaştırılmak	ئىللىقلاشتۇرماق، يىلمانلاشتۇرماق
ihnasıkına	كۈچەپ، ئۆزىنى زورلاپ، جىق كۈچ سەرپ قىلىپ	ılıklık	ئىللىقلىق، يىلمانلىق، مۆتىدىللىق
ihnatıkına	تەستە، سىقىلىپ	ılım	ئىللىق، مۆتىدىل، مۇۋاپىق، لايىق
ihındırmak	بىر ئىشنى قىلالاش ئۈچۈن ئۆزىنى مەجبۇرلىماق	ılımak	ئىللىماق
ihınmak	چىشىنى چىشلەپ زورۇقماق، ئېغىر كەلگەنلىكىنى ئىپادە قىلماق	ılıman	يىلما، مۆتىدىل
ihıntı	زورۇقۇش، ھېرىش	ılımlı	مۆتىدىل
ıklamak	ئېغىر يۈك ئاستىدا ھارماق، يىغلاپ بىئارام بولماق ۋە نەپىسى كېسىلمەك	ılımlılık	مۆتىدىللىق
		ılındırmak	ئىللىتماق
		ılınmak	ئىسسىنماق، ئىللىماق
		ılıştırmak	ئىسسىق سۇ بىلەن سوغۇق سۇنى ئارىلاشتۇرۇپ يىلمانلاشماق
		ılıtmak	ئىللىتماق، سوۋۇتماق
		ıltar	پادىچى ئىتنىڭ بوغۇزىغا سالىدىغان تۆمۈر
		ımızganmak	مۈگدىمەك

ıncalız	بىر خىل كىچىك ياۋا پىياز	ırkiyat	ئېتنولوگىيە
ıplıplı	پارقىراق، پار-پار	ırksal	ئىرقىي، ئىرقىغا مۇناسىۋەتلىك
ıpslak	بەك ھۆل بولۇپ كەتكەن، چىلىق-چىلىق	ırktaş	ئىرقداش
ıpsız	قافاس، چۆل، ئىنسۇجىنسز	ırlamak	ئېيتماق، ناخشا ئېيتماق
ır	نەغمە ناۋا، مۇڭ	ırmak	دەريا
ıra	خاراكتېر	ırmakdomuzu	دەريا چوشقىسى
ırabilim	خاراكتېرولوگىيە؛ ئېتنولوگىيە	ırmakırlangıcı	دەريا چوشقىسى
ırak	يىراق، ئۇزاق؛ ئىراق (دۆلەت)؛	ırmak roman	رومان
ırakgörür	دۇرۇن	ırmaktaşemeni	قارلىغاچسىمان چايكا
ıraklanmak	يىراقلاشماق، ئۇزاقلاشماق	ırmık	سۆرەش ئارغامچىسى
ıraklaşmak	يىراقلاشماق، ئۇزاقلاشماق	ırz	دىئانەت، پاكلىق، ئىپپەت
ıraklı	ئىراقلىق	ırzlı	دىئانەتلىك، ساداقەتمەن، ئىپپەتلىك
ıraklık	يىراقلىق، ئۇزاقلىق، مۇساپە	ırzsız	دىئانەتسىز، ئىپپەتسىز، ساداقەتسىز
ıraksak	بىر-بىرىدىن بارغانسېرى يىراقلىشىپ كەتكەن سىز- نقلار	ıs	ئىگە، خوجايىن
ıraksamak	ئۇزاق كۆرمەك، بىر ئىشنىڭ بولۇشىغا ئىشەنمەسلىك	ısfahan	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىسىدىكى مۇقاملاردىن بىرى
ıraksınma	ئۇزاق كۆرۈش	ısı	قىزىق، ھارارەت ئىسسىقلىق؛ ئىسسىقلىق ئېنىرگىيىسى
ıraksınmak	ئۇزاق كۆرمەك، بىر ئىشنىڭ بولۇشىغا ئىشە- نمەسلىك	ısı cam	دېرىزە گىرۋىكى، ئەينەك ئورنىتىدىغان كۆزى
ıramak	يىراق تۇرماق، يىراقلاشماق	ısı kaynağı	ئىسسىقلىق مەنبەسى
ırgalamak	پىرقىراتماق، چايقىماق، سىلكىمەك، كۆڭۈل بۆ- لدۈرمەك، قىزىقتۇرماق	ısıkuşak	ئىسسىق بەلۋاغ
ırgalanmak	پىرقىرتىلماق، چايقالماق، سىلكىنمەك، قىز- نقتۇرۇلماق	ısıalan	ئىسسىقلىق سۇمۇرۇشچان
ırgalatmak	پىرقىراتماق، چايقىماق، سىلكىمەك، كۆڭۈل بۆ- لدۈرمەك، قىزىقتۇرماق	ısıcak	ئىسسىق، ھاممام
ıralamak	يىراقلىشىش، ئۇزاقلىشىش	ısıdenetir	تېرموستات، تېمپېراتۇرا تۇراقلاشتۇرغۇچ
ıramak	يىراقلاشماق، ئۇزاقلاشماق	ısı	ئىسسىق
ıralanmak	پىرقىرماق، سىلكىنمەك، تەۋرەنمەك	ısın	كالورىيە
ırgat	ئىشچى، مەدىكار	ısındırma	ئىسسىتىش، قىزىتىش
ırgatlık	ئىشچىلىق، مەدىكارلىق	ısındırmak	ئىسسىندۇرماق، كۆندۈرمەك، ئادەتلەندۈرمەك
ırk	ئىرق، جىنس	ısınış	ئىسسىنىش
ırk ayrılığı	ئىرقىي كەمسىتىش	ısınma	ئىسسىنىش
ırk ayırımı	ئىرقىي ئايرىش؛ ئىرقىي ئايرىمچىلىق	ısınmaısı	بىر گرام ئېغىرلىقتىكى بىر جىسىمنىڭ تېمپېرا- تۇرىسىنى بىر گرادۇس يۇقىرىلاتقان ئىسسىقلىق مىقدارى
ırk eşitliği	ئىرقىي باراۋەرلىك	ısınmak	ئىسسىماق، ئىسسىنماق، كۆنمەك، ئادەتلەنمەك
ırkan	ئىرقىغا ئاساسەن، ئىرقى بويىچە	ısılöçer	ئىسسىقلىق مىقدارىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب، ئىسسىق ئۆلچەر
ırkçı	ئىرقچى	ısırgan	چاققاق ئوت، چىشلەيدىغان
ırkçılık	ئىرقچىلىق	ısırganiller	چاققاق ئوت ئائىلىسى
ırkî	ئىرقىي	ısırganın	تاشما، ئەسۋە ئىسسىقلىق
		ısırganıcı	چىشلىگۈچى، غاجىلىغۇچى؛ چاقىدىغان، قىچىشتۇ- رىدىغان (رەخت)؛ قاتتىق، سوغۇق (شامال)؛
		ısırık	چىش ئىزى، چىشلەم

ısırlımak	چىشلەنمەك	ىسلاھ، تەربىيە
ısırmak	چىشلەنمەك، قارشى چىقىماق	ياخشىلىماق، ىسلاھ قىلماق
ısıtma	ئىسسىتىش، قىزىتىش	ئۆزگەرمەس، تۈزەلمەس
ısırtmak	چىشلەتمەك	ىسلاھات
ısıtıcı	پار، پار تۇرۇبىسى، ئىسسىتىش ئىسسىقلىقى	ىسلاھاتچى
ısıtılma	ئىسسىتىلىش	جىنايەت ئۆتكۈزگەن بالىلارنى تەربىيلەش، ئۆزگەر- ىسلاھەۋى
ısıtmak	ئىسسىتتىماق، قىزىتىماق	تىش ئۈچۈن قۇرۇلغان ئورۇن، ىسلاھخانا
ısıtılmak	ئىسسىتىلىماق، قىزىتىلىماق	جىنايەت ئۆتكۈزگەن بالىلارنى تەربىيلەش، ئۆز- ىسلاھھانە
ısıveren	ئىسسىقلىق قويۇپ بېرىش، ئىسسىقلىق چىقىرىش	گەرتىش مەقسىتى بىلەن جازا قانۇنىغا ئاساسەن قۇرۇلغان ئورۇن
ısıyayar	ئىسسىقلىق تارقاتقۇچى، كۈنۈپىكتۈر	نەم، ھۆل
ısıyuvarı	تېرموسفىرا، ئىسسىقلىق قاتلىمى	ھۆل بولۇپ كەتكەن، يۇنىدىغا چۈشكەن مۇ- ىسلاككارغا
ıska	ئۈنۈمسىزلىك، يوق	شۈكتەك
ıskageçmek	نشانغا تەگمەي قالماق، قارىدىن چەتنەپ كەتمەك	ھۆل بولۇپ كەتكەن، يۇنىدىغا چۈشكەن مۇشۇ- ىسلاكسىچان
ıskaç	كېمە ماچتىسى	كەتكەك
ıskala	تەڭكەش ئاۋازلار	نەم يەر
ıskalayapmak	تەڭشىمەك، سازلىماق	نەملىك
ıskalamak	ئۇرۇپ قاچۇرماق (توپ ھەققىدە)؛	ھۆل قىلماق
ıskara	چاقماق، كاتەك، كاتەكچە	ھۆل بولماق
ıskarça	بىر پورتىنىڭ كېمىلەر پاتماي قالغاندىكى ھالىتى؛ بىر نەرسىنى لىققىدە توشقۇزۇپ ئېتىش	ھۆل بولۇش
ıskarmoz	كېمىنىڭ سىرتقى ئەگرى شاللىرى، كېمىنىڭ گۈرچەك ئورنىتىدىغان يان قىرغاقتىكى ياغاچ تاختايلىرى	نەملىگۈچ (چاپلاشتا ئىشلىتىلىدىغان)؛
ıskarpelâ	ئىسكىنە	ھۆل قىلىنماق
ıskarta	كېرەكسىز بۇيۇم	ھۆل قىلىش
ıskartayaçıkarmak	تاشلىۋەتمەك	ھۆل قىلماق
ıskartayaçıkamak	تاشلىۋېتىلمەك	ئىسقىرىق
ıskat	ئىسقات (ئۆلگۈچىنىڭ روھى ئۈچۈن بېرىلىدىغان سە- دىنقە)، يوق قىلماق	ئىسقىرىتماق
ıskatçı	ئىسقات ئالغۇچى، قەلەندەر، دىۋانە	ئىسقىرىتماق
ıskonto	مال باھاسىنى چۈشۈرۈش	ئىسقىرىتماق
ıskontoetmek	مال باھاسىنى چۈشۈرمەك	ئىسقىرىتىلماق
ıskontolu	چۈشۈرۈلگەن، تۆۋەنلىتىلگەن؛ بىر قىسمى سۆز- لەنمىدى دەپ قارالغان	ئىسقىرىقتەك چىققان، ئىسقىرىتقان
ıskontosuz	باھا چۈشۈرۈلمىگەن	تىلنىڭ ئوتتۇرا ۋە ئۈچىدىن چىقىدىغان (s, z, ş, j) تاۋۇشلار
ıskota	چوڭ يەلكەنلەرنى باشقۇرۇش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان تانا، ئارقان	بۇيرىماق، زاكاز قىلماق
ıskuna	بىر تۈۋرۈكلۈك كېمىدىن كىچىك بولغان ئىككى تۈۋ- رۈكلۈك بىر خىل يەلكەنلىك كېمە	بۇيرۇتۇلماق، زاكاز قىلىنماق
		بۇيرۇتماق، زاكاز قىلماق، ئامانەت- قىلماق
		پالەك
		پالەك ئائىلىسى
		پالەك سالغان يېمەكلىك
		دېڭىزدا بىر قانچە زەنجىرنىڭ يۆگىشىپ قېلىشى ىسپارماچا

ıspatula	ئۆي ياكى قۇرۇلۇشتا ئىشلىتىلىدىغان قىرغۇچ	ıřıkızı	نۇر تېزلىكى
ıspavli	كېمىلەردە ئىشلىتىلىدىغان بىرخىل قېلىن ئارغامچا	ıřıkışım	نۇر، يورۇقلۇق
ıspazmoz	جالاقلاپ تىترەش، كاسىلداش	ıřıkorkusu	نۇردىن قورقۇش تۇيغۇسى
ısrar	تىركىشىش، چىڭ تۇرۇش، قەتئىي تۇرۇش	ıřıktutmak	نۇر بىلەن بىر يەرنى يورۇتماق
ısraretmek	چىڭ تۇرۇۋالماق، زورلىماق، تىركەشمەك	ıřıkyılı	نۇر يىلى، يورۇقلۇق يىلى
ısrarla	زورلاپ، چىڭ تۇرۇۋېلىپ	ıřıkçı	چىراغچى، كىنوغا ئېلىشتا ۋە تىياتىرلاردا يورۇقلۇق
ısrarlı	ئۈستىدە تۇرۇلغان، بەك ئارزۇلانغان	ıřıkçılık	چىراغچىلىق
ıssız	قۇيۇقۇق، بوش، ئاياغ بېسىلمىغان، تىپتىنچ	ıřıkküre	فوتوسفېرا، نۇر قاتلىمى
ıssızkalmak	تەنھالاشماق	ıřıklandırılmak	يورۇتۇلماق، ئايدىڭلاشتۇرۇلماق
ıssızlaşmak	ئادەمسىز قالماق، تەنھالاشماق	ıřıklandırmak	يورۇتۇتماق، ئايدىڭلاشتۇرماق
ıssızlık	بوشلۇق، تىپتىنچلىق	ıřıklı	ئايدىڭلىق، پارلاق
ıssızlıkçökmek	تەنھالاشماق، يالغۇز قالماق	ıřıksız	نۇرسىز، يورۇقلۇقسىز
ıstakoz	راك، قىسقۇچپاقا	ıřıksızlık	نۇرسىزلىق، يورۇقسىزلىق
ıstakozagı	قاپلىق دېڭىز ھايۋانلىرىنى تۇتۇشتا ئىشلىتىلىدۇ۔ نىغان تور	ıřıkölçer	نۇر ئۆلچەش ئەسۋابى
ıstakozgibi	قىپقىزىل	ıřıkölçümü	فوتومېتىر
ıstakozluk	راك ياكى قىسقۇچپاقا قاتارلىقلارنى	ıřıkyuvarı	فوتوسفېرا، نۇر قاتلىمى
ıstampa	ئويما؛ رەخت ۋە قەغەزەلەرگە گۈل باسىدىغان تامغا؛ قېلىپ	ıřıl	يورۇق، نۇرلۇق
ıstamparesim	ئويما رەسىم	ıřılamak	چاقناش، پارقىراش
ıstampacı	ئويما رەسىم سىزغۇچى	ıřıldak	قول چىرىغى، پروژېكتور
ıstampalamak	خام ماددىنى ئىسسىقتا ياكى سوغۇقتا قېلىپقا سېلىپ مەلۇم شەكىلگە كەلتۈرمەك	ıřıdamak	پارىلىدىماق، پارقىرىماق، پارلىماق
ıstar	گىلەم، پالاز توقۇيدىغان دۇكان دەستىگاھ	ıřıldatmak	پارىلىدىتماق، پارقىرىتماق، پارلاتماق
ıstavroz	كىرىست	ıřılıřılı	ۋىلىلداپ چاقناپ تۇرىدىغان نۇرلۇق
ıstıfa	تاللاش، تاللىنىش، سايلاش	ıřılıküf	زەمبىرۇغلۇق پارازىت
ıstılah	ئاتالغۇ	ıřılıtı	سۇس پارقىرايدىغان، جۇلا
ıstırap	ئازاب، جەبىر	ıřılıtlı	جۇلالىق
ıstırapçekmek	بەك ئازابلىنماق	ıřıma	يورۇش، ئايدىڭ بولۇش
ıstıraplı	ئازابلىق، جەبىرلىك	ıřımak	پارىلىماق، پارلىدىماق، نۇر چاچماق
ıstırapsız	ئازابسىز	ıřım	نۇر، يورۇقلۇق، شولا
ıstırar	مەجبۇرىيەت، چارىسىزلىق	ıřımım	نۇر چېچىش، رادىئاتسىيە
ıstırarı	مەجبۇرىي	ıřımımölçer	بولومېتىر
ıřığadoğrulum	نۇرغا بۇرۇلۇشچانلىق فوتوتروپىزم	ıřınlamak	نۇر دەستىسى، يورۇقلۇق دەستىسى
ıřık	يورۇقلۇق، زىيا؛ دەرۋىش	ıřımölçer	رادىئومېتىر
ıřıkakısı	يورۇقلۇق ئېقىمى	ıřıtmak	نۇر چېچىش، يورۇتۇش
ıřıkdalgası	نۇر دولقۇنى	ıřıkı	ئىسكىن
ıřıkenerjisi	يورۇقلۇق ئېنېرگىيىسى	ıřıkırlak	قارا كۆز ئويۇنىدىكى باشلىق
ıřıkfiltresi	نۇر سۈزگۈچى ئەينەك	ıřıtım	قارا چىراغ
		ıtır	خۇشبوئي، خۇشپۇراق، ئاروماتىك

ıtırçıgeği	سېسقىيار، قوغۇنگۈل	ıtriyatçı	ئەتىر ساتقۇچى
ıtırılı	خۇشپۇراقلىق	ıttıla	مەلۇمات، خەۋەر
ıtlak	قويۇۋېتىش، ئازاد قىلىش، ئايرىلىش، ئات بېرىش، ئات قويۇش، بەلگە قويۇش، يېرىپ قويۇش	ıvırzıvır	كېرەكسىز نەرسە، قۇرۇق نەرسە
ıtnap	گەپنى ئۇزارتىش، قۇرۇق گەپنى كۆپ قىلىش	ızbandut	سۈرلۈك ئادەم، قاراغچى
ıtrah	ۋاز كېچىش، تاشلاش	ızgara	تاۋا، يالپاق ساپلىق، قاقلاش، جابدۇقى
ıtrahetmek	ۋۇجۇدتىن چىقارماق، بەدەندىن چىقارماق	ızgın	قىچا
ıtri	ئەتىر	ızrar	زىيان، زەرەر
ıtriyat	خۇشپۇراق نەرسە، ئەتىر	ıztırar	مەجبۇرىيەت، چارسىزلىق

i

İ i	ئى	iblis	شەيتان، ئەسكى ۋە ھېيلىگەر، لەنەتكە ئۇچرىغان
İ Alfabenin on ikinci harfi	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 12-ھەرپى	iblisane	شەيتانغا ئوخشاش، ھېيلىگەرلەرچە
iade	قايتۇرۇش، ياندۇرۇش، ئالماشتۇرۇش، يەڭگۈشلەش، تېگىشىش	iblisçe	شەيتانغا ئوخشاش، ھېيلىگەرلەرچە
iade edilmek	قايتۇرۇپ بېرىلمەك	ibn	ئوغۇل، ئەر ئەۋلاد
iade etmek	قايتۇرۇپ بەرمەك	ibne	ھېچقىز، ھەزىلەك
ladei ziyaret	جاۋابەن زىيارەت قىلماق	ibnelik	ھېچقىز، ھەزىلەك ھېچقىزدەك مۇئامىلە قىلىدىغان
iadeli	ئىمزا ئېلىنىش، قەيت قىلىش، تىزىمغا ئېلىش	ibra	ئاقلاش، ئېنىقلاش، قويۇۋېتىش، قويۇپ بېرىش
iane	ئىئانە؛ يوقسۇللارغا ياردەم ئۈچۈن بېرىلگەن پۇل	ibra etmek	ئاقلىماق، گۇناھسىز ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىماق
iare	ئۆتنە، ئارىيەت	ibraname	تىل خېتى، ھۆججەت
iaşe	باقماق، يېدۈرۈپ-ئىچكۈزمەك	ibranca	ھازىر ئىسرائىلىيەدە سۆزلىشىدىغان سامى تىلى
iaşe etmek	باقماق، يېدۈرۈپ-ئىچكۈزمەك	ibranî	قەدىمكى يەھۇدىيلارنىڭ نامى
ibadet	چوقۇنماق، ئىبادەت	İbranîce	ھازىر ئىسرائىلىيەدە سۆزلىشىدىغان سامى تىلى
ibadet etmek	ئىبادەت قىلماق	ibraz	ئىپادە، پەيدا بولۇش، ئوتتۇرىغا قويۇش، مەيدانغا چىقىرىش، كۆرۈنۈش، گەۋدىلىنىش، زاھىر بولۇش
ibadetgâh	ئىبادەتخانا، ئىبادەتگاھ	ibraz etmek	كۆرسەتمەك، چىقىرىپ كۆرسەتمەك، ئوتتۇرىغا قويماق
ibadethane	ئىبادەتخانا، ئىبادەتگاھ	ibre	ئىستىرىلكا (گىر) سائەت ۋە كومپاس ئىستىرىلكىسى، بەلگە
ibadullah	بەك كۆپ، تولا، ئاللاھنىڭ قۇللىرى	ibret	ئىبەرەت، تەجرىبە، ساۋاق؛ ئاجايىپ، ھەيرانە
ibare	جۈملە، ئىبارە	ibret almak	ئىبەرەت ئالماق، دەرس ئالماق
ibaret	ئىبارەت، توپلانغان، مەيدانغا كەلگەن، تەشكىل تاپقان	ibret olmak	ئىبەرەت ئالماق، تەجرىبە بولماق
ibate	جايلاشتۇرۇش؛ تۈنەش، تاڭ ئاتقۇزۇش	ibretimiz	ئىبەرەتلىك
ibate etmek	قوندۇرماق، ياتاق بىلەن تەمىنلىمەك	ibreten	ئىبەرەت بولسۇن دەپ
ibda	ئىجاد قىلىش، يوقتىن بار قىلىش	ibretiâlem	ھەممە كىشى، باشقىلار
ibdaî	ئورنىگىنال، ئەسلى نۇسخا	ibretiâlem için	باشقىلارغا ئۆرنەك بولسۇن دەپ
ibibik	ھۆيۈپ (قۇش)؛	ibretin kudreti	بەك غەلىتە ۋە سەت
ibik	خوراز، كوركى قاتارلىقلارنىڭ بېشىدىكى تاج، پۆپۈك	ibretlik	ئىبەرەتلىك
ibikli	تاجلىق، تاجىسى بولغان	ibrik	ئىۋرىق قاتارلىق چوغىلىق، تۇتقۇچلۇق سايمان
ibiksi	تاجىسىمان	ibrikçi	ئىۋرىق ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
ibis	ئاق ئىبىس قۇشى	ibriktar	پادىشاھلارنىڭ قولغا سۇ قويۇپ بەرگۈچى
ibiş	كومېدىيە، قورچاق ئويۇنلىرىدا فىزىقچى؛ ئەخمەق، دۆت گالۋاك	ibrişim	قېلىن قاتلانغان يىپەك يىپ
iblâğ	ئېرىشتۈرۈش؛ مىقدارنى ئاشۇرۇش	ibrişim kurdu	يىپەك قۇرتى
iblâğ etmek	ئېرىشتۈرمەك؛ مىقدارنى جىقايتماق	ibzal	ئايىماستىن كۆپ سۆزلەش، كۆپ بېرىش، كۆپ قىلىش

ibzal etmek	توختىتىپ قويماي كۆپ بەرمەك، سۆزلىمەك، قىلماق	içbükey	پېتىنغۇ، ئويمان
icabet	ئىجابەت	iç cümle	بىر جۈملىنىڭ ئىچىدىكى جۈملە
icabet etmek	تەكلىپىنى قوبۇل قىلماق، بويىچە ئىش قىلماق؛	iç çekmek	يىغلىماق، ئۆكسۈپ يىغلىماق
icabına bakmak	قىلىش كېرەك بولغان ئىشنى قىلماق	iç deniz	بوغازلاردا ئانا دېڭىزغا تۇتاشقان دېڭىز ئىچكى دېڭىز
icap	كېرەك، لازىم، ھاجەت، ئېھتىياج	ic deri	ئېندودېرما، تۆرەلمە ئىچكى قەۋىتى
icap etmek	لازىم بولماق	iç donu	ئىچ كىيىمى
icap ettirmek	لازىم قىلدۇرماق	iç hat	دۆلەت ئىچى قاتناش لىنىيىسى
icar	ئىجارە، ئىجارە ھۆججىتى، ئىجارە خېتى	iç sürmek	ئىچى سۈرمەك
icara vermek	ئىجارە بەرمەك	içe bakış	ئۆزىنى تەكشۈرۈش، ئۆزى ھەققىدە ئويلىنىش
icat	ئىجاد، ئويدۇرما، توقۇلما، ياسالما	iç barış	ئىچكى تىنچلىق
icat çıkarmak	كېرەك بولمايدىغان بىر مەسىلە چىقارماق	iç bellek	ئىچكى ساقلىغۇچ
icat etmek	ئىجاد قىلماق	iç bulantısı	كۆڭلى ئېلىشىش، قۇسۇق
icatçı	ئىجاد قىلغۇچى، تاپقۇچى، بايقىغۇچى	iç cümle	جۈملە ئىچىدىكى جۈملە
icaz	ئاز سۆز بىلەن كۆپ نەرسىنى چۈشەندۈرۈش	iç çamaşırı	ئىچ كىيىم
icazet	رۇخسەت، ئىجازەت، دىپلوم	iç denge	روھىي ھالەت
icazet almak	ئىجازەت قىلماق، رۇخسەت بەرمەك	iç dünya	ئىچ دۇنيا، روھىي دۇنيا
icazetname	ئىجازەتنامە، رۇخسەتنامە	iç evlilik	جەمەت ئىچىدىكى توي
icbar	زورلاش، مەجبۇر قىلىش	iç gezegen	ئىچ پىلانېتا (ۋېنېرا، مېركۇرىي)؛
icbar etmek	زورلاپ قىلدۇرماق، قىلىشقا مەجبۇرلىماق	iç güvey	قېيىنئانىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرىدىغان كۈيئوغۇل
iciği ciciği	ئىچى تېشى، ھەممىسى	iç güveylik	ئىچ كۈيئوغۇلۇق
iclal	ھۆرمىتىنى قىلىش، قۇدرەتلىك، ئۇلۇغۇق	iç harp	ئىچكى ئۇرۇش
iclas	تەختكە چىقىرىش، ئولتۇرغۇزۇش	iç işleri	ئىچكى ئىشلار
icmal	يەكۈن، خۇلاسە، يىغىندا	iç kulak	ئىچكى قۇلاق، قۇلاقنىڭ ئاڭلايدىغان قىسمى
icmal etmek	خۇلاسەلىمەك، يىغىنچاقلىماق	iç kuyu	يەر ئىچىدىكى ئورەك (ئېغىزى كۆرۈلمەيدىغان)؛
icra	ئىجرا، يۈرگۈزۈش، ئادا قىلىش، ئارتقۇزۇش	iç lâstik	ئىچ كامېر
icra etmek	ئىجرا ئەتمەك، مۇزىكا چالماق	iç merkez	يەر تەۋرەش مەركىزى
icra vekili	باشلىق	iç mimar	بىر قۇرۇلۇشنىڭ ئىچكى قىسمىنى بېزىگەن ياكى لايىھىلەنگەن ئېنژىنېر
icraat	ئىجرا قىلىنغان ۋەزىپىلەر، ئېلىپ بېرىلغان خىزمەتلەر	iç Pazar	ئىچكى سېتىش
icraata geçmek	قىلىشنى باشلىماق	iç politika	ئىچكى سىياسەت
icraatçı	ئىجرا قىلغۇچى، ئىشلىگۈچى	iç savaş	ئىچكى ئۇرۇش
icracı	ئىجرا قىلغۇچى، ساز چالغۇچى	iç ses	سۆزنىڭ باش ۋە ئاخىرقى تاۋۇشى ئارىسىدىكى تاۋۇش
iç	ئىچ، بىر نەرسىنىڭ ئىچ تەرىپى؛ كۆڭۈل قەلب	iç yüz	ئىچكى يۈز
iç açıcı	خۇشال قىلىدىغان، كۆڭلىنى ئاچىدىغان	iç zar	گۈلنىڭ بەرگىنى ئوراپ تۇرغان ئىچ ياپراقچە
iç açmak	خۇشال قىلماق، كۆڭلىنى ئاچماق	içecek	ئۇسسۇزلۇق، ئىچىلىدىغان
iç ağa	ھەرەم ئاغىسى، ئاغۋات	iç dönük	ئىچ مېجەز، ئىچى كۈچلۈك
iç asalak	پارازىت قۇرت	iç dönüklük	ئىچ مېجەزلىك
iç bakla	پىشىمىغان دادۇر، باقىلە، كانىماش	iç kapanık	ئىچ مېجەز كىشى

içeri	ئىچ تەرەپ، كۆڭۈل، قەلب	سلىق، ئۈمىدىسىز بولماق
içeriye düşmek	تۈرمىگە كىرىپ قالماق	ئىچى پۇچۇلماق
içerik	ئىچىدە بولغان نەرسە، مەزمۇن	ئىچى راھەتلىمەك
içerikli	ئىچىدە بار بولغان، ئىچىگە ئالغان	ئىچى سىقىلماق
içerisi	ئىچ تەرىپى، ئىچى	بىر ئىش ياكى كىشى ئۈچۈن ئازابلانماق
içerlek	ئىچكىرىدە، چوڭقۇرىدا، تېخىمۇ ئىچىدە	ئىچى سۈرمەك
içerlemek	ئىچىنىلماق، كۆڭلى ئاغرىماق	ئالدىراقسان، سەۋرىسىز
içermek	ئىچىگە ئالماق، ئىچىدە بولماق	بەك ئۇسساپ كەتمەك؛ ئازابىنى ئىچى ئۆر-
iç göbek	ئىلىنچىق، بېغىش	تەنمەك
içgüdü	تۇغما قابىلىيەت، تەبىئىي ئىقتىدار	ئىچكۈچى، ھاراقكەش
içgüdüsel	تۇغما قابىلىيەتلىك، تەبىئىي ئىقتىدارلىق	ھاراقكەشلىك
iç güvey	كۆيۈڭۈل بولۇپ كىرگەن يىگىت، ئىچكۆيۈ	ئىچىلمەك
içi açılmak	راھەتلەنمەك، كۆڭلى ئېچىلماق	يۇتۇم، تەم
içi alaylı, dışıkalaylı	تېشى پال-پال، ئىچى غال-غال	ئىچىشكە ياخشى، تەملىك
içi almamak	مەيدىسى كۆتۈرەلمەسلىك، ئاشقازىنى ھەزىم قىلالماسلىق	يۇتۇم
içi bayılmak	قورسقى ئاچماق؛ قەنتلىك ياكى ياغلىق نەرسىلەر ئېغىر كەلمەك	ئوچۇن، شوڭا
içi bulanmak	كۆڭلى ئېلىشماق	ئىچىدە
içi burkulmak	بىر ئىشقا كۆڭلى يېرىم بولماق	بىر ئىش قىلىشنى ئويلىماق
içi çekmek	ئارزۇ قىلماق	ئويلىماق، كالىسىغا كەلمەك
içi çifit çarşısı	ھەممە ئىشتا يامانلىقىنىلا ئويلىغان	ئىچىدىن چىقماق، چىن قەلبىدىن خا-
içi dar	ئىچى تار	لىماق
içi daralmak	سىقىلماق، زېرىكمەك	ئىچ-ئىچىدىن كۈلمەك
içi dayanmamak	ئىچى كۆتۈرەلمەسلىك، ئېغىر كەلمەك	قان يىغلىماق، زار-زار يىغلىماق
içi dışına çıkmak	قۇسۇپ راھەتسىزلەنمەك	پەس ئاۋازدا گەپ قىلماق
içi erimek	ئازابلانماق	ئىچىدە ئوقۇماق
içi ezilmek	ئازابلانماق، ئىچى سىقىلماق	ئۆز ئىچىگە ئالماق
içi geçmek	ئۆزىمۇ تۇپماي ئۇخلاپ قېلىش؛ قوغۇن-تاۋۇزلارنىڭ ئىچىنىڭ بۇزۇلۇشى	قەلبىگە ئازاب سالماق
içi geniş	سەۋرچان، ھوزۇرلۇق، بىخەم	قەلبىگە ئازاب چۈشمەك
içi gitmek	ئىچى سۈرمەك	ئازابلارنى ئىچىدە ساقلىماق
içi götürmemek	قىسقانماق، ھەسەت قىلماق؛ ۋىجدانى كۆتۈرەلمەسلىك	بۇزىۋەتمەك
içi ısınmak	ياخشى كۆرمەك	ئازابلانماق، دەرت تارتماق
içi içini yemek	قىلماقچى بولغان ئىشنى قىلالماي ئا-زابلانماق، دەرد قىلماق	تەسىرلەنمەك، ھاياجانلانماق
içi kan ağlamak	بەك ئازابلانماق	گۇمانلانماق
içi kararmak	زېرىكمەك؛ ھېچبىر ئىشتىن ھوزۇر ئالالما-	بەك تەسىرلەندۈرمەك، بەك ئازابلانماق
içi paralanmak		بۇزىۋەتمەك
içi rahat etmek		ئىچى راھەتلىمەك
içi sıkılmak		ئىچى سىقىلماق
içi sızlamak		بىر ئىش ياكى كىشى ئۈچۈن ئازابلانماق
içi sürmek		ئىچى سۈرمەك
içi tez		ئالدىراقسان، سەۋرىسىز
içi yanmak		بەك ئۇسساپ كەتمەك؛ ئازابىنى ئىچى ئۆر-
içici		تەنمەك
içicilik		ئىچكۈچى، ھاراقكەش
içilmek		ھاراقكەشلىك
içim		ئىچىلمەك
içimli		يۇتۇم، تەم
içimlik		ئىچىشكە ياخشى، تەملىك
için		يۇتۇم
içinde		ئوچۇن، شوڭا
içinden geçirmek		ئىچىدە
içinden geçmek		بىر ئىش قىلىشنى ئويلىماق
içinden gelmek		ئويلىماق، كالىسىغا كەلمەك
içinden gülmek		ئىچىدىن چىقماق، چىن قەلبىدىن خا-
içinden kan gitmek		لىماق
içinden konuşmak		ئىچ-ئىچىدىن كۈلمەك
içinden okumak		قان يىغلىماق، زار-زار يىغلىماق
içine almak		پەس ئاۋازدا گەپ قىلماق
içine ateş atmak		ئىچىدە ئوقۇماق
içine ateş düşmek		ئۆز ئىچىگە ئالماق
içine atmak		قەلبىگە ئازاب سالماق
içine etmek		قەلبىگە ئازاب چۈشمەك
içine hüzün çökmek		ئازابلارنى ئىچىدە ساقلىماق
içine işlemek		بۇزىۋەتمەك
içine kurt düşmek		ئازابلانماق، دەرت تارتماق
içine oturmak		تەسىرلەنمەك، ھاياجانلانماق
içine sıçmak		گۇمانلانماق
içine sinmek		بەك تەسىرلەندۈرمەك، بەك ئازابلانماق
içini açmak		بۇزىۋەتمەك
içini çürütmek		ئىچى راھەتلىمەك
içini kurt yemek		دەردىنى تۆكمەك
		زېرىكتۈرمەك، بىئارام قىلماق
		داۋاملىق قايغۇ-ھەسرەت چەكمەك

içini okumak	باشقىلارنىڭ كۆڭلىدىنكىنى چۈشەنمەك	قوشۇپ ئېتىلىدىغان پولىنىڭ بىر تۈرى
için için	ئىچ-ئىچىدىن، ئاسنا-ئاستا، يوشۇرۇنچە	بىر ھۆججەت يېزىلىك جانلىقلاردا پروتوپلازىمىنىڭ
içiririk	كارىۋاتىنىڭ ئىچىگە سالىدىغان بۇك، پاختا قاتارلىق نەرسىلەر	مەركىزى بۆلۈمىگە بېرىلگەن نام
içirilmek	ئىچۈرۈلمەك	ئىچكى تەرەپ، ئىچىدە، تەركىبىدە
içirmek	ئىچۈرمەك، ئۇرماق، مەست قىلماق، سىڭدۈرمەك	ئىچىدە قالغان، ئىچىدە ساقلانغان
içiniş	ئىچۈرۈش، ئىچۈرۈش شەكلى	ئىچكى ئاجرىتىش
içirtmek	ئىچكۈزمەك	ئىچكى
içiş	ئىچىش، ئىچىش شەكلى	سۆزنىڭ ئىچكى مەنىسى
iç işleri	ئىچكى ئىشلار	سەمىمىي، ئىچىدىن، جاندىن، قەلبىدىن
içit	ئىچىلىدىغان نەرسىلەر	سەمىمىيەت، سەمىمىيلىك، ئىچتىنلىك، قىزغىنلىق
içitim	ئىچكى قىسىمدا تەربىيەلەش	سەمىمىيلىك بىلەن
içitmek	ئوكۇل بەرمەك، ئوكۇل قويماق	سەمىمىيەتسىز
içki	ھاراق، شاراب، ئىچكۈلۈك	سەمىمىيەتسىزلىك
içki masası	ھاراق سورۇنى	سەمىمىيەتسىز
içki sefası	ھاراقكەشلەر دۇنياسى	سەمىمىيەتسىزلىك
içkiçi	ھاراق ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	سەمىمىيەتسىز
içkiçilik	ئىچكىلىك ياساش ۋە سېتىش كەسپى	سەمىمىيەتسىزلىك
içki evi	ئىچكى ئۆي	ھاياجانلىنىش، ئۆزىنى باسالماسلىق
içkili	ئىچكىلىك ئىچكەن، ئىچىلگەن	بىر نەرسىگە قارىتا كۆز قاراش، ئىجتىھات، غەيرەت
içkin	بۇرۇندىن بار، ئەزەلدىن بار، ئۆزىگە خاس	ئىجتىمائىي ئورگان، جەمئىيەت، ئۇيۇشما
içkincilik	بۇرۇندىن بار بولغان، ئۆزىگە خاس بولغان	يىغىلماق، توپلانماق
içkisiz	ئىچكىلىك ئىچمىگەن، ئىچىلمىگەن	ئىجتىمائىي
iç kulak	ئىچكى قۇلاق	سوتسىئولوگىيە، جەمئىيەتشۇناسلىق
içlem	مەنىۋى ئىشارە، مەنە، پۇراق، تۈس	سوتسىئولوگ، جەمئىيەتشۇناس
içlenmek	ئۆزىگە دەرد قىلىۋالماق، ئىچىنى كۈچلۈك قىلماق	ساقلىنىش، قوغدىنىش، ئۆزىنى تارتىش
içli	نەرسىلەر ئۈچۈن، پۈجەك ئەمەس، توق بولۇش ئادەملەر ئۈچۈن، نازۇك، ھېسسىياتچان	ساقلىنىش، قوغدىنىش، ئۆزىنى چەتكە ئالماق
içli dışlı	كۆڭلى تۈز، ئوچۇق-يورۇق، تۈز مەجەزلىك	بىر جۈملىنىڭ ئىچىدىكى جۈملە
içlik	ئىچ كىيىم، ئىچ كۆپنەك	نەزىمانامە
içlilik	ھېسسىياتچانلىق	چاۋايغ، ئىچ ياغ
içme	ئىچىش	ئۆسۈملۈكنىڭ ئىچكى قۇرۇلۇش شەكلى
içme suyu	ئىچكىلى بولىدىغان سۇ	رادىئۇس
içmek	يۇتماق، ئىچمەك، سۈمۈرمەك	بىر نەرسىنىڭ ئىچ تەرىپى
iç mimar	دېكوراتور	ئىچكى پەردە
iç oğlan	ئوسمانلى دەۋرىدە دۆلەتنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرى ئۈچۈن تەربىيلىنىدىغان ياشلارغا بېرىلگەن نام	ھېيت، بايرام
iç pilav	قوي جىگىرى، گۈرۈچ، يەر ياڭىقى، دورا-دەرمەك، ياغ	ھېيت، بايرام
		ئۆلۈم جازاسى
		ئۆلۈم جازاسى
		ئۆلۈم جازاسىنى ئىجرا قىلماق
		دار، ئېسىلىدىغان يەر
		داۋاملاشتۇرۇش

idame etmek	داۋاملاشتۇرماق، داۋام قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلماق	ideolog	نەزەرىيە، مۇتەپەككۈر، ئىدىئولوگ
idamlık	ئۆلۈم جازاسى بېرىلگەن، ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغان	ideoloji	ئىدىئولوگىيە
idare	باشقۇرۇش، ئىدارە قىلىش، دۆلەت ئىشلىرىنىڭ باشقۇرۇلۇشى خەلققە مۇناسىۋەتلىك خىزمەتلەرنىڭ ھەممىسى	ideolojik	ئىدىئولوگىيە بىلەن مۇناسىۋەتلىك
idare etmek	باشقۇرماق، ئىدارە قىلماق؛ يەتمەك؛ يېتەرلىك بولماق؛ كۆز بۇرماق، قانائەت قىلماق	idi	ئىدى
idare kandili	غاز چىرىغى	idil	قىسقا يېزىلغان مۇھەببەتكە دائىر شېئىر؛ چىن مۇھەببەت، ساپ مۇھەببەت
idarece	دۆلەت تەرىپىدىن، خەلق تەرىپىدىن	idiş	پىچىۋەتمەك، ئاختا قىلىۋەتمەك، مەزمۇنسىز، پۇچەك
idareci	باشقۇرغۇچى، ئىدارە قىلغۇچى، ياراملىق، قابىلىيەتلىك	idman	تەنتەربىيە، بەدەن چىنىقتۇرۇش، چىنىقىش
idareçilik	باشقۇرغۇچىلىق، ئىدارىچىلىك باشقۇرغۇچىنىڭ ۋەزىپىسى	idman yapmak	تەنھەرىكەت قىلماق، بەدەن چىنىقتۇرماق
idarehane	گېزىت، ژۇرنال قاتارلىق نەشر بۇيۇملىرىنىڭ باشقۇرۇش ئىشخانىسى، ئىشخانا	idmancı	تەنھەرىكەتچى، گىمناستىك ئوڭەتكۈچى
idareimaslahat	بىر ئىشنى بولار-بولمىشىغا قىلىش	idmanlı	ساغلام، قاۋۇل، بەستىلىك (ئادەم)؛ ئادەتلەنگەن
idareli	ئىدارە قىلىشنى، باشقۇرۇشنى بىلىدىغان؛ ئىقتىسادچىل	idmansız	چىنىقمايدىغان، بىر ئىشقا ئاسان كۆنەلمەيدىغان، پىشىمىغان، خام
idaresiz	رەھبەرلىك قىلالمايدىغان، ئىسراپخور	idrak	ئىدراك، ئۆزلەشتۈرۈش، بىلىش، چۈشىنىش
idaresizlik	ئىسراپخورلۇق، رەھبەرسىزلىك	idrak etmek	ئېرىشمەك، يەتمەك، چۈشەنمەك
idareten	باشقۇرۇش ئالدىدا	idraksiz	ئاڭسىز، ئەقىلسىز
idarî	باشقۇرۇش بىلەن مۇناسىۋەتلىك	idraksizlik	ئاڭسىزلىق، ئەقىلسىزلىق
idbar	چۈشكۈنلۈك	idrar	سۈيۈك
iddia	ھۆكۈم، مۇھاكىمە، كۆز قاراش، پىكىر، ئەرز؛ مەقسەت، نىيەت	idrar zoru	سۈيۈك تەس كېلىش
iddia etmek	جاھىللىق قىلماق، گېپىدە چىڭ تۇرۇۋالماق	idris ağacı	گىلاسنىڭ بىر تۈرى پۇراقلىق گىلاس
iddiacı	جاھىل، سۆزىدە چىڭ تۇرىدىغان، ئۆزىنىڭكىنى راست دەيدىغان	idris otu	ئېمپېرانا قومۇشىغا ئوخشايدىغان ئۆسۈملۈكلەر
iddiacılık	جاھىللىق	ifa	ئىجرا، يۈرگۈزۈش، بېجىرىش، تۆلەش، قايتۇرۇش، ئۆتەش
iddialaşmak	دو تىكشىمەك، قول باغلاشماق	ifade	ئىپادە
iddialı	مەلۇم پىكىرگە ئىگە بولغان، ئۆزىگە بەك ئىشىنىدىغان	ifade etmek	ئىپادە قىلماق، ئىپادىلىمەك
iddiianame	ئەرزنامە، شىكايەتنامە، ئەيىبنامە	ifade vermek	كۆرگەن بىلگىنىنى مۇناسىۋەتلىك كىشىگە ئىيتماق
iddiasız	مۇقىم مەيدانى يوق، ئالا كۆڭۈل	ifadelendirmek	مەنبەلەشتۈرمەك، مەنىگە ئىگە قىلماق، مەنىلىك ھالغا كەلتۈرمەك
iddiasızlık	تۇراقسىزلىق، ئالا كۆڭۈللۈك	ifadesini almak	مەلۇم بىر ئىشقا مۇناسىۋەتلىك كۆرگەن- بىلگىنىنى سورىماق
ide	ئۇقۇم، چۈشەنچە، ھېسسىيات، تۇيغۇ، پىكىر، كۆز قاراش	ifadesiz	ئىپادىسىز
ideal	ئىدىيە، ئىدېئال	iffet	نومۇس، ئىپپەت، پاكلىق، نومۇسچانلىق؛ ئايال ئىسمى
idealist	ئىدېئالىست	iffetli	ئىپپەتلىك، نومۇسلىق
idealizm	ئىدېئالىزم	iffetsiz	ئىپپەتسىز، نومۇسسىز
idealleştirmek	غايىۋىلەشتۈرمەك، مۇكەممەللەشتۈرمەك	iffetsizlik	نومۇسسىزلىق
idealsiz	ئارزۇ-ئىستەكسىز، ئىددىيەسىز	ifildemek	يېنىك تىتىرمەك
identik	ئوخشاش، پەرقسىز، ئوخشاپ كەتمەك	ifil ifil	شامالنىڭ مەيىن چىقىشى
		iflâh	قۇتۇلۇش (قىيىن ئەھۋال، خەتەر، كېسەل)؛
		iflâh etmek	ناچار بىر ئەھۋالدىن ياكى كېسەلدىن قۇتقۇزماق

iflâh olmak	ئۆزگەرتىلمەك، ياخشىلانماق، ساقايماق	iftiracı	تۆھمەتخور، بوھتانچى
iflâhı kesilmek	چارىسىز قالماق	iftiracılık	تۆھمەتچىلىك، قارا چاپلاش
iflâhını kesmek	كۈچىنى تۈگەتمەك، ئوڭشالمايدىغان ھالغا چۈشمەك	iftiraya uğramak	تۆھمەتكە ئۇچرىماق، قارا چاپلانماق
iflâs	ۋەيران بولۇش، سۇنۇش، بەربات بولۇش	iğ	ئۇرچۇق، يىك
iflâs etmek	ۋەيران بولماق، بەربات بولماق	iğ ağacı	يىك ياغىچى
ifna	يوقىتىش، تۈگىتىش، ئىسراپ قىلىش	iğbirar	رەنجىمەك، كۆڭلى ئاغرىماق
ifna etmek	يوق قىلماق، تۈگەتمەك	iğde	ياۋا زەيتۇن دەرىخى
ifrag	ئۆزگەرتىش؛ مەدەنىي ئېرىتىپ قېلىپقا قويۇش؛ يوقىتىش، سىرتقا چىقىرىش	iğdelik	ياۋا زەيتۇنلۇق
ifrat	ھەددىدىن ئېشىپ كېتىش	iğdemir	ئىسكىنە
ifrat derecede	ھەددىدىن زىيادە	iğdiş	پىچىلغان، پىچىۋېتىلگەن، ئاхта قىلىنغان (ئات)؛
ifrata kaçmak	ھەددىدىن ئاشماق، ئاشۇرۇۋېتمەك	iğdiş etmek	پىچىۋېتمەك، ئاхта قىلىۋېتمەك
ifraz	ئايرىلىش، بۆلۈنۈش، پارچىلىنىش	iğfal	ئالداپ نومۇسغا تېگىش، ئازدۇرۇش، غەپلەتتە قالدۇرۇش
ifraz etmek	بىر بەرنى بۆلمەك؛ ئايرىتماق؛ ئاجرىتىپ چىقارماق	iğlik	يىك سالىدىغان قاپ، يىكىلىك
ifrazat	بەدەندىن چىققان قان، زەرداپ ۋە تەر قاتارلىقلار	iğne	يىڭنە، تۈرلىگۈچ، قارماق ئوكۇل يىڭنىسى
ifrit	جىن-ئالۋاستى؛ قاتتىق ئاچچىقلانغان	iğneci	ئوكۇل ئۇرغۇچى، ئوكۇل سالدۇرغۇچى، يىڭنە ياسىغۇ-چى ۋە ساتقۇچى
ifritleşmek	غەزەپلەنمەك، ئاچچىقلانماق	iğnecilik	يىڭنىچىلىك
ifeat	بۇرۇش، بەربات قىلىش، قالايمىقانلاشتۇرۇش، پاراكەندە قىلىش	iğnedenlik	يىڭنە قۇتسى
ifsat	بۇرۇپ قويۇش، زەخمىلەندۈرۈش، تەرتىپنى بۇرۇش	iğnelemek	يىڭنە بىلەن تىكمەك، يىڭنە سانجىماق، ئوكۇل بەرمەك، تەنە قىلماق
ifşa	پاش قىلىش، ئېچىپ تاشلاش، ئاشكارىلاش، ئوتتۇرىغا چىقىرىش	iğlenmek	تىكىلمەك
ifşa etmek	مەخپىي بىر نەرسىنى ئوتتۇرىغا چىقارماق	iğleyici	كۆڭۈلنى ئاغرىتىدىغان سۆز
ifşaat	پاش قىلىش، ئاشكارىلاش ئوتتۇرىغا چىقىرىش	iğne deliği	يىڭنە تۆشۈكى يىپ ئۆتكۈزىدىغان تۆشۈك
iftar	ئىپتار، ئېغىز ئېچىش	iğne yastığı	يىڭنىنى قاداپ قويىدىغان ياستۇق، يىڭنە ياستۇقى
iftar etmek	ئىپتار قىلماق	iğneli	يىڭنىسى با بولغان، يىڭنە بىلەن تىكىلگەن، تۇتاشتۇرۇلغان
iftar tabağı	رامزاندا ئىپتار قىلىش ئۈچۈن ئاشخانىلاردا تەييارلانغان تەخسە	iğne yurdu	يىڭنە كۆزى، يىڭنە تۆشۈكى
iftar topu	ئىپتار قىلىش ۋاقتىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېنىلغان توپ	iğne yaprak	يىڭنە يوپۇرماق
iftariye	ئىپتارلىق، بەك ئاز	iğne yapraklılar	يىڭنە يوپۇرماقلىقلار
iftarlık	ئىپتارلىق، بەك ئاز	iğne yarenç	يىرگىنىش، نەپرەتلىنىش
iftihar	ئىپتىخار، شەرەپ	iğnenleşmek	يىرگىنىشلىك بولماق
iftihar etmek	ئىپتىخارلانماق، شەرەپ ھېس قىلماق	iğnençlik	يىرگىنىشلىك، ئىپلاسلىق
iftihara geçmek	شەرەپ تاختىسىغا ئىسمى چىقماق	iğrendirmek	يىرگەندۈرمەك
iftira	تۆھمەت، قارا چاپلاش، بوھتان	iğrenen	ھەممىدىن يىرگىنىدىغان
iftira etmek	تۆھمەت قىلماق، قارا چاپلىماق	iğrenilmek	يىرگىنىلمەك
		iğremek	يىرگەنمەك
		iğreti	ئۆتكۈنچى، ۋاقىتلىق
		iğri	ئەگرى، تۈز بولمىغان، مايماق

iğrilik	ئەگرىلىك مايماقلىق	ihmalkârlık	پەرۋاسزلىق، دېققەتسىزلىك
iğrilmek	ئېگىلىش	ihracat	ئېكسپورت، خەجلەنگەن پۇللار
iğritmek	ئېگىۋېتىش قايرىۋېتىش	ihracatçı	ئېكسپورتچى
iğtinam	غەنىمەت ئېلىش، بۇلاش-تالاش	ihracatçılık	ئېكسپورتچىلىق
iğva	ئازدۇرۇش، يولدىن چىقىرىش، يامان يولغا باشلاش	ihraç	ئېكسپورت، ئېكسپورت قىلىش
ihale	ھاۋالە، ئامانەت	ihraç edilmek	ئېكسپورت قىلىنماق
iham	ۋەھىمگە سېلىش، ئەندىشىگە سېلىش	ihraç etmek	ئېكسپورت قىلماق
ihamet	خىيانەت، ۋاپاسزلىق، ساداقەتسىزلىك، ئىشەنچنى يەردە قويۇش	ihram	ئېھرام، كەئىبىدە ھاجىلار كىيىۋالدىغان ئاق كىيىم؛ ئەرەبلەر ئىسسىقتىن ساقلىنىش ئۈچۈن كىيىۋالدىغان تىكشى يوق ئاق كىيىم
ihata	بىر نەرسىنىڭ چۆرىشىنى قورشاش، قورۇق، چىت، ئىھاتە	ihrama girmek	ھەج ۋاقتىدا ئېھرام كىيىمەك
ihatalı	كەڭ كۆلەملىك، كەڭ دائىرىلىك، كەڭ مەنىلىك، كەڭ بىلىملىك	ihramdan çıkmak	ھەج قىلىپ بولۇپ ئېھرامنى سالماق
ihbar	خەۋەر قىلىش، ئۇقتۇرۇش، بىلدۈرۈش، مەلۇم قىلىش	ihraz	قازىنىش، قولغا كەلتۈرۈش، ئىگە بولۇش، ئېرىشىش
ihbar etmek	خەۋەر قىلماق؛ بىر جىنايەتنى ياكى جىنايە-تچىنى ھۆكۈمەت ئورنىغا چاقماق	ihraz etmek	قازانماق، بەگمەك، ئېرىشمەك
ihbar tazminatı	خەۋەرگە كەتكەن چىقىم، تۆلەم	ihсан	خەير-ئېھسان، سوۋغات بەخش، شەپقەت، ياخشىلىق، يامانلىققا ياخشىلىق
ihbarcı	خەۋەر قىلغۇچى، ئۇقتۇرغۇچى	ihسان etmek	خەير-ئېھسان قىلماق
ihbariyە	ئۇقتۇرۇش	ihسان	ئىما، تۇيغۇ، سەزگۈ
ihbarlamak	خەۋەر قىلماق؛ بىر جىنايەتنى ياكى جىنايە-تچىنى ھۆكۈمەت ئورنىغا چاقماق	ihسان etmek	ھېس قىلدۇرماق، ئىما قىلماق
ihbarlı	ئاۋال بىلدۈرۈلگەن، خەۋەر قىلىنغان	ihtar	دېققەتنى تارتىش، ئېسىگە سېلىش، ئاگاھلاندۇرۇش
ihbarname	ئىمزا سىز خەت، ئۇقتۇرۇش قەغىزى	ihtar etmek	ئاگاھلاندۇرماق، ئېسىگە سالماق، دېققەتنى تارتماق
ihdas	يېڭى بىر نەرسىنى مەيدانغا چىقىرىش، يارىتىش، قۇ-رۇش، تەسىس قىلىش	ihtarname	ئېتىراز بىلدۈرۈش خېتى، ئاگاھلاندۇرۇش خېتى
ihdas etmek	مەيدانغا كەلتۈرمەك، قۇرماق	ihtibas	ئېتىلىپ قېلىش، توسۇلۇپ قېلىش، تۇتۇلۇپ قېلىش، تىقىلىپ قېلىش
ihlâl	بۇزۇپ قويۇش، كېرەكسىز قىلىپ قويۇش، زىيانغا ئۇچر-تىش	ihtida	توغرا يولغا چۈشۈش، توغرا يول بىلەن مېڭىش، ئۆز دىنىدىن قايتىپ مۇسۇلمان بولۇش؛ ئالداش، ھىيلە بىلەن ئىشەندۈرۈش
ihlâl etmek	بۇزماق، زىيان سالماق	ihtifal	خاتىرە مۇراسىمى
ihlâs	ئىخلاص، توغرا ۋە پاك مۇھەببەت	ihtikâr	خورلۇق، كۆزگە ئىلماسلىق، ھەقىرىلىنىش
ihlâsh	ئىخلاص قىلغان، ئىخلاسمەن	ihtilâç	تىپىرلاش
ihlil	سۈيدۈك يولى، ئەمچەك توپچىسىنىڭ كۆزى	ihtilâç etmek	تىپىرلىماق
ihmal	بىپەرۋالىق، ئېرەنشىمەسلىك، ئەھمىيەت بەرمەسلىك، كۆڭۈلشەمسىلىك	ihtilâf	ئىختىلاپ، پىكىر بىرلىكىدە بولماسلىق، باشقىلىق
ihmal edilmek	ئۇنۇتۇلماق، يوق ھېسابلانماق	ihtilâfa düşmek	ئىختىلاپ قىلماق، كېلىشەلمەسلىك، ماسلىشالماسلىق
ihmal etmek	كەينىگە تارتماق؛ ئەھمىيەت بەرمەسلىك، ئېتىبار بەرمەسلىك	ihtilâl	ئىنقىلاب، ئىسيان، قوزغىلاڭ، توپىلاڭ؛ سىياسىي ئۆز-گىرىش
ihmalci	بىپەرۋا، دېققەتسىزلىك قىلىدىغان (ئادەم)؛	ihtilâlci	ئىنقىلابچى، ئىسيانچى، توپىلاڭچى
ihmalcilik	بىپەرۋالىق، دېققەتسىزلىك	ihtilâlcilik	ئىنقىلابچىلىق، ئىسيانچىلىق
ihmalkâr	پەرۋاسىز بىپەرۋا		

ihtilâm	ئېھتىلام، چۈشىنىدە شەيتان ئاتلاش	ihhtiyarlık	قېرىلىق
ihhtilâs	جىنايەت قىلىش، قاننى-سوقنى قىلىش، يەۋىلىش، ئۆزىنىڭ قىلىۋېلىش	ihhtiyat	ئېھتىيات
ihhtilât	ئايلىنىش (كېسەل)، ئۆزگىرىش	ihhtiyat akçesi	ئېھتىيات ئاقچىسى، ئېھتىيات ئۈچۈن سا- قلانغان پۇل
ihhtilât etmek	بىر كېسەل باشقا بىر كېسەلگە ئۆزگەرمەك	ihhtiyaten	ئېھتىياتەن
ihhtimal	ئېھتىمال	ihhtiyatî	ئويلىنىپ قىلىنغان
ihhtimal vermemeK	نەزەرگە ئالماسلىق، ئويلىماسلىق	ihhtiyatkâr	ئېھتىياتچان
ihhtimalî	ئېھتىمالى بولغان، مۇمكىنچىلىكى بولغان	ihhtiyatlı	ئېھتىياتچانلىق
ihhtimam	غەمخورلۇق، ئېتىبار بېرىش، دېققەت بىلەن ئىش كۆرۈش، ئەستايىدىللىق، ئىنچىكىلىك، كۆڭۈلشەمەك	ihhtiyatlı davranmak	ئېھتىيات بىلەن مۇئامىلە قىلماق
ihhtira	ئىجاد، ئىختىرا، كەشپىيات	ihhtiyatlı olmak	ئېھتىياتچان بولماق
ihhtirak	تۇتۇشۇپ يانماق، بىرەر سەييارىنىڭ قۇياشقا يېقىن- لىشىشى	ihhtiyatsız	ئېھتىياتسىز
ihhtiram	ئېھتىرام، ھۆرمەت	ihhtiyatsızlık	ئېھتىياتسىزلىق
ihhtiram birliğı	دۆلەتنىڭ رەھبەرلىرىنى كۈتۈۋېلىش ئۈ- چۈن تەييارلانغان بىرلىك	ihhtizaz	تېترەش، دولقۇنسىمان ھەرىكەت، خۇش بولۇش، كۆڭلى ئېچىلىش
ihhtiram duruşu	دېققەت تۇرۇشى، ھۆرمەت تۇرۇشى	ihhtvan	ھەمدوست، ئەينى گورۇھ ۋە ئەينى مەزھەپتىن بولغانلار
ihhtiras	قارا نىيەت، تاما، نەپىس	ihhtya	جانلاندىرۇش، تىرىلدۈرۈش
ihhtirash	تاماخور، ئاچكۆز	ihhtya etmek	جانلاندىرۇماق، بەخت
ihhtiraz	ئېھتىيات، ساقلىنىش، چېكىنىش	ihhtya olmak	بەختلىك بولماق، ئەھۋالى ياخشىلانماق
ihhtisar	تارىيىش، قىسقارتىش، كىرىشىش؛ تارايىش، قىسقار- تىش	ihhtzar	ھازىرلاش، ھازىرلىق كۆرۈش، ئەرز قىلىنغۇچى بىلەن گۇۋاھچىنى مەجبۇر ئەكىلىش، كۆپىيىش
ihhtisas	ئۇستىلىق، ماھىرلىق	ihhtzarî	ھازىرلىق، تەييارلىق
ihhtisas yapmak	ئۇستىلاشماق، ماھىرلاشماق، پىششىقلا- شماق	ihhtka	قىلىش، ئېتىش، رېتىم (مۇزىكىدا) ؛
ihhtisaslaşmak	ئۇستىلاشماق، ماھىرلاشماق، پىششىقلاشماق	ihhtkame	يەرلەشتۈرۈش، تۇرغۇزۇش، قوبۇش؛ تىك تۇرغۇزۇش، ئۆرە تۇرغۇزۇش ئوتتۇرىغا چىقىرىش
ihhtişam	كۆركەم، تەنتەنە، ھەشەمەت، داغدۇغا	ihhtkamet	يەرلىشىش، ئولتۇراقلىشىش، ماكانلىشىش، تۇرۇپ قېلىش
ihhtişamli	كۆركەملىك، ھەشەمەتلىك، تەنتەنەلىك، داغدۇ- غىلىق	ihhtkamet etmek	بىر يەرگە جايلاشماق، ئولتۇرماق
ihhtiva	ئىچىگە ئېلىش، قاپلاش	ihhtkemetgâh	ئىكەمەتگاھ، داۋاملىق ئولتۇراقلاشقان يەر، قونا- لغۇ، قارارگاھ
ihhtiva etmek	ئۆز ئىچىگە ئالماق، قاپلىماق	ihhtkaz	ئويغىتىش، غەپلەتتىن قۇتۇلدۇرۇش
ihhtiyacı olmak	ئېھتىياجى چۈشمەك، لازىم بولماق	ihhtkaz etmek	ئويغاتماق، دېققىتىنى تارتماق
ihhtiyaç	ئېھتىياج، كېرەكلىك، يوقسۇلۇق	ihhtkbal	ئامەت، تەلەي، تەقدىر، ئىستەك، ئارزۇ، تىلەك؛ شاھقا كىچىك خوتۇن بولغۇچى
ihhtiyaç duymak	ئېھتىياج ھېس قىلماق، لازىم بولماق	ihhtkdam	سىجىل ئىشلەش، تىرىشچانلىق كۆرسىتىش؛ ئىلگىر- ىلەش
ihhtiyar	قېرى، ياشانغان، دادا ياكى ئانا؛ سايلام	ihhtkebana	قائىدىگە ئاساسەن گۈلنى رەتلەش
ihhtiyar etmek	قېرىتماق، قېرى كۆرسەتمەك، چىگايىتماق	ihhtken	ئەسناسىدا، دىغى ھالدا، دىغى زامان
ihhtiyar olmak	قېرىماق، ياشانماق	ihhtki	ئىككى
ihhtiyarlamak	قېرىماق، ياشانماق	ihhtki anlamlı	ئىككى مەنىلىك
ihhtiyarlatmak	قېرىتماق، قېرى كۆرسەتمەك		

iki arada kalmak	ئىككى كىشىنىڭ ئارىسىدا قالماق	ماكانلىق
iki canlı	ئىككى قات، ھامىلدار	ئىككى يۈزلۈك، سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىر بو- ikiyüzlü
ikinci	دۇئالزىم، ئىككى مەنبەچىلىك	لىمغان
iki cinsli	ئىككى جىنسىس	ئىككى يۈزلىمىلىك
iki cinslilik	دۇئالزىم	قوشكېزەك
iki çenekli	قوش پەللىلىك ئۆسۈملۈك	چۈپ مەنىلىك سۆز، ئىككى بىسلىق تىل
iki çenetli	پىشقاندا يېرىلغان مېۋە	قوش مەنىلىك
iki düzlemli	بۇلۇڭ، بۇرجەك، گىرۋەك	قوش قىرغاقلىق
iki evcikli	ئەركەك ۋە چىشى گۈللىرى ئايرىم-ئايرىم ئۆ- ئۆسۈملۈكلەردە بولغان ئۆسۈملۈك	ئېكىلىپتىكا بېغى، زودىئاك
iki fazlı	قوش فازلىق	قوشكېزەك بالىنىڭ ئانىسى، ئىككى قوللۇق نەرسە قوش ikizli
iki kanatlılar	ئىككى قاناتلىقلار	مەنىلىك
ikilem	ئىككىلەمچى	ئىقلىم، كىلىمات
ikilemek	ئىككى قىلماق	كىلىماتولوگىيە
ikileşmek	ئىككىلەشمەك	ھاۋا تەڭشىگۈچ
ikili	ئىككى پارچىدىن تۈزۈلگەن، ئىككىلىك	تولۇقلاش، تۈگىتىش، مۇكەممەللەشتۈرۈش
ikilik	ئىككىلىك، ئىككى تۈرلۈك، بىر-بىرىگە زىت ئىككى تۈرگە بۆلۈنگەن؛ ئىككى كۈرۈشلۈك تەڭگە پۇل	قايل قىلىش، كۆندۈرۈش، ئىشەندۈرۈش
ikinci	ئىككىنچى	يىرگىنىش، سەسكىنىش، نەپەرەتلىنىش
ikincil	ئىككىنچى دەرىجە	ھۆرمىتىنى قىلىپ كۈتۈپىلىش، بىر نەرسە ھەدىيە
ikincilik	ئىككىنچىلىك	قىلىش
ikinci zar	ئۆسۈملۈكلەردە تۇخۇم پەردىسىنىڭ ئىككىنچىسى	ھۆرمەت قىلغۇچى كۈتۈۋالغۇچى
ikindi	دىگەر ۋاقتى	مۇكاپات، مۇكاپات پۇلى
ikindiyyin	دىگەر ۋاقتىدا	ئىقرار
ikircik	ئىككىلىنىش، قارارسىزلىق	قەرز، ئۆتنە
ikirciklenmek	ئىككىلەنمەك، قارارسىزلاشماق	كۆپەيتىش، ئارتتۇرۇش
ikircikli	بىقارار، قارارسىز	قوللىنىش، نەقىل كەلتۈرۈش
ikirciklik	قارارسىزلىق	بىر ئىشنى قىلىش قۇدرىتى، رەھبەر، ھوقۇق يۈرگۈز- iktidar
ikircil	بىر مەنىدە كەلگەن، ئەمما ئىككى خىل چۈشەندۈرۈ- لىدىغان مەنىداش	گۈچلەر، ئىقتىدار، قابىلىيەت
ikircim	ئىككىلىنىش، بىقارارلىق	ئىقتىدارسىز، ئەزەللىك ئىقتىدارى يېتەرسىز
ikircimli	بىقارار، قارارسىز	ئىقتىدارسىزلىق، كۈچسىزلىك، ئاجىزلىق
ikircim	ئىككىلىنىش، قارارسىزلىق	بارىغا قانائەت قىلىش يېتەرلىك دەپ بىلىش
ikircimli	قارارسىزلىق	يېقىنلىشىش، يېتىشىش
iki şekilli	دىمورفىزم، ئىككى شەكىللىك	ئىقتىسادىي، ئىقتىسادچانلىق
ikişer	ئىككىلەپ، چۈپ	پايدا، مەنپەئەت
iki telli	ئىككى تارىلىق، قوش، تارىلىق	ئىقتىساد
iki terimli	ئىككى ئاتالغۇدىن تەركىب تاپقان	ئىقتىسادشۇناس
iki yaşayışlı	سۇدىمۇ، قۇرۇقلۇقتىمۇ ياشىيالايدىغان، قوش	كېرەكلىك، لازىملىق، كېرەك، لازىم؛ ئۇيغۇن بولۇش
		مەملىكەت، يۇرت، ۋىلايەت، ئوبلاست؛ خەلق، قەبىلە
		قەسەم قىلىش؛ ئەرنىڭ ئايالى بىلەن جىنسىي مۇناسىۋەت
		قىلماسلىقى ئۈچۈن قىلغان قەسىمى

ilâç	دورا، چاره، تەدبىر، يول	iletki	يېرىم چەمبەر
ilâçlamak	دورا سەپمەك، دورىلىماق	iletmek	يەتكۈزمەك، ئۇلاشتۇرماق
ilâçlanmak	دورا سېپىلەك، دورىلانماق	ilga	ئەمەلدىن قېلىش، ئېلىپ تاشلىنىش، كۈچىدىن قېلىش
ilâçlı	دورلىق، ئىچىدە دورىسى بولغان، دورىلانغان، دېزى- نىڭبىكسىيە قىلىنغان	ilgaç	تۈرلىگۈچ، ئىلغۇچ، قاپاقلىق يىڭنە
ilâh	ئەركەك تەڭرى، ئىلاھ	ilgi	مۇناسىۋەت، ئالاقە، ئىلگە؛ ھەۋەس، ئىشتىياق؛ ئېتىبار بېرىش
ilâhe	ئايال تەڭرى	ilgilendirmek	دېققىتىنى تارتماق، ھەۋىسىنى قوزغىماق، ئىلگىلەندۈرمەك
ilâhiyat	ئىلاھىيەت	ilgilenmek	كۆڭۈل بۆلمەك، مەشغۇل بولماق، ئىلگىلەنمەك
ilâhiyatçı	ئىلاھىيەتچى	ilgili	مۇناسىۋەتلىك، ئىلگىلىك، ئالاقىدار، مۇناسىۋەتلىك كىشى
ilâm	ئېلان، ھۆكۈم قەغىزى (دەۋا ئىشلىرىدا)؛	ilginç	جەلپ قىلىدىغان، دېققەتنى قوزغىدىغان، ھەۋەسنى قوزغىدىغان، ئىلگىنچ
ilânen	ئېلان ئارقىلىق، ئېلان يولى بىلەن	ilgisiz	مۇناسىۋەتسىز، ئالاقىسىز، تۇيغۇسىز، ھېسسىز
ilânihaye	مەڭگۈگە	ilgisizlik	كارى بولماسلىق، چاتىقى بولماسلىق
ilârya	كۈمۈش بېلىقىنىڭ كىچىكى	ilhak	قوشۇن، قوشۇۋېلىش، بىرلەشتۈرۈش، بىرلەشتۈرۈۋېلىش، يۈتۈش، يۈتۈۋېلىش، باغلاش بېقىندى قىلىش، تەۋە قىلىش، قارىتىۋېلىش
ilâve	ئىلاۋە	ilham	ئىلھام
ilâveli	قوشۇمچە قىلىنغان، كۆپتۈرۈلگەن، مۇبالغە قىلىنغان	ilhalanmak	ئىلھاملانماق، ئىلھام ئالماق
ilâveten	قوشۇمچە سۈپىتىدە، قوشۇلۇپ، قوشۇش يولى بىلەن	ilhan	ھۆكۈمدار، ئېمپىراتور
ilbay	ۋالى	ilhanlık	ئېمپىرىيە
lica	زورلاش، مەجبۇر قىلىش	ilik	پەتلە؛ ئىلىك
ilçe	ناھىيە	iliklemek	ئىزىملىمەك، تۈگىملىمەك
ilelebet	ئەبەدىيەتتە مەڭگۈ	iliklenmek	تۈگىملىنمەك
ilenç	لەنەت	ilikli	ئىلىكلىك، ئىلىكى بولغان
ilenmek	بەددۇئا قىلماق	iliksiz	ئىلىكسىز، پەتلىسىز
ilerde	كېلەچەكتە، بۇنىڭدىن كېيىن	ilim	ئىلىم-پەن، بىلىم
ileri	نوپۇزلۇق، سۆزى ئۆتىدىغان	ilinek	ئۆز ئالدىغا مەۋجۇت بولالمايدىغان ۋە مەۋجۇت بولۇش ئۈچۈن باشقا بىر ئاساسقا موھتاج بولغان نەرسە
ilerici	ئىلغار، تەرەققىيپەرۋەر	ilinti	تەئەللۇق، ئائىت
ilericilik	ئىلغارلىق	ilintili	مۇناسىۋىتى، ئالاقىسى بولغان، ئالاقىدار
ileride	ئالدىدىن	ilişik	مۇناسىۋەتلىك، مۇناسىۋەت، ئالاقە
ilerlek	ئالغا باسقان	ilişkili	مۇناسىۋەتلىك، ئىلىشىكلىك
ilerlemek	ماڭماق، ئالغا باسماق، ئىلگىرىلىمەك، كۆپەيمەك، ئۆسمەك، ئورنى كۆتۈرۈلمەك، ئۆتمەك، ئېغىرلاشماق، يامانلاشماق (كېسەل) ئۆتكۈزمەك	ilişkisiz	مۇناسىۋەتسىز، ئالاقىسىز
ilertletilmek	ئىلگىرلىتىلمەك	ilişilmek	مۇناسىۋەتلىشىمەك، ئالاقىلاشماق
ilerletmek	ئىلگىرلەتمەك	ilişki	مۇناسىۋەت، ئالاقە، نىسبەت
ilerleyici	ئىلگىرلىگۈچى	ilişkili	مۇناسىۋەتلىك، ئىلىشىكلىك
ileti	ئۇچۇر	ilişkin	مۇناسىۋەتلىك، ئالاقىدار
iletim	يەتكۈزۈش، ئۇلاشتۇرۇش		
iletişim	خەۋەر، ئاخبارات، ئالاقە، ئالاقىلەشمەك		
iletken	ئۆتكۈزگۈچ، ئۆتكۈزگۈچ جىسىم، نەقىل		
iletkenlik	نەقىلىيات، ترانسىپورت		

ilişmek	ئىشىمەك، تەگمەك، قول تەگكۈزمەك، چېقىلماق	ilmihal	ئىسلام دىنى دەرسلىك كىتابى
ilitirmek	ئىلدۈرمەك، ئىلغۇزماق	ilmik	تۈگۈن
ilk	تۇنجى، بىرىنچى، دەسلەپكى ئاۋۋالقى، ئەڭ باشتىكى	ilmiklemek	تۈگۈنلىمەك
ilkbahar	باھار، باش ئەتىياز، ياشلىق	ilmiklenmek	تۈگۈملەنمەك
ilk Çağ	ئەڭ بۇرۇنقى دەۋردىن باشلىنىپ، مىلادى 476 -	ilmikli	تۈگۈكلۈك
	تىلى، غەربى رۇم ئىمپىراتۇرلىقىنىڭ يىمىرىلگەن دەۋرىگىچە بولغان ۋاقىت	ilmühaber	ۋەسىقە، تونۇشتۇرۇش
ilk gördün	يېرىم ئاي ئاينىڭ بىر ھەپتىدىن كېيىنكى	iltibas	سېلىشتۇرۇش
	يېرىملاشقاندىكى ھالىتى	iltica	بىراۋنىڭ ھىمايىسىنى تىلەش
ilke	پىرىنسىپ، مەنبە، ئامىل، ئاساس، ئىشەنچ، چۈشەنچە؛	iltifat	يۈزىگە قاراش، ھال-ئەھۋالنى سوراڭ، كۆڭلىنى يا -
	ئەخلاق نومۇرلىرى		ساش، كۆڭلىنى ئاۋۇندۇرۇش
ilkel	ئىپتىدائىي	iltifatkâr	نازاكەتلىك، ئىلتىپات قىلغۇچى
ilkellik	ئىپتىدائىيلىق	iltihak	قوشۇلۇش قېتىلىش
ilkın	دەسلەپتە	iltihap	يىرىڭلاش، ياللىۋىلىنىش، تۇتۇشۇش، يېنىش
ilk kânun	12-ئاي	iltihaplanmak	ياللىۋىلىنماق، يىرىڭلىماق
ilköğrenim	باشلانغۇچ مائارىپ	iltimas	ھىمايە قىلىش، قوغداش، ئاسراش
ilköğretim	باشلانغۇچ مائارىپ	iltimasçı	قوغدىغۇچى، ئاسرىغۇچى، باشپاناھ
ilk önce	ئەڭ ئاۋۋال، ھەممىدىن ئاۋۋال، ئالدى بىلەن	iltimaslı	قوغدىلغۇچى، ئاسراغۇچى
ilk sezi	بىر تېمىدا ئېرىشىلگەن تۇنجى بىلىم	iltisak	قوشۇلۇش، تۇتۇشۇش، چاپلىشىش، يېپىشىش
ilk teşrin	ئۆكتەبىر، 10-ئاي		يېپىشقاق تىل
ilkyaz	باھار، باش ئەتىياز، ياشلىق	iltisakî	قوشۇلۇش، تۇتۇشۇش، چاپلىشىش، يېپىشىش
illâ, illâki	قانداق بولمىسۇن، نېمە بولسا بولسۇن، ھەر ھالدا،	iltisakî diller	يېپىشقاق تىللار
	... ئۇنداق بولسا، ياكى بولمىسا، بولۇپمۇ، تېخىمۇ	iltizam	قايرىش، بىر تەرەپنى تۇتۇش، كېرەكلىك بولۇش ما -
illâllah	زېرىكىشنى بىلدۈرىدىغان سۆز		ئاشتىن ھەر ئايدا تۇتۇلىدىغان سۇغۇرتا پۇلى
ille	قانداق بولمىسۇن، نېمە بولسا بولسۇن، ھەر ھالدا، ئۇنداق	iltizamî	خالاپ بىلىپ تۇرۇپ قىلىنغان
	... بولسا، ياكى بولمىسا، بولۇپمۇ، تېخىمۇ	ilzam	ئېغىز ئالچالمايدىغان قىلىپ قوبۇش، ئاغزىنى تۇۋاقلاش
illegal	قانۇندىن سىرت، قانۇنسىز	im	ئىشارەت، بەلگە، پارول (ھەربىدە) ؛
illet	كېسەللىك، ئىللەت، ناكارلىق، نۇقسان، قۇسۇر، سەۋەب	ima	ئىما - ئىشارەت، ئەگىتمە
illetli	ناكار، ئەيىبلىك	ima etmek	پۇراتماق، ئىما قىلماق، دارىتمىلماق بىشارەت
illi	سەۋەبلىك، سەۋەب بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان		بەرمەك
illüzyon	خاتا چۈشىنىلىش، ھېسسىيات يېڭىلىشى خام خىيال	imaj	تەسۋىر، گىرافىك خىيال، تەسەۋۋۇر
illüzyonist	كۆز باغلاش، سېھىرگەرلىك	imal	ئىشلەش، ئوڭشاش
illüzyonizni	سېھىرگەرلىك قىلىش	imalât	ئىشلەپ چىقىرىلغان مەھسۇلات
ilme	ئىلىش	imalâtçı	مەھسۇلات ئىشلەپچىقارغۇچى قۇرۇلۇش
ilmek	تۈگۈم قىلماق، تەگمەك، تۈگۈملەرنى بىر-بىرىگە باغلىماق	imalâthane	زاۋۇت
		imale	بىر تەرەپكە ياتقۇزۇش، ئېگىش قىسقا ئوقۇيدىغان
ilmeklemek	تۈگۈملەش، ئىلمەكلەش		بوغۇمنى ئۆلچەمگە چۈشۈرۈپ ئۇزۇن ئوقۇش
ilmî	ئىلمىي، پەننىي	imalı	كىنايىلىك (سۆز) ؛
		imam	ئىمام، مەزھەپ قۇرغان كىشى مۇھەممەدتىن كېيىنكى
			خەلىپىلەرگە بېرىلگەن نام بەزى كىچىك دۆلەتلەردە دۆلەت

باشلىقى	imparator	ئېمپراتور، پادىشاھ
بىر خىل رەبىتۈن يېغىدا ئېتىلگەن پېدىگەن	imparatoriçe	خانىش، ئايال پادىشاھ
(چەيزە) سالغان تاماق	imparatorluk	ئېمپراتورلۇق
تەسۋىننىڭ بېشىدىكى ئىماملىقى	imparator	ئېمپراتور
ئىماملىق	imrahor	ئات باقار
ئاياللارغا خاس جازا ئۆيى	imren	ھەۋەس، ئىشتىياق، زوق
ئىماملىق، ئىمامنىڭ ۋەزىپىسى	imrendirmek	ھەۋەسنى كەلتۈرمەك، زوقنى كەلتۈرمەك
ئىمان، ئېتىقاد، ئىشەنچ	imrenilmek	ھەۋەسلەنمەك
ئىمانلىق، ئىنسانلىق، ۋىجدانلىق	imrenmek	ھەۋەس قىلماق، قىزىقماق، زوقلانماق، زوقى
دىنسىز، ئىمانسىز، ئىنسانسىز	imrenmek	كەلمەك، ئىشتىھاسنى ئاچماق، ھەسەت قىلماق، ئىچى تارلىق
ئىمانسىزلىق	imsak	قېلىقماق، قىزغانماق
گۈللىنىش، تەرەققىيات، باياشاتلىق	imsak	نەپسىنى يىغىش، نەپسىگە ئىگە بولۇش، بېخىللىق، پىخسىقلىق
پاراۋانلىق، باياشاتلىق؛ كەمبەغەللىرىگە نەرسە-كېرەك	imsakiye	رامىزاندا سوھۇرلۇق ۋاقتىنى يەرلىك ۋاقىتقا ئاساس
تارقىتىدىغان ئورگان، پاراۋانلىق ئورنى	imsakiye	سەن كۆرسىتىپ بېرىدىغان كالىپندار
ئوقۇغۇچىلارغا ۋە يوقسۇللارغا تاماق تار-	imsakli	بېخىل، پىخسىق
قىتىدىغان خەير-ئېھسان ئۆيى	imtahan	ئىمتىھان، سىناق
ياز كۈنى غەربتىن ۋە كۆپ ھاللاردا غەربىي جەنۇبتىن	imtahan çekmek	بىلىمنى مۆلچەرلىمەك، ئۆزىنى سىنىماق
ۋە دېڭىزدىن قۇرۇقلۇققا سوقۇلىدىغان سالقىن شامال	imtina	بىر نەرسىدىن قېچىش، چېكىنىش، ئۆزىنى تارتىش، ئىمكانسىزلىق
تېمىنىش ئەسۋابى	imtisal	ماسلىشىش، ئۇيغۇنلىشىش
سېمىئولوگىيە، بەلگىشۇناسلىق	imtisal	ئېمىش، ئېمىپ شورا
كېڭىيىش، ھوزۇرلىنىش، كۆڭلى ئېچىلىش	imtiyaz	ئىمتىياز
ياردەم، تەھلىكە ۋە قىيىن ئەھۋالدا قىلىنىدىغان ياردەم، مەدەت؛ ياردەم ئۈچۈن كەلگەن قۇۋۋەت، جاننى قۇتقۇزغۇچى	imtiyazlı	ئىمتىيازلىق
ئەمدى	imtizaç	ياخشى ئۆتۈشۈش، ئۇيغۇنلۇق
ھەمكارلىق	imza	ئىمزا
خىيال، تەسەۋۋۇر	izalamak	ئىمزالىماق، قول قويماق
سىمۋولىزم	imzalanak	ئىمزالانماق
خىيال قىلماق، تەسەۋۋۇر قىلماق	imzalatmak	ئىمزالانماق
خىيالىي	imzalı	ئىمزالىق، قول قويۇلغان
يوق قىلىش، بەربات قىلىش، يىلتىزدىن تۈگىتىش	imzasız	ئىمزاسىز
بوغۇز، كېكىردەك	inak	دوگما، ئەقىدە
تەقلىد، تەقلىد قىلىش	inakçılık	دوگمىچىلىق، ئەقىدىچىلىق
ئىمكان، مۇمكىنلىك	inaksal	دوگماتىك
ئىمكانسىز، مۇمكىنسىز	inal	سىرداش؛ خان
ئىملا	inam	ئامانەت
نۇر بەلگە	inan	ئىشىنىش، ئىخلاس قىلىش
ئىما بىلەن كۆرسەتمەك، ئىشارەت قىلماق	inanca	كاپالەت، ۋەدە
ئىممۇرىئال	inancılık	ئېتىقاد، ئىشەنچ
ئىممۇنولوگىيە		

inanç	ئېتىقاد، ئىشەنچ	incinme	رەنجىش، ئاغرىنىش
inançlı	ئىشەنچلىك	incinmek	ئىچىدىن زەخمىلەنمەك، زەخمىلەنمەك، زەخمە
inançsız	ئىشەنچسىز	incir	يېمەك
inançsızlık	ئىشەنچسىزلىك	incir kuşu	ئەنجۈر
inandırıcı	ئىشەندۈرگۈچى	incirlik	قۇشقاچ
inandırıcılık	ئىشەندۈرگۈچىلىك	inci taşı	ئەنجۈرلۈك
inandırılmak	ئىشەندۈرۈلمەك	incitme	ئۈنچە-مەرۋايىت
inandırılmak	ئىشەندۈرمەك	incitme beni	ئاغرىتىش
inanılmak	ئىشىنىلمەك	incitmek	رەنجىتمە مېنى
inanılı	ئىشەنچى بولغان، ئىمانى بولغان	inç	ئاغرىتماق
inanmak	ئىشەنمەك، ئېتىقاد قىلماق	indeks	تەخمىنەن 31 سانتىمېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى ئىنگىلىز ئۆلچەم
inansız	ئىمانسىز، ئىشەنچسىز	indeterminizm	بىرلىكى
inat	تەرسلىق، كاجلىق، جاھىللىق	indî	كىتاب مۇندەرىجىسىنىڭ ئالفاپىت تەرتىپى بويىچە
inatçı	تەرسا، كاج، جاھىل	indifaî	يېزىلغان جەدىۋىلى
inatlaşmak	تەرسالاشماق، جاھىللاشماق، كاجلاشماق	indirgeme	غەيرى دېتېرمىنىزم
inayet	ياردەم، ياخشىلىق، ئېھسان، ئىلتىپات ۋە ئېتىبار بېرىش	indirgemek	بىرلا كىشىنىڭ چۈشەنچىسىگە ئاساسلانغان
ince	ئىچىكە، ئۇششاق، يۇمشاق، نازۇك، نەپىس، ئەدەبلىك، تەربىيىلىك، يۇپقا، تار	indirgen	پۇر كۈتۈش، ئېتىلىپ چىقىرىش (يانار تاغ) تۈكۈلۈش، چېچىلىش (كېسەللىك)؛
ince ağrı	تۈپىر كۈليۈز	indirilmek	يانار تاغ پارتىلىشىنىڭ لاۋا پۇر كۈشى؛ قىزىل ئىسكارلا-
ince bağırsak	كىچىك ئۈچەي	indirimli	تىنا كېسەللىرى بىلەن بەدەندە پەيدا بولىدىغان قىزىل مەڭگەر
incecik	بەك ئىنچىكە، بەك ئۇششاق، يېنىك	indirmek	ستېرىلكا
ince hastalık	تۈپىر كۈليۈز	indirtmek	نەزەرىدە، قارىشىچە
incelemek	تەتقىق قىلماق، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلماق	indis	ئازايتىش، چۆرۈش، ئاسانلاشتۇرۇش
incelenmek	تەتقىق قىلىنماق، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىنماق	individüalizm	ئازايتماق ئاسانلاشتۇرماق چۆرۈمەك
inceletmek	تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغۇزۇش	indiyum	ئازايتقان، كېمەيتكەن چۈشۈرگەن
incelik	ئىنچىكىلىق، نازۇكلۇق، ئەدەب، نازاكەت	indükleç	چۈشۈرۈلمەك، تۆۋەنلىتىلمەك
incelmek	تەتقىق قىلماق	indüklemek	بازار باھاسىنىڭ چۈشۈرۈلىشى، بازار باھاسىنى چۈشۈرمەك
inceltici	سۇيۇقلاندۇرغۇچى دورىلار، سۇيۇقلاندۇرۇش رېئا-كتىۋى	ineç	چۈشۈرمەك، ئۇرماق
inceletmek	ئىنچىكىلەتمەك	inek	چۈشۈرگۈزمەك
incerek	ئىنچىكىرەك	inekçi	ماتېماتېكىدا قوللىنىلىدىغان ھەرپلەرنىڭ ئاستىغا قويۇ-
ince	ئىنچىكە، ئۇششاق، يۇمشاق، نازۇك، نەپىس		لغان رەقەم ياكى ھەرپ
ince yağ	سۇيۇق ياغ		ئىندىۋىدۇئالىزم
inci	ئۈنچە، مەرۋايىت		ئىندىي
inci balığı	سازاڭ بېلىق		ئىندۇكتور
incik	پاچاق، پاقالچاق		تۈرتكە بولماق، مەجبۇر قىلماق سەۋەب بولماق
incik	پاچاق، پاقالچاق		كېمە
incik boncuk	ئۇششاق چۈششەك زىبۇ-زىننەتلەر		ئىنەك، سىيىر، مارال؛ ئىشتان بېغى بوش ئايال
İncil	ئىنجىل		سۈنچى

inekçilik	سۈتچىلىك	inildetmek	ئىگراتماق
ineklemek	يادلماق	inilmek	ئىگىرماق
ineklik	ئىنەك ئېغىلى، مۆڭلۈك، دۆتلۈك	inilti	ئىگىراش ئاۋازى، ئىگىرماق، نالە
infak	يوقسۇللارغا خەير-ساخاۋەت كۆرسەتكۈچى	inim inim	ئىزچىل ئىگىراش، توختىماي ئىگىراشنى بىلدۈرىدۇ
infirak	ئايرىلماق	inisiyatif	قاپىلىيەت، ئىقتىدار، تالانت
infaz	قارارنى ئىشقا ئاشۇرماق، ئەمەلگە ئاشۇرماق، سۆزنى ئۆتكۈزۈمەك	iniş	ئولتۇرۇشۇپ كېتىش، چۈشۈش، بەسىيىش، يوقۇش يەر
infial	غەزەپ، ئاچچىق، جېنى سىقىلىش، نېرۋىسى جۈزۈلۈش	inişli	چۈشۈكلۈك، ئولتۇرۇشۇقلۇق
infilâk	پارتلاش، پارتىلىماق، يېرىلماق	inkâr	ئىنكار، رەت
infinitezimal	چەكسىز كىچىك	inkıbaz	توپلاش، تۈزەش، ئىچ پۇشۇقى، قايغۇ؛ قەۋزىيەت بولۇپ قالماق
infirat	يالغۇز قالماق، يالغۇزلۇق	inkıbazlık	قەۋزىيەت بولۇپ قېلىش
intiratçı	يالغۇزلۇقنى خالىغۇچى	inkılâp	ئىنقىلاب
infisah	كەڭلىك، ئوچۇقلۇق	inkılâpçı	ئىنقىلابچى
ingiliz	ئىنگلىز، ئەنگىلىيىلىك	inkısam	بۆلۈنۈش، تەقسىم قىلىنىش، پارچىلىنىش
İngiliz Anahtarı	كۈلۈچ، رىچاگ، قىسقىچ، دەستە	inkıta	بېقىندى بولماق، كېسىلمەك، ئۈزۈلمەك
İngilizce	ئىنگلىزچە، ئىنگلىز تىلى	inkıyat	بويىنى ئېگىش، ماسلىشىش
İngiliz tuzu	سۈرگە تۇز، ماگنىي سۇلفات ياكى ناترىي سۇلفات	inkısar	رەنجىمەك، كۆڭلى ئاغرىماق، كۆڭلى قالماق، لەنەت، قارغىش
ingin	تۆۋەن، پەس، ئويمان، پەسلىك، يۇقۇش، چوڭقۇرلۇق؛ سۇ ئېقىش	inkışaf	ئىلگىرىلىمەك كەشپىيات ھۇجۇمغا ئۆتمەك ئاشكارا بولماق، تەرەققىي قىلماق، راۋاجلانماق
inginlik	چوڭقۇرلۇق، ئويمانلىق، قۇۋۋەتتىن قېلىش، كۈ-چىسىزلىك	inlemek	گۈرۈلدىمەك نالە قىلماق، ئىگىرماق
inha	رەسمىي بىر ئورۇندىن بىر ۋەزىپىگە تەيىنلىنىش، ئۆقتۈرۈش	inletmek	جاپا سالماق، ئىگراتماق
inhidam	چۆكۈش، يىقىلىش، ئۆرۈلۈش، خاراب ۋە ۋەيران بولۇش	inme	چۈشۈش، كىرىش، تۆۋەنلەش
inhilâl	ئېرىمەك، ئېرىش؛ چېچىلماق، پارچىلىنىش، ئايرىلماق، ئايرىلىش	inmek	چۈشمەك، كىرمەك، يانماق، ئەسلىگە كەلمەك، چۈشۈر-مەك، ئولتۇرۇشۇپ كەتمەك
inhimak	چۈشكۈنلۈك بېرىلىش	inmeli	بىر تەرىپىدە چۈشۈۋاتقان
inhina	ئېگىلمەك، ئەگرىلىك، پۈكۈلۈش، باش ئەگمەك	inorgaik	جانسىز، ئانئورگانىك، ھۈجەيرىلەرنىڭ جانسىز بۆلۈملىرى، ئەزالاردىكى كېسەللىكلەر
inhiraf	ئازماق، ئاداشماق، يولدىن چىقماق، بۇزۇلماق	insaf	ئىنساپ
inhisar	مونوپولىيە	insafılı	ئىنساپلىق
inhitat	ناچار ۋە زەئىپ ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق، چۈشكۈن ھالغا كېلىپ قالماق؛ كۈچتىن قالماق، قېرىشقا يۈزلەنمەك	insafsız	ئىنساپسىز
ini	ئىنى، ئۇكا، ئاتىنىڭ ئىنىسى	insafsızlık	ئىنساپسىزلىق
inik	چۈشۈرۈكلۈك	insan	ئىنسان، ئادەم كىشى
inikâs	ئىنكاس	insanca	ئىنسانچە، ئىنسانغا لايىق
inikat	توپلانماق، يىغىلماق، جەم بولماق، توختام، يۈتۈم	insancıl	ئىنسانغا ئۆگەنگەن، ئىنساندىن قاچمايدىغان (ھايۋان ھەققىدە)؛
inildemek	ئىگىرماق	insancılık	ئىنسانپەرۋەرلىك، گۇمانىزم
		insanımsılar	ئىنسانغا ئوخشايدىغان جانلىقلار، ئانترو-پولىتلار

insanî	ئىنسانىي، ئىنسانغا لايىق	intermezzo	ئۆز-ئارا ئۇلىماق، بىر-بىرىگە باغلىنماق
insaniçincilik	ئىنسانچىلىق	interpol	خەلقئارا جىنايى ئىشلار ساقچى تەشكىلاتى
insaniyet	ئىنسانىيەت	intiba	تەسىرات
insaniyetli	ئىنسانىيەتلىك	intibah	ھوشيارلىق، سەزگۈرلۈك تەجرىبە ساۋاق
insaniyetsiz	ئىنسانىيەتسىز	intibaksız	ئىنتىپاقسىز
nsanlaşmak	ئىنسانلاشماق	intifa	پايدىلانماق، پايدىلىنىش
insanlık	ئىنسانلىق، ئىنسانىيەت	intiha	ئاخىرى، تۈگەنچىسى
insanoğlu	ئىنسان، ئادەم، كىشى	intihabat	سايلىماق، سايلاپ چىقماق، سايلام
insanüstü	ئادەتتىن تاشقىرى، خاسىيەتلىك ئادەم تەبىئە- تتىن ئېشىپ كەتكەن، نورماللىقتىن ھالقىغان، ئەۋلىيا، پەيغە- مبەر	intihal	باشقىسىنىڭ شېئىرىنى ئۆزىنىڭ قىلىپ ئېلان قىلماق
insektaryum	ھاشارئاتلار تەتقىقات ئورنى	intikal	ئۆتكۈزۈپ بەرمەك، قالدۇرۇپ قويماق، چۈشەنمەك، ئىگىلىمەك، ئۆزلەشتۈرمەك؛ ئۆلمەك، ئۇ دۇنياغا كەتمەك؛ مىراس قالماق
insicam	باغلىنىش (سۆز، جۈملىلەردە)؛ تەكشۈرۈش، راۋان (سۆز)؛	intikam	ئىنتىقام، ئۆچ، ئۆچمەنلىك
insicamlı	باغلىنىشلىق، راۋانلىق	intikamcı	ئىنتىقامچى، ئۆچمەن
insicamsız	باغلىنىشىز، باغلاشماسلىق، ماسلاشماسلىق	intisap	قوشۇلماق، تەۋە بولماق، كىرمەك، قارىماق
insirafi	يول ئالماق، يولغا چۈشمەك، يۈرمەك	intişar	تارالماق، يېيىلماق، چېچىلماق؛ چىقماق (گېزىت، ژۇرنال ھەققىدە)، نەشر قىلىنماق
insiyak	يوق بولماق، تۈگىمەك	intizam	ئىنتىزام، تەرتىپ
insiyakî	ئېتىلىپ قالماق، تىقىلىپ قالماق (نەرسە ۋە كېسە- للىك توغرىسىدا)؛	intizamlı	ئىنتىزاملىق، تەرتىپلىك
inşa	قۇرۇلۇش، قۇرۇش؛ يېزىش (شېئىر، ھېكايە ھەققىدە)؛ ئەدەبىيات	intizamsız	ئىنتىزامسىز، تەرتىپسىز
inşaat	ئىنشاتات قۇرۇلۇش ئىشلىرى	intizamsızlık	ئىنتىزامسىزلىق، تەرتىپسىزلىك
inşaatçı	ئىنشاتات مۇتەخەسسسىسى	intizar	ئىنتىزار
inşaatçılık	ئىنشاتاتچىلىق	inzal	چۈشۈرمەك، مەنىي كەلمەك، يامغۇرنىڭ يېغىشى
inşallah	ئىنشا ئاللاھ (ئاللاھ بۇيرىسا، ئاللاھ نېسىپ قىلسا)؛	inzibat	تەرتىپ-ئىنتىزامنى ساقلاش، ساقچىلارنىڭ ۋەز- ىپىسىنى ئۆتۈگۈچى ئەسكەرلەر
inşat	دېكلاماتسىيە	inzibatî	ئىنتىزام ساقلىغۇچى، تەرتىپ ساقلىغۇچى
inşirah	خۇشاللىق، خۇشلۇق	inzimam	قوشۇلماق
intaç	ئاخىرلاشتۇرماق، تۈگەتمەك، پۈتتۈرمەك؛ سەۋەب بولماق	inviza	ھېچقانداق ئىش بىلەن كارى بولماسلىق
intak	سۆزلەتمەك، گەپ قىلدۇرماق، تىلغا كەلتۈرمەك	ip	يىپ، ئارغامچا، بوغۇچ
intan	مىكروپىنىڭ يۇقۇشىدىن بولغان كېسەل	ipçik	گۈل ساپىقى، گۈل سېپى
intanî	مىكروپىتىن پەيدا بولغان كېسەل	ipek	يىپەك
intaniye	يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر	ipeka	دۈرۈنەج ئەقرەبى، قۇستۇرۇش يىلتىزى
intaniyecî	يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر دوختۇرى	ipek ağacı	ئاكاتىسىيە
integral	جەملەش، يىغىش، ئىنتېگرال	ipek böceği	يىپەك قۇرتى
interferon	ئىنتېرفېرون، توسالغۇ ماددا ھۈجەيرىلەرنىڭ ۋىرۇسقا قارشى تۇرۇش ماددىسى	ipekçi	غوزا باققۇچى، يىپەك سودىگىرى
interferometre	ئىنتېرفېرومېتىر	ipekçilik	يىپەكچىلىك
intelekt	ئەقلىي كۈچ، زېھن، ئىقتىدار	ipekhane	يىپەك قۇرۇتى بېقىلىدىغان يەر
		ipekli	يىپەكتىن ئىشلەنگەن، يىپەك رەخت
		ipek gibi	ناھايىتى پارقىراق ۋە يۇمشاق، گۈزەك خۇيلۇق

يېپەكتەك

ber çöşheñçini maqal-temesil ۋe ئەقلىيە سۆز- iradimesel

لىرى بىلەن كۆچلەندۈرمەك

irade dıřı

ئىرادىدىن سىرت

iradeli

ئىرادىلىك

iradesiz

ئىرادىسىز

iradesizlik

ئىرادىسىزلىك

iradî

ئىرادىلىك، ئارزۇ-ئىستەكلىك

İranlı

ئىرانلىق

irap

مۇۋاپىق سۆزلىشىش

irat

نەقىل، ئىستاتىكا؛ كىرىم، دارامەت، سۆزلىمەك، سۆز

irca كەينىگە ياندۇرماق، كونا ھالغا قايتۇرماق، خېمىغا

قايتۇرماق

irdelemek ئىنچىكىلەپ تەتقىق قىلماق، بىر-بىرلەپ تەتقىق

قىلماق

irfan بىلمەك، چۈشەنمەك، مەدەنىيەت؛ ئەر ياكى ئايال ئىسمى

iri

يوغان، چوڭ، بەستىلىك، گەۋدىلىك

iri iri

زور، ناھايىتى چوڭ

iribař يوغانباش، يېڭى تۇغۇلۇپ ئايىغى چىقىمىغان تاشپاقا

بالىسى

irice

يوغانراق، بىر ئاز چوڭ كىشى ياكى نەرسە

iridyum

ئىرىدىي

iri kıyım

گەۋدىلىك، بەستىلىك، يوغان، زور

irileřmek

چوڭايماق

irili ufaklı

چوڭ-كىچىك ئارىلاشقان

irilik

چوڭلۇق

irin

يىرىك

irinlemek

يىرىك تۇتماق

iris

چىغىرتماقگۈل، ئىرىس

iriř

غېرىچ

iri yarı

گەۋدىلىك، بەستىلىك

irkilmek ئېقىپ يىغىلماق، ئۈرۈكۈپ ئارقىغا شوخشىماق، كۆكرىپ قالماق، ئىششىماق

irkiltici ئېقىپ يىغىلدۇرغان، ئارقىغا شوخشۇتقان

irkinti

تۇرغۇن سۇ

irlandalı

ئىرلاندىيىلىك

irmek تەكلىپ قىلىنمىغان مېھمان، تەييارتاپ، پارازىت، پۇشايىمان، دۇنيا، جاھان

irmik

يىرىك ئۇن

irrasyonel

ئەقىلدىن سىرت

مهخپىي تۇتۇش، كاشكارا قىلماسلىق؛ سۆزنىڭ لىپا- ipham

پىلىق قىلىنىشى، سۆزنىڭ ئوچۇق قىلىنماسلىقى؛ باش بارماق

(قول ۋە پۇتنىڭ)؛

ipilemek باغلىماق، چەگمەك، ئېنىق بەرمەك، ئەھمىيەت

بەرمەك

ipil ipil بەك پارقرايدىغان، چاقنايدىغان

ipince بەك ئىنچىكە، ئىنتايىن ئىنچىكە

ipipullah ھېچنەمىسى، ھېچكىمى يوق كىشى

ipka تاشلاپ قويماق، قالدۇرۇپ قويماق؛ ئىمتىھاندىن قالدۇر-

ماق، سىنىپتا قالدۇرماق

iplememek ئەھمىيەت بەرمەسلىك، ھۆرمەت قىلماسلىق

iplik يىپ

iplikçi يىپ ئىشلىگۈچى، يىپ ساتقۇچى، يىپ ئېگىرگۈچى

iplikhane يىپ ئىشلەيدىغان يەر يىپخانا

ipliklenmek تال-تال ھالغا كەلتۈرمەك

ipnotize ئۇخلىتىش، گېپىنوز

ipnotizma گېپىنوزلۇق تېخنىكىسى

ipnotizmacı گېپىنوزچى

ipnoz ئۇخلىتىش، گېپىنوز

ipotek رەنە، رەنىگە قويماق، گۈرۈگە قويماق

ipotekli رەنىگە قويۇلغان

ipotetik قىياسەن خىيالەن، مۆلچەرلىمەك

ipotez پەرەز قىلىش، پەرەز

ipsi يىپ ياكى يىپتەك نەرسە

ipsiller ئىچكى پارازىت قۇرتلىرى ئۈچەي قۇرتلىرى

ipsiz يىپسىز، ئارغامچىسىز، سەرگەردان

iptal ھۆكۈمىسىز قىلماق، ئەمەلدىن قالدۇرماق، ئېلىپ تا-

شلىماق، بىكار قىلماق

iptida ئىپتىدائىي، باشلانغۇچ

iptidaî ئارقىدا قالغان، ئىلگىرى باسمىغان، دەسلەپكى ھالچە؛

پىششىقلاپ ئىشلەنمىگەن، خام

iptilâ خۇمار، چۈشكۈنلۈك

iptizal بىر نەرسە كۆپلۈكىدىن قىممىتىنى يوقاتماق؛ كا-

ساتلاشماق

ipucu يىپ ئۇچى

İr ئىرىدىي

irade ئىرادە، تىلەك، ئىستەك، بۇيرۇق

iradeci ئىرادە قىلغۇچى

irredantizm	ئىررىدېنتىزىم	isim	نام، ئات، كىشى، ئادەم
irs	ئىرسىيەت، نەسلىگە تارتماق، ئۇدۇم	isimli	ئىسىملىك، ئاتلىق
irsal	ئەۋەتمەك، يوللىماق	isimsiz	نامسىز، ئىمزاسىز، ئاتسىز
irsaliye	پوچتا ئۇقتۇرۇشى	iskalarya	شوتتا
irsen	مىراس قاتارىدا	iskambil	قارت، قارت قەغىزى
irsi	ئىرسىي	iskân	بەرلەشتۈمەك، ئورۇنلاشتۇرماق، ئولتۇراقلاشتۇرماق، ئادەم كۆچۈرمەك
irsiyet	ئىرسىيەت، ئۇدۇم	iskandil	دېڭىزنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەش ئەسۋابى؛ دېڭىزنىڭ چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەمەك؛ قارماقنى ئېغىرلاشتۇرۇش ئۈچۈن ئېسىپ قويۇلدىغان قوغۇشۇن
irşat	توغرا يول كۆرسەتمەك	iskandinav	سىكاندىناۋىيە ئارىلى سىكاندىناۋىيەلىك
irtibat	مۇناسىۋەت، ئالاقە	iskandinavyalı	سىكاندىناۋىيەلىك
irtica	ئۈمىد، ئارزۇ؛ ئەكسىيەتچىلىك	iskarpelâ	ئىسكىنە
irticaî	ئەكسىيەتچى	iskarpin	بىر خىل ئايالچە توپلەي
irticalen	تەييارلىقسىزلا سۆز قىلماق ياكى شېئىر ئوقۇماق	iskarto	قىرقلغان قوينىڭ تۈكى، يۇڭى
itrifa	ئېگىزلىك، يۈكسەكلىك؛ بىر يەرنىڭ دېڭىز يۈزىدىن يۈكسەكلىك دەرىجىسى؛ ئورنى كۆتۈرۈلمەك، ئۆسمەك؛ بىر يۆلتۈزنىڭ ئورنى بىلەن ئۇيۇق ئارىسىدىكى ئۇزاقلىق	iskele	پورت؛ پاراخوت ۋە كېمىلەرنىڭ قىرغاققا يېقىنلىشىشى ئۈچۈن ياسالغان، سۇ ئۈستىگە قويۇلغان ياغاچ كۆۋرۈك
irtifak	تايانماق، تولماق؛ دوستلۇق قىلماق	iskele kuşu	كۆكتارغاق، بېلىقچى
irtifhal	كەتمەك (ئۇ دۇنياغا)، جان ئۈزمەك، ئالەمدىن ئۆتمەك؛ كۆچمەك، يۆتكەلمەك	iskelet	ئىسكىلىت
irtikâp	يامان ئىش قىلماق، جىنايەت ئۆتكۈزمەك؛ پارا، يالغان سۆز قىلماق؛ ئالدامچىلىق قىلماق	iskemle	يۆلەنچۈكسىز ئورۇندۇق
irtisam	تامغا باسماق، ماركا چاپلىماق؛ دۇئا، ياردەم قىلماق، ئاللاھقا يالۋۇرماق، بۇيرۇققا بويسۇنماق	iskender	بىرلەشكەن ئەرمەب جۇمھۇرىيىتىدىكى بىر شەھەر
itrişâ	پارا ئالماق، پارا يېمەك	iskerlet	قۇلۇلە
is	قارا كۆي (قازان ياكى مورىنىڭ)؛	iskorbüt	ۋىتامىن س كەملىكتىن كېلىپ چىققان ما-غدۇرسىزلىق، كۈچسىزلىك، چىش مىلىكى قاناش قاتارلىق كېسەللىكلەر
isabet	نەق جايىغا تېگىش، راسا ئۇدۇل كېلىش	iskorpit	قىزىل كاراس بېلىقى، مۇررىل بېلىقى
isabetli	جايىدا بولغان، ئۇدۇل كەلگەن، جايىغا تەگكەن، ئۇيغۇن، ماس	iskota	يەلكەنلىرىنى ئېچىش، تۇتۇشقا ئاسان بولۇش ئۈچۈن كېمىنىڭ ئاستى بۇلۇڭلىرىغا باغلانغان ئارغامچا ۋە زەنجىردىن تۈزۈلگەن قۇرۇلما
isabetsiz	جايىدا بولمىغان، ئۇدۇل كەلمىگەن، جايىغا تەگمىگەن، ئۇيغۇن بولمىغان، ماس كەلمىگەن	islâm	ئىسلام، مۇسۇلمانلىق
isaf	تەلەپنى قاندۇرماق	islâmiyet	ئىسلاملىق، مۇسۇلمانلىق
isal	يېتىشتۈرۈش	islâmlaşmak	ئىسلاملاشماق
isale	ئېقىنماق، ئاققۇزماق	islâmlaştırmak	ئىسلاملاشتۇرماق
ise tutmak	ئىسقا تۇتۇپ قارايتماق	islâmlık	ئىسلاملىق
isevî	خىرىستىئان، ئەيساۋى	islâv	ئىسلاۋ، ئىسلاڭ
isevilik	خىرىستىيانلىق	islâvca	ئىسلاۋ تىلى
isfendan	ئېرەن دەرىخى	islâvlaştırmak	ئىسلاۋلاشتۇرۇش
ishak kuşu	سازلىق مۈشۈكياپلىقى	islâvlık	ئىسلاۋلىق
ishal	ئىچ سۈرمەك	islemek	ئىسلىماق، سۈرلىمەك
isilik	ئىسسىقلىق (بەدەنگە چىققان)؛		

islenmek	ئىسلەنمەك، سۈرلەنمەك	istasyon	بېكەت (پويىز بېكىتى)؛ تەتقىقات ئورنى، پونكىت
islenme	ئىسلان، سۈرلەش	istatistik	ستاتىستىك، سانلىق مەلۇمات
islim	ھور، پار	istatistikçi	سانچى، ستاتىستىكىچى
isloven	سلوۋېنىيە	istavrit	گاسكون بېلىقى، تراخۇرۇس بېلىقى
ismen	ئىسمىنى ئاتا، نام ئىسمىنى ئاتىغان ھالدا	istavroz	كرېست
ismet	نومۇسۇلۇق، پاكلىق، ئەيىبسىزلىك، يىگۇناھ، گۇناھسىزلىق، مەسۇملۇق	istek	ئىستەك، ئارزۇ، تەلەپ
isnat	يۈكلىمەك، تاغماق، بوھتان	istekleniş	ئارزۇ ئىستەكلىك بولۇش ئىستەكلىنىش
ispalya	ئىسپانىيە	isteklendirilmek	ئىلھاملاندۇرۇلماق، ھەۋەسلەندۈرۈلمەك
ispanyol	ئىسپانىيىلىك، ئىسپانىيەگە ئائىت	isteklendirmek	ئىلھاملاندۇرماق، ھەۋەسلەندۈرمەك
ispanyolca	ئىسپان تىلى	isteklenmek	ھەۋەسلەنمەك، ئىلھاملانماق
ispanyolet	بىر خىل دېرىزە سۈرتكۈچ	istekli	تەلەپ قىلغۇچى، ھەۋەس قىلغۇچى
ispatî	كىچىك قىلىچ، قارىتا چىللىك قەغىزى	isteksiz	ئارزۇسىز، ھەۋەسسىز
ispat	ئىسپات	isteksizlik	ئارزۇسىزلىق، ھەۋەسسىزلىك
ispat etmek	ئىسپاتلىماق	istem	تەلەپ، ئارزۇ
ispatlı	ئىسپاتلىق	istemek	ئىستىمەك، ئارزۇ قىلماق، خالىماق؛ تەلەپ قىلماق، تىلىمەك، بىر نەرسىگە ھاجىتى چۈشمەك، ئىزدىمەك
ispatlı şahitli	يۆنىلىشى كۆرسىتىلگەن، ئىسپاتلىق ھەم شاھىتلىق	istemil	ئىختىيارى، مەيلى
ispatlamak	ئىسپاتلىماق	istemsiz	ئىختىيارسىز، غەيرىي ئىختىيارىي
ispatlanmak	ئىسپاتلانماق	istenç	ئىرادە، ئىستەك
ispenç	پاكار جىنىس بىر خىل توخۇ	istençilik	ئىرادىچىلىك
ispençiyari	دورىگەر	istnçli	ئىرادىلىك
ispendek	لەۋرەك بېلىقىنىڭ كىچىكى	istençsiz	ئىرادىسىز
ispermeçet	شام	istenilmek	ئىرادە قىلىنماق، ئارزۇ قىلىنماق
ispir	ئات باققۇچى، ھارۋىكەش	istep	ئوتلاق، يايلاق
ispiralya	كېمە ئۆيلىرىنىڭ دېرىزىسى	ister	تەلەپ، خاھىش، خالاش
ispirto	ئىسپىرت، ئىچىملىك، ھاراق	ister istemez	مەجبۇرلاپ، ئىختىيارى بولماستىن كۆڭلى بېرىم ھالدا
ispirotocu	ھاراق ئىچكەن كىشى	isteri	ئىستىرىيە (بىر خىل نېرۋا كېسەللىكى)؛
ispirotoluk	ئىسپىرتلىق	isterik	ھىستىرىيە، ئەسەبىلىك
ispit	ھارۋا چاقىنىڭ گۇگۇسۇنى	istetmek	تەلەپ قىلدۇرماق
ispiyon	ئىشپىيون	istiane	ياردەم تەلەپ قىلىش
ispiyonculuk	ئىشپىيونلۇق	istlap	ئىچىگە ئېلىش، سىڭدۈرۈش، سىڭدۈرۈش
israfa kaçmak	ئىسراپچىلىق قىلماق	istiare	ئۆتەنە ئالماق، قەرز ئالماق؛ ئىستىئارە، ئوخشىتىش
israf	ئىسراپ، ئورۇنسىز يەرگە خەجلەش	istibdat	ئىستىبدات
israf etmek	ئىسراپ قىلماق	istical	ئالدىرىماق، سەۋر قىلالماسلىق؛ كەينىگە قالدۇرۇلۇشنى
israilli	ئىسرائىلىيلىك	istihar	تەلەپ قىلماق
istalagmit	ستىنالامىت	istihar	ئىجارىگە ئېلىش
istalaktit	ستىنالاکتت	isticvap	سوراققا تارتماق، سوراق
istanbulin	ئىستانبۇللۇق	istida	ئىلتىماس، تىلەكچە

istidaname	ئىلتىماس، مۇراجىئە تىنامە	istihraç	چىقارماق، پال سالماق، پال باقماق .
istidat	ئىستىدات قابىلىيەت	istihsal	ئىشلەپ چىقىرىش، قولغا كەلتۈرۈش
istidatli	ئىستىداتلىق قابىلىيەتلىك	istihsalat	مەھسۇلات، ئىشلەپچىقىرىلغان نەرسىلەر
istidial	بىرىنى توغرا يولدىن چىقىرىش	istihza	ھەزىل چاقچاق
istif	ئۈستى-ئۈستىگە قاتلاپ قويماق؛ يۈكلەرنىڭ پاراخوت ئامبىرىغا يەرلەشتۈرۈلۈشى؛ سۆزلەرنىڭ قائىدىگە مۇۋاپىق ئۆز ئورنىغا قويۇلۇشى	istikamet	تەرەپ، جەھەت؛ ئىستىقامەت
istifa	ئىستىپا	istikbal	ئىستىقبال، كېلەچەك، قارشى ئالماق
istifade	پايدىلىنىش	istiklâl	مۇستەقىللىق، ئەركىنلىك
istifade etmek	پايدىلانماق	istikra	ئىجارىگە بەرمەك، كىرا قىلماق
istifanama	ئىستىپا خېتى	istikrah	سەسكىنمەك، يىرگىنمەك، نەپرەتلەنمەك
istif	مال ۋە نەرسە كېرەكلەرنى ئۈستى ئۈستىلەپ يىغىش، رەتلەش جەملەش	istikrar	مۇقىملىق، تۇراقلىق، بىر يەردە مۇقىم ئولتۇراقلاشماق تەكرارلىنىش
istifçi	مال ۋە نەرسە كېرەكلەرنى ئۈستى ئۈستىلەپ يىغقۇچى، رەتلىگۈچى جەملىگۈچى	istikraz	قەرزگە پۇل ئالماق، پۇل ئۆتنە ئالماق، قەرزدار بولماق
istifham	زېھنىدە پەيدا بولغان سوئال	istikşaf	تەتقىق
istiflemek	تۈرلەرگە ئايرىماق، تىزماق؛ يۈكنى ئايرىۋېتىلەن ياكى پاراخوتقا ئورۇنلاشتۇرماق	istilâ	ئىشغالىيەت، ئىشغال قىلماق، بېسىۋالماق
istiflenmek	تۈرلەرگە ئايرىلماق تىزىلماق	istilacı	ئىشغالىيەتچى، جاھانگىر
istifleyiş	تۈرلەرگە ئايرىش، تىزىش	istilzam	بىلىم تەلەپ قىلماق، ئىلىمگە تەلپۈنمەك؛ تەزىم قىلماق، قولنى سۆيمەك
istifrağ	قۇسماق	istim	ئىچىملىكلەر
istifsar	سورماق، سوراپ بىلمەك	istimal	ئىستىمال قىلماق، ئىستىمال قوللانماق، پايدىلانماق
istiğfar	تۆۋە قىلماق	istimator	تاموژنىدا ماللارغا باج بەلگىلىگۈچى باھا قويغۇچى
istiğna	قانائەت قىلماق، قانائەتچانلىق	istimbot	كېمە
istiğrak	مەپتۇن بولماق، ھاياجانلانماق	istimdat	مەھەت تىلىمەك، ياردەم تەلەپ قىلماق
istihale	ئىمكانسىزلىق، مۇمكىن بولماسلىق، شەكلىنى ئۆز-گەرتىمەك	istimlâk	دۆلەت ئىگىلىكىگە ئۆتكۈزۈۋالماق، ئومۇمىي مۈلۈك قىلماق
istihare	ئىستىخارە	istismar	ئىشلىتىش، پايدىلىنىش، بىرىنىڭ ياخشى نىيىتىدە-بن پايدىلىنىپ كېتىش
istihbar	خەۋەردار بولماق، بىلمەك	istimrar	داۋاملاشماق
istihbarat	ئېلىنغان خەۋەرلەر، مەلۇمات توپلىماق، ئاخبارات	istimzaç	سوراش، سۈرۈشتە قىلىش
istihdaf	مەقسەت قىلماق، نىشان قىلماق، پىلانلىماق	istinabe	دەۋاننىڭ سوتقا چىقىرىلىشى ئۈچۈن باشقا بىر يەردە گۇۋاھچىنىڭ ئىپادىسىنى ئېلىش
istihdam	ياللىماق، خىزمەتكە سالماق، ئىشلەتمەك	istinaden	ئاساسەن، كۆرە
istihfaf	بورلىماق، پەس كۆرمەك	istinaf	يېڭىدىن باشلىماق، باشقىدىن باشلىماق؛ سۆز بېشى، كىرىش سۆز
istihkak	ھوقۇقلۇق، ھوقۇق	istinas	ئادەتلەنمەك، كۆنمەك، ئۆزلەشمەك
istihkâm	ئىستىھكام	istinat	يۆلەنمەك، تايانماق
istihkâmcı	ئىستىھكامچى	istinatgâh	تايانغۇدەك، ئىشەنگۈدەك يەر، تايانچ
istihkâmcılık	ئىستىھكاملىق	istinga	يەلكەننى يىغىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئارغامچا
istihkar	پەس كۆرمەك، ھاقارەت بىلەن قارىماق	istinkâf	چېكىنمەك، قول تارتماق، يۈز ئۆرىمەك، رەت قىلماق
istihlak	سەرپ بولماق، ئىشلىتىلمەك	istinsah	نۇسخا، ئۆرنەك

istintaç	نەتىجە چىقىرىش	ھەرپ قوشماق
istintak	سۆزلىتىش، سوراققا تارتىش، سوراق	ئىش باشلاش، ئىش باشلىق؛ دۆلەتنى ئىدارە قىلىش
istirahat	ئىستىراھەت، ھاردۇق، ئارام، راھەتلىنىش، دەم ئېلىش	ئىش تاشلىغۇچى
istirdat	قايتۇرۇش، قۇتقۇزۇش، قايتىدىن قولغا كىرگۈزۈش	ئىش تاشلاش
istirham	يالۋۇرۇش، مەرھەمەت تىلەش	ھەمكارلىق
istridye	ئويىستېر قۇلۇسى	ھەمكارلاشقۇچى
istiskal	خوش كۆرمىگەنلىكنى بىلدۈرمەك	ئىشنى بۆلۈش، تەقسىملەش
istismar	ئېكىسپىلاتاتسىيە، بىرىنىڭ ياخشى نىيىتىنى ياماللىققا قوللانماق	ئىشچى
istismarcı	ئېكىسپىلاتاتسىيىچى	ئىشچىلىق ئىش ھەققى
istisna	ئىستىسنا، خالىي، ئايرىملىق، تاشقىرى	بۇ، بولۇپمۇ بۇ
istisnai	قانۇنسىز، قانۇندىن سىرت	سىددۈرمەك
istisnasız	ئىستىسناسىز	ئىشغال، ئىشغالىيەت
istişare	مەسلىھەت	ئىشغالىيەتچى
istitrat	قۇدرەت، كۈچ	ئەمگەك كۈچى
istiva	بىردىن كۆپ نەرسىنىڭ بىر بىرىگە تەڭ ياكى جۈپ بولۇشى	قولدىن ئىش كېلىدىغان، قولى ئەپلىك؛ باشقىلارغا ئۆزىنى كۆرسەتكۈچى
istizah	ئىزاھات تەلەپ قىلماق، جاۋاب تەلەپ قىلماق	قولدىن ئىش كېلىش
istizan	رۇخسەت سورىماق	ئىشنى تىلەمەك، تۇيۇلماق
istop	توختاش	ئاڭلاش تۇيغۇسى ئاڭلاش قابىلىيىتى
istor	ياغاچ ياكى رەختتىن ياسالغان قاتلىما پەردە	ئىشتمەك، ئاڭلىماق، خەۋەردار بولماق
isveçre	شېۋىتسارىيە	تۇيماسلىق، ئاڭلىماسلىق، ئىشتمەسلىك
isveçli	شېۋىتسىيىلىك	ئىشنىش بىلەن مۇناسىۋەتلىك
isviçreli	شېۋىتسارىيىلىك	ئىشنىتۈرمەك
isan	ئىسيان، قوزغىلاڭ، توپىلاڭ	شىكايەت قىلماق، غەيۋەت قىلماق، ئۆچ ئالماق
isyancı	ئىسيانچى، توپىلاڭچى	كۆشەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ئىچ-قارنى
isyankâr	ئىسيانكار	زاسۋىچى، كالا-پاقالچاق ساتقۇچى
iş	ئىش، خىزمەت، كەسپ، مەشغۇلىيەت	ئەزىيەت، جاپا، ئازاب
iş adamı	تىجارەت ياكى سانائەت بىلەن شۇغۇللىنىپ پۇل تاپقۇچى	گۇمان، شۈبھە، شەك؛ قىيىنچىلىق، جاپالىق؛ ئالدى ئوڭ
işaret	ئىشارەت	پۇتى، ئارقا سول پۇتى ئاق ئات
işaretçi	ئىشارەتچى	گۇمانلىق، شۈبھىلىك
işaretlemek	بەلگە قويماق	شۈبھىسىز، گۇمانسىز
işaretlenmek	بەلگە قويۇلماق	كۆپ ئىشلەيدىغان، كۆپ قوللىنىلىدىغان؛ ئوبدان
işaretleşmek	ئىشارەتلەشمەك، بەلگە بېرىشمەك	ئىشلەنگەن، ئوبدان ياسالغان
işaret parmağı	كۆرسەتكۈچ بارماق	كۆپ ئىشلىتىشچان، كۆپ قوللىنىشچان
işba	تۇيماق؛ قاپىيە ۋە ۋەزىن زۆرۈرىيىتى بىلەن سۆزلەرگە	مۇئامىلە
		قىلىش، كۈچ سەرىپ قىلىش، تىرىشىش؛ نەپىس
		ئىشلەنگەن نەرسە
		ئىش باشقۇرغۇچى
		ئىش باشقۇرغۇچىلىك
iş başı		
iş bırakıcı		
iş bırakımı		
iş birliği		
iş birlikçi		
iş bölümü		
işçi		
işçilik		
işbu		
işetmek		
işgal		
işgalcı		
iş gücü		
işgüzar		
işgüzarlık		
işitilmek		
işitim		
işitmek		
işitmezlik		
işitsel		
işittirmek		
işkâl		
işkembe		
işkembeci		
işkence		
işkil		
işkilsiz		
işlek		
işleklik		
işlem		
işleme		
işlemeci		
işlemecilik		

işlemek	قىلماق، ئەتمەك، ئىشلىمەك، ئەمگەك سىڭدۈرمەك، تەسىر قىلماق، ھىيلە قىلماق، ئالدامچىلىق قىلماق	işveren	ئىشچى ياللاپ ئىشلەتكۈچى، ئىش بەرگۈچى
işlemeli	ئىشلەنگەن	işyar	خىزمەتچى، كادىر، مەمۇر
işlenmek	ئىشلەنمەك	iş yarı	ئىش مەيدانى
işletilmek	ئىشلىتىلمەك	it	ئىت؛ تەربىيىسىز، ئەخلاقسىز، ئەدەبسىز
işletmeci	ئىش باشقۇرغۇچى	ita	ئاتا قىلىش، بەرمەك، بەخش
işletmecilik	ئىش باشقۇرغۇچىلىق	itaat	ئىتائەت
işletmek	ئىشلەتمەك، خىزمەتكە سالماق؛ قوللانماق، پايدىلا- نماق؛ تەسىرلەندۈرمەك؛ (ئايال ھەققىدە) يامان يولغا كىرگۈزمەك	itaatli	ئىتائەتچان، ئىتائەتلىك
işlev	ۋەزىپە	itaatsiz	ئىتائەتسىز
işleyim	سانائەت	itaatsizlik	ئىتائەتسىزلىك
işlik	ئىشخانا (رەسسام ۋە ھەيكەل تراشلارنىڭ ئىشلەيدىغان ئۆيى)؛	italik	قول يازما تەقلىدتىكى ھەرپ، ھۆسنخەت شەكلىدىكى ھەرپ
işmar	كۆز-قاش ئىشارىتى	İtalyan	ئىتالىيلىك
işporta	يايما (دۇكان)؛	İtalyanca	ئىتالىيە تىلى
işpertacılık	يايمچىلىق	İtalyanlaşmak	ئىتالىيەلەشمەك
işret	مەستلىك، ئىچىملىك، ئىچكۈ ئىچمەك	itap	نەسبەت، تەنبە
işsiz	ئىشسىز	itburnu	ياۋا گۈلنىڭ مېۋىسى
işsizlik	ئىشسىزلىق	itdirseği	يىڭنىئاسقۇ
iştah	ئىشتىھا، ئارزۇ، تىلەك	iteklemek	ئىتتىرمەك
iştahlandırmaq	ئىشتىھاسنى قوزغاتماق، ئىشتىھالاندۇرماق	itelemek	ئارقا-ئارقىدىن ئىتتىرمەك
iştahlanmaq	ئىشتىھا كەلمەك، ھەۋەس قوزغالماق	itelemek	ئارقا-ئارقىدىن ئىتتىرمەك
iştahlı	ئىشتىھالىق، ھەۋەسلىك	itenek	پورشىپىن
iştahsız	ئىشتىھاسى يوق ھەۋەسسىز	iterbiyum	ئىتتىرىپى
iştahsızlık	ئىشتىھاسىزلىق، ھەۋەسسىزلىك	itfa	ئۆچۈرمەك، بېسىقتۇرماق، جىمىقتۇرماق
işte	بىر نەرسىنى كۆرسەتكەندە ياكى بىر نەرسىگە ئىشارەت قىلغاندا قوللىنىلىدۇ	itfaiye	ئوت ئۆچۈرۈش ئەترىتى
işteş	ئورتاق، خىزمەتداش	itfaiyeci	ئوت ئۆچۈرۈش خادىمى
işteşlik	ئورتاقلىق، خىزمەتداشلىق	ithaf	ھەدىيە، ھەدىيە قىلماق، بىرىنىڭ نامىغا ئاتىماق
iştial	تۇتاشماق، ئۇلغايماق (ئوت)؛	ithal	ئىمپورت، قوشۇمچە قىلماق، قاتماق، ئىچىگە ئالماق
iştigal	شۇغۇللانماق، ئىشلىمەك	ithalât	ئىمپورت، ئىمپورت قىلىش
iştihar	شۆھرەت، نام، ئابروي، تونۇلۇش، نام قازىنىش	ithalâtçı	ئىمپورتچى
iştikak	مەنبە، كېلىپ چىقماق، باشلانماق، پەيدا بولماق	ithalâtçılık	ئىمپورتچىلىق
iştira	سېتىپ ئالماق	itham	ئەيىبلەمەك، قارىلماق
iştirak	ئورتاقلىشىش، قاتنىشىش، ئىشتىراك، قوشۇلۇش	ithamname	ئەيىبنامە
iştirakçı	ئىشتىراكچى، ئورتاقلاشقۇچى	itibar	ئېتىبار، ئېتىبار بېرىش، كۆڭۈل بۆلۈش، ئىناۋىتىنى ساقلاش، ئىشىنىش
iştiyak	ئىشتىياق، ئارزۇ، تىلەك، سېغىنماق	itibaren	... ئېتىبارەن، ... دىن باشلاپ
işve	ناز، جىلۋە، نازلىنىش	itibarî	شۇنداق بولماي تۇرۇپ شۇنداق دەپ قارالغان
işvebaz	نازالانغۇچى	itibarlı	ئېتىبارلىق، ئىناۋەتلىك
		itici	تۈرتكۈچ، ئىتتىرگۈچ
		itidal	مۆتىدىل، مۇلايىملىق، سوغۇققانلىق، ئۇيغۇنلۇق

itikâf	دۇنيا ئىشلىرىدىن قول ئۈزۈپ ئىبادەت بىلەن بولماق	iveden	ئالدىراغۇ
itikâl	قىرغاققا ئۇرۇلغان سۇنىڭ قىرغاقنى يالاپ كېتىشى؛ يارىنىڭ بەدەننى بېسىپ كېتىشى	ivecenlik	ئالدىراشچىلىق
itikât	ئېتىقاد، ئىشەنچ، ئىمان	ivedi	ئالدىراش، چاپسان، ئالدىرماق
itilâ	ئۆزلىمەك، ئېگىزلىمەك	ivedilenmek	ئالدىرماق، جىددىيلەشمەك
itilâf	چۈشىنىشمەك، ئۇيغۇنلاشماق، ئۇيغۇنلۇق	ivedili	جىددىي
itilmek	ئىتتىرىلمەك، ئىلگىرلىتىلمەك	ivedilik	دەرھال قىلىنىش كېرەك بولغان
itimât	ئىشەنچ، ئىشىنىش	ivegen	ئالدىراغۇ
itimâtli	ئىشەنچلىك	ivgi	ياغاچ ئويمىچىلىقىدا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب
itimâtname	دۆلەت خېتى، دۆلەت مەكتۇبى	ivinti	سۈرئەت، تېزلىك
itimâtsız	باشقىلارغا ئىشەنچ بولمىغان	ivesi	ئانادولۇنىڭ سۈتلۈك قوبى
itimâtsızlık	ئىشەنچسىزلىك	ivmek	تېز ھەرىكەت قىلماق، ئالدىرماق، ئالغا ئۆتمەك، يۈ-گۈرمەك، ئىتتىكىلەشتۈرمەك
itina	دېققەت، دېققەت قىلماق، ئېھتىياتچان	iyе	ئىگە
itinalı	دېققەتلىك، ئېھتىياتچان	iyelik	ئىگىلىك
itinasız	دېققەتسىز، ئېھتىياتسىز	iyi	ياخشى، ئوبدان، پايدىلىق؛ كۆپ، جىق، مول؛ ياخشىلىق
itinasızlık	دېققەتسىزلىك، ئېھتىياتسىزلىق	iyice	ئېلىپ كېلىدىغان، مۇۋاپىق، مۇناسىپ، ئامان-ئېسەن
itiraf	ئېتىراپ، ئىقرار، بويۇندىماق	iyicene	ياخشىغىنا، ياخشىراق، بىر قەدەر ياخشى دەل
itiraz	ئېتىراز، قارشىلىق	iyicelik	ياخشىلىق قىلىشقا ئامراق
itirazcı	قارشى تۇرغۇچى، قارشىلىق بىلدۈرگۈچى	iyileşmek	ياخشىلانماق، ساقايماق
itişmek	ئىتتىرىشمەك، ئىتتىرىشىپ ئويناشماق	iyileştirilmek	ياخشىلاشتۇرۇلماق
itiştirmek	ئىتتىرىرمەك، تۈرمەك	iyileştirmek	ياخشىلىماق، ئىسلاھ قىلماق، تۈزەتمەك
itiyat	ئادەت، خۇي، مەجەز	iyilik	ياخشىلىق، پايدا، ئامانلىق، ئېسەنلىك
itizar	ئۆزى، ئەپۇ	iyilikçi	خەيرخاھ
itlâf	ئۆلتۈرمەك، زىيانغا ئۇچراتماق، بۇرۇش، خاراب قىلىش	iyilikseverlik	ياخشىلىقپەرۋەرلىك
itlik	ئەدەبىسىزلىك، پەسلىك، پەسكەشلىك	iyimser	ئۈمىدۋار
itmam	تۈگەتمەك، تاماملىماق	iyimserlik	ئۈمىدۋارلىق
itmek	ئىتتىرىرمەك، سۈرمەك	iyodhidrik	گىدروئىد
itminan	كۆڭۈل ئارامى، خاتىرجەم بولۇش، خاتىرجەملىك	iyodofom	يودوفورم
ittirat	رەتلىك، تەرتىپلىك	iyodür	يود
ittifak	ئىتتىپاق، بىرلەشمە، ئۇيۇشما	iyon	ئىئون
ittifakla	ئىتتىپاقلىق	iyonik	ئىئونىك، ئىئون بىلەن مۇناسىۋەتلىك
ittihat	بىرلەشمەك، ئۇيۇشماق، بىرلىك، ئىتتىپاقلىق	iyonlanma	ئىئونلىنىش
ittihatçı	بىرلىكچى، ئىتتىپاقچى	iyonlanmak	ئىئونلانماق
ittihaz	قوبۇل قىلىش، قاراش، ھېسابلاش، قوللانماق	iyon yuvarı	ئىئون قاتلىمى
ittisal	يان-يانغا كەلمەك، بىر-بىرىگە تەگمەك، ئۇلاشماق	iyot	يود
ivaz	ئەجىر، بەدەل، ھەق	iyotlama	ئىچىملىك سۇنى يودلاپ مىكروپىلارنى ئۆلتۈرۈش
ivazsız	ئەجىرسىز، بەدەلسىز	iyotlu tuz	يودلۇق تۇز
ivdirmek	تېزلەشتۈرمەك، چاپسانلاشتۇرماق، ئالدىراتماق	iz	ئىز؛ قىممەت، ئەھمىيەت، ئۇلۇغلۇق، شان-شەرەپ، قۇدرەت

izabe	مەدەنلەرنى ئېرىتىپ سۇيۇق ھالەتكە كەلتۈرۈش	izin	ئىجازەت، رۇخسەت
izabe firını	مەدەن ئېرىتىدىغان ئوچاق	izinli	رۇخسەت سورىغان، رۇخسەتلىك
izabe noktası	مەدەنلەرنىڭ ئېرىش نۇقتىسى	izinname	رۇخسەت قەغىزى
izaç	بېشىنى ئاغرىتىش، ئىچىنى سىقىش بىئارام قىلىش	izinsiz	رۇخسەتسىز، ئىجازەتسىز
izafe	بېغىشلىماق، ئاتىماق قوشۇمچە قىلماق	izinsizlik	رۇخسەتسىزلىك، ئىجازەتسىزلىك
izafet	بىر نەرسىگە ياكى بىر كىمگە ئارتىش، يۈكلەش، باغلاش	izlandalı	ئىسلاندىيىلىك
izafeten	باغ	izlek	چىغىر يول
izafi	باغلىنىش، تايىنىش	izlemek	تەقىپ قىلماق، كەينىگە چۈشمەك، ئىزىدىن ماڭماق، ئىز قوغلىماق يۈرگۈزمەك
izafilik	باغلىنىشچان	izlence	پروگرامما
izafiyet	باغلىنىشچانلىق	izlenim	تەسىر
izah	ئىزاھ	izlenimci	تەسىرچى
izahat	ئىزاھات، شەرھ	izlenimcilik	تەسىرچىلىك
izale	تۈگەتمەك يوقاتماق	izlenmek	تەقىپ قىلىنماق، تەسىرات پەيدا بولماق، يۈر-گۈزۈلمەك
izam	ئەۋەتمەك، يوللىماق، چوڭايتماق، كۆپتۈرمەك، ئاشۇرماق، مۇبالىغە قىلماق	izleyici	كۆرگۈچى، تەقىپ قىلغۇچى
iz'an	ئەقىل، پاراسەت	izmarit	ئىزمارىت بېلىقى تاماكا قالدۇقى
iz'anlı	ئەقىل-پاراسەتلىك، تەربىيىلىك، ھۆرمەتلىك	izmihlâl	يوقىتماق، تۈگىمەك، پاتماق، پارچىلانماق، چۆكمەك
iz'ansız	ئەقىلسىز، پاراسەتسىز	izobar	ئىزوبار سىزىقى، تەڭ بېسىم سىزىقى
iz'ansızlık	ئەقىلسىزلىق، تەربىيىسىزلىك	izohips	ئومۇمى ئەھۋال مەنزىرە، ئىزنا
izaz	ھۆرمەت بىلەن كۈتۈلۈش، ھۆرمەت قىلماق	izolâsyon	ئايرىش، ئايرىم مۇستەقىل
izbe	كېپى، تاختاي ئۆي؛ نەم يەر، ھۆل يەر	izolâtor	ئىزولىاتور
izbiro	يۈكلەرنى يۇقىرى تارتىشتا ئىشلىتىلىدىغان ئىلمەك ئارغامچا	izole	يالغۇز قالغان، يېتىم قالغان
izci	ئىزچى	izomeri	ئىزومېر
izcilik	ئىزچىلىك	izomerili	ئىزومېرلىق
izdiham	قوشۇلماق، قوشۇلۇپ كەتمەك زىيادە كۆپ	izometri	تەڭ ئارىلىقلىق
izdivaç	ئۆپلەنمەك، تۇرمۇش قۇرماق	izometrik	ئىزومورفىزم
iz düşümü	پروپېكسىيە، شولا، كۆلەڭگە	izomorf	ئىزومورفى
iz düşümlü	پروپېكسىيەلىك	izoterm	ئىزوتېرمىك سىزىقى، تەڭ تېمپېراتۇرا سىزىقى
iz düşüren	شولا چۈشۈرگەن، كۆلەڭگە چۈشۈرگەن	izotop	ئىزوتوپ
iz düşürmek	شولا چۈشۈرمەك، كۆلەڭگە چۈشۈرمەك	izzet	ئۇلۇغلۇق، ھۆرمەت، شەرەپ شۆھرەت، ئېتىبار، ئىناۋەت، ئىززەت
izhar	ئىزاھ	izzetiefis	غورۇر، ئۆزىنى ھۆرمەتلەش
		izzetli	ئىززەتلىك، ھۆرمەتلىك

Alfabenin on üçüncüharfi	ژې تۈرك تىلى ئېلىپبەسىنىڭ 13-ھەرپى	jeolojik	گېئولوگىيەلىك
jagar	جەنۇبىي ئامېرىكىدا ياشايدىغان تېرىسى تەڭگىلىك قاپلان، ئامېرىكا يولۋىسى	jeomorfoloji	يەر يۈزىنىڭ تۈزۈلۈشى، يەر شەكلى
jaguar	جەنۇبىي ئامېرىكىدا ياشايدىغان تېرىسى تەڭگىلىك قاپلان، ئامېرىكا يولۋىسى	jeopolitik	جۇغراپىيەلىك سىياسەت شۇناسلىق
jaketatay	رەسمىي كۈنلەردە كىيىلىدىغان ئەرلەر كىيىمى	jeosantrik	يەر مەركىزى، گېئوسېنتىرىك
jakoben	ياكوبىنچى (فرانسىيە دومىنىكۇس تەرىقىتىدىكى راھىب ۋە راھىبەلەرگە بېرىلگەن نام)؛ يامايكىلىق	jeotermal	يەر ئىسسىقلىقى
jamaikalı	يامايكىلىق	jeotarmalenerji	يەر ئىسسىقلىقى ئېنىرگىيىسى
jambon	سۈرلەنگەن چوشقا پاجىقى	jeotermik	يەر ئىسسىقلىقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك
jambonluk	سۈرلەشكە لايىق چوشقا گۆشى	jest	قول ئىشارىسى، قول ھەرىكىتى
jandarma	قوراللىق ساقچى قىسىملار، ژاندارما	jet	ئايرىپىلان
jandarmalık	ژاندارمىلىق، قوراللىق ساقچى قىسىمىنىڭ خىزمىتى	jet gibi	ئەڭ تېز سۈرئەتتە
jant	ھەر خىل چاقلارنىڭ قاسقىنى	jet motoru	رېئاكتىۋ دېۋىگا تېل
japon	ياپونىيە، ياپونىيە خەلقى، ياپونلۇق	jeton	تەڭگە
japonca	ياپون تىلى	jig	ئوتتۇرا دەۋرگە ئائىت بىر چالغۇ
japone	قىسقا يەڭلىك ئاياللار كىيىمى	jile	ئايالچە جىلىتكە
japongülü	چاي گۈلى، چاي چېچىكى	jilet	بىرىتتۇ، تىغ
jarse	يىپەك ياكى يۇڭلۇق رەخت	jiletgibi	ئۆتكۈر
jatuyer	پايپاق بوغۇقچ	jimnastik	گىمناستىك
jelâtin	يار يىلىم، ژېلاتىن	jimnastikçi	گىمناستىكىچى
jen	گېن	jimnaz	گىمنازىيە
jeneratör	گېنېراتور	jinekolog	گىنېكولوگىيە، ئاياللار كېسەللىكلىرى ئىلمى
jeloz	ئاگار يېلىمى	jinekoloji	ئاياللار كېسەللىكلىرى ئىلمى مۇتەخەسسسى
jeodezi	گېئودېزىيە، يەر ئۆلچەش بىلىمى	jips	گەج، سىڭىر تېشى، گىپس
jenosit	ئىرقى قىرغىنچىلىق	jiroskop	گىروسكوپ
jenokimya	گېئوخىمىيە	jiujitsu	جۇجىتسۇ
jeofizik	گېئوفىزىكا	jokey	چەۋەنداز
jeolog	گېئولوگ	jonta	تولدۇرما ماتېرىيال؛ ھىملاش ماتېرىيالى؛
jeoloji	گېئولوگىيە	gorjet	گىرب رەخت، جارجات
		jöle	مېۋە شەرىپتى
		judo	جۇدو، ياپون رۇداۋچە چېلىشىش
		judocu	رۇداۋچە چېلىشقۇچى
		jul	جوئۇل
		jurnal	ژۇرنال؛ كىرىش-چىقىش دەپتىرى؛ كۈندىلىك خاتىرە
		jurnalcı	ژۇرنالچى

jübile	يەھۇدىيلارنىڭ ئەللىك يىلدا بىر ئۆتكۈزۈلىدىغان با.	jüpon	ئاياللارنىڭ ئىچ كۆيىنىكى
jüp	ئىچ كۆڭلەك، رۇباشكا	jüri	زاسىداتىپلا ئۆمىكى
jupiter	رېم ئەپسانىلىرىدە ئاسمان خۇداسى؛ يۇپىتېر يۇلتۇزى، ئوڭاي يۇلتۇزى	jüt	ياۋا كەندىر

K

K k	ك	kabank	قايارغان، بۆرتۈپ چىققان، گەۋدىلىك
Alfabenin on dördüncü harfi	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 14-ھەرىپى	kabarma	قايارما
kaba	كېلەڭسىز، يىرىك، قوپال	kabarmak	قايارتماق، كۆبىيىمەك، ئاشماق، كۆپەيمەك، ئار-تماق؛ ھۈرىيەيمەك، ئاچچىقلاتماق؛ دولقۇنلاتماق، يۇمشىماق، مە-غرۇرلاتماق
kabaca	قوپال، يوغان	kabartma	قايارتما؛ چوڭايتىش
kabadayı	لۈكچەك (غورۇرلۇق، مەرد، يىگىنلەرچە جاسا-رەتلىك)، يىگىت، ھەر نەرسىنىڭ باشتىكىسى، دەسلەپكىسى	kabartmak	قايارتماق، كۆپتۈرۈپ يوغىناتماق، ئاچچىقلا-ندۇرماق
kabadayılık	لۈكچەكلىك، نوچىلىق	kaba sakal	توم ساقال
kabahat	گۇناھ، ئەيبىب	kaba soğan	يوغان باش پىياز
kabahatli	گۇناھكار، ئەيبىكار، ئەيبىلىك، قۇسۇرلۇق	kaba taslak	ئىخچام، قىسقىچە
kabahatsiz	گۇناھسىز، ئەيبىسىز، قۇسۇرسىز	kaba yel	غەربىي جەنۇب شامىلى
kabak	قاياق، كاۋا قاتارلىقلار؛ بىلىمسىز، كۆرۈمسىز، قوپال؛ خەمەك، پىشىمغان؛ تاز، ياغاق	kabız	قەۋزىيەت
kabakçı	قاياق، كاۋا ئۆستۈرگۈچى ياكى ساتقۇچى	kabızlık	قەۋزىيەت بولۇپ قالماق
kabakgiller	كاۋا، تاۋۇز، قوغۇن، قاياق قاتارلىقلارنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى	kabil	قابىل، تۇغۇت ئانىسى، تۇغۇت دوختۇرى
kabaklamak	پۇتاپ قىپپالنىڭ قىلىپ قويماق (دەرەخنى)؛	kabile	تۇغۇت ئانىسى
kabaklaşmak	چاچلىرى چۈشۈپ تازغا ئوخشاپ قېلىش	kabiliyet	قابىلىيەت
kabaklık	قوغۇن، تاۋۇز ئۈچۈن خاملىق، باش ئۈچۈن چا-چسىزلىق، تازلىق، بىلىمسىزلىك	kabiliyetli	قابىلىيەتلىك
kaba kulak	يوغان قۇلاق	kabiliyetsiz	قابىلىيەتسىز
kabala	تەۋرەننى تەتقىق قىلىش؛ ئەرۋاھ ۋە جىنلار بىلەن ئالاقە قىلىش	kabiliyetsizlik	قابىلىيەتسىزلىك
kabalak	ئوسمان پادىشاھلىقى دەۋرىدىكى ئەسكەرلەرنىڭ قالىپى، قابالاق	kabin	كىچىك، شەخسىي بۆلمە
kabalaşmak	قوپاللاشماق، كېلەڭسىزلىككە، قوپاللىق قىلماق، يىرىكلەشمەك	kabine	كاپىنت، ھۆكۈمەت؛ دۆلەت سوۋىتى؛ دوختۇرلۇق بۆلۈمى؛ كىچىك ئۆي، ئىشخانا؛ ھاجەتخانا، ئەسكىلىك، خالا جاي
kabalık	قوپاللىق، توڭلۇق	kabir	قەبرە، مازار، گۆر
kabalist	تەۋرەننى تەتقىق قىلغۇچى	kablemilât	مىلادىدىن ئىلگىرى
kabara	ئاياغ كىيىمنىڭ چەمگە قېقىلغان مىخ؛ زىننەت ئۈچۈن ساندۇقلارغا قېقىلغان مىخ	kablelvuku	يۈز بېرىشتىن ئىلگىرى
kabaralı	مىخلىق، مىخ قېقىلغان	kablo	كاپىل
kabarcık	كۆپۈك، مازغاپ	kabotaj	دېڭىز قىرغىقى كېمە قاتنىشى
kabare	كونسېرت	kabristan	قەبرىستان، مازارلىق، گۆرلۈك
		kabuk	قوۋراق، پوست، شۆبۈك؛ تېرە، تاش، مۇقاۋا
		kabuklanmak	قايلانماق، تاشلانماق
		kabuklu	قاپلىق، تاشلىق، تۇۋاقلق، مۇقاۋىلىق

kabuklular	قاسراقلىقلار ئائىلىسى	kaçıntı	بالدۇر تۇغۇلغان قوزا
kabuksu	قاسراققا ئوخشايدىغان، قاسراقتەك، قاپتەك، قا- پسىمان	kaçınmak	چېكىنمەك، ياردىمىنى ئايماق كۆرۈنمەسلىك، قاچماق
kabuksuz	قايسىز، تاشسىز، تۇۋاقسىز، مۇقاۋىسىز	kaçırılmak	قاچۇرۇلماق
kabul	قوبۇل، كۆرۈشۈش، قاتارىغا قوشۇش، قاتارىغا ئېلىش	kaçırmak	قېچىشقا پۇرسەت بەرمەك، يوقىلىشىغا سەۋەب بولماق، قاچۇرماق
kabullenmek	قوبۇل قىلىنماق قوبۇللانماق	kaçışmak	توپلۇق ھالدا قېچىشماق، تىرىپىرەن بولۇپ كەتمەك، قېچىشماق
kaburga	قوۋۇرغا	kaçkın	قاچقۇن
kâbus	قارا بېسىش، قورقۇنچلۇق چۈش	kaçkın	قانچىلىك، قايسى ۋاقىتتا
kabza	تۇتقۇچ، چاڭگال، ئوچۇم ساپ، تۇتقۇچ	kaçlık	كىلو، مېتىر، لىرا قاتارلىق ئۆلچەم سۆزلىرىنىڭ قايسىسى ئىكەنلىكىنى بىلىش ئۈچۈن سورىيدىغان سوئال قانچىلىك
kabzımal	دەللال، ۋاستىچى	kaçmak	قاچماق
kabzımallık	دەللاللىق، ۋاستىچىلىك	kaçta	قاچان
kaçı kaç	قانچىدە قانچە	kaçar	قانچىدىن
kaç	قانچە	kadana	بىرخىل چوڭ ئات
kaçı	قانچىلىك	kadar	قەدەر، دەك، كەبى، ئوخشاش
kaçık	قاچاق (ئادەم، مال)، ئەتكەس	kadastro	يەر رويىخېتى
kaçıkçı	ئەتكەسچى	kadavra	جەسەت، مېيىت، تاپ
kaçıkçılık	ئەتكەسچىلىك	kadayıf	ئۇندىن ياسالغان تاتلىق يېمەكلىكلەر
kaçıklık	ئەتكەسلىك	kadayıfçı	تاتلىق يېمەكلىك پىشۇرغۇچى ۋە ساتقۇچى
kaçamaklı	باش تارتىش، ئۆزىنى قاچۇرۇش	kadayıfçılık	تاتلىق يېمەكلىك تىجارىتى
kaçar	قانچىدە	kadeh	قەدەھ
kaçgöç	چۈمبەل، چۈمبەردە	kadem	قەدەم، چامدام، تەلەي، بەخت
kaçı	قانچىلىك، قانچە كىشى	kademe	دەرىجە، سەۋىيە، مەرتىۋە، پەلەمپەي
kaçık	قېچىش، قېيىش	kademhane	تازىلىق ئۆيى
kaçıkça	ئېلىشاڭغۇ، ساراڭراق، قاچىدىغان	kademli	تەلەپلىك، بەختلىك
kaçıklık	قاچقۇن	kademsiz	تەلەپسىز، بەختسىز
kaçılma	قېچىش	kader	تەقدىر، قىسمەت، تەلەي، ئامەت، بەخت، كۈچ، قۇۋۋەت
kaçılmak	قاچماق	kadercı	تەقدىرگە ئىشەنگۈچى
kaçımsama	باھانە كۆرسىتىش	kadercilik	تەقدىرچىلىك، فاتالىزىم
kaçımsamak	بىر ئىشنى قىلماسلىق ئۈچۈن باھانە كۆر- سەتمەك	kadı	قازى
kaçımsar	قېچىشقا تەمشەلگەن، قېچىشقا يول ئىزدىگەن	kadılık	قازىلىق
kaçıngan	كىشىلەردىن قاچىدىغان، كەينىدە تۇرىۋالدىغان	kadın	خوتۇن، ئايال
kaçınganlık	قاچقاقلق	kadınbudu	تۇخۇم گۈرۈچ سېلىنىپ ياغدا پىشۇرۇلدىغان بىر خىل كومىلاچ
kaçıncı	قانچىچى	kadınca	ئاياللارچە، سۆز، قىلىقى ئاياللارغا ئوخشايدىغان (ئەر)، زەببىانە
kaçınık	بۇلۇڭغا كىرىۋالدىغان، باشقىلارغا ئارىلاشمايدىغان كىشى	kadıncık	كىچىك خوتۇن
kaçınmak	پەرۋاسىزلىق قىلماق تارتىنماق		
kaçınılmaz	ئىرادە، ئىستەكسىز		
kaçınma	پەرۋاسىزلىق قىلىش تارتىنىش		

kadıncıl	خوتۇنپەرەس، خوتۇنچىل	kafasız	مېڭىسى يوق، ئەقىلسىز، كالۋا
kadıngöbeği	قۇيماق	kafasızlık	كالۋالىق، ئەقىلسىزلىق
kadınlashmak	زەمپانلەشمەك	kafatasçı	شۈۋىننىزىمچى
kadınlık	ئاياللار	kafatası	باش سۆڭىكى
kadınsı	ئايال كىشىدەك، ئايال كىشىگە ئوخشايدىغان	kafein	كوففىئىن
kadıntuzluğu	زىرىق	kafes	قەپەس، كاتەك
kadınga	ھەم پالاق، ھەم يەلكەن بىلەن ماڭدۇرۇلىدىغان	kafesçi	قەپەس ياسىغۇچى، قەپەس ساتقۇچى، ئالدامچى
kadırgabalığı	قەدىمكى زامان ئوتتۇراھال سوقۇش كېمىسى	kafeslemek	ئالدىماق
kadife	كېمە پالىقى	kafeslenmek	ئالدىنماق، توزاققا چۈشمەك
kadim	دۇخاۋا، مەخمەل، چىبەر قۇت قاتارلىق توقۇلمىلار	kafesli	قەپەزلىك ياكى قەپەزگە ئوخشاش
kadir	قەدىمىي، كونا	kafeterya	قەھۋە ۋە شۇنىڭغا ئوخشاش ئىچىملىك سېتىلىدىغان يەر؛ ئەرزان ئاشخانا
kadirbilir	قەدىر-قىممەت، مىقدار، شەرەپ، دەرىجە	kâffe	ھەممە، پۈتۈنلەي
kadirbilirlik	قەدىرنى بىلىش، قەدىرگە يېتىش، ياخشىلىقنى بىلىش	kâfi	كۇپايە، يېتەرلىك
kadirbilirlik	قەدىرنى بىلىدىغان، قەدىرگە يېتىدىغان، يا-خىشلىقنى بىلىدىغان	kafile	ئەترەت، ئۆمەك، كارۋان؛ رەتمۇ-رەت تىزىلغان نەرسە
kadirî	شەيخ ئابدۇلقادىر جەيلانى قۇرغان تەرىقەتكە كىرگەن كىشى	kâfir	كاپىر، ئىشەنمىگۈچى، دىنسىز
kadirîlik	شەيخ ئابدۇلقادىر جەيلانى قۇرغان 11-ئەسىردىكى تەرىقەت	kâfirlik	كاپىرلىق، دىنسىزلىق
kadirşinas	قەدىرنى بىلىدىغان، ياخشىلىقنى بىلىدىغان	kafiye	قايىيە
kadit	ناھايىتى ئاجىز، كۈن نۇرىدا ياكى سۇس يالقۇندا قۇ-رۇتۇلغان گۆش	kafiyeli	قايىيىلىك
kadmiyum	كادىمىي	kafiyesiz	قايىيەسىز
kadran	رەقەم	Kafkasyalı	كافكاز يالىق
kadril	قەدىمكى زال ئۇسۇللىرىدىن بىرى، بۇ ئۇسۇلنىڭ مۇزىكىسى	kaftan	يىپەك رەختتىن تىكىلگەن ئۇزۇن چاپان
kadro	كادىر	kâfur	كامفورا دەرىخى
kadrolu	كادىرلىق	kâgir	تاش ۋە خىشتىن ياسالغان
kadrosuz	كادىرسىز	kağan	خان، خاقان
kadrosuzluk	كادىرسىزلىق	kağanlık	خانلىق، خاندانلىق، خاقانلىق
kadük	ۋاقتى ئۆتكەن، قىممىتىنى يوقاتقان كۈنرىغان	kâğit	قەغەز، خەت، قەغەز پۇل؛ قەغەزدىن ئىشلەنگەن نەرسە
kafa	باش، كاللا، ئەقىل	kâğit ağacı	بروئۇسسونسونىتسىيە دەرىخى جىن ئۈزۈمى قەغەز
kafadan bacaklılar	باش ئاياغلىقلار، سېفالوئوبودلار	kâğitçı	قەغەز ياسىغۇچى، قەغەز، قەلەم ساتقۇچى
kafadar	يولداش، ئۇيغۇنلىشىدىغان	kâğit dutu	بروئۇسسونسونىتسىيە دەرىخى جىن ئۈزۈمى قەغەز
kafadarlık	يولداشلىق	kâğıtlamak	قەغەز چاپلاش، قەغەز بىلەن چاپلاش
kafadaş	پىكىرداش	kâğıtlanmak	قەغەز بىلەن چاپلانماق، قەغەز چاپلانماق
kafadaşlık	پىكىرداشلىق	kâğıtlık	قەغەز قويىدىغان كۆزەكلەرگە ئايرىلغان قاپ قەغەز
kafalı	مېڭىسى بار، كاللىسى ئۆتىدىغان، ئەقىللىق	kağın	ئىككى چاقلىق كالا ھارۋىسى
		kağşak	ئەسكەرەپ، كونىراپ، كېڭىيىپ، بۇزۇلۇشقا يۈزلەنگەن نەرسە ياكى بنا
		kağşamak	كونىرىماق، ۋەيران بولۇشقا يۈزلەنمەك
		kâh	گاھ

kahır	قەھىر، غەزەپ	kakalanmak	سىلىكىنىش، قېقىلىش، ئىتتىرىلىش
kahırlanmak	قەھىرلەنمەك، غەزەپلەنمەك	kakao	كاكاۋا دەرىخى ۋە كاكاۋا ئۇرۇقى
kahırlı	قەھىرلىك، غەزەپلىك	kakavan	ئەخمەق، كونا، ھاماقەت، يېقىمسىز
kâhil	ياش-قۇرامغا يەتكەن	kakıç	بېلىق ئوۋلاشتا ئىشلىتىلىدىغان ئۇچلۇق تۆمۈر نەيزە
kâhin	غايىبىتىن خەۋەر بېرىش كاھىن	kakılmak	قېقىلماق، مىخلانماق
kâhinlik	كاھىنلىق	kakım	بۇلغۇن ۋە ئۇنىڭ تېرىسى؛ بۇلغۇن تېرىسىدىن تىكىلگەن جۇۋا
kahir	قەھىرلەنگۈچى، غەزەپ قىلغۇچى، بېسىم قىلغۇچى، ئە-زگۈچى	kakınç	غەزەپ، ئاچچىق، تەنە
kahkaha	قاھ-قاھ (كۈلكە ئاۋازى)؛	kakırdak	چىگىرتەك
kahkaha çiçeği	يۈگمەچ گۈل، يۈگمەچ ئوت	kakırdamak	قۇرۇپ قاقشال بولۇپ كەتمەك، ئۆلمەك
kahpelik	جالاپلىق، پاهىشلىك	kakışmak	تۈرتۈشمەك، ئىتتىرىشمەك
kahraman	قەھرىمان، باتۇر يىگىت؛ ئەدەبىي ئەسەرلەردىكى قەھرىمان يىگىت	kakıştırmak	تىنماستىن ئاستا-ئاستا قاقماق
kahramanlık	قەھرىمانلىق، باتۇرلۇق	kakma	ئويما، قاقما
kahretmek	پەرىشان قىلماق، يوق قىلماق، جاپا سالماق	kakmacı	ئويمىكەش
kahreylemek	پەرىشانلىققا سەۋەب بولماق	kakmak	قاقماق، مىخلىماق
kahrolmak	يوق بولماق	kakmalı	قېقىلغان
kahvaltı	ئەتىگەنلىك يېمەك، ناشتا	kaknem	قۇرۇق
kahvaltılık	ناشتىلىق	kakofoni	تاۋۇشلارنىڭ ماسلاشماسلىقى
kahve	قەھۋە، قەھۋەدىن ئىشلەنگەن ئىچىملىك	kaktüs	كاكتۇس
kahveci	قەھۋە يېتىشتۈرگۈچى، قەھۋە تەييارلىغۇچى	kakule	قاقىلە، چوڭ لاپىندانە
kahvecilik	قەھۋەچىلىك	kâkül	ماڭلاچ چاچ، ئالدى چاچ
kahve dolabı	قەھۋە ئىشكابى	kala	كەم، رەخت، سەرمایە
kahvehane	قەھۋەخانا، تۈرلۈك ئىچىملىك ئورنى	kalaazar	كالا ئازار كېسىلى
kahverengi	قەھۋە رەڭگى	kalaba	ئادەملەر توپى كۆپ، جىق
kâhya	ئىش باشقۇرغۇچى، ئىشقا ئارىلاشقۇچى	kalabalık	ئادەملەر توپى كۆپ، جىق
kâhyalık	ئىش باشقۇرغۇچىلىق	kalabalıklaşmak	كۆپلەشمەك، جىقلاشماق
kahde	قائىدە، تۈزۈم	kalafat	تىقىش، ھىملاش، يوچۇقنى ئېتىش
kail	قايىل، رازى بولغان، ئىشلەنگەن	kalafatçı	يوچۇقنى ئەتكۈچى، ھىملىگۈچى
kaim	ئورنىنى ئالغان، تىك تۇرغان، ئۆرە تۇرغان	kalafatçılık	رىمونتچىلىق
kaime	رەسمىي ھۆججەت، بۇيرۇق؛ قەغەز پۇل	kalafatlamak	تىقماق، ھىملىماق، يوچۇقنى ئەتمەك
kâin	بار بولغان بولغان	kalafatlanmak	تىقتۇرماق، ھىملاتماق، يوچۇقنى ئەتكۈزمەك
kâinat	كائىنات	kalakalmak	ھەيران قالماق
kak	سۇ يىغىلىپ قالغان چۇقۇر، كۆلچەك؛ قۇرۇتۇلغان مېۋە	kalak	تۆمۈشۈق (ھايۋانلاردا)؛
kaka	يامان، مەينەت (بالىلار تىلىدا)، پاسكىنلىق، نجاسەت	kalamar	سىياھ بېلىقنىڭ بىر تۈرى
kakaç	بولغا؛ كالا گۆشىدىن قىلىنغان قاق گۆش؛ تۇزلاپ قۇرۇتۇلغان يېمەكلىك	kalamin	سىمىتسونت
kakalamak	توختىماي سىلكىش، قېقىش، ئىتتىرىش	kalamit	ئامغىبول تۈرىدىكى بىر خىل مېنىرال
	كىچىك بالىنىڭ تەرەت قىلىشى	kalan	ئاشقان، ئېشىپ قالغان؛ قالدۇق (ماتېماتېكىدا)؛
		kalas	قېلىن ۋە ئۇزۇن تاختا

kalay	قەلەي، قاڭالتىر، ئازار، ھاقارەت	kalemkâr	رەختلەرگە گۈل باسقۇچى، نەپىس نەققاش، ئويمىكەش
kalaycı	قاڭالتىرچى	kalemlik	قەلەمدان، قەلەم قۇتسىسى
kalaycılık	قاڭالتىرچىلىق	kalemşor	ئەسەرلىرى بىلەن دائىم باشقىلارغا ھۇجۇم قىلىدىغان، ئازار بېرىدىغان يازغۇچى
kalaylamak	قەلەيلىمەك، خانالىق، كەمچىلىكلەرنى يوشۇر-ماق	kalemtıraş	قەلەمتىراش، بەكە
kalaylanmak	قەلەيلىنمەك	kalender	دەرۋىش، كەمبەغەل، يوقسۇل
kalaylatmak	قەلەيلىتمەك	kalenderî	بېيىت، قوشاق، دەرۋىشلىك
kalaylı	قەلەيلىنمەك، ساختا، سۈنئىي	kalenderleşmek	كەمبەغەللەشمەك، يوقسۇللاشماق
kalaysız	قەلەيلىنمەگەن، تەبىئىي	kalenderlik	قەلەندەرلىك، كەمبەغەللىك، يوقسۇلۇق
kalben	يۈرەكتىن، كۆڭۈلدىن، جاندىن	kalensöve	ئۇچلۇق كۇلا
kalbî	يۈرەكتىن، كۆڭۈلدىن، جاندىن	kalevî	كېسلاتاغا قارشى رېئاگېنت
kalbur	غالۋۇر، ئۆتكەمە، ئەلگەك	kaleydoskop	كالېيدوسكوپ
kalburcu	غالۋۇرچى، غالۋۇر ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	kalfa	ئۇستا، ساراي ۋە مېھمانخانىلاردا ئىشلىگۈچى خوتۇن؛ ياردەمچى مۇئەللىم
kalburlamak	تاسقىماق	kalfalık	ئۇستالىق ياردەمچى مۇئەللىملىك
kalburlanmak	تاسقىلماق	kalgımak	سەكرىمەك
kalburüstü	تاللانغان، خىللانغان	kalıcı	قالغۇچى، بىر مەزگىل بىر يەردە قالغۇچى، مېھمان
kalcı	قالغۇچى	kalıcılık	قالغۇچى بولۇش
kalça	سوڭگەچ، ساغرا	kalıç	ئورغاق
kalçalı	ساغرىسى يوغان ۋە كەڭ	kalık	ھاۋا؛ ئۆكسۈك، نۇقسان، ئۆپلىنىش ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەن ھايات
kalçete	قولدا ئەشكەن ئارغامچا	kalım	ھايات قالغان، باقى، ئۆلمەيدىغان
kalçın	مەسە	kalın	قېلىن، يوغان؛ تويلۇق
kaldıraç	پىشاڭ، ئاسقۇچ تارازا	kalın bağırsak	چوڭ ئۈچەي
kaldıran	قالدۇرغان يۆتكىگەن	kalınlaşmak	قېلىنلاشماق
kaldırıcı	لېفىت، ئېلېۋاتور	kalınlaştırmak	قېلىنلاشتۇرماق
kaldırım	يول يۈزى	kalınlık	قېلىنلىق، يوغانلىق
kaldırımıcı	ئالدامچىلىق، يانچۇقچىلىق	kalınmak	قالدۇرۇلماق
kaldırmak	قالدۇرماق، بەرداشلىق بەرمەك، تارتماق؛ پاراشماق، ئۇيغۇن كەلمەك؛ ئېلىپ قاچماق، يۆتكىمەك، كۈشكۈرتمەك؛ يولغا چىقماق، توپىلماق	kalıntı	مىراس، نىشان، ئىز
kale	قەلئە، ئاسانلىقچە كىرگىلى بولمايدىغان يەر؛ گۈل (يۇتبول ئويۇنىدا)؛	kalın yağ	مازوت
kalebent	قەلئەگە بەنت قىلىنغان	kalıp	قېلىپ، پارچە، سۆلەت، شەكىل، ھال، ئۆرنەك
kaleci	ۋاراتاچى	kalıpcı	قېلىپ ياسىغۇچى ۋە ساتقۇچى؛ ھەر قانداق ئىشنى ئۆلچەم بويىچە قىلىدىغان ئادەم
kalecilik	ۋاراتاچىنىڭ ۋەزىپىسى	kalıpcılık	قېلىپچىلىق
kalem	قەلەم؛ تۈر، خىل	kalıplamak	قېلىپلانماق، قېلىپقا سېلىنماق
kalem aşısı	ئۇچى قەلەمنىڭ ئۇچىدەك ئۇچلانغان ياغاچ قەلەم	kalıplanmak	قېلىپلىنماق، قېلىپقا سالماق
kalembek	سەندەل دەرىخى	kalıplaşmak	قېلىپلاشماق
kalemis	ئىسپار چاشقىنى	kalıplatmak	قېلىپلانماق

kalıplı	قېلىپلىق	kaloriferli	پارلىق
kalıt	مىراس، تەگمىش	kalorimetre	ئىسسىقلىق مىقدارىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب
kalıtçı	مىراسچى	kalorimetri	ئىسسىقلىق ئۆلچەش ئۇسۇلى
kalıtım	ئېرسىيەت، ئۇدۇم	kaloş	كالاچ
kalıtsal	ئېرسىي	kalp	يالغان پۇل، ھورۇن، كارغا كەلمەيدىغان يالغانچى
kalibre	كالىبر	kalpak	قالپاق
kalifiye	ئۆلچەملىك بولۇش، لايىقەتلىك	kalpakçı	قالپاق تىككۈچى ياكى ساتقۇچى
kaliforniyum	كالىفورنىي	kalpaklı	قالپاق كىيگەن
kaligrafi	ھۆسنخەت	kalpazan	يالغان پۇل ياسىغۇچى؛ يالغان ۋە ھىيلە بىلەن ئىش كۆرگۈچى؛ ساختىپەزلىك، يالغانچىلىق
kalinis	سۇ توخۇسى	kalpazanlık	ساختىپەزلىك، يالغانچىلىق
kalinos	لەۋرە بېلىقىغا ئوخشايدىغان بىرخىل بېلىق	kalplaşmak	ھورۇنلىشىش
kalite	سۈپەت، تاشقى مەنزىرە، ئۈستۈنلۈك	kalplık	ھورۇنلاشماق ساختىپەزلىك
kaliteli	سۈپەتلىك	kalpsiz	تاشيۈرەك، رەھىمسىز شەپقەتسىز
kalitesiz	سۈپەتسىز	kalpsizlik	مەرھەمەتسىزلىك، باغرى تاشلىق
kalkan	قالقان	kalseduan	قاشتېشىغا ئوخشايدىغان بىرخىل تاش
kalkan bezi	قالقان بېزى	kalsit	كالىتسىي كاربونات
kalker	ھاك تېشى	kalsiyum	كالىتسىي
kalkerleşmek	تۇپراقنىڭ ھاكلىشىشى	kaltaban	نومۇسسىز، ھىيلىگەر، يالغانچى، ئالاقانات، شارلاتان
kalkık	ئېگىز، تىك	kaltabanlık	نومۇسسىزلىق، ھىيلىگەرلىك، يالغانچىلىق
kalkındırmak	ئەھۋالنى ياخشىلىماق، كۈچلەندۈرمەك، يۈكسەلدۈرمەك، گۈللەندۈرمەك	kaltak	بىر نەرسە قاپلانمىغان ئېگەر؛ نومۇسسىز ئايال، پاهىشە ئايال
kalkınmak	ئەھۋال ياخشىلانماق، كۈچلەنمەك، گۈللەنمەك	kalubelâ	ئەلمىساق، ئاتام زامان
kalkışmak	كىرىشىش، باشلاش	kalya	كاۋا، پېدىگەن بىلەن ياغدا پىشۇرۇلغان بىر خىل تاماق
kalkmak	سەكرەمەك، يۈكسەلمەك، تۇرماق، سويۇلماق، قوز-غالماق، يولغا چىقماق، تىك تۇرماق، يوقالماق، ئايرىلماق، ئىسيان كۆتۈرمەك	kalyon	يەلكەنلىك ۋە گۈرچەكلىك چوڭ ئۇرۇش كېمىسى
kallavi	ۋەزىرلەر كىيىدىغان بىر خىل كىيىم، زور، يوغان	kam	دوفا چاق، كۆپۈنكۈ چاق
kallem	بىر ئىشنى ئارزۇسىدىكىدەك قىلىش ئۈچۈن بارلىق ئاماللارنى ئىشلىتىش مەنىسىدە كېلىدۇ	kâm	ئىلتىماس، تىلەك
kalleş	ساختىپەز، كاززاپ	kama	خەنجەر
kalleşlik	ساختىپەزلىك، كاززاپلىق	kamacı	توپ ياسىغۇچى
kalmak	قېپقالماق، تۇرۇپ قالماق، ئەيقالماق، تۇتۇپ قالماق، قالدۇرماق، قويماق، كۈتۈپ قالماق، ئورۇنلاشتۇرماق، توختاپ قالماق	kamalamak	خەنجەر بىلەن يارىلىنىش
kaloma	زەنجىرنىڭ سۇ ئىچىدىكى قىسمى	kamalı	خەنجەرلىك
kalomel	قۇرت چۈشۈرىدىغان زەھەرلىك دورا	kamanço	يۈكلەش، ئۆتكۈزۈش، يەتكۈزۈش
kalori	كالورىيە	kamara	پاراخوتلاردا يولۇچىلارغا ۋە پاراخوت خادىملىرىغا ئايرىلغان ئۆي؛ ئەنگىلىيىدە ئاساسىي قانۇن تۈزۈش ئورگىنى
kalorifer	پار، پار تۇرۇبىسى	kamarot	پاراخوتتا يولۇچىلارغا خىزمەت قىلغۇچى
kaloriferci	پار ئورنىتىدىغان كىشى	kamarotluk	مۇلازىمەتچىلىك
		kamasız	خەنجەرسىز
		kamaşmak	قاماشماق، قامماق
		kamaştırmak	قاماشتۇرماق

kamber	سادىق قۇل	kampana	قوڭغۇراق، جاڭ
kambiyo	چەتئەل پۇلى ياكى چېكى بىلەن قىلىنغان سودا قەرزنى نۆلەش ئۈچۈن چەتئەل بانكىلىرى بىلەن پۇل ئالماشتۇرۇش	kampanya	ھەرىكەت
kambiyocu	پۇل ئالماشتۇرغۇچى	kampçı	لاگېر قۇرغان كىشى، لاگېرچى
kambiyoculuk	پۇل ئالماشتۇرغۇچىلىق	kamplaşmak	لاگېرلارغا ئايرىلماق، بۆلۈنمەك
kambriyen	كېمبىرىي سىستېمىسى	kamping	لاگېر قۇرىدىغان يەر
kambur	دۈمچەك، دۆڭ	kampus	مەكتەپ زىمىنى، قوروسى، مەكتەپ يېرى
kamburlaşmak	دۆڭ بولۇپ قالماق	kamu	ئومۇمىي، پۈتۈن خەلق
kamburlaştırmak	دۆڭ قىلىۋەتمەك	kamuflâj	دۈشمەندىن يوشۇرۇنماق، دۈشمەننىڭ كۆرۈپ قېلىشىدىن ساقلىنىش ئۇسۇلى
kamburluk	دۈمچەكلىك، دۆڭلۈك	kamufle	نىقابلىنىش
kamburumsu	دۆڭرەك، دۆڭدەك	kamulaştırılmak	ئومۇملاشتۇرۇلماق
kamçı	قامچا	kamuoyu	جامائەت پىكرى
kamçılamaq	قامچىلىماق، قاتتىق تەگمەك، قاتتىق تەسىر قىلماق	kamus	قامۇس، چوڭ لۇغەت
kamçılanmak	قامچىلانماق	kamusal	خەلق بىلەن مۇناسىۋەتلىك
kamçılattmak	قامچىلاتماق	kamu tanrıçılık	پانتېزىم
kamçılı	قامچىلىق، زوراۋانلىق	kamutay	تۈركىيە مىللى مەجلىسى، مىللى قۇرۇلتاي
kamçılılar	قىل ئاياغلىق قۇرت، فېلاگېلات	kamyon	يۈك ئاپتوموبىلى، ئەخلاقسىز ئايال
kamelya	چاي گۈلى	kamyoncu	يۈك ئاپتوموبىلى شوبورى ۋە شۇ ماشىنىنى ئىشلەتكەن كىشى
kamer	ئاي، قەمەر	kamyonet	بىر يېرىم توننىلىق كىچىك يۈك ماشىنىسى پىكاپ
kamera	فىلىمگە ئېلىش ماشىنىسى	kan	قان، خۇن، نەسىل، ئەۋلاد؛ جىنايەت، قاتتىق دۈشمەنلىك، ئىنتىقام، جەڭ، ئۇرۇش
kameraman	فىلىمگە ئالغۇچى	kana kan	قانغا قان، قىساسقا قىساس
kamer balığı	ئايىپلىق	kannat	قانائەت
kamerî	قەمەرى	kannatkâr	قانائەتچان
kameriye	باغچىلارغا ياسىلىدىغان راۋاق	kanaatli	قانائەتلىك
kamet	بوي، قامەت	Kanadalı	كانادالىق
kamga	قىرىنداق، چېپىنداق	kanadiyen	ئەگمىلىك، ئىككى قاتار تۈگمىلىك پەلتو، سىر- تقى كەمزۇل
kamış	قومۇش، ئىچى كاۋاك، نوغا ئوخشاش؛ ئەرلەرنىڭ جىنسىي ئەزاسى؛ قومۇشتا قىلىنغان دىڭ قۇلاق (ئات ھەققىدە)؛	kanal	قانال، ۋاستە، يوللار
kamışkulak	قومۇشلۇق	kanalcık	كىچىك قانال
kamışlık	قومۇشتەك بوش ۋە بوغۇملۇق	kanalet	كىچىك قانال
kamışsı	ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدىكى ياپونىيەدە بىر خىل ئايروپىلان كامىكازى	kanalizasyon	شەھەرلەردە ۋە بىنالاردا پاسكىنا سۇ ۋە باشقا پاسكىنىلىقلارنى ئاققۇزۇپ كېتىش ئۈچۈن ئورنىتىلغان تۇرۇبىلار
kâmil	كامىل يېتىشكەن	kanama	قاناش
kâmilən	پۈتۈنلەي، تامامەن	kanamak	قانىماق
kamineto	ئىسپىرتلىق كىچىك ئوچاق	kanara	قۇشخانا
kamp	لاگېر	kanarya	تورغاي

kanarya çiçeği	دۇخاۋا گۈل، تاجگۈل	kandilleşmek	بىر-بىرىنىڭ قەندىل كۈنىنى تەبىرىكلىمەك
kanaryalık	تورغايلىق	kandilli	قەندىللىك
kanat	قانات؛ قانال، يەر ئاستى سۇ يولى	kan doku	قان توقۇلمىسى
kanata	ئاغزى كەڭ سۇ چېلىكى	kanape	بىر قانچە كىشىلىك بۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇق
kanatlanmış	قاناتلىنىش	kangal	چەمبەر، پارچە
kanatlanmak	ئۇچۇرۇم بولماق، ئۇچماق، قانات ئاچماق	kangallamak	چەمبەر شەكلىدە ئورۇنماق
kanatlandırmaq	سۆيۈنۈشكە سەۋەب بولماق	kangallanmaq	چەمبەر ھالغا كەلتۈرمەك
kanatlı	قاناتلىق	kangren	گانگېرنا
kanatmaq	قاناتماق	kangrenleşmek	گانگېرنا بولۇش، بىر ئىشنىڭ ئۇزىراپ كېتىشى
kanatsız	قاناتسىز	kanguru	كېنگۇرۇ
kanatsızlar	قاناتسىز، قاناتسىز ھاشاراتلار	kanı	قانائەت، پىكىر، چۈشەنچە
kanava	كانىۋا؛ تاغار قىلىش ئۈچۈن كەندىردىن توقۇلغان شالاڭ رەخت	kanık	قانائەتچان
kanaviçe	كانىۋا؛ تاغار قىلىش ئۈچۈن كەندىردىن توقۇلغان شالاڭ رەخت	kanıklık	قانائەتچانلىق
kanca	تۆمۈر ئىلمەك؛ قوي گۆشىنى ئېسىپ قويدىغان كانار	kanıksamak	كۆنۈش، زېرىكىش
kancalamak	كانارغا ئاسماق	kanını emmek	ئىنساپسىزلارچە ئەزمەك
kancalanmak	كانارغا ئېسىلماق	kanına susamak	بالاسىنى ئىزدىمەك
kancalı	كانارلىق	kanına girmek	بىرىنى ئۆلتۈرمەك ياكى ئۆلتۈرگۈزمەك
kancık	قانچۇق، مادا، پاهىش	kanını kaynatmaq	ھاياجانلاندىرماق
kancıkça	يوشۇرۇنچە يامانلىق قىلىش	kanıma göre	پىكىرىمچە، مېنىڭچە
kancıklık	پەسلىك نومۇسىزلىق	kanırmak	بىر نەرسىنى مەجبۇرى چىقارماق
kançılar	كونسۇلخانا تەرجىمانى	kaniş	قانائەت
kançılarlık	كونسۇلخانلاردا كاتىپلىق ۋە تەرجىمانلىق قىلغۇچى خادىم	kanıt	دەلىل، ئىسپات
kançılırya	كونسۇلخانلاردا كاتىپلىق ۋە تەرجىمانلىق قىلغۇچى خادىم	kanıtlamak	دەلىللىمەك
kandaş	قانداش، نەسىلداش	kanıtlanmaq	دەلىللىنمەك
kandaşlık	قانداشلىق، نەسىلداشلىق	kanıtlı	دەلىللىك، ئىسپاتلىق، پاكىتلىق
kandırıcı	قايىل قىلغۇچى، ئىشەندۈرگۈچى	kanıtsamak	دەلىل، ئىسپات، بەلگە سۈپىتىدە قوبۇل قىلماق
kandırılmak	قايىل قىلماق، ئىشەندۈرمەك	kani	قانغان، ئىشەنگەن، قانائەت قىلغان
kandırma	قايىل قىلىش، ئىشەندۈرۈش	kankurutan	ماندىراگورا بىر خىل ئوت
kandırmaca	قايىل قىلىش مەقسىتى بىلەن قىلىنغان ئىش	kanlamak	قانغا بويىماق
kandırmak	قايىل قىلماق، ئىشەندۈرمەك؛ چىرايلىق سۆزلەر بىلەن ئالدىماق؛ خاتالىققا باشلىماق؛ قاندۇرماق	kanlanmaq	قانغا بويالماق، قېنى كۆپەيمەك
kandil	قەندىل (ئاسما چىراغ)؛ مەست، سوپۇن ماغزىپىدىن ھاسىل بولغان كۆپۈك	kanlı	قانغا بويالغان، قانلىق، قانخور، قاتىل، قېنى قىزىق، قىزىققان
kandilci	قەندىل ياساپ ساتقۇچى؛ مەسچىتلەرنىڭ چىرىغىنى ياققۇچى	kanlılık	قانخورلۇق
		kanmak	قايىل بولماق، ئىشەنمەك، شېرىن سۆزلەرگە ئالدا-نماق، قانماق، توپماق، مەمنۇن بولماق
		kano	پالاق بىلەن ھەيدىلىدىغان تار ئۇزۇن يېنىك قېيىق، كېمە
		kanrenği	قان رەڭگى

kanser	راك (كېسەل)؛	كېچىك قاپقاق كېچىك تۇۋاق
kanserli	راك كېسەلى	قايقاق، تۇۋاق
kanserojen	راك پەيدا قىلغۇچى	بېشىچە يېقىلىپ چۈشمەك
kansız ۋە	قانسىز قانسىزلىق كېسىلىگە ئۇچرىغان؛ تۇيغۇسىز ۋە قورقۇنچاق	قايقاقلىق، يېپىنلىق؛ سىرلىق، يوشۇرۇن
kansızlaşmak	قانسىزلاشماق، قېنى ئازلىماق	قايقا تاش
kansızlık	قانسىزلىق، قان ئازلىقى	يېپىنلىق، سوت بىلەن ئالاقىسى ئۈزۈلگەن، پۈر- كەلگەن، كىنايە
kant	شېكەر ۋە لىمون بىلەن ئىچىلگەن ئىسسىق سۇ	ئۈستى يېپىق بازار
kantar	ئېغىرلىق ئۆلچەش ئەسۋابى	ئەتمەك (ئىشكىنى)، قىيما تاماق، كىيىم-كېچەك
kantareci	بازارغا كىرگەن نەرسىلەرنى ئۆلچەپ پۇل ئېلىپ كۈن كەچۈرگۈچى	كىيىم ساتقۇچى
kantariye	ئېغىرلىق بېجى	ياپقۇچ، ئەتكۈچ؛ ياپماق، ئەتمەك، يۇمماق؛ توسۇ- ۋالماق، يېپىۋالماق، توختاتماق، سالماق، سولماق
kantarma	قاڭتۇرۇق (ئات ھەققىدە)؛	قايقان، ھىيلە؛ بورا ۋە باشقا نەرسىدىن ئىشلەنگەن يوپۇق
kan taşı	گىماتىت، قىزىل تۆمۈر تاش	كېچىك قايقان، توزاق
kantat	قەھرىمانلىق داستانى ۋە ئۇنىڭ مۇزىكىسى	يېپىق، ئېتىك، دەم سىقىلىدىغان يەر
kantin	يالغان، ئويدۇرما	يېپىنلىق، ئېتىكىلىك، دەم سىقىلىدىغان يەر
kantinci	يالغانچى، ئويدۇرمىچى	يېپىلماق، ئېتىلمەك، ئالاقە ئۈزۈلمەك
kantincilik	يالغانچىلىق، ئويدۇرمىچىلىق	شىندىر ئۆتى
kanto	ناخشا	ئالدىن بېرىلگەن پۇل، زاكات
kantocu	ناخشىچى ئايال ياكى قىز	قاقتى-سوقتى مال (نەرسە)؛
kantoculuk	ناخشىچىلىق	قاقتى-سوقتىچى
kanun	قانۇن، قانۇنىيەت، يول، ئۇسۇل، نىزام	قاقتى-سوقتى قىلماق
kânun	قالۇن (مۇزىكا)؛	سىغىمچانلىق، ئابىيوم
kanunen	قانۇنغا ئاساسەن	سىغىمسىز
kanuni	قانۇنىي؛ قالۇن چالغۇچى	ياپماق، ئەتمەك؛ ئەرزانغا سېتىۋالماق؛ نىكاھسىز
kanuniyet	قانۇنىيەت، قانۇنلۇق	خوتۇن قىلماق
kanunlaşmak	قانۇنلاشماق	چوڭ تۆمۈر ئىلمەك
kanunlaştırmak	قانۇنلاشتۇرماق	كېچىك قاچا؛ ھەرە ئۇۋىسى؛ شۆپۈك، پوست، قىسىرماق
kanunname	قانۇننامە، قانۇن كىتابى، رسالە	ئىشك، دەرۋازا؛ خىزمەت ئورنى، ئىش ئورنى، ھۆكۈمەت ئورگىنى
kanunsuz	قانۇنسىز	ئىشك باققۇچى، دەرۋازىبۇەن
kanunsuzluk	قانۇنسىزلىق	ۋەزىر، پاشا، ۋالىي قاتارلىقلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىدىغانلار ئۈچۈن بېرىلگەن نام
kanunuesasi	قانۇنىي ئاساسى	ئوخشاش يەردە، ئوخشاش ۋەزىپىنى ئۆتىگۈچى
kanunuevvel	دېكابىر (12-ئاي)؛	خىزمەتداش
kânunusani	يانۋار (1-ئاي)؛	ئوسمانلى ئىمپېرىيىسىدە دۆلەتتىن مائاش ئا- لىدىغان ئاتلىق ياكى پىيادە ئەسكەرلەر
kanyak	كانىياك (ھازاق)؛	ئىشقا ئورۇنلاشتۇرماق
kanyon	قىلغا	
kaolin	گاۋلىڭ توپىسى، چىنە توپىسى	
kaolinit	گاۋلىڭ توپىسى، چىنە توپىسى	
kap	قاچا (قۇمۇچ)؛ پەرەنجە	

kapılanmak	ئىش ئورنى تاپماق، ئىشقا ئورۇنلاشماق	تۇتۇۋالماق، چىقىپ كەتمەك، يۇقتۇرماق، خاتىرىسىگە ئېلىۋالماق (نۇتۇۋالماق)؛
kapılmak	ئوغرىلانماق، ئالدىنماق، بېرىلمەك، ئاشق بولماق	ماشىنا كاپوتى، ئالدى قاپقىقى
kapısı açık	ئىشكى ئوچۇق، مېھماندوست	كاپوت رېمونتچىسى
kapısız	ئىشكى يوق، خىزمەت ئورنى يوق، ئىشسىز	كاپوت ياسىغۇچى ۋە رېمونت قىلغۇچى
kapış	تۇتۇشۇش، ئېلىشىش	ۋاقىتلىق ھەۋەس
kapışılmak	تۇتۇشماق، ئېلىشماق	قايسىش، قورشاش
kapışmak	بىر-بىرى بىلەن تۇتۇشماق، بىر-بىرى بىلەن ئېلىشماق	قايسىماق، قورشاۋ ئىچىگە ئالماق
kapıştırmak	تۇتۇشتۇرماق	كاپسۇلا
kapik	ئىت	كاپتان، ھەربىي ۋە سودا پاراخوتنىڭ باشلىقى؛ ئە- ترەت باشلىقى
kapital	كاپىتال، سەرمايە، ئانا مال	كاپتانلىق
kapitalist	كاپىتالىست، سەرمایىدار	ئاپتوموبىل؛ بىر خىل قىمار؛ ئوغرى، يانچۇقچى
kapitalizm	كاپىتالىزم	تارتقۇزۇپ قويماق، ئالدۇرۇپ قويماق، ئىزدەمەك
kapitone	ئىچىگە يۇڭ ياكى پاختا ئېلىنىپ شىرىلغان رەخت	لاڭخابەسەي، كالىھ بەسەي
kapitülasyon	تەسلىم بولۇش شەرتنامىسى؛ چەت ئەللىكلەر- گە بېرىلگەن ئىمتىياز	ھەربىي پەلتو، گاندۇن
kapkaç	يانچۇقچىلىق	جىرا، ساي، ئىككى تاغ ئارىسى؛ قېلىن ئورمانلىق
kapkaççı	يانچۇقچى	قار
kapkaççılık	يانچۇقچىلىقنى كەسپ قىلىۋالغان	قۇرۇقلۇق؛ قارا
kapkara	قايقارا، تۇم قارا	قارىياغاچ
kapkaranlık	قايقاراڭغۇ	قارا تۈرك، نادان، تەربىيە كۆرمىگەن
kaplam	ئومۇميۈزلۈك، ئەتراپلىق	بەختى قارا، تەتۈر پېشانە
kaplama	قاپلىغۇچ	تۆھمەتخور، قارا چاپلىغۇچى
kaplamacı	قاپلىغۇچى	قارا بېسىش
kaplamak	قاپلىماق	راھىب، ئۆيلىنىپ باقمىغان قېرى ئادەم
kaplamalı	قاپلانغان	قارنا، غار-غار ئۆردەك
kaplamlı	بىر مۇنچە نەرسىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان	يېقىنلىق، تۇغقانلىق
kaplan	قاپلان، يولۋاس	قارىمۇچ
kaplanboğan	پاريا ئوتى	كارابىن مىلتىقى
kaplan böcek	يولۋاس قوڭغۇز	ئىتالىيە ژاندارمىسى
kaplanmak	قاپلانماق، ئۆرتەلمەك	قاراڭغۇ بازار
kaplatmak	قاپلاتماق، ئۆرتەمەك	قاراڭغۇ بازارچى
kaplı	قاپلانغان، تاشلانغان	چاچ مېيى، سۇلفات كېسلاتا
kaplıca	ئارىشاڭ؛ دانلىرى ئۇششاق بىر خىل بۇغداي	قارا بۇغداي
kaplık	قاپ، قاچا قوبۇشقا ماس كېلىدىغان يەر قاپلىق	قارا بۇلۇت
kaplumbağa	تاشپاقا	قارا پۇرچاق
kapma	تۇتۇۋېلىش، ھىيلە بىلەن قولغا كەلتۈرۈش	بىرسىگە تۆھمەت قىلىش
kapmaca	تۇتۇۋېلىش، ھىيلە بىلەن قولغا كەلتۈرۈش	بىر خىل ئۈرۈم
kapmak	تۇتۇۋېلىش، قاپقان ۋە باشقا يول بىلەن	قارامتۇل؛ بىلەك
kaporta		
kaportacı		
kaportacılık		
kapris		
kapsam		
kapsamak		
kapsül		
kaptan		
kaptanlık		
kaptıkaçtı		
kaptırmak		
kapuska		
kaput		
kapuz		
kar		
kara		
karaağaç		
karacahil		
karabaht		
karaağızlı		
karabasan		
karabaş		
karabatak		
karabet		
karabiber		
karabina		
karabinyer		
kara borsa		
kara borsacı		
kara boya		
karabuğday		
kara bulut		
karaburçak		
kara çalmak		
kara çavuş		
karaca		

karacaot	ئېپىكامپىس ئوتى، لوتۇس ئوتى	karakuş	بۇرگۈتنىڭ بىر تۈرى؛ ئاتلارنىڭ پۇتغا چىقىدىغان ئىششىق
karacı	قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئۆفېتسىرى ياكى ئەسكىرى؛ قارا چاپلىغۇچى (ئادەم)؛	karakuşî	قانۇن قائىدە، مەنتىقىگە چۈشمەيدىغان
karacılık	قارا چاپلاش، بوھتان قىلىش	karalâhana	كالىھكەسەي
karaciğer	جىگەر، بېغىر	karalamak	كىر قىلماق، ئۆچۈرمەك، بوھتان قىلماق، قارا چاپلىماق، كۈيىپە يازماق
karaçalı	سىتىزۇس چاتقىلى	karalanmak	كىر قىلىنماق، ئۆچۈرۈلمەك، بوھتان قىلىنماق، قارا چاپلانماق
karaçayır	مەستەك، رايگىراس	karalatmak	كىر قىلدۇرماق
karadül	قارا، دۆ	karaleylek	قارا لەيلەك، قارا تۇرنا
karafatma	سۆۋەرەك، تاراقان، ھەسەنشېرىك	karalı	قارىسى بار بولغان
karagöz	تېرە ۋە باشقا نەرسىلەردىن ئادەم شەكلىدە ياساپ پەردە ئارقىسىدا كۆلەڭگىسىنى ئوينىتىدىغان بىر خىل ئويۇن	karalık	قارا، قارىداپ كەتكەن كىر
karagözcü	ئويۇن ئوينىغۇچى	karaltı	بىر نەرسىنىڭ قارىسى
karagözcülük	قارا كۆز ئوينىنى كەسپ قىلىش (قارا كۆز ئوينىچىلىقى)؛	karaman	چوڭ قۇيرۇقلۇق قوي خۇرۇم
karagözlük	كۈلدۈرۈپ خۇشال قىلغۇدەك مۇئامىلە	karamandola	نەرسىلەرنىڭ بىر-بىرىگە تېگىپ چىقىلىشى، چىقىلىپ كېتىشى
karagül	بۇدرە يۇڭلۇق قوي	karambol	كۆيدۈرۈلگەن شېكەر، كارامېل
karagı	تۆمۈر كۆسەي، ئوت كولىغۇچ؛ نامازشام قارىغۇسى، شەپكۈر	karamelâ	ئۈمىدسىزلىنىش، ھەر نەرسىنىڭ يامانلىق تەرەپىنى ئويلاش
karahindiba	مامكاپ	karamsar	ئۈمىدسىزلىك
kara humma	كېزىك	karamsarlık	قارىمۇق
karaim	كۆچمەن تۈرك قەبىلىرىدىن بىرى قارائىم	karamuk	قاراڭغۇلۇق
karaimce	قارائىم تۈركچىسى	karanlık	كارانتىن، كارانتىن يېرى
karakabarcık	كۆيدۈرگە	karantina	قارار
karakafes	ئەڭلىكئوت	karar	قارارگاھ
kara kalem	قارا قەلەم	karargâh	كېرەكلىك ئۆلچەمدە
karakavak	ئاق تېرەك	kararınca	تەخمىن قىلماق
karakeçi	سازاڭغا ئوخشايدىغان بىرخىل تاتلىق سۇ بېلىقى	kararlamak	قارارلاشتۇرماق، قارارغا كەلمەك
kara kehribar	كەھرىۋا	kararlaşmak	قارارلاشتۇرۇلماق
kara kış	قارا قىش	kararlaştırılmak	قارار قىلىنغان، بەل باغلانغان
kara koca	چېچىغا ئاقمۇ كىرمىگەن ياش	kararlı	تۇراقلىق
karakol	قاراۋۇل پاترول	kararlılık	قارايماق، ئۆچمەك، غۇۋالاشماق
karakolluk	قاراۋۇلچىلىق	kararmak	دۆلەت باشلىقى ئىمزا قويغان قارار
karakoncolos	جىن، ئالۋاستى، ئەرۋاھ	kararname	تۇراقسىز
karakter	خاراكتېر، مەجەز، خۇي، خۇلق؛ ھەرپ تۈرى	kararsız	تۇراقسىزلىق
karakteristik	خۇسۇسىيەت، ئالاھىدىلىك	kararsızlık	قاراڭغۇ يەر، قاراڭغۇلۇق
karaktersiz	خۇيسىز، خۇلقسىز	karartı	قارايتماق، قاراڭغۇلاشتۇرماق
karakul	ئەسلى يۇرتى بۇخارانىڭ قارا قۇل رايونى بولۇپ يۇرتىمىزدىمۇ بېقىلىدىغان ئۇزۇن يۇڭلۇق بىرخىل قوي	karartmak	ساپان، سوقا، بۇقۇسا
kara kurbağası	چارپاقا	kara saban	

karasal	قارامتۇل	kardinallik	كاردىناللىق، باش پوپلۇق
kara sevda	سەۋدايى، مەجنۇن، ئاشىق	kardiyak	يۈرەك بىلەن مۇناسىۋەتلىك، يۈرەك كېسىلى بار
karasinek	قارا چىۋىن		كىشى
kara su	كۆز بېسىمىنىڭ ئېشىشى بىلەن پەيدا بولىدىغان كۆز ئاغرىقى؛ ئاستا ئاققان سۇ	kardiyograf	كاردىئوگرامما، يۈرەك ھەرىكىتىنى ئۆلچەش ئەسۋابى
karaşım	بۇغداي ئۆڭلۈك	kardiyogram	ئېلىكتروكاردىئوگرامما
karataban	يىپەك قۇرۇتغا تەككەن كېپىنەك كېسىلى	kare	كۋادرات، تۆت چاسا
karatavuk	قارا توخۇ	karekök	كۋادرات يىلتىز، كۋادرات رادىكال
karaturp	خىرىن، ئارموراتسىيە ئوتى	kareli	چاپراس، كاتەكچە، تۆت چاسىلىق
karavan	ئاپتوموبىللاردا چاتما كوزۇپ	karfiçe	ئادەم بويى ئۇزۇنلۇقتىكى تۆمۈر چىۋىق
karavana	ئەسكەرلەر تاماق يەيدىغان مەدەن قاچا	karga	قاغا
karavanacı	قارىغا تەگكۈزەلمىگەن ئەسكەر	karga burnu	تۆمۈشۈكى ئۇزۇن (ئادەم)؛
karavaş	قۇل ئايال ياكى قىز	kargacık burgacık	ئۆمۈچۈك پۇتى يېزىلغان خەت
karavelâ	چوڭ دېڭىز كېمىسى؛ كېمىلەردە دېڭىزچىلىق قائىدىسىگە خىلاپلىق قىلىشى ئەھۋالى	kargadelen	پوستى نېپىز بادام
karayandık	يانتاق (ئۆسۈملۈك)؛	kargaşa	قالايمىغان، قالايمىغانلىق، پىتنە-پاسات، پىتنە-پاساتلىق
karayanık	كۆيدۈرگە	kargaşacı	قالايمىغانچىلىق چىقارغۇچى
karayılan	قارا يىلان	kargaşalık	قالايمىغان، قالايمىغانلىق، پىتنە-پاسەت، پىتنە-پاساتلىق
kara yolu	قۇرۇقلۇق يولى	karga tulumba	بىر قانچە كىشىنىڭ بىر كىشىنى تۇتۇپ قوللىرىنى ئېگىز كۆتەرگۈزۈشى
kara yosunları	بېلىق لېشى، قارا يۆسۈن		تۆمۈر توقماق، قومۇش
karboksil	كاربوكسىل رادىكالى	kargı	ئوق خالتىسى
karbon	كاربون	kargılık	قارغىش، لەنەت ئوقۇش
karbonat	كاربونات	kargıma	قارغىماق، لەنەت ئوقۇماق
karbonatlama	كاربونلىشىش، كاربونلاشتۇرۇش	kargımak	لەنەت بەددۇئا
karbonhidrat	ساخارىدلار، قەنتلەر، شېكەرلەر	kargış	يۈك ئايروپىلانى ياكى كېمىسى
karbonik	كاربون مىقدارى	kargo	يارا، جاراھەت، چىقان
karbonil	كاربونىل رادىكالى	karha	خوتۇن، ئايال
karbonlaşmak	كۆمۈرگە ئايلاندۇرماق، كۆيدۈرمەك	karı	قار قارىغۇسى؛ باغ سۇغۇرۇش ئۈچۈن ئېلىنغان ئېرىق؛ ساپان ئىزى
karbür	كاربىدلار	karık	چىمىلدىماق
karbüratör	كاربىيۇراتور	karıkmak	ئايال مەجەزىگە كىرمەك
karcığar	جىگەر، بېغىر	karılaşmak	خوتۇنلۇق (ئەر)؛
kardelen	ياۋروپا قار لەيلىسى	karılı	خوتۇنلۇق ياكى خوتۇن بولۇش ۋەزىپىسى
kardeş	قېرىنداش (ئاكا، ئۇكا، ئاچا-سىڭىل)؛	karılık	ئارىلاشماق، جۈپلەشمەك
kardeşçe	قېرىنداشلارچە	karılmak	قېرىتماق، ياشانماق
kardeşkanı	بىر تۇغقانلار	karımak	قېرىن، قورساق، بالياتقۇ
kardeşlenmek	زىرائەتنىڭ بىر يىلتىزىدىن بىر قانچە بىخلىنىپ چىقىشى	karın	چۈمۈلە
kardeşlik	قېرىنداشلىق	karınca	
kardinal	كاردىنال، باش پوپ		

karıncalar	چۈمۈلە ئائىلىسىگە تەۋە ھاشارلار	karlanmak	قار بىلەن قاپلانماق
karıncalı	چۈمۈللىك، پاسكىنلىق	karlı	قارلىق
karıncayiyen	يولۋاس	kârli	پايدىنسى بولغان، پايدا ئالغان
karındaş	قېرىنداش (ئۇرۇق-تۇغقان)؛	karlık	مۇرخانا، مۇز ساندۇقى
karınlamak	كېمە ئۈچۈن يېنىنى تايىنىشى	karmak	بىرلەشمە
karınlı	قورساقلىق، قورساق سالغان، يوغان قورساق	karmakarış	قالايمىقان، مۇرەككەپ، بىسەرەمجان
karınmak	ئارىلىشىپ كەتمەك، ھايۋانلارنىڭ جۈپلىشىشى	karmakarışık	بەك ئارىلىشىپ كەتكەن، قالايمىقانلىشىپ كەتكەن، مۇرەككەپلىشىپ كەتكەن، رەتسىز، تەرتىپسىز
karınsa	ئۇچار-قاتارلارنىڭ كۈيلەش ۋاقتى	karman çorman	قالايمىقان، مالماتاڭ، رەتسىز، تەرتىپسىز
karını	كېمىنى ئىككى تەرەپكە چاپقىغان دولقۇن	karman çorman olmak	قالايمىقان بولماق، مالماتاڭ بولماق
karın zarı	قورساق پەردىسى		بولماق
karış	غېرىچ	karmanyola	بۇلاڭچىلىق
karışık	تۈرلۈك، ئارىلىشىپ كەتكەن، مۇرەككەپ، قالايمىقان	karmaşa	سېمونت، ئاھاك ۋە قۇمنى ئارىلاشتۇرۇپ قىلىنغان لاي
karışıklık	قالايمىقان، قالايمىقانلىق، ئارىلىشىپ كەتكەن، پىتتە-پاسات رەتسىز، ئىسيان	karmaşık	مۇرەككەپ
karışılmak	توسالغۇغا ئۇچرىماق	karmaşıklaşmak	مۇرەككەپلەشمەك
karışım	غېرىچلاش ئەھۋالى	karmaşıklık	مۇرەككەپلىك
karışlamak	غېرىچلىماق	karmaşmak	ئېلىشىپ كەتمەك، مۇرەككەپلەشمەك
karışmak	ئارىلىشىپ كەتمەك، رەتسىز ھالغا كەلمەك، بۇلغا-نماق، مىلەنمەك، مۇداخىلە قىلماق، ئارىلاشماق	karmık	كارما
karıştırıcı	ئارىلاشتۇرغۇچى، مۇرەككەپلەشتۈرگۈچى، قالايمىقانلاشتۇرغۇچى	karmuk	چوڭ تۆمۈر ئىلمەك
karıştırılmak	ئارىلاشتۇرۇلماق، قالايمىقانلاشتۇرۇلماق، مۇرەككەپلەشتۈرۈلمەك	karnabakar	چېچەكسەي
karıştırmak	ئارىلاشتۇرماق، قالايمىقانلاشتۇرماق، مۇرەككەپلەشتۈرمەك	karnaval	كارنىۋال بايرىمى
kari	قارى، ئوقۇغۇچى (نەرسىنى)؛	karne	ئاتمىتكا دەپتىرى، كېنىشكە
karides	راك	karnıkara	پۇرچاقنىڭ بىر تۈرى
kariha	ئويلاش، پىكىر قىلىش	karnıyarık	بىر خىل قىياملىق پېدىگەن تامىقى
karikatür	كارىكاتور، ھەجۋىي رەسىم	karo	قارتتىكى كارول، ساپال، كاھىش
karikatürcü	كارىكاتورا سىزغۇچى، ھەجۋىي رەسىم سىزغۇچى	karpit	ئېلىكتىر تېشى، كالىتسىي كارىت
karikatürist	ھەجۋىي رەسىمچى	karpuz	تاۋۇز
karina	كېمىنىڭ سۇ ئاستىدىكى قىسمى	karpuzcu	تاۋۇز تېرىغۇچى ۋە ساتقۇچى
karine	يىپ ئۇچى، ئالامەت، ئىز	karsak	تۈلكىنىڭ بىر خىلى، قارساق
karisma	سېھىرگەرلىك	karşı	قارشى، تەتۈرىسى، ئەكسى؛ ئالدى، ئۇدۇلى
kariyer	كەسپ، ئاكادېمىك	karşıgelim	قارمۇ-قارشىلىق، زىتلىق
karkas	قۇرۇلۇش ياكى ماشىنىنىڭ جازىسى	karşilama	تاقابىل تۇرۇش، قارشى تۇرۇش
kar kuşu	كەكلىك، ئاق كەكلىك	karşilamak	تاقابىل تۇرماق، قارشى ئالماق
karlamak	قار ياغماق	karşılanmak	قارشى ئېلىنماق
		karşılaşmak	دوقۇرۇشۇپ قالماق، يۈزمۈ-يۈز كېلىپ قالماق، ئۇچراشماق، يولۇقۇشماق، بەسلەشمەك
		karşılaştırmak	سېلىشتۇرماق، يۈزلەشمەك

karşılaştırmalı	سېلىشتۇرۇش يولى بىلەن قىلىنغان	kasaba	ناھىيە، شەھەرچە، جىڭ
karşılıyıcı	كۈتۈۋالغۇچى، ئالدىنى ئالغان، جايغا كەلتۈرگەن	kasabalı	ناھىيەلىك
karşılık	مۇقابىل، جاۋاب، بەدەل، ئىش ھەققى	kasadar	كاسسىر
karşılıklı	ئۆز-ئارا	kasalamak	كاسسىغا قويماق
karşılıksız	ھەقسىز، بەدەلسىز	kasket	شەپكە
karşın	قارىماي، باقماي	kasketli	شەپكىسى بار
karşı sav	قارىمۇ-قارشى نۇقتىئىنەزەر	kasketlik	شەپكىلىك
karşıt	زىت، قارىمۇ-قارشى	kasketsiz	شەپكىسىز
karşıtçı	قارشى تۇرغان، قارشى چىققان	kasketçilik	شەپكىچىلىك
karşıt duygu	زىت تۇيغۇ	kasap	مال بوغۇزلىغۇچى، گۆش ساتقۇچى، قاسساپ؛ جان
karşıtılamak	بىر پىكىرگە قارشى باشقا بىر پىكىرنى ئىلگىرى سۈرمەك	kasaphane	گۆش دۈكىنى
kart	قېرىپ قالغان، ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەن	kasaphane	قاسساپلىق؛ سويۇلىدىغان مال
kartal	قارا قۇش، بۈركۈت	kasaplık	تربوم تېمى، بۆلمە تېمى (كېمىلەردە)؛
kartalınmak	قېرىماق، ۋاقتى ئۆتۈپ كەتمەك	kasara	خەنجەر (مىلتىقنىڭ ئۇچىغا تاقىلىدىغان)؛
kartaloş	قېرىپ كېتىش، ياشلىنىش، ياشىنىش	kasatura	قايغۇ، غەم، باغرى قاتتىقلىق، شەپقەتسىزلىك
kartlaşmak	قېرىماق، ياشانماق	kasavet	ئەلەم چەكمەك، مەيۈسلەنمەك، كۆڭلى
kartlık	قېرىلىق	kasavetlenmek	يېرىم بولماق
kartograf	جەدۋەل تۈزۈش، چېرتىيوژ سىزىش	kasavetli	غەمكىن، قايغۇلۇق
kartografi	كارتوگرافىيە	kasavetli	مۇسكۇل توقۇلمىسى
kartografik	جەدۋەل تۈزۈش، چېرتىيوژ سىزىش	kasavetli	جام، چۆچەك، ئاپقۇر، كاسە
karton	كارتون قەغەز؛ مودېل قىلىش ئۈچۈن سىزىلغان ئۈلگە؛ تىككۈچىلەرنىڭ قەغەزنى كېسىپ تەييارلاپ قويغان كىيىم ئۈلگىسى، ئەندىزە	kasavetli	قەسەم
kartonpiyer	گېپسى تاختا	kasavetli	پلاستىك ماگنېتلىق لېنتا
kartopu	قار توپى، ئاق ھەم يۇمىلاق	kasavetli	چاتراق، يىرىق
kartotek	جۇغراپىيە خەرىتىلىرى ساقلىنىدىغان يەر	kasavetli	ئاسما باغ، ئاسما بوغۇچ
kartpostal	ئاتكىرىتكا	kasavetli	جىددىيلىنىش، ھودۇقۇش
kartuk	چوڭ تىرنا (دېھقانچىلىق سايمانى)؛	kasavetli	تارتىشىش
kartuş	كاسسىپتا، كاسسىپتىق ماگنېتلىق لېنتا	kasavetli	جىددىيەشمەك، ھودۇقماق
kartvizit	قېرىپ قالغان، ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەن	kasavetli	نوبابىر، 11-ئاي
karun	قارۇن، ناھايىتى باي كىشى	kasavetli	جۇخارگۈل
karyağdı	ئاتق چىكىم-چىكىم	kasavetli	پەي تارتىشماق
karye	يېزا	kasavetli	جىددىيەشمەك، ھودۇقماق
karyokinez	يېپىلىق بۆلۈنۈش، يادرو لۇق بۆلۈنۈش	kasavetli	كىيىمنىڭ قاسنىقى، چوڭچى، مەغرۇر
karyola	كارۋات	kasavetli	قەسىر
kas	مۇسكۇل	kasavetli	بوران-چاپقۇن
kasa	پۇل ۋە باشقا قىممەتلىك نەرسىلەر ساقلىنىدىغان پولات ساندۇق؛ پۇل ئېلىپ پۇل بېرىلىدىغان يەر، كاسسا؛ يەشك	kasavetli	مەقسەت، يامان نىيەت، غەرەز
		kasavetli	مەقسەتلىك، يامان نىيەتلىك غەرەزلىك
		kasavetli	قەسىدە
		kasavetli	قەسىدە يازغۇچى

kasidehan	قەسەدە ئوقۇشنى كەسپ قىلغان كىشى	kaşe	تامغا، مۆھۈر
kasis	يولنى ئۆزگەرتىپ ئۆتكەن ئېرىق	kaşeksi	ئىستىسقا، كاخېكىسىيە قاقشاللىشىش
kasiyer	كاسسىر	kaşeli	تامغىلىق
kasket	شەپكە	kaşık	قوشۇق
kasketli	شەپكىلىك	kaşık oyunu	قوشۇق ئويۇنى
kasko	ماشىنا سۇغۇرتىسى	kaşıkçı	قوشۇق ياسىغۇچى ۋە ساتقۇچى
kashi	مۇسكۇللۇق، مۇسكۇللىرى تەرەققىي قىلغان	kaşıkçılık	قوشۇقچىلىق
kasmak	تارتىماق، قىسقارتماق، جاندىن بەزدۈرمەك، يوق قىلماق	kaşıkçı	بىر خىل ياۋا ئۆردەك
kasnak	چەمبەر، غەلۋىر، داپ قاتارلىقلارنىڭ قاسنىقى، گەردىشى، كەرگە	kaşıklamak	قوشۇق بىلەن يېيىش، ئىشتىھا بىلەن يېيىش
kasnakçı	كەرگە، ئەلگەك قاتارلىقلارنى ياسىغۇچى	kaşıklanmak	قوشۇق بىلەن يېيىلىش
kasnaklamak	قاسناقلاش، چەمبەرلەش	kaşıklık	قوشۇقلۇق
kasnı	دەرەخ يىلىمى	kaşık otu	قوشۇق ئوت
kast	مەقسەد، مۇددىئا، غەرەز	kaşımak	تاتىلماق، قاشلىماق
kastanyet	قول بىلەن چېلىنىدىغان بىرخىل قوڭغۇراق	kaşındırmak	قىچىشتۇرماق
kastar	پاختا يىپ رەختنى يۇيۇپ ئافارتىش	kaşınmak	قىچىشماق
kastarlamak	ئافارتماق، تازىلىماق، كىرىنى چىقارماق	kaşıntı	قىچىشقاق (كېسەل)؛
kastarlı	ئافارتىلغان، تازىلانغان	kâşif	كەشپ قىلغۇچى، ياراتقۇچى
kasten	قەستەن، بىلىپ تۇرۇپ	kaşkariko	ئويۇن، ھىيلە
kastetmek	قەست قىلماق، مەقسەت قىلماق، كۆز ئالدىغا كەلتۈرمەك	kaşkaval	قايماقنىڭ بىر تۈرى، ئەخمەق، ھاماقەت
kastî	قەستەن، بىلىپ تۇرۇپ خالاپ تۇرۇپ	kaşkol	شارپا
kastor	قۇندۇز	kaşla göz arası	ئىنتايىن قىسقا ۋاقىت، قاش بىلەن كۆز-نىڭ ئارىسىدىكىدەك دېمەكچى
kasvet	قايغۇ، ئىچ پۇشۇقى، سىقىلىش	kaşlı	قاشلىق
kasvetli	زېرىكتۈرىدىغان، ئىچ پۇشۇرىدىغان، دېمىنى سىقىدىغان	kaşmer	مەسخىرە، زاڭلىق
kaş	قاش (ئادەم ۋە ھايۋاننىڭ) قارشى تەرەپ، يان	kaşmerlik	ھەجۋىي، زاڭلىق
kaşağı	تاتىلغۇچ، بەدەننى تاتىلغۇچ، تاتىلماق	kaşmir	كەشمىر
kaşağılamak	تاتىلماق	kat	قات، قەۋەت، كەرە، كۆپەيتىش
kaşağılanmak	تاتىلانماق	katabolizm	كاتابولىزىم
kaşalot	ئىپار كىتى، فېستېر	katafaik	تاۋۇت سۇيىسى
kaşan	ئۆي ھايۋانلىرىنىڭ بىر يەردە تۇرۇپ سېيىشى	katakomp	گۆر
kaşandırmak	ھايۋاننى سېيدۈرمەك	katakulli	يالغان، ھىيلە
kâşane	ھەشەمەتلىك قەسىر ساراي	katalepsi	قېتىپ قالماق، ئېسەنگىرىمەك، ھاڭۋېقىپ قالماق
kaşanmak	بىر يەردە تۇرۇپ سېيمەك	kataleptik	ئېسەنگىرەش، ھاڭۋېقىپ قېلىش
kaşar	ئېرىمچىك، پىشلاق	katalitik	كاتالىز خاراكىتېرلىك، كاتالىز بىلەن مۇناسىۋەتلىك
kaşarlanmak	بېشى پىشماق، تەجربىگە ئىگە بولماق	kataliz	كاتالوگ (بىر تۈردىكى نەرسىلەرنىڭ مەلۇم تەرتىپتە تۈزۈلگەن تىزىملىكى)؛
kaşarlı	بېشى پىشقان، تەجربىلىك	katalizör	كاتالىز، كاتالىزلاش
kaşbastı	قوشۇما	katalog	كاتالوگ، مۇندەرجە
		katalpa	قارا كاتالپا دەرىخى

katar	قاتار، كارۋان، پويىز، ۋاگون قاتارى	kâtip	كاتىپ
katarakt	كۆزگە پەردە چۈشۈش، كۆزگە ئاق چۈشۈش	katkı	تۆھپە، پاي، ئىلاۋە، قوشۇمچە
katarlamak	قاتار تىزماق	katkılı	ئارىلاشما، شالغۇت، ھەر خىل نەرسىلەر قوشۇلغان
katarlanmak	قاتار تىزىلماق	katkısız	ھېچنەرسە قوشۇلمىغان، ساپ؛ ئىلاۋىسىز، قوشۇ-مىچىسىز
katbekat	قاتمۇ-قات	katlamak	قاتلىماق، خېمىرنى يايماق، يۆگىمەك، تۈرمەك
katedral	چوڭ چېركاۋ	katlanılmak	چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك
kategori	كاتېگورىيە	katlanmak	قاتلانماق، چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك، يامان ئەھۋالدا ياشىماق
kategorik	قەتئىي، شۈبھىسىز	katlatmak	قاتلاتماق
katetmek	كەسمەك، بۆلمەك	katlettirmek	قاتلاتتۇرماق
katgüt	ئۈچەي يىپ، ئۈچەي تار (ئوپېراتسىيەدە ئىشلىتىدۇ-ىغان)	katletmek	ئادەم ئۆلتۈرمەك
katı	قاتتىق، چىڭ، مەھكەم، قەتئىي، مۇستەھكەم	katlı	قاتلانغان، پۈكۈلگەن
katıkalpli	تاش يۈرەك	katmak	قوشماق، قاتماق
katı söz	قاتتىق سۆز	katman	قاتلام
katı yumurta	پىششىق تۇخۇم	katman bulut	كۈلرەڭ بۇلۇت
katık	قېتىق	katmanlaşmak	قاتلاملاشماق، قات-قات بولماق
katıksız	قېتىقسىز	katmer	قات، بىر خىل قۇرۇت
katılma	قاتنىقلىشىش	katmerci	قات ياساپ ساتىدىغان كىشى
katılaştırmak	قاتنىقلاشتۇرماق، چىڭىتماق	katmerleşmek	قات-قات بولماق، قەۋەتلەشمەك
katılık	قاتتىقلىق، مەھكەملىك	katmerli	قات-قات، ئۈستى-ئۈستىلەپ
katılmak	قېتىلماق، قوشۇلماق، قاتناشماق؛ تېلىقماق	Katolik	كاتولىك
katım	قوشۇم، قوتۇم	Katoliklik	كاتولىك يولى
katımlık	بىر نۆۋەتتە قوشۇلىدىغان مىقدار	katot	كاتوت (نېگاتىپ ئېلېكترون)؛
katıntı	قوشۇلۇش، قوشۇلغان	katrak	توك ھەرىسى
katır	قېچىر؛ قوپال، جاھىل، قىلىقى سەت	katran	ئاسفالىت، كوكۇس مېيى
katırcı	قېچىرچى	katran ağacı	كوكۇس دەرىخى
katırcılık	قوپاللىق، جاھىللىق	katran çamı	كوكۇس يىلىمى
katırkuyruğu	قېچىر قۇيرۇقى	katranköpüğü	قالپاقلىق زەمبىرۇغ، موگو
katırtırnağı	سۈپۈرگە	katranlamak	ئاسفالىتلىماق، ئاسفالىت يانتۇرۇماق
katır yılanı	بىر خىل زەھەرلىك يىلان	katranlanmak	ئاسفالىتلىنماق
katışık	قوشۇلغان، ئارىلاشقان	katranlı	ئاسفالىتلىق
katışiksız	قوشۇلمىغان، ئارىلاشمىغان، ساپ	katran ruhu	كرېئوزوت مېيى
katışmak	قوشۇلماق، قاتناشماق	katre	قەترە، تامچە
katıştırmak	قاتناشتۇرماق، ئارىلاشتۇرماق	katrilyon	مىڭ تىرىلىئون، كاترىلىئون
katı yağ	توك ياغ	kat sayı	كوتېفېنسىنت
kâtibe	ئايال كاتىپ	kat yuvarı	ستراتوسفېرا يەر ئاتموسفېراسىدىن 60 مېتىر ئېگىزلىكتىكى ھاۋا قاتلىمى
katil	قاتىل، ئۆلتۈرۈش	kauçuk	كاۋچۇك
katilik	قاتىللىق		

kauçuklu	كاۋچۇكلۇق	kavlaşmak	غازاڭ تۆكمەك، يوپۇرماق تاشلىماق
kavaf	موزدور	kavlatmak	سويۇلۇشنى كەلتۈرۈپ چىقارماق
kavafhane	موزدوزخانا	kavlıç	چۇقۇق، گىرئ، پەتەق
kavaflık	موزدوزلۇق	kavmî	قەۋمگە مۇناسىۋەتلىك
kavak	تېرەك	kavmiyat	ئېتنوگرافىيە
kavakçılık	تېرەك يېتىشتۈرۈش	kavmiyet	بىر قەۋمنىڭ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكلىرى
kaval	پادىچى نېنى	kavraç	قىسقۇچ
kavalcı	نەي ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى، نەي چالغۇچى	kavram	ئۈچەي قېرىنى ئوراپ تۇرغان پەردە؛ چۈشەنچە، ئۇقۇم
kaval kemigi	پاقالچاق سۆڭىكى	kavramak	تۇتالمىماق، ھەر تەرەپكە يېيىلماق، ئەتراپلىق چۈشەنمەك پەھم ئەتمەك
kavalye	جور، ھەمراھ	kavramcılık	ئۇقۇم نەزەرىيەسى
kavalyelik	جورلۇق، ھەراھلىق	kavramsal	ئۇقۇمسىمان
kavanço	بىر نەرسىنى ئىككىنچى بىر يەرگە ئۆتكۈزۈش	kavranılmak	چۈشىنىلمەك
kavanoz	كوزا، ئىدىش، توك، كۆپ	kavranmak	چۈشەنمەك
kavara	ئوسۇرۇق، ۋاراڭ-چۇرۇڭ	kavratmak	چۈشەندۈرمەك
kavaracı	ئوسۇرۇقچى، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلغۇچى	kavrama	چۈشىنىش
kavas	ئەلچىخانلاردا مۇھاپىزەتچى، بانكا ۋە باشقا مەخسۇس ئورگانلارنى قوراللىق قوغدىغۇچى	kavrayış	چوڭقۇر چۈشىنىش
kavashlık	مۇھاپىزەتچىلىك، قوغدىغۇچىلىق	kavrayışlı	چۈشىنىشلىك، ئۇقۇشلۇق
Kavasya	ئاچچىق ياغاچ	kavrayışsız	چۈشىنىشىز، ئوقۇشىز
kavat	دەللىلىق قىلىش	kavruk	قات
kavata	چالا پىشقان پەمدۇر؛ ياغاچتىن ئويۇپ ياسالغان قاچا	kavruklu	قافلانغان
kavelâ	ياغاچ ياكى تۆمۈر قوزۇق	kavrulmak	قافلانماق
kavga	غوۋغا، ئۇرۇش، جېدەل، جەڭ	kavşak	يول ياكى دەريا سۇلىرىنىڭ بىرلىشىدىغان يېرى
kavgalı	ئىختىلاپلىق، تالاش-تارتىشلىق	kavuk	بىر خىل ئەر بۆكى سۈيدۈك يولى، كاۋاك نەرسە
kavgasız	ئىختىلاپسىز، جېدەلسىز	kavuklu	بۆكۈك
kavgacı	جېدەلچى، جېدەلخور	kavukluk	بۆك قويدىغان تەكچە
kavi	چىداملىق، مادارلىق غەيرەتلىك؛ ئىشەنچلىك، ساغلام؛ باي؛ داغلانغان	kavun	قوغۇن
kavil	سۆز، توختام، ۋەدە	kavuncu	قوغۇنچى
kavileşmek	كۈچلەنمەك	kavuniçi	سارغۇچ رەڭ
kavileştirmek	كۈچلەندۈرمەك، قۇۋۋەتلەندۈرمەك	kavurga	قوماچ، ئاق بالداق
kavilleşmek	سۆزلەشمەك، توختاشماق	kavurma	قورۇش، مۇزلىتىلغان پىششىق گۆش، مۇزلاپ قا- لغان تاماقنى ئىسسىتىش
kavim	قەۋم، قەبىلە	kavurmak	قورۇتماق، قۇرۇتماق؛ كۆيدۈرۈۋەتمەك
kavis	ئەگمەچ، ئورغاق شەكىللىك؛ تىنىش بەلگىلىرىدىكى تىرنىق، قەۋس	kavrulmak	قورۇلماق
kavkı	قوۋزىقى	kavurtmak	قۇرۇتماق
kavlak	قوۋزىقى سويۇلغان	kavuşmak	كۆرۈمەك، ئېرىشمەك، ئىگە بولماق، قولغا كەلتۈر- مەك، قوشۇلماق، بىرلەشمەك
kavlamak	سويۇلماق، قويۇرۇلماق	kavuşturmak	ئېرىشتۈرمەك، ئىگە قىلماق
kavlanmak	يوپۇرماق چىقىرىش		

kavuşulmak	بېرىشلىمەك، ئۇچرىشىلىق	kaydolmak	يېزىلىق
kavut	تالقان	kaygan	تېپىلغان، قايغان
kavuz	پاسار (قوناق ۋە بۇغداي دانلىرىنى ئوراپ تۇرغان پوست)؛	kaygana	تۇخۇم چېلىپ ئېتىلگەن بىر خىل تاماق
kavzamak	چىڭ تۇتماق، قوغدىماق، مۇھاپىزەت قىلماق، ئىشقا كىرىشمەك	kayganlık	قايغانلىق، تېپىلغانلىق
kay	قۇسۇق، قەي	kaygı	قايغۇ، ھەسرەت، دەرد، ئەلەم غەم
kaya	خادا تاش، يار، ئۇچۇرۇم، قىيا	kaygılandırmaq	قايغۇلاندۇرماق، ھەسرەتلەندۈرمەك
kaya balığı	زەھەرلەك سىكورىپىئون بېلىقى	kaygılanmaq	قايغۇلانماق، ھەسرەت چەكمەك، دەرد تارتماق، ئەلەم تارتماق، غەم يېمەك
kayabaşı	ئاناتولى ناخشىسى	kaygılı	قايغۇلۇق، ئەندىشلىك، غەمكىن
kayaç	تاغ جىنىسى، تاغ	kaygısız	قايغۇسىز، ئەندىشىسىز، غەمسىز، بېپەرۋا
kayağan	تېپىلغاق	kaygısızlık	قايغۇسىزلىق، ئەندىشىزلىك، غەمسىزلىك
kayahanisi	ئاق دېڭىز ۋە ئەگەدە ياشايدىغان يېپىشلىك بىرخىل بېلىق	kayık	قېيىق، بىر تەرەپكە قىيايغان، قىيىق
kayahoruzu	جەنۇبىي ئامېرىكىدا ياشايدىغان ئەركىكى ئاپىلىس رەڭگىدە بولغان تاجىلىق بىر قۇش	kayıkçı	قېيىقچى
kayak	چاڭغا، چاڭغا تېپىلىش	kayıkxane	كېمە ۋە قېيىقلارنى تۇرغۇزىدىغان يەر
kayakçı	چاڭغىچى	kayın	قېيىن دەرىخى؛ ئايال ۋە ئەرگە نىسبەتەن بىر بىرىنىڭ ئەركەك قېرىندىشى
kayakçılık	چاڭغىچىلىق	kayın baba	قېيىناتا
kaya keleri	خامبىلىئون	kayın valide	قېيىناتا
kaya sansarı	بۇلغۇن، سۆسەر	kayın peder	قېيىناتا
kayalık	ياردالڭ، ئۇچۇرۇم، قىيالىق	kayıntı	يېمەكلىك
kayalifi	تاش پاختا	kayınpeder	قېيىناتا
kaya tuzu	تەبىئىي تۇز	kayınvalide	قېيىنئاپا
kayaörümceği	ئۆمۈچۈكنىڭ بىر تۈرى	kayıp	غايىب، يوقىلىش
kayar	تاقا، چىغىر يول، ھايۋانلارنىڭ تىرىنقىنى كېسىش؛ تېپىلغاق يەر	kayır	شېغىل (تاش)؛
kayarlamaq	ئاغزىنى بۇزماق، تىللىماق	kayırcı	قوغدىغۇچى، ئاسرىغۇچى، ھىمايە قىلغۇچى، باشنى سىيلىغۇچى
kayarto	بەشلىك، بەش	kayırmak	قوغدىماق، ئاسرىماق، ھىمايە قىلماق، قايغۇرماق
kaya suyu	تاغ سۈيى	kayısı	ئۆرۈكنىڭ بىر تۈرى
kaybetmek	يوقاتماق، يۈتتۈرمەك، غايىب بولماق	kayış	قېيىش، تاسما، كاپلىغۇچ
kaybolmak	غايىب بولماق، يوق بولماق، يوقالماق	kayış balığı	تاسما بېلىق
kaydetmek	يازماق، يېزىپ قويماق، تەكىتلىمەك	kayışçı	تاسمىچى، ئالدامچى، ھىيلىگەر
kaydihtiayat	تەمكىنلىك، ئېھتىياتچانلىق	kayış dili	سەت تىل، قوپال تىل
kaydırak	نېپىز تاش	kayış gibi	قانتىق، مەينەت قاپقارا
kaydırılmak	تېپىلماق، سېرىلماق	kayış çekmek	ئالداش
kaydırmak	تېپىلىش	kayıt	يېزىپ قويۇش، چەكلەش، ئېتىبار بېرىش، مۇناسىۋەت، ئەندىشە، قايغۇ، رەسمىي ھۆججەت
kaydırtmak	تېپىلدۈرۈماق	kayıtlamak	يازماق، پۈتمەك، خاتىرىلىمەك، كۆچۈرمەك
kaydiye	قەرز پۇل	kayıtlı	يېزىقلىق، كۆچۈرۈكلۈك، ئورنىتىللىق، پۈتۈكلۈك
		kayıtmak	ۋاز كەچمەك

kayıtsız	يېزىلمىغان، كۆچۈرۈلمىگەن، پۈتۈلمىگەن، تۇيغۇ.	kaypaklık	سۆزىدە تۇرماسلىق
kayıtsızlık	تۇيغۇسىزلىق، ھېسسىزلىق، ئېتىبارسىزلىق	kaypamak	ئازماق، ئازدۇرماق
kaykılmak	قىنغايماق، قىيسايماق	kayra	ئېھسان، ياخشىلىق
kaymak	قايماق (سۈتنىڭ قايمىقى) نەرسىلەرنىڭ ئەڭ ياخشىسى؛ قايماق (قېيىپ قالماق)؛ ئېيىلماق، سوزۇلۇپ كەتمەك، خالىماسلىق، قىياماسلىق	kayracılık	ئېھسانلىق، ياخشىلىق
kaymakam	ناھىيە باشلىقى، ھاكىم	kayrak	بىلەي تېشى، شىبەن تاش
kaymakamlik	ھاكىملىق، ناھىيە، ۋاكالەت، ۋەكىللىك	kayran	ئورمانلىق ئىچىدىكى كەڭ ئوچۇقچىلىق يەر
kaymak kâğıdı	ئىش قەغىزى	kayser	قەيسەر (قەدىمدە روما بىزانس ۋە گېرمان پادىشاھلىرىغا بېرىلگەن ئۇنۋان) ھۆكۈمدار
kaymaklanmak	قايماق تۇتماق	kayşa	تاغنىڭ يېرىلىپ پارچىلىنىشى
kaymaklı	قايماقلىق	kayşamak	تاغ پارچىلىرى، تاغ يېرىلغاندا پارچە-پارچە قورام تاشلارنىڭ يېيىلىشى
kaymak taşı	ئاق گەج، گىپسى	kaytak	بۇلۇڭ-پۇچقاق، مۇتەئەسسەپ، سۆزىدە تۇرماسلىق
kayme	قەغەز پۇل	kaytan	يىپ، تانا
kaynaç	ئارشاك	kaytarıcı	قايتۇرغۇچى، قاچقۇچى
kaynaç taşı	ئارشاك تېشى	kaytarmak	قايتۇرماق
kaynak	مەنبە، سەۋەب، بۇلاق، ماتېرىيال	kayyum	ئەبەدى، مەڭگۈ، ئۆزگەرمەس
kaynakça	بىبلىئوگرافىيە، پايدىلانغان كىتابلار تىزىملىكى	kaz	غاز، مۇڭ، ئەخمەق
kaynakçı	كەپشەرچى، تۇتتۇرغۇچى، يېيىشتۈرغۇچى	kaza	قازا قىلىش، ئىشقا ئاشۇرۇش؛ ناھىيە، قازىلىق، قازىنىڭ ھۆكۈمى
kaynakçılık	كەپشەرچىلىك	kaza ve kader	تەقدىر-پېشانە
kaynaklanmak	مەنبە بولۇش	kazaen	بىلمەستىن، قازا نەتىجىسى خاتالىق بىلەن قازارا
kaynama	قايناش	kazağı	يۇڭ كۆپىنكى
kaynamak	قاينىماق، تاشماق، ئېچىماق	kazak	قازاق (مىللەت)؛ باشتىن كىيىدىغان كۆڭلەك، يۇڭ كۆڭلەك
kaynana	قېيىنئانا	kazakça	قازاقچە
kaynanalık	قېيىنئانىلىق، قېيىنئانىغا لايىق ھەرىكەت	kazaklık	قازاقچىلىق، قازاق بولۇش ھالى
kaynana zırılması	بالىلار ئويۇنچۇقى	kazalı	قازالىق، تەھلىكلىك، ناھىيىلىك
kaynarca	ئارشاك	kazamat	لەخمە
kaynaşık	تويلاشقان، غۇلغۇلا قىلغان	kazan	قازان، داش؛ قازان (سوۋېت ئىتتىپاقىدىكى شەھەر)؛ قازانچى
kaynaşma	بىر يەرگە توپلىنىش، غۇلغۇلا	kazancı	كىرىم، دارامەت، پايدا، قازانچ
kaynaşmak	بىر يەرگە توپلاشماق، ماسلاشماق، ئويۇنلاشماق	kazanç	پايدىلىق، قازىنىشلىق، پايدا كەلتۈرىدىغان
kaynaştırmak	بىر يەرگە يىغماق، بېيىشتۇرماق، ماسلاشتۇرماق	kazançlı	قازاندۇرماق
kaynata	قېيىنئانا	kazandırmak	قازاندۇرماق
kaynatalık	قېيىنئانىلىق	kazandibi	قىزماق، قازان تۇۋى
kaynatılmak	قاينىتىلماق	kazanılmak	ئىگە بولماق، ئېرىشمەك، قازىنىلماق
kaynatmak	قايناتماق، ئىككى نەرسىنى بىر-بىرىگە تۇتتۇرماق	kazanmak	قازانماق، ئىگە بولماق، ئېرىشمەك، بويسۇندۇرماق
kaypak	قايعاق، تېيىلغاق، سۆزىدە تۇرمايدىغان	kazan taşı	قازان تېشى
kaypaklaşmak	تېيىلغاقلاشماق	kazara	قازادا، تۇيۇقسىزلا، تاسادىپى
		kazaratar	ئېكسكۇاتور

kazaska	رۇس خەلق ئۇسسۇلى	kebab	كاۋاپ
kazaz	خام يىپەكنى پىششىقلاپ ئىشلىگۈچى	kebařçı	كاۋاپچى
kazazede	قازاغا يولۇققان، قازاغا دۇچ كەلگەن	kebe	قېلىن چاپان، گۈللۈك كىگىز، پادىچى چاپىنى
kazboku	يېشىلغا مايىل سېرىق	kebere	شىندىر ئوتى
kazdırmak	كولاتماق، قازدۇرماق	kebir	ئۇلۇغ، قېرى، ياشانغان، باشلىق
kazein	كازىيېن قېتىق ئاقسىلى	kebze	تاغاق سۆڭىكى، تاغاق
kazevi	قومۇشتىن ياسالغان سېۋەت ياكى زەمبىل	keçe	كىگىز، كىگىزدىن ياسالغان
kazı	قېزىلغان يەر، ئويمانچىلىق، نەققاشلىق، تەتقىقات ئۈچۈن كۈلەنغان يەر	keçeci	كىگىزچى
kazi bilim	ئارخېئولوگىيە	keçecilik	كىگىزچىلىك
kazıcı	قازغۇچى، كۈلغۇچى؛ نەققاش، ئويمانچى	keçeleşmek	چىگىشلىشىپ كەتمەك
kazık	قوزۇق، تىرەك، ئېلىش-سېتىشتا ئالدىنىش	keçeli	كىگىزلىك
kazıkçı	ئېلىم-سېتىمدا ئالدىغۇچى، قىممەت ساتقۇچى	keçi	ئۆچكە، جاھىل
kazık kök	تىكەنلىك بىرخىل ئۆسۈملۈك	keçiboyunuz	كاروب ياغىچى
kazıklamak	قوزۇق قاقماق، سودىدا ئالدىماق	keçi kömüreni	ياۋا سامساق
kazıklanmak	قوزۇققا ئولتۇرغۇزۇپ ئۆلتۈرۈلمەك؛ سودىدا ئالدىماق	keçileşmek	جاھىللىق تۇتماق، جاھىللاشماق
kazıklı	قوزۇقى بار بولغان، قوزۇقلۇق	keçilik	جاھىللىق
kazıklı humma	قاتما كېسىلى، تېتانوس	keçi yolu	چىغىر يول
kazılmak	قېزىلىش	keçi sakalı	ئۆچكە ساقال
kazımak	قېزىپ چىقارماق، يىلتىزدىن قومۇرماق، ئويمان، يازماق، ساقال ئالماق، پاكىزلىماق ئۆچۈرمەك قىرماق	keder	قايغۇ، غەم-غۇسسە
kazımık	قازان قىرىندىسى	kederlenmek	قايغۇرماق، غەم يېمەك، ھەسرەت چەكمەك، ئەندىشە قىلماق
kazınmak	ئۆزىنى تاتىلماق، تېرىسنى قىرماق، بار-يوقىنى بەرمەك	kederli	قايغۇلۇق، غەمكىن
kazıntı	قېزىپ چىقىرىلغان نەرسە	kedersiz	غەمسىز، قايغۇسىز، ئەندىشىسىز
kazıntılı	يېزىلغان قەغەز يېزىق	keđi	مۈشۈك
kazıtmak	قازدۇرماق، يازدۇرماق، ئويدۇرماق، قىردۇرماق	keđi balı	ئۆرۈك دېگەندەك دەرەخلەردىن چىقىدىغان بىر خىل يىلىم
kaziye	قىياس قىلىش، پەرەز قىلىش	kefal	بېلىقنىڭ بىر تۈرى
kazkanadı	غاز قاننى (بالىلار ئويۇنى)؛	kefalet	كاپالەت، كېپىللىك
kazma	جوتۇ قاتارلىق قازما ئەسۋابلار	kefaletname	كاپالەتنامە، كېپىللىك خېتى
kazma diş	ھىڭگاڭ چىش	kefareť	سەدىقە، روزا
kazma dişli	ھىڭگاڭ چىشلىق	kefe	تارازا ئېغىرلىقىنى كۆرسەتكۈچى؛ تاتىلغۇچ (ئاتنىڭ تۈكىنى تارايدىغان)؛
kazmak	قازماق، كۈلماق، ئويمان	kefeki	خىش
kazmir	قوي ياكى ئۆچكە يۇڭدىن توقۇلغان شال ياكى رەخت	kefelemek	ئاتنىڭ تۈكىنى تاتىلغۇچ بىلەن تازىلاپ پار-قىراتماق، دۇچار بولماق
kazmirci	يۇڭ رەخت ساتقۇچى	kefen	كېپەن
kazulet	چوڭ، بەستلىك، قوپال، سەت	kefenlemek	كېپەنلىمەك؛ ئېچىلغان خېمىرغا يۆگەپ پىشۇرماق (توخۇنى)؛
kazurat	ئىنسان ياكى ھايۋان پوقى	kefenli	كېپەنلەنگەن، ئېچىلغان خېمىرغا يۆگەلگەن

kefenlik	كېپەنلىك، ئاخىرەتلىك	kelem	كالىھ كېسەي
kefensiz	كېپەنسز	kelene	ھەيدەلمەي تاشلىۋېتىلگەن ئېتىز
kefere	كاپىرلار	kelep	گىرە (يىپ)؛
kefil	كېپىل، شاھىد، گۇۋاھ	kelepçe	قولغا سېلىنغان كويىزا
kefillik	كېپىللىك، گۇۋاھلىق	kelepçelemek	قولغا كويىزا سالماق
kefir	يېزا، يۈگەك، يېپىنچا	kelepçelenek	قولغا كويىزا سېلىنماق
kefiye	ئەرەبچە باش كىيىم	kelepçeli	قولغا كويىزا سېلىنغان
kehanet	ئالدىنى بىلىش، ئالدىن ھۆكۈم قىلىش	kelepir	ئەرزان مال، ئەرزان نەرسە
kehkeşan	سامانىيولى	kelepirci	ئەرزان باھادا ئېلىشنى خالايدىغان، تەييارغا ئا- شق، بىكارغا ئېلىشنى ياخشى كۆرىدىغان
kehle	پىت	kelepser	تىزگىن
kehribar	كەھرىۋا	keler	كېلەر (ئۆمىلىگۈچىلەردىن)؛
kehribarçı	كەھرىۋاچى	keleş	تاز، چېچى چۈشۈپ كەتكەن؛ شالاق؛ قەھرىمان، باتۇر، جەسۇر؛ چىرايلىق، گۈزەل
kek	تورت	kelik	كونا ئاياق
kekâ	كەيىپىيات ياخشى چاغدا نېمانداق ياخشى، نەقەدەر گۈزەل دېگەن مەنىدە قوللىنىدىغان سۆز	kelime hazşnesi	كەلىمە، سۆز، ئىبارە
keke	كېكەچ	kelime türü	سۆزلەرنىڭ تۈرى
kekeç	كېكەچ	kelime	سۆز بايلىقى
kekelemek	كېكەچلىمەك	kelle	كالا، باش، دانە، سان، باشاق
kekelik	كېكەچلىك	kelleci	كالا پىشۇرغان ياكى ساتقان كىشى
kekeme	تۆتۈت (تىلدىكى ئاجىزلىق) كېكەچ	kelimesiz	ساداسىز
kekemeleşmek	كېكەچلىمەك	kelleşmek	تازلىشىش
kekemelik	كېكەچلىك	kellifelli	تەقى-تۇرقى راۋرۇس كىشى
kekikli	خۇشپۇراق	kellik	تازلىق، ياغاقلق، تېتىر يەر
kekiklik	خۇشپۇراقلىق ئىپارلىق	Keloğlan	بېقىۋېلىنغان بالا
kekre	تەمى ئاچچىق، چۈچۈمەل، كەكرە	kem	ئەسكى، يامان، ئاز، يېتەرسىز، كەم
kekrelilik	چۈچۈمەللىك، كەكرەلىك	kemal	كامىل، يېتىشكەنلىك، مۇكەممەل
kekremisi	ئاچچىق-چۈچۈكرەك	kemalist	كامالىست، ئاتا تۈركچى
kel	تاقىرباش، پايىنەكباش	kemalizm	كامالىزىم
kelâm	سۆزلەر تىزمىسى، سۆز قۇرئان	keman	ئىسكىرىپكا، يا (ئوقيانىڭ ياسى)؛
kelâmıkadim	ھېكمەتلىك سۆزلەر، ئاتىلار سۆزى، ماقال، تەمسىل	kemancı	ئىسكىرىپكىچى
kelâmıkibar	ھېكمەتلىك سۆزلەر، ئاتىلار سۆزى، ماقال، تەمسىل	kemancılık	ئىسكىرىپكىچىلىق
kelaynak	لەيلەك	kemane	ئىسكىرىپكا ياكى ئىسكىرىپكا يايى
kele	بۇقا	kemanî	ئىسكىرىپكا چالغۇچى
kelebek	كېپىنەك	kamankeş	ئوقياچى، ئوقيا ئاتقۇچى ئىسكىرىپكا چالغۇچى، جەمئىيەت ئەزاسى
kelebek camı	ماشىنىنىڭ يان ئەينىكى	keme	چوڭ چاشقان
kelek	تېتىر (يەر)، تاقىرباش؛ سال، ئورۇنسز ھەرىكەتتە بولۇنغان، دۆت، خەمەك، سوپما	kemençe	تىزغا قويۇپ چېلىنىدىغان، ئۈچ تارلىق ئىسكىر- پىكىغا ئوخشاش ساز
keleklilik	دۆنلۈك، مۆڭلۈك		

kement	سالغا، سىرتماقلىق يىپ، ئادەمنى ئاسىدىغان دار- نىڭ سىرتىمىقى، ھايۋان نۇقتىلىرىنىڭ چۆلۈۋىرى	kene göz	پىت كۆز، گازىر كۆز
kemer	كەمەر، بەلباغ، كامان شەكىللىك، ئىشىك، دېرىزە، كۆۋرۈك قاتارلىقلارنىڭ ئەگمىسى	kenet	ئىسكوپ، قارماق
kemere	كېمە بۆلمىلىرى كامپىرى	kenetlemek	قارماقلىماق، قارماق بىلەن بىر-بىرىنى تۇتتۇر- ماق
kemerli	كەمەرلىك	kenetlenmek	قارماق بىلەن تۇتتۇرۇلماق
kem göz	جادۇ كۆز، سېھىرلىك كۆز	kenetli	قارماقلانغان
kemha	بىر خىل يىپەك رەخت	kenevir	كەندىر
kemik	سۆڭەك، ئۈستىخان، سۆڭەكتىن ياسالغان	kenevircilik	كەندىرچىلىك
kemikleşmek	سۆڭەك ھالىنى ئاتماق، قۇرۇپ قاتتىقلىماق	kengel	چوڭ خوخا تىكەن
kemikli	سۆڭەكلىك، سۆڭىكى كېلىشكەن ۋە زور، بەك ئاجىز، ئورۇق	kent	شەھەر، كەنت
kemircik	كۆمۈرچەك	kental	يۈز كىلوگرام ئېغىرلىقتىكى ئۆلچەم بىرلىكى
kemirdek	قۇيرۇق سۆڭىكى	kentçilik	شەھەرلىشىش
kemirgenler	غاجىلىغۇچى ھايۋانلار	ketet	بەشلىك
kemirici	غاجىغۇچى	kentilyon	شەھەرلەر ئارىسى
kemirilmek	غاجىلىماق	kentleşmek	شەھەرلەشمەك
kemirmek	غاجىماق	kentli	شەھەرلىك
kemiyet	سانلىق مىقدار، سان	kentsel	كەنت، شەھەر بىلەن مۇناسىۋەتلىك، شەھەرلىك
kemküm	دەيدىغان گەپ تاپالمىغان ئەمما جاۋاب بېرىش توغرا كەلگەندە دەيدىغان سۆز	kent soylu	بۇرۇن ئازىيە
kemlik	يامانلىق	kep	شەپكە، دوختۇرخانىلاردىكى كېسەل باققۇچىلارنىڭ ئاق بۆكى، مۇراسىملاردا پروفېسسور ياكى ستودېنتلارنىڭ كىيىدىغان بۆكى
kemoterapi	خىمىيىلىك داۋالاش	kepaze	كۈلكىلىك ۋە قىممەتسىز رەزىل، رەسۋا، ئارسىز، ئىزا تارتمايدىغان، قىممىتىنى يوقاتقان، ئەھمىيەتسىز
kemre	تېزەك، ئوغۇت	kepazelik	رەزىللىك، رەسۋاچىلىق
kenar	قاسناق، قىرغاق، پەۋاز، چەت، ياقا، قۇچاقلاش	kepçe	ساپلىق، چۆمۈچ، گۈرچەك، چەمبەر ئورنىتىدىغان بېلىق تۇتىدىغان تور
kenarlı	قىرغاقلىق	kepçe kulak	سالپاڭ قۇلاق
kenar mahalle	شەھەردىن چەت مەھەللە	kepçe kuyruk	ھارام تاماق، پارازىت، تەبىئىي تاپ
kenar suyu	قىرغاقنىڭ يېزىلىشى	kepçelemek	يەرگە چۈشمەپى بولغان توپىنى ئىككى قولى ساپلىقتەك سوزۇپ ئېگىلىپ يەرگە تەگكۈزمەستىن تۇتۇلماق
kendi	ئۆزى	kepçeli	ساپلىقى بار بولغان
kendi adına	ئۆز نامىغا	kepçe surat	يۈزى ناھايىتى كىچىك بولغان كىشى
kendine has	ئۆزىگە خاس	kepek	كېپەك، باش كېپىكى
kendiliğinden	ئۆزۈڭىدىن	kepekçi	كېپەك ساتقۇچى
kendince	ئۆزىچە	kepeklenmek	كېپەكلىشىپ كەتمەك، لاۋىلاشماق
kendinde	ئۆزىدە	kepekli	كېپەكلىك، لاۋزا، بەتتام
kendir	كەندىر	kepeksiz	كېپەكسىز بەتتامسىز
kendirik	كەندىرلىك	kepenek	بۇغداي كېپىنىكى
kene	سالغا، كانا	kepenk	ئىشىك، دېرىزىلەرنىڭ سىرتىدىن تاقاپ قويىدىغان
kenef	تەرەپ، جەھەت، رايون، پارچە، سۇ قونىدىغان يەر، ھىمايە، مۇداپىئە، تەرەتخانا، مەينەت، چىركىن		

kepez	ياغاچ ياكى تۆمۈر قاپچاق	kerteleme	ئىشارەتلەش ئىشارەت قىلىش
kepir	تاغ، ئېگىز تۆپىلىك	kertenkele	كەرەتەنكەلە (پاقا، يىلان، تىمساھ قاتارلىق ھايۋانلارنىڭ تۈرى)؛
kepmek	ئۈنۈمسىز يەر، ھوسۇل بەرمەيدىغان يەر	kertenkeleler	كەسلەنچۈكلەر كەنجى ئەترىتى
kerahet	ئولتۇرۇشۇپ كەتمەك، يېقىنماق	kerteriz	ئوققازان
keramet	مەجبۇرىي ۋە بېسىم بىلەن ئىشلەش	kerti	ئىشارەت، بەلگە، دەرىجە
kerata	كارامەت، مەردلىك، مەردانىلىق، ھۆرمەتلىك	kertik	جىرالغان، جىرالغان يەر، ئويۇلغان يەر
keratin	خوتۇنى تەرەپتىن ئالدىنىدىغان ئەر	kertiklemek	ئويماق جىراماق
kere	مۈڭگۈز ماددىسى	kertiklenmek	ئويۇلماق، جىرالماق
kerem	قېتىم، نۆۋەت	kertilme	جىرالماق، ئويۇلماق
kerempe	ئەسلى ياخشى، ئۇلۇغلۇق، ياخشىلىق	kertmek	جىرىماق، ئويماق
kereste	ياقا، قىرغاق، بۇرجەك، تاغ چوققىسى، كېمە تۈ- مشۇقى	kervan	كارۋان
keresteci	پەن، تاختا، ياغاچ ماتېرىياللىرى	kervanbaşı	كارۋان بېشى
kerestecilik	تاختاي ساتقۇچى	kervancı	كارۋانچى
keresteli	تاختاي ئېلىپ سېتىش ئوقىتى	kervankıran	چولپان يۇلتۇزىنىڭ يەنە بىر خىل ئاتىلىشى
kerestelik	بەستلىك	kervansaray	كارۋان ساراي
kerevet	گەۋدىلىك، بەستلىك	kervan yıldızı	چولپان يۇلتۇزى
kereviz	كارىۋات	kes	رومكا، قەدەھ، ھاراق تولدۇرۇلغان قەدەھ، گۈلنىڭ تاشقى يوپۇرمىقى
kerh	چىڭسەي، كەرەپشە	kesafet	بىر نەرسىنىڭ قېلىنلىق ھەم زىچلىق دەرىجىسى
kerhane	يىرگىنىچ، سەسكىنىش، بىر ئىش ئۈچۈن زورۇقۇش	kesat	كاسات
kerhaneci	پاھىشخانا	kesatlık	كاساتلىق، تۇرغۇنلۇق، ھوسۇلسىزلىق، يوقلۇق، كەملىك
kerhen	پاھىشخانا ئاچقۇچى	kesbetmek	ئېرىشمەك، قولغا كەلتۈرمەك
kerih	يىرگىنىش	kese	پورتىمال، خالتا، قاپچۇق، بوغچا، جىلت، شەخسىي پۇل؛ قىسقا يول
kerim	رەزىل، يىرگىنىشلىك	kesecik	قۇلاق پەردىسى
kerime	ئېسىلزادە، مەرد، قولى ئوچۇق، تېگى ياخشى، ئۇلۇغ	kesedar	كاسسىر
keriz	قىز ئەۋلاد، ئايەت	kesek	داڭگال، چالما، يېقىلغۇ قىلىش ئۈچۈن قۇرۇتۇلغان تېرەك، چىم، پارچە
kerizci	يۇندا قۇدۇقى	kesel	ھورۇنلۇق
kerizlemek	چالغۇچى، سازچى، ھەييار، قىزىقچى	keselemek	ھورۇنلىشىش
kerkenez	ساز چالماق	keselenmek	پارچە-پارچە بولماق، پارچىلانماق
kerki	كۆكۈنەك (قۇش)؛	keseletmek	چالما بىلەن ئۇرۇش
kerli ferli	قىرقىش، كېسىش	keseli	چالما بىلەن ئۇرۇش
kermen	تەقى-تۇرقى راۋرۇس كىشى	keseli kurt	پارازىت قۇرت
kermes	قەلئە، ئىستېھكام	kesen	كەسكەن
kerpeten	كۆڭۈل ئېچىش يىغىلىشى	kesene	سۆزلىشىش، ئابۇنە، ئىشنى كۆتۈرە بېرىش
kerpiç	ئامبۇر	kesenek	كۆكۈننى سېتىۋېلىش
kerrake	كېسەك		
kerrat	نېپىز تار كىيىم		
kerte	بىر قانچە قېتىم		
	ئىشارەت، بەلگە، دەرىجە		

kesenkes	كەسكىن ھالدا، كەسكىنلىك بىلەن	kesmece	تىلىم، پىچىم، ئۇلگۈجە
keser	كەسكۈچ	kesmek	كەسمەك، پارچىلىماق، چۈشۈرمەك، ئالماق، بوغۇز- لىماق، توختاتماق
kesici	كەسكىن، بوغۇزلىغۇچى (مالنى) ؛	kesmelik	كەسمە تاش چىقىرىلغان ئوچاق
kesif	قويۇق، زىچ، قېلىن	kesme şeker	قەنت
kesik	كېسىك، كېسىلگەن، يارىلانغان، ھارغىن، تالغان، ئەسكى، ناچار	kesmik	سۈتتىن قوبۇق
kesikli	كېسىلگەن	kesp	ئىشلەپ قولغا كەلتۈرۈش، ئىگە بولۇش، ئېرىشىش
kesiklik	كېسىكلىك، ھالسىزلىق، ھارغىنلىق	kesret	كۆپلۈك
kesiksiz	داۋاملىق، داۋامەت	kestane	كەشتانى (بىر خىل مېۋە) ؛
kesilmek	كېسىلمەك، بوغۇزلىماق، ھالسىزلىماق، ھارماق، بۇزۇلماق، توختىماق، تۇرماق، ئۈزۈلمەك	kestanelik	كەشتانلىك
kesim	كېسىش، بوغۇزلاش، پىچىش، تەتىل، پارچە، قىسىم، رايون	kestirilmeK	كەستۈرۈلمەك
kesimlik	كېسىلىشكە ۋە سويۇشقا يارايدىغان	kestirme	كەستۈرۈش
kesin	قەتئىي	kestirmek	كەستۈرمەك، مۆلچەرلىمەك، تەخمىن قىلماق، مۈگدىمەك، ۋاز كەچتۈرمەك
kesinlemek	قەتئىيلەشمەك كەسكىنلەشمەك	keş	قايماق
kesinleşmek	كەسكىنلەشمەك، قەتئىيلىشىش	keşen	كەشەن
kesinleştirmek	قەتئىيلەشتۈرمەك	keşfetmek	كەشپ قىلماق، ياراتماق، ئىجاد قىلماق
kesinlik	قەتئىيلىك	keşif	كەشپ، ئىجاد، يارىتىش
kesinlikle	قەتئىيلىك بىلەن چوقۇم	keşik	نۆۋەت، رەت، گېزەك
kesinmek	ئۆزى ئۈچۈن كەسمەك	keşikleşmek	نۆۋەتلىشىپ ئىشلىمەك، ئالمىشىپ ئىشلىمەك
kesinsizlik	قەتئىيىسىزلىك	keşiş	راھىب، مۇناخ
kesinti	كېسىلگەن پارچە، كەسمە، توختىتىش	keşişleme	شەرق بىلەن غەرب ئارىسىدا چىقىدىغان شامال؛ كومپاسنىڭ شەرقىي جەنۇبىنى كۆرسىتىدىغان تەرىپى
kesintili	ئارىلىق تاشلاپ قىلىنغان	keşke	كاشكى
kesintisiz	ئۈزلۈكسىز، داۋاملىق بېرىلگەن (مائاش) ؛	keşkek	بۇغداي بىلەن گۆشنىڭ قايناتمىسى
kesir	كەسىر، كۆپ، كۆپ قېتىم، تېز-تېز، تۈرى كۆپ، تۈرلۈك	keşki	كاشكى
kesirli	كەسىرلىك	keşmekeş	مۇرەككەپ، قالايمىقان، تەرتىپسىز، غەۋغا، جېدەل، ماجرى، بىقارارلىق
kesişen	كېسىشكەن	keşşaf	ئىجادىيەتچى، كەشپىياتچى
keşişmek	كېسىشمەك	ket	توسالغۇ، پۇتلىكاشاڭ
kesit	كېسىلگەن پارچە	ketal	كېتال
keskenmek	قولنى كۆتۈرۈپ تۇرىدىغاندەك قىلماق	kete	مايلىق ياكى مايىسىز خېمىردىن قىلىنىپ كۈلدە پىشۇرۇلغان كۆمەچ
keski	كەسكۈچى ئەسۋاب، كەكە، پالتا	keten	كەندىر
keskin	ئۆتكۈر، ئىتتىك، تەسىرى كۈچلۈك، قۇۋۋەتلىك، خو- تۇنپەرەس	ketencik	كەندىردىن رەخت توقۇغۇچى، كەندىر ساتقۇچى
keskinleşmek	كەسكىنلەشمەك، تېتىكلەشمەك	keten helva	شېكەر ھالۋىسى
keskinleştirmek	كەسكىنلەشتۈرمەك، تېتىكلەشتۈرمەك	kethüda	بايلارنىڭ ۋە دۆلەت ئەربابلىرىنىڭ ئىشىنى باشقۇر- غۇچى
keskinlik	كەسكىنلىك، كۈچلۈكلۈك	keton	كېتون
kesme	كېسىش، ئېگەرنىڭ يوپۇقى، قاڭالتىرچىنىڭ قايچىسى، مۇقىم باھا		

ketum	ئاغزى چىڭ، سىر ساقلايدىغان، مەخپىي تۇتىدىغان	kıkırdatmak	خىرىلداتماق
ketumiyet	ئاغزى چىڭلىق، پىششىقلىق	kıkır kıkır	خىر-خىر
kevel	جۇۋا	kıl	قىل، تۈك، موي، يۈك
kevelci	جۇۋا ساتقۇچى	kılâde	ئىشلەتمەك، گەپكە كىرگۈزمەك
keven	كەيىن پەيدا بولۇش، مەۋجۇدىيەت، بارلىق؛ دۇنيا، ئالەم، جاھان	kılağı	پىچاق، ئۇستۇرا قاتارلىق تىغلارنى چاققا تىغنىڭ بىسىدا پەيدا بولىدىغان سىزىقلار
kevgir	چويلا	kılağılmak	تىغنى بىلەپ ياكى كاپلاپ ئىتتىكلەتمەك
kevser	كەۋسەر (جەننەت سۈيى)؛	kılağılı	ئۆتكۈر، ئىتتىك
keyfetmek	كۆڭۈل ئاچماق	kılaptan	كالاۋۇتۇن، زەر يىپ
keyfi	ئىختىيارىي، خاھىشى	kılavuz	رەھبەر، يولباشچى؛ يىگىت ۋە قىز قولدىشى
keyfince	ئىختىيارچە	kılavuzluk	رەھبەرلىك، باشلامچىلىق
keyfiyet	خۇسۇسىيەت، ئەھۋال، ۋەزىيەت	kıl burun	تۇمشۇق (دېڭىزدىكى قۇرۇقلۇق پارچىسى)؛
keyif	كەيپ، كۆڭۈل خۇشلۇقى، كەيپلىك، مەستلىك، ھەۋەس، ساقلىق، ئامانلىق، خۇي، مەجەز	kılcal	قىلىسىمان، بەك ئىنچىكە
keyiflenmek	خۇشال بولماق، مەست بولماق	kılcallık	قىلىسىمان، قىلدەك ئىنچىكە
keyifli	كەيپى جايدا، خۇشال	kılçık	قىلىتلىرىق (بېلىقنىڭ) ئارپا، بۇغدايلارنىڭ قىلىتلىرىقى
keyifsiz	يەڭگىل ئاغرىق، ناخۇش	kılçıklı	قىلىتلىرىقلىق (بۇغداي)؛ ئەگرى-توقايلىق، توسالغۇلۇق، قىيىنچىلىق
keyifsizlenmek	بىر ئاز ئاغرىماق	kıldırmaq	قىلدۇرماق، ئەتتۈرمەك
keyifsizlik	يېنىك ئاغرىق، راھەتسىزلىك	kılgı	تەدبىق، ئەمەلىيەت
kez	قېتىم، نۆۋەت، كەز؛ ئوقيا ئوقىنىڭ كىرىچىگە تىرىلىپ تۇرىدىغان يېرىقى؛ جۇڭگو ۋە ھىندىستاننىڭ بىر خىل يىپەك رەختى	kılgılı	ئەمەلىي
keza	ئوخشاش شەكىلدە	kılgın	ئەمەلىيەتكە ئايلاندۇرۇش
kezzap	كۆپ سۆزلىگۈچى، كازاپ	kılıbık	خوتۇنىدىن قورقىدىغان
kıble	قىبلە، جەنۇب جەنۇبتىن سوققان شامال	kılıbıklaşmak	خوتۇنىدىن قورقماق
kıblenüma	قىبلنىنامە، قىبلنى كۆرسەتكۈچى، كومپاس	kılıbıklık	خوتۇنىدىن قورقۇش
kıbrıslı	قىبرىسلىق	kılıcıma	قىلىچىغا
kıç	قۇيرۇق (ئادەم ۋە ھايۋاننىڭ ئومۇرتقىلىرىنىڭ ئاخىرقى قىسمى)؛ پاچاق، ئاياغ	kılıç	قىلىچ
kıçım kıçım	ئارقىسىغا، ئارقىچىلاپ	kılıç çekmek	قىلىچ سوقماق
kıdem	سىناز، قەدىمكى، پېشقەدەم	kılıçhane	قىلىچ سوقۇلىدىغان يەر
kıdemli	تەجرىبىلىك، پېشقەدەم	kılıçlama	چاپراس قويۇش
kıdemsiz	يېڭى، تەجرىبىسىز	kılıçlı	قىلىچ بىلەن قوراللانغان
kıdemsizlik	تەجرىبىسىزلىك	kılıf	قاپ كىرىلىك، غىلاپ قىن، يوپۇق
kıdım kıdım	ئاستا-ئاستا	kılıflamak	قاپلىماق، غىلاپلىماق
kığ	قۇمىلاق (قوي، ئۆچكە ۋە تۆگىنىڭ)؛ قۇمىلاقلىماق	kılıflanmak	قاپلانماق، غىلاپلانماق، يوپۇقلانماق
kığlamak	قۇمىلاقلىماق	kılıflı	قايقا سېلىنغان، قىن ئىچىدە بولغان
kıkırdak	كۈمۈرچەك، چىگرەدەك	kılıfsız	غىلاپسىز، قىنسىز، قايسىز
kıkırdamak	خىرىلداپ كۈلمەك، توڭلاپ قالماق، ئۆلمەك	kılık	قىلىق، مەجەز، قىياپەت، كۆرۈنۈش؛ رەسىم، تەسۋىر، شەكىل
		kılıklı	مەجەزلىك، قىلىقلىق، گۈزەل
		kılıksız	قىياپەتسىز، قىلىقسىز، پەرىشان

kılıksızlaşmak	قىلىقسىزلاشماق، پەرىشانلاشماق	kıyıştırmak	كۆزنى ھېسىلاتماق
kılıksızlık	قىلىقسىزلىق، پەرىشانلىق	kıpkırmızı	قىيىقىزىل
kılınmak	قىلىنماق، ئۆتكۈزۈمەك	kıpkızıl	قىيىقىزىل
kılkıran	تەمرەتكە، قوتۇر	kıpmak	تېز يۇمۇپ ئاچماق (كۆزنى)؛
kıllanmak	تۈك پەيدا بولماق، ساقال، بۇرۇت چىقماق، قېر- بلاشماق	kıpramak	قىمىلدىماق
kıllı	قىللىق، تۈكلۈك، تۈك قاپلاپ كەتكەن	Kıpti	مىسىرلىق
kılmak	قىلماق، ئەتمەك، ئادا قىلماق	kır	بوز، چار؛ شەھەر ئەتراپى، ئوچۇقچىلىق (يەر)؛
kıl testere	سىم ھەرە	kıraat	ئوقۇش، ئوقۇش كىتابى
kımıldamak	قىمىلدىماق، قورساقتىكى بالىنىڭ مىدىرلىشى	kıraathane	قىرا ئەتخانا
kımıldatmak	قىمىلدىتىماق، مىدىرلاتماق	kıraç	ئۈنۈمسىز (تۇپراق)؛
kımıl kımıl	قىمىر-قىمىر، مىدىر-مىدىر	kıraçlaşma	ئۈنۈمسىزلىشىش
kımıltı	ھەرىكەت، بىلىنەر-بىلىنمەس مىدىرلىغان	kıraçlaşmak	ئۈنۈمسىزلەشمەك
kımız	قىمىز	kıraçlık	ئۈنۈمسىزلىك
kımıldayış	قىمىلداش	kırağı	قىراۋ ئاق، كۈمۈشەرەك
kın	غىلاپ قىن	kıranta	چاچلىرى ئاقىرىشقا باشلىغان ئوتتۇرا ياشلىق ئەر
kına	خېنە	kırat	ئالماس، زۇمرەت قاتارلىق قىممەت باھا تاشلارنىڭ
kına gecesi	خېنە كېچىسى	كېغىرلىق ئۆلچەم بىرلىكى-كىرات؛ قەدىر-قىممەت، خاراكتېر	
kınakına	خىننىن دەرىخى	kırba	تۇرسۇق، ھاراقكەش، پىيەنچۈك؛ كىچىك بالىلاردىكى
kınalamak	خېنە ياقماق، خېنە سۈرمەك	قورساق كۆپىدىغان كېسەللىك	
kınalanmak	خېنە يېقىلماق، خېنە سۈرۈلمەك	kırbaç	ئۇزۇن قامچا
kınalı	خېنە ياققان	kırbaçlamak	قامچىلىماق، قامچا بىلەن ئۇرماق
kınama	ئەيىبلەش	kırbaçlanmak	قامچىلانماق، قامچا بىلەن ئۇرماق
kınamak	ئەيىبلەنمەك	kırcaın	ھايۋانلار قىرغىنچىلىقى، ھايۋانلاردىكى يۇقۇملۇق
kınamsımak	تەنقىد قىلماق	كېسەل	
kınanmak	ئەيىبلەنمەك	kırç	قىراۋ
kın kanat	قوڭغۇز	kırçıl	بوز، چار؛ قېرى، ياشانغان؛ قىسقا يۇڭ، تۈك
kınlamak	ئەيىبلىمەك	kırçılanmak	چارلاشماق، بوزلاشماق
kınnap	توم يىپ ياكى ئارغامچا	kırdırılmak	پارچىلىنىش، ئۇۋىلىش
kıpçakça	قىپچاقچە، قىپچاق تىلى	kırdırmak	پارچىلانماق، ئۇۋالماق
kıpık	يېرىم ئوچۇق (كۆز)؛	kırdırtmak	پارچىلانماق، ئۇۋاتتۇرماق، چاقتۇرۇتماق، يار- دۇرتماق
kıpırdak	قىمىلداق قىمىلداپ جايىدا تۇرالمايدىغان	kırgın	رەنجىمەك، كۆڭلى يېرىم بولماق، ئەپسۇسلانماق،
kıpırdamak	يېرىدە تۇرالماسلىق	كۈچسىزلىنماق؛ ھايۋانلاردا بولىدىغان يۇقۇملۇق كېسەل قىرغىن	
kıpırdanmak	قىمىلدىماق	kırğınlık	قىرغىنلىق، بىئاراملىق، كۆڭلى يېرىملىق
kıpırdatılmak	قىمىلدىتىلماق	Kırızca	قىرغىزچە، قىرغىز تىلى
kıpırdatmak	قىمىلدىتىماق	kırıcı	قىرغۇچى، چاققۇچى
kıpır kıpır	ئىشچان، تىرىشچان، ئەمگەكچان	kırık	سۇنۇق، شالغۇت، سۇنۇق پارچە؛ بىر ئايالنىڭ ئوينىشى،
kıpırtı	توختىماي قىمىلداش	ئاشنىسى	

kırıkçı	سۇزۇقچى، تېڭىقچى	Kırıklık	بوۋاق ئۈچۈن ھازىرلانغان يۈگەك، زاكا؛ يۇڭ قىرقىش قايچىسى
kırıkçılık	تېڭىقچىلىق، سۇزۇقچىلىق	kırkmak	قىرقىماق، كەسمەك
kırık dökük	كونا، ئەسكى، چۆرۈك	kırlangıç	قارلغاچ؛ يېزىلارنى ئايلىنىپ يۈرۈپ كۆز ئاغرىقىنى داۋالايدىغان تىۋىپ
kırıklık	بەدەندە ھېس قىلىدىغان يەڭگىل راھەتسىزلىك	kırlık	بوز، چارلاشقان چاچ؛ بوز يەر؛ شەھەر سىرتىدىكى ئوچۇقچىلىق؛ ئاياللارنىڭ باش ياغلىقى
kırılğan	ئوڭاي سۇنىدىغان، ئاسان چېقىلىدىغان	kırma	قاتلاش، قىرىق ئاتار مىلتىق؛ ئۇن (جىرس)، يانجىلغان ياكى ئۇۋىتىلغان دان
kırılmak	چېقىلماق، سۇنماق، يىرتىلماق؛ بىرگە ئاچچىلاپ نىماق؛ ئازىماق، يوقالماق؛ قىرىلىپ كەتمەك؛ كۆتىرىلماق	kırmacı	كىتاب قاتلىغۇچى، تۈگمەنچى، تۈگمەن
kırım	قىرىم (سوۋىت ئىتتىپاقىدا)؛ قىرىلىش (ئۈرۈمچى يېرى ئۆلۈش)، يىرتىلغان ياكى سۆكۈلگەن (يەر) ھايۋانلارنىڭ تېپى بىلەن ئۆلۈشى	kırmak	چاقماق، يانجىماق، يوق قىلماق، ئەرزىناتماق، كېمە- يىتمەك
kırım kırım	قىرا-قىرا قىرىۋېرىش	kırmalı	قاتلاق كىيىم
kırımılı	قىرىملىق	kırmatsız	قاتلىق يوق، قاتلاقسىز
kırımım	دېغراكىسىيە	kırmız	خانقىزدىن چىقىرىلغان قىزىل بوياق
kırımınmak	پۇلاڭشىپ ماڭماق	kırmızı	قىزىل
kırıntı	پارچە، ئۇۋاق	kırmızılaşmak	قىزىللاشماق
kırış kırış	قاتمۇ-قات	kırmızılı	قىزىلراق
kırışık	قاتلانغان، پۈرلەشكەن، قورۇق	kırmızılık	قىزىللىق
kırışıklı	قاتلاقلىق	kırmızımsı	قىزىلغا مايىل
kırış kırış	قاتمۇ-قات	kırmızımtırak	قىزىلغا مايىل
kırışmak	پۈرلەشمەك، كىرىشمەك، سوقۇشتۇرماق، جىلۋە قىلماق	kırmızıturp	قىزىل كۆكۈك تۇرۇپ
kırıştırmak	پۈرلەشتۈرمەك، سوقۇشتۇرماق، جىلۋە قىلدۇرماق	kırpık	قىرىلغان، قىرىقلىق، كېسىلگەن، كېسىك
kırıtkan	توغرىغان، ئۇششاقلىغان، ئۇۋاتقان	kırpılmak	قىرىلماق، كېسىلمەك
kırık	قىرىق (سان)؛	kırpıntı	قىرىلغان ۋە كېسىلگەن نەرسىدىن چىققان پار-چىلار، پۇرۇچ
kırıkambar	ئىچىدە ھەرخىل نەرسىلەر بار بولغان قاپ ياكى ئامبار	kırpıştırmak	كۆزنى چىمىلداتماق
kırıkcar	قىرىقتىن بولغان	kırpmak	چىمىلدىتىش
kırıkayak	مىڭئايغ	kırptırmak	يورۇق نەسىردىن كۆزنى چىمىلداتماق
kırıkbayır	كۆشەيدىغان ھايۋانلارنىڭ ئاشقازىنى ياكى ئۇيغۇ-لۇق، سەكسەن خالتا	kırsal	كۈلرەڭگە مايىل
kırıkı	يۇڭ قىرقىش قايچىسى، قىرىم قايچىسى	kırtasiye	قەلەم، قەغەز، سىياھ، دەپتەر قاتارلىقلارنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى، ئىدارىلەرنىڭ ئىش خىراجىتى
kırıkıcı	يۇڭ قىرىغۇچى، قىرىمچى	kırtasiyeci	يېزىق قوراللىرىنى ساتقۇچى
kırıkık	قىرىلغان	kırtıpil	قىممەتسىز، ئېتىبارسىز، پەرىشان
kırıkım	قىرىم، قىرىم ۋاقتى	kısa	پاكار، قىسقا
kırıkılmak	قىرىلماق	kısaca	پاكارغىنا، قىسقا، كالتا
kırıkıncı	قىرىقىنچى	kısacası	قىسقىسى
kırıkıntı	بىر نەرسىنىڭ يېنى ياكى ئۈچىدىن قىرىلغان ياكى كېسىلگەن قىسىملار كېسىلگەن چاچ ياكى ساقال، قىرىندا	kısacık	بەك، قىسقا، بەك پاكار، بەك كالتا
kırıklamak	قىرىق قېتىم قىلماق، كۆپ يۇيماق	kısaç	قىسقىچ قىسقىچاقنىڭ نەرسىلەرنى تۇتۇپ قىسقىشقا

	يارايدىغان ئەزاسى	kismet	تەلەي، بەخت
kısa kafalı	بېشىنىڭ ئالدى ئارقا سۆڭىكى يان سۆڭىكىگە نىسبەتەن قىسقا بولغان	kismetli	تەلەيلىك، بەختلىك
kısalık	قىسقىلىق	kismetsiz	تەلەيسىز، بەختسىز
kısalmak	قىسقۇرۇپ كەتمەك، كالتىرىماق	kısmık	بېخىل، پىخسىق
kısaltmak	قىسقارتماق، قىسقا (پاكار) كۆرسەتمەك	kısmî	بىر قىسىم، قىسمەن
kısaltmalı	قىسقارتىلغان	kısrak	بايتال
kısas	قىساس، ئىنتىقام	kıssa	قىسسە، رىئايەت، سەرگۈزەشت
kısıq	قىسقىق، بوغۇق ئاۋاز، تار كېچىك	kıstak	بويۇن (ئىككى قۇرۇقلۇقنى تۇتاشتۇرۇپ تۇرغان تار يەر)؛
kısıklık	بوغۇقلۇق	kıstas	ئۆلچەم، مىزان
kısılmak	قىسىلماق، بوغۇلماق، ئازىماق	kıstırılmak	قىستۇرۇلماق
kısım	قىسىم، بۆلۈك، پارچە	kıstırmak	قىستۇرماق، قانچالمايدىغان ھالغا چۈشۈرۈپ قويماق
kısımlamak	سىقىلماق	kış	قىش
kısımtı	ئوڭايىسىزلىق، چەكلىمە	kışım	قىش بويىچە، قىشچە
kısır	قىسىر، ئۈنۈمسىز	kışır	شۆپۈك، پوست، يەر يۈزى
kısır döngü	بىر پىكىرنى يەنە بىر پىكىر بىلەن چۈشەندۈرۈش نەتىجىسىز ئىشلارنىڭ تەكرارلىنىشى	kışkırtı	كۈشكۈرتۈش، ئوت قۇيرۇقلۇق
kısırgan	بىر نەرسىنى بەرمەي ئاياش	kışkırtıcı	كۈشكۈرتكۈچى، ئوت قۇيرۇقلۇق قىلغۇچى
kısırganmak	بىر نەرسىنى ئايماق	kışkırtılmak	كۈشكۈرتۈلمەك
kısırlaşmak	قىسىر قالماق	kışkırtmak	ئۈركۈتۈپ قاجۇرماق (قۇش ياكى توخۇنى) يامان ئىشقا باشلىماق
kısırlaştırmak	تۇغماس قىلىپ قويماق (ئوپېراتسىيە يولى بىلەن)؛	kışla	ھەربىي لاگېر
kısırlık	قىسىرلىق	kışlak	قىشلاق
kısıt	چەكلەش، چەكلەنگەن	kışlamak	قىشلىماق
kısıtlamak	چەكلەمەك	kışlatmak	قىشلاتماق
kısıtlanmak	چەكلەنمەك	kışlık	قىشلىق
kısıtlı	چەكلەنگەن، چېگرالىغان	kıt	قىس، كەم، يېتەرسىز، ئاز
kıska	پىياز	kıt'a	قىتئە، ئەسكەرلەر بىرلىكى؛ شېئىرنىڭ بىر تۈرى-قىتئە؛ مەملىكەت، پارچە، دانە، ھەجىم، ھۆسنىخەت يېزىلغان لەۋھە
kıskaç	قىسقاچ، موچىن	kıtaat	قىتئەلەر، قۇرۇقلۇقلار
kıskaç	قىزغانچۇق، ھەسەتخور، كۈندەش	kıtıl	قىزغىنچىلىق، بىر-بىرىنى ئۆلتۈرۈش
kıskaçlıq	قىزغانچۇقلۇق، ھەسەتخورلۇق، كۈندەشلىك	kıtık	ياستۇق قېپىغا تىقىدىغان رەخت پارچىلىرى
kıskandırmak	قىزغاندۇرماق، ھەسەت قىلدۇرماق	kıtıpiyos	قىممەتسىز، ناچار
kıskanılmak	قىزغانماق	kıtır	ئوتتا پۇچىلانغان قوناق دانىسى؛ يالغان، ئويدۇرما سۆز ياكى خەۋەر
kıskanmak	قىزغانماق	kıtırdamak	غۇچۇرلاش
kıskı	شىنا، پانا، قوزۇق	kıtır kıtır	غۇچۇر-غۇچۇر
kıs kıs	كىس-كىس كۈلۈش دېگەن مەنىدە ئىشلىتىلىدۇ	kıtırtı	غۇچۇرلىغان ئاۋاز
kıskıvrak	ھەل قىلىنمايدىغان بىر شەكىلدە	kıtlama	شېكەرنى ئاغزىغا ئېلىۋېلىپ چاي ئىچىش ئۈچۈن
kısmak	قىسىماق، تېجىمەك، ھەۋەس قىلماق		
kısmen	قىسمەن، بىر قىسىم		

kıtlaşmak	قەھەتلەشمەك، قىسلاشماق	kıyafetname	كېيىم-كېچەك شەكلىنى تونۇشتۇرغان كىتاب
kıtlık	قەھەتچىلىك، ئاچارچىلىق، قىسلىق، يېتەرسىزلىك، ئازلىق	kıyafetsiz	كېيىنشى، كۆرۈنۈشى سەت
kıvam	قىيام، قويۇقلۇق، ئۇيغۇنلۇق، ئاساسى	kıyak	گۈزەل، پاساھەتلىك
kıvamlanmak	قىياملىنىش، قىيام ھالەتكە كېلىش	kıyaklaşmak	گۈزەللەشمەك
kıvamlı	قىياملىق، قويۇقلۇق، ئۇيغۇنلۇق	kıyaklık	گۈزەللىك، گۈزەل ھەرىكەت ۋە قىلىق
kıvamsız	قىيامسىز، ئاساسسىز	kıyam	تىك تۇرۇش، ئىسيان، بىر ئىشقا كىرىشىش
kıvanç	مەنۇنلۇق، خۇشلۇق	kıyamet	قىيامەت، ئاخىرەت، قاتتىق ۋاراڭ-چۇرۇڭ، پالاكەت، بالا-قازا
kıvandırmak	مەنۇن قىلماق، خوش قىلماق	kıyas	قىياس، سېلىشتۇرۇش، ئوخشىتىش
kıvanmak	مەنۇن بولماق، خۇش بولماق	kıyasıya	ئۆلگىچىلىك، شىددەتلىك، مۇدەھىش
kıvılcım	ئوت ئۇچقۇنى، تۆمۈر ۋە تاشقا ئوخشاش ماددىلارنىڭ قاتتىق سۈركىلىشى ۋە بىر-بىرىگە ئۇرۇلۇشىدىن ھاسىل بولىدىغان ئوت زەررىلىرى	kıyasî	قائىدىگە، قانۇنىيەتكە ئۇيغۇن
kıvılcımlanmak	ئوت ئالماق، تۇتاشماق	kıyasla	قىياسەن، قىياس بىلەن
kıvıl kıvıl	توپلىشىپ ھەرىكەت قىلىش	kıyaslamak	سېلىشتۇرماق، ئوخشاشتماق
kıvırcık	بۇجغۇر، بۇدرە	kıydırmak	كەستۈرمەك، قىيدۇرماق، توغراتماق، ئوقۇتماق (نىكاھنى)؛
kıvır kıvır	بۇجۇر-بۇجۇر	kıyğı	ناھەقچىلىككە ئۇچراتماق
kıvırmak	بۇجغۇر قىلماق، بۇدرە قىلماق؛ بېجىرمەك، ئو-يدۇرۇپ سۆزلىمەك، ئازماق، چەتلەشمەك	kıygın	ناھەقچىلىككە ئۇچرىغۇچى
kıvırtmak	بۇجغۇرلاتماق	kıygınlık	ناھەقچىلىك
kıvır zıvır	ئەھمىيەتسىز، قىممىتى يوق	kıyı	ياقا، ساھىل، كانار، پاسىل
kıvrak	جانلىق، تېتىك، كېلىشكەن، ياراشقان	kıyıcı	قىيغۇچى، توغرىغۇچى، رەھىمسىز، زالىم؛ دەريا بويىنى سەيلە قىلغۇچى، دېڭىز بويلىرىنىڭ مۇھاپىزەتچىسى
kıvraklık	جانلىقلىق، تېتىكلىك	kıyık	توغرالغان، قىيىلغان
kıvramak	پۈرلەشمەك	kıyılmak	قىيىلماق، توغرالماق، ئاغرىماق
kıvrandırmak	تولغاندۇرماق، دەردلەندۈرمەك	kıyım	توغرام، ناھەقچىلىككە ئۇچراتماق، ناھەقچىلىك قىلماق، كولىكتىپ ئۆلتۈرۈش
kıvrانmak	تولغانماق، دەرد تارتماق، قىينالماق	kıyımlı	قىيىلغان، توغرالغان
kıvratmak	تولغاش، قىيناش	kıyımlık	قىيىملىق
kıvrık	تولغىماچ، بۇرما، قايرىلما، پۇرۇك، قاتلاقلق	kıyınmak	ئاغرىماق
kıvrılmak	بۇجغۇرلاشماق، پۈرلەشمەك، تۈرۈلمەك، تۈگۈلمەك	kıyıntı	ئاغرىق، قىرىندى
kıvrım	پۈكۈم، قات، قىر	kıyıışmak	سۆزلەشمەك، تەڭ كەلمەك، جاسارەت قىلماق
kıvrım kıvrım	بۇجغۇرلاشقان	kıymak	توغرىماق، كۆزى قىيماق
kıvrımlı	بۇجغۇرلۇق	kıymalı	قىيىملىق
kıvrıntı	بۇجغۇر	kıymalık	قىيما قىلىشقا يارايدىغان
kıya	ئېغىر جىنايەت	kıymet	قىممەت، قەدەر
kıyacı	جىنايەتچى	kıymetlendirmek	قەدەر-قىممىتى ئاشۇرۇلماق
kıyafet	قىياپەت كۆرۈنۈش قىلىق، كېيىنشى، شەكىل، ھەر-بىي كېيىم	kıymetlenmek	قەدەر-قىممىتى ئاشماق
kıyafetli	قىياپەتلىك	kıymetli	ماددىي ۋە مەنىۋى قىممىتى بولغان، قىممەتلىك، قەدەر ۋە ئېتىبارى بولغان؛ ياخشى كۆرۈلىدىغان ۋە قەدەر-لىنىدىغان، ئەھمىيەتلىك، شەرەپلىك

kıymetsiz	قىممەتسىز، قەدىر-قىممىتى بولمىغان	kızıllaşmak	قىزىللاشماق
kıymettar	قىممەتلىك، قەدىرلىك	kızılılık	قىزىللىق، شەپەق
kıymık	(ئۇچلۇق نەرسە (ياغاچ ياكى سۆڭەك	kızılmak	خاپا بولماق
kıytırık	قەدىرسىز، قىممەتسىز، ئاددى ئادەتتىكى	kızıl ötesi	ئىنفىرا قىزىل نۇر
kız	قىز؛ سۇمبۇلە (يۇلتۇزنىڭ ئىسمى)؛	kızıltı	سۇس قىزىل، بىر يەرگە ئەكس ئەتكەن قىزىللىق
kızak	چانا	kızılyaprak	قىزىل يوپۇرماق
kızaklık	چانلىق	kızıl yara	شەرىپەنجە
kızamık	قىزىل (كېسەل)؛	kızılyörük	تىلما كېسىلى، سەرەمەس كېسىلى، ماشرا
kızamıkçık	قىزىلغا ئوخشاش ۋە ئۇنىڭدىن يېنىك بالىلار كېسىلى، ئىسكارلاتىنا	kızışik	شىددەتلىك
kızamıklı	قىزىل چىققان	kızışmak	ئىسسىماق، شىددەتلىنمەك، ئۇلغايماق، قىزىشماق؛ ھايۋانلارنىڭ جىنسىي تەلىپى ئاشماق
kızan	ئوغۇل بالا، ياش يىگىت، قوراللىق يېزا يىگىتى	kızıştırmak	قىزىشتۇرماق، ئۇلغايتماق، شىددەتلىندۈرمەك، ھەۋىسىنى ئاشۇرماق
kızarık	قىزارغان	kızlar ağası	ئوسمانلى ئىمپېرىيىسىدە ھەرەم ئاغلارنىڭ باشلىقى
kızarmak	قىزارماق، خىجىل بولۇپ يۈزى قىزارماق، تاۋىدا پىشۇرماق	kızlık	قىزلىق
kızartı	قىزىرىپ قالغان يەر، ئۇششاق چىكىم-چىكىم قىزىلار، قىزىل داغ، قىزىللىق	kızma	قىزىش
kızartılı	قىزىللىق، قىزىللىشىش	kızmak	قىزىتماق، ئىسسىماق، خاپا بولماق، ئاچچىقلانماق، كۈيەككە كىرمەك
kızartmak	ياغدا قىزارتماق پىشۇرماق	kızmemesi	ئاق تۇرۇچ
kızdırılmak	تاۋىدا ياكى ياغدا پىشۇرۇلماق، ئاچچىقلانماق	kibar	ئاللىجاناب، ئۇلۇغ، يېقىشلىق، يارىشلىق
kızdırmak	ئاچچىقىنى كەلتۈرمەك، ئىسسىتماق، ياغدا قىز-دۇرماق	kibarca	ئاللىجانابلارچە
kızgın	ئىسسىق، قىزىق؛ خاپا؛ بۇرغۇسىغا كىرگەن، كۈيەككە كىرگەن	kibarlaşmak	ئاللىجانابلاشماق، كىبىرى ئاشماق
kızgınlaşmak	قىزىشماق، ئىسسىماق، خاپا بولماق	kibarlık	ئاللىجانابلىق، كىبىرلىك
kızgınlık	قىزىقلىق، ئىسسىقلىق، خاپىلىق، چىشى ھايۋانلار-نىڭ كۈيەككە كىرىشى، كۈيلىشى	kibir	كىبىر، ئۆزىنى چوڭ تۇتۇش
kızıl	قىزىل، ھەددىدىن ئارتۇق	kibirilenmek	كىبىرى ئاشماق، ئۆزىنى چوڭ تۇتماق
kızılağaç	ئاسماق ئالنوس	kibirli	كىبىرلىك، تەكەببۇر
Kızılbaş	شىئە مەزھىپىنىڭ بىر تارمىقىغا بېرىلگەن نام	kibrit	سەرەڭگە، توغرا يول كۆرسەتكۈچ، قىزىل سەرەڭگە ساتقۇچى؛ پىخسىق، بېخىل
kızılca	قىزىلغا مايىل، قىزغۇچ، ئاياللار يۈزىگە سۈرىدىغان ئەڭلىك؛ ئالتۇن ئاقچا، ئالتۇن	kibritçi	يېتەرلىك رىزىق
kızılıcık	ئوكسىكوككوس ئوتى	kifaf	يېتەرلىك رىزىق
Kızılelma	قىزىل ئالما	kifafınefs	يېتەرلىك، تولۇق
kızılgerdan	قىزىل قۇيرۇقلۇق بۇلبۇل	kifayet	يېتەرسىز
kızıl göz	قىزىل كۆز	kifayetsiz	يېتەرسىزلىك
kızılkanat	قىزىل قاناتلىق بەلىق	kifayetsizlik	يېپەك يېپىنچا
kızıl kök	رويان يىلتىزى	kik	ھەم ئېگىز ھەم زەئىپ ئادەم؛ خاسىك، يەر ياڭىقى
kızılkuyrak	تۇردۇس قۇشى، سېرىق قۇشقاچ	kikirik	بېلىقنىڭ بىر تۈرى
		kiklâ	شىددەتلىك بوران، قۇيۇنتاز
		kiklon	پىرقىرما تېزلەتكۈچ ئايالما تېزلەتكۈچ
		kiklotron	

kil	ھەيكەل تىراشلىقتا ئىشلىتىلدىغان يېپىشقاق توپا، سېغىز توپا	kimsecikler	ھېچكىم، ھېچ كىشى
kile	ئېغىرلىق ئۆلچەم بىرلىكى	kimsez	ئىگە-چاقسىز، قارانتۇق بولمىغان، كىشىسىز، يالغۇز
kiler	يېمەك-ئىچمەك ئامبىرى	kimsesizlik	يالغۇزلۇق، يېتىملىق، ئىگە-چاقسىزلىق
kilerci	ئامبارچى	kimüs	ئوزۇق بوتقىسى، خىم، يىن
kilim	پالاز، كەمبەغەل ۋە دەرۋىشلەرنىڭ كىگىز كىيىمى	kimya	خىمىيە
kilimci	پالاز توقۇغۇچى ياكى ساتقۇچى	kimyaca	خىمىيەلىك ئۇسۇلدا
kiliše	چىركاۋ، خىرىستىئان مەزھەپلىرى	kimyacı	خىمىيەچى، خىمىيە بىلەن شۇغۇللانغۇچى
kilit	قۇلۇپ، چاق ئوقنىڭ چوكىسى، ئاتنىڭ پىشانىسىدىكى ئاق قاشقا	kimyacılik	خىمىيەچىلىك
kilitlemek	قۇلۇپلىماق، قۇلۇپ سالماق، سولاپ قويماق	kimya doğrulumu	خىمىيە ماددىلارغا ئىنتىلىشچانلىق
kilitlenmek	قۇلۇپلانماق، سولانماق، مەھكەم باغلانماق	kimyager	خىمىيەچى، خىمىيە بىلەن شۇغۇللانغۇچى
kilitletmek	قۇلۇپلانماق، سولاتتۇرماق، ئەتكۈزمەك	kimyagerlik	خىمىيە بىلەن شۇغۇللىنىش ئىشى
kilitli	قۇلۇپلىقلىق، ئېتىكىلىك	kimya göçümü	خىمىيە ماددىلارغا ئىنتىلىشچانلىق، خېموتاكسىس، دورغا ئىنتىلىشچانلىق
kilitsiz	قۇلۇپسىز، ئېتىكىسىز	kimyahane	خىمىيەلىك ماددىلار ساقلانغان ئۆي
kilit taşı	قۇلۇپ تېشى	kimyasal	خىمىيەلىك
kiliz	قومۇش	kimya yönelim	خىمىيەلىك يۆتكىلىش يۆنىلىشى
kilo	كىلو	kimyevi	خىمىيە
kilo almak	سەمىمەك سەمىرىش	kimyon	ئارپا بەدىيان
kilogram	كىلوگرام، كىلو	kimyoni	ئارپا بەدىيان
kilogramkuvvet	كىلوگرام كۈچ	kimyonlu	ئارپا بەدىيان سېلىنغان
kilogrammaetre	كىلوگرام مېتىر	kin	ئۆچمەنلىك، ئاداۋەت
kilojul	كىلو جۇل	kin 601	ياپونلارنىڭ بىر خىل ئېغىرلىق بىرلىكى، تەخمىنەن 601 گرامغا توغرا كېلىدۇ
kiloluk	كىلولىق	kinaye	ئىما-ئىشارە، ئىشارەت قىلىش، بىشارەت بېرىش، دارىتمىلەش، دىل ئىشارىتى؛ مەسخىرە، مازاق قىلىش، زاغلىق قىلىش؛ كىنايەلىك گەپ، سېسىق گەپ؛ كىنايە، تەنە؛
kilometre	كىلومېتىر	kinayeli	ئىما-ئىشارەتلىك، بېشارەتلىك، دارىتمىلىق؛ مەسخىرەلىك، مازاق ئارىلاش؛ كىنايەلىك، تەنە ئارىلاش، زىغىرنى كولايدىغان، رەھىمسىز، شەپقەتسىز، باغرى تاش
kilovat	كىلوۋات	kinici	ئاداۋەت ساقلىغۇچى، ئىنتىقام ئالغۇچى، ئۆچ ئالغۇچى، قىساس ئالغۇچى
kils	ھاك تېشى، بور	kinçilik	قىساس ئېلىش، ئۆچ ئېلىش، ئاداۋەت ساقلاش، ئىنتىقام ئېلىش
kilsî	بورلۇق	kindar	ئاداۋەت ساقلىغۇچى، ئىنتىقام ئالغۇچى، ئۆچ ئالغۇچى، قىساس ئالغۇچى
kilüs	خىلۇس (ئۈچەي چاۋىسى، لىمفا قانىلىدىكى سۇيۇقلۇق-قۇنىڭ ئاشقازان ئاستى بېزى، ئوت، ئۈچەي سۇيۇقلۇقلىرى بىلەن قوشۇلۇشىدىن ھاسىل بولغان سۇيۇق جىسىم)	kinematik	ھەرىكەت ئىلمى، كىنېماتىكا؛ كىنېماتىك، ھەرىكەت ئىلمىگە مۇناسىۋەتلىك
kim	كىم	kineskop	كىنېسكوپ (تېلېۋىزورنىڭ ئېكرانى، تەسۋىر كۆرسەتكۈچ لامپا)؛
kimesne	كىم		
kimi	بەزى		
kimisi	بەزىسى		
kimlik	سالاهىيەت، شەخسىي گۇۋاھنامە		
kimono	ياپونلۇق ئەر-ئاياللار كىيىدىغان يېڭى، ئېتىكى ئۇزۇن كىيىم		
kimse	كىملىكى نامەلۇم، ھېچكىم		
kimsecik	ھېچكىم، ھېچ كىشى		

kinestezi	ھەرىكەت سېزىمى	kiraz	گىلاس دەرىخى، ياۋروپا تاتلىق گىلاسى؛ گىلاس
kinetik	ھەرىكەتچان؛ ھەرىكەت ئىلمى، دىنامىكا، كىنېتىكا، ئېنېرگىتىكا؛ رېئاكسىيە كىنېتىكىسى	kiraz elması	قۇم ئالما
kinik	بىئەدەب، ھاياسىز؛ بىئەدەبلىك، ھاياسىزلىق، سىنىتسىزم	kirazlık	گىلاسلىق، گىلاسلىق باغ
kinin	خىنىن ئىشقارى؛ كۇينىن	kirde	قوناق قوتۇرمىچى، قوناق نان، زاغرا نان
kininli	تەركىبىدە خىنىن ئىشقارى بار بولغان، تەركىبىدە كۇينىن بار بولغان	kirdeci	قوناق قوتۇرمىچى، قوناق نان، قوناق ئۇنى بولكىسى قاتارلىقلارنى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
kiniş	ئەركەك تۇرۇم، قىن، ئويۇق	kirebolu	سېرىق موم
kinizm	بىئەدەبلىك، ھاياسىزلىق، سىنىتسىزم؛ ئويناشقاندەك ئىش قىلىش؛ جاھاندىن نارازى بولۇپ، ھەممىگە بېپەرۋا قاراش؛ ئىجتىمائىي رېئاللىققا جىددىي قارىماسلىق	kireç	ھاك تاش، كالىتسىي ئوكسىد
kinlenmek	ئاداۋەت ساقلىماق، ئۆچمەنلىك ساقلىماق، ئىنتىقام ئالماق، قىساس ئالماق، ئۆچ ئالماق	kireççi	ھاك تاشچى، كالىتسىي ئوكسىدنى كۆيدۈرگۈچى
kinli	ئاداۋەت ساقلىغان، ئۆچ ساقلىغان، ئۆچمەن، يامان نىيەتلىك	kireççil	ھاكىنى ياقىتىدىغان، كالىتسىيغا مايىل
kino	ئېۋكالىپت دەرىخى يىلىمى	kireç kaymağı	كالىتسىي ئوكسىد، ئاقارتقۇچى پاراشوك
kinsiz	ئاداۋەتسىز، ئۆچمەنلىكسىز، يامان غەرىزى يوق، ياخشى نىيەتلىك	kireçlemek	ھاك ئارىلاشتۇرماق، ھاك ئارىلاشتۇرۇپ بىر تەرەپ قىلماق؛ ھاك لاي بىلەن سۇۋىماق، ئاقلىماق
Kingston	كىنگستون (يامايكا)؛	kireçlenme	ئاقىرىش، ھاكىلىنىش
Kinşasa	كىنشاسا (كونگو)؛	kireçlenmek	ھاك ئارىلاشتۇرۇلماق، ھاك قوشۇپ بىر تەرەپ قىلىنماق، ھاك لاي بىلەن سۇۋىماق، ئاقلىنماق
kiosk	دۇكان، بوتكا	kireçleşmek	كالىتسىيلاشماق، قاتماق؛ كۆيمەك، كۆيۈپ يا-رىلانماق
kip	ئۇسۇل، ئەۋرىشكە، ئۆلگە، نەمۇنە، نۇسخا؛ تاساددىپىيلىق (پەلسەپە)؛ راي، مەيلى (گرامماتىكىدا)؛ ماس كەلگەن، مۇۋاپىق	kireçli	تەركىبىدە ھاك بولغان، ھاكىلىق، كالىتسىيلىق، كالىتسىي تەركىبى كۆپ
kipkirli	ئىنتايىن مەينەت، پاكىز ئەمەس	kireçlik	ھاك قويۇلغان يەر؛ ھاكىلىق، ھاك تەركىبى كۆپ بولغان
kiplik	ھۆكۈم قىلىش ھالىتى؛ تۈس (تىل)؛	kireçsilemek	ھاكىنى كۆيدۈرمەك، كۆيدۈرمەك، تاولماق
kipörnek	ئۆرنەك، ئەۋرىشكە، ئۆلگە، نەمۇنە، نۇسخا	kireçsiz	كالىتسىيىسىز، تەركىبىدە كالىتسىي بولمىغان
kir	كىر، مەينەت نەرسە، پاسكىنا نەرسە، داغ چۈشكەن نەرسە، چاڭ-توزان، ئەخلەت؛ نىجىسلىق، ناپاكلىق، ئىپلاسلىق، ئار-نومۇس	kireçsizlendirici	كالىتسىيىسىزلاندۇرغۇچى
kir	ئەرلەر جىنسىي ئەزاسى	kireçsizlenme	كالىتسىيىسىزلىشىش، ھاك ئايرىش
kira	ئىجارە، ئىجارىگە ئېلىش، ئىجارىگە بېرىش؛ ئىجارە ھەققى	kireçsizleştirmek	كالىتسىيىسىزلاشتۇرماق، ھاك ئايرىماق
kiracı	ئىجارىگە بەرگۈچى، ئىجارىگە ئالغۇچى	kireç sütü	ھاك لاي، ھاك سۈيى
kiracılık	ئىجارىگە ئالغۇچىلىق سالاھىيىتى	kireç taşı	ھاك تاش
kiralamak	ئىجارىگە ئالماق، ئىجارىگە بەرمەك	kireçyeren	كالىتسىيىدىن قاچىدىغان، كالىتسىي كەمچىل كېسلاتالىق مۇھىتتا ئۆسۈمۈك
kiralanmak	ئىجارىگە ئېلىنماق، ئىجارىگە بېرىلمەك	kiremit	كاھىش، خىش
kiralayan	ئىجارىگە بەرگەن، ئىجارىگە ئالغان	kiremitçi	خىشچى، كاھىشچى، خىش ياسىغۇچى ياكى سا-تقۇچى؛ خىش ياتقۇرغۇچى
kiralı	ئىجارىلىق، ئىجارىگە بەرگەن، ئىجارىگە ئالغان	kiremitçilik	خىشچىلىق، كاھىشچىلىق
kiralık	ئىجارىگە بېرىلىدىغان، ئىجارىگە ئېلىنىدىغان	kiremithane	خىش زاۋۇتى، خىش ساتىدىغان يەر
kirasız	ئىجارىسىز، ئىجارىسى كەچۈرۈم قىلىنغان، ئىجارە ھەققى يىغىلمايدىغان	kiremitli	خىش ياتقۇرۇلغان، كاھىش ياتقۇرۇلغان
		kiremit rengi	خىش قىزىل رەڭگى، خىش قىزىل رەڭلىك
		kirez	گىلاس، گىلاس دەرىخى

Kiribati	كېرىباتى (ئوكيانىيە):	kirpi	كېرىپە؛ رومبا شەكىللىك تىكەنلىك سىم توسۇق
kirioş, kirioz	مەينەت، پاكىز ئەمەس، رەتسىز، بۇلغانغان	kirpi balığı	دېئودون بېلىقى، پوركۇپىن بېلىقى
kiriş	تار، سىم (چالغۇ ئەسۋابلىرىنىڭ)، ئوقيانىڭ كىرىچى؛ كۆندىلەڭ لىم، لىم، لايىغاچ، خا، لەرە؛ كىل (كېمىنىڭ ئومۇرتقا ياكى قوۋۇرغىغا ئوخشاش كۆتۈرۈش قۇرۇلمىسى)؛ خوردا (مانېماتېكىدا)؛ پەي، سىڭىر، بۆلجۈڭ گۆش	kirpigiller	كېرىپە ئائىلىسى
kirişçi	تارىچى، چالغۇ ئەسۋابلىرىنىڭ تارى ياكى ئوقيانىڭ كىرىچىنى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى؛ جاللات، كاللا كىسەر	kirpik	كېرىپىك
kirişhane	خا ياسايدىغان كارخانا؛ تۈۋرۈك ياساش زاۋۇتى	kirpikli	كېرىپىكلىك، تۈكلۈك، يۇڭلۇق
kirişleme	چالغۇنىڭ تارىنى ياكى ئوقيانىڭ كىرىچىنى سۈ-زۇش، تارتىش؛ لىم قويۇش؛ قايچىلاشتۇرۇپ، كېسىشتۈرۈپ، گىرەلەشتۈرۈپ	kirpikliler	تۈكچىلىكلەر سىنىپى
kirişlemek	ئوقيانىڭ كىرىچىنى چىڭ تارتماق؛ چالغۇنىڭ تارىنى تارتماق؛ خادا تىرىمەك، خا قويماق	kirpiksi	كېرىپىكىسىمان، تۈكىسىمان
kirişli	خادا قويۇلغان، خادا قويۇلغان، خادا بىلەن تىرىپ قو-بۇلغان؛ بۆلجۈڭ گۆشلۈك	kirtil	بېلىق تۇتىدىغان سېۋەت
kirişlik	خا قىلىشقا بولىدىغان، خادا قىلىپ ئىشلەتكىلى بولىدىغان	kirve	ئوغۇل بالىنىڭ خەتنىسىنى قىلغاندا پۇت-قولنى چىڭ تۇتۇپ تۇرىدىغان ئادەم؛ ئوغۇل بالىلار ئارىسىدىكى يېقىن دوست، سىرداش دوست
kirizme, kirizma	باش كۆتۈرۈش، قېزىش	kirvelik	يېقىن دوستلۇق، سىرداشلىق
kirizmalamak	ئاغدۇرماق، يەر ئاغدۇرماق، ئوتىماق	kisbi	تۇغما ئەمەس، تەبىئىي ئەمەس، كېيىن ئېرىشكەن، كېيىن پەيدا بولغان
kirkit	تاراش	kispet	چېلىشچىلار كىيىدىغان تار ئىستان
kirlemek	مەينەت قىلماق، كىرلاتماق، پاسكىنا قىلماق، بۇلغانتماق؛ چوڭ-كىچىك تەرەت قىلماق؛ نامغا داغ تەڭگۈزمەك، نامغا داغ چۈشۈرمەك؛ ئىپپىتىنى يوقاتماق، دىيانىتىنى يوقاتماق	kist	خالتىلىق ئىششىق؛ جانلىقلارنىڭ بەدىنىدىكى خالتىسىمان قىسىملىرى، خالنا، قاپ؛ سپورا خالتىسى
kirlenme	مەينەت بولۇش، پاسكىنا قىلىش، بۇلغىنىش، چوڭ-كىچىك تەرەت قىلىش، نامغا داغ چۈشۈرۈش، ئىپپىتىنى يوقىتىش، نومۇسىنى يوقىتىش	kisve	كىيىم، كىيىم-كېچەك، كىيىم تىكىش؛ ھەرەمگە بېرىپ ھەج قىلغان ۋاقىتتا ھاجىلار كىيىدىغان ئاق خالات، يەكتەك؛ تاشقى قىياپەت
kirlenmek	مەينەت بولماق، پاسكىنا بولماق، كىر بولماق، بۇلغانتماق؛ نامغا داغ چۈشمەك؛ ئىپپىتىنى يوقىتىپ قويماق، دىيانىتىنى يوقاتماق	kişi	كىشى، ئادەم، سالاھىيەت، كىملىك؛ جۈپتى، جورىسى؛ ئەر، ئەر، كىشى؛ پېرسوناژ؛ شەخس (گرامماتىكا)؛
kirletmek	مەينەت قىلماق، كىرلاتماق، پاسكىنا قىلماق، بۇلغانتماق؛ چوڭ-كىچىك تەرەت قىلماق؛ نامغا داغ تەڭگۈزمەك، نامغا داغ چۈشۈرمەك؛ ئىپپىتىنى يوقاتماق، دىيانىتىنى يوقاتماق	kişicilik	كىشىلىك قەدەر-قىممەت نەزەرىيەسى
kirli	مەينەت، پاسكىنا، كىر، بۇلغانغان، پاكىز ئەمەس؛ ھەيىزى كەلگەن؛ ئىپلاس، يىرگىنچلىك	kişilerarası	كىشىلەر ئارىسىدىكى، كىشىلەر ئارا
kirli hanım peyniri	بىر خىل يۇمشاق پىشلاق	kişileşmek	ئادەملەشمەك؛ كىشىلىك خۇسۇسىيەتكە ئىگە بولماق
kirli kan	كۆك قان تومۇردىكى قان، ۋېنا قېنى	kişileştirme	ئادەملەشتۈرۈش، كىشىلىك خۇسۇسىيەتكە ئىگە قىلىش
kirlilik	مەينەتچىلىك، پاسكىنلىق، بۇلغىنىش، بۇلغىنىش دەرىجىسى	kişilik	شەخس، شەخسلىك؛ شەخسىيەت، سالاھىيەت؛ ئالا-ھىدىلىك، خاراكتېر؛ ئىنسان ماھىيىتى، ئىنسان تەبىئىتى، ئىنسانىي تۇيغۇ، ئادىمىيلىك؛ (بايراملاردا، مۇراسىملاردا كىيىدىغان) يېڭى كىيىم، پارات كىيىمى، تالالىق كىيىم؛ كىشىلىك، ئادەملىك، كىشى ئىشلىتىدىغان، كىشىدىن تەركىب تاپقان
kirmen	ئۇرچۇق، مۇكا، يىك (ياغاچتىن ياسالغان)؛	kişilikçilik	كىشىلىك قەدەر-قىممەت نەزەرىيەسى
		kişilikdışı	ئادىمىيلىكى يوق، شەخسىيەتنى ناچار؛ ئىنسان چىدىغۇسىز، ئىنسان تەبىئىتىدىن چىققان؛ ئىنسانپەرۋەرلىكى يوق، ئىنسانىي خۇسۇسىيەتكە ئىگە ئەمەس
		kişilikli	ئادىمىيلىككە ئىگە، ئادىمىيلىكى ياخشى، ئىنسان-نەزەر، ئىنسانىي مېھىر-مۇھەببەتكە تولغان، ئادەمگەرچىلىكى

	ئوبدان	ساقلانغان ئۆي
kişiliksiz	ئادىمىيلىكى يوق، شەخسىيىتى ناچار؛ ئىنسان	كىتاب قۇرتى، كىتاب كۆيىسى؛ كىتاب ئو- قۇشنى بەك ياخشى كۆرىدىغان ئادەم
kişi oğlu	ئىنسان، ئىنسانىيەت؛ ئېسىلزادە؛ ئالىجاناب ئادەم؛ ئەخلاقلىق ئادەم؛ پازىل ئادەم	كىتابلاشتۇرماق، كىتاب قىلىپ تارقىتىش كىتاب ئىشكەبى، كىتاب جازىسى؛ كۆتۈپخانا؛ كىتاب ئۆيى؛ كىتاب قىلىشتا ئىشلىتىلىدىغان؛ كىتاب قىلىپ چىقارغىلى بولدىغان
kişisel	شەخسىيى، شەخسكە مۇناسىۋەتلىك	كىتاب بىلىمى
kişizade	ئالىجاناب، ئېسىل؛ ئېسىلزادە، ئالىجاناب ئادەم؛ ئەخلاقلىق ئادەم؛ پازىل ئادەم	كىتاب بىلىمچى
kişizadeli	ئالىجانابلىق، ئېسىلزادىلىك	كىتاب ساراى
kişmiş	كىشىمىش، ئۇرۇقسىز ئۇششاق ئۈزۈم	كىتابسەۋبەر
kişneme	كىشىنەش، كىشىنىگەندە چىقارغان ئاۋاز (ئاتنىڭ)؛	كىتابسەۋبەرلىك
kişnemek	كىشىنەش، كىشىنىگەندە چىقارغان ئاۋاز (ئاتنىڭ)؛	كىتابسىز، كىتابى يوق؛ ئىمانسىز، دىنىي كىتابلار- دىكى ھەر قانداق سۆز-جۈملىگە ئىشەنمەيدىغان، مۇستەبىت، ئۆز بېشىمچى
kişneyiş	يۇمغاقسۇت، ئاشكۆكى	گىتار
kişniş	يۇمغاقسۇت شېكەرى	گىتار چالغۇچى
kişniş şekeri	تېرىلغۇ، ئېكىن، زىرائەت؛ ئېكىنزارلىق، تېرىلىدىغان يەر	قاسراق، قاپ
kişit	ئويما خەت شەكلىدە يېزىلغان ئىسىم، ئويما ئىسىم (بىنا، ئىشىك ياكى مازار تاشلىرىغا ئويۇلغان)؛	ئامما، كولىكتىپ؛ قاتتىق جىسىملارنىڭ چوڭ پارچىسى
kitabe	ئويۇلغان، گۈل چېكىلگەن	كۆلۈپلىماق، تاقىماق
kitabeli	كىتابىي، كىتابقا ئاساسەن	ئاممىباب، ئورتاق، ئاممىۋى خاراكتېرلىك؛ كۆپ مىقدارلىق، چوڭ كۆلەملىك، تۈركۈم
kitabən	كىتابلىق خىزمىتى، كاتىپنىڭ ۋەزىپىسى؛ كاتىپ ئىشخانىسى يېزىقچىلىق دەرسى	كۆلۈپلۈك، قۇلۇپلانغان
kitabət	كىتابخانا	ئاستىراگالۇس يېلىمى؛ دەرەخ يېلىمى، سىمولا، دېۋىرقاي
kitabəvi	كىتابىي، كىتابتىكى؛ كىتاب خالىتىدەك، كىتابىي بىلىمىلا بىلىدىغان، كىتاب خالىتىسى	كىۋى قۇشى
kitabevi	ھۆججەت شۇناسلىق، بىبلىئوگرافىيە، كىتابنى تۈر- لەرگە ئايرىش ئىلمى	كىۋى قۇشى ئائىلىسى
kitabiyat	پوست قىسمى چېكىلىكى	سىئانوكېن، سىياند
kitabiyə	قۇرئان كەرىم	ئەقىل، زېرەكلىك، چېچەنلىك، پاراسەت، زېھنى ئۆ- تكۈرلۈك
Kitabullah	قارا	ئەقىللىق، زېرەك، چېچەن، پاراسەتلىك، زېھنى ئۆتكۈر
kitakse, kitaksi	كىتاب، ھەر خىل كىتابلار؛ مۇقەددەس كىتابلار (قۇرئان، ئۆزگەرتىلمىگەن ئىنجىل، ئۆزگەرتىلمىگەن تەۋرات، ئۆزگەرتىلمىگەن زەبۇر)؛	نادان، ئەخمەق، كالۋا، ئەقىلسىز، پاراسەتسىز
kitab bitı	كىتاب قۇرتى، كىتاب كۆيىسى	خىئاستولىت
kitabçı	كىتابچى، كىتابچىلار، كىتاب سودىگىرى	خېتىزم
kitabçı	كىتابچىلىق، كىتاب تىجارىتى	ھامىلدار قىلىدىغان، ئىككى قات بولۇشقا سەۋەب بولدىغان، ھامىلدار قىلغۇچى
kitabçılık	كىتابچىلىق، كىتاب تىجارىتى	يالىغان، ساختا
kitab evi	كىتابخانا، كىتاب يايىمىسى	يالىغان گەپ، ساختا گەپ، ئويدۇرما
kitaphane	كىتابخانا، كىتاب يايىمىسى؛ مۇقەددەس كىتاب	كەنت باشلىقى ياردەمچىسى؛ كەنت باشلىقى مۇھاپىزە- تچىسى

klakson	ماشىنا گۈدۈكى، ماشىنا كانىيى	klinik	شېپاخانا، دوختۇرخانا؛ كلىنىكا، كلىنىكىلىق
klan	ئۇرۇق، ئۇرۇقداشلىق، جامەئە، ئۇرۇقداشلىق جامائەسى	klinker	داشقال، ئېرىپ پەيدا بولغان تۈگۈرچەك
klapa	قايرىما ياقا (كاشىنۇم-بۇرۇلكلارنىڭ)؛	klinometre	گرادىئېنتېر، كلىنومېتىر، ئۆلكونومېتىر؛ يانتو- لۇق بۇلۇڭىنى ئۆلچىگۈچ
klape	قاپقاق، كاپان	klips	قىسقۇچ يىڭنە، قىسقۇچ
klark çekmek	رەت قىلماق، يۈز-خاتىرە قىلماسلىق	kliring	تاشقى سودىدا مال ئالماشتۇرۇش؛ ھېسابلاش، ھېسا- بنى ئېنىقلاش
klarnet, klarneta	كىلارنىت	kliše	نۇسخا، بېسىپ چىقىرىلغان نۇسخا، نۇسخا بېسىش سۈپىسى، كونا قائىدە، كونا قائىدە-تۈزۈم؛ كونا، چىرىك، ئاتام زاماندىكى
klarnetaçı	كىلارنىتچى	klişeci	بېسىپ چىقارغۇچى، بەت ياسىغۇچى
klarnetçi	كىلارنىتچى	klişecilik	بېسىپ چىقىرىش، بەت ياساش
klas	سىنىپ، قاتلام؛ دەرىجە، سەۋىيە؛ يۇقىرى دەرىجىلىك، يۇقىرى سەۋىيەلىك	klişehane	بېسىپ چىقىرىش، بەت ياساش
klasifikasyon	تۈر، دەرىجە	klişeleşmek	رامكىلاشماق، قېلىپلاشماق
klasik	قەدىمىي يۇناننىڭ، قەدىمىي، كىلاسسىك؛ ئەنئەنىۋى، كونا؛ كىلاسسىك ئەسەر	klitoris	دىلچىق؛ كلىتور (غىلاپ ئېغىزىدىن سىرتقا چىقىپ تۇرىدىغان ئۆسۈكچە)؛
klasikçilik	(17-19-ئەسىرلەرنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدىكى ياۋروپا ئەللىرى ئەدەبىيات سەنئىتىدىكى) كلاسسىسىزم، كىلاسسىكلارغا چوقۇنۇش	klonlamak	كىلونلىماق، كىلونلاپ كۆپەيتىمەك خلور
klasikleşmek	كىلاسسىكلانماق، قەدىمىيلاشماق، مەشھۇر- لاشماق؛ ئەنئەنە شەكلىگە كەلمەك	klor	تارى خىلورلۇق ئېتىل ئالدىگىد، خىلورال
klasiklik	كىلاسسىكىلىق، مەشھۇرلۇق، نەمۇنە، ئۆلگە	kloral	گىدروخلورىد، ھىدروخلورىد
klasisizm	كىلاسسىسىزم	klorhidrat	تۈز كېسلاتاسى ئارىلاشتۇرۇلغان، گىدروخلورىد- لىق
klasman	تۈر، دەرىجە، تىپ	klorhidrik	گىدروخلورىدلىق، ھىدروخلورىدلىق
klasör	ھۆججەت پاكىسى، پوچتا ماركىسى ئالبومى	klorik	خىلورلاشتۇرۇلغان تۈز خىلورلاشتۇرماق
klavsen	خارپىسخورد (بىر خىل رويال)؛	klorit	خىلورلاشتۇرماق
klavsenci	خارپىسخوردچى (بىر خىل رويال)، رويالچى	klorlamak	خىلورلاشماق
klavye	كونۇپىكا تاختىسى	klorlanmak	خىلورلۇق، تەركىبىدە خىلور بولغان
klavyeli	كونۇپىكا تاختىسى بار، كونۇپىكا تاختىسى ئورنىتىلغان	klorlu	خىلوروفىل
kleptomani	ئوغرىلىققا خۇمار بولۇپ قالغان، ئوغرى	klorofil	خىلوروفورم
kleptomani	ئوغرىلىق خۇمارى	kloroform	دىفوسگېن (بىر خىل زەھەرلىك گاز)؛ خىلورومېتىر
klerikal	كلېرىكال، دىنىي ھوقۇقچىلىققا مۇناسىۋەتلىك	klorometri	خىلوروپلاست
klerikalizm	دىنىي ھوقۇقچىلىق، كلېرىكالىزم	kloroplast	خىلوروزىس كېسىلى، قىزلارنىڭ تۆمۈر يېتىشمەسلىكتىن بولدىغان قان ئازلىق كېسىلى
klik	گوروه، گۇرۇپپا، تەشكىلات	kloroz	خىلورومېتىر
klik	يەككە سوقۇلۇش	klorölçer	خىلوروپىكرىن
kilkçi	شايقا؛ گۇرۇھنىڭ ئەزاسى	klorpikrin	خىلور، خىلورلاشتۇرۇلمىغان، خىلور ئارىلاشتۇرۇلمايلا بىر تەرەپ قىلىنغان
kliklemek	چەكمەك، باسماق (مائۇسنى ئىشلىتىپ)؛	klorsuz	خىلورلار
klikleşmek	گورۇھلاشماق، تەشكىللەنمەك	klorür	
klima	ھاۋا تەڭشىگۈچ		
klimatolog	كىلىماتولوگىست، ئىقلىمىشۇناس، كىلىماتاشۇ- ناس		
klimatoloji	كىلىماتاشۇناسلىق، ئىقلىمىشۇناسلىق		

klorürlendirmek	خلورىدلاشتۇرماق	koca yemiş	مىرىكا دەرىخى؛ مىرىكا (شۇ دەرىخنىڭ مېۋىسى)؛
klorürleştirme	خلورىدلاشتۇرۇش	kocuşmak	قۇچاقلاشماق
klostrorofobi	جەمئىيەتتىن ئايرىلىپ تۇرۇش ۋەھىمىسى؛ سولنىپ قېلىشتىن قورقۇش	Koç	ھەمەل، ھەمەل بۇرچى
kloş	پۇچقى كەڭ، ئايىغى كەڭ (ئىشتان، يوپكا)؛	koç	قوچقار؛ قاۋۇل يىگىت
klüp	كۇلۇپ، تەنتەربىيە كۇلۇبى	koçaç	ھارۋىكەش، ئات ھارۋىسى ھەيدەيدىغان ئادەم
klüpçü	كۇلۇپ تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى، كۇلۇپ ئا-چقۇچى	koçak	باتۇر، قەھرىمان، مەرد، جەسۇر، قولى ئوچۇق
klüpçülük	كۇلۇپ قوللىغۇچىسى، كۇلۇبتا ئىشلەيدىغان كۈتكۈچى	koçaklama	قەھرىمانلىق داستانى، ئېپوس
klüz	قىساق، بوغۇز، جىلغا	koçan	قوۋزىقى سويۇۋېتىلگەن پىلىكئوت، ئۆزەك، پىلىك، پىلتە
koalisiyon	بىرلەشمە؛ ئىتتىپاق، ئىتتىپاقداش	koç başı	15-ئەسىرنىڭ ئاخىرلىرىدا شەھەر سېپىلىنى بۇزۇش ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن چوماق
koaptör	سۇنۇقنى ئۇلاشتا ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب	koç boynuzu	ئارغامچا باغلاش تۈۋرۈكى، ئارغامچا بولتىسى
kobalt	كوبالت	koçkar	سوقۇشتۇرۇش ئۈچۈن تەييارلانغان قوچقار
kobay	دېڭىز چوشقىسى؛ تەجرىبە بۇيۇمى	koçlanmak	قوچقار بولماق، پاقلاندىن چوڭ بولۇپ قوچقار بولماق؛ قاۋۇل يىگىت بولماق
kobaygiller	دېڭىز چوشقىسى ئائىلىسى	koçmak	قۇچاقلىماق، باغرىغا باسماق؛ جۈپلەشتۈرمەك (قويلارنى)؛
kobra	كۆزەينەكلىك يىلان	koçsamak	(ساغلىقلارنىڭ چۈپلىشىش ئۈچۈن) كۈيلىمەك
koca	ئەر، ئېرى، يولدىشى	koçu	ئات ھارۋىسى، تۆت چاقلىق ئات ھارۋىسى؛ ئېگىز تۈۋرۈكلەرنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلغان ئاشلىق ئامبىرى
koca	چوڭ، كەڭ، يوغان، ئېگىز، ھەيۋەتلىك	koç yumurtası	قوچقارنىڭ پوردىقى
kocabaş	سېرىق تۇمشۇق قۇشقاچ	kod	كود، تېلېگراف كودى؛ كود دەپتىرى
kocabaşı	كەنت باشلىقى	kodaman	مۆتۈەر، چوڭ ئەرباب، مۇھىم شەخس
kocakarı	قېرى خوتۇن، ياشانغان ئايال	kodamanlık	مۆتۈەرلىك، ئەربابلىق، مۇھىم شەخسلىك
koca kuşluk	چۈشكە يېقىن ۋاقىت	kodein	كودەين (ئىشقارلىق)؛
kocalı	ئېرى بار، يولدىشى بار	kodeks	فارماكوپىيە، دورىگەرلىك قامۇسى
kocalık	خوتۇنلۇق، خوتۇن بولغان كىشى، خوتۇن بولۇش يولى	kodes	قاماق، تۈرمە، سولاق، گۈندىخانا
kocalmak	قېرىپ ماغدۇرىدىن كەتمەك، قېرىپ دەرىمانسىز-لانماق، زەئىپلەشمەك	kodlamak	بەلگە قويماق، كودلىماق؛ خەرىتە ئۈستىگە بەلگە قويماق
kocaltmak	قېرىتماق، زەئىپلەشتۈرمەك	kodoş	دەللال (ياھىشە ئاياللارغا مېھمان چاقىرغۇچى)؛ سو-لامچى
kocamak	چوڭ بولماق، پىشىپ يېتىلمەك؛ قېرىماق، زە-ئىپلەشمەك	kodoşluk	دەللاللىق؛ سولامچىلىق
kocaman	يوغان، چوڭ؛ پىشىپ يېتىلگەن، قورامغا يەتكەن	kof	بوش، كاۋاك، پۇچەك؛ نادان، ساۋاتسىز؛ كۈچسىز، ئاجىز
kocamanca	يوغانلا، خېلى يوغان، يوغانراق؛ قېرىراق، يا-شانغان	kofa	تەڭگە باش
kocamanlaştırmak	چوڭايتماق، پىشىپ يېتىلدۈرمەك، كونىراتماق	kofaktör	قالدۇق كۆپەيتكۈچى
kocasız	ئەرسىز، ئېرى يوق، تۇل؛ ئېرى يېنىدا ئەمەس	kofalık	تەڭگە باش ئوتى بولاق ئۆسكەن يەر
kocasızlık	ئەرسىزلىك، تۇللۇق، بويتاقلىق	kofana	كوفانا كۆك بېلىقى
kocatmak	چوڭايتماق، يوغانتماق	koflaşmak	كاۋاكلاشماق، پۇچەكلەشمەك؛ نادانلاشماق؛

kofluk	ئاچچىلاشماق	kokona	خىرىستوس ئايالىنىڭ ئاتىلىشى؛ ھەۋەسى كەلتۈر- ئايال
kofti	كاۋاكتلىق، يۈچەكلىك، بوشلۇق	kokoniça	ياش قىز، ياش ئايال؛ چوكان، جۇۋان
koful	يالغان گەپ، ساختا گەپ، ئويدۇرما	kokoreç	ئوتقا قاقلاپ پىشۇرۇلغان ئۈچەي (قوينىڭ)، ئۈچەي كاۋىپى
koğ	قۇرۇق گەپ، پىننە-ئىغۋا، سۈر-چۈچەك، غەبۋەت-شىكايەت	kokoreççi	ئۈچەي كاۋىپى ساتىدىغان ئادەم
koğalanmak	قوغلىماق، ھەيدىمەك	kokoroz	كۆممىقوناق؛ سەت، بەتەشېرە، كۆرۈمسىز
koğalanmak	قوغلانماق، ھەيدەلمەك	kokorozlanmak	ئېلىشىشقا چاقىرماق، تۇتۇشۇشقا چاقىر-ماق، بەسلىشىشكە چاقىرماق، مۇسابىقىگە چاقىرماق، بەس سالماق
koğcu	تۆھمەت قىلغۇچى، قارىلىغۇچى، بۆھتان چاپلىغۇچى	kokorozlu	ئۈنچە-مەرۋايىت ۋە ئالتۇن-كۈمۈش جابدۇقلىرى جىلۋىلىنىپ تۇرغان، ناھايىتى پۇزۇر كىيىنىۋالغان
koğculuk	تۆھمەت قىلىش، بۆھتان چاپلاش، قارىلاش	kokot	تەننەك ئايال، يۇقىرى قاتلامدىكىلەر بىلەن مۇناسىۋەت قىلىدىغان پايەشە ئايال
koğdurmak	قوغلىۋەتمەك، ھەيدىۋەتمەك	kokoz	كەمبەغەل، نامرات
koğma	ھەيدەش، قوغلاش	kokozlanmak	نامراتلاشماق، كەمبەغەللەشمەك
koğmak	قوغلىماق، ھەيدىمەك	kokozluk	نامراتچىلىق، كەمبەغەللىك
koğulmak	ھەيدەلمەك، قوغلانماق	kokteyl	كتېيىل (ئەبجەش ھاراق)؛
koğuş	كېسەلخانا، تۈرمە، كامىر، ھەپسە	koku	پۇراق، پۇراش سېزىمى؛ نەپەس، تىنىق، دەم، ھىد؛ ئەتىر؛ كوكايىن
kohenit	كوخېنىت تېشى	kokulandırma	پۇرىتىش، تەم قوشۇش
kok	كوكس	kokulandırmak	ئالاھىدە پۇراققا ئىگە قىلماق، تەم قوشماق
koka	كوكا	kokulu	پۇراقلىق، ھىدلىق، پۇراق چىقىرىدىغان، پۇرىقى بار؛ مەزىزلىك پۇراققا ئىگە
kokain	كوكايىن	kokulu kiraz	ماخالپ گىلىسى، گىلاسىنىڭ بىز تۈرى
kokainoman	كوكايىنغا خۇمار بولغۇچى، كوكايىن چە-ككۈچى؛ كوكايىن خۇمارى بار، كوكايىنغا خۇمار بولغان	kokurdan	چوڭقۇر سۇ، سارزلىق، چوڭقۇر جىلغا
kokak	سېسىق، بەتبۇي	kokusal	پۇراش سېزىمىغا مۇناسىۋەتلىك
kokar ağaç	سېسىق تونا دەرىخى	kokusuz	پۇراقسىز، ھىدسىز
kokarca	سېسىق كۈزەن	kokuş	پۇراش، چىرىش، بۇزۇلۇش
kokart	ھەربىيلەرنىڭ كاكارى، باش كىيىمگە تاقايدىغان ئىزنەك، ئىزنەك	kokuşmak	سېسىماق، پۇراپ قالماق، چىرىماق؛ سۈپىتى ئۆزگەرمەك، چىرىكلەشمەك؛ ئۆز-ئارا بىر-بىرىنىڭ پۇرىقىنى پۇراشماق
kokartlı	بەلگە سېلىنغان، ئىزنەك تاقىغان (ئادەم)؛	kokuşturmak	چىرىتماق، سېسىتماق، چىرىكلەشتۈرمەك؛ بىر-بىرىنىڭ پۇرىقىنى پۇراتماق
koket	كىشىنى ئۆزىگە تارتىدىغان، مەپتۇن قىلىدىغان، جەزىبىلىك، ھەۋەس كەلتۈرىدىغان، نازلىق (قىز)؛	kokuşuk	سېسىق پۇراق چىقىرىدىغان، سېسىپ قالغان، سۈپىتى ئۆزگەرگەن؛ ئەپلەپ-سەپلەپ كۈن ئۆتكۈزىدىغان، ئېزىلگۈ، لايغەزەل، سۆرەلمە پالاس، ھورۇن
kokimbit	كوكۇمبىت	kokutmak	پۇراتماق، سېسىق پۇراق چىقارتماق، پۇراق يۇقتۇرماق؛ چىرىتماق؛ خۇشپۇراققا ئىگە قىلماق؛ ئادەمنى بىزار قىلماق
kok kömürü	كوكس		
koklama	پۇراش		
koklamak	پۇرىماق		
koklanmak	پۇرالماق		
koklaşmak	پۇراشماق، ئۆز-ئارا پۇرىماق		
koklatmak	پۇراتماق		
koklaşış	پۇراش		
kokmak	پۇرىماق، پۇراق چىقارماق، پۇراپ قالماق؛ سېسىق پۇراق چىقارماق		
kokmuş	پۇراپ قالغان، چىرىغان؛ مەينەت		

kol	قول؛ ئالدى پۇت (ھايۋانلارنىڭ)؛ شوتنا، دەرته (ھارۋىنىڭ)؛ تۇتقا، تۇتقۇچ؛ يەڭ، پۇشقاق؛ شاخ؛ دەم، تاقاق، تارتما خادا، تارتما بالداق، باشقۇرۇش دەستىسى؛ چالغۇنىڭ تۇتقۇچى، چالغۇنىڭ بويۇن قىسمى؛ تۇتقۇچ، يۆلەنچۈك؛ ئورۇن، تارماق؛ تارماق ئېقىن، تارماق يول، ئاچا، ئاچا يول؛ چارلاش ساقچىسى، چارلاش ئەترىتى؛ خىزمەت گۇرۇپپىسى؛ قانات، يان تەرەپ؛ ئەترەت، رەت، سەپ؛ تىياتىر ئۆمىكى، ئۆمەك؛ پاي، ئۈلۈش، ھەسسە؛ يەر بېغىرلىغۇچى غول	kolbaşı	كولوننا باشلىقى؛ گورۇپپا باشلىقى
kola	كراخمال؛ گۈرۈچ سۈيى، شوۋىگۈرۈچ؛ كراخماللىق كىيىم-كېچەكلەر	kolbaşılık	كولوننا باشلىقلىق ۋەزىپىسى؛ گورۇپپا باشلىقى ئورنى
kola	كولا دەرەخى، كولا دەرەخى مېۋىسى	kol böreği	كۆپ قەۋەتلىك قاتلىما (تۈركلەرنىڭ «بۆرەك» دېگەن تامىقى، خېمىرنى نېپىز يېيىپ قاتلاپ ھەر بىر قەۋەتنىڭ ئارىسىغا پىياز، پىشلاق ۋە باشقا نەرسىلەرنى قويۇپ پىشۇرۇلدىغان تاماق)؛
kolacı	دەزمال سالغۇچى؛ قۇرۇق يۇيۇش دۇكىنى	kolcu	مۇھاپىزەتچى، قوغدىغۇچى
kolacılık	دەزمال سېلىش خىزمىتى	kolçak	بارماقسىز پەلەي، يەڭلىك (يەڭنىڭ كىر بولۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن جەينەككە قەدەر تاقىۋالدىغان)؛
kolaçan	يوشۇرۇن كۆزىتىش، مەخپىي زىيارەت قىلىش	koldaş	خىزمەتداش؛ ياردەمچى
kolagiller	چىنار ئائىلىسى	koldaşlık	خىزمەتداشلىق؛ ياردەمچىلىك
kolağası	مايۇر	koledok	ئۆت غول نەيچىسى، ئۆت ئومۇمىي نەيچىسى
kolalamak	يۇيۇپ كراخماللىماق	kolaj	تولۇق ئوتتۇرا، چەتئەل تىلىدا دەرس ئۆتىدىغان تولۇق ئوتتۇرا؛ كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا
kolalanmak	يۇيۇپ كراخماللانماق	kolajli	چەتئەل تىلى تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى ئوقۇغۇچىسى، كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى
kolalatmak	يۇيۇپ كراخماللاتماق	koleksiyon	يىغىپ ساقلىغان بۇيۇملار، يىغىپ ساقلىغان مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى
kolalayış	يۇيۇپ كراخماللاش	koleksiyoncu	يىغىپ ساقلىغۇچى، مەدەنىي يادىكارلىقلارنى يىغىپ ساقلىغۇچى
kolalı	يۇيۇپ كراخماللانغان؛ يۇيۇلغاندىن كېيىن ئىشلىتىلىد-نغان	koleksiyonculuk	يىغىپ ساقلاش، مەدەنىي يادىكارلىقلارنى يىغىپ ساقلاش
kolan	ئۇلاڭ، ئۆشلۈك (ئات)؛ كەمەر	kolektif	كوللىكتىپ، توپ
kolan balığı	ئوسىتېر بېلىقى	kolektifleştirme	كوللىكتىپلاشتۇرۇش، توپلاش، جەم قىلىش
kolancı	كېمە سۆرگۈچى، كېمە تارتقۇچى	kolektifleştirmek	كوللىكتىپلاشتۇرماق، توپلىماق، جەم قىلماق
kolay	ئاسان، قولاي، قولايلىق؛ ئاسانلا، قولايلىق بىلەن، راۋان، ئوڭاي؛ قولايلىق، ئاسانلىق، ئەپلىك	kolektivist	كوللىكتىۋىزملىق، كوللىكتىۋىزمنىڭ
Kola Yarımadası	كولا يېرىم ئارىلى	kolektivizm	كوللىكتىۋىزم
kolayca	ئاسانراق، ئوڭايراق؛ ئاسانلا، ئوڭايلا	kolektör	كولەكتور، ئېلىكتىر يىغقۇچى تاختا، توك رەتلىگۈچ
kolaycacık	ئاسانراق، ئوڭايراق؛ ئاسانلا، ئوڭايلا	kolemanit	كولېمانىت
kolaylamak	پات يېقىندا پۈتتۈرمەك، پات يېقىندا ئاخىر-لاشتۇرماق	kolera	خولېرا
kolaylanmak	پات يېقىندا پۈتتۈرۈلمەك	koleralı	خولېراغا گىرىپتار بولغان
kolaylaşmak	ئاسانلاشماق، ئوڭايلاشماق؛ ئۆزلەشمەك، چۈ-شەنمەك	kolesterin	خولېستېرىن
kolaylaştırmak	ئاسانلاشتۇرماق، ئوڭايلاشتۇرماق؛ ئۆزلە-شتۈرمەك، چۈشەنمەك	kolesterol	خولېستېرول
kolaylık	ئاسانلىق، ئوڭايلىق، قولايلىق، ئازادچىلىك	kolhoz	كولخوزلىشىش، كولخوز
kolaylıkla	ئاسانلا، كۈچ سەرپ قىلمايلا، ئوڭايلا	koli	خالتا، پوچتا پوسۇلكىسى، خەت سومكىسى
kol bağı	بىلەيزۈك؛ يەڭ بەلگىسى	kolibasil	چوڭ ئۈچەي ئېشپىرىخىيە باكتېرىيىسى، كولېبا-تسىللا

kolibri	ھەرە قۇش	kolorimetri	كولورېمېتىرىك ئانالىز ئۇسۇلى، رەڭ سېلىشتۇرۇپ ئانالىز قىلىش ئۇسۇلى
kolibrigiller	ھەرە قۇش ئائىلىسى	kolostrum	ئوغۇز سۈتى، ئوغۇز
kolik, -ği	قورساق مۇجۇپ ئاغرىش، سانجىق	kolpo	بېلىاردىكى توپ ئۇرۇش؛ پۇرسەت، ياخشى ۋاقىت
kolit	بوغماق ئۈچەي ياللۇغى	kolsu ayaklılar	براخىئوپودالار، پۈتسىمان ھايۋانلار (سىيا-ھېبلىق، سەككىز ئاياغلارنىڭ بۇرۇتسىمان ئەزاسى)؛
kollamak	ئىزدىمەك، كۈتمەك؛ كۆڭۈل بۆلمەك، ئاسرىماق، قوغدىماق؛ دېققەت قىلماق، ئېنىقلىماق، تەكشۈرۈپ ئېنىقلىماق	kolsuz	قولسىز، بىلەكسىز، قولى كېسىۋېتىلگەن؛ يەڭسىز، يېڭى يوق؛ تۇتقۇچى يوق، تۇتقۇچسىز
kollanmak	ئىزدىمەك، كۈتۈلمەك؛ كۆڭۈل بۆلۈنمەك، قوغدىلماق؛ دېققەت قىلىنماق، ئېنىقلىنماق، تەكشۈرۈلمەك	Koltuk	كاسسىئوپىيە يۇلتۇز تۈركۈمى
kollu	تۇتقۇچلۇق، يۆلەنچۈكلۈك؛ بىلىكى بار، بىلەكلىك	koltuk, -ğu	قولتۇق (ئادەمنىڭ)؛ يۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇق؛ ئورۇن، ئەمەل، ھوقۇق؛ قوللاش، ياردەملىشىش
kolluk, -ğu	يەڭلىك، قوللۇق، يەڭنى پاكىز تۇتۇش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان قاپ؛ يەڭ بەلگىسى	koltukçu	يۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇق ياساپ ساتقۇچى؛ كونا ئۆي جاھازىلىرىنى يىغىپ ساتقۇچى؛ خۇشامەت قىلغۇچى، ماختىغۇچى
kolluk	ئامانلىقنى ساقلىغۇچى ساقچى ياكى ژاندارما	koltukçuluk, -ğu	يۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇق ياساپ سېتىش كەسپى؛ ماختاش، خۇشامەت قىلىش
kolodyum	كوللودىي، كوللودىئون	koltuklama	قولتۇقى بىلەن قىسىۋېلىش، قولتۇقلاش، قولتۇقىدىن ئېلىش؛ يۆلەش؛ ماختاش، خۇشامەت قىلىش
kolofan	كوللوفان	koltuklamak	قولتۇقى بىلەن قىسىۋالماق، قولتۇقلىماق؛ يۆلەمەك؛ ماختىماق، خۇشامەت قىلماق
kolofan	سېرىق رەڭلىك دېۋىرقاي؛ سېغىز	koltuklanmak	قىسىۋېلىنماق، قولتۇقلانماق (باشقىلار تەرىپىدىن)؛ يۆلەنمەك؛ ماختالماق، خۇشامەت قىلىنماق
koloidal, -li	كوللوئىدلىق (يېپىشقاق ماددا)، يىلىملىق، شىلىمىش، يېپىشقاق	koltuklu	تۇتقۇچلۇق، يۆلەنچۈكلۈك
koloit	يىلىم، شىلىم، كوللوئىد، يىلىملىق، شىلىمىش، يېپىشقاق	koltukluk, -ğu	قولتۇق ئاسرىغۇچ؛ يۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇق ياساشتا ئىشلىتىلىدىغان نەرسە؛ يۆلەنچۈكلۈك ئورۇندۇق ياساشتا ئىشلىتىلىدىغان
kolokyum	ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى؛ مۇئاۋىن پروفېسسورلۇق ئىمتىھانى	koltuk meyhanesi	كوچىدىكى كىچىك مەيخانا
Kolombiya	كولۇمبىيە (ئامېرىكا قىتئەسىدە)؛	kolye	زەنجىر (ئاياللارنىڭ زىننەت بۇيۇمى)؛
kolombiyum	كولۇمبىي (نىئوبىيىنىڭ بۇرۇنقى ئاتىلىشى)؛	kolyoz	ماكېرىل بېلىقى
Kolomobo	كولومبو (سىرېلانكادىكى)؛	kolza	ياۋروپا كىچىسى، قىچىنىڭ بىر تۈرى
kolon	سىلىندىر؛ تۈۋرۈك، خادا (قۇرۇلۇشلاردىكى)؛ ستون، كاتەكچە (گېزىت-ژۇرناللاردىكى)؛ بوغماق ئۈچەي	kom	قاشا، قوي قاشاسى، قوتان؛ يايلاقتىكى چارۋىچىلارنىڭ يازلىق ئۆيى؛ كەنت
koloni	مۇستەملىكە؛ مۇھاجىرلار بىرلەشمىسى؛ مۇھاجىرلار رايونى؛ كوللىكتىپ، توپ، جەمئىيەت	komal	قويۇش
kolonya	گۈل سۈيى، ئەتىر، پۇرىقى كۈچلۈك بولمىغان ئەتىر	koma2	ئاڭماھى ئوخشاش، ئىسمى ئوخشاش بولمىغان ئىككى نوتا ئارىسىدىكى ئاۋاز پەرقى
kolonyal	ئىسسىقلىق ئۆتكۈزۈمەيدىغان يۇمشاق ياغاچتىن ياسالغان باش كىيىمى؛ مۇستەملىكە ئارمىيىسىنىڭ جەڭچىسى	komak	قويماق
kolonyalist	مۇستەملىكىچى؛ مۇستەملىكىچىلىك	komalık	ھوشسىز ھالەت، بېھوش ھالەت، گاراڭ ھالەت، مەستخۇش ھالەت
kolonyalizm	مۇستەملىكىچىلىك	komandit	ئىككى تەرەپ بىرلەشكەن شېركەتنىڭ پاي سوممىسى
kolonyalanmak	ئەتىر سېپىلمەك، ئەتىرلەنمەك	komandite	ئىككى تەرەپ بىرلەشكەن شېركەتنىڭ چەكسىز
kolonyalı	ئەتىر سېپىلگەن، ئەتىر چېچىلغان		
kolordu	ئارمىيە		
koloridye	ماكېرىل بېلىقىنىڭ بالىسى		
kolorimetre	كولورېمېتر		

مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالغان پايچىكى	كومىتا، مەخپىي قوراللىق تەشكىلات، ئىنقىلابىي
ئىككى تەرەپ بىرلەشكەن شېركەتنىڭ	كومىتېت
چەكلىك مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالغان پايچىكى	ئىنقىلابىي كومىتېت ئەزاسى، مەخپىي سىياسىي
ئالاھىدە قىسىم، تۇيۇقسىز زەربە بېرىش قىسمى،	تەشكىلاتنىڭ ئەزاسى
ئالاھىدە ھەرىكەت ئەترىتى؛ ئالاھىدە قىسىم ئەزاسى، تۇيۇقسىز	ئىنقىلابىي كومىتېت ئەزاسىلىق سالا - گۈ - گۈ
زەربە بېرىش قىسمىنىڭ ئەزاسى، ئالاھىدە ھەرىكەت ئەترىتى	ھىيىتى؛ ئىنقىلابىي كومىتېت ئەزاسىنىڭ ئالاھىدە ئىمتىيازى
ئەزاسى	كومىتېت
كاككۇگۈلى	ئاھاڭى ئوخشاش، ئىسمى ئوخشىمايدىغان ئىككى
گورۇھ، بىرلەشمە شېركەت، بىرلەشمە زاۋۇت	نوتا ئوتتۇرىسىدىكى ئاۋاز پەرقى
بىرلەشكەن، ئارىلاشقان، قوشۇلغان، قوشۇلما	بىللە ماكانلىشىش (ھايۋانلارنىڭ)؛
بىرلەشمە، جەمئىيەت، ئۇيۇشما، گورۇپپا؛	جاۋەن، ئىشكاپلىق جاۋەن
ئۇسۇل، چارە، ئامال، تەدبىر؛ قىز-ئاياللارنىڭ يەڭسىز ئىچ	ئىشكاپ، جاۋەن، كارىۋاتنىڭ باش تەرىپىدىكى
كېيىمى؛ ئوغۇل بالىلارنىڭ	كىچىك ئىشكاپ
كومېدىيە؛ ساختا مۇھەببەت، ساختا ھېسسىيات؛	دېڭىز ئارمىيە گېنېرالى؛ سودا كېمىسىنىڭ
كۈلكىلىك ئىش، قىزىقارلىق ئىش، قىلىقسىزلىق، بىمەنە چاقچاق	كاپىتانى
كومېدىيە؛ ساختا مۇھەببەت، ساختا ھېسسىيات؛	كومورو (ئافرىقا)؛
كۈلكىلىك ئىش، قىزىقارلىق ئىش، قىلىقسىزلىق، بىمەنە چاقچاق	ئىشكاپ، تارتىملىق كېيىم ئىشكاپى
كومېدىيە ئارتىسى؛ كومىك	ئابرىمخانا، بۆلمە، ھۇجرا
كومېدىيە ئارتىسى؛ قۇرۇق ھەيۋە قىلىدىغان	سىركۇل يۇلتۇز تۈركۈمى
خىزمەتچى؛ مال ساتقۇچى، پرىكازچىك؛ شېرىك،	سىركۇل، كالىبېر ئۆلچىگۈچ، كالىبېر كومپاس،
ھەمراھ؛ يۈگۈر-يېتىم ئىشلارنى قىلىدىغان ئادەم	كومپاس
قىزىقارلىق، كۈلكىلىك؛ كومېدىيەلىك؛ ھەييار،	ئارىلاشقان، بىرلەشكەن، قوشۇلغان، ئارىلاشما،
قىزىقچى، ھەزىلكەش، سەلبىي ئوبراز	بىرلەشمە
قىزىقارلىقلاشماق، ھەجۋىيەلەشمەك، كۈلكى -	مۇتەخەسسسى، ماھىر، ئابروپلۇق كىشى
لىك بولۇپ ئۆزگەرمەك، ھەزىلەشمەك، ھەييارلاشماق	تولغان، لىق؛ تولۇق، بىر پۈتۈن، بىر يۈرۈش،
كومىكىلىك، ھەجۋىيەلىك، كۈلكىلىكلىك،	كۆڭۈلدىكىدەك، تولۇق، مۇكەممەل، كەم-كۈتسىز
قىزىقارلىق، قىزىقارلىق گەپ-سۆز؛ قىزىقارلىق ھالەت، مەسخىرە -	مۇرەككەپ، بىرلەشمە، ئارىلاشما؛ مۇرەككەپلىك؛
لىك ھالەت	مۇرەككەپ كېسەل؛ كېسەللىك ئالامەتلىرى؛ بىرلەشمە شېركەت؛
ساقچى باشلىقى، كومىسسار؛ ئىقتىسادىي مۇپەتتىش؛	مۇرەككەپلىك، قىيىنلىق؛ ئەگەشمە كېسەل -
ئالاھىدە ئەۋەتىلگەن خادىم	لىك، كومپىلىكاتسىيە
كومىسسارلىق، ساقچى باشلىقلىق ۋە -	مۇرەككەپ، زور، قىيىن، تەس
زېپىسى؛ ساقچى باشلىقى ئىشخانىسى	سالام-سائەت، تەكەللۇپ سۆزى، ھۆرمەت
جەمئىيەت، ئىتتىپاق، بىرلەشمە	سۆزى؛ تەبرىك سۆزى؛ خۇشامەت سۆزلىرى، مەدھىيە سۆزلىرى
بىرلەشمىنىڭ كېسىش تېخنىكىسى، بىر -	قەستلەش، مەخپىي سۆيۈش؛ كۈللىكتىن ئەمەلگە
لەشمە كېسىش تېخنىكىسى	ئاشۇرىدىغان مەخپىي پىلان
ئالاھىدە كومىتېت؛ مەخسۇس ھەيئەت؛ ئالاھىدە	شېكەر قىيامى چىقارغىلى بولىدىغان مېۋىلەر؛
كومىسسىيە، رەسمىيەت ھەققى	شېكەرگە چىلانغان مېۋىلەر؛ ئارىلاشما ئوغۇت، گەندە
ۋاكالىتچى سودىگەر، ۋاكالىتچى	مېۋىلەردىن شېكەر ئايرىدىغان ئە - گۈ - گۈ
ۋاكالىتچى سودىگەر، ۋاكالىتچى	سۈپەت، شېكەر كەمپۈت ياساشتا ئىشلىتىدىغان مېۋە
ۋاكالىتچىلىك	قۇرۇلما، تەركىب، تەشكىل؛ يېزىقچىلىق

دەرسى، يېزىقچىلىق، ماقالە؛ قوراشتۇرۇلغان رەسىم؛ مۇزىكا
kompozitör مۇزىكا ئىشلىتىش كۆمپوزىتور
komprador ۋاسىتىچى؛ سالاچى؛ دەلەل
kompres تېغىق ماتېرىيالى، داكا
kompresör كومپرىسسور (سقىش ماشىنىسى)؛ يول
 چىگداش ماشىنىسى
komprime تابلېنكا، دورا؛ يۈزەكى ماقالە، ئاغزىدىكى گەپ
kompond ئارىلاشقان، بىرلەشكەن، قوشۇلغان، ئارىلاشما،
 بىرلەشمە
kompiüter كومپيوتېر
komşu قوشنا؛ قوشنا مەملىكەت، چېگرىداش دۆلەت، قوشنا
 ئەل
komşuluk, -ğu ئەتراپ، قوشنىلار، يېقىن، يانداش؛
 قوشنىدارچىلىق، قوشنىلىق مۇناسىۋىتى، قوشنىلار ئوتتۇر-
 سىدىكى بېرىش-كېلىش
komut ئەمىر، بۇيرۇق، كۆرسەتمە
komuta باش قوماندانلىق ئورنى، سەركەردىلىك ھوقۇقى
komutan قوماندان، كوماندىر؛ ھەربىي ۋەكىل، ھەربىي
 ئىشلار ۋەكىلى؛ مۇھاپىزەتچىلەر باشلىقى، قوماندانلار باشلىقى
komutanlık, -ğı كوماندىرلىق ئەمىلى، قوماندانلىق
 ۋەزىپىسى؛ قوماندانلىق شىتابى
komünikasyon ئالاقە، يەتكۈزۈش، خەۋەرلىشىش، ئا-
 لماشتۇرۇش، بېرىش-كېلىش
komünist كوممۇنىست، كومپارتىيە ئەزاسى؛ كوممۇنىستىك
komünistlik, -ği كوممۇنىستىك تۈزۈم؛ كوممۇنىزم
komünizm كوممۇنىستىك تۈزۈم؛ كوممۇنىزم
komütatör توك توغرىلىغۇچ، توك يۆنىلىشىنى ئۆزگەرتكۈچ،
 كوممۇتاتور
konak, -ğı ھەشەمەتلىك ئۆي، كاتتا تۇرالغۇ؛ ھۆكۈمەت
 بىناسى، ھۆكۈمەتنىڭ ئىش بېجىرىش بىناسى؛ بىر كۈنلۈك
 مۇساپە (باسقان يول)؛ قونالغۇ؛ قونالغۇ خوجىسى
konak, -ğı يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقنىڭ بېشىدىكى يېپىشما
 ماددىلار
konakçı قونالغۇدا مېھمانلارنى ياتاققا ئورۇنلاشتۇرۇشقا مە-
 سئۇل كىشى؛ قىسىمنىڭ قونالغۇ ئىشلىرىغا مەسئۇل ئالدىن
 يۈرەر قىسىمنىڭ باشلىقى؛ قونالغۇ خوجايىنى
konaklamak قونالغۇدا تۇرماق، كېچىلمەك، كېچىنى ئۆ-
 تكۈزۈمەك؛ قونماق، قونالغۇغا راسلىماق
konaklık, -ğı قونالغۇ، تۇرالغۇ؛ بىر كۈنلۈك مۇساپە
Konakry كوناكرى (گۆننىيە)؛

چارۋىچىلار ۋە ساياھەتچىلەرنىڭ دالىدىكى قو-
 نىدىغان يېرى (سۇلۇق ئوتلۇق يەر، قونالغۇ)؛
konar göçer چارۋا ۋە چارۋىچىلارنىڭ يۆتكىلىشى؛ چار-
 ۋىچى، كۆچمەن
konca بىخ، غۇنچە؛ كەندىر، كوكايىن
konç, -cu قونچ، پايپاق قونچى، قىلىچۋازلىقتا قولقاپ ئۈستىگە
 كىيىلىدىغان تېرە بەگلىك
konçerto تەڭگەش قىلىپ چېلىنىدىغان مۇزىكا
konçina قارتتىكى 2دىن 6گىچە بولغان ئارىلىقتىكى قارتلار
konçlu قونچىلىق (پايپاق، ئۆتۈك)؛
konçsuz قونچسىز ياكى قونچى قىسقا (پايپاق، ئۆتۈك)؛
kondansatör كوندېنساتور
kondansör, -rü كوندېنساتور؛ سوۋۇتقۇچ؛ قويۇلدۇرغۇچ؛
 نۇر يىغقۇچى لىنزا
kondisyon ئەھۋال، ھالەت، شەرت (كىتابلاردىكى)؛ ماھارەت
 قىياپىتى
kondurmak قوندۇرماق؛ ئورۇنلاشتۇرماق، ئورۇنلاشماق،
 جايلاشماق، جايلاشتۇرماق؛ تەۋە بولماق، سەۋەب بولماق؛ تۇيۇ-
 قسىز دېمەك، تۇيۇقسىز قىلماق
kondüktör خىزمەتچى (ئايرىۋىلان، پويىز، ئاپتوبۇسلاردىكى
 مۇلازىمەتچىلەر)؛
kondüktörlük, gü خىزمەتچىلىك (ئايرىۋىلان، پويىز،
 ئاپتوبۇسلاردىكى مۇلازىمەتچىلەر)؛
Kondü(v)it تىياتىرخانىلاردىكى ئارتىسلارغا سەھنىگە
 چىقىش ئۇقتۇرۇشىنى قىلىدىغان ئادەم
konektör تۇتاشتۇرغۇچى سىم
konfederasyon ئىتتىپاق، ئىتتىپاقداش، فېدېراتسىيە
konfederatif فېدېراتىپ، ئىتتىپاق تۈزگەن، ئىتتىپاقداش
konfedere ئىتتىپاقلاشقان، ئىتتىپاقداش، بىرلەشكەن،
 بىرلەشمە
konfeksiyon تەييار كىيىم، تىكىكلىك كىيىم؛ ماشىنىچىلىق،
 تىككۈچىلىك
konfeksiyoncu ماشىنىچى، تىككۈچى
konfeksiyonculuk, -ğu ماشىنىچىلىق، تىككۈچىلىك
konferans لېكسىيە، لېكسىيە كۇرسى، نۇتۇق؛ خەلقئارالىق
 يىغىن، ۋەكىللەر يىغىنى
konferansçı نۇتۇق سۆزلىگۈچى، لېكسىيە سۆزلىگۈچى
konfeti رەڭلىك قىيىقچە قەغەزنىڭ پارچىلىرى
konfor كۈندىلىك تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى، تۇرمۇشقا كېرە-
 كلىك بولغان ئۈسكۈنە-ئەسۋابلار

konforlu	ئازادە، راھەت، تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق	konseptualizm	ئۇقۇم نەزەرىيىسى
konformizm	قائىدە-يوسۇنلارغا رىئايە قىلىش، ئۆرپ-ئادەتكە رىئايە قىلىش	konser	كونسېرت، مۇزىكا كېچىلىكى
konforsuz	تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق ئەمەس	konserto	تەڭكەش قىلىپ چېلىنىدىغان مۇزىكا
konforsuzluk, -ğu	تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق بولما-سلىق	konservatör	مۇتەئەسسەپ، كونسېرۋاتىپ؛ كونسېرۋاتىپ سا-قلايدىغان، مۇتەئەسسەپ
konglomera	قورام تاش، ئارىلاشما ماددا، بىرىكمە ماددا	konservatuvar	مۇزىكا مەكتىپى
Kongo	كونگو (ئافرىقا)؛	konsERVE	كونسېرۋاغا قاچىلانغان، كونسېرۋالىق؛ كونسېرۋا
kongolu	كونگولۇق، كونگو پۇقراسى	konservecilik, -gi	كونسېرۋاچىلىق، كونسېرۋا ئىشلە-پىچقىرىشى
kon gövde	كونۇسسيمان دەرەخ غولى	konsey	مۇدىرىيەت يىغىنى، كېڭەش مەجلىسى، كومىسسەيە
kon gövdeli	كونۇسسيمان دەرەخ غوللۇق، كونۇسسيمان غولغا ئىگە	konsol	ئىشكاپ؛ لىم تەگلىكى، تىرەك، كۆتۈرگۈچ
kongre	خەلقئارالىق يىغىن، قۇرۇلتاي، ۋەكىللەر يىغىنى؛ يىغىن، ئومۇمىي يىغىن؛ ئامېرىكا دۆلەت مەجلىسى، پارلامېنت	konsolidasyon	مۇددىتى ئۇزارتىلغان قەرز
koni	لىتىيلىق ماددا؛ لىتىي	konsolide	مۇددىتى ئۇزارتىلغان
konik	يۇمىلاق، كونۇسسيمان، چەمبەرسيمان	konsolit, -di	مۇددىتى بەلگىلەنمىگەن، دۆلەتكىلا ئۆسۈم تۆلەيدىغان قەرز؛ بىر خىل قارت ئويۇنى
konişmento	توشۇش تالونى، مال تالونى، تالون، مال ئېلىش قەغىزى	konsolitçi	زاپوم، پايچىكى قاتارلىقلارنى ئېلىپ ساتقۇچى
konjestiyon	قان تولۇش، قان چۈشۈش، گىپېرىمىيە	konsoles	ئەلچى، كونسۇل
konjonktür	ۋەزىيەت، ئەھۋال، ھالەت؛ بازار باھاسى، بازار ئەھۋالى، نەرخ-ھاۋا، ئاكسىيە	konsoloshane	ئەلچىخانا، كونسۇلخانا
konkasör	ئېزىش ماشىنىسى	konsolosluk, -ğu	ئەلچىلىك سالاھىيىتى، كونسۇللۇق كونسۇلخانا
konkav	پېنتىقى، ئويما	konsolosluk, -ğu	سالاھىيىتى؛ ئەلچىخانا ئىشلىرى؛ ئەلچىخانا، كونسۇلخانا
konken	بىر خىل قارت ئويۇنى	konsomasyon	ھاراقخانا، قەھۋەخانا قاتارلىق جايلاردا مېھمانلارغا بېرىلىدىغان ئىچىملىك، ھاراق ۋە پېچنە-پىرە-نىكلەر؛ ئىچىملىككە كەتكەن چىقىم
konkordato	ۋەيران بولغۇچى بىلەن ھەقدار ئوتتۇرىسىدىكى تۆلەم تۆلەش توختامنامىسى	konsomatris	ھاراق ئىچىپ بېرىدىغان قىز
konkre	كونكرېت، ئەمەلىي	konsomatrislik, -gi	ھاراق ئىچىپ بېرىدىغان قىزلىق كەسپى
konkur	رىقابەت، مۇسابىقە، ئېلىشىش، بەستلىشىش	konson	ئۈرۈك تاۋۇش
konkurhipik, -gi	ئات تاللاش كۆرگەزمىسى	konsonans	ياردەمچى ئاۋاز
konmak, -ar1	قونماق، تۆۋەنلىمەك، يەرگە چۈشمەك؛ قونماق، تۇرۇپ قالماق، كېچىلمەك، يېتىپ قالماق؛ دالدا قونماق؛ ئېرىشمەك	konsonant	ئۈرۈك تاۋۇش
konmak, -ur2	قويۇلماق؛ ئاسىنىنى تاللىۋالماق؛ تۇرۇپ قويماق	konsorsiyum	مونوپول كاپىتالىستلار گۇرۇھى، مالىيە كا-پىتالىستلىرى بىرلەشمىسى، مالىيە تەشكىلاتى، مالىيە گۇرۇھى، بانكىرلار گۇرۇھى
konnektor	تۇتاشتۇرغۇچ، ئۇلغۇچ	konstipasyon	قەۋزىيەت، ئىچى قېتىش
konsa	تاشلىق (قۇشنىڭ)؛	konstitüsyon	ئاساسىي قانۇن، قۇرۇلما، تۈزۈلۈش
konsantrasyon	قويۇقلۇق؛ بېرىلىش، كۆڭۈل قويۇش، زېھن قويۇش؛ يىغىلىش، مەركەزلىشىش	konstruktivizm	ھاسىل بولۇش نەزەرىيەسى
konsantre	دېققىتىنى يىغقان، دېققىتىنى مەركەزلەشتۈرگەن، يۇقىرى قويۇقلۇقتىكى، بېسىلغان، قىسىلغان	konsulto	كوللىكتىپ دىئاگنوز قويۇش، كوللىكتىپ تەكشۈ-رۈش
		konsül	كونسۇل (قەدىمقى يۇنان يۇنان ۋە فرانسىيەنىڭ 1979-يىلىدىن 1984-يىلىغىچە بولغان)؛
		konsültan	كوللىكتىپ دىئاگنوز قويىدىغان دوختۇر،

كۈلۈكتىنپ تەكشۈرۈشكە قاتنىشىدىغان دوختۇر	رۇلغان مۇزىكا
konsültasyon مەسلىھەت، تېما، گەپ، سۆز	مەسلىھەت، تېما، گەپ، سۆز
دەئاكتون قويماق، تەكشۈرمەك؛ مەسلىھەت	مېھمان، يولۇچى، قونۇپ قالغۇچى؛ پارازىت، -ğu, -gü
تەشمەك، مۇزاكىرىلەشمەك، يىغىن ئاچماق	پارازىتلار، تەييارتايلار
konşimento تالون؛ مال ئېلىش تالونى	كۈتۈۋالغۇچى؛ قونالغۇ خوجىسى؛ مېھماندوست
kont قەدىمقى يۇناننىڭ مەركىزىي كېڭەش ئەزاسى؛ فېئودال	مېھمان بولۇش، مېھمانلىق سالاھىيىتى -ğu, -gü
kontak كونتاك، تېگىشىش، تۇتۇشۇش، ئۇچرىشىش؛ -gi	مېھمانخانا؛ مېھمانساراي
ئالاقە، بېرىش-كېلىش	كۈتۈۋالماق، قوندۇرۇۋالماق، كۈتمەك
kontakt lens كۆرۈنمەس ئەينەك، يوشۇرۇن ئەينەك	مېھمان بولۇش، مېھمانلىق سالاھىيىتى، -ğu, -gü
kontekt كونتېكىست، تىل شارائىتى	مېھماندارچىلىق
kontenjan نورما، بەلگىلەنگەن سان؛ قوبۇل قىلىنغان	بارلىق قوشنىلار، قوشنىلار، تام قوشنىلار
ئوقۇغۇچىلار سانى، قوبۇل قىلىش سان چېكى	konu komşu مېھماندوست، مېھماننى ياخشى كۈتۈۋالىدىغان
kontes ئايال گرافى، گرافىنىڭ ئايالى	مېھماندوستلۇق
konteyner يۈك ساندۇقى، كونتېينېر	konuksever قونۇپ قالماق، قونالغۇدا ياتماق، چۈشمەك؛
kontluk گرافىلىق سالاھىيىتى؛ گرافىنىڭ تېرىتورىيەسى -ğu, -gü	ئورۇنلاشتۇرۇلماق، قوبۇلماق
kontra قارشى ھالدا، قارشى تۇرغان ھالدا؛ پەنەرەك؛ ئەكسىل	مەلۇم تېمىلىق، مەلۇم تېمىدىكى، مەلۇم تېمىنى
ئىنقىلابچىلار	konulu مەقسەت قىلغان
kontralto قىزلارنىڭ تۆۋەن ئاۋازى؛ تۆۋەن ئاۋازلىق ئايال ناخشىچى	ئورۇن، رول، مەرتىۋە، ئەھۋال؛ مەيدان، نۇقتىئىننەزەر؛
kontrast نىسپىي، زىددىيەتلىك، قارىمۇ-قارشى ھالدا	جۇغراپىيەلىك ئورۇن
مەۋجۇت بولغان؛ ئەكس پەرق، كونتراست؛ سېلىشتۇرما نىسبەت	ئورۇنلاشتۇرۇلماق؛ ئولتۇراقلاشماق، ماكان
kontrat توختامنامە، كېلىشىمنامە	تۇتماق
kontratabla تەتۈر تاختاي	قارىداپ كەتكەن، قارىۋاي، سۇس قەھۋە رەڭلىك
kontratak، -gü قايتۇرما زەربە	konur1 قورقماس، يۈرەكلىك، غەيرەتلىك، باتۇر
kontratlı توختاملىق، كېلىشىۋالغان	konur2 باتۇر بولماق، كەسكىنلەشمەك، قورقماس
kontratsız توختامسىز، كېلىشىمسىز، توختام تۈزمىگەن	بولماق، جەسۇرلاشماق
kontrbas باس ئىسكىرىپكا، باس ئىسكىرىپكا چالغۇچى	تېمىسىز، ئاساسىي تېمىسى يوق
kontrbasçı باس ئىسكىرىپكا چالغۇچى	قونۇش؛ ئورۇن، يەر، جاي، شەھەر ئەتراپىدىكى جۇ-
kontrfile كالىنىڭ بەل قىسمىنىڭ گۆشى	konuş غراپىيەلىك مۇھىت؛ مۇداپىئەلىنىش
kontrgerillâ پارتىزانلار ئەترىتىگە قارشى قوراللىنىش	قوغۇراقلىق سائەت
kontrol، -lü تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش، كۆزدىن كە-	گەپدان؛ سۆزمەن؛ گەپكە ئۇستا، گەپچى
چۈرۈش؛ سېلىشتۇرۇش، سىناش، بىر-بىرلەپ سېلىشتۇرۇش؛	گەپدانلىق؛ سۆزمەنلىك؛ گەپچىلىك
تەكشۈرگۈچى، نازارەتچى	مۇداپىئەدە تۇرغۇزماق، مۇداپىئە قىلدۇر-
kontrolcu تەكشۈرگۈچى، نازارەتچى، نازارەت قىلغۇچى؛	ماق
بېلەت تەكشۈرگۈچى	تەقسىم قىلماق، ئورۇنلاشتۇرماق؛ مۇداپىئە-
kontrolör تەكشۈرگۈچى، نازارەتچى، نازارەت قىلغۇچى؛	لەنمەك
بېلەت تەكشۈرگۈچى	گەپ قىلىش؛ پاراڭلىشىش، سۆزلىشىش؛ نۇتۇق
kontrolörlük، -gü نازارەتچىنىڭ سالاھىيىتى، نازارەت-	سۆزلەش، دوكلات بېرىش؛ گەپ، سۆز
تېچىلىك، تەكشۈرگۈچىلىك	گەپ قىلغۇچى، نۇتۇق سۆزلىگۈچى، دوكلات
kontrplâk، -gü قاتلاپ پېرىسلانغان قەغەز تاختا	بەرگۈچى
kontrpuan ماسلاشتۇرۇلغان مېلودىيە، كۆپ ئاۋاز ماسلاشتۇر-	گەپ قىلماق، سۆز قىلماق؛ نۇتۇق سۆزلىمەك،

لېكسىيە بەرمەك؛ تىلغا ئالماق؛ پاراڭلاشماق، سۆزلەشمەك؛ ئىپادىلەشمەك؛ مۇھەببەتلەشمەك	koordinatör	ئېكسپېدىتور؛ ماسلاشتۇرغۇچى
گەپ قىلدۇرماق، سۆزلەتكۈزمەك، نۇتۇق سۆزلەتمەك	koordinat	كوئوردېناتلاشتۇرۇلغان، ماسلاشتۇرۇلغان
ئىلمىي تەتقىقات ۋە مۇھاكىمە يىغىنى؛ مۇئاۋىن پروفېسسورلۇق ئىمتىھانى	kopal	قاتتىق سمولا؛ قاتتىق دەرەخ يىلمى؛ قاتتىق دېۋىرقاي
خەلقئارالىق يىغىنغا قاتناشقۇچى، يىغىنغا قاتناشقۇچى	kopanaki	قول بىلەن بىر نەرسە توقۇغاندا ئىشلىتىدىغان يۇمىلاق ئەسۋاب؛ قول بىلەن توقۇلغان توقۇلما بۇيۇملار
دېيىلىش، تىلغا ئېلىنىش، گەپ، سۆز	koparılmak	قوپارىلماق، يۇلۇنماق، ئۈزۈلمەك، قولغا چۈشۈ-
تىلغا ئېلىنماق، پاراڭلىشىلماق، گەپ قىلىنماق، نۇتۇق سۆزلەنمەك؛ لېكسىيە سۆزلەنمەك	koparış	قوپۇرۇش، ئۈزۈش، قولغا چۈشۈرۈش، يۇلۇش
تۇرار جاي، ئۆي-جاي، ماكان	koparma	قوپۇرۇش، ئۈزۈش، قولغا چۈشۈرۈش، يۇلۇش
پوستولات (ئاكسىئوما)، پەرەز، ئۈچ باسقۇچلۇق ھۆكۈمنىڭ ئالدىنقى شەرتى؛ مۆلچەر	koparmak	قوپارماق، ئۈزۈمەك، يۇلماق، قولغا چۈشۈرمەك؛ پارتىلانماق، قوزغىماق، ئويغاتماق؛ تارتىۋالماق، بۇلىۋالماق؛ مۇسابىقىدە سۈرئەتنى ئاشۇرۇپ باشقىلاردىن ئۆتۈپ كەتمەك؛ كەسمەك، كېسىپ تاشلىماق، ئۈزۈپ تاشلىماق
توختام، بىتىم، كېلىشىم؛ ۋاقىتلىق يىغىن	kopartmak	قوپۇرتماق، ئۈزدۈرمەك، يۇلدۇرماق، قولغا چۈشۈرمەك
كېلىشىملىك، توختاملىق؛ ئادەتتىكى، دائىمىي؛ ئەنئەنىۋى؛ خەلقئارالىق چېگرا ھالقىغان پويىز	koşça	تۈگمە، قارماق، ئىلمەك؛ بىرتقۇچ قۇشلارنىڭ تىرىنى
كۆيۈپ چىققان، كۆيۈنكى	koşçalamak	تۈگمىلىمەك، ئىلمەك بىلەن تاقىماق
كونۋېكسىيە، قارىمۇ-قارشى ئېقىم	koşçalanmak	تۈگمىلىنمەك
كونۋېكسىيەلىك ئىسسىقلىق تارقاقچۇچى، رادىئال- تور	koşçalı	تۈگمىلىكلىك، ئىلىكلىك
ئالماشتۇرغىلى بولىدىغان، نەقلەشتۈرگىلى بولىدىغان	kopil	ھاياسىز ئوغۇل بالا، ھارامزادە
نەقلەشتۈرۈش، نەقلەشتۈرۈلۈش نىسبىتى؛ ئىختىيارىي نەقلەشتۈرۈش	kopmak	ئۈزۈلمەك، سۆكۈلمەك، بولماق، چىقماق، بەك ئاغرىماق
ئالماشتۇرغۇچ، كونۋېرتېر، ترانسىلياتور	kopoy	سالىپاڭ قۇلاق تۈكى قىسقا ئوۋ ئىتى
ماشىنا ئەترىتى، پاراخۇت ئەترىتى؛ ھەربىي پاراخۇت قوغداپ ماڭغان كېمە ئەترىتى؛ مۇھاپىزەتچىلەر ئەترىتى؛ قوغدىغۇچى كېمە	kopuk	ئۈزۈك، سۆكۈك، يۇلۇنغان؛ پۇلسىز، سەرگەردان
كونيا (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرىنىڭ ئىسمى)؛	kopukluk	ئۈزۈك، ھالسىزلىق، سەرگەردان
بىراندې ھارىقى (فرانسىيەنىڭ)؛	kopuntu	كۆپۈك، مازغاپ
كوپىراتىپ	kopuz	قوۋۇز (قىرغىزلارنىڭ)؛
كوپىراتىپچى، كوپىراتىپ ئەزاسى؛ كوپىراتىپ باشلىقى	kopuzcu	قوۋۇز چالغۇچى
كوپىراتىپچىلىق، ھەمكارلىق	kopya	كۆپىيە، ئەسلى نۇسخا
ھەمكارلاشماق، كوپىراتىپلاشماق	kopyacı	كۆچۈرگۈچى (ئىمتىھاندا)؛
ماسلاشتۇرۇش، ئۇيغۇنلاشتۇرۇش	kor	سۆزىنىڭ قىسقارتىلمىسى «kolordu» چوغ قىزىل؛
كوئوردېنات، چېسىلىشىش؛ كوئوردېنات سىستېمىسى	kora	ئۇسسۇل كېسىلى
كوئوردېناتلار	koral	دىنىي غەزەل ياكى مۇزىكا
	koramiral	دېڭىز ئارمىيىسىدە جىياڭجۈن (گېنېرال) لېتىنانت
	kordele	لېنتا
	kordiplomatik	دىپلوماتىك ئەلچىلەر ھەيئىتى، كونسۇللار ھەيئىتى
	kordiyal	ماننىتول

kordon	يىپەك باغ، سائەت ياكى مېدالىئوننى ئاسىدىغان زەنجىر، ئىنجىكە زەنجىر؛ كۆزەتچى	korte	ئىشقىۋازلىق قىلىش
Koreli	كورىيەلىك	korteks	قاپ، قاسراق
Korece	كورىيەچە	kortizon	كورتىزون
koregraf	ئۇسسۇل ئىشلەش	kortizonlu	كورتىزونلۇق
koregrafi	ئۇسسۇل ئىشلىگۈچى	koru	ئورمان
korgeneral	لېيىتانت گېنېرال	korucu	ئورمان مۇھاپىزەتچىسى
koridor	دەھلىز، ئارىلىق، كارىدور؛ قاپچىغاي	koruculuk	ئورمان مۇھاپىزەتچىلىكى
korindon	ئالماس شىپات، كوروند، كاربورۇند، كرىمنىي كارىدى	korugan	ياغاچتا ياسالغان، ئەتراپىغا خەندەك قېزىلغان قو-غدىنىش ئۆيى
korkak	قورقۇنچاق، جاسارەتسىز، قورققاق	koruk	پىشىمىغان ئۈرۈم
korkaklik	قورقۇنچاقلىق، قورققاقلىق، يۈرەكسىزلىك	koruluk	ئورمانلىق
korkmak	قورققاق، ئۈركىمەك، چۆچۈمەك، يۈرەكسىزلىك قىلماق	korumak	قوغدىماق، ئاسرىماق، مۇھاپىزەت قىلماق
korku	قورقۇش، قايغۇ، غەم، ئەندىشە، تەھلىكە	korun	تېرىنىڭ ئەڭ ئۈستۈنكى قەۋىتى
korkulmak	قورققاق، غەم قىلماق، ئەندىشە قىلماق	korunak	خەتەردىن قوغدىنىدىغان يەر پاناھلىنىش ئورنى
korkuluk	قارانشۇق، يالغان ئادەم؛ دۈشمەندىن ساقلىنىش ئۈچۈن ياسالغان پوتەي، سېپىل؛ كارغا كەلمەس ئادەم	korun dokusu	تېرىنىڭ ئەڭ ئۈستۈنكى قەۋەت توقۇ-لمىلىرى
korkunç	قورقۇنچ ئاجايىپ	korunga	قىزىل بۇيا
korkunçluk	قورقۇنۇچلۇق، ئاجايىپلىق	korungalık	بېدە ئېتىزى
korkusuz	ئەندىشىسىز، بىخەتەر	korunmak	ئۆزىنى مۇھاپىزەت قىلماق
korkusuzca	قورقماستىن	koruyucu	قوغدىغۇچى، ئاسرىغۇچى، مۇھاپىزەت قىلغۇچى
korkusuzluk	بىخەتەرلىك	koruyculuk	قوغدىغۇچىلىق، مۇھاپىزەت قىلغۇچىلىق
korkutmak	قورقۇتماق، چۆچۈتمەك، تەھدىت ئەتمەك	korvet	بىر خىل كىچىك ئۇرۇش پاراخوتى
korlanmak	كۈل بولۇش، شاخارلىشىش	korza	دېڭىزنىڭ ئىچىدىكى ئىككى زەنجىرنىڭ بىر بىرىگە ئۇلىشىشى
korna	ماشىنا سىگنالى	kosinüs	كوسىنۇس
korner	بۇلۇڭ توپ، كورنېر	koskoca	چوڭ چوپچوڭ
korniş	پەردە ئاسقۇچ	koskocaman	ناھايىتى چوڭ
korno	مۇڭگۈز ياكى پىل چىشى نەي	kostak	نازۇك، چىرايلىق كىيىنگەن
koro	خور	koster	كىچىك يۈك كېمىسى
koroner	تاجىسىمان يۈرەك كېسىلى	kostüm	كاستىيۇم-بۇرۇلكا، بىرقۇر كىيىم
korporasyon	شېركەت	kostümlük	كاستىيۇم-بۇرۇلكىلىق
korporatif	كارخانا	koşa	بىر ۋاقىتتىكى، تەپىمۇ-تەڭ، تەڭپۇڭ
korsa	خوتۇن-قىزلار بېلىگە باغلىۋالدىغان بەلباغ	koşaç	دېر، -تېر قوشۇمچىسى ياكى ئەمەس سۆزى-
korsacı	بەلباغچى	koşaltı	ئىككى ھاياتنى سوقۇشتۇرۇش ياكى بىر-بىرىگە باغلاش
korsan	دېڭىز قاراقچىسى	koşam	ئوچۇم، ئالغان
korsanlık	دېڭىز قاراقچىلىقى	koşma	يۈگۈرۈش، قوشاق، شىنا
korse	بەدەن گۈزەللەشتۈرۈش كىيىمى	koşmaca	بالىلارنىڭ يۈگۈرۈشۈپ ئوينىيدىغان بىر خىل ئويۇنى
kort	چويلا توپ مەيدانى		

koşmak	قوشماق؛ يۈگۈرمەك، قوغلىماق ئارقىسىدا يۈرمەك	kovdurmak	كالا سوقۇشتۇرماق، يامانلىماق
koşnil	چېۋىن قۇرتى، چېۋىن لىچىنىكىسى	kovmak	سۆز بىلەن چاقماق، دەشنام بەرمەك؛ قوغلاپ چىقار- ماق، ئىزغا چۈشمەك، تەقىپ قىلماق
koşturmak	قوشتۇرماق، يۈگۈرتەك، چاپتۇرماق، قوغلاتماق	kovulamak	قوغلانماق
koşu	يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى	kovuş	قوغلاش
koşucu	يۈگۈرگۈچى	kovuk	كاۋاك
koşuk	قوشاق، بېيىت، نەزم	kovulmak	دەشنام يېمەك، قوغلانماق
koşul	ئىمكان، شەرت، شارائىت	kovuntu	قوغلاندى
koşullandırmak	شەرتلەندۈرۈش	kovuşturmak	ئارقىسىغا چۈشمەك، تەقىپ قىلماق
koşullanmak	شەرتلىنىش، شەرتكە باغلىنىش	koy	كىچىك دېڭىز قولىتۇقى
koşullu	شەرتلىك	koyacak	نەرسە-كېرەكلەر قويۇلىدىغان قاچا
koşulmak	قوشۇلماق، ئەۋەتىلمەك	koyak	ۋادە، ئۇزۇن كەتكەن ئويمانلىق
koşulsuz	شەرتسىز	koydurmak	قويدۇرماق
koşum	ھارۋا جابدۇقلىرى	koygun	قايغۇلۇق، ھەسرەتلىك، تەسىرلىك
koşun	قوشۇن، سەپ	koymak	قويماق، سالماق
koşuntu	بىر ئادەمنىڭ يېنىدىكى ھەمراھلىرى	koyu	قۇيۇق، تۇم قارا، نەق
koşuşmak	يۈگۈرەشمەك	koyulaşmak	قۇيۇقلاشماق، چوڭقۇرلاشماق
koşuşturmak	يۈگۈرۈشتۈرمەك	koyulaştırmak	قۇيۇقلاشتۇرماق، چوڭقۇرلاشتۇرماق
koşut	پاراللېل	koyulmak	كىرىشمەك، باشلىماق، قويۇلماق، قويۇقلاشماق
koşutçuluk	پاراللېلچىلىق	koyuluk	قويۇقلۇق
koşutluk	پاراللېللىق	koyun	قويۇن؛ قوي، بەك ياۋاش
kot	جېنىس رەخت	koyuntu	غەم-غۇسسە
kota	بىر دۆلەتتە ئىمپورت قىلىدىغان ماللارنىڭ تۈرلىرى ۋە تىزىملىكى	koyuvermek	قويۇۋەتمەك
kotarmak	بوشاتماق، بۆلمەك، بۆلۈشتۈرمەك، تۈگەتمەك، پۈ- تتۈرمەك، ھەل قىلماق	koz	كوزىر (قارت ئويۇنىدا)؛ غوزا
kotlama	نومۇر قويۇش	koza	پاختا سودىسىدا ساتقۇچى بىلەن ئالغۇچىنى باھادا كېلىشتۈرگۈچى
kotlamak	نومۇر قويماق	kozalak	غوزا
koton	پاختا يۇڭ رەخت	kozalaklaşmak	غوزىلاشماق
kotonperle	پارقىراق ۋە توم پاختا يېپ	kozalaklılar	يىڭنە بويۇرماقلىق دەرەخلەر
kov	يامان گېيىنى قىلىش	kozalaksı	غوزىغا ئوخشايدىغان، غوزىدەك
kova	چېلەك، سوغا	koz helvası	ياڭاق ھالۋىسى
kovalama	قوغلاش	kozmetik	گىرىم بۇيۇملىرى
kovalamaca	قوغلاشماق ئويۇنى	kozmetik	ئالەم بوشلۇقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك
kovalamak	قوغلىماق	kozogoni	كائىناتنىڭ بارلىققا كېلىشى
kovan	ھەسەل ھەرپلىرىنىڭ ئۇۋىسى ئۈچۈن ياسالغان سا- ندۇق؛ بىرەر سايماننىڭ ساپ ئورنىتىلغان تۆشۈكى	kozogonik	كائىناتنىڭ بارلىققا كېلىشى
kovboy	پادىچى (كالا باققۇچى)؛	kozografya	كوسموگرافىيە
kovcu	پىتنە-پاساتچى	kozoloji	كوسمولوگىيە (ئالەمنىڭ تۈزۈلۈشى توغرىسىدىكى بىلىم)؛
kovculuk	پىتنە-پاساتچىلىق		

kozmonot	تاشقى پىلانېت ئادىمى	köktenci	رادىكال
kozropolit	خەلقئارا لاشتۇرۇش	köktencilik	رادىكالىزم
kozmos	كائىنات ئالەم	kökteş	تومۇرداش، يىلتىزداش سۆزلەر
köçek، (ئايال، قىلىقسىز)	تايلاق، بوتلاق؛ ئايال مەجەز ئەركەك؛ قىلىقسىز (ئايال، قىز)؛	kökdeşlik	تومۇرداشلىق، يىلتىزداشلىق
köçekçe	قىلىقسىزلارچە	Köktürkçe	كۆكتۈركچە
köçeklik	قىلىقسىزلىق	kölçer	بۇغداي كېسىلى
köfte	كوتلىت (قىيما گۆشتىن پىشۇرۇلغان)؛	köle	قۇل
köftehor	كوتلىت يېگەن دېگەن مەنىدە كېلىدىغان ئازار بېرىدىغان سۆز	köleşmek	قۇللاشماق
köftelik	كوتلىت ئېتىشىگە مۇۋاپىق كېلىدىغان	köleştmek	قۇللاشتۇرماق
köftün	كالىلارغا يېدۈرۈلىدىغان چىگىنتىن ياسالغان پوم	kölelik	قۇللۇق
köhne	كونا، ۋاقتى ئۆتكەن، مودىدىن قالغان	kölemen	قۇللاردىن تەركىب تاپقان ئەسكەرلەر
köhneleşmek	كونىرماق، ئەسكىرەپ كەتمەك، مودىدىن قالماق	kölük	ئىش قىلىدىغان ۋە يۈك توشۇيدىغان ھايۋان
köhnelik	كونىلىق	kömeç	چېچەكلەرنىڭ غۇچچىدە، غۇزمەك بولۇپ ئېچىلىشى
köhнемek	كونىراش، مودىدىن قېلىش	kömür	كۆمۈر، قاپقارا
kök	يىلتىز، تەكتى، ئاستى، ئاساس مەنبە، تۈپ	kömürcü	كۆمۈرچى، پاراخوتتا، فابرىكىدا ئوچاققا كۆمۈر تو- شۇغۇچى
kök anlam	ئەسلى مەنە	kömürcülük	كۆمۈرچىلىك
kökçü	دورلىق ئۈچۈن يوبۇرماق، يىلتىز، قوۋزاق قاتارلىقلارنى ساتىدىغان كىشى	kömürلenmek	كۆمۈرگە ئايلىنماق
kökçük	كىچىك، ئۇششاق يىلتىزلار	kömürleşmek	كۆمۈرلەشمەك
köken	يېلەك، ئەسلى، نەسلى	kömürleştmek	كۆمۈرلەشتۈرمەك
köken bilgisi	بىر مالنىڭ قايسى دۆلەتتىن كەلتۈرۈلدى- نغانلىقىنى بىلدۈرىدىغان بەلگە	kömürlük	كۆمۈرلۈك
köken bilimci	ئېتىمولوگ	kömüş	سۇ كالىسى
köklemek	قومۇرماق، يىلتىزى بىلەن قومۇرماق	köpek	ئىت
köklenmek	يىلتىز تارتماق، بىخلانماق	köpekayası	ئىت ئېيىقى
kökleşmek	يىلتىز تارتماق، بىخلانماق	köpek balığı	ئىت بېلىقى
kökleştmek	يىلتىز تارتقۇزماق، بىخلاندىرماق	köpek dişi	ئېغىزنىڭ ئىككى يان تەرىپىدىكى ئۇچلۇق چىش
köklü	يىلتىزلىق	köpeklemeK	كۈچۈكلىنىپ يالۋۇرماق
kök aile	بۇرۇندىن تونۇلغان ياخشى ئائىلە	köpekleنmek	كۈچۈكلىنىپ يالۋۇرماق
kökнар	كۆكنار	köpekleşmek	كۈچۈكلەنمەك
kök sap	ھەر يىلى كۆكلەپ ئۆسىدىغان يىللىق ئۆسۈملۈك	köpeklіk	ئىتلارچە، ئىتلاردەك خۇشامەت قىلماق
köksel	يىلتىز بىلەن مۇناسىۋەتلىك	köpek memesi	قولتۇققا چىققان چىقان ياكى كۆتى يوغان
köksü	يىلتىزغا ئوخشايدىغان يىلتىزدەك	köpoğlu	ئىتنىڭ بالىسى (تىل ئۈچۈن قوللىنىلىدۇ) مەككار، قوۋ
köksüz	يىلتىزسىز	köpoğluluk	مەككارلىق، قۇۋلۇق
köksüzlük	يىلتىزسىزلىق	köprü	كۆۋرۈك
kökten	يىلتىزلىق، رادىكال	köprücü	كۆۋرۈك ياسىغۇچى، لەيلىمە كۆۋرۈك ياسىغۇچى
		köprücülük	كۆۋرۈكچىلىك
		köpük	ماغزپ، كۆپۈك، بۇرغۇن

köpüklenmek	كۆيۈكلەنمەك	körüklü	كۆرۈكلۈك
köpüklü	كۆيۈكلۈك	kör yılan	قارغۇ يىلان
köpülemek	شېرىماق (يوتقان، كۆرىپ قاتارلىقلارنى) ؛	kös	جەڭ دۈمبىقى
köpürmek	كۆپمەك، ئاچچىقلانماق، ماغزايلانماق، كۆيۈك پەيدا بولماق	kösçü	دۈمباقچى
köpürtmek	كۆپتۈرمەك، ئاچچىقلىنىشىغا سەۋەب بولماق	köse	كوسا (ساقال، بۇرۇتسىز)؛
kör	كور، قارغۇ، ئەما؛ قاشاڭ، ئۆتمەس؛ نۇرسىز، ھەل قىلغىلى بولمايدىغان، تۆشۈكى يوق (يىڭنە)، غاپىل؛ سۈرمە	köseği	كۆسەي
kör duman	ناھايىتى قوپۇق ئىس	kösele	چەم
kördüğüm	يەشكىلى بولمايدىغان تۈگۈن، ھەل قىلىنىشى قىيىن بولغان مەسىلە	kösem	سەرکە
körebe	كۆزنى تېڭىپ باشقا بىرنى تۇتىدىغان بالىلار ئويۇنى	kösemən	سەرکە
körelmek	ئوتنىڭ ئۆچۈشكە باشلىنىشى، بۇلاقنىڭ قۇرۇشقا باشلىنىشى، قاشاڭلاشماق، قۇرۇشقا باشلىماق (بۇلاق، قۇدۇق) ئەھمىيىتىنى يوقاتماق، پائالىيەتچانلىقنى يوقاتماق	kösös	بېشىنى ساڭگىلاتقان ھالدا
köreşe	قار ئۆستىدىكى مۇز قاتلىمى	köskötürüm	كۆتۈرۈم
körfez	دېڭىز قولتۇقى	kösnü	جۈپلىشىش ھەۋىسى (ھايۋانلارنىڭ) ؛
kör kandil	بەك سۇس يورۇيدىغان قەندىل	kösnül	شەھۋانىي
kör kaya	دېڭىزغا ئىنتايىن يېقىن بولغان قىيا	kösnümek	شەھۋانىيلاشماق
kör kuyu	سۈيى قۇرۇپ كەتكەن قۇدۇق	köstebek	چاشقاننىڭ بىر تۈرى
körlemeden	قارىغۇلارچە، ھېچ دېققەت قىلماستىن، نىشا- نىسىز، چۈشەنمەستىن	köstek	ئىشكەل ياكى چۈدەر؛ سائەت ياكى ئاسقۇچ زەنجىرى؛ توسالغۇ
körlemek	قاشاڭلاشماق، كارغا كەلمەس ھالغا كەلمەك، ئۈنۈمسىز ھالغا كەلمەك، ئېتىبارنى يوقاتماق، يارا پۈتۈشكە يۈز تۇتماق	kösteklemek	كېشەنلىمەك، ئاقساتماق
körleştirmek	قاشاڭلاشتۇرماق	kösteklenmek	كېشەنلەنمەك
körletmek	گاللاشتۇرماق، قاشاڭلاشتۇرماق	köstekli	كېشەنلىك، كېشەنلەنگەن
körlük	ئەمالىق، قارىغۇلارچە، ئەخمەقلەرچە ئىش غاپىللىق	köstere	بىر خىل ئۇزۇن رەندە
kör ocak	بالىسىز ئائىلە	köşe	بۇرجەك، خىلۋەت يەر
köroğlu	ئېرىنىڭ ئايالىغا بەرگەن نامى	köşebent	ئۈچ بۇلۇڭ شەكىلدىكى كەينى شىلىملىق قەغەز
körpe	يېڭى ئۈزۈلگەن كۆكتات، مېۋە؛ ياش، يېتىلىۋاتقان (ئادەم) ؛	köşegen	دىئاگونال
körpelik	يېڭىلىق، ياشلىق	köşek	بىر ياشلىق بوتلاق
körük	كۆرۈك، شامال ساندۇقى	köşe kapmaca	كېچىك بالىلارنىڭ بۇلۇڭغا كىرىۋېلىپ ئوينىيدىغان ئويۇنى
körükçü	شامال ساندۇقى تارتقۇچى، كۆرۈك باسقۇچى	köşeleme	بۇلۇڭغا كەلگۈدەك ھالەتتە قويۇش
körüklemek	كۆرۈك بىلەن پۈۈلمەك، ئۇلغايتماق، كۈشكۈر- تەمەك	köşeli	بۇلۇڭلۇق
körüklenmek	ئۇلغايىتىلماق، كۈشكۈرتۈلمەك	köşesiz	بۇلۇڭسىز
körükleyici	ئۇلغايىتقۇچى، كۈشكۈرتكۈچى	köşe yazarı	لەتىپە يازغۇچى
		köşək	قەسىر
		köşker	موزدوز
		köşklü	كۆزەتكۈچى
		kötek	كۆتەك، كالتەك
		kötü	يامان، ئەسكى
		kötücül	يامان نىيەت، قارا نىيەت
		kötülemek	ئاجىزلاشماق، ماغدۇرسىزلانماق، شىكايەت قىلماق، غەيۋەت قىلماق

kötülenmek	يامانلاشماق	ئىسكىلاتتىن چىقىرىلىدىغان مال تىزىمى) ؛
kötüleşmek	يامانلاشماق، ئەسكىلەشمەك	يارىتىش
kötüşürmek	يامانلاشتۇرماق، ئاچارلاشتۇرماق	ياراتقۇچى
kötülük	يامانلىق، ئەسكىلىك، بۇزۇقلۇق، زەرەتلىك	نوپۇز، ھۆرمەت قەرزنى تۆلەش مۇددىتى، قەرز ئېلىنغان پۇل ياكى ئورنىغا بېرىلگەن مال
kötülükçü	بۇزۇق	نوپۇزلۇق، ھۆرمەتلىك
kötümsemek	يامان كۆرمەك، كۆزگە ئىلماسلىق	نوپۇزسىز، ھۆرمەتسىز
kötümser	ئۈمىدسىز	ئاق ماي، قايماق
kötümserlik	ئۈمىدسىزلىك	قايماق، سېرىق ماي؛ سۈت، تۇخۇم ۋە شېكەر بىلەن قىلىنىدىغان تاماق
kötürüm	پالەچ، ناكار، كېرەكسىز	تۇخۇم، سۈتتە قىلىنغان تاتلىق تاماق
kötürümleşmek	پالەچلەشمەك، ناكارلاشماق، كېرەكسىز- لەشمەك	جەسەت كۆيدۈرىدىغان ئورۇن
kötürümlük	پالەچلىك، ناكارلىق كېرەكسىزلىك	قايماق سۈرمەك
köy	يېزا	كرېئوزوت مېيى
köycü	يېزا ۋە يېزا خەلقى ئۈچۈن ئىشلىگۈچى	گىرىپ، گىرىپتىشىن
köycülük	يېزىلىق	جۇڭگو گىرىپى
köydeş	بىر يېزىدىن	ئۇچى بۇجغۇرلاشقان ۋە پۈكۈلگەن چاچ
köyleşmek	يېزىلاشماق، دېھقانلاشماق	نېپىز ۋە يەڭگىل يىپەك رەخت
köylü	دېھقان، يېزىلىق	ئاياللارنىڭ ياسالما چېچى
köylük	دېھقانلىق، يېزىلىق	يەسلى
köylülük	يېزىلىق، سەھراللىق	ساز ئاۋازىنىڭ بارغانسېرى يۇقىرىلىشى، ئەۋج ئېلىشى
köy odası	مەھەللە ئىشخانىسى مەھەللە ئۆيى	چىگە يىپ، سۇرۇپ، كاناپ رەخت
köz	ئۆچۈشكە ئاز قالغان چوغ	پالاق توپ
közlemek	گۆش، سەي، خېمىر قاتارلىقلارنى چوغقا قويۇپ پىشۇرماق	دامكىرات
kral	قىرال، پادىشاھ	جىنايەت تەتقىقاتى بىلىمى
kralcı	پادىشاھ تەرەپدارى	سىياسى ئېتىقادنى يوشۇرغان كىشى
kralcılık	پادىشاھلىق	كرېپتون
kraliçe	خانىش	كرىستال (تاشقى كۆرۈنۈشى توغرا، كۆپ قىرلىق شە- كىلىدىكى قاتتىق جىسىم) ؛
krallçelik	خانىشلىق	كرىستاللاشقان
kraliyet	پادىشاھلىق	كرىستاللاشماق
krallık	پادىشاھلىق، پادىشاھنىڭ ۋەزىپىسى	كرىستال
kramp	پەي تارتىشماق	ئۆلچەم، ستاندارت مىزان كود، ئەنئەنە
krampon	تەنتەربىيە ئايىقىنىڭ چەمبىدىكى تۈگۈنەك، مو- نەكلەر	ناھايىتى مۇھىم ۋاقىت، جىددىيلىك؛ ئەدەبىي تەنقىد، ئەدەبىي ئوبروزچى
kraniyoloji	فىزىئولوگىيە	ئەدەبىي تەنقىدچىلىك
krank	جەينەك، ئەگرى دەستە	كرىزىس، بوھران، پاخاللىق
krater	يانار تاغنىڭ ئاغزى	كېپىنەك لىچىنىكىسىنىڭ غوزىلاش ئەھۋالى
kravat	گالىستۇك؛ فاكئۇر (مال ساتقۇچى يېزىپ بېرىدىغان،	

krizantem	جۇخارگۈل	kuçukuçu	باللار تىلىدا ئىت، كۈچۈك
kroki	لايىھە، پىلان	kudret	قۇدرەت، كۈچ
krokodil	ئىشلەنگەن تىمساھ تېرىسى، تىمساھ تېرىسىدىن ياسالغان	kudretli	قۇدرەتلىك، كۈچلۈك؛ باي، پۇلدار
krom	خروم	kudret narı	ئاچچىق تاۋۇز، ئاچچىق كاۋا
kromaj	مېتالنى خروم بىلەن قاپلاش	kudretsiz	قۇدرەتسىز، كۈچسىز، ئاجىز
kromatik	رەڭلەر بىلەن مۇناسىۋەتلىك خروموسوم بىلەن مۇناسىۋەتلىك	kudretsizlik, -ği	قۇدرەتسىزلىك، كۈچسىزلىك، ئاجىزلىق
kromatit	خروماتىد، خروماتىد تەككە تەنچىسى	kudu	بۇرما مۇڭگۈزلۈك بۆكەن
kromatofor	پىگمېنتلىق ھۆججە يەرە	kudurgan	غالجىر، قۇترىغان، تاجاۋۇزچى، مۇستەملىكە قىلغۇچى؛ ئاچچىقلانغان، غەزەپلەنگەن، ئاچچىقلانغان
kromoplâst	پلاستىد	kudurganlık, -ğı	تاجاۋۇزچىلىق، مۇستەملىكچىلىك
kromosfer	خروموسفېرا	kudurmak	غالجىرلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولماق، غا- لىجىرلاشماق؛ ئاچچىقلانماق، غەزەپلەنمەك؛ بېشەملىك قىلماق، چاتاق چىقارماق، ساراڭلىق قىلماق، تەلۋىلىك قىلماق
kromozom	خروموسوم	kudurtmak	غالجىرلاتماق، كۈشكۈرتمەك، ئاچچىقلاندۇرماق، غەزەپلەندۈرمەك
kron	پادىشاھلارنىڭ بېشىغا كىيىدىغان تاجى	kuduruk	كونترول قىلغىلى بولمايدىغان، باش ئەگمىگەن، بويسۇنمىغان؛ تاجاۋۇزچى، مۇستەملىكچى؛ شوخ، كەپسىز
kronik	دەۋر تارىخى، يىلنامە تارىخى	kuduruş	غالجىرلىشىش، تەلۋىلىشىش، ئاچچىقلىنىش، بېشەملىك، كۈشكۈرتۈش
kronik	خرونولوگىيىلىك تارىخ	kuduz	غالجىرلىق كېسىلى؛ غالجىرلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ھايۋان؛ غەزەپلەنگەن، دەرغەزەپ بولغان، تىت-تىت بولغان
kronoloji	يىللار جەدۋىلى	kuduz böceği	ئالتاغىل چايان
kronometre	مۇسابىقە سائىتى	kuduz böcekleri	كانتار ئائىلىسى
kros	كېسىش، گىرەلىشىش، كېسىشىش	kuduz otu	ئالسىسۇم ئوتى
kroşe	بوكىستىكى بىر خىل مۇشت ئېتىش شەكلى	kudüm	كىچىك قوش دۇمباق
krupiyé	ئويۇن باشقۇرغۇچى	Kudüs	قۇددۇس، ئىرۇسالىم
kruvaze	ئىككى قاتار تۈگمىلىك	kufe	يۇمىلاق كىچىك قېيىق
kruvazör	جەڭ كېمىسى	kûfi	ئەرەبچىنىڭ قەدىمقى خەت نۇسخىسى
ksenon	كسىپتون	kuğu	ئاققۇ
ksilofon	كسىلوفون	kuğurmak	غاقلىدىماق، غاق-غاق قىلغان ئاۋازنى چىقارماق
kuaför	ساتىراشخانا، گۈزەللىك سالونى	kuintet	كۈننېت
kuartet	كۋادىرات	kuka1	كەشتىگە ئىشلىتىلىدىغان يىپ تۈگۈنى؛ بىر خىل بالىلار ئويۇنى
kubarmak	توخۇ كەپتەرلەرنىڭ تۈكلىرىنىڭ ھۈرىيىشى	kuka2	كوكۇس پالمىسى يىلتىزى
kubaşmak	ھەمكارلاشماق	kukla	ياغاچ قونچاق؛ قونچاق؛ ياغاچ قونچاق ئويۇنى؛ ئويۇنچۇق؛ ئۇچقاندەك ئۆرلەش
kubat	قوپال، ھەرىكىتى ۋە سۆزى قوپال	kuklacı	قونچاق ئويناتقۇچى
kubatlık	قوپاللىق توڭلۇق	kuklacılık, -ğı	قونچاق ئوينىتىش ئويۇنى؛ قونچاق ياساش كەسپى
kubbe	قۇببە، گۈمبەز، ئاسمان		
Kubbealtı	توپقاپتى سارىيىدىكى دېۋانخانىھ		
kubbeli	قۇببىلىك، گۈمبەزلىك		
kubur	سوزۇنچاق قاپ، قەدىمىي بىر تاپانچا		
kuburluk	پارتلاتقۇچ دورا قېپى، تاپانچا قېپى		
kucak	قۇچاق		
kucaklamak	قۇچاقلىماق		
kucaklaşmak	قۇچاقلاشماق		

kuklalık, -ğ1	باشقىلارنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە ئىش قىلىش	kulak salyangozu	قۇلاق قۇلۇلىسى
kuku	كاككۇك	kulaksız	قۇلاقسىز، قۇلىقى يوق؛ تۇتقۇچى يوق، تۇتقۇچسىز
kukuç	ئۇرۇقچا، مېغىز، يادرو (ئۇرۇك، ياڭاق قاتارلىقلارنىڭ)؛	kulak tozu	قۇلاقنىڭ ئارقىسىدىكى كۆپۈپ چىققان قىسىم
kukuleta	قۇلاقچا	kulak zarı	قۇلاق پەردىسى
kukuletalı	قۇلاقچىلىق، قۇلاقچا كىيىۋالغان	kulampara	بەچچىۋاز
kukuletasız	قۇلاقچىسىز، قۇلاقچا كىيىمگەن	kulamparalık, -ğ1	بەچچىۋازلىق
kukulya	غوزەك	kule	مۇنار، مۇنار شەكىللىك ئىمارەت
kukulyacı	غوزەك ئىشلەپچىقارغۇچى، غوزەك تىجارىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى	kulis	ئارقا سەھنە، سەھنە ئارقىسى، پەردە ئارقىسى
kukumav	تاغىل قورساق مۇشۇكىيىپلاق	kulkas	تارو (ياڭيۇغا ئوخشاش يېيىشكە بولىدىغان كۆكتات)؛
kul	قۇل، باشقىلارنىڭ بۇيرۇقىغا بويسۇنغۇچى؛ ئادەم، ئاددىي ئادەم	kullandırmak	ئىشلەتكۈزۈمەك، قوللاندىرماق، پايدىلاندىرماق
kula	قىزغۇچ جىگەر رەڭلىك، قوڭۇر-قىزىل رەڭلىك؛ قوڭۇر-قىزغۇچ رەڭ، قىزغۇچ رەڭ، قىزغۇچ جىگەر رەڭ	kullanıcı	ئىستىمالچى، خېرىدار، ھاجەتمەن، ئابونت
kulacık, -ğ1	يۈرەك دالانچىسى	kullanılmak	ئىشلىتىلمەك، قوللىنىلماق، ئىشقا سېلىنماق، پايدىلىنىلماق
kulaç, -çı	غۇلاچ	kullanılmış	ئىشلىتىلگەن، قوللىنىلغان، پايدىلىنىلغان
kulaçlamak	غۇلاچلىماق؛ غۇلىچىنى كېرىپ سۇ ئۈزمەك	kullanılış	ئىشلىتىلىش، پايدىلىنىش، قوللىنىلىش
kulaçlayış	غۇلاچلاش	kullanım	ئىشلىتىش، پايدىلىنىش، قوللىنىش
kulağakaçan	چىلە قۇرتى	kullanış	ئىشلىتىش، پايدىلىنىش، قوللىنىش
kulak1 -ğ1	قۇلاق؛ ساقاق (بېلىقلار ياكى باشقا سۇ ھايۋان-ئىنسانلارنىڭ نەپەسلىنىش ئورگىنى)؛ ئاڭلاش سېزىمى، ئاڭلاش ئىقتىدارى؛ تار ئوقى (مۇزىكا ئەسۋابلىرىدا تارنى ئۆزگەرتىش ئارقىلىق ئاھاڭنى ئۆزگەرتىدىغان ئوق)؛ ساپان چىشى، سوقا چىشى	kullanışlı	ئىشلىتىلىشچان، قوللىنىلىشچان، پايدىلىنىش قىممىتىگە ئىگە، چىداملىق، پىششىق، پۇختا، چىڭ
kulak2, -ğ1	باي دېھقان؛ كۇلاك	kullanışsız	ئەپسىز، ماس كەلمەيدىغان، قولايىسىز، ئىشلە-تىكىلى بولمايدىغان، ئىشلىتىلىشىسىز
kulak altı bezi	قۇلاق ئاستى بېزى (گۈرەن بەز)؛	kullanma	ئىشلىتىش، قوللىنىش، ياللاش، پايدىلىنىش، كىيىش، تاقاش، ئىچىش، يېيىش، ئىستىمال قىلىش، ماشىنا ھەيدەش، مۇلازىمەت قىلىش
kulakçı	قۇلاق، بۇرۇن ۋە ئېغىز بوشلۇقى دوختۇرى	kullanmak	ئىشلەتمەك، قوللانماق، ياللاپ ئىشلەتمەك، پايدىلانماق، كىيىمەك، ئىچمەك، يېمەك، ئىستىمال قىلماق، ماشىنا ھەيدىمەك
kulakçık, -ğ1	يۈرەك دالانچىسى، يۈرەك قۇلاقچىسى؛ يان يوبۇرماق، تەگ يوبۇرماق (ئۆسۈملۈكلەردە)؛	kullap, -bı	مېتال پۇل ياسايدىغان ئۈسكۈنە؛ تۇتاشتۇرغۇچى ئوق
kulakçım	قۇلاقچىنىڭ قۇلىقى	kulluk, -ğ1	قۇللۇق، قۇللۇق ئورنى؛ قۇللار قىلىدىغان ئىشلار
kulak davulu	قۇلاق بارابان پەردىسى، قۇلاق ناغرا پەردىسى	kullukçu	نۆۋەتچىلىك قىلىۋاتقان ھەربىي ئەمەلدار، ئەمەلدار، مەنەسپدار
kulak demiri	ساپان چىشى تۆمۈرى، سوقا چىشى تۆمۈرى	kul oğlanı	شەھەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ باج يىغىشقا مەسئۇل خىزمەتچىسى
kulak keçesi	تاشقى قۇلاق	kulm	سلانېتىس
kulaklı	قۇلاقلىق، قۇلىقى بار، مەلۇم خىل قۇلاققا ئىگە بولغان؛ قۇلاق شەكىللىك؛ تۇتقۇچلۇق، تۇتقۇچى بار؛ قوش تۇتقۇچلۇق تېپىز قازان؛ تۈركىيەدىكى بىر ئاراننىڭ ئىسمى	kulp	ھالقا شەكىللىك قۇلاق، تۇتقۇچ، رول؛ سەۋەب، باھانە
kulaklık, -ğ1	قۇلاققاپ، قۇلاقلىق؛ تىڭشىغۇچ، ئاڭلىغۇچ؛ ئوتفون، ياردەمچى ئاڭلىغۇچ	kulplu	ھالقىسىمان قۇلىقى بار، ھالقىسىمان قۇلاقلىق؛ تۇ-تۇقۇچى بار، رولى بار، تۇتقۇچلۇق
kulak memesi	قۇلاق يۇمشىقى	kulpsuz	ھالقىسىمان قۇلاقسىز، ئاسمىسىز، تۇتقۇچسىز

kuluçka	كۈرۈك قۇش، ھورۇن	kumbaracı	زەمبىرەكچى، توپچى، گراناتچى
kuluçkalık, -ğı	تۇخۇم بېسىش؛ تۇرۇقلانغان	kumbarahane	توپ ئوقى ياساش زاۋۇتى، گرانات زاۋۇتى، توپ ئوقى ۋە گرانات قويۇلغان لاگىر
kulun	قۇلۇن، تاي، تەخەي، خوتەك	kumcu	قۇم سودىگىرى
kulunç	قاتتىق ئاغرىماق، قاتتىق ئاغرىماق	kumcul	قۇمدا ئۆسىدىغان، قۇمنى ياقىتۇرىدىغان؛ قۇمدا يا- خشى ئۆسىدىغان ئۆسۈملۈك
kulunlamak	قۇلۇنلىماق، تايلىماق، تەخەيلىمەك	kumkazan	قىرغاق چاشقىنى
kulunluk, -ğu	ئات ۋە ئېشەك قاتارلىق ھايۋانلارنىڭ با- لىياتقۇسى	kumkuma	قۇم قازان؛ مەركەز، توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان يەر، مەنبە
kulübe	ياغاچ ئۆي، كۈلبە؛ دۇكان، بوتكا، قاراۋۇلخانا	kumla	قۇملۇق، قۇمسال
kulüp, -bü	كۈلۈپ، تەنتەربىيە كۈلۈپى	kumlama	قۇم بىلەن يېپىش، قۇمغا كۆمۈش، قۇم چېچىش؛ قۇم پۈركۈش
kulvar	ئايرىما يول، ئايرىم يول (يۈگۈرۈش ۋە سۇ ئۈزۈش مەيدانى)؛	kumlamak	قۇم بىلەن ياپماق، قۇمنىڭ ئاستىغا كۆممەك، قۇم چاچماق؛ قۇم پۈركمەك
kum	قۇم؛ مېۋە-چېۋىلەرنىڭ ئىچىدىكى قاتتىق دانىچە؛ بۆرەكتىكى تاش	kumlu	قۇمنى ئۆز ئىچىگە ئالغان، تەركىبىدە قۇم بار بولغان؛ گۈللۈك؛ قۇم شەكلىدىكى، قۇمدەك ئۇششاق
kuma	كىچىك خوتۇن	kumluk, -ğu	قۇملۇق، قۇمسال
kumalı	كىچىك خوتۇنى بار	kum otu	كاربىكس ئارىپارىيە ئوتى
Kuman	كۇمانلار	kumpanya	شېركەت، سودا نامى، زاۋۇت-ماگىزىن نامى؛ كوللىكتىپ، تىياتىر ئۆمىكى، ئۆمەك، گۈرۈھ، گۈرۈپپا، ھالقا، شايقا
kumanda	بۇيرۇق، كوماندا	kumpas	ۋېرسېنتكا، خەت ئۇرۇش ماشىنىسىنىڭ كونۇپكا تاختىسى
kumandan	بۇيرۇق بەرگۈچى، كوماندا بەرگۈچى	kumral	سۇس قوڭۇر رەڭ؛ سۇس قوڭۇر رەڭلىك؛ چىلان رەڭ؛ چىلان تورۇق (ئات)؛
kumandanlık, -ğı	قوماندانلىق، قوماندانلىق ھوقۇقى؛ قوماندانلىق شىتابى	kumru	ياۋروپا ياخشىكى؛ چىپار قۇيرۇق ئورمان كەپتىرى
Kumandı	ئالتاي تاغلىرىنىڭ شىمالىدا ياشايدىغان قەۋملەر	kumsal	قۇمسال، قۇملۇق، چۆل؛ تەركىبىدە قۇم بار بولغان، قۇملۇق، قۇم تەركىبى كۆپ بولغان
kumanya	ئۇزۇق، يول ئۇزۇقى	kumsallık, -ğı	قۇملۇق، قۇمسال، قۇملۇقى بار بولغان سۇ ئۇرۇش مەيدانى
kumar	قىمار	kum sazi	قۇملۇقتا ئۆسىدىغان ياۋا سۇلۇ
kumarbaz	قىمارۋاز	kumsuz	قۇمسىز، قۇمى يوق، تەركىبىدە قۇم بولمىغان
kumarbazlık, -ğı	قىمارۋازلىق، قىمار	kum taşı	قۇم-شېغىل
kumarcı	قىمارۋاز، قىمار ئويناشنى ياخشى كۆرىدىغان	kumuç, -cu	كۇمۇتا؛ بىر خىل گۆش تۈرمىلى ياكى ئىرىم- چىك تۈرمىلى
kumarcılık, -ğı	قىمارۋازلىق، قىمار	Kumuk, -ğu	قۇمۇقلار (كافكازنىڭ شەرقىي شىمالىدا ۋە كاسپىي دېڭىزىنىڭ غەربىي قىرغاقلىرىدا ياشايدىغان تۈركىي مىللەت)؛
kumarhane	قىمارخانا	Kumukça	قۇمۇق تىلى
kumarhaneci	قىمارخانا خوجايىنى	kumul	قۇم ئېدىرلىرى، بارخان
kumarhanecilik, -ğı	قىمارخانا كەسپى		
kumasız	كىچىك خوتۇن ئالمىغان		
kumaş	رەخت؛ قاتتىق-يۇمشاقلىقى، سۈپىتى؛ سۈپەت (ئادە- منىڭ سۈپىتى)، پەزىلەت، ئەخلاق		
kumaşçı	رەختچى، رەخت سودىگىرى		
kum balığı	ساندىلاس بېلىقى		
kum balığıgiller	ساندىلاس بېلىقى ئائىلىسى		
kum bağırtlağı	قارا قورساق بېغىرداق		
kumbara	پۇل ساقلاش قۇتىسى، توپ ئوقى، زەمبىرەك ئوقى، گرانات، قول بومبىسى		

kunda	بىر خىل زەھەرلىك ئۆمۈچۈك	kuppaniye	قەغەز كېسىش پىچىقى
kundak, -ği	يۆگەك (بالىنى ھاپاش قىلىپ ئاڭدىغان)، زاکا؛ يۆگەككە يۆگەلگەن بالا؛ ئوت تۇتاشتۇرىدىغان مايلىق داكا؛ ياغلىق، رومال؛ تىرەك، تۈۋرۈك؛ ئوق قازان	kupür	گېزىت كېسىش
kundakçı	ئوت قويغۇچى، ئوت قويغۇچى چىنايەتچى؛ ھەربىي قوراللارنىڭ جازىسىنى ياسايدىغان ئادەم؛ قۇتراتقۇلۇق قىلىدىغان ئادەم، ئوت قۇيرۇقلۇق قىلىدىغان ئادەم	kur1	پېرېئوت نىسبىتى، ئالماشتۇرۇش نىسبىتى، بازار باھاسى، بازار نەرخى
kundakçılık, -ği	ئوت قويۇش، ئوت يېقىش؛ بۇزۇش، ئوت قۇيرۇقلۇق قىلىش	kur2	ئىشقىۋازلىق؛ كۆڭلىنى ئېلىش، خۇش قىلىش؛ خۇ- شامەت قىلىش، تەخسىكەشلىك قىلىش
kundaklamak	يۆگەك بىلەن يۆگمەك، زاكىلماق؛ ئوت ياقماق، ئوت قويماق، كۆيدۈرمەك؛ ياغلىق بىلەن چېچىنى يۆگمەك؛ ھەربىي قوراللارنى جازىغا قويماق؛ قۇتراتقۇلۇق قىلماق، ئوت قۇيرۇقلۇق قىلماق، كۈشكۈرتمەك	kur3	كۇرس، تەربىيەلەش كۇرسى
kundaklanış	يۆگىلىش (يۆگەك ياكى زاکا بىلەن)؛ ئوت يېقىلىش، كۆيدۈرۈلۈش؛ ھەربىي قوراللارنىڭ جازىسىغا قويۇلۇشى	kur'a	چەك، چەك تارتىش؛ ھەربىي خىزمەت ئۆتەش مە- جبۇرىيىتى
kundaklanmak	يۆگەلمەك، (يۆگەك ياكى زاکا بىلەن)؛ ئوت يېقىلماق، كۆيدۈرۈلمەك؛ جازىغا قويۇلماق (ھەربىي قوراللارنىڭ)؛	kurabiye	كۇرابىيە، تۈرك پېچىنلىرىنىڭ بىر تۈرى؛ چىرايلىق كىچىك بالا؛ ئايال كىشىگە ئوخشايدىغان ئەر كىشى
kundaklayış	يۆگەش (يۆگەك ياكى زاکا بىلەن)؛ ئوت يېقىش، كۆيدۈرۈش؛ جازىسىغا قويۇش (ھەربىي قوراللارنى)؛	kurabiyeci	كۇرابىيەچى، تۈرك پېچىنسى ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
kundaklı	يۆگەلگەن (يۆگەك ياكى زاکا بىلەن)، زاكىلانغان	kurabiyecilik, -ği	پېچىنە ياساش ياكى سېتىش كەسپى
kundaksız	يۆگەلمىگەن (يۆگەك ياكى زاکا بىلەن)، يۆگەكسىز، زاكىسى يوق	kur'acı	چەك تارتىپ ھەربىي ۋەزىپىگە قويۇشقا مەسئۇل بولغان ھەربىي ئەمەلدار
kundura	بوغۇچىسىز ۋە قونجىسىز ئاياغ، ئوتۇك	kurada	ئىشلىتىپ بۇرۇۋەتكەن، ئىشلەتكىلى بولمايدىغان، بۇزۇلغان؛ ئاجىز، ئورۇق، كۈچ
kunduracı	ئاياغ تىككۈچى، ئاياغ سودىگىرى	kurak	قۇرغاقچىلىق؛ قۇرغاق، قۇرۇق، يامغۇرسىز
kunduracılık, -ği	ئاياغچىلىق، ئاياغ ياساش ھۈنرى	kurakçıl	قۇرغاق، سۇسىز، قۇرغاقچىلىققا مۇۋاپىق كېلىدىغان
kunduz	قۇندۇز، قاما	kuraklık, -ği	قۇرغاق پەسىل، قۇرغاقچىلىق، يامغۇرسىز ۋاقىت
kunduz böceği	ئالا قوڭغۇز؛ ئالا كۈلۈك	kural	قائىدە، پىرىنسىپ، قائىدە، قائىدە-يوسۇن
kungfu	گۇمپا، چامباشچىلىق	kuralcı	قائىدە-يوسۇنلارغا رىئايە قىلىدىغان، مۇتەئەسسىپ
kunt	ئېغىر، قېلىن ۋە چىداملىق	kuralcılık, -ği	قائىدە-يوسۇنچىلىق، پىرىنسىپچىلىق، مۇتەئەسسىپلىق
kup	كىيىم-كېچەكلەرنىڭ نۇسخىسى، كېسىش نۇسخىسى	kural dışı	قائىدىسىز، نىزامسىز، تەرتىپسىز، قائىدىگە خىلاپ
kupa1	مۇسابىقىلەردە يەڭگەن ئەزا ياكى كولىكتىپقا بېر- لىدىغان مۇكاپات، لوڭقا	kuraldışılık	قائىدىسىزلىك، نىزامسىزلىق، تەرتىپسىزلىك
kupa2	ئىككى كىشىلىك ئات ھارۋىسى	kurallaşmak	قائىدىلەشمەك، پىرىنسىپلاشماق
kupes	قارا دېڭىز ۋە ئوتتۇرا دېڭىزنىڭ ئىسسىق بەلباغلىرىدا ياشايدىغان قىزىل كاراس بېلىقلىرى، قىزىل قاۋان بېلىقلار	kurallaştırmak	قائىدىلەشتۈرمەك، پىرىنسىپلاشتۇرماق
kupkuru	قۇيۇقۇرۇق، ئىچى بوش، قۇرغاق	kurallı	قائىدىگە ئۇيغۇن، قائىدىلىك، پىرىنسىپلارغا ئۇيغۇن، ئۆلچەملىك
kupon	ئىمتىياز قەغىزى، ئىمكانىيەت ۋاراقچىسى؛ ئۆسۈم چېكى؛ قالدۇق رەخت، پۇرۇچ	kuralsız	قائىدىسىز، نىزامسىز، تەرتىپسىز، قائىدىگە خىلاپ
kuponluk	پارچە-پۇرات رەخت، پۇرۇش	kuram	نەزەرىيە؛ پىكىر، چۈشەنچە، كۆز-قاراش، نۇقتىئىنەزەر؛ تەلىمات، پىكىر، مۇلاھىزە، مۇھاكىمە
		Kurama	قۇراملار (تۈركلەرنىڭ بىر تارمىقى)؛
		kuramcı	نەزەرىيەچى، نەزەرىيەنى ئوتتۇرىغا قويغۇچى
		kuramcılık, -ği	نەزەرىيەچىلىك
		kuramlaştırmak	نەزەرىيەلەشتۈرمەك، نەزەرىيە نۇقتىسى- دىن چۈشەندۈرمەك

kuramsal	نەزەرىيەۋى، نەزەرىيەگە مۇناسىۋەتلىك	ئىستىھكام، قورغان، قەلئە
Kuran	قۇرئان	ئاجىز، ئورۇق، ياداڭغۇ؛ سولغۇن
Kuranikerim	قۇرئان، قۇرئان كەرىم	پۇرژىنا ئاچقۇچى؛ پۇرژىنا؛ ئورۇنلاشتۇرۇش، قوراش - kurgu
kurbağa	پاقا، چارپاقا	قوراشتۇرغۇچى، ئورۇنلاشتۇرغۇچى؛ مونتازچى kurgucu
kurbağa adam	پاقا ئادەم، غەۋۋاس	قوراشتۇرۇش، ئورۇنلاشتۇرۇش، مونتاز kurguculuk, -ğu
kurbağa balığı	يۇلتۇز باقار بېلىقى	kurcul
kurbağa balığıgiller	يۇلتۇز باقار بېلىق ئائىلىسى	خىيالىپەرەست، ئابىستراكت، خىيالىي مونتازلىماق
kurbağacık, -ğı	قۇمچاق، كۇمۇتا؛ تىلىنىڭ ئۈستىگە چىقىدىغان ئۇششاق نەرسە؛ ئىشكىنىڭ تۇتقۇچى	kurculamak
kurbağalama	پاقىچىلاپ سۇ ئۈزۈش؛ يامىشىش، باي ۋە ئەمەلدارلارنىڭ پېشىگە ئېسىلىپ يۇقىرىغا چىقىش	kurcululu
kurbağalar	ئانۇرالار، قۇيرۇقسىزلار ئەترىتى	kurcusul
kurbağamsı	پاقا شەكلىدىكى، پاقىچە	تاشقى ئىشلار مىنىستىرلىكىنىڭ باش ئەلچىلەر بىلەن kuriye
kurbağa otu	ئېيىق تاپان	قىلىشقان مەخپىي ھۆججەتلەرنى توشۇغۇچى، دىپلوماتىك پوچتا ئەلچىسى
kurbağa zehir	ئاسىيا گىدروخارس قۇرتى، تاخىپلېئۇس قۇرتى	كۈرۈك (توخۇ)؛ سەينەك، پارونىخىيە
kurbağa zehirigiller	يارلىق ئوت ئائىلىسى	توزاق، قاپقان (قۇش ۋە ھايۋانلارنى ئوۋلاشتا ئىشلىتىلىدىغان)؛ قۇرۇش
kurban	قۇربان، قۇربانلىق، نەزىرلىك؛ قۇربان ھېيت؛ قۇربان بولغۇچى، زىيانغا ئۇچرىغۇچى، قۇربانلىق قىلىنىدىغان نەرسە	kurma
kurbanlık	قۇربانلىق، قۇربانلىق قىلىش ئۈچۈن تەييارلانغان؛ مۇلايم ۋە ئىتائەتچان، قۇللىق يۇمشاق ئادەم؛ ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلىنغان ئادەم	kurmacılık, -ğı
kurca	تاتىلاش، قاشلاش، پاراكەندىچىلىك، قالايمىقانچىلىق؛ تارغاق، چاچ تاراش	kurmak, -ar
kurcalamak	بۇرىماق، تولغىماق، مۇزاكىرە قىلماق، ئويلىنماق؛ ئارىلاشتۇرماق؛ تەكشۈرمەك	قۇرماق، ئورۇنلاشتۇرماق، قوراشتۇرماق؛ تەييار - لىماق؛ پۇرژىنىسىنى بۇرماق، توغرىلىماق؛ قۇرۇپ چىقماق، ياساپ چىقماق، تويلىماق، رەتلىمەك؛ ئويلىماق، تەسەۋۋۇر قىلماق؛ قارار قىلماق؛ خام-خىيال قىلماق
kurcalanış	بۇرۇلۇش، تولغىنىش، مۇزاكىرە قىلىنىش، ئويلىنىش، ئارىلاشتۇرۇلۇش، تەكشۈرۈلۈش	kurmay
kurcalanmak	بۇرۇلماق، تولغانماق، مۇزاكىرە قىلىنماق، ئويلىنماق، ئارىلاشتۇرۇلماق، تەكشۈرۈلمەك	بەرگۈچى؛ قوماندانلىق شتابى
kurcalayış	بۇرۇش، تولغاش، مۇزاكىرە قىلىش، ئويلىنىش، ئارىلاشتۇرۇش، تەكشۈرۈش	قوماندانلىق، قوماندانلىق ھوقۇقى
kurçatovyum	كورچاتوۋ	kurmaylık, -ğı
kurdele	لېنتا	kurna
kurdele balığı	تاسما بېلىق	kurmalı
kurdele balığıgiller	تاسما بېلىق ئائىلىسى	kurmasız
kurdeşen	ئەسۋە، تاشما، سەپكە	kurnaz
kurduymak	قۇردۇرماق	كۇرناز، ئالدامچى، قۇۋ
kurduymak	قۇردۇرماق	ھېلىگەرلەرچە، قۇۋلۇق بىلەن، ئالدامچىلىق kurnazca
kurghan	قەبرە، مازار، گۆر؛ دۆڭ، دۆڭلۈك؛ تۆپە، تۆپىلىك؛	ھېلىگەرلىك، قۇۋلۇق، ئالدامچىلىق kurnazlık, -ğı
		چىش قېيى؛ قاپلىما چىش؛ كورۇنا (غەربتىكى بەزى دۆلەتلەرنىڭ پۇل بىرلىكى)؛ گۈلچەمبىرەك، تاج
		يۇمىلاق تەخسە، دىسكا؛ قۇياش ۋە ئاينىڭ يۇمىلاق شەكىلدە كۆرۈنگەن تەرىپى
		كۇرس، تەرىپىلەش كۇرسى
		پوكان (قۇشلارنىڭ)؛ قۇشلارنىڭ دىئافراگما kursorak, -ğı
		پەردىسىدىن ياسالغان شار توپ؛ ئاشقازان، قورساق؛ قۇرت

- قۇتقۇزۇش، قۇتۇلدۇرۇش
kurtarma قۇتقۇزماق، قۇتۇلدۇرماق؛ خالاس قىلماق،
kurtarmak ئازاد قىلماق؛ قاينۇرۇلماق، ھەق تۆلەپ ياندۇرۇلماق؛ ئامان
 ساقلىماق، ساقلاپ قالماق؛ ئىز پۇلى بولماق، ئىز پۇلىنى چىقارماق،
 تەڭ بولماق، ئالمىغان-بەرمىگەن بولماق
- لىكويودىئۇم دەرىخى، پلائۇن
kurtayağı ياۋروپا بۇرجۇنى، بۇرجۇن
kurtbağrı بۆرە پۇرچىقى
kurt baklası گېلىمىنتولوگىيە، ئۆچەي قۇرتلىرى ئىلمى
kurt bilimi بۇۋانە، بېيىش؛ ئاكونىت، ئاق ئارپا
kurtboğan لىچىنكا
kurtçuk, -ğu لىچىنكا يەيدىغان (ھايۋان)؛
kurtçul بىر خىل چىلىشىش ئۇسۇلى؛ ئالدامچىلىق،
kurt kapanı ئالدام خالتا، سەپسەتە، ئورا، قىلتاق، قاپقان، تۇزاق
 ياپونىيە ئۇچقىنى، ئۇچقات
kurt kulağı قۇرتلانتقۇزماق، ئەنسىزلىككە چۈشۈرمەك،
kurtlandırmak بىئارام قىلماق، ئۆزىنى بەك ئۇزۇن ساقلاتماق، بىرسىنى بىر
 بەردە بەكلا ئۇزۇن تۇرغۇزماق، بىر نەرسىنى بىر بەردە بەك ئۇزۇن
 قويۇپ قويۇپ سۈپىتىنى ئۆزگەرتىمەك
 قۇرتلاش، ئەنسىزلىك، بىئارامچىلىق، قۇرت
kurtlanma چۈشۈش
 قۇرتلىماق، قۇرتلاپ قالماق؛ ئۆزىنى قويىدىغان
kurtlanmak جاي تاپالماسلىق؛ ئەنسىزلىككە چۈشمەك؛ بىئارام بولماق؛ بىر
 جايدا بەك ئۇزۇن تۇرۇپ قالماق، بىرنى بەك ئۇزۇن ساقلىماق
 ھىيلىگەرلەشمەك، ساختىپەزلەشمەك، كازاپلا-
kurtlaşmak شماق
 قۇرت چۈشكەن، كۈيە يېگەن؛ كەپسىز، بىر بەردە جىم
kurtlu ئولتۇرمايدىغان
 كاددىس پەرۋانىسىنىڭ لىچىنكىسى، تېئۇكرىئۇم
kurtluca ئۇرۇقدىشىغا تەۋە ئۆسۈملۈك
 لىكويپېردون ئۇرۇقدىشىغا تەۋە ئۆسۈملۈك،
kurt mantarı يەر توزغىقى، جىن تاماكىسى
 قۇرۇپ گەپ، پۇت تىرەپ تۇرالمىدىغان گەپ،
kurt masalı ئۆز ئۆزىگە زىت گەپ
 (ياۋروپانىڭ) ئەنجىبار، پاتمۇتەك، قامچىئوت
kurtpençesi قۇرتسىز، قۇرت چۈشمىگەن، قۇرت يېمىگەن، قۇ-
kurtsuz رتلىمىغان
 (ياۋروپانىڭ) ئەنجىبار، پاتمۇتەك، قامچىئوت
kurttırnağı قۇتۇلۇش، ئازاد بولۇش، ئەركىنلىككە چىقىش،
kurtulma خالاس بولۇش
- قوڭغۇنلارنىڭ ھەزىم قىلىش ئورگىنى؛ قۇشلارنىڭ دىئافراگما
 بەردىسىدىن ياسالغان
kursaklı پوكانلىق، پوكىنى بار؛ قالقان بېرى ئۇششۇپ قا-
 لغان، قالقان بېرى يوغىناپ كەتكەن
 پوكانسىز
kursaksız قوغۇشۇن؛ ئوق، قوشۇغۇن ئوق؛ يېلىق پۈيۈكى؛
kurşun ئاسما، تىكلىگۈچ تېشى، تاش (تىكلىگۈچ يېنىغا ئېسىلغان
 قوغۇشۇن كونۇس)؛ قوغۇشۇن پېچەت؛ قوغۇشۇندىن ياسالغان
kurşuncu تۈنكىچى، ئوق ياساپ ساتقۇچى
kurşuncülük, -ğu تۈنكىچىلىك؛ ئوق تىجارىتى، ئوق
kurşunlu قوغۇشۇن زاۋۇتى، قوغۇشۇندىن ياسالغان بۇيۇملار
 قوغۇشۇن رەڭ؛ قوغۇشۇن رەڭلىك
kurşunî قوغۇشۇن ياپراقچىسى
kurşun kağıdı قېرىنداش (قەلەم)؛
kurşun kalem قوغۇشۇن بىلەن ئورىماق، قوغۇشۇن
kurşunlamak بىلەن قاپلىماق؛ مىخ مەتبەئەدە بېسىپ چىقماق؛ ئوق ئاتماق،
 ئوق بىلەن ھۇجۇم قىلماق، ئېتىپ ئۆلتۈرمەك
kurşunlanmak قوغۇشۇن بىلەن قاپلانماق؛ مىخ مەتبەئەدە
 بېسىلماق؛ ئوققا تۇتۇلماق، ئېتىپ ئۆلتۈرۈلمەك
kurşunlaşmak قوغۇشۇندەك ئۇيۇپ كەتمەك، قوغۇشۇندەك
 چىڭىپ كەتمەك
 تەركىبىدە قوغۇشۇن بار بولغان، قوغۇشۇنلۇق؛
kurşunlu قوغۇشۇن بىلەن پېچەتلەنگەن؛ قوغۇشۇن قاپلانغان
 شورا، سالىكورنىيە
kurşun otu قارامتۇل كۈل رەڭ؛ قارامتۇل كۈل رەڭلىك
kurşun rengi قوغۇشۇنسىز، تەركىبىدە قوغۇشۇن بولمىغان
kursunsuz بۆرە؛ ھىيلىگەر ئادەم، زېرەك ئادەم، ئەقىللىق
kurt1, -du ئادەم، ئاسانلىقچە ئالدىنمايدىغان ئادەم؛ كەسپ ئەھلى، ئۇستا
 قۇرت، قۇرت-قوڭغۇز، كېپىنەك قۇرتى، تۈكلۈك
kurt2, -du قۇرت
 كېمىلەرنىڭ ئۈستىدىكى ئارقان ئۆتكۈزۈلىدىغان
kurt ağzı تۆشۈك
 قۇتقۇزغۇچى، قۇتۇلدۇرغۇچى كېمە
kurtaran قۇتقۇزغۇچى، قۇتۇلدۇرغۇچى، ياردەم قىلغۇچى؛
kurtarıcı قۇتۇلدۇرغۇچى ئادەم، قۇتقۇزۇلغان ئادەم؛ نىجاتچى، نىجاتكار،
 جېنىنى قۇتقۇزۇلغان ئادەم
 قۇتقۇزۇش، قۇتۇلدۇرۇش
kurtarıklık, -ğı قۇتقۇزۇلماق، قۇتۇلدۇرۇلماق
kurtarılmak قۇتقۇزۇش، قۇتۇلدۇرۇش
kurtarım قۇتقۇزۇش، قۇتۇلدۇرۇش
kurtarış قۇتقۇزۇش، قۇتۇلدۇرۇش

kurtulmak قۇتۇلماق، خالاس بولماق، قېچىپ ئۆتۈپ كەتمەك، ئۆزىنى شارىتىدە چەتكە ئالماق، غىيىپىدە تىكىۋەتمەك؛ ئازاد بولماق؛ ئاخىرلاشماق، تۈگىمەك؛ تۇغماق، كۆزى يورۇماق، يەڭگىمەك، بوشانماق؛ چۈشۈپ كەتمەك، چۈشمەك، تۆكۈلۈپ كەتمەك، ئاجرىماق؛ تاشلىماق، تاشلىۋەتمەك، چۆرۈۋەتمەك؛ قۇتقۇزماق، قۇتۇلماق، ساقلاماق

kurtulmalık, -ğ قايتۇرۇپ ئېلىش پۇلى
kurtuluş قۇتۇلۇش، ئازاد بولۇش، ئەركىنلىككە چىقىش، خالاس بولۇش، تاشلىۋېتىش، تۆكۈلۈش

kurt yemez ağaç چوكا دەرىخى، كاتالپا دەرىخى

kuru قۇرۇق؛ قۇرغاق، يامغۇرسىز، ھۆل-يېغىنسىز؛ ئاپتاپتا قۇرۇپ قالغان، قاقلانغان؛ قۇرۇپ قاقشال بولغان؛ ۋىجىك، ئاۋاق، ئورۇق؛ قۇرغاق ئۇسۇل بىلەن قىلىنغان، سۇسىز؛ قىيپاللىق، ئانىدىن تۇغما، ئويۇنچۇق؛ ئاددىي، ئەمسىز، تەم كىرگۈزگۈچى ماددا قوشۇلمىغان؛ ئاساسسىز، مەنسىز، خىيالىي؛ قاغجىراپ كەتكەن؛ ئەمسىز؛ لەززەتسىز، قىزىقى يوق، قىزىق ئەمەس؛ زېرىكتۈرەرلىك؛ قۇرۇق؛ مەزىسى يوق؛ قۇرغاقچىلىق؛ كەندىر؛ ھەم ئورۇق ھەم كىچىك ئايال ئوقۇتقۇچى

kurucu قۇرغۇچى، باشلىغۇچى، پىلانلىغۇچى؛ قۇرغۇچى ئادەم، تەشكىللىگۈچى، ئۇيۇشتۇرغۇچى، باشلامچىلىق قىلغۇچى ئادەم، پىلانلىغۇچى كىشى، ئاساس سالغۇچى ئادەم

kuruculuk, -ğu قۇرۇش، تەسىس قىلىش، ئېچىش

kuru kafa باش، كاللا، باش سۆڭىكى؛ كاللىسى قۇرۇق، نادان، قاپاقباش، پەمسىز، كالتە پەم؛ ياۋروپا ئاققۇسى

kuru kahve قورۇلغان قەھۋە

kuru kahveci قورۇلغان قەھۋە تىجارىتى بىلەن شۇ-غۇللانغۇچى، قورۇلغان قەھۋە سېتىش دۇكىنى

kuru kahvecilik, -ği قورۇلغان قەھۋە تىجارەتچىلىكى

kurul مۇدىرىيەت يىغىنى، كېڭەش مەجلىسى، ھەيئەت يىغىنى، ئۇيۇشما مەجلىسى

kurulamak ئاپتاپقا قاقلىماق، قۇرۇتماق، ھۆللۈكنى چىقار-ماق، قاقلىماق

kurulanış قۇرۇتۇلۇش، قاقلىنىش

kurulanmak ئاپتاپقا قاقلىنماق، قۇرۇتۇلماق، سۇسىزلانماق

kurulayış قۇرۇتۇش، قاقلاش، سۇسىزلاندۇرۇش

kurulmak قۇرۇلماق، ئۇيۇشتۇرماق؛ راھەتلىنىپ ئولتۇرماق؛ گىدىيىۋالماق، كىبىرلىك قىلماق

kurultay قۇرۇلتاي، ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى، يىغىن

kurulu قۇرۇلغان، پىلانلانغان، ئۇيۇشتۇرۇلغان، تەشكىللەنگەن؛ ئورنىتىلغان؛ خاتىرجەم بولغان

kuruluk, -ğu قۇرغاقچىلىق؛ قۇرغاق؛ سوغۇق مۇئامىلە،

سۇسلىق، بوشاڭلىق؛ تەم قوشۇلمىغان، ئۆز تەم؛ كەمبەغەلچىلىك؛ ياداڭغۇ؛ سولغۇن، ئورۇق

kuruluş قۇرۇلۇش؛ تەشكىلات، تەشكىل؛ زاۋۇت، شېركەت، گوروه؛ تۈزۈلۈش، قۇرۇلما، تۈزۈلمە

kurum1 ئىس-تۈتەك ۋە توزان، قارا بويىق، كۆمۈر قارىسى، قۇرۇم، قارا قۇرۇم

kurum2 تەشكىلات، جەمئىيەت، گۇرۇپپا، تەشكىل

kurum3 تەكەببۇرلۇق، ھاكاۋۇرلۇق، مەنمەنلىك

kuruma قۇرۇش، قۇرۇپ قېلىش، قاتتىقلىشىش، ئاجىز-لىشىش، چۈرۈش

kurumak قۇرۇپ قالماق؛ قۇرۇپ چىرىمەك، قۇرۇپ ئۆلمەك؛ قۇرۇپ قاغجىراپ كەتمەك، سۇسىزلانماق؛ قاتتىقلاشماق؛ ئاجىزلىماق، ياداڭغۇلماق؛ ئۈزۈلمەك، تۈگىمەك، يوقالماق

kurumlanış ئىسلىنىش، ئىس-تۈتەككە تولۇش

kurumlanmak1 ئىسلانماق، ئىس-تۈتەككە تولماق

kurumlanmak2 تەكەببۇرلۇق قىلماق، ھاكاۋۇرلۇق قىلماق

kurumlaşma تەشكىللىشىش، ماشىنلىشىش، تۈزۈم-لىشىش

kurumlaşmak تەشكىل ئاستىدا ئۇيۇشماق، تەشكىل قۇرماق، ماشىنلاشماق، تۈزۈملەشمەك

kurumlaştırmak تەشكىل قىلدۇرماق، تەشكىل قۇردۇر-ماق، تۈزۈملەشتۈرمەك، ماشىنلاشتۇرماق

kurumlu1 ئىسلانغان، ئىس-تۈتەككە تولغان

kurumlu2 مەنمەنچى، تەكەببۇر، ھاكاۋۇر

kurumsak يېشىل شەپكىلىك، يېشىل شەپكە كىيگەن

kurumsuz1 ئىسلانمىغان، ئىس-تۈتەكسىز، چاڭ-توزان يۇقىمىغان

kurumsuz2 كەمتەر، كىچىك پېئىل

kurunmak قۇرۇپ قالماق، ئۆزلۈكىدىن قۇرۇپ قالماق

kuruntu قىياس، گۇمان، ئەندىشە، شۈبھە

kuruntucu ئەندىشە قىلىدىغان، گۇمان قىلىدىغان؛ گۇمان قىلغۇچى، ئەندىشە قىلغۇچى، قىياس قىلغۇچى

kuruntulu ئەندىشىلىك، گۇمانلىق، تېگى يوق قىياسلارنى قىلىدىغان؛ نېرۋا سېزىمچانلىقى ئېشىپ كەتكەن، خىيالىي

kuruntusuz قالايمىغان قىياس قىلمايدىغان، قالايمىقان گۇمانلانمايدىغان

kuru sıkı قۇرۇق ئېتىشىش؛ تەھدىت، ھەيۋە، قورقۇتۇش

kuruş كۇرۇش (تۈركلەرنىڭ پۇل بىرلىكى) يۈز كۇرۇش پۇلى بىر لىرا بولىدۇ؛

kuruşlandırmak باھاسىنى بېكىتمەك، كۇرۇش بويىچە

- kuruşluk, -ğū قۇرۇشلۇق، كۇرۇشقا توغرا كېلىدىغان سۇندۇرماق
- kurut قۇرۇت (سۇزىدىن ياسالغان)؛
- kurutaç, -cı قۇرۇتقۇچ، قۇرۇق ساقلىغۇچ
- kurutma قۇرۇتۇش، قۇرۇق ساقلاش
- kurutmaç, -cı سۇمۇرگۈچ قەغەز، سىياھ سىڭدۈرگۈچى قەغەز
- kurutmak قۇرۇتماق؛ ئېچىپ ياكى يەپ تۈگىتۈشكە يوقاتماق، ئۇرۇقنى قۇرۇتماق
- kurutmalık, -ğī قۇرۇتلىدىغان، ئاپتاپقا سېلىنىدىغان سۇسىزلىنىدىغان، شامالدىتىلىدىغان، قاق سېلىنىدىغان
- kurutucu قۇرۇتقۇچ، قۇرۇق ساقلىغۇچ
- kurutulma قۇرۇتۇلۇش، قاقلىنىش، سۇسىزلىنىش
- kurutulmak قۇرۇتۇلماق، قاقلانماق، سۇسىزلىنىش
- kurutuş قۇرۇتۇش، سۇسىزلىتىش، ئاپتاپقا قاقلاش
- kuru yemiş قۇرۇق مېۋە، قاق-گۈلە
- kuru yemişçi قۇرۇق مېۋە دۇكىنى، قاق-گۈلە دۇكىنى
- kuruyuş قۇرۇش، سۇسىزلىنىش
- kurye تاشقى ئىشلار مىنىستىرلىكىنىڭ باش ئەلچىلەر بىلەن قىلىشقان مەخپىي ھۆججەتلىرىنى توشۇغۇچى، دىپلوماتىك پوچتا ئەلچىسى؛ ئاۋىئاپوچتا، ئايروپىلان بىلەن يوللانغان خەت؛ پوچتا ماشىنىسى، پوچتا كېمىسى ياكى ئايروپىلانى
- kuryelik, -ğī پوچتىكەشلىك، خەت توشۇغۇچىلىق خىزمىتى
- kuskun قۇشقۇن (ئېگەر، چوم، ئۇچۇلۇقلارنىڭ ئالدى تەرەپكە كېتىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ قۇيرۇقىدىن ئۆتكۈزۈپ تارتىپ قويۇلىدىغان تاسما، ئۇلاڭ)؛
- kuskunlu قۇشقۇنلۇق، قۇشقۇن ئورنىتىلغان (ئېگەر، چوم، ئۇچۇلۇقلارنىڭ ئالدى تەرەپكە كېتىپ قالماسلىقى ئۈچۈن ئۇلارنىڭ قۇيرۇقىدىن ئۆتكۈزۈپ تارتىپ قويۇلىدىغان تاسما، ئۇلاڭ)؛
- kuskunsuz قۇشقۇنسىز، پەرىشان
- kuskus ئۇششاق ئۈزۈپ قۇرۇتۇلغان خېمىر
- kusmak قۇسماق، تۈكۈرمەك؛ ئېغىزدىن چىقىرىۋەتمەك، ياندۇرىۋەتمەك، ئېغىزدىن چىقارماق، قۇسۇۋەتمەك؛ رەت قىلماق، رەت قىلماق، ئىنكار قىلماق، بويىقى چىقماق، رېڭى چىقماق؛ چېچىلماق، ۋارقىرىماق
- kusmuk, -ğū قۇسۇق، قۇسۇپ چىقىرىۋەتكەن نەرسە، يا-ندۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن نەرسە
- kusturmak قۇستۇرماق، ياندۇرغۇزماق، ئېغىزىدىن چىقار-غۇزماق
- kusturucu قۇستۇرغۇچى، قۇستۇرىدىغان، ياندۇرغۇزىدىغان
- kusturuş قۇستۇرۇش، ياندۇرغۇزۇش
- kusuntu قۇسۇق، قۇسۇپ چىقىرىۋەتكەن نەرسە، ياندۇرۇپ چىقىرىۋەتكەن نەرسە
- kusur قۇسۇر، ئەيىب، نۇقسان، كەمچىللىك؛ خاتالىق، سەۋە-لىك، يېتەرسىزلىك؛ ئارتۇق قىسمى، ئېشىپ قالغان قىسمى، قايتۇرۇلىدىغان پۇل؛
- kusurlu ئەيىبلىك، نۇقسانى بار، سەۋەنلىك ئۆتكۈزگەن، خاتالىق ئۆتكۈزگەن؛ قالدۇق پۇلى بار
- kusurluluk, -ğū ئەيىب، نۇقسان، كەمچىللىك، يېتەرسىز-لىك، خاتالىق؛ قالدۇق سومما
- kusursuz قۇسۇرسىز، ئەيىب-نۇقسانسىز، كەمچىللىكسىز، خاتالىقسىز، مۇكەممەل، ئەيىبلەشكە بولمايدىغان
- kusursuzluk, -ğū نۇقسانسىزلىق؛ ئەيىبسىزلىك؛ ئەلالىق؛ ئېسىللىك؛ نەپىسلىك، مۇكەممەللىك، ئەيىبلەشكە بولماسلىق
- kuş قۇش، ئۇچار قانات؛ قۇش بالىسى، چۈجە؛ ياش، بالا كىچىك، تەجرىبىسىز، ئىش كۆرمىگەن؛ ئەرلەرنىڭ جىنسىي ئەزاسى
- kuşak, -ğī كەمەر، بەلباغ؛ تۆمۈر چەمبىرەك، ياغاچ چەمبىرەك؛ نەسىل، ئەۋلاد؛ شار سېگمېنتى؛ بەلباغ، زونا، يەر، جاي؛ ساھە، دائىرە؛ پلاستىك ماگىنىتلىق لېنتا (كىنونىڭ ئاۋاز كىرىشتۈرۈلمىگەن نۇسخىسى چۈشۈرۈلگەن لېنتا)؛
- kuşakçı كەمەرچى، كەمەر ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
- kuşaklama چىڭىتىش، بەلباغ ئورنىتىش، بەلباغلاش؛ چىڭىتىلغان، مۇستەھكەملەنگەن، چەمبەرلەنگەن
- kuşaklamak چەمبەرلىمەك، چىڭىتماق، بەلباغدا چىڭىتماق، پۇختىلماق
- kuşaklı بەلباغلىق، بەلبىغى بار، چەمبەر ئۆتكۈزۈلگەن، چەمبەرلەنگەن
- kuşaksız بەلباغسىز، چەمبەرلەنمىگەن
- kuşam كىيىم، كىيىم-كېچەك
- kuşamlı پۇزۇر كىيىنگەن؛ رەتلىك ۋە چىرايلىق كىيىنگەن، بەدىنىگە ماس كىيىم كىيىگەن
- kuşane كىچىك دۆڭ قازان، ھەجىمى كىچىك چوڭقۇر بو-لمىغان قازان؛ قۇش ئۇۋىسى، چاڭگا
- kuşanılmak بەلباغلانماق؛ كىيىنمەك
- kuşanış بەلباغ تاقاش، كەمەر تاقاش؛ كىيىنىش
- kuşanmak بەلباغ تاقىماق، كەمەر تاقىماق؛ كىيىنمەك
- kuşantı كىيىم، كىيىم-كېچەك
- kuşatılmak قورشۇيلىنىماق، قورشالماق، باشقىلار تەرىپىدىن

- قورقماق گۇمانلىق، شۈبھىلىك، ئىشەنگىلى بولمايدىغان؛ kuşkulu گۇمانسىزلىك؛ نېگاتىۋىزىمچى، گۇمانخور
- قورشاش، قورشۇش، ئوراش؛ پېيىش، تاقاش؛ kuşatış ئايلىنىش، چۆرگىلەش؛ بېلىنى باغلاش
- قورشىماق، ئورىماق، ئايلىماق؛ ياپماق، ئەتمەق، kuşatmak تاقىماق، قاپلىماق، پۈركىمەك؛ بەلنى تاڭماق (زىلۋا بولۇش ئۈچۈن)؛
- قاراش، نەزەر سېلىش (يۇقىرىدىن تۆۋەنگە)؛ kuş bakışı ئېڭىشىپ قاراش، ئېڭىزدىن نەزەر سېلىش
- كىچىك، چوڭ ئەمەس، قۇشنىڭ بېشىچىلىك kuşbaşı چوڭلۇقتىكى
- كىچىك-كىچىك پارچىلاردىن تۈزۈلگەن kuşbaşılı قۇشچى، قۇش بېقىشنى ياخشى كۆرىدىغان؛ شا- kuşbaz ھىزادىنىڭ قۇشنى باققۇچى
- ئورنىتولۇغىيە، قۇشلار ئىلمى kuş bilimi ئورنىتولۇغ، قۇش تەتقىقاتچىسى kuş bilimci ئاغان kuşburnu قۇشچى، قۇش باققۇچى، قۇش ساتقۇچى؛ پاهىشە ئا- kuşçu ياللارغا خېرىدار چاقىرغۇچى
- قۇشچىلىق، قۇش تىجارىتى kuşçuluk, -ği ئېۋرىيە چاتقىلى kuş dili مىس تاختا قەغەز، بارىيلىق قەغەز kuşe تىلاسىپى kuş ekmeği قاتناش قوراللىرى ئۈستىدىكى كارىۋات kuşet كارىۋاتلىق kuşetli كارىۋاتسىز kuşetsiz سۈرلەنگەن گۆش kuş gömü قەپەس، كاتەك، ئۇۋا kuşhane قۇشنىڭ قانىتى، قانات؛ بىر خىل كۆز kuş kanadı كېسەللىكى؛ بوغما (بىر خىل يۇقۇملۇق كېسەل)؛
- ياۋا گىلاس kuş kirazi مۇرچۇبا، ھىليون، ئاسپاراگۇس kuşkonmaz گۇمان، شەك، شۈبھە، ئىشەنمەسلىك، جەزىم قىلا- kuşku لىماسلىق
- گۇمانلىق، شۈبھىلىك، ئىشەنگىلى بولمايدىغان؛ kuşkucu گۇمانسىزلىك؛ نېگاتىۋىزىمچى، گۇمانخور
- نېگاتىۋىزىم، گۇمانخورلۇق kuşkuculuk, -ğu گۇمانلاندىرماق، شۈبھىلەندۈرمەك، ئە- kuşkulandırmak نىسرىتەمەك، قورقۇتماق
- گۇمانلانماق، شۈبھىلەنمەك، ئەنسىرىمەك، kuşkulanmak
- قۇشلار كۆپ جاي، قۇشلار توپلىشىپ ياشايدىغان -ğı kuşlak بەر
- ناھايىتى تىرىشىپ ئىشلىمەك، قېتىرقىنىپ ئۆ- kuşlamak گەنمەك، توختىماي ئىشلىمەك
- قۇشلار سىنىپى kuşlar قۇش تۇخۇمى، ئۇن ۋە شېكەردىن ياسالغان kuş lokumu بىر خىل لوقۇم ياكى پېچنە
- چۈشتىن بۇرۇن، چۈشكەچە، چۈشكە يېقىن -ğu kuşluk ۋاقىت
- قۇش تۇتىدىغان باسماق، قاپقان، توزاق kuşmar ئەگىز ئوت kuş otu چۈجە، قۇش بالىسى؛ بوغما (بىر خىل يۇقۇملۇق kuş palazı كېسەللىك)؛
- ئاجايىپ نەرسە، غەلىتە نەرسە، ھەيران قالارلىق kuş sütü ئىش
- پەي، قۇشنىڭ يېيى؛ قۇش پېيىدىن ياسالغان، kuş tüyü پەيلىك
- ئۇرۇقسىز كىچىك قارا ئۈزۈم kuş üzümü كانارى ئوتى؛ كانارى ئوتى ئۇرۇقى kuş yemi بەخت، تەلەي، ئامەت، خۇشاللىق kut سېرىق قۇشقاچ، قىزىل ماڭلاي ئالتۇن قانات قۇشقاچ kutan قۇتلۇقلاش، تەبىرىكلەش؛ تەبىرىكلەش مۇراسىمى، kutlama مۇراسىم
- مۇبارەكلىمەك، قۇتلۇقلىماق، تەبىرىكلەش kutlamak مۇبارەكلىنىش، تەبىرىكلەش، قۇتلۇقلىنىش kutlanış قۇتلۇقلانماق، مۇبارەكلەنمەك، تەبىرىكلەنمەك kutlanmak تەبىرىكلەش، قۇتلۇقلاش، مۇبارەكلەش kutlayış بەختلىك، تەلەپلىك، گۈزەل، خەيىرلىك، بەخت- kutlu سائادەتلىك
- تەبىرىكلەش، مۇبارەكلىمەك kutlulamak بەخت، ئامەت، تەلەي، خۇشاللىق kutluluk, -ğu پاختا ۋە يىپەك ئارىلاشتۇرۇلۇپ توقۇلغان رەخت kutnu مۇقەددەس، ئالىيجاناب، يۈكسەك، ئالىي؛ خىلاپلىق kutsal قىلسا بولمايدىغان؛ جېنىنى پىدا قىلىشقا ئەرزىيدىغان
- مۇقەددەسلەشمەك، پاكلاشماق، ئالىيجاناب- kutsallaşmak

- بالاشماق، ئىلاھلاشماق، دەخلى-تەرۇز قىلغىلى بولمايدىغان
ھالەتكە كەلمەك
- kutsallaştırma مۇقەددەسلەشتۈرۈش، پاكلاشتۇرۇش، ئىلا-
ھلاشتۇرۇش
- kutsallaştırmak مۇقەددەسلەشتۈرمەك، پاكلاشتۇرماق،
ئىلاھلاشتۇرماق
- kutsallık, -ğı مۇقەددەسلىك، ئاليجانابلىق، پاكلىق
- kutsamak مۇقەددەسلەشتۈرمەك، پاكلاشتۇرماق، ئىلاھلا-
شتۇرماق؛ بەخت تىلىمەك، ئامەت تىلىمەك
- kutsi مۇقەددەس، پاك، ئاللاھ يولىدا جېنىنى پىدا قىلىشنى
يانمايدىغان؛ دەخلى-تەرۇز قىلغىلى بولمايدىغان
- kutsiyet مۇقەددەسلىك، ئاليجانابلىق، پاكلىق
- kutsuz خەپىرسىز، بەختسىز، تەلەپسىز، پالاكەت، بىچارە،
نەس باسقان
- kutsuzluk, -ğu بەختسىزلىك، تەلەپسىزلىك، پالاكەتلىك،
بىچارىلىك، نەس باسقۇرلۇق
- kutu قۇتا، ساندۇق، قاپ؛ پۇل يىغىش قۇتسى؛ بىر قۇتا
- kutucu قۇتا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
- kutuculuk, -ğu قۇتچىلىق، قۇتا ياساپ سېتىش تىجارىتى
- kutulamak قاچىلىماق، قۇتغا قاچىلىماق
- kutulaniş قاچىلىنىش، قۇتغا سېلىنىش
- kutulanmak قاچىلانماق، قۇتغا سېلىنماق
- kutulayiş قاچىلاش، قۇتغا سېلىش
- kutup, -tbu قۇتۇپ؛ ئۆز-ئارا قارىمۇ-قارشى بولغان ئىككى
تەرەپ؛ ئابروي، نوپۇز، ھەيۋە، سۈر؛ ئاسمان قۇتۇپى؛ ئېلىكتىر
ياكى ماگنېت قۇتۇپى
- kutup engel قۇتۇپسىزلاشتۇرغۇچ، دېپولىيارىزاتور
- kutuplanma قۇتۇپلىنىش، قۇتۇپقا بۆلۈنۈش
- kutuplanmak قۇتۇپلانماق، قۇتۇپقا بۆلۈنمەك
- kutuplaşmak قۇتۇپلاشماق، كۈللىكتىن شەكىلدە قۇتۇپقا
بۆلۈنمەك
- kutupsal قۇتۇپقا مۇناسىۋەتلىك، قۇتۇپلاشقان؛ ماگنېت
ياكى ئېلىكتىر قۇتۇپىغا مۇناسىۋەتلىك؛ پۈتۈنلەي قارىمۇ-قارشى
بولغان
- kutup yıldızı شىمالىي قۇتۇپ يۇلتۇزى
- kutur, -tru دىئامېتىر، دىئاگونال سىزىق (گىئومېتىرىيەلىك
شەكىللەردىكى)؛
- kuvars كۋارتس
- kuvarsit كۋارتس تېشى
- kuvarsh كۋارتسلىق، تەركىبىدە كۋارتس بار بولغان
- Kuveyt كۇۋەيت (ئاسىيادا)؛
- kuvöz ئۆستۈرۈش ساندۇقى (بالدۇر تۇغۇلۇپ قالغان بالىنى
باقدىغان)؛
- kuvve نىيەت، مەقسەت، پىلان؛ ئەسكىرىي كۈچ، ھەربىي
كۈچ؛ ھوقۇق، ئەمەلىي كۈچ؛ ئىقتىدار، قابىلىيەت
- kuvvet كۈچ، قۇۋۋەت، مادار؛ بېسىم كۈچى، ھەربىي كۈچ،
زورلۇق كۈچ، زوراۋانلىق زورلۇق؛ ھوقۇق؛ بەرداشلىق بېرىش
كۈچى، داۋاملاشتۇرۇش كۈچى؛ ھەربىي كۈچ، ئەسكىرىي كۈچ؛
بېسىم كۈچى، ئېنىرگىيە، ئۈنۈم؛
- kuvvetlendirici كۈچلەندۈرگۈچى، قۇۋۋەتلەندۈرگۈچى؛
فىكساتسىيە، مۇقىملاشتۇرۇش (فوتوگرافىيىدە)؛
- kuvvetlendiriş كۈچلەندۈرۈش، قۇۋۋەتلەندۈرۈش
- kuvvetlendirme كۈچلەندۈرۈش، قۇۋۋەتلەندۈرۈش
- kuvvetlendirmek قۇۋۋەتلەندۈرمەك، كۈچلەندۈرمەك
- kuvvetleniş كۈچلىنىش، قۇۋۋەتلىنىش
- kuvvetlenmek قۇۋۋەتلەنمەك، كۈچلەنمەك
- kuvvetli كۈچلۈك، قۇۋۋەتلىك؛ پۇختا، چىداملىق؛ مۇستەھكەم،
تەسىر كۈچكە ئىگە؛ قىزغىن، شىددەتلىك؛ ئەلە، يۇقىرى دەرىجىلىك
- kuvvetlice كۈچلۈك، قاتتىق، شىددەتلىك؛ كۈچلۈكرەك، بىر
ئاز كۈچى بار
- kuvvetölçer كۈچ ئۆلچىگۈچ، دىنامومېتىر
- kuvvetsiz كۈچسىز، قۇۋۋەتسىز؛ ئۈنۈمسىز، تەسىرسىز
- kuvvetsizlik, -ği كۈچسىزلىك، ئاجىزلىق، ئىرادىسىزلىك،
قەتئىي بولالماسلىق
- kuyruk, -ğu قۇيرۇق؛ قوينىڭ قۇيرۇقى
- kuyruk kemiği قۇيرۇق سۆڭىكى
- kuyruklu قۇيرۇق بار، قۇيرۇقلۇق؛ چايان، سېرىقئېشەك
- kuyruklu kelebek سېرىق سۇمۇرغۇ كېپىنەك
- kuyruklular قۇيرۇقلۇقلار ئۇرۇقىدىشى
- kuyruklu yıldız كومېتا، قۇيرۇقلۇق يۇلتۇز، سۈپۈرگە يۇلتۇز
- kuyruksallayan سۈڭۈكۈچ
- kuyruksallayangiller سۈڭۈكۈچ ئائىلىسى
- kuyruk sokumu قۇيۇمچاق سۆڭىكى، توققۇز كۆز
سۆڭىكى، توققۇز كۆز ئومۇرتقىسى، قۇيۇمچاق ئومۇرتقىسى
- kuyruksuz قۇيرۇقسىز، قۇيرۇقى يوق
- kuyruksuzlar قۇيرۇقسىزلار ئائىلىسى
- kuytu چەت، ياقا، خىلۋەت؛ سالقىن، سۆرۈن؛ خىلۋەت جاي،
سايىلىك ۋە خىلۋەت جاي
- kuytuluk, -ğu خىلۋەت جاي، سۆرۈن جاي، تىنچ جاي

kuyu	قۇدۇق، بۇرغا قۇدۇقى، بۇرغىلاش قۇدۇقى؛ ئازگال، ئۆڭكۈر، خۇمدان؛ ئورا، قىلتاق، قاپقان، توزاق	kuzu kestanesi	ياۋا كاستان
kuyucu	قۇدۇق قازغۇچى، ئورا قازغۇچى، بۇرغىلاش قۇدۇقى قازغۇچى	kuzukulağı	ئاتقۇلاق
kuyuculuk, -ğü	قازمىچىلىق، قېزىش كەسىپى، قۇدۇق -قېزىش كەسىپى ياكى خىزمىتى	kuzulama	پاقلانلاش، قوزىلاش، تۆللەش
kuyudat	تىزىمغا ئالدۇرۇش، تىزىمغا ئېلىش، تىزىملاش، رويخەتكە ئالدۇرۇش	kuzulamak	پاقلانلىماق، قوزىلىماق، تۆللىمەك
kuyum	زىننەت بۇيۇمى، قىممەت باھالىق زىننەت بۇيۇمى، ئالتۇن-كۈمۈشتىن ياسالغان زىننەت بۇيۇمى	kuzulaşmak	مۇلايىملاشماق، قۇلىقى يۇمشاقلاشماق
kuyumcu	زەرگەر (ئالتۇن، كۈمۈش قاتارلىق قىممەت باھالىق مېتاللاردىن ھەر خىل زىننەت بۇيۇملىرى ياسايدىغان ئۇستا)؛ زەرگەرلىك دۇكىنى	kuzulu	قوزىسى بار، تۆللىگەن، پاقلانلىغان؛ قورسىقى تومپىيىپ چىققان (مېۋە-چىۋە، سەي-كۆكتات)؛
kuyumculuk, -ğü	زەرگەرلىك، زىننەت بۇيۇملىرى تىجارىتى	kuzuluk, -ğü	پاقلان قوتىنى، ئېغىل؛ مۇلايىملىق، قۇلىقى يۇمشاقلىق؛ ئىشىكنىڭ قانىتىغا بېكىتىلگەن كىچىك ئىشىك
kuz	تەسكەي، سايلىك	kuzu mantarı	قېرىنسىمان موگو، يەر مەدىكىنىڭ بىر تۈرى
kuzen	بىر نەۋرە ئۇكا	kuzu sarmaşığı	يۆگىمە چۆت
kuzey	شىمال، شىمال تەرەپ؛ شىمالىي، شىمالنىڭ، شىمالغا مۇناسىۋەتلىك	Küba	كۇبا (ئامېرىكا قىتئەسىدە)؛
kuzeybatı	غەربىي شىمال، غەربىي شىمال تەرەپ؛ غەربىي شىمالنىڭ، غەربىي شىمالغا مۇناسىۋەتلىك	küba	تەلەپ قىلىنغان ھەجىم؛ ھەجىم
kuzeydoğu	شەرقىي شىمال، شەرقىي شىمال تەرەپ؛ شەرقىي شىمالنىڭ، شەرقىي شىمالغا مۇناسىۋەتلىك	kübik	كۇب شەكىللىك، كۇبىست
Kuzey Kanalı	شىمالىي دېڭىز ياكى بېيخەي دېڭىز قولىقى	kübist	كۇبىست، قاپارتما نەقىش سەنئىتى مۇتەخەسسسى
kuzeyli	شىمالدىن كەلگەن، شىماللىق، شىمالدىن كەلگەن ئادەم	kübizm	كۇبىزم
kuzgun	قۇزغۇن	küçük	كىچىككىنە، ئىنتايىن كىچىك
kuzguncuk, -ğü	تۆمۈر رېشاتكىلىق دېرىزە، تۈرمە، قاماقخانىلاردىكى تۆمۈر قەپەس	küçük, -ğü	كىچىك؛ كۆپ ئەمەس، ئاز؛ رەزىل، پەسكەش، ئىپلاس، پەس، شەرمەندە؛ تېگى پەس، كېلىپ چىقىشى ناچار؛ كىچىك بالا، بالاغەتكە يەتمىگەن بالا؛ رەزىل ئادەم، پەس ئادەم
kuzgunî	قايقارا، قارا رەڭلىك	Küçük Ayı	كىچىك ئېيىق يۇلتۇزلار تۈركۈمى
kuzgunkılıcı	گۈلسۆسەر	küçük baş	قوي
kuzin	بىر نەۋرە ئۇكا	küçük bey	بايۋەچچە؛ غوجام؛ ئۆز بېشىمچى يىگىت
kuzine	مەش؛ كېمە ئۈستىدىكى ئاشخانا	küçük burjuva	ئۇششاق بۇرژۇئازىيە
kuzu	قوزا، قوزىچاق، پاقلان، قوينىڭ بالىسى؛ سەي كۆ-كىتاتلارنىڭ تۇغۇپ چىققان ياكى كۆيۈپ چىققان قىسمى؛ مۇلايىم ئادەم؛ قۇربانلىق نەرسە، گۇناھنى ئۈستىگە ئالدىغان قوي؛ پاقلان گۆشىدىن ياسالغان	küçük çe	كىچىككىنە، ئىنتايىن كىچىك
kuzu dişi	سۈت چىش	küçük cezayir menekşesi	ۋىنكا گۈلى، كاتارانتۇس قىزىل گۈلى
kuzugevreği	بوز تىكەن	küçük çinçilya	چىنچىلىيا چاشقىنى
kuzugöbeği	ئاخۇنباش، يەر مەدىكى، زەمبۇرۇغ	küçük dil	كىچىك تىل
		küçük hanım	خانقىز، خانىم
		küçük Hindistan cevizi	ھىندىستان كىچىك ياڭىقى
		küçükleşmek	كىچىكلەشمەك، كىچىكلەشمەك، سۆز-ھەر-ىكىتى كىچىك بالغا ئوخشىماق؛ نومۇس ھېس قىلماق، خارلىقتا قالغاندەك ھېس قىلماق
		küçükleştirmek	كىچىكلەشتۈرمەك، سۆز-ھەر-ىكىتنى كىچىك بالغا ئوخشاش قىلدۇرماق؛ خارلىقتا قويماق
		küçüklü büyüklü	چوڭ-كىچىك، قېرى-ياش
		küçüklük, -ğü	كىچىك، ئاز؛ كىچىكلىك، گۆدەكلىك، كىچىكلىك

پەسكەشلىك، نومۇسىسىزلىق، نومۇس قىلارلىق ئىش	تماق، كونىراتماق
küçük martı دېڭىز چايكىسى	پاختىلىشىپ قالغان، كۆكرىپ قالغان، زەمبىرۇغلانغان؛ küflü
küçüksemek تۆۋەن كۆرمەك، كىچىك كۆرمەك، كۆزگە ئىلماسلىق	ۋاقتى ئۆتكەن، كونىرىغان، چىرىكلەشكەن، چىرىگەن؛ ئۆيدە يىغىپ ساقلاۋاتقان پۇل
küçük şalgam قىچا؛ كۆكتات گۈلىنىڭ غولى؛ پىراسىيە ئوتى	مىكوزىيە، زەمبىرۇغ كېسەللىكى، زەمبىرۇغ كەلتۈرۈپ küflüce چىقارغان كېسەللىك
küçülme كىچىكلەش، قىسقىراش؛ شەرمەندە بولۇش، يۈزى تۆكۈلۈش، ئۇياتقا قېلىش، رەسۋا بولۇش	ۋاپاغا جاپا قىلىش، ياخشىلىققا يامانلىق، ۋاپاسىزلىق küfran
küçülmek كىچىكلەش، قىسقىرماق؛ شەرمەندە بولماق، يۈزى تۆكۈلمەك، ئۇياتقا قالماق، رەسۋا بولماق	تىللاش، ئاغزىنى بۇزۇش، قارغاش، لەنەت ئوقۇش، küfretme لەنەت، ھاقارەتلەش
küçültme كىچىكلەش، قىسقىرتىش؛ شەرمەندە قىلىش، يۈزىنى تۆكۈش، رەسۋا قىلىش	قارغىماق، كايىماق، لەنەت ئوقۇماق، تىللىماق، küfretmek ھاقارەتلىمەك
küçültmek كىچىكلەتمەك، قىسقىراتماق؛ شەرمەندە قىلماق، تۆۋەن چۈشۈرمەك، يۈزىنى تۆكمەك	تىل، ھاقارەت، لەنەت، قارغاش، ئاغزىنى بۇ- küfür, -frü زۇش، ئاھانەت، قاتتىق ئېغىر تىللاش؛ ياراتقۇچىغا قىلىنغان ھۆرمەتسىزلىك، ياراتقۇچىنى تىللاش؛ پەرىشتىلەرگە ئىشە- نەمسىلىك، ئاللاھنىڭ بارلىقى ۋە بىرلىكىگە ئىشەنمەسلىك، ئىلاھسىزلىق
küçülüş كىچىكلەش، قىسقىراش؛ شەرمەندە بولۇش، يۈزى تۆكۈلۈش، ئۇياتقا قېلىش، رەسۋا بولۇش	كۆفۇر قىلغۇچى، تىللىغۇچى، داۋاملىق باشقىلارنى küfürbaz تىللاپلا يۈرىدىغان ئادەم، باشقىلارغا ھاقارەت قىلغۇچى
küçümen نىسبەتەن كىچىك، ناھايىتى كىچىك	كۆفۇر قىلىش، تىللاش، ھاقارەت قىلىش، -gı, küfürbazlık ھاقارەت
küçümencik نازاكتەلىك ۋە مۇلايىم، نازۇك؛ نەپىس؛ چىرايلىق؛ كۆركەم	سۈرۈن، غۇر-غۇر، ئىزغىرىن، مەيىن küfür küfür
küçümseme تۆۋەن كۆرۈش، كىچىك كۆرۈش، كۆزگە ئىلماسلىق، كۆرەلمەسلىك	لايىق، خىل، ماس كېلىدىغان جۈپ، جور küfüv, -ffü
küçümsemek تۆۋەن كۆرمەك، كىچىك كۆرمەك، كۆزگە ئىلماسلىق	نەسلىلىك ئەرەب ئېتى küheylân
küçümsemek باشقىلار تەرىپىدىن كۆرەلمەسلىك، تۆۋەن كۆرۈلمەك، كۆزگە ئېلىنماسلىق	غەزەپلەنگەن، كۈيلىگەن (جۈپلىشىش ئۈچۈن)؛ kükre ھۆركىرىمەك (ئىش)؛ ۋارقىرماق، غەزەپلىنىپ kükremek ۋارقىرماق؛ ئېچىماق، بولماق (خېمىر)؛ قويۇق ئۆسمەك گۈڭگۈرت
küçümseyiş تۆۋەن كۆرۈش، كىچىك كۆرۈش، كۆزگە ئىلماسلىق، كۆرەلمەسلىك	گۈڭگۈرت گازى كۆپۈكچىسى kükürt, -dü
küçürek كىچىك، كىچىكرەك	سۇبلىماتسىيەلىك گۈڭگۈرت kükürttatar
küf كۆكەرتكۈچى باكتېرىيە، پاختىلاشتۇرغۇچى زەمبىرۇغ، دات	گۈڭگۈرت تىلىمەك، گۈڭگۈرت بىلەن بىر تەرەپ kükürtlemek قىلماق
küfe سېۋەت؛ كاسا، يوتا؛ بىر سېۋەت	گۈڭگۈرتلەنمەك، گۈڭگۈرت بىلەن بىر kükürtlenmek تەرەپ قىلىنماق
küfeci سېۋەتچى، سېۋەت ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى	گۈڭگۈرتلىك، تەركىبىدە گۈڭگۈرت بار بولغان kükürtlü
küfecilik, -gi سېۋەتچىلىك، سېۋەت تىجارىتى	كۈل؛ شاخار؛ ئوت كۆيۈپ بولغاندىن كېيىن قېلىپ قالغان küli نەرسە
küfelik بىر سېۋەتكە لىق كەلگۈدەك؛ لايدەك مەس بولۇپ كەتكەن	ھەممە، پۈتۈن، پۈتكۈل، ئومۇمىي، بارلىق kül2 -lli
küffar كاپىر، كاپىرلار	كۇلاھ، كونۇس شەكىللىك دوپپا، شەپكە، قالپاق؛ külâh كونۇس شەكىللىك قەغەز خالتا
küflendirmek زەمبىرۇغلىماق، باكتېرىيە يۇقتۇرماق، پاختىلاشماق، كونىراتماق	ھىيلىگەر، ئالدامچى؛ بۆكچى، كۇلاھچى، külâhçı كۇلاھ
küflenmek زەمبىرۇغلانماق، باكتېرىيەلەنمەك، پاختىلاشماق، كونىرماق	
küfletmek زەمبىرۇغلىماق، باكتېرىيە يۇقتۇرماق، پاختىلا-	

külâhlı	تېكىپ ساتقۇچى	تامامەن؛ كۆپ مىقداردا، جىق
külâhsız	بېشىغا بۆك كىيگەن، كۇلاھ كىيگەن	بىر يازغۇچىنىڭ يازغان بارلىق ئەسەرلىرىنىڭ külliyyat توپلىمى
külbastı	بەل كاۋاپ، قوۋۇرغا كاۋاپ	مەسچىت ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ئەسلىھەلەر (مەكتەپ، külliye كۈتۈپخانا، دوختۇرخانا قاتارلىقلار) نىڭ ئومۇمىي ئىسمى
külbastılık, -ğı	بەل كاۋاپ يارايدىغان، بەل كاۋاپ -ğı قىلىدىغان گۆش	تامامەن، ئومۇمەن، ئاساسەن، تولۇق، پۈتۈنلەي، külliyyen تەلتۈكۈس
külçe	نۆكچە، قۇيما، كۇمىلاچ	پۈتۈن گەۋدە، تولۇق قىسىم، پۈتۈنلۈك، ئومۇمىيلىق külliyyet
külçeleşmek	نۆكچەلەشمەك، كۇمىلاچ شەكلىگە كەلمەك، مونەكلەشمەك؛ بەك ھېرىپ كەتمەك	جىق، يېتەرلىك، كۆپ، مول külliyyetli
kül çöreği	پېچىنىنىڭ بىر تۈرى	تەركىبىدە كۈل بار بولغان، كۈل ئارىلاشقان، كۈل küllü بولغان
küldöken	خوتۇن، رەپىقە	ئەخلىت دۆۋىسى؛ تاماكا قالدۇقىنى تاشلايدىغان küllük, -gü قۇتا؛ مەشلەردىن چىققان كۈللەرنى قويۇپ قويدىغان يەر، كۈللۈك
küldür	گۈلدۈر-قاراس قىلىپ، گۈلدۈرلەپ، تۇيۇقسىز، ئۇ- شتۇمۇت	يالغان گەپ، داڭقان-پۇتى گەپ، ئېگىز-پەس گەپ küllüm كالتە ئىشتان؛ گەلەپى شىم، پاجاققا چاپلىشىپ külot تۇرىدىغان ئىشتان
külek, -ği	كوزا، ئىدىش	كۈلرەڭ، كۈل رەڭلىك kül rengi
külfet	كۈلپەت، قىيىنچىلىق، قىيىن شارائىت؛ جاپا، مۇ- شەققەت؛ چوڭ چىقىم، ئېغىر چىقىم	كۈلرەڭ گۆش چىۋىنى kül rengi et sineği كاككۇك kül rengi guguk
külfetli	كۈلپەتلىك، جاپالىق، قىيىن، ئادەمنى زېرىكتۈرىدىغان، كىشىنى ھارغۇزىدىغان، ئېغىر چىقىم قىلدۇرىدىغان	تېۋىنىش، چوقۇنۇش، ئىززەت-ئىكرام kült مەدەن پارچىسى، دەستە گۈل؛ تاغ جىنىسى، تاش külte كۈلتۈر؛ تەربىيە، ساپا؛ تېرىش، تىكىش، تېرىقچىلىق؛ kültür زىرائەت؛ يېتىشتۈرۈش، تەربىيەلەش، ئۆستۈرۈش
külfetsiz	ئاسان، كۈلپەتسىز، جاپاسىز، قولاي؛ سەرىپىياتى يېنىك، چىقىمى ئېغىر ئەمەس	مەدەنىي، مەدەنىيەتكە مۇناسىۋەتلىك kültürel گىمناستىكا، ساغلاملىق گىمناستىكىسى kültür fizik مەدەنىيەتلىك، مەدەنىيەت ئۆگەنگەن، ساپالىق، بىلىملىك، ئەدەب-ئەخلاقلىق، ئىلغار kültürlük, -gü مەدەنىيەتلىك، مەدەنىيەتلىك دەرىجىسى، ساپا، ئىلغارلىق، كۈلتۈرلۈك، تەربىيەلىك
külhan	ھامانىڭ ئوچىقى، تۈركلەرنىڭ ساڭناسىنىڭ ئوچىقى	مەدەنىيەتسىز، كۈلتۈرسىز، ساپاسىز، تەربىيەسىز kültürsüz مەدەنىيەتسىزلىك، تەربىيەسىزلىك، كۈلتۈرسىزلىك kültürsüzlük, -gü ساپاسىزلىق، كۈلتۈرسىزلىك
külhan beyi	ئافى، ئۇياتسىز، يۈزسىز، مۇتتەھەم، لۈكچەك، ئوغرى	جوتو künlük, -gü ۋاقتى ئۆتكەن، كونىرىغان، قېرى، ئىشلەتكىلى بو- لمايدىغان، كارغا كەلمەيدىغان؛ سولاشقان، چۈشكۈن، روھسىز؛ ۋەيران بولغان، خارابلاشقان
külhanbeylik, -ğı	مۇتتەھەملىك، لۈكچەكلىك، ئۇياتسىز- لىق	كونىرىماق، چۈشكۈنلەشمەك، خارابالا- شماق külüstürleşmek دۆۋە؛ ئېغىل، قوتان küm
külhancı	ھامانىڭ ئوچىقىغا ئوت قالايدىغان كىشى	
külhani	مۇتتەھەم، مۇشتۇمزور، قۇلاقكەستى، ئەبلەخ؛ كەپسىز	
kül kedisi	سوغۇقتىن قورقىدىغان، سوغۇققا بەرداشلىق بېرەلمەيدىغان؛ بوشاڭ، چېچىلاڭغۇ، ئېزىلەڭگۈ، سۆرەلمەپالاس	
külleme	كۈل بىلەن يېپىۋېتىش، كۈل چېچىش، كۈلگە ئايلاندۇرۇش؛ دالدىلاش، يوشۇرۇش	
küllemek	كۈل بىلەن ياپماق، كۈل بىلەن قاپلىماق؛ كۈل چاچماق؛ كۈلگە ئايلاندۇرماق، كۈل قىلىۋەتمەك؛ يوشۇرماق؛ يوپۇتماق، ياپماق، دالدا بولماق، توسۇۋالماق، قاپلىماق	
külleniş	كۈل بولۇش، كۈلگە مىلىنىش؛ ئارام ئېلىش يېنىكلەش	
küllenmek	كۈل بولماق، كۈلگە مىلىنمەك، كۈلگە بوپالماق؛ ئارام ئالماق، يېنىكلەمەك	
küllü	ھەممە، بارلىق، تولۇق، ئەتراپلىق، ئومۇميۈزلۈك، پۈتۈنلەي،	

- kümbet قۇبە، قۇبىسىمان ئۆگزە؛ قۇبىلىك ئىمارەت؛ kümbet
 گۈمبەز، ئەگمە
 kümbetlemek ئەگدۈرمەك، دۈمچەك قىلماق، بېلىنى
 ئەگمەك
 kümbetli گۈمبەزلىك، قۇبىلىك، گۈمبىزى بار، قۇبىسى
 بار، ئەگمىسى بار
 küme دۆۋە، تۇتام، دەستە، باغلام؛ توپ، تۈركۈم، گۈرۈپ؛
 كىچىك گۈرۈپپا؛ دۆۋىلەنگەن، باغلانغان، گۈرۈپپىلانغان
 küme bulut توپ بۇلۇت، بىر توپ بۇلۇت
 kümek دۆۋە، تۇتام، دەستە، باغلام؛ توپ، تۈركۈم، گۈرۈپ؛
 كىچىك گۈرۈپپا؛ دۆۋىلەنگەن، باغلانغان، گۈرۈپپىلانغان
 kümeleme دۆۋىلەش، توپلاش، باغلاش، يىغىش
 kümelemek دۆۋىلىمەك، توپلىماق، باغلىماق، يىغماق
 kümelendirmek ئىجتىمائىيلاشتۇرۇش، كوللىكتىپلاشتۇر-
 ماق، ئومۇمنىڭ ئىگىدارلىقىغا ئايلاندۇرماق
 kümeleniş توپلىنىش، يىغىلىش، ئۇيۇشۇش، جۇغلىنىش،
 دۆۋىلىنىش
 kümelenmek توپلانماق، يىغىلماق، ئۇيۇشماق، جۇغلانماق؛
 دۆۋىلەنمەك
 kümeleşim قېتىش، ئۇيۇشۇش (سۇيۇقلۇق ياكى گازلار)؛
 kümeleşmek قاتماق، ئۇيۇشماق، ئىتتىپاقلاشماق،
 بىرىكمەك (سۇيۇقلۇق ياكى گازلار)؛
 kümes قەپەس، كاتەك؛ كىچىك ئۆي، كەپە، كونا كىچىك
 ئۆي
 kümültü كەپە، كۈلبە، كىچىك ئۆي (يايلاق ياكى ئور-
 مانلىقتىكى)؛
 kümülüs توپ بۇلۇت، بىر توپ بۇلۇت
 küncü كۈنجۈت
 künde كىشەن، ئىشكەل؛ تۇتۇش، قامالاش ئۇسۇلى
 (چېلىشىشتىكى)؛ ھىيلە-مىكر، قاپقان، قىلتاق، تور، توزاق
 künefe كۈنەفە (پىشلاقلق قاتلىما، ئىرىمچىكىلىك قاتلىما)،
 تۈركلەرنىڭ تاتلىق يېمەكلىكلىرىنىڭ بىر تۈرى
 küney كۈنگەي، كۈن نۇرى تولۇق چۈشىدىغان تەرەپ
 küngüldemek, küngürdemek ئۈگدىمەك، مۈگد-
 مەك، يېشىنمەي كۆزنىڭ ئاچچىقىنى چىقىرىۋالماق؛ پالەچ
 بولماق، پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالماق
 künh ماھىيەت، مۇھىم نۇقتا، ئاساس
 künk, -gü ساپال تۇرۇبا، تۇرۇبا، سۇ ئاققۇزۇش تۇرۇبىسى،
 ياغاچ تۇرۇبا
 künye تەرجىمال، ئارخىپ، كادىرلار ئارخىپى؛ سالاھىيەت
- كارتىسى، سالاھىيەت كارتوچكىسى
 küp1 كۈپ، خۇمرا، ئىدىش؛ مەست ئادەم، مەست، غەرق
 مەست؛ ھەددىدىن زىيادە، ئارتۇق
 küp2 كۈپ، كۈب جىسىم؛ ئۈچىنچى دەرىجە، كۈپ
 küpe ھالقا، پەپەزە؛ مۇنچاق
 küpe çiçeği پانۇسگۈل؛ سۆڭىگۈل
 küpe çiçeğiler پانۇسگۈل تۇرۇقدىشى
 küpeli ھالقا تاقانغان؛ قۇلىقىغا زىننەت بۇيۇمى ئېسىۋالغان
 küpelik, -ği تاش، چۆكتۈرگۈچ تاش (كېمىنى چۆكتۈ-
 رىدىغان تاش)؛
 küpeşte كېمە يان دىۋارى، دولقۇن توسۇش تاختىسى
 küpleği (كەتمەن، كەكە، پالتا قاتارلىقلارنىڭ) ساپ
 بېكىتىدىغان كۆز
 küpleme سۇلۇق ئىششىق؛ ئىستىسقا
 küplü كۈپى بار، ئىدىشلىق، تۇرۇبىلىق؛ مەيخانا، كىچىك
 ھاراقخانا؛ مەست، غەرق مەست
 kür داۋالاش، دەم ئېلىپ داۋالىنىش؛ ئالاھىدە داۋالاش ئۇسۇلى
 kürar ئوقيا زەھىرى
 küraso ئاپپىلىن پۈستىدىن ياسالغان ھاراق
 kürdan چىش كولىغۇچ
 kürdanlık, -ği چىش كولىغۇچ قۇتسى
 küre1 لايدىن ياسالغان ئوچاق، مەش
 küre2 شار سىرتى، سىغىرا، شار
 kürek, -ği گۈرجەك، تېشاك؛ پالاق، كېمە پالىقى
 kürek ayaklılar ç ساقىيۇشسىمانلار
 kürekçi گۈرجەكچى، گۈرجەك ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى؛
 پالاق تۇرغۇچى، كېمە ھەيدىگۈچى؛ كوچىگار، ئوت ياقار، ئوت
 قالىغۇچى (پويىزنىڭ)؛
 kürekçilik, -ği گۈرجەكچىلىك، گۈرجەك ياساش ياكى
 سېتىش ئىشى؛ كېمە ھەيدىگۈچىلىك خىزمىتى؛ ئوت قالىغۇ-
 چىلىق خىزمىتى (پويىزغا)؛
 kürek kemiği تاغاق سۆڭىكى، تاغاق
 kürelemek, küremek گۈرجەك بىلەن
 كولىماق
 küremsi ئېللىپسۇئىد، سوقچاق جىسىم، سوقچاق شار
 شەكىللىك جىسىم؛ ئېللىپس، سوقچاق شار
 küresel شار شەكىللىك، شارسىمان، يەر شارى خاراكتېرلىك
 kürevî شار شەكىللىك، شارسىمان، يەر شارى خاراكتېرلىك
 küreyve كىچىك شارسىمان جىسىم
 kürüt كىۋى سىستېمىسى

- küriyum كىۋىرۇ مائىلىق تېرە؛ مويۇلۇق، يۇڭلۇق، ماي ۋە چىگىردەك
- kürk مائىلىق تېرە؛ مويۇلۇق، يۇڭلۇق، مائىلىق
- kürkask جاتروفا دەرىخى
- kürk böceği خۇرۇم كۈيىسى، دېرىمىستېس قوڭغۇزى
- kürkçü تېرە ماللار دۇكىنى، كۆن ماللار دۇكىنى؛ تېرىدىن ھەر خىل كىيىم-كېچەكلەرنى ياسىغۇچى
- kürkçülük تېرە مال سودىگەرچىلىكى، كۆن ماللار سو-دىگەرچىلىكى، تېرىچىلىك، جۇۋىچىلىق
- kürklü تېرە كىيىم كىيىۋالغان، تېرىدىن ياسالغان كىيىم كىيىۋالغان؛ تېرىسىدىن كىيىم تىككىلى بولىدىغان ھايۋان
- kürnemek ھايۋانلارنى بىر يەرگە يىغماق
- kürsü سەھنە، مۇنبەر، مەيدان؛ كاپېدار، ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ئىشخانىسى؛ ئورۇندۇق؛ پروفېسسورلۇق ۋەزىپىسى
- kürsülü پۇختا، چىڭ، مۇستەھكەم
- Kürt كۈرتلەر، كۈرت مىللىتى
- kürtaj بالىياتقۇنى قىرىش، بالىنى قىرىپ ئېلىۋېتىش
- kürtün1 لىڭگىرتاق
- kürtün2 شامالدا يىغىلىپ قالغان قار دۆۋىسى
- kürümek گۈرچەك بىلەن قوپارماق، گۈرچەك سېلىپ چىقار-ماق
- küs ئاچچىقلانغان، ئاچچىقى كەلگەن، رەنجىگەن
- küsbe مېۋە تىرىپى، مېۋىنىڭ سۈيىنى چىقىرىۋالغاندىن كېيىن قالغان قىسمى
- küseğen ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان، تەرسا، چۇس، ئىچى تار؛ مېۋە تىرىپى، مېۋىنىڭ سۈيىنى چىقىرىۋالغاندىن كېيىن قالغان قىسمى
- küskü پولات سۈمبە؛ ئوت چۇقچىلىغۇچ؛ تۆمۈر كۆسەي، ئىلمەك كۆسەي
- küskün ئەلەم چەككەن، ئازار يېگەن، ئۇۋالچىلىققا ئۇچرىغان؛ ئۆسمەي تۇرغۇن ھالەتتە تۇرغان؛ مېۋە تىرىپى، مېۋىنىڭ سۈيىنى چىقىرىۋالغاندىن كېيىن قالغان قىسمى
- küskünlük, -ğü بىئاراملىق، نارازىلىق، خاپىلىق، رەنجىش، ئاچچىقلىنىش
- küsküt يىلتىزسىز ئوت، سېرىق يۆگەي، سېرىق ئوت
- küskütük ھاڭۋاقتى، گالۋاڭ، گومۇش؛ غەرق مەست بولغان
- küslük, -ğü غەزەپلىنىش، ئاچچىقلىنىش، چېچىلىش، قايىناش
- küsmek, -er ئاچچىقلانماق، غەزەپلەنمەك، ئاغرىنماق، رەنجىمەك، نارازى بولماق، غۇدۇڭشىماق؛ توختىماق، توختاپ قالماق (ئېقىشتىن، ئۆسۈشتىن ياكى ھەرىكەتتىن)؛ نۇرماق خىزمەت قىلالماسلىق، ھاياتى كۈچىنى يوقاتماق؛ كۈچىنى يوقاتماق؛ كۈچتىن قالماق، ئۈنۈمنى يوقاتماق
- küspe مائىلىق تېرە؛ مويۇلۇق، يۇڭلۇق، ماي ۋە چىگىردەك قوشۇپ ئېتىلگەن پېچىنە-پىرەنىك؛ مېۋە تىرىپى، مېۋىنىڭ سۈيىنى چىقىرىۋالغاندىن كېيىن قالغان قىسمى
- küstah تەرىپىسىز، تەرىپىيە كۆرمىگەن، ئەدەبىسىز، مەدەنىيە-تسىز، قىلىقسىز، مەغرۇر، ھاكاۋۇر، تەكەببۇر، تەلۋە تەلۋىلەرچە، تەكەببۇرلۇق بىلەن، ھاكاۋۇرلۇق بىلەن، مەغرۇرلۇق، تەكەببۇرلۇق، ئەدەبىسىزلىك بىلەن تەلۋىلەشمەك، تەكەببۇرلاشماق، ھاكاۋۇر-لاشماق، مەغرۇرلاشماق، ئەدەبىسىزلىك، تەرىپىيەسىزلىك، قىلىقسىزلاشماق
- küstahçä تەلۋىلەشمەك، تەكەببۇرلاشماق، ھاكاۋۇر-قىلىقسىزلاشماق، ئەدەبىسىزلىك، تەرىپىيەسىزلىك، تەلۋىلەشمەك، تەكەببۇرلۇق، ئەدەبىسىزلىك، -ğ1
- küstahlık, -ğ1 ھاكاۋۇرلۇق، تەرىپىيەسىزلىك
- küstere ئۇزۇن رەندە، تۈگمەن تېشى؛ يىرىك ئىجادىيەت، يىرىك ئەسەر
- küstüm otu مېۋە تىرىپى، ئۇياتچان ئوت
- küstürmek ئاچچىقلىنى كەلتۈرمەك، ئاچچىقلانماق، نارازى-زى قىلدۇرماق
- küsuf كۈن تۇتۇلۇش، كۈن يېتىش
- küsür ئاشقان مىقدار، ئارتقان قىسىم؛ كەسىر سان
- küsürat ئاشقان مىقدار، ئارتقان قىسىم، قالدۇق نەرسە، ئېشىنما
- küsü خاپىلىق، نارازىلىق، خۇشال بولماسلىق، خالىماسلىق، ئۇنىماسلىق؛ چىقىشالماق
- küsülü ئەپ بولالمىغان، تەتۈر قارىشىپ يۈرگەن، ئارىسىدا سوغۇقچىلىق بار بولغان، ئىناقسىز
- küsüşmek ئۆز-ئارا چىقىشالماق، بىر-بىرىدىن ئاغرىن-ماق، ئۆز-ئارا تەتۈر قارىشىپ يۈرمەك
- küşade ئوچۇق، ئاشكارا؛ راھەت، خۇشال، كەڭ-كۈشادە
- küşat, -dı ئېچىش، ئېچىلىش؛ قويۇش، باشلاش؛ خۇشاللىق، گۈزەللىك، نەپىسلىك؛ دامكىنىڭ بىر تۈرى
- küşne قارا پۇرچاق
- küşüm شۈبھە، گۇمان؛ ئەنسىرەش، ئىككىلىنىش
- küşümlenmek گۇمانلانماق، شۈبھىلەنمەك، دەرگۇمان بولماق؛ ئەنسىرەش، ئىككىلەنمەك
- küt1 قىسقا ۋە توم، قاشاڭ؛ گال، ئۆتكۈر ئەمەس، ئىنتىك ئەمەس
- küt2 تاراق-تۇرۇق، تاق-تۇق، گۈپ، جاك، قارس، قارس-قۇرۇس، پاك-پۇڭ
- Kütahya كۇتاهيا (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)؛
- kütikül ئېپىدېرما، ئۈستۈنكى قەۋەت، قوۋزاق، پوست؛

- مۇڭگۈز قەۋەت، قوغدىغۇچى پەردە
kütün مۇڭگۈز ماددىسى، كۈتىن
- مۇڭگۈزلىشىش
kütünleşme
- باغلام، دۆۋە، توپ، ئامما، كۆپچىلىك، خەلق، خەلق
kütle ئاممىسى، ئاۋام، ئامما، جامائەت؛ كۆپ مىقدار، نۇرغۇن، دۆۋە-
 دۆۋە؛ سۈپەت؛ چوڭ جىسىم، چوڭ پارچە
- تاقىلداتماق، چەكمەك، ئۇرماق، قاقماق، تاراق-
kütlemek تۇرۇق قىلىپ چالماق، تارقاتماق
- چوڭ-چوڭ، يوغان-يوغان، كۆپ مىقداردا، كەڭ كۆ-
kütlesel لەملىك؛ كوللىكتىپ، ئاممىۋى، كوللىكتىپ خاراكتېرلىك
- گاللاشماق، قاشاڭلاشماق؛ ئاۋۋالقىدەك ئۆتكۈر
kütleshmek بولماسلىق
- گاللاشتۇرماق، قاشاڭلاشتۇرماق
kütlesh-tirmek
- گال قىلدۇرماق، قاشاڭ قىلدۇرماق
kütletmek
- چوڭ-چوڭ، يوغان-يوغان، كۆپ مىقداردا، كەڭ كۆ-
kütlevî لەملىك؛ كوللىكتىپ، ئاممىۋى، كوللىكتىپ خاراكتېرلىك
- ئۇرۇقى بار، مېغىزى بار؛ چىگىنلىك پاختا
kütlü
- قىسقا ۋە توم، گال، قاشاڭ، ئۆتمەيدىغان
kütlük, -ğ
- جاڭگىدە، جاڭ قىلىپ
kütte-dek
- كۆتەك، غول؛ يۇمىلاق ياغاچ، قىسقا ۋە يوغان **-gü, -kütük**،
 ياغاچ؛ ھېساب دەپتىرىدىكى كۆتەك؛ تومپاي ئادەم؛ مىلتىق
 ستىۋولى
- تاش يۈرەك بولماق، باغرى قاتتىق بولماق
kütükleşmek
- ئوق قۇتسى، ئوق قىستۇرۇلغان ناسما، ئوق **-gü, -kütüklük**،
 كەمىرى
- كۈتۈپخانا؛ كىتابخانا
kütüphane
- كۈتۈپخانا خىزمەتچىسى؛ كىتابخانا خىزمەت-
kütüphaneci چىسى؛ كۈتۈپخانا شۇناسلىق تەتقىقاتچىسى
- كۈتۈپخانا باشقۇرۇش خىزمىتى؛ **-gi, -kütüphanecilik**،
 كۈتۈپخانىچىلىق
- غىچىرلىماق، چارسىلدىماق، غاراسلىماق
kütürdemek
- غىچىرلاتماق، چارسىلدىماق، غاراسلاتماق
kütürdetmek
- غاراج-غۇرۇچ، قاراس-قۇرۇس، غىچىر-غىچىر،
kütür kütür چاراس-چۇرۇس
- غاراج-غۇرۇچ، قاراس-قۇرۇس، غىچىر-غىچىر،
kütürtü چاراس-چۇرۇس قىلغان ئاۋاز
- جاۋۇر، چىلاپچا، تەڭنە، داس، ۋاننا؛ نەسۋىر روشەنلەش-
küvet تۇرۇش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان يۇمىلاق يورۇقلۇق قاينۇرغۇچ

L

L, l	ل (تۈرك تىلى ئېلىپبەسىدىكى 15-ھەرپ):	Laden	قىيالىق ئازغان
L	شەكىللىك؛ رىم رەقىمىدىكى 50؛ سۇيۇقلۇق بىرلىكى	Lâdengiller	قىيالىق ئازغان ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈكلەر
La	لاتتان	Lâdenli	ئازغان قىستۇرۇلغان، ئازغان قوشۇلۇپ ياسالغان
La	نوتىدىكى يەتتە نوتىنىڭ بىرى، يەنى ئالتىنچىسى	Lades	شەرتلىشىش، دو تىكىش
labada	يۇمىلاق يوپۇرماقلىق ئاتقۇلاق	lâdeslenmek	دو تىكىش ئويۇنىدا يېڭىلمەك
Labirent	سىرلىق ئوردا؛ باغچىلاردىكى كىچىك ئەگرى يول؛ مۇرەككەپ ئىش؛ ئېزىتقۇ يول (ئىچكى قۇلاقنىڭ كۆپ سۆڭەكلىك قىسمى ياكى قۇلاق پەردىسى قىسمى)؛	Lâdin	ئىتالىيە بەش يىڭىنلىك قارىغاي
lâborant	لابورانت، تەجرىبە قىلغۇچى	Lading	ئوق قۇتىسى، ئوق قىستۇرۇلغان تاسما، ئوق كەمىرى
lâborantlık	لابورانتلىق، تەجرىبە	Lâdinî	دىنغا مۇناسىۋەتسىز، دىننىڭ سىرتىدىكى، دىنغا زىت
laboratuvar	لابوراتۇۋار، لابوراتورىيە، تەجرىبىخانا	Ladino	ئىسپان تىلىنىڭ بىر شىۋىسى
lâbrador	لابرادور	Ladoga gölü	رادوجا كۆلى (روسىيە)؛
Labrador yarımadası	لابرادور يېرىم ئارىلى (ئامېرىكا قىتئەسىدە)؛	Lâedri	ئىمزا، ئىسمىز؛ ئىسمىز؛ بىلگىلى بولمايدىغان
Labors	لابورۇس بېلىقى	Lâedriye	بىلگىلى بولماسلىق نەزەرىيىسى
Lacerem	ئەلۋەتتە	Lâf	گەپ، سۆز، پاراڭ؛ قۇرۇق گەپ، بىكار گەپ؛ تېما
lâciverdî	كۆك رەڭلىك، ئاسمان رەڭلىك، قارا كۆك رەڭلىك	lâf açmak	گەپ ئاچماق، گەپ قىلماق، تېمىغا كىرمەك
Lâciverdîmsi	قارا كۆك رەڭگە مايىل بولغان	lâf anlamaz	گەپ چۈشەنمەس؛ ئەخمەق، جاھىل
Lâcivert	كۆك رەڭ، ئاسمان رەڭ، قارا كۆك رەڭ؛ كۆك رەڭلىك، ئاسمان رەڭلىك، قارا كۆك رەڭلىك	lâf anlatmak	گەپ چۈشەندۈرمەك
lâcivert pasaport	چەتئەلگە چىققاندا بېرىلىدىغان پا-سپورت	lâf atmak	گەپلەشمەك، سۆزلەشمەك
lâcivertleşmek	كۆك رەڭگە ئۆزگەرمەك، قېنىق كۆك رەڭگە ئايلىنماق	lâf cambazı	گەپدان، ناتىق، سۆزمەن
lâcivertlik, -ği	كۆك رەڭ، ئاسمان رەڭ، قارا كۆك رەڭ	lâf çıkarmak	يېڭى گەپ چىقارماق؛ غەيۋەت قىلماق
Lâciverttaş	قارا كۆك رەڭلىك تاش	lâf çıkmak	غەيۋەت-شىكايەت باشلانماق
Lâçin	لاچىن، شۇڭقار؛ كۈچلۈك، جەسۇر، جىددىي	Lâfazan	كۆپ سۆزلەيدىغان، ۋالاقىتەگكۈر، قۇرۇق گەپ قىلىدىغان
Lâçka	ئىشلەتكىلى بولمايدىغان، بۇزۇق، كېرەكسىز، ئاجىز، ھورۇن	lâfazanlık, -ğı	ۋالاقىتەگكۈرلۈك، قۇرۇق گەپ، بېھۋەدە گەپ
Lâçkalaşmak	بۇزۇلماق، كېرەكسىزلىككە، يۇچۇلماق، خورسماق	Lâfçı	گەپچى، سۆزمەن، قۇرۇق گەپ ساتىدىغان
Lâçkalık	بۇزۇلۇش، كېرەكسىزلىشىش	lafçılık, -ğı	قۇرۇق گەپ، ۋالاقىتەگكۈرلۈك، ئورۇنسىز گەپ
La Coruna	لاكورونىيە (ئىسپانىيىدە)؛	lâf ebesi	سۆزمەن، ۋات-ۋات؛ زېرەك، ھازىر جاۋاب، پاراسەتلىك
		lâf tutmak	گەپ ئاڭلىماق
		lâfi uzatmak	گەپنى ئۇزارتماق، قۇرۇق گەپ قىلماق
		lâfiz, -fızı	سۆز، گەپ، تاق سۆز، يەككە سۆز؛ قانۇن-نېزاملارنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشى
		Lafî	سۆزمۇ-سۆز، جۈملىمۇ-جۈملە، خەتمۇ-خەت
		Laflama	قۇرۇق پاراڭ سېلىش، پاراڭلىشىش؛ مۇلاھىزە

قىلىش، مۇھاكىمە قىلىش، سۆز-چۆچەك، گەپ-سۆز	Lâhavle	يا ئاللاھ
قۇرۇق پاراڭ سالماق، پاراڭلاشماق؛ مۇلاھىزە	La Haye, Lahey, Lâhey	ھاگۇئې
قىلماق، مۇھاكىمە قىلماق، سۆز-چۆچەك قىلماق، گەپ-سۆز قىلماق	lahik, -hki	يەرنى چىڭداش
Lâfzan	Lâhik	يېڭىدىن ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەن
Lâfzayış	Lâhika	قوشۇمچە ماتېرىيال، ئىلاۋە، قوشۇمچە سان؛ قوشۇمچە، ئالدى، ئارقا قوشۇلغۇچى
Lâfzêlafz	lahim1, -hmi	گۆش؛ مېۋە ئېتى؛ ئۆسمە؛ سېمىز، مايلىق
Lafzi	lahim2	گۆشخور؛ ھاشارەتخور
Lafzêlafz	lahin, -hni	مىلودىيە، ئاھاڭ، رېتىم؛ تاۋۇش، نوتا؛ دىئا- لېكىت، يەرلىك تىل؛ تەلەپپۇز خاتالىقى
Lâgar	lahit, -hdi	قەبرە، مەقبەرە، تاشتىن ياسالغان جەسەت سا- ندۇقى
Lagos	Lâhmacun	پىسا قاتلىمىسى
Lagos	Lahkî	تىنىپ قالغان
Lâgün	Lâhmî	گۆشلۈك، ئەتلىك
Lağ	Lahor	لاھور
Lağ	Lâhos	ئوكون بېلىقى
Lağ	Lahuri	لاھور يېپىنچىسى
Lağ	Lâhut	ئىلاھ، ئىلاھىي كۈچ، جەننەت
Lağ	Lâhuti	ئىلاھ، تەڭرى
Lağ	Lâhza	ۋاقىت، پەيت، دەقىقە
Lağ	Lâhzada	دەقىقىدە، دەرھال، شۇ ھامان
Lağ	Lâhze	لەھزە، دەقىقە، پەيت
Lağ	Lâik	ئىلمانىي (دىن بىلەن ھاكىمىيەتنى ئايرىش)؛ لايىقلاشماق
Lağ	Laikleşmek	ئىلمانىزىملاشتۇرماق؛ دىنىي ھاكىمىيەت مۈلۈكىنى دۆلەتكە قايتۇرماق
Lağ	lâikleştirmek	لايىقلاشتۇرۇلماق
Lağ	laikleştirilmek	ئىلمانىيلىق (دىن بىلەن ھاكىمىيەتنى ئايرىش -gî)
Lağ	lâiklik, -gî	پىرىنسىپى)؛
Lağ	Lain	قەبىھ، يىرگىنلىك، ئۆلگۈر، مۇدەھىش
Lağ	Lâilâç	ساقايىماس، داۋاسى يوق؛ قۇتۇلغىلى بولمايدىغان
Lağ	Lâisizm	ئىلمانىزىم
Lağ	lak1	كۆلچەك، سۇ ئۇرۇش كۆلچىكى، سوغىرىش كۆلچىكى
Lağ	lak2, -ki	سىرلاھ
Lağ	Lâka	سىر، لاك؛ قاپارتما نەقىشلىك ھەيكەل؛ سىرلاش، بوياش
Lağ	Lâkacı	سىرچى
Lağ	lakap, -bı	لەقەم
Lağ	Lâkaplı	لەقەملىك، لەقىمى بار

Lâkaydane	سوغۇق، قىزغىن ئەمەس، بىخەملىك بىلەن، پەرۋاسزلىق بىلەن	lam1	ئەرەب ئېلىپبەسىدىكى بىرىنچى ھەرپ، قارشى تۇرماق، رەددىيە بەرمەك، باھانە
Lâkaydî	سوغۇق مۇئامىلە قىلىش، كۆڭۈل بۆلمەسلىك	lam2	بۇيۇم تاختا ئەينىكى، پرىدىمت ئەينىكى
Lâkayıt	پىسەنت قىلمايدىغان، كۆڭۈل بۆلمەيدىغان، قىز-ئىقىماس	Lama	تۆگەقوي
lâkayıtlik, -ğ1	سوغۇق مۇئامىلە قىلىش، كۆڭۈل بۆلمەسلىك، قىزىقىماسلىق، پىسەنت قىلماستىلىق	lama1	لاما، ئامېرىكا تۆگىسى
Lakçı	سىرچى	lama2	مېتال تاختا
Lakçılık	سىرچىلىق	Lamaist	لاما دىنى مۇخلىسى
Lake	سىرلانغان	Lamaizm	لاما دىنى
Lâkerda	تۈزلانغان قىزىل ئوقيا بىلىق	Lâmba	لامپۇچكا، چىراغ
Lâkırdı	گەپ، پاراڭ، سۆز، پاراڭلاشماق	lâmbalamak, -ğ1	تەكشۈرمەك
Lâkırdıcı	گەپچى، پاراڭچى، غەرەز ئۇقىدىغان، گەپكە لوقما سالىدىغان	lâmbalı1	چىراغلىق، ئېلىكترون لامپا
Lâkin	بىراق، لېكىن، ئەمما، ھالبۇكى، يەنىلا	lâmbalı2	ئېرىقچىسى بار
lâklak, -ğ1	جاۋىلداق، ئېغىزغا كەلگەننى دەۋىرىدىغان، قۇرۇق پاراڭ ساتىدىغان	lâmbalık, -ğ1	كونا ئۇسلۇبتىكى ئۆيلەردىكى چىراغ قو-يىدىغان ئورۇن
Lâklaka	قۇرۇق گەپ، ئەپچاقچى گەپ	Lâmbasız	چىراغسىز
Lâklakiyat	تېتىقسىز گەپ، ئاقماس گەپ	Lambri	تام ئېتىكى تاختىسى، پانېل، زەدىۋال، پەردە
Laklamak	سىرلىماق، ھاكىلماق	lâme1	سىم رەخت، سىم رەختتىن ئىشلەنگەن
Lâkonik	ئىخچام، يىغىنچاق، ئاددىي	lâme2	يېپىنچا
lakoniklik, -ğ1	يىغىنچاق ۋە مەزمۇنلۇق	Lâmekân	ماكانسىز، سەرگەردان، ھەممە يەردە مەۋجۇت
Lakoz	قوڭۇر مۇگىل بېلىقى	Lâmel	پىلاستىنكا
Lâkrimal	ياش	lami,	پارقىراق، نۇرلۇق، چاقناپ تۇرىدىغان
Laktaz	لاكتازا	Lâminarya	لامنارىيە
lâktik asit	سۈت كېسلاتا، لاکتىك كېسلاتا	Laminar	ھەشقىچەك
Laktoz	سۈت شېكېرى	Lâmis	تېگىش تۇيغۇسى، سەزگۈر مۇڭگۈزچىسى
lâlı, -li	قىزىل ياقۇت، قىزىل، قىپقىزىل	Lâmise	تېگىش سېزىمى، ئانتېننا، سەزگۈ ئەزا
lâl2	سۆزلىيەلمەيدىغان، جىمغۇر	Lâmpasa	تەمبەل، كەڭ، ئازادە، تۇراقسىز
Lala	شاھزادىلەرنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرى، چاكار، ئاغۋات	Lan	ھەي
lalalık, -ğ1	ئائىلە ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتى، مالايلىق خىزمىتى	Lanarkit	لاناركىت
Lâlanga	قازان نېنى	lândo, lândon	سايىۋەنلىك ھارۋا
lâle1	كۆركۈم گۈلى	Lânet	لەنەت
lâle2	ئاچىماق تاياق، تۆمۈر بويۇنتۇرۇق، گىلاستەك لەۋ	Lânetlemek	لەنەتلىمەك، لەنەت ئوقۇماق
lâle ağacı	كۆركۈم دەرىخى	lânetlenmek	لەنەتلەنمەك، لەنەت قىلىنماق
Lâlegûn	قىزىل رەڭلىك	Lânetli	لەنەتلەنگەن
Lâlettayin	خالغانچە، ئىختىيارىي، مەلۇم بىر	Langır	تىڭ-تاڭ قىلغان ئاۋاز
Lâlezar	كۆركۈمزارلىق	langır lungur	ئېگىز-پەس، قالايمىقان، كەلسە-كەلمەس
lâle zinciri	رول زەنجىرى	Lângırt	ئۈستەل شەكىللىك پۇتبول
		Lângırtı	ئاڭ-تۈڭ ئاۋاز
		Lângust	ئەجدىھا راک
		Lanolin	قوي تېرىسى ئاقسىلى

Lânse	داڭلىق، تاللانغان، نامى چىققان	هورۇن
lânse etmek	تاشلىماق، چۆرۈۋەتمەك؛ نام چىقارماق	پارچە ياغاچ تاختا
Lântan	خىمىيىۋى ئېلېمىنت لاتان	شىلىم
Lap	ئۇششاق ۋە يۇمشاق نەرسىلەر چۈشكەندە چىقىدىغان	قىزىل تۇپراق
Lâpa	شۈۋىنگۈرۈچ، ئۇن سۈيى، لەپ-لەپ	ئورگان چالغۇچى
Lâpacı	شۈۋىنگۈرۈچ ئىچىشنى ياخشى كۆرىدىغان	ئورگانچىلىق
Lâpacılık	ھورۇنلۇق، بوشاڭلىق	يېقىملىق، شېرىن، لەتىق
Lâpçın	ئۇششاق گەپ قىلىدىغان	لەتىفە (ئايال ئىسمى)، چاخچاق
Lâpçınlı	ئۇششاق گەپ قىلىدىغان	چاخچاقچى
Lâpilli	يانارتاغ كۈلى	قىزىقچىلىق
Lâpina	ئەجدىھا بېلىق	چاسا شەكىللىك يۇمشاق كەمپۈت
lâp lâp	لەپ-لەپ (ئىت ۋە مۈشۈكلەرنىڭ سۇ ئىچكەندە چىقارغان ئاۋازى)؛	لاتىن
Lâpon	لاپونىيەلىك	لاتىنچە
Lâponca	لاپون تىلى	شەھدان، ئالتۇنگۈل
Lâppadak	تۇيۇقسىز	لاتىنلاشتۇرماق؛ لاتىن مەدەنىيىتىنى قوبۇل قىلدۇرماق
Laptev denizi	لاپتېۋ دېڭىزى	بىئەدەب
Laptop	لەپتوپ، چامدان كومپيوتېر	ئەدەبسىزلىشىش
Lârenjit	يۇتقۇنچاق ياللۇغى	بىئەدەبلىك
Largetto	تېز ۋە يېنىك چېلىنىدىغان بىرخىل مۇزىكا تۈرى	لاۋا
Largo	ئېغىر ۋە يېقىملىق چېلىنىدىغان	غەيۋەت-شكايەت
Larpadak	تۇيۇقسىز	كىر يۇيۇش كۆلچىكى، تازىلىق ئۆيى
Larva	قۇرت بالىسى	يۇيۇش
Laser	چاقىنىغان نۇر، لازېر نۇرى	ئەتىر
Lâski	مەلھەم بىلەن مۇناسىۋەتلىك، مەلھەم شەكلىدىكى	ئۈستىنقۇددۇس ئەتىرى ساتقۇچى
Lâskine	قارت بىلەن ئوينىلىدىغان بىر خىل ئويۇن	لاۋاش (تۈرك بولكىلىرىنىڭ بىر خىلى)؛
Lâso	سالما، سىرتماق	تازىلانغان (كۆمۈر)؛
Lâsta	پاراخوتنىڭ يۈك مىقدارىنى بىلدۈرىدىغان ئۆلچەم بىرلىكى	ئاشقازان ۋە ئۈچەينى يۇيۇش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب
Lâstekes	يىپەك، پاختا ياكى يۇڭدىن ياسالغان ئارىلاشما رەخت	خىمىيىۋى ئېلېمىنت لاۋرىنس
Kâstik	رېزىنكە	ئۇدقا ئوخشايدىغان بىرخىل تارلىق ساز
Lâstikçi	رېزىنكە ياسىغۇچى	شۇ ناملىق سازنى چالغۇچى ياكى ياسىغۇچى
Lâstikli	رېزىنكىلىك	ئۆلمەس
Lâstikotin	رېزىنكە ئىشلىتىلگەن	لايىق
Lâstiksiz	رېزىنكىسىز	لايىقىدا
Laşə	ھاياۋاننىڭ ئۆلۈكى	لايىقلاشتۇرماق
lâşka	ئىشلەتكىلى بولمايدىغان، بۇزۇق، كېرەكسىز، ئاجىز،	دىندىن خالىلاشتۇرۇش، دەھرىيلىشىش
		لايھە

Laynep	نۆۋەتچى ئايروپىلان، قەرەللىك يولۇچىلار پاراخوتى	Lehimli	كەپشەرلەنگەن
Layter	چاتما كېمە (چوڭ كېمىگە يۈك قاچىلاش ۋە چۈشۈرۈش)	Lehistan	پولشا
Lâytmotif	مۇزىكىدا، ئاساس، مۇھىملىق، دېرئورلۇق	Lehli	پولشالىق
Layukal	چۈشەنگىلى بولمايدىغان، ئىشەنگىلى بولمايدىغان	Lehtar	ئاقلىغۇچى؛ پۇل تاپشۇرۇۋالغۇچى
Lâyuti	يېڭىلىمەس	Lejant	ئەپسانە، رىۋايەت
Lâz	لاز مىللىتى	Lejyon	ھەربىي قىسىم
Lâza	ھەسەل يىغىدىغان كىچىك تۇڭ	Lejyoner	قىسىم ئەسكىرى
Lazar	كەسلەنچۈك	Leke	داغ
Lâzca	لاز تىلى	Lekeci	داغلارنى تازىلىغۇچى
Lâzer	لازىر	Lekelemek	داغ چۈشۈرمەك، قارىلىماق
Lâzım	لازىم	lekelenmek	داغلانماق قارىلانماق
Lâzımlık	لازىملىق	Lekeletmek	داغلانماق، كىرلەتمەك
Le	تۈركچىدە ل ھەرپى	Lekeli	داغلانغان
Leb	لىق	lekeli humma	قارا كېزىك
Lebalep	لىپمۇلىق	Liken	تېپىلىش تاختىسى
Lebiderya	دېڭىز قىرغىقى	Lekende	ئۆكۈل نەيچىسى
Leblebi	بىرخىل پۇرچاق	Lekesiz	داغسىز، پاكپاكىزە
Leblebici	پۇرچاق ساتقۇچى	Leksikograf	لۇغەتشۇناس
Leçe	تاشلىق يەر	Leksikolog	لۇغەتشۇناسلىق
Leçek	لېچەك	Leksikoloji	سۆزلۈك ئىلمى
Ledün	نەق مەيداندا	Lector	سۆزلىگۈچى، لېكتور
Ledünî	ئىلاھىي	Lektörlük	لېكتورلۇق
Lef	ئوراش، يۆگەش	Len	لېكتورلۇق
Leffen	قىستۇرما قىلىپ، قوشۇمچە قىلىپ	Lenduha	كېلەڭسىز
Leffetmek	قاتلىماق	Lenf	لىمفا
Legal	قانۇنلۇق	Lenfatik	لىمفانىڭ
Legato	ئۇلانما	Lenfatizm	لىمفا قۇرۇلمىسى
Legorn	پەيلىرى ئاق بىرخىل توخۇ	Lenfosit	لىمفا ھۈجەيرىسى
Leğen	داس، لېگەن	Lenger	لەنگەر
Leh	پايدا، مەنپەئەت	Linguist	تىلشۇناسلىق
Lehat	كىچىك تىل	Lengüistik	تىلشۇناسلىقنىڭ
Lehçe	شۈە	Lenk	پۇتى ئاجىز، بىر پۇتى كەم
Lehim	قەلەي	Lens	لىنزا، ئەينەك
Lehimci	كەپشەرلىگۈچى	Lento	مۇزىكىدا ئاستا-ئاستا چېلىنىشنى بىلدۈرىدۇ، ئىشك-دېرېزىنىڭ ئۈستىگە قويۇلىدىغان توغرا ياغاچ
Lehimcilik	كەپشەرچىلىك	Leopard	يىلپىز
lehimlemek	كەپشەرلىمەك	Lepiska	سېرىق ۋە يۇمشاق چاچ
lehimlenmek	كەپشەرلەنمەك	Lepra	جۇزام كېسىلى

Leş	تاب، نېسېق	kılır kılır	غۇرت-غۇرت
Leşçil	تاب يەيدىغان ھاشارەتلەر	lıkırtı	غۇرت قىلماق
leş kargası	قۇزغۇن	libas	كېيىم-كېچەك
Leşker	لەشكەر	liberal	لېبرال، ئەركىنچى
Letafet	لاتاپەت	liberalizm	لېبرالىزم
Letarji	ئۇيقۇ كېسىلى	liberasyon	ئەركىنلىك
Leva	بۇلغارىيە پۇل بىرلىكى	libido	جىنسىي ئىستەك
Levazım	لازمەتلىك	libre	ئېغىرلىق ئۆلچەم بىرلىكى
Levazımçı	لازمەتلىك بىلەن تەمىنلىگۈچى	libretto	ئوپېرا كىتابى
Levent	يەر ئىسمى، ئەركىن، سۇ ئەسكىرى، خىزمەتچى	Libyalı	لېۋىيەلىك
Levha	لەۋھە	lider	رەھبەر
Levhacı	لەۋھەچى، لەۋھە ياسىغۇچى	liderlik	رەھبەرلىك
Levhacılık	لەۋھەچىلىك	Lif	تال، ساز تارى
Levrek	بىر خىل بېلىقنىڭ تۈرى	lifkabağı	لىق كاۋىسى
Levs	پاسكىنىلىق	liflemek	بەدەن يۇيغۇچ بىلەن بەدەننى سۈرتۈش
Levüloz	مېۋە كەمپۈتى	liflenmek	سۈرتۈلۈش
Levye	خوت	lifti	ئىسكىنە
Ley	رومىنىيە پۇل بىرلىكى	Lig	گوروھ
Leylak	سېرىنگۈل	lika	لاڭ
Leylakî	سېرىنگۈلدەك	liken	لېشاپىنىك
Leylek	تۇرنا	likidasyon	خۇلاسىە
Leylî	لەيلى، كېچىدە پەيدا بولىدىغان	likidite	ۋاقىتلىق سەرمايە، پۇلغا يارايدىغان نەرسىلەر
Leylîlik	لەيلىزلىق، لەيلى بولۇش	likit	سۇيۇق
Lezgi	مۇقامدىكى بىر پارچە	likör	ئىسپىرتلىق قىيام
Leziz	لەززەتلىك	liman	پورت
Lezyon	يارا، كېسەللىك ئاسارىتى	limanlamak	پەسەيمەك
Lezzet	لەززەت	limanlık	پورتقا ئوخشاش
lezzetlendirmek	لەززەتلەندۈرۈش	lime lime	جۇل-جۇل
lezzetlenmek	لەززەتلىنىش	limit	چەك
Lezzetli	لەززەتلىك	limitet	چەكلىك
Lezzetsiz	لەززەتسىز	limon	لىمون
Lığ	لاي-لاتقا	limonata	لىمون شەرىبىتى
lığlamak	لاي-لاتقىلارنى يىغماق	limonatacı	لىمون شەرىبىتى ساتقۇچى ياكى چىقارغۇچى
lığlanmak	لاي تۇتماق	limonî	لىمون رەڭ
lığlı	لايلىق	limonit	لىمونىت
lıkır	غۇرت-غۇرت	limon küfü	ئاچ بېشىل رەڭ
lıkırdamak	غۇرتۇلداش	limonlu	لىمونلۇق
lıkırdatmak	غۇرتۇلدېتىش	limonluk	لىمون ساقلاش ئورنى

limon tozu	ليمون چېڭى	liyakat	لاياقەت
linç	جىنايەتچىنى قانۇنسىز ئۇرۇپ ئۆلتۈرۈپ قويۇش	liyakatli	لاياقەتلىك
lineer	بىر قېتىملىق	liyakatsiz	لاياقەتسىز
linet	سەپلىمە ئارمىيە	liynet	يۇمشاقلىق
link	ئاتنىڭ بىرخىل مېڭىشى	lizol	مىكروپ ئۆلتۈرىدىغان سۇيۇقلۇق
linolyum	ماي پالاز	lizöz	كۆپ تارتىملىق كىتاب شىرەسى
linotip	رەتلىگۈچ	lobeyla	لوبىلىيا ئوتى
linyit	كاربون مىقدارى يۇقىرى بولغان كۆمۈر	lobi	كارىدور
lipari	بىرخىل بېلىق	lobut	تەنھەرىكەتتە ئىشلىتىلىدىغان تاياق
liparit	سۇ يالاپ كەتكەن تاش	loca	تىياتىرخانا ياكى كىنو خانىلاردىكى بەش كىشىلىك ئا-
lipit	ئاقسىل تۈرىدىكىلەر		لاھىدە ئورۇن
lipsos	بېلىقنىڭ بىرتۈرى	loça	يەلكەن ئارقىنىڭ تاختىسى
lir	كونا بىر ساز تۈرى	loda	دۆۋە، چەش
lira	ليرا (تۈرك پۇل بىرلىكى)؛	lodos	جەنۇب شامىلى
liralık	لىراللىق	lodoslamak	شامال باشلانماق
liret	ئىتالىيە پۇل بىرلىكى	lodosluk	شامال چىقىدىغان تەرەپ
lirik	لىرىك	logaritma	جۈپ سان
lirizm	لىرىكىلىق شېئىرلار	logistik	ئىما-ئىشارەت لوگىكىسى
lisan	تىل	logo	تەييارلانغان نۇسخا
lisaniyat	تىل بىلىمى	logos	لوگوس
lisaniyatçı	تىلچى	loğ	تولۇقتاش
lisans	ئالىي مەكتەپ دىپلومى	loğlamak	تولۇق سالماق
lisanslı	دىپلوم ئالغان	loğusa	قىزىقى ئىچىدىكى ئايال
lisansüstü	تولۇق كۇرستىن يۇقىرى	loğusalık	ئىددەت
lise	تولۇق ئوتتۇرا	loğusa otu	لوغۇسا ئوتى
liseli	تولۇق ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەن	lojistik	لوگىكىلىق
liste	تىزىملىك	lojman	كوللىكتىپ ياتاق
literatür	بىرەر مەسىلىگە بېغىشلاپ يېزىلغان ئەسەر	lokal	يەرلىك
litografya	تاش باسمىدا بېسىلغان نەرسىلەر	lokanta	تېز تاماقخانا
litoloji	تاش بىلىمى	lokantacı	ئاشخانا ئاچقۇچى
litosfer	لىتوسفىرا	lıkantacılık	ئاشخانىچىلىق
litre	لىتىر	lokatif	بەت فورماتى
litrelik	لىتىرلىق	lokavt	ئىشچىلارنى ئىشتىن بوشىتىش
liturya	خىرىستىئانلارنىڭ بىرخىل مۇراسىمى	lokma	لوقما
lityum	لىتىيۇم	lokmacı	بوغۇرساق پىشۇرۇپ ساتقۇچى
liva	بايراق، بەلگە	lokma göz	ئالغاي
livar	تىرىك بېلىق ساقلاش كۆلچىكى	lokman ruhu	لوقمان روھى
livreli	مېھمانخانا كۈتكۈچىلىرىنىڭ خىزمەت كىيىمى	lokomobil	لوكوموبىل

lokomotif	پاراۋوتۇز	lös	يېپىشقاق لايىسمان ماددا
lokomotifli	پاراۋوتلۇق	lösemi	ئاققان دانچىلىرىنىڭ كۆپىيىشى بىلەن پەيدا بو-
lokum	پۇراقلىق ماتېرىيال		لدىغان قان راکى
lolo	قۇرۇق گەپ	Lu	خەنزۇچىدە لۇ خېتى
lombar	پاراخوت پەنجىرىسى	lumbago	بەل ئاغرىقى
lombos	پاراخوت دېرىزىسى	lunapark	داڭلىق بالىلار باغچىسى
lomca	ئۇستاز ۋە شاگىرتلاردىن قۇرۇلغان ئىش ئورگىنى	lup	تاماشا-ئويۇن
longuz	دېڭىز ياكى دەريالارنىڭ تۇيۇقسىز چوڭقۇرلاشقان يېرى	lütî	ئاشنا
lop	يۇمشاق، يۇمىلاق، يوغان	lütr	قۇندۇز
lopçuk	كىچىك يۇمشاق، يۇمىلاق، يوغان	Lübnanlı	لۇبنانلىق
lop lop	چوڭ پارچە ھالەتتىكى	Lübnerservisi	لۇبنان مۇلازىمەت ماشىنىسى
loppadak	لاپ دېگەن ئاۋاز بىلەن	lüfer	بىرخىل دېڭىز بېلىقى
lopur lopur	لاپپۇر-لۇپپۇر	lügat	لۇغەت
lor	ئېرىمچىك	lügatçe	كىچىك لۇغەت
lorentiyum	خىمىيىۋى ئېلىمىنت	lüks	چوڭچىلىق-تەنتەنە
lort	نەسەب ئۇنۋانى	lüle	جۈمەك، قەغەز، قالپاق، ئېمىزگە
lortluk	نەسەب ئۇنۋانىغا ئىگە	lüleci	ئېمىزگە ياسىغۇچى، ئېمىزگىنى كۆپ ئىشلەتكۈچى
lorta	ئاياق قېلىپى دېئامېتىرى	lülecilik	جۈمەك، قەغەز قالپاق ياكى ئېمىزگە ياساش، سېتىش ئىشى
lostra	ئاياغ مايلاش	lüle taşı	ھاكتاش
lostracı	ئاياغ مايلغۇچى	lümen	يورۇقلۇق ئۆلچىمى
lostromo	پاراخوتتا ئىشچىلار باشلىقى	lümpe	پرولتارىيات چۈشەنچىسى يوق
losyon	تېرە ياكى چاچ ئاسراش مەلھىمى	löp	ھوپ-غۇپ
loş	قاراڭغۇ	löpçü	بىكار تەلەت
loşlaşmak	قاراڭغۇلاشماق	Lüteriyen	لۇتېر ئېقىمى مۇرىتى
loşlaştırmak	قاراڭغۇلاشتۇرماق	lütesyum	خىمىيىۋى ئېلىمىنت
loşluk	قاراڭغۇلۇق	lütfe	ئىلتىماس-ئۆتۈنۈش
lota	يىرتقۇچ بېلىق	lütfe	لۇتقى كۆرسەتمەك، رەھىم قىلماق
lotarya	لاتارىيە	lütfe	لۇتقى كۆرسەتمەك، رەھىم قىلماق
lotaryacı	لاتارىيەچى	lütuf	ياخشىلىق، دوستلارچە ھەرىكەت، گۈزەللىك، خۇشلۇق
lotus	نېلۇفەر تۈرىدىكى بىرقىسىم ئۆسۈملۈكلەرنىڭ نامى	lütufkâr	ئىلتىپاتچى، خۇشخۇي
lök	يەتتە ياشتىن چوڭ بوز تۈگە	lüzüçî	يېپىشقاق
lökoplâst	كۆپىيىپ كەتكەن ئاققان دانچىلىرى	lüzum	لازىم، كېرەك، زۆرۈر
lökosit	ئاققان دانچىلىرىنىڭ كۆپىيىپ كېتىشى	lüzumlu	لازىملىق، كېرەكلىك
lökün	ياغاچچىلار ئىشلىتىدىغان زاماسكا	lüzumsuz	لازىمسىز، كېرەكسىز، زۆرۈرسىز
löpür löpür	لۇپپۇر-لۇپپۇر	lüzumsuzluk	كېرەكسىزلىك

M

M m	ئېلىپبەنىڭ ئون ئالتىنچى ھەرىپى	macuncu	مەجۇن ئىشلىگۈچى ياكى ساتقۇچى
maada	بۇنىڭدىن باشقا	macunlamak	زاماسكىلىماق
maaile	ئائىلە بويىچە؛ پۈتۈن ئائىلە	macunlanmak	زاماسكىلانماق
maalesef	ئەپسۇس	macunlaşmak	قويۇقلاشماق، قېتىق شەكلىگە كەلمەك
Maal memnuniye	مەمنۇنىيەت بىلەن	Maç	مۇسابىقە
Maan	مائان (ئىئوردانىيەنىڭ بىر شەھىرى)	Maça	قارت قەغزىدە قاغا
maarif	بىلىم، مەدەنىيەت؛ مائارىپ	maçacı	قېلىپچى، قېلىپ راسلىغۇچى؛ قېلىپ ماشىنىسىنى باشقۇرىدىغان ئىشچى
maarifçi	مائارىپچى	maçuna	قۇرۇلۇشتا ئىشلىتىلىدىغان ئېغىر نەرسىلەرنى كۆ-تۈرىدىغان ماشىنا
Maaş	مائاش؛ ئايلىق	Madagaskar	ماداگاسقار
maaşlı	مائاشلىق؛ ئايلىقچى	madalya	مېدال، ئوردۇن
maatteesüf	ئەپسۇسلىنارلىق	madalyalı	مېدال ۋە شەرەپ گۇۋاھنامىسى قويۇلىدىغان يەر
maazallah	خۇدا ساقلىسۇن، ئاللاھ كۆرسەتمسۇن	madalyon	مېدالىئون؛ بويىنغا ئاسىدىغان زىننەت بۇيۇمى
Mabat	ماقالە	madam	غەيرىي مۇسۇلمان ئايال
Mabet	ئىبادەتخانا	madara	ئاددىي؛ ناچار؛ كۆرۈمسىز
mabeyin	ئوتتۇرا، ئارىلىق؛ ئارىلىقتىكى ئۆي؛ پادىشاھ سارىيى	madde	ماددا؛ جىسىم؛ قىسىم؛ بۆلۈم
mabeyinci	پادىشاھنىڭ ئاغۋىتى	maddeci	ماتېرىيالىست
mablak	ياغاچ ساپلىق؛ ئەينەكچىلەرنىڭ زاماسكا بېرىدىغان يۇچۇقى	maddecilik	ماتېرىيالىزم
mabude	مەبۇدە، ياخشى كۆرىدىغان كىشى؛ دىنلاردا ئايال ئىلاھ	maddeleşmek	ماددىيلاشماق، نەرسىلەشمەك
mabut	ئاللاھ؛ خۇدا	maddesel	ماددىي ھالغا كېلىش
Macar	ۋېنگىرلار	maddeten	ماددىي جەھەتتىن
Macarca	ۋېنگىرچە	maddî	ماددىي
Macaristan	ۋېنگىرىيە	maddileşmek	ماددىيلاشماق، نەرسىلەشمەك
macera	ۋەقە، سەرگۈزەشت	maddilik	ماددىيلىق
maceracı	ماجرىچى، تەۋەككۈلچى	maddiyat	ماددىي نەرسىلەر
maceralı	خەتەرلىك، ماجىرالىق	maddiyatçı	ماتېرىيالىست
maceraperest	جېدەلخور، تەۋەككۈلچى	maddiyatçılık	ماتېرىيالىزم
maceraperestlik	تەۋەككۈلچىلىك	madem	ئىكەن، ... بولۇپ تۇرۇقلۇق، ... غاندىن كېيىن، مادامىكى ... ئىكەن
macerasız	جېدەل-ماجىراسىز	mademki	ئىكەن، ... بولۇپ تۇرۇقلۇق، ... غاندىن كېيىن، مادامىكى ... ئىكەن
macide	شەرەپلىك، نام؛ ئابرويلىق	maden	مەدەن، مېتال، رۇدا
macun	چىش پاستىسى، چوتكا؛ لاپاتكا، زاماسكا، مەجۇن		

madenci	كانچى	magnetizma	ماگنېتىكا؛ ماگنېتىزم
madencilik	مەدەنچىلىك؛ كانچىلىق	magnezi	ماگنېتلىق
madenî	كان مەھسۇلاتلىرى؛ مېتال؛ مەدەندىن ياسالغان	magnezit	ماگنېت تاش
madenkırmız	قىزىل مەدەن	magnezyum	ماگنىي
maden kömürü	كۆمۈر	Magri	يىلان بېلىق
madensel	مەدەنسىمان	Mağ	تۈرلۈك رەڭدىكى ئۆي كەپتىرى
madensi	مېتاللىق؛ مېتالسىمان	mağara	غار
maden suyu	مېنرال سۇ	mağara bilimi	سېپىلبىئولوگىيە، ئۆڭكۈرشۇناسلىق
maden yünü	مېنرال يۇڭ، تاش تالا، ئەينەك پاختا	mağara bilimci	ئۆڭكۈرشۇناس
maderane	ئانىلارچە، ئانىلاردەك	mağarabilimsel	ئۆڭكۈرشۇناسلىققا مۇناسىۋەتلىك
maderşahi	ئاياللىق ھاكىمىيەت تۈزۈمىدىكى	mağara semenderi	غار سەمەندەرى
maderzat	تۇغما، تەبىئىي	mağaza	ماگىزىن؛ چوڭ دۇكان
madımak	چۇبۇرشاڭ	mağazalamak	ئامبارلاشتۇرماق
Madik	تاش ئېتىش ئوبۇنى	mağben	چاتراق، يىرىق، چات ئېرىقچىسى
madonna	ئىلاھە؛ مەبۇدە	mağdur	ھەقسىزلىققە ئۇچرىغان، ناھەقچىلىككە ئۇچرىغان
madrabaz	كۆكتات توپ سېتىش دۇكىنى، ئالدامچى	mağduriyet	ئادالەتسىزلىك، ناھەقچىلىك
madrabazlık	باققاللىق؛ يالغانچىلىق؛ كۆز بويامچىلىق	mağdurluk	ئادالەتسىزلىك، ناھەقچىلىك
madrepporlar	بىر خىل قۇرت	mağfıret	كەچۈرۈم قىلىش، مەغپىرەت
madrup	كۆپەيتىلگەن؛ چىقىشىپ كەتكەن؛ ئۇرۇلغان؛ تامغا بېسىلغان	mağfur	مەغپىرەت قىلىنغان
madum	مەۋھۇم، مەۋجۇت بولمىغان	mağlubiyet	مەغلۇبىيەت؛ يېڭىلىش
madumiyet	كەملىك، كەمچىلىك	mağlup	مەغلۇب
madun	تېگى؛ تەكتى؛ تۆۋەن؛ ئاساسى قاتلام	mağmum	تۆتۈق؛ بۇلۇتلىق؛ غەمكىن؛ ھەسرەتلىك
madut	سانالغان، ھېسابلانغان	mağmumluk	قاينغۇ، غەم، دەرد-ئەلەم
maestoso	ھەيۋەتلىك مۇزىكا	Mağribi	غەربلىك
maestro	سەنئەت ئۇستازى	mağrip	غەرب
Magellan Boğazi	ماگېللان بوغۇزى	mağrur	مەغرۇر
mafevk	ئالى دەرىجىلىك، ئەڭ ياخشى	mağruriyet	تەكەببۇرلۇق، مەغرۇرلۇق
Mafia	قارا گورۇھ	mağrurlanmak	مەغرۇرلانماق، تەكەببۇرلاشماق
Mafiş	بىرخىل ياغدا پىشۇرۇلغان تاتلىق يېمەكلىك	mağrurluk	تەكەببۇرلۇق، مەغرۇرلۇق
mafsal	ئوگە. بوغۇم	mağşuş	ئارىلاشما؛ ئەبجەش؛ ساپ بولماسلىق
mafsallandırmak	ئۇلماق، چاتماق، چېتىشتۇرماق	mağz	كاللا، مېڭە؛ مېغىز
mafsallı	بوغۇمغا مۇناسىۋەتلىك؛ قاتلىنىلىشىچان	mah	ئاي؛ گۈزەل؛ قىز ياكى يىگىت؛ ئايغا ئوخشاش چىرايلىق
magazin	ژۇرنال؛ مۇددەتلىك ژۇرنال	mahal	يەر؛ ئەتراپ
magma	ماگما، يەرشارى ئىچىدىكى چوغسىمان سۇيۇق ماددا	mahalakallah	ئاللاھنىڭ ئورنى
magmasal	ماگمىسىمان	mahalle	مەھەللە؛ مەھەللە خەلقى
magmatik	ماگمىسىمان	mahallece	مەھەللىۋى، مەھەللىدە بىللە ياشايدىغانلارلا
magnetit	ماگنېت رۇدىسى	malalleli	قاتناشقان
			بىر مەھەللىلىك

mahallî	بىر يەرگە خاس؛ يەرلىك	mahir	ماھىر
mahallî seçim	يەرلىك سايلام	mahirane	ماھىرلارچە
mahallîleşmek	مەھەللىلەشمەك	mahirlik	ماھىرلىق، ھۈنەر، قابىلىيەت، تېخنىكا
mahallilik	يەرلىشىش	mahiye	ئايلىق مائاش
mahalsiz	مەھەلسىز، ۋاقىتسىز، نامۇۋاپىق يەردە	mahiyet	ماھىيەت
mahana	باھانە	mahkeme	مەھكىمە، سوت
maharet	ماھارەت؛ ئۇستىلىق	mahkemeli	سوتلانغۇچى
maharet kazanmak	ماھارەت ئۆگەنمەك، ئۇستىلاشماق	mahkemelik	سوتلىنىشقا لايىق
maharetli	ماھارەتلىك؛ ئۇستاز	mahkemelik olmak	دەۋادا كېلىشەلمىگەنلىكتىن سوتلىنىشقا مەجبۇر بولماق
maharetsiz	ماھارەتسىز؛ قولدىن ئىش كەلمەيدىغان	mahkemeye düşmek	دەۋادا كېلىشەلمىگەنلىكتىن سوتلىنىشقا مەجبۇر بولماق
maharetsizlik	ماھارەتسىزلىك، قولدىن ئىش كەلمەسلىك	mahkük	قېزىلغان، ئويۇلغان
mâhasal	ھاسىلات، نەتىجە	mahkükât	قېزىلما نەرسىلەر
mahaza	بىر ۋاقىتتا، بىللە، بىرلىكتە	mahküm	مەھكۇم، ھۆكۈم قىلىنغان
mahbes	تۈرمە	mahkûm etmek	مەھكۇم قىلماق؛ يامان ئەھۋالغا قويماق؛ مەجبۇر قىلماق
mahbube	مەھبۇب، كۆڭۈلگە ياقىدىغان	mahkûm olmak	مەھكۇم بولماق؛ يامان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛ مەجبۇر بولماق
mahbup	مەھبۇب، كۆڭۈلگە ياقىدىغان	mahkümiyet	ھۆكۈم قىلىنىش
mahcubane	ئوڭايىسىزلانغان ھالدا	mahlâs	يەنە بىر ئىسمى، يالغان ئىسىم
mahcubiyet	ئوڭايىسىزلىق، خىجىللىق	mahlep	ئادراسمان، ھەسەل
mahcup	ئوڭايىسىز، خىجىل	mahlük	مەخلۇق
mahcup etmek	خىجىل قىلماق، ئوڭايىسىزلاندىرماق	mahlükât	مەخلۇقات
mahcup kalmak	ئوڭايىسىز ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق	mahlül	مىراسخورى يوق بىرىدىن ھۆكۈمەتكە قالغان مۈلۈك
mahcup olmak	خىجىل قىلماق، ئوڭايىسىزلاندىرماق	mahlüt	ئارىلىشىپ كەتكەن
mahcupluk	ئوڭايىسىزلىق، خىجىللىق	mahmude	بىرخىل يۆڭىشىپ ئۆسىدىغان ئۆسۈملۈك
mahcur	قىس، يېتەرسىز	mahmudiye	سۇلتان مەھمۇد دەۋرىگە ئائىت ئالتۇن پۇل
mahcuz	قەرزىنىڭ تۆلىنىشى ئۈچۈن پۇل؛ مېلى نازارەت ئال-ستىغا ئېلىنغان	mahmul	يۈك ئارتىلغان
mahçup	ئوڭايىسىز، خىجىل	mahmul olmak	تولماق، توشماق
mahdum	پەرزەنت	mahmur	ئۇيقۇچان، ئۇيقۇ باسقان، مۇگدىگەن
mahdut	ئەتراپى قورشالغان، ئاز، چەكلىك	mahmur bakış	مۇلايىملىق بىلەن قاراش
mahfaza	مۇھاپىزەت قىلىش	mahmur çiçeği	سۆرۈنجان (ئۆسۈملۈك)
mahfazalı	قوغدىلغان، مۇھاپىزەت قىلىنغان	mahmurlaşmak	ھاياتى كۈچىنى يوقاتماق
mahfe	تۈگە ياكى پىل ئۈستىگە ئورنىتىلغان كاجۇئا	mahmurluk	ئۇيقۇچانلىق
mahfî	مەخپىي، يوشۇرۇن	mahmuz	ئۈزەڭگە
mahfice	مەخپىي ھالدا، يوشۇرۇنچە	mahmuzlamak	ئاتنى تېز ماڭدۇرۇش ئۈچۈن دۈرتەمەك
mahfil	يىغىن مەيدانى، يىغىن ئەھلى	mahmuzlanmak	ئۈزەڭگىلىمەك
mahfuz	قوغداپ قېلىنغان	mahonya	پالىساندىر دەرىخى
mahfuzen	نەزەربەنت قىلىنغان ھالدا		
mahviv	يوقۇلۇش، ۋەيران بولۇش، بۇزۇلۇش		

mahpus	مەھبۇس، قامالغان، سولانغان	mahvetmek	يوق قىلماق، بۇزماق، بىكار قىلماق
mahpushane	مەھبۇسخانا، تۈرمە، قاماق	mahviyet	كەمتەرلىك، كىچىك پېئىللىق
mahpusluk	مەھبۇسلىق، مەھبۇسلىق ۋاقتى	mahviyetkâr	ئىللىق چىراي، كەمتەر
mahra	ئۈزۈم توشۇشتا ئىسلىتىلدىغان ساندۇق	mahvolmak	تۈگەشمەك، يوقالماق
mahrama	لوڭگە	mahya	نېئون لامپا
mahrec	مەخرەج	mahyacı	نېئون لامپا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
mahrek	رىلىس، ئوربىنا	mahyalık	ئۆگزە قىرى، نېئون لامپا ئېسىلىدىغان يەر
mahrēm	مەخپىي، نىكاھلىنىشقا بولمايدىغان سىرداش	mahzar	يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارنىڭ يېنى؛ يۇقىرىغا سۇنۇلىدىغان ئىلتىماس
mahremiyet	مەخپىيەتلىك	mahzen	يەر ئاستى ئامبار
mahremiyetine girmek	بىر ئادەمنىڭ شەخسىي تۈر- مۇشنى تەكشۈرۈش مەقسىتىدە يېقىنلىشىش	mahzun	مەھزۇن، پەرىشان
mahrukat	ئوتۇن، كۆمۈرگە ئوخشاش يېقىلغۇ، يېقىلغۇ ئەشيا	mahzun etmek	پەرىشان قىلماق
mahrūm	مەھرۇم بولغان، ئايرىلىپ قالغان، ...نى يوقاتقان	mahzun olmak	بويىنى قىسىلماق، پەرىشان بولماق
mahrūmiyet	مەھرۇملۇق، ئايرىلىپ قېلىش	mahzunlaşmak	پەرىشانلاشماق
mahrut	كۇنۇس	mahzunluk	غەمكىنلىك، پەرىشانلىق
mahrutî	كۇنۇس شەكىللىك	mahzur	توسالغۇ، مەنئىي قىلىنغان نەرسە، ھارام
mahsuben	ھېسابغا، ئاۋانسى	mahzur doğurmak	توسالغۇ پەيدا قىلماق
mahsul	مەھسۇل	mahzur görmek	توسالغۇسى باردەك ھېس قىلماق
mahsulat	مەھسۇلات	mahzurlu	توسالغۇلۇق، خەتەرلىك
mahsuldar	مۇنبەت، بەرىكەتلىك	mai	كۆك رەڭلىك، سۇلۇق
mahsup	ھېسابقا كىرگۈزۈلگەن قەرز	maid	ئەيىب، قۇسۇر
mahsup etmek	ھېساب قىلماق	maide	داستىخان
mahsur	قورشالغان، مەنئىي قىلىنغان، سىقىلغان، ھارغىن، يوقسۇل	mail	مايىل
mahsur kalmak	قورشالماق، ئورالماق	main	پاك، پاكىز سۇ
mahsus	خاس، مەخسۇس	maişet	تىرىكلىك، مەئىشەت
mahsusen	بولۇپمۇ، ئالاھىدە، مەخسۇس ھالدا، مەقسەتلىك ھالدا	maiyet	قول ئاستىدىكى
mahşer	مەھشەر	maiyetinde	يېنىدا
mahşer gibi	بەك ئاۋات	majeste	ئالىيلىرى، شاھىم
mahşer günü	قىيامەت كۈنى	majör	چوڭ، ئېغىر، مۇھىم
mahşer midillisi	بويى پاك، غەيۋەتخور	majüskül	بىر ئاز چوڭ
mahşere dönmek	ئاۋاتلاشماق	makabil	ئاۋۋالقى، ئۆتمۈشتىكى
mahşerî	كىشىلەر توپى، مەھشەر كۈنىدىكىدەك	makadam	شېغىل يول، تاش يول
mahunya	ماخونىيە چاتقىلى	makadamlamak	شېغىل ياتقۇزماق، تاشيول ياسىماق
mahur	بىرخىل كونا مۇقامنىڭ ئىسمى	makak	ماكاكا مايمۇنى
mahut	سېسىق نامى پۇر كەتكەن	makale	ماقالە، نۇتۇق
mahv	يوق	makam	ماقام، ماكان، دائىرە
		makam arabası	خىزمەت ماشىنىسى
		makam odası	يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارنىڭ ئىشخانىسى

makam ödeneği	خىزمەت تەمىناتى	makinist	ماشىنىست
makar	قارار قىلىنغان يەر	makinistlik	ماشىنىستلىق
makara	غالتەك	mâkir	ئالدامچى، ئوغرى
makara çekmek	توختىماي سايىرماق	makkap	ئۆشكە، تەشكۈچ
makaralı	غالتەكلىك، ئوقلۇق	makrama	قولياغلىق
makarna	ئۆگرە	makro	چوڭ
makarnacı	ئۆگرىچى	makromdekül	چوڭ مولېكۇلا، ماكرومولېكۇلا
makarnacılık	ئۆگرىچىلىك	makrosefal	يوغان باش
makas	قاچا	makrospor	ماكروسپورا
makasçı	قاچا تىجارەتچىسى	makrun	يېقىن، يېقىنلاشقان، ماس كەلگەن
makasçılık	قاچا ئىشلەپچىقىرىلىشى	makruz	ئارىيەت بەرگەن، قەرز قىلىپ بەرگەن
makaslamak	قاچىلىماق	maksat	مەقسەت
makaslanmak	قاچىلانماق	maksatlı	مەقسەتلىك
makaslı	قاچىلىق	maksatsız	مەقسەتسىز
makaslı böcek	بۇغا مۈڭگۈز قۇرتى	maksi	ئالاھىدە ئۇزۇن
makastar	قاچىلاش ئۈستىسى	maksim	سۇ بۆلگۈچ
makat	مەقئەت	maksimal	ئەڭ چوڭ قىممەت
makber	مەقبەرە	maksimum	ماكسىمۇم
makbul	مەقبۇل، قوبۇل قىلىنغان	maksum	بۆلۈنگەن
makbuz	تالون	maksur	قىسقارتىلغان، ئاددىيلاشتۇرۇلغان
makbuzat	تالون	maksure	يات ئادەملەر كىرەلمەيدىغان يەر
makderet	كۈچ، قۇۋۋەت	maksut	ئارزۇ، ئىستەك
makduh	قوبۇل قىلغىلى بولمايدىغان؛ قوشۇلغىلى بولمايدىغان	makta	كېسىلگەن يەر
Makedonya	ماكېدونىيە	maktul	ئۆلتۈرۈلگۈچى
Makedonyalı	ماكېدونىيەلىك	maktur	دەرەخ يىلىمى ياكى سمولا سۈرتۈلگەن
makes	قايتۇرۇلغان (نۇر)؛ نۇر قايتۇرغۇچ ئەينەك	makule	جىنىس، تۈر، خىل
maket	نۇسخا، ئۆرنەك	maküs	زىت، تەتۈر، ئوڭۇشسىز
maketçi	مودېل ياسىغۇچى	maküsen	زىت ھالدا
makferlân	يەڭسىز پەلتو	makyaj	گىرىم
makhur	يېڭىلىگەن، مەغلۇب بولغان؛ يوقىتىلغان	makyajcı	گىرىمچىك
maki	قويۇق ئورمانلىق؛ لېمۇر مایمۇنى	makyajcılık	گىرىمچىكىلىك، ھۆسن تۈزىگۈچىلىك
makine	ماشىنا، ئۈسكۈنە	makyajlamak	گىرىم قىلماق
makineci	ماشىنىچى	makyajlanmak	گىرىم قىلىنماق
makineleşmek	ماشىنىلاشماق	makyajlı	گىرىم قىلغان
makineleştirmek	ماشىنىلاشتۇرماق	Makyavelce	ماكياۋېللىچە
makinelik	ماشىنىلاشقان، ماشىنا بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان	Makyavelizm	ماكياۋېللىزم
makinevi	ماشىنىلاشقان، ماشىنا بىلەن ھەرىكەتلىنىدىغان	mal	مال
makine yağı	ئاپتول، ماشىنا مېيى، سىلىقلاش يېغى	mala	ھاندۇۋا

malafa	ئەرىك ئەزا	malt	ئاريا
malak	سۇ كالىنىنىڭ موزىيى، ئەقىلسىز، مۇڭ	Malta eriği	مالتا دەرخى
malakit	يېشىل تاش	Malta humması	ئوتتۇرا دېڭىز ئىسسىقلىقى
malaklamak	موزايىلىماق (سۇ كالىسى)	Maltız	ھەرىكەتچان ئوچاق
malalamak	ئاسفالىت يولىنى تۈزلەتمەك	Maltızkeçisi	ئاق دېڭىز ئەتراپىدا ياشايدىغان بىرخىل ئۆچكە
malamal	لىق توشقۇزۇلغان، لىق قاچىلانغان	maltlanmak	ئىچىگە ئاريا قوشۇلماق
malarya	بەزگەك	maltoz	ئاريا كەمپۈتى
Malatya	مالاتيا (تۈركىيەنىڭ بىر شەھىرى)	malül	ئاقساق
malayani	مەنسىز، كېرەكسىز	malül gazi	ئۇرۇشتا مېيىپ بولۇپ قالغان كىشى، غازى
malaz	بىنەم يەر	malülen	جۇلقى چىقىپ كەتكەن
malca	ئىقتىسادىي، ئىقتىساد جەھەتتىكى	malüliyet	ئاقساقلىق
maldar	مال ئىگىسى، پۇلدار	malüllük	مېيىپلىق
maldarlık	پۇلدارلىق	malüm	مەلۇم، ئاشكارا
malen	ماددىي، ئىقتىسادىي	malümat	مەلۇمات، ئۇچۇر، خەۋەر
Malenezyalı	مالايسىيالىق	malûmat almak	مەلۇمات ئالماق، خەۋەر ئالماق
Malenezzyaca	مالاي تىلى	malûmat edinmek	خەۋەر ئېلىنماق، بىلىنمەك، ئۇقۇلماق
malgama	ئامالگام، سىماب ئامالگام	malûmat vermek	ئۇچۇر بەرمەك، خەۋەر بەرمەك
malı taşı	لەڭگەر ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان چوڭ تاش	malümatfuruş	مەلۇماتچى
malî	ماددىي، ئىقتىسادىي	malümatlı	مەلۇماتلىق
malihulya	قايغۇ، مەيۈسلىنىش	malümatısız	مەلۇماتسىز
malik	ئىگە، ساھىب	malümatısızlık	مەلۇماتسىزلىق
malikâne	خوجىلىق زېمىن، تەۋەلىك، تېررىتورىيە	malûmattar	خەۋەردار
Malikî	ئىسلامدا سۈننەت ئەھلى ئاتالغان تۆت مەزھەبىنىڭ بىرى	malûmattar etmek	خەۋەر بەرمەك، مەلۇمات بەرمەك
malikiyet	ئىگىدارچىلىق	malya	تۆمۈر ئىلمەك
maliye	مالىيە	malzeme	بۇيۇم، جابدۇق
maliyece	مالىيەگە ئالاقىدار	mama	بوۋاقلار تامىقىنىڭ ئومۇمىي نامى
maliyecı	مالىيە مۇتەخەسسسى، مالىيەگە مەسئۇل خادىم	mamafih	بىراق، يەنىلا
maliyecilik	مالىيە خىزمىتى	mambo	ئۇسسۇلنىڭ بىر تۈرى
maliyet	تەننەرخ، باھا	mamelek	بارى-يوقى
Malkar	بالقار مىللىتى	mamul	مەھسۇلات، بۇيۇم
Malkarca	بالقار تىلى	mamulât	مەھسۇلاتلار
malkıran	كالا ۋاباسى	mamur	مەمۇرچىلىق، پاراۋان
malkoç	ھىيلىگەر	mamure	گۈللىنىش
mallanmak	باي بولماق	mamuriyet	پاراۋانلىق، مەمۇرچىلىق
mal müdürü	مالىيە ئىدارىسىنىڭ ئىدارە باشلىقى	mamut	پىلىنىڭ بىر تۈرى
mal müdürlüğü	مالىيە ئىدارىسى	mana	مەنە، ئۇقۇم
malperest	مالپەرەست، پۇلپەرەست	mana çıkarmak	مەنە چىقارماق، خاتا مەنە بەرمەك

mana çıkmak	مەنە بىلدۈرمەك، ئىپادىلەمەك	manen	مەنىۋىي جەھەتتىن
manaca	مەنە بويىچە	manent	شۇنىڭغا ئوخشىغان
manalanmak	ئۇقۇملانماق	manevî	مەنىۋىي
manalı	مەنىلىك	manevî evlât	بېقىۋالغان بالا
manas	ماناس، زىيانلىق ھاشارەت	manevî zarar	مەنىۋىي زىيان
manasız	مەنسىز	maneviyat	مەنىۋىيەت
manasızlık	مەنسىزلىك	manevra	مانىۋېر؛ ئۈسكۈنە تەڭشەش
manastır	مۇناستىر	manevra fişegi	مانىۋېردا ئىشلىتىلىدىغان ئوق
manav	مېۋە-چىۋە دۇكىنى	manevra yapmak	مانىۋېر قىلماق
manav	مېۋە ساتقۇچى، باققال	manga	ھەربىي قىسىمدا بەن
manavlık	باققاللىق	mangal	سەندەل، چوغدان، كاۋاپدان؛ پۇل، ئاقچا
manca	ئىت، مۇشۇكلەرنىڭ ئوزۇقى	mangal kömürü	ئوتۇنكۆمۈر، ياغاچكۆمۈر
mancana	بىر خىل زەھەرلىك دەرەخ	mangal yağı	كاۋاپدانغا گۆشنىڭ چاپلىشىپ قالماسلىقى
mancelina	بىرخىل دەرەخ	mangal yürekli	ئۇچۇن سۈرۈلىدىغان ياغ
mancnik	مەنچاناق	mangan	جەسۇر، قورقماس
mancınıkçı	قارىغا ئالغۇچى	manganin	مانگان
Mançu	مانجۇ	manganit	مىس ۋە نېكىل ئارىلاشمىسى
Mançuca	مانجۇ تىلى	manganit	مىس كېنى
manda	سۇ كالىسى	mangır	مانگىر (قەدىمقى تەڭگە پۇل)
manda gibi	يوغان ۋە قاتتىق	mangı	جىق پۇلى بار
manda gibi yemek	يوغان-يوغان چىشلەپ يېمەك	mangiz	پۇل
mandal	ئىشك؛ دېرىزىلەرنىڭ ئىلغۇچى، قىسقۇچ	mango	ماڭگو
mandalina	ئاپپىلسىن	mani	توسالغۇ، توسقۇن
mandallamak	ئىشك، دېرىزىلەرنىڭ ئىلغۇچىنى ئىلىپ قويماق	mâni olmak	توسماق، توسالغۇ بولماق
mandallanmak	ئىلىپ قويۇلماق، قىسىپ قويۇلماق	mânia	توسۇق، قىيىنچىلىق
mandallı	قىسقۇچلۇق، قىسقۇچى بار	mânialı	ئۇ يەر، بۇ يەردە توسىقى بولغان
mandapost	پوچتا پۇل ھاۋالىسى	manidar	مەنىلىك، چۈشىنىشلىك
mandar	دولقۇن تېپىلىدىغان تاختا ياكى ماشىنا	manifatura	گەزمال
mandarin	قەدىمقى ياۋروپالىقلارنىڭ جۇڭگۇ مەمۇرلىرىغا بەرگەن نامى	manifaturacı	گەزمالچى
mandater	ۋاكالىتەن باشقۇرۇلغان	manifaturacılık	گەزمالچىلىق
mandepsi	ئالدامچىلىق، توزاق	manifesto	خىتابنامە، مۇراجىئەت
mandıra	قويچىلىق فېرمىسى	manika	ماشىنا، پاراخوتلاردا ھاۋا تازىلاش ئۈسكۈنىسى
mandıracı	قوي فېرمىسى ئاچقۇچى	manikür	تىرناق پەردازلاش
mandalin	ماندالىن	manikürcü	تىرناق پەردازلىغۇچى
mandolin	تۆت تارلىق سېپى قىسقا ساز	manikürcülük	تىرناق پەردازلاش ئىشى
mandolinci	ماندالىن ياسىغۇچى، ساتقۇچى ياكى چالغۇچى	maniple	تېلېگرامما ئاپپاراتى
manej	ئات كۆندۈرۈش مەيدانى	manipülasyon	دوكلات
		manipülatör	تېلېگرامما بەرگۈچى

manişka	كران	mantık	مەنتىقە، توغرا چۈشىنىش يولى
manita	ئوغرىلىق؛ سۆيگەن كىشى، يار	mantıkça	مەنتىقە بويىچە، مەنتىقىغە ئۇيغۇن ھالدا
manitacı	يالغان-ياۋىنداق سۆزلەر بىلەن ھال ئېيتىپ پۇل تاپقان ئوغرى	mantıkçı	مەنتىقىشۇناس، مۇتەپەككۈر
manivelâ	دەستەك، پىشالڭ، ۋاستە	mankıçılık	مەنتىقىچىلىق
mankafa	دۆت، ئەخمەق	mantık dışı	مەنتىقسىز
mankafalık	ئەخمەقلىق	mantıkî	مەنتىقىگە ئۇيغۇن
manken	مودېل	mantıklı	مەنتىقىلىق
markenlik	مودېللىق	mantık önces	مەنتىقە پەيدا بولۇشتىن ئىلگىرى
manolya	ماگنولىيە گۈلى	mantıksal	مەنتىقىغە مۇناسىۋەتلىك
manolyagiller	ماگنولىيە ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈكلەر	mantıksız	مەنتىقسىز
manometre	مانومېتىر	mantıksızlı	مەنتىقسىزلىك
mansap	دەريانىڭ دېڭىزغا قۇيۇلۇش ئېغىزى	mantin	قېلىن يىپەك رەخت
mansıp	مەنسەپ، مەرتىۋە	mantis	قالدۇق سان
mansiyon	رىغبەتلەندۈرۈش	manto	ئايالچە پەلتۇ
mansup	مەنسۇپ	mantoluk	ئايالچە پەلتۇ تىكشىكە يارايدىغان
manşet	يەڭ ئۇچى، گېزىتلەرنىڭ بىرىنچى بېتىدىكى چوڭ خەتلىك ماۋزۇ	manüel	دەستۇر، ياندا ئېلىپ يۈرىدىغان قوللانما
manşetli	چوڭ خەتلىك ماۋزۇلۇق	manya	ئەسەبىي
manşon	سوغۇقتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان تېرە يەڭلىك	manyak	ساراڭ
manta	ئاق رۇخسار گۈل	manyakça	ساراڭلارچە
mantar	يەر مەدىكى، موگو	manyaklaşmak	ساراڭلاشماق، تەلۈنلەشمەك
mantar atmak	يالغان سۆزلىمەك	manyaklık	ساراڭلىق
mantar kent	نوپۇسى تېز سۈرئەتتە ئاشقان ئولتۇراق رايون	manyat	بېلىقچى كېمىسى
mantar bilimi	يەر مەدىكى ئىلمى، زەمبىرۇغشۇناسلىق	manyetik	ماگنېتلىق
mantar tabakası	پۇرۇپىكا شەكىللەندۈرگۈچى قەۋەت	manyetik alan	ماگنېت مەيدانى
mantar tabancası	ئويۇنچۇق تاپانچا	manyetik disk	ماگنېتلىق دىسكا
mantara basmak	بىرىنچى قۇرغان قىلىتىغىغا دەسسەمەك	manyetik kart	ماگنېتلىق كارتا
mantarcı	يەر مەدىكى يېتىشتۈرگۈچى، يالغانچى، كاززاپ	manyetik kaset	ماگنېتلىق نۇر دىسكا
mantardoğuran	موگوسىمان قەۋەت	manyetik şerit	ماگنېتلىق لېنتا
mantarhane	يەر مەدىكى ئۆستۈرۈلىدىغان يەر	manyetik tambur	ماگنېتلىق تەمبۇر
mantarlamak	ئالدىماق	manyetit	ماگنېتلىق تۆمۈرلۈك بىرىكمە
mantarlar	يەر مەدەكلىرى	manyetize	ماگنېت كۈچىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىغان
mantarlaşmak	ھىيلىگەرلەشمەك	manyetize etmek	ماگنېتلىق تەسىر كۆرسەتمەك
mantarlı	يەر مەدىكى ئىشلىتىلگەن تاماق	manyetize olmak	ماگنېت كۈچىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرى- سماق
mantarlık	يەر مەدىكى ئۆستۈرۈلىدىغان يەر	manyetizma	ماگنېت ئىلمى
mantarsı	يەر مەدىكىگە ئوخشايدىغان	manyetizmacı	ماگنېت ئىلمى بىلەن شۇغۇللانغۇچى
mantı	مانتا، تۈگۈرە	manyeto	ئېلىكتر ماگنېت
		manyetofon	ئۇنئالغۇ

manyetolu	ئېلىكتىر ماگنېتلىق	marihuana	زەھەرلىك ماددا
manyetometre	ماگنېتومېتىر	marina	دېڭىز ساھىلى كۆڭۈل ئېچىش مەيدانى
manyezi	ماگنېسىيا	mariz	كېسەل بولغان
manyezit	دېڭىز كۆپۈك تېشى	marizlemek	ئۇرماق، دۇمبالماق
manyok	مانېھوت	marj	كاپالەت (تىجارەتتە زىياننىڭ ئالدىنى ئېلىشقا تەييارلانغان پاي)، قەغەزنىڭ چۆرىسى
manzara	مەنزىرە	marjinal	جەمئىيەتنىڭ ياكى كوللىكتىپنىڭ سىرتىدا يەر ئالغان
manzaralı	مەنزىرىلىك	mark	گېرمانىيە ماركى
manzarasız	مەنزىرىسىز، مەنزىرىسى چىرايلىق بولمىغان	marka	ماركا
manzum	نەزم شەكىللىك	markaj	باقماق، كەينىگە كىرىۋالماق
manzume	نەزمىلىك شېئىر	markalamak	ماركىلىماق
mapa	پەنەر چىراغ	markalanmak	ماركىغا ئىگە بولماق
mapus	مەھبۇس؛ تۈرمە	markalanmak	ماركىلىق
mapushane	تۈرمە	markalı	ماركىسىز
maraba	دېھقان	markasız	بەلگە قويۇلغان، قەيت
maral	مارال، كىيىك	marke	قارشى كوماندىدىكى بىر كىشىنى باقماق (مەسئۇل بولماق)؛
marangoz	ياغاچچى	marke etmek	تاللا بازىرى
marangoz balığı	ھەرە تۇمشۇق سىكات بېلىقى	market	تاللا بازىرى خوجايىنى
marangozluk	ياغاچچىلىق	marketçi	سېتىش ئىلمى
maranta	بامبۇك	marketing	گىرافى
maranton	مارافونچە يۈگۈرەش مۇسابىقىسى	marki	گىرافىنىڭ ئايالى
maraz	مەرەز، كېسەل	markiz	يۇپقا گۈللۈك، بەزىدە گۈللۈك پاختا رەخت
maraza	جېدەل، ماجرا، غوۋغا، ئۇرۇش	markizet	ماركىس
marazî	كېسەل بىلەن مۇناسىۋەتلىك	markis	فىنلاندىيەنىڭ پۇل بىرلىكى
marazlanmak	كېسەل بولماق	markka	مۇھىم خەتلەرنى ئىشارەتلەشتە ئىشلىتىلىدىغان قەلەم
marazlı	مەرەزلىك، كېسەل بولغان	markör	ماركىسىزمچى
marazlık	قېيىنچىلىق، مۇشكۈللۈك	Marksçı	ماركىسىزمچىلىق
marazlık etmek	قېيىنچىلىق پەيدا قىلماق، مۇشكۈل ئەھۋالدا قويماق	Marksçılık	ماركىسىزمچى
marda	چىقىرىۋېتىلگەن مال	Marksist	ماركىسىزمچى
mareşal	مارشال	Marksizm	ماركىسىزم
mareşallik	مارشاللىق	marley	بىرخىل يېمەكلىك ئورايدىغان سۇلياۋ
margarik	كېسلاتا	marmelât	مۇراببا
margarik asit	مارگارېك كېسلاتا	marn	سېمونت
margarin	سۈنئىي قايماق	marnlamak	ھاك تاش مىقدارى ئاز بولغان توپىغا سېمونت قاتماق
marifet	مەرىپەت، ھۈنەر، ماھىرلىق، بىلىم، ئۇچۇر	maroken	ئۆچكە تېرىسى
marifetiyle	قولى بىلەن، ۋاستىسى بىلەن	marokenci	تېرە پىششىقلىغۇچى
marifetli	مەرىپەتلىك، تەربىيەلىك		
marifetsiz	مەرىپەتسىز		

marokencilik	تېرىدىن ھەر خىل نەرسىلەرنى ياساش سەنئىتى	mas	سۈمۈرۈش
maron	قېنىق قوڭۇر رەڭ	mas etmek	سۈمۈرمەك
marpuç	غاڭزا	masa	ئۈستەل؛ بىر ئۈستەلدە ئولتۇرغان ھەممە كىشى
marpuççu	غاڭزىچى	masa başı	ئۈستەلدە، ئۈستەلدە ئولتۇرۇپ
Mars	مارس پىلانىتى	masa örtüsü	ئۈستەل ياپقۇچ، داستىخان
mars etmek	تاۋلا ئويۇندا قارشى تەرەپنى پۈتۈنلەي ئۇتۇلماق	masa tablası	ئۈستەل ئۈستىگە قويۇلدىغان ياغاچ پەتنۇس
mars olmak	يېڭىلمەك، مات بولماق	masa takvimi	ئۈستەل كالىپندارى
marsık	چۈچۈل	masa tenisi	تىكتاك توپ
marsık gibi	قايقارا	masa topu	تىكتاك توپ
marsıvan	ئەبلەخ	masa üstü yayıncılık	كىتاب، ژۇرنال ۋە گېزىتنى ئالدى-نقى نىشان قىلغان نەشرىياتچىلىق كەسپى
marsıvan ayısı	ئەقىلسىز، قوپال، ئەخمەق	masalı	ئۈستەللىك، ئۈستەللەر تىزىلغان
marsıvan eşeği	ئەقىلسىز، قوپال، ئەخمەق	masasız	ئۈستەلسىز
marş	مارش	masaj	بەدەن ئۇۋۇلاش
marşandiz	يۈك ۋاگونى، يۈك پويىزى	masaj yapmak	ئۇۋۇلماق، تۇتماق
mart	مارت	masaj yaptırmak	ئۇۋۇلتماق، تۇتقۇزماق
mart dokuzu	مارت ئېيىنىڭ 3-ھەپتىسىدە كۆرۈلىدىغان بوران	masajcı	بەدەن ئۇۋۇلغۇچى
mart havasıgibi	قارارسىز، خۇبسىز	masajlamak	ئۇۋۇلماق، تۇتماق
mart kedisi	شاللاق، شەھۋەتپەرەست	masal	مەسەل، چۆچەك
martaval	قۇرۇق گەپ	masal âlemi	چۆچەكلەر دۇنياسى
martaval atmak	قۇرۇق گەپ قىلماق	masal gibi	چۆچەكلەر دىكىدەك
martavalcı	قۇرۇق گەپچى	masalcı	مەسەلچى
martavalcılık	يالغانچىلىق	masalcılık	مەسەلچىلىك
martı	چايكا	masalımsı	چۆچەككە ئوخشايدىغان، ئەپسانىلەردەك
martin	بىر ئاتار مىلتىق	masallaştırmak	مەسەللەشتۈرمەك، فانتازىيەلەشتۈرمەك
martini	مارتىن ھارىقى	masara	كىچىك، تارىپ ياكى ھۇجرا
maruf	داڭلىق، مەشھۇر؛ شەرىئەتكە ئۇيغۇن	masarif	ئىشلىتىش
marufiyet	بىلىنىش، تونۇلۇش، ئاشكارىلىنىش	masarika	قورساق بىلەن ئۈچەينىڭ تۇتاشقان يېرى
marul	ئۇسۇن	masat	پولاتتىن ياسالغان بىلەي
marulcu	ئۇسۇن تېرىغۇچى ياكى ساتقۇچى	masif	ئېغىر
marulcuk	لوپلا	masiko	ماسسىكوت
Marunî	لۇۋان ۋە سۈرىيەدە ياشايدىغان كاتولىك دىنچىلىرى	masiva	دىن تاشقىرى...
maruz	مەلۇم ۋەقە ياكى ئەھۋالنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىغان؛ تىلغا ئېلىنغان، بېرىلگەن	mask	چىراي، نىقاب
maruzat	دوكلات	maskanyin	تەبىئىي ئامۇنىت سۇلفات
marya	ساغلىق قوي؛ چىشى ھايۋان؛ بىر خىل بېلىق	maskara	مەستانە، ئاشىق
marya ağı	بېلىق تورى	maskara etmek	بىر كىشىنى مەسخىرىگە قويماق؛ بۇزماق، بەربات قىلماق
		maskara olmak	مەسخىرىگە قالماق
		maskaralanmak	مەستانە بولماق، ئاشىق بولماق

maskaralaşmak	مەجنۇنلاشماق؛ ھەممە كىشىنىڭ مە - سخىرە قىلىدىغان ئوبيېكتى بولماق	mastı	داكس ئىتى
maskaralık	مەجنۇنلۇق، ئاشقىلىق	mastika	سىغىز پىۋىسى
maskarata	ئاياقنىڭ ئۇچى	mastor	قاتتىق مەست
maskaraya almak	مەسخىرە قىلماق، مازاق قىلماق	masturi	كېمىنىڭ ئەڭ كەڭ يېرى
maske	ماسكا، نىقاب؛ رول، مۇئامىلە	mastürbasyon	ئانانىزم
maskelemek	ماسكا تاقىماق، ئەسلى قىياپىتىنى يوشۇرماق	masum	گۇناھسىز، مەسۇم، ساپ
maskelenmek	ماسكا تاقىماق، ئەسلى قىياپىتىنى يوشۇرماق	masumane	گۇناھسىزلارچە
maskeletmek	ماسكا تاقىماق، نىقاب تاقىماق	masumiyet	گۇناھسىزلىق، مەسۇملۇق
maskeli	ماسكا تاقىۋالغان، نىقاپلىق	masumcasına	گۇناھسىزلارچە
maskesi düşmek	ھەقىقىي قىياپىتى ئوتتۇرىغا چىقماق	masumlaşmak	گۇناھسىزلاشماق
maskesini atmak	ھەقىقىي قىياپىتىنى ئوتتۇرىغا چىقارماق	masumluk	گۇناھسىزلىق
maskesiz	ماسكىسىز، نىقاپسىز، ئاشكارا	masun	قوغدىغان؛ يوشۇرۇنغان
maskot	بەخت يۇلتۇزى	masuniyet	كەم-كۈتسىز
maslahat	مەسلىھەت	masura	جۈمەك، سۇ تۇرۇبىسى
maslahatgüzar	مەسلىھەت سۆيەر، مەسلىھەت بېرىش	maş	ماش
maslahatgüzarlık	مەسلىھەت بېرىش ئىشى	maşa	لاخشىگر
maslak	سۇ تۇرۇبىسى	maşa kadar	بەك كىچىك
maslup	ئېسىلىپ ئۆلتۈرۈلگۈچى	maşallah	ماشائاللاھ، نېمىدېگەن ياخشى، نەزەردىن سا - قىلىسۇن
masmavi	كۆپكۆك	maşalamak	لاخشىگر بىلەن قىسماق، تۈزلىمەك
mason	ئىقتىسادىي ياردەم جەمئىيىتى ئەزاسى، ماسون تە - شكىلاتى ئەزاسى	maşalı	لاخشىگر بىلەن قىسىلغان
masonluk	ئىقتىسادىي ياردەم جەمئىيىتى، ماسونلۇق	maşatlık	مۇسۇلمان بولمىغانلارنىڭ قەبرىگاھى
masör	ئۆۋىلىغۈچى (ئەركەك)	maşer	گوروه، جەمئىيەت
masraf	چىقىم	maşerî	جەمئىيەتنىڭ، جەمئىيەتكە مۇناسىۋەتلىك
masraf etmek	پۇل خەجلىمەك	maşlah	ئۇزۇن چاپان
masraf görmek	ھېساب قىلماق، پۇل تۆلىمەك	maşrapa	تېگى تۈز ئىستاكان
masraf kapısı	پۇل خەجلىش لازىم بولغان بىر ئىش	maşırık	مەشرىق
masrafı çekmek	ھېساب قىلماق، پۇل تۆلىمەك	maşuk	مەشۇق (ئەركەك)
masraflı	چىقىمى كۆپ، قىممەت	maşuka	مەشۇقە (قىز)
masrafsı	چىقىمىسىز، ئەرزان	mat	مات، خۇنۇك، نۇرسىز
masraftan çıkmak	ئويلىمىغان يەرگە چىقىم قىلىشقا مەجبۇر بولماق	mat etmek	يەڭمەك، ئوسال ئەھۋالغا چۈشۈرمەك
masruf	خەجلىنەنگەن	mat olmak	مات بولماق، يېڭىلمەك
massetmek	سۈمۈرمەك	matador	بۇغا كۆندۈرگۈچى
mastar	مەنبە، يىلتىز	matafora	تىرەك
mastara	توغرىلىغۇچ	matafyon	يەلكەن ياكى كېمىلەرگە ئېچىلغان تۆشۈك
master	ماگىستىرلىق	matah	مال
		matara	ئىۋرىق
		matbaa	مەتبەئە

matbaacı	مەتبەئەچى، باسماچى، نەشرىيات باشلىقى	matuf	بىر يانغا ئېگىلىگەن، مايىل بولغان
matbaacılık	مەتبەئەچىلىك	matuf olmak	بىر نەرسىگە قارىتىلماق، بىر نەرسىگە يۈز- لەندۈرۈلمەك
matbah	ئاشخانا	matuh	گومۇش، دېۋەك، ھاڭۋاقتى
matbu	مەتبەئە	maun	زاكات، ساۋاپلىق ئىش
matbua	مەتبەئە بۇيۇمى	maval	يالغان ئويدۇرما گەپ
matbuat	مەتبۇئات	maval okumak	يالغان سۆزلىمەك
matem	ماتەم	mavera	يەنە بىر تەرەپ
matem ayı	مۇھەررەم ئېيى، قەمەرىيە يىلىنامسىدا بىز- نىچى ئاي	mavi	كۆك
matem havası	قايغۇلۇق ئەھۋال	mavi boncuk	كۆك رەڭلىك مارجان؛ كۆزمۇنچاق
matem tutmak	ماتەم تۇتماق، قارىلىق تۇتماق	mavi küf	بىر خىل زەمبۇرۇغ
matematik	ماتېماتېكا	mavileşmek	كۆكەرەمەك
matematikçi	ماتېماتېكىچى	mavili	كۆك رەڭلىك
matematiksel	ماتېماتېكىلىق	mavilik	كۆكلۈك
matemli	ماتەملىك، قايغۇلۇق	mavimsi	كۆكۈش
materyal	ماتېرىيال، كېرەكلىك نەرسىلەر	mavimtırak	ئوچۇق كۆك رەڭلىك
materyalist	ماتېرىيالىست	maviş	ئاق تەنلىك كۆك كۆزلۈك (كشى)
materyalizm	ماتېرىيالىزم	mavna	يۈك توشۇيدىغان چوڭ كېمە
matine	كىنو تىياتىرلاردا مەيدان	mavnacı	كېمە ھەيدىگۈچى
matiz	بەك مەست بولۇپ كەتكەن	mavnacılık	كېمىچىلىك
matiz olmak	مەست بولماق	mavruka	مافلۇكا، بىرخىل ئوۋ قورالى
matizlik	مەستلىك	mavzer	ئالتە ئوقلۇق مىلتىق
matkap	بۇرغا	maya	ئېچىنقۇ، خېمىر تۇرۇچ؛ ماھىيەت، كېلىپ چىقىش؛ چىشى تۆگە
matla	پەيدا بولۇش	maya ağacı	مايا دەرخی
matlaşmak	مات بولماق؛ نۇرسىزلاشماق	mayabozan	ئېچىنقۇغا قارشى ماددا
matlaştırmak	مات قىلماق؛ نۇرسىزلىنىدۇرماق	mayalamak	ئېچىنقۇ سالماق
matlık	مات بولۇش؛ خۇنۈكلۈك	malayandırmak	ئېچىنقۇلىماق
matlup	تەلەپ قىلىنغان	mayalanmak	ئېچىنقۇ شەكلىگە كەلمەك، ئېچىنماق
matmazel	ياتلىق بولمىغان غەيرى مۇسلىم قىز	mayalaşmak	ئېچىنماق
matrağa almak	مەسخىرە قىلماق، مازاق قىلماق	mayalı	ئېچىنقۇ سېلىنغان
matrah	باچ مىقدارىنى بىلدۈرىدىغان قىممەت	mayalık	خېمىر تۇرۇچ
matrak	چاقچاق، ھەزىل	mayasız	ئېچىنقۇنىڭ، ئېچىنقۇغا مۇناسىۋەتلىك
matrak geçmek	مەسخىرە قىلماق، مازاق قىلماق	mayasız	ئېچىنقۇسىز
matriarkal	ئانىلىق ئۇرۇقداشلىق	mayasızlık	ئېچىنقۇسىزلىق
matris	ئىستىراتېيە	maydanoz	كەرەپشە
matruş	ساقال بۇرۇتىنى چۈشۈرگەن، كوسا	maydanozgiller	كەرەپشە ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈكلەر
matruşluk	كوسىلىق	maydanozlu	كەرەپشە قوشۇلغان
matrut	قوغلاندى قىلىنغان	mayhoş	ئىچىق؛ چۈچۈك

mayhoşluk	ئاچچىق؛ چۈچۈكلۈك	mazeret	سەۋەب
mayın	مىنا	mazeret bulmak	سەۋەب تاپماق
mayın dökmek	دېڭىزغا مىنا قويماق	mazeretli	سەۋەبلىك
mayın tarlası	مىنا قويۇلغان يەر	mazeretsiz	سەۋەبسىز
mayınlamak	مىنا قويماق	mazgal	قەلئە، پوتەيلەرنىڭ كۈنگۈرەسى، كۆزىتىش كامارلىرى
mayınlanmak	مىنا قويۇلماق	mazgallı	كۈنگۈرەلىك، كۆزىتىش كامىرى بار بولغان
mayıncı	مىنا قويغۇچى	mazhar	بىر نەرسە كۆرۈنگەن جاي؛ مەزھەر، ئېرىشكەن
mayınlı	مىنا قويۇلغان	mazhar olmak	ياخشى بىر نەرسىگە ئېرىشمەك
mayınsız	مىنا قويۇلمىغان	mazhariyet	ئېرىشمەك
mayıs	ماي ئېيى	mazı	ھارۋىنىڭ ئوقى، ماشىنا ئوقى
mayışlı	ئوغۇتتى جىق، مۇنبەت	mazi	قىش-ياز بېشىل تۇرىدىغان بىرخىل ئۆسۈملۈك، ئۆتمۈش
mayıstra	يەلكەن	maziye karışmak	ئۆتمۈشتە قالماق
mayışmak	ھورۇنلاشماق	mazlum	مەزلۇم، زۇلۇمغا ئۇچرىغۇچى
mayi	سۇيۇق	mazlumluk	مەزلۇملۇق، ئېزىلگۈچىلىك
maymun	مايمۇن	mazmun	مەزمۇن
maymun balığı	مايمۇن بېلىق	maznun	گۇناھكار، جىنايەتچى
maymun iştahlı	قارارسىز، تۇراقسىز	mazot	سەنەركە
maymuncuk	مايمۇنچاق	mazotlamak	سەنەركە بىلەن قاپلىماق؛ سەنەركە بىلەن يۇيماق
maymunlaşmak	مايمۇنلاشماق، مايمۇنغا ئوخشاشماق	mazotlu	سەنەركىلىق، سەنەركە قوللىنىلىدىغان
maymunluk	مايمۇنلۇق	mazruf	پېچەتلەنگەن، مۆھۈرلەنگەن
maymunlar	مايمۇنلار	mazur	ئەپۇ قىلىنغان
maymunusu	مايمۇنغا ئوخشاش	mazur görmek	ئۆزرىسىنى قوبۇل قىلماق، خاتا چۈشە-نمەسلىك، ئەپۇ قىلماق
mayna	ئاخىرلاشتۇرۇش، توختاش	mazur olmak	باھانىسى چىقماق، ئۆزرىسى چىقماق
mayna etmek	ئارغامچا ياكى كران بىلەن نەرسىلەرنى يەرگە ياكى دېڭىزغا چۈشۈرمەك	mazurka	بىرخىل تانسا مۇزىكىسى
mayo	سۇ ئۈزۈش كىيىمى	me	تۈركچىدە م ھەرىپى، قوپىنىڭ مەرىشى
mayocu	سۇ ئۈزۈش كىيىمى تىككۈچى ياكى ساتقۇچى	meal	تەرجىمە، قۇرئان تەرجىمىسى، ئۇقۇم
mayolu	سۇ ئۈزۈش كىيىمى كىيگەن	mealen	مەنە بويىچە، مەنىسىگە ئاساسەن
mayosuz	سۇ ئۈزۈش كىيىمى كىيىمگەن	mebde	باش، باشلانغۇچ؛ پىرىنسىپ؛ مەنبە
mayonez	تۇخۇم ئاقسىلى	mebiz	تۇخۇمدان
mayonezli	ئاقسىللىق	meblâğ	مەبلەغ
mayşor	گېرمان كۈمۈشى	mebni	...لىقتىن،...لىكتىن
maytaba almak	بىرىنى مازاق قىلماق	mebus	پارلامېنت ئەزاسى
maytap	مەشئەل، چاقچاق	mebusluk	خەلق ۋەكىللىكى
mazak	بېلىقنىڭ بىر تۈرى	mebzul	كۆپ
mazarrat	زىيان	mebzuliyet	كۆپلۈك
mazbata	كۆپ ئىمزالىق ئىسپات	mecal	ماجال، كۈچ
mazbut	مۇنتىزىم	mecal kalmamak	ماجالى قالماسلىق، كۈچى تۈگىمەك

mecalsiz	ماجالسىز	meç	سۇمبۇل چاچ
mecalsiz düşmek	كۆچسىزەشمەك: تاقىنى قالماسلىق	meçhul	مەجهۇل، نامەلۇم
mecalsizlik	ماجالسىزلىق	meçhulât	مەجهۇل نەرسىلەر
mecaz	مەجاز، كىنايە	medar	مادار، كۈچ؛ قۇۋۋەت
mecazen	كىنايە بىلەن، كىنايىلىك	medar olmak	ياردىمىگە، پايدىسىغا ئېرىشمەك
mecazi	مەجازى	meddah	مەدداھ
mecazli	مەجازلىق	meddahlik	مەدداھلىق
mecbur	مەجبۇر	medenî	مەدەنىي
mecbur etmek	مەجبۇرلىماق، زورلىماق	Medenî Kanun	يۇرتداشلار قانۇنى
mecbur kalmak	مەجبۇر بولماق	medenî nikâh	قانۇنىي نىكاھ
mecbur tutmak	مەجبۇرلىماق، زورلىماق	medenileşmek	مەدەنىيەلەشمەك
mecburen	مەجبۇرەن، مەجبۇرىي ھالدا	medenîleştmek	مەدەنىيەلەشتۈرمەك
mecburî	مەجبۇرىي	medenîlik	مەدەنىيلىك
mecburiyet	مەجبۇرىيەت	medeniyeci	قانۇنىي ھوقۇق دەرسىنى بېرىدىغان ئوقۇتقۇچى
meccanen	بىكارغا، ھەقسىز، پۇل خەجلىمەيلا	medeniyet	مەدەنىيەت
meccanî	بىكارغا، ھەقسىز، پۇل خەجلىمەيلا	medeniyetsiz	مەدەنىيەتسىز
mecelle	كىتاب، ژۇرنال	medeniyetsizlik	مەدەنىيەتسىزلىك
mecidiye	مەجدىيە، تۈركىيەدە بۇرۇن ئىشلىتىلگەن كۈ- مۇش پۇل	medet	مەدەت
meclis	مەجلىس، يىغىلىش	medet Allah!	مەدەت بەرگىن ئاللاھ
meclis kurmak	يىغىلماق، مەجلىس ئاچماق	medet ummak	ياردەم كۈتمەك، مەدەت تىلىمەك
meclisara	نۇتۇقى ياخشى، نۇتۇقى بىلەن باشقىلارنىڭ يا- خشى كۆرۈشىگە ئېرىشكەن	medih	مەدھىيە
meclüp	مەپنۇن بولغان	mediko sosyal	سىياسى ئىقتىساد
mecmu	ھەممە، پۈتۈن، جەم بولغان	Medine Kurdu	مەدىنە بۆرىسى
mecmua	مەجمۇئە	medlü	ئۇقۇم، مەزمۇن، مەنە
mecmuacı	ژۇرنال چىقىرىش ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللانغۇچى	medrese	مەدرىس
mecmuacılık	مەجمۇئەچىلىك، ژۇرنالچىلىق	medreseli	مەدرىسلىك
mecnun	مەجنۇن؛ ساراڭ، ئەقلىدىن ئازغان	medreseye düşmek	قۇرۇق گەپكە تېما بولماق
mecnun olmak	مەجنۇن بولماق؛ ساراڭلاشماق	medüz	مېدۇزا
mecnunare	مەجنۇنلارچە	medya	تاراتقۇ، مېدىيا
mecra	سۇ ئېقىنى؛ بىر ئىشنىڭ تەرەققىيات جەريانى	medya camiası	تاراتقۇ دۇنياسى
mecruh	مەجرۇھ	medya starı	تاراتقۇ يۇلتۇزى، تاراتقۇلاردا دائىم خەۋىرى چىقىدىغان كىشى
mecur	ئىجارىگە بېرىلگەن	medyacı	تاراتقۇ خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى
Mecus	ئوت، كالا، تىمساھ قاتارلىقلارغا ئىمان ئېيتقانلار	medyatik	تاراتقۇغا مۇناسىۋەتلىك
Mecusî	ئاتەشپەرەست	medyum	تېئېسوپچى
Mecusîlik	ئاتەشپەرەستلىك	medyumluk	تېئېسوپچىلىق
meczup	ئەقلى-ھوشىنى يوقاتقان	medyun	قەرزدار، بېرىدىغان قەرزى بار بولغان
meczupluk	ھوشسىزلىق	medyun olmak	ئۆزىنىڭ قەرزى باردەك ھېس قىلماق

mefahir	مەدھىيەلىنىدىغان نەرسىلەر، مەدھىيەلەر	mehil müddeti	بىر ئىشنىڭ پۈتۈشىگە يېتەرلىك دەپ مۆلچەرلەنگەن ۋاقىت
mefharet	ئىپتىخار، شەرەپ	mehil vermek	ۋاقىت بەرمەك، ۋاقىتنى ئۇزارتىپ بەرمەك
mefhum	ئۇقۇم، چۈشەنچە، مەنە	mehle	ھايۋانلارنىڭ بېشىدىن چىقىدىغان يۇمشاق گۆش
mefküre	غايە، نىشان، ئىدىيە، كۆز قاراش	Mehmetçik	تۈرك ئەسكەرلىرىنىڭ ھۆرمەتلەپ ئاتىلىشى
mefküreci	تەپەككۈر قىلغۇچى	mehtaba çıkmak	ئاي يورۇقىدا يۈرمەك
mefkürecilik	تەپەككۈر قىلغۇچىلىق	mehtap	ئاي نۇرى
meflüç	پالەج	mehtaplı	ئاي يۈزلۈك
mefkut	مەۋجۇت بولمىغان	mehtapsız	ئايىسىز
mefret	يوغان، چوڭ، ھەيۋەتلىك	mehter	ھەربىي ئوركىستىر؛ ھەربىي ئوركىستىردا ئىشلەيدىغان كىشى
mefruş	كۆمۈلگەن، قاپلانغان	mehter takımı	ھەربىي ئوركىستىر
mefruşat	ئۆي جاھازىلىرى	mehterbaşı	ھەربىي ئوركىستىر باشلىقى، دىرېژور
mefruşatçılık	ئۆي جاھازىلىرى تىجارىتى	mehterhane	ھەربىي ئوركىستىر؛ تۈرمە، قاماقخانا
mefruz	ئايىرىلغان، بۆلۈنگەن	mekân	ماكان، تۇرالغۇ
mefsuħ	بىكار قىلىنغان، بۇزۇلغان	mekân tutmak	ماكان تۇتماق، جايلاشماق
meftun	مەپتۇن	mekanik	مېخانىك
meftun etmek	مەپتۇن قىلماق	mekanikçi	مېخانىكچى
meftun olmak	مەپتۇن بولماق	mekanikçilik	مېخانىكچىلىق
meftuniyet	مەپتۇنلۇق	mekanize	ماشىنىلاشتۇرۇلغان
meftunluk	مەپتۇنلۇق	mekanizm	مېخانىزم
mefül	ئىشلەپ چىقىرىلغان؛ بىر نەرسىنىڭ تەسىرىدە بولغان	mekanizma	ھەرىكەتلەندۈرگۈچ
megafon	ياڭراتقۇ	mekâtip	خەتلەر
megahertz	مىگا ھېرتس	mekke	مەككە
megaloman	ھەددىدىن ئاشقۇچى	mekik	موكا
megalomani	ھەددىدىن ئېشىش كېسىلى، ئۆزىنى ئۇلۇغ ھېسابلاش كېسىلى	mekik atmak	موكىنى تېز ئۆتكۈزۈمەك؛ ئىككى يەر ئارىسىدا بېرىپ كەلمەك
megaton	بىر مىليون توننا	mekik dokumak	ئىككى يەر ئارىسىدا داۋاملىق بېرىپ كەلمەك
megametre	مېگامېتىر	mekik oyası	موكا بىلەن تىكىلگەن ئويما
megavat	بىر مىليون ۋات	mekkâre	ئىجارىگە ئېلىنغان ھايۋان
meğer	ھالبۇكى، دەرۋەقە، دېگەندەك، ئەمما	mekkâreci	ئىجارىگە ئېلىنغان ھايۋان بىلەن يۈك توشۇغۇچى
meğerki	ھالبۇكى، دەرۋەقە، دېگەندەك، ئەمما	meknuz	كۆمۈكلۈك، كۆمۈلگەن، يوشۇرۇنغان
meğerse	ھالبۇكى بۇنداق بولسا، ئۇنداق بولسا	mekruh	مەكروھ
mehabet	ھۆرمەت، چوڭلۇق، ئۇلۇغلۇق، بۈيۈكلۈك	Meksikalı	مېكسىكىلىق
mehabetli	ھۆرمەتلىك، ئۇلۇغ	mektebi asmak	مەكتەپكە بارماسلىق
mehaz	ماتېرىيال مەنبەسى	mektep	مەكتەپ
mehdî	مەھدى، توغرا يولدىكى، ھىدايەتكە ئېرىشكەن	mektep görmemiş	مەكتەپتە ئوقۇمىغان، قوپال
mehteran	ھەربىي ئۆمەك ئەزالىرى		
mehel	ئۇيغۇن، توغرا كەلگەن		
mehil	مەھەل، بىر ئىشنىڭ پۈتۈشىگە لازىم بولىدىغان ۋاقىت؛ قورقۇنچلۇق		

mektepli	مەكتەپتە ئوقۇغان	melhem	مەلھەم
mektum	مەخپى تۇتۇلغان	melik	خاقان، شاھ
mektup	سالام خەت، خەت	melike	ئايال پادىشاھ؛ خانىش
mektup almak	خەت تاپشۇرۇۋالماق	melinit	بىر خىل پارتلايدىغان ماددا
mektup atmak	خەت ئەۋەتمەك، خەت سالماق	melisa	ھەسەل ھەرىسى گۈلى
mektupçu	خەتتات، خەت يازغۇچى	mel mel	ئەخمەق، دۆت
mektuplaşmaq	سالام خەت يېزىشماق	melodi	مېلودىيە
mektupüstü	خەت ئەۋەتىلىدىغان ئادرېس	melodili	مېلودىيەلىك
mel mel	ئەخمەقلەرچە، كۆڭلى يېرىم ھالدا	melodik	مېلودىك
melâike	مەلەكلەر يەنى پەرىشتىلەر	melodram	مېلودىيەلىك دراما
melâl	مالال	melon	پوسما
melâmet	ئازابلان، ئەيىبلەش، ئازار بېرىش	meltem	يازدا قۇرۇقلۇقتىن دېڭىزغا قاراپ چىقىدىغان ئىللىق شامال
Melâmi	مەلامى مۇرتلىرى	melun	ۋەھشىي، ياۋۇز، مەلئۇن
Melâmilik	مەلامىلىق	mel'unca	ۋەھشىيلەرچە، ياۋۇزلارچە
melânet	يامانلىق، ئەسكىلىك	melunluk	ۋەھشىيلىك، ياۋۇزلۇق، مەلئۇنلۇق
melânit	تەبىئىي تۆمۈر	melül	ئازابلانغان، بويىنى پۈكۈلگەن، بىچارە
melânkoli	چۈشكۈنلۈك كېسىلى	memalik	دۆلەتلەر
melânkolik	ئۆلگۈدەك ئاشىق بولغان؛ ئادەمنى ئازابلاندىغان	memat	مامات، ئۆلۈم
melânurya	ئوتتۇرا دېڭىزدىكى بىر خىل بېلىق	membra	بۇلاق، مەنبە
melâs	قەنت ئىشلەپچىقىرىلىشىدا قازاننىڭ تېگىدە قالغان شېكەر	membra suyu	بۇلاق سۈيى
melce	يوشۇرۇن ساقلاش ئورنى	meme	ئەمچەك
melek	مەلەك، پەرىشتە؛ تەربىيە كۆرگەن	meme başı	ئەمچەك توپچىسى
melek gibi	تەمكىن، ئۆزىنى تۇتىۋالغان، پاكىز، گۈزەل خۇلقلىق	meme bezi	كۆكسى بېزى
meleklik	پەرىشتىلىك	meme süngeri	ئەمچەك توپچىسىنىڭ ئەتراپىدىكى قويۇق رەڭلىك يۇمىلاق يەر
meleke	ئىقتىدار، ئادەت	meme vermek	ئەمدۈرمەك
melekût	پەرىشتىلەر ۋە روھلار تۇرىدىغان ئالەم	memedede olmak	سۈت بىلەن بېقىلماق
meleme	مەرەش	memededen kesmek	سۈتتىن ئايرىماق
melemek	مەرىمەك	memeli	ئەمچەكلىك
melemez	مەرىمەس	memesiz	ئەمچەكسىز
melengiç	چاققاق ئوت مېۋىسى	memeliler	ئەمچەكلىك ھايۋانلار
meles	بېلى پەس ئات	mememsi	ئەمچەككە ئوخشايدىغان
meleş	قوشكېزەك تۇغىدىغان چىشى ئۆچكە	memişhane	تازىلىق ئۆيى
meleşmek	بىللە مەرىمەك	memleha	تۇز بىلەن
melez	شالغۇت، ھازامزادە	memleket	مەملىكەت، دۆلەت، يۇرت
melezlemek	شالغۇتلىماق	memleket havası	خەلق ناخشىلىرى
melezleşek	شالغۇتلىشىش	memleketler arası	خەلقئارالىق
melfuf	ئورالغان، باغلانغان	memleketçi	ۋەتەنپەرۋەر، دۆلىتىنىڭ ھەر تەرەپتىن

memleketçilik	تەرەققىي قىلىشى ئۈچۈن جان كۆيدۈرىۋاتقان كىشى	mendil kadar	بەك كىچىك (بەر-زېمىن ئۈچۈن)
memleketli	ۋەتەنپەرۋەرلىك	mendirek	دامبا توسۇش ئارقىلىق ياسالغان دېڭىز قولىتۇقى
memlük	مەملىكەتلىك	menecer	باشقۇرغۇچى؛ تېرىنەر؛ ۋاكالىتچى
memnu	قۇل	menecerlik	باشقۇرغۇچىلىق
memnu meyve	مەنئىي قىلىنغان، چەكلەنگەن	menedilmek	مەنئىي قىلىنماق، چەكلەنمەك
memnu mintaka	چەكلەنگەن مېۋە	menejer	باشقۇرغۇچى؛ تېرىنەر؛ ۋاكالىتچى
memnuiyet	كىرىش، رەسمىگە تارتىش ۋە كىنو ئىشلەش چەكلەنگەن رايون	menekşe	مەنەكشە گۈلى، رۇخسارگۈل
memnun	چەكلىنىش، مەنئىي قىلىنىش	menekşe gözlü	كۆزى قارا كۆك رەڭدە بولغان
memnun etmek	مەمنۇن، سۆيۈنۈش، خۇشاللىق	menekşe gülü	مەنەكشە گۈلى، رۇخسارگۈلى
memnun olmak	مەمنۇن قىلماق، رازى قىلماق	menekşe rengi	مەنەكشە رەڭ
memnunen	مەمنۇن بولماق، خۇش بولماق	menemen	مەنەمەن (تۇخۇم ۋە شوخلا بىلەن ئېتىدىغان تاماق)؛
memnuniyet	مەمنۇنلىق بىلەن، سۆيۈنگەن ھالدا	menenjit	مېڭە پەردە ياللۇغى
memnuniyetle	مەمنۇنىيەت	menetmek	مەنئىي قىلماق، چەكلەمەك
memnuniyetsiz	مەمنۇنلۇق بىلەن	meneviş	نۇرلارنىڭ دولقۇنلىنىشىدىن ھاسىل بولغان دولقۇن
memnunluk	مەمنۇنىيەتسىز	menevişlenmek	رەڭلەردىن دولقۇن ھاسىل بولماق
memorandum	مەمنۇنلۇق	menevişli	دولقۇنلۇق
memul	ئۆلتىماتۇم	menfa	سۈرگۈن قىلىنىدىغان يەر
memul etmek	ئويلانغان	menfaat	مەنپەئەت، پايدا، كىرىم
memul olmak	ئۈمىد قىلماق، ئارزۇ قىلماق، كۈتمەك	menfaat düşkünü	مەنپەئەتپەرەست
memur	ئۈمىد قىلىنماق، كۈتۈلمەك، ئارزۇ قىلىنماق	menfaat gütmek	ئالدى بىلەن پايدىسىنى ئويلاشماق
memur etmek	مەمۇر، خىزمەتچى، دۆلەت كادىرى	menfaatçı	مەنپەئەتپەرەست
memure	خىزمەتكە قويماق، ۋەزىپىلەندۈرمەك	menfaatperest	مەنپەئەتپەرەست
memurin	ئايال كادىر، ئايال مەمۇر	menfaatperver	مەنپەئەتپەرەست
memuriyet	دۆلەت مەمۇرلىرى	menfez	كامار، تۆشۈك
memurluk	مەمۇرىيەت، كادىرلىق، ۋەزىپە، خىزمەت	menfi	مەنپىي، بولۇشسىز، پاسسىپ؛ سۈرگۈن قىلىنغان
men	كادىرلىق، مەمۇرىي ئورگاندا خىزمىتى	menfur	نەپەرەتلەندۈرىدىغان، كىشىنى بىزار قىلىدىغان
menafi	مەنئىي قىلىنغان	mengene	جۇۋاز
menajer	پايدا، مەنپەئەت	mengene gibi	كۈچەپ، قاتتىق سىقىپ
menajerlik	دېرىكتور	mengil	بىلەيزۈك
menakıp	دېرىكتورلۇق	menhiyat	دىنىي چەكلىمىلەر
menakıpname	رېۋايەت	menhus	تەلەپسىز، بەختسىز، خەيرسىز، شۇم
mendebur	رېۋايەت خاراكتېرلىك ئەسەرلەر	meni	مەنپى سۈيى
mendeburluk	پايدىسىز، مەينەت، ھېچنېمىگە ئەسقاتمايدىغان	menisk	بىر يۈزى پېتىنقى، بىر يۈزى كۆپۈنكى بولغان لىنزا
mendelevyum	پايدىسىزلىق	menisküs	تىز يارىسى
menderes	مىندىليۇم	menkıbe	تارىخىي شەخس
mendil	دەريانىڭ ئەگرى-بۈگرى ئاققان يېرى	menkul	بىر يەردىن يەنە بىر يەرگە يۆتكەلگەن؛ ئېغىزدىن ئېغىزغا كۆچۈپ كەلگەن
mendil atmak	قولياغلىق	menküp	بەختسىز، ئوڭۇشسىز
	ياغلىق تاشلىماق		

menkuş	نۇقسان	meraklı	هەۋەس قىلغان، قىزىققان؛ ئەندىشە قىلغان، بىر ئىشقا كىرىپ كەتكەن
menolunmak	مەنئىي قىلىنماق، چەكلەنمەك	meraklılık	هەۋەسكارلىق
menopoz	قېرىلىقتىن ئاياللاردىكى ھەيىزنىڭ توختىشى	meraksız	ھەۋەسسىزلىك
menopoza girmek	ھەيىزدىن توختىماق	meraksızlık	غەم-ئەندىشە ئىچىدە قويماق
mensubiyet	مەنسۇپلۇق	merakta bırakmak	غەم-ئەندىشە ئىچىدە قالماق
mensucat	توقۇلما بۇيۇم	merakta kalmak	بەك غەم قىلماق، تىت-تىت بو-لماق؛ ھەددىدىن زىيادە قىزىقماق
mensup	مەنسۇپ	meraktan çatlamaq	مارال كىيىك
mensup olmak	مەنسۇپ بولماق، باغلانماق	meral	غايە، مەقسەت
mensur	مەنسۇر، نەسىرىي شەكىلدە يېزىلغان	meram	ئارزۇسىنى دېمەك
menşe	باشلانغۇچ، مەنبە، سەۋەب	meram anlatmak	قىلىشنى ئارزۇ قىلماق
menşeli	مەنبەلىك	meram etmek	ئازاب
Menşevik	مېنشېۋىك (روسىيە سوتسىيالىزىمىدا بولشېۋىك-لارغا قارشى شەكىللەنگەن ئېقىم)؛	meraret	مۇراسىم
menşur	كەڭ يېيىلغان	merasim	قائىدە-يوسۇنلۇق، قائىدە-يوسۇن بويىچە
menteşe	گرە	merasimli	قائىدە-يوسۇنسىز، ئاددىي-ساددا
mentol	يالپۇز پۇراقلىق	merasimsiz	مەلۇم نەرسىگە ياكى ئىشقا مۇناسىۋەتلىك، باغلىق
mentollü	يالپۇزلۇق	merbut	باغلىق بولماق
menus	ئادەتلەنگەن، كۆنگەن	merbut olmak	تايىنىش، تەۋە بولۇش، باغلىنىش
menü	تىزىملىك، تاماق تىزىملىكى	merbutiyet	مارجان (دېڭىزدىكى)
menüsküs	ھىلال ئاي شەكىللىك	mercan	مارجان ئارىلى
menzil	مەنزىل، بىر كۈنلۈك يول، ئادرېس	mercan adası	مارجان دەرىخى
menzil atmak	ئوقيا ئېتىش مۇسابىقىسىدە رېكورت بۇزماق	mercan ağacı	مارجان بېلىق
menzil dikmek	ئوقيا ئېتىش مۇسابىقىسىدە رېكورت نۇ-قتىسىغا تاش قويماق	mercan balığı	مارجان ئوتى
menzilci	ئۇزاق يەرلەرگە ئات بىلەن خەت توشۇغۇچى	mercan otu	مارجان خادا تېشى
menzile	ئېشىش، ئېگىزلىك دەرىجىسى	mercan resifi	مارجان تۇتقاندا ئىشلىتىدىغان كېمە
mepsuten	راۋرۇس، تۈز	mercan teknesi	مارجان يىغقۇچى ياكى ساتقۇچى
mera	ئوتلاق	mercancı	مارجان يىلىنى
merak	ھەۋەس، قىزىقىش؛ ئەندىشە	mercan yılanı	نۇر ئۆتكۈزگۈچ ئەينەك ياكى لىنزا
merak etmek	قىزىقماق، بىلگۈسى كەلمەك؛ ئەنسىرىمەك	mercek	نۇر ئۆتكۈزگۈچ ئەينەك ياكى لىنزا
merak olmak	قىزىقماق، بىلگۈسى كەلمەك؛ ئەنسىرىمەك	mercekli	نۇر ئۆتكۈزگۈچ ئەينەك ياكى لىنزا بولغان
merak sarmak	بىر ئىشنى قىلىش ياكى بىر نەرسىگە ئېر-شىشىكە كىرىشىپ كەتمەك	merceksiz	نۇر ئۆتكۈزگۈچ ئەينەك ياكى لىنزا يوق
meraka düşmek	غەم قىلماق، ئەنسىرىمەك	merci	ئىلتىماس سۇنۇلىدىغان يەر ياكى ئورگان
merakına dokunmak	قىزىقىشنى كەلتۈرمەك	mercimek	نۇقۇت
merakını uyandırmak	قىزىقىشىغا سەۋەب بولماق	mercimek çorbası	ئاساسلىق خۇرۇچى نۇقۇت بولغان ئوماچ
meraklandırmaq	ئەنسىرەتمەك؛ ھەۋەسلەندۈرمەك	mercimek kadar	بەك كىچىك ۋە يۇمىلاق
meraklanı	قىزىقىش	mercimek kemiği	ئوتتۇرا قۇلاقتىكى بىر سۆڭەك
meraklanmak	قىزىقماق؛ ئەنسىرىمەك	merdane	مەردانە، مەرتلەرچە

merdane	ھەر خىل ئىشلاردا ئىشلىتىلىدىغان سىلىندىر	merkantilist	ئېغىر سانائەتچى
merdanelemek	شەكىللىك ئەسۋاب، نوغۇچ	merkat	كارۋات، قەبرە
merdiven	نوغۇچلىماق، نوغۇچ بىلەن باسماق	merkep	ئېشەك
merdiven dayamak	پەلەمپەي	merkepçi	ئېشەك مىنگۈچى
merdivenci	ياشقا يېقىنلاشماق (ياشانغانلار ئۈچۈن)؛	merkez	مەركەز
merdut	پەلەمپەيچى	merkez aç	مەركىزىي بۇلۇڭ
merdümgiriz	رەت قىلىنغان	merkezci	مەركەزچى
merek	ئۆزىنى چەتكە ئالغان، جەمئىيەتتىن قاچىدىغان	merkezcil	مەركەزچىل، مەركەزگە يېقىنلىشىدىغان
meres	سامانلىق، ئوتۇنخانا، يەمخانا	merkezcilik	مەركەزگە يېقىنلىشىش
mergup	ياش (ئىنتلارنىڭ)	merkezî	مەركىزىي
merhaba	مەرغۇپ، دىندا قىلىش بۇيرۇلغان ئىشلار؛ ياخشى كۆرۈلگەن	merkezîleşmek	مەركىزىيلەشمەك
merhaba etmek	مەرھابا، ياخشىمۇسىز، خۇش كەپسىز	merkezîleştmek	مەركەزلىشتۈرمەك
merhabalaşmak	كۆرۈشمەك، ھال-ئەھۋال سورىماق	merkeziyet	مەركەزچىلىك
merhabayıkesmek	كۆرۈشمەك، ھال-ئەھۋال سورىماق	merkeziyetçi	مەركەزچى
merhale	مۇناسىۋىتىنى ئۈزۈمەك	merkeziyetçilik	مەركەزچىلىك
merhamet	مەنزىل	merkezkaç	مەركەزدىن قاچىدىغان
merhamet etmek	ياخشىلىق؛ مەرھەمەت، ئىچ ئاغرىتىش	merkezkaç kuvvet	مەركەزدىن قېچىش كۈچى
merhamete gelmek	ئىچ ئاغرىتماق، رەھىم قىلماق	merkezlemek	مەركەز ھالىتىگە كەلمەك
merhameten	ئىچ ئاغرىتماق	merkezlenmek	بىر مەركەزگە يىغىلماق؛ مەركىزى ئىدا-رىگە باغلانماق
merhametli	ئىچ ئاغرىتقان ھالدا	merkezleşmek	بىر مەركەزگە يىغىلماق
merhametsiz	مەرھەمەتلىك، رەھىمدىل	merkezleştmek	مەركەز ھالىتىگە كەلتۈرمەك
merhem	مەرھەمەتسىز، شەپقەتسىز	merkum	يېزىلغان؛ ئىسمى تىلغا ئېلىنغان
merhemleme	مەلھەم	Merkür	مېركۇرىي
merhemlemek	مەلھەملەش، مەلھەم سۈرۈش	merlânos	چىشلىق تىرىسكا بېلىقى
merhemlenmek	مەلھەم سۈرمەك	merlengeç	بوسۇنلىيە دەرىخى
merhum	مەلھەملەنمەك	mermer	مەرمەر؛ مەرمەر تاش
merhum olmak	مەرھۇم، ئۆلۈپ كەتكەن ئەر كىشى	mermer gibi	ئايئاق، پارقراق
merhume	ئۆلمەك، ۋاپات بولماق	mermer kaymağı	ئاق گەج، ئاق گىپس
meridyen	مەرھۇمە، ئۆلۈپ كەتكەن ئايال كىشى	mermer kireci	مەرمەردىن ياسالغان ھاك
meridyen dairesi	مېردىئان	mermer taklidi	مەرمەرگە ئوخشىتىپ ياسالغان نەرسە
Merih	مېردىئان سىزىقىنىڭ كەڭلىك بىلەن كېسىشكەن يېرى	mermerci	مەرمەرچى
merinos	مارس	mermercilik	مەرمەرچىلىك
meristem	ئىنچىكە يۇڭلۇق قوي	mermerleşmek	مەرمەر ھالىتىگە كەلمەك
mer'iyet	بۆلۈنگۈچى توقۇلما	mermerli	مەرمەر قوشۇلغان
	رول، ئۈنۈم	mermerlik	مەرمەر چىقىدىغان يەر
		mermerşahi	مەرمەرشايى (بىر خىل رەخت)
		mermi	ئوق، تاپانچا ئوقى

merserize	سايى رەخت	mesnetmek	مەسسە قىلماق
mersi	سالامەت بولۇڭ، رەھمەت	Mesih	مەسسە، ئىسا ئەلەيھىسسالامنىڭ سۈپىتى
mersin	مەرسىن دەرىخى	Mesihî	مەسسەنىڭ
mersinler	مەرسىن مېۋىلىرى	mesire	ئايلىنىدىغان يەر، سەيلە قىلىدىغان يەر
mersiye	مەرسىيە	mesirelik	ئايلىنىشقا مۇۋاپىق كېلىدىغان يەر
mersiyehan	مەرسىيە ئوقۇغۇچى	mesken	ئولتۇراق جاي
mert	مەرت، ئىشەنچلىك	mesken tutmak	ماكان تۇتماق، جايلاشماق
mertce	مەرتلەرچە	meskenet	مىسكىنلىك، يوقسۇللۇق
mertebe	مەرتبە	meskükât	مەدەن پۇل
mertek	تۆت بۇرجەك	meskün	ئادەم ئولتۇرىدىغان يەر
mertlik	مەرتلىك	meskûn kılmak	ئولتۇراقلاشتۇرماق، ماكانلاشتۇرماق
meryemana	مەرىيەم سۈپەت	meskût	ئىچ مەجەز
merzengüş	جەمبىل	meskût geçmek	ئېيتماستىن ئۆتمەك
mesabe	دەرىجە، قىممەت	meskût kalmak	دېيىلمەسلىك
mesafe	مۇساپە، ئارىلىق	meslek	كەسپ
mesafe bırakmak	مۇناسىۋەتتە ئارىلىق ساقلىماق	meslek icabı	كەسپ ئېھتىياجى سەۋەبلىك
mesafeli	مۇساپىلىق، ئارىلىقى بار؛ مۇناسىۋىتى ياخشى ئەمەس	meslek içi eğitim	كەسپىي بىلىم ئاشۇرۇش كۇرسى
mesaha	يەر ئۆلچەش، يۈز ئۆلچەش	meslek seçmek	كەسپ تاللىماق
mesai	خىزمەت، ئىش، ئەمگەك	meslekî	كەسپىي
mesai saati	خىزمەت ۋاقتى	mesleksel	كەسپىي
mesai yapmak	ئىسمىنا قوشۇپ ئىشلىمەك	mesleksiz	كەسپسىز
mesaj	ئۇچۇر	meslektaş	كەسپداش
mesaj bırakmak	ئۇچۇر بەرمەك، خەۋەر بەرمەك	mesmu	ئاڭلانغان
mesajeri	يولۇچىلارنى توشۇيدىغان گۇرۇپپا	mesnet	ئورۇن، ئۇنۋان، دەرىجە؛ قوللاش، دەستەك
mesamat	كامارچە	mesnetli	قوللىغۇچىسى بار
mesame	كۆزنەك	mesnetsiz	قوللىغۇچىسىز
mesane	سۈيدۈك خالتىسى	mesnevî	مەسنەۋى، ئارۇز ۋەزىنلىك شېئىرلارنىڭ بىر تۈرى
mescit	مەسچىت	meson	مېزون
mesel	مەسەل	mesrur	خۇشال بولغان، سۆيۈنگەن
meselâ	مەسىلەن، مىسالغا ئالساق	mest	مەست؛ مەسە
mesele	مەسىلە، چاتاق	mest etmek	مەست قىلماق
mesele çıkarmak	چاتاق چىقارماق	mest olmak	مەست بولماق
mesele yapmak	مۇھىم بولمىغان بىر ئىشنى مۇھىم قىلماق	mestane	مەستانە، مەست بولۇپ قالغاندەك
mesen	سەنئەتچىلەر ۋە ئالىملارنىڭ قوغدىغۇچىلىرى	mestçi	مەسە تىككۈچى
meserret	خۇشاللىق، سۆيۈنچ	mestçilik	مەسچىلىك
meses	ھايۋانلارنى ھەيدىگەندە ئىشلىتىدىغان تاياق	mestur	مەخپىي، يوشۇرۇن
mesh	مەسسە	mesture	ئۆزىنى ئورغان ئايال
		mes'ul	مەسئۇل

mes'ul olmak	مەسئۇل بولماق	meşin gibi	قاراياغان ۋە قاتتىقلاشقان (ئىنسان تېرىسى)
mes'ul tutmak	بىر ئىشنىڭ مەسئۇلىيىتىنى باشقىسىدا دەپ قارىماق	meşin suratlı	خىجىل بولمايدىغان، نومۇسىسىز، شەرەپسىز
mes'uliyet	مەسئۇلىيەت	meşık	مەشىق، كۆنۈكمە
mes'uliyet almak	مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالماق	meşık etmek	مەشىق قىلماق
mes'uliyetli	مەسئۇلىيەتچان	meşık vermek	مەشىق قىلدۇرماق، دەرس بەرمەك
mes'uliyetsiz	مەسئۇلىيەتسىز	meşıkük	گۇمانلىق
mes'uliyetsizlik	مەسئۇلىيەتسىزلىك	meşıkür	مەدھىيەلەنگەن
mes'ut	بەختىيار، بەختلىك	meşrep	مەشرەپ، مۇقامنىڭ بىر پارچىسىنىڭ ئىسمى
mes'ut etmek	بەختلىك قىلماق، خۇشال قىلماق	meşru	ھەقىلىق، قانۇنى
mes'ut olmak	بەختلىك بولماق، خۇشال بولماق	meşru müdafa	قانۇنلۇق قوغدىنىش
meşakkat	مۇشەققەت	meşru saymak	قانۇنلۇق دەپ قارىماق، كۈچكە ئىگە دەپ قارىماق
meşakkat çekmek	قىيىنچىلىق تارتماق	meşrubat	ئىچىلىدىغان نەرسىلەر
meşakkate katlanmak	قىيىنچىلىققا قارشى كۈرەش قىلماق	meşrubatçı	ئىچمىلىكچى
meşakkatli	مۇشەققەتلىك	maşruhat	شەرھ، چۈشەندۈرۈش
meşale	مەشئەل	meşruiyet	يوللۇق بولۇش، قانۇنلۇق بولۇش، ئۇيغۇنلۇق
meşale çekmek	باشلامچىلىق قىلماق	meşrulaşmak	قانۇنلاشماق، ئۇيغۇنلاشماق
meşaleci	مەشئەلگە ئوت ياققۇچى	meşrulaştırmak	قانۇنلاشتۇرماق، ئۇيغۇنلاشتۇرماق
meşatlık	يەھۇدىيلىق	meşrut	شەرتلىك
meşbu	لىق توشقۇزۇلغان	meşruta	مۇقىم مۈلۈك
meşe	دۇب دەرىخى	meşruten	شەرتلىك ھالدا
meşecik	ئوئاكلىت دەرىخى	meşrutî	ئاساسىي قانۇننىڭ
meşelik	ئوئاكلىت دەرەخزارلىقى	meşrutiyet	ئاساسىي قانۇن
meşgale	خىزمەت	meş'um	شەرەپسىز، ناچار، ئەسكى
meşgul	مەشغۇل، ئالدىراش	meşveret	پىكىر ئېلىش، كېڭىشىش
meşgul etmek	ۋاقتىنى ئالماق، ئالدىراش قىلماق	meşveret etmek	پىكىر ئالماق، مەسلىھەت سالماق
meşgul olmak	مەشغۇل بولماق، ئالدىراش بولماق	met	ئۆزىتىش
meşguliyet	مەشغۇلىيەت	meta	تىجارەت مېلى؛ سەرمايە
meşguliyyetsiz	مەشغۇلىيەتسىز	metabolizma	مېتابولىزم
meşher	كۆرگەزمە	metafizik	مېتافىزىكا
meşhet	شېھىتلىك	metafor	مېتافورا، ئىستىئارە
meşhur	مەشھۇر، داڭدار	metal	مېتال
meşhur olmak	مەشھۇر بولماق	metal bilimi	مېتالشۇناسلىق
meşhurluk	مەشھۇرلۇق	metalik	مېتاللوئىد
meşhut	كۆرگەن	metalografi	مېتالوگرافى
meşihat	ئىمامەت، شەيخلىق	metaloit	مېتاللوئىت
meşime	باليئاتقۇ	metalsi	مېتاللوئىت
meşin	كۆن، خۇرۇم	metalürzi	مېتاللوگىيە

metamorfik	سۈپىتى ئۆزگەرگەن	metilik	مېتىللىق
metamorfizm	سۈپەت ئۆزگەرتىش	metin	تېكىست، ئەسەر؛ چىداملىق، چىدامچان
meramorfoz	شەكىل ئۆزگەرتىش	metin olmak	چىدامچان بولماق، قەيسەر بولماق
metan	مېتان	metis	مېتىس، ئارىلاشما
metanet	چىدام، سەبىر	metodik	سىستېمىلىق
metanet göstermek	قېيىنچىلىققا بەرداشلىق بەرمەك	metodoloji	مېتودولوگىيە
metanetli	چىداملىق، چىدامچان	metot	مېتود
metanetsiz	چىدامسىز	metotlu	مېتودلۇق
metapsisik	روھتىن ھالقىغان	metotsuz	مېتودسىز، مېتودى يوق
metastaz	يۆتكەش	metraj	ئۇزۇنلۇق بىرلىكى
metatez	ئورۇن ئالماشتۇرۇش	metrajlı	لىك ئۇزۇنلىقى
metazori	مەجبۇرلاش	metrdotel	ئاشخانا باشقۇرغۇچى
metbu	ھۆكۈمرانلىق قىلغان	metrdotellik	ئاشخانا باشقۇرغۇچىلىق
metelik	مېتال پۇل، بەك ئاز پۇل	metre	مېتىر
metelik etmez	مۇھىم ئەمەس دەپ قارالغان نەرسىلەر ئۇ. چۈن ئىشلىتىلىدۇ	metre kare	كۋادرات مېتىر
metelik vermek	مۇھىم ئەمەس دەپ قارماق، پىسە. نت قىلماسلىق	metre küp	كۇب مېتىر
meteliksiz	كەمبەغەل، يوقسۇل	metre sistemi	مېتىر بىرلىك قىلىنغان سىستېما
meteliksizlik	كەمبەغەلچىلىك	metrelik	ئۇزۇنلۇقى مەلۇم مېتىر بولغان
meteor	ئاسماندىن چۈشكەن	metres	ئاشنا
meteor taşı	مېتور تاش	metres tutmak	ئاشنا تۇتماق
meteorit	مېتور تاش	metreslik	ئاشنىلىق، ئاشنىدارچىلىق
meteorolog	مېتورولوگ	metreslik etmek	ئاشنا بولۇپ ياشىماق
meteoroloji	مېتورولوگىيە	metrik	مېتىرلىق، مېتىرنى ئۆلچەش بىرلىكى قىلغان
meteoroloji istasyonu	ھاۋا رايى ئىستانسىسى	metrik sistem	مېتىر بىرلىك قىلىنغان سىستېما
meteorolojik	مېتورولوگىك	metro	مېترو، يەر ئاستى پويىزى
meteor taşı	مېتور تاش	metroloji	ئۆلچەشمۇناسلىق، ئۆلچەش بىلەن مۇناسىۋەتلىك بىلىم تارمىقى
metfen	قەبرە، گۆر	metronom	مېترو نوم
metfun	دەپنە قىلىنغان، كۆمۈلگەن	metropol	چوڭ شەھەر
methal	كىرىش ئېغىزى	metropolit	خىرىستىيانلاردا بىر رايونغا قارايدىغان دىن ئادىمى
methaldar	ئالاقىدار	metropoliten	چوڭ شەھەر رايونى
methali olmak	بىر ئىشقا ئارىلىشىپ قالماق	metruk	ئۇنتۇلغان
methetmek	مەدھىيلىمەك	metrûkât	مىراس
methiye	مەدھىيە	metruke	قالدۇرۇلغان
methiye düzmek	مەدھىيلىمەك، مەدھىيە شېئىرى يازماق	mevali	ئوسمانلى دەۋرىدە خىزمەت قىلغان يۇقىرى دەرىجىلىك
methüsena	ماختاش، مەدھىيەلەش	mevalarğa	ئالمىلارغا بېرىلگەن نام
metil	مېتىل	mevcudat	مەۋجۇدات، بارلىق
metilen	مېتىلېن	mevcudiyet	مەۋجۇتلۇق

mevcut	مەۋجۇت	mevzubahis	تېما
mevdu	ھاۋالە	mevzulu	ماۋزۇلۇق
mevduat	ھاۋالە قىلىنغان نەرسىلەر	mevzun	قاملاشقان، ۋەزىنىلىك
mevhibe	سەدىقە، ئېھسان	mevzusuz	ماۋزۇسىز
mevhum	مەۋھۇم	mevzuubahis	سۆز تېمىسى
mevize	تەربىيە، نەسىھەت	mevzuubahis etmek	سۆز تېمىسى قىلماق، ھەققىدە پاراڭلاشماق
mevki	يەر، ئورۇن	mey	مەي
mevkii olmak	بىر ئىشتا ناھايىتى مۇھىم ئورۇنغا چىقماق	meyan	شۇ ئەسنادا؛ چۈچۈكبۇيا
mevkuf	تۇتقۇن، تەقدىم قىلىنغان	meyan balı	چۈچۈكبۇيا شەرىپىتى
mevku	مۇددەتلىك چىقىدىغان	meyancı	ۋاستە، ۋاستىچى
mevkute	ئايلىق	meyancılık	ۋاستىچىلىك
mevlâ	مەۋلا، ئاللاھ، ئىگە	meyane	بىر خىل قىيام
mevlâsını bulmak	ئارزۇ قىلغان نەرسىسىگە ئېرىشمەك	meyan kökü	چۈچۈكبۇيا
Mevlevî	مەۋلەۋى	meydan	مەيدان
Mevlevilik	مەۋلەۋىلىك	meydan kalmamak	پۇرسەت تاپالماسلىق
Mevlevihane	مەۋلەۋىلەرنىڭ مەسچىتى	meydan açmak	سەۋەب بولماق
mevlit	مەۋلۇت، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇغۇلغان كۈنى	meydan almak	مەيدان ئالماق، يېيىلماق، يەر ئالماق
mevlit alayı	پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى خاتىرىلەش ئۈچۈن ئۆتكۈزۈلگەن مۇراسىم	meydan bırakmamak	پۇرسەت بەرمەسلىك
Mevlit Kandili	پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ تۇغۇلغان كۈنىنى خاتىرىلەش پائالىيىتى	meydan bulamamak	پۇرسەت تاپالماسلىق
mevlithan	مەۋلۇت ئوقۇغۇچى	meydan dayağı	جازالىنىدىغان كىشىلەرگە مەيداندا ئېتىلىدىغان تاياق
mevrude	كەلگەن	meydan dayağına çekmek	ھەممە كىشىنىڭ ئارىسىدا ئۇرماق
mevrus	مىراس	meydan muharebesi	مەيدان ئۇرۇشى
mevrut	كەلگەن	meydan okumak	قورقمايدىغانلىقىنى بىلدۈرمەك؛ مۇسا- بىقىلىشىشكە چاقىرماق
mevsim	پەسىل، مەۋسۇم	meydana atılmak	ئوتتۇرىغا چىقماق
mevsimlik	پەسىللىك	meydana atmak	ئوتتۇرىغا چىقارماق
mevsimsiz	پەسىلسىز، ۋاقتى توغرا تاللانمىغان	meydana dökmek	ئوتتۇرىغا تۆكمەك
mevsuf	كۆچۈرۈپ يېزىلغان، بېزەلگەن	meydana düşmek	بىر ئىش قىلىش ئۈچۈن ئوتتۇرىغا چىقماق
mevsuk	توغرىلىققا ئىشىنىلگەن، ئىشەنچلىك	meydana koymak	كۆرسەتمەك
mevt	ئۆلۈم	meydana vurmak	مەلۇم قىلماق، ئوتتۇرىغا چىقارماق
mevta	ئۆلۈك	meydancı	قورۇ ۋە باغچىلاردىكى تازىلىق ئىشچىسى
mevut	ۋەدە بېرىلگەن	meydanda bırakmak	ئۆي-ماكانسىز قويماق، ئوچۇ- قچىلىقتا تاشلاپ قويماق
mevzi	ئورۇن، پوزىتسىيە	meydanı bırakmak	رىقابەتتىن ۋاز كەچمەك
mevzil	يەرنىڭ، ئورۇننىڭ	meydanlaşmak	مەيدانلىشىش
mevzilleşmek	ئورۇنلاشماق		
mevzilenmek	ئورۇن ئالماق		
mevzu	ماۋزۇ، قۇيۇلغان، ئورۇنلاشتۇرۇلغان		
mevzuat	ماۋزۇلار، باش تېما		

meşdanlık	ئوچۇقچىلىق	mezar	مازار، قەبرە
meşdan sazi	باس ئىسكىرىپكا	mezar kaçkını	بەك ئورۇقلىغان كىشى
meşhane	مەيخانا	mezar taşı	مازار تېشى
meşhaneci	مەيپۇرۇش	mezarıcı	مازار كولىغۇچى
meşhanecilik	مەيپۇرۇشلۇق	mezarçılık	مازار كولاش ئىشى
meşil	مەيىل، ئىختىيار	mezardan çıkarmak	ئۆلۈمدىن قۇتقۇزماق
meşil vermek	كۆڭۈل بەرمەك، ياخشى كۆرمەك	mezarını kazmak	ئوسال ئەھۋالغا قويۇش ئۈچۈن تېرىشماق
meşli olmak	ياخشى كۆرمەك	mezarlık	قەبرىستانلىق، مازارلىق
meşilli	مەيىللىك	mezat	باھا ئارتتۇرۇپ سېتىش
meşilsiz	مەيىلسىز	mezat malı	سورتى ناچار ۋە ئەرزان مال
meşletmek	خالىماق، ئېگىلمەك	mezata çıkarmak	باھا ئارتتۇرۇپ سېتىشقا چىقارماق
meşmenet	ياخشى خۇسۇسىيەت، بەخت-تەلەي	mezata çıkarmak	باھا تالاشتۇرۇپ سېتىشقا رىياسەتچىلىك قىلغۇچى
meşmenetli	بەختلىك، تەلەپلىك	mezatçı	قۇشخانا
meşmenetsiz	تەلەپسىز، بەختسىز	mezbaha	ئەخلەتخانا، سۇپۇرۇندە
meşus	مەيۈس	mezbele	ئىسمى ئاتالغان، قەيت قىلىنغان
meşus etmek	مەيۈسلەندۈرمەك، ئازابلىماق	mezbur	ئىسمى ئاتالغان، قەيت قىلىنغان
meşus olmak	مەيۈسلەنمەك، ئازابلىماق	mezbure	بىر-بىرىگە قاتماق، قېتىشماق
meşusiyet	ئۈمىدسىزلىك	mezcetmek	ئارىلاشتۇرۇش
meşve	مېۋە	mezç	ھاراق ئىچكەندە يەيدىغان يېمەكلىك، زاكۇسكا
meşve dışı	مېۋە پوستى	meze	زاكۇسكا ساتقۇچى
meşve ezmesi	مېۋە ئەزىمىسى	mezeci	كىچىك يېمەك-ئىچمەك تىجارەتچىسى
meşve kabuğu	مېۋە پوستى	mezecilik	يېمەك-ئىچمەكلىك
meşveci	باققال	mezeli	زاكۇسكا، مەزەلىك
meşvecilik	باققالچىلىق	mezelik	ئېتىبارسىزلىق، خورلۇق
meşvehoş	مېۋە بازىرى	mezellet	چىشلىق تېرىسكا بېلىقى
meşve içi	مېۋە ئىچى	mezgit	مەزەپ
meşveli	مېۋىلىك	mezhep	مەزەپچىلىك
meşve ortası	مېۋە ئوتتۇرىسى	mezhepçilik	چىشلىق تېرىسكا بېلىقى
meşve reçeli	مېۋە مۇرايىسى	mezit	ئارتۇقچىلىق
meşve sineği	مېۋە قۇرتى	meziyet	قابىلىيەتلىك
meşve suyu	مېۋە سۈيى	meziyetli	قابىلىيەتسىز
meşvesiz	مېۋىسىز	meziyetsiz	مەزكۈر
meşve yaprak	ئانىلىق ياپراقچىسى	mezkür	سەت كۆرۈنگەن
meşvelenmek	مېۋە بەرمەك	mezmum	ئوتتۇرا قاتلام
meşyal	ئامراق	mezoderm	مېزون (ئېلىكتروندىن ئېغىر پروتوندىن يېنىك ئاتوم جىسمى)؛
meşyit	مېيىت، ئۆلۈك	mezon	مېزوسفېرا
mezalim	زۇلۇم، زالىملىق، ھەقسىزلىق	mezosfer	ئوتتۇرا ھاياتلىق دەۋرى
mezamir	نەي	mezozoik	

mezra	ئېتىز، تېرىلغۇ يەر	Mısırlı	مىسىرلىق
mezru	تېرىلغان	mısırlık	قوناقلىق
mezun	ئوقۇش پۈتتۈرگەن؛ رۇخسەت ئالغان	mısır patlatmak	قوناقنى ئوتتا قاقلاپ پىشۇرماق
mezun olmak	ئوقۇش پۈتتۈرمەك	mısır tavuğu	مىسىر توخۇسى
mezuniyet	مەكتەپ پۈتتۈرۈش، تەتلىگە چىقىش	mısır unu	قوناق ئۇنى
mezür , mezura	مېتىر	mısır yağı	قوناق يېغى
mezzosoprano	يۇقىرى ئاۋازلىق ئايال ناخشىچى	mıskal	مىسقال
mı	مۇ قوشۇمچىسى	mıskala	سىلىقلاش ئەسۋابى
mıdır	ئەخلەت	mısra	مىسرا
mıh	مىخ	mıstar	ئېنىقسىز ئىپادە؛ ئۈلگە، قېلىپ
mıhladız	ماگنېتتاش	mışıl mışıl	تاتلىق ئۇخلاۋاتقاندىكى ھالەت تەسۋىرى
mıhlama	مىخلاش	mışıldamak	پۇش-پۇش قىلىپ ئاۋاز چىقارماق (ئۇخلىغاندا)؛
mıhlamak	مىخلىماق	mışmış	مىش؛ مىش
mıhlanmak	مىخلانماق	mıymıntı	گالۋاڭ، مۆرىمەس
mıhlı	مىخلىق	mıymıntılık	گالۋاڭلىق
mıhsıçtı	پىخسىق	mızıka	بانىدو، ئارمونىكا
mıhsıçtılık	پىخسىقلىق	mızıkacı	مۇزىكىچى
mıknatıs	ماگنېتتاش	mızıkacılık	مۇزىكىچىلىق
mıknatısî	ماگنېتلىق	mızıkçı	بىئارام قىلىدىغان، باشقىلارنىڭ خۇشاللىقىنى بۇ-زىدىغان
mıknatısıyet	ماگنېت ئىلمى	mızıkçılık	باشقىلارنىڭ ئارامىنى بۇزۇش
mıknatıslamak	ماگنېتلاشتۇرماق	mızıklanmak	خۇشاللىقى يوق بولماق
mıknatıslı	ماگنېتلىق	mızırdanmak	ئۇۋال قىلىنماق
mıncık	ئۇۋاق، ئۇششاق	mızımız	مىس-مىس؛ ھەممە ئىشتىن قۇسۇر ئىزدەيدىغان
mıncıklamak	ئۇۋۇلماق	mızımızlanmak	مىسىلدىماق
mıncıklanmak	ئۇۋۇلماق	mızımızlık	مىس-مىسلىق
mıntıka	بەلباغ، رايون	mızrak	نەيزە
mırlamak	پۇش-پۇش قىلىپ ئاۋاز چىقارماق (مۇشۇك)	mızraklı	نەيزىلىك
mırıldamak	پۇشۇلدىماق	mızrap	ساز چېلىشتا ئىشلىتىدىغان نەرسە
mırıl mırıl	تاتلىق ئۇخلاۋاتقاندىكى ھالەت تەسۋىرى	mi	يەتتە نوتىنىڭ بىرى
mırılı	يېنىك پۇشۇلداش	miadı gelmek	ۋاقتى كەلمەك
mırın kırın etmek	خالىماسلىق	miat	نۇرغۇن
mır mır	پۇش-پۇش، خىر-خىر	mibzer	ئۇرۇق سېلىش ئەسۋابى
mısdak	بىر ئىشنىڭ توغرا بولغانلىقىنى بەلگىلەيدىغان ئۆلچەم	miço	كىچىك سۇ ئۈزگۈچى
mısır	كۆممىقوناق	mide	ئاشقازان
mısırcı	قوناق ساتقۇچى	mide ağzı	ئاشقازان بىلەن ئۈچەينىڭ تۇتىشىدىغان يېرى
mısırcılık	قوناقچىلىق	mide bulandırmak	مەيدىسىنى ئېلىشتۈرمەك
mısır fulü	مىسىر ياڭيۇسى	mide fesadı	جىق ۋە ھەر خىل تاماي يېگەنلىكتىن كېلىپ چىققان ئاشقازان بۇرۇلۇش

mide kapısı	ئاشقازان بىلەن ئون ئىككى بارماق ئۈچەينىڭ تۇتىشىدىغان ئېغىزى	mihrace	مېھراجە (ھىندىستاندا ئىشلىتىلىدىغان ئەمەل نامى)؛
mideci	شەخسىيەتچى	mihrak	فوكۇس نۇقتىسى
midecilik	شەخسىيەتچىلىك	mihrap	مېھراب
midesi almamak	ھەزىم قىلالماسلىق	mihrapı	مېھرابى
midesi ekşimək	يېڭى يېگەن تاماقلار سەۋەبىدىن ئاشقا - زىنى راھەتسىزلەنمەك	mihver	ھارۋىنىڭ ئوقى
midesiz	نېمە كەلسە يەۋېرىدىغان، ئادەم يېمەيدىغان نەرسە	mika	چىرىمتال
midesizlik	ئىشتىھاسىزلىق	mikado	ياپونىيە خان سارىيى
midewî	ئاشقازاننىڭ، ئاشقازان بىلەن مۇناسىۋەتلىك	mikalı	ياسىلىشىدا چىرىمتال ئىشلىتىلگەن
mideye oturmak	سۆڭەمەسلىك، ئاشقازاننى راھەتسىز - لەنمەك	mikalı cam	چىرىمتال ئەينەك
mideyi bastırmak	ئازراق تاماق يەپ ئاچلىقنى باسقۇچ	mikâp	كۆب، كۆب مېتىر
midı	ئوتتۇرا تىپلىق، ئوتتۇرا دەرىجىلىك	mikaşist	چىرىمتال قىيا
midı etek	تىز قىسىمنى ئۈچ - تۆت سانتا يېپىپ تۇرىدىغان يوپىكا	mikoloji	مىكولوگىيە
midibüs	كىچىك ئاپتوبۇس	mikoz	مىكوزىيە، زەمبۇرۇغ كېسەللىكى
midilli	كىچىك ئات	mikro	مىكرو
midye	سەدەپ قۇلۇلىسى	mikroamper	مىكروئامپېر
midyeci	سەدەپ قۇلۇلىسى ساتقۇچى	mikroampermetre	مىكرو ئامپېرمېتىر
midyelik	سەدەپ قۇلۇلىسى ئىشلەپ چىقىرىلىدىغان يەر	mikroanaliz	مىكروئانالىز
miftah	ئاقچۇق	mikrobik	يۇقۇملۇق
migmatit	ماگما جىنىس	mikrobiyolog	مىكروئىئولوگىيە مۇتەخەسسسى
migren	شەقىقە، باش ئاغرىقى	mikrobiyoloji	مىكروئىئولوگىيە
miğfer	داشقال	mikrodalga	مىكرو دولقۇن
mihanik	مېخانىك	mikrofilm	مىكرو فىلىم
mihanikî	مېخانىك شەكىلدىكى	mikrofizik	مىكروفىزىكىلىق
mihenk	ئۆلچەم، تەكشۈرۈش	mikrofon	مىكروفون
mihek taşı	تارازا تېشى	mikrofoncu	مىكروفون باشقۇرغۇچى
mihman	مېھمان	mikrofonik	مىكروفوننىڭ
mihman olmak	مېھمان بولماق	mikrogram	مىكروگرام
mihmandar	مېھمانلارنى كۈتۈۋېلىش خىزمىتىنى ئۈستىگە ئالغۇچى	mikrokok	شارسىمان زەمبۇرۇغ
mihmandarlık	مېھماندارچىلىق	mikrolit	مىكرو كىرىستال
mihnet	مېھنەت، چاپا	mikrometre	مىكرو مېتىر
mihnet etmek	چاپا چەكمەك	mikrometreli	مىكرومېتىرلىق
mihnetli	چاپالىق	mikron	مىليوندا بىر مېتىر
mihir	مېھىر (توي قىلماقچى بولغان قىزغا بېرىلىدىغان مال -	mikroorganizma	مىكروئورگانىزم
		mikrop	مىكروپ
		mikroplamak	مىكروپىلماق، مىكروپ يۇقتۇرماق
		mikroplanmak	مىكروپلانماق
		mikroplaşmak	مىكروپلاشماق

mikroplu	مىكروپىلۇق	militarizm	مىلىتارىزم
mikropluk	يامانلىق	militer	مىلىتار، ھەربىي ئىشلارغا ئىشلىتىلىدىغان
mikropsuz	مىكروپىسىز	milivat	مىللىۋات
mikropsuzlandırmak	مىكروپىسىزلىنىدۇرماق	milivoltmetre	مىللىۋولتېتىر
mikropsuzlaştırmak	مىكروپىسىزلاشتۇرماق	milleme	لاتقىلانغان ئېتىز
mikrosefal	بېشى كىچىك چوڭ بولۇپ قالغان	millenmek	لاتقا چۆكمىسى شەكىللەنمەك
mikroskobik	مىكروسكوپتا كۆرگىلى بولىدىغان	millet	مىللەت
mikroskop	مىكروسكوپ	milletler arası	مىللەتلەر ئارا
mikrossosyoloji	مىكروسوتسىئولوگىيە	milletperver	مىللەتپەرۋەر
mikrospor	كىچىك سپورا	milletsever	مىللىتىنى سۆيىدىغان
miksefe	كوندىنساتۇر	millettaş	مىللەتداش، دۆلەتداش، يۇرتداش
mikser	ئارىلاشتۇرۇش ماشىنىسى	millet vekili	مىللەت ۋەكىلى
miktar	مىقدار	millî	مىللىي
mikyas	مىقياس	millî eğitim	مىللىي مائارىپ
mikyasız	مىقياسسىز	millî ekonomi	خەلق ئىگىلىكى
mil (ئۇزۇنلۇق بىرلىكى)	لاي، قاش قەلىمى، ئىستىرىلكا؛ مىل (ئۇزۇنلۇق بىرلىكى)	millî gelir	مىللىي دارامەت
milâdi	مىلادى	millî güvenlik	دۆلەت مۇداپىئەسى
milâdî takvim	مىلادىيە كالىندارى	millî hıyanet	ۋەتەننى سېتىش
milat	مىلاد، ئەيسا پەيغەمبەرنىڭ تۇغۇلغان كۈنى	millî iktisat	دۆلەت ئىگىلىكى، خەلق ئىگىلىكى
milâttan önce	مىلادىدىن بۇرۇن	millî kütüphane	دۆلەتلىك كۇتۇپخانا
milâttan sonra	مىلادىدىن كېيىن	millî marş	دۆلەت شېئىرى
mildiyu	قىراۋسىمان پاختىلىشىش كېسىلى	millî mücadele	ئازادلىق ئۇرۇشى
milföy	كۆپ قەۋەتلىك تورت	millî müdafaa	مىللىي قوغدىنىش
mili	مىللى، مىڭدىن بىر	millî müesseseler	دۆلەت ئورگانلىرى
milliamper	مىللى ئامپېر	millî oyuncu (تەنتەربىيە)	دۆلەت كوماندىسىنىڭ ئەزاسى
milliampermetre	مىللىئامپېرېتىر	Millî park	مىللەتلەر باغچىسى
milibar	مىللىبار (بېسىم كۈچىنىش بىرلىكى)؛	millî savunma	دۆلەت مۇداپىئەسى
miligram	مىللىگرام	millî takım	دۆلەت كوماندىسى
mililitre	مىللىلېتىر	milli sendika	مەملىكەتلىك باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى
milim	مىللىمېتىر	millîleşmek	مىللىيلەشمەك
milimetre	مىللىمېتىر	millîleştmek	مىللىيلەشتۈرمەك
milimetrik	مىللىمېتىرلىق، مىللىمېتىر ئۆلچەم بىرلىكى قىلىنغان	milliyet	مىللەت
milimikron	مىللىمىكرون	milliyetçi	مىللەتچى
milis	خەلق ئەسكىرى	milliyetçilik	مىللەتچىلىك
militan	جەڭنىڭ، كۈرەشنىڭ؛ جەڭچى	milliyetperver	مىللەتپەرۋەر
militanlık	جەڭ روھى	milliyetperverlik	مىللەتپەرۋەرلىك
militarist	مىلىتارىست	milliyetsiz	دۆلەتنى سۆيىمەيدىغان
		milyar	مىليارد

milyarder	مىلياردىر	mineroloji	مېنىراللوگىيە
milyarlık	مىلياردلىق، مىليارد قىممىتىدىكى	mini	كىچىك
milyon	مىليون	minibüs	مىنىبۇس
milyoner	مىليونىر	minibüşçü	مىنىبۇس شوپۇرى
milyonerlik	مىليونىرلىق	minibüşçülük	مىنىبۇسچىلىق
milyonluk	مىليونلۇق	minicik	كىچىككىنە
milyonuncu	مىليونىنچى	minik	كىچىككىنە
mim	ئەرەبچىدە م ھەرپى، گاچا تىياتىر	minimal	مىنىمۇم، ئەڭ كىچىك قىممەت
mim koymak	ئۇنۇتماسلىق ئۈچۈن بەلگە قويماق	minimetre	سېلىندىر قاتارلىق جىسىملارنىڭ ئىچ يۈزلىرىنى ئۆلچەشتە ئىشلىتىلىدىغان ئۆلچەم بىرلىكى
mimar	قۇرۇلۇش لايىھىلىگۈچى	minimini	كىچىككىنە
mimarbaşı	قۇرۇلۇش بېشى، باش مېمار	minimum	مىنىمۇم، ئەڭ كىچىك قىممەت
mimarî	مېمارلىق ئىلمى	mink	دېڭىز يىلپىزى
mimarlık	قۇرۇلۇش لايىھىلەش ئىشى	minkale	بۇلۇڭ بۆلگۈچ
mimber	مۇنبەر، مەسچىتتىكى خۇتبە مۇنبىرى	minnacık	كىچىككىنە
mimetizm	تۈسداشلىق (بىئولوگىيە)	minnet	مىننەت
mimik	تەقلىدى ئاكتىيورلۇق سەنئىتى	minnet duymak	بىرسىنىڭ ياخشىلىقىغا نىسبەتەن ئۆز-ئىنى قەرزدار ھېس قىلماق
mimlemek	خاتىرىلىمەك، تىزىملىماق	minnet etmek	مىننەت قىلماق، بويۇن ئېگىپ يالۋۇرماق
mimlenmek	خاتىرىلەنمەك، تىزىملانماق	minnetar	مىننەتدار
mimli	نامى بار	minnetar kalmak	مىننەتدار بولماق
mimoza	مىموزا ئوتى، ئۇياتچان ئوت	minnettarane	مىننەتدار بولغان ھالدا
minakop	ئامبىرىنا بېلىقى	minnettarlık	مىننەتدارلىق
minare	مۇنار	minnoş	كىچىك ۋە ئوماق
minare gölgesi	مۇنار سايىسى؛ ئەمەلىيەتتە شەيدىغان ئىش	minör	كىچىككەك
minare kırması	ئېگىز بويلۇق (ئادەم)	mintan	ئۇزۇن ئەرنەنچە كۆپىنەك
minareci	مۇنار ياسايدىغان كىشى	minüskül	كىچىك ھەرپ
minarecilik	مۇنار ياساش ئىشى	minval	شەكىل، ئۇسلۇب
minareli	مۇنارلىق	minyatür	كىچىك ئىنچىكە سىزما سەنئىتى
minaresiz	مۇنارسىز	minyatürcü	كىچىك ئىنچىكە سىزما سەنئىتى بىلەن شۇ-غۇللانغۇچى
minber	مۇنبەر	minyatürcülük	كىچىك ئىنچىكە سىزىمچىلىق
minder	تۆشەك، سېلىنچا	minyon	ئوماققىنە، ئادەمگە ياقىدىغان
mine	سىر؛ ئىنچىكە ۋە پارقىراق نەقىش	mir	باش، يېتەكچى؛ ئەمىر
mineci	سىرچى	miraç	مىراج، مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەرشكە قىلغان سەپىرى
minelemek	سىرلىماق	Miraç Gecesi	مىراج كېچىسى (رامزاننىڭ 27-كۈنى كېچىسى)؛
mineli	سىرلىق	Miraç Kandili	مىراج قەندىلى، مىراج كېچىسى
mineral	مېنىرال		
mineralleştirmek	مېنىراللاشتۇرماق		
mineralli	مېنىراللىق		
minerolog	مېنىرال تەتقىقاتچىسى		

miralay	شاڭشياۋ، پولكوۋنىك	misket	شارچە
miralaylık	پولكوۋنىكلىق	misk faresi	ئىپار چاشقان
miras	مىراس	misk gülü	ئىپار گۈلى
miras yemek	ئۆزىگە قالغان مىراسنى تۈگەتمەك	misikin	مىسكىن
mirasa konmak	مىراس قالدۇرماق؛ مىراس قالدۇرماق	misikince	مىسكىنلەرچە
mirasçı	مىراسخور	misikinbane	جوزام كېسەلخانىسى
mirasyedi	مىراسقا ئېرىشكەن	misikinleşmek	مىسكىنلەشمەك
misrasyedilik	ۋارىسلىق	misikinlik	مىسكىنلىك
mirî	دۆلەتنىڭ؛ دۆلەت خەزىنىسى	misk kedisi	ئىپار مۈشۈك
mirî mal	دۆلەت مېلى	misikliler	پۇراقلىقلار
mirici	ئوسمانلى دۆلىتىدە قويلارنى ساناپ باج ئالغۇچى	misk sığırı	ئىپار بۇغا
mirliva	گېنېرال مايور	mister	ئەپەندىم
mirza	مىرزا	mistik	مىستىك
mis	خۇشپۇراق	mistisizm	مىستىزم
mis gibi	پاكىز ۋە خۇشپۇراقلىق	misvak	مىسۋاك
mis sabunu	خۇشپۇراق سۇيۇن	misyon	ۋەزىپە، ۋاكالىت
mis üzümü	خۇشپۇراق ئۈزۈم	misyon üstlenmek	ئالاھىدە ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالماق
misafir	مېھمان	misyoner	مىسيونىر، خىرىستىئان دىنىنى تارقاقچۇچى
misafir ağırlamak	مېھمان كۈتىۋالماق	misyonerlik	مىسيونىرلىق
misafir etmek	مېھمان قىلماق	mit	ئەپسانە
misafir kalmak	مېھمان بولۇپ تۇرۇپ قالماق	mitil	ئورالما، قاپ
misafir odası	مېھمانلارنى قوندۇرۇۋالدىغان ئۆي	miting	يىغىلىش، يىغىن
misafir olmak	مېھمان بولماق	mitingci	يىغىن چاقىرغۇچى، قاتناشقۇچى
misafir salonu	مېھمانلارنى كۈتىۋالدىغان زال	mitleşmek	ئەپسانىلەشمەك
misafirhane	مېھمانخانا	mitleştmek	ئەپسانىلەشتۈرمەك
misafirlik	مېھمانلىق، مۇساپىرلىق	mitoloji	ئەپسانىشۇناسلىق، مېتولوگىيە
misafirperver	مېھماندوست	mitolojik	ئەپسانىۋىي، ئەپسانىگە مۇناسىۋەتلىك
misafirperverlik	مېھماندوستلۇق	mitos	ئەپسانە
misak	مىساق كۈنى، ئاللاھ ھەممە ئىنساننىڭ روھىنى يار- ئىتىپاق ئەھدە ئالغان كۈن	mitoz	تالغا ئايرىلغان
misal	مىسال	mitral	يۈرەكتىكى سول قۇلاق بىلەن سول قېرىنچىنى ئا-
misel	كوللوئىد	mitral yetersizlik	يىرىدىغان كىلاپان
misil	مىسلى، كەبى	mitral yetersizlik	ئىككى قاناتلىق كىلاپان ئىقتىدارىنىڭ تولۇقسىزلىقى
misilleme	ئۆچ ئېلىش	mitralyöz	ئۈسكۈنە، قورال
misina	قارماق يېپى	miyar	ئۆلچەم
misin	خېنىم	miyasma	يۇقۇملۇق كېسەللەرگە ئىشلىتىلىدىغان گاز
misk	مىسك، خۇشپۇي	miyav	مىياۋ، مۈشۈك ئاۋازى
miskal	مىسقال	miyavlamak	مىياۋلىماق
		miyaz	چىۋىن قۇرۇتى كېسىلى

miyelin	يىلىك خوردىسى	modern mobilya	زامانىۋى ئۆي جاھازلىرى
miyokard	يۈرەك مۇسكۇلى	modernizasyon	زامانىۋىلىشىش
miyom	نئوپلازما	modernize	يېڭىلانغان، مودىلاشقان
miyop	يىراقنى كۆرەلمەسلىك كېسىلى	modernize etmek	زامانىۋىلاشتۇرماق
miyopluk	يىراقنى كۆرەلمەسلىك كېسىلىگە گىرىپتار بولۇش	modernleşmek	زامانىۋىلاشماق
miyosen	مىئوتسەن دەۋرى	modemieştirmek	زامانىۋىلاشتۇرماق
miza	دوغا تىكىلگەن پۇل (قىماردا)	modifikasyon	زامانىۋى
mizaç	مىزاج، خىلىت، مىجەز	modistra	تىككۈچى ئايال
mizaçgir	ھەر كىمنىڭ مىجەزىگە قاراپ مۇئامىلە قىلىشنى بىلىدىغان	modül	مودۇل
mizaçlı	مەلۇم مىجەزدىكى	modülasyon	ئاۋاز ئۆزگىرىشى
mizah	يۇمۇر	Moğol	موڭغۇل
mizahçı	ھەزىلكەش، يۇمۇر ئېيتقۇچى	Moğolca	موڭغۇلچە
mizahçılık	ھەزىلكەشلىك	moka	بەك پۇراقلىق بىر خىل قەھۋە
mizahi	يۇمۇرلۇق	mokasen	يۇمشاق خۇرۇم ئاياق
mizan	مىزان	mola	ئارام ئېلىش
mizana	يەلكەنلىك كېمىنىڭ ئارقا تىرىكى	mola taşı	ھاممالارنىڭ دۈمبىسىدىكى يۈكنى قويۇپ ئارام ئالدىدىغان تاش
mizanpaj	بەت رەتلەش	mola vermek	ئارام ئالماق، تەنەپپۇس قىلماق
mizanpli	چاچ بۇدرە قىلىش	molas	قۇمتاش
mizansen	سەھنە لايىھىسى	molekül	مولېكۇلا
mizantrop	ئادەملەردىن بىزار بولغان كىشى	moleküler	مولېكۇلا بىلەن مۇناسىۋەتلىك
mobilya	ئۆي جاھازلىرى	molibden	مولېبىدېن (خىمىيە ئېلېمېنتى)
mobilyacı	ئۆي جاھازلىرى سودىگىرى ياكى ياسىغۇچى	molla	موللا، مەدرىس ئوقۇغۇچىسى، ئىلىملىك كىشى
mobilyalı	ئۆي جاھازىسى بار	moloz	شېغىل
moda	مودا	moloz duvar	شېغىل تام
modacı	مودىچى	molozlaşmak	شېغىللىشىش
moda evi	مودا كىيىملەر تىكىلىدىغان ۋە سېتىلىدىغان يەر	moment	مومېنت، كۈچ مومېنتى
moda olmak	مودا بولماق	monadizm	ئىنىدىۋىدۇئالىزىم
modacı	مودىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنى قىلغۇچى	monark	پادىشاھ
modalaşmak	مودىلاشماق، مودا بولماق	monarşi	فېئوداللىق تۈزۈم
modalaştırmak	مودىلاشتۇرماق	monat	ئىنىدىۋىدۇئال
model	مودىل، شەكىل، پاسون	monatçılık	ئىنىدىۋىدۇئالىزىم
modelâj	ھەيكەل ياساش	monden	پانىي ئالەم
modelci	مودىل لايىھىلەنگۈچى	Mongolizm	موڭغۇلىزىم
modelcilik	لايىھىچىلىك	mongoloit	موڭغۇلوئىد
modellik	شەكىللىك	monist	بىر مەنبەچىلىك نەزەرىيەچىسى
moderato	ئوتتۇراھال سۈرئەتلىك رېتىم	monitor	دەرس تەكرارلاپ بەرگۈچى
modern	زامانىۋى	monizm	بىر مەنبەچىلىك

monogam	بىر ئەر بىر خوتۇنلۇق تۈزۈمنى ئىجرا قىلغۇچى	morfinman	مورفىن خۇمارى
monogami	بىر ئەر بىر خوتۇنلۇق تۈزۈم	morfoloji	مورفولوگىيە
monografi	مەخسۇس ئەسەر	morfolojik	مورفولوگىيەلىك
monogram	ھەرپتىن تەشكىللەنگەن	morg	جەسەت ساقلاش ئۆيى
monoki	بىر كۆزلۈك كۆزەينەك	morga kaldırmak	جەسەت ساقلاش ئۆيىگە ئېلىپ بارماق
monolog	مونولوگ	morina	تىرىسكا بېلىقى
monopol	مونوپول	Moritanyalı	ماۋرىتانىيەلىك
monoteist	بىر ئىلاھلىق مۇرتى	morlaşmak	بىنەپشە رەڭگە كىرمەك
mo noteizm	بىر ئىلاھلىق	morluk	بىنەپشە رەڭ
monotip	ھەرپلەرنى ئايرىم؛ ئايرىم يېزىپ، ئاندىن قو- شۇلغان خەت بېسىش ماشىنىسى	mor ötesi	ئۆلتىرا بىنەپشە
monoton	مونوتون	mors	دېڭىز پىلى
monotonlaşmak	مونوتونلاشماق، تۇراقلىقلاشماق	morto	ئۆلۈك
monotonluk	مونوتونلۇق	mortoyu çekmek	ئۆلمەك
monsenyör	ئالىيلىرى	moruklaşmak	قېرىماق
mont	رەخت ۋە يۇڭدىن تىكىلگەن نېپىزرەك پوپايىكا ياكى جىلتىكە	morulâ	تۇخۇم ھۈجەيرىسىنىڭ ئىسپىرما قوبۇل قىلغاندىن كېيىنكى تۇنجى ئۆزگىرىش ھالىتى
montaj	مونتاژ	morumsu	ئوچۇق بىنەپشە رەڭلىك
montajcı	مونتاژچى	Moskof	روسىيەلىك
montajcılık	مونتاژچىلىق	moskof camı	ئاق چىرىمتال
monte etmek	قوراشتۇرماق	moskof toprağı	مەدەن پارقىرىتىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ - ىغان سېرىق رەڭلىك بىرخىل تاش
mor	جىگەررەڭ	mosmor	قېنىق جىگەررەڭ
moral	كەيپىيات، مەجەز	mostra	شەكىل، پاسون
moral eğitimi	مەنىۋى تەربىيە، روھىي تەربىيە	mostralık	شەكىل، پاسون
moral çöküntü	جاسارەتسىزلىك، جاسارىتىنى يوقىتىش	motel	كىچىك مېھمانخانا
moral vermek	باشقىلارنىڭ كەيپىياتىنى ياخشىلىماق	motelci	كىچىك مېھمانخانا خوجايىنى
moralı bozulmak	كەيپىياتى بۇزۇلماق	motalcilik	كىچىك مېھمانخانا تىجارىتى
moralini bozmak	كۆڭلىنى يېرىم قىلماق	motif	موتىف
moralist	ئەخلاققشۇناس	motifli	تۈرلۈك، ئەۋرىشىكلىك
moralizm	ئەخلاققشۇناسلىق	motivasyon	مۇددىئا، غەرەز
morarmak	كۆكەرەمەك، تاتىرىپ كەتمەك	motopomp	ماتورلۇق پومپا
morartı	كۆكەرگەن يەر	motor	ماتور
morartmak	كۆكەرتمەك	motorbot	ماتورلۇق كاتېر
morartı	كۆكەرگەن	motorin	ئاپتول
moratoryum	قەرزنى كېچىكتۈرۈش	motorize	ماتورلاشقان
moren	مۇزلۇق پارچىسى	motorlu	ماتورلۇق
morfem	مورفېما	motosiklet	موتسىكلەت
morfin	مورفىن	mototren	ماتورلۇق پويىز
morfinlenmek	مورفىن بىلەن زەھەرلەنمەك	motris	ماشىنا، ئىچكى يېقىلغۇلۇق ماشىنا

mozaik	بىلەنمە تاش پول	muattal	ئىشلىمەس، يارماس
mozaikçı	بىلەنمە تاش پولچى	muattar	ئەتىز، خۇشبوئي ئىگىسى
mozak	چوشقا كۆچۈكى	muavenet	ياردەم، ياردەمچىلىك
mozole	قەبرە	muavin	مۇئاۋىن
möble	ئۆي جاھازلىرى	muavinlik	مۇئاۋىنلىق
mönü	تاماق تىزىملىكى	muayede	بايراملىشىش
mösyö	ئالدىلىرى، بېگىم، ئەپەندىم	muayene	دىئاگنوز
muaccele	ئالدىدىن، ئالدىراش، تۈرك مۇزىكىسىدىن بىر مۇقام	muayeneci	دىئاگنوز قويغۇچى
muaddel	ئۆزگەرتىلگەن، ئۆزگەرتىش كىرگۈزۈلگەن	muayenehane	ئامبۇلاتورىيە
muadele	تەڭلىك، باراۋەرلىك، ئوخشاشلىق	muayyen	مۇئەييەن
muadelet	تەڭلىك	muayyeniyet	مۇئەييەنلىك، ئېنىقلىق
muadil	تەڭ، باراۋەر	muazzam	ئەزىز، قەدىر؛ قىممەتلىك
muaf	كەچۈرۈم قىلىنغان، ئەپۇ قىلىنغان، پەرقلەندۈرۈلگەن	muazzep	ئازاب چەككەن، جاپا تارتقان
muafiyet	ئالاھىدىلىك	muazzez	ھۆرمەت بىلەن قوبۇل قىلغان
muaflik	كەچۈرۈلگەن	mubah	مۇباھ، دىندا رۇخسەت قىلىنغان
muahede	ئەھدىنامە، توختامنامە، شەرتنامە	mubassır	نازارەتچى
muaheze	ئەيىبلەش، تەنقىد	mubayaa	سېتىۋالماق
muahhar	كەينىگە سۈرۈلگەن	mubayaacı	سېتىۋالغۇچى
muakkip	قوغلىغان، ئىزغا چۈشكەن	mucibice	ئاساسلىنىپ
muallâ	يۇقىرى، ئۇلۇغ، ئۈستۈن	mucip	سەۋەب
muallâk	مۇئەللەق، ئېسىسلىق، ھاۋادا، بوشلۇقتا تۇرغان	mucir	ئىجارىگە ئالغان، ئىجارىگە بەرگەن
muallâka	مۇئەللەق	mucit	ئىجاد قىلغان، ئىجاد قىلغۇچى
muallel	ئىللەتلىك، ناچار	mucize	مۆجىزە
muallim	مۇئەللىم	mucizeli	مۆجىزىلىك
muallime	ئايال مۇئەللىم	mucuk	كىچىك چىۋىن
muamelât	مۇئامىلىلەر	mucur	كۆمۈر ئۇۋىقى، بىر نەرسىنىڭ يارماس قىسمى
muamele	مۇئامىلە	muço	كىچىك سۇ ئۈزگۈچى
muamma	سىر، تېپىشماق	mudi	ئامانەت قويغان (پۇل)
muammalı	سىرلىق	mudil	مۇشكۈل قىيىن
muammer	ئۇزۇن يىللار ياشىغان، ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگەن	mufarakat	ئەر-خوتۇننىڭ (ئالاق) يولى بىلەن ئايرىلىشى
muannit	جاھىل	mufassal	مۇپەسسەل
muaraza	غەۋغا، قارشى	mufassalan	مۇپەسسەل ھالدا
muarefe	ئۆز-ئارا تونۇشىدىغان	mufla	تاۋلاش ئوچىقى
muarız	قارشى چىققان، قارشى سۆزلىگەن	muflon	تورۇق تېكە
muasır	زامانىۋى	mugaddi	باققۇچى
muasırlaşmak	زامانىۋىلىشىش	mugalâ	يالغانچىلىق
muaşaka	مۇھەببەتلىشىش، بىر-بىرىگە ئاشىق بولۇش	muganni	سازەندە، كۇبچى
muaşeret	بېرىش-كىلىش	muganiye	ناخشىچى ئايال ياكى قىز

mugayeret	خىلاپلىق، ئۇيغۇنسىزلىق	muharrir	مۇھەررىر
mugayir	خىلاپ، ماس كەلمىگەن	muharriş	ئاچچىقنى كەلتۈردىغان
muğber	ئاچچىقلانغان	muhasamat	دۈشمەنلىك، جەڭ
muğlâk	تەستە چۈشىنىدىغان، مۇرەككەپ	muhasara	مۇھاسىرە، قورشاش
muhabbet	سۆھبەت، مۇگدېشىش، سىردىشىش	muhasebat	ھېسابات
muhabbetli	مۇھەببەتلىك	muhasebe	ھېساب، ھېسابات
muhabere	خەۋەر	muhasebeci	بوغالتىر
muhabereci	خەۋەرچى	muhasım	رەقىپ
muhabir	مۇخبىر	muharır	مۇھەررىر، يازغۇچى
muhabirlik	مۇخبىرلىق	muhasip	بوغالتىر
muhaceret	بىر يەردىن باشقا يەرگە كۆچۈپ بېرىپ ئۆ- لتۇراقلاشماق	muhasiplik	بوغالتىرلىق
muhacim	ھۇجۇم قىلغۇچى	muhasala	يەكۈن، خۇلاسە
muhacir	مۇھاجىر	muhasas	ئايرىلغان، بېرىلگەن
muhacirlik	مۇھاجىرلىق	muhasasat	مائاش قاتارلىق بېرىلگەن نەرسىلەر
muhaddep	دۇمباق، تومپىيىپ چىققان	muhassenat	پايدىلىق، خەيرلىك ئىشلار
muhafaza	مۇھاپىزەت	muhat	ئەتراپى قورشالغان
muhafazakâr	قوغدىلغۇچى	muhatap	ختاب
muhafazakârlık	قوغدىلىش	muhatara	قورقۇنچلۇق ھال، زەرەر، زىيان
muhafız	قوغدىغۇچى	muhataralı	خەتەرلىك
muhakeme	مۇھاكىمە	muhavere	بىر-بىرى بىلەن سۆزلىشىش
muhakkak	مۇھەققەق، چوقۇم، جەزمەن	muhavile	ترانسفورماتور
muhakkik	تەكشۈرۈپ ھەقىقەتنى ئوتتۇرىغا چىقارغۇچى	muhayyel	خىيالىدا بولغان، خىيال قىلىنغان
muhakkirane	تەكشۈرۈپ ھەقىقەتنى ئوتتۇرىغا چىقارغۇچى كەبى	muhayyer	ئىختىيارىي تاللىۋالدىغان
muhal	مۇمكىنسىز	muhayyile	ئىدراكىي كۈچ
muhalefet	خىلاپلىق قىلىش	muhbir	مۇخبىر
muhalif	خىلاپ	muhbirlık	مۇخبىرلىق
muhallebi	سۈت ۋە شېكەر قوشۇلغان پېچىنە	muhik	توغۇلۇق
muhallebici	پېچىنچى	muhil	ھاۋالە قىلغۇچى، بۇزغۇچى
Muhammedî	مۇسۇلمان	muhip	ياخشى كۆرگەن، مۇھەببەت كۆرسەتكەن
muhammen	تەخمىن قىلىنغان	muhit	ئەتراپ، قورشالغان، ئوكيان
muhammes	مۇخەممەس	muhkem	مەھكەم، بېجىرىم
muhammin	تەخمىنەن باھا كەسكۈچى	muhlis	مۇخلىس
muharebe	جەڭ، زەربە	muhrik	كۆيدۈرگۈچى، كۆيۈك
muharip	زەربە بەرگۈچى	muhrip	خاراپ قىلغۇچى، ۋەيران قىلغۇچى
muharrem	ھارام قىلىنغان	muhtaç	مۇھتاج
muharrer	يېزىلغان، يېزىقلىق	muhtar	تاللانغان، يېزا باشلىقى
muharrık	ھەرىكەتلەندۈرگەن، كۈشكۈرتكەن	muhtariyet	مۇختارىيەت، ئاپتونومىيە
		muhtarlık	يېزا باشلىقلىق خىزمىتى

muhtasar	ئاللانغان، سەرخىل	mukarenet	يېقىنلىشىش
muhtasaran	قىسقىچە	mukarrer	مۇقەررە
muhtekir	بېسىمدارلىق قىلىپ مېلىنى قىممەت ساتقۇچى	mukarrerat	قارارلاشتۇرۇلغان نەرسىلەر
muhtel	ھاكاۋۇر، تەكەببۇر	mukassi	تار، يېپىق
muhtelif	تۈرلۈك، ھەرخىل	mukatta	پارچىلانغان
muhtelit	ئارىلاشقان	mukattar	پارچىلىغۇچى
muhtemel	ئېھتىمال	mukavele	توختام، كېلىشىم
muhtemelen	ئېھتىمال	mukaveleli	توختاملىق
muhterem	مۆھتەرەم	mukavelename	توختامنامە، شەرتنامە
muhteri	ئىجاد قىلغۇچى، يالغان سۆزلەپ بوھتان چاپلىغۇچى	mukavemet	قارشىلىق
muhteris	ئارتۇقچە ھەۋەس، ئېھتىيات قىلغان	mukavemetçi	دۈشمەنگە قارشى كۈرەش قىلغۇچى
muhteriz	ئېھتىياتچان	mukavemetli	بەرداشلىق بەرگۈچى
muhteşem	سەلتەنەتلىك	mukavemetsiz	چىدىماس، كۈچسىز
muhteva	مەزمۇن	mukavim	كۈچلۈك، چىداملىق، قارشىلىق كۆرسەتكۈچى
muhtevi	ئۆز ئىچىگە ئالغان	mukavva	مۇقاۋا، كاردون قەغەز
muhteviyat	مەزمۇن، ئىچىدىكى نەرسە	mukavves	ئەگمەچ، يايغا ئوخشاش، ئەگمىلىك
muhtira	مىموراندىم، خاتىرە دەپتەر	mukavvi	قۇۋۋەت بەرگۈچى
muhzir	قانۇن ساقچىسى	mukayese	ئالماشتۇرۇش
muin	شاگىرت، ئەرنەچە ئات	mukayeseli	ئالماشتۇرىلىدىغان
muinsiz	ئەسكەرلىككە كىرگەندە ئائىلىسىگە قارايدىغىنى بولمىغان	mukayyet	مۇناسىۋەتلىك، قوغدىغۇچى
muıt	ياردەمچى ئوقۇتقۇچى	mukayyit	خاتىرىلىگۈچى
mujik	دېھقان	mukim	ئولتۇراقلىق، تۇرۇشلۇق
mukaar	يېتىنقى يۈز	mukni	قايىل قىلىدىغان
mukabele	روپىرو كەلمەك، قارىمۇ-قارشى كەلمەك	mukoza	ئېپىدىرما، قوغداش قەۋىتى
mukabeleci	قارشىلاشقۇچى	mukriz	قەرزگە پۇل بەرگۈچى
mukabil	قارىمۇ-قارشى	muktebes	پايدىلىنىش ئۈچۈن ئېلىنغان
mukaddem	ئىلگىرى	mukteda	ئىقتىدا قىلىنغۇچى، باشچى، ئىمام
mukaddema	ئىلگىرى	muktedir	ئىقتىدارلىق، قۇدرەتلىك
mukaddeme	مۇقەددىمە	muktesit	ئىقتىسادچىل
mukadder	تەقدىر قىلغۇچى، پۈتكۈچى	mukteza	كېرەك بولىدىغان
mukadderat	تەقدىر	muktezasınca	كېرەك بولىدىغاندەك
mukaddes	مۇقەددەس	muktezi	كېرەكلىك
mukaddesat	مۇقەددەس نەرسىلەر	mulâj	قېلىپتا بېسىش
mukaddime	مۇقەددىمە	mum	مۇم، شام
mukaffa	قاچىيىلىك	mum ağacı	مۇم دەرىخى
mukailit	تەقلىدچى، دورامچى	mumaileyh	بايان قىلىنغان
mukannen	چۈمپەردىلىك	mum boyası	مۇم سىرى
		mum cilâsı	شام يورۇقى

mumcu	شامچى	murdarlık	پاسكىنىلىق
mumlamak	مۇم سۈرمەك	muris	مىراس قالدۇرغۇچى، ۋەسىيە تىنامە ئىگىسى
mumlanmak	مۇم سۈرۈلۈش	Musaf	قۇرئان
mumlu	مۇم بىلەن ياسالغان	musaffa	ساپ
mumluk	شامدان	musahabe	سۆھبەتلىشىش
mumya	موميا	musahhih	تۈزەتكۈچى
mumyalamak	مومىيالاش	musahip	مۇساھىب
mumyalanmak	مومىيالىنىش	musahiplik	مۇساھىبلىق
mumyalaşmak	مومىيالىشىش	musakka	كۆكتات قىيمىسى
mundar	كىرلەنگەن	musakka	ئىناق، چىقىشىدىغان
munfasıl	ئايرىلغان	musalla	ناماز ئوقۇشقا بولىدىغان ئوچۇقچىلىق
munis	كۆنگەن، سۆيۈملۈك	musallat	بىزار قىلىدىغان
munkabız	بۇزۇق، قەۋزىيەت بولغان	musalli	بەش ۋاق نامازنى تاشلىماي ئوقۇيدىغان
munkalip	ئۆزگەرگەن	musandıra	تام ئىشكاپ
munsif	ئىنسابلىق	musanna	قۇرۇق خىيالدىن كەلگەن
muntazam	مۇنتىزىم، تەرتىپلىك	musannif	تۈرگە ئايرىغۇچى، يازغۇچى
muntazaman	تەرتىپ بىلەن	musap	مۇسەبەتكە ئۇچرىغان، كېسەلگە دۇچار بولغان
muntazır	تەشنا، ئىنتىزار	musavver	رەسىملىك، زېھنىدە چۈشەنگەن
munzam	قوشۇلغان	Musevî	مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئەگەشكۈچىلەر
murabaha	جازانسخورلۇق	Musevîlik	مۇسا ئەلەيھىسسالامغا ئەگەشكۈچىلەر ئېقىمى
murabahacı	جازانسخور	mushaf	قۇرئان
murabahacılık	جازانسخورلۇق	musur	سۆز ياكى پىكىردە قاتتىق تۇرغان
murabba	تۆتلۈك شېئىر، مۇرەببە	musûbet	مۇسەبەت
murabut	مۇرابۇت(شىمالى ئافرىقىدىكى ئىسلام تەشۋىقاتچىسى)؛	musikar	بىر خىل قۇش، كۆپ ئاۋازلىق ساز
murafaa	ئۇقتۇرۇش	musiki	مۇزىكا
murahhas	ۋەكىل بولغۇچى	musikişinas	مۇزىكىشۇناس
murahhaslık	ۋەكىللىك	musir	سۆز ياكى پىكىردە قاتتىق تۇرغان
murakabe	تىزگىنلەش، نازارەت	muska	تۇمار
murakıp	تىزگىنلىگۈچى	muska böreği	ئۈچ بۇرجەكلىك پېچىنە
murakıplık	تىزگىنلەش	muskacı	يۇمۇر يازغۇچى
murana	بىلانېلىقغا ئوخشايدىغان، گۆشى لەززەتلىك بىر خىل بېلىق	muslihane	تىنچ
murassa	قىممەت باھا، بىر خىل يېزىش ئۇسۇلى	muslin	مەسلىن
murat	مۇراد	musluk	جۈمەك
murç	ئېلىكتىر بۇرغا	muslukçu	جۈمەك ساتقۇچى ياكى رېمونت قىلغۇچى
murdar	پاسكىنا	muslukçuluk	جۈمەكچىلىك
murdarilik	يىلىك	muson	ھىندى ئوكياندا ئالتە ئاي بىر يانغا، ئالتە ئاي بىر يانغا چىقىدىغان شامال
murdarlaşmak	پاسكىنىلىشىش	mustar	مەجبۇرىي

mustarip	دەردەھەن، بىتاب	mutemetlik	ۋەزىرلىك
mustatil	ئۇزارغان، تىك تۆت بۇرجەك	mutena	دېققەت بىلەن ئىشلەنگەن
muş	كىچىك ساياھەت كېمىسى	muteriz	ئېتىزار بىلدۈرگەن
muşamba	سۇ ئۆتكۈزمەيدىغان	mutezile	ئىسلامدىكى مۇئەزىلە ئېقىمى
muşambalamak	سۇ ئۆتكۈزمەيدىغان قىلىش	mutfak	ئاشخانا
muşmula	قېرى ئەبلەخ	muti	ئىتائەتچان، ئەرنەچە ئىسىم (مۇتى)
mušta	تۆمۈر مۇشت	mutlak	مۇتلەق
muştalamak	تۆمۈر مۇشت بىلەن ئۇرماق	mutlaka	چوقۇم
muştah	تۆمۈر مۇشتلۇق	mutlakiyet	مۇتلەقچىلىق، پادىشاھلىق دۆلەت تۈزۈمى
muştu	خۇشخەۋەر	mutlu	بەختلىك، خۇشال
muştulamak	خۇشخەۋەر بەرمەك	mutlu etmek	خۇشال قىلماق، بەختلىك قىلماق
muştuluk	سۆيۈنچە	mutlu olmak	بەختلىك بولماق، خۇشال بولماق
mut	بەخت	mutluluk	بەخت، خۇشاللىق
muta	ئاتا، بەخش، بېرىش	mutmain	خاتىرجەم
mutaassip	مۇتەئەسسەپ	mutsuz	بەختسىز
mutaassiplaşmak	مۇتەئەسسەپلەشمەك	mutsuzlaşmak	بەختسىزلەشمەك
mutabakat	ئۇيغۇنلۇق، ماسلىشىش	mutsuzluk	بەختسىزلىك
mutabık	قوشۇلغان، مۇۋاپىق	muttali	خەۋەردار
mutaf	جۇل (بويۇق) ۋە توغرا قاتارلىقلارنى توقۇغۇچى	muttarit	رەتلىك، ئۆرنەك بولارلىق
mutallâka	ئەردىن ئاجرىشىپ تۇل قالغان خوتۇن	muttasif	ماھىيەتلىك
mutantan	كۆركەم، پارلاق، ۋاراڭ، چۈرۈك	muttasıl	بىر-بىرىگە تۇتاش
mutariza	تىزىنات	muvacehe	دەرقەم، يۈزمۇ-يۈز
mutasarıf	بىر نەرسىنى ئىشلىتىش ھوقۇقىغا ئىگە بولۇش	muvacehesinde	دەرقەمدە
mutasarıfılık	ئىگىدارچىلىق	muvafakat	رازى بولماق، ئۇيغۇن كېلىش
mutasavver	تەسەۋۋۇر قىلىنغان	muvafakat etmek	ئۇيغۇن دەپ ھېسابلىماق، مۇۋاپىق دەپ قارىماق
mutasavvıf	سوپىزمنى يېيىشقا تىرىشقۇچى	muvaffak	مۇۋەپپەق
mutasyon	تۇيۇقسىز ئۆزگىرىش	muvaffak olmak	مۇۋەپپەق بولماق، غەلبە قىلماق
mutasyonizm	تۇيۇقسىز ئۆزگىرىش نەزەرىيەسى	muvaffakiyet	مۇۋەپپەقىيەت
mutat	كۆنگەن، ئادەتلەنگەن	muvaffakiyetli	مۇۋەپپەقىيەتلىك
mutatabbip	ساختا (يالغان) دوختۇر	muvaffakiyetsiz	مۇۋەپپەقىيەتسىز
mutavaat	بويىسۇنماق	muvaffakiyetsizlik	مۇۋەپپەقىيەتسىزلىك
mutavassıt	ئىككى تەرەپكە ئەلچىلىك قىلغۇچى	muvafık	مۇۋاپىق
mutazarrır	زەرەر كۆرگەن، زىيان تارتقان	muvahhit	ئاللاھنىڭ بىرلىكىگە ئىشەنگەن، يالغۇز خۇدالىق
mutçuluk	بەخت نەزەرىيەسى	muvakkat	مۇۋەققەت
muteber	مۆتىۋەر	muvakkaten	ۋاقتىنچە
mutedil	مۆتىدىل	muvakkıt	قۇياشقا قاراپ ناماز ۋاقتىلىرىدىن خەۋەر بەرگۈچى
mutekit	دىنىي سۆزلەرگە ئىشەنگۈچى	muvakkıthane	قۇياشقا قاراپ ناماز ۋاقتىلىرىدىن خەۋەر بېرىش ئورنى
mutemet	ئىسلام دۆلەتلىرىدە ۋەزىرلەرگە بېرىلگەن نام		

muvasala	قاتناش ۋاستىسى	mübrem	ناھايىتى مۇھىم
muvasalat	يېتىپ بارماق	mücadele	كۈرەش، ئىنقىلاب
muvazaa	يالغان قىياپەتكە كىرىۋېلىش	mücadeleci	كۈرەشچى
muvazaalı	يالغان قىياپەتكە كىرىۋالغان	mücahit	مۇجاھىد، جىھاد قىلغۇچى
muvazene	تەڭپۇڭلۇق	mücamaa	جۈپلىشىش
muvazenesiz	تەڭپۇڭسىز	mücamele	ئۆز-ئارا ياخشى ئۆتۈشمەك
muvazenesizlik	تەڭپۇڭسىزلىق	mücavir	قوشنىدارچىلىق
muvazi	تەڭپۇڭ	mücazat	جازالاش
muvazzaf	مۇنتىزىم	mücbir	مەجبۇر قىلغان
muvazzaflik	مۇنتىزىملىق	mücehhez	ھازىرلانغان
muylu	قۇلاقسىمان ئوق	mücellâ	پارقىراق
muymul	ئاقباش قۇرغۇي	mücellit	مۇقاۋا ئىشلىگۈچى
muz	بانان	mücerrep	تەجرىبە قىلىنغان
muzaffer	مۇزەپپەر، زەپەر قازانغۇچى	mücerret	باشقا نەرسىگە ئارىلاشمىغان
muzafferane	غالبانە	mücessem	مۇجەسسەم
muzafferiyet	زەپەر قازانماق	mücevher	جەۋھەر
muzaheret	قوللاش	mücevherat	جاۋاھىرات
muzgiller	بانان ئائىلىسىدىكىلەر	mücevherci	جەۋھەرچى
muzır	زىيانلىق	mücmel	مۇجىمەل
muzırlik	ناچار قىلىق، يامانلىق	mücrim	گۇناھكار
muzip	چاخچاقچى	mücvet	ياغدا پىشۇرۇلغان بىر خىل تاماق
muziplik	چاخچاقچىلىق	müçtehit	مۇجتەھىد، ئىجتىھات قىلغۇچى
muzlim	قارڭغۇ، تۇتۇق	müçtemi	توپلانغان
muzmahil	بۇزىۋېتىلگەن	müçtemian	توپلانغان ھالدا
muztar	ئوسال ئەھۋالغا چۈشۈش	müdafaa	مۇداپىئە
mübadele	ئالماشتۇرۇش	müdafi	ئۆزىنى قوغدىغۇچى
mübadil	مۇبادىل	müdahale	مۇداخىلە، دەخلى قىلىش ئارىلىشىش
mübahase	سۆھبەت	müdahil	گە تەۋە...
mübalâğa	مۇبالىغە	müdana	مىننەت
mübalâğacılık	مۇبالىغىچىلىك	müdara	لولا ئادەم
mübalâğasız	مۇبالىغىسىز	müdavele	ئالماشتۇرۇش
mübarek	مۇبارەك	müdavi	داۋالىغۇچى
mübaşeret	بىر ئىشقا كىرىشمەك	müdavim	داۋاملىق بېرىپ تۇرغۇچى
mübaşir	سوتتا گۇۋاھ؛ ئىسپاتلارنى چاقىرىش	müddel	
mübaşirlik	ئىسپاتلىق	müddelaleyh	ئەيىبلەنگۈچى
mübayenet	ئايىملىق، زىددىيەت	müddelumumi	تەكشۈرۈش ئورگىنى
mübeşşir	خەۋەر بىلەن خۇش قىلغۇچى	müddelumumilik	تەكشۈرۈش خىزمىتى
mübeyyiz	كۆچۈرگۈچى	müddet	مۇددەت

müdebbir	ھەممىگە تەييارلانغان، پىشقان	müfredat	ئاددىي نەرسىلەر
müdekkik	تەتقىق قىلغۇچى	müfret	تەك، ئوخشاشلىقى يوق
müdellet	ئىسپاتلىق	müfrez	بىر پۈتۈندىن بۆلۈنۈپ چىققان
müderris	مۇدەررىس، دەرس بەرگۈچى	müfreze	بىر ئەسكىرى قوشۇندىن ۋاقىتلىق بۆلۈنۈپ چىققان تارماق
müderrislik	مۇدەررىسلىك	müfrit	ئاشۇرمىچىلىق، مۇبالغە
müdevven	يىغىلغان	müfsit	بۇزغۇچى، بۆلگۈنچى
müdevvenat	بىر يەرگە توپلانغان ۋە توپلام قىلىنغان	müftehir	ماختانچۇق، شەرەپلىك، ھەقسىز ئىشلىگۈچى
müdevver	ئايلاندىرۇلغان، يۇمىلاق، يېڭى پىلانغا كىرگۈزۈلگەن	müfteri	بوھتانچى
müdire	ئايال مۇدىر	müftü	مۇپتى
müdrük	ئىدراك قىلغان، ئەقلى يەتكەن، ئېرىشكەن	müftülük	مۇپتىلىق
müdrir	كۆپ سىيدۇرىدىغان	mühendis	ئېنژىنىر
müdür	مۇدىر	mühendishane	ئېنژىنىرلىق ئىشخانىسى
müdüriyet	مۇدىرىيەت	mühendislik	ئېنژىنىرلىق
müdürlük	مۇدىرلىق	müheyya	ھازىرلانغان
müebbeden	مەڭگۈ	müheyyiç	ھاياجانلاندىرۇدىغان
müebbet	ئاخىرىغىچە، ئۆمۈرلۈك	mühim	مۇھىم
müeccel	كېچىكتۈرۈلگەن	mühimmat	مۇھىم نەرسىلەر
müeddep	ئەدەبىلىك	mühimsemek	مۇھىم ھېسابلاش
müellefat	يېزىق ئەسەرلىرى	mühimsenmek	مۇھىم ھېسابلىنىش
müellif	مۇئەللىپ، ئاپتور	mühlet	مۆھلەت
müemmen	تەمىن ئېتىلىگەن، بىخەتەر	mühlik	ھالاك قىلغۇچى، خەتەرلىك
müennes	چىشى	mühmel	بوش قالغان، ئىسكەتسىز
müesses	قۇرۇلغان، تەسىس قىلىنغان	mühre	مۆھۈر
müessese	مۇئەسسەسە، جەمئىيەت	mührelemek	مۆھۈرلەش
müessif	ئەپسۇسلىنارلىق	mühreli	مۆھۈرلۈك
müessir	ئۈنۈملۈك، ئىجابىي	mührüsüleyman	سۇلايمان مۆھۈرى، سۇلايمان ئەلە - يەھىسسالامنىڭ ئۈزۈكى
müessis	قۇرغۇچى، ياسىغۇچى	mühtedi	توغرا يول تاپقان
müeyyide	جازالاش	mühür	مۆھۈر
müezzin	مۇئەزرىن	mühürçü	مۆھۈرچى
müezzinlik	مۇئەزرىنلىك	mühürçülük	مۆھۈرچىلىك
müfekkire	ئىدراكى كۈچ	mühürdar	مۆھۈردار
müfekrrih	كۆڭۈل ئاچىدىغان	mühürlemek	مۆھۈرلىمەك
müfessir	مۇپەسسىر، تەپسىرلىگۈچى	mühürülenmek	مۆھۈرلەنمەك
müfettiş	مۇپەتتىش	mühürletmek	مۆھۈرلەتمەك
müfettişlik	مۇپەتتىشلىك	mühürlü	مۆھۈرلەنگەن
müfit	پايدىلىق، چۈشەندۈرگەن	mühürsüz	مۆھۈرلەنمىگەن
müflis	پۇلى تۈگىتىۋەتكەن	müjde	خۇشخەۋەر

müjdecî	خۇشخەۋەرچى	mülhem	ئىلھاملانغان
müjdelemek	خۇشخەۋەر بەرمەك	mülhit	دىنسىز، توغرا يولدىن چىققان
müjdelenmek	خۇشخەۋەرلەنمەك	mülk	مۈلۈك
müjdelik	خۇشخەۋەرلىك	mülki	مۈلكى
mükâfat	مۇكاپات	mülkiye	مەمۇرىلار
mükâfatlandırmaq	مۇكاپاتلىماق	mülkiyet	مۈلۈككە ئىگىدارچىلىق
mükâfatlanmaq	مۇكاپاتلانماق	mülteci	مۇساپىر
mükâleme	سۆھبەتلەشمەك، تالاش؛ تارتىش	mültefit	ئىلتىپات قىلىدىغان، ئەھمىيەت بېرىدىغان
mükedder	قايغۇلۇق، سۈزۈك بولمىغان (سۇ)	mültezim	دۆلەتكە ئائىت باج
mükellef	كېيىل بولغۇچى	mültipleks	كۆپ يوللۇق تېلگىراق
mükellefiyet	كېيىللىك	mümanaat	قارشى تۇرۇش
mükemmel	مۇكەممەل	mümarese	بىر ئىش ياكى سەنئەتتە ماھىر بولۇش، قولى
mükemmelen	مۇكەممەل ھالدا	gۈllۈk	گۈللۈك
mükemmeliyet	مۇكەممەللىك	mümas	تەگمەك
mükemmellik	مۇكەممەللىك	mümasil	ئوخشىغان، ئوخشاشلىق
mükerrer	تەكرارلانغان	mümbit	مۇنبەت (يەر)، ھوسۇللۇق
mükerreren	تەكرار؛ تەكرار، بىر مۇنچە قېتىم	mümeseil	ۋەكىل
mükevvenat	مەۋجۇدات، مەخلۇقات	mümessilik	ۋەكىللىك
mükeyyifat	كەيپ قىلىدىغان، مەست قىلىدىغان	mümeyyiz	ئىمتىھان نەتىجىسىگە قارىغۇچى
mükrim	كۈتىۋالغان، مېھماندوست	mümin	مۆمىن
müktesebat	ئىگىلىگەن بىلىملەر	mümkün	مۇمكىن
müktesep	ئېرىشىلگەن	mümkünat	مۇمكىنلىكلەر
mülâhaza	مۇلاھىزە	mümtaz	ئىلغار، قەدىرلىك
mülâhazat	مۇلاھىزىلەر	mümteni	بىر ئىشنى قىلىشتىن باش تارتىدىغان، ئىمكانسىز
mülâhham	سېمىز، ئەتلىك	münacat	مۇناجات
mülâkat	مۇلاقات	münadi	چارچى
mülâki	كۆرۈشكەن، ئۇچراشقان	münafik	مۇنافىق
mülâyemet	مۇلايىملىق، ئۇيغۇنلۇق، ئۈچەيلەرنىڭ يۇمشاقلىقى	münafıklık	مۇنافىقلىق
mülâyim	مۇلايىم	münekalât	قائىنات؛ تىرانسپورت
mülâyimlik	مۇلايىملىق	münakasa	كېمەيتىش
mülâzemet	مۇلازىمەت	münakaşa	مۇنازىرە، تالاش؛ تارتىش
mülâzım	مۇلازىمەت	münasebet	مۇناسىۋەت، ئالاقە
mülemma	ئالاقچىپار، جۇلالىق، كىرلەشكەن	münasebetiyle	مۇناسىۋەتتى بىلەن
mülevves	پاسكىنا، قالايمىقان	münasebetli	مۇناسىۋەتلىك
müleyyin	يۇمشىتىدىغان	münasebetsiz	مۇناسىۋەتسىز
mülga	ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان	münasebetsizlik	مۇناسىۋەتسىزلىك
mülhak	بىر پۈتۈنگە كېيىن قوشۇلغان	münasip	مۇناسىپ
mülhakat	بىر پۈتۈنگە قوشۇلغانلار	münavebe	ئالماشتۇرۇش

münazaa	مۇنازىرە	müphem	مەۋھۇم
münazara	مۇنازىرە، تالاش-تارتىش	müphemiyet	مەۋھۇملۇق
müncer	ئاخىرلاشقان، ئاڭلاشقان	müphemleşmek	مەۋھۇملاشماق
müneci	خەتەردىن قۇتۇلدۇرغۇچى	müphemlik	مەۋھۇملۇق
mündemiç	ئىچىدە بولغان، ساقلانغان	müptelâ	مۇپتلا
münderecat	مۇندەرىجە، ئىچىدىكىلەر	müptezel	مولچىلىق، پاهىشە
münderic	تەھرىرلەنگەن	müptezeleşmek	موللىشىش
münbbih	ئۇيقۇدىن ئويغاتقۇچى	müracaat	مۇراجىئەت
müneccim	مۇنەججىم، يۇلتۇزغا قارىغۇچى	müracaatçı	مۇراجىئەت قىلغۇچى
münekkit	تەنقىدچى	müradif	يولداش، مەنىداش
münevver	مۇنەۋۋەر، نۇرلۇق	mürai	ئىككى يۈزلىمە
münezzeh	مۇنەززەھ، پاك	mürallık	ئىككى يۈزلىمىلىك
münfail	غەزەپلەنگەن	mürdesenk	سېرىق كاربون
münferiden	ئايرىم-ئايرىم	mürebbi	ئائىلە ئوقۇتقۇچىسى
münferit	ئايرىم بولغان	mürebbiye	ئايال ئائىلە ئوقۇتقۇچىسى
münfesih	بۇزۇلغان، تارالغان	mürebbiyelik	ئائىلە ئوقۇتقۇچىلىقى
münhal	ئېرىيدىغان	müreccah	ئەلا، ئۈستۈن
münhani	ئەگرى، ئەگرىلىك	müreffeh	باياشات
münharif	بىر تەرەپكە قايرىغان	müreffehen	راھەت
münhasır	چەكلەنگەن، قورشالغان	mürekkap	سىياھ
münhasıran	چەكلەنگەن ھالدا	mürekkaplemek	سىياھ بەرمەك
münhat	ئويىمان، چوڭقۇر	mürekkaplenmek	سىياھ ئىچۈرۈلمەك
münhezim	بۇزۇلغان	mürekepli	سىياھلىق
münkariz	مۇنقەرز	mürekepsiz	سىياھسىز
münkesir	سۇنغان. سۇنۇق	mürettebat	پاراخوت ۋە ئايروپىلان خادىملىرى
münkir	مۇنكىر، ئىنكار قىلغۇچى	mürettap	تىزىلغان، رەتلىك
münselip	قالمىغان، تۈگىگەن	mürettiphane	نابورخانا
münşeat	مەجمۇئە، خەتلەر	mürettiplik	نابورچىكىلىق
münşi	كاتىپ	mürevviç	بىر پىكىرنى قوللىغۇچى ۋە تاراتقۇچى
müntahabat	ئانتولوگىيە (ئەسەرلەر توپلىمى)	mürüt	مۇرىت
müntahap	تاللانغان	mürütlük	مۇرىتلىق
müntahip	تاللانغۇچى	mürşit	يول كۆرسەتكۈچى
müntaha	ئاخىرلاشقان	mürteci	مۇتەئەسسەپ
müntehi	ئەڭ ئاخىرقى	mürtefi	ئۆزلىگەن
müntehir	ئۆزىنى ئۆلتۈرىۋالغان	mürtekip	ئەسكى ئىش قىلغان، پارا يېگەن
müntesip	بىر-بىرىگە باغلانغان	mürtesem	سايە چۈشۈرۈش
müntesir	كېڭەيگەن، بېسىلغان	mürtet	مۇرتەد
müntevi	ئىرادە باغلاش	mürur	ئۆتۈش، ئارقىلىق

müruriye	ئۆتۈش ھەققى	müsmir	پايدىلىق
müruruzaman	خېلى ئۇزۇن	müspet	مۇسبەت
mürüvvet	مۇرۇۋۋەت	müsrif	ئىسراپچى
mürüvvetli	مۇرۇۋۋەتلىك	müsriflik	ئىسراپخورلۇق
mürüvetsiz	مۇرۇۋۋەتسىز	müstacel	ئالدىراش
mürver	بىر خىل دورا ئۆسۈملۈكى	müstacelen	ئالدىراش
müsaade	ئىزىن، رۇخسەت	müstaceliyet	ئالدىراشلىق
müsaade etmek	ئىزىن بەرمەك	müstafi	ئىستىپا سورىغان
müsabaka	مۇسابىقە	müstağni	قانائەتچان
müsabık	مۇسابىقىچى	müstahak	لايىق
müsademe	ئۇرۇش، جەڭ	müstahdem	ياللانغۇچى
müsadere	مۇسادىرە	müstahfaz	قوغدىغۇچى
müsadif	تاساددىپى	müstahkem	مۇستەھكەم
müsakkafat	قۇرۇلۇش بۇيۇملىرى	müstahsil	ئىشلەپ چىقارغۇچى
müsamaha	كۆكسى-قارنى كەڭ، خۇشامەت	müstahzar	ئالدىن تەييارلانغان
müsamahakâr	كۆكسى-قارنى كەڭ، خۇشامەتچى	müstahzarat	ئالدىن تەييارلانغان دورىلار
müsamahakârlık	خۇشامەتچىلىك	müstait	قابىلىيەتلىك
müsamahalı	كەڭ	müstakar	مۇقىملاشقان
müsamahasızlık	ئىچى تارلىق	müstakbel	بولغۇسى
müsamere	كۆڭۈل ئېچىش كېچىسى	müstakil	مۇستەقىل
müsavat	باراۋەرلىك	müstakilen	مۇستەقىل ھالدا
müsvi	تەڭ	müstamel	ئىشلىتىلگەن، كونا
müsebbip	ئېلىپ كەلگۈچى، كەلتۈرۈپ چىقارغۇچى	müstantik	سوراڧچى
müseccel	يامان نامى چىققان	müstear	ياسالما
müseddes	مۇسەددەس	müstebat	يىراق، كۆز يەتمىگەن
müsekkin	ئاغرىق توختىتىدىغان	müstebit	مۇستەبىت
müsellem	ئىنكار قىلغىلى بولمايدىغان	müstebitlik	مۇستەبىتلىك
müselles	مۇسەللەس	müstecir	ئىجارىكەش
müsellesat	تىرىگونومېترىيە	müstefit	پايدىلانغان
müsel sel	زەنجىرسىمان	müstehase	تاشقا ئايلانغان
müsemma	نام بېرىلگەن	müstehcen	ئەدەبىسىز لەرچە
müsemmen	سەككىزلىك شېئىر	müstehlik	ئىستىمالچى
müshil	سۈرگە دورىسى	müstehzi	چاخچاقچى
müskir	مەست قىلىدىغان	müstekreh	يىرگىنىشلىك
müskirat	ئىچىملىكلەر	müstelzim	كېرەكلىك
Müslim	مۇسلىم	müstemirren	داۋاملىق تۈردە
Müslüman	مۇسۇلمان	müstemleke	مۇستەملىكە
Müslümanlık	مۇسۇلمانلىق	müstemlekeci	مۇستەملىكىچى

müsteniden	ئاساسلىنىپ	müşteki	ئاغرىنغان، ئۇۋال بولغان
müstenit	ئاساسلانغان	müştemilat	شۈبھە قۇرۇلۇش
müstenkif	ۋاز كەچكەن	müşterek	ئاممىۋى
müstensih	سۈرەت چىقارغۇچى	müştereken	ئورتاق، بىللە
müsterih	غەمدىن قۇتۇلغان	müşteri	خېرىدار
müstesna	مۇستەسنا	müşür	مارشال
müşteşar	مەسلىھەتچى	müt'a	ۋاقىتلىق مائاش
müşteşarlık	مەسلىھەتچىلىك	mütalâa	مۇتالىئە، تەھلىل قىلىش
müşteşrik	شەرقشۇناس	mütareke	جەڭ توختىتىش
müstevi	تەكشىلىك	mütasyon	تۇيۇقسىز ئۆزگىرىش
müstevli	ئىشغال قىلغان	mütasyonizm	تۇيۇقسىز ئۆزگىرىش نەزىرىيەسى
müstezat	چاچما شېئىر	müteaddit	كۆپ
müsvedde	كۆپىيە	müteaffin	پۇراپ قالغان
müsveddelik	كۆپىيەلىك	müteahhit	بىر ئىشنى ئۈستىگە ئالغان
müşabehet	ئوخشاشلىق	müteahhitlik	بىر ئىشنى ئۈستىگە ئېلىش
müşabih	ئوخشاشلىقى بولغان	müteakiben	ئەگىشىپ
müşahede	گۇۋاھ بۇلۇش	müteakip	ئەگىشىلگەن
müşahhas	پەرق ئېتىلگەن	müteallik	ئائىت
müşahit	شاھىد، گۇۋاھ بولغۇچى	müteammim	تارالغان
müşareket	ئورتاقلىق	mütearife	ھەممە ئادەم بىلىدىغان
müşarünileyh	ئىسمى ئاتالغان	mütearrız	ئاتاقلىق
müşavere	مەسلىھەت	mütebahhir	بىلىمى كەڭ
müşavir	مەسلىھەتچى	mütebaki	ئېشىپ قالغان
müşavirlik	مەسلىھەتچىلىك	mütebasbıs	خۇشامەتچى
müşebbeh	ئوخشىتىلغان	mütebessim	تەبەسسۇم
müşekkel	شەكىلگە كىرگۈزۈلگەن	mütecanis	بىر جىنىستىن بولغان
müşerref	مۇشەررەپ، نائىل بولۇش	mütecasir	جاسارەت كۆرسەتكەن
müşevves	مۇرەككەپ	mütecaviz	تاجاۋۇزچى
müşevvik	تەشۋىق قىلغان	mütecessis	ھەۋەسكار
müşfik	مۇشفيق	mütedavil	پۇل ئىشلىتىلگەن
müşir	مارشال	mütedeyyin	دىندار
müşkül	مۇشكۈل	müteessif	مۇتەئەسسەپ
müşkülât	مۇشكۈلات	müteessir	غەمكىن
müşkülê	قاشقىر ئۇرۇم	mütefekkir	مۇتەپەككۈر
müşkülpesent	پۇتاق چىقارماق، قۇسۇر ئىزدەمەك	mütefennin	ئالىم
müşrik	مۇشرىك، شېرىك كەلتۈرگۈچى	müteferrika	پارچە چىقىمغا ئايرىلغان پۇل
müştak	مۇشتاق، تەشنا	mütegalibe	زومىگەرلەر
müştehi	ئارزۇ قىلغان	mütehakkim	ھاكىم

müteharrik	ئايىرىم-ئايىرىم	mütereddit	تۇراقسىز
mütehassıs	مۇتەخەسسسىس	mütesanit	بىر-بىرىنى قوللايدىغان
mütehassıslık	مۇتەخەسسسىسلىك	müteselli	تەسەللىي بېرىدىغان
mütehassir	ھەسرەت چەككەن	müteselsil	زەنجىرسىمان
mütehassis	مۇتەخەسسسىس	müteşebbis	تەشەببۇسكار
mütehavvil	ئۆزگەرگەن	müteşekkil	تەشكىل بولغان
mütehayyir	ھەيران قالغان	müteşekkir	شۈكۈر قىلغۇچى
mütehevvir	جىلىخور	mütetebbi	تەتقىقاتچى
müteheyyiç	ھاياجانلانغان	mütevakkıf	ئالغا باسمايدىغان
mütekabil	يۈزمۇ-يۈز	mütevali	ئۈزلۈكسىز داۋاملىشىدىغان
mütekabiliyet	يۈزمۇ-يۈزلۈك	mütevazı	كەمتەر
mütekait	پېنسىيەگە چىققان	mütevazin	بىر-بىرىگە ماس
mütekâmil	كامىل	müteveccih	يۆنەلگەن
mütekâsif	قويۇقلاشقان	müteveccihen	يۆنىلىپ
mütekebbir	مۇتەكەببىر، كىبىرلىك، ھاكاۋۇر	müteveffa	ۋاپات بولغۇچى
mütekellim	سۆزلىگۈچى	mütevekkil	تەۋەككۈل قىلغۇچى
mütemadi	داۋاملىق	mütevellı	مۇتەۋەللى
mütemadiyen	داۋاملىق ھالدا	mütevellit	تۇغۇلغان
mütemayil	مايىل بولىۋالدىغان	müteverrim	ئۆپكە كېسىلى بار
mütemayiz	ئۆزىنى كۆرسىتىدىغان	müteyakkız	سەزگۈر
mütemeddin	مەدەنىي	mütezayit	كۆپەيگەن
mütemekkin	يەرلەشكەن	müthiş	مۇدھىش
mütemerkiz	بىر يەرگە توپلانغان	müttefik	ئىتتىپاقداش
mütemmim	ئاخىرلاشتۇرغان	müttefikan	ئىتتىپاق
mütenakıs	ئازايغان، كىچىكلىگەن	müttehiden	باراۋەر
mütenakız	زىددىيەت	müttehit	بىرلەشكەن
mütenasip	تاناسىپلىق	müvekkil	بىرىنى ئۆزىگە ۋەكىل قىلغۇچى
mütenavip	ئالماشتۇرۇش، ئۆزگىرىش	müvellüdülhumuza	ئوكسىگېن
mütenazır	ئۇدۇلمۇ-ئۇدۇل	müvellüdülma	ھىدروگېن
mütenebbıh	ئېھتىياتچان	müverrih	تارىخشۇناس
müteneffir	يىرگىنىدىغان	müvesvis	ئىشەنچسىز
mütenekkiren	ئىسمىنى يوشۇرۇپ	müvezzi	تارقاقچۇچى
mütenevvi	ئوخشىمايدىغان	müyesser	مۇيەسسەر
müteradif	بىر-بىرىگە تەۋە	müzaheret	ياردەم
müterakim	بىرلەشكەن	müzahrefat	ئەخلەت
müterakki	راۋاجلانغان	müzakerat	مۇزاكىرىلەر
mütercim	تەرجىمان	müzekere	مۇزاكىرە
mütereddi	تۆۋەنلىگەن	müzakereci	دەرس تەييارلاشقۇچى

müzayaka	يوقسۇللۇق	müzeyyen	زىننەتلەنگەن
müzayede	دەللەلنىڭ ۋاستىسى بىلەن مالىيە قىممەت	müzik	مۇزىكا
müze	سېتىش	müzikçi	مۇزىكانت
müzebzep	مۇزىي	müzikal	مۇزىكىلىق، مۇزىكىغا مۇناسىۋەتلىك
müzeci	قالايمىغان	müzikhol	مۇزىكا زالى
müzehep	مۇزىي ئاچقۇچى	müzikli	مۇزىكىلىق
müzekker	ھەل بېرىلگەن	müzisyen	مۇزىكانت
müzekkere	ئەركەك	Muz	بانان
müzelik	يۇقىرىغا يېزىلغان خەت	müzmin	ئۇزاق مۇددەتلىك
müzevir	مۇزىيغا قويۇلىدىغان	müzminleşme	ئاستا خاراكتېرلىشىش
müzevirlik	سۇخەنچى	müzminlik	ئاستا خاراكتېرلىك
	سۇخەنچىلىك		

N

N n	تۈرك ئېلىپبەدىكى ئون يەتتىنچى ھەرپ	Nadiren	بەزىدە، گاھىدا
naaş	مۇردا، جەسەت	Nafaka	نەپقە
naat	مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا بېغىشلانغان قەسىدە	nafakalanmak	ھاياتىنى داۋاملاشتۇرماق
nabazan	سەكرەش؛ سوقۇش (تومۇرنىڭ)	Nafia	ئاۋاتلىق
nabeca	ناموۋاپىق، يەرسىز، ۋاقىتسىز	Naif	پايدىلىق، ياراملىق
nabedit	نامسىز، نام چىقارمىغان	Nafile	پايدىسىز، يارامسىز؛ بىكارغا؛ نەپلە (ناماز ۋە روزا)
nabekâr	يارامسىز، كېرەكسىز؛ بىكار تەلەپ	nafile namazi	نەپلە ناماز
nabız	تومۇر، تومۇر سوقۇشى؛ مىجەز	nafile yere	بىكاردىن بىكار، ئەھمىيەتسىز يەرگە
nabız almak	تومۇر سوقۇشنى سانماق	Nafiz	تېشىپ ئۆتكەن؛ سۆزى ئۆتىدىغان
nabız atmak	تومۇرى سوقماق، يۈرىكى سوقماق	Nafta	نافتا، بىر خىل ماي
nabızdurmak	ئۆلمەك	Naftalin	نافتالىن
nabızına girmek	قولدىكى ئىمكانلاردىن پايدىلىنىپ بىرىنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشمەك	naflalinlemek	نافتالىنلىماق، ناقتالىن قويماق
Nabızını saymak	بىر مىنۇت ئىچىدىكى يۈرەك سوقۇشنى سانماق	naftalintenmek	ناقتالىنلىماق، ناقتالىن قويدۇرماق
Nabızını tutmak	تومۇرنى تۇتماق	Nagehan	ناگاھان
Nabızını yoklamak	نىيىتىنى، ئويلىغانلىرىنى بىلىشكە تىرىشماق	Nağme	نەغمە
Nacak	قىسقا ساپلىق پالتا	nağme yapmak	بىلىدىغان بىر ئىشنى بىلمەيدىغان بولۇۋالماق
Naçar	چارىسىز؛ بىچارە	nağmesaz	نەغمە ساز
naçar kalmak	چارىسىز قالماق	Nah	ئىنچىكە يىپ، يۇپقا گىلەم
Naçiz	ئەھمىيەتسىز	Nahak	ناھەق، بىكاردىن بىكار
Naçizane	ئەھمىيەتسىزلەرچە	Nahir	كالا توپى، سىيىر توپى
Nadan	نادان، قوپال، ئىلىمسىز	Nahırcı	پادىچى، مال باققۇچى
Nadanca	نادانلارچە	Nahif	زەئىپ
Nadanlık	نادانلىق	Nahit	زۆھرە يۇلتۇزى
Nadas	يەر ئاغدۇرۇش	Nahiv	تەرەپ، يان، قىرغاق، سىنتاكسىس
nadas etmek	يەر ئاغدۇرماق	Nahiye	يان تەرەپ، يېزا
Nadaslık	ئاغدۇرۇش ئۈچۈن تەييارلانغان يەر	Nahoş	ناخۇش، ياقمايدىغان
Nadide	كەم ئۇچرايدىغان، ئىنتايىن قىممەتلىك، نادىر	Nahvet	مەغرۇرلىنىش
Nadim	پۇشايىمان قىلغان	Naif	نائىب
Nadir	نادىر، ئاز كۆرۈلىدىغان	Naiflik	نائىبلىق
Nadirat	نادىر نەرسىلەر	Nail	نائىل
		nail olmak	نائىل بولماق، ئېرىشمەك
		naip	نائىب، ۋەكىل، ھاكىمىيەت يۈرگۈزگۈچى بولمىغاندا

naiplik	ئاكالىتەن ھاكىمىيەت يۈرگۈزگۈچى	nakliyecı	توشۇغۇچى
nakarət	نائىبلىق، ۋەكىللىك	nakşetmek	نەقىشلىمەك
nakavt	نەقرات	Nakşibendî	نەقىشبنەندى
nakavt etmek	بوكىستا ئۇرۇپ ياتقۇزۇپ تۇتىش	Nakşibendilik	نەقىشبنەندىلىك
nakden	بوكىستا ئۇرۇپ ياتقۇزۇپ تۇتمەك	nakşolmak	ئىز قالدۇرماق، نەقىشلەنمەك
nakdi	نەق پۇل ئىشلىتىپ	nakzen	ئەمەلدىن قالدۇرۇش
nakdi ceza	پۇلغا مۇناسىۋەتلىك	nakzetmek	ئەمەلدىن قالدۇرماق
nakdi kıymet	ئىقتىسادىي جازا، پۇل جازاسى	nal	نال، تاقا، قومۇش نەي
nakdi teminat	پۇل قىممىتى	nal çakmak	نال قاقماق
nakdi vergi	ئىقتىسادىي تەمىنات	nal toplamak	بەيگىدە ھەممىنىڭ ئارقىسىدا قالماق
nakdi yardım	نەق پۇل بىلەن تۆلەنگەن باج	nalâyık	لايىقسىز، لايىق ئەمەس
nakıs	پۇل بىلەن قىلىنغان ياردەم	nalbant	ھايۋانلارغا تاقا قاققۇچى
nakısa	ناقىس، نۇقسان، كەم، قۇسۇر، ئەيىب؛ كونا	nalbantlık	تاقىكەشلىك
nakış	كەمچىلىك	nalbur	تاقىچى، تۆمۈر-تەسەكچى
nakışışlemek	نەقىش	nalburluk	تاقىچىلىق
nakışmakinesi	نەقىش ئىشلىمەك	nalça	ناھال
nakışçı	نەقىش ماشىنىسى	naldöken	كۆپ تاشلىق يول
nakışçılık	نەققاش	nâlekâr	نالە قىلغۇچى
nakışlamak	نەققاشلىق	nalın	تاسمىلىق ياغاغ كېشى
nakışlı	نەقىشلىمەك	nalıncı	ياغاچ كېشىچى
nakız	نەقىشلىق	nallamak	نال قاقماق
nakil	بۇزۇش، يېشىش، سۇندۇرۇش	nallanmak	نال قېقىلماق
nâkil	نەقىل، بىر يەردىن باشقا بىر يەرگە كۆچۈرۈش	nam	نام
nakil vasıtası	يۆتكەش، ئاقتۇرۇش	nam almak	نام-شۆھرەت قازانماق
nakip	توشۇش قورالى، ھارۋا	nam kazanmak	نام-شۆھرەت قازانماق
nakit	قەۋم ياكى قەبىلىنىڭ باشلىقى	nam salmak	داڭقىنى تارقىتىماق
nakit para	نەق، نەق پۇل	nam vermek	نام چىقارماق
nakkare	نەق پۇل	namağlup	مەغلۇب بولمىغان
nakkarahane	ناغرا	nâmahrem	نامەھرەم
nakkaş	ناغرىخانا	namaz	ناماز
nakkaşlık	نەققاش، تام-تورۇسلارغا نەقىش ئويغۇچى	namaz bezi	ئاياللارنىڭ ناماز ئوقۇغاندا كىيىدىغان باش كىيىمى
nakledilmek	نەققاشلىق	namaz kılmak	ناماز ئوقۇماق
naklen	كۆچۈرۈلمەك	namaz niyaz	ئىبادەت
nakletmek	ئاساسلىنىش	namaz örtüsü	ئاياللارنىڭ ناماز ئوقۇغاندا كىيىدىغان باش كىيىمى
naklî	نەقىل قىلىش	namaza durmak	نامازغا تۇرماق
nakliyat	تىرانسپورت ئىشلىرى	namazbozan	سارچى (ئۆسۈملۈك)
nakliye	تىرانسپورت، توشۇش ئىشى	namazcı	نامازلىرىنى تولۇق ۋە ۋاقتىدا قىلغان
	توشۇش ھەققى		

namazgâh	نامازگاھ	nane ruhu	يالپۇز جەۋھىرى
namazıkılınmak	مېيىت نامىزى قىلىنماق	nane şekeri	يالپۇز شېكېرى
namazlık	ناماز ئوقۇيدىغان يەر	nanik	كۈلكىلىك ھەرىكەت
namazsız	نامازسىز، ھەيىزدار (ئايال)	naniklemek	باش بارماقنى بۇرنىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ مازاق قىلماق
namdar	ئاتاقلىق، داڭلىق، مەشھۇر	nankör	نانكور
name	نامە، خەت	nankörleşmek	نانكورلاشماق
name okumak	ھەممە كىشى بىلىدىغان نەرسىلەرنى ئوقۇماق	nankörlük	نانكورلۇق
namert	نامەرد	nansuk	شايى
namertçe	نامەردچە	napalm	قاتۇرۇلغان بېنىزىن، بېنىزىن قاتۇرغۇچ
namertlik	نامەردلىك	nar	ئانار
namevcut	نامەۋجۇت	nara	توۋلاش، ۋارقىراش
namına	نامىغا، ۋاكالىتەن؛ ئورنىغا، بولۇپ	nâra yakmak	بىرىگە زىيان سالماق
namlı	ناملىق	narçıl	كۈكۈس دەرىخى
namertçe	داڭلىق، مەشھۇر	narçiçeği	ئانار چېچىكى
namlu	ئوقدان	nardenk	قويۇق مېۋە شەرىپتى
namus	نومۇس، دۇرۇستلۇق، توغرىلىق، ئىپپەت	nardın	ئىرۇنگىم (بىرخىل ئۆسۈملۈك)؛
namus davası	ئىپپەت دەۋاسى؛ ئار-نومۇس مەسلىسى	narenciye	كۇراكۇ دەرىخى
namus sözü	ئار-نومۇسنى تىلغا ئېلىپ تۇرۇپ بەرگەن ۋەدە	nargile	ناسىۋال، چېلىم
namuskâr	نومۇسنى، شەرىپنى، ئىپپىتىنى قوغدىغان	narh	نەرخ
namuslu	نومۇسلىق، نومۇسچان	nârıbeyza	كۆيۈپ ئاقىرىش دەرىجىسىگە يەتكەن
namusluluk	نومۇسچانلىق	narın	ئىنچىكە، ئۇزۇن
namussuz	نومۇسسىز	narınlik	ئورۇق، ئۇزۇن، مۇلايىم
namussuzluk	نومۇسسىزلىق	nark	نەرخ، باھا
namusu temizlemek	نومۇسنى پاكىزلىمەك	narh koymak	نەرخنى، باھاسىنى بېكىتمەك
namusuna dokunmak	نومۇسىغا تەگمەك	narın	ئىنچىكە
namusuyla yaşamak	نومۇسىغا داغ تەگكۈزمەي يا-شماق	narkoanaliz	ناركوز ۋە ئانالىز
namünasip	نامۇناسىپ، مۇناسىپ ئەمەس	narkotik	زەھەرگە قارشى
namütenahi	بىپايان، چەكسىز	narkoz	ناركوز
namüsait	قولايىسىز، بىئەپ	narkoz vermek	ناركوز قىلماق
namzet	نامزات	narkozcu	ناركوز قىلغۇچى
namzet göstermek	نامزات كۆرسەتمەك	narkozitör	ناركوز قىلغۇچى
namzetlik	نامزاتلىق	narsis	مەنمەنچى
nanay	يوق	narsisizm	نارتىسىزم، مەنمەنچىلىك
nane	يالپۇز	narsislik	نارتىسىزم، مەنمەنچىلىك
nane suyu	يالپۇز سۈيى	nas	ئېنىق قارار
nanemolla	كەسكىن ئەمەس؛ كۆپ ئاغرىپ قالىدىغان	nasbetmek	نېسىپ قىلماق
		nasıl	قانداق

nasılsa	قانداق بولسا	navlun	پاراخوتتا توشۇش ھەققى
nasıp	نېسىپ	naylon	نيلون
nasır	قاداق	naz	ناز
nasırına basmak	مەنپەئەتكە چېقىلماق	naz etmek	نازالانماق
nasırılanmak	قاداق چېقىپ قالماق	nazar deǵmek	كۆز تەگمەك
nasırlaşmak	قاداقلاشماق	nazar	نەزەر
nasırılı	قاداق باسقان	nazaran	قارىغاندا، قارماققا
nasihat	نەسھەت	nazarında	نەزەردە
nasihat etmek	نەسھەت قىلماق	nazarî	نەزەرىيە
nasip	نېسىپ	nazariyat	نەزەرىيەت
nasip almak	پايدىلانماق، ئۆزىگە تەقسىملەنگەنگە ئېرىشەك	nazariye	نەزەرىيە
nasip etmek	نېسىپ قىلماق، پۇرسەت بەرمەك	nazarlık	كۆزلۈك، كۆزەينەك
nasip olmak	نېسىپ بولماق	nazım	نەزەم
nasiplemek	ئېرىشمەك، نېسىۋىسىنى ئالماق	nâzım	نەزەمچى
nasir	نەسىر يازغۇچى	Nazi	ناتسىست ئۇنسۇر
nasiye	يۈز، پېشانە	nazik	نازۇك، ئەستايىدىل
Nasranî	نەسرانىي	nazikâne	نازۇكلارچە
nasyonal	مىللىي	kazikçe	نازۇك ھالدا
naşi	سەۋەبىدىن، بولغاچقا	nazikleşmek	نازۇكلشىش، ئەستايىدىللىشىش
naşir	نەشر قىلغۇچى	naziklik	نازۇكلۇق، ئەستايىدىللىق
natamam	پۈتمىگەن	nazil	نازىل، چۈشمەك
natık	ئاتىق	nazir	...گە ئوخشايدىغان
natıka	ئاتىقلىق سەنئىتى	nazire	تەقلىدىي ئەسەر، ئوخشىتىلغان
natıkalı	ئاتىقلىق قابىلىيىتى بار	Nazizm	ناتسىستلىق
natır	ئايال مۇنچىسىدا ئاياللارنى يۇيۇپ قويغۇچى	nazlanmak	نازالانماق
natırılık	مۇنچا خادىملىقى	nazlı	نازلىق
NATO	شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى	nazlılık	نازۇ-كەرەشمىلىك
nato	دۆت، ئەخمەق	nazmen	نەزەم بىلەن ئىپادىلەش
natron	ناترون	ne	نېمە
natuk	سۆزمەن	nebat	ئۆسۈملۈك
natura	ناتۇرا	nebatat	ئۆسۈملۈكلەر
natüralist	ناتۇرالست	nebatî	ئۆسۈملۈكنىڭ
natüralizm	ناتۇرالىزم	nebevî	نەبەۋى، پەيغەمبەرگە خاس
natürel	ناتۇرال	nebi	نەبى، پەيغەمبەر
natürizm	ناتۇرىزم	nebze	ئازراق
natürmort	شەيئەلەرنىڭ يېزىقتا جانلىنىشى	necabet	ئاقسۆڭەك
navçağan	مەنتولۇ گۈلى	necaset	نەجاسەت
		necat	نەجات

necat bulmak	نىجاتلىق تاپماق	nefyedilmek	ئاقتۇرۇلماق
nece	قانچە، قانچىلا	nefyetmek	ئاقتۇرماق
necef	خرۇستال	negatif	نېگاتىف، پاسسىپ
neci	نېمىچى؟	nehar	كۈندۈز
necip	داڭدار، ھۆرمەتلىك	neharî	كۈندۈزنىڭ
nedamet	نادامەت، پۇشايماق	nehir	دەريا
nedbe	تارتۇق	nehiy	نەھىي، چەكلەش
neden	سەۋەب، نېمە سەۋەبتىن	nekahet	كۈچسىز، ئاجىز
nedeniyle	سەۋەبى بىلەن	nekbet	ئاپەت، بەختسىزلىك
nedense	نېمە ئۈچۈن بولسا، ئەيتاۋۇر	nekes	ناكەس
nedensel	سەۋەبلىك	nekeslik	ناكەسلىك
nedensellik	سەۋەب-نەتىجىلىك	nekre	يۇمۇرچى، ھەزىلكەش
nedim	دوست	nektar	ئېسىل ئىچىملىك، گۈلھەسەل
nedime	ئايال باشقۇرغۇچى	nem	نەم
nedret	كەم ئۇچرايدىغان نەرسە	nema	قوشۇلغان. ئۇزۇنغا سوزۇلغان
nefaset	يۇمران	nemalanmak	پايدا كەلتۈرمەك
nefer	نەپەر	nemcil	نەم خالايدىغان
nefes	نەپەس	Nemçe	ئىئوردانىيە تىلى
nefes almak	نەپەس ئالماق	neme lâzımcı	بىپەرۋا، قىزىقمايدىغان
nefes çekmek	تاماكىنىڭ تۈتۈنىنى ئىچىگە تارتماق	neme lazımcılık	بىپەرۋالىق
nefes kesici	ھاياجانلاندىرىدىغان	nemf	قۇرت لىچىنكىسى
nefes tüketmek	گەپ قىلىۋېرىپ ھېرىپ كەتمەك	nemlendirici	نەملەندۈرىدىغان
nefesi durmak	نەپەسنى توختىماق، ئۆلمەك	nemlendirmek	نەملەندۈرۈش
nefeslemek	پۈۋلىمەك	nemlenmek	نەملىنىش
nefesli	نەپەسلىك	nemil	نەملىك
nefeslik	نەپەسلىك	nemölçer	نەملىك ئۆلچىگۈچ
nefha	لەرزە، خۇشبۇي، شامالنىڭ تېگىپ ئۆتۈشى	nemrut	كۈلمەيدىغان، رەھىمسىز
nefir	مۈڭگۈزدىن ياسالغان كاناي	nemrutluk	رەھىمسىزلىك
nefiy	ئېقىپ يۈرگەن، جەزمەشتۈرگىلى بولمايدىغان	nemse	ئىئوردانىيەلىك
nefret	نەپرەت	nemsiz	نەمسىز
nefret etmek	نەپرەتلەنمەك	nene	موما
nefrit	بۆرەك ياللىغى	neodim	نئودىم (خىمىيەلىك ئېلىمىنت)
nefsanî	نەپسانىيەت	neogen	يېڭى ھاياتقا ئېرىشكەن، تۇغۇلغان
nefsaniyet	نەپسانىيەت	neon	نېئون، نېئون لامپا
nefsine düşkün	شەخسىيەتچى، ئۆز نەپسىگە چوغ تار- تىدىغان	neoplâzma	نېئوپلازما
nefsine uymak	نەپسىگە بويسۇنماق	neozoik	يېڭى ھاياتلىق دەۋرىنىڭ
neft	نېفىت، تەبىئىي ماي	Neptün	نېپتون
		neptünyum	نېپتون (خىمىيەۋى ئېلىمىنت)؛

nerede	قەيەردە	netice	نەتىجە
nereden	قەيەردىن	neticede	نەتىجىدە
nereli	قەيەرلىك	neticelendirmek	نەتىجىلەندۈرۈش
neresi	قەيەر	neticelenmek	نەتىجىلىنىش
nerde	نەدە	neticesiz	نەتىجىسىز
nerden	نەدىن	neuzibillah	ئاللاھ ساقلىسۇن
nergis	نەرگىس	neva	ناۋا
neritel	دېڭىز بويىدا دولقۇننىڭ قايتىشىدىن شەكىللەنگەن ئولتۇراقلاشقۇدەك يەر	nevale	يېمەكلىك
nervür	قوۋۇرغا	nevazil	شامالداش، زۇكام بولۇش
nervürlü	قوۋۇرغىلىق	nevseser	كونا بىر مۇقامنىڭ ئىسمى
nesep	نەسەب	nevi	تور، خىل
nesiç	تەشكىل قىلماق	nevmit	ناۋمىد
nesil	نەسىل	nevralji	نېرۋا كېسەل
nesir	نەسىر	nevraljik	نېرۋا كېسىلىگە ئالاقىدار
nesne	نەرسە، تېما، ئوبيېكت	nevrasteni	نېرۋىسى ئاجىز
nesnel	ئوبيېكتىپ	nevresim	قايسىلىق يوتقان
nesnelcilik	ئوبيېكتىپلىق	nevroloji	نېرۋا ئىلمى
nesnelleşmek	ئوبيېكتىپچىللىشىش	nevropat	نېرۋا كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچى
nesnellik	ئوبيېكتىپلىق	nevropati	نېرۋا كېسىلىنىڭ
Nesturî	نەستۇرىيان دىنى مۇرىتى	nevroz	نېرۋا فۇنكسىيە كېسىلى
neşe	خۇشلۇق، ئارامبەخىش	nevruz	نورۇز
neşelendirmek	خۇش قىلىش	nevton	نېوتون
neşelenmek	خۇشاللىنىش	nevzat	يېڭى تۇغۇلغان بوۋاق
neşeli	خۇشال، كۆڭۈللۈك	ney	نەي
neşesiz	كۆڭۈلسىز	neylemek	نېمىشقا
neşet	ئوتتۇرىغا چىقىش، مەيدانغا كېلىش	neyse	نېمە قىلماق
neşide	شېئىر، ناۋا	neyzen	نېمە بولسا، بوپتۇ، سالاۋات
neşir	نەشر	nezafet	نەيچى
neşredilmek	نەشر قىلىنىش	nezahet	نەزافەت، ئارازلىق
neşren	ئېلان قىلىش بىلەن	nezaket	پاك، پاكىز
neşretmek	نەشر قىلىش	nezaketen	نازاكەت
neşriyat	نەشرىيات	nezaketsiz	نازاكەت بىلەن
neşter	نەشتەر، بىگىز، دوختۇر يىڭىنىسى	nezaret	نازاكەتسىز
neşvünema	ئۇزۇن، تەرەققىيات	nezarethane	نازارەت
net	ئوچۇق، ئېنىق	nezetmek	نازارەتخانا
netameli	خەتەرلىك	nezi	مەھرۇم قىلىش
		nezif	ئاق، پاكىزە
			قان چىقىش، قان ئېقىش

nezih	ئەدەبلىك	nikriz	كونا بىر مۇقامنىڭ ئىسمى
nezir	ۋەدە قىلماق	nilüfer	نەلۇفەر
nezle	زۇكام	nim	يېرىم
nezretmek	نەزىر قىلماق	nimbus	يامغۇر بۇلۇتى
nezt	...نىڭ يېنىدا، ...گە يېقىن	nimet	نەئمەت
nıkrıs	يەللىك بوغۇم ئاغرىقى	nimetsınas	شەپقەتلىك
nısfet	نەسبەت	nine	موما
nısfınnehar	چىڭقى چۈش	ninni	ئەللەي ناخشىسى
nısfıye	بىر خىل نەي	nipel	ئۇلانما
nısfıf	يېرىم	nirengi	ئۈچبۇلۇڭلۇق ھېسابلاش ئۇسۇلى
nışadır	خىلرۇلۇق ئاممىياك	nisai	ئاياللارنىڭ
nice	قانچە، قانچىلا	nisaiye	ئاياللار بۆلۈمى مۇتەخەسسسى
nicel	سانلىق، ساندىكى	nisaiyecı	ئاياللار بۆلۈمى دوختۇرى
nicelik	مىقدارلاشتۇرۇش	nisan	نيسان، ئاپرېل
niçin	نىچۈن	nisap	ئاساس
nida	نىدا	nispet	نەسبەت
nifak	نىفاق	nispetçi	نەسبەتچى
nifakçı	نىفاقچى	nispeten	نەسبەتەن
nihaî	ئەڭ ئاخىرقى	nispetle	نەسبەت بىلەن
nihale	تەرىمەك، كۆتۈرمەك	nispetli	نەسبەتلىك
nihavent	كونا بىر مۇقامنىڭ ئىسمى	nispetsizlik	نەسبەتسىزلىك
nihayet	نەھايەت، ئاخىرى، ئاخىرىدا	nispî	نەسپىي
nihayetsiz	چېكى يوق	nisyan	ئۇنتۇش
nihilist	يوقلۇق نەزىرىيەچىسى	nişabürek	كونا بىر مۇقامنىڭ ئىسمى
nihilizm	يوقلۇق نەزىرىيەسى	nişan	نىشان
Nijeryalı	نېگىرىيەلىك	nişancı	نىشانچى، قارىغا ئالغۇچى
nikâh	نىكاھ	nişancılık	نىشانچىلىق
nikâhlamak	نىكاھلاش	nişangâh	نىشان تاختىسى ياكى بۇيۇمى
nikâhlı	نىكاھلىق	nişangeç	ياغاچچىلىقتا سىزىق سىزىش قاندىسى
nikâhsız	نىكاھسىز	nişanlamak	نىشانلاش، قارىغا ئېلىش
nikap	نىقاپ	nişanlanmak	نىشانلانماق، چاي ئىچۈرۈپ قويۇلماق، قارىغا ئېلىنماق
nikbet	ئاپەت، بەختسىزلىك	nişanlı	نىشانلانغان، چاي ئىچۈرۈپ قويۇلغان
nikbin	ئۈمىدۋارلىق نەزىرىيەسى	nişanlılık	چاي ئىچۈرۈپ قويۇلۇش
nikbinlik	ئۈمىدۋارلىق	nişansız	نىشانسىز، مەقسەتسىز
nikel	نىكىل	nişasta	كراخمال
nikelâj	نىكىل قاتلىمى	nite	قانداق
nikotin	نىكوتىن	nitekim	ئەيتاۋۇر
nikotinamit	نىكوتىن تەركىبلىك		

nitelemek	جەزملەشتۈرمەك	Nogayca	نوڭاي تىلى
nitelendirmek	قارار قىلماق، دەپ قارىماق	nohudî	سارغۇچ كۈلرەڭ
nitelenmek	مەلۇم خىل ئالاھىدەلىككە ئىگە	nohut	نۇقۇت
nitelik	سۈپەت	nohutlu	نۇقۇت سالغان
nitelikli	سۈپەتلىك، ئەۋزەللىك	nokra	كۆپىنچە كالىلاردا، قىسمەن ئادەملەردە كۆرۈلىدىغان
niteliksiz	سۈپەتسىز	noksan	بىر خىل كېسەللىك
nitrat	نېترات	noksanlaşmak	نۇقسانلىشىش
nitrik	ئازوت	noksanlık	نۇقسانلىق، ئەيىبى بار
nitrik asit	ئازوت كېسلا تاسى	noksansız	نۇقسانسىز
nitrojen	نېتروگېن	nokta	نۇقتا
nitroselüloz	پروكسىلىن	noktalama	نۇقتىلاش
nitrosulfat	نېترو سولفات	noktalamak	نۇقتىلىنىش
niyabet	ۋاكالىت	noktalı	نۇقتىلىق
niyaz	دۇئا	nominal	نامدا، ئاتاقنا
niye	نېمىشقا	nominalizm	نامچىلىق
niyet	نىيەت	nominatif	باش كېلىش
niyetçi	نىيەت قىلغۇچى	nonfigüratif	تەسەۋۋۇر سىرتىدىكى
niyetine	نىيەتكە	nonoş	بالا، شۇمتەك، شاكىچىك
niyetlenmek	نىيەتلىنىش	norm	نورما
niyetli	نىيەتلىك	normal	نورمال
niza	نېزا، ئارازلىق	normalaltı	سۇب نورمال
nizam	نېزام	normalleşmek	نورماللاشماق
nizamen	قانۇنلۇق	normatif	ئۆلچەملىك
nizamî	تەرتىپنىڭ	Norveççe	نورۋىگىيە تىلى
nizamiye	نېزامىيە (ئوسمان تۈرك ئېمپېرىيىسىنىڭ پىيادە ئەسكىرى)؛	Norveçli	نورۋىگىيەلىك
nizamlı	نېزاملىق	nostalji	يۇرتىنى سېغىنىش كېسىلى
nizamname	نېزامنامە	nosyon	ئۇقۇم، كۆز-قاراش
nizamsız	نېزامسىز	not	خاتىرە، تېزىس
nizamsızlık	نېزامسىزلىق	nota	نوتا
No	نومۇرنىڭ قىسقارتىلمىسى	noter	ھۆكۈمەت گۇۋاھلىقى
nobelyum	نوبېلىيۇم (خىمىيە ئېلېمېنتى)؛	noterlik	ھۆكۈمەت گۇۋاھلىقى خىزمىتى
nobran	قارام، ئەدەبىسىز	nova	يېڭى يۇلتۇز
nobranlık	مەدەنىيەتسىزلىك	nöbet	نۆۋەت
nodul	ھايۋانلارنى تېز ماڭدۇرۇش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئۇچىغا ئۇچلۇق تۆمۈر ئورنىتىلغان تاياق	nöbetçi	نۆۋەتچى
nodullamak	مەجبۇر قىلىش	nöetçilik	نۆۋەتچىلىك
Noel	نوتەل، روژدىستۋو	nöetleşe	نۆۋەتلەشمە
Nogay	نوڭاي، نوڭاي	nöbetleşmek	نۆۋەتلەشمەك

nörolog	نېرۋا بۆلۈمى دوختۇرى		قەۋم)؛
nöroloji	نېرۋا ئىلمى	nusret	نۇسرەت، غەلبە
nörolojik	نېرۋا ئىلمىنىڭ	nutuk	نۇتۇق
nöron	نېرۋا ھۈجەيرىسى	nü	يالىڭاچ رەسىم
nöroşirürji	مېڭە دوختۇرى	nüans	پەرق
nötürlemek	ئاتۇراللاشتۇرماق	nübüvvet	نەبۇۋۋەت، پەيغەمبەرلىك
nötrleşmek	ئاتۇراللاشماق	nüfus	نوپۇس
nötron	نېترون	nüfuz	نوپۇز
Nuh	نوح ئەلەيھىسسالام	nüfuzlu	نوپۇزلۇق
nuhuset	ئايەت، بەختسىزلىك	nüfuzsuz	نوپۇزسىز
nukut	نۇقۇت	nükleer	يادرو
numara	نومۇر	nükleon	يادرو
numaracı	نومۇرچى	nüksetmek	قايتا قوزغىلىش
numaralamak	نومۇر قويماق	nükte	نۇقتا
numaralanmak	نومۇرلانماق	nükteci	ئىخچام، مېغىزلىق سۆزلىگۈچى
numaralı	نومۇرلۇق	nüktedan	ئىخچام، مېغىزلىق سۆزلىگۈچى
numarasız	نومۇرسىز	nükül	نۇقۇل
numen	ئاساسىي گەۋدە	nümayiş	نامايىش
numune	نەمۇنە	nümayişçı	نامايىشچى
numunelik	نەمۇنەلىك	nümayişkâr	نامايەن قىلىدىغان
nur	نۇر	nüsha	نۇسخا
nuranî	نۇرانە	nütasyon	نۇتاتسىيە
Nurcu	نۇرچى	nüvaziş	قىزغىنلىق
Nurculuk	نۇرچىلىق	nüvazişkâr	قىزغىن، كۆيۈمچان
nurlanmak	نۇرلىنىش	nüve	مەركەز
nurlu	نۇرلۇق	nüzul	سەكتە، تۆۋەن
nursuz	نۇرسىز	nüzüllü	سەكتە بولغان
Nusayri	نۇسەيرى (تۈركىيە تېررىتورىيىسىدە ياشايدىغان بىر	nüzul	سەكتە، تۆۋەن
		nüzüllü	سەكتە بولغان

O

O.o	ئېلىپبەنىڭ 18-ھەرىپى	ocakçılık	ئوچاقچىلىق
O	ئۇ	ocaklı	ئوچاقلىق
o denli	شۇنداق، شۇنچىلىك	ocaklık	ئوچاقلىق يەر، ئاشخانا؛ ئوت يېقىلىدىغان يەر
o hâlde	شۇنداق بولسا	od	ئوت
Oba	چېدىر	od ocak	مال-مۈلۈك
Obelisk	خاتىرە تېشى	oda	ھۇجرا، ياتاق ئۆي
Obje	نەرسە، بۇيۇم	odabaşı	مېھمانخانا مۇلازىملىرىنىڭ باشلىقى
Objektif	ئوبيېكتىپ	odacı	مۇلازىمەتچى
objektif olmak	ئوبيېكتىپ بولماق، تەرەپسىز مۇئامىلە قىلماق	odacılık	مۇلازىمەتچىلىك
Objektiflik	ئوبيېكتىپلىق	odak	فوكۇس نۇقتىسى
Objektivizm	ئوبيېكتىپچىلىق	odak noktası	فوكۇس نۇقتىسى
Obligasyon	ئوبيېكتىپچىلىق	odaklamak	فوكۇسلىماق، توغرىلىماق
Obruk	ئاكسىيە	odaklanmak	فوكۇسلىنىماق، توغرىلانماق
Observasyon	پېتىنقى يۈزلۈك	odalık	پاھىشە
Observatuvar	تەكشۈرۈش	odeon	مۇزىكا سارىيى (قەدىمقى رىمدا)
Obua	رەسەتخانا	oditoryum	چوڭ زال
Obuacı	گوبوي (چالغۇ)	odsuz	ئوتسىز
Obur	گوبوي چالغۇچى	odun	ئوتۇن
Oburlaşmak	تويماق، تويمايدىغان	oduncu	ئوتۇنچى
Oburluk	ئاچكۆزلەشمەك، تويماسلاشماق	odunculuk	ئوتۇنچىلىق
Obüs	ئاچكۆز	odunlaşmak	ئوتۇنغا ئايلىنىماق
ocağı batmak	زەمبىرەك	odunluk	ئوتۇن چىقىدىغان يەر؛ ئوتۇن قىلىنىدىغان
ocağıkör kalmak	ئائىلىسى بۇزۇلماق، ئەۋلادى قۇرۇلماق	odyoloji	ئاڭلاش كۈچى ئىلمى
ocağı sönmek	ئەۋلادى قۇرۇپ تۈگىمەك	odyofon	ئاۋدىفون
ocağı tütmeK	ئائىلىسى بۇزۇلماق، ئەۋلادى قۇرۇلماق	odyometre	ئاڭلاش كۈچى ئۆلچەش ئىلمى
ocağına düşmek	ئەۋلادى داۋام قىلماق	odyovizüel	كۆرگىلى، ئاڭلىغىلى بولىدىغان
ocağına incir dikmek	بىرىنىڭ قوغدىشىنى ياكى ياردىمىنى تەلەپ قىلماق	of	ئوفى
ocağını yeşertmek	بىرىنىڭ ئائىلىسىنى بۇزماق	of çekmek	ئۆھسىنىماق، ئازاب چەكمەك
Ocak	ئائىلىسىنى جانلاندىرماق	ofis	ئىشخانا
ocak başı	ئوچاق؛ يانىۋار	oflamak	ئۆھسىنىماق، ئازاب چەكمەك
ocakçı	ئوچاق بېشى	oflaz	ياخشى، گۈزەل
	ئوچاقچى	ofris	گۈلى ئۆمۈچۈككە ئوخشايدىغان بىر خىل ئۆسۈملۈك
		ofsayt	ئوفسايت (پۈتۈلدا)

ofset	تۈز باسما	oklamak	ئوققا ئوخشاش ئۇچماق؛ ئوق ئاتماق
oftelmi	كۆز ياللىغى	oklanmak	ئوق بىلەن ئۇرۇلماق
oftalmolog	كۆز بۆلۈمى مۇتەخەسسسى	oklava	نوغۇچ
oftalmoloji	كۆز دوختۇرلۇقى	okluk	يا ئوقى خالىتىسى، ئوقدان
oftalmometre	كۆز كېسەللىكىدە ئۆلچەش ئەسۋابى	oklu kirpi	جەيىرە
oftalmoskop	كۆز تەكشۈرۈش ئەينىكى	okramak	كېشىنىمەك
oğan	تەڭرى	oksalat	ئوكسالىك كېسىلاتاسى
Oğlak	ئوغلاق	oksalik	ئوكسال كېسىلاتاسى
oğlaklamak	ئوغلاقلىماق	oksijen	ئوكسىگىن
oğlan	ئوغلان، ئەركەك بالا	oksijenlemek	ئوكسىگىن بەرمەك
oğlancı	ئوغل دوست تۇغىدىغان	oksijenlenmek	ئوكسىگىن سۈمۈرمەك
oğlancılık	ئوغلبالىدارچىلىق	oksijenli	ئوكسىگىنلىق
oğmaç	ياڭيۇ قوشۇلىدىغان بىر خىل شورپا	oksilit	ئازوت كېسىلاتالىق
oğmak	ئۇۋۇلماق	oksit	ئوكسىد
oğul	ئوغل	oksitlemek	ئوكسىدلىماق
oğulcuk	ئوغلچاق	oksitlenmek	ئوكسىدلانماق
oğulduruk	بالياتقۇ	oksiyür	چۈچۈك قۇرت
oğullanmak	ھەسەل ھەرىلىرىنىڭ ئۇۋا ئايرىشى	okşama	سىيلاش، تاراش
oğulluk	ئوغللۇق	okşamak	سىيلىماق، تارتماق
oğuz	ئوغۇز، ئوغۇز سۈتى؛ مېجەزى ياخشى	okşanmak	سىيلىنماق، تارانماق
Oğuzca	ئوغۇزچە	okşantı	كۆڭۈل بۆلۈش
oh	ئوھ	okşatmak	سىيلىنماق، تارانماق
oh demek	راھەتلەنمەك	oktan	(C8H18) ئوكتان
oha	ئوھوي	oktanlık	ئوكتان قىممىتى
ohm	ئوم	oktant (يۇلتۇز ھەرىكىتىنى كۆزىتىدىغان ئەسۋاب)	ئوكتانت (يۇلتۇز ھەرىكىتىنى كۆزىتىدىغان ئەسۋاب)
oje	كېرىك لاکى، تىرناق لاکى	oktav	ئوكتاۋا (مۇزىكا)
ojeli	لاک سۈرگەن	oktrua	ئوكتۇرۇۋا
ojit	ئادەتتىكى پروكسىن	okul	مەكتەپ
ok	ئوكەي، بولىدۇ	okul kaçağı	مەكتەپتىن قاچىدىغان ئوقۇغۇچى
ok meydanı	قارىغا ئېتىش مەيدانى	okuldan ayrılmak	ئوقۇشتىن چېكىنمەك
okaliptüs	ئېۋكالىپت دەرىخى	okuldaş	مەكتەپداش
okçu	ئوقچى	okullu	مەكتەپلىك، مەكتەپتە ئوقۇغان
okçuluk	ئوقچىلىق	okul öncesi	مەكتەپكە كىرىشتىن ئىلگىرىكى
okey	ئوكەي؛ بىر تۈرلۈك ئويۇن	okul sonrası	مەكتەپتىن چىققاندىن كېيىن
okka	ئوككا (تۈركىيەدە ئېغىرلىق بىرلىكى)	okulu asmak	مەكتەپتىن قاچماق
okkalamak	قولغا ئېلىپ ئېغىرلىقىنى ئۆلچەپ باقماق	okuma	ئوقۇش؛ ئوقۇشلۇق، تېكىست
okkalı	چوڭ، غايەت	okuma kitabı	ئوقۇشلۇق كىتابى
okkalık	ئوككالىق	okumak	ئوقۇماق

okumuş	ئوقۇغان	olası	مۇمكىن بولىدىغان
okumuşluk	ئوقۇمۇشلۇق	olasıcılık	ئېھتىماللىق
okunaklı	ئوقۇلۇشچان	olasılı	ئېھتىماللىقى بار
okunaksız	ئوقۇغىلى بولمايدىغان	olasılık	ئېھتىماللىق
okunmak	ئوقۇلۇش	olasıya	ئەڭ چوڭ ئېھتىماللىق بويىچە
okuntu	ئوقۇشلۇق	olay	ۋەقە، ھادىسە
okunulmak	ئوقۇلماق	olay çıkarmak	ۋەقە چىقارماق
okur	ئوقۇرمەن	olay yapmak	مەسىلە تۇغدۇرماق
okuryazar	ئوقۇر-يازار، ئوقۇش-يېزىش بىلەن شۇغۇللىنىدىغان	olaycılık	ۋەقە تۇغدۇرۇش
okuryazarlık	مەدەنىيلىك	olaylaştırmak	ۋەقە چىقارماق
okus pokus	ھىيلىگەر	olaylı	جىدەل يۈز بەرگەن، ھادىسىلىك
okutma	ئوقۇتۇش	olaysız	ۋەقەسىز، تىنچ
okutmak	ئوقۇتماق	ölçüm	ئالدامچى
okutman	ئوقۇتقۇچى	oldu	بولدى، ماقۇل
okutulmak	ئوقۇتۇلماق	oldubitti	بولدى، تۈگىدى
okuyucu	ئوقۇغۇچى، ئوقۇرمەن	oldukça	خېلىلا، راۋۇرۇس
okuyuş	ئوقۇش	oldurğan	بولغۇزىدىغان
öküler	كۆز ئەينىكى	oldurmak	بولدۇرماق
okyanus	ئوكيان	ole	ياخشى
ok yılı	ئوق يىلان	olefinler	ئولېفىن
ol	بول	oleik	ماي كېسىلاتاسى
olabilir	بولۇشى مۇمكىن	olein	ماي جەۋھىرى
olabilirlik	بولۇش مۇمكىنچىلىكى	oleometre	ماي ئېغىرلىقىنى ئۆلچىگۈچ
olacak	بولىدۇ، بولغۇسى	olgu	ھەقىقىي ئەھۋال
olagelmek	داۋاملاشماق	olguculuk	ھەقىقەتچىلىك
olağan	ئادەتتىكى، تەبىئىي، نورمال	olgun	يېتىشكەن، بولغان
olağan dışı	ئادەتتىن تاشقىرى، كۆرۈلمىگەن	olgunlaşmak	يېتىلمەك، ۋايىغا يەتمەك
olağanlık	ئادەتتىكى	olgunlaştırmak	يېتىشتۈرمەك
olağanüstü	ئادەتتىن تاشقىرى، كۆرۈلمىگەن	olgunluk	يېتىش
olamaz	بولالماس	olgunluk çağı	پىشىپ يېتىلگەن ۋاقىت
olanak	ۋەقە، ھادىسە	olgunluk yaşı	بالاغەتكە يېتىش يېشى
olanaklı	مۇمكىنلىكى بار	oligarşi	بىر قانچە ئادەمگە مەركەزلەشكەن سىياسى ھوقۇق
olanaksız	مۇمكىنسىز، ئىمكانسىز	oligarşik	سىياسى ھوقۇق بىر قانچە ئادەمگە مەركەزلەشكەن
olanaksızlaşmak	مۇمكىنسىزلىشىش	oligoklâz	ئولىگوكلاز
olanaksızlaştırmak	مۇمكىنسىزلىشتۈرمەك	oligosen	ئولىگوتسەن
olanaksızlık	مۇمكىنسىزلىك، ئىمكانسىزلىق	olijist	بۇتريوگىن
olanca	بار بولغان، ساقلانغان	olimpik	ئولىمپىك
		olimpiyat	ئولىمپىك

olimpiyat oyunları	ئولىمپىك تەنھەرىكەت يىغىنى	omça	كۆتەك
olivin	كانار دەرىخى	omlet	ئوملەت (بىر تاماق)
olmadık	بولمايدىغان، قاملانمىغان، ئەرزىمەس	omnibüs	كېرا قىلىدىغان ئات ھارۋىسى
olma	بولۇش	omur	ئومۇرتقىلارنى شەكىللەندۈرىدىغان ئۇششاق سۆڭەك
olmak	بولماق	omurga	ئومۇرتقا
olmamış	بولمىغان	omurgalılar	ئومۇرتقىلىقلار
olmayacak	بولمايدىغان	omurgasızlar	ئومۇرتقىسىزлар
olmazlı	بولماس	omurilik	نېرۋا توقۇلمىسى
olmazlık	بولماسلىق	omuz	مۈرە
olmuş	بولغان، يۈز بەرگەن	omuz başı	قول بىلەن مۈرىنىڭ تۇتاشقان ئورنى
olta	قارماق	omuz kaldırmak	بىلمەيدىغاندەك مۇئامىلە قىلماق
oltaya düşmek	قارماققا چۈشمەك	omuz omza	بىر-بىرىنى تىرەپ
oltayı yutmak	ئالدىنماق	omuz silmek	پىسەنت قىلماسلىق
ortalamak	قارماق تاشلىماق	omuzda taşımak	ھۆرمىتىنى قىلماق
oluk	سۇ يولى	omuzdaş	مۈرىنى مۈرىگە تىرىگەن
oluklu	نورى بولغان	omuzdaşlık	ھەمكارلىشىش
olumlamak	كېرەك قىلماق	omuzlamak	يۈدۈمەك
olumlu	بولۇشلۇق	omuzlanmak	يۈدۈلمەك
olumluluk	بولۇشلۇق	omuzluk	پاگون
olumsal	بولدىغان	on	ئون
olumsallık	بولدىغانلىق	ona	ئۇنىڭغا
olumsuz	بولۇشسىز	on altılık	ئون ئالتىلىك
olumsuzlaşmak	بولۇشسىزلاشماق	onama	ماقۇللۇق
olumsuzlaştırmak	بولۇشسىزلاشتۇرماق	onamak	ئۇنىماق
olumsuzluk	بولۇشسىزلىق	onanizm	ئانانىزم
olunmak	بولۇنماق	onanmak	ماقۇللانماق
olupbitti	بولۇپ ئۆتتى	onar	ھەر ئون، بىر قېتىمدا ئوندىن
olur	بولار	onarılmak	رىمونت قىلىنماق
olurluk	بولارلىق	onarım	رىمونت
oluş	بولۇش	onarımçı	رىمونتچى
oluşmak	تەركىب تاپماق	onarmak	رىمونت قىلماق
oluşturmak	ھاسىل قىلماق، تەشكىل قىلماق	onartmak	رىمونت قىلدۇرماق
oluşturulmak	تەشكىل قىلىنماق	onaşmak	ئۆز-ئارا رازى بولماق
oluşuk	تەشكىل تاپقان	onat	رەتلىك
oluşum	تەشكىل تېپىش	onay	تەستىق، رۇخسەت، ماقۇللۇق
om	تومتاق سۆڭەك	onay almak	ماقۇللۇق ياكى تەستىق ئالماق
omaca	كۆتەك	onayına sunmak	تەستىقلىشىغا سۇنماق
ombra	توپا رەڭ	on ayaklılar	ئون پۇتلۇقلار

onaylamak	رۇخسەت قىلماق، يولغا قويماق	onulmaz	ياخشىلانمايدىغان، ساقايماق
onaylanmak	يولغا قويۇلماق، تەستىقلانماق	onum	ناچار ئەھۋالدىن قۇتۇلماق
onaylatmak	يولغا قويۇدۇرماق، تەستىقلانماق	onuncu	ئونىنچى
onaylı	ئىجازەتلىك، رۇخسەت قىلىنغان	onunki	ئۇنىڭكى
onaysız	يولغا قويۇلمىغان، رۇخسەتسىز	onur	شەرەپ، غورۇر
onbaşı	ئونبېشى	onurlandırmak	شەرەپلەندۈرمەك
onbaşılık	ئونبېشلىق	onurlanmak	شەرەپلەنمەك، غورۇرلانماق
onca	ئونچە، ئۈندەك	onurlu	شەرەپلىك
onda	ئۇنىڭدا	onursal	شەرەپ بەرگۈچى
ondalık	...نىڭ ئۈندىن بىرى، ئۈنلۈك	onursal başkan	پەخىرى رەئىس
ondalık kesir	ئۈنلۈك كەسىر	onursuz	شەرەپسىز
ondalık sayı	ئۈنلۈك كەسىرلىك سان	onursuzluk	شەرەپسىزلىك
ondalıkçı	ئۈندىن بىر پاي ئېلىپ ئىشلەيدىغان خىزمەتچى	onuruna dokunmak	غورۇرغا تەگمەك
ondan	ئۇنىڭدىن، شۇڭا	oogon	ئوئوگىن
ondurmak	ياخشىلانماق	oolit	ئوئولت
ondülâsyon	دولقۇن، بۇدرە	oosfer	ئوئوسفىر
ondüle	دولقۇنسىمان	oosit	ئوئوست
ongen	ئون تەرەپلىك	opal	ئاق تاش (بىر خىل مېنىرال)
ongun	پايدىسى كۆپ، مول ھوسۇللۇق	oparlör	ئاۋاز كۈچەيتكۈچ
ongunculuk	ئوئىمچىلىق	opera	ئوپېرا
ongunluk	موللۇق، خۇشاللىق، بەرىكەت	operakomik	كومېدىيەلىك ئوپېرا
onikiparmak bağısağı	ئون ئىككى بارماق ئۈچەي	operasyon	ئوپېراتسىيە؛ ھەرىكەت، ساقچىلارنىڭ جىددىي ھەرىكىتى
onikiyüzlü	ئون ئىككى يۈزلۈك	operatör	ئوپېراتور
oniks	ئونىكس	operet	يېنىك ئوپېرا
onkoloji	ئۆسمە	oportünist	پۇرسەتپەرەست
onlar	ئۇلار	oportünizm	پۇرسەتپەرەستلىك
onlarınki	ئۇلارنىڭ	opsiyon	سېتىش-سېتىۋېلىش تاللاش ھوقۇقى
onlu	ئۈنلۈك	optik	ئوپتىك
onluk	ئۈنلۈك	optik kaydırma	ئوپتىكىلىق قايدۇرۇش
onmak	تۈزلەمەك	optimal	ئەڭ مۇۋاپىق، ئەڭ ياخشى
onmaz	ئوڭشالماس	optimetri	ئوپتىكىلىق ئۇزۇنلۇق ئۆلچەش ئەسۋابى
onomastik	خاس ئىسىم ئىلمى	optimist	ئۈمىدۋار، بىخەم
onomatope	تەقلىدى ئاۋاز	optimum	ئەڭ مۇۋاپىق، ئەڭ ياخشى
ons	ئىنگىلىز سەرى	opus	ئەسەر نومۇرى
onsuz	ئۇنىڭسىز	ora	ئۇيەر
ontoloji	مەۋجۇتلۇق ئىلمى	oracıkta	يېقىندا
onu	ئۇنى	orada	ئۇ يەردە
onulmak	ساقايماق		

oradan	ئۇ يەردىن	organik	ئورگانىك
orak	ئورغاق	organik kimya	ئورگانىك خىمىيە
orak böceği	ئورمىچىلىق مەزگىلىدىكى قۇرت	organikçi	ئورگانىك خىمىيە مۇتەخەسسسى
orakçı	ئورغاقچى	organisizm	ئورگانىزىم
orakçılık	ئورغاقچىلىق	organizasyon	پىلانلاش، تەشكىللەش
oralı	ئۇ يەرلىك	organizatör	ئورۇنلاشتۇرغۇچى
oramiral	ئادىمىرال (دېڭىز ئارمىيە ئادىمىرالى)	organtin	شالاڭ توقۇلغان قېلىن رەخت
oramirallik	ئادىمىراللىق	organize	پىلان، ئورۇنلاشتۇرۇش
oran	نەسبەت، ئوران، تاناسىپ	organize etmek	ئورۇنلاشتۇرماق، تەشكىللىمەك
oranda	تەخمىنەن	organize sanayi	تەشكىللىك سانائەت
oran dışı	قائىدىسىز	organize suç	پىلانلىق ۋە تەشكىللىك جىنايەت
orangutan	ئورانگۇتان	organizma	ئورگانىزما
oranlamak	ھېسابلىماق	organlaşmak	ئەزا ياكى ئورگان شەكىلگە كەلمەك
oranlı	نەسبەتلىك، تاناسىپلىق	organtin	شالاڭ توقۇلغان قېلىن رەخت
oransal	ئەقىلگە مۇۋاپىق	organze	يىپەكتىن تىكىلگەن قېلىن رەخت
oransız	نەسبەتسىز	orgazm	جىنسىي تۇيغۇ
oransızlık	نەسبەتسىزلىك	orgeneral	ئورگانىزىم، ئوردا گېنېرالى
orantı	تاناسىپ	orgenerallik	ئورگانىزىملىق
orantılı	تاناسىپلىق	orijin	ئۇرۇق، مەنبە، باشلانغۇچ
orası	ئۇ يەر	orijinal	ئورگىنال
oratoryo	ئوپېرادىن ئارىيە	orijinallik	ئورگىناللىق
orda	ئۇ يەردە	orkestra	ئوركېستېر
ordan	ئۇ يەردىن	orkestrasyon	ئوركېستېر
ordinaryüs	يۇقىرى دەرىجىلىك پروفېسسور	orkide	ئوركىدە (بىر خىل ئۆسۈملۈك)
ordinat	ئوردىنات	orkinos	ئوركىنوس بېلىقى
ordino	ئىجازەتنامە	orkit	ئوركىت
ordonat	ئارمىيەدىكى كاپالەتلەندۈرۈش ئەترىتى	orlon	ئورلون، بىر خىل يىپ
ordövr	مېۋە-چېۋە	orman	ئورمان
ordu	ھەربىي قوشۇن، دۆلەتنىڭ ھەربىي كۈچى	orman çayırı	ئورمان چارۋىچىلىق مەيدانى
ordu komutanı	گېنېرال، ھەربىي قوماندان	orman evi	ئورمان خادىمىنىڭ ئۆيى
ordu merkezi	قوماندانلىق مەركىزى	orman kuşağı	ئورمان رېتى
ordubozan	سەپنى بۇزغان	orman sarmaşığı	ماڭدار
ordubozanlık	بۇزغۇنچىلىق، ئىنتىزامسىزلىق	orman taşlamak	بىر كىشىنىڭ ئوبلىغانلىرىنى بىلىشكە تىرىشماق
ordu evi	ھەربىيەرنىڭ ئائىلىسى	orman tavuğu	قەرىقۇر
ordugâh	ھەربىي لاگېر، بازا	orman yeşili	قويۇق يېشىل رەڭ
org	بىر خىل ساز	ormancı	ئورمانچى
organ	ئورگان، ئەزا	ormancılık	ئورمانچىلىق
organ nakli	ئەزا كۆچۈرۈش ئوپېراتسىيەسى		

ormanlaşmak	ئورمانلاشماق	orta şekerli	نورمال شېكەرلىك
ormanlaştırılmak	ئورمانلاشتۇرۇلماق	orta uç	ئوتتۇرا ئۇچ
ormanlaştırmak	ئورمانلاشتۇرماق	orta yaşlı	ئوتتۇرا ياش
ormanlık	ئورمانلىق	orta yol	ھەممە كىشى قوبۇل قىلالايدىغان يول
oramansız	ئورمانسىز	orta yuvar	مىزوسفەر
ornatmak	بىر نەرسىنىڭ ئورنىغا باشقا بىر نەرسىنى قويماق	ortaç	سۈپەتداش
ornitolog	قۇش مۇتەخەسسسى	ortada bırakmak	قىيىنچىلىق ئەھۋالدا قويماق
ornitoloji	قۇش ئىلمى	ortada kalmak	يەرسىز قالماق؛ ئىككى شەيئى ئارىسىدا قالماق
orografi	تاغ قىياپىتى ئىلمى	ortadan kaldırmak	يوق ئەتمەك، يوشۇرماق؛ ئۆلتۈرمەك
orojeni	تاغ ھاسىل قىلىش	ortadan kaybolmak	يوشۇرۇنماق؛ يوق قىلىنماق؛ ئۆ- لتۈرۈلمەك
orospu	پاھىشە	ortadan söylemek	ھەممە كىشىگە ئورتاق سۆزلەمەك
orospu böreği	بىر خىل تۈگۈرە	ortak	ئورتاق، شېرىك
orospu çocuğ	ھارامدىن بولغان	ortak dil	ئورتاق تىل
orospuluk	پاھىشلىك	ortak etmek	ئورتاق ئەتمەك
orostopulluk	ئالدامچىلىق	ortak fark	ئورتاق پەرق
orsa	كېمە ۋە پاراخوتنىڭ شامالغا قارشى تەرىپى	ortak gider	ئورتاق چىقىم
orsalamak	شامالغا قارشى بۇرۇلماق	ortak hesap	بىر قانچە كىشى بىللە ئىشلىتىدىغان بانكا ھېسابى
orta	ئوتتۇرا	ortakçı	شېرىكچى
orta ağırlık	بوكسىنا 75-71، چېلىشىشتا 72-79 كىلو- گرامملىقلار گۇرۇپپىسى	ortakçılık	ئورتاقچىلىق، شېرىكچىلىك
ortaç	سۈپەتداش	ortaklaşa	بىرلىكتە
Orta Çağ	ئوتتۇرا دەۋر، ئوتتۇرا ئەسىر	ortaklaşacılık	كوللىكتىۋىزىم
orta dalga	دولقۇن ئۇزۇنلۇقى 200-600 غىچە بولغان دولقۇن	ortaklaşmak	ئورتاقلاشماق، شېرىكلىشىش
orta damar	يوپۇرماقلاردىكى ئوتتۇرا تومۇر	ortaklık	ئورتاقلىق
orta deri	ئوتتۇرا تېرە	orta kulak	ئوتتۇرا قۇلاق
orta direk	ئوتتۇرا تىرەك	ortak mülkiyet	ئورتاق مال
Orta Doğu	ئوتتۇرا شەرق	ortak olmak	ئورتاق بولماق
orta elçi	ئەلچى	ortak özne	ئورتاق ئىگە (جۈملىدىكى)
orta hâlli	بايمۇ ئەمەس، كەمبەغەلمۇ ئەمەس	ortak payda	ئورتاق پايدا
orta hizmetçisi	بىر ئۆيىنىڭ تازىلىق ئىشچىسى	ortak tam bölen	پۈتۈن بۆلگۈچى
orta karar	بىر ئاز ئۇيغۇن قارار	ortak tümleş	ئورتاق جۈملە
orta kat	ئوتتۇرا قەۋەت	ortak yapım	بىرلىشىپ ئىشلەنگەن فىلىم
orta malı	ھەممە كىشى پايدىلىنىدىغان مال	ortak yaşama	ئورتاق ياشاش، بىللە ياشاش
orta nokta	پۈتۈل مەيدانىنىڭ ئوتتۇرا نۇقتىسى	ortak yüklem	ئورتاق خەۋەر (جۈملىدە)
orta öğrenim	ئوتتۇرا مەكتەپ ئۆگىنىشى	ortaklaşmak	ئورتاقلاشماق، شېرىكلەشمەك
orta öğretim	ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتۇشى	ortaklaştırmak	ئورتاقلاشتۇرماق
orta parmak	ئوتتۇرا بارماق	ortaklık etmek	ئورتاقلاشماق، ئورتاق بولماق
orta saha	ئوتتۇرا مەيدان		

ortaklık kurmak	ئورتاقلىق قۇرماق	ortoş	چىپار سىيىنىت
ortaklık senedi	ئورتاقلىق توختامى	oruş	روزا
ortaklık sözleşmesi	ئورتاقلىق كېلىشىمنامىسى	oruş açmak	ئىپتار قىلماق، ئېغىز ئاچماق
ortakyaşar	ئورتاق ياشىغۇچى	oruş bozmak	روزىنى بۇزماق
ortalamak	ئوتتۇرىغا بارماق؛ توپنى يان تەرەپتىن ۋارتا ئا- لدىغا تاشلاپ بەرمەك	oruş tutmak	روزا تۇتماق
ortalarda	ئوتتۇراھال	oruş yemek	روزا تۇتماسلىق
ortalı	ئوتتۇراقلىق	oruşlu	روزىدار
ortalık	ئەتراپ	oruşsuz	روزا تۇتمىغان
ortalık ağarmak	تالڭ ئېتىشقا باشلىماق	orun	ئورۇن
ortalık düzelmek	تەشۈش يوق بولماق	orya	قارتىنىڭ غىچ شەكلى
ortalık kararmak	كەچ بولماق	oryantal	شەرققە ئائىت
ortalık karışmak	جەمئىيەتتە ياكى دۆلەتلەر ئارىسىدا قالايمىغانچىلىق كۆرۈلمەك	oryantalist	شەرقشۇناس
ortalık yatışmak	جەمئىيەتتىكى قالايمىغانچىلىق تۈزە- لمەك	oryantalizm	شەرقشۇناسلىق
ortalıkta	ئەتراپتا	Os	ئوسمىيۇم (خىمىيلىك ئېلىمىنت)
ortam	جەمئىيەت، ئالاقە سورۇنى	Osmanlı	ئوسمان تۈرك ئېمپىرىيەسى
ortam yaratmak	ئىمكان ياراتماق	Osmanlı Türkçesi	ئوسمان تۈرك ئېمپىرىيەسى دەۋر- دىكى تۈركچە يېزىق
ortanca	ئوتتۇراىچى	osmanlıca	ئوسمان تۈرك ئېمپىرىيەسى دەۋرىدىكى تۈركچە يېزىق
ortaokul	ئوتتۇرا مەكتەپ	osmanlılık	ئوسمانلى ئېمپىرىيەسى بولۇش
orta oyunu	مەيدان ئويۇنى	osmiyum	ئوسمىيۇم (خىمىيلىك ئېلىمىنت)
ortaya almak	قورشۇالماق	osteoloji	ئۇستىخان ئىلمى
ortaya atılmak	ئوتتۇرىغا چىقىرىلماق؛ ئوتتۇرىغا چىقماق	osurgan	ئوسۇرغان
ortaya atmak	دېمەك، ئىلگىرى سۈرمەك	osurmak	ئوسۇرماق
ortaya çıkarmak	ئوتتۇرىغا چىقارماق؛ ئىسپاتلىماق	osuruk	ئوسۇرۇق
ortaya çıkmak	ئوتتۇرىغا چىقماق، مەيدانغا چىقماق	oşinografi	دېڭىز ئىلمى
ortaya dökmek	چىقارماق، كۆرسەتمەك؛ چۈشەندۈرمەك	ot	ئوت-چۆپ
ortaya düşmek	كوچىغا چىقماق	otacı	دوختۇر
ortaya koymak	ئوتتۇرىغا قويماق	otacılık	تېۋىپلىق
ortaya sürülmek	ئوتتۇرىغا قويۇلماق	otağ	چېدىر
ortaya yayılmak	ھەممە كىشىگە تارقالماق	otağcı	چېدىر ياسايدىغان ئادەم
Ortodoks	ئورتودوكس	otalamak	زەھەرلىمەك
ortodoksluk	ئورتودوكسلىق	otamak	داۋالىماق
ortadanti	چىش رەتلەش	otantik	ھەقىقىي
ortaklâz	چىپار سىيىنىت	otarmak	مال باقماق، ئوتلاتماق
ortopedi	شەكىل تۈزەش	otarsi	ئۆز-ئۆزىنى قامداش سىياسىتى
ortopedik	شەكىل تۈزەيدىغان	otarşi	ئۆزىگە-ئۆزى خوجىلىق
ortopedist	شەكىل تۈزەش دوختۇرى	otçu	ئوتخور
		otçul	ئوتخور

otel	مېھمانخانا	otomotiv	ئاپتوموبىل سانائىتى
otelci	مېھمانخانىچى	otonom	ئاپتونوم
otelcilik	مېھمانخانىچىلىق، مېھمانخانا باشقۇرۇش	otonomi	ئاپتونومىيە
otizm	ئىچىگە يۆلەنگەن	otopark	ماشىنا توختىتىش مەيدانى
otlak	ئوتلاق	otoplâsti	ئۆز تېنىدىن كۆچۈرۈش ئوپېراتسىيەسى
otlakçı	ئوتلاقچى	otopsi	جەسەت تەكشۈرۈش
otlakçılık	ئوتلاقچىلىق	otoray	ئاپتوماتىك رېلىسلىق پويىز
otlakıye	چارۋا بېجى	otorite	ئابروي، ئىناۋەت
otlanmak	ئوتلانماق، يېيىلمەك	otoriter	ئابروي-ئىناۋەتلىك
otlatmak	ئوتلاتماق، يايلاتماق	otosist	ئاڭلاش كۆيۈكچىسى
otlubâğa	قارا رەڭلىك پاقا	otostop	قۇلاق پەردىلىرىنى تەكشۈرۈش ئەسۋابى
otluk	چۆپلۈك	otostopçu	قۇلاق پەردىلىرىنى تەكشۈرگۈچى
oto	ئاپتوموبىل سۆزىنىڭ قىسقارتىلمىسى	otoyol	يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيول
otoban	ئاپتوبۇس يولى	otsu	ئوت-چۆپ شەكىللىك
otobiyografi	شەخسىي تەرجىمىھال	oturacak	ئولتۇرىدىغان
otobüs	ئاپتوبۇس	oturak	ئولتۇراق
otobüsçü	ئاپتوبۇسچى	oturaklı	ئولتۇراقلىق
otodidakt	ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچى	oturaklılık	ئولتۇراقلىشىش
otoerosizm	ئانانىزىم	oturma izni	ئولتۇرۇش رۇخسىتى
otogar	ئۇزۇن يوللۇق ماشىنا بېكىتى	oturmak	ئولتۇرماق
otojestiyon	ئىشچىلار ئاپتونومىيىسى	oturmuş	ئولتۇرغان
otokar	كوللىكتىپ ساياھەت ئۈچۈن ياسالغان چوڭ ئاپتوبۇس	oturtmak	ئولتۇرغۇزماق
otoklâv	ئىسسىقلىق ئاشۇرغۇچى	oturtulmak	ئولتۇرغۇزۇلماق
otokrasi	ئۆزىگە ئۆزى خوجا	oturulmak	ئولتۇرۇلماق
otokrat	ئاساسى تۈزۈم	oturum	ئولتۇرۇش
otokritik	ئۆزىنى تەنقىد قىلىش	oturuşmak	پەسەيمەك
otokton	يەرلىك	otuz	ئوتتۇز
otolit	ئاڭلاش تىشى	otuzar	ئوتتۇزدىن
otoman	ئوسمان تۈرك	otuzuncu	ئوتتۇزىنچى
otomasyon	ئاپتوماتىكلاشتۇرۇش	ova	تۈزلەڭلىك
otomat	ئاپتومات	oval	تۇخۇمسىمان
otomatik	ئاپتوماتىك	ovalamak	ئۇۋىلىماق
otomatik olarak	ئاپتوماتىك ھالدا	ovalanmak	ئۇۋۇلانماق
otomatikleşmek	ئاپتوماتىكلاشماق	ovalatmak	ئۇۋۇلانماق
otomatikman	ئاپتوماتىك ھالدا	ovalı	تۈزلەڭلىكتە ياشايدىغان
otomatizm	ئاپتوماتىكلاشتۇرۇش تۈزۈمى	ovalık	تۈزلەڭلىك
otomobil	ئاپتوموبىل	ovdurmak	ئۇۋۇلانماق
otomobilci	ئاپتوموبىلچى	ovdurtmak	ئۇۋۇلاتتۇرماق

ovdurulmak	ئۇۋۇلاتتۇرۇلماق	oynaklık	ئويناقلىق
ovmaç	ياڭيۇ قوشۇلغان بىرخىل شورپا	oynama	ئوينىما، ئويناش
ovmak	ئۇۋۇلاش	oynamak	ئوينىماق
ovulmak	ئۇۋۇلىنىش	oynanmak	باشقىلار تەرىپىدىن ئوينالماق
ovunmak	ئۇۋۇلانماق	oynaş	ئويناش
ovuşturmak	ئۇۋۇلاشتۇرماق	oynaşmak	ئويناشماق
oy	ئوي، خىيال	oynatılmak	ئوينىتىلماق
oy hakkı	سايلاش ھەققى	oynatım	ئوينىتىلما
oy sandığı	سايلام ساندۇقى	oynatmak	ئويناتماق
oy vermek	ئاۋاز بەرمەك، بېلەت تاشلىماق	oysa	بىراق، ئەمما، ئەكسىچە
oya	خىيال، تەسەۋۋۇر	oyuk	ئويۇلغان
oya gibi	ئىنچىكە، چىرايلىق	oyulga	توم يىڭنە بىلەن تىكىلگەن
oya koymak	ئاۋازغا قويماق	oyulgalamak	قولدا تىكمەك
oyacı	خىيالچان، تەسەۋۋۇرغا باي	oyulgalanmak	قولدا تىكىلمەك
oyalamak	ئالداپ تۇرماق، ئەزۋەيلىمەك	oyulmak	ئويۇلماق
oyalانmak	ئالدىنماق، ئەزۋەيلىمەك	oyum	ئويۇم
oyalantı	ئالدىنىش، مەلىكە بولۇش	oyun	ئويۇن
oyalayıcı	ئالدايدىغان	oyun alanı	مۇسابىقە مەيدانى
oyalı	خىياللىق	oyun almak	مۇسابىقىدە يەڭمەك
oycu	ئويچى	oyun bozmak	ئويۇن بۇزماق
oyculuk	ئويچىلىق	oyun çıkarmak	غەلبىلىك ئويۇن ئوينىماق
oydaş	ئويى بىر يەردىن چىقىدىغان	oyun etmek	ھىيلىگەرلىك بىلەن بىرنى ئالدىماق
oydurmak	ئويدۇرماق	oyun kurmak	مۇسابىقىدە يېڭىش ئۈچۈن تاكتىكا ئىشلەتمەك
oydurtmak	ئويغۇزماق	oyun oynamak	بىرنى ئالدىماق
oydurulmak	ئويدۇرۇلماق	oyun vermek	ئويۇندا ئۇتتۇرۇپ بەرمەك
oylamak	ئويلىماق	oyuna çıkamak	سەھنىگە چىقماق
oylanmak	ئويلانماق	oyuna gelmek	ئالدىنماق
oylaşım	ئويلىشىش	oyuna getirmek	ئالدىماق، توزاققا چۈشۈرمەك
oylaşmak	ئويلاشماق	oyunbaz	ئويۇنچى
oylum	ئويۇلغان، ھەجىم	oyunbazlık	ئويۇنخۇمارلىق
oylumlama	ئويۇش	oyunbozan	ئويۇن بۇزىدىغان، بۇزغۇنچى
oyma	ئويما	oyunbozanlık	بۇزغۇنچىلىق
oyma baskı	ئويما نۇسخا	oyuncak	ئويۇنچۇق
oymacı	ئويمىچى	oyuncakçı	ئويۇنچۇقچى
oymacılık	ئويمىچىلىق	oyuncakçılık	ئويۇنچۇقچىلىق
oymak	ئويماق	oyuncu	ئويۇنچى، ئارتىس
oymalı	ئويمىلىق	oyunculuk	ئويۇنچىلىق، ئارتىسلىق
oynak	ئويناق		

oyunluk	ئويۇنلۇق	ozansılık	شائىرانىلىق
oyunu almak	ئويۇندا ئۆتمەق	ozmos	ئۆتۈشۈش
ozalit	ئوزالەت رەسىمى	ozokerit	يەر مۇمى
ozan	شائىر	ozon	ئوزون
ozanca	شائىرانە	ozonlama	ئوزونلاش
ozanlık	شائىرلىق	ozonlamak	ئوزونلىماق
ozansı	شائىر كەبى	ozonlanmak	ئوزونلانماق

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكەتى
 ئۇيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى
 www.uyghurkitap.com

Ö

Ö ö	ئېلىپبەنىڭ ئون توققۇزىنچى ھەرىپى	ödüncül	تۆلىنىدىغان
öbek	توپ-توپ	ödünç	ئارىيەت
öbəkleşmek	گۈرۈپپىلاشماق	ödünlemek	ئارىيەتكە بېرىش
öbür	باشقا، يەنە بىر	ödünlü	ئارىيەتكە بېرىلىدىغان
öbürkü	باشقىسى، يەنە بىرى	ödyometre	گاز ئۆلچىگۈچ
öbürü	قالغىنى، يەنە بىرى	öf	ئۇف، ئوھوش
öcü	باللار تىلىدا جىن	öfke	غەزەپ، ئاچچىق
öcüleşmek	تىكىشىش، ئۆتۈشۈش	öfkeci	ئاسان ئاچچىقلىنىدىغان
öç	ئۆچ	öfkelen-dirmek	ئاچچىقلانماق
öd	ئۆت	öfkelenmek	ئاچچىقلانماق
ödağacı	مۈشكى-ئەنەبەر	öfkeli	غەزەپلىك، ئاچچىقى كېلىكلىك
ödem	تۆلەم	öglena	ئېۋگىلىنا قۇرتى
ödemek	تۆلەش، ئۆتەش	öge	قىسىم، بۆلەك، ئامىل
ödemeli	تۆلەملىك، تۆلەشلىك	ögle	چۈش
ödenek	تۆلەم	öğleleri	چۈش ۋاقىتلىرى
ödenekli	تۆلىنىدىغان	öğlen	چۈش
ödenmek	تۆلىنىش	öğlenci	چۈشتىن كېيىن ئوقۇيدىغان
ödenti	تۆلەم	öğlende	چۈشتە
ödeş gödeş	تۆلەشمەك	öğleüstü	چۈشكە يېقىن
ödeşmek	تەڭلىشىش	öğleyin	چۈش ۋاقتى
ödetmek	تۆلىتىش	öğrenci	ئوقۇغۇچى
ödev	تاپشۇرۇق	öğrencilik	ئوقۇغۇچىلىق
ödevcil	ئۆز ۋەزىپىسىنى بىلىدىغان	öğrenilmek	ئۆگىنىش
ödevlendirmek	ۋەزىپىگە تەيىنلەش	öğrenim	ئۆگىنىش
ödevlendirilmek	ۋەزىپىگە تەيىنلىنىش	öğrenimli	مەلۇماتلىق
ödevlenek	ۋەزىپە	öğrenmek	ئۆگەنمەك
ödevli	ۋەزىپىسى بولغان	öğrenmelik	ئوقۇش مۇكاپاتى
ödlek	يۈرەكسىز	öğreti	ئۆگىتىش
ödleklik	قورقۇنچاقلىق	öğretici	ئۆگەتكۈچى
ödül	مۇكاپات	öğreticilik	ئوقۇتقۇچىلىق
ödüllendirilmek	مۇكاپاتلىنىش	öğretilmek	ئۆگىتىلمەك
ödüllendirmek	مۇكاپاتلاش	öğretim	ئۆگەتمە
ödün	تۆلەش	öğretme	ئۆگەتمە

öğretmek	ئۆگەتمەك	ölçermek	ئۆلچەملىك
öğretmen	ئوقۇتقۇچى	ölçmek	ئۆلچەش
öğretmenlik	ئوقۇتقۇچىلىق	ölçtürmek	ئۆلچەتمەك
öğün	قېتىم (تاماق ئۈچۈن)	ölçü	ئۆلچەم
öğünlük	قېتىملىق	ölçülmek	ئۆلچەنمەك
öğünmek	ماختىنىش، پەخىرلىنىش	ölçülü	ئۆلچەملىك
öğür	قۇرداش	ölçülülük	نورمىلىق
öğürleşmek	كۆنمەك	ölçüm	ئۆلچەم
öğümlük	كۆنگەن	ölçümlemek	ئۆلچەملەش
öğürmek	ھۆقىلماق، ھۆكرىمەك	ölçüsüz	ئۆلچەمسىز
öğürtmek	ھۆقىلدۇرماق	ölçüsüzlük	ئۆلچەمسىزلىك
öğürtü	قەي	ölçüşmek	ئۆلچەشمەك
öğüt	نەسەھەت	ölçüştürmek	ئۆلچەشتۈرمەك
öğütçü	نەسەھەت قىلغۇچى	ölçüt	ئۆلچەم
öğütlemek	نەسەھەت قىلىش	öldüresiye	رەھىمسىز
öğütmek	تەربىيەلەش	öldürmek	ئۆلتۈرۈش
öğütücü	تەربىيەلىگۈچى	öldürtmek	ئۆلتۈرگۈزۈش
öğütülmek	تەربىيە ئالماق	öldürücü	ئۆلتۈرىدىغان
öhö	يۆتىلىش	öldürülmek	ئۆلتۈرۈلۈش
öjenizm	ئېۋگىنىزم	öldürürcesine	ئۆلتۈرىدىغان
ökçe	ئۆكچە، پاشنا	ölesiyе	ئۆلىدىغاندەك، ئىنتايىن
ökse	يېپىشقاق	öleyazmak	ئۆلگىلى تاس قالماق
öksürmek	يۆتەلمەك	ölgün	قۇرۇپ قالغىلى تاس قالغان
öksürtmek	يۆتەلدۈرۈش	ölgünlük	قۇرۇپ قالغىلى تاس قېلىش
öksürük	يۆتەل	ölmek	ئۆلۈش
öksürüklü	يۆتەل بولغان	ölmez	ئۆلمەس
öksürük otu	يۆتەل ئوتى	ölmezlik	ئۆلمەسلىك
öksüz	يېتىم	ölmezoglu	چىداملىق
öksüzbalğı	بىر خىل بېلىق	ölmüş	ئۆلگەن
öksüzlük	يېتىملىك	ölü	ئۆلۈك
öküzburnu	يېتىمنىڭ بۇرنى	ölük	ئۆلۈك
öküzdili	يېتىمنىڭ تىلى	ölüm	ئۆلۈم
öküzgözü	يېتىمنىڭ كۆزى	ölümcül	ئۆلىدىغان
öküzlük	يېتىملىك	ölümlü	ئۆلۈملۈك
öküz soğuşu	قاتتىق سوغۇق	ölümlük	ئۆلۈملۈك
öl	ئۆل	ölümsü	ئۆلگەن
ölçek	ماسشىتاب	ölümsüzleşmek	ئەبەدىيەشمەك، مەڭگۈ خاتىرىلىنىش
ölçer	كۆسەي	ölümsüzleştirmek	خاتىرىگە ئايلاندۇرۇش، ئۇنتۇلماس

ölümsüzlük	ئەبەدىيەتلىك، مەڭگۈ خاتىرىلىنىش	öneri	ئەسكەرتىش، ئاگاھلاندۇرۇش
ölünmek	ئۆلۈش	önermek	ئەسكەرتىش، ئاگاھلاندۇرماق
ömrübillâh	ئۆمۈر بويى	önerti	تەكىلىپ
ömür	ئۆمۈر	öneze	ئوۋچى مۆكۈنىدىغان يەر
ömürlü	ئۆمۈرلۈك	öngörmek	ئالدىن كۆرمەك
ömürsüz	ئۆمۈر قىسقا	öngörü	ئالدىن كۆرەلىك
ön	ئالدى	öngörülme	ئالدىن كۆرۈلۈش
ön ad	ئالدىنقى ئىسىم	öngörülü	ئالدىن كۆرەر
ön avurt	ئالدى قوۋۇز	ön gün	ئالدىنقى كۈنى
ön bilgi	ئاساسىي بىلىم	ön incelemek	ئالدىنقى تەتقىقات
önce	ئاۋۋال، ئىلگىرى	ön kol	كىچىك بىلەك
önceden	ئاۋۋالدىنلا، بۇرۇنلا	önlem	ئالدىنقى ئېلىش تەدبىرى
önceki	ئالدىنقى، ئالدىنقى	önlemek	ئالدىنقى ئالماق
öncel	قەدىمكىلەر	önlenmek	ئالدى ئېلىنماق
öncelemek	ئالغا سۈرمەك	önleyici	ئالدىنقى ئالغۇچى
önceleri	ئىلگىرى	önlük	خىزمەت كىيىمى
öncelik	ئىلگىرىلىك، ئالدىدا تۇرۇش	ön oda	ئالدىدىكى ئۆي
öncelikle	ئالدى بىلەن	ön oluş	ئاۋۋال پەيدا بولۇش
öncesiz	دەسلەپكىسى بولمىغان	ön örgü	سىدام سىزما، تىزىس
öncesizlik	ئەزەل	ön seçim	ئالدىنقى تاللاش
öncü	باشلامچى، ئاۋانگارت	önsel	تۇغما
öncül	ئالدىدا ماڭىدىغان	ön ses	ئالدىنقى ئۇرغۇ
öncülük	ئالدىدا مېڭىش	önsezi	ئالتىنچى سەزگۈ
öncülük etmek	باشلامچىلىق قىلىش	ön söz	كىرىش سۆز
ön damak	ئالدىنقى تاڭلاي	ön tasar	پىلان
öndelik	بېشىدا تۇرۇش	ön şart	ئالدىنقى شەرت
önderlik	باشلامچىلىق	ön tasım	ئالدىنقى ئۈچ باسقۇچ نەزەرىيىسى
ön	ئالدى	ön taslak	تۇنجى سۈرەتلەش
önel	ئالدىنقى مەزگىل	öntüreme	دەسلەپكى پەيدا بولۇش
önem	ئەھمىيەت، مۇھىملىق	ön yargı	قارار
önemli	مۇھىم	ön yüz	ئالدى يۈز
önelilik	مۇھىملىق	ön yüzbaşı	چوڭ يۈزبېشى
önemsemek	مۇھىم بىلىش	öpme	سۆيىمەك
önemsenmek	مۇھىم بىلىنىش	öpmek	سۆيىمەك
önemsiz	ئەھمىيەتسىز	öptürmek	سۆيىدۈرۈش
önemsizlik	ئەھمىيەتسىزلىك	öpücük	بىر سۆيۈش
önerge	تەكىلىپنامە	öpülmek	سۆيۈلمەك
		öpüşmek	سۆيۈشمەك

örçin	ئارغامچا شوتنا	örneklilik	ئۆرنەكلىك
ördek	ئۆردەك	örneksemek	سېلىشتۇرۇش
ördek balığı	ئۆردەك بېلىق	örs	پولات، ئۈستىدە مېتال ئۇرۇلدىغان تۆمۈر
ördekbaşı	قېنىق بېشىل رەك	örselemek	ئۆرتىمەك
ördekgagası	ئۆردەك تۇمشۇق	örselenmek	ئۆرتىنىش
ördürmek	ئۆرۈتمەك، توقۇتماق	örtbas etmek	ياپماق، يوشۇرماق
örək	تام	örtenek	ياپقۇ
örəke	ئىگىرىلىۋاتقان يۇك	örtmece	يېپىلغان
örəlemek	ئىگىرمەك	örtmek	ئارتماق، ئورماق
ören	كونا بنا، خارابىلىك	örtü	ياغلىق، ئارتىق
örenleşmek	خارابىلەشمەك	örtük	يېپىلغان
örenlik	خارابە	örtülmek	ئورىلىش
örf	ئۆرپ-ئادەت	örtülü	ئورالغىلىق، ياغلىق ئارتقان
örfi	ئادەتئوى	örtünmek	ئورانماق
örge	ئەزا، ئورگان	örtüsüz	ئورالمىغان، ياغلىقسىز
örgen	ئەزا، ئورگان	örtüş	ئارتىش، يېپىش
örgencilik	ئورگانىك يېرىم ئۆتكۈزگۈچلۈك	örü	ئۆرۈم، چارۋىچىلىق مەيدانى
örgenlik	ئورگانىك يېرىم ئۆتكۈزگۈچ	örücü	ئۆرۈگۈچى، توقۇغۇچى
örgü	ئۆرۈك، توقۇم	örücülük	ئۆرۈمچىلىك
örgücü	ئۆرۈگۈچى، توقۇغۇچى	örük	ئۆرۈك، ئۆرۈكلۈك چاچ، شەرت
örgücülük	توقۇمچىلىق	örüklemek	قامچىلاش
örgün	توقۇلغان	örülmek	ئۆرۈلۈش
örgüt	تەشكىلات	örüm	ئۆرۈم
örgütçü	تەشكىلاتچى، گورۇھچى	örümce	ئۆرۈمچە، بىر ئۆرۈم
örgütçülük	تەشكىلاتچىلىق	örümcek	ئۆمۈچۈك
örgütlemek	تەشكىللەش	örümcek kuşu	ئۆمۈچۈك قۇش
örgütlendirilmek	تەشكىللەندۈرۈلۈش	örümceklenmek	ئۆمۈچۈكتەك ھالغا كىرىش
örgütlendirmek	تەشكىللەندۈرۈش	örümcekler	ئۆمۈچۈكلەر
örgütlenmek	تەشكىللىنىش	örümcekli	ئۆمۈچۈكلۈك
örgütlü	تەشكىلاتلىق، تەشكىللىك	örümceksi	ئۆمۈچۈكسىمان
örgütsüz	تەشكىلاتسىز، گورۇھسىز، تەشكىلسىز	östaki	يۇتقۇنچاق
örk	ئارغامچا، قامچا	öşür	ئۆشەر، ئۈندىن بىرى
örklemek	قامچىلاش	öşürcü	ئۆشەر يىغقۇچى
örmek	ئۆرىمەك، توقۇماق	öte	نېرىقى
örneğin	مىسال، مىسالەن	öteberi	نېرى-نېرى
örnek	ئۆرنەك	öteki	نېرىقى، ئۇ تەرەپتىكى
örneklem	مىسال ئېلىش	ötekisi	ئۇ تەرەپتىكىسى
örneklemek	ئۆرنەكلەش	öteleme	تەكشى يۆتكەش

ötelenme	تەكشى يۆتكىلىش	öz algılama	ئۆزى سەزمەك
ötlegən	تورغاي	öz bağışıklık	ئۆزىنى چەتكە ئېلىش
ötlegi	بىر خىل بۇركۇت	Özbek	ئۆزبېك
ötmek	كۈيلەش، سايراش	Özbekçe	ئۆزبېكچە
ötre	ئەرەبچىدىكى يۇمىلاق تاۋۇش	öz benlik	شەخسىيە تىپىلىك
öttürmek	سايرىتىش	özbeöz	شەخسىيە
ötücü	سايرىغۇچى، كۈيلىگۈچى	özdek	ماددا، شاخ
ötüm	ئۆتۈم	özdekçi	ماددىزىم
ötümlü	ئۆتۈملۈك	özden	ئەسلى تىپىكىست
ötümsüz	ئۆتۈمسىز	özdenetim	ئۆزىنى تەكشۈرۈش
ötürmek	قورساق كوركىراش، ئىچى سۈرۈش	özdenlik	خاس ئالاھىدىلىك
ötürü	سەۋەبتىن	özdeş	ئوخشاش، تەڭتۇش
ötürük	ئىچى سۈرۈش	özdeşleşmek	بىرلىككە كېلىش
ötürüklü	ئىچى سۈرگەن	özdeşleştirmek	بىرلىككە كەلتۈرۈش
ötüş	سايراش	özdeşlik	بىردەكلىك
ötüşmek	سايراشماق	öz devim	ئاپتوماتىك
öveç	ئىككى-ئۈچ ياشلىق ئەركەك پاقلان	öz devimli	ئاپتوماتىك
övendire	چوقۇماتلىق كالتەك	özdeyiş	ئۆزىنىڭ سۆزىنى يورغىلىتىدىغان
övgü	مەدھىيە	öz dışı	ۋاستىلىق
övmek	ماختاش، مەدھىيەلەش	öz direnç	قارشىلىق
övlmek	ماختىلىش	öze	خاس
övünce	مەدھىيە	özek	ئۆزەك
övünç	ئىپتىخار	özek doku	يۇمشاق توقۇلما
övüngen	ئىپتىخارلانغان، مەغرۇر	özel	خاس
övüngenlik	مەغرۇرلۇق	öz eleştiri	ئۆزىنى تەنقىد قىلىش
övünmek	ماختىنىش	özelik	خاسلىق، ئالاھىدىلىك
öykü	مەسەل	özelleşmek	خاسلىشىش
öykücü	مەسەلچى	özelleitirmek	خاسلاشتۇرۇش
öykücülük	مەسەلچىلىك	özellik	ئالاھىدىلىك
öykülemek	مەسەللەشتۈرۈش، چۆچەكلەشتۈرۈش	özelleikle	ئالاھىدە
öyle	ئۇنداق	özemek	سۈيۈلدۈرۈش
öyle öyle	ئاشۇنداق	özen	تىرىشچانلىق، ئەستايىدىللىق
öylece	شۇنداق قىلىپ	özenci	ھەۋەسكار
öylelikle	ئۇنىڭلىق بىلەن	özenç	ئىستەك
öyleki bağ	شۇنداق بىر باغ	özendirmek	تىرىشقۇرۇش
öylesine	شۇنداق بىر	özengen	ھەۋەسكار
öz	ئۆز	özeni	دېققىتى، كۆڭلى
öv algı	ئۆزى ئېرىشكەن	özenilmek	تىرىشقۇرۇلۇش

özenli	تىرىشىش	özleştirmeci	تىلىنى خاسلاشتۇرغۇچى
özenmek	تىرىشماق	özleştirmecilik	تىل ساپلاشتۇرغۇچىلىق
özensiz	تىرىشچانلىق كۆرسىتىلمىگەن، يۈزەكى	özleştirmek	ساپلاشتۇرۇش
özenti	تىرىشىش	özletmek	سېغىندۇرۇش
özenticilik	تەقلىدچىلىك	özleyiş	سېغىنىش
özentili	تىرىشقان	özlü	ئالاھىدىلىككە ئىگە
özentsiz	تىرىشمىغان	özlük	ئۆزلۈك
özerk	ئاپتونوم، ئۆزىگە خوجا	özlüleşmek	ئالاھىدىلىككە ئىگە بولماق
özerklik	ئاپتونومىيەلىك	özlülük	خاسلىق، ئالاھىدىلىك
özet	خۇلاسە، قىسقا، يىغىنچاق نەتىجە	özne	ئادەم
özetle	قىسقىچە	öznel	شەخسىي
özetlemek	قىسقىچە خۇلاسلىمەك	öznelci	سۇبېكتىۋىزىمچى
özetlenmek	قىسقىچە خۇلاسلىنمەك	öznelcilik	سۇبېكتىۋىزىم
önezer	ئەسەبىيلىك كېسىلى	öznellik	سۇبېكتىۋىيلىق
özezerlik	ئەسەبىيلىك	öznelik	ئۆزىگە خاس سۈپەت
özge	ئۆزگە، باشقا	öz odun	قېرى دەرمخنىڭ غول ئەتراپى
özgeci	ئالتىرۇئىزىم	öz öğrenim	ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش
özgecil	ئۆزىنى ئۇنۇتقان	öz öğrenimli	ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنگۈچى
öz geçmiş	تەرجىمىھال	öz saygı	ئۆزىنى ھۆرمەتلەش
özgü	خاس	öz sel	تەبىئىي، تۇغما
özgül	ئالاھىدە	öz sevi	ئۆز مەپتۇن
özgünlük	ئالاھىدىلىك	öz söz	ئۆز سۆز
özgün	خاس ئالاھىدىلىك	öz su	ئۆسۈملۈك ۋە جانلىقلارنىڭ تۇقۇملىرىدىكى ئەسلىدە
özgünlük	ئوخشىشى يوق	özuyarım	بار بولغان سۇيۇقلۇق
özgür	ئەركىن	özümlemek	ئۆزىنى ئاگاھلاندۇرۇش
özgürleşmek	ئەركىنلىشىش	özümlemek	ئاسسىمىلاتسىيە قىلىش
özgürlük	ئەركىنلىك	özümsemek	ئاسسىمىلاتسىيە قىلىنىش
özgürlükçü	ئەركىنچى	özünerosluk	ئاسسىمىلاتسىيە قىلىش
öz güveni	ئۆزىگە ئىشىنىش	özünlü	ئاناىزىم
öz ışın	ياغاچ سىزىقچىلىرى	özür	ماھىيەتلىك، تەبىئىي
öz indükleme	ئۆز سېزىمى	özür	ئۆزرە
öz kesit	يۇمىلاق ياغاچنىڭ توغرا كەسمە يۈزى	özürlü	ئۆزۈرلىك
özlem	سېغىنىش	özürsüz	ئۆزۈرسىز
özlemek	سېغىنماق	özürsüzlük	ئۆزۈرسىزلىك
özlemli	سېغىنىشلىق	özüt	ئالماق
özlemek	سېغىنماق	özveren	ئۆزىنى باشقىلارغا بېغىشلىغان
özlentili	سېغىنىشلىق	özveri	قۇربانلىق بېرىش
özleşmek	خاسلىشىش، ئۆزلىشىش	özverili	قۇربانلىق بېرىدىغان

öz yaşam

öz yaşam öyküsü

شەخسىي تۇرمۇش

ھايات سەرگۈزەشتىسى

öz yönetim

öz yönetim

ئۆزى ئىدارە قىلدۇرۇلۇش

ئۆزىنى ئىدارە قىلىش

P

P p	پ (تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 20-ھەرىپى)	پادىشاھ، سۇلتان
pabucuna kum dolmak	جىددىيەلەشمەك	پادىشاھلىق، سۇلتانلىق، خاقانلىق
pabucunu dama atmak	ئۆزىدىن يۇقىرى بىرىنىڭ چىقىشى بىلەن كۆزدىن چۈشمەك	چوڭ مەڭ (خال)؛ چوڭ بىر خەرىتىنى تەشكىل قىلغۇ۔ Pafta
pabucunu eline vermek	قوغلىماق	چى ھەر بىر پارچە ؛ تۆمۈرچىلەرنىڭ بۇرمىسى
pabuç	ئاياغنىڭ چەمى، پوپۇچ؛ تۈۋرۈكنىڭ ئاستى قىسمى	كۆپ خۇدالىقلار
pabuç eskitmek	چەم ئۇپراتماق، بىر يەرگە بەك كۆپ بېرىپ كەلمەك	كۆپ خۇدالىق
pabuç kadar dili olmak	قوپاللىق ۋە ھۆرمەتسىزلىك قىلماق	بۇددا ئىبادەتخانىسى
pabuççu	مەسچىت قاتارلىق يەرلەردە ئاياغ كىيىمىگە قار۔ نغۇچى؛ ئاياغ كىيىمنى تىككۈچى ياكى ساتقۇچى	قىيىسقى كېسىلگەن قىرغاق؛ ئېگىش، تۆۋەن (يەر)
pabuççuluk	ئاياغچىلىق؛ موزدولۇق	Pah
pabuçlu	چەمى بار؛ ئاياغ كىيگەن	Paha
pabuçsuz	ئاياغسىز، پوپۇچسىز	باھا، نەرخ
paça	پۇچقاق، پەش؛ ھايۋانلارنىڭ پاقالچىقى ۋە بۇنىڭدىن قىلىنغان تاماق	بباھا، ئىنتايىن قىممەت
paça günü	توپىنىڭ كالا پاقالچاق شورپىسى ئېتىلىدىغان كۈنى	باھا قويماق
paçacı	كالا-پاقالچاق پىشۇرۇپ ساتقۇچى ياكى ساتىدىغان دۇكان	قىممەت تىچى، قىممەت ساتقۇچى
paçacılık	كالىپچىلىك	قىممەتچىلىك
paçal	ھەر خىل ئۇنلارنىڭ ئارىلاشمىسى	باھاسى ئۆسمەك
paçalı	پايپاقلىق (قۇش)	قىممەت، باھالىق
paçalık	پەلتۇننىڭ پەش ۋە شالۋۇرنىڭ پۇچقاق قىسمى	باھاسى ئۆسمەك
paçarız	چاپراس	قىممەتلىك، باھالىق
paçavra	ئەسكى-تۈسكى لاتىلار؛ يىرگىنچىلىك نەرسە ياكى ئادەم	قىممەتكە توختىماق، تەسلىكتە قو۔ لعا كەلتۈرمەك
paçavracı	ئەسكى-تۈسكى لاتا توپلاپ ساتقۇچى	قىممەتلەشمەك
paçavralaşmak	كونىرماق	پاك، ساپ، پاكىز؛ خالىس؛ قۇسۇرسىز، گۇناھسىز؛ مۇبارەك Pak
Paçayı kaptırmak	تۈتۈلۈپ قالماق	قاپ (قەغەزدىن ياسالغان)؛ بويا، بولاق، خالتا، بوغجۇما Paket
Paçoz	بۇزۇق خوتۇن، پاهىشە ئايال	باغلىماق، ئورىماق، خالتىغا سالماق، بو۔ pahaya çıkmak
Padalya	يەمچۈك قۇش	كوللىكتىپ ساياھەت (ياتاق، تاماق، قاتناش paket tur
padavra	نېپىز تاختاي (پەنەرکە)	ئورۇنلاشتۇرۇلغان)؛
		باغلىماق، ئورىماق، خالتىغا سالماق، بوخ۔ paketlemek
		چىلىماق
		باغلانماق، ئورالماق
		ئوراتقۇزماق، خالتىغا قاپچىلاتماق
		يوللاردىكى چاسا شەكىللىك پارقىراق تاش
		پاكىستانلىق
		پاكىزلىماق، تازىلىماق؛ ئېلىپ تۈگەتمەك، يەپ

	تۈگەتمەك، ئاقلىماق؛ ئۆلتۈرمەك	رەسساملارنىڭ بويىقىنى ئارىلاشتۇرىدىغان ۋە ئېزىدىغان Palet	تاختىسى
paklanmak	پاكىزلىنىش، پاكلىنىش، تازىلىنىش		
Paklık	سايلىق، پاكلىق، خالىسلىق	palikarya	يۇنان ئەسكىرى
Pakt	شەرتنامە، ئەھدىنامە، ئىتتىپاقداشلىق ئەھدىنامىسى	palladyum	قوغدىماق؛ كاپالەت
Pal	كەپتەرنىڭ بىر تۈرى	palmitat	پالمىتنىڭ كېسلاتاسىنىڭ تۈزى ياكى ئېستىرى
Pala	قىسقا، كەڭ قىلىچ؛ گۈرچەك قاتارلىق سايىمانلارنىڭ ياپىلاق يۈزى؛ پالاق	palmitik	تويغان بىر ياغ كېسلاتاسى ۋە بۇنىڭ بىلەن بىرىككەن باشقا ماددىلار ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان نام
pala bıyık	شاپ بۇرۇت	palmiye	پالما دەرىخى
Palalık	ۋاسىنىڭ يېنى	palto	پەلتو
palamar	كېمە ئارغامچىسى، يەلكەن ئارغامچىسى	palüze	كراخمال پاراشوكى ۋە شېكەر بىلەن ياسالغان بىر خىل تاتلىق يېمەك
palamut	پالاموت بېلىقى؛ دۇب دەرىخى ۋە ئۇنىڭ مېۋىسى (دۇب ياغىقى)؛	palyaço	تېياتىر، سېرىك ئويۇنلىرىدا ئىككى نومۇر ئارىسىدا تاماشىبىنلارغا قىزىقچىلىق قىلىپ بەرگۈچى ئادەم
palamutlular	دۇب، كاشتان، بۇك قاتارلىق دەرەخلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئائىلە	palyaçuluk	قىزىقچىلىق
Palan	ئېگەر (ئېشەك ياكى ئاتنىڭ)	palyatif	ئاغرىق پەسەيتىدىغان (دورا)
palan vurmak	ئېگەر توقۇماق	palyoş	قىسقا ۋە ئىككى بىسلىق تۈز قىلىچ
palandız	جۈمەك تېشى	pampa	جەنۇبىي ئامېرىكا سەھراىرىغا بېرىلگەن نام
palandöken	تاشلىق يەر	pamuk	كېۋەز، پاختا
Palanga	چىغرىق، غالتەك؛ قورال، سايىمان	pamuk atmak	پاختا ئاتماق
Palanka	ئەتراپىغا خەندەك چېپىلغان قەلئە	pamuk balı	ئاق ھەسەل
Palas	زامانىۋى چوڭ بىنا؛ ئاسان، ئوڭاي	pamuk bezi	پاختىدىن ياسالغان لاتا
Palaska	ئەسكەرلەر ئوق خالىتىسى ۋە خەنجەرلىرىنى ئېسىۋالدىغان كەمەر	pamuk ipliği	پاختا يىپ
palas pandiras	ئالدىراش-تېنەش	pamuk kaki	پارقىراق پاختا يىپ
Palavra	پو، لاپ؛ يالغان، ئويدۇرما، ئاساسسىز (سۆز)	pamukçu	پاختا تېرىغان ۋە ئېلىپ ساتقان كىشى
palavra atmak	پو گەپ قىلماق، لاپ ئاتماق	pamukçuk	بوۋاق بالىلاردا بولىدىغان ئاقسىل كېسىلى
palavracı	پوچى، يالغانچى	pamukçuluk	پاختا تېرىش ۋە ئېلىپ سېتىش ئىشى
palavracılık	پوچىلىق، يالغانچىلىق	pamuk elması	بىر خىل مېۋە
Palaz	غاز، ئۆردەك ۋە كەپتەرنىڭ چۈجىلىكتىن كېيىنكى ۋاقتى	pamuklanmak	پاختىلاشماق
palazlanmak	چوڭلىماق، ئۆسمەك (غاز، ئۆردەك ۋە كەپتەر-نىڭ چۈجىلىرى ھەققىدە)؛ چوڭلىماق، سەمرمەك (بالىلار)؛ باي بولۇپ قالماق؛ قارشى چىقماق	pamuklu	پاختىدىن قىلىنغان، پاختىلىق
Paldım	قوشقۇن	pamuk taş	كۆپ تۆشۈكلۈك ھاك تاش؛ ھاك چېچىكى؛
paldımı aşmak	غەلبە قىلالمايدىغان ئىشقا كىرىشمەك	pamuk yağı	چىگىت يېغى، پاختا يېغى
paldır küldür	غالدۇر-غۈلدۈر، گۈلدۈر-قاراس	panama	پاناما
paleografi	پالېئوگرافىيەشۇناس (قەدىمكى قول يازمىلارنى ئوقۇش ئىلمى)؛	panamalı	پانامالىق
paleolitik	كونا تاش قورال دەۋرى	panayır	يەرمەنكە
		panayırıcı	يەرمەنكىچى
		pancar	قىزىلچا
		pancarcı	قىزىلچا تېرىغۇچى ياكى ساتقۇچى
		pancarcılık	قىزىلچىلىق
		pancur	پەنجەرە

panda	مۈشۈكېيىق	pantolon	شېم، شالۋۇر، بۇرۇلكا
pandantif	(مېدالستون) بويۇنغا ئاسىدىغان	pantoloncu	بۇرۇلكا تىككۈچى، شېم سېتىش دۇكىنى
pandispanya	ئۇنغا تۇخۇم، شېكەر ۋە باشقا نەرسىلەر قوشۇپ ياسالغان يۇمشاق نان	pantolonlu	شېملىق، بۇرۇلكىلىق
pandül	ماياتنىك	pantolonsuz	شېمسىز، بۇرۇلكىسىز، شالۋۇرسىز
pandomim	ئىما-ئىشارەت، ھەرىكەت بىلەن ئويىلىدىغان	pantometre	ئۇنىۋېرسال بۇلۇڭ ئۆلچىگۈچ
pane	سەھنە ئويۇنى	pantomim	ئاۋازسىز تىياتىر
panel	كۆزنەك؛ چاسا رامكا	pantotenat	پانتوتېنات تۇزى
paniğe kapılmak	نەقىش تاختىسى	pantuflla	كىگىز تەرلىك
paniğe vermek	بەك قورقماق	panturanizm	پانتورانىزم، تورانچىلىق
panik	بەك قورقۇتماق	panzehir	زەھەرنى ئالغۇچى، زەھەرنى تازىلىغۇچى
panik olmak	ئۈرۈكۈش، قورقۇش، چۆچۈش، ۋەھىمە قورقماق	panzer	دۇبۇلغا ۋە ساۋۇت؛ قالقان بولىدىغان نەرسە
panik yaratmak	قورقۇنچ ياراتماق	papa	پاپا، (كاتولىك چېركاۋىنىڭ چوڭ روھانىسى)
paniklemek	بەك قورقماق	papağan	شاتۇتى، توتى (قۇش)
panislâmizm	پان ئىسلامىزم	papağanlaşmak	دورامچۇقلۇق قىلماق
panislâvizm	پان ئىسلاۋىزم	papağanlık	دورامچۇقلۇق
panjur	دېرىزە قانىتى	papağan yemi	شاتۇتى يېمى
pankart	ئېلان، پىلاكات، لەۋھە، لوزۇنكا	papak	تەلپەك (قوزا تېرىسىدىن تىكىلگەن)
pankras	پانكراس (چېلىشىش بىلەن مۇشتىلىشىشنى بىرلەشتۈرگەن تەنھەرىكەت ئويۇنى)؛	papalık	پاپا تۇرغان يەر؛ پاپا رەھبەرلىكىدىكى سىياسىي دىنىي جەمئىيەت
pankreas	ئاشقازان ئاستى بېزى، ئاشقازان ئاستى بېزىنىڭ پۈتۈنلەي ياكى قىسمىن ئېلىپ تاشلىنىشى	papalina	پاپا دىنىدىكى
pankreatin	پانكرېئاتىندىن تەڭشەپ ياسالغان دورىلار	papara	نان، سۈت ۋە شورپا بىلەن قىلىنغان تاماق؛ ئازار؛ سۇناي
pano	ئېلان تاختىسى	papatya	ماي چېچەك، بابۇنە، ماترىكارىيە
panorama	ئېگىز يەردىن كۆرۈلگەن كەڭ مەنزىرە، ئومۇمىي كۆرۈنۈش	papaz	پوپ؛ قارت قەغىزنىڭ كارولى
pansiyon	ۋاقىتلىق ئىجارىگە ئېلىنغان ئۆي	papaz balığı	پاپاز بېلىقى
pansiyoncu	ۋاقىتلىق ئۆي ئىجارىگە بەرگۈچى	papaza dönmek	چاچ ۋە ساقىلى ئۆسۈپ كەتمەك
pansiyonculuk	ۋاقىتلىق ئۆي ئىجارىگە شىكلى	papaziyun	نېپىز بىر خىل رەخت
pansiyoner	ۋاقىتلىق ئۆي ئىجارىگە ئېلىپ ئىشلەتكۈچى	papazkaçtı	بىر خىل قارت ئويۇنى
pansuman	يارىغا تازىلاش	papazlık	پوپلۇق
panteist	پانتېست، پانتېنىزم تەرەپدارى	papaz yahnisi	پىياز، سامساق، گۆش، ھاراقىن ئېتىلگەن تاماق
panteon	پانتېئون؛ قەدىمكى يۇنانلىقلار بىلەن رۇمالىقلاردا كۆپ خۇدالارغا بېغىشلانغان ئىبادەتخانا	papel	بىر لىرا قەغەز پۇلى، قەغەز پۇل
panter	قاپلان	papelci	ھىيلىگەر
pantograf	پانتوگراف (بىر شەكىلنى چوڭايتىپ ياكى كىچىكلىتىپ كۆپىيىگە ئالىدىغان ئەسۋاب)؛	papirüs	سامان قەغەز
pantol	شېم، شالۋۇر، بۇرۇلكا	papura	ئىككى كالا قوشۇلغان ساپان
		papykuşe	رەسىم قەغىزى (قېلىن ئاق قەغەز)
		papyon	كېپىنەكسىمان گالىستۇك
		para	پۇل، ئاقچا، كۇرۇشنىڭ قىرغىتىن بىرى؛ قويۇق كاۋچۇك
			سۈتىدىن ئىشلەنگەن ماددا

para babası	پۇلدار، باي	paragraf	پاراگراف، ئابزاس
para basmak	پۇل باسماق؛ قىماردا دو تىكىمەك	paraka	يىغىنلىك ئۇزۇن قارماق سېپى
para bozmak	پۇل پارچىلىماق	parakete	كېمە ۋە پاراخوتلارنىڭ سۈرئىتىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب؛ بىرمۇنچىلىغان قارماقتىن تەشكىل تاپقان قارماق
para canlısı	پۇلغا ئامراق	paraklimaks	باشقا يەردىن كۆچۈرۈپ تىكىلگەن ئۆسۈملۈك-كلەر يىغىندىسى
para cezası	پۇل جازاسى	paralamak	پارچىلىماق، يىرتماق
para cüzdanı	پۇل قاپچۇقى	paralanmak	پۇل تاپماق، باي بولۇپ قالماق؛ يىرتىلىپ، چېقىلىپ، كېسىلىپ پارچىلانماق؛ كۈچەنمەك، غەيرەت قىلماق
para çekmek	پۇل چىقارماق	paralatmak	پارچىلانماق
para çıkarmak	پۇل چىقارماق	paralel	پاراللېل، تەڭ يانداشما سىزىقلار، ئوخشاش، تەڭ
para değişimi	پۇل ئالماشتۇرۇلۇشى	paralel akım	پاراللېل ئېقىم
para dökmek	چىق پۇل خەجلىمەك	paralel yüz	پاراللېل يۈز
para etmek	قىممەتكە ئىگە بولماق	paralelkenar	پاراللېل تۆت تەرەپلىك
para getirmek	پۇل ئەكەلمەك	paralleleştirmek	پاراللېللاشتۇرماق
para kesmek	پۇل باسماق، چىق پۇل ئۆتمۈلماق	paralellik	پاراللېللىق، تەڭ يانداشما سىزىقلىق
para kırmak	چىق پۇل ئۆتمۈلماق	paralel yüz	پاراللېل يۈز
para saymak	پۇل سانىماق؛ پۇل خەجلىمەك	paralı	باي، پۇللۇق، ماڭاشلىق
para sızdırmak	بىرىنىڭ پۇلىنى زورلاپ ئېلىۋالماق	paralojizm	خانا مۇھاكىمە
para sızdırmak	پۇل توپلىماق	parametre	پارامېتر
para yatırmak	پۇل قويماق	paramparça	پارچە-پارچە
para yedirmek	پارا بەرمەك	parankima	ماھىيەت
para yemek	بىكاردىن نۇرغۇن پۇل خەجلىمەك	paranoya	بولمايدىغان نەرسىلەردىن مەنە چىقىرىش
parabellum	ئاپتونوماتىك تاپانچا	paranoyak	جاھىللىق قىلىدىغان
parabol	پارابولا	parantez	() تىنىش بەلگىلىرىدىكى تىرناق
parabolik	پارابولىلىق	parantez açmak	تىرناق ئاچماق
paraboloit	پارابولا يۈزى	parantez kapatmak	تىرناقنى ياپماق
paraca	پاراشوتچى قىسىم	parapet	پاراخوتلار ئۈستىدىكى شادا؛ (بىنالاردا) دېرىزە ئالدىدىكى شادا، ۋادەك
paraçol	تىرەك، كۆتۈرگۈچ	parapsikoloji	ئالاھىدە ئىقتىدار پىسخولوگىيىسى
paradan çıkmak	پۇل خەجلىمەك مەجبۇر بولماق	parasal	مالىيە ئىشلىرى
paradi	كىنو، بولۇپمۇ تىياتىر زالىدىكى ئۈستۈنكى قەۋەتتىكى ئورۇن	parasempatik	پاراسىمپاتىك نېرۋا
paradoks	ئومۇمىي چۈشەنچىگە خىلاپ كۆز قاراش	parasız	پۇلى يوق، كەمبەغەل، يوقسۇل، ھەقسىز، پۇلسىز
paraf	قىسقا ئىمزا	parasızlık	پۇلسىزلىق، پۇلى بولماسلىق
parafazi	جۆپلۈش	paraşol	تۆت تەرىپى ئوچۇق، ئۈستى يېپىق بىر ئاتلىق ھارۋا
parafe	باش ھەرپ بىلەن قويۇلغان ئىمزا	paraşüt	پاراشوت، قول سائەتلىرىدە سىلكىنىشتىن ساقلايدىغان پولات پارچە
parafe etmek	باش ھەرپ بىلەن ئىمزا قويماق	paratifo	پاراتىف
parafelemek	باش ھەرپ بىلەن ئىمزا قويماق	paratoner	چاقماق قايتۇرغۇچى؛ ئاۋاز ئالدىدىغان ۋە بېر-
parafin	پارافىن (نېفىتتىن ئېلىنغان مۇمغا ئوخشاش ئېرىيدىغان ئاق ماددا)؛		
paraflamak	باش ھەرپ بىلەن ئىمزا قويماق		
paragöz	پۇل مەستانىسى، پۇلپەرەس		

سەدىجان جاھازلاردا بىخەتەرلىك تېلىگرام سىمى ئارىسىغا ئورۇنلاشتۇرۇلغان ئۈسكۈنە

paravan كېمە ۋە پاراخوتلارنى مىنالاردىن قوغدايدىغان قورال

paraya çevirmek پۇلغا سۇندۇرماق

paraya düşkün پۇلپەرەس

parazit پارازىت، تەبىئەتتا؛ رادىئوغا قارشى ئاۋاز

parazitlik پارازىتلىق

parazitoloji پارازىتولوگىيە

parça پارچە، دانە، بۆلۈم؛ مۇزىكا ئەسىرى؛ چىرايلىق خوتۇن

parça bohçası كىيىم پىچقاندا ئېشىپ قالغان پارچە - پۇرات رەختلەرنى سالىدىغان سومكا

parçacı پارچە گەزمال ساتقۇچى، ماشىنا ئۈسكۈنىلىرىنى سا - تقۇچى

parçalamak پارچىلىماق، بۆلمەك، ئايرىماق؛ سۆزنى يىلتىز - غا ۋە قوشۇمچىلارغا ئايرىماق

parçalanmak پارچىلانماق؛ خوشال ۋە مەمنۇن قىلىش ئۈ - چۈن تىرىشماق

parçalatmak پارچىلاتماق

parçalı پارچە - پارچە، پارچىلارغا ئايرىلغان كىنايىلىك

pardon «ئەيۇ قىل» دېگەن مەنىدە قوللىنىلىدۇ

pardösü تىتىش ماشىنىسى

pare پارچە، قىسىم، دانە، پۇل

parfüm خوشپۇراق

parfümeri خوشپۇراق نەرسىلەرنىڭ ئىشلىتىلىپ سېتىلىشى؛ ئەتىراپتا تارتىلغان دۇكان

parıldamak پارىلىدىماق، يورۇماق

parıldatmak پارىلداتماق، يورۇتماق

paril paril پار - پۇر

parıltı يورۇقلۇق، پارلاقلىق

parıltılı يورۇق

parite تەكشى، باراۋەر، تەڭ

park ئاممىۋى باغچا؛ توختىتىش

park etmek ماشىنىنى توختاتماق

park yeri ماشىنا توختىتىش مەيدانى

parka ھەربىيلەرنىڭ مانېۋىر كىيىمى

parke ئۆيلەرنىڭ ئاستىغا ياتقۇزۇلغان تاختايلا، تۈپتۈز تا - شىول؛ بازارنىڭ قىزىق يېرى

parkeci تاختاي ياسىغۇچى ۋە ئۆيلەرنىڭ ئاستىغا ياتقۇزغۇچى

parkecilik تاختاي ياسىغۇچى ۋە ئۆيلەرنىڭ ئاستىغا ياتقۇزۇش كەسپى

parkelemek ياغاچ تاختا ياتقۇزماق

parkinson پاركىنسون (1755 - يىلىدىن 1824 - يىلىغىچە ياشىغان ئىنگىلىز دوختۇرى)؛

parkur يۈگۈرۈش مۇسابىقىە يولى

parlak پارلاق، پارقىراق؛ ئايدىڭ، يورۇق، ئوچۇق، نۇرلۇق

parlaklaşmak پارلاقلاشماق، پارقىراشماق

parlaklık ئايدىڭلىق، يورۇقلۇق

parlamak پارلىدىماق، پارقىرىماق؛ تۇتاشماق، يانماق؛ ئىنا - ۋىتى كۆتۈرۈلمەك، ئورنى ئۆسمەك؛ ئاچچىقلانماق، خاپا بولماق، چىرايلىقلانماق

parlâmentarizm پارلامېنتلىق تۈزۈمى

parlâmenter پارلامېنت ئەزاسى

parlâmento پارلامېنت

parlatıcı پارقىراتقۇچى، سىلىقلىغۇچى

parlatmak پارلىدىتماق، ئىچمەك

parmak بارماق، باش بارماق، ئىشارەت بارماق، ئوتتۇرا بارماق، نامسىز بارماق سىنچىلاق بارماق؛ گۈگۈسۈن، ئىلىك؛ مۇداخىلە، ئارىلاشما، ئارىلىشىش

parmak basmak بارماق باسماق

parmak bozmak دوستلۇقنى بۇزماق

parmak ısırmaq ھەيران قالماق

parmak ısırtmaq ھەيران قالدۇرماق

parmak izi بارماق ئىزى

parmak kadar كىچىك، يېشى كىچىك

parmaklamak بارماق بىلەن يېمەك، كۈشكۈرتمەك، قۇترا - تماق

parmaklı بارماقلىق

parmaklık ياغاچ ۋە تۆمۈردىن ياسالغان شادا (ۋادەك)

parmaklıklık شادىلىق، سالاسۇنلۇق

parmaklıksız شادىسىز، ۋادەكسىز

parmaksız بارماقسىز

parmak tathısı بارماق چوڭلۇقىدا ياسالغان تاتلىق پىرەنىك

parmak üzümü ئۇزۇنچاق كەلگەن ئۇزۇم تۈرى

parmıcan ئىتالىيە سۈزمىسى

parodi ساتىرىك ئەسەرلەر

parola ئىم، پارول (يوشۇرۇن شەرتلىك سۆز ياكى ئىشارە)

parpa قالغان بېلىقنىڭ بالىسى

par par	پار-پۇر پار-پار	پاسپورت؛ ئۇرۇشتا پاراخوتلارغا بېرىلگەن يۈرۈش بەلگىسى
parpullamak	پارىلىدماق	پاساۋان (تۈركىيە بىلەن چېگرىداش مەملىكەتلەردە ياشىغان تۈركىيە پۇقرالىرىغا مەملىكەت تەرىپىدىن پاسپورت ئورنىدا بېرىلگەن بەلگە)؛
pars	قايلان	پاسسىپ، تەشەببۇسكارلىقى يوق؛ ئېزىلگۈ، مىس-مىس
parsa	ئۆرۈمە پۇل قەلەندەرچىلىك	ھەييار، قىزىقچى
parsel	ئەسكى-تۈسكى	ھەييارلاشماق
parselâsyon	سىگنال ماسلاشتۇرغۇچ؛ ئىنچىكە بولۇش	ھەييارلىق، قىزىقچىلىق
parsellemek	پارچىلارغا ئايرىماق	پاسخا بايرىمى
parsellenmek	پارچىلارغا ئايرىلماق	داتلاشماق، گاللاشماق؛ گەز باغلىماق (لەۋ)
parselli	پارچىلارغا ئايرىلغان	توپنى بىر-بىرىگە پانس بەرمەك؛ ئاشقارچە قاراشماق
parşömen	خەت يېزىش ۋە رەسىم سىزىش ئۈچۈن مەخسۇس تەييارلانغان ھايۋان تېرىسى	بۇلغىماق، كىر قوندۇرماق
partal	كونىراپ كەتكەن، جۇلقى چىقىپ كەتكەن	داتلاشقان، دات باسقان، گەز باغلىغان
partenojenez	چاڭلاشتۇرماي نەسل قالدۇرۇش	تەييارلىرىدا پەردە ئارىلىقىدا ئوينىلىدىغان كۈلكىلىك ئويۇن
parter	گۈل باغچىسى؛ كىنوخانا ۋە تىياتىر زالىنىڭ تۆۋەن قەۋىتى	كېپىكى كۆپ ئۇن، كېپەكلىك ئۇن؛ ئەپپۇننىڭ ناچىرى
parti	يىغىلىش، كۆڭۈل ئېچىش؛ پارتىيە	بورما
partici	پارتىيە ئەزاسى، پارتىزان	بوسۇغا تۇۋىگە سېلىپ قويۇلغان ئاياغ سۈرتكۈچ
particilik	پارتىزانلىق	پاراخوت سۇپىلىرىدىكى سۇلارنى سۈرتمەك
partikül	دان، زەررە، زەررىچە	پاراسپاسلاماك
partili	پارتىيىلىك	پاراسپاسلاماك
partisip	ئىسمىداش، سۈپەتداش	پاراسپاسلاماك
partisyon	پارچىلاش، ئاجرىتىش، بۆلۈش	پاراسپاسلاماك
partizan	پارتىزان	پاراسپاسلاماك
partizanlık	پارتىزانلىق	پاراسپاسلاماك
partener	بىر پارتىدا ئولتۇرغانلار؛ تانسىدىكى جورا	پاراسپاسلاماك
parya	ھىندىستاندا «قاسىت» دەپ تونۇلمىغانلارغا بېرىلگەن نام؛ باشقىلار تەرىپىدىن خورلانغۇچى	پاراسپاسلاماك
pas	پاس؛ دات، گەز	پاراسپاسلاماك
pas açmak	دات چىقارماق	پاراسپاسلاماك
pas almak	پاس قوبۇل قىلماق	پاراسپاسلاماك
pas tutmak	داتلاشماق، گاللاشماق	پاراسپاسلاماك
pas vermek	پاس بەرمەك	پاراسپاسلاماك
pasaj	يالغۇز پىيادىلەر ماڭالايدىغان، ئىككى تەرىپى دۇكانلىق تار يول؛ ئىستانا، نەقىل	پاراسپاسلاماك
pasajcılık	پىيادىلەر يولى	پاراسپاسلاماك
pasak	كىر، كىر كىيىم	پاراسپاسلاماك
pasaklı	پاسكىنا، كىر، رەتسىز	پاراسپاسلاماك
pasaparola	كوماندا، بۇيرۇق؛ پارولىنىڭ بىرىدىن بىرىگە ئۆتۈشى	پاراسپاسلاماك
		پاراسپاسلاماك

pastırmalık	سۈرلەنگەن كالا گۆشى ياساشقا تەييارلانغان گۆش	patırdamak	تاقىلدىماق، ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلماق
pastil	كۇمىلاچ دورىلار	patırdatmak	ئايىغىنى يەرگە ئۇرۇپ تاقىلدىماق
pastoral	سەھرانىڭ ھاياتى ۋە ئۆرپ-ئادىتىنى ئىپادىلەيدىغان؛ ئارتىسلىرى ئەر-ئايال چارۋىچىلاردىن تەشكىل قىلىنغان بىر خىل تىياتىر	patır kütür	ۋاراڭ-چۇرۇڭ، تاراق-تۇرۇق
pastorizasyon	پاستېرچە يۇقۇمسىزلاندۇرۇش ئۇسۇلى	patır patır	توروك-توروك، پالاق-پۇلۇق
pastörize	مەخسۇس 65 گىرادۇسقا قەدەر قىزىتىلىپ بىردىنلا مۇزلىتىش ئۇسۇلى بىلەن مىكروبلارنى ئۆلتۈرۈلگەن (سۈت، پىۋا)؛	patırtı	تاپۇر-تۇپۇر، غوۋغا، جېدەل، ماجرا
pastra	لازا ئوبۇنى	patırtılı	ۋاراڭ-چۇرۇڭلۇق
paşa	پاشا (ئوسمان پادىشاھلىقى زامانىدا يۇقىرى دەرىجىلىك مەمۇرى ئەمەلدارلارغا ۋە پولكوۋنىكتىن يۇقىرى دەرىجىلىك ئوفىتسىرلارغا بېرىلگەن ئۇنۋان)؛	patik	پۇپۇش، كىچىك بالا ئايىغى
paşa ağacı	سېرىق ياكى ئاچ يېشىل رەڭدە بولغان بىر خىل چوڭ دەرەخ	patika	جىم يول، چىغىر يول
paşa kapısı	ھۆكۈمەت مېھمانخانىسى	patinaj	كانكى تېپىلىش
paşalık	پادىشاھلىق، پاشالىق؛ «پاشا» نىڭ ئىدارىسى ئا-ستىدىكى رايون	patis	ئوتلاق، يايلاق
paşazade	پاشازادە	patiska	پاختا رەخت، پاختا رەختتىن تىكىلگەن
paşmak	ئاياغ	pat küt	پاق-پۇق، ۋاق-ۋۇق
paşmakçı	ئاياغ تىكىدىغان ۋە ساتىدىغان ئادەم	patlak	يېرىق، يېرىلىپ كەتكەن يەرسۇنىڭ ئېتىلىپ چىققان يېرى
pat	بىر خىل گۈل؛ پاناق، يېسى؛ يايلاق نەرسىگە ئۇرۇلغاندا چىققان ئاۋاز	patlak göz	سىرتىغا پولىتېيىپ چىققان كۆز
pat diye	بىردىنلا، تۇيۇقسىز	patlak vermek	سىر ئاشكارىلانماق، ئوتتىرىغا چىقماق
pata	يېڭىلمەسلىك ھەم يېڭىلمەسلىك؛ تەڭ، باراۋەر	patlamak	پارتىلىماق، يېرىلماق، ئېتىلىماق؛ بەك قىينالماق، سەۋرسىزلەنمەك
patak	تاپاق، توقماق، كالتەك	patlangaç	پوجاڭزا
pataklamak	راسا ساۋىماق، قاتتىق ئۇرماق؛ چالا-بۇلا سۈ-پۈرمەك	patlatılmak	پارتىلىتىلماق
pataklanmak	ئۇرۇلماق، كالتەكلەنمەك	patlatmak	پارتىلتىلماق، يارماق، يېرىۋەتمەك؛ خاپا قىلماق، كاپچانلىماق، بەتلىمەك
patalya	ھەربىي كېمە ۋە پاراخوتقا خىزمەت قىلىدىغان قېيىق	patlayıcı	ئوت ئالغۇچى، پارتىلايدىغان
patates	ياڭيۇ	patlıcan	پېدىگەن، چەيزە
patavatsız	ئېھتىياتسىز، ئۆزىنى چاغلىمايدىغان، ھالىغا با-قمايدىغان	patojen	كېسەللىك پەيدا قىلىدىغان
patavatsızlaşmak	ئۆزىنى چاغلىمايدىغان بولۇپ قالماق	patojenik	كېسەل قوزغاتقۇچى
patavatsızlık	ئۆزىنى چاغلىماسلىق، ھالىغا باقماسلىق	patolog	پاتولوگىيە مۇتەخەسسسى، ۋىراج
patent	پاتېنت، پاتېنت ھوقۇقى	patoloji	پاتولوگىيە (كېسەللىكلەر بىلىمى)
patent damgası	پاتېنت تامغىسى	patolojik	كېسەللىككە ئائىت، كېسەللىكتىن پەيدا بولغان، پاتولوگىيىلىك
patent hakkı	پاتېنت ھوقۇقى	patriarka	پاترىئارخا ئۇرۇقداش
patetik	تەسىرلىك، ئىلھاملاندۇرغۇچى	patriarkal	پاترىئارخال، ئۇرۇقداشلارچە
		patrik	پاترىئارخ (ئۇرۇق، قەبىلە باشلىقى؛ پروۋىسلاۋىيە)
		patriklik	چېركاۋىدا ئالىي روھانىلىق مەنسىپى)؛
		patron	پاترىئارىخلىق، ئۇرۇقداشلىق
		patrona	سودىگەرلەر باشلىقى ئىشچى ياللاپ ئىشلەتكۈچى
		patronaj	قوغدىغۇچى ئىلاھ
		patronluk	ياردەم بەرمەك، قوللىماق
			كېسىمچىلىك

pattadak	تۇيۇقسىز، بىردىنلا، ئۇشتۇمتۇت	paytoncu	پەيتۇن ھايدىغۇچى
pavkírmak	ھۇۋىلىماق (بۆرە، تۈلكە قاتارلىقلار)	Pazar	بازار؛ يەكشەنبە؛ سودا- سېتىق خېرىدار ئىزلەش يېرى
pavurya	قىسقىچىقا	pazara çikarmak	بازارغا سالماق
pavyon	قوشۇمچە بىنا، كىچىك رېستوران، كېمە بايرىقى	pazarbaşı	بازار باشقۇرغۇچى
pay	ھەسسە، ھەق؛ سۈرئەت (ماتېماتىكىدا) زاپاس؛ ئۇلۇش، نېسىۋە؛ پۇت، ئاياغ	pazarcı	سودىگەر
pay çikarmak	بىر ئىشتىن ھەسسەسىنى ئالماق	pazarlama	ھەممە يەردە سېتىلماق
pay etmek	بۆلۈشمەك	pazarlamacı	ھەممە يەردە ساتقۇچى
pay vermek	ھەسسە بەرمەك	pazarlamak	مال ساتىدىغان يەر تاپماق، بازار قۇرماق
payab	كۈچ، قۇۋۋەت، قۇدرەت؛ كۆلنىڭ تەكتى، بۇلاقنىڭ ئاخىرىسى، نەرسىلەرنىڭ ئۇچى، ئاخىرىسى	pazarlanmak	سېتىشقا سۇنۇلماق
payan	نەھايەت، ئاخىر، نەتىجە، چەك	pazarlanmak	باھادا كېلىشمەك
payanda	تىرەك، غوجاتام	pazarlaşmak	سودىدا كېلىشىش، پۈتۈشۈش
payanda vurmak	تىرەمەك، غوجاتام سوقماق	pazarlık	باھا تالاشماق؛ بىر تېمىدا كېلىشىش ئۈ- چۈن كۆرۈشمەك
payandalamak	تىرەمەك، غوجاتام سوقماق	pazarlık etmek	دۈشەنبە
payandaları çözmek	ئايرىلماق، ئۇزاقلاشماق	Pazartesi	بازار، سودا ساراي
payansız	پايانسىز، چەكسىز	Pazar yeri	زىچ ۋە قېلىن توقۇلغان رەخت؛ مۇشۇنداق رەختتىن
payda	مەخرەج	pazen	تىكىلگەن
paydaş	ھەسسىدار	pazi	نان زوۋۇلىسى؛ قولنىڭ بىلىكى
paydaşlı	ھەسسىلىك	pazibent	يەڭلىك
padaşlık	مۇشتىرىك، ھەسسىدارلىق	pazval	موزدۇرلار ئىشلىتىدىغان تاسما
paydos	ئىشتىن توختاش، ئىشنى توختىتىش، بولدى، تو- ختات	pazvant	كېچىلىك قاراۋۇل
paye	دەرەجە، ئورۇن، ئۇنۋان، پەلەمپەينىڭ باسقۇچى	peçe	چۈمبەل، نىقاب، بېلىق تورىنىڭ باش تەرىپى
payen	پايانداز	peçelemek	يوشۇرماق
payidar	تىنچ، جىم	peçeli	چۈمبەردىلىك، يۈزىگە چۈمبەردە تارتىۋالغان
payitaht	پايتەخت	peçete	پەچەتە (تاماق يېگەندە ئالدىغا قويىۋالدىغان ھەم ئېغىز سۈرتىدىغان ياغلىق)؛ ئۆي
paylamak	قاتتىق گەپ قىلماق	peçiz	پېداگوگ، مائارىپشۇناس
paylanmak	ئازار يېمەك	pedagog	پېداگوگىكا
paylaşılmak	بۆلۈشۈلمەك	pedagoji	پېداگوگىك، مائارىپ بىلەن مۇناسىۋەتلىك
paylaşmak	بۆلۈشمەك، ئۈلەشمەك	pedagogjik	تەپكە
paylaştırmak	ھەر ئادەمنىڭ ئۆز ھەسسەسىنى بەرمەك، ئۈلەشتۈرمەك	pedal	پەدەر، ئاتا، دادا
paylatmak	پايلاتماق، ئىز قوغلاتماق	peder	ئۇرۇق ئاقساقىلى تۈزۈمى
paylı	پېيى بار، پايلىق، ھەسسەسى بار	pederşahi	تىرناق ياساش
paymal	دەپسەندە قىلىنغان، ئاياغ ئاستى قىلىنغان	pedikür	بالىلار دوختۇرى
paytak	ئەگرى پاچاق، مايماق پۇت؛ شاھماتتا پىيادە	pediatr	بالىلار دوختۇرلىقى
paytaklık	مايماقلىق	pediyatri	بالىلار ئىلمى
payton	پەيتۇن	pedoloji	تۇپراقشۇناس
		pedolog	تۇپراق بىلىمى
		pedoloji	

pegmatit	چوڭ گرانىت تاش	pelte	قىيام قىلىنغان
pehlivan	پالۋان	peltek	تىلىنى چايناپ سۆزلەيدىغان
pehlivanlık	پالۋانلىق	peltekleşmek	تىلى كالىۋالاشماق
pehpeh	قەدىرلەش، ھۆرمەتلەش، ئېتىبار قىلىش	pelteklik	تىلىنى چايناپ سۆزلەش
pehpehlemek	قەدىرلىمەك، ھۆرمەتلىمەك، ئېتىبار قىلماق	pelteleşmek	تىلىنى چاينىماق
pehpehlenmek	قەدىرلەنمەك، ھۆرمەتلەنمەك، ئېتىبار قىلىنماق	pelür	لازا قەغەز
pejmitirde	كىيىملىرى يىرتىق، جۇل-جۇل كىيىم	pelüş	ئىچى تىۋىنلىق رەخت
pejoratif	سەلبىي مەنىدىكى	pembe	شاپتۇل چېچىكى رەڭ
pek	بەك	pembeleşmek	شاپتۇل چېچىكى رەڭگە كىرمەك
pek canlı	بەرداشلىق بېرەلەيدىغان	pembelik	شاپتۇل چېچىكى رەڭلىك
pek gözlü	قورقماس	pembemsi	شاپتۇل چېچىكى رەڭگە مايىل
pek söylemek	قوپال گەپ قىلماق	pena	ئۈچ بۇرجەك يەلكەن
pek yürekli	رەھىمسىز	penah	پاناھ
pekâlâ	بويىنۇ ئەمىسە	penahi	پاناھى
pekent	تەبىئىي توسۇق	penaltı	نۇقتا توپ جازاسى
peki	ماقۇل، بولىدۇ	pençere	دېرىزە
pekin	بېيجىڭ	pençüdü	دامكا ئويۇنىدا بەش بىلەن ئىككى
pekişmek	قاتتىقلاشماق، ياخشىلانماق، چېنىقماق	pençüse	دامكا ئويۇنىدا بەش بىلەن ئۈچ
pekiştirmek	قاتتۇرماق، ياخشىلانماق، چېنىقماق	pençüyek	دامكا ئويۇنىدا بەش بىلەن بىر
pekiştirmeli	قاتتۇرۇلغان، ياخشىلانغان	pençe	تىرناق
pekitmek	ياردەم بەرمەك، كۈچ بەرمەك	pençe atmak	ئالدى پۇتى بىلەن ھۇجۇم قىلماق
pekiyi	ئەڭ ياخشى	pençe vurmak	چاڭگاللىماق
pekleşmek	قاتتىقلاشماق	pençelemek	تىرناق سالماق، چاڭگاللىماق
pekleştirmek	قاتتىقلاشتۇرماق	pençelenmek	تىرناقلانماق، چاڭگاللانماق
peklik	قاتتىقلىق	pençeleşmek	ياقلاشماق، تۇتۇشماق
pekmez	شىرنە	pençeletmek	چاڭگاللانماق
pekmezci	شىرنە ياسىغۇچى	pençeli	تىرناقلىق، يىرتقۇچ
pekmezli	شىرنىلىك	pençesine düşmek	ئالقىنىغا چۈشمەك
peksimet	سۇخارى (نان)	pençgâh	پەنجىگاھ مۇقامى
pektoral	كۆكرەك قىسمىدىكى	penepfen	كەڭ تۈزلۈك
peleme	ئاستى تۈز قېيىق	penes	زىننەت ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان سېرىق تەڭگە
peleng	ھىندونوزىيە تەرەپتىكى بىر ئارال	pengö	ۋېرگىنىيەنىڭ 2-دۇنيا ئۇرۇشىغىچە ئىشلىتىلگەن يۇلى
pelerin	يەڭسىز چاپان	penguen	پىنگۋىن
pelesenk	قارا پېتروسېلتىس دەرىخى	peni	پەنى (بىر شىڭنىڭ 12دىن بىرى)
pelikan	ساقا قۇش	penis	ئەر كەكلىك ئورگان
pelin	ئاچچىق ئەمەن ھارىقى	penisilin	پېنىسىلىن
pelit	لاتقا جىنىسلار	pens	قىسقۇچ، لاخشىگر

pense	ئامبۇر	perende	ھاشارەت
pentatlon	بەش تۈرلۈك تەنھەرىكەت	perese	تامچىلارنىڭ ئانىسى
penye	مەخسۇس ماشىنىدا توقۇلغان رەخت	perestij	ياخشى كۆرۈش
pepe	تۆتۈت، كېكەچ	perestişkâr	چوقۇنغۇچى
pepelemek	تۆتۈتلەش	perforaj	بۇرغىلىماق، تەشمەك
pepelik	كېكەچلىك	performans	مۇۋەپپەقىيەت
pepeme	كېكەچ	pergel	سىركۈل
pepemelik	كېكەچلىك	pergellemek	سىركۈل بىلەن ئۆلچىمەك
pepsin	ئاشقازان ئاقسىل ئېنىزىمى؛ پېپسىن	perhiz	پەرھىز
pepton	پېپتون	perhizkâr	پەرھىزكار
perakende	پارچە سېتىلىدىغان	perhizli	پەرھىز تۇتقان
perakendeci	پارچە ساتقۇچى	peri	پەرى
perakendecilik	پارچە سېتىش	pericik	قۇلۇپنىڭ تىلى، تۇتقاق كېسىلى
perçem	كوكۇلا، يايلا، نەيزە پۈيۈكى	peri hastalığı	تۇتقاقلىق كېسىلى
perçemli	ماڭلاي چاچ قويغان، يايلىق	peri masası	تىك تاشلارنىڭ ئۈستىگە جايلاشقان ئورۇندۇق
perçin	قالپاقلىق مىخ	peri piramidi	شەكىلدىكى قىيا
perçinlemek	قالپاقلىق مىخ بىلەن مىخلىماق	periskop	پىرامىدا شەكىللىك تۆپىلىك
perçinlenmek	قالپاقلىق مىختا مىخلىنماق	perişan	سۇ ئاستى پاراخوتلىرىنىڭ كۆزىتىشى ئەسۋابى
perçinleşmek	مىخلىنماق	perişan etmek	پەرىشان
perçinleştirmek	مىخلىتماق	perişan olmak	پەرىشان قىلماق
perçinli	مىخلىق	perişanlık vermek	پەرىشان بولماق
perdah	جۇلالاندۇرۇش	perişanlık	پەرىشانلىق
perdah çekmek	ساقالغا تەتۈر ئۈستۈرۈش	periton	قېرىن پەردىسى
perdah vurmak	پارقىراتماق	peritonit	قېرىن پەردىسى ياللۇغى
perdahçı	جۇلا بەرگۈچى	periyodik	دەۋرىيلىك
perdahlamak	جۇلا بەرمەك	periyod	بىر مەزگىل، دەۋر
perdahlanmak	جۇلالانماق	perki	تاتلىق سۇ ئوكۇن بېلىقى
perdahlatılmak	جۇلالاندۇرۇلماق	perlit	پېرلىت
perdahlatmak	جۇلالانماق	perlon	بىر خىل يىپ
perdahlı	جۇلالىق	perma	توك بىلەن بۇدرە قىلماق
perdahsız	جۇلاسز	permanganat	پېرمانگانات
perde	پەردە	permaganik	پېرمانگانىك
perdeci	پەردىچى	permi	رۇخسەت، ئىجازەت
perdelemek	پەردىلىمەك	permiyen	پېرىم (پالە ئۈزىك دەۋرىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلى)
perdelenmek	پەردىلەنمەك	permütasyon	ئالماشتۇرۇش
perdeli	پەردىلىك	peroksit	پىروكسىد
perdesi yırtık	نومۇسسز، خىجىل بولمايدىغان	peron	سۇپا
perdesiz	پەردىسىز		

peronospora	ئېشەك مەدىكى	pesüs	جىن چىراغ
persenk	قارا پېتروسىلتىس دىمىخى	peş	ئارقا، ئىز، پەش
personel	خىزمەتچى خادىم	peşi peşine	ئارقا-ئارقىدىن
perspektif	يوشۇرۇن كۈچ	peşi sıra	ئارقىسىدىن
perşembe	پەيشەنبە	peşin cevap	نەق جاۋاب، نەق گەپ
pertavsız	نۇرسىز	peşin peşin	ئېنىق، نەق
peruk	يالغان چاچ	peşin satış	نەق سېتىش
Perulu	پېرۇلۇق	peşin	نەق
perükâr	ساتىراچ	peşinat	زاكالت
perva	قورقۇش، چېكىنىش	peşinatsız	زاكالتسىز
pervane	پەرۋانە، چاقپەلەك	peşinci	نەق بېرىدىغان
pervane olmak	پەرۋانە بولماق، مەستانە بولماق	peşinden koşmak	ئېرىشىش ئۈچۈن تىرىشماق
pervaneci	چاقپەلەكچى	peşinde dolaşmak	بىرىنىڭ ئىزىغا چۈشمەك
pervaneli	چاقپەلەكلىك	peşinde gitmek	بىرىنىڭ ئىزىغا چۈشمەك
pervanesiz	چاقپەلەكسىز	peşinden yürümek	ئىز قوغلىماق
pervasız	پەرۋاسىز	peşine düşmek	ئىزىغا چۈشمەك
pervasızca	پەرۋاسىز ھالدا	peşine takılmak	ئىز قوغلاپ ماڭماق
pervasızlaşmak	پەرۋاسىزلىشىش	peşine takmak	يېنىدا ئېلىپ بارماق
pervasızlık	پەرۋاسىزلىق	peşini bırakmak	ۋاز كەچمەك
pervaz	پەرۋاز	peşinen	نەق ھالدا
pervaz etmek	ئۇچماق	peşkeş	ھەدىيە
pes	بەس، يېتەر، ئارقا، كېيىن، ئاستا سۆزلىگەن	peşkir	لوڭگە
pes etmek	مەغلۇبىيەتنى قوبۇل قىلماق	peşli	پەشلىك
pesek	چىشىنىڭ كىرى	peşmelba	بىر خىل مۇز قايماق
peseta	پېسېتا (قەدىمكى ئىسپانىيەنىڭ پۇل بىرلىكى)	peşrev	تۈرك سەنئىتىدە بىرخىل مۇزىكا ئەسىرى
pesimist	تۈرمۇشقا ئۈمىدسىزلىك بىلەن قارىغۇچى	peştahta	كىچىك ئىش شىرەسى
pesimizm	پېسىمىزىم (ئۈمىدسىزلىك)	peştamal	مۇنچىدا ئىشلىتىلىدىغان ئۇزۇن لوڭگە، پەشتىمال
pesleşmek	ئاۋازى تۆۋەنلىمەك	peştamalcı	پەشتىمال توقۇغۇچى ياكى سانقۇچى
peso	پېسو (قەدىمكى ئىسپانىيەنىڭ پۇل بىرلىكى)	peştamalcılık	پەشتىمال توقۇغۇچى ياكى سانقۇچىلىق
pespaye	پەسكەش	peştamallık	پەشتىماللىق
pespayelik	پەسكەشلىك	peştuca	ئافغانىستاننىڭ رەسمىي تىلى؛ بۇ تىلدا يېزىلغان
pespembe	قېنىق توخۇڭ رەڭ	petek	ھەرە كۆنىكى
pest	پەس، تۆۋەن	petek göz	ھەرە كۆنىكى؛ كىچىك ئۆي؛ باكتېرىيە؛ باتارىيە
pestenkerani	ئويدۇرما، سەپسەتە	petrografi	مېنىرالوگىيە
pestil	مېۋە قېقى، كېسەل	petrol	نېفىت
pestili çıkmak	بەك ھېرىپ كەتمەك	petunya	ھەشىقپېچەك
pestilini çıkarmak	بەك ھارماق	pey	ئالدىن بېرىلگەن پۇل
pestilləşmek	قاقلق، كېسەللىك، مەستلىك	peyda	ئوچۇق-ئاشكارا

peyda etmek	پەيدا قىلماق	pılı pırtı	ئەسكى-تۈسكى
peyda olmak	پەيدا بولماق، ئوتتۇرىغا چىقماق	pınar	بۇلاق
peydahlamak	پەيدا قىلماق	pır	پۇر (ئىملىق سۆز)
peydahlanmak	پەيدا بولماق	pırasa	كۈدە
peyderpey	پەيدىنىپەي، ئاز-ئازدىن	pırasa bıyıklı	قويۇق ۋە ئۇزۇن ساقاللىق
peygamber	پەيغەمبەر	pırazvana	پىچاق ۋە قىلىچنىڭ ساپتىكى قىسمى
peygamber ağacı	پەيغەمبەر دەرىخى	pırıldak	پارىلداق
peygamber devesi	پەيغەمبەر تۆگىسى	pırıldakçı	پارىلدايدىغان
peygamberlik	پەيغەمبەرلىك	pırıldamak	پارىلدىماق
peyk	ھەمراھ	pırıl pırıl	يالت-يۇلت، پارقىراق، پال-پۇل
peyke	سودىيە ئورنى، ئۇزۇن ئورۇندۇق	pırılı	چاقناش
peylemek	كۆز تىكىمەك	pırlak	قۇش تۇتۇشتا قىزىقتۇرۇش ئۈچۈن قەپەزگە سولانغان قۇش
peylenmek	كۆز تىكىلمەك	pırlamak	ئۇچۇپ كەتمەك، يۈگۈرمەك
peyleşmek	ئالدىن پۇل بېرىشمەك	pırlangıç	ئۇچۇشقا تىرىشقان قۇش بالىلىرى
peyman	پەيمان، قاچا	pırlanmak	پىرقىرماق
peynir	پىشلاق	pırlanta	ئالماس
peynir ağacı	پىشلاق دەرىخى	pırnal	پادۇپ دەرىخى، ئىلپىكىس دەرىخى
peynirci	پىشلاقچى	pırnallık	پادۇپ دەرىخى ئورمانلىقى، ئىلپىكىس دەرىخى ئورمانلىقى
peynircilik	پىشلاقچىلىق	pırıpı	يىلان تېشى
peynir dişi	سۈت چىشى	pır pır	پۇر-پۇر، پىر-پىر
peynirhane	پىشلاقخانا	pırıpır	قىزىل خالات
peynirleşmek	كېسىلمەك، پىشلاق شەكلىگە كەلمەك	pırıpırlamak	يېنىپ ئۆچمەك
peynirli	پىشلاقلىق، پىشلاق قوشۇلغان	pırıpıt	كونا، ئەسكى، بۇزۇلغان
peynir şekeri	پىشلاق كەمپۈت	pırıtı	كېرەكسىز كونا نەرسە
peynir tatlısı	پىشلاق تاتلىقى	pırıtık	يىرتىق، كونا
peynirli börek	پىشلاق قوشۇلغان قاتلىما	pırıtlak	ئېتىلىپ چىققان
peyrev	ئىزىغا چۈشكۈچى	pırıtlamak	ئېتىلىپ چىقماق، يولدىن قايماق
peyzaj	مەنزىرە رەسمى	pısırık	تارتىنچاق
pezevenk	دەللەل	pısırıklaşmak	تارتىنچاقلاشماق
pezevenlik	دەللەللىق	pışpışlamak	پىسىلداشماق
pezevenklik	دەللەللىق	pıtırdamak	تاراقلىماق
pezo	دەللەل؛ لاتىن ئامېرىكىسىدىكى بىر قىسىم دۆلەتلەرنىڭ پۇل بىرلىكى	pıtırdatmak	تاراقلىتماق
pıhtı	قويۇقلاشتۇرۇلغان سۇيۇقلۇق	pıtır pıtır	تاراق-تۇرۇق
pıhtılamak	قويۇقلاشتۇرماق	pıtırtı	بوش ئاۋازدا قىلغان ۋاراڭ-چۇرۇڭ
pıhtılanmak	قويۇقلىنىماق	pıtırtıetmek	بوشراق ئاۋازدا ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلماق
pıhtılaşmak	قويۇقلاشماق	pıt pıt	بەك ئاستا ۋە داۋاملىق چىققان ئاۋاز
pıhtılaştırmak	قويۇقلاشتۇرماق	pıyırım pıyırım	بەك كونىرىغان، ئۇپرىغان

pi sayısı	چەمبەر تۇراقلىقى	pilli	باتارىيەلىك، باتارىيە بىلەن ئىشلەيدىغان
piç	ھارامدىن بولغان بالا، نەزىيەسىز	pilon	ئوغۇر دەستىسى، توقماق
piç etmek	بۇزماق؛ بىمەنە بىر ئەھۋال پەيدا قىلماق؛ ئىسراپ قىلماق	pilot	ئۇچقۇچى
piç kurusu	ھارامدىن بولغان بالا	pilotaj	يول باشلىغۇچى
piç olmak	تەمى بۇزۇلماق؛ بىكارغا كەتمەك	pilotluk	ئۇچقۇچىلىق
piçleşmek	بۇزۇلماق	pimpirik	قېرى، قولى تۇتماس
pidik	ھارامزادىلىك	pim	شەخسىي ئۇچۇر باشقۇرۇش سىستېمىسى
ptide	تۈرك نانلىرىنىڭ بىر خىلى، قاتلىما	pinekleme	مۈگدەپ ئولتۇرماق
pideci	قاتلىما نان ياققۇچى ياكى ساتقۇچى	pinel	شامال يۆنىلىشىنى كۆرسىتىدىغان يەلكەن
pideleşmek	قاتلىما نان شەكلىگە كەلمەك	pingpong	تىكتاك توپ
pigment	پىگمېنت	pinhan	پىنھان
pijama	ئۇخلاش كىيىمى	pinpon	ياشانغان، قېرىغان، مويىسىپت
pik	چۆيۈن؛ ئۈچ بۇرجەك يەلكەن	pinti	ئىننايىن پىخسىق
pik boru	قۇيما تۇرۇبا	pintileşmek	پىخسىقلاشماق
pikaj	كومپيۇتېردا بېسىلغان خەتلەرنى كارتون قەغەزگە چۈشۈرۈش ئىشى	pintilik	بېخىللىق
pikajcı	كومپيۇتېردا بېسىلغان خەتلەرنى كارتون قەغەزگە چۈشۈرگۈچى	pipet	شال پاخىلى
pikajcılık	كومپيۇتېردا بېسىلغان خەتلەرنى كارتون قەغەزگە چۈشۈرۈش ئىشى	pipi	بالىلار تىلى (كىچىك تەرەت)
pikap	پىكاپ، توك فانتىفونى	pipo	ئاڭزا، مۇشتەك
pikaplı	پىكاپلىق	pir	پىر، ئۇستاز
pike	تانىسىنىڭ بىر تۈرى، بىر خىل پاختا رەخت	pir aşkı	ھەقىقىي سۆيگۈ بىلەن
pike yapmak	ئايرىپىلان تىك شەكىلدە قونماق	pir ol!	ئۇزۇن ئۆمۈر نېسىپ قىلسۇن
piket	بىر خىل قارت ئويۇنى	piramit	پىرامىدا
piknik	دالا تامىقى	pire	بۈرگە
piknik alanı	دالا تامىقى يەيدىغان يېشىل مەيدان	pire gibi	مىت-مىت، جايدا جىم تۇرمايدىغان
piknik yapmak	دالا تامىقى يېمەك	pire için yorgan yakmak	پىتنىڭ ئاچچىقىدا چاپاننى ئوتقا سالماق
piknikçi	دالدا تاماق يېيىشنى ياخشى كۆرىدىغان كىشى	pirekapan	بۈرگە ئوتى
piknometre	ئالاھىدە ئېغىرلىقنى ئۆلچەش ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاب	pirekateşin	ياغاچ سىرلىغاندا سىرلاشتىن بۇرۇن ئىشلىتى.
piko	قىسقا نەي	pirekiran	بۈرگە يوقاتقۇچى دورا
pikrik	پىكرىك كىسلاتا؛ سېرىق پارتىلاتقۇچ دورا	pirelenmek	بۈرگە بېسىپ كەتمەك؛ خۇپلانماق
pil	باتارىيە، ئاياغ كىيىمىنىڭ ئۆكچىسى	pireli	بۈرگىلىك، گۇمانخور
pilâki	پىلاك (بىر خىل يېمەكلىك)	pire otu	بۈرگە ئوت
pilâv	گۈرۈچ ياكى بۇلغۇردىن ئېتىلىدىغان تۈرك پولوسى	pireyi deve yapmak	قىلنى پىل قىلماق
pilâvlık	پولو ئېتىش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان	pirifani	قېرى ئادەم
piliç	چۈجە	pirina	زەيتۇن مېيى
		pirinç	گۈرۈچ
		pirinç çorbası	گۈرۈچ سۈيى بىلەن پىشۇرۇلغان شورپا
		pirinç unu	گۈرۈچ ئۇنى

pirit	تۆمۈر ياكى مىس بىرىكمىسى	pişim	پىشىش ئۇسۇلى
piroksen	تەبىئىي كالىي ماددىسى	pişirgeç	ئوچاقتا گۆشنان پىشۇرىدىغان نەرسە
pirometre	يۇقىرى تېمپېراتۇرىنى ئۆلچىگۈچ	pişirici	پىشۇرغۇچى
pirosfer	ئېغىر سېفىرا	pişirilmek	پىشۇرۇلۇش
piruhi	بىر خىل خېمىر تامىقى	pişirim	پۇشۇرۇم
pirüpak	پاكىز	pişirmek	پىشۇرۇش
pirüpak olmak	قۇتۇلماق، ھوزۇر تاپماق	pişirtmek	پىشۇرغۇزۇش
piryol	يانچۇق سائىتى	pişkin	ئوبدان پىشقان
pirzola	قوۋۇرغا	pişkinlik	تەجرىبىلىك، پىشقان
pirzolalık	قوۋۇرغۇلۇق	pişman	پۇشايماق
pis	مەينەت	pişman etmek	پۇشايماق قىلدۇرماق
pis pis gülmek	باشقىلارنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرىدىغان شەكىلدە كۈلمەك	pişman olmak	پۇشايماق قىلماق
pis su	مەينەت سۇ	pişmaniye	پەشمەت
pisboğaz	قورسىقىغا ئامراق	pişmaniyeci	ھالۋا تەتكۈچى
pisboğazlık	قورسىقىغا ئامراقلىق	pişmanlık	پۇشايماق قىلىش، نادامەت چېكىش
pisi	مۈشۈك (بالىلار تىلىدا)	pişmanlık duymak	پۇشايماق قىلماق
pisi balığı	بىر خىل بېلىق تۈرى	pişmek	پىشماق
pisi pisine	بىكاردىن بىكار	pişpirik	كارتا بىلەن ئوينىيدىغان بىر خىل ئويۇن
pisik	مۈشۈك	piştov	بىرخىل تاپانچا
pisi pisi	بالىلار تىلىدا مۈشۈكنى چاقىرىش	piton	بىر خىل زەھەرلىك يىلان
piskopos	ئېپىسكوپ	pitoresk	شەكىلنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرەلمەيدىغان
piskoposluk	ئېپىسكوپلۇق	piyade	پىيادە
pislemek	مەينەت قىلماق	piyale	پىيالە
pislenmek	كىر بولماق	piyan	ياۋس كېسىلى
pisletmek	كىر قىلىۋەتمەك	piyango	لاتارىيە
pislik	مەينەتچىلىك	piyango çekmek	لاتارىيە تارتماق
pislik böceği	پوق قۇرتى	piyanist	پىئانىنو چالغۇچى
pislik götürmek	مەينەتچىلىك ئېلىپ بارماق	piyano	پىئانىنو
pist	مۈشۈكنى قوغلاشقا ئىشلىتىلىدىغان سۆز	piyasa	بازار
piston	ماتۇرنىڭ ئىچىدىكى تەكشى ھەرىكەت قىلىدىغان سىلىندىر	piyasa ekonomisi	بازار ئىقتىسادى
pistonlu	پىستونى بار	piyasa etmek	بازار ئايلانماق
pisuar	كىچىك تەرەت قىلىش ئورنى	piyasaya düşmek	پاخاللاشماق
pişdar	ئاۋانگارت	piyata	تۈز ۋە چوڭ ئاش تاۋىقى
pişegen	ئاسان پىشىدىغان	piyaz	سامساق ۋە يۇرچاق بىلەن ياسالغان سالاتا
pişekâr	خەلق چۆچەكلىرىدىكى سۆز بىلەن ئويۇن باشلىغۇچى	piyazcı	سالاتا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
pişi	بوغۇرساق	piyazlamak	بىرىدىن مەنپەئەت تاما قىلىپ مەدھىيەلىمەك
pişik	پىشلاق	piyes	سەھنە ئەسىرى
		piyon	پىشكە

piyore	پىشكە	plâstik döküm	پىلاستىك قۇيىمچىلىق
pizolit	كالتىسى كارپونات	plâstik kimyası	پىلاستىك خىمىيە
pizza	پىسا قاتلىمىسى	plâstik madde	پىلاستىك ماتېرىيال
pizzacı	پىسا قاتلىمىسى ساتقۇچى	plâstik sanatlar	پىلاستىك ماتېرىيالدىن ھەيكەل ياساش سەنئىتى
plâçka	بۇلاڭ-تالاڭ	plâstik toprak	سېغىز تۇپراق
plâçkacı	بۇلاڭچى	plâstik tutkal	ياغاچ چاپلايدىغان يىلىم
plâj	لاگېر، ساھىل	plâstikçi	پىلاستىرچى
plâj yoklaz	ئانورتوز	plastiron	ياقلىق
plâk	ئۇنئالغۇ لېنتىسى	plâterina	كۈمۈش بېلىق
plâka	نومۇر تاختىسى	plâtform	ئېگىز يەر؛ دېڭىز قىرغىقى
plâkacı	نومۇر تاختىسى ئىشلىگۈچى	plâtin	ئاق ئالتۇن
plâkalı	نومۇر تاختىسى بار	plâto	يايلاق
plâkasız	نومۇر تاختىسى يوق	plâtonculuk	ئەپلاتونچىلىق
plâket	مېتالدىن ياسالغان پىلاكات	plâtonik	ئەپلاتونلۇق
plân	پىلان	Plâtonizm	ئەپلاتونچىلىق
plân kurmak	پىلان تۈزمەك	plâza	كوللىكتىپقا ئايرىلغان كەڭ مەيدان
plâncı	پىلانلىغۇچى	plâzma	پىلازما
plânçete	خەرىتە چىقىرىدىغان ئۈسكۈنە	plebisit	ئومۇمىي خەلق سايلىمى
plânet	پىلانىت	pleistosen	تېخىمۇ يېڭى دۇنيا
plânkton	سۇدا ياشايدىغان، پەقەت مىكروسكوپتا كۆرۈنىدۇ- نغان جانلىقلار توپى	plevra	كۆكرەك پەردىسى
plânlamak	پىلانلىماق	pleybek	قويۇش
plânlanmak	پىلانلانماق	pli	تىكىچ
plânlı	پىلانلىق	pliyosen	ئۈچىنچى دەۋرنىڭ ئاخىرى
plânlı büyüme	پىلانلىق چوڭىيىش	plutokrasi	گۈللەنگەن سىياسەت
plânhkonomi	پىلانلىق ئىقتىساد	plüralist	كۆپ مەنبەچىلىك
plânör	پىلانېر	plüralizm	كۆپ مەنبەچىلىك
plânörcü	پىلانېرچى	Plüton	پىلوتۇن
plântasyon	چوڭ يېزا ئىگىلىك كارخانىسى	pm	چۈشتىن كىيىن
plânya	ئۇزۇن رەندە	poca	تۆۋەن شاماللىق
plânyalamak	رەندە سالماق	podösuet	يۇمشاق، نېپىز بىر خىل تېرە
plâsiye	خېرىدار ئىزدىگۈچى	podyum	مۇكاپات سەھنىسى
plâsman	مەبلەغ	pof	پوككىدە
plâster	پىلاستىر	pofurdamak	ئۇھسىنماق
plâstik	رېزىنكە	pofur pofur	پوك-پوك
plâstik ameliyat	شەكىل تۈزەش ئوپېراتسىيەسى	poğaça	پۆرە
plâstik boru	پىلاستىك تۇرۇبا	poğaçacı	پۆرچى
plâstik cam	پىلاستىك ئەينەك، ئورگانىك ئەينەك	poh poh	ماختاپ ئۇچۇرۇش

pohpohçu	ماختاپ ئۇچۇرغۇچى	قىلماق
pohpohlamak	ماختاپ ئۇچۇرئۆتمەك	سىياسەتچى
pohpohlanmak	باشقىلار تەرىپىدىن ماختالماق	سىياسەتچىلىك
poker	قارت ئويۇنى	سۇيدۇكنىڭ كۆپ كېلىشى
poker çevirmek	قارت ئويۇنى ئوينىماق	پولكا ئۇسسۇلى
polargı	نۇر يىغىدىغان ئەينەك	ئاتلىق توپ ئويۇنى
polarılmak	پولىارزاتسىيە، قىيپاش تەۋرەنمەك؛ قۇتۇپلانماق	پولسالىق
polarmak	قۇتۇپلانماق؛ قىيپاش تەۋرەتمەك	پولشا
polaroit	نۇر قايتۇرۇش ياپراقچىسى	پولونىي (خىمىيىۋى ئېلىمىنت)
polarölçer	نۇرنىڭ قايتىشىنى ئۆلچىگۈچ، پولىارىمېتىر	پولى ئېستېر
polemik	قەلەم مۇنازىرىسى	پوماك (بالقاندا ياشايدىغان مۇسۇلمانلار)
polialkol	پولىگىدىرىك ئالكوهول	پوماك تىلى
poliasit	پولىگىدىرىك كېسلانا	چاچ مېيى
poliçe	پېرىئوت چېكى، قەرەللىك چەك؛ سۇغۇرتا تالونى	پومپا
polifon	مۇرەككەپ مۇزىكا	پومپا بىلەن سۇ چىقارماق
polifoni	كۆپ ئاۋازلىق	پومپا بىلەن سۇ چىقىرىلماق
poligam	كۆپ خوتۇنلۇق ياكى كۆپ ئەرگە تەگكەن	يەل تاپانجا
poligami	كۆپ خوتۇنلۇق تۈزۈمنىڭ	يۇڭ توپ
poliglot	بىرقانچە خىل تىلدا سۆزلىشەلەيدىغان	يۇڭ ۋە يىپەك ئارىلاش رەخت
poligon	قارىغا ئېتىش مەيدانى	ئوكۇل سانجىش
poliklinik	ئامبۇلاتورىيە	سۇغا چۆكۈپ كەتكەن پاراخوتلارنى چىقىرىدىغان
polimer	يالغانچى	ئېغىرلىق كۆتۈرۈش ماشىنىسى
polip	قىمىرلىماي بىر يەردە ياشايدىغان دېڭىز ھايۋىنى	كۆپۈكسىمان تاش، كۆتەك تاش
polis	ساقچى	قۇم قەغەز سۈركىمەك
polis arabası	ساقچى ماشىنىسى	سىلىقلانماق
polis evi	ساقچىلارنىڭ ئارام ئالدىغان ئۆيى	خەلق بىلەن مۇناسىۋەتلىك
polis hafiyesi	رازۋېدچىك، ئىز قوغلىغۇچى	خەلق مۇزىكىلىرى
polis komiseri	ساقچى باشلىقى	خەلق مۇزىكىسى بىلەن شۇغۇللانغۇچى ياكى ياخشى كۆرگۈچى
polis memuru	ساقچى	ئىنچىكە توقۇلغان رەخت
polis noktası	ساقچىخانا	كاسا
polis romanı	رازۋېتكا رومانى	ھەممىگە تونۇشلۇق، ئاممىباب، مودا
polisandır ağacı	پالىساندر ياغىچى	خەلقچىللىق
polisiye	رازۋېدكا	چىپار ساھىل
polislik	ساقچىلىق	پورفىرىت
politeizm	پولتېتىزىم	چىپار ساھىلنىڭ
politik	پولتېتىكىغا ئائىت	سېرىق كىتاب
politika	سىياسەت	فار-فور بۇيۇم
politika yapmak	ئىشلارنى قانۇن يولى بىلەن ھەل	بىر ئۇلۇش
politikacı		
politikacılık		
poliüretan		
polka		
polo		
polonez		
polonya		
polonyum		
polyester		
pomak		
pomakça		
pmat		
pompa		
pompalamak		
pompalanmak		
pompalı silâh		
pompon		
ponje		
ponksiyon		
ponton		
ponza		
ponzalamak		
ponzalanmak		
pop		
pop müzik		
popçu		
poplin		
popo		
popüler		
popülizm		
porfir		
porfirit		
porfirsı		
pornografi		
orselen		
orsiyon		

porsuk	بۇردۇق	postulat	پەرەز
porsuk ağacı	پۇرسۇك دەرىخى	postundan olmak	ھوقۇقتىن چۈشۈپ كەتمەك
porsumak	قورۇق چۈشمەك	poşet	قەغەز خالتا؛ خالتا
portakal	ئاپپىلسىن	poşetlemek	خالتىغا قاچىلىماق، ئورنىماق
portakalçı	ئاپپىلسىنچى	poşu	باش لۇڭگىسى
portakallık	ئاپپىلسىنلىق	pot	كىچىك سال، قىڭغىر تىكلەش، خاتالىق
portatif	ئېلىپ مېڭىشقا ئەپلىك	pot başı	سال توختىتىدىغان قىزغاق
porte	تەسىر دائىرىسى	pot gelmek	نەتىجىسى قارىمۇ-قارشى چىقماق
Portekizce	پورتۇگالىيە تىلى	pot yeri	كىيىملەرنىڭ يىرتىلغان يېرىنى تىككەندە قالغان ئىز
Portekizli	پورتۇگالىيەلىك	pota	ۋاسكىتبول گارى
portföy	پۇل قاچۇقى	potansiyel	پوتېنسىئال، يوشۇرۇن كۈچ
portland	پورتلاندى	potas	جۇل-جۇل كىيىنىۋالغان ئادەم
portmanto	قاتاتلىق ئەينەك ئىشكاپ	postasyum	كالىي ئېلىمىنتى
porto	پورتۇگالىيەنىڭ ئۈزۈم ھارىقى	potkal	دېڭىزدا خەتەرگە يولۇققانلار قوبۇپ بەرگەن خەت شېشىسى
portör	تازا قاتقۇچى، توشۇغۇچى	potlaç	زىياپەت
portre	ئادەم رەسىمى	potlanmak	بوتىلىماق
portreci	رەسسام	potpuri	ئومومىي خور
posa	قالدۇق، داشقال	potuk	بوتىلاق؛ قاتلاق چىقىرىلغان
pos bıyık	شاپ بۇرۇت	potur	قاتلاقلق
post	پوست، تېرە، ئورۇن، مەرتىۋە	poyra	بۇل
post kavgası	مەرتىۋە تالىشىشى	poyraz	شەرقىي شىمال شامىلى
posta	پوچتا، پوسۇلكا	poyrazlamak	شەرقىي شىمال شامىلى چىقماق
posta etmek	پوسۇلكا ئەۋەتمەك	poz	رەسىمگە چۈشكەندىكى چىراي، قول ۋە بەدەننىڭ ھە-رىكىتى
posta koymak	بىرىنى قورقۇتماق	poz vermek	رەسىمگە چۈشكەندە ئۆزگىچە بىر ھەرىكەت قىلماق
posta kutusu	پوچتا ساندۇقى	pozisyon	ۋەزىيەت
posta treni	يۈك توشۇغۇچى پويىز	pozitif	ئاكتىپ
posta yapmak	بىر يەرگە بېرىپ كەلمەك	pozitif sayı	مۇسبەت سان
postacı	پوچتىكەش	pozitivist	ئاكتىپچى
postahane	پوچتىخانا	pozitivizm	ئاكتىپلىق
postal	قونچلۇق بەتىنىكە	pozlu	ھەرىكەت چىقارغان
postalamak	پوچتىدىن ئەۋەتمەك	pozusuz	ھەرىكەت چىقارمىغان، تەبىئىيلا چۈشكەن
postalanmak	پوچتىدىن ئەۋەتىلمەك	pöç	تۇغۇر
postaya atmak	پوچتىدىن سالماق	pöf	پۇق
postayı kesmek	مۇناسىۋەتنى ئۈزۈمەك	pörsük	تىرتىلغان، سوزۇنچاق
poster	چوڭ ئېلان رەسىمى	pörsüklük	يىرتىقلىق
postnişin	ئىمامەت		
postrestant	ئالغۇچى تەرىپىدىن پوچتىغا يوللانغان خەت		
postsuz	پوستسىز		

pörsümek	بوشاپ سوزۇلماق	prezervatif	گاندون
pörtlek	ئېتىلىپ چىققان	prim	سۇغۇرتا پۇلى
pörtlemek	ئېتىلىپ چىقماق	primadonna	ئوپېرادا باش رولىدىكى ئايال ناخشىچى
pörtletmek	ئېتىلدۇرماق	primat	مايمۇنلار
pösteki	تېرە	primitif	ئىپتىدائى
pötibör	سارمايلىق يېچىنە	primitivizm	ئىپتىدائىيلىق
pötikare	كاتەكچە	printer	نۇسخا ئالغۇ
pr	پىراسىپئودىم خىمىيىلىك ئېلمىنت	priz	توك چاتقۇ
prafa	بىرخىل قارت ئويۇنى	prizma	پىرىزما
pragmacı	پىراگماتىزىم تەرەپدارى	prizmatik	پىرىزىماتىك
pragmatik	پىراگماتىك	probalilizm	ئېھتىمالچىلىق
pragmatist	پىراگماتىكچى	problem	مەسىلە، چاتاق
pragmatizm	پىراگماتىزىم	prodüksiyon	بارلىققا كېلىش
pranga	كشەن	prodüktivite	مەھسۇلات بېرىش كۈچى
prangalı	كشەنلەنگەن	prodüktör	كىنو ئىشلىگۈچى، ئىشلەپچىقارغۇچى
praseodim	پىراسىپئودىم	profesör	پروفېسسور
pratik	قوللىنىش	profesörlük	پروفېسسورلۇق
pratika	پىراتىكا	profesyonel	مۇتەخەسسسى
pratikleşmek	قوللىنىشچانلاشماق	profesyonellik	مۇتەخەسسسىلىك
pratiklik	قوللىنىشچانلىق	profil	ياندىن كۆرۈنۈش
pratisyen	پىراكتىكانت	proforma	شەكلەن
prefabrike	ئالدىن تۈزۈلگەن	program	پىروگرامما
prekambrium	ئالدىنقى كامبرىيون دەۋرى	programcı	پىروگراممىچى
prelüd	كىرىش مۇزىكىسى	programlamak	پىروگراممىلىماق
prematüre	بالدۇر تۇغۇلغان بالا	programlaştırmak	پىروگراممىلاشتۇرماق
prens	شاھزادە	programlı	پىروگراممىلىق
prensés	مەلىكە	programsız	پىروگراممىسىز
prenséslik	مەلىكىلىك	proje	پىلان، لاهىيە
prensip	پىرىنسىپ	proje yapmak	پىلان تۈزمەك
prenslik	شاھزادىلىك	projeksiyon	سايە
pres	پىرىس، نەشىردىن چىقىش	projektör	پىروژىكتېر
presbit	يىراقنى كۆرىدىغان	projelendirmek	لاھىيە تۈزدۈرمەك
presbitlik	يىراقنى كۆرەرسىك	proleterya	پىرولتارى سىنىپى
presesyon	ياش پەرقى	proleter	پىرولتارىيات
prestij	تەسىر قوزغىغۇچى	proleterleşmek	پىرولتارىياتلاشتۇرماق
presto	تېز سۈرئەتتە	prolog	پىرولوگ
prevantoryum	ساناتورىيە	prometyum	پىرومىتى
prezante	تەقدىم قىلىش	propaganda	تەشۋىقات

propagandacı	تەشۋىقاتچى	psikolojizm	پىسخىكىزىم
propagandacılık	تەشۋىقاتچىلىق	psikometri	پىسخىك ئانالىز
propagandist	تەشۋىقاتچى	psikopat	لۈكچەك، كوچا زومىگىرى
prosedür	تەرتىپ	psikopati	نېرۋا كېسىلى
proses	جەريان	psikopatoloji	نېرۋا كېسەللىكلىرى ئىلمى
prospektüs	تونۇشتۇرۇش	psikoz	نېرۋا كېسەللىكلىرى
prostata	مەزى بېزى	puan	نومۇر
prostela	پەرتۇق	puan almak	نومۇر ئالماق
protaktinyum	پروتاكتىنى	puan tutturmak	لازىملىق دەرىجىدە پۇل تاپماق
protein	ئاقسىل	puan vermek	نومۇر بەرمەك
Protestan	پروتىستان	puanlamak	نومۇر بەرمەك
protestanlık	پروتىستانلىق	puanlandırmak	نومۇر بەرمەك
protesto	نارازىلىق	puanlı	نومۇرلۇق
protez	يالغان، ياسالما	pavantaj	نومۇر بەلگىلەش
protezci	يالغاندىن ياسىغۇچى	pavantör	يوقلىما قىلغۇچى
protojin	گىرانت	puantaj	بەلگىلەنگەن نومۇر
protokol	كېلىشىم	puding	پۇددىڭ (يېمەكلىك)
protokoler	دېپلوماتىچى	pudra	ئۇپا
proton	پروتون	pudralamak	ئۇپىلىماق
protonema	يېرىم ھەيكەل	pudralanmak	ئۇپىلانماق
protoplâzma	پروتوپلازما	pudralık	ئۇپا قۇتسى
prototip	پروتوتىپ، دەسلەپكى نۇسخا	pudra şeker	ئۇپا كەمپۈت
prova	سنىق، رېپىتىس	pudriyer	ئۇپا قۇتسى
prova yapmak	رېپىتىس قىلماق، مەشىق قىلماق	puf	يۇمشاق پاكاز ئورۇندۇق
provizyon	كاپالەتنامە	puf böreği	قۇيماق
provizyonsuz	كاپالەتسىز	puflla	ئۆردەك پىپى
provokasyon	ئىغۋاگەرچىلىك	puflamak	ئاھ ئۇرماق
provokatör	ئىغۋاگەر	puhu	مولۇن
prömiyer	رېپىتىس	pul	پوچتا ماركىسى؛ ئۇۋاق، ئۇن شەكلىدىكى
Prusyalı	پىرۇسىيەلىك	pul biber	ئۇۋاق لازا
pruva	كېمىنىڭ باش قىسمى	pulat	پولات
psikanalist	پىسخىك ئانالىزچى	pulcu	پوچتا ماركىسى يىغۇچى
psikanaliz	پىسخىك ئانالىز	pulculuk	پوچتا ماركىسى يىغىش
psikastenî	روھىي ئاجىزلىق	pul kanathılar	تەڭگە قاناتلىقلار
psikiyatr	پىسخولوگىلۇق	pullamak	ماركا چاپلىماق
psikolog	پىسخولوگ	pullanmak	ماركا چاپلانماق
psikoloji	پىسخولوگىيە	pullu	ماركا چاپلانغان
psikolojik	پىسخولوگىيەگە ئائىت	pulluk	ماركا بار يەر

pulman	ۋاگون	putrel	تۆمۈر تىرەك
pulsuz	ماركسىز	püf	پۇف
puluç	ئەرلىك قۇۋۋىتىدىن قالغۇچى	püf noktası	بىر ئىشنىڭ ئەڭ زىل، ئەڭ مۇھىم قىسمى
puluçluk	ئەرلىك قۇۋۋىتىدىن قېلىش	püfkürmek	پۈۋلەپ ئۇچۇرماق
puma	ئامېرىكا قاپلىنى	püflemek	پۈۋلىمەك
punç	چاي، شېكەر، لىمۇنلار ئارىلاشقان ئىچىملىك	püfür püfür	يەڭگىل-يەڭگىل
punt	پۇرسەت	pülverizatör	پۈسكۈرتكۈچ
punto	نۇقتا	pünez	قالپاقلىق مىخ
pupa	كېمە ياكى پاراخوتنىڭ ئارقا تەرىپى	pür	پۈتۈن، بارچە
pur	ئوغۇل	pürçek	بۇجغۇر، چېكىدىن چىقىپ قالغان چاچ
puro	قەغەزسىز تاماكا	pürçeklenmek	بۇجغۇرلانماق
pus	تۇمان، بۇس	pürçekli	بۇجغۇرلۇق
pusarik	تۇمانلىق	pürçük	بۇجغۇر
pusarmak	تۇمان قاپلىماق	pürçüklü	بۇجغۇرلۇق
pusat	ئۇرۇش قورالى، قورال	püre	قىيام
pusatçı	قورال ئىشلەتكۈچى	püren	كالىونا ئوتى
pusatlandırmaq	قوراللاندىرماق	püritanizm	پېرىسسسىئانىزىم
pusatlanmaq	قوراللانماق	püriten	پېرىسسسىئانىزىم مۇرتى
pusath	قوراللىق	püritenlik	پېرىسسسىئانىزىم
puselik	تۈرك مۇقاملىرىدىن بىرى	pürtük	قايارتما
puset	قاتلىنىدىغان بالىلار ھارۋىسى	pürtüklenmek	قايارماق
puslanmaq	تۇمان باسماق	pürtüklü	قايارتمىلىق
puslandırmaq	تۇمانلاندىرماق، تۇمان بىلەن قاپلاتماق	pürtük pürtük	مونەك-مونەك
puslu	تۇمانلىق	pürüz	ئوڭغۇل-دوڭغۇل
pusmak	سىڭمەك، مۆكمەك	pürüzlenmek	ئوڭغۇل-دوڭغۇل بولماق
pusu	توزاق، قىلتاق	pürüzlü	توسالغۇ، چېگىشلىك
pusula	كومپاس	pürüzsüz	توسالغۇسىز
pusulamak	قىلتاق قۇرماق	püs	پىرىڭ، قوبۇق
pusuya düşmek	قىلتاققا چۈشمەك	püskü	ئەسكى-تۈسكى دېگەن سۆزدىكى تۈسكى
pusuya düşürmek	قىلتاققا چۈشۈرمەك	püskül	پۆپۈك، چۇچا
pusuya yatmaq	قىلتاق قۇرۇپ ساقلىماق	püsküllü	چۇچىلىق
pusval	يەمەنلىكلەرنىڭ ئاياغ رەزمىسى	püskürmek	پۈركىمەك
puşt	بەچچىۋاز	püskürteç	پۈركۈگۈچ
puştluk	بەچچىۋازلىق	püskürtmek	پۈركىمەك؛ قاچۇرماق
put	بۇد	püskürtü	يانار تاغدىن چىققان لاۋا
put gibi	مىدىر-سىدىر قىلماستىن، بۇتتەك	püskürük	يانار تاغدىن چىققان
putlaşmaq	ھەددىدىن زىيادە ئەتۋارلانماق	püslü	ئالا-يېشىل مەنسىنى بىلدۈرىدۇ
putperest	بۇدپەرەست	püsür	ئەگىشىۋالغۇچى

püsürlü
 püsürsüz
 pütür
 pütürlü

ئارقىغا ئادەم ئەگىشىۋالغان
 ئەگىشىۋالغان
 بۇدرە
 بۇدرىلەنگەن

pütür pütür
 pütürsüz
 pütürsüzlük

بۇدرە-بۇدرە، مۇدۇر-چۇقۇر
 بۇدرىسىز، مۇدۇر-چۇقۇرسىز
 مۇدۇر-چۇقۇرسىزلىق

ئۈيغۇر كىتاب تور بېكەتى
 ئۈيغۇرچە كىتابلارنىڭ يېڭى ئادرېسى

www.uyghurkitap.com

R

R r	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ يىگىرمە بىرىنچى ھەرپى	radioaktivite	رادىئاكتىپلىق
Ra	رادىي (خىمىيە)	radioaktiviteli	رادىئاكتىپلىق
Rab	رەب (ئاللاھنىڭ بىر ئىسمى)	radiobiyoloji	رادىئوبىئولوگىيە
Rabbanî	خۇدا بەرگەن، رەببانى؛ ئىخلاسمەن، تەقۋادار	radioyocu	رادىئو خادىمى
râbbaniyun	ئۆزىنى تەڭرىگە ئاتىغانلار	radioculuk	رادىئو خادىملىق
Rabbena	رەببەنا	radiodifüzyon	سىمسىز تېلېۋىزىيە
Rabbi	ئاللاھ، ئىگە، رەب	radioelektrik	سىمسىز ئېلىكتر ئىلمى
rabıt	باغلىغۇچى	radio etkinliđi	رادىئاكتىپلىق
rabıta	مۇناسىۋەت	radio evi	رادىئو ئۆزىلى
rabıtalı	رەتلىك، تەرتىپلىك	radio istasyonu	رادىئو ئىستانسىسى
rabıtasız	رەتسىز، تەرتىپسىز	radio muhabiri	رادىئو مۇخبىرى
rabıtasızlık	تەرتىپسىزلىك	radio oyunu	رادىئو تىياتىرى
raca	قىرال، ھىندىستاننىڭ چوڭ فېئودالى	radio taksi	رادىئو ئارقىلىق چاقىرىلىدىغان شىركەت تا-كسىسى
racon	ئەقىل ئىشلىتىش	radiofonik	سىمسىز تېلېفون ئىلمىنىڭ
radansa	ساپما ھالقا	radiofoto	سىمسىز تېلىكسى (سۈرەت يوللاش)
radar	رادار	radiogalaksi	رادىئوگالەكسى
radarcı	رادارچى	radioyografi	رادىئوگرافى
radarcılık	رادارچىلىق	radioyogram	رادىئوگرام
radde	مەرتىۋە، دەرىجە	radioizotop	رادىئوئىزوتوپ
radika	ياپراقلىرىنى يېڭىلى بولىدىغان بىرخىل ئۆسۈملۈك	radiokimya	رادىئوخىمىيە
radikal	رادىكال	radiokomünikasyon	رادىئو ئالاقە
radikalist	رادىكال، ھەددىدىن ئاشقۇچى	radioyolink	سىمسىز تور
radikalizm	رادىكالىزم	radioyolog	رادىئاكتىپ ئىلمى مۇتەخەسسسىسى
radikalleşmek	رادىكاللاشماق، ھەددىدىن ئاشماق	radioyoloji	رادىئاكتىپ ئىلمى
radom	ئانتىنا تەڭلىكى	radioyoljik	رادىئاكتىپ ئىلمىنىڭ
radon	رادون (خىمىيە ئېلىمىنى)	radioyolu	رادىئولۇق
radyal	رادىئال، رادىئۇس بويلىغان يۆنىلىش	radioyometre	رادىئومېتىر
radyan	رادىئان (ماتېماتېكىلىق ئاتالغۇ)	radioyoskopi	رادىئوسكوپى
radyasyon	رادىئاكتىپلىق	radioyoteknik	رادىئو تېخنىكىسى
radyatör	رادىئاتور	radioyotelefon	رادىئو تېلېفون
radyatörçü	رادىئاتورچى	radioyoteleskop	رادىئوتېلىسكوپ
radio	رادىئو	radioyotelgraf	رادىئو تېلىگرافى
radioaktif	رادىئاكتىپ		

radyoterapi	رادىئاكتىپ داۋالاش ئۇسۇلى	rahatsızlık duymak	بىئارام بولماق
radyum	رادىي (خىمىيەۋى ئېلېمېنت)	rahatsızlık vermek	بىئارام قىلماق
raf	پويىز، ماشىنىلاردىكى يۈك قويىدىغان يەر	rahibe	راھىبە
rafadan	چالا پىشۇرۇلغان؛ ياش، تەجرىبىسىز	rahibelik	راھىبەلىك
Rafızî	رافىز تەرەپدارى	rahim	رەھىم، رەھىم-شەپقەتلىك
rafınaj	سايلاشتۇرۇش، پۇختىلاش	rahip	راھىب
rafine	سايلاشقان	rahiplik	راھىبلىق
rafineri	نېفىت ئايرىش	rahle	ئېچىلىپ-يېپىلىدىغان يېزىق شىرەسى
rafit	بىرخىل كىرىستال	Rahman	راھمان (ئاللاھنىڭ بىر ئىسمى)
raflı	تىزىش جاھازىسى بار	Rahmanî	راھمانىي
rafsız	تىزىش جاھازىسى يوق	rahmet	رەھمەت
rafya	پالما دەرىخىنىڭ بىر تۈرى	rahmet okumak	ئاللاھنىڭ قىلغان رەھىمىنى ئۈچۈن دۇئا قىلماق
rağbet	ئىستەك، ئارزۇ	rahmetli	رەھىمەتلىك
rağbetli	قارشىلانغان	rahmetli olmak	ئۆلمەك
rağbetsiz	كۆڭۈلگە ياقىمىغان	rahmetlik	رەھىمەتلىك
rağbetsizlik	ئىشتىياقسىزلىق	rahmetlik olmak	ئۆلمەك
rağm	قەستەن قىلىنغان قىلىق، ھەرىكەت	rahne	دەز، چاك، يېرىق
rağmen	...گە قارىماي، ئەكسىچە، ...بولغان بولسىمۇ	rahşan	پارلاق
rahat	راھەت	raht	ھارۋا جابدۇقى، تىقما-تىقما
rahat bırakmamak	ئارامدا قويماستىن	rahvan	يورغا
rahat durmak	قىمىلدىماي تۇرماق، كەپسىزلىك قىلماق	rakam	رەقەم
rahat duruş	راھەت تۇرۇش	rakamlamak	نوتىنى رەقەم بىلەن ئىپادىلىمەك
rahat etmek	خاتىرجەم بولماق، كۆڭلى ئەمىن تاپماق	rakamlı	رەقەملىك
rahat olmak	خاتىرجەم بولماق، كۆڭلى ئەمىن تاپماق	raket	چويلا توپ ۋە تىكتاك توپ پالىقى
rahatça	راھەتلىك بىلەن	rakı	پىۋا
rahatıkaçmak	راھەتسىزلەنمەك، تىت-تىت بولماق	rakı bardağ	پىۋا ئىستاكانى
rahatına bakmak	كۆڭلى خالىغاننى قىلماق	rakı meclisi	ھاراق يىغىلىشى
rahatlamak	راھەتلىمەك	rakıcı	پىۋىچى
rahatlatıcı	راھەتلەندۈرىدىغان	rakıcılık	پىۋىچىلىق
rahatlatmak	راھەتلەندۈرمەك	rakım	بىر يەرنىڭ دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىكى
rahatlık	راھەتلىك	rakıs	ئۇسسۇل
rahatlıkla	راھەت بىلەن، ئاسانلا	rakibe	ئايال رەقىپ
rahatsız	بىئارام	rakik	ئىنچىكە، يۇپقا، نازۇك
rahatsız etmek	راھەتسىزلەندۈرمەك، بىئارام قىلماق	rakip	رەقىپ
rahatsız olmak	راھەتسىزلەنمەك، تىت-تىت بولماق	rakiplik	رەقىپلىك
rahatsızlanmak	بىئارام بولماق	rakipsiz	رەقىپسىز
rahatsızlaşmak	بىئارام بولماق	rakit	تۇرغۇن سۇ
rahatsızlık	بىئاراملىق		

rakkas	رەققاس (ئۇسسۇلچى) ئەر	raportör	باياناتچى، دوكلات بەرگۈچى
rakkase	ئۇسسۇلچى قىز	raportörlük	باياناتچىلىق
rakor	تۆمۈر ھالقا	rappadak	ئۇشتۇمتۇت، تۇيۇقسىز
raks	ئۇسسۇل	rap rap	گوپ-گوپ
raksetmek	ئۇسسۇل ئوينىماق	rapsodi	مۇزىكا ئەسىرى
ralli	تاشيول ماشىنا مۇسابىقىسى	raptetmek	تۇتۇرماق، ئېلىشتۇرماق
ram	ئىتائەت قىلغۇچى	raptiye	باسما مىخ
ram etmek	رام قىلماق، بويۇن ئەگدۈرمەك	raptiyelemek	مىخلىماق
ram olmak	رام بولماق، بويۇن ئەگمەك	raptiyelenmek	مىخلانماق
ramak	تاس قالماق	rasat	رەسەت، كۆزىتىش
ramazan	رامىزان	rasatçı	رەسەتچى، كۆزەتكۈچى
Ramazan Bayramı	روزا ھېيت	rasathane	رەسەتخانا
ramazan davulu	زوهۇرلۇق ناغرىسى	rasgele	ئاممىتىگىز كەلسۇن
ramazan keyfi	روزا تۇتقۇچىنىڭ ئىپتىداردىن بۇرۇنقى ئا - چىقىقلىنىشى	rasit	ئاسمان جىسىملىرىنى كۆزەتكۈچى، رەست
ramazanlık	رامىزانلىق، ئىپتىدارلىق يېمەكلىك	rasist	ئىرقچى
rami	ئىتائەت قىلىدىغان	rasimizm	ئىرقچىلىق
ramp	سەھنە چىراغلىرىنىڭ تۇتۇپ تۇرغۇچى جاھازى	raspa	تۆمۈر، ياغاچلاردىكى سىر ۋە داتلارنى چىقىرىشقا
rampa	يولنىڭ يانتولۇقى	raspalamak	ئىشلىتىلىدىغان ئەسۋاپ
rampacı	قەدىمدە دېڭىز ئۇرۇشلىرىدا دۈشمەن كېمىلىرىگە ئوت ئاچقۇچى	raspalanmak	سۈرتىمەك، چىقىرىۋەتمەك
rampalamak	ئوت ئاچماق	rast	سۈرتۈلمەك، چىقىرىلماق
randa	كېمىنىڭ ئارقا خادىسىغا بېكىتىلگەن يەلكەن	rastık	راست، توغرا
randevu	ئۇچرىشىش، كۆرۈشۈش	rastlamak	قائىلىق
randevu almak	ئۇچرىشىشقا ۋەدە ئالماق	rastlantı	يولۇقماق، ئۇچرىماق
randevu vermek	ئۇچرىشىشقا ۋەدە بەرمەك	rastlaşmak	ئۇچرىشىش
randevucu	كۆرۈشۈش ئۆيىنى ئىشلەتكۈچى	rastlatmak	ئۇچراشماق
randevuculuk	كۆرۈشۈش ئورنى ھازىرلاش	rasyonalist	ئۇچراشتۇرماق
randevu evi	كۆرۈشۈش ئۆيى	rasyonalizm	راتسىئونالىست
randevulaşmak	ئۇچرىشىشقا ۋەدە بېرىشمەك	rasyonel	راتسىئونالىزم
randıman	ئۈنۈم	rasyonel sayı	راتسىئونال سان
randırmanlı	ئۈنۈملۈك	rasyonelleşmek	راتسىئوناللاشماق
rant	قوشقان پاي ۋە ئىجارىگە بېرىلگەن يەردىن كىرگەن كىرىم	rasyonelleştirmek	راتسىئوناللاشتۇرماق
rantiye	مۈلۈكنىڭ كىرىمىگە تايىنىپ ياشىغۇچى	raşe	تىترەش
ranza	پارخوت ۋە پويىزدا قوش كىشىلىك ياتاق	raşelenmek	تىترىمەك
rapor	دوكلات	raşî	پارا بەرگۈچى، ئارقا ئىشك قىلغۇچى
rapor vermek	دوكلات بەرمەك	raşitik	راخت كېسىلى بولۇپ قالغان
raporlu	دوكلاتلىق	raşitizm	دوكلۇق كېسىلى، راخت كېسىلى
		ratanya	قارا بۇغداي ئائىلىسىدىكى بىرخىل كۆكتات

ratıp	ھۆل، پېشىل (ئۆسۈملۈك)	مېۋە
raunt	بوكتا بىر قېتىملىق ئېلىشىش ۋاقتى	رېتسېپ
ravent	رەۋەن (دورا ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان ئۆسۈملۈك)	رېتسېپقا ئاساسەن سېتىلىدىغان (دورا)
ravza	باغ، باغچە	رېتسېپ بولمىسىمۇ سېتىلىۋېرىدىغان (دورا)
ray	رېلىس، تۆمۈر يول	دېۋىرقاي
rayba	قىرىش ئىستانوكى	دېۋىرقاي سۈركىمەك
raydan çıkmak	يولدىن چىقماق، تەرتىپى بۇزۇلماق	دېۋىرقايغا ئايلاندۇرماق
rayına girmek	تەرتىپكە چۈشمەك	دېۋىرقايلىق
rayıç	بازار باھاسى، بازار نەرخى؛ خېرىدارلىق	رىداكسىيون، تەھرىر بۆلۈمى
rayıç fiyat	باھا جەدىۋىلى	رىداكتور، تەھرىر
rayiha	خۇشپۇراق	رەت قىلماق
rayihalı	خۇشپۇراقلىق	رەدىيە
rayihasıız	خۇشپۇراقسىز	رەت قىلىنماق
razakı	سايۋا ئۈزۈم	ئالاھىدە ھوقۇقتىن بەھرىمەن بولىدىغان
razı	رازى	شېئىردا رادىق
razı etmek	رازى قىلماق	ئارقىسىدا چېكى بار ئۇزۇن ئەرەنچە پەلتۇ
razı gelmek	رازى بولماق، قوبۇل قىلماق	توك توغرىلىغۇچ
razı olmak	رازى بولماق، قوبۇل قىلماق	ئەسلىگە قايتىش
razmol	يارغۇنچاققا سېلىنغان ئۇن	سۈرئەتنى، بېسىمنى تۆۋەنلەتكۈچ
reaksiyon	ئەكس تەسىر	ئەمەلىي، رېئال
reaksiyoner	ئەكس تەسىر قىلغۇچى	تەكرار دىسكونت
reaktör	رېئاكتور	ئېگىز كۆتۈرۈش
realist	رېئالىست	باياناتلىق، موللۇق
realist olmak	رېئالىست بولماق، ھەقىقەتچى بولماق	ھەمراھ، تەگكەش
realite	ئەمەلىيەت، رېئال	دوست بولماق، ھەمراھ بولماق
realizm	رېئالىزىم	ئومۇمى خەلق سايلىمى
reanimasyon	يېڭىدىن جانلاندۇرۇش	ئىسپات، مۇراجىئەت
reasürans	يېڭىلانغان سۇغۇرتا	يۇقىرى كۆتۈرمەك، ئەمەلدىن قالدۇرماق
reaya	پۇقرا	رەپىق
rebat	راۋاپ	رەپىقە
rebiyülâhir	ئاپرىل	رېفلىكس
rebiyülevvel	مارت	رېفلىكتور
recep	رەجەپ ئېيى، يەتتىنچى ئاي	ئىسلاھات
recim	تاش ئېتىپ ئۆلتۈرۈش	ئىسلاھاتچى
recmetmek	تاش ئېتىپ ئۆلتۈرمەك	ئىسلاھاتچىلىق
reçel	مۇراببا	مېڭىش
reçelli	مۇراببالىق	بىخەتەر ئارال
reçellik	مۇراببا قاچىسى؛ مۇراببا ئېتىشكە ئىشلىتىلىدىغان	رەدىيە
reçete		
reçeteli		
reçetesiz		
reçine		
reçinelemek		
reçineleştirmek		
reçineli		
redaksiyon		
redaktör		
reddetmek		
reddiye		
reddolunmak		
redevans		
redif		
redingot		
redresör		
redüksiyon		
redüktör		
reel		
reeskont		
ref		
refah		
refakat		
refakat etmek		
referandum		
referans		
refetmek		
refik		
refika		
refleks		
reflektör		
reform		
reformcu		
reformizm		
reftar		
refüj		
refüze		

regaip	ئامىنە ئانىنىڭ ھەزرىتى مۇھەممەدكە ھامىلدار بولغان كېچە	rekor kırmak	رىكورت بۇزماق
Regaip Gecesi	يەتتىنچى ئاينىڭ تۇنجى جۈمە كۈنى كېچىسى (ھىجرىيە)؛	rekortmen	رىكورت ياراتقۇچى
regalp	چوقۇنۇلغۇچى	rektör	ئۇنىۋېرسىتېت مۇدىرى
reglân	جىلتىكىلىك كاستيۇم-بۇرۇلكا	rektörlük	ئۇنىۋېرسىتېت مۇدىرلىقى
regülâtör	توغرىلاش ئەسۋابى	rekreatif	ئىشتىن سىرتقى كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرى
reha	قۇتۇلۇش	rektum	كۆتەن ئۈچەي
rehabilitasyon	ئەسلىگە كەلتۈرۈش خاراكتېرلىك داۋالاش	rekzetmek	تىكمەك، سانجىپ تۇرغۇزماق
rehavet	بوشاڭلىق، ھورۇنلۇق	remel	ئارۇز بەھىرلىرىدىن بىرى
rehber	يېتەكچى، يول باشلىغۇچى؛ رەھبەر	remi	قارت ئويۇنىنىڭ بىر تۈرى
rehberlik	رەھبەرلىك	remil	قۇمغا سىزىق سىزىپ پال سېلىش
rehin	گۆرۈ، تۇتقۇن	remil atmak	قۇمغا سىزىپ پال باقماق
rehin etmek	تۇتقۇن قىلماق، گۆرۈگە ئالماق	remiz	سىمۋول، ئىشارەت
rehine	گۆرۈگە ئېلىنغۇچى	rencide	كۆڭلى رەنجىگەن
rehine koymak	گۆرۈگە قويماق	rencide etmek	كۆڭلىنى رەنجىتمەك
rehine vermek	گۆرۈگە قويماق	rencide olmak	رەنجىمەك
reis	رەئىس	rençper	كۈنلۈكچى
reiscumhur	جۇمھۇرىيەت رەئىسى	rende	رەندە
reislik	رەئىسلىك	rendelemek	رەندىلىمەك
reji	كىنو-تېياتىردا ئويۇن باشقۇرۇش	rendelenmek	رەندىلەنمەك
rejim	رېجىم، ئىدارە قىلىش تۈزۈمى	rendeli	رەندىلىك
rejim yapmak	پەرھىز تۇتماق	rengârenk	رەڭگارەڭ
rejisör	رېژىسسور	ren geyiği	شىمال بۇغىسى
rejisörlük	رېژىسسورلۇق	renği atmak	رەڭگى ئۆچمەك
rejisörlük etmek	رېژىسسورلۇق قىلماق	renk	رەڭ
rekabet	رىقابەت	renk almak	يېڭى رەڭگە كىرمەك
rekâket	كۈچسىزلىك	renk bilimi	رەڭ ئىلمى
rekât	راكات	renk körü	رەڭ قارىغۇسى
reklâm	ئېلان	renk vermek	رەڭ قاتماق، ئۆزگىرىش قاتماق
reklâm etmek	ئېلان قىلماق	renkçi	رەڭچى
reklâm filmi	ئېلان ئۈچۈن چېكىلگەن قىسقا كىنو	renklemek	بويىماق، رەڭ بەرمەك
reklâm kuşağı	ئېلان بېرىش ۋاقتى	renklendirmek	رەڭ بىلەن بويىماق
reklâm levhası	ئېلان تاختىسى	renkli	رەڭلىك
reklâm yapmak	ئېلان قىلماق	renkli film	رەڭلىك كىنو
reklâmcı	ئېلان لايھىلىگۈچى	renkli televizyon	رەڭلىك تېلېۋىزور
reklâmcılık	ئېلانچىلىق	renkölçer	رەڭ دەرىجىسىنى ئۆلچىگۈچ
rekolte	ئومۇمىي مەھسۇلات	renkseçmezlik	رەڭلەرنى ئالماشتۇرماق
rekor	رىكورت	renksemez	رەڭگىنى ئايرىغىلى بولمايدىغان
		renkser	رەڭگە مۇناسىۋەتلىك

renksiz	رەڭسىز	resmiyet	رەسمىيەت
renksizlik	رەڭسىزلىك	ressam	رەسسام
renktaş	رەڭداش، رەڭگى ئوخشاش	ressamlık	رەسساملق
renktaşlık	رەڭداشلىق	rest	قىمارۋازنىڭ دو دەپ ۋارقىرىشى
renk yuvarı	قۇياشنىڭ رەڭلىك شار قاتلىمى	rest çekmek	بارلىق پۇلنى دوغا تىكمەك (قىماردا)
renyum	رېنىي (خىمىيە ئېلېمىنت)	resti görmek	ئەگىشىپ دوغا تىكمەك (قىماردا)
reomür	رېئومىيۇر	restoran	رېستوران
reosta	رېئوستات	restorasyon	رېمونت، تۈزەش، ئۆزگەرتىش
repertuar	تېياتردا قويۇلىدىغان پىيەسسەلەر	restore	ئەسلىسىگە ئاساسەن تۈزەش
replik	ئارتىسلار سۆزىنى باشقىلارغا ئۆتكۈزۈپ بەرگەندە دە...	restore etmek	ئەسلىگە ئاساسەن تۈزىمەك
report	يىدىغان ئاخىرقى سۆز	resul	رەسۇل، ئەلچى
resen	قايتا ئىشلەپچىقىرىش	resülmal	سەرمایە
resepsiyon	ئارغامچا	reşit	كامالەتكە يەتكەن، پىشقان
reseptör	مېھمانخانىلاردىكى باش مۇلازىمەت ئورنى، زىياپەت، چاي	reşit olmak	پىشىپ يېتىلمەك
resif	رادىئو قوبۇللىغۇچ	ret	رەت قىلىش
resikâr	سۇ يۈزىگە چىقىپ قالغان تاش	retina	كۆرۈش تور پەردىسى
resim	سىياسى ھوقۇق	reva	راۋا
resim almak	رەسىم	revaç	راۋاج
resim gibi	پورتىرنتىنى ئالماق؛ رەسىمگە تارتماق	revaç bulmak	راۋاج تاپماق
resimci	بەك چىرايلىق	revaçta olmak	راۋاج تاپماق
resimlemek	رەسىم	revak	راۋاق، ئايۋان
resimlendirme	رەسىم قىستۇرماق؛ رەسىم بىلەن چۈشەندۈرمەك	revakiye	ستوتۇچىلىق
resimli	رەسىم قىستۇرماق؛ رەسىم بىلەن چۈشەندۈرمەك	revakiyun	ستوتۇچى
resimli roman	رەسىم بىلەن چۈشەندۈرمەك	revaklı	ئايۋانلىق
resimlik	رەسىملىك	revalüasyon	باھانى ئۆستۈرۈش
resim yazı	رەسىملىك رومان	revan	راۋان، كەتكەن، ماڭغان
resital	ئالبوم	revan olmak	كەتمەك، راۋان بولماق
rasmen	تەسۋىرى يېزىق	revani	رەۋانى (تۇخۇم ۋە شېكەر بىلەن قىلىنغان تاتلىق يېمەكلىك)؛
resmetmek	ھەرخىل كونسرتلار	revanlaşmak	راۋانلاشماق
resmi	رەسمىي ھالدا	reverans	سالام ئۈچۈن ئالدىغا ئېگىشمەك
resmî dil	رەسىم سىزماق	revir	كىچىك داۋالاش ئورنى
resmî elbise	رەسمىي	reviş	كېتىش، يۈرۈش، ئۆتۈش
resmi nikâh	قانۇندا قوبۇل قىلىنغان تىل	revizyon	تۈزەتمە، ئۆزگەرتىش
resmigeçit	خىزمەت كىيىمى	revizyonist	تۈزەتمىچى
resmîleşmek	رەسمىي نىكاھ، قانۇنىي نىكاھ	revizyonizm	تۈزەتمىچىلىك
resmilik	ھەربىي پارات	revnak	گۈزەللىك، پارقىراقلىق
	رەسمىيەشمەك	revnak vermek	گۈزەللىك قاتماق، رەك قاتماق
	رەسمىيلىك		

revolver	تاپانچا	riayet	ھۆرمەت
revü	ناخشا-ئۇسسۇل	riayet etmek	ماسلاشماق، ئۇيغۇنلاشماق
rey	پىكىر، چۈشەنچە؛ ئۆي، ئاۋاز	riayetkâr	رىئايە قىلىدىغان
rey vermek	ئاۋاز بەرمەك، بېلەت تاشلىماق	rica	ئۈمىد، تىلەك، ئۆتۈنۈش
reybî	گۇمانلىق	rica etmek	ئۈمىد قىلماق، تىلىمەك؛ ئۆتۈنمەك
reyhan	رەيھان	ricada bulunmak	ئۈمىد قىلماق، تىلىمەك؛ ئۆتۈنمەك
reyon	ماگىزىنلاردا مەخسۇس بىرخىل نەرسە سېتىلىدىغان بۆلۈم	ricacı	ئۈمىد قىلغۇچى
rezalet	سەتچىلىك، رەزالەت	rical	ئەرلەر
rezalet çıkarmak	سەتچىلىك تۇغدۇرماق	ricat	چېكىنىش، ۋاز كېچىش
reze	گىرە	rida	رىدا، ئالدى ئوچۇق ئۇزۇن يەكتەك
rezede	رەسەدە گۈلى	rik'a	ئەرەبچىدە ئەڭ كەڭ ئىشلىتىلگەن ھۆسنخەت نۇسخىسى
rezelemek	گىرەلىمەك	rikkat	ئىنچىكىلىك، نازۇكلۇق
rezene	بەدىيان	rikkat vermek	تەسىرلەندۈرمەك
rezerv	زاپاس، ئېھتىيات	rikkatli	زىل، نازۇك، شەپقەتلىك
rezervasyon	ئالدىن تىزىملىتىش	rimel	سۈرمە
rezerve	زاپاس ساقلىغان	rimellemek	سۈرمە سۈرمەك
rezidans	دۆلەت رەھبەرلىرىنىڭ ئولتۇرىشىغا ئايرىلغان	rimellemek	ئىتتىپاقلىق
rezil	رەزىل	rina	بوكسى ۋە چېلىشىش ئۆتكۈزۈلىدىغان يەر
rezil etmek	سەتلەشتۈرمەك	ring	خارىنگۇس بېلىقى
rezil olmak	سەتلەشتۈرمەك، ئوسال ئەھۋالغا قويماق	ringa	تەركىدۇنيا
rezilce	رەزىللەرچە	rint	رسالە، كىتابچە
rezili çıkmak	ئەسكىمەك، كونىرماق، بۇزۇلماق	risale	خەتەرگە ئۇچراش ئېھتىمالى
rezilleşmek	سەتلەشمەك، رەسۋالاشماق	risk	رىتىم
rezillik	رەزىللىك، رەسۋاچىلىق، سەتچىلىك	ritim	رىتىملىق
rezistans	قارشىلىق كۈچى	ritmik	رىتۇايەت
rezonans	رىزونانس	rivayet	رىيا
rıh	قەدىمدە قەغەزگە يېزىلغان خەتنىڭ سىياھىنى قۇرۇتۇش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدىغان قۇم	riya	رىياكار، ئىككى يۈزلىمىچى
rıhdan	قۇمدان	riyakâr	رىياكارلىق
rıhtım	پورت	riyakârlık	رىئال (پۇل بىرلىكى)
rıka	پۇرۇچ	riyal	قەدىمدە ھۆكۈمرانلار ئولتۇرىدىغان مەخسۇس كېمە
rıza	رازى بولۇش، رازىلىق	riyala	رەئىسلىك
rıza göstermek	رازىلىق بىلدۈرمەك	riyaset	رىيازەت، جاپا
rızası olmak	رازى بولماق، رۇخسەت بەرمەك، ماقۇللىق بولماق	riyazet	چىرايلىق باغچە
rızasını almak	رازىلىقنى ئالماق، ماقۇللىقنى ئالماق	riyazî	ماتېماتېكا
rızık	رىزىق	riyaziyat	ماتېماتېكىچى
rızıkını çıkarmak	كۈندىلىك تاماق چىقىمىنى چىقارماق	riyaziyeci	ئاقما قىيا
		riyolit	خەتەرگە ئۇچراش ئېھتىمالى
		riziko	كىيىم-كېچەك
		roba	

robalı	كېيىملىك	ropdöşambr	ئەرلەرنىڭ ئۆي ئىچىدە كېيىدىغان يېپىن-چىسى
robot	ماشىنا ئادەم	rosto	كاۋاپ
robotlaşmak	ماشىنا ئادەمگە ئوخشاپ قالماق	rostoluk	كاۋاپنىڭ
robotluk	ماشىنا ئادەمدەك ھەرىكەت قىلىش	rot	دەستە (رول بىلەن چاقنى تۇتاشتۇرغۇچى)
roda	ئارقان ھالقىسى	rota	پاراخوت ياكى ئايروپىلاننىڭ نىشانى
rodaj	پارقىراتماق	rotatif	روتاتسىيە
rodeo	ياۋا ئات ياكى كالىنى كۆندۈرۈش ئويۇنى	roza	ئەتىراپ شەكىللىك ياقۇت
Rodezyalı	رودىزىيەلىك	rozbif	كاۋاپ ئۈچۈن تەييارلانغان كالا گۆشى
rodyum	رودىي (خىمىيىۋى ئېلىمىنت)	rozet	ئىزنەك، بەلگە
roka	كۈنجۈت سەي	röfle	قايتقان نۇر
roket	راكتتا	rölâns	قىماردا دو چىققان پۇلنى كۆپەيتىش
roketatar	راكتتا ئاتىدىغان قورال	rölânslı	قىماردا دو چىققان پۇلنى كۆپەيتكەن
rokfor	روكفور (شەھەر ئىسمى)	rölânti	دەرىپەردە
rokoko	روكوكو پاسۇن (ئون سەككىزىنچى ئەسىردىكى غەربىي ياۋروپانىڭ قۇرۇلۇش، بېزەكچىلىك شەكلى):	rölativist	زىتلىق نەزەرىيەچىسى
rol	رول	rölâtivite	زىتلىق، قارىمۇ-قارشىلىق
rol almak	رول ئالماق	rölâtivizm	زىتلىق نەزەرىيىسى
rol kesmek	يالغان ئويدۇرماق، ساختا قىياپەتكە كىرىۋالماق	rölyef	قايتما، ئويما
rol oynamak	رول ئالماق، رول ئوينىماق	römork	شىتسىپىل
rol yapmak	يالغاندىن قىلغان قىياپەتكە كىرىۋالماق	römorkör	كېمە سۆرەش، چاتما كېمە
rolü olmak	تەسىرى ياكى رولى بولماق	rönesans	ياۋروپادا 14-، 16-ئەسىر ئارىسىدىكى ئەدەبىيات-سەنئەتنىڭ قايتا گۈللىنىش ھەرىكىتى
rolüne çıkmak	كىنو ياكى سەھنە ئەسىرىدە رولغا چىقماق	röntgen	رېنتگېن
rom	شېكەر قومۇشتىن شېكەر ئېلىنىپ بولغاندىن كېيىنكى قالدۇقلىرىدىن ياسالغان ئىچىملىك	röntgenci	رېنتگېنچى
roman	رومان	röntgencilik	رېنتگېنچىلىك
romancı	رومانچى	röportaj	خاس زىيارەت
romancılık	رومانچىلىق	röportajcı	زىيارەتچى، مۇخبىر
romanesk	رومانتىك	röportajcılık	زىيارەتچىلىك
Romanoloji	رومانتىزم ئىلمى	röprezantan	ۋەكىل
romans	نېرىكا	röproduksiyon	كۆپىيىش، قايتا تۈزۈلۈش
romantik	رومانتىك	rötar	پويىزنىڭ كېچىكىشى
romantiklik	رومانتىكلىق	rötarlı	كېچىكىدىغان
romantizm	رومانتىزم	rötuş	تۈزۈلۈش
Romanyalı	رومانىيەلىك	rötuşçu	تۈزەتكۈچى
romatizma	رومانتىزم	rötuşçuluk	تۈزەتمىچىلىك
romatizması tutmak	رومانتىزمى باشلىماق	rövanş	ئارقىغا بۇرۇش، قاينۇرۇش
Romen	قەدىمقى رىملىق	ruam	ئادەتتە ئاتلاردا، بەزى ئادەملەردىمۇ بولىدىغان بىرخىل
rondelâ	قالپاقمىخ	rupa	ساقايماس كېسەل
rop	ئۇخلاش كىيىمى		كىيىم-كېچەك

rubâî	رۇبائىي	rulman	ئوققازان
rubidyum	رۇبىدىي (خىمىيە ئېلېمېنتى)	ruło	بىر تۈرگە
ruble	رۇبلى	Rum	رىم (ئىتالىيەنىڭ)؛ مۇسۇلمان دۆلەتلىرىدىكى يۇنا.
rubu	چارەك	نلىقلار؛ ئاناتولىيە	
ruf	تورۇس	rumba	رومبا ئۇسسۇلى
Rufaî	رۇپائىچىلار	Rumca	يېڭى يۇنان تىلى
rugan	كۆن، خرۇم	Rumelili	ئوسمانلى دەۋرىدە ياۋرۇپادا ياشايدىغان تۈركلەرنىڭ ئاتىلىشى
ruh	روھ	Rumen	رومىنىيەلىك
ruh bilgini	پىسخولوگ	Rumence	رومىنىيە تىلى
ruh bilimi	پىسخولوگىيە	rumî	رۇمى
ruh doktoru	پىسخىك دوختۇرى	Rumlaşmak	رۇم تىلىنى قوللانماق
ruh hastası	روھىي كېسەل	Rumlaştırmak	رۇم تىلىنى ۋە مەدەنىيىتىنى ئومۇملاشتۇرماق
ruh hekimi	پىسخىك دوختۇرى	rumuz	رەمز، سىمۋول، بەلگە
ruh sağlığı	روھىي ساغلاملىق، پىسخىكا ساغلاملىقى	rupi	رۇپپىيە
ruhanî	روھ بىلەن مۇناسىۋەتلىك، روھىي، مەنىۋىي	Rus	روس
ruhaniyet	روھانىيەت، روھىيەت	Rusça	روسچە
ruhban	راھىبلار	Ruslaşmak	روسچىنى ئۆزلەشتۈرمەك
ruhbanियet	روھانىيلىق	Ruslaştırmak	روس تىلى ۋە مەدەنىيىتىنى ئومۇملاشتۇرماق
ruh bilim	پىسخولوگىيە	ruşen	روشەن
ruhen	روھ ئۈستىدە	rutenyum	رۇتېنىي (خىمىيە ئېلېمېنتى)
ruhî	روھىي	rutin	ئادەتتىكى
ruhiyat	روھىيەت	rutubet	ھور، پار
ruhiyatçı	روھىيەتچى	rutubetlendirmek	پارلاندۇرماق، نەم قىلماق
ruhlu	روھلۇق	rutubetlenmek	نەملەنمەك
ruh ötesi	روھتىن ھالقىغان	rutubetli	نەم
ruhsal	روھقا ئائىت، روھىي، مەنىۋىي	rutubetsiz	قۇرۇق
ruhsat	رۇخسەت	ruzname	كۈندىلىك خاتىرە
ruhsatiye	رۇخسەتنامە	rübab	راۋاپ
ruhsatlı	رۇخسەتلىك	rücu	تېنىۋېلىش
ruhsatsız	رۇخسەتسىز	rüçhan	ئۈستۈنلۈك
ruhsuz	روھسىز	rüesa	رەھبەرلەر
ruhunu şad etmek	روھىنى خۇشال قىلماق (ئۆلگەن ئادەمنىڭ)؛	rüfeka	دوستلار
ruhunu teslim etmek	ئۆلمەك	rükü	رۈكۈ
Ruhülkudüs	روھىل قۇددۇس (جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام)	rükün	رۈكىن (تۈۋرۈكلەر، ئەھكاملار)
ruj	لەۋسۇرۇق	rüküş	غەلىتە كىيىنگەن ئايال
rujlamak	لەۋسۇرۇق سۈرمەك	rüsum	باچ
rulet	تاپانچا بىلەن ئوينىدىغان قىمار	rüsumat	دۆلەت بېجى
		rüşup	دۇغ

rüsva	رەسۋا، ئەيىبكە قالغان	rüya gibi	چۈشتىكىدەك، بەك گۈزەل
rüşvalık	رەسۋاچىلىق	rüyası çıkmak	كۆرگەن چۈشى ئەمەلىيلەشمەك
rüşeym	ھامىلە، بوۋاق	rüyet	كۆرۈش، قاراش
rüşt	بالاغەتكە يەتكەن دەۋر، ياشلىق دەۋرى	rüzgâr	شامال
rüşvet almak	پارا ئالماق	rüzgâr almak	شامال بار يەردە تۇرماق
rüşvet vermek	پارا بەرمەك	rüzgâr gibi	ناھايىتى تېز، ئۇچقاندەك
rüşvet yemek	پارا يېمەك، پارا ئالماق	ruzgârkıran	شامالنى يوق قىلىدىغان
rüştiye	روشتىيە	rüzgârlamak	سورماق
rüşvet	پارا	rüzgârlanmak	سورۇلماق
rüşvetçi	پارىخور	rüzgârlı	شاماللىق
rüşvetçilik	پارىخورلۇق	rüzgârlık	شامال توسقۇ
rütbe	دەرىجە	rüzgârsız	شامالسىز
rüya	چۈش؛ خىيال		

S

S s	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ يىگىرمە ئىككىنچى ھەرىپى	sabık	سابىق
saadet	سائادەت	sabıka	ئۆتكەنكى ئىشلار
saadet asrı	سائادەت دەۋرى (مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ياشىغان دەۋرى)؛	sabıkalı	كونا جىنايەتچى
saadet zinciri	كەينى-كەينىدىن كەلگەن بەخت	sabır	سەۋر
saadetle	سائادەت بىلەن	sabır taşı	تەسۋىر
saadetlü	ئوسمان ئېمپىرىيىسى دەۋرىدىكى بىر خىل ئۇنۋان	sabırlı	سەۋرلىك
saat	سائەت	sabırsız	سەۋرسىز
saat başı	ھەر سائەتتە بىر	sabırsızlanmak	سەۋرسىزلەنمەك
saat farkı	سائەت پەرقى	sabırsızlık	سەۋرسىزلىك
saatçi	سائەتچى	sabi	يۇلتۇزغا چوقۇنغۇچى
saatçilik	سائەتچىلىك	sabit	مۇقىم، تۇراقلىق، تۇرغۇن
saati çalmak	بىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلمەك	sabit fikir	مۇقىم پىكىر
saatli	سائەتلىك	sabit olmak	مۇقىملاشماق
saba	تاڭ شامىلى	sabite	تۇرغۇن يۇلتۇز
sabah	سەھەر	sabitləşmek	مۇقىملاشماق
sabah ezanı	بامدات نامىزىنىڭ ئەزىنى	sabitləştirmek	مۇقىملاشتۇرماق
sabah koşusu	ئەتىگەنلىك يۈگۈرۈش	sabitlik	تۇراقلىقلىق، تۇرغۇنلۇق
sabah namazi	بامدات نامىزى	sabotaj	بۇزغۇنچىلىق
sabaha doğru	تاڭ سەھەردە	sabotaj yapmak	بۇزغۇنچىلىق قىلماق
sabahçı	سەھەرچى	sabotajcı	بۇزغۇنچى
sabahı bulmak	سەھەرگىچە ئۇخلىماسلىق	sabote	پالتا بىلەن ئۇرۇش
sabahın köründe	تاڭ سەھەردە	sabote etmek	پالتىلىماق، پالتا ئۇرماق
sabahki	سەھەردىكى	sabretmek	سەۋر قىلماق
sabahlamak	بىر يەردە تاڭ ئاتقۇچە تۇرۇپ قالماق	sabreylemek	سەۋر قىلماق، چىدىماق
sabahlatmak	تاڭ ئاتقۇزماق	sabuk	قۇرۇق
sabahleyin	قان سەھەردە	sabuklanma	قۇرۇق گەپ
sabahlı	سەھەرلىك	sabuklanmak	قۇرۇق گەپ سېتىش
sabahlık	ئەتىگەنلىك كىيىم	sabun	سۇيۇن
sabahtan	ئەتىگەندىن تارتىپ	sabuncu	سۇيۇنچى
saban	ساپان	sabunculuk	سۇيۇنچىلىق
saban sürmek	يەر ھەيدىمەك	sabunhane	سۇيۇن زاۋۇتى
sabankıran	بىر خىل ئۆسۈملۈك	sabuniye	بىر خىل ئۇۋاق يېمەكلىك
		sabunlamak	سۇيۇنلىماق

sabunlanmak	سوپۇنلاشماق	sade	ئاددىي، سىدام
sabunlaşmak	سوپۇنلاشماق	sadece	پەقەتلا
sabunluk	سوپۇن قويغۇچ	sade kahve	ھېچنېمە قوشۇلماي پىشۇرۇلغان قەھۋە
sabun otu	سوپۇن ئوت	sadede gelmek	ئەسلى مەقسەتكە كەلمەك
sabun taşı	سوپۇن تاش	sadeleşmek	ئاددىيلاشماق
sabun	بەك سەۋرچان	sadeleştmek	ئاددىيلاشتۇرماق
sabunra	پاراخوتنىڭ ئاستىغا قويۇلغان ئېغىرلىق	sadedil	ساددا دىل
sac	ئالتۇن ياپراقچىسى، قەلەي	sadeleşmek	ئاددىيلىشىش
sacayağı	ئۈچ بۇلۇڭلۇق جازا	sadeleşmek	ئاددىيلىشىش
saç	چاچ	sadeleştmek	ئاددىيلاشتۇرۇش
saçak	چېچىق، پۆيۈك، چۇچا	sadelik	ئاددىيلىق، ساددىلىق
saçak bulut	ئاق بۇلۇتلار	sadet	ئەسلى گەپ، ئەسلى تېما
saçak kök	چاچما يىلتىز	sadeyağ	سۈتتىن ئايرىۋېلىنغان ماي
saçaklı	چۇچىلىق	sadık	سادىق
saçalamak	چاچماق	sadıkane	سادىقلارچە
saçalanmak	چېچىلماق	sadır	كۆكرەك، مەيدە؛ قەلب
saçı	چاچقۇ؛ توي سوۋغىتى	sâdır	ئوتتۇرىغا چىققان
saçı başı ağarmak	قېرىماق، ياشانماق	sadır olmak	ئوتتۇرىغا چىقماق
saçık	چېچىلغان	sadist	ساددا
saçılak	چېچىلىش	sadizm	سادىزىم
saçıntı	چېچىلغان نەرسە	sadme	ئۇرۇش-ئۇرۇلۇش
saçıştırmak	چېچىۋەتمەك	sadrazam	سادىر-ئەزەم (باش مىنىستىر)
saçkıran	تاز	sadrazamlık	باش مىنىستىرلىك
saçlı	چاچلىق	saf	سەپ، قاتار؛ ساپ، تەبىئىي
saçma	سەپسەتە	saf bağlamak	رەتكە كىرمەك
saçmacı	سەپسەتچى	safa	ھوزۇر
saçmak	چېچىش	safahat	مەزگىل
saçmalamak	قالايمىغان گەپ قىلماق	safari	كوللىكتىپ ئوۋغا چىقىش
saçmalık	سەپسەتە، بىمەنىلىك	safça	ساددىلارچە
saçula	ياغاچ قېلىپ	safderun	ساددا
sada	سادا	safderunluk	ساپ
sadak	توغرىلىق، ئوفدان	safdil	ساپ دىل، پاك دىل
sadaka	سەدىقە	safer	سەپەر ئېيى
sadakat	ساداقتە	saffet	ساپلىق
sadakatli	ساداقتەتمەن	safha	مەزگىل
sadakatsiz	ساداقتەتسىز	safi	پاك، پاكىز، تەبىئىي
sadakatsizlik	ساداقتەتسىزلىك	safiha	تاختاي
sadakor	يىپەك رەخت	safir	كۆك ياقۇت

safiyet	پاڭلىق	sağım	سۈتلىك
safizm	ئاياللار ئارا جىنسىي مۇناسىۋەت	sağımlik	سۈت سېغىشتا ئىشلىتىلىدىغان (كوزا)
safka	بىر سودىدا سودىگەر بىلەن خېرىدارنىڭ قول سىقىشى	sağın	نۇقسانسىز
saf kan	ساپ قان	sağır	گاس
saflaşmak	ساپلاشماق	sağır etmek	گاس قىلماق
saflaştırmak	ساپلاشتۇرماق	sağırlaşmak	قۇلىقى ئاڭلىماس بوپ قالماق
saflik	ساپلىق	sağırlık	گاسلىق
safrā	سەپرا، ئۆت	sağır yılan	يىلاننىڭ بىر تۈرى
safrā kesesi	ئۆت خالتىسى	sağır kapı	ئاۋاز ئۆتكۈزمەيدىغان ئىشىك
safran	زاراڭزا، زەپە	sağır olmak	گاس بولماق
safsata	سەپسەتە	sağ iç	ئوڭ ئىچكى مۇداپىئەچى
safsatacı	سەپسەتچى	sağistem	ياخشى نىيەت
sagar	رومكا	sağlam	چىڭ، مەھكەم
sagu	بىر خىل قوناق	sağlamak	تەمىن ئەتمەك، كاپالەت قىلماق
sagucu	بىر خىل قوناق ئىشلەپچىقارغۇچى	sağlamcı	ئىشەنچلىك ئادەم
sağ	ئوڭ	sağlamlamak	كۈچلەنمەك
sağ açık	ئوڭچى	sağlamlaşmak	چىڭىماق، كۈچلەنمەك
sağalmak	سالامەتلىكى ئەسلىگە كىلىش	sağlamlaştırmaq	كۈچلەندۈرمەك
sağaltmak	ئەسلىگە كەلتۈرۈش	sağamlık	ساغلاملىق
sağanak	قار يامغۇر	sağlanmak	ئېرىشىلمەك، قولغا كەلتۈرۈلمەك
sağbeğeni	ئەڭ يۇقىرى ئالغىش	sağlayıcı	تەمىن ئېتىدىغان
sağ bek	ئوڭ تەرەپ ئارقا مۇداپىئەچى	sağlıcakla	بەخت بىلەن، خۇشاللىق بىلەن
sağ kalmak	ھايات قالماق	sağlığında	ھايات ۋاقتىدا
sağ salim	ساق-سالامەت	sağlık	ساقلىق، ھاياتلىق
sağa kaymak	ئوڭغا قايماق	sağlıkçı	سەھىيەچى
sağaltmak	سالامەتلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈرمەك	sağlıklı	ساغلام
sağanak	يېغىش ۋاقتى قىسقا، ئەمما شىددەتلىك يامغۇر	sağlık ocağı	ساغلاملىق مەركىزى
sağcı	ئوڭچى	sağlıksız	ساقسىز، ئاغرىق
sağdıç	قولداش (تويدا)	sağlı sollu	ئوڭ-سوللۇق، ئىككى تەرەپلىك
sağdıçlık	قولداشلىق	sağmak	ساغماق
sağdırmak	ساغدۇرماق	sağmal	سېغىلىدىغان
sağduyu	ئەقلى-ھوشى جايىدا	sağman	سۈت بېرىدىغان
sağduyulu	ھۇشيار	sağrı	ھايۋانلاردا ساغرا، ئادەملەردە تۇغۇر
sağgörü	كۆزى ئۆتكۈر	sağyağ	سارماي
sağgörülü	كۆزى ئۆتكۈر	sağyazı	ئىملا قائىدىسى
sağı	قۇش مايىقى	sah	ساھەلەر، مەيدانلار
sağılmak	سېغىلماق	saha	ساھە، مۇسابىقە مەيدانى
sağım	سېغىم، سۈت بېرىدىغان ھايۋان	saha avantajı	مەيدان ئەۋزەللىكى

sahabe	ساھابە	sahtelik	ساختىلىق
sahabet	قوللاش، ئاسراش، ساقلاش	sahtiyan	ئاشلانغان تېرە
sahabetçi	قوللىغۇچى، ئاسرىغۇچى	sahur	زوهۇر؛ زوهۇرلۇق تاماق
sahabet etmek	قوغدىماق	sahur yemeği	زوهۇرلۇق تاماق
sahabî	ساھابە	sahurluk	زوهۇرلۇق
sahabîye	ساھابە (ئايال)	saik	سەۋەب
sahaf	كىتابيۇرۇش، كىتابچى	saika	چاقماق؛ سەۋەب
sahan	يېمەكلىك ۋە تۇخۇم پىشۇرۇش قاچىسى	sair	باشقا، بۆلەك
sahanlık	پەلەمپەيلەر ئارىسىدىكى تۈز يەر	sairfilmenam	تۈن سەيلىسى قىلىدىغان
sahavet	ساخاۋەت، سېخىيلىق	sak	سەگەك، پاچاق، شىراق
sahavetli	ساخاۋەتلىك	sak durmak	ھۇشيار تۇرماق
sahi	راست، ھەقىقىي؛ ھەقىقىي ھالدا، ھەقىقەتەن	sak yatmak	سەگەك ئۇخلىماق
sahici	راست سۆزلۈك	saka	سېرىق قۇشقاچ
sahiden	ھەقىقەتەن	sakaf	تورۇس
sahife	بەت، ۋاراق، سەھىپە	sakak	ئاستىنقى ئېگەك
sahih	سەھىھ، راست، ئىشەنچلىك	sakal	ساقال
sahil	ساھىل	sakal bırakmak	ساقال قويماق
sahileşmek	رېئاللىققا ئايلانماق	sakal oynatmaz	ھەممىنى بىلىدىغان
sahip	ئىگە	sakalık	ساقىيلىق
sahip çıkmak	ئىگە بولماق؛ ھامىي بولماق	sakalanmak	ساقىلى چىقماق
sahip kılmak	ئىگە قىلماق	sakallı	ساقاللىق
sahip olmak	ئىگە بولماق	sakalsız	ساقالسىز
sahiplik	ئىگىدارچىلىق	sakamet	مېيىپلىق
sahipsiz	ئىگىسىز	sakandırık	قالپاق تاسمىسى
sahne	سەھنە	sakangur	ئاق قاشقا
sahne almak	سەھنىدە يەر ئالماق	sakar	پالاكەت، دائىم كىچىك بالا-قازاغا ئۇچرايدىغان
sahne olmak	بىر يەردە مەلۇم بىر ۋەقە يۈز بەرمەك	sakarın	پۇت-قولى كالتۇلاشماق
sahnelemek	سەھنىلەشتۈرمەك، سەھنىگە چىقارماق	sakarlaşmak	پالاكەتلەشمەك، گالۋاڭلاشماق
sahnelenmek	سەھنىگە چىقىرىلماق، سەھنىلەنمەك	sakarlık	پالاكەتلىك، گالۋاڭلىق
sahneye çıkmak	سەھنىگە چىقماق	sakarov	مېيىپ، يارىندار، چولاق
sahneye koymak	سەھنىگە چىقارماق	sakat	مېيىپ، چولاق؛ بۇزۇلغان ياكى كەم
sahra	سەھرا، چۆل	sakat olmak	مېيىپ بولماق
sahre	چوققا، خادا تاش	sakatat	زاسۋىپەز
sahte	يالغان، ساختا	sakatatçı	زاسۋىپەزلىك
sahteci	ساختىپەز	sakatatçılık	مېيىپلىق
sahtecilik	ساختىپەزلىك	sakatlamak	مېيىپ قىلماق، بۇزماق
sahtekâr	يالغانچى	sakatlanmak	مېيىپ بولماق
sahtekârlık	يالغانچىلىق	sakatlık	مېيىپلىق؛ كەمچىلىك

sakim	ئاتوغرا، خاتا، ئادىل بولمىغان	saklı	يوشۇرۇپ قويۇلغان، مەخپىي ساقلانغان
sakın	قەتئىي، ھەرگىز، زىنھار	saklık	ھوشيارلىق، سەگەكلىك
skınca	چاتاق، ئاۋارىچىلىق	sako	سېغىزخان
sakıncalı	قىيىنچىلىقى بار، ئاۋارىچىلىقى بار	saksağan	ساکساقون
sakıncasız	ئوڭۇشلۇق، ئاۋارىچىلىقسىز	sakshorn	ساکس نومۇرى
sakıngan	ئېھتىيات بىلەن ئىش قىلىدىغان	saksı	تەشتەك
sakınganlık	ئېھتىياتچانلىق	saksıgüzeli	بىرخىل ئۆسۈملۈك
sakınmak	ئېھتىيات قىلماق	saksılık	تەشتەك قويۇلدىغان يەر؛ تەشتەك ياساشتا ياكى بېزەشتە ئىشلىتىلىدىغان نەرسە
sakınılmak	ئېھتىيات قىلىنىلماق	saksofon	ساکساقون
sakıntı	ئېھتىياتچانلىق	saksofoncu	ساکساقونچى
sakıntılı	ئېھتىياتچان	saksonya	ساکسونىيا (گېرمانىيەنىڭ بىر شەھىرى)
sakıntısız	ئېھتىياتسىز	sal	سال
sakırdamak	قورققانلىقتىن ياكى سوغۇقتىن قاتتىق تىتر- مەك	sal yarışı	سال ھەيدەش مۇسابىقىسى
sakırğa	دېر-دېر سالجا	salâ	جۈمە كۈنى، ھېيت بايراملاردا ياكى مېيىت نامىزىدىن بۇرۇن ئوقۇلىدىغان ساتات
sakır sakır	يىقىلغان	salâbet	كۈچ، كۈچ-قۇۋۋەت
sakit	سېغىز؛ ساقىت بولۇش، چۈشۈپ قېلىش	salacak	تەختىراۋان
sakit olmak	ساقىت بولماق، چۈشۈپ قالماق	salâh	تۈزۈلۈش، ساقىيىش؛ ئىلگىرىلەش
sakız	سېغىز، چالما	salâh bulmak	تۈزەلمەك، ياخشىلانماق
sakız ağacı	بوسۋېللىيە دەرىخى	salâhiyet	سالاھىيەت
sakız kabağı	سەي كاۋىسى	salâhiyetli	سالاھىيەتلىك
sakız gibi	پاكىزە ۋە ئاپئاق؛ چاپلىشاڭغۇ، قاشاڭ	salâhiyetsiz	سالاھىيەتسىز
saki	ساقىي	salâhiyettar	سالاھىيەت ئىگىسى
sakil	ئېغىر، قوپال، كېلەڭسىز	salakça	ساراڭلارچە، دۆتلەرچە، ئەخمەقلەرچە
sakim	خاتا، ئاتوغرا	salaklaşmak	ساراڭلاشماق، ئەخمەقلەشمەك
sakin	تىنىچ، سالماق، تەمكىن	salaklık	ساراڭلىق
sakinleşmek	تىنىچلانماق، ئۆزىنى تۇتۇۋالماق	salaklık etmek	ساراڭلىق قىلماق
sakinleştirmek	تىنىچلاندۇرماق، تەمكىنلەشتۈرمەك	salam	قېزا
sakinlik	سۈكۈت، تىنىچلىق	salamandra	ئۆيدىن ئۆيگە يۆتكىگىلى بولىدىغان تۆمۈر مەش
sakit	ساقلاش، يوشۇرۇش	salamanje	تاماقخانا
sakit kalmak	گەپ قىلماي تۇرۇۋالماق، سۈكۈت قىلماق	salamur	تۈزلۈك سۇ ياكى تۈزلۈك سۇدا ساقلانغان يېمە-كلىكلەر
saklamak	يوشۇرماق، ساقلىماق	salamuralık	تۈزلۈك سۇ ئىدىشى
saklambaç	مۈكۈ-مۈكۈلەڭ، كىم قارىغۇ ئويۇنى	salangan	دېڭىز قارىلغىچى
saklanılmak	يوشۇرۇپ قويۇلماق	salapurya	تىجارەت كېمىسى
saklanış	يوشۇرۇنۇش، ساقلىنىش	salaş	كۆكتات ۋە مېۋە ساتىدىغان چاتما دۇكان
saklanmak	ساقلانماق، يوشۇرۇلماق	salaşpur	نېپىز رەخت
saklantı	يوشۇرۇپ قويۇلغان نەرسە، مەخپىيەتلىك		
saklatmak	يوشۇرغۇزماق، ساقلاتماق		

salât	سالات (نامازدىن بۇرۇن ئېيتىلىدىغان)	salıntılı	دولقۇنلۇق
salata	سالاتا	salıverilmek	دەم ئېلىشقا قويۇپ بېرىلمەك
salatalık	تەرخەمەك	salıvermek	دەم ئېلىشقا قويۇپ بەرمەك
salâvat	سالاۋات، نامازلار	salih	سالھ، ياخشى
salâvat getirmek	خەتەرلىك ئەھۋالدا سالاۋات ئوقۇماق	salik	تەرىقەتكە كىرگەن
salâvat parmağı	كۆرسەتكۈچ بارماق	salik olmak	يولغا كىرمەك
salıcı	سال ياسىغۇچى ياكى ھەيدىگۈچى	salim	خاتىرجەم، سالامەت
salça	سالچا	salimen	ساق-سالامەت، بىخەتەر ھالدا
salçalamak	تاماققا سالچا سالماق	salip	كىرىست
salçalanmak	سالچا سېلىنماق	salise	دەققە
salçalı	سالچا سېلىنغان	salisilât	سالتىسلات
salçalık	سالچا قۇتسى	salisilik	سېرىق سۆگەت
saldırgan	تاجاۋۇزچى	salkım	شىگىل
saldırganlık	تاجاۋۇزچىلىق	salkım ağacı	ئاق ئاكاتىسىيە
saldırı	ھۇجۇم، تاجاۋۇز	salkımak	ساگىلىماق، ئېسىقلىق تۇرماق
saldırıcı	تاجاۋۇزچى	sakımsı	شار شەكىللىك، شىگىل شەكىللىك
saldırılmak	ھۇجۇمغا ئۇچرىماق	salkım söğüt	مەجنۇنتال
saldırıya uğramak	تاجاۋۇز قىلىنماق، باشقىلارنىڭ ھۇجۇم قىلىشىغا ئۇچرىماق	salkur	ۋەكىللەر ئۆمىكى
saldırmak	ھۇجۇم قىلماق	sallabaş	گىلىدىڭ باش
saldırmazlık	ھۇجۇم قىلماسلىق	sallamak	پۇلاڭلاتماق، لىگىشتىماق
saldırmazlık antlaşması	تاجاۋۇز قىلىشىماسلىق كېلىشىمنامىسى	sallamamak	پۇلاڭلىماسلىق
salep	ئورخېدىيە (ئۆسۈملۈك)؛ سالەپ (ئىچىملىك)	sallandırmaq	پۇلاڭلاتماق، لىگىشتىماق
salepçi	سالەپ ئىچىملىكى ساتقۇچى	sallanmaq	پۇلاڭلىماق، لىگىشتىماق
salgı	ئاجرالما، ئاجراتما؛ ئورگانىزىم ئۈچۈن زۆرۈر بولغان ماددىلارنىڭ ئىشلەپ چىقىرىلىشى	sallantı	پۇلاڭلاش، لىگىشتىش
salgın	يۇقۇملۇق، تاجاۋۇز	sallantılı	پۇلاڭلىغان
salgıncı	باچقىر	saliapati	قاپىۋرەك
salhane	قۇشخانا	sallasırt etmek	ئۈستىگە ئالماق، دۈمبىسىگە ئالماق
Salı	سەيشەنبە	sallı	كەڭرى، ياپپاڭ
salık	خەۋەر	salmak	قۇيۇۋەتمەك، تاڭماق، ئېتىلماق
salık vermek	خەۋەر بەرمەك	salmalık	ئوتلاق، يايلاق
salına salına	ئىرغاڭلاپ	salman	مۇستەقىل، ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولغان
salıncak	سەگۈنچەك، ئىلەڭگۈچ	salmastra	يىپ ئارغامچا
salıncaklı	سەگۈنچەكلىك	salname	يىلنامە
salınım	تەۋرىنىش	salon	مېھمانخانا، زال
salınmak	ئىرغاڭلىماق	saloz	ئەخمەق، ھاماقەت، مۆڭك
salıntı	دولقۇنلاش	salozlaşmak	ھاماقەتلەشمەك
		salozluk	مۆڭلۈك
		salpa	بوش، تارقاق، بوشاڭ؛ چېچىلاڭغۇ

salpak	بوش، تارقاق، بوشاڭ؛ چېچىلغان	samsa	بادام، ياڭاق، قايماقچىلار بىلەن قىلىندىغان سامسا
salt	يالغۇز، پەقەتلا	samsun	قەدىمدە ئۇرۇشتا ئىشلىتىلىدىغان ئىت
salt sıcaklık	مۇتلەق سوغۇق (نۆلدىن تۆۋەن 237 سېلسىيە گرادۇس)؛	samsuncu	ئۇرۇش ئىتلىرىنى يېتىشتۈرگۈچى
salta	ئىتنىڭ ئارقا پۈتىدا تىك تۇرۇشى؛ ياقسىز ئۇزۇن پەرىجە	samur	قارا بۇلغۇن
saltanat	پادىشاھلىق، سەلتەنەت، ئابروي	samur kaşlı	قايقارا، قويۇق قاشلىق
saltanat sürmek	سەلتەنەت سۈرمەك	samut	جىمغۇر
saltçılık	ھاكىمىمۇتلەقلىق	samyeli	ئىسسىق شامال
saltanatlı	سەلتەنەتلىك، ئابرويلىق	san	شۆھرەت، مەرتىۋە، نام
saltanatsız	ئابرويىسىز	sana	ساڭا
saltçılık	مۇتلەقچىلىق، مۇستەبىتلىك	sanal	سۈبېكتىپ
saltık	مۇتلەق، چەكسىز	sanat	سەنئەت
salvo	بىرقانچە قورالدىن بىرلا ۋاقىتتا چىققان ئوق	sanat adamı	سەنئەت بىلەن شۇغۇللانغۇچى
salya	شۈلگەي	sanat dünyası	سەنئەت دۇنياسى
salyangoz	قۇلۇلە	sanat enstitüsü	سەنئەت فاكۇلتېتى
sam	ئىسسىق شامال	sanat eseri	سەنئەت ئەسىرى
sam yeli	چۆللۈكتە چىققان ئىسسىق شامال	sanat evi	سەنئەت ئەسەرلىرى كۆرگەزمىسى قىلىدىغان ئۆي
saman	سامان	sanat filmi	سەنئەت فىلىمى
saman alevi	ناھايىتى تېز يوقىلىدىغان	sanat okulu	سەنئەت مەكتىپى
saman gibi	تەمسىز، مەززىسىز	sanatçı	سەنئەتچى
samanî	سامان رەڭگى	sanatçılık	سەنئەتچىلىك
saman kâğıdı	سامان قەغىزى	sanatkâr	سەنئەتكار
saman nezlesi	باھاردا تارقىلىدىغان زۇكام	sanatkârane	سەنئەتكارغا خاس
samankapan	كەھرېۋا	sanatkârlık	سەنئەتكارلىق
samanlık	سامانلىق	sanatlı	سەنئەتلىك
saman rengi	سامان رەڭگى	sanatoryum	ساناتورىيە
samanuğrusu	سامانىيولى	sanatsever	سەنئەتسۆيەر
saman yolu	سامانىيولى	sanayi	سانائەت
samaryum	سامارىي (خىمىيەۋى ئېلېمېنت)	sanayi bölgesi	سانائەت رايونى
samba	سامبا	sanayi kuruluşu	سانائەت قۇرۇلۇشى
Samî	ئۇلۇغ، شۆھرەتلىك	sanayi odası	سانائەت ئىشلىرىغا قوماندانلىق قىلىدىغان ئىشخانا
samimî	سەمىمىي	sanayi sistemi	سانائەت سىستېمىسى
samimî olmak	سەمىمىي بولماق	sanayi ülkesi	سانائەت ئىشلەپچىقىرىشنى ئاساس قىلغان دۆلەت
samimîleşmek	سەمىمىي بولماق، قىزغىن مۇئامىلە قىلماق	sanayi yatırımı	سانائەتكە سېلىنغان مەبلەغ
samimîlik	سەمىمىيلىك	sanayici	سانائەتچى
samimiyet	سەمىمىيەت	sanayicilik	سانائەتچىلىك
samimiyetsiz	سەمىمىيەتسىز	sanayileşmek	سانائەتلەشمەك
samimiyetsizlik	سەمىمىيەتسىزلىك	sanayileştirmek	سانائەتلەشتۈرمەك

sancak	سانجاق، بايراق	sanrısıl	خييالىي
sancak beyi	يەرلىك سىياسەت تەمەنلىرى	sansar	بۇلغۇن
sancaktar	بايراقدار	sansasyon	كۈچلۈك ھاياجان
sancı	سانجىق	sansasyonel	ھاياجانلاندىرغۇچى
sancılanmak	سانجىپ ئاغرىماق	Sanskrit	سانسكرىت
sancılı	سانجىقى بار	sansüalizm	تۇيغۇ نەزەرىيىسى
sancısı tutmak	سانجىق تۇتماق	sansür	تەكشۈرۈش
sancımak	سانجىقى تۇتماق، ئاغرىماق	sansürlemek	تەكشۈرمەك
sañçma	سانجىش	sansürlemek	تەكشۈرۈلمەك
sañçmak	سانجىماق	santiar	سانتئار (ئارنىڭ يۈزدە بىرى)
sandal	سەندەل، بىرخىل رەخت	santigram	سانتىگرام
sandalağacı	سەندەل دەرىخى	santigrat	سانتىگراد
sandalcı	سەندەلچى	santilitre	سانتىلىتر
sandalcılık	سەندەلچىلىك	santim	سانتىمېتىر
sandalet	سەندەل، بىرخىل ئاياغ	santimantal	ئاسان ھاياجانلىنىدىغان
sandalye	ئورۇندۇق	santimetre	سانتىمېتىر
sandalyesiz	ئورۇندۇقسىز	santonin	سانتونىست
sandık	ساندۇق	santra	ئوتتۇرا مەيدان
sandık balığı	ساندىك بېلىقى	santral	ئىستانسا
sandık düzmek	قىز مېلى تەييارلىماق	santralıcı	ئىستانسىدا ئىشلىگۈچى
sandıkçı	ساندۇقچى	santrfor	ئالدى ھۇجۇمچى
sandıkçılık	ساندۇقچىلىق	santrhaf	ئوتتۇرا ئالدى قوغدىغۇچى
sandıklamak	ساندۇققا قاچىلىماق	santrfüj	مەركەزدىن ئايرىلىش
sandıklanmak	ساندۇققا قاچىلانماق	santrfüjör	سنتىرىفۇگ
sandıklı	ساندۇقلۇق	santrozom	ھۈجەيرە مەركىزى
sanduka	ساندۇكا	santur	بەرباپقا ئوخشايدىغان ساز
sandviç	ساندۋىچ	santurcu	بەرباپ چالغۇچى
sanem	بۇت، سەنەم	santurî	بەرباپچى
sanı	تەخمىن	sap	ساپ، غول
sanık	جىنايەت گۇماندارى	sapa	خىلۋەت
sanıklık	جىنايەت گۇماندارلىق	sapak	ئىككى يولنىڭ تۇتاشقان جايى
sanıye	سېكونت	sapaklık	ئۆزگىچە
sanıyelik	سېكونتلۇق	sapan	ساپان
sanki	خۇددى	saparna	ساپارنا (بىرخىل ئۆسۈملۈك)
sanlı	ئابرويۇلۇق	saparta	ئازار
sanmak	دەپ قارىماق	sapasağlam	بەك ساغلام
sanrı	خييالىي تۇيغۇ	sapçık	كىچىك گۈل شېخى
sanrılmak	خييالىي تۇيغۇغا بېرىلمەك	sapık	يولدىن چىققان

sapıklaşmak	تەلۈنلەشمەك، تاپتىن چىقماق	saraylı	سارايلىق
sapıklık	تەلۈنلىك	sardalye	ساردىن بېلىقى
sapılmak	ئازماق	sardırmak	ئوراتماق، قاچىلاتماق
sapınç	يولدىن ئېزىش	sardoğan	سېرىق قۇرغۇي
sapır sapır	شالدۇر-شۇلدۇر	sardun	بېلىقچىلار خالىتى
sapıtmak	ئازدۇرماق	sardunya	بىنەپشە رەڭ گۈل
sapkı	باشقىچە	sardunyagiller	بىنەپشە رەڭ گۈل تۈرىدىكىلەر
sapkın	ئازغان	sarf	سەرپ، چىقىم
sapkınlık	ئازغۇنلۇق	sarfınazar	ھېسابلانمىسىمۇ
saplamak	ياتۇرماق	sarfıyat	سەرپىيات
saplanmak	پېتىپ قالماق	sargan	بىرخىل بېلىق
saplantı	توغرا دەپ قارالغان خاتا پىكىر	sargı	تېڭىق لاتىسى
saplı	سېپى بار، ساپلىق	sargılı	تېڭىلغان
sapmak	ئازماق	sargın	ئىچ مېجەز
sapotgiller	مانىلىكارا تۈرىدىكىلەر	sarhoş	مەست
saprofit	چېرىندىخور ئۆسۈملۈكلەر	sarhoş etmek	مەست قىلماق
sapsağlam	ساپساق	sarhoş olmak	مەست بولماق
sapsarı	ساپسېرىق	sarhoşlaşmak	مەست بولماق
sapsız	سېپى يوق	sarhoşluk	مەستلىك
saptamak	بېكىتمەك	sarı	سېرىق
saptanımcılık	بېكىنمىچىلىك	sarıağız	گۆشى تاتلىق بىر خىل بېلىق
saptanmak	بېكىتىلمەك	sarıasma	سوپىسوپىياڭ
saptayıcı	بېكىتكۈچى	sarıbalık	بايقال لېئوتىسكۇس بېلىقى
saptırılmak	ئازدۇرۇلماق	sarı benek	سېرىق داغ
saptırmak	ئازدۇرماق	sarıca	سارغۇچ
sara	تۇتقاق كېسىلى، ساپ، خالىس	sarıcık	سوپىسوپىياڭ
saraç	سەرراچ	sarıçalı	بەرخۇت دەرىخى
saraçlık	سەرراچلىق	sarıçam	سېرىق قارىغاي
sarahat	ئاشكارە	sarıçıyan	سېرىق چاپان
sarahaten	ئاشكارا ھالدا	sarıgöz	قىزىل قاۋان بېلىق
sarak	جىلتەك	sarığburma	بىر خىل باقالى
saraka	مەسخىرە	sarı humma	سېرىق قىزىتما
sarakacı	ھەزىلكەش	sarı ırk	سېرىق تەنلىكلەر
saralı	تۇتقاقلىق كېسىلى بولغۇچى	sarık	سەللە
sararmak	سارغايماق	sarıkanat	گىرنلاندىيە مولۇا بېلىقى
sarartmak	سارغايتماق	sarıklı	سەللىلىك
sarat	ئۆتكەمە	sarılgan	يامىشىپ ئۆسدىغان
saray	ساراي	sarılı	سېرىق رەڭلىك، تېڭىقلىق

sarılık	سېرىقلىق	sarp	تىك، قىيىن
sarılmak	باغلانماق، ياماشماق، قۇچاقلىماق	sarpa	بىر خىل بېلىق
sarım	تېڭىش، ئوراش، ئورام	sarpa sarmak	كۈچلۈكلەر ئوتتۇرىغا چىقماق
sarımsak	سامساق	sarpın	ئاشلىق ئامبىرى، تەڭنە
sarımsı	سارغۇچ	sarplaşmak	قىيىن ھالغا كەلمەك
sarınmak	تېڭىلماق، ئورالماق	sarraf	سەرراپ
sarınsabır	سەبەر، ئالوي	sarrafiye	سەرراپلىقتا ئالتۇن ئىشلىتىش
sarınsalkım	لابۇرنۇم (بىرخىل ئۆسۈملۈك)	sarraflık	سەرراپلىق
sarışın	سېرىق ئۆڭ	sarsak	كېسەل ۋە قېرىلىق سەۋەبىدىن تېنى تىترەيدىغان بولۇپ قالغان
sarışınlik	سېرىق ئۆڭلۈكلۈك	sarsaklık	ئاجىزلىق
sarı	ئۆتۈپ كەتكەن؛ يۇقۇملۇق؛ ھىندىستان ئاياللىرىنىڭ بىرخىل كىيىمى	sarsalamak	قىمىرلاتماق، تەۋرەتمەك
sarıg	ئامبىرىكىدا ياشايدىغان، بالىسىنى دۈمبىسىگە ئارتىپ يۈرىدىغان ھايۋان	sarsı	تەۋرەش
sarih	ئاشكارا، ساددا	sarsık	تەۋرىگەن
sarkaç	پۇلاڭلاش	sarsılamak	تەۋرىتىلمەك، پۇلاڭلىتىلماق
sarkaçlamak	پۇلاڭلىماق	sarsılamazlık	مۇستەھكەملىك
sarkık	ساڭگىلىغان	sarsım	سىلكىنىش، تەۋرىنىش
sarkıklık	ساڭگىلاش	sarsıntı	سىلكىنىش، تەۋرىنىش
sarkıl	ساڭگىلايدىغان	sarsıntısız	تەۋرىمەيدىغان
sarkıntı	ساڭگىلىغان، ئېسىلغان نەرسە	sarsma	قىمىرلاش، تەۋرەش، سىلكىنىش
sarkıntılık	ئاۋازچىلىق تېپىش، قانات سۆرەش	sarsmak	قىمىرلاتماق، تەۋرەتمەك
sarkıt	ساڭگىلىتىش	sası	پۇراپ قالغان
sarkıtmak	ساڭگىلاتماق، دارغا ئاسماق	sasımak	پۇراپ قالماق
sarkmak	ساڭگىلىماق، ئېسىقلىق تۇرماق	sataşılma	بىئارام قىلىنىش
sarkom	ئۆسما، ساركوما	sataşılmak	بىزار قىلىنماق، بىئارام قىلىنماق
sarmak	ئورماق	sataşkan	ئىغۋاگەر، جېدەلخور
sarmal	بىرى بىرىگە ئەگەشكەن	sataşmak	بىئارام قىلماق، بىزار قىلماق
sarmalamak	ئەگەشمەك	satén	تاۋار-دۇردۇن، ئەتلەس
sarman	زور، چوڭ	sathî	يۈزە، تېپىز
sarmaş	بەستىلىك	sathileşmek	تېپىزلەشمەك، يۈزەكىلەشمەك
sarmaşan	يامشىپ ئۆسىدىغان	sathilik	يۈزەلىك، تېپىزلىق
sarmaşık	يامشىپ ئۆسىدىغان ئۆسۈملۈك	satı	سېتىش
sarmaşıkgiller	يامشىپ ئۆسىدىغان ئۆسۈملۈك تۈرىدە- نكىلەر	satıcı	ساتقۇچى
sarmaşmak	ياماشماق، قۇچاقلاشماق	satıcılık	ساتقۇچىلىق
sarımsaklı	سامساقلىق	satıh	ئىپادە، يۈز
sarınc	يامغۇر سۈيى كۆلچىكى	satılık	سېتىلىدىغان
sarıncılı	كۆلچەكلىك	satılmak	سېتىلماق
		satım	سېتىم

satımlık	سېتىلىدىغان	savan	ساۋاننا
satın almak	سېتىۋالماق	savaş	جەڭ
satır	قۇر؛ قىڭراق	savaş açmak	جەڭ ئېلان قىلماق
satır atmak	قىڭراق بىلەن چانماق	savaşçı	جەڭچى
satır başı	قۇر بېشى	savaşım	جەڭ
satış	سېتىش	savaşım vermek	بىر غايىگە يېتىش ئۈچۈن تىرىشماق
satış bedeli	سېتىلغان مالنىڭ باھاسى	savaşkan	جەڭگە ماھىر، جەڭگىۋار
satış değeri	بىر نەرسىنىڭ سېتىش قىممىتى	savaşmak	جەڭ قىلماق، كۈرەشمەك
satış fiyatı	سېتىلغان مالنىڭ باھاسى	savat	كۈمۈش يۈزىگە ئويۇلغان ئويما
satış merkezi	بىر مالنىڭ باش سېتىش يېرى	savatlamak	كۈمۈش ئۈستىگە قوغۇشۇن بىلەن نەقىش ئىشلىمەك
satış mukavelesi	سېتىش كېلىشىمنامىسى	savatlı	ئويما قىلىپ ئىشلەنگەن
satış ruhsatı	سېتىش ئىجازەتنامىسى	savcı	تەپتىش
satış sarayı	سېتىش مەركىزى	savcılık	تەپتىش مەھكىمىسى
satış sözleşmesi	سېتىش كېلىشىمى	sadırmak	قوغلاتماق
satış yapmak	ساتماق	savla	كېمە ۋە پاراخوتلاردا بايراق چىقىرىشتا ئىشلىتىلىدىغان تانا
satış yeri	بىر مالنىڭ سېتىلىدىغان يېرى	savlamak	پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويماق
satışa çıkarmak	بازارغا سالماق	savlet	قاتتىق ھۇجۇم
satır	كىناپە؛ ھەجۋى ئەسەرلەر	savmak	قوغلىماق
satirik	ساتىرىك، ھەجۋى	savruk	بىپەرۋا
satılcan	كۆكرەك سانجىقى	savrukluk	بىپەرۋالىق
satmak	ساتماق	savrulmak	چېچىلماق؛ سورۇلماق
satranç	شاھمات	savuntu	قوغدىنىش
satranç tahtası	شاھمات تاختىسى	savsak	ئىشنى كېچىكتۈرىدىغان
satranç takımı	شاھماتچىلار گۇرۇپپىسى	savsaklamak	ئىشنى كېچىكتۈرمەك
satranç taşı	شاھمات تېشى ياكى ئۇرۇقى	savsamak	ئىشنى كېچىكتۈرمەك
satranççı	شاھماتچى	savul	پوش-پوش
satrançlı	شاھماتلىق	savulmak	يىراقلاشماق
satrap	ۋالىي	savunmak	قوغدانماق
satsuma	ماندالىننىڭ بىر تۈرى	savunmalık	مۇداپىئەگە ئائىت
sattırma	ساتقۇزماق	savunmasız	قوغدىغۇچىسىز
sattırmak	ساتقۇزماق	savunu	مۇداپىئە
satvet	زورلۇق	savunucu	قوغدىغۇچى
sauna	ساڭنا	savurgan	ئىسراپخور
sav	سۆز، خەۋەر	savurganlık	ئىسراپخورلۇق
sava	خەۋەر	savurmak	ھاۋادا سورىماق
savacı	خەۋەرچى	savuşmak	ياخشىلانماق
savak	ئېقىن سۇنىڭ ئايرىلغان يېرى	savuşturmak	ساقلاپ قالماق
savaklamak	سۇنى ئېرىقلارغا ئاققۇزماق		

savuşup gitmek	يوشۇرۇنچە ئايرىلىماق	sayın	ھۆرمەتلىك
saya	ئاياغنىڭ بۇزى	sayısal	سانلىق، سانغا مۇناسىۋەتلىك
sayacı	ئاياغنىڭ يۈزىنى تەييارلىغۇچى	sayısız	سانسىز
sayaç	سچوتچىك	sayışmak	ھېسابلاشماق
saydam	ساپ، سىدام، ساددا	Sayıştay	دۆلەت ئىقتىسادىي تەپتىش مەھكىمىسى
saydam resim	سىدام رەسىم	saykal	چۇلا
saydamlaşmak	ساپلاشماق، سىداملاشماق	saykallamak	چۇلالاندۇرماق
saydamlaştırmaq	ساپلاشتۇرماق، سىداملاشتۇرماق	saylav	مىللەت ۋەكىلى
saydamlik	ساپلىق، سىداملىق	sayma	ساناش
saydırmaq	ساناتماق	saymaca	نامى بار
saye	سايە، قوغداش، ياردەم	saymak	سانىماق؛ دەپ قارىماق
sayeban	سايىۋەن	saymamazlık	ھۆرمەت قىلماسلىق
sayfa	بەت	sayman	سانىغۇچى، ھېساب قىلغۇچى، بوغالتىر
sayfa bağlamak	كىتاب-ژۇرنال چىقىرىشتا بەت تۈزمەك	saymanlık	بوغالتىرلىق
sayfalamak	بەت شەكلىگە كەلتۈرمەك	saymazlık	سانىماسلىق
sayfalık	بەتلىك	sayrı	كېسىلى بولغان
sayfiye	يازلىق ئۆي	sayrıl	كېسەلگە مۇناسىۋەتلىك
saygı	ھۆرمەت	sayrılaştırmak	ئاغرىتىپ قويۇش
saygı duruşu	ھۆرمەت تۇرۇشى	sayrılık	كېسەل، مەرەز
saygı duymak	ھۆرمەت ھېس قىلماق	sayrimsak	ئۆزىنى كېسەل قىلىپ كۆرسىتىش
saygı göstermek	ھۆرمىتىنى ئىپادىلىمەك	sayrimsama	ئۆزىنى كېسەل قىلىپ كۆرسىتىشكە تىرىشماق
saygıdeğer	ھۆرمەتلىك، قەدىرلىك	sayvan	سايىۋەن
saygılı	ھۆرمەتلىك، ئەدەبلىك	saz	ساز
saygın	مۆتىۋەر	saz benizli	چىرايى سۇلغۇن
saygınlık	مۆتىۋەرلىك	saz eseri	مۇزىكا ئەسىرى
saygisız	ئەدەبسىز	saz evi	ساز چېلىش ئۆيى
saygisızlık	ھۆرمەتسىزلىك	saz rengi	سۇلغۇن چىرايى
saygisızlık etmek	بەھۆرمەتلىك قىلماق	saz şairi	ساز چېلىپ ناخشا ئوقۇيدىغان خەلق سەنئەتچىسى
sayha	توۋلاش، ۋارقىراش	saz şiiiri	ساز چېلىنىپ ئوقۇلىدىغان شېئىر
sayı	سان	saz takımı	مۇزىكا ئەترىتى
sayı farkı	سان پەرقى	sazak	كۈچلۈك بوران
sayı boncuğu	ھېساب تاختىسى (سەنپەن)	sazan	سازان بېلىقى
sayıcı	سانىغۇچى	sazcı	سازچى
sayıklamak	چۆيلۈمەك	sazende	سازەندە
sayıklama	چۆيلۈش	sazendelik	سازەندىلىك
sayılı	چەكلىك ساندىكى	sazlı	سازلىق، ساز چېلىنغان
sayılmak	سانالماق	sazlık	نۇرغۇن چالغۇلار قويۇلغان يەر
sayım	ساناق	se	سا، سە (شەرت مەيلى قوشۇمچىسى)

seans	بىرلىكتە ئىشلىگۈچىلەر	seçilmek	تاللانماق، سايلانماق
sebat	چىدام، غەيرەت	seçim	تاللاش، سايلام
sebatkâr	چىدىغۇچى	seçim bölgesi	سايلام رايونى
sebatlı	چىداملىق	seçim çevresi	مىللەت ۋەكىلى تاللىنىپ چىققان رايون
sebatsız	چىدامسىز	seçim sandığı	سايلام ساندۇقى
sebatsızlık	چىدامسىزلىق	seçim yapmak	تاللىماق، سايلىماق
sebayüdü	ئىشسىخالدىكى ئۈچ نومۇر ۋە ئىككى نومۇر	seçim yasağı	سايلام چەكلىمىسى
sebebiyet	سەۋەبلەر	seçimlik ders	تاللانما دەرس
sebebiyle	سەۋەبى بىلەن	seçkin	تاللانغان، ئېسىل
sebeup	سەۋەب	seçkinleşmek	كۆزگە كۆرۈنمەك
sebeup olmak	سەۋەب بولماق	seçkinlik	ئالاھىدىلىك
sebeuplenmek	سەۋەب بولماق	seçme	تاللاش
sebeupli	سەۋەبلىك	seçme hakkı	تاللاش ياكى سايلاش ھوقۇقى
sebeupsiz	سەۋەبسىز	seçme süresi	سايلام ۋاقتى
sebeupsiz kalmak	ئائىلاج قالماق	seçme yetkisi	سايلاش ھوقۇقى
sebil	مۇسۇلمانلار بايرام كۈنلىرىدە ھەقسىز تارقىتىدىغان يېمەك-ئىچمەك	seçmece	تاللاپ سېتىۋالدىغان
sebil etmek	بەك جىق بەرمەك، تارقىتىماق	seçmecici	تاللىغۇچى
sebilci	ھەقسىز يېمەك-ئىچمەك تارقىتقۇچى	seçmecilik	تاللاش نەزەرىيىسى
sebilhane	مۇسۇلمانلار بايرام كۈنلىرىدە يېمەك-ئىچمەكنى ھەقسىز تارقىتىدىغان يەر	seçmek	تاللىماق، سايلىماق
sebze	كۆكتات	seçmeli	تاللىنىدىغان، تاللانما
sebzeçi	كۆكتاتچى	seçmen	تاللانغۇچى
sebzeçilik	كۆكتاتچىلىق	seçmenlik	تاللانغۇچىلىق
sebzelik	كۆكتاتلىق	seçtirmek	تاللانماق، سايلانماق
sebzevat	كۆكتاتلار	seda	سادا
seccade	جايىناماز	sedalı	سادالىق
secde	سەجدە	sedasız	ساداسىز
secde etmek	سەجدە قىلماق	sedef	سەدەپ
seci	نەزم قاپىيەسى	sedefli	سەدەپلىك
seciye	خاراكتېر	sediman	تىنىش، چۆكۈش؛ چۆكمە، چۆكۈندى؛ تىندۇرماق، چۆكتۈرمەك
seciyeli	ئىشەنگىلى بولىدىغان، ساغلام خاراكتېرلىك	sedimentasyon	ئولتۇرۇشۇش؛ چۆكۈش
seciyesiz	ئىشەنچسىز	sedir	ھىمالايا كېدرى
seçenek	تاللاش	sedye	جىرغا، نوسۇلكا
seçi	تاللاش، سايلاش	sedyelik	جىرغىلىق، نوسۇلكىلىق
seçici	تاللىغۇچى، سايلىغۇچى	sefa	كەيپ-ساپا، كۆڭۈل خۇشلۇقى
seçik	روشن	sefa bulduk	شەرەپكە ئىگە بولماق
seçiklik	ئوچۇق	sefa geldin	خۇش كەپسىز
seçiliş	تاللىنىش، سايلىنىش	sefa sürmek	راھەت ئىچىدە ياشىماق

sel gibi	جىق ۋە قويۇق	selüloit	سېللۇلۇئىد، رەسىم قەغىزى
sel gider, kum kalır	سۇ كېتىدۇ، تاش قالدۇ	selüloz	سېللۇلوزا، تالا ماددىسى
selâm	سالام	selülozik	ئىچىدە تالا ماددىسى بولغان نەرسىلەر
selâm almak	سالىمنى ئىلىك ئالماق	selva	ئېكۋاتور رايونىدىكى چوڭ سۇلار ئېقىپ ئۆتكەن ھاۋا-زىلاردا تېپىلغان، يېڭى ۋە پالتا تەگمىگەن ئورمانلارغا بېرىلگەن ئىسىم
selâm çakmak	سالام بەرمەك	selvi	ئارچا
selâm etmek	يىراقتىكى كىشىگە سالام ئېيتماق	selviçe	كېمىنىڭ جابدۇقلىرى ئىچىدە ئۇچرايدىغان ئويناق تانا
selâm söylemek	سالام ئېيتماق	sem	زەھەر، ئوغا
selâm vermek	سالام بەرمەك	sema	ئاسمان
selâmet	ئامان-ئېسەنلىك	semafo	سىگنال، سېمافور، تۆمۈر يولدا ئىشلىتىدىغان ئىشارەت بايرىقى
selâmete çïkmak	سالامەتچىلىككە ئېرىشمەك	semahane	خانقا
selâmetlemek	يولۇچىنى، مېھماننى ئۇزاتماق	semahat	سېخىلىق
selâmlamak	سالام بەرمەك	semaî	ساما، ئاسمان، كۆك، پەلەك
selâmlanmak	سالام بېرىلمەك	seman	سەككىز؛ چىشتىكى ئاق بور ماددىسى
selâmlaşmak	سالاملاشماق	semanet	سېمىزلىك
selâmlık	ساراي، ئۆتەڭ، مېھمانخانىلاردىكى ئەرلەرگە ئايرى-لىغان بۆلۈم؛ ئوسمانىيە پادىشاھلىرى جۈمە نامىزىغا بارغاندا ئۆتكۈزۈلىدىغان مۇراسىم	semantik	سېمانتىكا (تىلشۇناسلىقتىكى سۆز ئىبارىلەرنىڭ مەنىسى ۋە مەنانىڭ ئۆزگىرىشىنى تەتقىق قىلىدىغان بۆلۈم)؛
selâmünaleyküm	ئەسسالامۇئەلەيكۈم	semaver	ساماۋەر
selaset	راۋان، چۈشىنىشلىك، ئۇقۇملۇق	semavî	ئاسمان بىلەن مۇناسىۋەتلىك، ساماۋى
selâtin	سۇلتانلار، پادىشاھلار	semazen	ساما سېلىۋاتقان دەرۋىش
Selçukî	سەلجۇقلۇق	sembol	سىمۋول؛ خىمىيە ئېلىمىنىڭ بەلگىسى
Selçukl	ئون بىرىنچى ئەسىردە ئاناتولىيەدە، ئوتتۇرا قىسىملاردا دۆلەت ۋە ئىمپېراتورلۇق قۇرغان، ئوغۇزلارغىچە كېڭەيگەن قەبىلە. ئون ئۈچىنچى ئەسىردە ئاخىرلاشقان تۈرك دۆلىتى	sembolik	سىمۋوللۇق، سىمۋول خاراكتېرلىك
sele	ئىگەر	sembolist	سىمۋوللۇق نەرسە
selef	ئۆزىدىن بۇرۇن بىر ۋەزىپە، بىر ئورۇندا بولغان ئادەم	sembolizm	سىمۋوللىزم (ئەدەبىيات ئېقىمى)
selek	سېخىي، مەرد، قولى ئوچۇق	sembolleşmek	سىمۋوللاشماق، بەلگە، نىشانغا ئايلانماق
seleksiyon	تاللاش	seme	سەت (چىراي)، ئەخمەق
selektö	يېمەكلىكلەرنى باشقا نەرسىلەردىن ئايرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن ئۈسكۈنە	semen	سېمىزلىك
selentereler	كاۋاك ئىچلىك ھايۋانلار	semender	ئىران ئەپسانىلىرىدىكى ئوتتىن يارىتىلغان ۋە ئوت ئىچىدە ياشايدىغان مەخلۇق
selenyum	سېلېن (ئاتوم رەت نومۇرى 34 بولغان ئېلىمىنت)؛	semendergiller	دېڭىز كالىسى
selesta	سېلېستىت	semer	لىڭغىرچاق
selika	چىرايلىق سۆزلەش ۋە يېزىش قابىلىيىتى	semerci	لىڭغىرچاق ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
selim	توغرا، دۇرۇس، قۇسۇرسىز	semercilik	لىڭغىرچاقچىلىق
selis	ئېقىپ يۈرگەن سۆز	semere	مېۋە، يېمىش؛ پايدا، مەنپەئەت، نەتىجە، ئاقىۋەت، كىرىم
selofan	ئەينەك قەغەز	semerele	دارامەتلىك، ئۈنۈملۈك
selp	مەجبۇرىي ئېلىۋېلىش، يوق قىلىۋېتىش		
selp etmek	مەجبۇرىي ئالماق، ئېلىپ قاچماق		

semi	ئاڭلاش ئىقتىدارى، ئاڭلاش قابىلىيىتى	sendikalaşmak	ئۇيۇشماق، تەشكىللەنمەك
semih	سېخىي، مەرد، قولى ئوچۇق؛ ئەر ئىسمى	sendrom	يىغىندى كېسەللىك ئالامىتى
seminer	سېمىنار، بىرەر ساھەدە ئېلىپ بېرىلىدىغان ئەمەلىي مەشغۇلات	sene	يىل
semirgen	سېمىزلىكتىن ھەرىكىتى قولايىسىز بولغان ئادەم	Senegalli	سىنگال خەلقى
semirmek	سەمىزمەك	seneikebise	كەبىسە يىلى
semirtmek	سېمىزلىتمەك، سەمىزلىتمەك	senek	قارىغاي ياغىچىدىن قىلىنغان سۇ تۇڭى
semyyoloj	سېمىئولوگىست، كېسەللەرنىڭ بەلگىلىرىگە قاراپ رىئا ھۆكۈم قىلىدىغان تىبابەت تۈرى	senelik	يىللىق
semyotik	كۆرسەتمە ئىلمى	senet	توختام، كاپالەت قەغىزى
semiz	سېمىز	senet sepet	توختام ياكى ھۆججەت ئورنىدا ئىشلىتىلىدىغان نەرسە
semizlemek	سېمىزلىمەك، سەمىزمەك	senet vermek	ھۆججەت بەرمەك
semizleşmek	سېمىزلىشمەك	senetleşmek	ھۆججەتلەشمەك، كاپالەتلەشمەك
semizlik	سېمىزلىك	senetli	ھۆججەتلىك، كاپالەتلىك
semizotu	سېمىز ئوت	senetsiz	ھۆججەتسىز، كاپالەتسىز
semizotugiller	سېمىز ئوت ئائىلىسىگە تەۋە ئۆسۈملۈكلەر	senevî	يىللىق
sempati	قىزغىنلىق، ھېسداشلىق، يېقىنلىق	senfoni	سىمفونىيە، سىمفونىك
sempatik	سۆيۈملۈك؛ ھېسداش؛ قىزغىن	senfoni orkestrası	سىمفونىيە ئوركىستراسى
sempatizan	تۇيغۇداش، بىر ئېقىمدا بولغان كىشىلەر	senfonik	سىمفونىيەلەشتۈرمەك
sempozyum	ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى	senin	سىنىڭ
septomom	سىمپتوم، كېسەللىك ئالامىتى	seninki	سېنىڭكى
septomatoloj	سىمپتوماتولوگىيە، كېسەللىك ئالامەتلىرى ئىلمى	senir	ئىككى تاغ ئارىسىدىكى يەر
semt	رايون، تەرەپ	senit	ئاش تاختىسى
sen	سەن	senkretizm	بىرلىشىش
sena	ماختاش، ھەمدۇسانا	senkron	قەدەمداش، ماس قەدەملىك، زامانداش
senarist	سېنارىست، سېنارىيە ئاپتورى	senkroni	زامانداشلىق
senaryo	كىنو سېنارىيىسى	senkronizm	زامانداش، ماس قەدەملىك
senaryocu	سېنارىيىچى، كىنو سېنارىيىسى يازغۇچى	senli benli	تەكلىپسىز، ئۆزى خالاپ
senato	كېڭەش پالاتاسى، يۇقىرى پالاتا	sensen	ئېغىزدىكى پۇراقلارنى يوقىتىش ئۈچۈن چاينايدىغان مەخسۇس ماددا
senatör	كېڭەش پالاتاسى ئەزاسى، پارلامېنت ئەزاسى	sensiz	سەنسىز
senatörlük	پارلامېنت ئەزاسىنىڭ ۋەزىپىسى	sentaks	سىنتاكتىك
sendeleme	سەنتۇرۇلمەك، نېمە قىلىشنى بىلمەي ھولۇقماق	sentetik	بىرىكمە؛ سېنتىتىك
sendik	بىرەر تەشكىلات ۋە شېركەتنىڭ باشلىقى	sentez	بىرىكمە
sendika	ئۇيۇشما؛ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى	sentrozom	مەركىزىي تەنچە؛ سىنتروزوملار
sendikacı	ئۇيۇشما قۇرغۇچى، ئۇيۇشتۇرغۇچى، تەشكىل-لەشكۈچى	senyör	مۈلۈكدار فېئودال؛ مۈلۈك ئىگىسى، مۇتلەق ھاكىم
sendikacılık	تەشكىلاتچىلىق، ئۇيۇشتۇرغۇچىلىق	sepek	تۈگمەن تېشىنىڭ ئوقى
sendikal	ئۇيۇشما بىلەن مۇناسىۋەتلىك	sepelek	ھاماقەت، دۆت، كالۋا، ئەخمەقلىقتىن قالمىغان
		sepelemek	سېپىلمەك، قىسقا ۋاقىتتا ياغماق، تۆكۈلمەك
		sepet	سېۋەت

sepet kafalı	ئەقىلسىز ۋە بىلىمسىز	serbest bırakmak	تۇتۇۋېلىنغان بىرسىنى گۇناھسىز دەپ قويۇپ بەرمەك
sepetçi	سېۋەتچى (سېۋەت ياسايدىغان ياكى ساتىدىغان)	serbest bölge	ئەركىن رايون
sepetçi söğüdü	سېۋەت توقۇشتا ئاللىرى ئىشلىتىدىغان سۆڭەت تۈرى	serbest çalışma	ئەركىن خىزمەت
sepetçilik	سېۋەتچىلىك	serbest elektron	ئەركىن ئېلىكترون
sepetku	قۇرۇلۇش ئىشچىلىرى بېلىگە تاقايدىغان كەڭ كە مەر	serbest ener	ئىختىيارىي ئىشلىتىشكە بولىدىغان ئېنېر- گىيە
sepetlemek	سېۋەتكە قاچىلىماق؛ ھەيدىۋەتمەك	serbest güreş	ئەركىن چېلىشىش
sepetlenmek	سېۋەتكە قاچىلانماق، سېۋەتكە سېلىنماق	serbest kart	كىرىش كارتىسى
sepetli	سېۋەتنى بار بولغان، سېۋەتلىك	serbest meslek	ئەركىن كەسپ
sepet	سېۋەت توقۇشتا ئىشلىتىلىدىغان؛ كىندىك ئەتراپىدىكى چوڭقۇرلۇق	serbest mintika	ئېچىۋېتىلگەن رايون
sepet topu	ۋاسكىتبول	serbest vuruş	ئىختىيارىي توپ (يۇتبولدا)
sepi	تېرىچىلىك، ئاشلاش، ئەيلەش ئىشلىرى	serbestçe	ئىختىيارىي ھالدا، ئەركىن ھالدا
sepici	تېرىچى، تېرە ئەيلىگۈچى	serbestî	راۋان، قورقۇنماس، يەڭگىل
sepicilik	تېرىچىلىك	serbestlemek	قۇتۇلماق (روھىي ئازابتىن)
sepilemek	تېرە ئاشلىماق، تېرە ئەيلىمەك	serbestlik	ئەركىنلىك، ھۆرلۈك
sepilenmek	ئەيلىنمەك، ئاشلانماق	serçe	قۇشقاچ، ئاق قۇشقاچ
sepili	ئاشلانغان، ئەيلىنمەك	serçeğiller	قۇش تىپىدىكى جانۋارلار
septik	گۇمانخور	serçe parmak	چىمچىلاق قول
septisemi	قان بۇلغىنىش كېسىلى	serd	سوغۇق، قاتتىق؛ سۆزنى ياخشى سۆزلەش
septisizm	گۇمانخورلۇق	serdar	سەردار، باش قوماندان؛ ئەر ئىسمى
sepya	سىياھ بېلىقتىن ئېلىنغان بويلاق ۋە بۇ بويىقتا سىزىلغان رەسىم	serdengeçti	پىدائىي، پىداكارلىق، پىداكارلار ئەترىتى
ser	باشلىق، باش؛ رەئىس؛ نەتىجە، پەلە؛ سەر(ئېغىرلىق بىرلىكى)؛ لىمۇنلۇق	serdengeçtilik	پىداكارلىق
sera	ساراي (ئوردا)	serdetmek	ئالغا باستۇرماق، ئىلگىرىلەتمەك
seracı	سارايۋەن	serdirmek	يَايدۇرماق
seracılık	سارايۋەنلىك	serdümen	رولچى
serak	شۈرمەل (پارچىلىنىپ ئاققان مۇز پارچىسى)	sere	سويام (بارماق قول بىلەن بىگىز قولنى ئاچقاندا ھاسىل بولغان ئارىلىق)؛
seramik	خۇمدانچىلىق	seremoni	مۇراسىم، قائىدە
seramikçi	خۇمدانچى	seren	گۈللەنگەن، ئاۋات، ئاۋاتلاشقان
seramikçilik	خۇمدانچىلىق	seranat	مەشۇق شەنگە يېزىلغان مۇزىكا ئەسىرى
serap	ئېزىنتقۇ، سەپ، ئالۋۇن؛ ئايال ئىسمى	serencam	بىر ئىشنىڭ نەتىجىسى
serapa	تامامىيە، باشتىن-ئاخىرىغىچە	serefrac	باش كۆتۈرگەن؛ مۇنەۋۋەر؛ غورۇر
serasker	ئەسكەرلەرنىڭ قوماندانى	sergen	تام ئىشكاپى
serazat	ئەركىن-ئازادە؛ ھۆر، مۇستەقىل	sergerde	باشلىق، رەھبەر، سەركەردە
serbaz	قورقماس، جەسۇر	sergerdelik	باشلىقلىق، سەركەردىلىك، رەھبەرلىك
serbest	ئەركىن-ئازادە؛ ھۆر، مۇستەقىل	sergi	تەزىپ قويۇلغان نەرسىلەر؛ بورا؛ مەھسۇلات ۋە سەنئەت بۇيۇملىرى
		sergici	سېتىلىدىغان مالنى كۆرگەزمە قىلغۇچى

sergi açmak	كۆرگەزمىگە قويماق	serpilmek	چېچىلماق، چوڭايماق
sergi evi	كۆرگەزىمخانا	serpinti	چېچىلغان ۋە ئاققان نەرسىنىڭ بىر قىسمى؛ تامچە-تامچە ياغقان يامغۇر
sergilemek	كۆرگەزمىگە قويماق	serpiştirmek	چاچماق، سەپمەك
sergilenmek	كۆرگەزمە قىلىنماق	serpmek	چاچماق، سەپمەك؛ سىم-سىم ياغقان يامغۇر
sergüzeşt	سەرگۈزەشتە	serptirmek	سەپتۈرمەك، چاچتۇرماق
serhad	چېگرا، پاسل	serpuş	باش كىيىمى
seri	بىر تۇتاش، ئۈزلۈكسىز، تېز، چاققان	sersefil	يوقسۇل
serili	يېيىلغان، كېرىلگەن	sersem	ئەخمەق، ھاماقەت، ئەقلىنى يوقاتقان
serilme	يېيىلما، كېرىلمە	sersemlemek	ئەقلىنى يوقاتماق، ھاماقەتلىك قىلماق، ئەخمەقلىق قىلماق
serilmek	يېيىلماق، كېرىلمەك	sersemletmek	ئەقلىدىن ئازدۇرماق، ئەخمەق قىلماق
serin	سۆرۈن، سالىقن، يىلىمان	sersemlik	ھاماقەتلىك، ئەخمەقلىق، كالۋالىق
serince	سالىقنىراق، سۆرۈنرەك	serseri	تېجىمەل، تۇتامسىز
serinkanlı	سوغۇققان، تەمكىن	serserice	قارىغۇلارچە
serinkanlılık	سوغۇققانلىق	serserileşmek	تېجىمەللىك قىلماق، قارىغۇلارچە ئىش كۆرمەك
serinlemek	سالىقنىلىماق، سۆرۈنلىمەك	serserilik	تېجىمەللىك، تۇتامسىزلىق
serinlenmek	سالىقنىلاشماق، ئارام تاپماق	sert	قاتتىق؛ ئاچچىق، قوپال، توڭ، كۈچلۈك
serinleşmek	سالىقنىلاشماق، سۆرۈنلەشمەك	sert damak	قاتتىق تاڭلاي
serinletmek	سالىقنىداتماق، سۆرۈنلەتمەك	sertabip	باش دوختۇر
serinlik	سالىقنىلىق، سۆرۈنلۈك	sert doku	قېلىن دىۋارلىق توقۇلما
serit	قاتتىق؛ ئاچچىق، قوپال، توڭ	sert su	كالىتسىي ئوكسىد مىقدارى يۇقىرى سۇ
serkeş	بويىنى قاتتىق، باش ئاغرىتىدىغان، بەگۋاش	sert tabaka	كۆزنىڭ ئېقى
serkeşlik	قالايمىقانىچىلىق، بويىنى قاتتىقلىق، بەگۋاشلىق	sert ünsüz	جاراڭلىق ئۈرۈك تاۋۇش
serlevha	سەرلەۋھە، ماۋزۇ	sertelmek	جىددىيەلەشمەك، تېرەنلەشمەك
sermaye	سەرمایە، سەرىيات، كاپىتال	sertifika	گۇۋاھنامە، شاھادەتنامە، دىپلوم
sermayeci	سەرمایىچى	sertlenmek	قوپاللاشماق؛ جاراڭسىز تاۋۇشلارنىڭ جاراڭلىق-لىشىشى
sermayecilik	سەرمایىچىلىك، كاپىتالىزىم	sertleşmek	قاتتىقلاشماق، قۇۋۋىتى ئاشماق، كۈچلەنمەك
sermayedar	كاپىتالىست، سەرمایىدار	sertleşmish	قاتتىقلاشتۇرۇش، قوپاللاشتۇرۇش، قېتىشتۇرۇش
sermayeli	سەرمایىلىك	sertleştime	قاتتىقلاشتۇرماق، قوپاللاشتۇرماق، قېتىشتۇرماق
sermayesiz	سەرمایىسىز	sertlik	قاتتىقلىق، قوپاللىق، كۈچلۈكلۈك
sermek	ئاسماق؛ يايماق، ئاپتاپقا سالماق	serum	قان زەردابى، سېۋورتكا
sermest	مەس	serüven	سەرگۈزەشتە، باشتىن ئۆتكەن قىسمەتلەر
sermest olmak	بەك ياقىتۇرماق	serüvenci	پائالىيەتچان، جېدەلخور
sermuharrir	باش مۇھەررىر	servet	مال-مۈلۈك، بايلىق
sermürettip	باش ناپورچىك، باش ھەرپ تىزغۇچى	servi	سەرۋى (دەرەخ)، ئىنچىكە ۋە ئېگىز
serpantin	يىلان قاسرىقى تاش	servi boylu	ئىنچىكە ۋە ئېگىز بويلىق
serpe	ئەركىن-ئازادلىك ئىچىدە، غەم-غۇسسسىز		
serpelemek	سىم-سىم ياغماق		
serpici	سۇ سەپكۈچ، سۇ چاچقۇچ		

servigiller	سەرۋى دەرىخى ئائىلىسىدىكى دەرەخلەر	seslenmek	ۋارقىرىماق، توۋلىماق، ئاۋاز چىقارماق
servilik	سەرۋى دەرىخى كۆپ بولغان جاي	sesli	ئاۋازلىق
servi	داستىخان ھازىرلاش ئۇسۇلى؛ ماتېرىيال توشۇيدىغان ماشىنا	sesli harf	سوزۇق تاۋۇش
servis aracı	مۇلازىمەت ماشىنىسى	sesli okuma	يۇقىرى ئاۋازدا ئوقۇش
servis atmak	پۈتۈپ ۋە تىكتاك توپتا باشلاش ئۈچۈن توپنى تەپمەك ياكى ئۇرماق	sesli uyumu	سوزۇق تاۋۇشلارنىڭ ماسلىشىشى
servis otobüsü	مەخسۇس ئاپتوبۇس	seslem	سوزۇق تاۋۇش
servis tabağı	تاماق قويۇلىدىغان چوڭ تەخسە	sesli taş	فونولىت
servis takımı	تاماق قويۇلىدىغان بىر يۈرۈش قاچا-قۇچا	sessiz	ئاۋازسىز
seryaver	مۇلازىمەتچى	sessiz film	ئاۋازسىز كىنو
sery	ئېلىمىنتلار دەۋرىي جەدۋىلىدىكى 58-نومۇرلۇق ئېلىمىنت سېرىي	sessiz harf	ئۈزۈك تاۋۇش
serzeniş	زاڭلىق قىلماق، مازاق قىلماق، مەسخىرە قىلماق، ھاقارەت قىلماق	sessiz okuma	بوش ئاۋازدا ئوقۇش
ses	ئاۋاز، تاۋۇش	sessiz sedasız	جىمجىت
ses belgeliği	تاۋۇش بەلگىسى	sessiz uyumu	ئۈزۈك تاۋۇشلارنىڭ ماسلىشىشى
ses bilgisi	تاۋۇش ئىلمى، فونېتىكا	sesyayar	ئاۋاز ياڭراتقۇ
ses bilimi	تاۋۇش ئىلمى، فونېتىكا	sessizleşmek	تىنىچلانماق
ses birimi	تاۋۇش بىرلىكى	sessizlik	جىمجىتلىق
ses dalgaları	ئاۋاز دولقۇنى	sestaş	ئاھاڭداش
ses deęişmesi	تاۋۇش ئالمىشىشى	ses yolu	ئاۋاز يولى
ses etmek	ئاۋاز چىقارماق، گەپ قىلماق	set	مەيدان؛ دېكوراتىيە؛ سېپىل، توسالغۇ؛ توغان؛ توسما
ses organları	تاۋۇش چىقىرىش ئورگانلىرى	set çekmek	دامبا قۇرماق، سۇنى توسىماق؛ توسىماق
ses perdesi	تاۋۇش پەردىسى	setir	پۈركەنگەن، يوشۇرۇن، نومۇسلۇق، ھايالىق
ses seda	خەۋەر	setliç	ئىچ سۈردۈرىدىغان مەدەن سۈيى؛ كاربونات ئارىلا-شتۇرۇلغان لىموناتا
ses türemesi	تاۋۇشلارنىڭ تۈرلىنىشى	setre	كالتە چاپان
ses uyumu	تاۋۇشلارنىڭ ماسلىشىشى	setretmek	پۈركىمەك، يوشۇرماق
ses vermek	ئاۋاز چىقارماق	setriavret	ئەۋرەتلىرىنى يېپىش
ses yitimi	تاۋۇشلارنىڭ چۈشۈپ قېلىشى	sevap	ساۋاب
ses yolu	تاۋۇش چىقىرىش يولى	sevap kazanmak	ساۋابلىق ئىش قىلماق
sesçi	ئاۋاز چىقارغۇچى	sevda	چوڭقۇر مۇھەببەت؛ ئاشىق؛ ھەۋەس، ئارزۇ
sesçil	ئاۋازلىق	sevda çekmek	ئاشىق بولماق، كۆيۈپ قالماق
seselim	تاۋۇش رېزونانىسى	sevda lanmak	ئاشىق بولماق، كۆيۈپ قالماق
sesini kesmek	گەپ قىلىشتىن توختىماق	sevdaalı	ئاشىق بولغان، ئارتۇقچە بېرىلىپ كەتكەن
sesini yükseltmek	ئاۋازنى يۇقىرىلاتماق، ئاچچىقلانماق	sevdiceğim	سۆيۈملۈكۈم
seslem	بوغۇم، ھەجە	sevdimek	سۆيۈرمەك، ياخشى كۆردۈرمەك
seslemek	ئاڭلىماق، قۇلاق سالماق	sevecen	شەپقەتلىك
seslendirmek	فېلىمگە ئاۋاز بەرمەك	sevecenlik	شەپقەت
		sevgi	سۆيگۈ، مۇھەببەت
		sevgi beslemek	ياخشى كۆرمەك

sevgili	سۆيۈملۈك، دوست، ئاشنا	seyir etmek	كۆرمەك، تاماشا قىلماق
sevi	ئاشىق، قىز دوست ياكى ئوغۇل دوست	seyirci	تاماشىبىن، كۆرگۈچى
sevici	ئۆز جىنىسىگە مۇھەببەت (ئايال تۇرۇپ ئايالغا) دېگەندەك	seyirci kalmak	بىر ۋەقە جەريانىدا ھېچبىر ئىش قىلالماي تۇرۇپ قالماق
sevilmek	سۆيۈلمەك، ياخشى كۆرۈلمەك	seyirlik	دېققەتنى تارتىدىغان
seviliş	سۆيۈلۈش	seyirtmek	يۈگۈرمەك
sevimi	مېھرى-مۇھەببەت، سۆيۈم	seyis	ئات باققۇچى
sevimli	ئوماق، سۆيۈملۈك	seyislik	ئات باققۇچىلىق
sevimlileşmek	ئوماقلاشماق	seyit	جامائەتنىڭ چوڭى، ئاقساقال؛ ئەر ئىسمى
sevimlilik	جەلپكارلىق	Seylan Taşı	سەيلون (تەركىبىدە ئاليۇمىن ۋە تۆمۈر بولغان گرانىت تاش)؛
sevimsiz	كىشىنى خۇش قىلالمايدىغان، سەت (نەرسىگە)؛ كىشى بىلەن چىقىشالمايدىغان	seylâp	كەلكۈن سۈيى، تاشقىن سۇ
sevimsizleşmek	كىشىنى بىزار قىلىشقا باشلىماق	seymen	سېگمېنتال
sevimsizlik	ئادەمنى بىزار قىلىدىغان، كىشىگە خۇش يال-قىمايدىغان	seyran	كېزىش، ئايلىنىش، تاماشا قىلىش
seviniç	خۇشاللىق، سۆيۈنچ	seyranlık	تاماشا قىلىدىغان جاي
seviniç	ئايال ئىسمى	seyre dalmak	قاراپ ھاڭۋېقىپ تۇرۇپ قالماق
seviniçli	سۆيۈنۈشلۈك، كىشىنى خۇش قىلىدىغان	seyredilmek	كۆرۈلمەك
sevindirmek	سۆيۈندۈرمەك	seyrek	شالاك؛ ئاز ئۇچرايدىغان
sevinmek	سۆيۈنمەك	seyrekçe	بىر ئاز شالاك
Sevir	ئۆكۈز، بۇقا	seyrekleşmek	شاللاڭلاشماق
sevişmek	بىر-بىرىنى سۆيۈمەك، ياخشى كۆرمەك	seyrekleştirmek	شاللاڭلاتماق
seviye	سەۋىيە؛ باراۋەرلىك؛ تۈزلۈك	seyreklik	شاللاڭلىق
seviyeli	سەۋىيەلىك	seyrelmek	شاللاڭلىماق، ئازلىماق
seviyesiz	سەۋىيەسىز	seyreltmek	ئازلاتماق، شاللاڭلاتماق
seviyesizlik	سەۋىيەسىزلىك	seyretmek	كۆرمەك، قارىماق، كۆزەتمەك
sevk	يوللاش، ئەۋەتىش؛ ئىنتىرىش	seyrüsefer	بېرىش-كېلىش، قاتناش
sevk etmek	يوللىماق، ئەۋەتمەك؛ ئىنتىرمەك	seyyah	سەيياھ، ساياھەتچى
sevk olmak	ئەۋەتىلمەك	seyyal	ئاقار جىسىم
sevkıtabî	تەبىئىي مەيىل، تەبىئىي تۇيغۇ	seyyanen	ھەمراھ بولۇپ
sevkiyat	يوللاش، ئەۋەتىش	seyyar	سەييارە، مۇقىم نىشانى بولمىغان كەزگۈچى
sevkulceyş	سىتراتېگىيە	seyyar satıcı	سەييارە ساتقۇچى
sevmek	سۆيۈمەك	seyyare	سەييارە
seyahat	ساياھەت، سەپەر	seyyiat	دىن نۇقتىسىدا گۇناھ ھېسابلىنىدىغان ئىشلار، گۇناھ
seyahatname	ساياھەت خاتىرىسى	seyyibe	تۇل خوتۇن
seyek	ئون بەش ئۇرۇقلۇق شاھماتتىكى ئۇرۇقچىلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ ئۈچ، يەنە بىر تەرەپنىڭ بىر بولۇپ كېلىشى	seyyie	ئەسكىلىك، يامانلىق، گۇناھ
seyelân	ئاقما	seza	ئۇيغۇن، قاملاشقان
seyir	مېڭىش، يۈرۈش، كېتىش؛ يولۇچىلىق، سەپەر	sezaryen	ئوپېراتسىيە بىلەن تۇغدۇرۇلغان بالا
		sezdirmek	سەزدۈرمەك، تۇيىدۇرماق، ھېس قىلدۇرماق
		sezdirtmek	سەزدۈرتمەك، ھېس قىلدۇرماق

sezgi	سەزگۈ، تۇيغۇ	sıçana dönmek	ئۈستى-بېشى ھۆل بولماق
sezgicilik	سەزگۈچىلىك، تۇيغۇچىلىق	sıçıp sıvamak	ئاچچىقتىن ھافا، تەلەمەك
sevgili	سۆيۈملۈك	sıçırğan	ئىچى سۈرۈپ كېتىپ ھەممە يېرى يوق بولغان
sezi	سەزگۈ، تۇيغۇ	sıçırğanlık	ئىچى سۈرۈپ ھەممە يېرى مەينەت بولۇش
sezilmek	سېزىلمەك	sıçmak	چىچماق، چوڭ تەرەت قىلماق؛ بۇزماق، بەربات قىلماق
sezinlemek	سەزگەندەك بولماق، سەزمەك	sıçrama	تاقلاش، سەكرەش
sezinmek	سەزگەندەك بولماق، سەزمەك	sıçrama tahtası	سەكرەش تاختىسى
seziş	سېزىش، تۇيۇش	sıçramak	سەكرىمەك، تاقلىماق
sezmek	سەزمەك	sıçraşmak	سەكرەشمەك، تاقلاشماق (سۇنىڭ)
sezon	مەۋسۇم، پەسىل، پەيت	sıçratmak	سەكرەتمەك، تاقلاتماق
sezü	موگو قاسرىقى	sıçrayıcı	تاقلىغۇچى
sezyum	ئېلىمىنتلار دەۋرىي جەدۋىلىدىكى 56-نومۇرلۇق ئېلىمىنت سېزىي	sıçrayış	سەكرەش شەكلى
sfagnum	سفاگنوم مۇخى	sıdk	رىئاللىق، توغرىلىق، ھەقىقىيلىق
sfenks	ئادەم باشلىق، شىر تەنلىك ھەيكەل	sıdkı sıyrılmak	بىرسىگە بولغان ئىشەنچسىنى يوقاتماق
sıbyan	بالىلار	sıfat	سۈپەت؛ سۈپىتى بىلەن؛ قىياپەت، كۆرۈنۈش؛ ئەخلاق، بەلگە، نىشان، ئۇنۋان
sıcacık	ئىسسىققىنا	sıfat takımı	جۈملىدە سۈپەتلەردىن تۈزۈلگەن ئايرىم بىرلىك
sıcak	ئىسسىق	sıfat tamlaması	سۈپەت ئېنىقلىغۇچى بولۇپ كەلگەن سۆز بىرىكمىسى
sıcak bakmak	چۈشىنىشچانلىق بىلەن مۇئامىلە قىلماق	sıfat-fiil	سۈپەتدەش
sıcak basmak	ھاۋا بەك ئىسسىپ كەتمەك	sıfat-fiil grubu	سۈپەتدەش سۆز بىرىكمىسى
sıcak olmak	ئىسسىق بولماق	sıfatlandırmak	بىر كىشىگە مەلۇم بىر سۈپەت ياكى ئۇنۋان بەرمەك
sıcak para	تەدبىرلىك پۇل، نەقلا كېلىدىغان پۇل	sıfatlaştırmak	بىر سۆزنى سۈپەت شەكلىگە كەلتۈرمەك
sıcak savaş	قوراللىق ئۇرۇش	sıfır	نۆل، يوقلۇق، كېرەكسىز نەرسە
sıcakkanlı	قىزىق قان؛ چىقىشقا، ئېلەشكەك	sıfıra inmek	تۈگىمەك، يوق بولماق، مەغلۇب بولماق
sıcakkanlılık	قىزىقچىلىق	sıfırıcı	ئوقۇغۇچىلىرىغا نۆل بېرىدىغان ئوقۇتقۇچى
sıcaklaşmak	ئىسسىقلاشماق، قىزىقلاشماق	sıfırdan başlamak	يېڭىدىن باشلىماق
sıcaklaştırmak	ئىسسىقلاشتۇرماق	sıfırı tüketme	كۈچى قالماسلىق، كەمبەغەللىشمەك؛ ئۆلمەك
sıcaklık	قىزىقلىق، ئىسسىقلىق	sığ	تېپىز سۇ؛ يۈزە
sıcaklık seviyesi	ئىسسىقلىق دەرىجىسى	sığa	سىغىمىچانلىق، ئۆزىگە تارتىش كۈچى، جەلپ قىلىش كۈچى
sıcaklıkölçer	تېرمومېتىر	sıgdırılmak	سىغدۇرۇلماق، پانتقۇرۇلماق
sıcaklıkyayar	ئىسسىقلىق تارقىتىقۇچى	sıgdırmak	سىغدۇرماق، پانتقۇرماق
sıçan	چاشقان	sığın	ئالا كېيىك
sıçandişi	چاشقان چىشى	sığınmak	پاناھ بولىدىغان، پاناھ بولغۇچى
sıçan kırı	چاشقان رەڭگىدە بولغان		
sıçan kulağı	چاشقان قۇلىقى		
sıçan kuyruğu	چاشقان قۇيرۇقى		
sıçan otu	ئارسېن، مىشياك		
sıçan yolu	لەخمە ۋە ياكى مۇشۇنىڭدەك يەر ئاستى يولى		

sığınılmak	پاناھلىق تىلەنمەك	sıhhiye hizmeti	سەھىيە خىزمىتى
sığınma	باشپاناھ	sıhhiye kademesi	ساغلاملىق تېز پويىزى
sığınma cebi	پاناھلىنىش يېرى (تاشيوللاردىكى)	sıhhiye makamı	سەھىيە ئىدارىسى
sığınma hakkı	پاناھلىنىش ھوقۇقى	sıhhiyeci	سەھىيە خادىمى، ساقلىقنى ساقلاش خادىمى
sığınmacı	باشپاناھ بولغۇچى	sıhriyet	قۇدا-باجلىق، ئۇرۇق-تۇغقانلىق
sığınmak	پاناھلىق تىلەمەك، ياردەم سورىماق	sıhriyet etmek	قۇدا بولۇشماق، قۇدىلاشماق
sığıntı	سقىلىش	sık	زىچ، قېلىن، قويۇق؛ پات-پات، بىردەم
sığır	كالا	sık dokuma	زىچ توقۇلما
sığır eti	كالا گۆشى	sık kumaş	زىچ توقۇلغان رەخت
sığır şeridi	كالا قۇرتى	sık sık	دائىم، ئۇزۇن ئۆتمەيلا
sığır tenyası	كالا قۇرتى	sıkacak	سققۇچ (مېۋە سىقىشتا ئىشلىتىدىغان دېگەندەك)
sığır vebası	كالا ۋاباسى	sıkboğaz	بىرىنى زورلاش، بېسىم قىلىش
sığırıcı	كالا باققۇچى ياكى ساتقۇچى	sıkça	ئىنتايىن قويۇق، زىچ
sığırıcık	تورغاي	sıkı	تار؛ جىددىي؛ يېقىن؛ ھىم؛ پىخسىق؛ گۈزەل؛ قاتتىق، كەسكىن
sığirdili	كالا تىلى	sıkıca	چىڭ
sığirdiligiller	قوش ئېگەكلىكلەر	sıkıcı	بىئارام قىلىدىغان، ئىچىنى سىقىدىغان
sığirgözü	كالا كۆزى	sıkı ağızlı	ئېغىزى چىڭ
sığirkuyruğu	كالا قۇيرۇقى	sıkı basmak	بېسىم چۈشمەك
sığirtmaç	پادىچى	sıkı çalışmak	بەك تىرىشىپ ئىشلىمەك
sığışmak	سىغىشماق	sıkı denetim	قاتتىق تەكشۈرۈش
sığıştırmak	سىغىشتۇرماق	sıkı durmak	چىڭ تۇرماق، بەرداشلىق بەرمەك
sığlaşmak	سىغىشماق	sıkı düzen	قاتتىق ئىنتىزام، تەرتىپ
sıglık	تېبىزلىك	sıkı rüzgar	قاتتىق شامال
sıgmak	سىغماق، تاپماق؛ ماس كەلمەك، ئۇيغۇن كەلمەك	sıkı tartışma	قىزغىن تالاش-تارتىش
sıhhat	ساقلىق، سالامەتلىك؛ توغرىلىق	sıkı yürümek	تېز ماڭماق
sıhhatlenmek	ساغلاملاشماق	sıkılmak	سقىلماق، سىقماق
sıhhatli	سالامەت، ساق، ئامان-ئېسەن	sıkılaşmak	تېخىمۇ چىڭايماق، قاتتىقلاشماق
sıhhatsiz	ساقسىز، بىتاپ	sıkılğan	تارتىنچاق، خىجىلچان
sıhhî	سالامەتلىك بىلەن مۇناسىۋەتلىك، ساقلىققا پايدىلىق	sıkılğanlık	تارتىنچاقلىق
sıhhî imdat	جىددىي قۇتقۇزۇش	sıkılık	زىچلىق، تارلىق؛ قاتتىقلىق؛ جىددىي، كەسكىن
sıhhî bakım	بەدەن تەكشۈرۈش	sıkılmak	سقىلماق؛ ئىچى پۇشماق؛ قورۇنماق
sıhhî durum	سالامەتلىك ئەھۋالى	sıkılmaz	سقىلماس، نومۇسسز، يۈزسىز
sıhhî hizmet	ساقلىقنى ساقلاش خىزمىتى	sıkılmazlık	نومۇسسزلىق، يۈزسىزلىك
sıhhî mektep	تېبىي مەكتەپ	sıkım	چاڭگال، ئوچۇم، سىقىم
sıhhiye	سەھىيە ئىدارىسى، سەھىيە	sıkınmak	ئۆز-ئۆزىنى سىقماق؛ ئۇرۇنماق، ئىزدەنمەك
sıhhiye arabası	جىددىي قۇتقۇزۇش ماشىنىسى	sıkıntı	بىئاراملىق؛ زېرىكىش، قىيىنچىلىق
sıhhiye çantası	جىددىي قۇتقۇزۇش سومكىسى	sıkıntı basmak	قىيىنچىلىقتا قالماق، زېرىكمەك
sıhhiye eri	جىددىي قۇتقۇزغۇچى		

sıkıntı çekmek	قىيىنچىلىقتا قالماق، يوقسۇلۇق ئىچىدە ياشىماق	sınanmak	سېنىلىمەك
sıkıntı vermek	زېرىكتۈرمەك، بىئارام قىلماق	sınatmak	سېنىلىمەك
sıkıntılı	زېرىكتۈرۈلگەن، قىيىنچىلىقى بار	sınav	ئىمتىھان
sıkıntıya düşmek	كەمبەغەللەشمەك	sınav vermek	ئىمتىھاندىن ئۆتمەك
sıkıntıya gelemem	قىيىنچىلىققا بەرداشلىق بېرەلمەسلىك	sınava çekilmek	ئىمتىھان ئېلىنماق
sıkışık	قىستاق-قىستاق، سىقىلىش	sınava girmek	ئىمتىھانغا كىرمەك
sıkışmak	قىستاقلىق، سىقىلىشماق؛ تەرەت قىستىماق	sıncan	شىنجاڭ؛ كەتىرا
sıkıştırılmak	سىقىشتۇرۇلماق، قىستىلىنماق	sındı	قاچماق
sıkıştırmak	سىقىشتۇرماق، قىستىماق، زورلىماق، بېسىم ئىشلەتمەك	sındırılmak	سۇندۇرۇلماق
sıkıt	چىڭ سىقىلغان؛ چۈشۈپ كەتكەن	sındırmak	سۇندۇرماق
sıkıya almak	ھەرىكىتىنى چەكلەمەك؛ تۈزۈملەشتۈرمەك	sıngın	سۇنۇق، پەرىشان
sıkıya gelmek	قىيىنچىلىققا دۇچ كەلمەك	sınıf	سىنىپ
sıkı yönetim	ھەرىكىتىنى چەكلەش، جىددىي ھالەت	sınıf çatışması	سىنىپ كۈرۈشى
sıkkin	بەك سىقىلغان، زېرىكتۈرۈلگەن	sınıflamak	تۈرگە ئايرىماق
sıkkinlık	زېرىكتۈرۈش، سىقىلىش	sınıflandırmak	سىنىپلارغا ئايرىلماق
sıklama	ئاھۇ-پەرياد سېلىپ يىغلىماق، ئىسقىرتماق، ھۆ-شىتەك چالماق	sınıfsal	سىنىپلارغا مۇناسىۋەتلىك
sıklaşmak	كۆپەيمەك، بېسىم ئىچىدە قالماق	sınıflı	سىنىپى بار
sıklaştırılmak	كۆپەيتىلمەك، داۋاملاشتۇرۇلماق	sınıfsız	سىنىپقا تەۋە بولمىغان
sıklaştırmak	كۆپەيتىمەك، داۋاملاشتۇرماق	sınıfta çakmak	سىنىپ قالماق
sıklet	ئېغىرلىق، ئىچ پۇشۇقى، بىئاراملىق	sınıfta çaktırmak	سىنىپتا قالدۇرماق
sıklık	زىچلىق	sınıfta kalmak	سىنىپ قالماق
sıkma	سىقىش؛ بىزارلىق، بىئاراملىق؛ سىقىپ سۈيىنى چىقار-غىلى بولىدىغان	sınık	سۇنۇق؛ پەرىشان؛ يېڭىلىگەن
sıkmaç	سىقىش ئەسۋابى؛ قىسماق	sınıkçı	تېڭىقچى، سۇنۇقنى ئۇلىغۇچى
sıkmaq	سىقىماق؛ چاچماق؛ باشقۇرماق؛ بىئارام قىلماق؛ تار كەلمەك قىسماق	sınıkçılık	تېڭىقچىلىق
sıkmalık	سىقىلىدىغان	sınır	چېگرا، چەك، نەتىجە
sıla	جەم بولۇش	sınır aç	چېگرا بۆلۈڭى
sıla özlemi	يۇرت سېغىنىشى	sınır boyu	دۆلەت چېگرىسى
sılacı	ئۇچراشقۇچى، كۆرۈشكۈچى، ئېرىشكۈچى	sınır dışı	چېگرا سىرتى
sılaya gitmek	ئۇزۇندىن بېرى بارمىغان ئۆيىگە بارماق	sınır dışı etmek	چېگرادىن قوغلاپ چىقارماق
sımsıcak	ئىسسىق، بەك ئىسسىق	sınır karakolu	چېگرا رايون ساقچىخانىسى
sımsıkı	ھىم، زىچ	sınırdaş	چېگرىداش، قوشنا
sımaat	قول ھۈنەرى؛ ھۈنەر، ماھارەت، ئۈستىلىق	sınırdaşlık	چېگرىداشلىق
sınaî	سېتىق، تەجرىبە	sınırlamak	چەك قويماق، چېگرىلىمەك، تەرىپلىمەك
sınamak	سېنىماق، سىناپ كۆرمەك، تەجرىبە قىلماق	sınırlandırmak	چېگرىلاندىرماق، چەك قويدۇرماق
		sınırlanmak	چېگرىلانماق
		sınırlı	چەكلىك
		sınırlı ortaklı	چەكلىك مەبلەغ بىلەن بولغان ھەمكارلىق
		sınırlı sayı	چەكلىك سان

sınırlı sorumluluk	چەكلىك مەسئۇلىيەت	sırlamak	سەرلىماق
sınırsız	چەكسىز، چېكى يوق	sırlanmak	سەرلىنماق، سەر سۈركەلمەك
sınırsız sayı	چەكسىز سان	sırlı	سەرلىنغان، سەرلىق؛ سەرلىق، مەخپىي
sınmak	چېقىلماق؛ چېقىلماق، يېڭىلمەك، مەغلۇپ بولماق	sırma	ھەل بېرىلگەن كالتۇتۇن، كالتۇتۇندىن ياسالغان چۇچا
sıpa	تەخەي	sırmakış	كالتۇتۇنچى
sır	سەر(بىر نەرسىنى سەرلاشتا ئىشلىتىدىغان)؛ سەر، مەخپىيە - تىلىك	sırmalı	كالتۇتۇن بىلەن زىننەتلەنگەن
sıra	نۆۋەت، تەرتىپ؛ قاتار	sırnaşık	بېزەك
sıra olmak	تىزىلماق، قاتار بولماق	sırnaşıklık	بېزەگىلىك
sıra savmak	ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلماق	sırnaşmak	بېزەگىلەشمەك
sıraca	قالقانبەز ئىششىقى	sırnaştırmak	بېزەگىلەشتۈرمەك
sıracagiller	چۇقا	Sırp	سېرۋىيە
sıracalı	قالقانبەز ئىششىقى بولغان	Sırpça	سېرۋىيە تىلى
sıradağ	تاغ تىزمىسى	sırrolmak	غايىب بولماق
sıradan	ئاددىي، ئادەتتىكى، ئومۇمىي	sırsıklam	ئۈستىبېشى ھۆل
sıralaç	ھۆججەت قىسقۇچ	sırsıklam olmak	ئۈستىبېشى ھۆل بولماق
sıralamak	رەتكە تىزماق	sırsız	سەرلىنمىغان، سەرسىز
sıralanmak	رەتكە تۇرغۇزۇلماق، تىزىلماق	sırt	دۈمبە؛ پىچاقنىڭ قىرى؛ يۈز
sıralatmak	رەتلىگۈزمەك؛ تىزدۇرماق	sırt çevirme	ياخشى مۇئامىلە قىلماسلىق، قوبۇل قىلماسلىق
sıralı	رەتلىك، تەرتىپلىك	sırt sırta	دۈمبىسىنى دۈمبىسىگە قارىتىپ
sırası düşmek	ۋاقتى كەلمەك	sırt sırta vermek	ھەمكارلاشماق
sırası gelmek	ۋاقتى كەلمەك	sırtı pek	قېلىن كىيىنگەن
sırasıyla	نۆۋەتتى كەلگەندە، تەرتىپىگە دېققەت قىلغۇچ	sırtını dayamak	دۈمبىسىنى بىر يەرگە تايىماق
sırasız	تەرتىپسىز	sırtar	كېلەرنىڭ بىر تۈرى
sırat	يول	sırtar balığı	كۆل قالدۇقى، كېلەر بېلىقى
sırat köprüsü	سەرات كۆۋرۈكى	sırtıkara	سكومبروۋىس بېلىقىنىڭ بىر تۈرى
sıraya koymak	تىزماق	sırtlamak	يۈدۈمەك، دۈمبىسىگە ئېلىپ كۆتۈرمەك
sırça	ئەينەك، ئەينەكتىن ياسالغان	sırtlan	چىلىبۆرە، سىرتلان
sırdaş	سەرداش	sırtüstü	ئوڭدەسغا ئۈرۈش
sırdaşlık	سەرداشلىق	sıska	ئاۋاق، ئورۇق؛ قورساققا سۇ چۈشۈش
sırf	پەقەت، يالغۇز؛ پۈتۈنلەي، باشتىن - ئاخىر	sıskalaşmak	ئورۇقلىماق
sırık	ئۇزۇن، ئىنچىكە ۋە تۈز تاياق	sıskalık	ئورۇقلۇق، ئاۋاقلۇق
sırıklamak	تاياق بىلەن كۆتۈرمەك؛ ئوغرىلىماق	sıskası çıkmak	بەك ئورۇقلىماق
sırılsıklam	پۈتۈنلەي نەم، بەك زەي	sıtma	بەزگەك
sırım	گەلەپى سوكنىسى	sıtma tutmak	بەزگەك تۇتماق، تىتىرمەك
sırıttık	ھىجىيىپ كۈلمەك	sıtmalanmak	بەزگەكلەشمەك
sırıttanlık	لولىق	sıtmalı	بەزگەك بولغان
sırıttmak	لولىق قىلماق	sıttalık	بەزگەك كېسىلى تارقىلىدىغان يەر
		sıva	سۇۋاق

sıva vurmak	سۇۋۇنماق	sızdırmak	سۆزدۈرمەك؛ يالغان ئېيتىپ بىرا- ۋدىن پۇل ئالماق
sıvacı	سۇۋاقچى	sızgıt	قىيما
sıvacılık	سۇۋاقچىلىق	sızı	جىسمانىي ۋە روھىي ئازاب
sıvalamak	سۇۋۇنماق	sızıcı	ئازابلانغۇچى
sıvalı	سۇۋالغان	sızıldanmak	ئازابلانماق
sıvama	سۇۋاش؛ يالنتىش؛ ئېغىزى بىلەن تەڭ، لىقمۇلىق	sızıltı	ئاغرىنىش، قاقشاش، يىغلاش
sıvamacı	سۇۋاقچىلىق قىلغۇچى	sızım	ئازابلنىش
sıvamak	سۇۋۇنماق؛ يەڭنى تۈرمەك، شىمايلىماق	sızım sızım	بەك ئازابلنىش
sıvanmak	سۇۋالماق، ئىشقا ھازىرلانماق	sızıntı	سىزىلغان نەرسە
sıvaşmak	سۇۋاشماق، يالنتىلماق، مىلەشمەك	sızırnak	سۈزمەك
sıvaştırmak	سۇۋاتقۇزماق	sızlamak	ئاغرىماق، يىغلاپ قاقشماق
sıvatmak	سۇۋاتماق	sızlanmak	شىكايەت قىلماق، دەرت تۆكمەك
sıvazlamak	ئۇۋىلىماق، سىيلىماق	sızlatmak	ئىچىنى ئېچىشتۇرماق
sıvazlatmak	ئۇۋىلاتماق، سىيىلاتماق	sızmak	سىزماق؛ پاش بولماق، مەست بولۇپ ئۇخلاپ قالماق
sıvı	سۇيۇق، سۇيۇقلۇق	si	سىلىتىسى، كىرىمىنى
sıvık	سۇيۇق، بوش	si bak	ئۆنمۈش
sıvıklaşmak	سۇيۇقلاشماق	sibernesyon	تەھلىل، تەجرىبە
sıvılaştırmak	سۇيۇقلاندۇرماق، يۇمشاتماق، بوشاشتۇرماق	sibernetik	كونترول نەزەرىيىسى
sıvındırmak	پارنى سوۋۇتماق، ياكى سۇ ھالىغا كەلتۈرمەك	sicil	خاتىرە؛ ئارخىپ
sıvınmak	پار ياكى گاز ھالىتىدىن سۇ ھالەتكە كەلمەك	sicilli	خاتىرىگە يېزىلغان؛ جىنايىتى يېزىلغان
sıvıölçer	ئارىئومېتىر	sicim	قوپال ئىشلەنگەن ئارغامچا
sıvırya	باس-باس؛ داۋاملىق؛ لىقمۇلىق	siderit	مېتېئورىت تۆمۈر
sıvışik	يېپىشقاق، رۇدىپاي	sidik	سۈيدۈك
sıvışmak	بۇلغانماق؛ غايىپ بولماق	sidikli	سۈيدۈك يۇقۇپ قالغان؛ سىيگەك
sıvı yağ	سۇ يېغى	sidik borusu	سۈيدۈك نەيچىسى
sıyanet	مۇھاپىزەت قىلىش	sidik kavuğu	دوۋساق
sıyanet etmek	قوغدىماق	sidik torbası	دوۋساق
sıyga	ئۆلگە؛ ئۆرنەك، قېلىپ	sidik yolu	سۈيدۈك يولى
sıygi	ھەجىم	sidik zoru	سۈيدۈك يىغىلىپ قېلىش
sıyırğa	خاماندىكى سامان ياكى قارلارنى تازىلاشتا ئىشلىتىدۇ- ئىغان كەڭ تاختاي	sif	تەننەرخ
sıyırnak	سويىۋەتمەك، سىيرىپ ئالماق	sifilis	سىبىلس
sıyırtmak	سويدۇرماق	sifon	ئەگرى تۇرۇبا نەيچە؛ يوللارنىڭ ئاستىن ئۆتكۈزۈلگەن ئېرىق
sıyrık	سۈرۈلۈپ كەتكەن؛ يۈزسىز، نومۇسسز	sifonlular	سيفونلار، سيفون نەيچىلىكلەر
sıyrılmak	سويۇلۇپ كەتمەك؛ قۇتۇلماق	siftah	دەسلەپ، ئەتىگەندە دەسلەپ قىلىش
sıyrıntı	قاچىدا ئېشىپ قالغان ئاش؛ يۈزسىز، نومۇسسز؛ لانا پارچىسى	siftah etmek	دەسلەپ قىلماق، باشلىماق
sızak	تاش ئارىسىدىن تېشىپ چىققان بۇلاق	siftahlamak	دەسلەپ قىلماق؛ ئېغىز تەگمەك
sızdırılmak	ئېرىتىلمەك، سۈزدۈرۈلمەك	siftinmek	ۋاقىت ئۆتكۈزۈلمەك؛ خۇشامەت قىلماق

sigar	چۈشەنچە، ئەندىشە	silâhendaz	قوراللانغان ئەسكەر
sigara	تاماکا؛ سۈنگىي يەم	silâhlamak	قورالاندۇرماق
sigara böreği	تۈرمەل (تاماق)	silâhlandırılmak	قورالاندۇرۇلماق
sigara içmek	تاماکا چەكمەك	silâhlandırımak	قورالاندۇرماق
sigara kâğıdı	تاماکا قەغىزى	silâhlanmak	قوراللانماق
sigara sarımak	تاماکا يۆگىمەك	silâhlı	قوراللىق
sigara tabakası	تاماکا قۇتسى	silâhlı kuvvetler	قوراللىق قىسىم
sigara tablası	كۈلدان	silâhsız	قورالسىز
sigara tiryakisi	بەگگە	silâhsızlanmak	قورالسىزلانماق
sigaracı	تاماكىچى	silâhsızlandırılmak	قورالسىزلىنىدىغان
sigaralık	تاماکا قۇتسى؛ تاماكىغا قاپلاپ چېكىدىغان نەيچە	silâhşor	قوراللىق ئادەم؛ جەڭگىۋار
sigorta	سۇغۇرتا؛ بىخەتەرلىك تەدبىرلىرى	silâhşorluk	جەڭگىۋارلىق
sigorta etmek	سۇغۇرتىغا قاتناشتۇرماق	silâhtar	پادىشاھ ۋەزىرلەرنىڭ قورالنى مۇھاپىزەت قىلغۇچى
sigorta olmak	سۇغۇرتىغا قاتناشماق	sildirmek	سۈرتىمەك، ئۆچۈرمەك
sigortacı	سۇغۇرتا خىزمەتچىسى	sildirtmek	سۈرتتۈرمەك، ئۆچۈرتىمەك
sigortacılık	سۇغۇرتىچىلىق	silelek	مۇنچا لۆڭگىسى؛ ئۆچۈرگۈچ، سۈرتىدىغان نەرسە
sigortalamak	سۇغۇرتىغا قاتناشتۇرماق	silgi	سۈرتكۈچ، ئۆچۈرگۈچ، دەسمال
sigortalanmak	سۇغۇرتىغا قاتناشتۇرۇلماق	silgiç	ئاپتوموبىلنىڭ يامغۇر سۈرتكۈچى
sigortalı	سۇغۇرتىغا قاتناشتۇرۇلغان	silik	ساپ، ئىپپەتلىك؛ يۈزىگە ئۇرۇلغان شاپلاق؛ بالا، پالاكەت
siğil	سۆگەل	silici	رەندە سالغۇچى، رەندىلىگۈچى
sihir	سېھىر؛ جەلپ قىلىش كۈچى	silik	ئۆچۈپ كەتكەن، ئۆگۈپ كەتكەن
sihirbaz	سېھىرگەر	silikat	سىلىكات تۈزلىرى
sihirbazlık	سېھىرگەرلىك	silikleşmek	ئۆچۈپ كەتمەك
sihirilenmek	سېھىرلەنمەك	siliklik	پاكلىق، ئىپپەتلىك
sihirli	سېھىرلىك	silikon	سىلىتسىي، كرىمنىي
sikatif	تېز قۇرۇتۇش ئۈچۈن بويىقلارغا قوشۇلغان ماددا	silindir	سىلىندىر
sikke	مېتال پۇل؛ مېتال پۇل قۇيىدىغان قېلىپ	silindiraj	ئېغىز ئېتىش ماشىنىسى
sikkehane	پۇل زاۋۇتى	silindirsəl	سىلىندىرلىك، سىلىندىر شەكلىدە
siklâmen	توشقانگۈل	silindirsəl yüzey	سىلىندىر شەكلىلىك يۈز
siklememek	ئەھمىيەتسىز دەپ قارىماق، بىپەرۋالىق قىلماق	silinip gitmek	بىر نەر
siklon	سىكلون (شىددەتلىك بوران)	silirmek	ئۆچۈرۈش
siktir	يوقال دېگەن مەنىدە قوللىنىلىدۇ	silinmek	سۈرتۈلمەك، ئۆچۈرۈلمەك
siktirici	پەس، پەسكەش	silinti	ئۆچۈرۈلگەن نەرسىنىڭ ئىزى
siktirmek	يوقالماق	silis	قۇم، چاقماق تېشى قاتارلىق ئاليۇمىن ئوكسىدلىق
silâh	قورال-ياراغ	silisçil	بىرىكمىلەرگە بېرىلگەن نام
silâh çatmak	قوراللارنى گىرەلەشتۈرۈپ تۇرغۇزماق	silisyum	سىلىتسىيلىق چۆكۈندى
silâh çekmek	قورال ئىشلەتمەك	silkelemek	سىلىتسىي
silâh patlamak	ئوق ئېتىلماق، ئۇرۇش باشلانماق		سىلكىمەك، قاقماق

silkelenmek	سىلكىنىمەك، قېقىلماق	simsarlık	گۆرۈچىلىك
silki	جۆيۈلۈپ ئورنىدىن تۇرۇپ كېتىش	simsiyah	قايقارا، تۇم قارا
silkindirmek	سىلكىندۈرمەك	simya	بىر خىل سېھىر
silkinmek	سىلكىنىمەك؛ بىر نەرسىدىن قۇتۇلماق	sin	مازار؛ گۆر، قەبرە
silkininti	ئۈركۈپ سەكرەش، ئۈركۈش	sinagog	يەھۇدىي ئىبادەتخانىسى
silkmek	سىلكىمەك	sinagrit	سنازگىت بېلىقى
sille	كاچات، تەستەك	sinameki	سانا دەرىخى ۋە ئۇنىڭ يوپۇرمىقى
silme	ئۆچۈرۈش	sinara	كونكو
silme kalıbı	ئۆچۈرۈش ئۈسكۈنىسى	sinarit	گۆشى لەززەتلىك بىر خىل بېلىق
silmece	لىقمۇلىق	sincabî	كۈل رەڭ
silmeci	سۈرتۈش خادىمى	sincap	تىپىن
silmek	ئۆچۈرۈپ تاشلاش	sindirilmek	سىڭدۈرۈلمەك، ھەزىم قىلدۇرۇلماق
silo	سىلوس	sindiririm	ھەزىم
silolamak	سىلوس، ئېچىتىلغان يەم خەشەك	sindiririm aygıtı	ھەزىم قىلىش ئورگانلىرى
silsile	دائىرە، رامكا، ئائىلە شەجەرىسى	sindiririm bilimci	ھەزىم قىلىش ئورگانلىرى مۇتەخەسسىسى
silsilename	شەجەرىنامە، جورۇڭقاي (قۇمۇل شىۋىسىدە)	sindiririm bilimi	ھەزىم قىلىش ئىلمى
siluet	كۆلەڭگە	sindiririm organları	ھەزىم قىلىش ئورگانلىرى
silüryen	سىلۇر دەۋرى	sindiririm sistemi	ھەزىم قىلىش سىستېمىسى
silyon	گېزىت بېشى	sindirmek	سىڭدۈرمەك
sim	كۈمۈش؛ ئىشارەت	sine	مەيدە، كۆكرەك؛ قەلب
sima	يۈز، چېھىر	sinek	چىۋىن؛ قارت قەغىزىدە چىللىك
simetri	مۇتانسىپ	sinek kuşu	ھەرە قۇش
simetrik	سىممېتىرىك	sinekçi	چىۋىن تۇتۇپ يەيدىغان قۇش
simetrikli	سىممېتىرىكلىك	sinekkapan	چىۋىنخور ئوت
simetrisiz	تەكشىسىزلىك، مۇتانسىپسىزلىق	sinekkaydı	ئوڭۇشلۇق
simge	سىمۋول، بەلگە، نىشان	sinek kuşu	ھەرە قۇش
simgeci	سىمۋوللىرىمچى	sineklenmek	قۇرت-قوڭغۇز پەيدا بولماق
simgecilik	سىمۋوللىرىم	sineklenmek	چىۋىن كۆپىيىپ كەتمەك
simgelemek	سىمۋوللاشتۇرماق	sineklik	چىۋىن كۆپ يەر؛ چىۋىن قورۇغۇچ
simgeleşmek	سىمۋوللاشماق	sinek siklet	بوكسىستا 48 كىلوگرامدىن 51 كىلوگرامغىچە بولغان ئېغىرلىق
simgelik	سىمۋوللۇق	sinekyutan	چىۋىن تۇتۇپ يەيدىغان قۇش
simgesel	سىمۋوللۇق خاراكتېرىگە ئىگە	sinema	كىنو، كىنو خانى
simit	چەمبەر شەكىللىك نەرسە؛ ناننىڭ بىر تۈرى؛ نۆل	sinema artisti	كىنو ئارتىسى
simitçi	نان ياققۇچى ياكى ساتقۇچى	sinema delisi	كىنو مەستانىسى
simitçilik	نان ساتقۇچىلىق	sinema dergisi	كىنو ژۇرنىلى
simsar	گۆرۈچى	sinema dili	كىنو تىلى
simsariye	گۆرۈچلەرنىڭ ساتقۇچى ۋە ئالغۇچىدىن ئالدىنغان پۇلى	sinema endüstrisi	كىنوچىلىق

sinema filmi	كنو	sinir teli	نېرۋا تالالىرى
sinema kùltürü	كنو مەدەنىيىتى	sinir uyanıklığı	نېرۋا سېزىمچانلىقى ئېشىپ كېتىش، خۇدۇكرىسرەش
sinema makinesi	كنو قويۇش ئاپپاراتى، پرويېكسىيە	sinirce	نېرۋوز، نېرۋا فۇنكسىيىسى بۇزۇلۇش كېسىلى
sinema salonu	كنو قويۇش زالى	sinir doku	نېرۋوز
sinema sanatçısı	كنو سەنئەتچىسى	sinirlemek	گۆشنىڭ پەيلىرىنى ئېلىۋەتمەك؛ ئۇرۇشتا ئا- تىنىڭ پۇتىنى كەسمەك
sinema tekniği	كنو تېخنىكىسى	sinirlendirmek	خاپا قىلماق
sinema yıldızı	كنو چولپىنى	sinirlenmek	ئاچچىقلانماق
sinemacı	كنوچى	sinirleri bozulmak	ئاچچىقى كەلمەك
sinemacılık	كنوچىلىق	sinirleri kuvvetli	ئاسان ھاياجانلانمايدىغان
sinemaskop	پوچتا ساندۇقى	sinirleri kuvvetli	ئاسان ھاياجانلىنىدىغان
sinemalaştırmak	كنولاشتۇرماق	sinirleri zayıf	ئاچچىقىنى كەلتۈرمەك
sinemasever	كنوخۇمار	sinirlerini bozmak	سىڭىرلىق؛ خاپىغان، جىلخور
sinematek	كنوخانا	sinirli	ئەسەبىي، ئاسان جىلە بولىدىغان
sinematik	سىنماتىك	sinirlilik	ئەسەبىي
sinematograf	كنو ئاپپاراتى	sinirsel	ئويناشقانداك ئىش قىلماق
sinerama	كنو تېخنىولوگىيىسى	sinizm	ۋاقتىداشلىق
sineroman	كنو قىلىش ئۈچۈن يېزىلغان رومان	sinkronizm	قەبرىستانلىق
sinerji	تەمسىل؛ مەتافورا؛ ھەمكارلىق	sinlik	مۆكۈنۈش
sinestezi	سىنېستېزىيە؛ تۇيغۇ جۈپلۈكى	sinme	مۆكەمەك، يوشۇرۇنماق
singin	تارتىنچاق، قورۇنىدىغان	sinmek	سنىلوگ (خەنزۇشۇناس)
sini	پەتنۇس	sinolog	سنىلوگىيە (خەنزۇشۇناسلىق)
sinik	كۆڭلى سۇنۇق	sinoloji	مەنىداش سۆز، سنىونىم
sinir	نېرۋا؛ مۇسكۇل، پەي سىڭىر؛ غەلىتە خۇي؛ تۇيغۇ، سىزىم	sinonim	قۇۋ، ھىيلىگەر؛ ئاستا-ئاستا ئېغىرلىشىدىغان كېسەل
sinir ağrısı	نېرۋا كېسىلى	sinsi	يوشۇرۇنچە، قۇۋلۇق بىلەن قىلىنغان
sinir akımı	نېرۋا ئىمپۇلسى، نېرۋا دولقۇنى	sinsice	ھىيلىگەرلىك قىلماق
sinir akışı	نېرۋىنىڭ جىددىيلىشىشى	sinsileşmek	ھىيلىگەرلىك، قۇۋلۇق
sinir argınlığı	نېرۋا ئاجىزلىق	sinsilik	ياش يىگىتلەر ئاخشىسى گۈلخان ئەتراپىنى ئايلىنىپ
sinir boğumları	نېرۋا بوغۇملىرى	sinsi	ئوينىيدىغان مىللىي ئۇسۇل
sinir doktoru	نېرۋا كېسەل دوختۇرى	sinter	بۇلاق سۈيىنى پارغا ئايلاندۇرغاندا قېپقالىدىغان چۆ- كۈندە
sinir doku	نېرۋا توقۇلمىسى	sinterleme	ئېرىتىپ تۇتاشتۇرماق
sinir hastalığı	نېرۋا كېسىلى	sintine	تىرىۋىمنىڭ ئاستى
sinir hastası	نېرۋا كېسىلىگە گىرىپتار بولغان كىشى	sinüs	ئورگانىزىمدا كاۋاك، ئاقما تۆشۈك؛ تىرگىنومىتېرىيىلىك
sinir ilâcı	نېرۋىن، نېرۋا كېسەل دورىسى	sinüs	چەمبەر
sinir iltihabı	نېرۋىت، نېرۋا ياللۇغى	sinüzit	بۇرۇن كاۋىكى ياللۇغى
sinir kanatlılar	تومۇر قاناتلىقلار	sinüzoit	سنىۇس ئەگرى سىزىقى
sinir merkezi	نېرۋا مەركىزى	sinüzoldal	سنىۇس ئەگرى سىزىقىغا ئائىت
sinir otu	ياۋا كەشمىر		
sinir telciği	نېرۋا ئىپتىدائىي تالالىرى		

sinyal	سگنال، بەلگە	sirkelik	سىرکە قاچىسى
sinyal lâmbası	سگنال چىرىغى	sirken	لويلا، ياۋا پالەك
sinyal göndermek	سگنال ئەۋەتمەك	sirkencebin	شېكەر ئاچچىقسۇسى
sinyalizasyon	سگنال تارقاقچۇق	sirke sineği	مېۋە چىۋىنى
sinyor	ئەپەندى	sirkülâsyon	دەۋرىيلىنىش، ئايلىنىش
sinyorina	خانىم	sirküler	ئۆقتۈرۈش
sipahi	قەدىمكى ئاتلىق ئەسكەر	siroko	ئىسسىق شامال
sipahilik	چەۋەندازلىق	siroz	جىگەر قېتىش
sipariş	ھاۋالە، زاكاز؛ زاكاز قىلىنغان نەرسە	sirrus	بۇرۇتچە؛ بۇجغۇر بۇلۇت
sipariş mektubu	زاكاز تالونى	sis	تۇمان، تۈتۈن
sipariş almak	زاكاز بۇيۇمىنى تاپشۇرۇپ ئالماق	sis atışı	ئىس-تۈتەك قويۇپ بېرىش
sipariş etmek	زاكاز قىلماق، بۇيرۇماق	sis bombası	ئىس-تۈتەك بومبىسى
sipariş vermek	زاكاز قىلماق، بۇيرۇماق	sis çanağı	ئىس-تۈتەك ساندۇقى
siper	دالدا؛ قالغان؛ شەپكىنىڭ چېكىلىكى؛ خەندەك، يو- شۇرۇندىغان يەر	sis duvarı	تۇمان پەردىسى
siper amelesi	يەر كولىغۇچى	sis kutusu	ئىس ئىدىشى
siper aynası	قالغان ئەينىكى	sis lâmbası	تۇمان چىرىغى
siper harbi	خەندەك جىڭى	sis mermisi	تۈتەك بومبىسى
siper etmek	قوغدانماق، يوشۇرۇنماق	sis paketi	ئىس-تۈتەك ساندۇقى
siperisaika	چاقماق قايتۇرغۇچ	sis perdesi	تۇمان پەردىسى
siperlenmek	يوشۇرۇنماق	sislendirmek	تۇمانلاشتۇرماق
siperlik	كۈن ۋە يامغۇردىن ساقلىغۇچى	sislenmek	تۇمانلاشماق، تۈتەك باسماق
sipolin	ھاك تاشنىڭ بىر تۈرى	sisli	تۇمانلىق
sipsi	كېمىنىڭ گۈدۈكى؛ سۇناينىڭ ئېغىزلىق قىسمى	sismik	يەر تەۋرەش بىلەن مۇناسىۋەتلىك
sipsivri	ئۇچلۇق	sismograf	يەر تەۋرەشنى ئۆلچەش تېخنىكىسى
sirayet	يۇقۇش، تارىلىش، كېڭىيىش	sismoloji	يەر تەۋرەش ئىلمى
siren	قاتتىق ئاۋازلىق دۈدۈك	sistem	سىستېما؛ تۈزۈم؛ يول؛ ئۇسۇل؛ ئەندىزە
siret	بىراۋنىڭ ئەخلاقى، مېجەزى؛ ئۇسۇل؛ تەرجىمىھال	sistematik	سىستېمىلىق
sirk	سىرىك مەيدانى	sistemleşmek	سىستېمىلاشماق
sirkat	ئوغرىلىق، بۇلاش	sistemleştmek	سىستېمىلاشتۇرماق
sirke	سىرکە، ئاچچىقسۇ؛ پىت، چۇسا قاتارلىقلارنىڭ تۇخۇمى	sistemli	سىستېمىلىق
sirke asidi	سىرکە كېسلاتاسى	sistemli hastalık	سىستېمىلىق كېسەل
sirke bakterisi	سىرکە كېسلاتاسى باكتېرىيەسى	sistemli hezeyan	سىستېمىلىق خام-خىيال
sirke satmak	سوغۇق مۇئامىلە قىلماق، ئېتىبارسىز قارىماق	sistemsiz	سىستېمىسىز
sirkeci	سىرکە ياساپ ساتقۇچى	sistemsizlik	سىستېمىسىزلىق
sirkelenmek	ئېچىتىلماق	sistire	قىرغۇچ، قىرىش پىچىقى
sirkeleşmek	ئېچىماق	sistit	دوۋساق ياللۇغى
sirkeli	ئاچچىقسۇ قويۇلغان	sistol	تارايماق، قىسقارماق
		sit	تارىخنى ئەكس ئەتتۈرگەن قەدىمىي ئەسەر

sit alanı	تارىخىي ئەسەرلەر يوشۇرۇنغان يەر	sivirmek	ئۇچلۇقلاشماق؛ جەمئىيەتتە ئورنى كۆتۈرۈلمەك
sitare	يۇلتۇز؛ تەلەپ، بەخت	svirtmek	ئۇچلىماق
sitayış	ماختاش	sivrisinek	پاشا
site	شەھەر، بەت (تور بەت)	siya	پالاقنى تەتۈر ئۇرۇپ قېيىقنى تەتۈر ھەيدىمەك
sitem	ئەيىبلەش؛ ئاھانەت؛ زۇلۇم	siyah	قارا
sitem etmək	ئەيىبلىمەك	siyah altın	قارا ئالتۇن (كۆمۈر)
sitemkâr	زۇلۇم سالغۇچى، زالىم	siyah biber	قارا مۇچ
sitemli	زۇلۇمغا ئۇچرىغۇچى	siyah ekmek	قارا رەڭلىك نان
siti	چىلەك	siyah gökyüzü	قايقارا ئاسمان
sitoloji	ھۈجەيرىشۇناسلىق	siyahhımsı	قارامتۇل
sitoplâzma	ستوپلازما، ھۈجەيرە پلازمىسى	siyahî	نىڭىر
sitrik asit	لىمون كىسلاتاسى، سىتريك كىسلاتا	siyahlanmak	قارايماق، قارىدىماق
sitteisevir	ئاپرىل ئايلىرى چىقىدىغان ۋە ئادەتتە ئالتە كۈن داۋام قىلىدىغان شامال	siyahlaşmak	قارىدىماق، قارىلاشماق
sittinsene	قاچانلاردا، قايسى يىللاردا	siyahlatmak	قارىداتماق، قارايتماق
sivil	پۇقرا، خەلق؛ ئەل ئىچى	siyahlık	قارىلىق؛ قارا يەر؛ قاراڭغۇلۇق
sivil ahali	پۇقرا، خەلق	siyak	جۈملە تۈزۈلۈشى
sivil hizmetler	مەمۇرىي ئورۇنلار	Siyamlı	كۈن چىقماق
sivil makamlar	خەلق ئىشلار ئىدارىسى	siyanamit	كارىبامونىتىرىل، سىئانامىد
sivil savunma	خەلق مۇداپىئەسى سىستېمىسى	siyanojen	سىيانوگېن
sivil polis	پۇقراچە كىيىنگەن ساقچى	siyanür	سىيانىد، سىيانىدلار
sivil elbise	پۇقراچە كىيىم، كۈندىلىك كىيىم	siyasa	سىياسەت
sivilce	دانىخورەك	siyasal	سىياسىي
sivilceli	دانىخورەكلىك	siyasal bilgiler	سىياسىي بىلىملەر
sivilleşmek	دانىخورەك باسماق	siyasal coğrafya	سىياسىي جۇغراپىيە
sivri	ئۇچلۇق	siyasal durum	سىياسىي ئورۇن، سىياسىي ئەھۋال
sivri bıçak	خەنجەر، شەمشەر	siyasal haklar	سىياسىي ھوقۇقلار
sivri biber	ئۇزۇنچاق مۇچ	siyasal istikrar	سىياسىي مۇقىملىق
sivri burun	ئۇچلۇق بۇرۇن	siyaset	سىياسەت
sivri fare	يەر چاشقىنى	siyaset hayatı	سىياسىي ھايات
sivri köşe	تار بۇلۇڭ	siyaset adamı	سىياسەتچى
sivri tepe	تاغ چوققىسى	siyaset yapmak	سىياسەت بويىچە ئىش قىلماق
sivri boylu	بويى ئېگىز، بەدىنى ئورۇق	siyasetçi	سىياسەتچى
sivri dilli	بېخىل؛ رەھىمسىز، شەپقەتسىز	siyasî	سىياسىي
sivri kuyruk	تۈتۈ قۇرت، مەددە قۇرت	siyasî akide	سىياسىي ئېتىقاد
sivrileşmek	ئۇچلۇقلاشماق	siyasî eylem	سىياسىي پائالىيەت
sivrileştmek	ئۇچلۇقلاشتۇرماق	siyasî gerginlik	سىياسىي جىددىيچىلىك
sivrilik	ئۇچلۇقلۇق	siyasî mahkûm	سىياسىي جىنايەتچى
		siyasî parti	سىياسىي پارتىيە

siyasî pasaport	دىپلوماتىيە پاسپورتى	snop	مودا قوغلىشىدىغان
siyasî taktik	سىياسىي پارتىيە	soba	ئوچاق، مەش؛ پارنىك؛ لۈكچەكلەرنىڭ توپلانغان يېرى
siyasiyat	سىياسىي پائالىيەت	soba borusu	مەشنىڭ كانىيى
siyatik	ئولتۇرغۇچ سۆڭەك نېرۋىسى ئاغرىش	soba kapağı	قاپقاق (مەشنىڭ)
siyek	سۈيدۈك يولى	sobacı	ئوچاق ياسىغۇچى كىشى
siyenit	تەركىبىدە مول مىقداردا ئىشقارلىق دالا شىپاتى بو- لغان گرانىت	sobacılık	مەش ياساش كەسپى، مەشچىلىك
siyer	مۇھەممەد پەيغەمبەرنىڭ تەرجىمىھالى	sobe	قارىغۇ چاشقان ئويۇنىدا تۇتۇلۇپ قالغۇچى ۋارقىراپ دەيدىغان سۆز
siymek	سىيمەك	soda	سودا سۈيى
siyonist	سىئونىست، يەھۇدىيلارنىڭ قايتا گۈللىنىش تەرە- پدارى	soda otu	قامغاق
siyonist hareket	سىئونىستىك پائالىيەت	Sodom	سودوم، سېدوم
siyonizm	سىئونىزم، يەھۇدى قىساسچىلىقى	sodyum	ناترىي
siz	سىز (ئىككىنچى شەخس)	sof	دېتال
sizin	سىزنىڭ	sofa	كارىدور، سافا؛ سۇپا
sizinki	سىزنىڭكى	sofi	سوپى
skala	كۆلەم، دائىرە، مىقياس	sofist	نەپرەڭگۈز
skandal	سەتچىلىك، رەسۋاچىلىق، شەرمەندىچىلىك	sofistlik	سوپىزم
skandiyum	سكاندىي	sofistik	سوپىزىملىق
skavut	چارلاش كېمىسى	sofiyane	سوپىزىم ياكى تەسەۋۋۇپ بىلەن مۇناسىۋەتلىك
skeç	دىئالوگلىق قىسقىچە سەھنە ئەسىرى	sofizm	سوپىزىم
ski	قار تېيىلىش، چاڭغا تېيىلىش	sofra	تاماق تىزىلغان داستىخان؛ تاماق؛ ئادەمنىڭ سۇڭى؛ ھەمدىداستىخانلار
skif	ئىچىگە پەقەت بىرلا ئادەم سىغىدىغان ئۇزۇن ھەم تار قېيىق	sofracı	مېھمانخانىلاردا داستىخان ئىشلىرىنى باشقۇرىدىغان
skink	يۈگۈرۈك كەسلەنچۈك	softa	تالىپ؛ دىنىي ئادەملەرگە كەمسىتىلىپ بېرىلگەن نام؛ قارىغۇلارچە چوقۇنغۇچى
skleroz	قېتىش، ئۇيۇشۇش	softalaşmak	تەلۈنلەشمەك؛ قارىغۇلارچە ئىشەنمەك
skolastik	مەدرىس پەلسەپىسى	softalık	خۇراپىيىلىق
skor	نومۇر (ئىمتىھان ياكى مۇسابىقىدە)	sofu	ئىخلاسمەن؛ قارىغۇلارچە چوقۇنغۇچى
Slâv	سلاۋيان	sofuluk	قارىغۇلارچە چوقۇنۇش؛ تەلۈنلىك
Slavca	سلاۋيان تىلى	soğan	پىياز
Slavist	سلاۋيان تەتقىقاتچىسى	soğanlı	پىيازلىق
Slavistik	سلاۋيان تىلشۇناسلىقى	soğanlık	پىياز تېرىلىدىغان يەر
slayt	پروپېكسىيە پلاستىنكىسى	Soğdca	سوغدىچە
slogan	شوتار، لوزۇنكا، پلاكات	soğrulmak	سۈۈرۈلماق
Slovak	سلوۋاكىيە	soğrumsama	شۈمۈرۈپ يېپىشىش
Slovakça	سلوۋاك تىلى	soğuk	سوغۇق؛ قوپال؛ قىزغىن بولمىغان
Sloven	سلوۋېنىيەلىك	soğuk bez	تۈز يوللۇق يىرىك رەخت
Slovençe	سلوۋېنىيە تىلى	soğuk kanlı	سوغۇق قان
smokin	مۇراسىم كىيىمى (ئەرلەرنىڭ)	soğuk kanlılık	سوغۇق قانلىق

soğuklama	سوغۇق تېگىش	soifej	ئاھاڭ بۆلەكلىرى بويىچە مەشق قىلىش
soğuklamak	سوغۇق تەگمەك، شامالدىماق	solgun	سۇلغۇن، ئۆڭۈپ كەتكەن
soğuklaşmak	سوغۇقلاشماق؛ مۇئامىلىسى سوغۇقلاشماق	solgunlaşmak	سۇلغۇنلاشماق، سۇلماق
soğuklaştırmak	سوغۇقلاشتۇرماق	solgunluk	سۇلغۇنلۇق
soğukluk	سوغۇقلۇق؛ سوغۇق ھەرىكەت	sol haf	سول ئالدى مۇداپىئەچى
soğulmak	سولاشماق؛ قۇرۇشماق؛ قۇرماق	sol iç	سول ئىچ ھۇجۇمچى
soğumak	سوۋۇماق، سويىماق	solidarizm	سولىدارىزم
soğurmak	سۈمۈرمەك	solipsizm	ئۆزچىلىك، سولپىسىزم
soğuşmak	نەملەنمەك (تۇپراقنىڭ)	solist	يالغۇز ئورۇندىغۇچى
soğutkan	مۇزلاتقۇچى، سوغۇقدان	sollamak	سول تەرەپتىن ياندىماق
soğutmaç	مۇزلاتقۇچى، سوغۇقدان	sollu	بويىچە، بىنائەن
soğutucu	سوۋۇتقۇچى	solmak	سۇلماق، رەڭگىنى يوقاتماق
soğutulmak	مۇزلىتىلماق، سوۋۇتۇلماق	solo	يالغۇز ئورۇنلانغان مۇزىكا
sohbet	پاراڭلىشىش، سۆھبەت	solucan	مەدەدە قۇرت
sokak	كوچا	solucan bilimi	مەدەدە قۇرتشۇناسلىق
soket	قىسقا قونچلۇق پايپاق	solucan düşürücü	مەدەدە قۇرت چۈشۈرگۈچى
sokmak	تىقماق؛ چاچماق؛ براۋنى رەنجىتمەك؛ سانجىماق، پاتۇرماق	solucan hastalığı	مەدەدە قۇرت كېسىلى
sokman	ئۇزۇن قونچلۇق ئۆتۈك	solucan otu	بوزىدان (ئۆسۈملۈك)؛
sokra	ئۇلاق، تۇتاشقان يەر	solucanlar	مەدەدە قۇرتلار
sokturmak	سوقۇتۇرماق، كىرگۈزمەك، پاتۇرغۇزماق	soluğan	دەم سىقىلىشقا ئۇچرىغان (ھايۋان)، دېڭىز دولقۇنى
soku	تاش كىلە، سوقا	soluk	ئۆڭۈپ كەتكەن، ئاقىرىپ كەتكەن؛ تىنىق، دەم، نە-پەس
sokulgan	چىقىشقاق	soluklanmak	نەپەس ئالماق، دەم ئالماق؛ ھاردۇق ئالماق
sokulganlık	چىقىشقاقلىق	solumak	ھاسىرماق
sokulmak	قىسىلماق؛ كىرگۈزۈلمەك؛ يېقىنلىق قىلماق	solungaç	ساقاق (بېلىقلارنىڭ نەپەسلىنىش ئەزاسى)؛
sokum	لوقما، كالا ۋە قوينىڭ ساغرىسى	solunmak	تەنەپپۇس قىلماق، ھاردۇق ئالماق
sokur	چوڭقۇر، ئويماق؛ قارىغۇ چاشقان	solunum	تەنەپپۇس، ھاردۇق
sokuşmak	تار يەرگە قىسىلماق	solutmak	ھاسىراتماق
sokuşturmak	قىستۇرۇلماق، ئارىغا كىرىۋالماق	solüsyon	يېپىشتۇرغۇچ
sol	سول؛ ئىلغار سىياسىي كۈچلەر؛	solvent	ئېرىتكۈچى
sol açık	سول كراي، سول ھۇجۇمچى	som	پورتنىڭ سۇ ئۈستىدىكى قىسمى؛ ئىچى كاۋاك نەرسە؛ سوم بېلىقى
solak	سولخاي؛ ئوسمانلى دەۋرىدىكى پادىشاھنىڭ مۇھاپىزە-تىچىسى	soma	يارىماس، بوش، بىكار؛ ۋۇجۇد كىلىنمىگەننىڭ پۈ-تۈنى؛ مەست قىلغۇچى ئىچىملىك
solaklık	سولخايلىق	soma ağacı	سىر دەرىخى
solaryum	كۈن نۇرى بىلەن داۋالاش ئورنى	somaki	قىزىل ياكى يېشىل مەرمەر تاش
solcu	سولچى؛ سولچى (سىياسىي جەھەتتە)؛	Somalili	سومالىلىق
solculuk	سولچىلىق	somata	بادام مېغىزى ۋە قوغۇن ئۇرۇقىدىن ياسالغان ئاق شەرىپەت
soldurmak	ئۆڭدۈرمەك، سولدۇرماق		
solenoit	ئېلىكتىر ماگنېتلىق كىلاپان		

somatik	بەدەن	بىلىدىغان ئەسۋاب)؛
somatoloji	ئادەم ئورگانىزىمى ئىلمى	سوناتا
sombalıǵı	رەڭلىك بېلىق	كۈز، كەچكۈز؛ قېرىلىق دەۋرى
somun	قاتتىق پوستلۇق مېۋە	سوندا؛ سۇ چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەش ئەسۋابى ياكى كېمە
somurdanmak	غۇدۇڭشماق، غۇدۇرماق	سوندا بىلەن كۆزىتىش؛ تەتقىق قىلىش، تەكشۈرۈش
somurtkan	ئاسانلا باتىدايدىغان، قېيدايدىغان	sondaj borusu
somurtkanlık	باتناش، قېيداش؛ غەم	بۇرغىلاش تۇرۇبىسى
somurtmak	ئاغرىتماق، باتىتماق، قوشۇمىسىنى تۇرمەك	sondaj kuyusu
somurtuk	سەپرا مەجەزلىك، تېرىككەك	بۇرغىلاش قۇدۇقى
somut	كونكرېت، ئەمەلىي، ھەقىقىي	sondaj makinesi
somut isimler	كونكرېت ئىسىملار	چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەش خادىمى؛ بۇرغىلاپ چارلاش
somut kavram	كونكرېت ئۇقۇم	ئىشچىسى
somut sayı	مۇتلەق سان	sondalama
somut sonuç	كونكرېت نەتىجە	تەتقىقات، تەكشۈرۈش
somutlaşmak	كونكرېتلاشماق	sondalamacı
somutlaştırmak	كونكرېتلاشتۇرماق	تەتقىق قىلغۇچى
somutluk	كونكرېتلىشىش	sondalamak
somya	ۋاكۇم، ھەقىقىي بوشلۇق	چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەمەك
son	كېيىنكى، ئاخىرقى؛ يېقىنقى؛ نەتىجە، ئاقىۋەت	sondalanmak
son bulmak	ئاخىرلاشماق	چوڭقۇرلۇقىنى ئۆلچەنمەك
son durak	ئاخىرقى بېكەت، ئاخىرقى نۇقتا	sone
son defa	ئاخىرقى قېتىم	ئون تۆت مىسراللىق شېئىر
son derece	ئىنتايىن، ناھايىتى	son ek
son haber	يېقىنقى خەۋەر، يېڭى خەۋەر	ئارقا قوشۇمچە
son hesap	ئاخىرقى ھېساب-كىتاب	sonlama
son görev	ئاخىرقى ۋەزىپە	ئاخىرقى مۇسابىقە
sonu gelmez	پۈتمەس-تۈگمەس	sonlu
son gürlük	كەلگۈسى بەخت	ئاخىرى بولغان، ئاخىرى چىقىدىغان
son kerte	ئاخىرقى باسقۇچ	sonra
son kurgu	ئاخىرقى مونتاز	كېيىن، ئاخىر
son nefes	ئاخىرقى نەپەس	sonradan
son posta	ئاخىرقى قېتىم	كېيىن، كېيىن كەلگەن
son söz	ئاخىرقى سۆز، ۋەسىيەت	sonraki
son vagon	ئەڭ ئاخىرقى ۋاگون	كېيىنكى چاغلاردا
son vazife	ئاخىرقى ۋەزىپە	sonraları
son vermek	ئاخىرلاشتۇرماق، تۈگەتمەك	sonrasız
son zamanlar	يېقىنقى ۋاقىتلار	sonrasızlık
sonar	سونار (سۇ ئاستى پاراخوتلارنىڭ جايلاشقان يېرىنى	sonsal
		ئاخىرقى يوق، كەينى يوق، مەڭگۈ، ئەبەدىي
		چەكسىزلىك، مەڭگۈلۈك، ئەبەدىيلىك
		ئاخىرقى، خۇلاسى، يەكۈن
		سۆزنىڭ ئەڭ ئاخىرىدىكى تاۋۇش
		چەكسىز
		چەكسىز توپلام (ماتېماتېكا)؛
		چەكسىز چۆللۈك
		بىپايان ئاسمان
		پۈتمەس-تۈگمەس قايغۇ-ھەسرەت
		چەكسىز توپلام
		غايەت زور خۇشاللىق
		چەكسىز ئالەم
		چەكسىزلىك
		نويابىر
		نەتىجە، ئاقىۋەت
		نەتىجىگە ئېرىشمەك
		نەتىجە چىقارماق
		sonat
		sonbahar
		sonda
		sondaj
		sondaj borusu
		sondaj kuyusu
		sondaj makinesi
		sondajcı
		sondalama
		sondalamacı
		sondalamak
		sondalanmak
		sone
		son ek
		sonlama
		sonlu
		sonra
		sonradan
		sonraki
		sonraları
		sonrasız
		sonrasızlık
		sonsal
		son ses
		sonsuz
		sonsuz cümle
		sonsuz çöl
		sonsuz gök
		sonsuz keder
		sonsuz küme
		sonsuz saadet
		sonsuz uzay
		sonsuzluk
		son teşrin
		sonuç
		sonuç almak
		sonuç çıkarmak

sonuç olarak	نەتىجە بولۇپ، شۇڭا	sorumluluk bölgesi	مۇداپىئە رايونى
sonuç vermek	نەتىجە بەرمەك، نەتىجە ھاسىل قىلماق	sorumluluk duygusu	مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى
sonuçlamak	پۈتتۈرمەك، ئاخىرلاشتۇرماق	sorumsuz	مەسئۇلىيەتسىز، مەسئۇلىيىتى يوق
sonuçlandırmak	تۈگەتمەك، ئاخىرلاشتۇرماق	sorumsuzluk	مەسئۇلىيەتسىزلىك
sonuçlanmak	تۈگىمەك، ئاخىرلاشماق	sorun	مەسىلە، سوئال، چاتاق
sonuçsuz	نەتىجىسىز، ئۈنۈمسىز	sorunlu	مەسىلىسى بار، چاتىقى بار
sonunda	ئاخىرىدا	sorunsuz	مەسىلىسىز، چاتاقسىز
sonurğu	نەتىجە، يەكۈن	soruşmak	بىر-بىرىدىن سورىماق؛ سۈمۈرۈپ قۇرۇتماق
sonurtu	تەۋسىيە قىلىنغان تاللاشنىڭ ئىككىنچىسى	soruşturma	تەكشۈرۈش، سۈرۈشتۈرۈش
sonuşmaz	تەدرىجىي يېقىنلاشقۇچى سىزىق	soruşturmacı	تەكشۈرگۈچى
sop	قەبىلە، ئۇرۇق	soruşturmak	تەكشۈرمەك، سۈرۈشتۈرمەك
sopa	توقماق؛ تايلاق يېيىش	sorutkan	تۇتۇلغان، چىرايى پۈرۈلگەن
sopalamak	توقماقلىماق، كالتەك بىلەن ئۇرماق	sorutmak	چىرايى پۈرۈلمەك
sopalanmak	توقماقلىنماق، تايلاق يېمەك	sos	دورا-دەرمەك شىرنىسى، دورا-دەرمەك مەلھىمى
sopalı	قولغا كالتەك ئالغان	S.O.S.	قۇتقۇزۇش سىگنالى
soplu	تونۇلغان بىر ئائىلىدىن	S.O.S. vermek	قۇتقۇزۇش سىگنالى بەرمەك
soprano	يۇقىرى ئاۋازلىق ناخشىچى	sisis	ھېسىپ، قېزا، كولباسا
sordurmak	سوراتماق	soslu	ھېسىپ، قېزا، كولباسا سېلىنغان
sorgu	سوراق، سوئال-سوراق	sosyal	سوتسىئال، ئىجتىمائىي
sorgu hakimi	تەييارلىق سوراق قىلغۇچى	sosyal antropoloji	سوتسىئال ئانتروپولوگىيە
sorguya çekmek	سوراق قىلماق	sosyal bağlar	ئىجتىمائىي مۇناسىۋەت
sorguç	تاج پۆيۈك	sosyal baskı	ئاممىباب نەشر بۇيۇمى
sorgulamak	سوراق قىلماق	sosyal besleme	ئىجتىمائىي ئوزۇقلىنىش
sorgulanmak	سوراق قىلىنماق	sosyal bilgiler	دۆلەت ئەھۋالى
sorgun	سۆگەت، تال	sosyal bilimler	ئىجتىمائىي پەنلەر
sorgusuz sualsiz	تەستىقسىز، رۇخسەتسىز	sosyal bilinç	ئىجتىمائىي ئاڭ
sortit	ئۈچ باسقۇچلۇق ھۆكۈم نەزىرىيەسى	sosyal bitkiler	ئىجتىمائىي ئۆسۈملۈكلەر
sorkun	سۆگەت، تال	sosyal davranım	ئىجتىمائىي ئەخلاق
sormaca	سوئال-سوراق، رازۋېدكا قىلىش	sosyal değerler	ئەخلاق ئۆلچىمى
sormak	سورىماق؛ شۈمۈرمەك، سۈمۈرمەك	sosyal deęişme	ئىجتىمائىي ئۆزگىرىش
sormuk	ئېمىزگە، سوسكا	sosyal eğitim	ئاممىۋى مائارىپ
sorti	چىقىش سىمى	sosyal ekonomi	ئىجتىمائىي ئىقتىساد
soru	سوئال، مەسىلە	sosyal eşitsizlik	ئىجتىمائىي تەڭسىزلىق
sorulmak	سورالماق	sosyal felsefe	ئىجتىمائىي پەلسەپە
sorum	مەسئۇلىيەت	sosyal gelişme	ئىجتىمائىي تەرەققىيات
sorumak	سۈمۈرمەك، شۈمۈرمەك	sosyal grup	ئىجتىمائىي كوللىكتىپ ياكى گۇرۇپ
sorumlu	مەسئۇل، جاۋابكار	sosyal güdüler	كوللىكتىپ ياشاش (ھايۋانلارنىڭ)؛
sorumluluk	مەسئۇلىيەت، جاۋابكارلىق	sosyal güvenlik	ئىجتىمائىي بىخەتەرلىك، ئىجتىمائىي

سۇغۇرتا	sovyetler Birliđi	سوۋېت ئىتتىپاقى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي سۇغۇرتا ئورگانلىرى	soy	نەسل، ئەۋلاد؛ جىنس، تىپ، فامىلە، نەسەب
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soya	سېرىق پۇرچاق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soya fasulye	سويا، دادۇر
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soya unu	پۇرچاق ئۇنى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soya yađı	پۇرچاق يېغى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soya çekim	ئاتا مىراس
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyadı	فامىلىسى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soy ağacı	شەجەرە
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soycak	قانداشلىق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soydaş	تۇغقان، نەسلىداش
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soydaşlık	تۇغقانچىلىق؛ نەسلىداشلىق، تۇرداشلىق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyduurmak	سويدۇرماق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyga	ئالاقاغا
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soygun	بۇلاڭچىلىق، بۇلاڭ-تالاڭ
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyguncu	بۇلاڭچى، قاراقچى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soygunculuk	بۇلاڭچىلىق، قاراقچىلىق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyka	كىيىم-كېچەك؛ ئۆلۈكتىن سالدۇرۇلغان كىيىم؛ ئىگى-سنگە ئەسقاتمايدىغان نەرسە
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soy kırımı	ئىرقىي قۇرۇتۇش (يوقۇتۇش)؛ تېڭى ياخشى، نەسلى ياخشى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soylu	مەرتىۋىلىك، ياخشى نەسەبلىك
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soylu toplu	ئاقسۆڭەكلەر سىياسىتى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyluerki	نەسلى ياخشىلىق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyluluk	سويماق؛ يەشمەك؛ بۇلماق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soymak	قارىغاي دەرىخىنىڭ پوستى
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soymuk	نەسەبلىك بولۇش
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soy oluş	ئۇنىۋېرسال، ھەممىباب
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soysal	تېڭى پەس
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soysuz	ئايىنماق، بۇزۇلماق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soysuzlaşmak	سۈپىتىنى ئۆزگەرتىمەك، بۇزماق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soysuzlaştırmak	ئايىنغانلىق، چېكىنگەنلىك
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soysuzluk	مەلئۇن، بۇزۇق؛ قىزىقچى، ھېيلىگەر
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soytarı	قىزىقچىلىق، ھېيلىگەرلىك
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soytarılık	سويۇلماق، بۇلانماق
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyulmak	كىيىمنى سېلىۋەتمەك
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyunmak	شاپاق، شوپۇك، پوست
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyuntu	ئابىستراكت، تۇتۇق، چۈشىنىش قىيىن
سۇغۇرتا ئىجتىمائىي تۇرمۇش	soyut	

soyut isim	ئابىستراكت ئىسىم	sömürge ordusu	مۇستەملىكە قىلغۇچى قوشۇن
soyut kavram	ئابىستراكت ئوقۇم	sömürge paktı	مۇستەملىكە شەرتنامىسى
soyut sanat	ئابىستراكت سەنئەت	sömürge savařları	مۇستەملىكە ئۇرۇشى
soyut sayı	ئابىستراكت سان	sömürge sistemi	مۇستەملىكە تۈزۈمى
soyutçuluk	ئابىستراكتسۇننىزم	sömürge ülkeler	مۇستەملىكە دۆلەت
soyutlamak	مۇجىمەللەشتۈرمەك، ئابىستراكتلاشتۇرماق	sömürgeci	مۇستەملىكە قىلغۇچى، سۈمۈرگۈچى
soyutlanmak	مۇجىمەللەشمەك، ئابىستراكتلاشماق	sömürgeci devletler	مۇستەملىكەچى دۆلەتلەر
soyutluk	مۇجىمەللىك، ئابىستراكتلىق	sömürgecilik	مۇستەملىكەچىلىك
söbe	تۇخۇمىسمان	sömürgeleşmek	مۇستەملىكە قىلىنماق
sögmek	تىللىماق، ھاقارەت قىلماق	sömürgeleştmek	مۇستەملىكە قىلماق
sögülmek	ھاقارەتلەنمەك	sömürgen	ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچى، ئېكسپىلاتاتور
sögüş	پىشۇرۇلغان سوغۇق گۆش	sömürgenlik	ئېكسپىلاتاتسىيە
sögüşlemek	ئالداپ ئېلىۋالماق	sömürmek	سۈمۈرمەك، شورماق؛ ئېكسپىلاتاتسىيە قىلماق
sögüşmek	تىللاشماق	sömürü	ئېكسپىلاتاتسىيە
sögüt	سۆگەت	sömürücü	پايدىلانغۇچى، ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچى
sögüt oyuncusu	ياغاچ پەرۋانىسى	sömürücülük	مۇستەملىكەچىلىك، ئېكسپىلاتاتسىيە قىل-غۇچىلىق
sögütgiller	سۆگەت تىپىدىكى دەرەخلەر	sömürülmek	ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىنماق
sögütlük	سۆگەتلىك	söndürmek	ئۆچۈرمەك
sökel	مېيىپ، ناكار	söndürücü	ئۆچۈرگۈچى
sökmek	سۆكمەك، بۇزماق	söndürülmek	ئۆچۈرۈلمەك
söktürmek	سۆكتۈرمەك؛ تەستە چۈشەنمەك	sönmek	ئۆچمەك
sökük	سۆكۈك، چۇۋۇق؛ سۆكۈلگەن، چۇۋۇلغان	sönük	ئۆچۈك، غۇۋا، تۇتۇق؛ يېلى چىقىپ كەتكەن
sökülmek	سۆكۈلمەك، بېرىشكە مەجبۇر بولماق	sönük ateş	ئۆچكەن ئوت
söküm	چۇۋۇش، پارچىلاش	sönük balon	يېلى چىقىپ كەتكەن چاق ياكى شار
sökün etmek	ئارقا-ئارقىدىن كەلمەك	sönük bir duygu	غۇۋا تۇيغۇ
söküntü	سۆكۈلگەن پارچە	sönük bir ümit	ئاجىز ئۈمىد
sökü otu	قۇش پۈتسىسمان پۇرچاق	sönük gözler	غۇۋا كۆز نۇرى
sölenreler	كاۋاك ئىچلىك ھابۇانلار	sönük ışık	خىرە نۇر، غۇۋا نۇر
sölom	بەدەن بوشلۇقى	sönük renk	تۇتۇق رەك
sölomlular	كوئېلوماتلار	sönük bir adam	سېرتقى كۆرۈنۈشى ئاددىي ئادەم
sölpük	يۇمشاق	sönük ifade	جانسىز بايان قىلىش
sölpülmek	يۇمشاپ ساڭگىلاپ قالماق	sönük kalmak	غۇۋالاشماق، تۇتۇقلاشماق، رەڭسىزلەشمەك، ئۆچمەك
sölpümeK	ئورۇقلىماق؛ يۇمشىماق	sönüklük	ئۆچۈكلۈك، غۇۋالىق، تۇتۇقلۇق
sömestr	ئوقۇش مەۋسۈمى	sönüm	ئۆچۈش، ئاجىزلىشىش
sömestr karnesi	ئوقۇغۇچىلار قوللانمىسى	sönümlemek	ئاجىزلاتماق، يېنىكلەتمەك
sömestr tatili	تەتىل	sönümlü	ئۇپرايدىغان، خورايدىغان
sömikok	دستىللىگەن كۆمۈر	sönümsüz	خورماس
sömürge	مۇستەملىكە		

sör	كاتولىك دىندىكى ئۆزىنى دىنغا ئاتىغان ئايال	söz ebeliği	ۋالاقشش، كاپشش
sörf	دولقۇن يېرىپ تېيىلىش	söz ebesi	كاسكى
sövdürmek	تىللاتماق	söz ehli	سۆز ئەھلى، ناتىق
söve	ئىشىك دېرىزىنىڭ كېشىكى	söz eslemek	بۇيرۇققا بويسۇنماق
söven	كالتەك، توقماق	söz etmek	مۇلاھىزە قىلماق، گەپ قىلماق
sövgü	تىل، ھاقارەت	söz geçirmek	تەسىر قىلماق، رول ئوينىماق
sövmek	تىللىماق، ھاقارەت قىلماق	söz götürmek	ئېيتىپ قويماق، خەۋەر يەتكۈزۈمەك
sövülmek	ھاقارەت قىلىنماق	söz iştirmek	تەنقىدكە ئۇچرىماق
sövüntü	تىل، ھاقارەت	söz konusu	سۆز تېمىسى
sövüşmek	تىللاشماق	söz sahibi	گەپ ئىگىسى
söylem	گەپ، سۆز	söz söylemek	گەپ قىلماق، سۆزلىمەك
söylemek	گەپ قىلماق، سۆزلىمەك	söz taşımak	گەپ توشۇماق، خەۋەر يەتكۈزۈمەك
söylence	ئەپسانە	söz temsili	مەسىلەن
söylenilmek	سۆزلەنمەك	söz vermek	ۋەدە بەرمەك
söyleniş	تەلەپپۇز قىلىش	sözünü kesmek	گېپىنى ئۆزۈۋەتمەك
söylenmek	سۆزلەنمەك، تەنقىد قىلماق، شكايەت قىلماق	sözünü tutmak	ۋەدىسىدە تۇرماق
söylenti	قۇرۇق ئىغۋا، تايىنى يوق گەپ	söz birliği	تىل بىرلىكى
söyleşi	سۆھبەت	sözcü	بايانا تېچى
söyleşmek	سۆزلەشمەك، مۇزاكىرە قىلماق	sözcük	سۆز
söyletmek	سۆزلەتمەك	sözcük bilim	لېكسىكونولوگىيە
söylev	نۇتۇق	sözcülük	بايانا تېچىلىق
söyleyiş	سۆز قىلىش ئۇسۇلى	sözde	ئاتالمىش
söz	گەپ-سۆز؛ ۋەدە	söz dizimi	سىنتاكسىس
söz yarışı	بەس-مۇنازىرە	sözel	ئېغىزچە، ئاغزاقى
söz yitimi	ئوقۇش ۋە چۈشىنىش ئىقتىدارىنى يوقىتىش كېسىلى	söz gelimi	مىسال، ئالايلىق
söz takımı	سۆز بىرىكمىسى	söz gelişi	مىسال، ئالايلىق
söz varlığı	لېكسىكا، لۇغەت تەركىبى	sözlendirmek	ئاۋاز بەرمەك
söz zinciri	سۆز زەنجىرى	sözleşmek	پۈتۈشمەك؛ ۋەدىلەشمەك
söz yazarı	سۆز يازغۇچى	sözleşmeli	ۋەدىلەشكەن، پۈتۈشكەن
söz açmak	گەپ ئاچماق	sözlü	ئېغىزچە؛ ۋەدە بەرگەن، سۆز بەرگەن
söz adamı	ناتىق، گەپكە ماھىر كىشى	sözlü cevap	ئاغزاقى جاۋاب
söz almak	ۋەدە ئالماق	sözlü edebiyat	ئاغزاقى ئەدەبىيات
söz anlatmak	چۈشەندۈرمەك	sözlü film	نەق مەيداندىن ئاۋازغا ئېلىنغان كىنو
söz atmak	ھاقارەتلىمەك، مەسخىرە قىلماق	sözlü sınav	ئېغىزچە ئىمتىھان
söz çıkmak	گەپ-سۆز چىقماق، سۆز-چۆچەك تارقالماق	sözlü soru	ئېغىزچە سوئال
söz dinlemek	گەپ ئاڭلىماق	sözlü vasiyetname	ئاغزاقى ۋەسىيەتنامە
söz düşmek	گەپ قىلىشقا رۇخسەت قىلىنماق	sözlük	سۆزلۈك؛ لۇغەت
		sözlük bilimi	لېكسىكونولوگىيە

sözlük bilimci	لېكسىكولوگ	sportif	ئاكتىپ، غەيرەتلىك، تېز سۈرئەت بىلەن
sözlükçü	لۇغەتچى	sportmen	تەنھەرىكەتچى
sözlükçülük	لۇغەتچىلىك	spor toto	تەنھەرىكەت بىلەن لاتارىيە سىنىڭ بىر تۈرى
sözümona	گويا، قانداقتۇر، ئاتالمىش	spot	نەق مەيدان
spaghetti	ئىتالىيە چۆپى	spotnik	يەرشارى سۈنئىي ھەمراھى
spastik	سپازما، تارتىشىپ قېلىش	sprey	تۇمانلىتىپ پۈركۈش
spazm	تارتىشىش	St	كوچا، رەستە
spektroskop	سپېكتروسكوپ	stabilize	تەۋسىيە قىلىنغان
spekülasyon	ئېلىپسالاتار، ھايانكەشلىك	stadya	ئارىلىقنى يىراقتىن ئۆلچەش ئەسۋابى
spekülâtif	ھايانكەشلىك	stadyum	تەنھەرىكەت سارىيى
spekülâtör	ھايانكەش	stagflasyon	تۇرۇپ قېلىش، پاخاللشش
sperma	مەنى، سېپىرما	staj	سىتاز، خىزمەت تارىخى
spesifik	كونكرېت، ئەمەلىي	staj müddeti	پىراكتىكا مازگىلى
spesiyal	كەسپ، ئىختىساس، ھۈنەر	staj yapmak	پىراكتىكا قىلماق
spesiyalist	ئىختىساس ئىگىسى	stajyer	پىراكتىكا قىلغۇچى
spesiyalite	كەسپ ئىگىسى، ئىختىساس؛ ئالاھىدە تاماق	stajyerlik	پىراكتىكانتلىق
spiker	دىكتور، ئاڭلاتقۇچى	standart	سۈپەتكە لايىق، ئۆلچەملىك
spikerlik	دىكتورلۇق	stant	ئات بەيگىسىدە تاماشىچىلار تۇرىدىغان يەر
spinal	ئومۇرتقا	star	چولپان
spiral	بۇرما، ۋېنتا	start	باشلىنىش
spiril	سىپىرىللا (باكتېرىيەنىڭ بىر تۈرىنىڭ نامى)؛	stat	تەنھەرىكەت مەيدانى
spirtüalist	ئەرۋاھ چاقىرماق	statik	ھەرىكەتسىز، جىمجىت
spirtüalizm	ئەرۋاھچىلىق	statolit	ئومۇرتقىلىق ھايۋانلاردا ئاڭلاش سېزىمى
spiritüel	روھ	stator	سىتاتور
spontane	سىتخىيلىك، ئۆزلۈكىدىن	statör	سالاهىيەت؛ ھالەت؛ ھەيكەل
spor	تەنھەرىكەت	statü	ئەسلى ھالەت
spor dünyası	تەنھەرىكەت دۇنياسى	statüko	سىتېئارىك كېسلاتا
spor gazetesi	تەنھەرىكەت گېزىتى	stearik	ستېئارىن
spor klübü	تەنھەرىكەت كۇلۇبى	stearin	ستېئارىن
spor levazımı	تەنھەرىكەت بۇيۇملىرى	sten	ستېئارىن
spor meydanı	تەنھەرىكەت مەيدانى	steno	تېز خاتىرىلەش ئۇسۇلى
spor muhabiri	تەنھەرىكەت مۇخبىرى	stenodaktilograf	تېز خاتىرىلەش خەت باسقۇچى
sporcu	تەنھەرىكەتچى	stenograf	سېتئوگرافى
sporculuk	تەنھەرىكەتچىلىك	stenografi	سېتئوگرافىيە (مەخسۇس بەلگىلەر بىلەن سۆزنى يېزىۋېلىش ئۇسۇلى)؛
spor kesesi	سىپورا خالتىسى	stenotip	ئىستونوگرافىيە ماشىنىسى
spor loto	تەنھەرىكەت لاتارىيىسى	stenotipi	ئىستونوگرافىيە ماشىنىسى
sporlular	سىپورلىق قۇرتلار	step	يايلاق؛ ئانىسىدا ئاياغ ئويۇنى
sporsever	تەنھەرىكەتچى ياخشى كۆرىدىغان	stepne	زاپاس چاق

ster	بىر كۇب مېتىرغا تەڭ ھەجىم ئۆلچىمى	stüdyo	سەنئەت زالى
stereo	ستېرىئو ئاۋاز	su	سۇ
stereofonik	ستېرىئو ئاۋازلىق	su akrebi	سۇ چاپىنى
stereografi	ستېرىئوگرافىيە	su almak	سۇ ئالماق، سۇنى ئىچىگە تارتماق
stereoskop	ستېرىسكوپ	su altı	سۇ ئاستى
stereotipi	ئويما بەت	su askıları	يوسۇننىڭ بىر تۈرى
steril	مېۋە بەرمەيدىغان، كۆپىيەلمەيدىغان	su aygırı	بېگېموت
sterilizasyon	دېزىنڧىكسىيە	su bakireleri	يىڭناغۇچ ئەترىتى
sterilize	مىكروپىسزلاشتۇرۇش	su baldıranı	سۇ شەۋكەرانى، خورسېبان
sterlin	ستېرلىن (ئەنگىلىيە پۇلى)؛	su bardağı	سۇ ئىچىدىغان ئىستانكان
strol	ستىرول	su basıncı	سۇ بېسىمى
stetoskop	تىڭشىغۇچ	su baskını	سۇ ئاپىتى
stil	ئىستىل، ئۇسلۇب؛ ئەدەبىي ئۇسلۇب	su basmak	سۇ باسماق، سەل باسماق
stilistik	ئىستىلىستىكا	su bidonu	سۇ چېلىكى
stilo	سىياھ قەلەم	su bilimci	سۇچىلىق مۇتەخەسسسى
stik	يېپىشقا، چاپلاشقا	su bilimi	سۇچىلىق
stoacı	زاھىد، تەركىدۇنيا بولغۇچى	su bitkileri	سۇدا ئۆسىدىغان ئۆسۈملۈك
stok	زاپاس، ئامباردىكى زاپاس مال	su bombası	سۇ ئىچىدە قويۇپ بېرىلىدىغان بومبا
stokçu	ئامبارچى	su borusu	سۇ تۇرۇبىسى
stop	توخنا دېگەن مەنىدە	su böceği	سۇ قۇرتى
stopaj	ئالدىن تۇتۇپ قېلىنىدىغان باج	su çarpmak	سۇ سەپمەك
strateji	ئىستراتېگىيە	su çekmek	سۇ شۇمۇرمەك؛ سۇ تارتماق
stratejik	ئىستراتېگىيەلىك	su çıkarığı	ئازگالدىن سۇ ئالدىغان چېلەك
stratigrafi	ستراتېگرافىيە؛ يەر قاتلىمى ئىلمى	su damarı	سۇ يولى، تارماق سۇ يولى
stratosfer	ستراتوسڧېرا (ئاتموسفېرا قاتلىمى)؛	su değirmeni	سۇ تۈگىمىنى
stratus	بۇلۇت قاتلىمى، ستراتۇس	su deposu	سۇ ئامبىرى
streptokok	زەنجىرسىمان شارچە باكتېرىيە	su dökmek	كىچىك تەرەت قىلماق؛ سۇ تۆكمەك
streptomisin	ستېرېتومېتسىن (بىر خىل ئوكۇل)؛	su düzeyi	سۇ ئېگىزلىكى
stres	كۈچىنىش؛ بېسىم	su etmek	سۇ سىزىپ چىقماق
stres atmak	بېسىمدىن قۇتۇلماق	su geçirmez	سۇ ئۆتكۈزمەس
streslenmek	بېسىمغا ئۇچرىماق	su hattı	سۇ يولى
stresli	بېسىملىق، قىيىنچىلىققا ئۇچرىغان	su ısıtıcı	سۇ ئىسسىتقۇچى
striknin	سترىكىنن	su kabağı	سۇ كاۋىسى
striptiz	كىيىم سېلىش ئۇسۇلى	su kaçırmak	سۇ سىزدۇرماق
striptizci	كىيىم سېلىش ئۇسۇلى ئوينىغۇچى	su kapmak	ھۆل بولماق
stronsiyum	سترونسىي (بىر خىل ئېلېمېنت)؛	su karanfile	سۇدا ئۆسىدىغان قەلەمپۇر
strüktüralist	قۇرۇلمىچىلىق	su kayağı	سۇ تېيىلىش
strüktüralizm	قۇرۇلمىچى	su kaybı	سۇسىزلىنىش

su keleri	ئۇزۇن كالىيۇك لەھەك	su basman	كەلكۈن
su kesesi	سۇ ئىچىدىغان قاپچا	su çulluğu	لايخورەك
su kesimi	سۇ توختاش	subaşı	مراب؛ گارنيزون
su kesmek	سۇغا ئايلانماق	subay	سۇ باي، ئوفتسېر
su keteni	زىغىر	subay okulu	ئوفتسېرلار مەكتىپى
su kobayı	سۇ چوشقىسى	subaylık	ئوفتسېرلىك
su korkusu	سۇدىن قورقۇش	su biberi	سۇ زەمرچىسى، سۇ قامچا ئوتى
su koyuvermek	سۇ قويۇپ بەرمەك	su bilgisi	سۇ رايى جۇغراپىيىسى
su mantarları	سۇ موگۇسى	su biti	سۇ پىتى
su mercimeği	يېسىمۇق	su bitkisi	سۇ ئۆسۈملۈكلىرى
su mermeri	مەرمەر	su boyası	سۇلۇق سۇۋالغۇ
su nanesi	يالپۇز	su böreği	سۇ پروژىسى
su örümceği	سۇ ئۆمۈچۈكى	subra	كېيىمنىڭ پاسكنا بولماسلىقى ئۈچۈن قاپلانغان قەۋەت
su perisi	سۇ پەرىسى	subrat	كومىدىيىلەردىكى دېدەك، چۆرە
su rezenesi	ئارپابەدىيان	subye	ئىشتاننىڭ پۇشقىغىغا باغلانغان يىپ
su saati	سۇ سائىتى	sucu	سۇ ساتقۇچى ياكى ئۆيلەرگە سۇ يەتكۈزۈپ بەرگۈچى
su samuru	بۇلغۇننىڭ بىر تۈرى	sucuk	قېزا، كالباسا
su sarnıcı	يەر ئاستى سۇ ئامبىرى	sucukçu	قېزا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
su serpilmek	سېپىلمەك	sucukçuluk	قېزا ياساش ياكى سېتىش ئىشى
su seviyesi	سۇ ئېگىزلىكى	sucuklaşmak	تەر ۋە كىر بىلەن قېزا رەڭگىگە كىرىپ قالماق
su sineği	سۇ چىۋىنى	sucuklu	قېزىلىق
su tankeri	سۇ توشۇش ماشىنىسى	sucul	سۇچىل
su taşkı	سۇ تاشقىنى	suculuk	سۇ توشۇش كەسپى
su teresi	تۇرۇپنىڭ بىر تۈرى	suç	ئەيىب، گۇناھ، جىنايەت
su testisi	توپىدىن ياسالغان سۇ قاچىسى	suç aleti	جىنايەت ئەسۋابى
su topu	سۇدا ئوينىدىغان توپ تۈرى	su çiçeği	سۇ چېچىكى
su tulumbası	سۇ پومپىسى	suç delili	جىنايەت دەلىلى
su türbini	سۇ تۇرۇبىسى	suç eşyası	جىنايەت دەلىلى
su ürünleri	سۇ مەھسۇلاتلىرى	suç ortağı	ئورتاق جىنايەتچى
su vermek	سۇ بەرمەك؛ سۇغارماق	suç atmak	جاۋابكارلىقنى باشقىلارنىڭ ئۈستىگە ئاتماق
su yatağı	سۇ ئامبىرى	suç bulmak	ئارتىپ قويماق، دۆڭگەپ قويماق
su yılanı	سۇ يىلىنى	suç etmek	خاتالىق ئۆتكۈزۈمەك
su yolu	سۇ يولى	suç işlemek	جىنايەت ئۆتكۈزۈمەك، گۇناھ ئىشلىمەك
su yoncası	سۇ بېدىسى	suç yüklemek	گۇناھ ئارتىپ قويماق
su yosunları	سۇ يوسۇنلىرى	suçlamak	ئەيىبلىمەك
sual	سوئال	suçlandırmak	گۇناھكار بولغانلىقىنى ئىسپاتلىماق
suare	كەچلىك كۆڭۈل ئېچىش	suçlanmak	ئەيىبلەنمەك
su askıları	سۇ ئاستىدا ئۆسدىغان بىر خىل ئۆسۈملۈك		

suçlu	ئەيىبلىك، گۇناھكار، جاۋابكار	sulh	سۈلھى، تىنچلىق، ھوزۇر
suçluluk	گۇناھكارلىق، جاۋابكارلىق	sulhçu	سۈلھى قىلغۇچى
suçsuz	گۇناھسىز	sulhperver	تىنچلىقپەرۋەر
suçsuzluk	گۇناھسىزلىق	sulp	قاتتىق، نەسىل، ئۇرۇق
suç üstü	جىنايەت ئۈستىدە	sulta	ئابروي، نوپۇز، ھەيۋە، سۈر
sudak	لۇتسىئوپېركا بېلىقى	sultan	سۇلتان، پادىشاھ؛ ئەر ئىسمى
sudan	سۇدان؛ ئەرزىمەس	sultanî	سۇلتانلار بىلەن مۇناسىۋەتلىك؛ ئۇرۇقسىز ئۈزۈم
sudan bahaneler	ئەرزىمەس باھانىلەر	sultanlık	سۇلتانلىق، پادىشاھلىق
Sudanlı	سۇدانلىق	sultanoğlu	سۇلتان ئوغلى
Sudan tavuğu	بىر خىل توخۇ	sulu	سۇيۇق؛ سۇلۇق؛ نەملىك؛ ئاياللارغا قانات سۆرگۈچى
su dalabı	سۇ چاقپىلىكى	sulu boya	سۇ بوياق
suflör	سوفلور (سەھنە سۆزلىرىنى ئېيتىپ بەرگۈچى)؛	suluk	سۇ قاچىسى؛ سۇ يىغىلغان يەر
suflörlük	سوفلورلۇق	sululuk	سۇيۇقلۇق
suhulet	ئاسانلىق	sulu sepken	يامغۇر ئارىلاشقان قار
su ibriği	نېپېنتېس ئوتى	sumen	سومېن (يەر نامى)؛
su ibriğigiller	نېپېنتېس ئوتى ئائىلىسىدىكىلەر	su mercimeği	جامكا
suiistimal	سۇيىستىمال	su mermeri	ئاق گەج، ئاق گېپىس
suikast	سۇيىقەست	sumsuk	تاۋى نازۇك
suikastçı	سۇيىقەستچى	sumsuklamak	دۇمبالماق
suiniyet	قارا نىيەت	su muhallebisi	پۇددىڭ (يېمەكلىك)؛
suizan	گۇمان	su muhallebici	پۇددىڭ (يېمەكلىك) ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
su kamışı	قومۇش	sunâ	ئەركەك ئۆردەك؛ ئايال ئىسمى
su kamışigiller	قومۇش ئائىلىسىگە تەۋە ئۆسۈملۈكلەر	sunâ gibi	قامەتلىك، سۆلەتلىك
su keleri	يېسى بېلىق	sunâ	مال بوغۇزلىنىدىغان ياكى دىنىي مۇراسىم ئۆتكۈزۈلىدىغان تاش سۇيا
su kemeri	سۇ يولى	sundurma	ئالدىغا سۈرمەك، بەردۈرمەك، ئوتتۇرىغا قويدۇر- ماق
sukut	چۈشۈش، تۆۋەنلەش، مەرتىۋىسى تۆۋەنلەش، چۈشۈش	sungu	چوڭ ئادەملەرگە تەقدىم قىلىنىدىغان سوۋغا؛ سەدىقە
suküre	گىدروسفېرا	sungur	ئاق قۇش
sulak	سۇلۇق، سۈيى ئەلۋەك	sunî	سۈنئىي، ساختا، ياسالما
sulak tarla	سۇغىرىلغان يەر	sunî gübre	سۈنئىي ئوغۇت
sulak yer	نەم جاي، نەم يەر	sunî ipek	سۈنئىي يىپەك
sulamak	سۇغارماق؛ ئۆلچىمەك؛ تۆلىمەك	sunî kauçuk	سۈنئىي كاۋچۇك
sulandırıcı	سۇيۇقلاندۇرغۇچى	sunî kösele	سۈنئىي خۇرۇم، يالغان تېرە
sulandırmak	سۇيۇقلاندۇرماق	sunî peyk	سۈنئىي ھەمراھ
sulanmak	سۇيۇقلانماق	sunî pilot	ئاپتوماتىك ھەيدەش ماشىنىسى
sularında	ۋاقىتتا ئائىت سۆزلەرگە قوشۇلۇپ ۋاقىتنىڭ يېقىنلاشقانلىقىنى بىلدۈرىدۇ	sunî ufuk	سۈنئىي ئۇپۇق
sulatmak	سۇغارتماق	sunî yağmur	سۈنئىي يامغۇر
sulfata	كۈيىن كېسلاتاسى ۋە تۇزغا بېرىلگەن ئومۇمىي نام		

sunî insan	سەمىمىي ئەمەس ئادەم	susam	زىغىر
sunîlik	ساخىتىلىق، ياسالماقلىق	susamak	ئۇسسۇسماق
sunmak	سۇنماق، يوللىماق، بەرمەك	susamgiller	زىغىر ئائىلىسىگە تەۋە ئۆسۈملۈكلەر
sunta	سۈنئىي تاختا	susam helvası	زىغىر ئارىلاشتۇرۇلۇپ ياسالغان بىر تۈرلۈك يېمەكلىك
suntıraç	پىچاق	su samuru	قۇندۇز
sunturlu	ئەسكى، ئىپلاس	susamurugiller	قۇندۇز ئائىلىسىگە تەۋە ھايۋانلار
sunu	بازارغا مال چىقىرىش	susam yağı	زىغىر مېيى
sunucu	بازارغا مال چىقارغۇچى	su sarımsağı	سامساق
sunuculuk	بازارغا مال چىقارغۇچىلىق ئىشى	susatmak	ئۇسسۇتاتماق
sunulmak	سۇنۇلماق، بېرىلمەك، ئەۋەتىلمەك	su sığırı	سۇ كالىسى
sunuş	سۇنۇش، بېرىش، يوللاش	susku	ئاز سۆزلەش، تىنچلىنىش
sunutaksir	ئەيىبلىك ھەرىكەت	suskun	ئاز سۆزلەيدىغان، جىمغۇر
suoku	سۇلۇق ۋە پاتقاقلىق يەردە ئۆسدىغان ئۆسۈملۈكلەر	suskunluk	جىمغۇرلۇق
suokugiller	سۇلۇق ۋە پاتقاقلىق يەردە ئۆسدىغان ئۆسۈملۈكلەر ئائىلىسى	susmak	شۈك بولۇۋالماق، گەپ قىلىشتىن توختىماق
su örümceği	سۇ تۆمۈچۈكى	susmalık	ئېغىزىنى ياغلاش ئۈچۈن بېرىلگەن پۇل
sup	تىرەپ تۇرماق، كۆتۈرۈپ تۇرماق	suspus olmak	شۈك بولماق، ئۇنىنى چىقارماسلىق
supap	كلاپان، قاپقاق	susta	بىخەتەرلىك ئورنىكى
supap başlığı	سىپىرلىما كلاپان	sustalı	ئورەكلىك، ئورەك كولانغان
supap yatağı	كلاپان تەگلىكى	susturmak	جىمىتتۇرماق، پۇل بىلەن ئېغىزىنى ئەتمەك
supra	ئەڭ مۇنەۋۋەر	susturucu	ئاۋاز پەسەيتىش جاھازى
suphanallah	ئۇلۇغ رەببىمنى پاك دەپ ئېتىقاد قىلىمەن	susuturulmak	جىمىتتۈرۈلماق
supya	سىياھ بېلىق	susuz	سۇسىز، قۇرغاق
sur	توي؛ بەخت؛ قەلئە سېپىلى	susuzluk	سۇسىزلىق، قۇرغاقچىلىق
surat	يۈز، چىرايى	suşeridi	سۇ بەلۋېغى
suratlı	چىرايى تۇتۇق	sut	كالا سۈتى
suratsız	سەت، قىلىقى سەت	sutaşı	كىيىم-كېچەكنىڭ ياقا، يەك، گىرۋەكلىرىگە ئىشلەنگەن جىيەك
suratsızlık	بەتقىلىقلىق، سەتلىك	su tavuğu	پەمىسىز، يارامسىز، دىتسىز
surdin	تىنچ، ئاۋازسىز	su teresi	پۇرچاقتىن قىلىنغان قىيام
surdinleşmek	تىنچلانماق	su topu	سۇ توپى
sure	سۈرە	sutyen	لېفىتنىك، بېغىرداق
suret	سۈرەت، شەكىل	suvarım	بىر سۇغۇرۇشتا كەتكەن سۇ مىقدارى
sureta	كۆرۈنۈشتە؛ يالغاندىن، ياسالما	suvarmak	سۇغا رماق، سۇ ئىچكۈزمەك
su rezenesi	ئارپابەدىيان، رازىيانە	suvat	ھايۋانلارنى سۇغىرىدىغان يەر
Suriyeli	سۈرىيىلىك	su yılıanı	سۇ يىلىنى
susak	ئۇسسۇسغان، ئەخمەق، چۆمۈچ	su yolcu	سۇ يوللىرىغا قارىغۇچى
susal	ئۇسسۇسغانلىق، ئەخمەقلىق، دۆتلۈك	su yolu	تۇرۇبا؛ كىيىم-كېچەكنىڭ جىيىكى
susallar	سۇدا ياشىغۇچىلار	su yosunları	يۈسۈنلەر

suyuk	مېۋە شىرنىسى، جانلىقلارنىڭ مەجەزىدىكى خىلىت	süküt	سۈكۈت، جىمجىتلىق
suyunca	جانلىقلارنىڭ قان، لىمغا دېگەندەك سۈيۈق بۆ- لەكلىرى	süküt hakkı	سۈكۈت قىلىش ھوقۇقى
su yuvarı	قان ھۈجەيرىسى	süküti	كەم سۆز؛ ئەر ئىسمى
suzidil	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىلىرىدا بىر بىرلەشكەن مۇقام	sülâle	سۇلالە، جەمەت. قوۋم
suzidilâra	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىلىرىدا بىر بىرلەشكەن مۇقام	sülf	گۈڭگۈرت
suzinak	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىلىرىدىكى بىر ئىخچام مۇقام	sülfamit	مىكروبلارغا قارشى كۈچى بولغان ئازوتلۇق ۋە گۈڭگۈرتلۈك بىرىكمىلەرنىڭ ئورتاق ئىسمى
suziş	ئىشقى ئوتى؛ دەرد	sülfat	گۈڭگۈرت كىسلاتا
suzişli	دەردمەن	sülfatlama	سۇلفاتلاش
sübek	شۈمەك	sülfür	گۈڭگۈرتنىڭ بىرىكمىسى
sübjektif	سۇبېيكتىپ	sülfürük	سۇلفۇر، گۈڭگۈرت
sübjektivte	سۇبېيكتىپلىق	süngü	سۈنگۈ (مىلتىقنىڭ ئۇچىغا قادايدىغان)؛ ئىشتىك؛ قەبرە بېشىغا نىشان سۈپىتىدە قويۇلغان تۇغ؛ ئومۇرتقا؛ سا- لامەتلىكى بۇزۇلغان
sübjektivizm	سۇبېيكتىۋىزم	süngülemek	سۈنگۈ تىقماق
süblime	سۇبلىماتسىيە	süngülenmek	سۈنگۈ تىقلىماق
süblimleşmek	سۇبلىماتسىيەلەنمەك	sügüleşmek	سۈنگۈلەشمەك
süblimleştirmek	سۇبلىماتسىيەلەندۈرمەك	sünmek	تارىلىپ كەتمەك (رەخت)، سۈزۈلۈپ كەتمەك
sübut	رېئاللىققا ئايلىنىش؛ شەنبە كۈنى	sünnet	سۈننەت؛ سۈننەت، خەتنە
sübvansiyon	ياردەم پۇل، ئىقتىسادىي ياردەم	sünnet ehli	سۈننەتكە ئەگەشكۈچىلەر
sübyan	ياشلىق، ئۆسمۈرلۈك، بالىلىق	sünnet çocuğu	سۈننەت قىلىنغان ياكى قىلىنىدىغان بالا
sübye	بادام مېغىزى ۋە قوغۇن ئۇرۇقى قاتارلىقلاردىن ياسالغان تاتلىق يېمەكلىك	sünnet düğünü	سۈننەت توي
sücut	سەجدە قىلىش	sünnet etmek	سۈننەتنى قىلماق
südrelemek	مەست بولماق	sünnet olmak	سۈننەت قىلىنماق، خەتنىسى قىلىنماق
süet	تېۋىتلىق خۇرۇم، تۈكى سىرتقا چىقىرىلىپ تىكىلگەن پەلەي	sünnet olmak	سۈننەت قىلىنماق
süflî	شاۋقۇن	sünnetçi	سۈننەتچى، سۈننەتكە ئەگەشكۈچى
süflileşmek	شاۋقۇنلاشماق	sünnetçilik	سۈننەتچىلىك
süflîlik	شاۋقۇنلۇق	sünnetlemek	يەپ تۈگەتمەك
Süheyi	زۇھەل، جەنۇبىي يېرىم شاردا كۆرۈلىدىغان پارلاق يۇلتۇز	sünnetli	سۈننەت قىلىنغان
süje	تېما	sünnetsiz	سۈننەت قىلىنمىغان
sühulet	ئاسانلىق، مۇلايىملىق، پايدىلىق شارائىت	Sünni	سۈننى مەزھىبىدىكىلەر
sühunet	ئىسسىقلىق، قىزىقلىق	Sünnîlik	سۈننى مەزھىبى
süklüm püklüm	جىنايەت ئۆتكۈزۈپ قويغاندەك خىجىل- چىلىقتا قالماق	süper	دەرىجىدىن تاشقىرى
sükse	مۇۋەپپەقىيەت	süpermarket	تاللا بازىرى
sükün	تۇرغۇنلۇق، راھەت، ھۇزۇر	süpersonik	ئاۋاز تېزلىكىدىن يۇقىرى تېزلىك
sükünetli	تۇرغۇن، ھەرىكەتسىز	süprüntü	ئەخلەت، سۈپۈرۈندە؛ ئەسكى ئادەم
		süprüntücü	ئەخلەتچى
		süpürge	سۈپۈرگە
		süpürgeci	سۈپۈرگە ياسىغۇچى ياكى سانقۇچى

süpürge çalısı	سۈيۈرگە ئۆتى	sürfe	يۆتەل؛ لىچىنكا
süpürge darısı	سۈيۈرگە قوناق، چۈچۈگۈن	sürgit	مەڭگۈ، ئەبەدىي
süpürgelik	سۈيۈرگە تېرىلغان يەر	sürgü	دەم؛ خاك؛ ھاندوۋا؛ تولۇق؛ ترنا
süpürge otu	چاتقال	sürgülemek	دەم بىلەن تاقىماق؛ تولۇق سالماق؛ سۇۋۇماق؛ ترنا سالماق
süpürmek	سۈيۈرمەك	sürgülenmek	دەم بىلەن تاقالماق؛ تولۇق سېلىنماق؛ سۇۋالماق؛ ترنا سېلىنماق
süpürtmek	سۈيۈرگۈزمەك	sürgülü	تاقاقلق
süpürülmek	سۈيۈرۈلمەك	sürgün	سۈرگۈن؛ سۈرگۈن قىلىنىدىغان يەر؛ ئىچى سۈرۈش؛ ئۈندۈرمە؛ بىخ
sürani	كوزا	sürme	سۈرمە؛ سۈرگۈنگە ھەيدەلمەك، يەر ھەيدەش
sür'at	سۈرئەت، تېزلىك	sürmedan	سۈرمىدان
sür'atlandirmak	تېزلەتمەك	sürmek	سۈرمەك؛ ھەيدەمەك؛ ئىتتىرمەك؛ يەر ھەيدەمەك؛ بىخ چىقارماق؛ بازارغا سالماق
ssür'atlenmek	تېزلەنمەك، ئىتتىكىلمەك	sürmelemek	تارتىمنى ئىتتىرىۋەتمەك
sür'atlı	تېز، ئىتتىك	sürmeli	تارتىملىق، سۇغۇرتىملىق
sür'atsiz	ئاستا	sürmelik	سۈرمە قاچىسى، سۈرمىدان
sürç	تېپىلىپ كەتمەك، سىيرىلىپ كەتمەك	sürmenaj	ھارغىنلىق
sürçmek	مېڭىشنى بۇزماق، يېڭىلىشمەك	sürme taş	تاش سۈرمە
sürçtürmek	مېڭىشنى بۇزىۋەتمەك	sürnaturalizm	سۈپېرناتوراللىزم، تەبىئەتتىن تاشقىرىلىق
sürdürmek	سۈردۈرمەك، داۋاملاشتۇرماق	sürpriz	ھەم ھەيران بولماق، ھەم خۇشال بولماق؛ ئىچىدە نېمە بارلىقى نامەلۇم كىچىك قۇتا
süre	مۇددەت	sürre	كىندىك؛ ئەرلەرنىڭ زوقىنى كەلتۈرىدىغان ئايال؛ جۈزدان، قاپچۇق
süre aşımı	مۇددەتتىن ئېشىپ كەتمەك	sürrealist	سۈررېئالىست
sürece	پەقەت، ... بىلەن، ... لا، ھامان	sürrealizm	سۈررېئاللىزم
süreç	جەريان	sürtmek	سۈرتەك
süreduran	ھەرىكەتسىزلىك، جىمجىتلىق	sürtük	ئۇ يەر، بۇ يەردە يۈرىدىغان خوتۇن؛ پاهىشە
süredurum	ئېنىرتىسىيە	sürtüklük	ئۇ يەر، بۇ يەردە يۈرۈش؛ پاهىشلىك
süregelmeK	داۋاملىشىپ كەلمەك	sürtülmek	سۈرتۈلمەك
süreğen	سۆرەلمە، سوزۇلما	sürtünmek	سۈركەلمەك
süreğenleşmek	سۆرەلمەك	sürtüşmek	بىر-بىرىگە سۈركەلمەك
süreK	نەرسىنىڭ داۋاملىشىدىغان ۋاقتى؛ مال پادىسى؛ تېز داۋام قىلىش	sürtüştürmek	ئىككى نەرسىنى بىر-بىرىگە سۈرتەك
sürekli	داۋاملىق	sürur	بەخت، ئامەت، تەلەي
sürekliK	داۋاملىق بولماق	sürü	ئۆي ھايۋانلىرى توپى، پادا، سۈرۈك
süreksiz	ۋاقتلىق	sürücü	ھەيدىگۈچى؛ پادىچى؛ ھارۋىكەش
süreksizlik	بىر مەزگىللىك، داۋاملاشماسلىق	sürücül	توپ-توپى بىلەن ياشىغۇچى
sürelı	ۋاقتلىق، مۇددەتلىك	sürücülük	ھارۋىكەشلىك
süreölçer	مۇسابىقە سائىتى، سېكونتلىق سائەت	sürüklemek	ئارقىغا تارتماق؛ يامان يولغا باشلىماق
sürerlik	ئۇزۇن داۋاملىشىدىغان		
sürésince	جەريانىدا، داۋامدا		
süresiz	مۇددەتسىز		
Süreyya	سۈرەييا، ئۆكەر يۇلتۇزى		

sürüklendirmek	ئارقىغا تارتماق؛ يامان يولغا باشلىماق	süt baba	ئىنىكئانىنىڭ ئېرى
sürüklənmeK	ئارقىغا تارتىلماق؛ سۈرۈلمەك	süt başı	سۈت ئۈستىدىكى قايماق قاتلىمى
sürükletmek	سۆرەتمەك	süt beyaz	ئاپپاق، سۈتتەك ئاق
sürükleyici	ئارقىغا تارتقۇچى، سۆرگۈچى	sütçü	سۈتچى، سۈت ساتقۇچى
sürülmek	سۆرەلمەك	sütçülük	سۈتچىلىك
sürüm	سۈرۈم، بازىرى ئىتتىك، خېرىدارلىق بولۇش	süt dişi	سۈت چىشى
sürümek	سۆرۈمەك؛ تۇتۇپ كەتمەك، ئېلىپ كەتمەك	süt kardeş	سۈت قېرىنداش
sürümlü	بازىرى ئىتتىك، خېرىدارلىق مال	süt kırn	بوز (ئات ھەققىدە)
sürümsüz	خېرىدارسىز، بېسىلىپ قالغان مال	sütkızı	سۈت قىزى
sürümsüzlük	بازىرى كاساتلىق	sütlâç	ئاق ئاش (سۈت، شېكەر، گۈرۈچتىن قىلىنغان)
sürünceme	ئاستىلىتىش، كېچىكىش	sütlegän	سۈتلۈك ئوت
süründürmek	سۈردۈرمەك	sütlegängiller	سۈتلۈك ئوت ئائىلىسىدىكى ئۆسۈملۈكلەر
sürüdürülmek	سۈردۈرۈلمەك	sütlük	سۈت قۇيىدىغان قاچا ياكى خۇمرا دېگەندەكلەر
sürüngen	ئۆملىگۈچى، يامشىپ ئۆسىدىغان (ئۆسۈملۈك)	sütlenmek	سۈتى كەلمەك، جىقلىماق
sürüngenler	ئۆملىگۈچىلەر	sütliman	تىپىنچ، جىمجىت
sürünmek	سۈرۈلمەك	sütlü	سۈتلۈك؛ بۇغداي ۋە قوناق باشاقلىرىنىڭ سۈتلەنگەن ۋاقتى
sürür	قىزىل سىماب ئوكسىد	sütlüce	توي مۇراسىمى گۈلى
sürüşmek	سۈرۈشمەك	sütlü ot	سۈتلۈك ئوت
sürüştürmek	ئاستا-ئاستا ۋە ئۈستى-ئۈستىلەپ سۈرمەك	süt mavisı	ئاچ كۆك رەڭ
sürütmek	سۆرەتمەك	süt nine	بالىغا سۈت بېرىشى ئۈچۈن پۇل بېرىلىپ ئېلىپ قېلىنغان ئايال
sürveyan	ياردەمچى مۇئەللىم، نازارەتچى	sütoğul	سۈت ئوغلى
Süryani	سۈرىيانى	süt otu	كەرمان
Süryanice	سۈرىيانى تىلى	sütotugiller	كەرمان ئائىلىسى
süs	پەرداز، زىننەت، گىرىم	sütölçer	سۈت ئېقىمى ئۆلچىگۈچ
süsen	ئىرىس، چىغىرتماقگۈل	sütre	پەردە
süsengiller	چىغىرتماقگۈل ئائىلىسىگە تەۋە ئۆسۈملۈكلەر	sütsüz	سۈتسىز؛ سۈتى كەم؛ تېگى پەس
süslemek	پەردازلىماق؛ ئەيىبىنى ياپماق	sütsüzlük	سۈتى كەملىك
süslendirmek	پەرداز قىلماق	süt tozu	سۈت پاراشوكى
süslenmek	پەردازلىماق	sütun	تۈۋرۈك؛ سىتون
süsletmek	ئۆزىگە گىرىم قىلدۇرماق	süvari	ئاتلىق؛ ئاتلىق ئەسكەر؛ كاپىتان
süslü	گىرىم قىلىۋالغان	süvarilik	كاپىتانلىق؛ ئاتلىق ئەسكەرلىك
süsmek	ئۈسمەك؛ سۈزمەك	süveter	ئالدى ئېتىك كۆڭلەك، پوپايكا
süsspanisyon	ئاپتوموبىللارنى قاتتىق سىلكىنىشتىن ساقلاپ قالىدىغان ئۈسكۈنە	süveterlik	ئالدى ئېتىك كۆڭلەك كىيگەن، پوپايكا كىيگەن
süssüz	پەردازسىز	süveters	ئالدى ئېتىك كۆڭلەك كىيىمگەن، پوپايكا كىيىمگەن
süt	سۈت؛ ئەركەك بېلىقنىڭ ئۇرۇقى	süyek	سۈنۈقنى تېڭىشتا ئىشلىتىدىغان تاختا
süt ağacı	گالاكتوزا	süyüm	يىڭنىگە ئۆتكۈزۈلگەن يىپ
sütana	ئىنىكئانا		

süzdürmek

سۆزدۈرمەك

süzek

سۆزگۈچ، فېلتىرە

süzgeç

سۆزگۈچ، فېلتىرە

süzgü

تۆشۈكلۈك قاچا؛ بېلىقچى تورى

süzgün

ھالسىز، زەئىپ

süzgünleşmek

زەئىپلەشمەك

süzgünlük

زەئىپلىك، ھالسىزلىق

süzme

سۈزۈش، سۈزۈپ ئېلىش

süzmek

سۈزۈمەك، ئىنچىكىلەپ قارىماق، كۆزلىرى سۈزۈمەك

süzücü

سۈزگۈچى

süzük

زەئىپ، كۈچسىز، ھالسىز

süzülmek

سۈزۈلمەك؛ تىنىپ قالماق؛ ھالسىزلىنماق؛ نازلىنماق

süzüntü

دۇغ

Ş

Ş ş	ش، تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 23-ھەرىپى	şahım	ئىچ ياغ، چاۋا ياغ
Alfabenin yirmi üçüncü harfi	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 23-ھەرىپى	şahıs	شەخس، كىشى
ş	يىگىرمە ئۈچىنچى ھەرىپى	şahika	تاغ تۆپىسى
şa	تەنھەرىكەتچىلەر ئارىسىدا «ياشا» دەپ قوللىنىلىدۇ ۋە ئۈچ قېتىم تەكرارلىنىدۇ	şahin	قارچىغا
şaban	قەمەرىيە كالېندارىدا 8-ئاي؛ ئەخمەق، ھاڭۋاقتى؛ ئەرەبچە ئىسىم ھاماقەتلەشمەك	şahin bakışlı	ئۆتكۈر قارايدىغان
şabanlaşmak	ھاماقەتلىك، ئەخمەقلىق	şahin otu	قارچىغا ئوت
şabanlık	پەركا، نۇسخا، ئەندىزە	şahit	شاھىد، گۇۋاھچى
şablon	شاد-خۇرام؛ سۇغا قانغان خۇشال بولماق، كۆڭلى ئېچىلماق	şahitlik	گۇۋاھلىق
şad	نەم فونىنانلىق، كۆل	şahitli	گۇۋاھچىسى بار
şad olmak	خۇشاللىق	şahitsiz	گۇۋاھچىسى يوق
şadap	شەپەق شەپقەتلىك	şahlandırmak	غەزىپىنى كەلتۈرمەك، ئاتنىڭ ئالدى ئىك-كى پۈتتىكى كۆتەرتمەك
şadırvan	شەپقەتلىك	şahlanmak	غەزىپى كەلمەك، ئاتنىڭ ئالدى ئىككى پۈ-تىنى كۆتۈرۈشى
şadumani	شەپقەتلىك	şahlık	شاھلىق
şafak	شەپقەتلىك	şahmeran	بېشى ئىنسان، گەۋدىسى يىلان بولغان ھالدا يارىتىلغان بىر مەخلۇق
şafi	شەپقەتلىك	şahmerdan	مىخاننىڭ بازغان
Şafii	شەپقەتلىك	şahname	شاھنامە
Safîlik	شەپقەتلىك	şahniş	بالكون
şaful	شەپقەتلىك	şahrem şahrem	پارچە-پارچە
şah	شاھ؛ ئاتنىڭ ئالدى ئىككى پۈتتىكى كۆتۈرۈشى؛ شاخ، پۈتتاق	şahsen	شەخسەن
şahadet	گۇۋاھلىق؛ شاھىدلىق	şahsi	شەخسىي
şahadet etmek	گۇۋاھچى بولماق	şahsi borç	شەخسىي قەرز
şahadet getirmek	شاھادەت ئېيتماق	şahsi düşünce	شەخسىي قاراش
şahadetname	شاھادەتنامە، دىپلوم	şahsi eşya	شەخسىي بويۇم
şahadet parmağı	كۆرسەتكۈچ بارماق	şahsi gelir	شەخسىي كىرىم
şahane	شاھانە، ھەشەمەتلىك؛ بەگ	şahsi hayat	شەخسىي تۇرمۇش
şahap	ئاقار يۇلتۇز	şahsi hürriyet	كىشىلىك ئەركىنلىك
şahbaz	سار، باتۇر، ئۈستۈنلۈك قازانغۇچى	şahsi ihtiyaçlar	شەخسىي ئېھتىياج
şah damarı	ئائورتا، باش قىزىل تومۇر	şahsi masuniyet	كىشىلىك ھوقۇق دەخلى-تەرۇزغا
şaheser	زور ئەسەر، شاھانە ئەسەر؛ بىرەر ئاپتونىڭ ئەڭ ياخشى ئەسىرى	şahsi menfaatler	ئۆچرىماسلىق شەخسىي مەنپەئەت

şahsi mülkiyet	شەخسىي مۈلۈك	şakkadak	تۇيۇقسىز
şahsi zamir	كىشىلىك ئالماش	şaklaban	خۇشال، قىزىقچى؛ خۇشامەتچى
şahsiyat	شەخسىيەت، مەشھۇر شەخس	şaklabanlıq	قىزىقچىلىق؛ خۇشامەتچىلىك
şahsiyet	خاسلىق، شەخسىيەتلىك	şaklamak	شاقىلداق ئاۋاز چىقارماق
şahsiyetli	خاسلىققا ئىگە	şaklatmak	قارسىلداتماق
şahsüvar	پىششىق مەشىق قىلغان چەۋەنداز	şakrak	خۇشال ئاۋاز؛ چاڭىلداپ سۆزلەيدىغان
şahtere	مورىندا چاتقىلى	şakrak kuşu	تورغاي
şahteregiller	مورىندا چاتقىلى ئائىلىسى	şakramak	ئېيتماق، ۋارقىرىماق، توۋلىماق
şahturn	كېچىك كېمىسى	şakşak	شاقىلداق
şahzade	شاھزادە	şakşakçı	تەخسىكەش
şaiibe	كىر، داغ؛ ناچار ئەسەر	şakşakçılık	تەخسىكەشلىك
şaibeli	نۇقسانلىق	şakşuka	سامساق، كۈزلۈك سامساق
şair	شائىر	şakuli	ۋېرتىكال
şairane	شائىرانە	şakuli hat	ۋېرتىكال، تىك شەكىلدىكى
şairlik	شائىرلىق	şakullemek	تەكشۈرمەك
şak	شاق؛ يېرىق، دەز	şal	شارپا، ئاياللار يېپىنىۋالدىغان يەڭسىز يېپىنچا
şaka	چاخچاق	şalak	چوڭايىمىغان تاۋۇز
şaka yapmak	چاخچاق قىلماق	şalakî	شارپا توقۇلدىغان رەخت
şakacı	چاخچاقچى، ھەزىلكەش	şalgam	چامغۇر
şakacıkdan	چاخچاق قىلغاندەك	şali	شالى (قوي يۇڭىدىن توقۇلغان يۇپقا رەخت)
şakacılık	چاخچاقچىلىق	şalupa	كېمە ئورنىدا قوللىنىلدىغان قېيىق
şakadan	چاخچاق قىلىپ	şalter	ئۈزگۈچ، ئاجراتقۇچ (ۋېكىلىۋچاتېل)
şakak	چېكە، ياڭاق	şalvar	شالۋار
şakak kemiği	چېكە سۆڭىكى	şama	شامنىڭ پىلىكى
şakak saçı	چېكە چېچى	şamalı	پىلىكى بار بولغان
şakalaşmak	چاخچاقلاشماق	Şaman	شامان
şakasız	جىددىي، رەسمىي	şamandıra	لەيلەپ يۈرمەك، ئەنسىزلىك، تۇراقسىزلىق
şakayık	چوغلۇق (بىر خىل گۈل)	Şamanizm	شامانىزم
şakımak	سايىرىماق، چىللىماق، ۋىچىرىلماق؛ ناخشا ئېيتماق	şamanlık	شامان دىنى
şakırdamak	شارىلدىماق، قارسىلدىماق	şamar	كاچات
şakırdatmak	شارىلدىتاتماق، قارسىلدىتاتماق	şamar atmak	كاچىتىغا ئۇرماق
şakır şakır	شار-شۇر	şamar çarpamak	كاچىتىغا ئۇرماق
şakır şukur	شاپۇر-شۇپۇر	şamarlamak	كاچاتلىماق
şakırtı	شار-شۇر ئاۋاز	şamarlanmak	كاچاتلانماق
şakit	موراي بېلىقى	şamata	ۋاراڭ-چۇرۇڭ؛ داۋراڭ
şaki	قاراقچى	şamatacı	داۋراڭ قىلغۇچى
şakilik	قاراقچىلىق	şamatalı	ۋاراڭ-چۇرۇڭلۇق
şakirt	شاگىرت	şambaba	شامبابا (بىر خىل تاتلىق تاماق)

şamdan	شامدان	şapkacılık	باش كىيىم تىكىش ئىشى
şamdancı	چىراغچى، شامدان ياساپ ساتقۇچى	şapkalık	باش كىيىمى قويۇلىدىغان يەر، باش كىيىمى
şamil	ئۆز ئىچىگە ئېلىش		تىكىلىدىغان رەخت
şampanya	شامپانىيە (فرانسىيىنىڭ شامپانىيە ۋىلايىتىدە ئىشلەنگەن تاتلىق ھاراق)؛	şaplak	شاپىلاق
şampanyalı	شامپانىيە بېرىلگەن	şaplamak	شاپىلاقلىماق
şampiyon	چىمپىيون	şaplatmak	قارس قىلىپ ئاۋاز چىقارماق، ئۇرماق
şampiyona	چىمپىيونلۇق مۇسابىقىسى	şaplı	ئىچىدە زەمچە بولغان
şampiyonluk	چىمپىيونلۇق	şappadak	تۇيۇقسىز، ئۇشتۇمتۇت
şampuan	چاچ يۇيىدىغان سۇيۇقلۇق	şaprak	ئېگەر يوپۇقى
şan	ئاتاق، شوھرەت؛ ئادەت، خۇي؛ غەرب ناخشىسى	şapşal	ئۈستى بېشىنى تۈزەشتۈرۈپ يۈرمەيدىغان
şangırdamak	جاراڭلىماق	şapşalak	ھورۇن، ئېرىنچەك ئادەم
şangır şungur	جاراڭ-جۇرۇڭ	şapşallık	ئۈستى-بېشىنى تۈزەشتۈرۈپ يۈرمەسلىك
şangırtı	جاراڭ-جۇرۇڭ قىلغان ئاۋاز	şap taşı	زەمچە تاش، ئاليۇمىت
şanjan	پارقىراق رەخت	şarabi	قىزىل شاراب رەڭگىدە بولغان
şanjman	سۈرئەت ئۆزگەرتكۈچ	şarampol	قاشا، رىشاتكا، شادا
şanlı	ئاتاقلىق، داڭلىق	şarap	ۋىنو، ئۈزۈم ھارىقى
şano	سەھنە	şarapçı	ۋىنو ياسىغۇچى ۋە ساتقۇچى؛ زابوي
şans	تەلەي، ئامەت، پۇرسەت	şarapçılık	شاراپچىلىق
şansız	نامسىز، ئاتىقى يوق	şaraphane	مەيخانا، قاۋاقخانا
şanslı	تەلەيلىك	şarapnel	ھاۋادا پارتىلايدىغان توپ ئوقى
şansölye	(گېرمانىيە ۋە ئاۋستىرىيىدە) ۋەزىر ياكى زۇڭلى	şarbon	كۆيدۈرگە (كېسەل)
şanssız	تەلەيسىز، بەختسىز	şarıldamak	شارىلدىماق
şanssızlık	تەلەيسىزلىك، بىتەلەيلىك	şarıl şarıl	شار-شار، شر-شر
şantaj	تەھدىت، بېسىم	şarıltı	شرىلدىغان ئاۋاز
şantajcı	تەھدىت سالغۇچى، بېسىم قىلغۇچى	şarj	يۈكلىمە، تولدۇرۇش
şantiye	قۇرۇلۇش ئورنى	şarjör	ئوقدان
şantör	ئەر ناخشىچى	şark	شەرق
şantöz	ئايال ناخشىچى	şarkı	ناخشا
şap	سۆيۈش ئاۋازى؛ زەمچە؛ سۇمۇت	şarkı söylemek	ناخشا ئېيتماق
şaphane	زەمچە چىقىرىلغان يەر	şarkıcı	ناخشىچى
şapırdamak	چوكۇلدىماق (سۆيۈش ئاۋازى)	şarkıcılık	ناخشىچىلىق
şapırdatmak	چوكۇلدىتماق	şarki	شەرقىي
şapır şapır	تاماقنى ئالدىراپ يېگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ	şarkiyat	شەرقشۇناسلىق
şapır şupur	ئۈستى-ئۈستىگە سۆيگەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ	şarkiyatçı	شەرقشۇناس
şapırtı	شاپىلدىغان ئاۋاز	şarklı	شەرقلىق
şapka	شەپكە، باش كىيىمى	şarküteri	كالباسا، قېزا، چۇجۇق مەخسۇس سېتىش دۇكىنى
şapkacı	شەپكەچى، باش كىيىم تىكىپ ساتقۇچى	şarlatan	يالغانچى، پوچى
		şarlatanlık	يالغانچىلىق، پوچىلىق

şarpi	ئىككى يەلكەنلىك، ئىككى كىشىلىك قولۇق	şavkımak	نۇر چاچماق
şar şar	شار-شار، شىرشىر	şavul	كونۇس تېشى
şart	قائىدە، پىرىنسىپ، شەرت	şavullamak	تىكلىمەك
şartınca	بولۇشقا تېگىشلىك	şayak	بىجى، رەختنىڭ بىر تۈرى
şartlamak	شەرت قويماق	şayan	ئەرزىيدىغان، زىيان تارتمايدىغان
şartlandırماق	شەرتلەندۈرمەك	şayet	ئەگەر، ناۋادا
şartlanماق	شەرتلەنمەك	şayia	سۆز-چۆچەك، پىتنە-پاسات
şartlaşماق	شەرتلەشمەك	şayka	شايقا
şartlı	شەرتلىك	şaz	مۇستەسنا، تاشقىرى
şartname	شەرتنامە	şeamet	كاج تەلەي، شۇم پېشانە
şartsız	شەرتسىز	şeb	كېچە، تۈن
şaryo	ئات ھارۋىسى	şebboy	خېيرانتۇس ئۇرۇقدىشى
şasi	ماشىنا قېيى	şebek	شەبەك (بېشى ئىتقا، گەۋدىسى مايۇنغا ئوخشايدىغان، توپ-توپ بولۇپ ياشايدىغان ئۇزۇن) قۇيرۇقلۇق مايۇن
şaşaa	پارلاقلىق، پارقراق؛ پەرداز	şebeke	ھەممە يەرگە تارالغان؛ گوروھ؛ ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇ-چىلىرىنىڭ ئوقۇغۇچىلىق كېنىشكىسى؛ قەپەس شەكىللىك
şaşaalı	شانلىق، پارلاق، نۇر چېچىپ تۇرىدىغان	şebekler	گوروھلار
şaşa kالمak	گاڭگىراپ قالماق، تەمتىرەپ قالماق	şebnem	شەبنەم
şaşalamak	قېتىپ قالماق، ئېسىنى يوقاتماق	şecaat	جاسارەتلىك، يىگىتلىك، قورقماسلىق
şaşı	ئالغاي، ئەلەس	şecere	شەجەرە، نەسەبنامە
şaşılısı	كارامەت، ئاجايىپ	şecereli	نەسەبلىك، نام-ئابرويۇق
şaşılaşماق	پارلاقلاشماق	şecereli	يۈرەكلىك، باتۇر، جەسۇر
şaşılık	ئالغايلىق	şeci	ئىننايىن ئېگىز ۋە پۇختا
şaşılmak	ئالغاي بولۇپ قالماق	şeddadi	تەشتىت بەلگىسى
şaşıرمak	ھاڭ-تاڭ بولماق، ھەيران قالماق	şedde	تەشتىتلىك (قوش ئوقۇلىدىغان ھەرپ)
şaşıرتماق	ھەيران قالدۇرماق، تەمتىرىتىپ قويماق	şeddeli	شىددەتلىك
şaşkaloz	پاراللېل، بىر-بىرىنى كۆرەلمەيدىغان	şedit	باشلىق، رەھبەرلىك
şaşkın	ھەيران قالغان	şef	ياخشى گېيىنى قىلىش، تەرىپىنى قىلىش
şaşkınlaşماق	گاڭگىراپ قالماق	şefaaf	ياخشى گېيىنى قىلماق، ئىلتىماس قىلماق؛
şaşkınlık	ھەيرانلىق، تەمتىرەش	şefaaf etmek	سورىماق
şaşماق	ھەيران قالماق، ئازماق، تەمتىرىمەك	şefaafçı	ئارىغا چۈشكۈچى
şatafat	كۆركەم، دېققەتنى تارتىش	şeffaf	سۈزۈك
şatafatlı	كۆركەملىك، چىرايلىقلىق	şeffaflaşماق	يورۇقلۇق ئۆتكۈزۈشچان ھالەتكە كەلمەك، سۈزۈكلەشمەك
şathiyat	ساتىرا، ساتىرىك، ھەجۋى	şeffaflık	سۈزۈكلۈك؛ ئۆتكۈزۈشچانلىق
şathiyە	ساتىرىك ئەسەر	şefik	شەپقەتلىك، ئەر ئىسمى
şatır	خۇشال بولغان	şefkat	شەپقەت، مۇھەببەت
şato	خان سارىيى، ئوردا	şefkat beslemek	مېھىر-شەپقەت قىلماق
şavalak	ئەخمەق	şefkatli	شەپقەتلىك، باغرى يۇمشاق
şavaklaşماق	ئەخمەقلەشمەك		
şavk	يورۇقلۇق، نۇر		

şefkatlilik	باغرى يۇمشاقلىق	şekavet	قاراقچىلىق، بۇلاڭچىلىق
şefketsiz	شەپقەتسىز	şekel	ئىسرائىللىيىنىڭ پۇل بىرلىكى
şefkatsizlik	شەپقەتسىزلىك	şeker	شېكەر، قەنت، كەمپۇت
şeflik	باشلىقلىق، رەھبەرلىك	şeker ağacı	زەرەڭ دەرىخى
şeftali	شايتۇل	şekerci	شېكەر ياكى كەمپۇت ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
şehadet	شاھادەت	şekercilik	شېكەرچىلىك، كەمپۇتچىلىك
şehadet getirmek	شاھادەت ئېيتماق	şeker fasulyesi	شېكەر پۇرچىقى
şehbender	كونسۇلخانا	şeker kamışı	شېكەر قومۇشى
şehbenderlik	كونسۇل	şekerlemek	شېكەر قاتماق؛ شېكەرى ئايرىپ چىقىلماق
şehvi	جىسمانىي	şekerlenmek	شېكەردەك تاتلىق ھالغا كەلمەك
şehik	نەپەس ئېلىش	şekerleşmek	تاتلىقلاشماق؛ ئوماقلاشماق
şehir	شەھەر	şekerli	شېكەرلىك
şehirci	شەھەر قۇرۇلۇشى مۇتەخەسسسى	şekerli çörek	تاتلىق قوتۇرماچ
şehircilik	شەھەر قۇرۇلۇشى ئىلمى	şekerli kahve	شېكەر قوشۇلغان قەھۋە
şehirler arası	شەھەرلەر ئارا	şekerli şurubu	شېرنە، شېكەر قىيامى
şehirleşmek	شەھەرلەشمەك	şekerlik	شېكەر قاچىسى؛ شېكەر خام ئەشياسى
şehirli	شەھەرلىك	şekerpare	بىر خىل ئۇن تامىقى
şehirliləşmek	شەھەرلىك بولماق، شەھەرلەشمەك	şekerrenk	ناۋات رەڭ، ئارىسى ئانچە يېقىن بولمىغان
şehit	شەھىد	şekersi	قەنت شەكىلىدىكى
şehit düşmek	شەھىد بولماق	şekersiz	شېكەرسىز
şehit etmek	شەھىد قىلدۇرماق، قۇربان بولغۇزماق	şeki	قاراقچى، باندەت، توپىلاڭچى
şehit gitmek	قەھرىمانلارچە قۇربان بولماق	şekil	شەكىل؛ ئۇسۇل؛ قىياپەت؛ كۆرۈنۈش
şehit olmak	شەھىد كەتمەك، قۇربان بولماق	şekil almak	شەكىلگە كەلمەك، شەكىللەنمەك
şehitlik	شەھىدلىك(شەھىدلەر مازارلىقى)، شەھىد بولۇش	şekile koymak	شەكىلگە كەلتۈرمەك
şehlâ	ئازراق ئالغاي؛ شەھلا كۆزلۈك؛ قارا كۆزلۈك	şekile sokmak	شەكىلگە كەلتۈرمەك
şehname	شاھنامە	şekil bilgisi	مورفولوگىيە
şehnaz	كلاسسىك تۈرك مۇزىكىسىدىكى بىر مۇقام ئىسمى	şekilbilim	مورفولوگىيە
şehrayin	خاتىرىلەش مۇراسىمى	şekilci	شەكىلئۆز
şehremaneti	شەھەرلىك ھۆكۈمەت	şekilcilik	شەكىلئۆزلىق
şehremini	شەھەر باشلىقى	şekildeş	شەكىلداش
şehriye	ئىنچىكە كېسىلگەن ئۈگرە ئاش	şekildeşlik	شەكىلداشلىق
şehvani	شەھۋانىي	şekil deęişimi	ئۆزگىرىش
şehvaniyet	جىنسىي ھەۋەس	şekillendirmek	شەكىللەندۈرمەك
şehvet	شەھۋەت	şekillenmek	شەكىللەنمەك
şehvetli	شەھۋەتلىك	şekilperest	شەكىلئۆز، فورمالىست
şehvetperest	شەھۋەتپەرەس	şekilsiz	شەكىلسىز
şehzade	شاھزادە	şekilsizlik	شەكىلسىزلىك
şek	شەك، شۈبھە، گۇمان	şekip	سەۋرچان، تاقەتلىك

şeklen	شەكلەن، شەكىلگە ئاساسەن، سىرتقى قىياپىتىدىن	şerare	ئۇچقۇن
şekli	شەكىلگە ئاساسەن	şerbet	مېۋە سۈيى، شەربەت
şekva	شىكايەت، غەيۋەت، ئاغرىنىش	şerbetçi	شەربەت ياساپ ساتقۇچى
şekvacı	ھەسەتخور، دائىم ئاغرىنىدىغان، غەيۋەتخور	şerbetçilik	شەربەتچىلىك
şelâle	شارقىراتما	şerbetçi otu	خىمبىلگۈل، قۇلماق
şelek	ھايۋانغا ئارتىلغان يۈك؛ ھايۋان	şerbetlemek	يىلان ۋە باشقا زەھەرلىك ھايۋانلارنىڭ چاقماسلىقى ئۈچۈن ياكى چاقسىمۇ زەھىرى ئۆتمەسلىكى ئۈچۈن بىر ئۇچۇرغا ئەپسۇن ئوقۇماق
şelf	قۇرۇقلۇق بوسۇغىسى	şerbetlenmek	يىلان ۋە باشقا زەھەرلىك ھايۋانلارنىڭ چاقماسلىقى ئۈچۈن ياكى چاقسىمۇ زەھىرى ئۆتمەسلىكى ئۈچۈن ئەپسۇن ئوقۇتماق
şema	رەسىملىك چۈشەندۈرۈش، گرافىك	şerbetli	شەربەت قوشۇلغان؛ يىلان چېقىۋالسىمۇ ھېچنەمە بولمايدىغان؛ ئەسكى ئىشقا ئادەتلەنگەن
şemâil	سىرتقى قىياپەت، چىراي؛ ماھىيەت	şerbetlik	شەربەت ماتېرىيالى، شەربەت قىلىشقا بولىدىغان
şematik	رەسىم ياكى گرافىك بىلەن چۈشەندۈرۈلگەن	şerç	مەقەت، سوڭ
şempanze	شىمپەنزە	şeref	شەرەپ؛ ئەر ئىسمى
şems	كۈن، قۇياش	şerefe	پېشايۋان
şemse	قۇياش شەكلى چۈشۈرۈلگەن بېزەك بۇيۇمى	şerefiye	باچ
şemsî	كۈن بىلەن مۇناسىۋەتلىك؛ ئەر ئىسمى	şereflendirmek	ھۆرمەتلىمەك، شەرەپ قازاندۇرماق
şemsiye	كۈنلۈك، يامغۇرلۇق	şereflenmek	شەرەپ قازانماق، نام-شەرەپكە ئىگە بولماق
şesiyeci	كۈنلۈكچى	şerefli	شەرەپلىك، ئاۋات
şemsiyecilik	كۈنلۈكچىلىك	şerefsiz	شەرەپسىز، نومۇسسىز، يۈزسىز
şemsiyelik	كۈنلۈك قويۇلىدىغان يەر؛ كۈنلۈك ياسىلىدىغان ماتېرىيال	şerefsizlik	شەرەپسىزلىك، نومۇسسىزلىق
şen	ئىش، ھادىسە؛ خۇشال، خۇش	şerefyap olmak	شەرەپ قازانماق
şen adam	خۇشال ئادەم	şergil	شوخ، كەپسىز
şen sesler	خۇشاللىق ئاۋازى	şerh	شەرھ، باھا، مەنىسىنى يېشىش
şen yüz	خۇشال يۈز، كۈلگەن يۈز	şerh etmek	شەرھىلىمەك، باھا بەرمەك
şen fikralar	كىشىنى خۇشال قىلىدىغان لەتىپە	şerha	پارچە، تىلىم، كېسىم
şen şarkı	كىشىنى خۇشال قىلىدىغان ناخشا	şeri	شەرىئى
şenaat	ئەسكىلىك، پەسلىك	şeriat	شەرىئەت، ئىسلام قانۇنى
şendere	ئەۋەتكۈچى	şeriatçı	شەرىئەتچى
şenelmek	بوش بىر يەر شەھەر ھالىتىگە كەلمەك	şeriatçılık	شەرىئەتچىلىك
şeneltmek	شەھەرلەشتۈرمەك	şerif	شەرەپلىك؛ مۇقەددەس
şenil	بۇزۇلغان، ناچار؛ پەسكەش، ئەخلاقسىز	şerik	شېرىك، ئورتاق
şenlendirmek	خۇش قىلماق	şeriklik	شېرىكلىك، ئورتاقلىق
şenlenmek	خۇشال بولماق، كۆڭلى ئېچىلماق	şerir	بۇزۇق ئادەم
şenlik	خۇشاللىق	şerirlik	بۇزۇقلۇق
şenlikli	نوپۇسى كۆپ، گۈللەنگەن، روناق تاپقان	şerit	لېنتا؛ پارازىت قۇرت، مەددە
şenliksiz	نوپۇسى ئاز، روناق تاپمىغان	şeritgiller	پارازىتلار، قان شورىغۇچىلار، مەددىلەر
şer	ئەسكىلىك، يامان، نومۇسسىز قىلمىش		
şerait	شارائىت		
şeran	دىنغا ئاساسەن		

şeritlemek	لېنتىلىماق، چېلتەك توقۇماق	şeytan kuşu	رىنولوفىن، رىنولوفىد
şeş	ئالتە	şeytanlık	شەيتانلىق
şeşbeş	تاۋلا؛ ئويۇندا ئېتىلغان زەرلەرنىڭ بىرى؛ ئالتە؛ يەنە بىرى؛ بەشلىك بولۇپ كېلىش	şeytan maymun	تاقىرباش مايۇن
şeşcihar	تاۋلا؛ ئويۇندا ئېتىلغان زەرلەرنىڭ بىرى؛ ئالتە يەنە بىرى؛ تۆتلىك بولۇپ كېلىش	şeytan minaresi	سېرىتئۇم قۇلۇلىسى
şeşper	كونا بىر خىل قورال	şeytan otu	ھىڭ، ئەنجۇدان (ئۆسۈملۈك)
şeşüdü	تاۋلا؛ ئويۇندا ئېتىلغان زەرلەرنىڭ بىرى؛ ئالتە؛ يەنە بىرى؛ ئىككىلىك بولۇپ كېلىش	şeytan örümceği	فولكۇس ئۆمۈچۈكى
şetaret	خۇشاللىق	şeytansaçı	يىلتىزسىز ئوت
şetim	تىل-ھاقارەت	şeytan şalgamı	كەكرە
şetmetmek	قاتتىق كايىماق، ھاقارەتلىمەك، تىللىماق	şeytanti	ھىڭ، ئەنجۇدان
şev	يانتولۇق، يانتو، يانباغىر	şeytantırnağı	ئەتتىكەن
şevk	يانتاق؛ زوق، ئارزۇ، ئىشتىياق	şezlong	ياتقىلى بولىدىغان سافا، كرىسلو
şevket	شەۋكەت، كۈچ-قۇدرەت	şık	مودىغا يارىشا، نەپىس، چىرايلىق، پارقىراق
şevketli	ھەيۋەتلىك، قۇدرەتلىك	şıkırdamak	شاراقلىماق
şeval	قەمەرىيە كالىپندارى بويىچە ئونىنچى ئاي	şıkırdatmak	شاراقلىتماق؛ يۇل بېرىدىغانلىقىنى ئىما قىلماق
şey	شەيئى	şıkır şıkır	شاراق-شاراق
şeyh	شەيخ؛ ئەرەبلەردە قەبىلە باشلىقى	şıkırtı	شاراقلىغان ئاۋاز
şeyhülislam	ئىسلام دىنى شەيخى	şıklaşmak	مودىغا مانس كىيىنمەك، چىرايلىق كىيىنمەك
şeyhülislamlik	شەيخۇلئىسلاملىق	şıklık	چىرايلىقلىق، پارقىراق كىيىنىش
şeytan	شەيتان	şillik	چىرايلىق ھەم قويۇق پەرداز قىلغان؛ پەھشە ئايال
şeytan aldatmak	گۇناھ ئۆتكۈزمەك	şımarık	ئەرکە، يامان ئادەتلەنگەن، ئەدەبسىز
şeytan aramak	قارتا ئويىنماق	şımarıklık	ئەرکىلىك، ئەدەبسىزلىك
şeytan bezi	مەخمەل، تىۋىت رەخت	şımarmak	ئەدەبسىزلىك قىلماق، ھەددىدىن ئاشماق، يۈز-سىزلىك قىلماق
şeytan çarşısı	ئويۇنچۇق بازىرى	şımartılmak	ھەددىدىن ئېشىشىغا سەۋەب بولماق
şeytan çekici	ئەنسىز كىشى	şımartmak	زىيادە يول قويماق، ھەددىدىن ئاشۇرماق
şeytan dürtmek	يامان ئىش قىلماق	şingil	شىڭگىل
şeytan kovalamak	جىن قوغلىماق	şingırdamak	چىرىڭلىماق
şeytan köstek	چاپۇتلاش	şingır şingır	چىرىڭ-چىرىڭ
şeytan tüyü	سېھرىي كۈچ	şingırtı	جاراڭ-جۇرۇڭ، تاراڭ-تۇرۇڭ
şeytan uçurtması	لەڭلەك	şıplan	دەرھال، دەررۇ، بىردىنلا، تۇيۇقسىز
şeytana uymak	شەيتاننىڭ كەينىگە كىرمەك	şıpıdık	ئۆي ئىچىدە كىيىدىغان يەڭگىل ئاياغ
şeytanarabası	بەزى نەرسىلەرنىڭ ھاۋادا ئۇچۇپ يۈرگەن ئىنچىكە ھەم ئۇزۇن تۈكلۈك ئۇرۇقى	şıpın işi	بىردەمدىلا پۈتىدىغان ئىش
şeytanet	شەيتانلىق، ھىيلىگەرلىك	şıpır şıpır	چىپ-چىپ
şeytani	شەيتانلارچە	şıpka	تورپىدادىن ساقلىنىش تورى
		şıppadak	تۇيۇقسىز
		şıpsavdi	كۆرەر-كۆرمەيلا ئاشىق بولغان كىشى
		şıpsavdilik	كۆرەر-كۆرمەيلا ئاشىق بولۇش
		şıpşıp	ساپما كەش

şıra	ئۈزۈم شېرنىسى	şifoniyer	كسرفاتلارنى قويدىغان تارتىملىق كىچىك ئىشكاپ
şıracı	شېرنە ياساپ ساتقۇچى	şifre	شىفىر، مەخپىي نومۇر
şırak	جاراك-جۈرۈك	şifre anahtarı	شىفىر دەپتىرى
şırakkadak	تۇيۇقسىز، بىردىنلا	şifre kalemi	شىفىر قەلىمى
şıralı	شېرنىلىك	şifre memuru	كود يەشكۈچى
şırfıntı	پەسكەش ئايال	şifre etmek	شىفىر قىلماق، شىفىرلىق تەرجىمە قىلماق
şırıldamak	شېرىلدىماق، شىر-شىر ئاقماق	şifre kapamak	شىفىرنى تاپماق
şırlı şırlı	شىر-شىر، شالدۇر-شۈلدۈر	şifreyi çözmek	شىفىرنى يەشمەك
şırlıti	سۇنىڭ شىر-شىر ئاققان ئاۋازى	şifreci	كود يەشكۈچى، مەخپىي نومۇر يەشكۈچى
şırnga	دورا تېمىتىش ئۈچۈن قوللىنىلىدىغان ئۇچى ئۇچلۇق ئەسۋاب	şifrelemek	شىفىر قىلماق، شىفىرلىق تەرجىمە قىلماق
şırllağan	كۈنجۈت مېيى	şifreli	شىفىرلىق
şırllamak	شېرىلداپ ئاقماق	şifreli mektup	شىفىرلىق خەت
şıvgın	يۇمران بىخ، تال، مایسا	şifreli telgraf	شىفىرلىق تېلېگرافما
Şia	شئە مەزھىپى	şifreli kasa	شىفىرلىق ئىشكاپ
şiar	بەلگە، ئالاھىدىلىك، شوئار	şifreli kilit	شىفىرلىق قۇلۇپ
şiddet	شىددەت، تېزلىك؛ ئوشۇقچىلىق	Şiî	شئە مەزھىپىدىكى بىرى
şiddet göstermek	زورلۇق قىلماق	şiiîk	شئە مەزھىپىدە بولۇش، شئەلىك
şiddet kullanmak	قورال ئىشلەتمەك	şiiir	شئېر
şiddetle	شىددەت بىلەن، زورلۇق بىلەن	şiiirli	شائىرانە، شېئىرىي پۇرنقى كۈچلۈك
şiddetlendirmek	تېزلەتمەك، جىددىيلەشتۈرمەك	şiiirli isim	شېئىرىي پۇرنقى كۈچلۈك ئىسىم
şiddetlenmek	تېزلەنمەك	şikak	ئۇيۇشماسلىق
şiddetli	شىددەتلىك	şikâr	شىكار، ئوۋ؛ غەنىيمەت، ئولجا
şif	كېۋەز غوزىسى	şikâyet	شىكايەت، پىكىر، نارازىلىق، ئەرز
şifa	شىپا	şikâyet defteri	پىكىر دەپتىرى
şifa bulmak	شىپا تاپماق، ساقايماق	şikâyet mektupları	ئەرز خېتى
şifa verici	ساقايتىدىغان، شىپا بېرىدىغان	şikâyet etmek	شىكايەت قىلماق، نارازىلىق بىلدۈرمەك
şifa vermek	ساقايتماق	şikâyet getirmek	شىكايەت قىلماق، نارازىلىق بىلدۈرمەك
şifahen	ئاغزاكى	şikâyette bulunmak	شىكايەت قىلماق، نارازىلىق بىلدۈرمەك
şifahî	ئېغىزچە	şikâyetçi	شىكايەتچى
şifahî emir	ئاغزاكى ئەمىر	şikâyetçi olmak	نارازىلىقنى بايان قىلماق
şifahî imtihan	ئېغىزچە ئىمتىھان	şikayetname	شىكايەتنامە، نارازىلىق خېتى
şifahî takrir	ئومۇمىي نوتا	şike	مۇسابىقىدىكى ساختىلىق؛ كۆز بويامچىلىق
şifalı	شىپالىق	şike yapmak	مۇسابىقىدە ساختىلىق قىلماق
şifasız	شىپاسىز، ساقايماس	şikeli	ساختىلىق ئارىلاشتۇرۇلغان
şifasız hastalık	ساقايماس كېسەل	şikemperver	قورساققا ئامراقلىق
şiflemek	پاختىنى غوزىدىن ئايرىماق	şikest	سۇنغان، ئوشتۇلغان
şifon	پاختا يىپ بىلەن توقۇلغان بىر خىل رەخت	şikeste	سۇنغان، ئوشتۇلغان؛ مەغلۇب قىلىنغان

şile	جەمبىل (ئۆسۈملۈك)	şirk	ئاللاھنىڭ بىرلىكىگە شەك كەلتۈرۈش، شېرىك
Şile bez	ئۇخلاش كىيىمى قاتارلىقلارنى تىكەشتە ئىشلىتىلىشى.	şirket	شېرىكەت
şilep	يۈك پاراخوتى	şirpençe	غەلۋىرەك، كۇدۇمبا
şilepçi	يۈك پاراخوتى ھەيدىگۈچى	şirret	شەھۋەت، شەھۋانچىلىق، زىنا قىلماق
şilepçilik	يۈك پاراخوتى ھەيدەش كەسپى	şirretleşmek	غەلبەتتە بولۇپ قالماق
Şili	چىلى (ئامېرىكا قىتئەسىدە)	şirretlik	غەلبەتلىك، كوللىكتىپتىن ئايرىلىش
şilin	شىلىن (ئاۋستىرىيە پۇل بىرلىكى)	şirürji	زىناخور
şilt	پەتمۇس، تەخسە	şiryar	ئارتېرىيە تومۇرى
şilte	كارىۋات سېلىنچىسى، كۆرىپ سېلىنچىسى	şist	نېپىز ۋە قاتمۇقات تۈزۈلگەن تاختىسىمان تاش جىنىسى
şimal	شمال؛ دەرەخنىڭ تۈز ئۆسكەن يېرى	şistlik	تاختىسىمان يېرىلىش ئورۇشى
şimali	شىمالىي	şiş	ئىشىشىپ كەتكەن؛ ئىشىشىق؛ زىخ
şimdi	ھازىر	şiş gözler	ئىشىشىپ كەتكەن كۆزلەر
şimdıcik	شۇئان	şiş olmak	ئىشىشىپ چىقماق
şimdiden	ھازىردىن	şiş kebab	زىخ كاۋاپ
şimdiki	ھازىرقى، نۆۋەتتىكى	şişe geçirmek	زىخقا ئۆتكۈزۈش
şimdikiler	ھازىرقى كىشىلەر	şişe	شىشە، بوتۇلكا
şimdilik	ھازىرچە	şişeci	بوتۇلكا ئېلىپ ساتقۇچى
şimendifer	تۆمۈر يول	şişehane	شىشە زاۋۇتى، ئەينەك زاۋۇتى
şimiotaksi	خىمىيەۋى ماددىلارغا ئىنتىلىشچانلىق	şişek	پاقلان
şimioterapi	خىمىيەلىك ئۆزگىرىشنىڭ	şişelemek	بوتۇلكىغا تولدۇرماق
şimotropizm	خىمىيەلىك ئېنىقلىق	şişelenmek	بوتۇلكىغا تولدۇرۇلماق
şimşek	چاقماق	şişinmek	كۆيمەك
şimşek çakmak	چاقماق چاقماق	şişirilmek	كۆيتۈرۈلمەك
şimşek gibi	چاقماقتەك	şişirmek	كۆيتۈرمەك
şimşeklenmek	چاقماق چاقماق	şişkebabı	زىخ كاۋاپ
şimşek taşı	مېتېئورىت	şişkin	ئىشىشىپ چىققان، كۆپۈپ چىققان
şimşir	شەمشاد دەرىخى	şişkinlik	سېمىزلىك، ئىشىشىپ چىقىش
şimşirgiller	شەمشاد دەرىخى ئائىلىسى	şiško	سېمىز، بودەك
şinanay	سۆيۈنۈش، خۇشاللىق	şişköfte	كۆمىلاچ كاۋاپ، ۋەنزە كاۋاپ
şinik	كۈرە (ئېغىرلىق ئۆلچەش ئەسۋابى)؛ سەككىز كىلولىق ئۆلچەك	şişkoluk	سېمىزلىك
şiniklemek	شىنىكتە ئۆلچەمەك	şişlemek	زىخ تىقماق، زىخ سانجىماق
şipşak	بىردىنلا، تېزدىن، دەرھال	şişlik	سېمىزلىك
şipşakçı	كوچىدا رەسىمنى تېز چىقىرىپ بېرىدىغان فوتوگرافى	şişman	سېمىز
şipşirin	شېرىن	şişmanlamak	سەمرىمەك
şiraze	رومال، ياغلىق	şişmanlık	سېمىزلىك
şirin	سۆيۈملۈك، جانغا ياقىدىغان، شېرىن	şişmek	كۆپۈپ چىقماق؛ كېڭەيمەك؛ چوڭايماق
şirinlik	شېرىنلىك	şita	قىش
		şitaiye	قىش قەسدىسى

şitap	شىتاب	şövale	رەسسامنىڭ رەسىم سىزنىڭ ئىشلىتىدىغان جازىسى
şive	شۈۋە، تەلەپپۇز	şövalye	چەۋەنداز، رېتسار
şiveli	شۈبلىك	şöyle	شۇنداق، شۇنىڭغا ئوخشاش
şivesiz	شۈبسىز	şöylece	شۇنداقلا
şivesizlik	شۈبىسىزلىك، ئۆلچەمسىزلىك	şöylemesine	شۇ يوسۇندا
şizofren	ئېلىشىپ قالغان كىشى	şöylesine	شۇنىڭغا ئوخشاش
şizofreni	ئېلىشىپ قېلىش كېسىلى	şu	شۇ، ئاشۇ، ئاۋۇ
şofben	سۇ ئىسسىقتۇچ	şubat	فېۋرال، ئىككىنچى ئاي
şoför	شوپۇر	şube	شۆبە، تارماق
şoförlük	شوپۇرلۇق	şuh	شوخ، كەپسىز
şok	شۇك بولۇپ قېلىش	şule	ئوت، يالقۇن
şok tedavisi	ئېلىكتىرىك شوك بىلەن داۋالاش ئۇسۇلى	şuna	شۇنىڭغا
şoke	تەترىتىدىغان، لەرزىگە سالدىغان	şunca	شۇ قەدەر
şoke etmek	غىدىقلىماق، ئويغاتماق؛ زەربە بەرمەك؛ ھەيران قالدۇرماق	şunda	شۇ يەردە
şoke olmak	غىدىقلانماق، زەربە يېمەك؛ ھەيران قالماق	şundan	شۇنىڭدىن
şol	ئابىرلىماق، چەتنىمەك	şunlar	شۇلار
şom	شۇم، تەلىيى كاج	şunu	شۇنى
şorlamak	شور دەپ ئاۋاز چىقىرىپ ئاقماق	şura	شۇ يەر
şorolop	شىلدېرلاپ	şurack	يېقىن ۋە ئېنىق بىر يەرنى كۆرسىتىدۇ
şort	كالتە ئىشتان	şurada	شۇ يەردە
şose	شېخىل، ئۇششاق تاش	şuraları	شۇ يەرلەرنى
şoset	كالتە پايپاق	şuralı	شۇ يەرلىك
şoson	كالاچ كەش	şurası	شۇ يەر
şov	ئويۇن، نومۇر، پروگرامما	şurup	شېرنە، شەرىپەت
şoven	شۈۋىنىست، قارىغۇلارچە ۋە تەنپەرۋەر	şut	ۋارتاغا تېپىلگەن توپ
şovenizm	شۈۋىنىزم، قارىغۇلارچە ۋە تەنپەرۋەرلىك	şuur	مېڭە، روھ، ئەقىل؛ سېزىم، تۇيغۇ
şovenlik	تاجاۋۇزچىلىق	şuurî	ئىلھامدىن، تۇيغۇدىن كەلگەن
şovmen	سېرىك ئۆمىكىنىڭ خوجايىنى	şuurlu	ئاڭلىق، مەقسەتلىك، قەستەن
şöbiyet	بىر خىل تاتلىق يېمەكلىك	şuursuzluk	ئاڭسىز رەۋىشتە، بىلمەستىن
şöhret	شۆھرەت	şüheda	قۇربان؛ شەھىد
şöhret bulmak	نام چىقارماق	şükran	رەھمەت، شۈكرى
şöhret kazanmak	نام چىقارماق	şükretmek	شۈكرى قىلماق
şöhret sahibi	داڭلىق كىشى، نامى چىققان كىشى	şükür	شۈكۈر، رەھمەت
şölen	زىياپەت	şümul	رادىئۇس، دائىرە
şömine	مورا، تام مەش	şümulendirmek	دائىرە بەلگىلىمەك
şömiz	كۆڭلەك	şümullemek	دائىرىگە ئېلىنماق
şömizet	ئاياللارنىڭ ئىچ كىيىمى	şümulü	كەڭ دائىرىلىك، ئەتراپلىق
		şüphe	شۈبھە، گۇمان

şüphe etmek	گۇمانلانماق	şüphelenmek	گۇمان قىلماق
şüpheyeye düşmek	گۇمانلانماق	şüpheli	شۈبھىلىك، گۇمانلىق
şüpheci	گۇمانخور	şürekâ	شېرىك، ھەمراھ، ھەمكارلاشقۇچى
şühecilik	گۇمانچىلىق	şüyu	ئۆتۈشمەك، ئوبوروت
şüphelendirmek	گۇمانلاندۇرماق		

T

T t	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 24-ھەرپى	tabaklık	چىنە-قاچا ئىشكاپى
ta	تا، تاكى	taban	تاپان
taabbüt	قۇللۇق قىلماق، ئىبادەت قىلماق	tabanca	تاپانچا؛ ئالغان
taaccüp	ھەيران قېلىش	tabancalı	تاپانچىلىق
taaddüt	كۆپىيىش، سانى ئارتىش	tabanasız	تاپانسىز، قورققاق، يۈرەكسىز
taaffün	سېسىق پۇراش	tabanlı	تاپانلىق
taahhüt	ئۈستىگە ئېلىش	tabansız	تاپانسىز
taahhütlü	تىزىمغا ئېلىنغان، نىشانغا توغرا تېگىدىغان تا-پانچا	tabansızlaşmak	تاپانسىزلىشىش؛ يۈرەكسىزلىشىش
taahhütname	توختام، كېلىشىم، مۆھۈرخەت	tabansızlık	تاپانسىزلىق
taallük	مۇناسىۋەت، ئالاقە، باشقا نەرسە بىلەن باغلىنىشلىق بولۇش	tabanvay	پىيادە كەتمەك دېگەن مەنىدە قوللىنىلىدۇ
taallukat	ئۇرۇق-تۇغقان، بىر جامائەت	tabasbus	خۇشامەت قىلماق، يالاقچىلىق قىلماق
taam	تائام، تاماق، يېمەكلىك	tabelâ	ۋېتسكا، نىقاب، پەردە
taammüden	بىلىپ تۇرۇپ جىنايەت ئۆتكۈزۈش	tabelâcı	رەسسام، ۋېتسكىغا رەسىم سىزغۇچى
taammüm	يېيىلىش، ئومۇملىشىش	tabelâcılık	رەسساملق
taammüt	پىلانلاش، پىلانلاپ	tabetmek	باسماق، نەشر قىلماق
taannüt	چىڭ تۇرۇش، ئاياغ بېسىپ تۇرۇش	tabı	باسما
taarruz	ھۇجۇم قىلىش، تاجاۋۇز قىلىش	tabıh	پىشۇرۇش، پىشۇرۇلۇش، دورا قاينىتىش
taassup	مۇتەئەسسپلىك	tabi	تەۋە، ئائىت؛ باسقۇچى
taat	تائەت-ئىبادەت	tabiat	تەبىئەت، خۇي، مىجەز
taayyün	مەلۇم بولۇش، بىلىنىش، ئايان بولۇش	tabiatıyla	ئۆزلۈكىدىن، تەبىئىيلا
taayyüş	ياشاش، ھايات	tabiatsız	سەت ۋە قەبىھ نەرسىلەردىن يىرگەنمەيدىغان
taazzuv	شەكىللەنمەك، كونكرېتلاشماق	tabiatsızlık	سەت ۋە قەبىھ نەرسىلەردىن يىرگەنمەسلىك
taba	سۇس قىزىل قەھۋە رەڭگى	tabiattan	تۇغما
tabaat	باسمىچىلىق	tabiatüstü	ئەقىل يەتمەيدىغان، ئاجايىپ
tababet	تىبابەت	tabiî	تەبىئىي، نورمال
tabak	تامাকা	tabiîleşmek	تەبىئىي ھالغا كەلمەك
tabaka	قاتلام، يەر قاتلىمى؛ تاماكا قۇتىسى	tabiilik	تەبىئىيلىك
tabakçı	تېرە ئاشلىغۇچى	tabliyet	تەۋە
tabakhane	تېرە ئاشلايدىغان ئۆي	tabilik	نەشرىياتچىلىق، مۇھەررىرلىك
tabaklamak	ئاشقا سېلىپ ئەيلەمەك	tabip	تۈۋىپ، دوختۇر
tabaklanmak	ئاشقا سېلىپ ئەيلەنمەك؛ تەربىيە قىلىنماق	tabiplik	تۈۋىپلىق
		tabir	ئىپادىلەش؛ چۈشكە بېرىلىدىغان تەبىر
		tabirname	تەبىرنامە

tabiye	تاكتىكا	tafracılık	ئېتىپ تۇتۇش، يۇقىرىدىن ئېتىش
tabla	پەتنۇس، تەلەڭگە، بىر نەرسىنىڭ تۈز ۋە كەڭ قىسمى؛ كۈلدان	tafsil	ئەتراپلىق بىلدۈرۈش، ئۇچۇر-بۇجۇرغىچە بىلدۈرۈش
tablakâr	مېھمانخانلاردا تاماق توشۇيدىغان ئادەم	tafsilat	تەپسىلات
tablalı	پەتنۇس، تەلەڭگىسى بولغان، بىر نەرسىنىڭ تۈز ۋە كەڭ شەكىلدە بولۇشى	tafta	دولقۇنسىمان پۈرمە يىپەكلىك رەخت
tabidot	ئاشخانا ۋە مېھمانخانلاردا سېتىلىدىغان بىر قانچە قاچا تاماق؛ ساقلاپ يەيدىغان تاماقنى پىشۇرىدىغان شىركەتچىلىك	tafzih	شەرمەندە، رەسۋا
tablet	تابلېتكا؛ قەدىمكى مۇنار، ئابىدە	tagaddi	ئوزۇقلانماق، ئوزۇق
tablo	ئاسما رەسىم؛ مەنزىرە، كۆرۈنۈش؛ سەھنە ئەسىرىدە كۆرۈنۈش	Tagal	فىلىپپىننىڭ مىللىي تىلى
tabu	تەقىپ، تەقىپ قىلماق، مەنئىي قىلماق	tagallüp	زومىگەرلىك، ھاكىمىۋتەلىكلىك، دىكتاتورلىق
tabulaşmak	مەنئىي قىلىنماق، تەقىپ قىلىنماق	taganni	غەزەل ئېيتىش، ناخشا ئېيتىش، باي بولۇش
tabur	سەپ بولۇپ تىزىلغان ئەسكەرلەر	tagayyür	ئۆزگىرىش، يانلىشىش
taburc	دوختۇرخانىدىن چىقىپ كېتىشى قارارلاشتۇرۇلغان	tağşiş	ئارىلاشتۇرماق
tabure	يۆلەنچۈكسىز ئورۇندۇق	tağyir	ئۆزگەرتىش، بۇزۇش، ئارىلاشتۇرۇش
tabut	تاۋۇت	tahaccür	تاشقا ئايلىنىش
tabutluk	مەسچىتلەردە تاۋۇت قويۇلىدىغان يەر؛ بىر ئادەمنى ئۆرە تۇرغۇزۇپ قىمىر قىلدۇرماي قويۇپ جازاليدىغان يەر	tahaffuz	ساقلىنىش
tabya	قورغان، قەلئە، قىرلىق ئىستېھكام	tahaffuzhane	كارانتىن قىلىنغان يەر
tacil	تېزلەشتۈرۈش	tahakkuk	رىئاللىققا ئايلانماق
tacir	سودىگەر	tahakküm	ھۆكۈمرانلىق قىلماق، كونترول قىلماق
taciz	كەيپىنى بۇزۇش	tahammuz	ئېچىماق، بولماق
taç	تاچ؛ كېلىنچەكلەرنىڭ بېشىغا تاقىلىدىغان زىننەت بۆكى	tahammül	چىداشلىق، بەرداشلىق
taçlanmak	تاچ كىيمەك	tahammülfersa	چىدىمايدىغان
taçsızlar	چېچەكلىرىدە گۈل تاجى بولمىغان ئۆسۈملۈكلەر، ئائىلىسى	tahammür	بولۇش (خېمىر)
taç yaprak	گۈل بەرگى	taharet	تاھارەت، پاكىزلىق، تازىلىق
taç yapraklı	گۈل بەرگىلىك	taharetlenmek	تاھارەت ئالماق
tadat	ساناش، سان	taharri	ئىزدەپ سوراڭ، ئىزدىمەك
tadım	تەم، تېتىم	taharrüş	تىرمىشىش، يامىشىش
tadımlık	بىر نەرسىنىڭ تەمىنى تېتىشقا يەتكۈدەك مىقداردا؛ بەك ئاز	tahassun	يوشۇرۇنۇش
tadil	ئۆزگىرىش، ئۆزگىرىشچانلىق	tahassür	ئىنتىزار بولۇش، تەلپۈنۈش
tadilat	ئۆزگىرىش، ئۆزگەرتىمەك، يېڭىلاش	tahassüs	ھايانچانلانماق
taflan	قارا ئۆرۈك دەرىخى	tahaşşüt	يىغىلماق، بىرىكمەك
tafra	ئېتىپ تۇتۇش، يۇقىرىدىن ئېتىش	tahattur	خاتىرە، ئەستە تۇتۇش
tafracı	ئېتىپ تۇتىدىغان، يۇقىرىدىن ئاتىدىغان	tahavvül	ئۆزگىرىش، ئۆزگەرتىمەك
		tahayyül	خىيالغا كەلتۈرۈش، ئەسكە ئېلىش
		tahdidat	چەكلەش
		tahdit	چەكلەش، دائىرىسىنى تاراپتىش
		tahfif	يۈكىنى يېنىكلىتىش
		tahıl	دان
		tahin	تېپىلگەن كۈنجۈت ياكى زىغىر
		tahinî	زىغىر رەڭ

tahin rengi	زىغىر، رەڭگىدە بولغان	tahsildarlık	يىغقۇچىلىق؛ باجگىرلىق
tahkik	توغرا-خانىلىقنى تەكشۈرۈش، تەھىقىلەش	tahsis	ئايرىش، بۆلۈش؛ ئۆزىگە قارىتىش؛ قەرز پۇل
tahkikat	تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش	tahsisat	ئىشلىتىۋېلىش، ئىگىلىۋېلىش
tahkim	كۈچەيتىش	tahsisli	بىر نەرسىگە ئايرىلغان
tahkimat	ئىستىھكام، قەلئە	taht	پادىشاھ، خان، شاھ
tahkir	ھاقارەت قىلىش، كۆزگە ئىلماسلىق	tahta	تاختا
tahkiye	ھېكايە قىلىش، ئىپادىلەش ئۇسۇلى	tahta biti	چۇسا
tahkil	تەھلىل، ئانالىز	tahtaboş	چوڭ بالكون، پېشايۋان
tahliî	ئانالىتىك	Tahtacı	ئاناتولىيەدە ياشىغان ئالاۋىلەرگە بېرىلگەن ئىسىم
tahlisiye	قۇتقۇزماق	tahtakalemi	دوسكا قەلىمى
tahliye	چېكىنمەك، چېكىنىپ چىقىپ كەتمەك	tahta kurdu	ياغاچ قۇرتى
tahmil	تەۋەلىك، قاراشلىق بولماق	tahtakurusu	چۇسا
tahmin	تەخمىن قىلماق، مۆلچەرلىمەك	tahtalı	تاختاىلىق
tahminen	تەخمىنەن	tahtelarz	يەر ئاستى
tahminî	قىياس قىلىنغان، تەخمىن قىلىنغان	tahtelbahir	دېڭىز ئاستى
tahmis	قەھۋە ۋە باشقا نەرسىلەرنى قۇرۇتماق	tahterrevali	لىڭگىرتاق
tahmisçi	قۇرۇق قەھۋەچى	tahteşşuur	ئىختىيارسىز
tahnit	بوغۇش	tahtirevan	تەختىراۋان
tahra	دەرەخ شاخلىرىنى پۇتاشتا ئىشلىتىلىدىغان ئەگرى پىچاق	tahvil	ئۆزگەرتىش؛ زايوم، پۇل چېكى
tahribat	بۇزۇش، ۋەيران قىلىش	tahvilat	مەبلەغ، كاپىتال؛ ئامانەت پۇل
tahrif	بۇرمىلاش، ئۆزگەرتىش	taife	گورۇھ، قەبىلە
tahrik	كۈشكۈرتۈش، قۇتتىرىش	tak	بايراملاردا كۈچىلارغا قىلىنغان ياكى خاتىرە ئۈچۈن يا- سالغان ئەگمە دەرۋازا
tahrikât	كۈشكۈرتۈشلەر، قۇتراتىملار	taka	ئىككى، ئۈچ كىشى ھەيدەيدىغان يەلكەنلىك كېمە؛ پە- نىجرە، دېرىزە
tahrikçi	كۈشكۈرتكۈچى، قۇتراتقۇ	takacı	يەلكەنلىك كېمە ئىشلەتكەن ئادەم
tahril	سىزىق	takaddüm	ئالدىن كېلىش، ئالدىن ھەرىكەتلىنىش
tahrillemek	سىزىق سىزماق	takallüs	پۇرۇلۇش، سولشىش؛ كۆڭلەك كىيىش
tahrilli	سىزىقلىق	takanak	ئۆتەش كېرەك بولغان قەرز
tahrip	خاراب قىلىش، بۇزۇش	takarrüp	يېقىنلاشماق
tahripkâr	بۇزغۇنچى، خاراب قىلغۇچى	takrrür	قارار قىلىش
tahrir	يېزىش، يېزىلىش، تەھرىر	takas	ھېسابلىنىش، قەرز تۆلەش
tahrirat	خەت-چەك، بىرەر ئورگان تەرىپىدىن يېزىلغان ئا- لاقە	takat	كۈچ، دەرمان، قۇۋۋەت
rahriren	ناھايىتى ئېنىق يېزىپ چىقماق	takatlı	كۈچلۈك، قۇۋۋەتلىك
tahrirî	يېزىقلىق	takatsiz	كۈچسىز، دەرمانسىز، قۇۋۋەتسىز
tahriş	غىدىقلىماق، ئويغاتماق، قوزغاتماق	takatsizlik	كۈچسىزلىك، دەرمانسىزلىق
tahsil	ئۆگىنىش، تەتقىقات، تەتقىق قىلماق	takatuka	ۋاراڭ-چۇرۇڭ
tahsilât	توپلاش، يىغىش	takayyüt	باغلىنىشلىق بولۇش، باغلىنىش
tahsildar	يىغقۇچى، توپىلغۇچى؛ باجگىر	takaza	تىللىماق، ئازار بەرمەك، ئاھانەت قىلماق

takbih	ئەيىبلەش	takipsiz	ئىزىغا چۈشۈلمىگەن
takdim	تەقدىم، سۈنۈش	takipsizlik	پېيىغا چۈشۈلمىگەنلىك
takdimci	تەقدىم قىلغۇچى	takke	رومال
takdimcilik	تەقدىم قىلغۇچىلىق	takla	غۇلاپ چۈشمەك
takdir	ماختاش؛ قەدىرلەش؛ تەقدىر-قىسمەت	takla böceği	سېرىق سىم قۇرت
takdirde	تەقدىردە	taklak	غۇلماق، ئۆرۈلمەك
takdiriilâhî	ئاللاھنىڭ تەقدىر قىلغانلىرى	taklidî	تەقلىدى
takdirkâr	قايىل بولغۇچى، ھۆرمەت بىلەن قارىغۇچى	taklit	تەقلىد
takdirname	تەقدىرنامە	taklitçi	تەقلىد قىلغۇچى، دورىغۇچى
takdis	ئۇلۇغلاش، ئىلاھىيلاشتۇرۇش	talitçilik	تەقلىدچىلىك
takeometre	تاخومېتىر	takmak	تاقماق؛ ئاسماق؛ قويماق؛ قەرز قالدۇرماق؛ ئەگە- شتۈرمەك؛ ئەھمىيەت بەرمەك
takı	بېزىمەك، زىننەتلىمەك	takografya	قان ئايلىنىشنىڭ تېزلىكىنى يېزىش
takılğan	ھەييار، قىزىقچى، ھارامزادە	takoz	شىنا، قوزۇق
takılğanlık	ئالدىماق، ئالدامچىلىق، ھەيىلە ئىشلەتمەك	takozlamak	قوزۇق قاقماق
takılı	ئايىرىلغۇسى كەلمەسلىك	takozlu	قوزۇقلۇق، شىنالىق
takılmak	تۇنۇش، تۇتۇلماق	takozsuz	قوزۇقسىز
takım	بىر توپ، بىر يۈرۈش؛ بىر يەردە ئىشلىتىلگەن نەر- سىلەرنىڭ ھەممىسى	takriben	تەخمىنەن
takımada	تاقىم ئارال، كۆپ ئاراللىق دېڭىز	takribî	تەخمىنىي
takım erki	ئولىگارخىيە	takrip	تەخمىن
takımyıldız	يۇلتۇزلار تۈركۈمى	takrir	چۈشەندۈرۈش؛ لايىھە؛ مۈلكىنى ساتقانلىق توغرىسىد- كى بايانات
takımak	كالىغا كىرىۋالماق، مەستانە بولماق	takriz	تەقىزى
takınmak	تاقىماق، ئاسماق؛ چۈشەنمەك، مۇھاكىمە قىلماق	taksi	تاكسى، كىرا ماشىنىسى
takıntı	كالىغا كىرىۋالماق، مەستانە بولماق؛ ئالدىراش ئادەم؛ ياغاچ ئات	taksici	تاكسى شوبۇرى
takıntılı	غەم-قايغۇسى بولغان	taksim	تەقسىم، تەقسىمات
takırdamak	تاككېر-تۈككۈر ئاۋاز چىقماق	taksimət	تەقسىمات
takırdatmak	تاككېر-تۈككۈر ئاۋاز چىقارماق	taksimetre	تاكسىمېتىر (كىرا شوبۇرلىرىنىڭ قانچىلىك يول ماڭغانلىقىنى ئۆلچەيدىغان ئۆلچىگۈچ)؛
takır takır	تاككېر-تۈككۈر	taksir	قىسقارتىش، قىسش؛ كەمچىلىك ئۆتكۈزۈش
takırtı	تاراقلىماق، قاراسلىماق	taksirat	قۇسۇر، كەمچىلىك
takır tukur	غىچىرلاش، تاراقلاش	taksit	قەرزنىڭ مۇددەتكە بۆلۈپ تاپشۇرۇلىدىغان قىسمى
takışmak	سوقۇشماق، غوۋغا	taksitçi	قەرزنى مۇددەتكە بۆلۈپ تۆلىگۈچى
takıştırmak	سوقۇشتۇرماق	taksitli	مۇددەتكە بۆلۈپ تۆلىنىدىغان قەرز
takızafer	ئەگمەچ نەرسىلەر	takt	سۆز ۋە ھەرىكەتتىكى ئېھتىياتچانلىق
takibat	ئېلىپ بېرىش، يۈرگۈزۈش؛ دەۋا، خاتىرە	tak tak	تاق-تاق
takiben	دىن كېيىن، ...نىڭ كەينىدە...	tak tak	ئاستۇرماق، تافاتماق
takim	گۇرۇپپا؛ سايمان؛ ئىزىۋوت؛ كوماندا؛ مۇشەك	taktırmak	كېسىش، پارچىلاش
takimetre	تاخومېتىر، فلوۋمېتىر	takti	تاكىكا
takip	پېيىغا چۈشمەك، ئىز قوغلاش	taktik	

taktir	تېمىتىش	talimhane	ھەربىي مەشىق مەيدانى
tak tuk	تاق-تۇق	talimli	تەربىيە كۆرگەن
takunya	ياغاچ كېسىش	talimname	بەلگىلىمە، قائىدە-تۈزۈم
takunyacı	ياغاچ كەسكۈچى	talip	تالىپ، ئوقۇغۇچى، تەلەپ قىلغۇچى، ئىستىگۈچى
takunyacılık	ياغاچ كېسىش كەسپى	talipli	تەلەپ قىلغۇچى، ھەۋەس قىلغۇچى
takva	گۇناھتىن ساقىت بولغان	talk	تالىك (ھىندىستاندا ئىشلىتىلىدىغان پاراشوكسىمان ئاق مېنىرال)؛
takvim	تەقۋىم، كالىپندار	talkım	غۇزمەك كۈنلۈكسىمان گۈل تىزمىسى
takviye	كۈچلەندۈرۈش، قۇۋۋەتلەندۈرۈش	talkın	تەكلىپ، پىكىر
takviyeli	كۈچلەندۈرۈلگەن، قۇۋۋەتلەندۈرۈلگەن	tallahı	ئىللا-بىللا دېگەندەك سۆز بولۇپ باشقىلارنى ئىشە-ندۈرۈش ئۈچۈن ئىشلىتىلىدۇ
takyit	قارىتىش، مەنسۇپ قىلىش	tallı bitkiler	تاللىق ئۆسۈملۈكلەر
tal	جىلغا؛ مۇشۇنداق؛ فامىلە	taltif	كۆڭۈلنى ئاۋۋۇتۇش
talâk	تالاق	talveg	جىلغا تېگى سىزىقى
talâkat	ئاق كۆڭۈللۈك	talyum	تاللىي
talán	تالان-تاراج، بۇلاڭ-تالاڭ	tam	ساق، تولۇق؛ كەمچىلىكسىز؛ دەل
talaş	قىرىندىلار، ياغاچ قىرىندىلىرى	tamah	تامام
talaş kebabı	ئىچىگە پۇشۇرۇلغان قۇش بېشى، گۆش ۋە كۆكتات سېلىنىپ پۇشۇرلىدىغان كاۋاپ	tamahkâr	تاماخور، ئاچكۆز
talaşlamak	ياغاچتىن چىققان كېپەك	tamalgi	چۈشىنىش
talaşlanmak	ياغاچتىن چىققان كېپەك	tamam	ھەممە، پۈتۈن، تولۇق؛ قاتناش قورالنىڭ يولغا چىققانلىقىنى ئاڭلىتىدۇ؛ كۆڭۈلگە ياقمىغان ئىش ياكى تەكلىپ توغرىسىدا ئېيتىلىدۇ
talaz	دولقۇن، قاپارتما، بۆرتمە	tamamen	تامامەن، پۈتۈنلەي، تەلتۈكۈس
talazlanmak	دولقۇنلىماق، بۆرتۈپ چىقماق	tamamıyla	ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ھالدا
talazlık	كىر بۇيماق	tamamiyet	پۈتۈنلەي
telebe	ئوقۇغۇچى	tamamlamak	پۈتتۈرمەك
talebelik	ئوقۇغۇچىلىق	tamamlanmak	تاماملانماق، پۈتمەك
talep	تەلەپ، تىلەك، ئىستەك	tamamlatmak	تامام قىلماق، پۈتتۈرمەك
talepname	تەلەپنامە	tam asalak	پارازىت
tali	ئىككىنچى دەرىجىلىك	tam bölen	ئامىل، فاكىتور؛ ۋاكالىتچى
talih	تەلەي، بەخت	tambur	تەمبۇر
talihli	تەلەيلىك	tambura	سىم تارلىق سازلارنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى
talihsiz	تەلەيسىز	tamburacı	تەمبۇرچى
talihsizlik	تەلەيسىزلىك	tamburî	تەمبۇر چالغۇچى
talik	بىر ئىشنىڭ مەلۇم بىر ئىشقا باغلىنىشى	tam gün	بەلگىلەنگەن كۈن
talika	پەيتۇن	tamik	چوڭقۇرلاشتۇرۇش
talil	سەۋەب كۆرسىتىش	tamim	ئېلان، ئۇقتۇرۇش؛ ئومۇملاشتۇرۇش
talim	تەلىم	tamir	ئوڭشاش، ئىسلاھ، تۈزىتىش
talimat	تەلىمات	tamirat	رېمونتچىلىق
talimatname	بەلگىلىمە، قائىدە-تۈزۈم		
talimgâh	تەربىيەلەش مەركىزى		

tamirci	رېمونتچى	tanım	ئېنىقلىما (ماتېماتېكىدا)
tamirhane	رېمونتخانا	tanımak	تونۇش، ئىقرار قىلىش
tamlama	سۆز بىرىكمىسى	tanımlamak	چۈشەندۈرمەك، شەرھىلەمەك
tamlamak	بىلدۈرمەك	tanımlanmak	چۈشەندۈرۈلمەك، شەرھىلەنمەك
tamlanan	بىلدۈرۈلگەن	tanımsal	چۈشەندۈرۈشلۈك
tamlayan	بىلدۈرگەن	tanınmak	تونۇلماق، نامى چىقماق
tampon	بىر تۆشۈكنى تولدۇرۇشقا يارىغان	tanımış	تونۇلغان، نامى چىققان
tma sayı	سان	tanısızlık	تونۇلمىغان، نامى چىقمىغان
tam siper	تولۇق يوشۇرۇنغان	tanış	تونۇش (ئادەم)
tamtakır	قۇيقۇرۇق	tanışık	تونۇش
tamtam	دۇمباق	tanışıklık	تونۇشلۇق
tamu	دوزاق	tanışmak	تونۇشماق
tamusal	دوزاقسىمان	tanıştırmak	تونۇشتۇرماق
tamzara	كوللىكتىپ ئوينىدىغان خەلق ئۇسسۇلى	tanıt	ئىسپات، دەلىل
tan	تاك، سەھەر ۋاقتى	tanıtıcı	تونۇشتۇرغۇچى
tandır	ئەيىبلەش، سۆكۈش	tanıtılmak	تونۇشتۇرۇلماق
tandırname	ئەيىبنامە	tanıtı	تونۇشتۇرۇش
tane	دانه، دان	tanıtlamak	ئىسپاتلىماق .
tanecik	دانه، دان	tanıtmacı	تونۇشتۇرغۇچى
tanecil	ئاشلىق بىلەن بېقىلىدىغان ھايۋان	tanıtmacılık	تونۇشتۇرغۇچىلىق
tanelemek	داننى ئايرىماق	tanıtmak	تونۇشتۇرماق
tanelenmek	بىر-بىرىدىن ئايرىلماق، دانلىرىدىن ئايرىلماق	tanıtmalık	چۈشەندۈرۈش قەغىزى
teneli	دانلىق، دانلىق	tank	تانكا
tenen	تال، سۆگەت	tankçı	تانكىچى
tanga	تانگا (بىر خىل ئايالچە سۇ ئۈزۈش كىيىمى)	tanker	تانكىپەر
tangırdamak	جىرىڭلىماق	tanksavar	تانكىغا قارشى قورال
tangırdatmak	جىرىڭلاتماق	tannan	سېمفونىيە
tangır tangır	جاراڭ-جاراڭ	Tanrı	تەڭرى، ئاللاھ
tangırtı	جاراڭلىغان ئاۋاز	tanrı bilim	ئىلاھىيەت
tangırtılı	ۋاراڭ-چۈرۈڭلۈك	tanrıçılık	ئاللاھقا ئىمان كەلتۈرۈش
tangır tungur	جاراڭ-چۈرۈڭ	tanrıça	ئىلاھە
tango	تانگو (تانسنىڭ بىر تۈرى)؛ زاڭ	tanrılaşmak	ئىلاھىيىلەشمەك
tanı	دىئاگنوز	tanrılaştırılmak	ئىلاھىيىلەشتۈرۈلۈش
tanıdık	تونۇش ئادەم	tanrılık	مونوفىزىتلىك
tanık	شاھىت، گۇۋاھ؛ ئىسپات، دەلىل	tanrısalsal	ئىلاھىي
tanıklamak	ئىسپاتلىماق	tanrısız	خۇداسىز، ئاتىست
tanıklık	شاھىتلىق، گۇۋاھلىق	tanrısızlık	خۇداسىزلىق
tanıklamak	ئىسپاتلىماق	tanrıtanımaz	خۇدانى ئىنكار قىلغۇچى

tanrıtanımazlık	ئاتىرىم	tarafgirlik	تەرەپدارلىق
tansik	مۆجىزە	tarafli	تەرەپلىك، يانلىق
tansiyon	قان بېسىمى	tarafsiz	بىتتەرەپ
tantal	تانتالنىڭ ئېلىمىنى بەلگىسى	tarafsizlik	بىتتەرەپلىك
tantana	تەنتەنە	tarafdar	يانداس
tantanali	تەنتەنەلىك	tarafdarlik	يانداشلىق
tan, tun	ئالداپ ئېلىۋالماق	tarak	تارغاق؛ تىرنا؛ قۇشلارنىڭ تاجى؛ بېلىقنىڭ ساقىقى
tan yeli	تاڭ شامىلى	tarakçı	تارغاق ياساپ سانقۇچى؛ تاراش ئىشىنى قىلغۇچى
tan yeri	ئۇيۇق	taraklamak	تارماق؛ تىرىلىماق؛ سۇ تېگىنى پاكىزلىمەك؛ تاشقا ئويما ئىشلىمەك
Tanzanyalı	تانزانىيەلىك	taraklı	تارغاقلىق؛ قەلەمىي
tanzifat	تازىلىق ئىشلىرى	taraklıkuş	تارغاقلىق قۇش
tanzim	تۈزىتىش، رەتكە سېلىش	taraklılar	بىر خىل مېدوزا تۈرى
Tanzimatçı	رەھبەرلىكنى رەتكە سالغۇچى	tarak otu	ئۆسۈملۈكسىمان دېڭىز ھايۋىنى
tapa	پۇرۇپكا؛ پىلتە	tarak otugiller	ئۆسۈملۈكسىمان دېڭىز ھايۋىنى تۈرى
tapalamak	پۇرۇپكا بىلەن شىشىنىڭ ئېغىزىنى ئەتمەك	tarak otugiller	تارماق، ئاخشۇرماق، تازىلىماق
tapalanmak	پۇرۇپكا بىلەن ئېغىزى ئېتىلمەك	taramak	ياپىلاق، گۆشى تەمسىز، قىلىتىرىقى كۆپ بېلىق
tapan	سۆرەم	taranga	تارانماق، بېشىنى تارانماق
tapı	مەبۇت	taranmak	چۆپرەندە
tapınak	ئىبادەتخانا	tarantı	كۆزىتىش
tapınç	ئاللاھقا كۆرسىتىلگەن ھۆرمەت	tarassut	تاراتماق
tapınmak	چوقۇنماق، ئىبادەت قىلماق	taratmak	دورا-دەرمان
tapırdamak	تاپىپۇر-تۇپپۇر ئاۋاز چىقماق (ماڭغاندا)	tarator	ياشلىق، ئۆسمۈرلۈك
tapırdatmak	تاپىپۇر-تۇپپۇر ئاۋاز چىقارماق (ماڭغاندا)	taravet	ياش-ئۆسمۈر
tapırtı	يول ماڭغاندا ئاياغدىن چىققان ئاۋاز	taravetli	توقۇلغان رەخت ئۈستىدىكى پاختىلار
tapır	تاپىر (بىر خىل ھايۋان)	taraz	توقۇلغان رەخت ئۈستىدىكى پاختىلارنى تا-
tapmak	چوقۇنماق	tarazlamak	زىلىماق
tapon	قىممىتى يوق، باھاسى چۈشكەن (مال)، ئەرزان، سۈپەتسىز	tarazlanmak	توقۇلغان رەخت ئۈستىدىكى پاختىلار تا-زىلانماق
taptaze	يېپىيىڭى، تاپتازا	tarçın	دارچىن دەرىخى
taptırmak	چوقۇندۇرماق	tardiye	تاردىيە (بىر خىل نەزم)
tapu	مۈلۈك خېتى؛ خىزمەت؛ ئىبادەت	taret	توپ زەمبىرەك قالغىنى
tapucu	مۈلۈك خېتى خىزمەتچىسى؛ ئىبادەت قىلغۇچى	tarh	ھېساب چىقىرىش؛ سېلىق سېلىش؛ باغچىلاردا گۈل تېرىشقا ئايرىلغان يەر
tapulamak	بىر مۈلۈكنى مۈلۈك خېتىگە يازماق	tarhana	تارخانا (قېتىق بىلەن يۇغۇرۇلغان خېمىرنىڭ قۇرۇ-تۇلغان چۆپى)؛
tapyoka	مانىھوت دەرىخىدىن ئايرىۋېلىنغان ئۇنغا ئوخشاش-يدىغان ماددا	tarhanalık	تارخانا قىلىشقا ئايرىلغان نەرسىلەر
tarաça	دەم ئېلىش سۈپىسى	tarhun	تارخۇن (يۇراقلىق بىر خىل ئۆسۈملۈك)
taraf	تەرەپ، رايون	tarım	تېرىقچىلىق، يېزا ئىگىلىك
tarafeyn	ئىككى تەرەپ		
tarafgir	تەرەپدار		

tarımcı	دېھقان	tartışma	مۇنازىرە
tarımsal	تېرىلدىغان	tartışmacı	مۇنازىرە قىلغۇچى
tarif	بايان قىلىش، سۈرەتلەش	tartışmak	مۇنازىرە قىلىشماق
tarife	نەرخ ۋاقتى جەدۋىلى	tartışmalı	مۇنازىرىلىك
tarih	تارىخ	tartmak	تارتماق، جىڭلىماق
tarihçe	تارىخچە	tarttırmak	جىڭلاتماق
tarihçi	تارىخشۇناس	tartura	چىغرىق چاقى
tarihçilik	تارىخشۇناسلىق	tarumar	تارمار
tarihî	تارىخىي	tarz	ئۇسلۇب، شەكىل
tarihli	ۋاقتى بەلگىلىك	tarziyet	تەسەللىي
tarih öncesi	تارىختىن ئاۋۋال	tas	قاچا؛ تۆمۈر قالپاق، دۇبۇلغا
tarihsel	تارىخىي	tasa	غەم، ئەندىشە
tarihsiz	ۋاقتى يېزىلمىغان	tasalanmak	غەم قىلماق
tarik	يول؛ تاشلىغان، ۋاز كەچكەن؛ تەرلىتىش؛ قاراڭغۇلۇق	tasalı	ئەندىشلىك
tarikat	تەرىقەت	tasallut	نوقۇش، چىقىلىش، تېگىش
tarikatçı	تەرىقەتچى	tasallüp	قانتىقلىشىش، چىڭىش
tarikatçılık	تەرىقەتچىلىك	tasannu	تەسىرگە ئۇچرىغان، سوقۇلغان
tariz	مەسخىرە، ھەجۋى	tasar	پىلان، چېرتىيۇز
tarla	ئېتىز	tasarı	لايىھە
tarla faresi	قارىغۇ چاشقان	tasarım	تەسەۋۋۇر
tarlakoz	ئىككى پالاقلىق بېلىقچىلار قېيىقى	tasarımlamak	تەسەۋۋۇر قىلماق
tarla kuşu	سوپى تورغاي	tasarlamak	پىلانلىماق
tarpan	ياۋا ئات	tasarlanmak	پىلانلانماق
tarsiye	تۈرك ۋە يۇنانلىقلارنىڭ قەدىمكى قىزىل بۆكى	tasarruf	خەجلەش؛ پۇل يىغىش
tart	قوغلاش، ھەيدەش، پۈركۈپتىش	tasarruflu	ئىقتىسادچىل
tartaklamak	تۈزىتىۋەتمەك، قېقىشتۇرماق	tasasız	غەمسىز
tartaklanmak	قېقىشتۇرۇلماق، سىلكىنمەك	tasavvuf	سوفىزىم
tartar	سۆزلىشىۋاتقان ئىككى كىشىنىڭ سۆزىگە ئارىلىشىش	tasavvufi	سوفى
tartarik asit	تارتارىك كىسلاتا	tasavvur	تەسەۋۋۇر
tartı	جىڭ، تارازا	tasdi	سىقماق، ئىچىنى پۇشۇرماق
tartıl	تارتىشقا چىدامچان	tasdik	تەستىق
tartılı	تارتىلغان	tasdikli	تەستىقلانغان
tartılmak	تارتىلماق، جىڭلانماق	tasdikname	تەستىقنامە
tartım	رېتىم	tasdiknameli	تەستىقنامىلىك
tartımlı	مىلودىيەلىك، رېتىملىق	tasdiksiz	تەستىقسىز
tartısız	تارتىلمىغان	tasfiye	تازىلاش، پارلاش
tartışı	تالاش-تارتىش، مۇنازىرە	tasfiyeci	تىلىنى چەت تىلدىن ساپ تۇتقۇچى
tartışılmak	مۇنازىرە قىلىنماق	tasfiyecilik	تىلىنى چەت تىلدىن ساپ تۇتۇش

tasfiyehane	نېفىت ئايرىلىش ئورنى	taşınmaz	توشۇلماس، توشۇغىلى بولمايدىغان
taşgir	كىچىكلىتىش	taşırnak	تاشنۇرماق
tashih	ئۆزگەرتىش	taşıt	قانناش ۋاستىلىرى
tasım	مۇھاكىمە قىلىش ئۇسۇلى، ئومۇملىقتىن قىسمەن خۇلاسە چىقىرىش	taşıtçı	قانناش ۋاستىلىرى ئىشلەتكۈچى
tasınlamak	پىلانلىماق	taşıtmaq	توشۇتماق، يۆتكەتمەك
taş kebabi	بىر خىل يېمەكلىك تۈرى	taşikardi	يۈرەك سوقۇشى تېزلىشىش
taşlak	لايىھە؛ ئۆزىنى بىلىملىك قىلىپ كۆرسىتىدىغان بىرى	taş iliği	تاشلارنىڭ بۆلۈنۈشى ئۈچۈن قوشىدىغان ماددا
taşlamak	غورۇرلانماق؛ بىر تاشنىڭ چوڭىنى ئالماق	taşkın	تاشقىن، تاشقىنلىق
taşma	تاسما	taşkınlik	ھەددىدىن زىيادە
tamin	لايىھە، پىلانلاش	taşküre	يەر قاتلىمىنى تەشكىل قىلىدىغان، يەر مەركىزى
tasni	قىلىش، تۈزۈش، ياساش	taşkıre	ئەتراپىدا تېپىلىدىغان تاش شارچە
tasnif	تۈرگە ئايرىش	taşlama	تاش بىلەن ئۇرۇش؛ ھەجۈى، مەسخىرە
tasrif	پېئىل ۋە ئىسىملارنىڭ تۈرلىنىشى	taşlamacı	تاش بىلەن ئۇرغۇچى؛ ھەجۈى قىلغۇچى، مەسخىرە قىلغۇچى
tasrih	ئوچۇق سۆزلەش	taşlamacılık	تاش بىلەن ئۇرۇش؛ مەسخىرە قىلىش
tastamam	راسا ئۇيغۇن	taşlamak	تاش ئاتماق؛ تەنە قىلماق
tasvip	لايىق كۆرۈش	taşlanmak	تاش ئېتىلماق
tasvir	تەسۋىر	taşlaşmak	تاش ئېتىشماق
tasvirici	تەسۋىرلىگۈچى، رەسسام، سۈرەتلىگۈچى	taşlatmak	تاش ئاتتۇرماق
tasvirî	تەسۋىرى	taş levreği	ترۇت بېلىقى
taş	تاش؛ دارىتما سۆز؛ شاھمات قاتارلىق ئويۇنلاردىكى ئۇرۇق؛ تاشتىن ياسالغان	taşlı	تاشلىق؛ زىننەت تېشى ئورنىتىلغان
taşak	تاشاق (ئەرەكەكلىك بېزى)	taşlık	تاشلىق يەر؛ قۇشلارنىڭ تاشلىقى
taşaklı	تاشاقلىق	taşmak	تاشماق، ئاشماق، ئېشىپ كەتمەك
taş bademi	تاش بادام	taş pamuğu	تاش پاختا
taş balığı	دائىم بىر يەردىلا ياشايدىغان بېلىق	taş pudra	تۈرلۈك رەڭدار ئۇپىلار
taş bilim	تاغ جىنىسلىرى ئىلمى	taşra	ئىستانبۇلدىن باشقا يەر
taşçı	تاشچى	taşralı	پايتەخت خەلقىدىن باشقا خەلق
taşçılık	تاشچىلىق	taş yağı	سېرىق رەڭلىك نېفىت
taşeron	بىرلىكتە ھۆددىگە ئالغۇچى	taş yuvarı	لىتوسفىرا
taşıl	تاشقا ئايلانغان نەرسىلەر	taş yürekli	تاش يۈرەك
taşılلاşmak	تاشقا ئايلانماق	tat	تەم؛ لەززەت؛ ھەۋەس؛ پۇراق؛ تۈركلەردىن باشقا
taşım	تېشىش (سۇنىڭ تېشىشى)	tatar	جامائەتلەرگە بېرىلگەن نام
taşıma	نەقلىيات، ترانسپورت	Tatar	پوچتالىيۇن، پوچتىكەش
taşımacı	يۈك توشغۇچى	tatarcık	تاتار
taşımacılık	يۈك توشۇش كەسپى	tatarımsı	كۇمۇتا
taşımak	يۈك توشۇماق	tatbik	چالا پىشقان
taşımلىk	تېشىپ كەتكۈدەك، لىقمۇلىق	tatbikat	قوللىنىش، تەدبىقلاش، سېلىشتۇرۇش
taşınmak	توشۇلماق، يۆتكەلمەك	tatbikatçı	يۈرگۈزۈش، سېلىشتۇرۇش
			ئىجرا قىلغۇچى

tatbikî	مەشقق قىلىش، يۈرگۈزۈش	taverna	مۇزىكىلىق مەيخانا
tatil	تەتىل، دەم ئېلىش	tavhane	پارنىك
tatlandırmaq	تەم كىرگۈزمەك	tavır	ۋەزىيەت، ئەھۋال
tatlanmaq	تاتلىق بولماق، تەم كىرمەك	tavik	كېچىكتۈرۈش
tatlı	تاتلىق، تەملىك	taviz	ئالاھىدە ئىجازەت
tatlıca	بىر ئاز تاتلىق؛ راسا تاتلىق	tavizci	ئالاھىدە ئىجازەت بەرگۈچى
tatlıcı	تاتلىق يېمەكلەر ياسىغۇچى ۋە ساتقۇچى	tavizcilik	ئالاھىدە ئىجازەت بېرىش ئىشى
tatlıcılık	تاتلىق يېمەكلەر ياساش ۋە سېتىش	tavla	ئات ئېغىلى
tatlılaşmaq	تاتلىقلاشماق، تەم كىرمەك	tavlacı	ئات باقار
tatlılaştırmak	تەم كىرگۈزمەك	tavlamak	تاۋلىماق
tatlılı	شېكەر سېلىپ ئىشلەنگەن	tavlanmaq	تاۋلانماق
tatlılık	تاتلىقلىق	tavlı	تاۋلانغان
tatlılıkla	كىشىنى خۇش قىلىدىغان	tavsamak	سوۋۇپ قالماق، بوشىشىپ قالماق
tatlımsı	تاتلىقراق	tasatmaq	سوۋۇتماق، بوشاتماق
tatlı sülümen	كالمېل (زەھەرلىك ماددا)	tavsız	تاۋلانمىغان
tatlıyosun	دېڭىز چۆپى	tavsif	خاراكتېرلەندۈرۈش
tatmaq	تېتىتماق	tavsiye	تەۋسىيە، ئۈندەش، تونۇشتۇرۇش
tatmin	رازى قىلىش، تويغۇزۇش	tavsiyeli	تەۋسىيەلىك، تەۋسىيە قىلىنغان
tatminkâr	كۆڭۈلنى خاتىرجەم قىلغۇچى	tavşan	توشقان؛ ياغاچ ئويمىكېشى
tatminsiz	كۆڭۈلنى خاتىرجەم قىلمايدىغان	tavşanbıyığı	بىدە
tatminsizlik	كۆڭۈلنى خاتىرجەم قىلماسلىق	tavşancıl	قارچىغا
tatsal	تېتىملىق	tavşancıltaş	توشقان ئوۋلاش تېشى
tatsız	تەمسىز	tavşan dudağı	توشقان كالىپۇك
tatsızlaşmaq	تەمسىزلەشمەك	tavşankanı	قېنىق قىزىل رەڭ
tatsızlaştırmak	تەمسىزلەشتۈرمەك	tavşankulağı	پىرىمۇلا ئوتى
tatsızlık	تەمسىزلىك	tavşanlık	ياغاچ ئويمىكەشلىكى؛ توشقان يېقىلىدىغان يەر
tattırmak	تېتىتماق	tavşanpaçası	توشقان پارچىقى
tatula	ئىتياڭقى، بەگگە دېۋانە	tavuk	توخۇ
taun	ۋابا كېسىلى	tavuk balığı	ئاق پاراشوك
tav	تاۋ، قىزىقلىق؛ ئويۇن؛ ھىيلە	tavuk biti	توخۇ پىتى
tava	تاۋا	tavukçu	توخۇ باققۇچى
tavaf	تاۋاپ	tavukçuluk	توخۇ بېقىش كەسپى
tavan	ئۆينىڭ تۆرسى	tavukgöğsü	توخۇنىڭ كۆكرەك قىسمىنىڭ گۆشى قوشۇپ
tavassut	ئەلچىلىك		ياسالغان بىر خىل تاتلىق
tavattun	يەرلىشىش، ئورۇنلىشىش	tavukgötü	سۆگەل
tavazzuh	ئايىدىڭلىشىش	tavukkarası	نامازشام قارىغۇسى
tavcı	ئالدامچى	tavulga	تېۋىلغا
tavcılık	ئالدامچىلىق	tavus	توز

tavzif	ئىش بېرىش، ۋەزىپە بېرىش	tazmin	زىياننى تۆلەش
tavzih	ئاشكارىلاش	tazminat	زىيان ئۈچۈن تۆلەنگەن پۇل
tay	تاي؛ تەڭ، باراۋەر	tazyik	بېسىم، بېسىم كۈچ
taya	ئىنىكئانا	te	تېللىۋىرنىڭ ئېلىمىنى بەلگىسى
taydaş	قۇرداش	teadül	تەڭلىك، باراۋەرلىك
tayf	سىپىكتىر	teakup	ئارقىمۇ ئارقا كېلىش
tayfa	پاراخوت ياكى كېمە خادىملىرى؛ ھەمراھ	teali	يۈكسىلىش، يۇقىرى ئۆرلەش
tayföçer	سىپىكتروسكوپ	teamül	قائىدە-يوسۇن؛ رېئاكسىيە
tayfun	تەيفېڭ	tearuz	سۈركىلىش، توقۇنۇش
tayga	يىڭنە يوپۇرماقلىق ئورمان بەلۋىغى	teati	ئالماشتۇرۇش
taygeldi	ئۆگەي بالا	teavün	ياردەملىشىش
tayın	ئەسكەرلەر ئوزۇقى	tebaa	تەۋە
tayin	تەيىنلەش	tebadül	بىر-بىرىنىڭ ئورنىنى ئالماق
tayip	ئەيىبلەش	tebahhur	ھورلىنىش
taylak	ئات قاتارىغا كىرمىگەن تاي	tebaiyet	ماسلىشىش، تەۋە بولۇش
Taylandlı	تايلاندىلىق	tebarüz	ئىپادە
tayyar	ئۇچقۇچى	tebcil	ئۇلۇغلىنىش
tayyare	ئايرىپىلان	tebdil	ئۆزگەرتىش
tayyareci	ئۇچقۇچى، لۇتچۇك	tebdilihava	ھاۋا ئالمىشىش
tayyarcecilik	ئۇچقۇچىلىق	tebeddül	ئۆزگىرىش
tayyetmek	ئارىدىن يوق قىلىۋەتمەك	tebeddülât	ئۆزگىرىشلەر
tayyör	لباس	tebelleş	كېسەل تارقىتىدىغان؛ قەبىھ
tazallüm	زۇلۇم كۆرۈش	tebellüg	بىر بىلىمگە ئىگە بولۇش
tazammun	قورشىۋېلىش	tebellür	ئىپادە قىلىش
tazarru	يالۋۇرۇش	teber	تېرىقچىلارنىڭ پىچىقى؛ دەرۋىشلەرنىڭ ئايپالتىسى
taze	يېڭى؛ تېتىك؛ ياش خوتۇن	teberru	بېغىشلاش
tazelemek	يېڭىلىماق؛ يېڭى ھالغا كەلتۈرۈمەك	teberrüken	تەبىرىكلەش
tazelenmek	يېڭىلانماق	tebessüm	تەبەسسۇم
tazeleşmek	يېڭى ھالغا كەلمەك	tebeşir	بور (قارا تاختايغا خەت يازىدىغان)
tazelik	يېڭىلىق	tebeyyün	ئايان بولۇش
tazı	تايغان؛ بەك ئورۇق	tebligat	بىلدۈرمەك
tazılaşmak	ئورۇقلاپ تايغاندەك بولۇپ قالماق	tebliğ	ئۇقتۇرماق، دەپ بەرمەك
tazim	ئۇلۇغلاش	tebrik	تەبرىك، تەبرىكنامە
tazimat	يۈكسەك ھۆرمەت	tebriye	ئاقلاش، پاكلىقنى ئىسپاتلاش
tazip	ئازابلاش، زۇلۇم سېلىش	tebşir	خۇشال قىلىش، خۇشاللاندىرۇش
tazrir	زىيانغا ئۇچرىتىش	tecahül	بىلىمگەندەك ئىش قىلىش
taziye	تەزىيە	tecanüs	ھەمچىنىسلىق
taziz	ئىززەتلەش	tecavüz	تاجاۋۇز؛ ئىپىتىگە تېگىش

tecavüzkâr	تاجاۋۇزچىلىق	tedeni	چېكىنىش، ئارقىغا قايتىش
tecdit	يېڭىلاش	tedfin	كۆمۈش، دەپنە قىلىش
teceddüt	يېڭىلىق	tedhiş	قورقۇش، تەھدىت سېلىش، تېررورلۇق
tecelli	بىلىنىش، كۆرۈنۈش؛ تەقدىر-قىسمەت	tedhişçilik	تېررورلۇق
tecemmu	توپلىنىش، يىغىلىش، بىرىكىش	tedip	ئەدەبىكە كىرگۈزۈش، يولغا كىرگۈزۈش
tecenmün	مەجنۇنلۇق، سەۋدايلىق	tedirgin	راھەتسىز، بىئارام
tecerrüt	بۆسۈش، سېرىش	tedirginlik	راھەتسىزلىك، بىئاراملىق
tecessüm	كۆرۈنۈش، پەيدا بولۇش، جانلىنىش	tediye	تۆلەش (پۇلنى)، تۆلەنگەن پۇل
tecessüs	ئوغرىلىقچە قاراش	tedricen	تەدرىجىي ھالدا
tecezzi	پارچىلىنىش، بۆلۈنۈش	tedrici	تەدرىجىي
tecil	كېچىكتۈرۈش، كەينىگە سۈرۈش	tedriç	تەدرىجىي ھالدا ئالغا بېسىش
tecim	تىجارەت، سودا	tedris	دەرس بېرىش، ئۆگىتىش، ئوقۇتۇش
tecim evi	سودا ساراي	tedrisat	تەلىم، ئوقۇتۇش، دەرسلىك
tecrip	سىناش، تەجرىبە قىلىش	tedvin	نەشر ئۈچۈن ھازىرلاش
tecrit	توسماق، ئاجراتماق	tedvir	ئايلىاندۇرۇش؛ باشقۇرۇش
tecrübe	تەجرىبە	teeddüp	قورۇنۇش، ئىزا تارتىش
tecrübeli	تەجرىبىلىك	teehhül	ئۆيلىنىش، تۇرمۇشقا چىقىش
tecrübesiz	تەجرىبىسىز	teehhür	كېچىكىش
tecrübesizce	تەجرىبىسىزلەرچە	teemmül	مۇھاكىمە، ئويلىنىش
tecrübâ	تەجرىبىگە ئاساسلانغان	teenni	سالماقلىق بىلەن ئىش كۆرۈش، ئېغىر بېسىقلىق
tecvit	قۇرئاننى ئۆلچەملىك ئوقۇش قائىدىسى	teessüf	پۇشايماق، ئۆكۈنۈش، ئارمان
tecviz	لايىق كۆرۈش	teessür	كۆڭۈل يېرىملىقى؛ ئىشتىن بوشتىش
teziye	جازالتىش	teessüs	قۇرۇلۇش؛ ئورۇنلىشىش، يىلتىز تارتىش، ماكانلىشىش
teçhil	بىلمەيدۇ دەپ ھېسابلاش	teeyyüt	توغرا چىقىش، رېئاللىققا چىقىش
teçhiz	قوراللاندىرۇش؛ كىيىندۈرۈش	tef	داپ (چالغۇ ئەسۋابى)
teçhizat	قورال-ياراغ، ئەسۋاب-ئۈسكۈنە	tefahür	ئىپتىخار، پەخر
tedafüû	ئىتتىرىش، تۇرتۇش، نوقۇش	tefçir	زەي سۈنى ئېقىتىپ چىقىرىۋېتىش
tedahül	ئارىلىشىش	tefe	توقۇمچىلىق ماشىنىسىنىڭ تاغاقلىرىنى تۇتۇپ تۇرىدىغان ئۈسكۈنە
tedai	باغلاپ تەسەۋۋۇر قىلىش	tefeci	جازانسخور
tedarik	تەكشۈرۈپ تېپىش	tefecik	جازانە
tedarikli	ھەر نەرسىگە ئالدىن ئىگە بولۇش	tefecilik	جازانسخورلۇق
tedariksiz	تەييارلىقسىز	tefehüm	ئاستا-ئاستا چۈشىنىش
tedavi	داۋالاش	tefek	ئۇششاق-چۈششەك، پارچە-پۇرات
tedavül	ئايلىنىش؛ دەۋر قىلىش	tefekür	تەپەككۈر، پىكىر
tedbir	تەدبىر؛ چارە؛ پىلان	tefeli	چىڭ توقۇلغان
tedbirli	تەدبىرلىك	teferruat	كەڭ كۆلەملىك، ئەتراپلىق
tedbirsiz	تەدبىرسىز، ئامالسىز	teferruath	تەپسىلى، ئىنچىكە تەپسىلات
tedbirsizlik	تەدبىرسىزلىك		

teferrüç	سەييارە	tek	بىر، يالغۇز، تاق
tefessüh	سېسىش، چىرىش، پۇرۇش	tekabbül	قوبۇل قىلىش
tefevvuk	ئۈستۈنلۈك، غالىپ كېلىش	tekabül	يۈزمۇ-يۈز، يۈزمۇ-يۈز كېلىش
tefeyyüz	يۈكسىلىش، ئىلگىرلەش	tekâlif	تەكلىپ
tefhim	بىلدۈرۈش، ئۇقتۇرۇش؛ ئۇلغۇلاش	tekâmül	كامالغا يېتىش، كامالەتكە ئېرىشىش
teflon	ئىسسىقلىق ساقلايدىغان قاپ	tekâpu	پارازىتلىق، تەييارتاپلىق
tefrik	پەرق قىلىش، ئايرىش	tekâsuf	ئۇلغىيىش، قويۇقلىشىش، زىچلىشىش
tefrika	گېزىتتە ھەر كۈنى پارچە-پارچە بېسىلغان رومان قاتارلىقلار؛ ئۆچمەنلىك، دۈشمەنلىك	tekâsül	بىكار يۈرمەك، ھورۇنلۇق
tefriş	پول، تاختاي	tekaüdiye	پېنسىيە مائاشى
tefrit	ئاز بولماق، قىس	tekaüt	پېنسىيىگە چىقىش؛ پېنسىيىگە چىققۇچى
tefsir	ئىزاھ، ئىزاھات، شەرھ، شەرھلەش، ئىزاھلاش، چۈشەندۈرۈش	tekbencilik	پەقەت مەنچىلىك، سولپىزىم (پەقەت ئۆزىنىلا دۇنيادا مەۋجۇت بولغان بىردىنبىر رىئاللىق دەپ بىلىپ، ئويىپكىتىپ دۇنيانى ئىنكار قىلىدىغان قاراش)؛
teftih	ئېچىش؛ كېكىرىش	tek biçim	ئۆلچەم، ئۆلچەملىك
teftiş	كۆزدىن كەچۈرمەك، تەكشۈرمەك، زىيارەت قىلماق	tekbir	تەكبىر (ئاللاھۇ ئەكبەر دەپ باشلانغان دۇئا)؛
tefviz	زاكاز قىلىش، زاكاز قىلىنىش؛ تارقىتىش، يېيىش	tekçi	مەنچىلىك ئىدىيىسىدىكى كىشى
teğafül	ئۇقۇشالماسلىقتىن كېلىپ چىقىش	tekçilik	مەنچىلىك
teğelti	ئېگەرنىڭ ئاستىغا قويۇلىدىغان تېرە، تېرە توقۇم	tek delikiler	مەنچىلىككە مەپتۇن بولماق
teğet	تۈگۈلگەن، ئۆز-ئارا چېتىلغان	tekdir	ئەيىبلەش
teğmen	شاۋۋېي (ھەربىيە)	tekdüze	بىر خىللا، زېرىكىشلىك؛ مەنسىز
teğmenlik	شاۋۋېي	tekdüzelik	ئاددىي، ئوخشاش، مەنسىزلىك
tehacüm	ھۇجۇمغا ئۆتۈش، ھۇجۇم قىلىش	teke	تىكە
tehalüf	سوتچىنىڭ ئىككى تەرەپكە قەسەم ئىچكۈزۈشى	tekebbür	تەكەببۇرلۇق قىلىش، ھاكاۋۇرلۇق قىلىش
tehalük	جاننى تىكىپ قويۇش	tekeffül	كېپىل بولۇش، كېپىللىك قىلىش
tehcir	كۆچۈرمەك	tekel	مونوپول، قامساش، تىزگىنلەش، ئىگىلەپ ئېلىش، چا-گىگىلىغا ئېلىش
tehdit	تەھدىت، قورقۇتۇش، پويوزا	tekelci	قامسىغۇچى، مونوپولچى، تىزگىنلىگۈچى
tehevür	ئاچچىقلىنىش، غەزەپكە كېلىش	tekelcilik	مونوپولچىلىق، قامساۋچىلىق
teheyyüç	ھاياجانلىنىش، ھاياجانلىق	tekelleşmek	مونوپول قىلماق
tehi	قۇرۇق، بوش؛ قۇرۇق قالماق	tekelleştirilmek	مونوپوللاشتۇرماق
tehir	كېچىكتۈرۈش، كەينىگە سۆرەش	tekelleştirme	مونوپول قىلماق
tehlike	تەھلىكە، خەتەر، خەۋپ	tekellüf	ئاۋارە بولۇش؛ جاپا چېكىش؛ ئۈچۈپلەش
tehlikeli	تەھلىكەلىك، خەتەرلىك، خەۋپلىك	tekellüm	سۆزلەش، گەپ قىلىش
tehlikesiz	بىخەتەر، خەتەرسىز	tekemmül	كامالەتكە يېتىش
tehlil	تەھلىل («لائىلاھە ئىللەللاھۇ» سۆزىنى تەكرارلاش)؛	teker	چاق؛ يۇمىلاق شەكىللىك (نەرسە)
tehyiç	ھاياجانلاندىرۇش	tekerlek	مۇنارخىيە، تاق ئەركىلىك
tehzil	چاخچاققا ئايلاندۇرۇش؛ بىر شېئىرنى نەزم شەكلىگە كەلتۈرۈش	tekerlekli	چاق؛ دۈگىلەك
tein	كوففېئىن	tekerlemek	چاقلىق
teizm	ئىلاھشۇناسلىق، بىر ئىلاھلىق		دومىلىماق

tekerlenmek	يۇمىلاقلاماق	tekne kazıntısı	چوڭ ياشلىق بولغاندا تۇغقان بالىسى
tekerli	چاقلىق، چاقى بولغان	teknetyum	تېخنىتسىيە
tekerrür	تەكرارلىنىش، يېڭىلىنىش	teknik	يول، ئۇسۇل، مېتود؛ تېخنىكا، سەنئەت، ھۈنەر
teker teker	بىردىن-بىردىن، ئايرىم-ئايرىم	teknikçi	سەنئەتچى، سەنئەتكار، ھۈنەرچى
tekessakalı	تىكە ساقىلى (ئۆسۈملۈك)	tekniker	تېخنىك، ھۈنەرۋەن
tekessür	كۆيىش، ئارتىش	teknik okul	تېخنىكا مەكتىپى
tek evli (جۈپتى)	تاق ئەر-خوتۇنلۇق، بىر ئەر-خوتۇنلۇق، (جۈپتى) بىر بولغان	teknisyen	تېخنىك
tek evlilik	بىر جورىلىق	teknokrasi	تېخنىك سىياسىتى
tekevvün	پەيدا بولۇش، تۇغۇلۇش	teknokrat	تېخنىكرات
tekin	كېپەنلەش، كېپەنگە ئېلىش	teknoloji	تېخنىكولوگىيە
teknik	كاپىر دەپ بىلىش؛ يوقىتىش، يوق قىلىش	tek örnek	ئۆرنەك، مودىل
teknikîr	تەكفۇر (ئەمەلدار نامى)	tek parça	يەك پارچە
teknikîr	بىرلىك	tek parmaklılar	يەككە بارماقلىقلار
tekniklik	بىر تال، ئوخشىمايدىغان، غەلىتە	tekrar	تەكرار، يەنە بىر قېتىم
teknikîr	بوش، قۇرۇق (ئىچىدە ھېچ ئادەم يوق)، بەختلىك، تەلەپلىك؛ راھەت، ھۇزۇر، تىپتىنچ	tekrarlamak	تەكرارلىماق، باشقىدىن ئىشلىمەك
tekniksiz	بەختسىز، ھوزۇرسىز	tekrarlanmak	تەكرارلانماق، تەتقىق قىلىنماق
teknikîr	ئالتاغىل مۇشۇك (ئاق ۋە قارا)؛ دېڭىزدا ياشايدىغان بىرخىل بېلىق	tekrarlı	تەكرارلايدىغان
teknikîr	قوشۇلۇش، كۈچەيتىش، چىڭىتىش	tek renkli	تاق رەڭلىك
teknikîr	خانىقا، ئىبادەتخانا؛ مەرگەن ۋە پالۋانلارنىڭ تەلىم مەيدانى؛ مەيدانخانا (نەشە چېكىدىغان)؛	tekrir	تەكرارلاش، يەنە بىر قېتىم ئىشلەش، يەنە بىر قېتىم كۆزدىن كەچۈرۈش
teknikîr	تاقلىماق، (مايسىنى) شالاڭلاتماق؛ ماشىنا پور-شىنىنىڭ بىرى ئىشلىمەس بولۇپ قالماق	teksif	ئۇلغىيتىش، قويۇقلاشتۇرۇش، كۈچەيتىش، چىڭىتىش
teknikîr	ئۆزىنى كۆرسەتمەك	teksir	كۆپەيتىش، ئارتتۇرۇش
teknikîr	تارتىنىش، قورۇنۇش؛ تەكلىپ؛ سېلىق، باج؛ ئىلگىرى سۈرۈش؛ يۈكلەش	tekt	ئورنىگىنال، ئەسلى نۇسخا
teknikîr	تارتىنچاق، قورۇنىدىغان	tektstil	توقۇمچىلىق
teknikîr	تارتىنمايدىغان، تارتىنماس، قورۇنمايدىغان، گېپى ئاشكارە	tek tanrıci	بىر تەڭرىچى، بىر خۇداچى، مونوتېزم تەرەپدارى
teknikîr	تەكلىك، تاقلىق، يالغۇزلۇق؛ بىر لىرا	tek tanrıcilık	بىر تەڭرىچىلىك، بىر خۇداچىلىق، مونوتېزم
teknikîr	پەشۋا، تېپىك	tek terimli	تاق ئىسىملىك، تاق تۈرلۈك
teknikîr	تەپمەك، ئۆتۈك كەيمەك	tektionik	تېكتونىكا
teknikîr	تېپىلمەك، پەشۋا يىمەك	tekvando	تېكۋاندو (بىر خىل پۇت بىلەن تېپىشىدىغان مۇسابىقە)؛
teknikîr	تۈگىتىش؛ پۈتۈن؛ تەلتۈكۈس	tekvin	پەيدا قىلىش يارىتىش
teknikîr	تۈگەتمەك، تاماملىماق	tekyazım	تاق يېزىق
teknikîr	تەڭنە؛ كېمە گەۋدىسى؛ ھەرخىل دېڭىز ترانسپورت قوراللىرى؛ ئويمانلىق	tektezip	ئىنكاس قىلىش، رەت قىلىش
		tel	تالا؛ سىم، تارا؛ تېلېگرامما سۆزىنىڭ قىسقارتىلمىسى
		telâ	ساروشكا (چاپاننىڭ كۆكرىكىگە ئېلىنىدىغان)
		telaffuz	تەلەپپۇز
		telâfi	ئورنىنى تولدۇرۇش، تۆلەم
		telâki	ئۇچرىشىش، بىرلىشىش، ئېرىشىش
		telâkki	چۈشەنچە، كۆز قاراش

telâş	ئالدىراش، تېنەش؛ قايغۇ، ئەندىشە	telesinema	كىنو قويغۇچ
telâşçı	ئالدىراش، ناھايىتى تېز	teleskop	تېلېسكوپ
telâşlandırma	ئالدىراتماق	televizyon	تېلېۋىزور
teleçe	كېيىمنىڭ ئىچىگە قويۇلۇپ كېيىمنىڭ تىك تۇرۇشىنى ساقلايدىغان لاتا	televizyoncu	تېلېۋىزور ساتقۇچى
telâçlandırmak	تېنەتمەك، غەم-ئەندىشىگە سالماق	televizyonculuk	تېلېۋىزور سېتىش ئىشى
telâşlanmak	ئەندىشىگە چۈشمەك، سەۋرسىزلىك قىلماق	televizyonlu	تېلېۋىزور
telâşlı	ئالدىرىغان، تالاشقا چۈشكەن	telgraf	تېلېگرافى
telâşsız	ئەندىشىسىز؛ تەمكىن	telgrafçı	تېلېگرافچى، تېلېگراف خىزمەتچىسى
telâtin	روسىيە خۇرۇمى	telgrafçılık	تېلېگرافى بىلەن شۇغۇللىنىش
tel dolap	تالادىن توقۇلغان ئىشكاپ	telgrafhane	تېلېگراممىخانا، تېلېگرافخانا
tele	توزاق، قىلتاق	telhis	خۇلاسى، خۇلاسە، خۇلاسەلەش، يىغىنچاقلاش
telef	يوقىتىش، ئىسراپ	telif	مۇرەسسە قىلدۇرۇش؛ كىتاب يېزىش
telefat	تالاپەت	tel'in	لەنەت ئوقۇش، قارغاش
teleferik	كۆتۈرمەك، يۇقىرىغا كۆتۈرمەك؛ ياردەم	tel kadayıf	چاچتەك ئىنچىكە قىلىنىپ ئىشلەنگەن تاتلىق يېمەكلىك
tefilim	تېلېۋىزىيە فىلىمى	telkârî	ئالغۇن-كۆمۈشتىن قىلىنغان زىننەت، سىم شەكىللىك زىننەت بۇيۇمى
telefon	تېلېفون	telkih	ئىممۇنىتەت، ئىممۇنىتەتلىماق
telefoncu	تېلېفونچى	telkin	سىڭدۈرۈش، ئۆگىتىش، تەربىيە بېرىش؛ قەبرە ئۈستى مۇراسىمى (ئۆلۈكنى كۆمۈشتىن بالدۇر ئۆتكۈزۈلىدىغان دىنىي مۇراسىم)؛
telefonculuk	تېلېفونچىلىق، تېلېفون خادىمى	tel kurdu	زىرائەت، كۆكتاتلارنىڭ يىلتىزغا زىيانلىق بىرخىل قۇرت
telefonlaşmak	تېلېفونلاشماق، تېلېفوندا سۆزلەشمەك	telküf	بىر خىل ئېچىنقۇ
telefoto	تېلېفوندا تارتىلغان سۈرەت	tel küflüce	بىر خىل كېسەللىك
telefotografi	تېلېفوتوگرافى (فوتوگرافى رەسىمىنى توك ئېقىمى بىلەن يىراقلاغا يەتكۈزۈش يولى)؛	tellâk	تەللاق (مۇنچا ۋە سەرراپلاردا كىشىلەرنى يۇيۇپ قويغۇ-چى ئەر)؛
telek	قۇشلارنىڭ قانات ۋە قۇيرۇقىدىكى قاتتىق پەيلەر	tellâl	چارچى، بۇيرۇقنى يەتكۈزگۈچى؛ دەللال، ۋاستىچى
teleke	قانات ۋە قۇيرۇقنىڭ ئۇزۇن ۋە قاتتىق قېپى	tellâliye	دەللاللىق؛ دەللالغا بېرىلىدىغان ھەق
telekinezi	سەزگۈ	tellâllik	دەللاللىق؛ دەللالغا بېرىلىدىغان ھەق
telekomünikasyon	يىراقتىن تېلېگرافى ئارقىلىق ئالاقلا-شماق	tellemek	تېلېگرامما بەرمەك (چەكمەك) زىننەتلىمەك؛ ھەددىدىن ئارتۇق ماختىماق، ئۈستۈن باھالىماق
teleks	تېلېگرامما	tellendirmek	تاماكى تۇتاشتۇرۇپ چەكمەك
telem	ساپان چىشىنىڭ توپىدا قالدۇرغان ئىزى؛ سىزىق	tellenmek	تېلېگرافى بەرمەك
teleme	تېلېماشىنىكا	telli	تاللىق؛ زەرلىك
telemetre	تېلېمېتىر	tellim	دائىما، ھەر زامان
teleobjektif	تېلېئېنەك	telli turna	بىر خىل تۇرنا
teleoloji	مەقسەتلىك، مەقسەتپەرەسلىك، مەقسەت نەزە-رىيىسى	tellür	تەللۈر
telepati	تېلېپاتىيە	telmih	ئىشارە قىلماق
teleradar	تېلېۋىزور ئارقىلىق رادار كۆرۈنۈشىنى كۆرمەك		
telesekreter	جاۋاب بېرىش ماشىنىسى (تېلېفوندا)		
telesimek	كونىراپ چۇۋۇلماق، كونىراپ يىرتىلماق		

telsi	تالالىق	temerküz	توپلاش، توپلىنىش، يىغىۋېلىش، يىغىلىش
telsiz	تالاسىز؛ سىمسىز تېلېفون، سىمسىز تېلېگرافى	temerrüt	باش ئەگمەسلىك
telsizci	سىمسىز تېلېگرافچى	temessül	ئوخشماق
telsizcilik	تېلېگرافچىلىق	temettü	كىرىم، دارامەت، بىر شېركەت ھەسسەدارلىرىنىڭ ھەر بىرىگە بۆلۈنگەن پايدا
tel şehriye	ئىنچىكە كەسمە ئۇن؛ پىنتوزا	temevvüç	دولقۇنلىنىش، داۋالغۇش
teltik	قۇسۇر، ئېۋەن	temeyyüz	ئۆزىنى كۆرسىتىش
telve	چىنە-قاچا ئاستىدىكى داغ	temhir	تامغا بېسىش، تامغىلاش، پېچەت بېسىش، پېچەتلەش
telvis	كىر قىلىش، پاسكىنا قىلىش	temin	كاپالەت، كاپالەت بېرىش، ھۆددە قىلىش؛ ئىگە بولۇش، قولغا كەلتۈرۈش
tem	تەكرارلانغان تېما، يېڭىلانغان تېما	teminat	كاپالەت
temadi	سۈرۈش، داۋام قىلىش	teminatlı	كاپالەتلىك
temaruz	يالغان ئاغرىق بولسۇنماق	temiz	پاكىز، پاك؛ راۋرۇس؛ ئاپئاق
temas	تېگىش، ئالاقە، مۇناسىۋەت؛ بېرىش-كېلىش، ئالاقە	temiz kan	ساپ قان
temas kurmak	ئالاقە قۇرماق، ئالاقە قىلماق	temizlemek	پاكىزلىماق، تازىلىماق؛ پۈتتۈرمەك؛ ھەممىسىنى يىغىشتۇرماق، تېرىماق، ئىلغىماق
temaşā	تاماشا سەھنە ئەسىرى، ئويۇن	temizlenmek	پاكىزلانماق، تازىلانماق؛ يوقىماق، يوق بو-لماق؛ ھەيز ئاخىرلاشماق
temayül	مايىل؛ ئېغىش، بىر تەرەپلىملىك كۆز-قاراش، تۈزلىنىش	temizletmek	پاكىزلاتماق، تازىلاتماق، پارلاتماق، ئىلغاتماق
temayüz	ئۆزىنى كۆرسىتىش، ئالاھىدە كۆرۈنۈش	temizleyici	تازىلىغۇچى، پاكىزلىغۇچى
tembel	ھورۇن	temizlik	تازىلىق، پاكىزلىق؛ ساپلىق
tembelhane	ھورۇنلار ئۆيى	temizlikçi	پاكىزلىغۇچى
tembelleşmek	ھورۇنلاشماق	temkin	ئېغىر بېسىقلىق، سالماقلىق، سوغۇققانلىق
tembellik	ھورۇنلۇق	temkinli	ئېغىر بېسىق، سالماق، سەۋرچان
tembih	تەنبىھ، ئاگاھ	temkinsiz	ئۆزىنى تۇتۇۋالمايدىغان، سەۋرسىز
tembihlemek	تەنبىھ بەرمەك	temlik	مۈلۈك قىلىپ بېرىش
tembihli	تەنبىھلىك	temlikname	مۈلۈك گۇۋاھنامىسى
temcit	بامدات نامازدىن كېيىن ئوقۇلىدىغان دۇئا	temmuz	ئىيۇل، 7-ئاي
temdit	ئۇزارماق، ئۇزارغان قىسىم	tempo	تېزلىك دەرىجىسى (مۇزىكىدا) تېزلىك، سۈرئەت؛ ئۇسۇل، يول
temddüh	ماختىنىش، ئۆزىنى ماختاش	temren	ئوقيا ئوقى ياكى نەيزىنىڭ ئۇچىدىكى ئۇچلۇق تۆمۈر ئۆگىتىش، كۆندۈرۈش، تاپشۇرۇق
temeddün	مەدەنىيلىشىش، زامانىۋىلىشىش	temrin	جىم؛ بىر خىل تېرە كېسىلى
temek	ئېغىلنىڭ پەنجىرىسى	temriye	ۋەكىل، تىياتىر، تەمسىل سىڭدۈرۈش
temel	ئاساسىي، پىرىنسىپ، قائىدە؛ قانۇنىيەت؛ مۇھىم	temsil	ۋەكىل
temelinden	ئاساسىي، قانۇنىيەتلىك	temsilci	ۋەكىللىك
temellenmek	بىر قارارغا كەلمەك	temsilcilik	ۋەكىللىك
temelleşmek	يىلتىز تارتماق، يەرلەشمەك	temsilî	ۋەكىل
temelli	دائىمىي	temyiz	ئايرىش، تاللاش؛ ياخشى ياماندىن پەرق قىلىش
temellük	شەخسىي مۈلۈك	ten	تەن، بەدەن، ۋۇجۇد
temelsiz	ئاساسسىز، بوش، ئۇلسىز		
temenna	قولنى كۆتۈرۈپ بېرىلگەن سالام ئىشارىتى		
temenni	تىلەك، ئۈمىد، ئارزۇ		

tenafür	غازغۇر ئاۋاز	tensip	لايىق كۆرۈش، ئۇيغۇن ۋە مۇۋاپىق بىلىش
tenakus	ئازىيىش، كېمىيىش، ئۆكسۈش	tente	سايىمەن، كۆلەڭگىلىك
tenakuz	ئۇيۇشماسلىق، ماس كەلمەسلىك، قارىمۇ-قارشىلىق، زىتلىق	tentene	گۈللۈك جىيەك، گۈللۈك رامكا
tenasüh	روھىي كۈچ	tentür	ئۆتكۈر پۇراقلىق ئەتىر يۇد
tenasül	كۆپىيىش (نەسل)، تۇغۇش، نەسىل قالدۇرۇش	tentürdiyot	يورۇتۇش؛ ئىزاھلاپ چۈشەندۈرمەك
tenasüp	تاناسىپ	tenvir	يورۇتماق
tenazur	ماس كەلمەك	tenvirat	ياپىلاق مەدەدە قۇرۇتى
tencere	قازان	tenya	پاك، قۇسۇر قوندۇرماستىق
tender	پاراۋۇزغا چېتىلغان سۇخانا ۋە كۆمۈرخانا	tenzih	تۆۋەنلىتىش، تۆۋەن چۈشۈرۈش، ئازايتىش
tendürüst	ساغلام، تەندۇرۇس	tenzil	باھانى چۈشۈرۈش
tendürüstlük	ساغلاملىق، تەندۇرۇس بولماق	tenzilât	باھاسى چۈشۈرۈلگەن
teneffüs	نەپەس ئېلىش، دەم ئېلىش، تەنەپپۇس	tenzilâtlı	تېئوكراتىيە
teneffüshane	ھاردۇق ئۆيى، دەم ئېلىش ئۆيى	teokrasi	تېئوكراتىك
teneke	تۈنىكە، تۈنىكە قاچا، تۈنىكىدىن ئىشلەنگەن؛ پۇلسىز	teokratik	ئىلاھىيەت
tenekeci	تۈنىكىچى	teoloji	تېئورىما
tenekecilik	تۈنىكىچىلىك	teorem	نەزەرىيە
tenesir	تەختىراۋان (مۇدا يۇيىدىغان)	teori	نەزەرىيە
tenesirlik	مەسچىتلەردە مۇدا يۇيىدىغان ئۆي؛ ئۆلۈشكە ئاز قالغان (كېسەل)؛	teorik	چوققا، ئېگىزلىك، دۆڭ؛ تورۇس
tenevvü	تۈرگە ئايرىماق، ئۆزگىرىش، پەرق	tepe	ئەينەكلىك پەنجىرە
tenevvür	نۇرلانماق، يالتىرماق	tepe camı	ئېگىز جاي، دۆڭلۈك
tenezzüh	سايىھەت	tepecik	ئۈستىگە ئۇرۇلغان تامغا
tenezzül	باھا چۈشمەك، تۆۋەنلىمەك، پەسەيىش، پەسلەتمەك	tepedamgası	پېشانىسى تار ۋە كۆزى چېچىغا يېقىن
tenha	نوپۇسى ئاز، ئاھالىسى ئاز	tepegöz	پېروپىكسىيە ئاپپاراتى
tenhalaşmak	نوپۇسى ئازلىماق	tepegözler	دۇمبالماق، ۋەيران قىلماق، بەربات قىلماق، ئۆ-لتۈرمەك
tenhalık	يالغۇزلۇق، بوش يەر	tepelemek	ۋەيران قىلىنماق
tenis	چوبىلا توپ	tepeletmek	ۋەيران قىلدۇرماق، دۇمبالتماق
tenkiye	ئۈچەينى يۇيۇش سۇيۇقلۇقى؛ ئۈچەينى يۇيۇش ئۆ-سۇلى	tepeli	پوپۇكلۇق، تاجلىق
tenkil	ئۇزاقلاشتۇرماق؛ ئۆزىگە قىلماق	tepelik	تاجلىق، ياغلىق
tenkis	ئازلاتماق، قىسقارتماق	tepetakla	ئۈستى بېشىغا دەل كەلگۈدەك
tenkit	تەنقىد	tephir	ھورلاندۇرماق، پارغا ئايلاندۇرماق
tennure	دەرۋىشلىك چاپىنى، جەندە	tephirhane	مىكروپىسىز لاندۇرۇش ئۆيى
tenor	ئەرلەرنىڭ يۇقىرى ئاۋازى؛ يۇقىرى ئاۋازدا ناخشا ئېيت-قۇچى	tepi	كۈچلۈك ئىستەك
tenperver	ھورۇن	tepilmek	كۈچلۈك ئىستەكتە بولماق
tensel	تەن ھوزۇرىغا بېرىلمەك	tepidirmek	يول ئاچماق، مەقسەت ئۈچۈن
tensikat	رەتلەش، تەرتىپكە سېلىش، ئىسلاھات قىلىش	tepinmek	تەپمەك، پۇتى بىلەن زەربە بەرمەك، ۋارتاغا توپ
		tepir	ئۇرماق
			غالۋۇر

tepişmek	بىر-بىرىنى تەپمەك، ئىتتىرىشمەك	tercümeci	تەرجىمە قىلغۇچى
tepke	ئىنكاس، رېڧلىكس	tercümehâl	تەرجىمىھال، بىئوگرافىك
teпки	ئەكس تەسىر، رېئاكسىيە، تەپكۈچى قۇۋۋەت	tere	سۇ كەرەپشىسى
tepkili	قارشى تۇرماق، خىمىيىلىك رېئاكسىيە	terebentin	دېۋىرقاي
tepkimek	قارشىلىق قىلماق، ئۈنۈمنى كۆرسەتمەك	tereci	ئىلتىماس قىلىش، يالۋۇرۇش
tepkisiz	ئىنكاسى ئاستا، رەھىمسىز، ھېسسىياتسىز	tereddi	ئۆزگىرىش، چىرىكلىشىش
tepmek	تەپمەك، كەينىگە تەپمەك	tereddüt	ئىككىلىنىش، تەۋرىنىش، قارارسىزلىق
tepsi	پەتنۇس، تاۋاق	terek	دۇكانلاردا مال تىزىلىدىغان تەكچە؛ شەپكىنىڭ ئالدى
ter	تەر؛ تازا، يېڭى	tereki	تەرىپى
terahi	قايغۇ-ھەسرەت، غەم	terekküp	مىراس
terakki	تەرەققىيات، ئىلگىرلەش	terelleli	تەركىب تېپىش، مەيدانغا كېلىش
terakkiperver	تەرەققىيپەرۋەر، تەرەققىيات تەرەپدارى	terementi	ئالاقانات، تەنتەك
teraküm	بىرىكىش، يىغىلىش، توپلىنىش، جەم بولۇش	terenüm	ئىسكىپدار، تېرىپىتىن
teramisin	قارشىلاشماق	teres	سايىراش، ناخشا ئېيتىش، مەدھىيەلەش، مەدھىيە
terane	مۇقام، نەغمە؛ زېرىكتۈرگۈچى سۆز	teressüm	سولامچى، تونۇشتۇرغۇچى، دەللال
terapi	داۋالىماق، داۋالاش ئۇسۇلى	teressüp	بىر ئىشنى ئايدىنلاشتۇرماق
teras	بالكون، ئۆگزىدىكى سۇيا	terettüp	تىنىش، چۆكۈش، سۈزۈلۈش
teraslamak	بالكون قىلماق	tereyağı	ئۈستىگە چۈشۈش، يۈكلىنىش
teraslanmak	كۆرۈش سۈپىسى ياسماق	terfi	سېرىق ماي
teravi	تارازا	terfian	ئۆسۈش، سىنىپتىن كۆچۈش
terazilemek	تەڭپۇڭلاشتۇرماق	terfih	يۇقىرى ئۆرلىمەك، چوڭايماق
terbi	ئاينىڭ يەر شارىغا توغرا كەلگەن قىسمىنىڭ يېرىمى	terfik	باياشاتلىق، پاراۋانلىق
terbiye	يورۇق، يېرىمى قاراڭغۇ بولۇش ھالىتى	tergal	يېنىغا ئادەم قويۇش
terbiyeci	تەربىيە، دەرس-ساۋاق، كۆندۈرۈش؛ ھارۋا ھايۋا- نلىرىنىڭ تىزگىنى	terhin	تون (مۇزىكىدىكى)؛
terbiyeli	تەربىيىچى	terhis	گۆرۈگە قويماق
terbiyeli	تەربىيىلىك، ئەخلاقلىق قائىدە يوسۇنلۇق؛ ئىچىگە ئەزمە سېلىنغان تاماق	terilen	ھەربىي سەپتىن قايتماق؛ رۇخسەت قىلماق
terbiyesiz	تەربىيىسىز، ئەخلاقسىز، قائىدە-يوسۇننى بىلمە- يدىغان	terim	دىلون
terbiyesizce	تەربىيىسىز قالماق	terk	ئاتالغۇ، خاس ئاتالغۇ
terbiyesizlik	تەربىيىسىزلىك	terki	تاشلىۋەتمەك، ۋاز كېچىش، قويۇۋېتىش
terbiyevî	تەربىيىۋى	terki	ئېگەرنىڭ ئارقا قىسمى
terbiyum	تەربىيۇم	terkibî	تەركىب، گۇرۇپپا
tercih	ئەۋزەل بىلىش، ئەلا كۆرۈش	terkibibent	قاپىيىسىز
tercibent	چوڭ بىلمەك	terkin	ئۆچۈرۈش، بوياش
tercüman	تەرجىمان	terkip	تەركىب، گۇرۇپپا
tercümanlık	تەرجىمانلىق قىلماق	terlemek	تەرىلمەك، يوپۇرماقتىن سۇ چىقارماق، ھورلانماق؛ تەستە پۈتتۈرمەك
tercüme	تەرجىمە، تەرجىمە قىلىنغان ئەسەر	terletici	تەرلەتكۈچى، تەرلىتىدىغان دورا
		terletmek	تەرلەتمەك، تەر چىقارماق، ھاردۇرماق
		terli	تەرلىگەن

terlik	ئۆيىدە كىيىلىدىغان يېنىك ئاياغ؛ شاپاق بۆك، ئىچ بۆك؛ بۆك	terslenmek	تەتۈرلۈك چىقارماق، سەت سۆز چىقارماق، تەتۈرلۈك قىلماق
terlikçi	ئېگەرنىڭ تەرلىكى	terslik	تەتۈرلۈك
terlikçilik	تەرلەتكۈچى، تەرلىتىدىغان دورا	ters yön	تەتۈر مېڭىش، قارىمۇ-قارشى مېڭىش
termal	شىپىلاق ئاياق ياسىغۇچى	ters yüz etmek	يۈزىنى ئۆرۈمەك
terme	قىزىق، ئىسسىق نەرسە تىجىدىكى	tertibat	ئورۇنلاشتۇرۇش، قۇرۇلما ئورۇنلاشتۇرۇش، ئىنشائات
termik	ياۋا تۇرۇپ	tertip	جهاز، ئۈسكۈنە
terminal	ئىسسىق، ھارارەت	tertipçi	تەرتىپ، پىلان؛ ھازىرلاش، تەييارلاش، بەت تىزىش؛ ھىيلە، ياسالما، سۈيقەست
terminoloji	ئاخىرى، ئاخىرقى چەك، ئۆز قەرەلىدە	tertipçi	ھىيلىگەر، سۈيقەست ھازىرلىغۇچى
termit	تېرمونولوگىيە	tertiplemek	تىزماق، ھازىرلىماق
termitler	ئاق چۈمۈلە	tertiplemek	تىزىلماق، ھازىرلىماق
termodinamik	ئاق چۈمۈلىلەر	tertiplenmek	تەرتىپلىك، ئۆز جايىدا؛ ھازىرلاش، تەييارلاش
termoelektrik	ئىسسىقلىق تېنىرگىيە شۇناسلىق	tertipli	تەرتىپسىز، قالايمىقان، رەتسىز
termoelektrik	تېرمو ئېلىكتىر	tertipsiz	تەرتىپسىزلىك، بىسەرەمجانلىق
termofor	تېرموفور	tertipsizlik	ناھايىتى پاكىزە
termokimya	تېرموكىمىيە	terütaze	قوللاش
termometre	تېرمومېتىر	terviç	تىككۈچى، كىيىم تىككۈچى، تىكىمخانا
termonükleer	يۇقىرى ئىسسىقلىق ئاتوم رېئاكسىيىسى	terzi	تىكىمخانا، سەيپۇڭخانا
termos	چايدان	terzihane	تىككۈچى
termosfor	تېرموسفور	terzil	تىككۈچىلىك
termosifon	فونتان؛ سۇ قاينىتىدىغان ئەسۋاب	terzilik	تۇيۇقسىز، ئۇشتۇمتۇت
termostat	نەرسىلەرنىڭ ئىسسىقلىقىنى ساقلاپ قالدىغان ئەسۋاب	tersadüf	تاسادىپەن، تۇيۇقسىز، ئۇشتۇمتۇت
termoşimi	ئىسسىق ساقلايدىغان نەرسە	tesadüfen	ئىگە چىقىش، ئاسراش، قوغداش
terorist	تېررورىست	tesahup	ئىككى نەرسىنىڭ چاپراس ھالغا كېلىشى؛ تومۇر ۋە سىڭىرلارنىڭ بىر-بىرىنىڭ ئۈستىگە مىنگىشىپ قېلىشى
terorizm	تېررورىزم	tesalüp	مۇرىنى-مۇرىگە تىرەش
terör	چاقماق چىقىش	tesanüt	قەيت قىلىش
ters	تەتۈر، ئەكسى؛ ئەپسىز؛ پايدىسىز، يېقىمسىز، كۆڭۈلسىز	tescil	قىسمەن ئوخشىماق
ters açı	تېڭىپ قاتتىق ئاغرىماق	tesdis	تەسەللى، كۆڭۈل ئاۋۇتۇش
tersane	كېمە، پاراخوت ئىشلىتىدىغان يەر	teselli	ئۆتكۈزۈپ ئېلىش، تەسلىم قىلىش، زورلاپ بو- يىسۇندۇرۇش
tersaneli	قەدىمدە دېڭىز ئوفېتسىرلىرى ۋە ئەسكەرلىرى شۇنداق ئاتىلاتتى	tesellüm	بىر-بىرىگە ئېلىشىپ كېتىش، بىر-بىرىگە زەنجىر- دەك باغلىنىش
tersevirme	جايلاشقان ئورنىنى ئالماشتۇرماق	teselsül	زەھەرلىنىش
tersim	رەسمىنى سىزىش	tesemmün	ئەرلەردىن قېچىش، ئەرلەرگە كۆرۈنمەسلىك
tersine	ئەكسىچە، قارشى تۇرماق	tesettür	تۇل قېلىش
tersinir	قارشى چىقماق	teseyyüp	ئاسانلاشتۇرۇش، ئوڭايلاشتۇرۇش
tersinirlik	تەتۈرلۈك	teshil	ئىسسىتىش، ئىسسىتىلىش، قىزىتىش، قىزىتىلىش
tersinmek	ئارقىغا بۇرۇلماق، كەينىگە قايتماق، تەتۈرلۈك قىلماق	teshin	
tersiye	ئەكسىچە، قارشى تۇرماق		

teshir	قولغا چۈشۈرۈۋېلىش، ئۆزىگە قارىتىۋېلىش، قايمۇقتۇرۇش، مەپتۇن رۇش، ئازدۇرۇش، ئۆزىگە مەپتۇن قىلىش، مەپتۇن	تەپادىلەش	تەشھىر	نامازدا ئايەنۇل كۇرسىنى ئوقۇش
tesir	تەسىر، تەسىر قىلماق، تەسىر قىلىش	تەشھىت	تەشھىكۈل	تەشكىل تەپپىش، قۇرۇلۇش، شەكىللىنىش
tesirsiz	تەسىرسىز، تەسىر قىلمايدىغان	تەشھىكۈر	تەشھىررۈف	شەرەپ ھېس قىلىش
tesis	قۇرۇش، تەشكىل قىلىش؛ قۇرۇلما	تەشھىررۈف	تەشھىررۈف	چىگىشلىك تۈگۈن
tesisat	ئۈسكۈنە، قۇرۇلۇش ئۈسكۈنىلىرى	تەشھىر	تەشھىر	كۆرسىتىش، كۆرگەزمە قىلىش، سۆز-چۆچەك قىلىش، سازايى قىلىش
tesisatçı	بىنالارغا ئېلىكتر، گاز ئۈسكۈنىلىرى ئورناتقۇچى	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىل قىلىش، مەيدانغا كەلتۈرۈش، تەشكىل تەپپىش
tesisatçılık	ئورۇنلاشتۇرۇش، قوراشتۇرۇش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىلات، ئۇيۇم، ئۇيۇشما
tesit	قۇتلاش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىلاتچى، ئۇيۇشتۇرغۇچى
teskere	جىرغا، زەمبىل	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىلاتچى، ئۇيۇشتۇرغۇچى
teskin	تىنچلاندىرۇش، خاتىرجەم قىلىش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىلاتچىلىق، ئۇيۇشتۇرغۇچىلىق
teslihat	قوراللىنىش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
teslim	قايتۇرۇپ بېرىش، قايتۇرۇش، ئۆتكۈزۈپ بېرىش، تەسلىم بولۇش، ئەل بولۇش، ئېتىراز قىلىش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
teslimat	قايتۇرما زەربە ياكى قويۇلغان پۇل	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
teslimiyet	تەسلىم بولۇش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
teslis	ئۈچ كۈچنى بىر يەرگە ئەكەلمەك، ئۈچ ئادەم بىر يەرگە كەلمەك	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tesmiye	ئىسىم بېرىش، ئات بېرىش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tespih	تەسۋى	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tespihli	تەسۋى شەكىللىك	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tespit	قىمىرلىماسلىق، يېرىدە چىڭ تۇرغانلىق، چىڭ ئور- نىتىلغانلىق	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tesri	چاپسانلىتىش، سۈرئىتىنى ئىتتىكىلىتىش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
test	تەجرىبە، سىناق، ئىمتىھان	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
testere	ھەرە	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
testerele	ھەرە شەكىلدىكى	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
testi	كومزەك، چەينەك	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
testici	چەينەك ياسىغۇچى	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
testicilik	كومزەكچىلىك	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
testis	ئۇرۇق	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tesvit	قارارتىش، كۆپىيىسىنى ئىشلىتىش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tesviye	تەكشىلەش، تۈزلەش، ئۆتەش، تۈلەش؛ بىر يەرگە ئەۋەتىلگەن ئەسكەرلەرگە بېرىلدىغان پۇل ئورنىدىكى قەغەز	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tesviyeci	قۇراشتۇرغۇچى ئىشچى	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tesviyecilik	قۇراشتۇرۇش ئىشى	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
tesviye ruhu	بىۋىلىر	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
teşbih	ئوخشىتىش	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق
teşbip	ئوت يېقىش؛ ئاياللارنىڭ گۈزەللىكىنى شېئىر بىلەن	تەشھىر	تەشھىر	تەشكىللىمەك، ئۇيۇشتۇرماق

tetanos	زۇكام، قىزىتما	tevki	چەكلەنمەك
telebbu	ئوينىماق	tevkici	چەكلەنگۈچى، سولبغۇچى
tetik	تېتىك، چەبدەس، ھوشيار	tevkif	چەكلەش، قولغا ئېلىپ تۇتۇپ تۇرۇش، سولاش
tetir	ياڭاقنىڭ يېشىل ياپراقى	tevkifhane	قاماقخانا
tetikik	تەتقىق	tevkiil	ۋەكىل قىلىش، ۋەكىل قىلىنىش
tetikikat	تەتقىقات	tevlit	تۇغدۇرۇش
tevabi	ھەمراھ بولغۇچى	tevliyət	ۋەقە يەرلەرنى باشقۇرۇش ئورنى
tevakuf	ماسلىشىش، ئۇيغۇنلىشىش	Tevrat	تەۋرات (مۇسا پەيغەمبەرنىڭ كىتابى)؛
tevakuf	ئۆرگۈش، چۆچۈش	tevriye	چۈشەندۈرمەك
tevakki	ساقلىنىش، قوغدىنىش	tevsi	كېڭەيتىش
tevakkufl	ئېرىشىش، مۇۋەپپىقىيەت قازىنىش	tevsik	ھۆججەت، ئىسپات
tevali	ئارقا-ئارقىدىن كېلىش، كەينى-كەينىدىن كېلىش	tevzi	تەقسىمات، تەقسىم قىلىپ بېرىش
tevarüs	مىراس ئېلىش، مىراس قېلىش	teyakuz	ھوشيارلىق، چېچەن
tevarüt	ئەينى ۋاقىتتا يۈز بەرگەن ۋەقەلەر	teyel	كۆك سېلىپ تىكىش (تىكىمچىلىك ھەققىدە)؛
tevatür	ئېغىزدىن-ئېغىزغا كۆچمەك	teyellemek	كۆك سالماق
tevazu	كەمتەرلىك، كىشىنىڭ دېققىتىنى تارتماسلىق	teyellenmek	كۆك سېلىنماق
tevazün	تەڭلىك، تەڭپۇڭلۇق، تەڭپۇڭلىشىش	teyelli	كۆك سېلىنغان
tevbih	ئەيىبلەش	teyemmüm	تەيەممۇم (سۇ يوق يەردە توپا ۋە قۇم بىلەن تەرەت ئېلىش)؛
tevcih	نشاننى ئۆزگەرتىش	teyit	كۈچلەندۈرۈش، چېگىتىش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش، قوللاش
tevdi	بېرىش، قالدۇرۇش	teyp	ئۇنئالغۇ
tevdiat	ئامانەت پۇل	teyze	بىراۋغا نىسبەتەن ئۆز ئاپىسىنىڭ ھەدىسى ياكى
teveccüh	يۆلىنىش، تەبەسسۇم، يېقىنلىق ھېس قىلىش	teyze	سىڭلىسى، ھامما
tevehhüm	گۇمانلىنىش، شەك، گۇمان، شۈبھە	teyzezade	ھاممىنىڭ ئوغلى ياكى قىزى
tevek	ئۈزۈم تېكى	tez	تېز، ئىلدام، چاپسان؛ دېسىرتاتىسىيە، ئىلمىي ماقالە، تېما، تېما چىقىرىش، ھۆكۈم
tevekkel	خالسى	tezahür	كۆرۈنۈش، بىلىنىش، مەيدانغا چىقىش، ئىپادە
tevekkeli	خالسلىق	tezahürat	تەنتەنە، داغدۇغا
tevekkül	تەۋەككۈل (ھەر نەرسىنى خۇداغا تاپشۇرۇش)؛	tezat	زىتلىق، قارىمۇ-قارشىلىق
tevellüt	تۇغۇت، تۇغۇت تارىخى، تۇغۇلغان كۈن	tezayüt	ئارتىش، كۆپىيىش، زىيادلىشىش
tevellütli	تۇغۇتلىق	tezek	تېزەك، داڭگال، چالما (يەر ئاغدۇرغاندا چىققان)؛
teverrüm	ۋارىسلىق	tezekkür	بىر يەرگە كېلىپ سۆزلىشىش (بىر مەسىلە ھەققىدە) ئەقىلگە كەلتۈرۈش
tevessü	كېڭىيىش، يېيىلىش	tezellül	ئۆزىنى ھەقىقەت كۆرسىتىش، خورلۇققا چىداش
tevessül	كېرىلىش، ئۆزىراش	tezelzül	تەۋرەش، تىترەش
tevettür	كېرىلىش	tezene	چالغۇ ئەسۋاب
tevfik	ماسلاشتۇرۇش، ئۇيغۇنلاشتۇرۇش، غەلبىگە ئېرىشتۈرۈش؛ ئەر ئىسمى	tezgâh	قەھۋەخانا ۋە مەيخانلاردىكى شىرە، ستانۇك، توقۇش ماشىنىسى
tevfikan	ئۇيغۇن كەلمەك، ماس كەلمەك	tezgâhlamak	توقۇلىدىغان رەختنى تەزگاھقا يەرلەشتۈرمەك
tevhit	بىرلەشتۈرۈش، توپلاش، يىغىش؛ بىر ھېسابلاش، بىر دەپ بىلمەك، بىر خۇدالىق		
tevil	سۆزنى ئۆرۈش، بۇراش، ئاغدۇرۇش		

tezgâhlanmak	يەرلەشتۈرمەك	tıkıtmak	ئېتىلىپ قېلىش، توسۇلۇپ قېلىش؛ نەپەس كېسىلمەك؛ ئىشتىھا تۇتۇلماق
tezgâhtarlık	پۈكەيدە تۇرۇپ ئىشلىگۈچى	tıkım	تىقىلىپ قالغان نەرسە
tezhîp	ھەل بېرىش، پوتال، ئالتۇندىن ھەل بېرىش	tıkılmak	ئېتىلىمەك، تىقىلماق، تاقالماق
tezkere	مەمۇراندېم، تونۇشتۇرۇش خېتى، ئىسپات خېتى، رۇ-خەسەت خېتى، تەرجىمىھال توپى، ئەسكەرلىكتىن قايتىش خېتى، ئەسكەرلىك ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەنلىك گۇۋاھنامىسى	tıkınmak	ئالدىغا كەلگەننى يېمەك، نېمە بولسا شۇنى يېمەك
tezkereci	ئەسكەرلىك مۇددىتىنى پۈتتۈرۈپ قايتقان ئەسكەر؛ سوتتا خاتىرە يازغۇچى	tıkır	تاقىلدىماق
tezkire	تەزكىرە	tıkırdamak	تاقىلدىماق، تارقىلماق
tezkiye	ئاقلاش خېتى	tıkırdatmak	تاقىلدىتماق، تىرىقلاتماق، تارقىلاتماق
tezleşmek	تېزلەشمەك	tıkırılı	تىقىرىلماق
tezleitirmek	تېزلەشتۈرمەك	takır-takır	تىكىر-تىكىر
tezli	ئىلتىماس خېتى	takır takır	قىستىناڭچىلىق
tezlik	تېزلىك، تېز	takışık	قىستىناڭچىلىق، تىقىشچىلىق
fezvir	يالغان بىلەن تولۇپ كېتىش، ئارىنى بۇزۇش، بۇز-غۇنچىلىق	takışıklık	تىقىلماق، سىقىلماق
tezvirat	يالغانچىلىق، يالغان	takışmak	ئالدىراپلا، ياخشى چاپنىمايلا يۇتماق
tezyif	ئويۇن-تاماشا، ئويۇن-چاخچاق	takıştırmak	كۆپ تىقىلىپ قاتتىقلاشماق، قاتتىق
tezyin	بېزەش، بېزىمەك	takız	تىقىلىپ كەتمەك، قاتتىق بولۇپ كەتمەك
tezyinat	پەرداز، بېزەك، زىننەت	takızlık	ئاغزى بىلەن تەڭ، لىقىمۇ-لىق
tezyinî	بېزەش، پەردازلاش	taklım tıklım	تىقىماق، قاچىلىماق
tezyit	كۆپەيتىش، ئارتتۇرۇش	takmak	سېمىز ۋە پاكار (ئادەم)؛ سېمىزلىك
tıbben	دوختۇرلۇق، تىبابەتچىلىك	taknaz	دېمى سىقىلىدىغان، نەپەس ئېلىشى تەس بولغان
tıbbî	تىببىي	taknazlık	چۈشكۈرۈك
tıbbiye	تىببىي مەكتەپ، تىببىي ئىنستىتۇت، تىببىي ف-كۈلتەپ	taknefes	چۈشكۈرمەك
tıbbiyeli	تىببىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى	takırsık	چۈشكۈرۈپ تۇرماق
tıfıl	بالا (كىچىك)؛	takırsıklı	تىك-تىك، توك-توك
tıgala	دوختۇرلۇقتا قوللىنىدىغان يىلىم	takırsırmak	تىلىسىم
tığ	تىغ، يىڭنە	tık tık	تىلىسىملىق
tıka basa	تىغنى ئوراپ قويىدىغان نەرسە	tılsım	يارا تاڭغۇچى؛ دەرەخلەرگە قاراش؛ ھايۋاننى تازىلاش
takaç	پۈگەت، پۇرۇپكا	tılsımlı	يەرلىك باشلىق
tıkaçlamak	توسۇپ قويماق	tımar	روھىي كېسەللەر دوختۇرخانىسى
tıkalı	ئېتىپ قويماق، كەپلەپ قويماق	tımarcı	روھىي كېسەل بولماق
tıkanık	ئېتىلىپ قالغان، توسۇلۇپ قالغان، تىقىلىپ قالغان	tımarhane	ھايۋانلارنى تازىلىماق
tıkanıklık	ئېتىلىپ قېلىش، توسۇلۇپ قېلىش، نەپەس قىسلىقى؛ (خەۋەرلىشىشنىڭ) ئۈزۈلۈپ قېلىشى	tımarhanelik	توپلانماق، دۆۋىلەنمەك، كىتاب ئىشكاپى، ئوت چۆپلەر-
tıkanmak	ئېتىلىپ قېلىش، توسۇلۇپ قېلىش؛ نەپەس كېسىلمەك؛ ئىشتىھا تۇتۇلماق	tımarlama	دۆۋىسى
		tınaz	پۇلى يوق، يوقسۇل؛ بوش، قۇرۇق؛ پۇل
		tıngır	تىرىڭلىماق؛ ئۆلمەك
		tıngırdamak	تىرىڭلاتماق؛ ئانچە مۇنچە چېلىشنى بىلمەك
		tıngırdatmak	(سازنى)؛
		tıngırdatmak	تىرىڭلىغان ئاۋاز
		tıngırıtı	

tınlam	ئاۋاز	tirmanma	تاغقا چىقماق، ئېگىزگە ئۆرلىمەك، دۆڭگە چىقماق
tınlamak	جاراڭلىماق	tirmanmak	ياماشماق
tınmak	ئاۋاز چىقارماق؛ كەھىيەت بەرمەك؛ سۆزنى سۆزلىمەك	tırmık	تىرنا، تىرناق ئىزى
tınnet	ئۇن چىقىرىش	tırmıklamak	تىرمىلىماق، ئېتىزنى تىرمىلىماق
tıp	سەھىيە، مېدىتسىنا	tırmıklanmak	تىرمىلاقلىنماق
tıpa	پۇگەت، پۇرۇپكا (شېشە، بوتۇلكا قاتارلىقلارنىڭ ئاغزىنى بېيىپ قويىدىغان)؛	tırnak	تىرناق، قارماق قاتارلىقلارنىڭ ئىلمىكى؛ كېمە ۋە پارا- خوتلارنىڭ سۇغا ئاتىدىغان ئۇچى
tıpatıp	ھەر جەھەتتىن ئۇيغۇن، تامامەن ئۇيغۇن	tırnakçı	يانچۇقچى، يان كەسكۈچى، يانچۇق ئوغرىسى، جە- للىگۈر
tıpırdamak	ماڭغاندا ئاياقتىن چىقىدىغان ئاۋاز؛ دۈيۈر- دۈيۈر، دۈيۈلدەمەك	tırnaklamak	تىرمىلىماق، تىرىنىقنى پاتۇرماق
tıpırtı	تىپىرلىغان ئاۋاز	tırnaklanmak	تاتىلانماق
tıpır tıpır	تىپىر-تىپىر ئاۋاز	tırnaklık	تاتىلانغان يەر
tıpış tıpış	قەدەمنى كىچىك ئېلىپ تېز مېڭىش مەنىسىنى بىلدۈرىدۇ	tırnaksı	تىرناققا ئوخشاش
tıpışlamak	پەپىلىمەك (بالىنى ئۇخلىتىش ئۈچۈن دۈ- مېسىگە ئۇرۇشنى كۆرسىتىدۇ)؛	tırpan	چالغا
tıpy tıpyna	بىر خىلدا ئوخشاش	tırpana	مۇز تېپىلماق، مۇز تېپىلىش ئايىقى
tıpkı	ئوخشاش، خۇددى	tırpanlamak	ئورماق
tıpkıbasım	كۆپەيتىپ بېسىش (بىر نەرسىنى)؛	tırpanlanmak	چالغا بىلەن ئورماق (ئوت-چۆپ ۋە با- شقىلارنى) يوقىتىشقا تىرىشماق
tıp tıp	ئاستا ئورماق	tırtık	پۇچۇق
tırabzan	پەلەمپەينىڭ ئىككى يېنىدىكى شادا، سالاسۇن	tırtıqçı	يانچۇقچى، جەللىگۈر
tıraş	تاراشلاش، يونۇش؛ چۈشۈرۈش؛ يالغان-ياۋىداق سۆز، ئەيلەش (تېرىنى)؛	tırtıklamak	ئوغرىلىماق
tıraşçı	قۇرۇق سۆز قىلىپ كىشىنى زېرىكتۈرگۈچى	tırtıklanmak	ئوغرىلانماق
tıraşlamak	پۇتماق، يونماق، ساقالنى شالاڭلاتماق	tırtıklı	پۇچۇق، پۇچۇلۇپ كەتمەك
tıraşlı	يۈز-كۆزنى چۈشۈرگەن، يونۇتۇلغان	tırtıl	كېپىنەك قاتارلىقلارنىڭ لىچىكىسى؛ تانكا ۋە تىراكتور چاقى؛ كۈمۈش چىنۇق، زەنجىر شەكىلدىكى ئويما، زەنجىر شە- كىلدىكى نەقىش
tıraşsız	چاچ-ساقاللىرى ئۆسۈپ كەتكەن، يونۇلمىغان	tırtılanmak	نەقىشلەنمەك
tırhallı	بىر خىلدىكى ئەھۋال	tırtılı	ھەرە چىشى شەكىللىك
tırık	تىرىق	tırtılısı	ھەرە چىشى شەكىلگە ئوخشايدىغان
tırık tırık	تىرىق قىلماق	tırtır	ھاشارەتنىڭ بىر خىلى
tırıl	زەئىپ ۋە يالىڭاچ، يوقسۇل، كەمبەغەل	tıs	غاز، مۈشۈك، يىلان قاتارلىق ھايۋانلار چىقارغان غۇرۇلدىغان ئاۋاز
tırlamak	يالىڭاچ ۋە پۇلسىز قالماق	tıslamak	پەس ئاۋاز چىقارماق
tırınk	قاتتىق ھەم مېتالدىن چىقىدىغان ئاۋاز	tıynet	ئېچىنقۇ، خېمىر تۇرۇچ
tırıs	قاتراش (ئات قاتارلىق ھايۋاننىڭ)؛	Tibetli	تىبەتلىك
tırkaz	ئىشىكىنى تاقايدىغان غورۇ، تاقاق	Ticanî	تىجانى (شىمالىي ئافرىقىدا قۇرۇلغان بىر تەرىقەت ۋە شۇنىڭ ئەزالىرىنى كۆرسىتىدۇ)؛
tırkazlamak	ئىشىكىنىڭ غورۇسىنى سالماق	Ticanîlik	تىجانىلىق
tırmalamak	تىرمىلىماق، تاتىلىماق؛ بىئارام بولماق	ticaret	تىجارەت، سودا-سېتىق
tırmalanmak	تاتىلانماق		
tırmanıcı	تاغقا چىققۇچى، ئۇلاقچى		

ticaret evi	تىجارەت يېرى ياكى ئۆي، سودا-سېتىق يېرى	tip	تىپ، نۇسخا، نەمۇنە خىل، تۈر، جېنىس
ticaretgâh	تىجارەت يېرى ياكى ئۆي، سودا-سېتىق يېرى، تىجارەتخانا	tipi	شەۋىرغان
ticarethane	تىجارەت باشقارمىسى، سودا باشقارمىسى	tipik	مەلۇم بىر تىپقا خاس بولغان، تىپىك خاراكتېر، ئۆزىگە خاس
ticarî	تىجارەتكە ئائىت، تىجارەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك	tipilemek	شەۋىرغانغا ئايلىنماق (ھاۋا)؛
tifdruk	ئويما رەسىم	tipo	تىپى، تۈرى
tifo	كېزىك (كېسىلى)؛	tipograf	مەتبەئە، باسمىخانا
tiftik	ئەنقەرە ئۆچكىسى ۋە ئۇنىڭ يۇڭى، ئەتىيازدا قىرىلغان ئىنچىكە يۇڭ	tipografya	مەتبەئە سەنئىتى
tiftiklenmek	يۇڭلىرى چىقىپ كەتمەك	tiraj	تىراز
tifüs	قارا كېزىك	tiramola	دېڭىزدىكى، ماتروس بىلەن مۇناسىۋەتلىك
tik	تارتىشىپ قالماق، پەي تارتىشىپ قالماق	tiran	زالىم پادىشاھ، مۇستەبىت
tik ağacı	تېكتونا دەرىخى	tirat	ئوق چىقارماق، ئوق ئاتماق، ئوت كەتمەك
tike	توغرالغان گۆش پارچىسى؛ نان ئۇۋىقى؛ لوقما، پارچە، ئاز	tirbuşon	پۇرۇپكا ئاچقۇچ
tikel	پۈتۈنلۈكنىڭ بىر قىسمى، جۈزئىيلىك، قىسمەنلىك	tire	پاختا يىپ، پاختا يىپتىن تىكىلگەن
tiksindirici	يىرگىنىدىغان، يىرگەندۈرگۈچى	tirendaz	ئوق ئاتقۇچى؛ قولىدىن ئىش كېلىدىغان، قولى ئەپلىك، پاكىزە كىيىنگەن
tiksindirmek	يىرگەندۈرمەك	tirfil	جۇڭگو كەتراسى
tiksinilmek	يىرگەنمەك	tirfillenmek	تۈك تاشلىماق، تۈكى چۈشمەك؛ تۈيلىمەك
tiksinmek	بىزار بولماق، ئۆچ بولماق	tirlidemek	تىتىرمەك، سىلكىنمەك
tiksinti	بىزار قىلىدىغان ئىش	tiril tiril	نېپىز، ئاجىز
tilâvet	قۇرئاننى چىرايلىق ئاۋاز ۋە قائىدىگە بىنائەن ئوقۇش	tirit	نان بىلەن شورپا ئارىلاشتۇرۇلغان تاماق، قېرى ۋە ئاجىز
tilki	تۈلكە، قۇۋ، تادان ئادەم	tirit gibi	قىمىرلىيالمىدىغان دەرىجىدە قېرىپ كەتمەك
tilkikuyruğu	دوختۇرلۇقتا ئىشلىتىدىغان بىر خىل ئۆسۈ-ملۈك	tirtleşmek	بەك قېرىپ مادارى قالماسلىق، مۇنۇپ قالغان
tilkileşmek	قۇۋلاشماق، تادانلاشماق	tiriz	پەۋاز، ئەنسىز تاختاي
tilkilik	تۈلكە كۆپ يەر، تۈلكىلىك، قۇۋلۇق، تادانلىق	tirlin	زەسىم سىزىش قەلىمى
tilmiz	ئوقۇغۇچى، ئۆگەنگۈچى	tiroit	قالغان بەزلىرى
tim	تەنھەرىكەتچىلەر كوماندىسى، تەنھەرىكەتچىلەر ئەترىتى، ھەربىي ئىشلار، بىر قانچە كىشىلىك ئاۋانگارت گۇرۇپپا	tirpidin	ئۇزۇن ساپلىق ئوتىغۇچ
timbal	دۇمباق، ناغرا	tirsi	بىر خىل بېلىق
timsah	تىمساه	tirşe	يېشىل بىلەن كۆك ئارىسىدىكى رەڭ؛ خەت يازىدىغان تېرە
timsahlar	تىمساھلار	tir tir	دېر-دېر
timsal	سىموۋۇل، بەلگە، ئىشارەت	tiryak	زەھەر دورىسى، ئەپيۇن
timüs	تۆش بېزى	tiryaki	بەگگە؛ بىر نەرسىگە قاتتىق بېرىلىش ۋە ئۇنىڭدىن كېچەلمەسلىك
tin	روھ	tiryakilik	خۇمار بولماق، بېرىلىپ كەتمەك
tiner	سۇيۇقلاندۇرۇش رېئاكتىۋى	tirşört	قىسقا يەڭلىك كۆڭلەك
tinsel	روھىي، مەنىۋى	titan	گىگانت ئادەم، قۇياش ئىلاھى
tinselcilik	ئىدىئالىزىم	titiz	ئەستايىدىل، چاققان، ئەپچىل، پاكىزە، تازا، خۇشبۇي
tin tin	ئۇن-تىنسىز، ئۇن تىنسىزلا	titizlenmek	ئەستايىدىل بولماق، بىئارام بولماق، ئوڭايىسىز-

titizlik	ئەستايىدىللىق، تارىلىققا قاتتىق رىئايە قىلماق	tokatlanmak	قوينىڭ يېمىزىنى شاپىلا قىلماق
titrek	تنتىرەك، تىنتىرگەن	tokatlı	شاپىلاق بىلەن ئۇرۇلماق
titrem	فونولوگىيىدىكى تون	tok gözlü	قوزا (يېشىغا يەتمەك)؛
titremek	تنتىرىمەك، قورقماق	tok gözlülük	كۆزى توق، ئاچكۆز ئەمەس
titreşim	تەۋرىنىش، سىلكىنىش	tok toklu	كۆزى توق بولماق، ئاچكۆزلۈك قىلماسلىق
titreşimli	تەۋرىنىش (سىلكىنىش) پەيدا قىلىدىغان ئاۋاز	tokluk	توقلا
titreşimsiz	پەردىلىرى تىترەپ تەلەپپۈز قىلىنىدىغان فونېمىلار قىتىرىشىلمەك	tokmak	توقلۇق
titreşmek	تنتىرىمەيدىغان	tokmak	توقماق، چوماق، بارابان، ناغرا، دۇمباقلارنىڭ چو- كىسى؛ ئىشىك ۋە دەرۋازىنىڭ ھالقىسى؛ يەرنى تۈزلەش ئۈچۈن ئىشلىتىدىغان كۆتەك
titreşmek	تەۋرىنمەك، سەكرىمەك، غەم قىلماق	tokmakbaş	بېلىقنىڭ بىر خىلى
titretmek	تنتىرەتمەك، قورقۇتماق	tokmakçı	چوڭ ياشلىق ئايالنىڭ ياش ئەركەك ئاشنىسى
tiyatro	تىياتىر (دراما، كومىدىيە قاتارلىق ئوبۇنلار ئو- يىلىدىغان يەر)؛	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tiyatroc	تىياتىر ئوينىغۇچى، تىياتىر ئورنىنى ئىشلەتكۈچى	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tiyatroc	تىياتىرچىلىق	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tiyatrolaş	تىياتىرلەشتۈرمەك	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tiyatrolaş	تىياتىرلەشتۈرمەك	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tiz	ئىنچىكە ۋە كەسكىن ئاۋاز	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tizleş	ئاۋازى تېزلەشمەك	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
toğrul	تىزلەشمەك	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohum	ئۇرۇق، ئۇرەن، ئىسپىرما (ئاناتومىيىدە)، نەسل؛ بېلىجان	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohumcu	تېرىغۇچى، ئۇرۇق ساتىدىغان دۇكان	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohumcu	ئۇرۇق يېتىشتۈرمەك	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohumlam	سۈنئىي يول بىلەن نەسللەندۈرمەك، تۆ- للىمەك	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohumlam	سۈنئىي يول بىلەن نەسللەندۈرمەك، تۆ- للىمەك	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohumlan	ئۇرۇقلانماق	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohumlu	كونا، ئۇرۇقلانغان	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tohumluk	ئۇرۇقلۇق؛ قېرى، ياشانغان؛ ئۇرۇقلۇق سا- قلىنىدىغان جاي	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tok	توق، قېلىن، زىچ (توقۇلغان)؛ ئوچۇق، روشەن (سۆز، ئاۋاز)، بوم (ئاۋاز)؛	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tokaç	كىرى يۇيۇش توقمىقى	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tokaçlam	كالتەكلىمەك، توقماقلىماق	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tokaçlan	كالتەكلەنمەك، توقماقلىنماق	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tokalaş	قول سىقىشماق	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tokat	شاپىلاق، ئۈستى ئوچۇق قوتان	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق
tokatlam	شاپىلاق بىلەن ئۇرماق؛ سۈت سېغىلىدىغان	tokmaklamak	توقماق بىلەن ئۇرماق، كالتەك بىلەن ئۇر- ماق؛ خاڭداپ چىڭدىماق

tombalacılık	قىماردا قارت تارقائماق	top altı	شەھەر ئەتراپى رايونى
tombalak	سېمىز پاكار (ئادەم) ؛	toparlık	يۇمىلاق؛ زەمبىرەك ئوقى توسۇش ۋاستىسى (ھارۋا، ماشىنا) ؛
tombaz	كىچىك قېيىق، تەكتى تۈز قېتىق؛ لەيلىمە كۆۋرۈك	toparlamak	بىر يەرگە كەلتۈرۈپ توپلىماق
tombul	تولغان، گۆشلۈك، يۇيۇمىلاق تولغان	toparlanmak	بىر يەرگە توپلانماق، (كېسەل) ياخشى بولۇپ قالماق
tombulaşmak	يۇيۇمىلاق بولۇپ كەتمەك	topatan	قوغۇننىڭ بىر تۈرى (رەڭگى سېرىق، ئۇزۇنچاق)
tombulluk	سېمىز، گۆشلۈك؛ توپ شەكىللىك	topaz	جەنۇبىي ئامېرىكىنىڭ ھەرە قۇشى
tomografi	رېنتىگىندە كۆرۈش	topçeker	ئېغىر توپ توشۇغۇچى كىچىك پاراخوت، توپ سۆرگۈچى ھايۋان
tomruk	كۆتەك (تاختاي تىلغىلى بولىدىغان)، ئىشلەنگەن ۋە تەييارلىغان تاش كۆتەك قىلماق	topçu	توپچى، زەمبىرەكچى، توپچى ئەسكەر
tomruklanmak	كۆتەك قىلماق	topçuluk	توپ ئاتماق، ئېغىر تىپتىكى توپ
tomson	كىچىك تىپتىكى قورال	tophane	قورال ئامبىرى، ھەربىي قورال زاۋۇتى
tomurcuk	ئۆسۈملۈكلەردە ئەتىيازدا پەيدا بولىدىغان تۈگۈنچە، بىخ، گۈل غۇنچىسى	topla	ئۈچ چىشلىق ھەرە
tomurcuklanmak	بىخ سۈرمەك، بىخلانماق	toplaç	ئېلىكتىر توپى
ton	توننا؛ ئادەم ۋە چالغۇ ئەسۋابى ئاۋازنىڭ يۇقىرى ياكى تۆۋەنلىك دەرىجىسى، ئادەم ۋە چالغۇ ئەسۋابى ئاۋازنىڭ تېزلىك ياكى ئاستىلىق دەرىجىسى	toplama	ئومۇمىي سان، جەمئىي، يەكۈن
tonaj	توننا (بىر قاتناش ۋاستىسىنىڭ كۆتۈرەلەيدىغان توننا سانى)؛	toplamaq	توپلىماق، بىر يەرگە يىغماق، سەرەمجانلاشتۇرماق، يىرىڭلىماق؛ كوررېكتور كۆرسەتكەن خاتالىقلارنى تۈزەتمەك
tonalite	توننا مىقدارى	toplamlamak	يىغىلماق، توپلانماق
ton balığı	تۇنۇس بېلىقى	toplantı	توپلانماق، يىغىلماق، يىغىن ئاچماق
tonga	ھىيلە، توزاق، قاپقان	toplantı	يىغىن، مەجلىس
tonik	قۇۋۋەت دورىسى	toplardamar	قىزىل قان تومۇرى، قان تومۇرى
tonilâto	توننا مىقدارى	toplaşmak	توپلاشماق، يىغىلىشماق، بىر يەرگە كەلمەك
tonilâtoluk	توننا مىقدارىنى كۆرسىتىدۇ	toplatılmak	ھەممىنى بىر يەرگە يىغدۇرماق
tonluk	ھەجىمى توننا كەلگۈدەك	toplatmak	بىر يەرگە ئەكەلدۈرمەك، توپلانماق، بىر يەرگە كەلتۈرمەك
tonoz	يەر ئاستى ئۆيى	toplu	بىر يەرگە توپلانماق، سەرەمجانلاشتۇرماق، رەتلىك؛ تولغان (بەدەن، ۋۇجۇد) ؛
tonton	خۇشبۇي، ئىنتايىن يېقىملىق	topluca	بىر يەرگە كەلمەك، جەمئىي
top	يۇمىلاق (نەرسىلەر)، شار (ئاسمانغا قويۇپ بېرىلىدىغان، توپ، زەمبىرەك، ھەممە، توپ)؛ ئىسپورت نۇر (بالىلار مۇزدا ئوينىيدىغان)؛	toplu ğne	قالپاقلىق يىڭنە
topaç	تۆت بۇرجەكلىك، بىر توپ، پارچە	topluluk	كوللىكتىپ، توپلانغان
topak	بىر يەرگە جەم بولماق	toplum	جەمئىيەت، توپلاق، توپلۇق
topaklanmak	ئاقساق، بىر ئايىقى كالتە بولغانلىقى ئۈچۈن تۈز تۈ- رالمايدىغان (نەرسە) ؛	toplum bilim	سوتسىئولوگىيە
tapalak	توشقان قۇلىقى، ئاق تىكەن	toplumcu	سوتسىيالىست
topallamak	ئاقساق ماڭماق	toplumculuk	سوتسىيالىزم
topallaşmak	ئاقساق	toplum dışı	توپلامنىڭ سىرتىدا قالماق
topallık	ئاقساقلىق	toplumlaşmak	توپلام بولۇپ شەكىللەنمەك
		toplumlaştırmak	ئومۇملاشتۇرماق
		toplumölçer	غاز ۋە سۇيۇقلۇقنى ئومۇمىي ئۆلچەمەك

toplumsal	ئىجتىمائىي، سوتسىيالىستىك	شەكىلدىكى تاغار
toplu sözleşme	بىرلىككە كەلمەك	خالتىغا قاچىلىماق؛ خالتا ھالىغا كەلتۈرمەك
toplu taşıma	جەمئىيەت قاتنىشى	خالتىدەك ساڭگىلاپ كەتمەك، بوشىشىپ
topograf	توپوگرافىيە مۇتەخەسسسى	كەتمەك، پۈرلەشمەك، پۈرلىشىپ كەتمەك
topografya	توپوگرافىيە (يەر ئاستىنى ئۆلچەش ۋە ئۇنى خەرىتىگە ۋە پىلانغا چۈشۈرۈش ھەققىدىكى بىلىم)؛	بۇقا بىلەن سوقۇشقۇچى
topognimi	يەر ناملىرى ئىلمى	ئىككى يىللىق پالامت بېلىقى؛ ئەقىل؛ ئەزەلەك ئەزاسى
toprak	يەر، تۇپراق، توپا؛ مەملىكەت؛ ئېتىز	زوقى ئۈچۈن پۇلنى بۇزۇپ چاقچۇچى ياش؛ ئۆ- گىتىلمىگەن، كۆندۈرۈلمىگەن
toprak altı	يەر ئاستى	تەجرىبىسىزلىك، خاملىق
toprakbastı	ئىلگىرى چەتئەلگە كىرگەن يولۇچىدىن ياكى مالدىن ئېلىنىدىغان باج	قىرىش ستانوكى
toprak boya	تۇپراق، بوياق	قىرىش ستانوكى ئىشچىسى
topraklamak	ئۈستىگە توپا تۆكمەك، توپا بىلەن ياپماق، ئۈستىگە توپا ياپماق	قىرىش ئىشى بىلەن شۇغۇللانماق
topraklandırma	يەرگە ئىگە قىلماق، يەر بەرمەك	غەربىي ئافرىقا قىرغاقلىرىدا چىقىدىغان قاتتىق بوران
topraklı	توپا ئارىلاشقان، تېرىدىغان يېرى بار (دېھقان)؛	ستانوكتا قىرماق
topraksız	توپا ئارىلاشمىغان، يەرسىز	ستانوكتا قىرىلماق
toptan	بىراقلا، ئۈلگۈچە	ستانوكتا ئىشلىمەك
toptancı	ئۈلگۈچە ساتقۇچى	ئەتۈرتكە
toptancılık	ئۈلگۈچە سېتىش تىجارىتى	ماتورنى تەتۈرسىگە ئايلاندۇرۇش (پارا-خوتتا)؛ (كىيىم ھەققىدە) تەتۈر قىلىش، ئۆرۈش؛ سۆزىدىن (پىكىردىن) يېنىۋېلىش
topuk	سوك، ئۆكچە	سۇ مىناسى پاراخوتى
topuklamak	ئۆچە قويماق	سۇ مىناسى؛ ئارقا تىرەك، يۆلەنچۈك (ئادەم)؛
topuklu	ئۆكچىلىك	ئۆزىدىن توك چىقىرىدىغان بېلىق
topuksuz	ئۆكچىسىز	مىنا بىلەن غەرق قىلىۋەتمەك
topur	كەستەننىڭ (لزا) تىكەنلىك شۆبۈكى	مىنا بىلەن بومبىلانماق
toput	دۇغ (ھەرقانداق بىر سۇيۇقلۇقنىڭ قاچىنىڭ ئاستىدا تىنىپ قالغان قويۇق قىسمى)؛	توپتەك ئايلىنىپ يۈرمەك
topuz	ئۇچى كالىك كالتەك (قەدىمدە قورال سۈپىتىدە قوللىنىلاتتى)؛ توپ شەكىلدە ئۆرۈلگەن چاچ، دۇپدۇمىلاق (ئادەم)، ئىشكىنىڭ يۇمىلاق تۇتقۇچى	ئولتۇرۇشۇپ چۆكۈپ قالغان نەرسە، قالدۇق، ساقىندى، نەرسىلەر ئاستىدىكى ئەڭ كېرەكسىز نەرسە، لاتقا
topuzlu	يۇمىلاق بولماق	چۆكۈپ قالغان، چۆكمە بولماق
topyekün	توپلانماق، يۇمىلاق بولماق	تىنماق
tor	تور، توردەك توقۇلغان (باش كىيىم)، تەجرىبىسىز، پىشمىغان، خام (ئادەم)؛	بوتىلاق
torak	قارا ياغاچ بىلەن قاپلانغان يۇمىلاق ئۆگزە	نەۋرە
toraks		نەۋرىلەر
toraman	سېمىز ئەتلىك (بالا)، ئەركەكلىك ئەزاسى	توربۇم (بىر ئېلىمىنت)؛
torba	يوغان خالتا، ئەركەكلىك بېزى خالتىسى؛ قەغەزدىن ياسالغان كىتاب خالتىسى؛ يۇڭ بېتىن توقۇلغان ھەر خىل	ئۆسۈش (كالا بىلەن ئۆسۈش ياكى مۇڭگۈز بىلەن ئۆ- سۈش)؛
		تاشپاقا، ھەرىكىتى ئاستا ئادەم
		ئۆسمەك، كالا بىلەن ئۇرماق
torbalamak		
torbalanmak		
toreador		
torik		
torlak		
torluk		
torna		
tornacı		
tornacılık		
tornado		
tornalamak		
tornalanmak		
tornalı		
tornavida		
tornistan		
torpedo		
torpil		
torpil balığı		
torpillemek		
torpillenmek		
tortop		
tortu		
tortul		
tortulanmak		
torum		
torun		
torunlar		
toryum		
tos		
tosbağa		
toslamak		

toslaşmak	بىر-بىرى بىلەن ئۈسۈشمەك	töhmet	تۆھمەت
tost	ئىچىگە ماي سۈركەپ، مەخسۇس ئەسۋابتا كۆپتۈرۈلۈپ پىشۇرۇلغان نان كېسىمى؛ بىرىنىڭ شەرىپى ئۈچۈن ئىچىش	töhmetli	تۆھمەتكە قالغان
tostçu	نان كېسىمى ساتقۇچى	tökezlemek	سەنتۈرۈلمەك
tostoparlak	توپتەك پىرقىرماق	tömbeki	چىلىم بىلەن چېكىلىدىغان تاماكا تۈرى
tosun	پىچىۋىتىلگەن توپاق؛ دوغلاق يىگىت	töre	ئادەت، ئەدەب-ئەخلاق
tosuncuk	پەۋقۇلئادە چوڭ تۇغۇلغان بالا	töreci	ئەخلاقلىق
totaliter	دېموكراتىك پرىنسىپقا خىلاپ	törecilik	ئەخلاقشۇناسلىق
totem	توتېم (ئىپتىدائىي دىنىي ئىتىقاد بولۇپ، بۇنىڭدا مەلۇم بىر ھايۋانغا چوقۇنىدۇ ياكى ئۇنى ئۆز ئەجدادى سۈپىتىدە ئۇلۇغلايدۇ)؛	töre dışı	ئامورالزىم (ئەخلاق يوللىرىنى قوبۇل قىلمايدىغان (يول)؛
totemizm	توتېمىزم	töre dışıcı	ئامورالسىمى
toto	قۇيرۇق (ئادەمنىڭ)؛	töre dışıcılık	ئامورالزىم (ئەخلاق يوللىرىنى قوبۇل قىلمايدىغان يول)؛
toy	زىيارەت؛ ياشلىقىدىن تەجرىبىسىز، ئىقتىدارسىز	törel	ئەخلاقى، قائىدە-يوسۇن، ئەخلاققا ئۇيغۇن
toyaka	ئىككى ياققا كېرىلگەن تاختا	tören	مۇراسىم
toydan	قۇشنىڭ يوغان بىر تۈرى	törenli	ئەخلاققا مۇۋاپىق
toygar	تورغاي	törensəl	مۇراسىم، رەسمىي يوسۇن
toyluk	تەجرىبىسىز، پىشىمغان، ئىقتىدارسىز	törensiz	مۇراسىمسىز
toynak	تۇۋاق (ئات-ئېشەك فاتارلىقلارنىڭ)؛	töresəl	ئۆرپ ئادەت ئادەتلەنگەن
toz	توز، چاڭ-توزان، ئۇنتۇق، ئۇۋاق	töretanımaz	ئەخلاقنى بىلمەيدىغان
tozan	زەررە، پوپاڭلىق يەر	töre tanımazlık	ئەخلاقنى ئېتىراپ قىلماسلىق
tozarmak	توزان بولماق؛ (يامغۇر ھەققىدە) ئۇششاق ياغماق، سىم-سىم چۈشمەك	törpü	چىشلىرى يىرىك ئىكەك
toz boya	توپا رەڭ	törpülemek	ئىكەكلىمەك
tozkoparan	كۆپ بورانلىق	törpülenmek	ئىكەكلەنمەك؛ تەربىيە بېرىلمەك
tozlanmak	چاڭ توزان باسماق	törpülü	ئىكەكلەنگەن
tozlaşmak	توزان بولماق، چاڭلاشماق (ئۆسۈملۈك)؛	tös	ھايۋاننى ئارقىغا ئوخشىتىش ئۈچۈن قوللىنىدىغان سۆز
tozlu	توپا باسقان	töskürtmek	ئارقىغا ئوخشاتماق (ھايۋاننى)؛
tozluk	پۇشقاقلق (تىزدىن تۆۋەنگە كىيگۈزۈۋالدىغان ھەم توپىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئاياغنىڭ ئۈستىنى يېپىپ تۇرىدىغان نەرسە)؛	töskürü	كەينى-كەينىدىن
tozmak	نۇرغۇن يەرگە بېرىپ ساياھەت قىلىپ كېلىش مەنىسىدە كېلىدۇ	tövbe	توۋا
tozpembe	ئوچۇق شاپتۇل چېچكى رەڭگىدە	tövbekâr	توۋا قىلىپ توغرا يولغا قايتقۇچى
toz sabun	ئۇنتۇق سۇيۇن	tövbeli	توۋا قىلماق، ئىككىنچى قىلماسلىققا ۋەدە قىلماق
toz şeker	قۇم شېكەر	töz	تەكتى، ئەسلى يىلتىزى، جەۋھەر
tozumak	توزىماق	tözcülük	بىرنەچچە يىلتىزنىڭ بارلىقىنى بىلدۈرىدىغان سۆز
tozuntu	توپا توزۇتماق، ئەقلىنى يوقاتماق	tözəl	يىلتىز بىلەن مۇناسىۋەتلىك
tozutmak	توزۇتماق	trafik	قاتناش، سەيلە-سەپەر
		trafo	ئۆزگىرىپ كەتكەن ئادەم
		tragedi	تراگېدىيە
		trahom	تراخوما (يۇقۇملۇق كۆز ئاغرىقى)؛
		trajedi	تراگېدىيە، ئاقىۋىتى يامان ئەھۋال
		trajik	تراگېدىيىلىك، ئازابلىق

trajikomik	تراگېدىيىلىك ئەھۋال	tremolit	تېرموليت
trakeliler	نەپەسلىنىش يولى	tren	پويىز
trakit	يانار تاغدا بولىدىغان بىر خىل ئۇزۇن تاش	trençkot	يامغۇرلۇق
traktör	تراكتور	trend	تەرەپ، يوللىنىش (بىرەر ئەھۋالنىڭ)؛
traktörçü	تراكتورچى	treyler	كەينىدىن قوغلىغۇچى
trakunya	بىر خىل يېلىق	tribün	مۇنبەر، تەنھەرىكەت ۋە ئويۇن مەيدانلىرىدا تاما- شېسىنلارنىڭ ئولتۇرۇشى ئۈچۈن ھازىرلانغان ئورۇن
Trakyalı	تراكيا تىلى	trigonometri	ئۈچ بۇلۇڭ
trama	تۇخۇمدىن چىقارماق	triko	بىر خىل يۇڭ رەخت، بىر خىل يۇڭ رەختتىن توقۇلغان
trampa	تېگىشىش، ئالماشتۇرۇش	trikosefal	كېسىم
trampet	بارابان	trikotaj	ھارۋىكەش
trampetçi	بارابانچى	trikotaj	تريكولوگىيە (تۈك ۋە چاچنى تەتقىق قىلىدىغان بىلىم)؛
trampfen	سۇغا سەكرەش تاختىسى، چىقىش نۇقتىسى	trikotajcı	ئىلمىي-توقۇلما ئەشپالىرى بىلەن شۇغۇللانغۇچى
tramvay	ترامۋاي	trilyon	تېرليون، مىڭ مىليارد
trańça	ئاق دېڭىز يېلىقى	trinketa	بىر خىل يەلكەن
trankilizan	تىنچلاندۇرغۇچى دورا، ئادەمنى تىنچلاندۇرماق	trinketa	ئۈچ كىشىلىك ناخشا
transatlantik	ئاتلانتىك ئوكياننى كېسىپ ئۆتمەك	trio	ئۈچ كىشى بىر گۇرۇپپا بولماق
transfer	يۆتكىمەك، ئالماشتۇرماق	tripleks	تروپىلى
transformasyon	ئۆزگەرمەك، ئۆزگىرىپ كەتمەك	tripoli	ئۈچ چاقلىق قاتناش قورالى
transformatör	ترانسفورماتور (ئېلىكتىر قۇۋۋىتىنى كۈچە- يتىدىغان ياكى كېمەيتىدىغان ئاپپارات)؛	triportör	ئۈچ نەرسە بىر-بىرىگە قارىتىلغان
transformizm	ئىلگىرى سۈرمەك، ئىلگىرى سۈرۈلمەك	triptik	تېرخىنېللا قۇرتى
transfüzyon	سۇيۇقلۇق بەرمەك، قان بەرمەك	trişin	تېرخىنېللا قۇرتى كېسىلى
transistor	ترانسىستېر	trişinoz	تېرنتىيۇم
transit	يۆتكەش (مالنى)، چېگرىدىن ئۆتۈش، چېگرىدىن ئۆتكۈزۈش	tritium	تېرتون
transkripsiyon	كۆچۈرمەك، كۆچۈرۈلگەن نۇسخا	triton	ئۈچ ھاكىمىيەت يۈرگۈزگۈچىنىڭ بىرى، ئۈچ چو- گنىڭ بىرى
transmisyon	يەتكۈزمەك، يەتكۈزۈپ بەرمەك	triumvir	ئۈچ كىشىلىك مۇزىكا ئەترىتى، ئۈچ كىشىلىك ئايلىنماق، دەۋرىي بولۇش
transplântasyon	يۆتكىمەك، كۆچمەن بولۇپ چىقىپ كەتمەك	triyo	ترااللىبۇس
transport	ترانسپورت	trol	تارمبون، ئۇزۇن كاناي
transportasyon	توشماق، قاتناش كەسپى	trolleybüs	ئۇزۇن كانايچى
transpoze	ئالماشتۇرماق، ئالماشتۇرۇش ئېلىپ بارماق	trombon	بوزەك قىلماق، ئاياغ-ئاستى قىلماق
trańş	ئۇيقۇلۇق ھالەت، قېتىپ قالماق	tromboncu	كاناي، كاناي ئاۋازى
trapez	ئېگىزگە ئېسىپ قويماق، ئېگىزدىكى ئىلگىگۈچ	tromp	كانايچى
travez	شىپال (تۆمۈر يول) سىم تاناپ تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈچ تەرىپىگە ئورنىتىلغان توغرا (چاپراس) ياغاچ	trompet	تروپىك
traverten	تۇفا	trompetçi	تروپىك بەلۋاغ
travma	جاراھەت (تاشقى)، يارا ئېغىزى، يارىلانماق	tropika	تروپىزم
travmatoloji	دورا، ئىچكى بۆلۈم	tropikal	تروپىسفىرا
		tropizm	
		troposfer	

trotuar	تروتۇئار	tulum	تۇلۇم، گەۋدەسى تۇلۇمدىن پۈۋلەپ چېلىنىدىغان ساز
troyka	تروپىكا		، تۇلۇم شەكىللىك
tröst	ئىشەنچ، ئىشەنمەك؛ باشقۇرماق، ھالىدىن خەۋەر ئالماق	tulumba	سۇ چىقىرىش پومپىسى، چىرىغى، ئوت ئۆچۈرۈش ناسوسى، پۈۋلىگۈچ
truakar	تروئاكار		ئوت ئۆچۈرگۈچى
trup	ئەترەت، دۈي؛ تروپيا	tulumbacı	كەچىك خالتا، كەچىك قاپ
turakar	تۇراكار	tulumcuk	دېڭىزدىكى بىر خىل ھايۋان
tual	رەسىم سىزىدىغان رەخت	tulumlular	تۇلۇم ئىچىدە پۇشۇرۇلغان بىر خىل پىشلاق
tuba	باش ئاۋازلىق كاناي	tulum peyniri	تۇلۇمسىمان
tufan	توپان؛ شىددەتلىك يامغۇر	tulumsular	يۇمىلاق شەكىللىك يۇڭ ياكى پاختا
tufeyli	پارازىت، قان شورغۇچى، تەييارتاپ	tulup	تۇلىيۇم
tugay	پولك بىلەن دىۋىزىيە ئوتتۇرىسىدىكى ئەسكىرىي بىر-لىك، لۇي، ئەترەت، دۈي	tulyum	زۇكام
tuğ	تۇغ، قىل، تۈك، چاچ؛ ئات تىلىدىن ئىشلەنگەن تاج	tumağı	كەڭ ۋە خالتا ئىچكى كىيىم
tuğamiral	دېڭىز ئارمىيىسىدە گېنرال لېيىتنانىت	tuman	ئاستىن-ئۈستۈن (بولماق)، ئورنىغا ئېيتىلىش (بالا)
tuğamirallik	گېنرال لېيىتنانىت	tumba	ئاغزىدىن)؛
tuğbay	قۇرۇقلۇق ئارمىيىنىڭ بىرگادا گېنېرالى	tumbadız	پاكار ۋە دوغىلاق
tuğgeneral	قۇرۇقلۇق ئارمىيىدە جۇنجاڭ	tumşuk	تۇمشۇق (قۇشنىڭ)؛
tuğla	خىش، خىشتىن ياسالغان	tumturak	كۆرسەتمەك، دەبدەبە قىلماق
tuğlacı	خىش پىشۇرغۇچى ۋە ساتقۇچى	tumturaklı	پو ئاتماق، ئاشۇرۇپ سۆزلىمەك، يۇمىلاق، بۆر-تۈپ چىققان
tuğlacılık	خىشچىلىق		
tuğlu	پەي، پەي بېزەك	tunç	تۇنچ، تۇچتىن ياسالغان
tuğra	مونوگرامما (ئىسىم-فامىلىنىڭ باش ھەرپلىرىدىن تۈزۈلگەن گۈلدار يېزىق)، ئالامەت	tunçlaşmak	تۇنچ رەڭگىنى ئالماق
tuğrakeş	مونوگراممىچى	tunçlaştırmak	تۇنچ رەڭگىگە كىرگۈزمەك
tuğyan	تاشقىن، سۇ تاشقىنى، تۇغیان	tundra	تۇندار
tuh	ۋاي (ئۈندەش سۆز)؛	tungsten	ۋولفرام
tuhaf	يات، قىزىق، ئاجايىپ، ھەيران قالارلىق، كۈلكىلىك، چۈشەنگىلى بولمايدىغان	Tunuslu	تۇنىسلىق
tuhafiye	تۇرلۇك مال، پايپاق، قول ياغلىق، قولقاپ قاتارلىقلارنى زىننەتلەشكە ئىشلىتىدىغان نەرسىلەر	tur	چاغ، دەۋر، ئايلىنىش
tuhafiyeci	تۇرلۇك مال ساتقۇچى	tura	باش، تەننىڭ ئەڭ يۇقىرىقى قىسمى؛ چۈشەنمەك، ئەقىللىق
tuhaflaşmak	غەيرى بولۇپ قالماق، ئوساللاشماق	turaç	چىل (قۇش)؛
tuhaflık	غەيرى، ئاجايىپ، كۈلكىلىك	Turan	تۇران
tul	ئۇزۇنلۇق، مېردىئان، مېردىئان سىزىقى	Turancı	تۇرانچى
tulu	چىقماق، باشلانماق	Turanî	تۇرانلىق
tulüat	ئىجاد قىلماق	turba	تۇرۇق (سازلىقلاردا ئۆسۈملۈكلەرنىڭ چىرىشىدىن ھاسىل بولغان يېقىلغۇ)؛
tulüatçı	ئىجاد قىلغۇچى	turbalık	تورفىلىك
tuluk	تۇلۇم، گەۋدەسى تۇلۇمدىن پۈۋلەپ چېلىنىدىغان ساز، تۇلۇم شەكىللىك	turfa	يەھۇدىيلارچە ھارام سانالغان نەرسە
		turfalamak	باھانى چۈشۈرمەك
		turfanda	چىلگە، بالدۇر پىشىدىغان (مېۋە، كۆكتات)، مەۋ-مەۋ

turfandacı	سۈمىنىڭ ئاخىرىدا يېتىشىدىغان بالدۇر پىشىدىغان نەرسىلەرنى ساتقۇچى، يېتىشتۈرگۈچى	tutamamak	بىر تۇتام ئالماق
trufandacılık	بالدۇر پىشىدىغان نەرسىلەرنى يېتىلدۈرمەك	tutanak	سۆزلەرنىڭ ئەينەن يېزىلىشى؛ توختام، كېلىشىم، پۈتۈم؛ بىرەر ئورگان تەرىپىدىن يېزىلغان دوكلات
turfandalık	بالدۇر پىشىدىغان كۆكتاتلىق (كۆكتات تېرىلىدىغان يەر)؛	tutar	مقدار، پۇل مىقدارى، مەبلەغ
turgay	تورغاي	tutarak	نېرۋا كېسەللىكى، تۇتقاقلىق كېسەلى مىقدارلىق
turgor	ئۆسمەك، ئىشىپ قالماق	tutarga	مۇۋاپىق، ئۇيغۇن، لايىق
turhan	ئېسىلزادە	tutarlı	مۇۋاپىقلىق، ئۇيغۇنلۇق
turist	ساياھەتچى	tutarsız	ئۇيغۇنسىز، مۇۋاپىقسىز
turistik	ساياھەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك	tutarsızlık	ئۇيغۇنسىزلىق، مۇۋاپىقسىزلىق
turizm	ساياھەت	tutkal	يىلىم، يېپىشتۇرغۇچى ماددا
turna	تۇرنا	tutkallamak	يىلىم (شىلىم) بىلەن يېپىشتۇرماق
turnaayağı	تۇرنا ئايىقى	tutkallanmak	يېپىشتۇرغۇرۇماق
turnacı	تۇرنىلارغا قارىغۇچى	tutkallı	يىلىم (شىلىم) سۈرۈلگەن، يىلىملانغان
turnagagası	تۇرنا تۇمشۇقى	tutku	قىزغىنلىق، قىزغىن ئۈمىد، قاتتىق ھاياجان، قايناق ھېسسىيات
turne	سەييارە ئويۇن قويۇش	tutkulu	قايناق ھېسسىيات بىلەن، قىزغىنلىق بىلەن
turnike	تورنىكا (كىرىش-چىقىش جايلىرىدا ئادەملەرنى بىر-بىرىدىن ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن ئورنىتىلغان ئايالما ئىشىك)؛	tutkun	مەپتۇن، كۆڭۈل بۆلمەكلىك
turno	بىر چاقلىق كىچىك ھارۋا	tutkunluk	مەپتۇنلۇق
turnusol	لاكمۇس	tutmak	تۇتماق، قولغا چۈشۈرمەك، تۇتۇلماق، قاماپ قويماق، ساقلىماق، كونترول قىلماق، قوللىماق، قوغدىماق
turnuva	تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى	tutsak	ئەسىر (قولغا چۈشكەن)؛
turp	تۇرۇپ، لوبو	tutsaklık	ئەسىرلىك، ئاسارەت
turşu	ئىچاسەي، شەنەسەي؛ قاتتىق مەست	tutmak	تۇتۇرماق، يېپىشتۇرماق، مىخلىماق، چاپلىماق؛ كىرىشمەك قولغا ئالماق (ئىشنى)، مەقسەتكە ئېرىشمەك
turşucu	ئىچاسەي تەييارلىغۇچى ياكى ياسىغۇچى	tuturmalık	تۇتۇرغۇچ، تۇتۇرمىلىق
turşuluk	چىلىغان سەي قىلىشقا بولىدىغان	tutu	گۆرە، رەنە
turta	تورت (قەنت، تۇخۇم ۋە مەسكە بىلەن پۇشۇرۇلغان تاماق)؛	tutucu	مۇتەئەسسەپ، كونسېرۋاتور، كونسېلىقنى تۇتقۇچى
turuncu	قىزىل سېرىق، سارغۇچ	tutuk	تارتىنچاق، ئۇياتچان؛ كېكەچ، كېكەچلەپ سۆزلەيدىغان
turunç	تەمى ئاچچىق-چۈچۈك خۇيزە، ماندارىن	tutuk evi	تۇتقۇنلارنى سولايدىغان ئۆي، تەقىپخانا
tuş	روپال قاتارلىق چالغۇ ئەسۋابلىرىدا ياكى خەت بېسىش ماشىنىسى قاتارلىقلاردا بارماق بېسىلىدىغان يەر؛ تۈگمە؛ چېلىشىشتا دۈمبىنىڭ يەرگە تېگىشى	tutuklamak	قامماق، سولماق، تۇرمىگە سالماق
tutaç	لابوراتورىيىدە ئىشلىتىدىغان قىسقىچ؛ قازاننى ئوچاقتىن چۈشۈرۈشتە ئىشلىتىدىغان لاتا	tutuklanmak	قامالماق
tutak	دەستە، تۇتقۇچ، رەھنە	tutuklu	مەھبۇس، جىنايەتچى، گۇناھكار
tutam	تۇتام، ئوچۇم	tutukluk	تارتىنچاقلىق؛ ئىشلىيەلمەسلىك
tutamaç	تۇتقۇچ، ساپ؛ دەلىل، پاكىت، ئىسپات	tutukluluk	قامماق، چەكلىمەك، تىقىپ ئاستىغا ئالماق
tutamak	تۇتقۇچ، ساپ؛ دەلىل، پاكىت، ئىسپات	tutuksuz	تۇتۇلمىغان؛ قاماققا ئېلىنمىغان
		tutulmak	تۇتۇلماق، كۆپمەك، ئىشلىمەس ھالغا كەلمەك، بىر يېرى ئىشلىيەلمەسلىك؛ ئىچى پۇشماق زىرىكەمەك؛ مۇپتىلا بولماق

tutulu	رەنگە ئېلىنغان	ساراي كۆزەتچىسى
tutulum	ئېكلىپتىكا، يەرنىڭ قۇياش ئەتراپىدىكى يولى جايلاشقان تەكشىلىك	مىلتىق ياساش ئىشى
tutum	تۇتۇلغان يول؛ ئىقتىسادچىلىق؛ مەۋقە، مەيدان	قورال ئىسكىلاتى
tutumlu	ئىقتىسادچىل	ھەربى گازىمىلاردا مىلتىق قويۇلدىغان جاي؛ مىلتىق
tutumluluk	ئىقتىسادچىلىق	قېپى
tutumsuz	ئىسراپخور، ئىسراپچىلىق	ھەي، ۋاي
tutumsuzluk	ئىسراپچىلىق، ئىسراپخورلۇق	تۈگىمەك، ئاخىرلاشماق، تاماملانماق
tutunmak	ئۆزى ئۈچۈن قوللانماق؛ ئۆزى ئۈچۈن ئىشلىمەك؛ يۆلەنمەك	دائىم سۈيى كۆيىپ تۇرىدىغان بىر خىل مېۋە شىرنىسى؛ تۈگىمەس-پۈتمەس
tutuşmak	تۇتۇشماق، كىرىشمەك؛ تۇتاشماق (ئوت)	ماي قەلەم
tutuşturmak	تۇتۇشتۇرماق؛ تۇيۇقسىز بەرمەك؛ تۇتقۇزۇپ قويماق	تۈگىمەسلىك، تۈگىمەيدىغان
tutya	تۇتيا	يەپ ئىچىپ تۈگەتكۈچى
tuval	ماي رەسىم ۋە بۇ خىل رەسىم سىزىلغان رەخت	تۈگىتىش، پۈتتۈرۈش
tuvalet	گىرىم قىلىش ئۆيى، پەرداز قىلىدىغان يەر؛ ئاياللارنىڭ كېچىلىك كىيىمى؛ ساقال بۇرۇتىنى ئېلىش؛ ھاجەتخانا، خالا جاي	تۈگەتمەك، پۈتتۈرمەك، تاماملىماق
tuyuğ	ئارۇز ۋەزىندە يېزىلغان شېئىر	تۈكۈرمەك
tuz	تۇز	تۈكۈرۈك
tuzak	توزاق، قىلتاق؛ قاپقان؛ سۇيقەست	پۈركۈمەك، ئاغزى بىلەن سەپمەك
tuzcu	تۇز ساتقۇچى	داكا
tuzcul	شورنى ياخشى كۆرىدىغان (ئۆسۈملۈك)؛	داكا؛ داكىدىن ئىشلەنگەن
tuzla	تۇز مەيدانى، تۇز كېنى؛ تۇزلاق	تۈلىۈم
tuzlamak	تۇزلىماق، تۇز سەپمەك	پۈتۈنلەي، ھەممىسى، تامامەن؛ تۈمەن سۆزىنىڭ قىسقار- تىلىمىسى
tuzlanmak	تۇزلانماق	تۈمامىرال
tuzlu	تۇزلۇق؛ بەك قىممەت	tümbek
tuzluk	تۇزلۇق؛ تۇز قاچىسى؛ ئاتلارنىڭ كۆز چانقى	دائىخورەك؛ بىر خىل ساز جۈملە
tuz ruhu	تۇز كېسلاتاسى، تۇزى كەم	tümce
tuzsuz	تۇزسىز، تۇزى كەم؛ تەمسىز چاقچاق قىلىدىغان (ئادەم)؛	tümden
tü	جاچاڭنى تارت؛ بېشىڭنى يە؛ خۇدا ئەدەبىڭنى بەرسۇن مەقسىتىدە قوللىنىدۇ	tümel
tüberkülin	تۇبۇركىلون	tümen
tüberküloz	تۇبۇركېليوز	tüme varım
tüccar	سودىگەر، تىجارەتچى	tümgeneral
tüf	يانار تاغدىن ئېتىلىپ چىققان تاغ جىنىسى	tümgeneralik
tüfek	مىلتىق، پىيادە ئەسكەرلەر مىلتىقى	tümleç
tüfekçi	مىلتىق ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى، ساراي بەكچىسى،	tümllemek
		tümlenmek
		tümler
		tümör
		tüm sayı
		tümsek
		tümsekli

tümseelme	پولتېيىپ چىقىش	لارنىڭ ئورنىغا تۈركچىنى ئىشلەتمەك؛ تۈركچىگە تەرجىمە قىلماق
tüm tanrıci	تۆم تەڭرىسى	توغرىسى، ئوچۇقراقى
tümür	قۇرۇلمىسى	تۈركچە
tün	تۈن، كېچە	تۈركچۈ (ئوسمان پادىشاھلىقىنىڭ ئاخىرقى يىللىرىدا ئوسمانلىق ۋە ئىسلامچىلىق ئېقىمىغا قارشى ھالدا تۈركلۈك ھېسسىياتىنى تەشەببۇس قىلغۇچىلار)؛
tünaydın	ياخشى چۈش كۆرۈك	تۈركىستانلىق
tünek	قونداق (توخۇ قاتارلىقلارنىڭ)؛	تۈركىيات، تۈركولوگىيە
tüneklemek	قونداققا چىقماق	تۈركىيلىك
tünel	تەشمە، تونىل (تاغ تەشمىسى)؛	تۈرلەشتۈرمەك
tünemek	قونداققا چىقماق (ئۇچار قۇشلارنىڭ بىر نەرسىگە قونۇپ كېچىنى ئۆتكۈزۈشى)؛	تۈركلۈك
tünmek	قاراڭغۇ چۈشمەك	تۈركمەن
tünsel	كېچىلىك	تۈركمەن تىلى
tüp	ناسوس، قانال	تۈركولوگ، تۈركولوگ ئالىمى
tüp bebek	پرۇبىرىكىدا يېتىشتۈرگەن بوۋاق	تۈركولوگىيە
tüplük	پرۇبىرىكا قويۇلىدىغان جازا	يېشىل ياقۇت
tür	تۈر، خىل	خەلق شېئىرى ۋە قوشاقىدىن تۈزۈلگەن غەزەل، خەلق ناخشىسى
türap	تۈپراق؛ چاڭ-توزان	خەلق ناخشىچىسى
türban	باش ياغلىق؛ بۆك	تۈرلۈك، خىلمۇ-خىل، ھەر خىل؛ خىلمۇ-خىل كۆكتات بىلەن پىشۇرۇلغان تاماق
türbe	گۈمبەز (ئاتاقلىق ئادەملەرنىڭ قەبرىسى)؛	ئارىلاشما
türbin	تۈربىنا (ھور، گاز كۈچى بىلەن ئىشلەيدىغان دۆ-نىگاتىل)؛	مەۋجۇدىيەت، مەۋجۇت بولۇش، شەكىللىنىش
türdeş	تۈرداشلىق، ھەمجنىسلىق	ئىس چىقارماق، تۈتۈن چىقارماق
türe	ھوقۇق	تۈتۈن، ئىس، ئىسرىق
türedi	كېيىن پەيدا بولغان؛ قەيەردىن ئىكەنلىكى نامەلۇم؛ تۈيۈقسىزلا ئۆسۈپ كەتكەن؛ باندەت، قاراقچى، ئاسىي	ئىسلىماق، سۈرلىمەك، ئىسرىق سالماق
türel	ھوقۇقى	ئىسلانماق
türemek	بىردىنلا پەيدا بولۇپ قالماق؛ تۈرلەنمەك (گرا-ماتىكىدا) كۆپەيمەك	ئىس چىقارتماق، تۈتۈن چىقارماق، چەكمەك
türemiş	تۈرلەنگەن، مەيدانغا چىققان؛ بىر يىلتىزدىن كەلگەن	تاماقا
türetici	ئىجاد قىلغۇچى	تاماقا سودىگىرى، تاماقا ساتقۇچى
türetmek	ئىجاد قىلماق، ياراتماق؛ ئىشلەپ چىقارماق، كۆپەيمەك	تاماكىچىلىق
türev	پەيدا قىلماق	تاماقا ئەكىلىدىغان يەر، تاماقا ئېتىزى
Türk	تۈرك	تاماقا رەڭگى
Türkçe	تۈركچە، تۈرك تىلى	قۇۋۋەتلىك، جانلىق
Türkçeci	تۈركچىلىك پىرىنسىپىنى ھىمايە قىلغۇچى؛ تۈرك تىلى ئوقۇتقۇچىسى	چېچەك تاجى
Türkçeleşmek	تۈركچىلەشمەك	قىيپاش يوللۇق رەخت
Türkçeleştirmek	تۈركچىلەشتۈرمەك (تىلنى) باشقا تىل -	تۈك
		بىراقلاشتۇرماق
		تۈك چىقارماق؛ پۇل ئىگىسى بولماق

tüylü	تۈكلۈك، مويى ئۇزۇن گىلەم	tüysüz	تۈكسىز؛ ساقال بۇرۇتى چىقمىغان
tüymek	قاچماق	tüze	ئادالەت، ئەدلىيە
tüyo	باشقىلاردىن ياردەم كۆرمەك	tüzel	بىرلەشتۈرۈلگەن، بىرلەشكەن، قانۇنلۇق
tüy sıklet	كۆرگە ئېلىنمايدىغان ئادەم	tüzük	نىزامنامە

U

ubüdiyet	قۇللۇق	uçantop	ۋالېبول
uburetmeK	ئۆتمەك، كېسىپ ئۆتمەك	Uçar	ئۇچار، ئۇچقۇچى، ئۇچقۇر
uca	قۇيرۇق سۆڭىكى	uçarbalıklar	ئۇچار بېلىق
Uca kemigi	قۇيرۇق سۆڭىكى	uçarı	ھەددىدىن تاشقىرى؛ ئويۇن كۈلكىگە بېرىلگەن، تاما۔
ucaleten	دەرھال، چاپسان	uçarılık	شەخسغا بېرىلگەن
ucme	كېكەچ	uçbeyi	ئويۇن تاماشىغا بېرىلگەن، تەلۋىلىك
ucube	غەلىتە نەرسە؛ پەرقلق؛ سەت، بەتەبەشەرە	uçkun	چېگرا رايونلارنىڭ ھەربىي، سىياسىي ئىشلىرىنى با۔
Ucun ucun	ئاران دېگەندە، زورمۇ۔ زور	uçkur	شەخس ئۇچقۇن
Ucuz	ئەرزان	uçkurluk	ئىشتانباغ
Ucuz kumaş	ئەرزان رەخت	uçkurutan	ئىشتانباغ ئۆتكۈزۈلىدىغان كامار
Ucuz meyve	ئەرزان مېۋە	uçlanmak	شاخنى قۇرۇتۇۋېتىدىغان بىر خىل باكتېرىيە
ucuz para	كۈرسى چۈشكەن پۇل	Uçlu	ئۇچلۇق بولماق، ئۇچلانماق؛ تۈلىمەك، ئۆدەمەك
Ucuz zafer	ئەھمىيەتسىز غەلبە، ئاسانلا قولغا كەلگەن غەلبە	uçmak	ئۇچلۇق، تىغى ئۇچلۇق
ucuzalmak	ئەرزان ئالماق	uçmaz	ئۇچماق؛ توزماق؛ يوق بولماق؛ دوملاپ چۈشمەك
Ucuz atlatmak	ئاسانلا قۇتۇلماق	uçsuz	چەكسىز، پايانسىز
Ucuza satmak	ئەرزان ساتماق	Uçsuz bucaksız	بىپايان، كۆز يەتكۈسىز
Ucuza vermek	ئەرزان بەرمەك	Uçtu uçtu	باللارنىڭ سۆز ئويۇنى
Ucuza çıkmak	ئەرزان بولماق	Uçucu	ئۇچقۇچى، ئۇچىدىغان؛ پارغا ئايلىنىپ كېتىدىغان
Ucuza düşürmek	ئەرزان سېتىۋالماق	Uçuç böçeği	قۇرت
ucuzlamak	ئەرزانلىماق، باھاسى چۈشمەك؛ ئاسان قولغا كەلتۈرۈلمەك	Uçuk	سۇنۇق، ئاقۇچ، رەڭسىز
ucuzlatılmak	ئەرزانلاشتۇرۇلماق، باھاسى چۈشۈرۈلمەك	uçuklamak	قورققان چىقماق
ucuzlatmak	ئەرزانلاتماق، باھاسىنى چۈشۈرمەك	Uçum	ئۇچۇش، سەپەر
ucuzluk	ئەرزانلىق؛ باھاسى تۆۋەنلىك، ئەرزانچىلىق	Uçun	ئۇچى، بىر بېشى
Uç	ئۇچ؛ چەت، ياقا؛ ئاخىرى؛ سەۋەب	uçurmak	ئۇچۇرماق، ئۇچۇر بۆتمەك
uçvermek	يىرىڭدىماق، يىرىڭ يىغماق	uçurtmak	ئۇچۇرتماق
uçak	ئايرىپىلان، ئۇچقۇ	uçurulmak	ئۇچۇرۇلماق
uçakalanı	ئايرىپىلان ئۇچۇرۇش مەيدانى	uçurum	ئۇچۇرۇم، تىك ۋە چوڭقۇر يار
uçakgemisi	ئاۋىياناتكا	Uçuş	ئۇچۇش ھەرىكىتى، ئۇسۇلى ۋە پەرقى
Uçak fabrikası	ئايرىپىلان زاۋۇتى	uçuşmak	ئۇچۇشماق؛ دولقۇنلىماق
Uçak kazası	ئايرىپىلان قازاسى	Udî	ئۇد چالغۇچى
Uçan daire	بوشلۇقتىكى قورغان	Uf	ئۇھ
uçaksavar	زىنت توپ	Ufacık	بەك كىچىك، كىچىككەنە، ئۇۋاق

Ufak	كېچىك، ئاز، ئەرزىمەس، ئۇۋاق، تۆۋەن دەرىجىلىك	uğur	ئامەت، تەلەي، سائادەت، ياخشىلىق؛ مەقسەت، يول (تۇ-)
ufakça	كېچىككىنە، ئۇۋاقچە		تقان)؛
Ufaklı	كېچىك	uğurlamak	ئۈزىتىپ قويماق، ئاق يول تىلىمەك
ufaklık	ئۇۋاق، پارچە؛ كېچىك بالا	uğurlanmak	ئۈزىتىپ قويۇلماق
ufalamak	پارچىلىماق، ئۇۋاقلماق	uğurlu	تەلەيلىك، ئار-نومۇسلۇق
ufalanmak	پارچىلانماق، ئۇۋاقلانماق	uğursamak	تەلەيلىك بولماق
ufalmak	پارچىلانماق، لىچىكلەنمەك	uğursuz	تەلەيسىز، بەختسىز
ufaltmak	كېچىكلەتمەك، ئۇۋاتماق	uğut	ئۈگۈت
Ufarak	سەل كېچىك	uhde	مەجبۇرىيەت، مەسئۇلىيەت
Ufkî	تەپتە كىشى	uhlamak	سۈمۈرمەك، قاينىماق
uflamak	ئۇھ دېمەك، ئۇھسىنماق	uhrevî	ئاخىرى زامان بىلەن مۇناسىۋەتلىك، ئاخىرەتكە ئائىت
ufuk	ئۇيۇق؛ كۆز نۇرى	uhuvvet	قېرىنداشلىق
ufunet	چىرىش؛ چىرىكلىك؛ سېسىق پۇراق؛ ياللۇغ	ukalâ	بىلەرمەنلىك قىلغۇچى
ufunetlenmek	كۆكرىپ قالماق؛ چىرىكلەشمەك؛ يىرىك-لىماق (يارا)؛	ukalâlık	بىلەرمەنلىك
Ugandalı	ئوگاندىلىق	ukde	كېسىشىش نۇقتىسى، بىرلىشىش نۇقتىسى
uğra	قۇرغۇن، خېمىر يايغاندا سېپىلىدىغان ئۇن	Ukraynalı	ئوكرائىنىيەلىك
uğrak	پات-پات دۇچ كېلىدىغان يەر، دائىملىق ئولتۇرىدىغان يەر	ukubet	جازا؛ سەت، كۆرۈمسىز
uğralamak	خېمىرغا قۇرغۇن سەپمەك	ulaç	باغلىغۇچى (گرامماتىكا)؛
uğramak	يوقلاپ ئۆتمەك، يېنىدىن ئۆتمەك؛ يولۇقماق (يا-مان ئەھۋالغا)؛	Ulah	قەدىمقى رۇمىنىيە خەلقىگە بېرىلگەن نام
uğranmak	سوقۇلماق، ئۇچراپ قالماق	Ulahça	رۇمىنىيە تىلى
uğraş	كۈرەش، مەشغۇلىيەت	ulak	پوچتالىيۇن، پوچتىكەش؛ مەخپىي ئالاقىچى
uğraşı	كۈرەش، مەشغۇلىيەت	ulam	توپ، تۈركۈم، دەستە، تۇتام؛ تۈر، دەرىجە
uğraşılmak	تىرىشماق، پۈتۈن كۈچىنى سەرپ قىلماق	ulama	ئۇلاش، قوشۇش؛ باغلاش، تۇتاشتۇرۇش
uğraşım	كەسپ، تۇغما ئىقتىدار	ulamak	قوشماق، ئۇلماق، باغلىماق، تۇتاشتۇرماق
uğraşmak	مەشغۇل بولماق؛ ھەپىلەشمەك، تىرىشماق؛ ئۆ-چمەنلىك قىلماق	ulan	ھەي، ئېسىت (غەزەپ نەپرەتنى بىلدۈرىدىغان خىتاب)؛
uğraştırmak	مەشغۇل قىلماق، بىر ئىشقا كىرىشتۈرمەك	ulanmak	باغلانماق، ئۇلانماق، قوشۇلماق
uğratmak	ئۇچراتماق، يولۇقتۇرماق؛ چىقىرىۋەتمەك، ھەيد-بۆتمەك	ulantı	ئۇلاق (قوشۇلغان نەرسە)، قوشۇمچە
uğru	ئوغرى	ulaşılmak	ئۇلانماق، يەتكۈزۈلمەك
uğrulamak	ئوغرىلىماق	ulaşım	تۇتىشىش؛ قاتناش؛ ئالاقە
uğruluk	ئوغرىلىق	ulaşmak	ئۇلاشماق، تەگمەك؛ ئېرىشمەك؛ يەتمەك
uğrun	ئوغرىلىقچە، يوشۇرۇن ھالدا	ulaştırmak	ئۇلاشتۇرماق، يەتكۈزۈمەك
uğuldamak	گۈلدۈرلىمەك	ulayıcı	قوشۇلغان، تولۇقلانغان
uğultu	گۈلدۈرلىگەن ئاۋاز، گۈلدۈرلەش	ulema	ئۆلىما
uğultulu	گۈلدۈرلىگەن	ulemalık	ئۆلىمالىق
		ulu	ئۇلۇغ
		uluönder	ئۇلۇغ داھىي
		uluyol	چوڭ يول
		ulucami	چوڭ مەسچىت

uludağlar	ئېگىز تاغلار	umar	چىقىش يولى، ئامال
ulututmak	ئۇلۇغلىماق، ئۇلۇغ دەپ قارىماق	umarsız	چىقىش يولى بولمىغان، چارسىز
ulüfe	ئاتاقلىق ئەسكەر	umde	پىرىنسىپ، قانۇنىيەت
ulüfeci	قەدىمقى زاماندا بىر خىل ئاتاقلىق ئەسكەر	umdurmak	ئۈمىد قىلماق، ئارزۇ قىلماق
ulühiyet	تەڭرىنىڭ شاپائىتى	umma	ئارزۇ، ئۈمىد
ululamak	ئۇلۇغلىماق، ھۆرمەتلىمەك؛ مەدھىيەلەنمەك، ئۇ	ummadık	ئويلىمىغان يەردىن، تۇيۇقسىز
ululanmak	ئۇلۇغلىنىماق، ھۆرمەتلەنمەك؛ مەدھىيەلەنمەك	ummak	ئارزۇ قىلماق، ئۈمىد قىلماق
ululuk	ئۇلۇغلۇق، ھەشەمەت، سەلتەنەت؛ قۇدرەتلىك كۈچ	umman	ئوكيان
ulüm	بىلىم، ئىلىم	umran	ئاۋاتلىق، گۈللىنىش
ulümakademisi	پەنلەر ئاكادېمىيىسى	umranî	ئەسلىھەلىرى تولۇق
ulumak	ھۇۋلىماق، ۋارقىرماق (ئىت ياكى بۆرىنىڭ)؛	umre	ئۆمرە ھەجى
uluorta	قول ئۇچىدىلا، ھاپىلا-شاپىلا، ئويلىنماستىنلا	umu	ئۈمىد، ئارزۇ، ئىستەك
ulus	مىللەت؛ دۆلەت؛ ئۇلۇس	umulmak	ئۈمىد قىلىنماق، ئارزۇ قىلىنماق
ulusal	مىللىي، ئىرقىي	umum	ئومۇم، ھەممە؛ ئومۇمىي، جەمئىي
ulusalbayram	مىللىي بايرام	umumalîm	پۈتۈن دۇنيا
ulusalburjuvazi	مىللىي بۇرژۇئازىيە	umumen	ئومۇمەن، ئاساسەن
ulusalgiysiler	مىللىي كىيىم-كېچەك	umumhane	پاھىشخانا
ulusalgüvenlik	دۆلەت بىخەتەرلىكى	umumî	ئومۇمىي، كولىكتىپ
ulusalazınlıklar	ئاز سانلىق مىللەت	umumîgrev	كولىكتىپ ئىش تاشلاش
ulusalihtilâlkonseyi	مىللىي ئىنقىلاب كومىتېتى	umumîseferberlik	ئومۇمىي سەپەر ۋەزەتلىك
ulusalkurtuluşcephesi	مىللىي ئازادلىق سېپى	umumîemniyet	كولىكتىپ بىخەتەرلىكى
ulusallaşmak	دۆلەت ئىگىدارلىقىغا ئۆتمەك	umumî harp	دۇنيا ئۇرۇشى
ulusallaştırmak	دۆلەت ئىگىدارلىقىغا ئالماق	umumîintihabat	ئومۇمىي سايلام
ulusallık	مىللىيلىق	umumînetice	ئومۇمىي نەتىجە
ulusçu	مىللەتچى	umumîtaarruz	ئومۇمىي ھۇجۇم
ulusçuluk	مىللەتچىلىك	umumîtarıh	ئومۇمىي تارىخ
uluslararası	خەلقئارالىق	umumîvaziyet	ئومۇمىي ۋەزىيەت
uluslararasıAdaletDivanı	خەلقئارا سوت	umumîyekûn	ئومۇمىي سان، يىغىندى
uluslararasıfestivaller	خەلقئارالىق بايراملار	umumîyerler	ئاممىۋىي سورۇنلار
uluslararasıhukuk	خەلقئارا قانۇن	umumiyet	ئومۇمىيلىق
uluslararasıilişkiler	خەلقئارا مۇناسىۋەت	umumiyetle	ئومۇمىي قىلىپ ئېيتقاندا
uluslararasıkuruluşlar	خەلقئارالىق تەشكىلاتلار	umumlaştırmak	ئومۇملاشتۇرماق، يىغىنچاقلىماق، خۇلا- سىلىماق
ulussever	ۋەتەنپەرۋەر	umur	ئىش
uluşmak	قاۋاشماق، ھوۋلاشماق (ئىت ياكى بۆرىلەرنىڭ)؛	umurudevlet	دۆلەت ئىشلىرى
ulvî	ئۇلۇغ	umursamak	ئېتىبار بەرمەك، دېققەت نەزىرىگە سالماق
ulviyet	ئۇلۇغلۇق	umursamaz	ئېتىبار بەرمەس، دېققەت قىلمىغان
umacı	قورقۇنچلۇق مەخلۇق	umursamazca	دېققەت قىلماستىنلا، نەزەرگە ئالماي

umursamazlık	ئېتىبار بەرمەسلىك، دېققەت نەزىرىگە ئا- لماسلىق	urbanizm	شەھەرلىشىش
umursanmak	دېققەت قىلىنماق، نەزەرگە ئېلىنماق	Urduca	ئوردۇچە
umut	ئۈمىد، ئارزۇ، تىلەك	urgan	ئارغامچا، شوپىنا، تانا
umutlandırmaq	ئۈمىدلەندۈرمەك	urgancı	ئارغامچا ئەشكۈچى ياكى سائقۇچى
umutlanmaq	ئۈمىدلىك بولماق، ئۈمىدلەنمەك	Uruguaylı	ئۇراگۋايلق
umutlu	ئۈمىدلىك	uruk	قەبىلە؛ ئۇرۇق
umutsuz	ئۈمىدسىز، ئۈمىدىنى يوقاتقان	urup	ئەرش ئۇزۇنلۇقىنىڭ سەككىزدىن بىرى
umutsuzluk	ئۈمىدسىزلىك	us	ئەقىل، پاراسەت
un	ئۇن	usanç	زېرىكىش، بىزار بولۇش
unalmaq	ساقايماق، سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلمەك	sandırııcı	زېرىكتۈرىدىغان، بىزار قىلىدىغان
uncu	ئۇن سائقۇچى، ئۇنچى	usandırmak	زېرىكتۈرمەك، بىزار قىلماق
unculuk	ئۇنچىلىق	usanılmak	زېرىكتۈرۈلمەك
undurmak	ئوڭشاتماق	usanmak	زېرىكمەك؛ بىزار بولماق
unlamak	ئۇن سەپمەك، ئۇنغا دومىلاتماق	usare	دەرەخلەرنىڭ گەۋدىسىدىن تېمىپ چىقىدىغان سۇيۇ- قلۇق
unlanmaq	ئۇن سېپىلمەك	usavurmak	مۇھاكىمە قىلماق
unluk	ئۇن سېپىلگەن	uşçu	ئىسيانچى، توپىلاڭچى
unmak	ھالى ياخشىلانماق؛ توققۇزى تەل بولماق؛ ساقىيىپ قالماق	uşçuluk	ئىسيانچىلىق، قوزغىلاڭ كۆتۈرۈش
unmaz	ساقايتقىلى بولمايدىغان، ساقايماس	us dışı	ئەقىلچىلىك
unsur	ئېلىمىنت؛ تەركىب؛ ئامىل، قىسىم	uskur	چاقپەلەك، پىلدۇرغۇچ
unutkan	ئۇنتۇغاق	uskuru	بۇرما مىخ
unutkanlık	ئۇنتۇغاقلىق	uslamak	مۇھاكىمە قىلماق
unutma	ئۇنتۇش، ئەستىن چىقىرىش	uslandırmak	مۇھاكىمە قىلدۇرماق
unutmak	ئۇنتۇتماق، ئەستىن چىقارماق	uslanmaq	ئەقىلگە كەلمەك، ياخشىلانماق
unutturmak	ئۇنتۇتقۇزماق	uslu	ئەقىللىق؛ يامان خۇبىي يوق (ئات)؛
unutulmaq	ئۇنتۇلماق	usluluk	ئەقىللىقلىق
unvan	ئۇنۋان، مەرتىۋە، ئەمەل	ussal	بەك ئەقىللىق
upuslu	ناھايىتى تىنچ	usta	ئۇستا، ماھىر، ئوقۇتقۇچى؛ مۇئەللىم
upuygun	تامامەن ئۇيغۇن، دەلمۇ دەل	ustabaşı	باش ئۇستا
upuzun	بەك ئۇزۇن	ustaca	ئۇستىلىق بىلەن، ماھىرانە
ur	ئۆسمە؛ ئىششىق؛ ھۇررەك	ustalaşmaq	ئۇستىلاشماق، ماھىر بولماق
urağan	ئوراگان بورنى	ustalık	ئۇستىلىق
uran	ئۇران (خىمىيىلىك ئېلىمىنت)؛	ustalıkla	ئۇستىلىق بىلەن، مۇغەبەرىلىك بىلەن
Uranüs	ئۇران (سەييارە)؛	ustalıkli	ئۇستىلىق بىلەن قىلىنغان
uranyum	ئۇران (خىمىيىلىك ئېلىمىنت)؛	ustunç	ئوپىراتسىيە ئەسۋابلىرى
urba	كىيىم-كېچەك	ustura	ئۇستۇرا؛ ئۆتكۈر ھاراق، يالغان (خەۋەر)؛
Urban	چۆل ئەرەبلىرى، چۆل ئەرەب قەبىلىلىرى	usturlâp	ئاسمان جىسىملىرىنىڭ ئېگىزلىكىنى تەكشۈ- رىدىغان ئەسۋاب
urbanist	شەھەردە ئۆگەنگۈچى	usturmaça	قوغداش ئەسۋابى

usturpa	قامچا	uyanmak	ئويغانماق (ئويغۇدىن) كۆزى ئېچىلماق؛ ئەقىلگە كەلمەك
usturuplu	چەپدەس، ئەپچىل	uyarı	ئاگاھلاندۇرۇش، تەنبىھ
usul	ئۇسۇل، مېتود، يول	uyarıcı	روھلاندۇرغۇچى دورا، ئاگاھلاندۇرغۇچى
usulca	ئاستا-ئاستا، غىمىسىسىدىلا	uyarılgan	ئويغاق تۇرغان، ئويغاق
usulcacık	ئۇستىلىق بىلەن، جىملا، غىيلا	uyarılmak	ئاگاھلاندۇرۇلماق، ئاگاھ بېرىلمەك
usulsüz	ئۇسۇلسىز، مېتودسىز	uyarım	تەسىر قىلىش، تەسىر قوزغاش
usulsüzlük	ئۇسۇلسىزلىق، مېتودسىزلىق	uyarınca	بويىچە، ئاساسەن
uşak	بالا، ئوغۇل بالا؛ ئەر خىزمەتچى	uyarlamak	ماسلاشماق، كۆتۈرمەك
uşakkapan	سېرىق بۇرکۈت	uyarlanmak	ماسلاشماق، ئويغۇنلاشماق؛ ماسلاشتۇرماق
uşaklık	خىزمەتچىلىك، چاكارلىق، مالاپلىق	uyarlayıcı	ئۆزگەرتكۈچى، كېڭەيتكۈچى
uşkun	رەۋەن، تۈگىنچۈلۈك	uyarlık	ئويغاق
uşşak	ئاشىقلار؛ ئوشاق (مۇقامنىڭ بىرى)؛	uyarmak	ئويغاتماق، ئاگاھلاندۇرماق؛ ھېس قىلدۇرماق
ut	ھايا، ئىزا؛ ئۇت (مۇزىكىنىڭ بىر تۈرى)؛	uyartı	ئاگاھ
utaçıcılık	ئۆزىنى كۆرسىتىش، كۆز-كۆز قىلىش	uydu	بېقىندى، ھەمراھ؛ سۈنئىي ھەمراھ
utanç	خىجالەت، خىجىللىق	uydulaşmak	ھەمراھ قىلماق
utandırmak	ئىزا تارتقۇزماق، خىجالەت قىلماق	uyduluk	ھەمراھلىق
utangaç	ئۇياتچان، تارتىنچاق	uydurmak	ھەمراھ قىلماق
utangaçlık	ئۇياتچانلىق، تارتىنچاقلىق	uydurmasyon	ئويدۇرۇپ چىقارماق، ئويدۇرما
utangan	ئۇياتچان، تارتىنچاق	uyduruk	ئويدۇرما، يالغان
utanmak	تارتىنماق، خىجىل بولماق	uydurukçu	يالغانچى، ئويدۇرغۇچى
utanmaz	خىجىل بولمايدىغان، ئىزا تارتمايدىغان	uydurulmak	ئويدۇرۇلماق، يالغان ئېيتىلماق
utanmazlık	خىجىل بولماسلىق، ئىزا تارتماسلىق	uygar	مەدەنىي، ئۇيغۇر
Utarit	مېركۇرىي (يۇلتۇز)؛	uygarlaşmak	مەدەنىيەلەشمەك
utçu	ئۇد چالغۇچى؛ ئۇد ياسىغۇچى ۋە ساتقۇچى ئادەم	uygarlaştırılmak	مەدەنىيەلەشتۈرۈلمەك
utçuluk	ئۇد چالغۇچى	uygarlaştırmak	مەدەنىيەلەشمەك
utku	ئۇتۇق، غەلبە؛ ئەر ئىسمى	uygarlık	مەدەنىيەت، ئويغۇرلىق
utkulu	ئۇتۇقلۇق، غەلبىلىك	uygu	ئۇيغۇنلۇق، بىردەكلىك
utmak	ئۇتماق	uygulamak	يۈرگۈزمەك، تەدبىق قىلماق؛ ئۈستى-ئۈستىگە قويماق
uvalamak	ئۇۋىلىماق، سىلىماق	uygulamalı	ئەمەلىيەتچىل، ئەمەلىي ئىشلىتىشچانلىق
uvertür	ئوپېرادا پەردە ئارىلىقىدا چېلىنىدىغان مۇزىكا	uygulanış	تەلەپ قىلىنىش، ئىلتىماس قىلىنىش
uyak	قاپىيە (شېئىردا)؛	uygulanmak	يۈرگۈزۈلمەك، تەدبىق قىلىنماق
uyaklı	قاپىيىلىك	uykucu	ئويغۇچان، كۆپ ئۇخلايدىغان
uyaksız	قاپىيىسىز	uykulu	ئويغۇنلۇق
uyandırmak	ئويغاتماق، ئويغىتىپ قويماق	uykusuz	ئويغۇسىز
uyanık	ئويغاق، بىدار؛ ھوشيار، سەزگۈر	uykusuzluk	ئويغۇسىزلىق
uyanıklık	بىدارلىق، ئەقىللىقلىق، ئويغۇنلۇق	uylaşım	كېلىشىم، كېلىشىمنامە
uyanış	ئويغىنىش؛ خەلق شائىرنىڭ شېئىر ئوقۇشقا با- شلىنىشى	uylaşmak	كېلىشىم ھاسىل قىلىشماق

uyuluk	يوتا	uzaklaşmak	ئۇزاقلاشماق، ئايرىلماق
uyumak	ماس كەلمەك، لايىق كەلمەك؛ دەل كەلمەك	uzaklaştırmak	ئۇزاقلاشتۇرماق، يىراقلاشتۇرماق
uyruk	پۇقرا، خەلق، گراژدان	uzaklık	ئۇزاقلىق، يىراقلىق، مۇساپە
uyruklu	تەۋەلىك، گراژدانلىق	uzaksamak	يىراق دەپ بىلمەك، ئۇزۇن دەپ ھېسابلىماق
uyum	ماسلىشىش، ئۇيغۇن بولۇش	uzam	دائىرە، دەرىجىسى
uyumak	ئۇخلىماق؛ دورا ئىچىپ قاتتىق ئۇخلىماق؛ غەپلەتكە چۆكمەك	uzamak	ئۇزىتىش، يىراقلاشماق
uyumlu	ماس كەلگەن، ئۇيغۇن كەلگەن	uzanılmak	ئۇزارماق
uyumsuz	بىر - بىرىگە ماس كەلمەسلىك؛ (ماسلاشمىغان ئاھاڭدا)؛	uzanım	ئۇزىراش
uyumsuzluk	ئاھاڭداشسىزلىق، ماسلاشماسلىق	uzanmak	ئۇزارماق، ئۇزۇن، بولاق ئۆسمەك، بويىغا تارتماق
uyunmak	ئۇخلىماق	uzantı	ئۇزىراش دائىرىسى
uyuntu	بەھۇش، ھوشسىز؛ ھورۇن؛ پالەچ	uzatım	پىكىرنى كۈچەيتىش ئۈچۈن ئوخشاش مەنىلىك سۆز قوللانماق
uyur	ئۇخلىماق؛ تۇرغۇن (سۇ)؛	uzatmak	ئۇزاتماق، كەينىگە سۆرمەك؛ داۋاملاشتۇرماق
uyurgezer	ئۇيقۇلۇق ساياھەت قىلىش	uzatmalı	ئۇزارتىلغان
uyuşkan	چىقىشقا، ئۇيۇشقا	uzay	ماكان، بوشلۇق؛ كائىنات، ئالەم
uyuşma	ئۇيۇشما	uzaygemisi	ئالەم بوشلۇقى كېمىسى
uyuşmazlık	ئەپلىشەلمەسلىك، ماسلىشالماسلىق	uzaycı	ئالەم بوشلۇقى تەتقىقاتچىسى
uyuşturanbalığı	تورپىل بېلىقى	uzaycılık	ئالەم بوشلۇقى تەتقىقاتچىسىلىق، ئالەم بوشلۇقى ئىلمى
uyuşturmak	ئەپلىشتۈرمەك، بىر-بىرىگە ماشلاشتۇرماق	uzaylı	سىرتقى پىلانېتا ئادەملىرى
uyuşturucu	مەست قىلغۇچى؛ ھوشسىزلاندۇرغۇچى	uzgörür	ھۆكۈم
uyuşuk	بەھۇش، ھوشسىز؛ ھورۇن پالەچ	uziletişim	تېلېفون ئالاقىسى، تېلېگراف ئالاقىسى
uyuşukluk	بەھۇشلۇق، ھورۇنلۇق؛ پالەچلىك	uzlaşılmak	ئۇيغۇنلاشماق
uyuşulmak	بەھۇش بولماق، ھورۇن بولماق	uzlaşım	ئۇيغۇنلۇق
uyuşum	ئۇيۇشۇش	uzlaşımсал	ئۇيغۇنلىشىدىغان
uyutmak	ئۇخلاتماق؛ (دەرد-ئەلەم) يېنىكلەتمەك	uzlaşmacı	ئۇيغۇنلىشىشنى ساقلىغۇچى
uyutucu	ئۇخلاققۇچى، ئۇخلىتىدىغان	uzlaşmacılık	ئۇيغۇنلىشىش ئىلمى
uyutulmak	ئۇخلىتىلماق	uzlaşmak	ئۇيغۇنلاشماق، بىر پىكىرگە كەلمەك
uyuz	قىچىشقا، قىچىشقان كېسىلى	uzlaşmalı	بىر پىكىرگە كېلىش، مەسلىنى ھەل قىلىش
uyuzlaşmak	قوتۇرلاشماق (تۈكلىرى چۈشۈپ)؛ ئىشقا يار-ماس ھالغا كەلمەك	uzlaşmazlık	ئۇيغۇنلاشماسلىق
uyuzluk	قىچىشقا بولماق	uzlaştırıcı	ماشلاشتۇرغۇچى
uyuzotu	قىچىشقا داۋالاش ئوتى	uzlaştırmak	ماشلاشتۇرماق
uz	ئۇز، ياخشى، مۇۋاپىق؛ ئەدەبلىك، مۇلاپىم	uzlet	ئۆز ئالدىغا
uzadevim	ھەرىكەت بىلىمى	uzluk	ئۇزۇنلۇق، ماھىر، ئۈستىلىق
uzaduyum	كۆڭۈل قويماق	uzman	مۇتەخەسسەس
uzak	ئۇزاق، يىراق، خالىي، بىر ئىشتىن يىراق؛ ئىمكانسىز؛	uzmanlaşmak	بىر كەسىپتە پىشىپ يېتىلمەك
uzaklaşılmak	ئۇزاقلاشماق	uzmanlık	مۇتەخەسسەسلىك
		uzun	ئۇزۇن، ئۇزۇن داۋام قىلىدىغان
		uzuneşek	تاقلىماق، تاقلاپ ئوينىماق

uzunkafah	ئۇزۇن باشلىق	uzunluk	ئۇزۇنلۇق، ئارىلىق
uzunkuyruk	ئۇزۇن قۇيرۇق	uzuv	ئەزا، مۇچە، پۇت-قول
uzunlevrek	ئەرلەر ئۇزۇن باغىن ئاۋازى	uzvî	ئورگانىك
uzunlamasına	ئۇزۇنلۇقىغا	uzuiyet	ئورگانىزم

Ü

Üü	ئۇ (تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 26-ھەرىپى)؛	Üful	يوقىلىش؛ ئۆلۈش
üçra	يىراق، چەت، ياقا (يەر)؛	üfürmek	پۈۈلمەك، چالماق (نەينى)؛
ücret	خىراجەت، چىقىم، بەدەل، ھەق	Üfürük	پۈۈلەش
Ücret ödemek	ئىش ھەققى بەرمەك	üfürükçü	دەم سالغۇچى؛ داخان، پېرىخون
Ücretli	مائاشلىق، ئايلىقچى؛ ھەقلىق	üfürükçülük	دەم سالغۇچىلىق؛ داخانلىق، پېرىخونلۇق
ücretsiz	بەدەلسىز، ھەقسىز، پۇلسىز	üfürülmek	پۈۈلەنمەك
Üç	ئۈچ	Üğrüm	باش لىگىشتىماق، باشنى ئايلاندۇرۇپ ھەرىكەت قىلماق
üçboyutlu	ستېرېئولۇق، ئۈچ تەكشىلىك ئالاھىدىلىكىگە ئىگە	Üleş	ئۆلۈش، پاي، ھەسسە
üçdüzlemli	كۆپ تەرەپلىك	üleşilmek	ھەسسەنى بۆلمەك
Üçer	ئۈچتىن-ئۈچتىن	üleşmek	بۆلۈشمەك، تەقسىم قىلماق
Üçetek	ئۈچ ئېتەكلىك كىيىم	üleştirilmek	تەقسىم قىلىنماق
Üçgen	ئۈچ تەرەپلىك، ئۈچ بۇلۇڭ	üleştirim	تەقسىم قىلىنىدىغان
Üçgül	قىزىل ئۈچقۇلاق؛ بىدە	üleştirmek	ئۆلەشتۈرمەك، تەقسىم قىلماق
Üçgün	ئۈچ كۈن	Ülfet	ئۆلپەت
uçkâğıt	ئۈچ قارت (ئىككىسى قىزىل، بىرى قارا قىمار ئويۇنى)؛	ülfetetmek	ئادەتلەنمەك، كۆنمەك
üçkâğıtçı	ئالدامچى	Ülger	ئىنچىكە يۇڭ، تىۋت
üçkâğıtçılık	ئالدامچىلىق	Ülke	مەملىكەت، دۆلەت؛ ۋەتەن؛ يۇرت
üçlemek	ئۈچكە يەتكۈزمەك؛ ئۈچكە بۆلمەك؛ ئۈچ قېتىم ئاغدۇرماق (يەرنى)؛	Ülker	ئۆكەر (يۇلتۇز)؛
üçleşmek	ئۈچكە كۆپەيمەك، ئۈچ بولماق	Ülkü	غايە، نىشان
Üçlü	ئۈچى بىرلەشكەن؛ ئۈچ كىشىدىن تەشكىل تاپقان	ülkücü	ئىدىئاللىق، غايىچى، دۆلەتچى
Üçlük	ئۈچى بىرلەشكەن؛ ئۈچ كىشىدىن تەشكىل تاپقان	ülküdeş	ئېتىقادچى، مۇرىت، مۇخلىس؛ قوللىغۇچى
üçteker	ئىككىسى كەينىدە، بىرى ئالدىدا	ülküsel	ئىدىيىۋى، غايىۋى
üçüncü	ئۈچىنچى	ülser	يارا، جاراھەت
üçüncül	ئۈچىنچى دەرىجە	ültimatom	ئۆلتىماتوم
Üçüz	ئۈچ گېزەك	ültra	ئۆلتىرا
Üçüzlü	ئۈچ گېزەكلىك، ئۈچ گېزەك تۇغقان	ultramodern	زامانىۋىي
Üdeba	ئەدىبلەر	ultrason	يۇقىرى چاستوتىلىق ئاۋاز
Üfleç	ئوتنى پۈۈلەپ باشقا يەرگە تۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن قو- لىنىدىغان مەدەن نو	ultrasonik	ئاۋازدىن تېز ھەرىكەتلىنىدىغان
üflemeç	پۈۈلمەك، چالماق (نەينى)؛	ultrasonikhız	ئاۋازدىن تېز تېزلىك
üflenmek	پۈۈلەنمەك	ultrasonikuçak	ئاۋازدىن تېز ئۇچىدىغان ئايروپىلان
		ülhiyet	ئىلاھ
		ümera	ئەمىرلىك؛ يۇقىرى دەرىجىلىك ئوفىتسىر

ümit	ئۈمىدۋار	ünlemek	تۈۋلىماق، ۋارقىرماق
ümitbağlamak	ئۈمىد باشلىماق	ünlenmek	ۋارقىرماق
ümitbeslemek	ئۈمىد قىلماق، ئارزۇ قىلماق	ünletmek	ۋارقىراتماق
ümitbırakmak	ئۈمىد قالدۇرماق، ئۈمىد بەرمەك	ünlü	مەشھۇر، داڭلىق؛ سوزۇق تاۋۇش
ümitdışında	ئۈمىدسىز، ئۈمىدى سىرتىدا	ünlüuyumu	سوزۇق تاۋۇشلارنىڭ ماسلىشىشى
ümitetmek	ئۈمىد قىلماق، ئارزۇ قىلماق	ünsiyet	يولداشلىق، دوستلۇق
ümitkapısı	ئۈمىد بېرىدىغان يەر	ünsüz	شۆھرەتتى يوق، ئاتاقسىز؛ ئۈزۈك تاۋۇش
Ümitkırıcı	كىشىنى ئۈمىدسىزلەندۈرىدىغان	ünvan	ئۇنۋان
Ümitserpmek	ئۈمىدلەندۈرمەك	ürat	ئۈرىك كېسلاتاسى
Ümit uyanmak	ئۈمىد تۇغۇلماق	Ürdünlü	ئىئوردانىيىلىك
Ümitverici	ئۈمىد بېرىدىغان	üre	بىر خىل ئارزۇلۇق ماددا
Ümit vermek	ئۈمىد بەرمەك	ürem	ئۆسۈم، پىرسەنت
Ümide düşmek	ئۈمىد قىلماق، ئارزۇ قىلماق	üremek	كۆپەيتمەك، ئۆستۈرمەك؛ ئىشلەپچىقارماق
Ümidi kırılmak	ئۈمىدى يوققا چىقماق	üremi	سۈيدۈكتىن زەھەرلىنىش كېسىلى
Ümidi sönmek	ئۈمىدى يوققا چىقماق	üreometre	ئۈرئومېتىر
Ümidini kesmek	ئۈمىدىنى ئۈزۈمەك	üreteç	گېنېراتور
Ümitburnu	ئۈمىد تۇمشۇقى	üretici	ئىشلەپچىقارغۇچى، ياسىغۇچى
Ümitlendirmek	ئۈمىدلەندۈرمەك	üretilmek	ئىشلەپچىقىرىلماق
Ümitlenmek	ئۈمىدلەنمەك	üretim	ئىشلەپچىقىرىش
Ümitli	ئۈمىدلىك	üretimaraçları	ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى
Ümitsiz	ئۈمىدسىز	üretimbiçimi	ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلى
Ümitsizlik	ئۈمىدسىزلىك	üretimgüçleri	ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى
Ümmet	ئۈممەت	üretimilişkileri	ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋەتلىرى
Ümmetçi	ئۈممەتچى	üretimorganı	كۆپىيىش ئەزاسى
Ümmetçilik	ئۈممەتچىلىك	üretimsel	ئىشلەپچىقىرىشقا مۇناسىۋەتلىك
Ümmî	ساۋاتسىز، قارا تۈرك	üretken	ئىشلەپچىقارغۇچى
Ümmilik	ساۋاتسىزلىق	üretmek	ئىشلەپچىقارماق، باقماق، يېتىشتۈرمەك
Ümran	گۈللەنگەن، ئامەتلىك	üretmen	ئىشلەپچىقارغۇچى
Ün	ئۈن، ئاۋاز؛ ئاتاق، داڭق	ürikasit	سۈيدۈك كىسلاتاسى
Üniforma	ھەربىيلەرنىڭ رەسمىي كىيىمى	ürkek	ئۈركىگەك، تارتىنچاق
Ünik	بويىتاق، يالغۇز	ürkekleşmek	تارتىنچاقلاشماق
Unite	بىر پۈتۈن، بىرلا خىل، بىردىنبىر، يەككە	ürkeklik	ئۈركىگەكلىك، تارتىنچاقلىق
Universal	ئۈنۈپرسال؛ ھەر يەرگە ئۇيغۇن	ürkmek	ئۈركۈمەك، چۆچۈمەك؛ تارتىنماق؛ مېۋە بەرمەسلىك
Üniversite	ئۈنۈپرسىتىت	ürkü	ئالاقزادىلىك؛ قۇرۇپ ھالى قالماسلىق
Üniversite mezunu	ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇ-غۇچى	ürkünc	ساراسىمىگە سالغۇچى، چۆچۈتكۈچى (نەرسە)
Üniversiteli	ئۈنۈپرسىتىت ئوقۇغۇچىسى	ürküntü	ئالاقزادىلىك، قۇرۇپ ھالى قالماسلىق
Ünlem	ئۈندەش سۆز	ürkütme	ئۈركۈتمەك، چۆچۈتمەك
		ürografi	سۈيدۈك يولى كېسەللىكلىرى ئىلمى

ürpermek:	تۈكلىرى تەتۈر ئۆرۈلۈپ كەتمەك (قۇشلارنىڭ)	üstsüz	ناھايىتى يۇقىرىدا، ئۈستى بېشى ئوچۇق
ürperti	قورقۇش، ۋەھىمە	üsture	ئۈستىرا
ürpertili	تەتۈر، ئاۋازى تەتۈر چىقماق	üstübeç	ئاق قوغۇشۇن ئۇۋىقى
ürtiker	ھەرە كۆنكى، ھەرلەر توپى؛ قايناق بازار	üstün	ئۈستۈن؛ پاختىنىڭ ياخشىسى
ürümek	قاۋىماق، ھاۋشىماق، كاڭشىماق	üstüne	ئۈستىگە
ürün	ھوسۇل، مەھسۇلات، تاۋار	üstünkörü	يۈزە، يۈزەكى
üryan	يالىڭاچ	üstünlük	ئۈستۈنلۈك، ئەۋزەللىك
üryanî	ئۆرۈك قېقى	üstüpü	كەندىر مېزى
üs	ئاساس؛ دەرىجە كۆرسەتكۈچ؛ بازار، لاگىر	üstüvane	تۈۋرۈك
üsküf	بىر خىل شەپكە	üstüvanî	سېلىندىر شەكىللىك
üslenilmek	بازار قۇرۇلماق	üstyapı	ئۈستىقۇرۇلما؛ بىر قۇرۇلۇش ئۈستىگە سېلىنغان قۇرۇلما
üslenmek	بازار قۇرۇپ يەرلەشمەك	üşenç	ھورۇنلۇق، بىكار تەلەپلىك
üslüp	ئۇسلۇب، ئۇسۇل	üşengeç	ھورۇن
üslüpcü	ئۇسلۇبشۇناس (يازغۇچى)، ئۇسلۇبچى	üşengeçlik	ھورۇنلۇق، خۇشپاقتاسلىق
üslüplaştırmak	ئۇسلۇبلاشتۇرماق	üşengen	ھورۇن، ئېرىنچەك
üst	ئۈستى، نەرسىنىڭ يۈزى؛ باشلىق؛ ئارتۇق قىسىم؛ ئۈستىدە	üşengenlik	ھورۇنلۇق، خۇشپاقتاسلىق
üstat	ئۈستاز، ماھىر	üşenmek	ھورۇنلۇق قىلماق، ئېرىنچەكلىك قىلماق
üstatlık	ئۈستازلىق، ماھىرلىق، ئۈستىلىق	üşniye	سۇ يۇسۇنى
üstbitken	پۈتكۈزۈمەك	üşümek	ئۈشۈمەك، توڭلىماق
üstçavuş	پولكوۋنىك، مايور	üşümüşlük	ئۈشۈمەك، توڭلىغان
üstçene	ئۈست تاڭلاي	üşünmek	توڭلىماق، ئۈشۈنۈمەك
üstderi	تېرە؛ قوۋزاق، پوست	üşüşmek	تەرەپ-تەرەپتىن يىغىلماق، ھەر تەرەپتىن كېلىپ توپىلاشماق
üste	قوشۇلغان نەرسە	üşüşülmek	ھەر تەرەپتىن يىغىلماق
üsteğmen	جوڭگۇي، لېتنانت، قوش بېگى	üşütmek	توڭلاتماق، ئۈشۈتمەك
üsteğmenlik	لېتنانتلىق	ütillarizm	ياراملىق
üstel	كۆرسەتكۈچ سان	ütmek	كۆيدۈرمەك، ئۇتماق
üstelemek	قوشۇلماق، ئەۋج ئالماق؛ جاھىللىق قىلماق، چىڭ تۇرۇۋالماق؛ تەكىتلىمەك	ütöpi	خىيالىي
üstelenmek	ئەۋج ئالماق، قوشۇلماق	ütöapist	خىيالىي رەس
üstelik	ئۇنىڭ ئۈستىگە	ütöpya	ئەمەلگە ئاشمايدىغان ۋە رېئال بولمىغان خىيال، ئارزۇ ، تىلەك
üstenci	ھۆددىگە ئالغۇچى، كۆتۈرە ئالغۇچى	ütü	دەزمال
üstesindengelmek	ئۈستىدىن كەلمەك، ھۆددىسىدىن چىقماق	ütüyapmak	دەزمال سالماق
üstgeçti	ئۈستۈن بولماق	ütücü	دەزمالچى
üstinsan	غايىلىك، قابىلىيەتلىك، ئۇلۇغ ئىنسان	ütülemek	دەزمال سالماق
üstlenmek	ھۆددىسىدىن چىقماق	ütülenmek	دەزمال سېلىنماق
üstlük	تون؛ ئۈستۈنلۈك؛ پەرىجە	ütülmek	يېڭىلماق، مەغلۇپ بولماق
üstmut	غەمكىن، غەمكىن بولماق	ütülü	دەزماللانغان

ütüsüz	دەزمال سېلىنىمىغان	üzerlik	توغرىسىدا
ütüsüzlük	دەزمال سېلىنىمىسىزلىق	üzgü	ئەرزىيەت، جاپا
üvendire	ئۈچى ئۈچلۈك ئوقۇماق، كالتەك	üzgülü	جاپالىق، ئەرزىيەتلىك
üvey	ئۆگەي	üzgün	كۆڭۈل غەشلىكى، قايغۇلۇق؛ دەرىمانسىز
üveyik	پاختەك	üzgünlük	بىئاراملىق؛ دەرىمانسىزلىق، كۈچسىزلىك
üveylik	ئۆگەيلىك	üzgünsüz	غەم-قايغۇسىز
üveymek	كەپتەرنىڭ غۇۋ-غۇۋ ئاۋاز چىقىرىشى	üzlük	لايدىن ياسالغان كىچىك قاچا
üvez	پاشىغا ئوخشاپ قالدىغان بىر خىل ھاشارەت	üzlemek	كەرمەك، سۈرتۈپ ئۇپراتماق؛ بىئارام قىلماق، قىينىماق
üye	ئەزا؛ ئورگان	üzücü	بىئارام قىلىدىغان، قايغۇلۇق
üyelik	ئەزالىق	üzre	ئۈچۈن؛ بولۇش ئالدىدا
üzengi	ئۈزەڭگە	üzülmek	قايغۇرماق، كۆڭلى يېرىم بولماق
üzengilemek	ئۈزەڭگە بىلەن دىۋىتمەك (تېز ماڭغۇزۇش ئۈچۈن)؛	üzüm	ئۈزۈم
üzengilenmek	تېز ماڭغۇزماق	üzümcü	ئۈزۈم يېتىشتۈرگۈچى ۋە ساتقۇچى، ئۈزۈمچى
üzere	ئۈچۈن، شەرت بىلەن؛ بولۇش ئالدىدا، قىلىش ئالدىدا	üzümsü	ئۈزۈمسىمان
üzeri	ئۈستى	üzüntü	كۆڭۈل يېرىملىق، قايغۇ
üzerinde	ئۈستىدە	üzüntüçekmek	ئازاپ چەكمەك، ئەندىشەلەنمەك
üzerinden	ئۈستىدىن	üzüntüverici	قايغۇلۇق، كۆڭۈلنى يېرىم قىلىدىغان
üzerine	ھەققىدە، خۇسۇسىدا؛ ..دىن كېيىن؛ مۇناسىۋەت بىلەن	üzüntüvermek	كۆڭۈلنى يېرىم قىلماق، ئازابلىماق
		üzüntülü	قايغۇلۇق، كۆڭۈلنى يېرىم قىلىدىغان
		üzünstüsüz	غەم-قايغۇسىز، شاد-خۇرام

V

vaat	ۋەدە		بولۇش
vaat almak	ۋەدە ئالماق	vahdaniyet	بىر ئىلاھلىق دىن
vaat etmek	ۋەدە بەرمەك	vahdet	ئالەمدە بىر؛ تەڭدىشى يوق
vaate vefa etmek	ۋەدىسىگە ۋاپا قىلماق	vahi	ۋەھىي
vaatinde durmak	ۋەدىسىدە تۇرماق	vahim	ۋەھىمىلىك، قورقۇنچلۇق، بەك خەتەرلىك
vaatte bulunmak	ۋەدە قىلماق، ماقۇل بولماق	vahime	ۋەھىمە، قورقۇنچ
vaaz	ۋەز، ۋەز-نەسەھەت	vahit	بىرلىك
vaaz vermek	ۋەز ئېيتماق، تەلىم بەرمەك	vahiy	ۋەھىي
vabeste	...گە باغلىق، مۇناسىۋەتلىك	vahşet	ياۋايىلىق، ۋەھشىيلىك؛ ئادەم قەدىمى تەگمىگەن يەر
vacip	قىلىنىشى زۆرۈر بولغان، ۋاجىپ؛ مەجبۇر	vahşetgah	ئادەم قەدىمى تەگمىگەن يەر
vacip olmak	ۋاجىپ بولماق، زۆرۈر بولماق	vahşî	ياۋايى؛ ۋەھشىي
vade	مۆھلەت، مۇددەت	wahşice	ۋەھشىيلىك بىلەن، ۋەھشىيلەرچە
vadesi gelmek	مۆھلەتنى توشماق، ۋاقتى توشماق	vahsîleşmek	ۋەھشىيلەشمەك
vadeli	مۇددەتنى چەكلەنگەن	vahsîlik	ۋەھشىيلىك
vadeli borç	مۇددەتلىك قەرز	vahsiyane	ۋەھشىيانە، ياۋايىلارچە، ۋەھشىيلەرچە
vadeli hesap	قەرەللىك ئامانەت	vaiz	ۋەز-نەسەھەت ئېيتقۇچى (ئىبادەتخانا ياكى چېركاۋلار- دىكى)؛
vadesiz	مۇددەتسىز، قەرەلسىز	vajina	جىنسىي يول (ئاياللارنىڭ)؛
vadesiz hesap	قەرەلسىز ئامانەت پۇل	vajinit	جىنسىي يول ياللۇغى
vadi	جىلغا، ساي، ۋادا، ئېقىن؛ جەھەت، ئۇسۇل، شەكىل	vak'a	ۋەقە، ھادىسە، بولغان ئىش
vaftiz	خرىستىئان دىنىغا كىرگەنلەرنى چوقۇندۇرۇش مۇراسىمى	vakar	ئېغىرلىق، ئېغىر بېسىقلىق
vaftiz anası	چوقۇندۇرغۇچى ئايال	vakarlı	ئېغىر بېسىق، تەمكىن
vaftiz babası	تەربىيىچى ئاتا، پوپ	vakarsız	يەڭگىل، ئېغىر بېسىق بولمىغان
vaftiz edilmiş	خرىستىئان دىنىغا كىرگەن، چوقۇندۇرۇلغان	vakayiname	كۈندىلىك ۋەقەلەر يېزىلغان تارىخ (ۋاقىئەنامە)
vaftiz kurnası	چوقۇندۇرۇش جاۋۇرى	vaketa	بىر خىل يۇپقا كۆن خۇرۇم
vaftiz töreni	چوقۇندۇرۇش مۇراسىمى	vakfe	تۇرۇش، تۇرۇپ قېلىش
vaftiz etmek	چوقۇنۇش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈمەك	vakfetmek	ۋەسىيەت قىلىپ قالدۇرماق؛ ئۆزىنى پىدا قىلماق
vaftizhane	چوقۇندۇرۇش ئۆيى	vakfiye	ۋەخپە ھۆججىتى
vagon	ۋاگون، يىگىرمە سان (بىر خىل ئويۇن ئۈچۈن قو- للىنىلىدۇ)؛	vakia	ئەمەلىيەت، بولغان ئىش
vah	ۋاھ، پاھ، ئاھ	vakif	ۋەخپە (بىر ئىشنىڭ داۋاملىشى ئۈچۈن بىرى تەرىپىدىن قويۇلغان مۈلۈك ۋە پۇل)؛
vaha	چۆل ئوتتۇرىسىدىكى يېشىللىق	vakif olmak	ۋاقىپ بولماق، پىششىق بولماق
vahamet	ئېغىرلىق، خەۋپلىك ئەھۋال؛ ھەزىم قىلىش قىيىن		

vakıfname	ۋەخپە ھۆججىتى	varaklanmak	مەدەن ياپراقلىرى بىلەن زىننەتلەنگەن
vaki	يۈرگۈزۈلۈۋاتقان	varaklı	مەدەن ياپراقلىرى بىلەن زىننەتلەنگەن، ۋەرەقلىق
vakit	ۋاقىت؛ زامان، قەرەل	varan	يەنە بارلىقىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن نۆۋەت سانلىرى بىلەن ئىشلىتىلىدىغان سۆز
vakitli	ۋاقىتلىق، ۋاقتىدا قىلىنىدىغان	varda	دېققەت، پوش-پوش، يول بوشتىك دېگەن مەنىدە
vakitsiz	ۋاقىتسىز، بىئەجەل	vardakosta	دېڭىز ياقىسىنى قوغدىغۇچى كېمە؛ بەستلىك، يولپا (خوتۇن)؛
vaktaki	ئۆز ۋاقتىدا، ئەينى زاماندا	vardırmak	بارغۇرماق، يۈرگۈزمەك
vaktiyle	ئۆز ۋاقتىدا، ئەينى زاماندا	vardiya	كېمە ۋە پاراخوتلاردا نۆۋەت؛ نۆۋەت كۈتۈش يېرى
vakum	ۋاكۇئۇم، ۋاكۇئۇم بوشلۇق	vareste	قۇتۇلغان، خالىي بولغان؛ ئەركىن، ئازات، ھۆر
vakur	ئېغىر-بېسىق، سالماق	vargel	قول ھارۋىسى
vale	پانىي ئالەم	vargı	ھۆكۈم
valf	تىزىمغا ئالدۇرماق، تىزىمغا ئالدۇرماق	varılmak	يەتمەك، ئۇلاشماق
vali	ۋالىي	varış	بېرىش
valide	ئانا، ئاپا	varidat	كىرىم، دارامەت (يىللىق-ئايلىق)؛ ئەسكە كەلگەن نەرسىلەر
valilik	ۋالىيلىق	varide	تۇيۇقسىز پەيدا بولغان ئوي
valiz	چامادان، سومكا، كىچىك چامادان	varil	كىچىك كۇب
vallahi	خۇدا ھەقىقى، ۋاللاھى	varil	كۆك تۆمۈرنىڭ كۆپۈشى
vals	ۋالس (تانىسنىڭ تۈرى)؛	varis	ئۆزىگە مىراس قالغۇچى، مىراسخور، ۋارىس
vamp	يامانلىقنىڭ مەنبەسى، پاهىشە ئايال	vâris	ۋارىسلىق، ۋارىسى بار
vampir	قانخور، قان ئىچكۈچ؛ قان شورغۇچى، شەپەرەك	varisli	بولۇشى مۇمكىن بولغان
vana	قىممىتى يوق، پايدىسىز	varit	مەۋجۇدىيەت، بارلىق
vanadyum	ۋانادىيۇم	variyet	مەۋجۇدىيەتلىك
vandal	ۋاندال	variyetli	مەۋجۇدىيەت، بارلىق؛ بايلىق، مال-مۈلۈك؛ ئەھمىيەتلىك
vandalizm	ۋاندالىزم	varlık	پايدىلىق نەرسە
vanilya	قىشلىق موگو	varlıklı	بايلىقتا، باي
vanilyalı	قىشلىق موگو قىلغۇچى	varmak	بارماق؛ يېتىپ بارماق؛ تۇرمۇشقا چىقماق، ياتلىق بولماق
vantilâsyon	ئاشكارا مۇزاكىرە قىلماق	var olmak	مەۋجۇت بولماق، بار بولماق
vantilâtör	توك شامالدۇرغۇچ	varoluş	مەۋجۇت بولۇش
vantrilok	باشقىلارنىڭ سۆزىنى دورىغۇچى	varoluşçu	مەۋجۇدىيەتچى
vantuz	لوڭقا	varoluşçuluk	مەۋجۇدىيەتچىلىك
vapur	پار كۈچى بىلەن ماڭىدىغان كېمە ياكى پاراخوت	varoş	يېقىن، شەھەر ئەتراپى
vapurculuk	پار پاراخوتى ھەيدىگۈچىلىك	varsağı	بىر خىل خەلق ناخشىسى
vapurdumanı	تۇتۇق رەك	varsam	بېلىقنىڭ بىر تۈرى
var	بار	varsayım	پەرەز، پال
varagele	بىر نەرسىنى ئۇياقتىن-بۇياققا يۆتكەشتە قوللىنىلىدىغان تانا	varsayımli	پەرەز قىلىنغان
varak	يوپۇرماق؛ ئالتۇن، كۈمۈش يالىتىلغان ۋاراق	varsaymak	پەرەز قىلماق
varaka	قەغەز، خەت يېزىلغان ۋاراق		
varaklamak	مەدەن ياپراقلىرى بىلەن زىننەتلىمەك		

varta	خەتەرلىك ھال، خەۋپلىك ۋەزىيەت	ۋەتەنسىز
varyant	ۋارىيانت	قىسقا تىۋىت؛ مۇرىلىك (چاپاننىڭ)؛
varyasyon	ئۆزگىرىش، رېتىم ئۆزگىرىشى	ۋاتلىق؛ قۇۋۋەتلىك
varyemez	بېخىل، پىخسىق، پىششىق	تىرامۇۋاي شوپۇرى
varyete	ناخشا، ئۇسسۇل قاتارلىق ئويۇنلارنىڭ كۆرسىتىلىشى	سىكات بېلىقى
varyos	تار قىرغۇچ	پەرباد، ئاللا-توۋا
vasat	ئوتتۇرا، ئارا، ئوتتۇرىدىكى	ۋاي، ۋايىيەي
vasatî	ئوتتۇرا، ئارا، ئوتتۇرىدىكى	ۋاز، قويۇش، ئورۇنلاشتۇرۇش
vasfetmek	تەسۋىرلىمەك، بايان قىلماق	ۋازىلىن
vasif	تەسۋىر، ئىپادىلەش	ۋازىلىن يېغى
vasıflandırılmak	باھا بەردۈرمەك، باھالىتىلماق	قويماق، ئورۇنلاشتۇرماق؛ بەلگىلىمەك؛ تۇرغۇزماق
vasıflandırmak	باھا بەردۈرمەك، باھالاتماق	ۋاز كېچىلمەك
vasıflanmak	باھا بېرىلمەك، باھالانماق	ۋاز كەچتۈرمەك
vasıflı	ئىشقا پىشقان، تەجرىبىلىك	ۋاز كەچمەك، تەرك ئەتمەك
vasıfsız	ئىشقا پىشمىغان، تەجرىبىسىز	ئوچۇق-ئاشكارا، ئېنىق
vâsil	ئۇلاشتۇرۇش، بىرلەشتۈرۈش	تۇغدۇرۇش
vâsita	ۋاستە؛ ئەلچى؛ ۋاستىچىلىك	قانۇن بېكىتكۈچى، قانۇن تۈزگۈچى
vasıtalı	ۋاستىلىك	ۋەزىپە، ئۆتەم
vasıtasız	ۋاستىسىز، بىۋاستە، توغرىدىن-توغرا	ۋەزىپە بەرمەك، خىزمەت بەرمەك
vasi	ۋەسىي، ھامىي؛ ۋاكالىتچى	ۋەزىپىلىك، ۋەزىپە تاپشۇرۇلغان
vâsi	كەڭ، پايانسىز	ئۆز ۋەزىپىسىنى بىلىدىغان
vasilik	بىپايانلىق، پايانسىزلىق	مەسئۇلىيەتچان، باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى
vasistas	دېرىزىنىڭ ھاۋا ئالماشتۇرىدىغان كۆزنىكى	ياخشى كۆرىدىغان
vasiyet	ۋەسىيەت	ۋەزىيەت
vasiyetname	ۋەسىيەتنامە	گۈل قاچىسى، لوڭقا
vaşak	قارا قۇلاق؛ مولۇن (ياۋا مۈشۈك)؛	ۋە (باغلىغۇچى)؛
vat	ۋات (ئېلىكتىر قۇۋۋىتىنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى)؛	ۋابا، چۇما
vatan	ۋەتەن، يۇرت	گۇناھ، خاتالىق، مەسئۇلىيەت
vatan borcu	ۋەتەنپەرۋەرلىك بۇرچى	چۇما بىلەن يۇقۇملانغان
vatan hasreti	يۇرتىنى سېغىنىش كېسىلى	گۇناھكار، ناچار؛ ئېغىر ئاقىۋەتنى ئېلىپ كېلىدىغان
vatanı savunmak	ۋەتەننى قوغدىماق	ئاغرىق
vatan sevgisi	ۋەتەن سۆيگۈسى	گۈزەل رۇخسار؛ ئىشىنىش، نام-شۆھرەت
vatandaş	پۇقرا، گراژدان؛ ۋەتەنداش، يۇرتداش	ئاغرىتىدىغان
vatandaşlık	پۇقرالىق؛ ۋەتەنداشلىق، يۇرتداشلىق	ۋەزىپە، گەدەندىكى قەرز
vatanî	ۋەتەننىڭ، يۇرتنىڭ	يۈز، چىراي دېگەن مەنىدە
vatanlaştırmak	دۆلەت ئىگىدارچىلىقىغا ئۆتكۈزۈۋالماق	بەك خۇشال بولۇش
vatanperver	ۋەتەنپەرۋەر	ئىخچام ۋە چۈشىنىشلىك (سۆز)؛
vatansever	ۋەتەنپەرۋەر	ھېكمەتلىك سۆز
vatansız		
vatka		
vatlık		
vatman		
vatoz		
vaveylâ		
vay		
vaz		
vazelin		
vazelin yağı		
vazetmek		
vazgeçilmek		
vazgeçirmek		
vazgeçmek		
vazih		
vaz'ıhamil		
vazîkanun		
vazife		
vazifelendirmek		
vazifeli		
vazifeşinas		
vazifeperver		
vaziyet		
vazo		
ve		
veba		
vebal		
vebalı		
veballı		
veca		
vecahet		
vecali		
vecibe		
vecih		
vecit		
veciz		
vecize		

veçhe	تەرەپ، يان	vektörel	ۋېكتورغا مۇناسىۋەتلىك بولغان
veda	ۋىدئالېشش، ئايرىلىش	velâdet	تۇغۇت
veda konseri	ۋىدئالېشش كونسېرتى	velâyet	مۇقەددەسلىك؛ ھەيۋە، سۈر، ھوقۇق
veda mektubu	خىزمەتتىن بوشىش دۆلەت خېتى	velense	يۇڭ ئەدىيال
veda müsameresi	خوشلىنىش كېچىلىكى	velespit	ۋېلسپىت
veda ziyafeti	خوشلىنىش زىياپىتى	velet	شۇم، ئىتتىڭ بالىسى (يېشى چوڭلار يېشى كىچىكلەرنى تىللايدىغان سۆز)؛
veda ziyareti	خوشلىنىش زىيارىتى	velev	تەقدىردىمۇ... دىن قەتئىينەزەر
veda etmek	ۋىدئالاشماق، خوشلاشماق	velfeci	كۆز
vedalaşılmak	خوشلىنىشماق	velhâsil	ئومۇمەن، يىغىنچاقلىغاندا
vedalaşmak	خوشلاشماق، خۇداغا ئامانەت دېمەك، ۋىدئالاشماق	velhâsilikelâm	ئومۇملاشتۇرغاندا، قىسقىچە قىلىپ ئېيتقا - ندا
vedet	چارلاش پاراخوتى	veli	ھامىي، ۋەسىي، ھامىيلىق قىلغۇچى
vedia	ئامانەت قويۇلغان نەرسە؛ ئايال ئىسمى	veliaht	ۋەلى ئەھدى، تەخت ۋارىسى
vefa	ۋاپا	velilik	ھامىيلىق، ۋەسىيلىك
vefa etmek	ۋاپا قىلماق	velinimet	مېھرىبانلىق قىلغۇچى، سەدىقە بەرگۈچى، ساخا - ۋەتچى
vefakâr	ۋاپادار	velodrom	ۋېلسپىت مۇسابىقە مەيدانى
vefakârlık	ۋاپادارلىق	velür	مەخمەل، دۇخاۋا
vefalı	ۋاپالىق، ۋاپادارلىق	velvele	ۋاراڭ - چۇرۇڭ، ۋارقىراش، جارقىراش
vefasız	ۋاپاسىز	velvele çıkarmak	ۋاراڭ - چۇرۇڭ قىلماق
vefasızlık	ۋاپاسىزلىق	velveleci	ۋاراڭ - چۇرۇڭ قىلغۇچى، پاتپاراق قىلغۇچى
vefat	ۋاپات، ئۆلۈم	Venezüelâ	ۋېنېسۇئېلا
vefat etmek	ۋاپات قىلماق، ئالەمدىن ئۆتمەك	Venüs	ۋېنېرا
vefiyat	ئۆلۈملەر، ئۆلۈم ھادىسىلىرى	venüsçarığı	ياۋروپا باشماقگۈلى، خېنىگۈل
vehim	ۋەھىمە، قورقۇنۇچ	veranda	ئەينەكلىك بالكون ياكى شىپاڭ
vehime düşmek	ۋەھىمىگە چۈشمەك، قورقماق	veraset	ۋارىس، مىراسخور
vehleten	تۇيۇقسىز، بىردىنلا	veraset hakkı	ۋارىسلىق ھوقۇقى
vehmetmek	بىكاردىن بىكار قورقماق	verdi	بىرلىك ۋاقتتا تۇرۇبىدىن ئاققان سۇ، نېفىت ياكى ئېلىكتىرنىڭ مىقدارى
vejetarizm	گۆشتىن پەرھىز تۇتۇش	verdirmek	بەردۈرمەك، بەرگۈزمەك
vekâlet	ۋاكالىتەن؛ ھاۋالە؛ مىنىستىرلىك	vere	تەسلىم بولۇش، ئەل بولۇش
vekâlet etmek	ۋاكالىت قىلماق	vere bayrağı	ئاق بايراق
vekâleten	ۋاكالىتەن	vere kâğıdı	تەسلىمنامە
vekâletname	ۋاكالىتنامە، ۋەكىللىك قەغىزى	vere vermek	تەسلىم بولماق
vekil	ۋەكىل؛ مىنىستىر	verecek	قەرز، بېرىدىغان نەرسە
vekilharç	خوجىدار، ئىگىلىك باشقۇرغۇچى	verecekli	قەرزدار، قەرز ئالغۇچى؛ قەرزى بار بولغان
vekillik	ۋەكىللىك؛ مىنىستىرلىك	verem	سىل كېسىلى، تۇبۇر كېلىيۇز
vekillik cirosu	مېمورىئال ھېساب ھاۋالىنامىسى	verem hastanesi	تۇبۇر كېلىيۇز دوختۇرخانىسى
vekillik etmek	ۋاكالىتەن ئىش ئېلىپ بارماق، ۋاكالىتەن باشقۇرماق		
vektör	ۋېكتور (فىزىكا، ماتېماتىكا)؛		

verem olmak	سىل كېسىلىگە گىرىپتار بولماق	verimsiz	ئۈنۈمسىز، ئاز ھوسۇللىق، مۇنبەت ئەمەس
veremli	سىل كېسىلىگە گىرىپتار بولغۇچى	verimsizleşmek	ئۈنۈمسىزلىككە، قۇۋۋەتسىزلىككە
verese	ۋارىسلار، مىراسخورلار	verimsizlik	ئۈنۈمسىزلىك، قۇۋۋەتسىزلىك
seresiye	نېسى، نېسى قىلىپ (ئېلىش، سېتىش)؛	verişmek	بېرىشكە
seresiye defteri	نېسى دەپتىرى	veriştirmek	تېز ھەم كۆپ سۆزلىمەك
seresiye almak	نېسىغا ئالماق	verit	كۆك قان تومۇر، ۋېنا
seresiye satmak	نېسىغا ساتماق	vermek	بەرمەك، تاپشۇرۇپ بەرمەك؛ ھەدىيە قىلماق، سوۋغا قىلماق؛ ئورۇنلاشتۇرماق
seresiye vermek	نېسى بەرمەك، نېسى ساتماق	vermut	ئاچچىق ئەمەن ھارېقى
seresiye yaptırmak	نېسىگە مال زاكاز قىلماق	vernik	لاك، سىر
seresiyeyi kesmek	نېسى سېتىشنى توختاتماق	verniklemek	سىرلىماق
verev	يانتۇ كېسىلگەن	verniklenmek	سىرلانماق، بوپالماق
vergi	باچ	verniye	نونئوس، ھەرىكەتچان بەلگە
vergi daireleri	باچ ئورگىنى	veronika	جىراز (ئۆسۈملۈك)؛
vergi indrimi	تۆۋەنلىتىپ باچ يىغىش	veryansın etmek	بارلىق كۈچى بىلەن قىلماق
vergi mükellefi	باچ تاپشۇرغۇچى	vesaik	ئىسپات قەغىزى، ھۆججەت، ئىسپاتنامە
vergi pusulası	باچ تاپشۇرۇش ھۆججىتى	vesaire	قاتارلىق، دېگەندەك
vergi koymak	باچ يىغماق؛ باچ ئالماق	vesait	قوللانما، ماتېرىيال، ئەسلىھە
vergi mükellefiyeti	باچ يىغىش	vesayet	ۋەسىيلىك، ۋەسىي؛ كۆزىتىش
vergi ödemek	باچ تۆلىمەك، باچ ئۆدەمەك	vesika	ئىسپات، ھۆججەت، گۇۋاھنامە، كېنىشكە
vergi tarhetmek	باچ يىغماق؛ باچ ئالماق	vesikalı	كېنىشكە؛ دەلىللىك، ئىسپاتى بار
vergi vermek	باچ بەرمەك، باچ تۆلىمەك	vesikalık	كېنىشكە ياكى ھۆججەتلەرگە ئىشلىتىلدىغان
vergiden muaf	باچ كەچۈرۈم قىلىنغان	vesikasız	ئىسپاتسىز، دەلىلسىز
vergici	باچگىر	vesile	سەۋەب، ئاساس، باھانە
vergicilik	باچگىرلىك	vesilesiyle	سەۋەبى بىلەن
vergilemek	باچ قويماق	vesselâm	تامام، مۇشۇ يەرگىچە بولسۇن
vergilendirmek	باچ تۆلەتمەك، باجلانماق	vestiyer	ئاممىۋىي سورۇنلاردىكى كىيىم ئېسىش ئۆيى؛ كىيىم ساقلاش ئورنى
vergili	باچلىق؛ باچ تۆلىگەن؛ تالانتلىق، ئىقتىدارلىق	vestiyerci	كىيىم ساقلىغۇچى
vergisiz	ئىقتىدارسىز، قولدىن ئىش كەلمەيدىغان	vesvese	گۇمان، شۈبھە، شەك؛ ئەنسىرەش، قورقۇش
veri	سان-سېغىر، مەلۇمات، ماتېرىيال	vesvese etmek	ۋەسۋەسىگە چۈشمەك، ئەنسىرىمەك
verici	بەرگۈچى؛ ئورۇنلاشتۇرغۇچى	vesveseli	گۇمانلىق، شۈبھىلىك، ئادەمنى ئەنسىرىتىدىغان
verilen	بېرىلگەن، بەرگەن	veteriner	مال دوختۇرلۇق ئىلمى
verilmek	بېرىلمەك	veteriner hakimlik	مال دوختۇرلۇقى
verim	مەھسۇلات؛ پايدا، ئۈنۈم	vetire	جەريان، مۇساپە
verimli	ئۈنۈمدار، مۇنبەت	veto	رەت قىلىش، رەت قىلماق
verimli toprak	مۇنبەت تۇپراق	veya	ئېھتىمال، بەلكى؛ يا، ياكى، ۋە ياكى
verimli yıl	مول ھوسۇللىق يىل	veyahut	يا، ياكى، بەلكىم، ياكى بولمىسا
verimlilik	ئۈنۈم، مۇنبەتلىك دەرىجىسى، كۆپىيىش ئىقتى - دارى	vezaret	مىنىستىر، باشقارما باشلىقى، بۆلۈم باشلىقى

vezin	ئېغىرلىق؛ ۋەزىن (شىئىرلاردىكى)؛	vicdansızlık	ۋىجدانسىزلىق
vezinli	ۋەزىنلىك، قائىدىلىك	vida	بۇرما مىخ، ۋېنتا
vezinsiz	ۋەزىنسىز، قائىدىسىز، تەرتىپسىز	vidala	سومكا ياكى ئاياغ تىكىلىدىغان كالا تېرىسى
vezir	ۋەزىر	vidalamak	بۇرمىلىماق، ۋېنتىسىنى چىگىتىماق
vezirazam	ۋەزىر	vidalanmak	چىگىتىلىماق، مۇقىملىنىماق
vezirlik	ۋەزىر، ۋەزىرلىك سالاھىيىتى	vidalı	مۇقىملاشتۇرۇلغان، چىگىتىلغان
vezirparmağı	بىر تۈرلۈك تاتلىق پىرەنىك	vidanjör	سۇ تازىلىغۇچ
vezne	مالىيە، غەزىنە، ئامبار	video	ۋىدىئو، فىلىم
vezneci	كاسسىر، ئامبارچى، غەزىنچى	videoteyp	سىنالغۇ لېنتىسى، سىن قويغۇچ
veznedar	كاسسىر، ئامبارچى	vido	قىماردا تىكىلگەن پۇلنى ئىككى ھەسسىلەش
veznedarlık	كاسسىرلىق، ئامبارچىلىق خىزمىتى	Vietnamlı	ۋىيەتناملىق
vıcık	شالاڭ، سۇيۇق، سۇس	vifak	ماس، بىردەك؛ تىنچلىق، ماسلىق، ئىتتىپاقلىق
vıcıklamak	سېقىپ قۇرۇتماق، سۈيىنى چىقارماق	viglâ	كۆزىتىش، قاراش
vıcırdamak	ۋىچىرلىماق	vikaye	قوغداش، ساقلاش، ئاسراش
vıcırdaşmak	ۋىچىرلاشماق	vikont	ۋىكونت
vıdı vıdı	جاۋۇلدىماق، ۋاتىلدىماق	vikontes	ئايال ۋىكونت، ۋىكونتنىڭ خانىمى
vınlamak	ۋىڭلىدىماق	villâdî	تۇغما، تەبىئىي
vırıldamak	تېرىكتۈرمەك، چىشىغا تەگمەك	vilâyet	تۈركىيەنىڭ ئۆلكە دەرىجىسىنىڭ ئاتىلىشى
vırılıt	بىزار قىلىدىغان، زېرىكتۈرىدىغان؛ ۋىڭلىدىغان ئاۋاز	villâ	داچا
vırlamak	تېرىكتۈرمەك، چىشىغا تەگمەك	vinç	كران
vır vır	ۋاتىلداش، كوتۇلداش	vinç çengeli	كراننىڭ ئىلمىكى
vır vır etmek	ۋاتىلدىماق، توختىماستىن كوتۇلدىماق	vinç kirişi	كراننىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرۈش يەلكىسى
vırvırcı	چىق گەپ قىلىدىغان، كۆپ سۆزلەپ ئادەمنى بىزار قىلىدىغان	vinç şasisi	كراننىڭ تەگلىكى ياكى تاپىنى
vız	غوڭۇلدىغان ئاۋاز، ۋىزىلدىغان ئاۋاز	vinç sereni	كراننىڭ ھەرىكەتچان خادىسى
vızıldamak	ۋىڭلىدىغان ئاۋاز چىقارماق	vinç zinciri	كراننىڭ زەنجىرى
vızılıt	ۋىڭلىدىغان ئاۋاز؛ بىزار قىلىدىغان ئاۋاز	vinççi	كران ھەيدىگۈچى
vızır vızır	ۋىز-ۋىز قىلماق؛ تېز، كۆزنى يۇمۇپ-ئاچقۇچە	vinter	خالتا شەكىللىك بېلىق تورى
vızlamak	ۋىڭلىدىماق	vira	توختىماستىن، ئۈزلۈكسىز
vibriyon	ۋىبرىئون، يايىسمان باكتېرىيە	viraj	دوقمۇش، بۇرۇلىدىغان يەر
vicah	يۈزلىشىش	virajlı	ئەگىلىدىغان، قايرىلىدىغان
vicahen	يۈزمۇ-يۈز، دەرەقەمتە تۇرۇپ، روبىرو	viran	كونىرىغان، بۇزۇۋىتىلگەن
vicahî	يۈزمۇ-يۈز، نەق مەيداندا	virane	كونا، ئەسكى، تاشلاندىق
vicdan	ۋىجدان، ئاق كۆڭۈل	viranelik	تاشلاندىق يەر، خارابىلىك
vicdanen	ۋىجدانى بىلەن، چىن يۈرەكتىن، چىن قەلبىدىن	vire	توختىماي
vicdanî	ۋىجدانىي، ۋىجدان بىلەن	virgül	پەش (تىنىش بەلگىسى)؛
vicdanlı	ۋىجدانلىق، ئاق كۆڭۈل، سەمىمىي	virt	دۇئا تەلەپ قىلىش
vicdansız	ۋىجدانسىز	virtüöz	ئورۇنلىغۇچى، چالغۇچى
		virtüözlük	يۇقىرى ماھارەت بىلەن ئورۇنلاش

virüs	مكروب، كېسەللىك، ۋىرۇس	volân	قولدا ئايلاندۇرىدىغان چاق، چاقپەلەك
visal	ئۇچرىشىش، كۆرۈشۈش	vole	يۈرمەك، ئايلىنىپ يۈرمەك، ئايلانماق
visamiral	دېڭىز ئارمىيە گېنېرالى	voleybol	ۋالىبول
viski	ۋىسكى ھارنىقى	volfram	ۋولفرام
viskili	ۋىسكى قوشۇلغان	voli	كېمىنىڭ ئەتراپىدىكى تۆمۈر رىشاتكا
viskonsül	مۇئاۋىن كونسول	volkan	ۋولكان
viskoz	چاپلاشقاق، يېپىشقاق	volkanik	ۋولكانلىق، ۋولكانغا مۇناسىۋەتلىك
viskozimetre	يېپىشقاقلىقنى ئۆلچىگۈچ	volt	ۋولت
viskozite	يېپىشقاقلىق، چاپلاشقاقلىق	volta	ئايلانما؛ قارماق سېپى
vişnap	گىلاس شەرىپتى	voltaj	ئېلىكتر بېسىمى
vişne	گىلاس	voltamper	ۋولت ئامپېر
vişneçürügü	قېنىق قىزىل رەڭلىك	voltmetre	ۋولتېمېتىر
vitamin	ۋىتامىن	voltölçer	ۋولتېمېتىر
vitaminli	ۋىتامىنلىق	vonoz	بېلىجان
vitaminsiz	ۋىتامىنسز	votka	ۋوتكا
vitaminsizlik	ۋىتامىنسزلىق، ۋىتامىن كەم بولۇش	voyvo	نومۇسىسز، شەرمەندە
vitellüs	تۇخۇمدا شاكال ۋە سېرىقىدىن باشقا ھەممە ماددا	voyvoda	ئەمەل نامى، ئۆلكە باشلىقى
vites	تېزلىك، سۈرئەت	voyvodalık	ۋەزىپە، ئەمەل، خىزمەت ئورنى
vitray	رەڭلىك ئەينەك	vuku	ئىش، ۋەقە، ھادىسە، ئۆزگىرىش
vitir	ۋىتىر ناماز	vukuat	ئىش، ۋەقە، ھادىسە
vitray	رەڭلىك ئەينەك	vukuf	بىلىش، چۈشىنىش، ئىگىلەش
vitrin	دېرىزە، پەنجىرە	vukufsuz	ئېنىقسىز، چۈشىنىكسىز
viya	كېمە يۆنىلىشىنى توغرىلاش	vukufsuzluk	نادان، ئەقىلسىز، چۈشىنىكسىز
viyadük	كۆتۈرمە كۆۋرۈك، ئاسما كۆۋرۈك	vurdumduymaz	كالا مېيى، بوشاڭ، زېرەك ئەمەس
viyaklamak	ۋارقىراپ يىغلىماق	vurdumduymazlık	كالا مېيىلىق، بوشاڭلىق
viyak viyak	بوۋاقلارنىڭ يىغىسىغا تەقلىد قىلىنغان سۆز	vurdurmak	ئۇرغۇزماق
Viyetnamlı	ۋېيتناملىق	vurgu	ئۇرغۇ
viyola	ئارا ئىسكىرىپكا	vurgulamak	ئۇرغۇ قوشماق
viyolonist	ئىسكىرىپكىچى	vurgulu	ئۇرغۇلۇق
viyolonsel	باس ئىسكىرىپكا	vurgun	ئاشىق بولغان، شەيدا بولغان
viyolenselist	باس ئىسكىرىپكىچى	vurguncu	ھايانكەش سودىگەر
vize	ۋىزا؛ ئىمزا قويماق، قول قويماق	vurgunculuk	ھايانكەشلىك
vizite	كېسەل ياتاقلىرىنى تەكشۈرۈش	vurgunluk	ئاشىقلىق
vizon	سۇ بۇلغۇنى	vurgusuz	ئۇرغۇسىز
vizyon	كۆرسىتىش	vurmak	ئۇرماق، چەكمەك، تەپمەك؛ ئاتماق، ئوق چىقارماق
vodvil	كومىدىيەلەرنىڭ ئارىسىدىكى ناخشا	vurtut	قوراللىق ئىسيان، توپىلاڭ
vokabüler	سۆزلۈك، سۆزلەر جەدۋىلى	vuru	تومۇر سوقۇش، سەكرەش
vokal	تەلەپپۇز قىلىش، تاۋۇش چىقىرىش؛ سوزۇق تاۋۇش	vurucu	ئۇرغۇچى، زەربە بەرگۈچى

vuruk	ئاغرىش (كالا ياكى ئاتنىڭ ئارقا پۇتىنىڭ)؛	vücutlu	قاۋۇل، بەستلىك، يوغان
vurulmak	ئۇرۇلماق؛ ئاشىق بولماق	vükelâ	ئەمەلدارلار، باشلىقلار
vuruş	ئۇرۇش، ئۆلتۈرۈش	vülgarizasyon	يېيىش، كېڭىيىش
vuruşkan	ئۇرۇشخۇمار، جېدەلخور	vürut	يېتىش، ئېرىشىش
vuruşmak	ئۇرۇشماق، سوقۇشماق، جەڭ قىلماق	vüs'at	بىپايان، كەڭ؛ مول، تولۇق، باي
vuslat	ئۇچرىشىش، كۆرۈشۈش؛ تېپىشماق	vüsätli	بىپايان، كەڭ
vuşul	ئوتتۇرىسى، مەركىزىگە جايلاشقان	vüsatsiz	چوڭ بولمىغان، يېتەرلىك بولمىغان
vuzuh	ئېنىق، روشەن، ئوچۇق	vüzera	بۆلۈم باشلىقى، مىنىستىر
vücut	بەدەن، تەن، ۋۇجۇد		

Y

Y y	تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ 26-ھەرپى	yabanîlik	ياۋايىلىق
ya	ھەي، ئا؛ يا، ياكى	yaban inciri	ياۋا ئەنجۈر
yaba	ئارا (خامان سورىغاندا ئىشلىتىدىغان)؛	yaban kazı	ياۋا غاز
yabalamak	ئارا بىلەن ئۆرۈمەك (خامانغا يىغىلغان بۇغدا- يىلارنى)؛	yaban kedisi	ياۋا مۈشۈك
yaban	چۆل-بايۋان، قاقاس چۆل؛ ياۋا، ياۋايى؛ چەت يۇرتلۇق، ياقا يۇرتلۇق؛ ۋەھشىي	yabanlaşmak	ياۋايىلاشماق، ۋەھشىيلەشمەك
yaban atmak	ئېتىبارسىز قارىماق؛ سەل قارىماق	yabanlık	سېتىلىق، سىرتقا چىققاندا ئىشلىتىدىغان؛ ياۋايىلىق، تارتىنىش
yabana gitmek	ئىز-دېرەكسىز يوق بولماق	yaban mersini	قەزىبۇن چاتقىلى (ئۆسۈملۈك)؛
yabana söylemek	ئاغزىغا كەلگەننى جۆپلۈمەك، قارىسىغا گەپ قىلماق	yabansı	ئاجايىپ، غارايىپ، يات
yabanın köylüsü	تەربىيە كۆرمىگەن، تومپاي	yabansılık	ئاجايىپلىق، غارايىپلىق
yaban arısı	سېرىق ھەرە	yabansımak	مەلۇم ئىش ۋە نەرسىنى غەلىتە ھېس قىلماق
yaban asması	ماڭدار	yabanturpu	ئارموراتسىيە ئوتى
yabanatı	ياۋا ئات	yaban yasemini	ئاچچىق پېدىگەن
yabancı	چەتئەللىك؛ يات، ناتونۇش	yaban yulazı	ياۋا سۇلۇ، ئارپىخان
yabancılaşmak	ياتلاشماق	yad	يات، باشقا؛ ئەسلىمە، ياد
yabancılık	ناتونۇشلۇق	yad el	يات ئەل
yaban çileği	بۆلجۈرگەن، ياۋا بۆلجۈرگەن	yad erklik	مۇستەملىكىلىك
yaban defnesi	مازارىيون (ئۆسۈملۈك)؛	yad etmek	ياد ئەتمەك، ئەسلىمەك
yaban domuzu	ياۋا توڭگۇز	yadımlamak	يىراقلاشتۇرماق، ياتلاشتۇرماق
yaban dudu	مالنا	yadınkurun	ئوخشىمايدىغان، ماس كەلمىگەن
yaban enginarı	تۈگىنىڭ بىر تۈرى	yadırgamak	يات كۆرمەك، يېتىر قىلماق
yaban eşeği	ياۋا ئېشەك	yadırganmak	يات كۆرۈنمەك، يېتىر قىلماق
yaban fesleğeni	ياۋا يالىپۇز	yadırgatmak	يات كۆرسەتمەك، يېتىر قىلماق
yabangülü	ئازغان	yadigâr	يادىكار، خاتىرە؛ تېنىقسىز، قىلىقسىز (ئادەم)؛
yaban havucu	ياۋا كەۋرەك (ئۆسۈملۈك)؛	yadırgı	ناتونۇش، تونىمايدىغان
yaban horozu	ياۋا كەرىقۇر	yadırgı insanlar	ناتونۇش كىشىلەر
yabanıl	ياۋايى (ھايۋان ھەققىدە)، ياۋا (ئادەم ۋە ئۆسۈملۈك)؛	yadrasyonel	يىلتىزسىز، ئىرراتسىئونال
yabanıllık	ياۋايىلىق، ۋەھشىيلىك	yadrasyonel sayı	ئىرراتسىئونال سان
yabanıllaşmak	ياۋايىلاشماق	yadsımak	ئىنكار قىلماق، رەت قىلماق
yabanî	ياۋايى (ھايۋان ھەققىدە)، ياۋا (ئادەم ۋە ئۆسۈملۈك)؛	yadsınmak	ئىنكار قىلىنماق، رەت قىلىنماق
yabani marul	ھىندى خېنىسى	yafa	ئاپپېلسىننىڭ بىر خىلى
		yafta	ماركا، بەلگە
		yaftalı	ماركىلىق

yağ	ياغ، ماي	yağlalanmak	بۇلاڭ-تالاڭ قىلىنماق
yağ asitleri	ياغ كېسىللىسى	yağmur	يامغۇر
yağ bezleri	ياغ بەزلىرى	yağmurca	تاغ تېكىسى، تاغ ئۆچكىسى
yağ cenderesi	ياغ تارتىش ماشىنىسى	yağmur kuşağı	ئېكۋاتورنىڭ شىمالىدىكى يامغۇر كۆپ ياغىدىغان يەر
yağ doku	ياغ توقۇلمىلىرى	yağmur kuşu	يامغۇر قۇشى، يېكەن توخۇسى
yağ kandili	كىرىس چىراغ	yağmurlamak	يامغۇر ياغىدىغان ھالەتكە ئۆزگەرمەك
yağ küspesi	ياغ دۇغى؛ چىگرىدەك	yağmurlu	يامغۇر ياغقان، يامغۇرلۇق
yağ lekəsi	ياغ دېغى	yağmurluk	يامغۇرلۇق چاپان
yağ borusu	ياغ تۇرۇبىسى	yağölçer	قايماق مىقدارىنى ئۆلچەيدىغان ئەسۋاب
yağ memesi	ماي پۈركۈگۈچ	yağsız	ياغسىز، ئورۇق
yağ pompası	ئاپتونوم پومپىسى	yağ taşı	ياغ تېشى
yağ hurması	ياغ ئايرىلىدىغان خورما دەرىخى	yahey	ئوھوي، پاھ، ۋاھ
yağcı	ياغچى؛ مايلىغۇچى (ماشىنىلارنى) خۇشامەتچى، يالا- قىچى؛ سۈننەتچى	yahni	قورداق
yağcılık	ياغچىلىق؛ خۇشامەتچىلىك، يالاقچىلىق	yahşi	ياخشى، چىرايلىق
yağdanlık	ماي قۇيغۇچ	yahu	يا ئاللا، ھەي
yağdırmak	ياغدۇرماق، كۆپلەپ چىقارماق	Yahudi	يەھۇدى
yağhane	جۇۋازخانا، ماي زاۋۇتى	Yahudilik	يەھۇدىلىق
yağı	دۈشمەن، رەقپ	yak	قوتاز
yağlaşmak	دۈشمەنلەشمەك	yaka	ياقا؛ يەلكەننىڭ كانارى؛ قىرغاق (دەريانىڭ) ئەگرى يەر
yağlılık	دۈشمەنلىك	yakacak	يېقىلغۇ
yağlımsı	ياغسىمان	yakalamak	تۇتماق؛ قولغا كەلتۈرمەك؛ ھېساب ئالماق؛ قا- تىتىق سىقماق؛ قاپقانغا چۈشۈرمەك
yağır	يېغىر	yakalanmak	قولغا ئېلىنماق؛ تۇتۇلماق؛ ئاشكارە بولماق؛ كۆز ئالدىغا كەلتۈرمەك
yağış	يېغىن (يامغۇر، قار)، ھۆل-يېغىن مىقدارى	yakalatmak	قولغا ئالدۇرماق
yağışlı	ھۆل-يېغىن كۆپ بولغان	yakalı	ياقلىق
yağışölçer	يامغۇر ئۆلچىگۈچ	yakalık	ياقلىق؛ كۆڭلەكنىڭ ئاقما ياقىسى
yağız	بۇغداي ئوڭلوك؛ زەيتۇن رەڭ	yakamoz	دېڭىزدىكى ماگنېت نۇرى
yağ kapanı	ماي قاپقان	yakamozlanmak	دېڭىزدىكى تاشلارنىڭ نۇر قايتۇرۇشى
yağlamak	ياغلىماق، مايلىماق؛ ماخىتماق	yakarca	بەزگەك پاشىسى
yağlanmak	مايلىنماق، ياغلانماق	yakarı	تىلەش، ئۆتۈنۈش، تەلەپ قىلىش
yağlı	ياغلىق، مايلىق؛ سېمىز	yakarış	تەلەپ قىلىش، ئۆتۈنۈش
yağlı boya	ماي بوياق	yakarmak	مۆكۈنمەك؛ يالۋۇرماق
yağlık	قول ياغلىق، ياغلىق	yakasız	ياقسىز
yağlıkçı	ياغلىق تىككۈچى ياكى ساتقۇچى	yakı	مەلھەم دورا
yağma	بۇلاڭ-تالاڭ	yakı ağacı	بىر خىل دەرەخ
yağmacılık	بۇلاڭچىلىق	yakıcı	داغلىغۇچى؛ مەلھەم دورا ياسىغۇچى ياكى ساتقۇچى
yağmak	چۈشمەك؛ ياغماق؛ ئارقا-ئارقىدىن كەلمەك	yakıcılık	داغلىغۇچىلىق ئىشى
yağmalamak	بۇلاڭ-تالاڭ قىلماق		

yakılmak	كۆيدۈرۈلمەك، ياندۇرۇلماق	yalabık	پارلاق؛ پارلاقلىق؛ پارلدىماق
yakım	كۆيدۈرمەك	yalabımak	پارلدىماق
yakımcı	خەلق قوشاقچىسى	yalak	ئۇلۇق (ھايۋانلارنى سۇغۇرۇش ئۈچۈن تاشتىن ياكى ياغاچتىن ياسالغان قاچا)؛
yakın	يېقىن	yalaka	تەخسىكەش، پەس
Yakın çağ	يېقىنقى زامان	yalama	يالاش؛ ئۇپرىغان؛ خورغان؛ ئۈستىگە سىياھ سۈ-رۈلگەن (رەسىم)؛
yakında	يېقىندا ئۇزۇن ۋاقىت ئۆتمىگەن بىر ۋاقىتتا	yalamak	يالماق؛ سۈرمەك، سىيپاپ ئۆتمەك
yakından	يېقىندىن	yalamuk	قارىغاي يىلىمى
Yakın Doğu	يېقىن شەرق	yalan	يالغان، ساختا
yakınlarda	يېقىن ۋاقىتلاردا، يېقىن ئەتراپتا	yalancı	يالغانچى
yakınlaşmak	يېقىنلاشماق، يېقىن مۇناسىۋەت قۇرماق	yalancılık	يالغانچىلىق
yakınlaştırmak	يېقىنلاشتۇرماق	yalancı odun	بىر خىل دەرەخ
yakınlık	يېقىنلىق؛ ئۇرۇق-تۇغقانلىق	yalanlamak	يالغانچىلىقنى ئاشكارا قىلماق، يالغانغا چىنقار-ماق
yakınmak	ئېتىراز بىلدۈرمەك، شكايەت قىلماق	yalanlanmak	يالغانلىقى ئاشكارا بولماق
yakınsak	فوكۇس (فىزىكىدا) (نۇرنىڭ مەركىزىي نۇقتىسى)؛	yalanmak	يالانماق
yakınsamak	مەلۇم ئىشنى يېقىندا يۈز بېرىدۇ دەپ قارىماق	yalapşap	يېپىڭ، نېپىز
yakı otu	گۈل قىيار (بىر خىل ئوت)؛	yalap yalap	يالت-يۇلت قىلىپ پارقىرىماق
yakışık	قىياپەت، تەقى-تۇرق، قامەت؛ ئۇيغۇن، لايىق	yalatmak	يالانماق
yakışıklı	قامەتلىك، كېلىشكەن	yalavaç	خەۋەرچى
yakışiksız	قەددى-قامىتى تازا ئەمەس؛ ماس كەلمىگەن	yalayıcı	يالاقچى، خۇشامەتچى
yakışiksızlık	ئۇيغۇنسىزلىق؛ ماسلاشماسلىق	yalaz	ئوت يالقۇنى
yakışmak	ياراشماق؛ ماس كەلمەك	yalazlamak	ئوتنى ئۇچقۇنلاتقۇزماق
yakıştırmak	ئۇيغۇنلاشتۇرماق	yalazlanmak	ئۇچقۇندىماق
yakıştırmaca	ئويدۇرما، يالغان	yalçın	تىك
yakıt	يېقىلغۇ	yalçınlaşmak	تىكلەشمەك
yakıtyağ	يېقىلغۇ ماي	yaldırak	پارلاق، جۈلالىق
yakin	ئىشەنچلىك، شۈبھىسىز	yaldız	ھەل، پوتال؛ يالغان، كۆز بويامچىلىق؛ ياسالما
yakinen	چوقۇم، جەزمەن، مۇتلەق	yaldızcı	پەردازچى، ھەل بەرگۈچى؛ كۆز بويامچى
yaklaşık	تەخمىنەن	yaldızcılık	پەردازچىلىق؛ كۆرۈنۈشتە داغدۇغىلىق، ئەمە-لىيەتتە يوق ئىش
yaklaşılmak	يېقىنلاشماق، يېقىن كەلمەك	yaldızlamak	پەردازلىماق؛ ھەل بەرمەك
yaklaşım	مۆلچەرگە يېقىن	yaldızlanmak	پەردازلانماق، ھەل بېرىلمەك
yaklaşmak	يېقىنلاشماق	yaldızlatmak	پەردازلتماق، ھەل بەرگۈزمەك
yaklaştırım	يېقىنلاشتۇرۇش	yaldızlı	پەردازلانغان، ھەل بېرىلگەن؛ ئالدامچى، كۆز بويامچى
yaklaştırmak	يېقىنلاشتۇرماق	yaldızlı sözler	ئادەمنى ئالدايدىغان سۆزلەر
yakmak	ياقماق، كۆيدۈرمەك؛ ئىشقى-مۇھەببەت قوزغىماق؛ ئالدىماق؛ خاراپ قىلماق	yalelli	كونا گەپ، دېيىلىۋېرىپ كىشىنى زىربىكتۈرۈۋەتكەن گەپ
yaktırmak	ياقتۇرماق (ئوتنى)؛		
yakut	ياقۇت (تاش)؛		
yal	ئىت يېمىكى		

yalgın	ئېزىتقۇ، سەرراپ	yaltak	خۇشامەتچى
yalgörü	بىراقنى كۆرەر	yaltakçı	خۇشامەتچى
yalı	تۈزلەڭ، ئوچۇقچىلىق؛ سۇياقسىغا سېلىنغان يازلىق كەپە	yaltakçılık	خۇشامەتچىلىك
yalı boyu	قىرغاق، ساھىل	yaltaklanmak	خۇشامەت قىلماق
yalı çamı	قىزىل قارىغاي	yaltaklık	خۇشامەتچىلىك
yalıçapkı	ئىتتىپاق	yalvaç	ئەلچى، دىن تارقاقچۇچى
yalım	ئوت يالقۇنى، قىلىچ ۋە پىچاق قاتارلىقلارنىڭ بىسى	yalvaçlık	پەيغەمبەرلىك
yalın	ئوت يالقۇنى؛ يالاڭ ئايلاق	yalvarı	يالۋۇرۇش، ئۆتۈنۈش
yalıncak	يالقۇنچىغان	yavarılmak	يالۋۇرۇلماق، ئۆتۈنۈلمەك
yalıncılık	ئاددىي-ساددىلىق	yalvarmak	يالۋۇرماق، ئۆتۈنمەك
yalınç	ئاددىي	yalvartmak	يالۋۇرتماق
yalıngaç	تېرىسى سوبۇلغان	yama	ياماق؛ تېرە داغلىرى
yalıngöz	يالاڭ قاپاق	yama vurmak	ياماق سالماق
yalın kat	يالاڭ قەۋەت، چىدامسىز، بوش	yamacı	ياماقچى (موزدوز)؛
yalın kılıç	غىلاپسىز قىلىچ؛ قولغا قىلىچ تۇتقان ھالدا	yamacılık	ياماقچىلىق
yalınlaşmak	يالىڭاچلاشماق	yamaç	جىلغا، تاغ باغرى
yalınlık	پاكلىق، سايلىق، تەبىئىيلىك	yamak	ياردەمچى؛ شاگىرت؛ چېگرا مۇداپىئە ئەسكىرى
yalıtım	ئىزولياتسىيە	yamaklık	ياردەمچىلىك
yalıtkan	ئىزولياتسىيەلىك	yamalak	يېرىم-يارتا
yalıtmaq	توك ئۆتكۈزمەيدىغان نەرسە بىلەن ئورنماق	yamalamak	يامماق، ياماق سالماق
yalı yar	تىك قىيا	yamalanmak	يامالماق، ياماق سېلىنماق
yalız	سېيلىق، تەكشى	yamalı	ياماقلىق، ياماق سېلىنغان؛ (ئادەم ھەققىدە) يۈزىگە
yalız kas	سېيلىق مۇسكۇل		داغ چۈشكەن
yallah	ماڭايلى؛ ھەي؛ يوقال	yamalık	ياماق، ياماقلىق نەرسە
yalman	دولقۇنسىمان، ئېگىز-پەس	yamamak	يامماق، تاڭماق، يۈكلىمەك
yalnayak	يالىڭايغ	yaman	قولدىن ئىش كېلىدىغان، يامان؛ ئەسكى
yalnız	يالغۇز؛ پەقەت؛ لېكىن، بىراق	yamanmak	يامالماق، يۈك بولماق؛ يۈلەنمەك، تېڭىلماق
yalnızca	ئۆز ئالدىغا، ئۆز بېشىغا	yamatmak	ياماتماق
yalnızçılık	يالغۇزچىلىق	yamçı	يامغۇرلۇق (بىر يۈزى قېلىن تۈكتىن توقۇلغان)؛
yalnızlaşmak	يالغۇزلاشماق	yampiri	ئەگرى
yalnızlık	يالغۇزلۇق، يېتىملىك	yamrulamak	ئېگىز-پەس بولماق
yalpa	داۋالغۇش (كېمە، پاراخوتنىڭ)؛	yamru yumru	ئەگرى-بۈگرى، ئەگرى-توقاي
yalpak	قۇتۇلغىلى بولمايدىغان، يېپىشقاق، چاپلاشقاق	yamuk	قىيسىق، سىڭايان؛ ئىككى تەرىپى تەڭ تۆت بۇر-جەكلىك
yalpaklık	يېپىشقاقلىق، چاپلىشىۋېلىش	yamukluk	ئەگرى توقايلىق
yalpalamak	بىر ئوڭغا، بىر سولغا داۋالغۇماق	yamulmak	ئېگىلمەك
yalpı	يانتو يۈز	yamyam	ئادەم گۆشى يېگۈچى
yalpık	يۈزە، بىر تەرەپلىمە، چوڭقۇر ئەمەس	yamyamca	ۋەھشىيلەرچە
yalpılı	يانتو	yamyamlık	ۋەھشىيلىك

yamyassı	تۈپتۈز	yanı sıra	خۇددى، ئوخشاش
yamyaş	ھۆل بولۇپ كەتكەن	yanışölçer	كۆيۈك ئۆلچىگۈچ
yan	يان؛ يان تەرەپ؛ سول ۋە ئوڭنىڭ ئورتاق ئىسمى	yanıt	جاۋاب
yan cümle	ياردەمچى جۈملە	yanıtlamak	جاۋاب بەرمەك
yanak	مەڭز	yanıtlanmak	جاۋابلانماق، جاۋاب بېرىلمەك
yanal	يېنىدا بولغان، يېنىغا چۈشكەن	yani	يەنى، سۆزنىڭ قىسقىسى
yanardağ	يانار تاغ	yankesici	يانچۇقچى
yanardöner	پارقىراپ تۇرغان، سۈترەڭ ئاق	yankesinilik	يانچۇقچىلىق
yanasıq	يانداس	yankı	ئەكس سادا، ئەكس
yanasılmak	يانداسماق	yankıca	ئەكس سادالىق
yanasımak	يانداسماق، قىزىقماق	yankılamak	ئەكس سادا چىقارماق
yanastırmak	يانداشتۇرماق	yankılanmak	ئەكس سادا چىقارماق
yanay	يانداس	yankılatmak	ئەكس سادا چىقارغۇزماق
yandak	بىرخىل تۈگە تىكەن	yanlamak	ياندېماق
yandan	ياندىن	yanlamasına	ياندېشىغا
yandaş	تەرەپدار	yanlı	قوللىغۇچى
yandaşlık	تەرەپدارلىق	yanlış	خاتا، خاتالىق
yangı	ياللۇغ، ئىششىق	yanlışlık	خاتالىق، يېڭىلىشلىك
yangılanmak	ياللۇغلانماق، ئىششىقماق	yanlışlıkla	خاتالاشقان ھالدا
yangılı	ياللۇغلانغان، ئىششىغان	yanmak	يېقىلماق، يانماق؛ ئوت كەتمەك؛ كۆيمەك
yangın	ئوت ئاپىتى	yan ödeme	مائاشتىن باشقا تاپقان پۇل
yangıncı	ئوت ئۆچۈرۈش خادىمى	yansı	ئەكس نۇر، رېفلىكسى
yangınlık	قىزىقىش، ھەۋەس	yansıca	تەقلىدى ھەرىكەت
yanıbaşı	ھامان بېشىدا	yansılamak	نۇر قايتۇرماق، ئەكس ئەتتۈرمەك؛ تەقلىد قىلماق
yanık	كۆيۈك؛ يانغان؛ ئاشىق بولغان	yansılanmak	نۇر قايتۇرۇلماق، ئەكس ئەتتۈرۈلمەك؛ تەقلىد قىلىنماق
yanıkara	قارا رەڭلىك كۆيۈك يارىسى	yansılamak	ئەكس ئەتمەك
yanıkmak	شىكايەت قىلماق	yansımalı	نۇر قايتۇرغۇچ، نۇر قايتۇرىدىغان
yanılgı	خاتالىشىش، يېڭىلىش	yansımalı dürbün	رېفلىكتورلۇق تېلىسكوپ
yanılmak	يېڭىلىشماق، خاتالاشماق، ئازماق	yansıtaç	نۇر قايتۇرغۇچى ئەينەك
yanılsama	خاتا كۆرىۈش	yansıtıcı	رېفلىكسى (يورۇقلۇقنى ئەينەكتە ئېنىق ئەكس ئەتتۈرىدىغان ئەسۋاب)؛ ئەكس ئەتتۈرۈلمەك
yanıltı	ئېزىقتۇرۇش، يېڭىلىش	yansıtılmak	ئەكس ئەتتۈرۈلمەك
yanıltıcı	خاتالاشقۇچى، ئېزىقتۇرغۇچى	yansıtmak	ئەكس ئەتتۈرمەك
yanıltmaca	يالغانلىقى ئاشكارا بولغان ئالدامچىلىق	yansıız	بىتەرەپ؛ نىتىرال (خىمىيە)؛
yanıltmaç	تېپىشماق	yansıızlık	بىتەرەپلىك؛ نىتىراللىق
yanıltmak	يېڭىلىشتۇرماق، ئازغاشتۇرماق	yanşak	تېتىقسىز ۋە كۆپ سۆزلەيدىغان
yanında	يېنىدا؛ ئۆيىدە، ئائىلىسىدە	yanşaklık	تېتىقسىزلىق
yanındaki	يېنىدىكى		
yanından	يېنىدىن		

yanşamak	تېتىقسىزلىق قىلماق، تېتىقسىزلاشماق	yapısal	قۇرۇلمىسى ياكى تۈزۈلىشىگە مۇناسىۋەتلىك
yan tümce	يانداس جۈملە	yapısalıcı	قۇرۇلمىچى
yan yan	يانمۇ-يان	yapısalcılık	قۇرۇلمىچىلىق
yapağı	قوي يۇڭى	yapısallaşmak	قۇرۇلمىسى شەكىللەنمەك
yapak	قوي يۇڭى	yapış	قىلىش، ئېتىش
yapakçı	يۇڭ ياكى يۇڭدىن ئىشلەنگەن نەرسە ساتىدىغان ئادەم	yapışıcı	چاپلاشقا، يېپىشىدىغان
yapalak	مۈشۈكياپلاق	yapışık	يېپىشقان، چاپلانغان؛ چاپلاقلق
yapay	سۈنئىي	yapışkan	يېپىشقاق
yapayalnız	يالغۇز، يالغۇزلا، قۇپقۇرۇق	yapışkanlık	يېپىشقاقلىق
yapaylık	سۈنئىيلىك	yapışkan otu	يېپىشقاق ئوت، پارېئىتارىيە ئوتى
yapı	قۇرۇلۇش، ئۆي، بنا	yapışmak	يېپىشماق، چاپلاشماق
yapı biçimi	قۇرۇلۇش ئۇسلۇبى	yapıştırıcı	يېپىشتۈرغۈچى؛ يىلىم، شىلىم، چاپلاق
yapı bilimi	مورفولوگىيە	yapıştırılmak	يېپىشتۈرۈلماق، چاپلانماق
yapı çeliği	قۇرۇلما پولاتى	yapıştırmak	يېپىشتۈرماق، چاپلىماق
yapı endüstrisi	بىناكارلىق ئىلمى	yapış yapış	يىلىملىق، چاپلانغان
yapı iskelesi	تاختىپەر	yapıt	ئەسەر، ئىجادىيەت
yapı işçisi	قۇرۇلۇش ئىشچىسى	yapı taşı	قۇرۇلۇشقا كېرەكلىك گرانت تاش
yapı işleri	بىناكارلىق قۇرۇلۇشى	yapkın	خۇشال؛ مەست
yapı kerestesi	قۇرۇلۇشتا ئىشلىتىلىدىغان ياغاچ ماتېرىياللار	yapmacık	يالغان، ياسما
yapıcı	قىلغۇچى، ئىشلىگۈچى؛ قۇرۇلۇش ئۈستىسى؛ ئىجابىي، ئاكتىپ	yapmacıklı	يالغانچىلىق، ياسالمىلىق
yapıcılık	قۇرۇلۇش، قۇرۇلۇش سەنئىتى	yapmacıksız	يالغانچىلىق بولمىغان
yapık	يوپۇق، جۇل؛ قەدىمكى تۈرك ئەسكەرلىرىنىڭ كىيىمى	yapmak	قىلماق، ئەتمەك؛ ياسىماق؛ بولماق؛ ئىجرا قىلماق؛ ئۆتكۈزۈمەك، ئاچماق
yapıldak	ياياق، پىيادە	yapmak	يوپۇرماق
yapılı	قۇرۇلغان، ئىشلەنگەن	yaprak	يوپۇرماق، ياپراقچە
yapılış	قۇرۇلۇش، تۈزۈلۈش، قىلىنىش	yaprak ayası	يوپۇرماق سېپى
yapılmak	قۇرۇلماق، ئىشلەنمەك، قىلىنماق	yaprak sapı	يوپۇرماق تاشلاش
yapım	ئىنشائات؛ ئىشلىنىش؛ سۆز ياساش (تىل ھەققىدە)؛	yaprak biti	يوپۇرماق پىتى
yapım eki	سۆز ياسىغۇچى قوشۇمچە	yapraklanmak	يوپۇرماق چىقارماق؛ (مېتاللار) ياپراق ھا- لىغا كەلمەك
yapımcı	ئىشلەپچىقارغۇچى، ئىشلىگۈچى (كىنو قاتارلىقلار- نى)؛	yapraklı	يوپۇرماقلىق؛ ۋاراقلىق
yapımcılık	ئىشلەپچىقىرىش، ياساش	yapraklı kereviz	ياۋروپا كەرەپشىسى
yapım evi	ئىشلەش زاۋۇتى، كىنو ئىشلەش شىركىتى	yapraksız	يوپۇرماقسىز
yapıncak	يېپىنچا (يوپۇق)؛ بىر خىل ئاق ئۈزۈم	yapraktaş	ياپراقتاش، خلورتوئىد
yapınmak	ئۆزىگە قىلدۇرماق، ئۆزى ئۈچۈن قىلدۇرماق؛ بېرىلمەك	yapsat	قۇرۇلۇش
yapıntı	ساختا، ئويدۇرما، توقۇلما	yapsatçı	قۇرۇلۇشچى
yapıntılı	ئويدۇرۇپ چىقىرىلغان، يالغان	yapratçılık	قۇرۇلۇشچىلىق
		yaptırılmak	قىلدۇرۇلماق
		yaptırım	جازا، جازالاش، جازاغا تارتىش

yaptırmak	قىلدۇرماق	yaraşmak	ياراشماق، ماسلاشماق، ماس كەلمەك، لايىق كە-
yapuk	قىزلارنىڭ يۈزىگە چاپلايدىغان ئالتۇن ياپراقچە	لەمەك	
yapyakın	بەك يېقىن	yaraştırmak	ماس كەلتۈرمەك؛ ياراشتۇرماق
yapyalnız	ياپىيالغۇز، قۇپقۇرۇق	yaratı	ئىجاد، كەشپىيات، ئەسەر
yar	يار، يارەن، سۆيگىنى	yaratıcı	ياراتقۇچى، ئىجاد قىلغۇچى
yar	يار؛ تېگى يوق يار؛ تېگى يوق ھاك؛ گىرداب	yaratıcılık	ئىجادىيەت
yar olmak	يار بولماق، ياردەم بەرمەك	yaratık	مەخلۇق، مەخلۇقات
yara	يارا، جاراهەت؛ دەرد	yaratılış	يارىتىلىش
yara izi	تاتۇق، يارا	yaratılmak	يارىتىلماق، تۈرلەمەك
yara kabuğu	قاچاق، يارىنىڭ قاتقان پوستى	yaratım	يارىتىلىش
Yaradan	ياراتقۇچى	yaratımcılık	ياراتقۇچىلىق
Yaradancı	تەبىئەت ئىلاھچىلىقىغا ئىشەنگۈچى	yaratmak	ياراتماق، ئىجاد قىلماق، قۇرماق
Yaradancılık	تەبىئەت ئىلاھچىلىقى	yarbay	پودپولكوۋنىك
yaradılış	يارىتىلىش	yarbaylık	پودپولكوۋنىكلىك
yaradılıştan	يارىتىلىشتىن، تۇغۇلۇشتىن بار بولغان	yarda	يارد (ئۇزۇنلۇق ئۆلچىمى بولۇپ، ئۇ 0.9144 مېتىرغا تەك)
arak	ياراق، قورال؛ ئەرىك جىنسى ئەزا	yardak	گۇماشتا، قولچوماق
aralamak	يارىلاندىرماق، زىدە قىلماق، ئازار بەرمەك	yardakçı	جىنايەت شېرىكى
aralanmak	يارىلانماق، زىيانكەشلىككە ئۇچرىماق	yardakçılık	ئورتاق جىنايەت ئۆتكۈزۈش
aralı	يارىلانغان؛ خەستە	yardaş	خىزمەتداش
yaramak	يارىماق، ياقماق، ماس كەلمەك؛ پايدىسى تەگمەك	yardım	ياردەم؛ تەسىر
yaramaz	كېرەكسىز، كېرەككە كەلمەس؛ شوخ، كەپسىز	yardım etmek	ياردەم بەرمەك
yaramazlaşmak	كەپسىزلەشمەك، شوخلاشماق	yardım göstermek	ياردەم بەرمەك
yaramazlık	كېرەككە كەلمەسلىك؛ شوخلۇق، كەپسىزلىك	yardım yapmak	ياردەم بەرمەك
yâran	ياران، دوستلار	yardıma kalkmak	ياردەم قىلىشقا تەمشەلمەك
yâranlık	دوستلۇق، بۇرادەرلىك	yardımcı	ياردەمچى؛ ئورۇنباشار، مۇئاۋىن
yaranış	ياراش، قوللىنىشچانلىق، ياراملىقلىق	yardımcı alet	ياردەمچى قۇرۇلما ياكى ئەسۋاب
yaranmak	باشقىلارغا يارىماق؛ خۇشامەتچىلىك قىلماق	yardımcı cümle	ياردەمچى جۈملە
yarar	يارايدىغان؛ پايدا؛ مەنپەئەت	yardımcı fiil	ياردەمچى پېئىل (تىلشۇناسلىق)؛
yararcılık	مەنپەئەتچىلىك	yardımcı hizmetler	قوشۇمچە خىزمەت، لاۋازىم (ھەر- بىدە)؛
yararlanmak	پايدىلانماق، قوللانماق، پايدا ئالماق	yardımcı kitap	قوشۇمچە كىتاب
yararlı	پايدىلىق	yardımcı kruvazör	ياردەمچى ئوكيان چارلاش پاراخوتى
yararlık	تۆھپە، خىزمەت، پايدىلىق تەرەپ	yardımcı malzeme	قوشۇمچە ماتېرىيال
yararsız	پايدىسىز، لايىقەتسىز، كېرەكسىز	yardımcılık	ياردەمچىلىك ۋەزىپىسى
yarasa	شەپەرەك	yardımlaşmak	ياردەملەشمەك، ياردەم قىلماق
arasalar	پەردە قوللۇقلار	yardımsever	ياردەمسۆيەر
yaraşık	يارىشىش، يارىشىق	yardırmak	ياردۇرماق
yaraşıklı	ياراشقان، يارىشىملىق	yâren	يارەن، دوست
yarşıksız	يارىشىقسىز، ياراشمىغان		

yârenlik	دوستلۇق، بۇرادەرلىك	yarıncı	ئەتىكى
yarga	توخۇ كاتىسى	yarıncılık	ئازگال يەر، ئويمان يەر (سۇنىڭ ئېقىشىدىن شە - كىللەنگەن)؛
yargı	ھۆكۈم؛ سوت، ئەدلىيە	yarıncılık	يېرىم سۈرۈك، تۇتۇق
yargıcı	سوتچى، كېسىم قىلغۇچى	yarıncılık	كېيىنكى يېرىم ھەل قىلغۇچ مۇسابىقە
yargıç	سوتچى	yarıncılık	يېرىم مۇستەملىكە
yargıçlık	سوتچىلىق	yarıncılık	يېرىم مۇستەملىكە دۆلەتلەر
yargıçlı	سوت ئۆيى	yarıncılık	مۇسابىقە
yargılamak	سوت قىلماق، ھۆكۈم چىقارماق	yarıncılık	مۇسابىقىگە قاتناشقۇچى
yargılanmak	سوتلانماق، ھۆكۈم چىقىرىلماق	yarıncılık	رىقابەتلەشكۈچى، مۇسابىقىلەشكۈچى
Yargıtay öz	ئالىي سوت	yarıncılık	مۇسابىقە مەيدانى
yarı	يېرىم	yarıncılık	مۇسابىقىلەشمەك، رىقابەتلەشمەك
yarı başkalaşma	يېرىم ئۆزگىرىش	yarıncılık	مۇسابىقىلەشتۈرمەك
yarıbuçuk	ئىنتايىن ئاز، بىر نەچچە	yarıncılık	ئوقۇش مەۋسۈمى
yarıcı	يارغۇچى، پارچىلىغۇچى	yarıncılık	كومىتېت
yarıcılık	ئوتۇن يارغۇچىلىق	yarıncılık	مەغپىرەت قىلماق، كەچۈرۈم قىلماق
yarıcılık	باھالاش، نومۇر بېرىش	yarıncılık	يارلىق، پەرمان
yarıçap	دائىرە، رادىئۇس	yarıncılık	مېھرىبانلىق، شەپقەت
yarıçap vektörü	ۋېكتور رادىئۇسى (ماتېماتېكا)؛	yarıncılık	ياخشىلىق قىلغۇچى، ساۋابلىق قىلغۇچى
yarı final	يېرىم ھەل قىلغۇچ مۇسابىقە	yarıncılık	يارماق، يېرىپ ئۆتمەك
yarı gölge	يېرىم كۆلەڭگە	yarıncılık	تىك ھالدا ئىككىگە بۆلمەك
yarıık	يېرىق، يېرىلغان، دەز كەتكەن	yarıncılık	ئاش قىلىش ئۈچۈن يېرىك يانچىلغان بۇغداي
yarııklık	يېرىلىپ كەتكەن، دەز كەتكەن	yarıncılık	يالىپۇز، سۈرە
yarı küre	يېرىم شار	yarıncılık	نام-شۆھرەتكە بېرىلگەن
yarılamak	يېرىم قىلماق، يېرىمنى تۈگەتمەك	yarıncılık	ماتەم، مۇسبەت
yarılanmak	يېرىمغا كەلمەك	yarıncılık	ماتەم تۇتماق
yarılmak	يېرىلماق، دەز كەتمەك	yarıncılık	بەك ئازابلانماق
yarıım	يېرىم، چالا	yarıncılık	قانۇن
yarıımada	يېرىم ئارال	yarıncılık	قانۇن چىقارماق، قانۇن تۈزمەك
yarıım ay	يېرىم ئاي	yarıncılık	قانۇنسىز، قانۇنغا خىلاپ
yarıımca	پالەچ؛ شەقىقە، باشنىڭ يېرىمى ئاغرىش	yarıncılık	قانۇن چىقارغۇچى
yarıım asalak	يېرىم پارازىت	yarıncılık	دۆلەت ئىشلىرى كومىتېتى تەپتىش ئەمە - لدارى
yarıım kanatlılar	يېرىم قاناتلىقلار تۈركۈمى	yarıncılık	چەكلىمە، توسۇق؛ چەكلەش، مەنئىي قىلىش؛ چەكلە - نگەن
yarıım küre	يېرىم شار (جۇغراپىيە)؛	yarıncılık	چەكلەنگەن رايون
yarıımlamak	يېرىملىماق، يېرىمنى قىلىپ بولماق	yarıncılık	چەكلىمەك، مەنئىي قىلماق
yarıımlık	گىرىش، چوقۇق؛ مېيىپىلىق	yarıncılık	چەكلىمەك، مەنئىي قىلماق
yarıımşar	يېرىم بولماق	yarıncılık	چەكلەنمەك، مەنئىي قىلىنماق
yarıım yamalak	يۈزەكى، تېپىزلىق، گەپدان	yarıncılık	
yarıım	ئەتە، كېلەچەك	yarıncılık	
yarıncı	ئەتىكى	yarıncılık	
yarıncılık	ئازگال يەر، ئويمان يەر (سۇنىڭ ئېقىشىدىن شە - كىللەنگەن)؛	yarıncılık	
yarıncılık	يېرىم سۈرۈك، تۇتۇق	yarıncılık	
yarıncılık	كېيىنكى يېرىم ھەل قىلغۇچ مۇسابىقە	yarıncılık	
yarıncılık	يېرىم مۇستەملىكە	yarıncılık	
yarıncılık	يېرىم مۇستەملىكە دۆلەتلەر	yarıncılık	
yarıncılık	مۇسابىقە	yarıncılık	
yarıncılık	مۇسابىقىگە قاتناشقۇچى	yarıncılık	
yarıncılık	رىقابەتلەشكۈچى، مۇسابىقىلەشكۈچى	yarıncılık	
yarıncılık	مۇسابىقە مەيدانى	yarıncılık	
yarıncılık	مۇسابىقىلەشمەك، رىقابەتلەشمەك	yarıncılık	
yarıncılık	مۇسابىقىلەشتۈرمەك	yarıncılık	
yarıncılık	ئوقۇش مەۋسۈمى	yarıncılık	
yarıncılık	كومىتېت	yarıncılık	
yarıncılık	مەغپىرەت قىلماق، كەچۈرۈم قىلماق	yarıncılık	
yarıncılık	يارلىق، پەرمان	yarıncılık	
yarıncılık	مېھرىبانلىق، شەپقەت	yarıncılık	
yarıncılık	ياخشىلىق قىلغۇچى، ساۋابلىق قىلغۇچى	yarıncılık	
yarıncılık	يارماق، يېرىپ ئۆتمەك	yarıncılık	
yarıncılık	تىك ھالدا ئىككىگە بۆلمەك	yarıncılık	
yarıncılık	ئاش قىلىش ئۈچۈن يېرىك يانچىلغان بۇغداي	yarıncılık	
yarıncılık	يالىپۇز، سۈرە	yarıncılık	
yarıncılık	نام-شۆھرەتكە بېرىلگەن	yarıncılık	
yarıncılık	ماتەم، مۇسبەت	yarıncılık	
yarıncılık	ماتەم تۇتماق	yarıncılık	
yarıncılık	بەك ئازابلانماق	yarıncılık	
yarıncılık	قانۇن	yarıncılık	
yarıncılık	قانۇن چىقارماق، قانۇن تۈزمەك	yarıncılık	
yarıncılık	قانۇنسىز، قانۇنغا خىلاپ	yarıncılık	
yarıncılık	قانۇن چىقارغۇچى	yarıncılık	
yarıncılık	دۆلەت ئىشلىرى كومىتېتى تەپتىش ئەمە - لدارى	yarıncılık	
yarıncılık	چەكلىمە، توسۇق؛ چەكلەش، مەنئىي قىلىش؛ چەكلە - نگەن	yarıncılık	
yarıncılık	چەكلەنگەن رايون	yarıncılık	
yarıncılık	چەكلىمەك، مەنئىي قىلماق	yarıncılık	
yarıncılık	چەكلىمەك، مەنئىي قىلماق	yarıncılık	
yarıncılık	چەكلەنمەك، مەنئىي قىلىنماق	yarıncılık	

yasak savmak	ۋاقتىنچە ئىشلەتكىلى بولۇش	yaşamı boyunca	ئۆمۈر بويى
yasakçı	قوغدىغۇچى، مۇھاپىزەتچى	yaşama	ياشاش
yasaklamak	چەكلىمەك، توسماق، مەنئىي قىلماق	yaşama arzusu	ياشاش ئارزۇسى
yasaklanmak	مەنئىي قىلىنماق، توسۇلماق	yaşama çabası	ياشاش رىقابىتى
yasaklayıcı	توسقۇچى، چەكلىگۈچى	yaşama seviyesi	تۇرمۇش سەۋىيىسى
yasaklı	مەلۇم ئىشنى قىلىشتىن چەكلەنگەن (ئادەم)؛	yaşama şartları	تۇرمۇش شارائىتى
yasal	قانۇنلۇق، قانۇن ئېتىراپ قىلغان	yaşama uğrası	ياشاش رىقابىتى
yasalaşmak	قانۇنلاشماق	yaşama vasıtaları	تۇرمۇش ۋاسىتىلىرى
yasalaştırmak	قانۇنلاشتۇرماق	yaşama yolu	ياشاش يولى
yasalı	قانۇنلۇق، قانۇندا بەلگىلەنگەن، قانۇنغا ئۇيغۇن	yaşamak	ياشماق، ئۆمۈر سۈرمەك؛ تۇرمۇش كەچۈرمەك
yasamak	قانۇن تۇرغۇزماق؛ رەتلىمەك	yaşam öyküsü	تەرجىمىھال، قىسقىچە تارىخى
yasamalı	قانۇنلۇق، قانۇندا بەلگىلەنگەن	yaşamsal	ھاياتىي، ھايات قىلىش بىلەن مۇناسىۋەتلىك
yasasız	قانۇنسىز، قانۇنغا خىلاپ	yaşanılmak	بولۇپ ئۆتمەك، باشتىن كەچۈرۈلمەك
yasemin	يەسىمەن ۋە ئۇنىڭ گۈلى (ئاق چاي گۈلى)؛	yaşanmak	ياشماق
yaslamak	يۆلەپ قويماق، تىرەپ تۇرماق	yaşantı	تۇرمۇش، ھايات، ھاياتلىق
yaslanmak	رۇسلانماق، تىك تۇرماق؛ يۆلەنمەك	yaşantı biçimleri	ياشاش ئۇسۇللىرى
yaslı	ھازىدار، مۇسبەتلىك	yaşarlık	ھاياتىي كۈچ، مەۋجۇت بولۇش كۈچى
yasmak	يايماق، تۈزلىمەك	yaşarmak	ياشلانماق (كۆز)؛ ياش بىلەن تولماق
yasnik	يېسىمۇق	yaşartmak	كۆزدىن ياش ئاققۇزماق
yassı	تەكشى، تۈز	yaşatıcı	كۆزدىن ياش ئاققۇزغۇچى
yassı kadayıf	يۇمىلاق ۋە قېلىن تاتلىق-تۈرۈم	yaşatmak	ياشاتماق
yassılanmak	تۈزلەنمەك، ياپىلاقلىماق	yaşayış	ياشاش، تۇرمۇش شەكلى
yassılaşmak	ياپىلاق بولغان	yaş dönümü	ھەيىز توختاش ۋاقتى
yassılatmak	تۈزلەتمەك، بېسىپ ياپپاڭ قىلماق	yaşında	ياشتا، ياشقا كىرگەن
yassılık	ياپپاڭلىق، تەكشىلىك	yaşıt	تەڭتۇش، تەڭ دېمەتلىك، قۇرداش
yassılmak	تۈزلەنمەك، تەكشىلەنمەك	yaşıtılık	تەڭتۇشلۇق، قۇرداشلىق
yassı solucanlar	ياپىلاق قۇرتلار	yaşlanmak	قېرىماق، ياشانماق
yassı solungaçlılar	تەخسىسىمان ساقاقلار سىنىپى	yaşlı	قېرى، ياشانغان؛ ياشلىق (كۆز)؛
yastâğaç	ياۋروپا يېسىسى بېلىقى	yaşlık	نەملىك، ھۆللۈك
yastık	ياستۇق	yaşlılık	قېرىلىق، ياشانغانلىق
yastıklama	ياستۇق شەكلىگە كەلتۈرمەك	yaşmak	لېچەك، ياغلىق
yastım	پاناق بۇرۇن، يېسىسى بۇرۇن	yaşmaklamak	لېچەك كەيمەك
yaş	ياش؛ ۋاقت، چاغ؛ ھۆل، نەم؛ يېڭى	yaşmaklanmak	لېچەك كىيمەك (ئۆزى)؛
yaş almak	قېرىماق، ياشقا چوڭايماق	yat	قالغان قاتارلىق مۇداپىئە ئۈسكۈنىلىرى
yaşa	ياشا	yatağan	بىر خىل خەنجەر
yaşam	ھايات؛ ئۆمۈر	yatak	ياتاق، تۆشەك؛ كارۋات، ئوۋا، قاتلام؛ سۇ ئېقىنى (يولى)
yaşam süresi	ئۆمۈر، ياشىغان ۋاقتى	yatakhane	ياتاقخانا (ئومۇمىي)؛
yaşam güvencesi	ھاياتىي بىخەتەرلىك، ئۆمۈر سۇغۇرتىسى	yataklı	كارۋاتلىق، ياتاقلىق

yataklık	كارۋات	yavru	ئادەم ياكى ھايۋان بالىسى
yatalak	ئورۇن ئۆتۈپ يېتىپ قالغان (كېسەل)؛	yavruağzı	ھال رەڭگە مايىل رەڭ
yatay	تەكشى	yavrucak	بالا (كىچىك بالىنى ئەركىنلىتىش مەنىسىدە)؛
yatı	قونالغۇ يەر	yavrucuk	بالام
yatık	يالپاق، قايرىلما، تۈز؛ كونا، ئۆرۈك	yavrukurt	ھايۋانلارنىڭ بالىسى؛ ياش يىگىت
yatılı	يېتىپ ئوقۇيدىغان، يېتىپ قىلىدىغان	yavrulamak	تۇغماق (ھايۋان)؛
yatılı öğrenci	مەكتەپتە قونۇپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچى	yavısı	چۇسا (يەرلىك تىلدا)، سالجا
yatılmak	يېتىلماق	yavşak	ئۇششاق پىت (سىركىنىڭ يېڭى پىتقا ئايلىنىشى)؛ بالا
yatım	كىچىك	yavşan ağacı	ئاچچىق ئەمەن
yatır	ئەۋلىيا	yavşan otu	جىراز
yatırım	قوشقان پاي، قوشقان مەبلەغ	yavuk	توي قىلىشقا پۈتۈشۈش، چاي ئىچۈرۈش
yatırımcı	پايچىك، مەبلەغ قوشقۇچى	yavuklamak	چاي ئىچمەك، توي قىلىشقا پۈتۈشمەك
yatırmak	ياتقۇزماق؛ بانكىغا پۇل قويماق	yavuklanmak	چاي ئىچۈرۈلمەك
yatısız	ياتاقسىز	yavuklu	چاي ئىچۈرۈپ قويۇلغان، بېشى باغلانغان (قىز)
yatısız okul	ياتىقى سىرتىدا مەكتەپ	yavuz	ياۋۇز، ۋەھشىي، يىرتقۇچ؛ جەسۇر، جاسارەتلىك، سۇ- باتلىق
yatışmak	پەسەيمەك، سۈنئىي ئازايماق؛ بېسىلماق	yavuzlaşmak	ياۋۇزلاشماق، ۋەھشىيلەشمەك؛ جەسۇرلاشماق
yatıştırıcı	پەسەيتكۈچى، تۆۋەن قىلغۇچى	yavuzluk	ياۋۇزلۇق
yatıştırmak	باستۇرماق، جىمىقتۇرماق، پەسەيتمەك	yay	ئوقيانىڭ يايى؛ كامالچە؛ ئەگمە
yatkın	يالپاق، تەكشى؛ كونا؛ ئۆز، قولى ئەپلىك	yaya	ياياق، پىيادە
yatkınlaşmak	يالپاقلانماق	yaya askerleri	پىيادە ئەسكەرلەر
yatkınlık	يالپاقلىق، تەكشلىك؛ ئەپچىللىك، ئۇزلۇق	yaya geçidi	پىيادىلەر يولى
yatmak	ياتماق، قونماق، قاماقتا ياتماق	yayalık	پىيادىلەر يولى
yatsı	خۇپتەن نامىزى ياكى ۋاقتى	yayan	ياياق، پىيادە؛ بىلىمسىز، مەلۇماتسىز
yatuğan	قالۇن قاتارلىق چالغۇ ئەسۋابلارنىڭ ئومۇمىي نامى	yayçizer	سىركۇل
yavan	ياغسىز؛ تەبىئىي، ساپ؛ تەمسىز	yaydırmak	تارقاقماق، يايماق
yavanlaşmak	بەتتەملاشماق	yaygara	ۋارقىراپ-جارقىراش
yavanlaştırmak	بەتتام قىلىپ قويماق	yaygaracı	گەپ تارقاققۇچى، ۋارقىرىغۇچى
yavaş	ئاستا؛ پەس؛ ياۋاش، بوش	yaygaracılık	گەپ تارقاققۇچىلىق
yavaşça	تۇمشۇقلۇق	yaygı	سېلىنچا، يوپۇق
yavaşça	ئاستاغىنە	yaygın	كەڭ تارقالغان؛ كەڭ كۆلەملىك
yavaşçacık	ناھايىتى ئاستا	yaygınlaşmak	كەڭ تارقالماق، ئومۇملاشماق
yavaşlamak	ئاستىلىماق، تىنچلىماق	yaygınlık	ئومۇملىشىش، تارقىلىش
yavaşlatmak	ئاستىلاتماق	yayıq	سېرىق ماي چىقىرىدىغان قاچا؛ يېپىق
yavaşlık	ئاستىلىق	yayılı	ئېچىلغان، كېرىلگەن (كۆكرەك)؛
yave	پىتنە-پاسات	yayılım	تارقىلىش، ئومۇملىشىش
yavelik	پىتنە-پاسات، ئىغۋا گەپ	yayılmak	يېيىلماق، تارالماق
yaver	ياردەمچى، ئورۇنباشار، مۇئاۋىن	yayım	نەشر قىلىش، تارقىتىش
yaverlik	ياردەمچىلىك		

yayımcı	نەشر قىلغۇچى	yazı	خەت؛ ماقالە؛ يېزىق؛ تەقدىر
yayımcılık	نەشرىياتچىلىق، نەشرىياتچىلىق ئىشلىرى	yazı aletleri	يېزىق قوراللىرى
yayımlamak	نەشر قىلماق، تارقىتىش، ئاڭلاتماق	yazı kâğıdı	يېزىق قەغەزى
yayımlanmak	نەشر قىلىنماق، تارقىتىلماق	yazı tahtası	دوسكا، قارا تاختا
yayın	نەشر، نەشر بۇيۇمى؛ رادىئو	yazı yazmak	خەت يازماق، ماقالە يازماق
yayın balığı	بىر خىل بېلىق	yazıcı	ھەربىي كاتىپ؛ خاتىرىلىگۈچى
yayındırıcı	تارقىتىقۇچى ماددا	yazıhane	ئىشخانا؛ ئۈستەل، شىرە ئۈستەل
yayındırmak	نۇر قايتۇرماق (فىزىكا)؛	yazık	گۇناھ؛ ئېست، ئەپسۇس؛ خوپ بوپتۇ
yayın evi	نەشرىيات	yazıklanmak	ئېچىنماق، ئەپسۇسلانماق
yayınık	تارقالغان، چېچىلغان	yazılı	يېزىقلىق، پېشانىسىگە پۈتۈلگەن، تەقدىر قىسمەت
yayınım	تارقىلىش، چېچىلىش	yazılı hani	ئاق دېڭىزدا بولىدىغان بىر بېلىق
yayınlamak	نەشر قىلماق	yazılım	يېزىلىش؛ يۇمشاق دېتال
yayınma	نەشر قىلماق	sistem yazılımı	سىستېما يۇمشاق ماتېرىيال
yayıntı	سۆز-چۆچەك، پىكىر، مۇلاھىزە	uygulama yazılımı	قوللىنىشچان يۇمشاق دېتال
yayla	ئېگىزلىك	yazılış	يېزىلىش
yaylacı	تاغ پادىچىسى، يازدا مال باققۇچى	yazılmak	يېزىلماق، تىزىمغا ئالدۇرماق
yaylacılık	پادىچىلىق	yazım	ئىملا قائىدىسى
yaylak	يايلاق، ئوتلاق	yazın	ئەدەبىيات
yaylakiye	پادىچىلار يايلاق ئىگىسىگە بېرىدىغان ھەق	yazın alanı	ئەدەبىيات ساھەسى
yaylamak	يايلاققا چىقماق، يايلىماق	yazın dili	ئەدەبىي تىل، بەدىئىي تىل
yaylandırmaq	تەۋرەتمەك، ئېلاستىكىلىققا ئىگە بولماق	yazınıcı	ئەدەبىياتچى
yaylanmaq	تەۋرەنمەك، ئېگىلمەك	yazınsal	ئەدەبىي
yaylı	يا شەكىللىك؛ مەپە	yazış	يېزىش ۋە يېزىش ئۇسۇلى
yaylım	يېپىلىش، تارىلىش؛ يايلاق، ئوتلاق	yazışmak	يېزىشماق، ئۆز-ئارا يازماق
yayma	چارۋىچىلىق مەيدانى؛ يايما	yazıt	ئابىدە يېزىقى
yaymacı	يايمىچى	yazıt bilim	ئابىدە تەتقىقاتى
yaymacılık	يايمىچىلىق	yazlamak	يازلىماق، يازنى ئۆتكۈزمەك
yaymak	يايماق، ئاچماق، تىزماق؛ ئوتلاتماق	yazlık	يازلىق ئۆي؛ يازدا يېتىشكەن، يازدا پىشقان
yayan	تەشۋىق قىلغۇچى، تارقىتىقۇچى	yazlı kışlı	قىش-ياز، تۆت پەسىل
yayvanlaşmaq	يايپانغانلىق	yazma	يازما، يېزىش، يېزىلغان
yaz	ياز	yazmacı	كەشتىچى
yazanak	ئىلمىي تەتقىقات دوكلاتى	yazmacılık	كەشتىچىلىك
yazar	يازغۇچى، ئاپتور	yazmak	يازماق
yazarlık	يازغۇچىلىق	yazman	كاتىپ
yazdırmak	يازدۇرماق	yazmanlık	كاتىپلىق
yazgı	تەقدىر، قىسمەت	yedek	كاندىدات؛ زاپاس، قوشۇمچە
yazgıcı	تەقدىرچىلىك تەرەپدارى، فاتالىست	yedek anahtar	زاپاس ئاچقۇچ
yazgıcılık	تەقدىرچىلىك، فاتالىزم	yedek lâstik	زاپاس چاق

yedek oyuncu	سەپلىمە تەنھەرىكەتچى	yeis bürümek	ئۈمىدسىزلەنمەك، ئۈمىدنى يوقاتماق
yedek parça	زاپچاس، دېتال	yeis getirmek	ئۈمىدسىزلەندۈرمەك
yedek subay	زاپاس ئوفىتسىر	yeise kapılmak	ئۈمىدسىزلەنمەك
yedekçi	زاپاس ساقلىغۇچى	yek	بىر، يالغۇز، تاق
yedeklemek	زاپاس قىلماق، ئېھتىيات ئۈچۈن ھازىرلىماق	yek başına	يالغۇزلا، ئۆز ئالدىغا
yedeklenmek	زاپاس قىلدۇرماق	yek nazarda	بىر قاراشتىلا، شۇنداقلا
yedekli	زاپاس قىلىنغان	yekdiğeri	ئۆز-ئارا
yedi	يەتتە	yeke	رولىنىڭ تۇتقۇچى
yedibaşlı	كۆپ باشلىق (يىلان)؛	yekinmek	دەس تۇرماق، ئورنىدىن تېز تۇرماق
yediemin	ۋەسىي، ھامىي	yeknesak	بىر خىل، ئۆزگەرمەستىن، ئۆزگەرمەس
yedigən	يەتتە بۇرچەكلىك	yeknesaklık	بىر خىللا، تېتىقسىز
Yedigir	يەتتە يۇلتۇز	yekpare	ناھايىتى چوڭ، ھەيۋەتلىك
yedili	يەتتىلىك	yeksan	ئوخشاش، ئوخشاش دەرىجىلىك
yedinci	يەتتىنچى	yekta	تەڭداشسىز، بىردىنبىر
yedirilmek	يېگۈزۈلمەك	yekten	تۇيۇقسىز، دەرھال، چاپسان
yedirmek	يېدۈرمەك، يېگۈزمەك	yekün	يەكۈن
yedişer	يەتتىدىن	yekün çekmek	توختاتماق، يەكۈن چىقارماق
yediveren	يىلنىڭ ھەر مەۋسۈمىدە ئېچىلىپ مېۋە بېرىدىغان	yekün toplamak	ھېسابلىماق، نەتىجە چىقارماق
yediz	يەتتە گېزەك	yekün etmek	ھېسابلىماق، نەتىجە چىقارماق
yedmek	يېتىلىمەك	yekzeban	پۈتۈنلەي بىردەك، ئوخشاش
yegâh	تۈرك مۇقاملىرىنىڭ بىرى	yel	شامال؛ رېماتىزم؛ ئوسۇرۇق
yegân	بىرلا، يىگانە	yel değirmeni	شامال تۈگىمىنى، چاقپەلەك
yegâne	يىگانە	yel tüfeği	يەل مىلتىق
yegâh yegâh	بىردىن-بىردىن	yele vermek	سەرىپ قىلماق، ئىشلەتمەك
yeğ	ئەۋزەل	yeldirme	نېپىز خالات
yeğen	جىيەن	yeldirmek	پاراڭلاشتۇرماق
yeğin	زورلۇق، شىددەتلىك؛ بېسىم، ئۈستۈن	yele	يال؛ بېلىقنىڭ قاسرىقى
yeğınleşmek	شىددەتلەنمەك، كۈچەيمەك	yeleç	كەڭرى يەر، ھاۋالىق يەر
yeğınlık	شىددەت، زورلۇق، كۈچ	yelek	جىلتىكە؛ قۇش قاناتلىرىنىڭ ئۇزۇن پەيلىرى
yeğlemek	ياخشى دەپ قارىماق، يان باسماق، ئاغماق	yeleken	ئەتراپى ئۈچۈن ئېگىزلىك (يەر)؛
yeğlenmek	ياخشى دەپ قارالماق، يان بېسىلماق	yelekleme	پەي تاقىماق (ئوقيا ئۈچىنىڭ ئۇچىغا)؛
yeğlik	ئەۋزەللىك	yelelenmek	يەلپۈنمەك (چاچنىڭ)؛
yeğni	يېنىك، يەڭگىل	yeleli	يايلىلىق (ھايۋاننىڭ)؛
yeğnilik	يېنىكلىك	yeleli kurt	سىرتلان
yeğnilmek	يېنىكلىمەك	yeleme	بىپەرۋا، ئەستايىدىل ئەمەس
yeğnisemek	سەل قارىماق، تۆۋەن كۆرمەك	yelengeç	ئۆزلۈكىدىن قوزۇق تاشلايدىغان
yeğrek	مۇۋاپىق، ئەڭ ياخشى	yelken	يەلكەن
yeis	ئۈمىدسىزلىك	yelken açmak	يەلكەننى ئاچماق

yelken indirmek	يەلكەننى چۈشۈرمەك، يىغماق	yemenici	يەمەن ئايىقى تىككۈچى
yelkenbezi	كاناپ، يەلكەن رەختى	yemenicilik	يەمەن ئايىقى تىككۈچىلىك
yelken gemisi	يەلكەنلىك كېمە	Yemenli	يەمەنلىك
yelkenci	يەلكەنچى؛ يەلكەن تىكىدىغان ئادەم؛ يەلكەن با- شقۇرغۇچى	yemen safranı	سېرىق گۈللۈك كەركىدانگۈل
yelkenlemek	يەلكەننى ئېچىپ يولغا چىقماق	yemin	ۋەدە، قەسەم
yelkenli	يەلكەنلىك	yemin bozmak	قەسمنى بۇزماق
yelkesen	شامال توسقۇچى نەرسە	yemin bozucu	قەسمنى بۇزغۇچى
yelkovan	سائەت ئىستىرىلكىسى؛ شامال يۆنىلىشىنى كۆر- سەتكۈچى	yemin etmek	قەسەم قىلماق، ۋەدە بەرمەك
yelkovankuşu	بورانقۇش	yemin ettirmek	قەسەم قىلدۇرماق
yellemek	يەلپۈپ شامال چىقارماق، پۈۋلىمەك	yemin içmek	قەسەم ئىچمەك
yellenmek	شامال چىقارماق؛ ئوسۇرماق	yemin vermek	قەسەم قىلماق، ۋەدە بەرمەك
yelli	شاماللىق؛ ئوسۇرغاق	yemini basmak	قەسەم قىلماق، ۋەدە بەرمەك
yelloz	شەرمەندە ئايال	yeminli	ۋەدە قىلغان، قەسەم قىلغان
yelmek	ئالدىراپ-تېنەپ قاچماق، ئويۇر-تويۇر قاچماق	yeminli tanık	قەسەم قىلىپ ئىسپات بولغۇچى
yelölçer	شامال كۈچىنى ئۆلچىگۈچ	yemiş	يېمىش، كىشىمىش؛ مېۋە-چىۋە
yelpaze	يەلپۈگۈچ	yemiş tabağı	مېۋە تەخسىسى
yelpazelemek	يەلپۈمەك	yemiş vermek	مېۋە بەرمەك
yelpazelenmek	يەلپۈنمەك	yemişçi	مېۋە-چىۋە ساتقۇچى
yelpik	دەم سىقىلىش، نەپەس سىقىلىش	yemişçil	مېۋە-چىۋە قوشۇلغان، مېۋە قوشۇپ يېيىلىدىغان
yelpik olmak	زىققا كېسىلىگە گىرىپتار بولماق	yemişli	مېۋە-چىۋىلىك
yeltek	ئۆزگىرىشچان، تۇراقسىز	yemişli ağaç	مېۋىلىك دەرەخ
yeltenmek	پۈتۈن كۈچى بىلەن قىلماق	yemişlik	مېۋىزار
yelve	لايخورەك (ھايۋان)؛	yemlemek	قاينان ياكى قارماققا يەم قويماق، بوغۇز بەرمەك، ئالدىماق
yelyutan	بىر خىل ئات كېسىلى	yemlik	ئوقۇر، يەملىك، بوغۇز
yem	يەم-خەشەك، بوغۇز؛ ئالداش، كوزۇر، ھىيلە	yemlik çimen	مەستەك، زەھەرلىك بۇغداي
yeme	يېيىش، يېمەك	yemyeşil	يايىشىل
yemek	ئاش، تاماق، يېمەكلىك؛ يېمەك، يۇتماق	yen	يەك، ياپون پۇلى
yemek artıkları	ئاشقان-تاشقان تاماق	yenge	يەگگە، قىز يەگگىسى
yemek listesi	تاماق تىزىملىكى	yengeç	قىسقۇچپاقا
yemek masası	تاماق ئۈستىلى	yengelik	يەگگىلىك
yemek odası	ئاشخانا، تاماق يەيدىغان ئۆي	yengi	غەلبە
yemekhane	ئاشخانا	yeni	يېڭى
yemekli	تاماق ئېلىۋالغان، يېمەكلىكى بار	yeni ay	يېڭى ئاي
yemeklik	يېيىشكە بولىدىغان؛ تاماق ئېتىشكە ئىشلىتى- لىدىغان	yeni bahar	يېمىنتا (مېۋە)؛
yemeksiz	تاماقسىز، ئاچ	yenice	خېلى يېڭى
yemeni	يەمەنلىك	yeni çeri	پىيادە گۈرۈپپىدىكى ئەسكەر
		yeniçerilik	پىيادە ئەسكەر

Yeni Dünya	يېڭى قۇرۇقلۇق	yer hostesi	ئايرودروم مۇلازىمى
yeni dünya	چارئال دەرىخى	yer jimnastiği	ئەركىن گىمناستىكا
yeniden	يېڭىدىن، باشقىدىن	yer ölçmesi	توپوگرافىك ئۆلچەش
yenilemek	يېڭىلىماق، زامانىۋىلاشتۇرماق	yer öpmek	تەزىم قىلماق
yenilenmek	يېڭىلانماق، زامانىۋىلاشتۇرۇلماق	yer tutmak	يەر ئالماق، ئورۇن ئالماق
yenileşmek	يېڭىلاشماق	yer vermek	ئورۇن بەرمەك
yenileştirmek	يېڭىلەشتۈرمەك، زامانىۋىلاشتۇرماق	yerde kalmak	ھۆرمەتلەنمەسلىك، يەردە قالماق
yeniletmek	يېڭىلاتماق	yere batmak	يەرگە پاتماق، ۋەيران بولماق
yenilik	يېڭىلىق، يېڭى ھادىسە	yere geçmek	ناھايىتى خىجىل بولماق
yenilikçi	ئىسلاھات قىلغۇچى، يېڭىلىغۇچى	yere inmek	يەرگە قونماق (ئايرىپىلان)؛
yenilmek	يېڭىلمەك، ئەدەبىنى يېمەك	yere sermek	مەغلۇب قىلماق؛ يەرگە يىقىتماق
yenilmez	يېڭىلمەس	yere vurmak	يەرگە ئۇرماق، يەر بىلەن تەڭ قىلماق
yenirce	يارا، جاراھەت، سۆڭەك يارىسى	yerine koymak	ئورنىغا قويماق
yenişememek	بىر-بىرىنى يېڭەلمەسلىك	yerini almak	ئورنىنى ئالماق
yeni yetme	قۇرامغا يەتكەن كىشى	yerbilim	گېئولوگىيە
yeni yetmelik	قۇرامغا يېتىش	yerbilimci	گېئولوگ
yenli	يەڭلىك، يېڭى بار	yerbilimsel	گېئولوگىيەلىك
yenli gömlek	يېڭى بار كۆڭلەك	yer çamı	ئارچا دەرىخى
yenmek	يەڭمەك، بىتچىت قىلماق	yer çekimi	يەر مەركىزىنىڭ تارتىش كۈچى
yepelik	ئىنچىكىلىك بىلەن، ئېھتىيات بىلەن	yer çekirdeği	يەر شارىنىڭ يادروسى
yepermek	غىپىدە تىكشۈرمەك	yeregeçen	سەۋزە، زەدەك
yepyeni	يېپىيىڭى	yerel	يەرلىك، كۆچمەس، شۇ يەرلىك خەلقنىڭ بىرى
yepyeni giyinmek	يېڭى كىيىنمەك	yerel gazete	يەرلىك گېزىت
yer	يەر، جاي، ئىز، يەر شارى	yerel yönetim	يەرلىك رەھبەر
yeraltı çarşısı	يەر ئاستى بازىرى	yerel saat	يەرلىك ۋاقىت
yeraltı geçidi	يەر ئاستى ئۆتۈشمە يولى	yerel seçimler	يەرلىك سايلام
yeraltı kablosu	يەر ئاستى كابېلى	yerelleşmek	يەرلىكلەشمەك، يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە بولماق
yeraltı suları	يەر ئاستى سۇلىرى	yerelleştirmek	يەرلىكلەشتۈرمەك، يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە قىلماق
yeraltı faaliyet	يەر ئاستى پائالىيەت، يوشۇرۇن پائالىيەت	yer elması	تاتلىق بەرەڭگە
yeraltı örgüt	يەر ئاستى تەشكىلاتى	yereşegi	كۆل قۇرتى
yerberi	يەرگە يېقىن	yerey	يەر بۆلىكى، ئۇچاستىكا؛ يەر قەۋىتى
yer zarfı	ئورۇن رەۋشى	yere yönelim	گېئوتروپىزم، يەرگە بۇرۇلۇشچانلىق (ئۆسۈ-ملۈكلەردىكى)؛
yer açmak	ئورۇن بوشاتماق، خىزمەت بىلەن تەمىنلىمەك	yer fistığı	يەر ياڭىقى، خاسىڭ
yer alışı	تارقىلىش ئەھۋالى	yergi	ھەجۋى ئەسەر؛ ھەجۋى، ساتىرىك
yer almak	ئورۇن ئالماق، ئولتۇرماق	yergici	ھەزىلكەش
yer bulmak	ئولتۇرىدىغان ئورۇن تاپماق	yergin	يىرگىنچىلىك، رەزىل
yer çücesi	پاكار ئادەم، پاكىنەك		
yer göçmeni	يەر سىيرىلىش		

yerginlik	سەتلىك، كۆرۈمسزلىك	yer mürveri	بۇرۇن (ئۆسۈملۈك)؛
yergöçkeni	قارىغۇ چاشقان	yer örümceği	يەر ئۆمۈچۈكى
yerici	كەمسىتمەك، چۈشۈرمەك	yeröte	يورۇتماق، چوققىسى
yerilmek	مۇھاكىمە تېمىسىغا ئايلانماق	yer özekçil	يەر مەركەزلىك
yerinde	مۇۋاپىق، لايىق، ئۆز جايىدا	yer palamudu	پاملا دەرىخى
yerine	بىر نەرسىنىڭ ئورنىغا، باشقىسىنىڭ نامىغا	yer pırasası	گۈلبوغۇن
yerindelik	مۇۋاپىقلىق، ماسلىق، توغرىلىق	yer sakızı	ئاسفالت، قاراماي
yerineç	قاتلام، پۇرۇلۇش	yer sarsıntısı	يەر تەۋرەش
yerinli	ئازاب چەككەن، ئېچىندۇرىدىغان	yer servisi	سېرىق تېپىن
yerinmek	ئەپسۇسلانماق، پۇشايىمان قىلماق	yersel	يەرگە مۇناسىۋەتلىك، تېرىشقا بولىدىغان
yer katı	بىرىنچى قەۋەت	yersiz	ماكانسىز، ئورۇنسىز؛ نامۇۋاپىق، سەۋەبسىز
yerküre	يەر شارى؛ گلوبۇس	yersizlik	ماكانسىزلىق، نامۇۋاپىقلىق
yer lâhanası	سامساق	yersizme	يەرسىز قالماق
yerleşik	يەرلەشكەن، مۇقىم ئولتۇراقلاشقان	yer solucanı	سازاڭ قۇرت
yerleşik hayat	مۇقىم ئولتۇراقلىشىپ ياشاش	yer yağı	نېفىت
yerleşiklik	تۇراقلىقلىق، مۇقىملىق	yeryüzü	يەر يۈزى
yerleşilmek	يەرلەشمەك	yestehlemek	تېشىغا چىقارماق
yerleşim	يەرلىشىش، ئولتۇراقلىشىش	yeşermek	يېشىللاشماق
yerleşmek	يەرلەشمەك، ئىشقا ئورۇنلاشماق	yeşerti	يېشىل يەر
yerleştirmek	يەرلەشتۈرۈلمەك، جايلاشتۇرۇلماق	yeşertmek	يېشىللاشتۇرماق
yerleştirmek	يەرلەشتۈرمەك، جايلاشتۇرماق؛ ئورماق	yeşil	يېشىل، خام؛ يېڭى، تازا
yerli	يەرلىك، كۆچمەس، شۇ يەرلىك خەلقنىڭ بىرى	yeşil fasulye	كۆك پۇرچاق
yerli mallar	يەرلىك مال	yeşil erik	يېڭى ئۈرۈك
yerli mamulât	يەرلىك مەھسۇلات	yeşil zeytin	يېڭى زەيتۇن
yerli meyve	يەرلىك مېۋە	yeşil domates	يېڭى پەمىدۇر
yerli sebze	يەرلىك كۆكتات، شۇ جاينىڭ ئۆزىدىن چىقىدىغان كۆكتات	yeşil kayısı	غورا، پىشىمىغان ئۈرۈك
yerli akümülatör	مۇقىم ئاككۇمۇلياتور	yeşil yem	يېشىل بوغۇز
yerli ordu	خەلق ئەسكەرلىرى	yeşil boyamak	يېشىل رەڭ بىلەن بويىماق
yerli yersiz	سەۋەبسىزلا، بىكاردىن-بىكار	yeşil ışık	يېشىل چىراغ
yerlileşmek	يەرلىكلەشمەك، يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە بولماق	yeşilbağa	يېشىل پاقا
yerme	ھەزىلەشلىك، قىزىقچىلىق	yeşilbaş	ئەركەك ياۋا ئۆردەك
yermeçi	قىزىقچى، ساتىرىك يازغۇچى	yeşil karga	يېشىل كۆكرەك، تاجسىز قوڭۇر ھۆبۈپ
yermeçilik	بىزار بولماق، ئەيىبىنى ئاچماق، مەسخىرە قىلماق	yeşilimsi	يېشىللاشقان، يېشىلراق
yermeli	باشقىلارنى بىزار قىلىدىغان، ئىناۋەتنى تۈگىدىغان	yeşillenmek	يېشىللانماق، يېشىللاشماق
yer merkezilik	يەر مەركەز تەلىماتى	yeşilli	يېشىللىق، يېشىل رەڭلىك
yer merkezli	يەر مەركەزلىك	yeşillik	يېشىللىق، كۆك مەيدان، يېشىل ئوت
yer mumu	نېفىت	yeşil sazan	قىشلىق غار بېلىقلىرى
		yeşim	زۇمرەت (كانچىلىق)؛

yetenek	ئىقتىدار، قابىلىيەت	yetkin	كامىل، مۇكەممەل، پۇختا
yetenekli	ئىقتىدارلىق، قابىلىيەتلىك	yetkinleşmek	مۇكەممەللەشمەك
yeteneksiz	قابىلىيەتسىز	yetkinləştirmek	مۇكەممەللەشتۈرمەك
yeteneksizlik	ئىقتىدارسىزلىق، قابىلىيەتسىزلىك	yetkinlik	مۇكەممەللىك، پۇختىلىق
yeter	يېتەر	yetkisiz	سالاھىيەتسىز
yeterince	يەتكىچە، يېتەرلىك دەرىجىدە	yetkisizlik	سالاھىيەتسىزلىك
yeterli	يېتەرلىك	yetmek	يەتمەك، بارماق، ئېرىشمەك
yeterlik	قابىلىيەت	yetmiş	يەتمىش
yeterlik eğitimi	ئىقتىدار مائارىپى	yetmişer	يەتمىشتىن
yeterlik fiili	يېتەرلىك پېئىلى	yetmişinci	يەتمىشىنچى
yeterlik sınavı	ئىقتىدار سىناش ئىمتىھانى	yetmişlik	يەتمىش ياشلىق، يەتمىش دانە بۆلەكتىن تەركىب تاپقان
yeterlilik	قابىلىيەتچانلىق، ئىقتىدار	yevmî	كۈنلۈك، كۈندىلىك
yeter sayı	قانۇندا بەلگىلەنگەن ئادەم سانى	yevmiye	كۈنلۈك ئىش ھەققى
yetersiz	يېتەرسىز، تولۇق ئەمەس، ئەكسىك	yevmiyeci	كۈنلۈكچى، كۈنلۈك ئىشچى
yetersizlik	كەملىك، يېتەرسىزلىك	yevmiyecilik	كۈنلۈكچىلىك، كۈنلۈك ئىش
yeti	تالانت	yeygi	قىشلىق ئوت-چۆپ
yetik	يېتىلگەن، پىشقان، بىلىملىك	Yezidî	موسۇل تەرىپىدىن يېيىلغان بىر مەزھەپ ۋە بۇ مەز- ھەپكە ئائىت كىشى
yetim	يېتىم	yezit	خىيانەت قىلغۇچى، ۋەدىگە ۋاپا قىلمىغان كىشى
yetim bırakmak	يېتىم قويماق	yezitlik	ئەسكىلىك، خائىنلىق
yetimhane	دارلبىتام، يېتىمخانا	yığdırmak	يىغدۇرماق، توپلاتقۇزماق
yetimlik	يېتىملىك	yıgılı	يىغىلغان، توپلانغان
yetingen	قانائەتلىك، ئېتىبار بەرمەيدىغان	yıgılışmak	يىغىلىشماق
yetinmek	قانائەتلەنمەك، چەكلەنمەك	yıgılmak	يىغىلماق، توپلانماق
yetirmek	تولۇقلىماق، ئاخىرلاشتۇرماق	yığım	يىغم
yetişilmek	قانائەتلەنمەك	yığımLAMAK	يىغىلماق
yetişim	كېڭىيىش، جىقئىش، تەرەققىي قىلىش	yığım	دۆۋە
yetişkin	بويعا يەتكەن، يېتىشكەن	yığım buzlar	كۆچمە مۇز توپى
yetişmek	يېتىشمەك، پىشماق، يەتمەك	yığımak	توپلىنىش نۇقتىسى، مەركەزلىشىش نۇقتىسى
yetişmiş	يېتىشكەن، پىشقان	yığımLA	توپ-توپ، دۆۋە-دۆۋە
yetiştirici	يېتىشتۈرگۈچى، ئۆستۈرگۈچى، تەربىيەلىگۈچى	yığımı	دۆۋە
yetiştirilmek	يېتىشتۈرۈلمەك	yığışık	يىغىلغان، دۆۋىلەنگەن
yetiştirim	(ھايۋاننى) ئۆگىتىش، تەربىيەلەش	yığışım	قورام تاش
yetiştirme	يېتىشتۈرمەك، ئىشلەپچىقىرىش	yığışmak	توپلىماق، يىغماق، مەركەزلەشمەك
yetiştirmek	يېتىشتۈرمەك، ئىشلەپچىقارماق، ئۆستۈرمەك	yığmak	يىغماق، دۆۋىلمەك؛ توپلىماق
yetke	ئىناۋەت، ئابروي، سالاھىيەت	yıkamak	يۇيماق، تازىلىماق
yetki	ھوقۇق، ئىقتىدار، قابىلىيەت	yıkanmak	يۇيۇنماق، يۇيۇلماق
yetkilemek	ھوقۇق بەرمەك	yıkattmak	يۇغۇزماق، يۇدۇرماق
yetkili	سالاھىيەتلىك، ھوقۇققا ئىگە كىشى		

yıkayıcı	كسر يۇيغۇچى	yıldızlamak	شمال شامىلى چىقىشقا باشلىماق
yıkayış	يۇيۇش، چايغاش	yıldızlı	يۇلتۇزلۇق
yıkı	خارابە	yıl	يىل
yıkıcı	بۇزغۇنچى، ئاغدۇرمىچى	yılğın	قورقۇنچ، ۋەھىمە
yıkıcılık	بۇزغۇنچىلىق	yılğınlik	قورقۇنچاقلىق
yıkık	ئۆرۈلگەن، يىقىلغان	yıl halkası	يىل ھالقىسى
yıkılmak	ئۆرۈلمەك، يىقىلماق	yılık	قىغىر، مالتۇق، ئالغاي كۆز
yıkım	يىقتىش، بۇزغۇنچىلىق	yılışık	يېپىشقاق، كىشىنى بىزار قىلىدىغان
yıkımcı	ئۆي چاققۇچى	yılışıklık	يېپىشقاقلىق، لوللىق
yıkıntı	ئاپەت، يىقىلىش	yılışkanlık	كىشىنى بىزار قىلىش
yıkışmak	چېلىشماق	yılışmak	مازاق قىلماق، يالغاندىن كۆلمەك
yıkkm	يىقىلاي دەپ قالغان	yılık	ئات ۋە ئېشەك پادىسى، يىلقا
yıkma	بۇزۇش، زىيان سېلىش	yılıklık	يىلقىچىلىق
yıkmacı	زىيان سالغۇچى	yıllamak	بىر ياشقا كىرمەك
yıkmaq	زىيان بولماق، ئۆرۈمەك، بۇزماق	yıllanmak	بىر ياشقا كىرمەك، ياشانماق
yıktırılmak	زىيانغا ئۇچرىتىلماق	yıllatmak	بىر ياشقا كىرگۈزمەك
yıktırmak	يىقتۇرماق، زىيان سالدۇرماق	yıllık	يىللىق
yıl	يىل	yıllık gelir	يىللىق كىرىم
yılan	يىلان	yıllık hareket	يەر شارىنىڭ قۇياش ئەتراپىدا ئايلىنىشى
yılanbaşı	يىلان بېشى	yıllıkçı	يىللىقچى
yılan iğnesi	يىگنە بېلىق	yıllıklı	بىر يىللىق
yılan otu	گېنتىئانا تۈرىدىكى ئوت-چۆپلەر	yılmak	قورقماق
yılandık	تىلما كېسىلى، سەھمەس كېسىلى	yılmaz	باش ئەگمەس، باتۇر
yılandıl	يىلان بىلەن ئېلىشقۇچى	yıpranmak	كونىرماق، ئەسكىرمەك
yılandkavi	ئەگرى توقاي، يىلان باغرى	yıpratıcı	كونىرتىدىغان، ھاردۇرىدىغان
yılan taşı	يىلان تاش	yıpratmak	كونىراتماق، يىرتماق
yılan yastığı	ئالوكازىيە ئۆتى	yır	مېلودىيە، خەلق ناخشىسى؛ شېئىر
yılbaşı	يىل بېشى	yırık	يېرىق، دەز، چاك
yıldırak	يالتىرايدىغان، پارقىرايدىغان	yırılmak	يېرىلماق، چاك كەتمەك
yıldıramak	پارىلدىماق، يالتىرماق	yırlamak	ناخشا ئېيتماق
yıldırgan	پارىلدىغان	yırtıcı	يىرتقۇچ
yıldırım	چاقماق	yırtıcılar	يىرتقۇچ ھايۋانلار
yıldırmak	چاقماق چاقماق	yırtıcılık	يىرتقۇچلۇق، ياۋۇزلۇق، ۋەھشىيلىك
yıldız	يۇلتۇز؛ كىنو چولپىنى	yırtık	يىرتىلغان؛ نومۇسسز، ھاياسىز
yıldız anasonu	زەھەرلىك شاكال بەدىيان	yırtıklık	ھاياسىزلىق، نومۇسسزلىق
yıldız böceği	پارقىراق قوڭغۇز	yırtılmak	يىرتىلماق
yıldız çiçeği	مودەن گۈلى	yırtılmak	ۋارقىرماق؛ كۈچەپ قىلماق
yıldız yağmuru	ئاقار يۇلتۇز يامغۇرى	yırtılmak	يىرتىلغان، ئوچۇق

yırtmaç	يىرتقى، يىرىلغان يەر	iyicilik	پارخورلۇق
yırtmaçlı	يىرتىلغان، يىرتقى بار	iyim	يېمەك-ئىچمەك
yırtmak	يىرتماق، جىرماق، تاپنى مىنىشكە كۆتۈرمەك	iyimli	يېيىشلىك
yırttırmak	يىرتقۇزماق	iyinti	يېمەكلىكلەر
yısa	غەيرەت قىل (باشقىلارغا مەدەت بېرىش سۆزى)	yo	تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ
yısa etmek	كۈچەپ تانا تارتماق	yobaz	كالۋا، نادان؛ تومپاي؛ قارىغۇلارچە ئىشىنىدىغان
yıvışık	چاپلىشاغۇ، يېپىشماق	yobazca	نادانلارچە
yıvışık	يېپىشماقلىق	yobazlaşmak	نادانلاشماق، تومپايلاشماق
yıvışmak	يېپىشماق، چاپلاشماق	yobazlık	مۇتەئەسسەسەلىق
yıvış yıvış	مىلىق-مىلىق	yoga	يۇگا گۇمپىسى
yigit	يۈرەكلىك ۋە كۈچلۈك، يىگىت	yogi	يۇگا مۇرىتى
yigitbaşı	يىگىت بېشى	yoğalmak	يوقالماق، غايىب بولماق
yigitçe	يىگىتلىك جاسارەت	yoğaltılmak	يوقىتىلماق
yigitlendirmek	جاسارەتلەندۈرمەك	yoğaltım	يوقىتىش
yigitlenmek	جاسارەتكە كەلمەك	yoğaltmak	يوقاتماق
yigitleşmek	باتۇرلاشماق، قەھرىمانلاشماق	yoğrulmak	يۇغۇرۇلماق، تۆمۈر قاچا بىر يەرگە ئۇرۇلۇپ ما-
yigitlik	ئەر كەكلىك، باتۇرلۇق		كچىيىپ كەتمەك
yilim	يىلىم؛ ياللۇغ	yoğun	قويۇق، زىچ، جىددىي
yine	تەكرار، يەنە	yoğunlaş	قويۇق بولغان
yinelemek	تەكرارلىماق	yoğunlaşmak	قويۇقلاشماق، جىددىيلەشمەك
yinelemeli	تەكرارلىنىدىغان	yoğunlaştırmak	قويۇقلاشتۇرماق
yinelenmek	تەكرارلىنىش، قايتىلىنىش	yoğunluk	جىددىيلىك
yineleyiş	تەكرارلاش، قايتىلاش	yoğunluk ölçer	قويۇقلۇقنى ئۆلچەش ئەسۋابى
yirik	يىرتقى، يىرىلغان يەر	yoğurmak	يۇغۇرماق
yirmi	يىگىرمە	yoğurt	قېتىق
yirmilik	يىگىرمىلىك، يىگىرمە ياشقا كىرگەن	yoğurtçu	قېتىقچى
yirminci	يىگىرمىنچى	yoğurtçuluk	قېتىقچىلىق
yirmişer	يىگىرمىدىن	yoğurtlu	قېتىق ئارىلاشتۇرۇلغان
yitik	يۈتتۈرۈپ قويغان، يوقىتىپ قويغان	yoğurtmak	يۇغۇرتماق
yitim	يېتىم؛ يوقىتىش، يۈتتۈرۈش	yoğuşmak	يۇگۇرمەك
yitirilmek	يۈتتۈرۈپ قويۇلماق	yok	يوق، ياق
yitirmek	يۈتتۈرمەك	yoklama	يوقلاش، يوقلىما
yitmek	يوقالماق، غايىب بولماق	yoklamacı	يوقلاپ بارغۇچى
yiv	پېتىنقى ئېغىز	yoklamak	تەكشۈرمەك، ھال سورىماق
yivaçar	تاختا كەسكۈ	yoklanmak	يوقلانماق
yivli	ئۈستىگە سىزىق ئېچىلغان	yoklatmak	يوقلاتماق
yiyecek	يېمەكلىك، ئوزۇقلۇق	yokluk	يوقلۇق
yiyci	يېگۈچى، پارا يېگۈچى	yoksa	ياكى، ئەكسىچە، بولمىسا

yoksul	كەمبەغەل، يوقسۇل	yorgalamak	يورغىلىماق
yoksullaşmak	كەمبەغەللەشمەك	yorgan	يوتقان
yoksulluk	يوقسۇللۇق، كەمبەغەللىك	yorgancı	يوتقان تىككۈچى ياكى ساتقۇچى
yoksun	مەھرۇم	yorgancılık	يوتقان-كۆرپە تىككىش كەسپى
yoksunluk	مەھرۇملۇق	yorgun	ھارغىن، ھېرىپ كەتكەن
yoksunmak	مەھرۇم بولماق	yorgunluk	ھارغىنلىق
yoksuzluk	نامراتلىق، يوقسۇزلۇق	yormak	ھاردۇرماق؛ دەپ قارىماق، چۈشەندۈرمەك
yokumsamak	ئىنكار قىلماق	yortu	خىرىستىئان بايرىمى
yokuş	يوقۇش، دۆڭ، تۆۋەن	yorucu	چارچىتىدىغان، ھاردۇرىدىغان
yol	يول، ۋاستە، چارە	yorulmak	ھارماق، چارچىماق
yoluyla	يولى بىلەن	yorum	ئوبزور، تەبىر، باھا
yol ağzı	يول ئېغىزى	yorum yapmak	باھا بەرمەك
yolak	ئۆيىنىڭ ئالدىدىكى يول	yorumcu	باھا بەرگۈچى
yolcu	يولۇچى، تۇغۇلۇش ئالدىدىكى بالا، پاهىشە، ئايال جالاپ	yorumlamak	باھا بەرمەك، ئىزاھلىماق
yolcu etmek	ئۇزاتماق، يولغا سالماق	yosma	ھەم ياش ھەم گۈزەل ئايال، ياسانچۇق ئايال
yolculuk	يولۇچىلىق، سەپەر	yosmalık	گۈزەللىك، كىشىنى مەپتۇن قىلىش
yoldaş	يولداش، خىزمەتداش، ئاغىنە، بۇرادەر	yosun	مۇخ
yoldaşlık	يولداشلىق	yosunlanmak	مۇخ ئۆسمەك، مۇخ بىلەن قاپلانماق
yoldurmak	يۇلدۇرماق	yosunlu	مۇخ بىلەن قاپلانغان
yoldüzer	توپا ئىتتىرىش ماشىنىسى	yoza	ئىپتىدائىي، باشلانغۇچ، ياۋايى، تومپاي
yolgeçen	دالان، دەھلىز	yoza adam	تومپاي ئادەم
yollamak	يوللىماق، ئەۋەتمەك	yoza hayvan	ياۋايى ھايۋان
yollanmak	يوللانماق	yozca	ياۋايى
yollu	يوللۇق، يولى بار، تېز، مۇساپە	yozaşmak	ئاجىزلاشماق (ئۆسۈملۈكلەر)؛
yolluk	يوللۇق يېمەكلىك، يوللۇق خىراجەت	yozaştırmak	ئاجىزلاشتۇرماق (ئۆسۈملۈكلەر)؛
yolmak	يۇلماق، يۇڭدىماق، ئالداپ پۇلنى ئېلىۋالماق	yozluk	چېكىنىش، كەينىگە قايتىش
yolsuz	يولى يوق، پۇلسىز، يولسىز، ناھەق	YÖK	ئالىي مائارىپ كومىتېتى
yolsuzluk	يولسىزلىق، ناھەقچىلىق	yön	يۆنىلىش، تەرەپ
yoluk	يۇڭداغان	yöndeş	ئەينى تەرەپكە قارىغان
yolunmak	يۇڭدالماق، يۇلۇنماق، قايغۇرماق	yöneldirim	يۆنەلدۈرۈش
yoluntu	يۇڭداغان نەرسە	yönelik	مەقسەتلىك، قەستەن
yom	بەخت-تەلەي، خۇش خەۋەر	yönelim	يۆنىلىش، يۆنىلىشچانلىق
yomsuz	بەختسىز، شۇم، بىتەلەي	yönelmek	بۇزالماق، يۆنەلمەك
yonca	بۇكسۇك، بېدە	yönelteç	رول
yoncalık	بېدىلىك	yönetim	رەھبەرلىك، ئىدارە، باشقارما
yonda	مامۇق	yöneltmek	بۇزماق، يۆنەلتىمەك
yonga	قىرىندا، قىرىندى-چېپىندىلار	yönerge	تەلىمات، كۆرسەتمە، بۇيرۇق
yorga	يورغا (ئاتنىڭ مېڭىشى)؛	yönetici	رەھبەر، باشقۇرغۇچى

yöneticilik	رههبه رلىك، باشقۇرغۇچىلىق	yuğmak	يوقىماق، تۈگىمەك
yönetilmek	رههبه رلىك قىلىنماق، باشقۇرۇلماق	yuh	نارازىلىق ۋە خاپىلىقنى بىلدۈرىدۇ
yönetim	رههبه رلىك، ئىدارە، باشقۇرۇش	yuha	مۇشۇكىياپلاقنىڭ ئاۋازى
yönetimsel	باشقۇرۇشقا دائىر	yuhalamak	چىرقىراق ئاۋاز چىقارماق
yönetmek	رههبه رلىك قىلماق، باشقۇرماق	yuhalanmak	چىرقىراق ئاۋازدا ۋارقىرىماق
yönetmelik	قائىدە، تەرتىپ، تۈزۈم	yukaç	يەر قاتلاملىرىنىڭ پولىتېيىپ چىققان قىسمى
yönetmen	باشقۇرغۇچى، رېژىسسور	yukarı	يۇقىرى، ئۈستى
yönetmenlik	باشقۇرغۇچىلىق، رېژىسسورلۇق	yukarda	يۇقىرىدا، ئۈستىدە
yöneylem	ماتېماتېكىلىق ئانالىز ئۇسۇلى	yukardan	يۇقىرىدىن
yönlü	تەرەپلىك	yukarısı	يۇقىرىسى، ئۈستى تەرىپى
yönseme	مەلۇم تەرەپكە ئاغماق	yulaf	سۇلۇ (ئۆسۈملۈك)؛
yöntem	ئۇسۇل، تەدبىر، مېتود	yular	چۆلۈۋەر
yöntem bilimi	مېتودولوگىيە	yuma	لەڭگەر ئارقىنى
yöntemli	تۈرلەر بويىچە، سىستېمىلىق	yumak	يۇمىماق، تازىلىماق
yöntemlilik	سىستېمىلىق	yumak	كالىكەك، توپ
yöntemsel	مېتود بويىچە	yumak bulut	توپ بۇلۇت
yöntemsiz	مېتودسىز، تەدبىرسىز	yumaklamak	كالىكەكلىمەك
yöntemsizlik	مېتودسىزلىك، تەدبىرسىزلىك	yumaklanmak	كالىكەكلەنمەك
yöre	ئەتراپتىكى رايونلار	yumduрмаق	يۇمدۇرماق
yöresel	يەرلىك، شۇ يەردە ئىشلەنگەن	yummak	يۇمماق، ياپىماق
yöreselleşmek	يەرلىكلەشمەك	yumru	قاپارتما، ئۆسمە، ھۇررەك
yöreselleştirmek	يەرلىكلەشتۈرمەك	yumrucuk	ئۇششاق قاپارتما، ھۇررەك
yöresellik	يەرلىك ئالاھىدىلىك	yumruk	مۇشت، مۇشتۇم
Yörük	تېز ماڭىدىغان	yumruklamak	مۇشتلىماق، ئۇرماق؛ خېمىرنى يۇغۇرماق
yörünge	ئايلانما، مۇناسىۋەت توپى	yumruklanmak	مۇشتلانماق، ئۇرۇلماق
yudum	يۇتۇم	yumruklaşmak	مۇشتلاشماق، ئۇرۇشماق
yudumlamak	يۇتۇماق، يۇتۇملاپ ئىچمەك	yumrulanmak	يۇمىلاقلىنماق
yudumlanmak	يۇتۇملاپ ئىچىلمەك	yumruluk	ھۇررەك، پولىتايما
yudumluk	يۇتۇملۇق	yumuk	يۇمۇق، يۇمۇلغان، ئېتىلگەن
yuf	غەزەپ، نەپرەت، ئېچىنىش مەنىسىدە قوللىنىلىدۇ	yumuklaşmak	يۇمۇماق، ياپىماق
yufka	يۇپقا، نېپىز	yumulmak	يۇمۇلماق
yufkacı	قوتۇرماچ ساتقۇچى	yumurcak	يۇمىلاققىنە
yufkacılık	قوتۇرماچ ياساش ياكى سېتىش كەسپى	yumurta	تۇخۇم، ئۇرۇق
yufkalaşmak	ئىنچىكىلەشمەك، نېپىزلىمەك	yumurtacı	تۇخۇمچى
yufkalık	نېپىزلىق، ئىنچىكىلىك	yumurtacık	تۇخۇم
Yugoslav	يۇگوسلاۋىيە	yumurtacılık	تۇخۇمچىلىق
yuğ	تۈركلەرنىڭ ئىسلام دىنىنى قوبۇل قىلماستىن ئۆلگەنلەر ئۆ- ئۆ- چۈن ئۆتكۈزىدىغان مۇراسىمى	yumurtalı	تۇخۇمى بار، تۇخۇم قوشۇلغان
		yumurtalık	تۇخۇمدان

yumurtlamak	تۇخۇم تۇغماق	ئالدىنقى قالماق، ئۇتۇلماق
yumurtlatmak	تۇخۇم تۇغدۇرماق	يۇتقان نەرسە
yumurtlayanlar	تۇخۇمدىن تۇغۇلغان ھايۋانلار	سۆز ئويۇنى
yumuş	ئىش، خىزمەت، ۋەزىپە	يۇتتۇرماق
yumuşacık	يۇمشاققىنە	يۇتقۇچى
yumuşak	يۇمشاق، مۇلايىم، رايىش	يۇتۇم
yumuşakçalar	ئۇمۇرتقىسىز ھايۋانلار	يۇتۇلماق
yumuşaklık	يۇمشاقلىق، مۇلايىملىق	ئۇۋا، چاڭگا؛ ئائىلە، ئۆي، ساراي
yumuşamak	يۇمشىماق، مۇلايىملاشماق	سىلىندىر شەكىللىك
yumuşatılmak	يۇمشىتىلماق	ئۆي تۇتماق، ماكان تۇتماق
yumuşatmak	يۇمشاتماق	قان دائىچىلىرى (شارچىلىرى)؛ شارسىمان نەرسە
yumuşatmalık	يۇمشاتماق	يۇمىلاق؛ دۈگىلەك، شار
yuna	كىگىز توقۇم	يۇمىلاققىنە
yunak	يۇيۇندىغان يەر	دۈگىلەكلەشمەك
Yunan	يۇنان	يۇمىلاقلاشتۇرماق
Yunanca	يۇنانچە	يۇمىلاقلىق، دۇمىلاقلىق
Yunanistanlı	يۇنانىستانلىق	دومىلاق بولماق؛ يۈگىمەك، تۈرمەك؛ پو ئاتماق،
Yunanlı	يۇنانلىق	چوڭ گەپ قىلماق
yunmak	يۇيۇنماق	دومىلانماق؛ تۇيۇقسىز ئۆلمەك؛ خىزمىتىدىن
yunus	يۇنۇس	ئايرىلماق، خىزمىتىدىن چىقىرىلماق (قوغلانماق)؛
yurdu	يىڭىننىڭ كۆزى	دومىلانماق
yurt	يۇرت، ۋەتەن	سىلىندىر
yurt dışı	چەتئەل، دۆلەت سىرتى	سىلىندىر ئۆتكۈزۈمەك
yurt içi	دۆلەت ئىچى	ئۇلۇغ؛ ئېگىز، چوڭ
yurtlandırmaq	يەرلەشتۈرمەك، ماكانلاشتۇرماق	ئالىي قوماندان
yurtlanmaq	ماكانلاشماق، يەرلەشمەك	ئالىي سوت مەھكىمىسى
yurtsal	دۆلەتنىڭ، دۆلەت ئۆزى ئىشلەپچىقارغان	كۆكسى-قارنى كەڭ
yurtsamak	يۇرتنى سېغىنماق	ئۇلۇغلۇق
yurtsever	ۋەتەنپەرۋەر	كۈلمىناتىسىيە
yurtseverlik	ۋەتەنپەرۋەرلىك	يەرگە يىراق نۇقتا
yurttaş	يۇرتداش، ياتاقداش	چوڭايماق
yurttaşlık	يۇرتداشلىق، ۋەتەنداشلىق	چوڭايتماق
yusufçuk	پاختەك، تۇرۇلغا	يۈگرۈك
yusyumu	دۈيدۈگىلەك	يۈك، مال
yusyuvarkak	يۇيۇمىلاق	ھاممال، مال توشغۇچى
yutak	يۇتقۇنچاق	ھامماللىق
yutkunmaq	يۇتماق، دۇدۇقلىماق	خەۋەر (تىلشۇناسلىق)؛
yutmak	يۇتماق، ئۆزىنىڭ قىلىۋالماق؛ ئۇنىنى چىقارماسلىق؛	قاچىلىماق (يۈكنى)؛ ئارتماق؛ دۆڭگىمەك (گۈ- ناھىنى)؛
yurtlanmaq	يۇرتلانماق	
yurtluk	يۇرتلۇك	
yutturmak	يۇتتۇرماق	
yutucu	يۇتقۇچى	
yutum	يۇتۇم	
yutulmaq	يۇتۇلماق	
yuva	ئۇۋا، چاڭگا؛ ئائىلە، ئۆي، ساراي	
yuvak	سىلىندىر شەكىللىك	
yualanmaq	ئۆي تۇتماق، ماكان تۇتماق	
yuvar	قان دائىچىلىرى (شارچىلىرى)؛ شارسىمان نەرسە	
yuvarlak	يۇمىلاق؛ دۈگىلەك، شار	
yuvarlakça	يۇمىلاققىنە	
yuvarlaklaşmaq	دۈگىلەكلەشمەك	
yuvarlaklaştırmak	يۇمىلاقلاشتۇرماق	
yuvarlaklık	يۇمىلاقلىق، دۇمىلاقلىق	
yuvarlamak	دومىلاق بولماق؛ يۈگىمەك، تۈرمەك؛ پو ئاتماق،	
yuvarlanmaq	دومىلانماق؛ تۇيۇقسىز ئۆلمەك؛ خىزمىتىدىن	
yuvarlatmaq	ئايرىلماق، خىزمىتىدىن چىقىرىلماق (قوغلانماق)؛	
yuvgu	دومىلانماق	
yuvgulamak	سىلىندىر	
yüce	سىلىندىر ئۆتكۈزۈمەك	
yüce başbuğ	ئۇلۇغ؛ ئېگىز، چوڭ	
yüce Divan	ئالىي قوماندان	
yüce gönüllü	ئالىي سوت مەھكىمىسى	
yücelik	كۆكسى-قارنى كەڭ	
yücelim	ئۇلۇغلۇق	
yücelim noktası	كۈلمىناتىسىيە	
yücelmek	يەرگە يىراق نۇقتا	
yüceltmek	چوڭايماق	
yüğrük	چوڭايتماق	
yük	يۈگرۈك	
yükçü	يۈك، مال	
yükçülük	ھاممال، مال توشغۇچى	
yüklem	ھامماللىق	
yüklemek	خەۋەر (تىلشۇناسلىق)؛	
	قاچىلىماق (يۈكنى)؛ ئارتماق؛ دۆڭگىمەك (گۈ- ناھىنى)؛	

yüklenilmek	ئارتىپ قويۇلماق	yürek ıçzarı	يۈرەك ئىچكى پەردىسى
yüklenmek	يۈكلەنمەك	yürek kasıntısı	يۈرەكنىڭ يىغىلىشى
yükletilmek	يۈكلەتمەك، ئارتىپ قويۇلماق	yürek kulacığı	يۈرەك قۇلقى
yükletmek	قاچىلاش-چۈشۈرۈش ئىشچىسى	yürek sıkıntısı	يۈرەك كېسىلى قوزغىلىش
yükleyici	ئۈستىدە يۈكى بولغان (ھارۋا): ئىككى قات، ھامىلدار	yürek çarpıntısı	يۈرەك سوقۇشى
yüklü	يوتقان-كۆرپە ئىشكەپى	yürek cızılatmak	يۈرىكىنى ئەزەمەك
yüklük	ئېگىز؛ يۇقىرى، ئۈستۈن؛ ئالىي؛ ئەلا	yürek karası	ئۆكۈنۈش، ئۆزىنى ئەيىبلەش
yüksek	ئالىي مەكتەپ	yürek Selânik	يۈرەكسىز، توخۇ يۈرەك
yüksek okul	ئالىي مائارىپ	yürek soğumak	كۆڭلى ئېچىلماق
yüksek öğrenim	ئۈستۈنلۈك، يۈكسەكلىك؛ ئېگىزلىك؛ كاتتىلىق، ئەلالىق	yürek tüketmek	كۆپ چۈشەندۈرمەك، كۆپ سۆزلەپ بىزار قىلماق
yükseklik	يۈكسەكلىك، ئۆسۈش	yürek vermek	ئىلھام بەرمەك
yükselim	ئۆرلىمەك، كۆتۈرۈلمەك (دەرىجىسى): ئۆسمەك (باھا)؛	yürek yakmak	ئازابلىماق
yükselmek	كۈچەيتكۈچى، يۇقىرىلاتقۇچى	yürek yanmak	ئازابلانماق، ئازاب چەكمەك
yükselteç	دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىك	yürek yanması	يۈرەك يارىسى
yükselti	ئۆرلىتىلمەك، يۈكسەلدۈرۈلمەك	yüregi bulanmak	كۆڭلى ئېلىشىماق
yükseltmek	ئۆرلەتمەك، كۆتۈرمەك، ئارتتۇرماق	yüregi burkulmak	ئەنسىرىمەك، ئازابلانماق، بىئارامسى بولماق
yükseltmek	ئۇيماق (يېپ ئىشلىرىدىكى)؛	yürek kası	يۈرەك مۇسكولى
yüksük	ئۇيماقتەك، ئىنتايىن كىچىك	yüreklenme	جاسارەتلەندۈرمەك، غەيرەتلەندۈرمەك
yüksük kadar	تۈكلۈك ئەرسۇناي	yüreklenmek	جاسارەتلەنمەك، كۈچكە تولماق
yüksük otu	ئېغىر كۆرمەك؛ ۋەزىپە دەپ قارىماق	yürekli	يۈرەكلىك، جاسارەتلىك
yüksünmek	مەجبۇرىيەت	yüreklilik	جاسارەتلىك بولۇش، مەردلىك
yükün	مەجبۇر	yüreksi	يۈرەك شەكىللىك
yükümlü	زۆرۈرىيەت	yüreksi yaprak	يۈرەك شەكىللىك ياپراق
yükümlülük	ئۈستىرا	yüreksiz	يۈرەكسىز، جاسارەتسىز
yülgü	سانتراج	yüreksizlik	يۈرەكسىزلىك، قورقۇنچاقلىق
yülgücü	چاچ-ساقاللىرى ئېلىنغان	yürekten	چىن قەلبتىن، جان-دەل بىلەن
yülük	چۈشۈرمەك	yürük	چارۋىچى تۈرك
yülümek	چۈشۈرۈلمەك	yürümek	يۈرمەك، ماڭماق؛ ئېقىشماق، يۈرۈشمەك؛ ھېسا-بلانماق
yün	يۈك (قوينىڭ)؛ يۇڭدىن ئىشلەنگەن	yürünmek	يۈرۈش قىلماق، ماڭماق
yünlü	يۇڭلۇق، يۇڭدىن ئىشلەنگەن	yürürlük	ئۈنۈم، رول، تەسىر
yüpürmek	ئالدىراپ-تېنەپ كەتمەك، پۈتى كۆيگەن توخۇ-دەك بولماق	yürütme	ئىجرا قىلماق، يۈرگۈزمەك؛ قوبۇل قىلدۇرماق؛ ئوغرىلىماق
yürek	يۈرەك، قەلب؛ باتۇرلۇق، ئاشقازان؛ كۆڭۈل	yürütme	ئىجرا قىلىنماق، يۈرگۈزۈلمەك
yürek dışzarı	يۈرەك سىرتقى پەردىسى	yürütüm	ئىجرا، يۈرگۈزۈلۈش
yürek gevşemesi	يۈرەكنىڭ كېڭىيىشى	türüyüş	يۈرۈش، سەپەر؛ نامايىش
		yüsrü	قارا پېتروسېلىتس دەرىخى

yüz	يۈز، چىراي؛ يۈز؛ ئىزا-ھايا؛ تەرەپ، يان	yüzme	سۇ ئۇزۇش
yüzbaşı	كاپىتان، شاگۋېي، يۈزبېشى	yüznumara	تەرەتخانا، ھاجەتخانا
yüzbaşılık	يۈز بېشىلىق	yüz ölçümü	ھەجىم
yüzde	يۈزدە، يۈزدىن	yüz suyu	يۈز-ئابىرۇي
yüzden	چىراي، چىراي ئىپادىسى	yüzsüz	يۈزسىز، ئىزا تارتمايدىغان
yüzdelik	پىرسەنت (يايدىدىن ئايرىلغان قىسىم)؛	yüzsüzce	يۈزسىزلىك بىلەن
yüzdürmek	سويدۇرماق (تېرىنى)؛ ئۇزدۇرمەك	yüzsüzleşmek	يۈزسىزلەشمەك
yüzdürülmek	سويدۇرۇلماق (تېرە)؛	yüzsüzleştirilmek	يۈزسىزلەشتۈرۈلمەك
yüzegelen	كۆزگە كۆرۈنگەن، نامى چىققان	yüzsüzleştirmek	يۈزسىزلەشتۈرمەك
yüzer	يۈزدىن يۈزدىن	yüzsüzlük	يۈزسىزلىك، ھاياسىزلىق
yüzerlik	يۈز قېتىملىق	yüzücü	سۇ ئۇزگۈچى، غەۋۋاس؛ مال سويغۇچى
yüzer top	لەيلىمە بەلگە توپ	yüzücülük	غەۋۋاسلىق
yüzey	تاشقى كۆرۈنۈش، سىرتقى قەۋەت	yüzük	ئۈزۈك
yüzeysel	يۈزەكى	yüzük takmak	ئۈزۈك تاقماق
yüzgeç	سۇدا ئۆزىدىغان، سۇ ئۇزۇشكە ماھىر	yüzükoyun	باش ئېگىش، بويسۇنۇش
yüzlemece	يۈز-يۈز، يۈزتۇرئانە	yüzülmek	ئۈزۈلمەك؛ تېرىسى سويۇلماق
yüzlemek	يۈزىگە سېلىپ ئىزا تارتقۇزماق، يۈزلىمەك	yüzüncü	يۈزىنچى
yüzlenmek	يۈزلەنمەك	yüzünden	تۈپەيلىدىن، سەۋەبىدىن
yüzler	يۈزلەر	yüzüstü	يېرىم ياتا، چالا؛ تاشلاش
yüzleşmece	يۈزمۇ-يۈز تۇرۇپ	yüzüstü bırakmak	تاشلاپ قويماق، كارى بولماسلىق
yüzleştirmek	يۈزلەشتۈرمەك	yüzyıl	ئەسىر
yüzlü	يۈزلۈك	yüzyıllık	بىر ئەسىرلىك
yüzlük	يۈز يۈەنلىك؛ يۈزلۈك		

Z

Z z	ز، تۈرك ئېلىپبەسىنىڭ يىگىرمە توققۇزىنچى ۋە ئىككىنچى ئاخىرقى ھەرپى	zahip	خىيالغا پاتقۇچى
zaaf	چۈشكۈنلۈك، ئاجىزلىق، كۈچسىزلىك	zahirde	ئوچۇق، روشەن، ئېنىق ھالدا
zabit	چىڭ تۇتۇش؛ ئىشغال قىلىش؛ يىغىن خاتىرىسى	zahire	ئاشلىق، ئوزۇق
zabit kâtibi	سوتتىكى خاتىرىلىگۈچى	zahireci	ئاشلىق سودىگىرى
zabıta	ساقچى	zahiren	سرتىدىن قارىغاندا، كۆرۈنۈشتە
zabıtname	يىغىن خاتىرىسى	zahirî	كۆرۈنۈشتىكى؛ ساختا، شەكلەن
zabit	ئوفىتسىر	zahit	دىنغا ئەمەل قىلغۇچى، شەرىئەتكە بويسۇنغۇچى
zabitlik	ئوفىتسىرلىق	zahme	ئۇرۇش، يارا، يارا ئېغىزى
zaç	سولقات كېسلاتا تۈزلىرى	zahmet	ئاۋارىچىلىق، ھەشەم؛ قىيىنچىلىق، جاپا؛ ھارغىنلىق
zade	ئوغۇل، ئەۋلاد	zahmet çekmek	جاپاغا چىدىماق، بەرداشلىق بەرمەك
zadegân	ئېسىلزادە	zahmet çektirmek	جاپاغا قويماق، قىيىنچىلىق تۇغدۇر- ماق
zadegânlık	ئېسىلزادىلىك	zahmet etmek	ئەنسىرىمەك، ئاۋارە بولماق، كۆڭۈل بۆلمەك
zafer	زەپەر، غەلبە	zahmet olmak	پاراكەندە قىلىنماق، ئاۋارە بولماق
zafer almak	زەپەر قۇچماق، غەلبە قىلماق	zahmet vermek	ئاۋارىچىلىق ئېلىپ كەلمەك، قىيىنچىلىق تۇغدۇرماق
zafer kazanmak	زەپەر قۇچماق، غەلبە قىلماق	zahmete sokmak	زېرىكتۈرمەك، جېنىغا تەگمەك
zaferan	زەپىران (ئۆسۈملۈك)؛	zahmete koşmak	ئاۋارە قىلماق، ئوسال ئەھۋالدا قالدۇرماق
zafiyet	ئاجىزلىق، دەرىمانسىزلىق	zahmetli	ئاۋارە قىلىدىغان، قىيىن
zagon	قائىدە، تەرتىپ	zahmetsiz	ئاۋارىچىلىقى بولمىغان، جاپاسى يوق
zağ	بىلەپ ئىتتىكىلىتىش	zahrî	كەينىدىكى، ئارقىسىدىكى؛ ئىككىنچى؛ قوشۇمچە
zağ vermek	بىلىمەك	zahter	بىر خىل ئىپار
zağanos	لاچىن، شۇڭقار	zaide	قوشۇلغان، ئارتۇقچە
zağar	ئوۋ ئىتى	zail	ئاخىرلاشقان، توختىغان
zağara	ياقلىق تېرە	zair	زىيارەت قىلغۇچى؛ ھەج قىلغۇچى
zağbece	قاغا بالىسى	zait	قوشۇمچە قىلىنغان، مۇھىم بولمىغان، ئارتۇق
zağcı	چاقچى، پىچاق چاقلىغۇچى (پىچاق قاتارلىقلارنى بىلىگۈچى)؛	zait masraflar	ئورۇنسىز چىقىملار
zağcılık	پىچاق بىلىگۈچىلىك	zait işareti	قوشۇش بەلگىسى
zağlamak	بىلىمەك، پارقىراتماق، پارلاتماق	zait bulmak	مۇھىم ئەمەس دەپ قارىماق
zağlanmak	پارقىرىماق، بىلەنمەك	zakkum	تالگۈل، سۆگەتگۈل؛ بەك ئاچچىق
zağlı	بىلەنگەن، بىلەكلىك	zakkum ağacı	سۆگەتگۈل، تالگۈل
zahif	ئۆمىلەيدىغان، ئۆمىلىگۈچى	zalim	زۇلۇم قىلغۇچى، زالىم
zahif hayvanlar	ئۆمىلىگۈچى ھايۋانلار		

zalimane	زالىملارچە	zanaat	قول ھۈنەرى، ئۇستىلىق، ماھىرلىق، ئۇزلۇق
zalimce	ئېچىنىشلىق	zanaatçı	ھۈنەرۋەن، ئۇستا
zalimlik	زالىملىق	zanaatkâr	قول ھۈنەرۋەن
zam	قوشۇمچە، ئارتتۇرۇش، ئاشۇرۇش	zangırdamak	تىتىرمەك
zam etmek	ئۆستۈرمەك، قوشماق	zangırdatmak	تىتىرەتكۈزمەك
zam gelmek	ئۆستۈرۈلمەك، قوشۇلماق	zangırtı	تىتىرەش
zam görmek	ئۆستۈرۈلمەك، قوشۇلماق	zangır zangır	دېر-دېر تىتىرمەك
zam yapmak	ئۆستۈرمەك، قوشماق	zangoç	ئىبادەتخانا خىزمەتچىسى ياكى زىل (قوڭغۇراق) چا-لغۇچى
zaman	زامان، ۋاقىت، چاغ، دەۋر	zangoçluk	قوڭغۇراق چالغۇچىلىق
zaman aşımı	زاماننىڭ ئۆتۈشى	zaniye	پاھىشە، جالاپ
zamandaş	زامانداش	zanka	ئىككى ئات قوشۇلغان چانا
zamandaşlık	زامانداشلىق	zanlı	جىنايەت گۇماندارى
zaman dizini	يىللار جەدۋىلى	zannetmek	دەپ ھېسابلىماق، دەپ قارىماق
zamane	زامانە	zannelemek	دەپ قارىماق
zamaneye uymak	زامانغا ماسلاشماق	zaparta	كېمە بېقىنغا ئورنىتىلغان توپ
zamanla	ۋاقىتقا ئەگىشىپ	zaptetmek	بويىسۇندۇرماق، ئىگەللىمەك
zamanlamak	ۋاقىتنى ئورۇنلاشتۇرماق	zapt	ئولجا، ئۇرۇشتا ئولجا ئالغان نەرسە
zamanlı	ئۆز ۋاقتىدا، ئۆز قەرەلىدە	zaptiye	يىغىن باشقۇرغۇچى ياكى تەرتىپ ساقلىغۇچى
zamansız	ۋاقىتسىز، ۋاقىتقا نامۇۋاپىق	zapturapt	مەشىق، قائىدە-قانۇن
zambak	پىيازگۈل	zar	شىشىخال؛ نېپىز پەردە، ياپقۇچ، پەرەنجە؛ يۇپقا تېرە ياكى پوست
zamin	كېپىل بولغۇچى	zar atmak	شىشىخال ئاتماق
zamidir	ئىچكى سىر، ھەقىقىي ئەھۋال؛ ئالماش (گرامماتىكا)؛	zarafet	نازۇكلۇق، نازاكەت، گۈزەللىك
zamik	يىلىم؛ دەرەخ يىلىمى	zarar	زەرەر، زىيان
zaminos	قېچىش	zarar çekmek	زىيان تارتماق
zaminos etmek	قېچىپ كەتمەك، تىكىۋەتمەك	zarar etmek	زىيان قىلماق
zamlamak	يىلىملىماق، يىلىم سۈركىمەك	zarar gelmek	زىيىنى كەلمەك، زىيان قىلماق
zamlanmak	يىلىملىنماق	zarar görmek	زىيان تارتماق
zamlatmak	چاپلانماق، يىلىملىتىش	zarar verici	زىيانلىق، زىيان سالىدىغان
zamlı	يىلىملىغان	zarar vermek	زىيان سالماق
zamsız	يىلىمسىز، چاپلاشتۇرمىغان	zarar yapmak	زىيانغا ئۇچراتماق، زىيان سالماق
zamme	ئۆتەرە	zarara girmek	زىيان تارتماق
zammedilmek	قوشۇلماق، ئاشۇرۇلماق	zarara sokmak	زىيانغا ئىتتىرمەك، زىيان تارتقۇزماق
zammetmek	ئاشۇرماق، قوشماق (باھاغا، مائاشقا)؛	zarara uğratmak	زىيانغا ئۇچراتماق، زىيان سالماق
zampara	خوتۇنپەرەس	zararda olmak	نەپ ئالماستىلىق، قىيىن ئەھۋالدا قالماق
zamparalık	خوتۇنپەرەسلىك	zararı dokunmak	زىيان سالماق
zamzum etmek	قالايمىقان سۆزلىمەك	zararcı	بۇزغۇنچى، ئەكسىلىتىشچى
zan	ئوي-پىكىر؛ گۇمان؛ ھۆكۈم	zararlı	زىيانلىق، پايدىسىز
zan etmek	دەپ قارىماق		

zararlı böcekler	زىيانداش قۇرتلار	zaviye	بۇلۇڭ، بۇرجەك؛ بۇلۇڭ گىرادۇسى؛ كۆز قارا
zararlı çıkmak	زىيان تارتماق	zayıf	ئورۇق، كۈچسىز؛ ئېشەنچسىز
zararlık	زىيان، زىيانلىق	zayıflamak	ئورۇقلىماق
zararsız	زەرەرسىز، زىيانسىز؛ نىسبەتەن باخشى	zayıflatılmak	ئاجىزلاشتۇرۇلماق، ئورۇقلىنىلماق
zarf	كونۋېرت، لىپاپا؛ رەۋىش (تەلەپپۇز ئاسلىق)؛	zayıflatmak	ئورۇقلىتىش، ئاجىزلاشماق
zarf cümlecı	ھالەت (جۈملە بۆلىكى)؛	zayıflık	ئورۇقلۇق، ئاجىزلىق، كۈچسىزلىك
zarf kü	رەۋىشداش	zayı	غايىب، غايىب بولغان، يۈتكەن
zarfı	ئوغرى	zayıat	يۈتۈپ كەتكەن نەرسىلەر، زىيان
zarfçılık	ئوغرىلىق	zayıç	پال
zarfında	مەلۇم مۇددەت ئىچىدە	zeamet	سۇيۇرغاللىق يەر، تەۋە بولغان يەرلەر
zarflamak	كونۋېرتقا سالماق	zeban	تىلى، زۇۋان، زەبان
zarflanmak	كونۋېرتقا سېلىنماق	zebana almak	تىلغا ئالماق، دېمەك، مۇھاكىمە قىلماق
zargana	زارگانا بېلىقى	zebandırız	بىئەدەب، قوپال، توك
zari zari	زار-زار، زار-زار يىغلىماق	zebanî	جەھەننەم قاراۋۇلى
zarif	گۈزەل، نازاڭەتلىك؛ ئەدەبلىك، يېقىملىق	zebanzet	دائىم دېيىلىدىغان، دائىم ئىشلىتىلىدىغان
zariflik	گۈزەللىك، نازاڭەت	zebellâ	بەستىلىك، قامەتلىك
zar kanatlılar	پەردە قاتارلىقلار	zebercet	زەبىتۇن تاش، بېرىل تېشى
zarp	زەربە؛ قاتتىق تەسىر	zebra	تاغلى ئات
zarp işareti	كۆپەيتىش بەلگىسى	zebrun	كۈچسىز، زەئىپ، ئاجىز
zarphane	قۇيما پۇل زاۋۇتى	zebunküş	كۈچسىز، زەئىپ، ئاجىز
zarplı	تەسىرى كۈچلۈك	zebunküşlük	كۈچسىزلىك
zarsı	نېپىز، پەردە شەكىللىك	zebunlaşmak	زەئىپلەشمەك، كۈچسىزلەشمەك
zarta	ئوسۇرۇق	zebur	زەبۇر
zartayı çekmek	ئوسۇرماق، يەل قويۇۋەتمەك	zecir	زورلاش، مەجبۇرلاش
zart zurt	ۋاقىراش، جار سېلىش، ماختانچاقلىق	zecren	مەجبۇرىي ھالدا، زورلۇق بىلەن
zaruret	زۆرۈرىيەت، ئېھتىياج	zecrî	زورلىغۇچى، مەجبۇرلىغۇچى
zarurî	زۆرۈر، مۇھىم	zedelemek	زېدىلىمەك؛ زىيان يەتكۈزۈمەك
zar zor	مەجبۇرىي ھالدا؛ ئامالسىزلىقتىن، تەسلىكتە	zedelenmek	زېدىلەنمەك، زىيان يەتمەك
zat	شەخس؛ ئادەم؛ ماھىيەت؛ ئامىل	zefir	نەپەس چىقىرىش
zaten	ئەمەلىيەتتە، ئەسلىدە	zehap	ئاتلىنىش، باشلاش، ئايرىلىش
zati	شەخسنىڭ، شەخسىي، خۇسۇسىي	zehir	زەھەر، ئوغا
zatülcenp	كۆكرەك پەردىسى ياللۇغى	zehirlemek	زەھەرلىمەك
zatülkebet	جىگەر ياللۇغى	zehirlenmek	زەھەرلەنمەك
Zatülkürsi	چوڭ ئېيىق يۇلتۇز تۈركۈمى	zehirletmek	زەھەرلەتمەك
zatürree	ئۆپكە ياللۇغى	zehretmek	قەستەن ئىش تاپماق
zavallı	بىچارە؛ شۇم، بەختسىز	zehirleyici	زەھەرلىگۈچى، زەھەرلەيدىغان
zavallıcık	بىچارە كىشى، كەمبەغەل كىشى	zehirli	زەھەرلىك
zavallılık	بىچارىلىك، بەختسىزلىك	zehirsiz	زەھەرسىز

zehretmek	زەھەرلىمەك، زەھەر سالماق	zerdeçal	زەرچېۋە
zehrolmek	زەھەرلەنمەك؛ ئازابقا ئۇچرىماق	zerdeva	بۇلغۇن
zekâ	ئەقىل-پاراسەت، زېھىن، ئەقىل	zerdüz	كىمخاپتىن ياسالغان
zekât	زاكات	zerefşan	ئالتۇن يالىتىلغان
zekâvet	ئەقىل-پاراسەت، زېھىن	zeren	ئالتۇندىن ياسالغان
zeker	ئەرلىك ئەزاسى، زەكەر	zeri	تېرىش، ئۇرۇق سېلىش
zelil	خورلانغان، پەس كۆرۈلگەن	zeriyat	تېرىلغان نەرسىلەر
zelilane	خورلانغان ھالدا	zerk	ئوكۇل، ئوكۇل سۇيۇقلۇقى
zelve	ئوكۇزنىڭ بوينىغا چېتىپ قويدىغان نەرسە	zerk etmek	ئوكۇل ئۇرماق
zelzele	سىلكىنىش، زىلزىلە، يەر تەۋرەش	zerre	زەررە، ئۇششاق، پارچە
zem	ئەيىبلەش، تاپا-تەنە	zerrece	زەررىچە
zem etmek	ئەيىبلىمەك، تاپا-تەنە قىلماق	zerrin	نەركىس (گۈل)؛
zemberek	زەمبىرەك؛ پۇرژىنا	zerzevat	كۆكتات، ئوتياش
zemberekli	زەمبىرەكلىك؛ پۇرژىنىلىق	zerzevatçı	كۆكتات ساتقۇچى
zembil	زەمبىل	zerzevatçılık	كۆكتاتچىلىق
zemheri	قارا قىش	zevahir	تاشقى كۆرۈنۈش
zemin	زېمىن، يەر يۈزى؛ بىر نەرسىنىڭ تەكتى	zeval	چۈشكۈنلۈك؛ يوقىلىش، يوقىتىلىش
zeminlik	گەمە، غار	zeval olmak	زىيانكەشلىككە ئۇچرىماق
zemmetmek	ئەيىبلىمەك، كايىماق	zeval tutmak	تۆۋەنلىمەك، يوقالماق، زاۋال تاپماق
zemzem	كەئبىنىڭ يېنىدىكى قۇدۇق؛ زەمزم سۈيى	zevalî	توپتوغرا چۈش ۋاقتى، دەل
zen	ئايال، زەن	zevalsiz	ۋاقىتلىق، ئۆتكۈنچە
zencefil	زەنجىۋىل	zevat	كىشىلەر، زاتلار
zenci	نېگىر، زەنگى	zevce	خانم؛ ھەمراھ
zenci ticareti	نېگىر قۇل سودىسى	zevcelik	خوتۇنلۇق، ھەمراھلىق
zencir	زەنجىر	zevç	يولدىشى، ئېرى
zendost	خوتۇنپەرس	zeveban	ئېرىش
zengin	باي	zeveban noktası	ئېرىش نۇقتىسى
zenginleşmek	باي بولماق	zeveban etmek	ئېرىمەك
zenginlik	بايلىق	zevk	تەم تۇيغۇسى، تەم، ھەۋەس، ئىشتىياق
zenne	ئايال	zevketmek	زوق بىلەن سۆزلىمەك، ھاياجان بىلەن سۆزلىمەك
zenneci	ئاياللار لازىمەتلىكلىرىنى ساتقۇچى	zevklenmek	بىر ئىشتىن زوق ئالماق؛ مەسخىرە قىلماق، مازاق قىلماق
zennelik	ئاياللىق؛ ئاياللارغا خاس (نەرسە)؛	zevki	زوقمەن، ھەۋەسكار، ھەۋەسسى بار
zephiye	قۇشخاندا ئۆلتۈرۈلگەن مالنىڭ قان بېجى	zevksiz	ھەۋەسسىز، تەمسىز، لەززەتسىز
zeplin	ئۇچار كېمە	zevksizlik	ھەۋەسسىزلىك، تەمسىزلىك
zer	ئالتۇن زەر	zevzek	لاۋزا (ئادەم)؛ ۋالاقىتە گكۈر؛ بىمەنە چاخچاق قىلغۇچى
zerdali	ياۋا ئۆرۈك (دەرەخ)؛	zevzekçe	بىمەنەلەرچە
zerde	زەپىرەك بىلەن سارغايىتىلغان ۋە پۇراق كىرگۈزۈلگەن	zevzeklenmek	ئەخمەقلەشمەك، بىمەنەلەشمەك

zevzeklik	ئەخمەقلىق، ۋالاقىتە گۆرلۈك	zındık	ئاللاھسىز؛ غەيرىي دىندىكىلەر
zeybek	زەببەك (مۆتۈن)؛	zındıklık	ئاللاھ ۋە ئاخىرەتكە ئىشەنمەسلىك
zeybeklik	زەببەكلىك	zingadak	تۇيۇقسىز يىقىلىپ چۈشمەك
zeyç	ئاسترونومىيە سائىتى	zırgırdamak	تىتىرمەك، سىلكنىمەك
zeyil	قوشۇمچە، ئىلاۋە تەرىقىسىدە يېزىلغان (نەرسە)؛	zıngırdatmak	تىترەتمەك، سىلكنىدۈرمەك
zeyrek	زېرەك، ھوشيار	zingırtı	تىترىگەن، سىلكنىگەن
zeytin	زەيتۇن	zingır zingır	زىڭ-زىڭ
zeytinci	زەيتۇن ساتقۇچى ياكى ئالغۇچى؛ زەيتۇن يېتىشتۈر- گۈچى	zınk	غارت-غۇرت، قاراس-قۇرۇس
zeytincilik	زەيتۇن يېتىشتۈرۈش ئىشى؛ زەيتۇن ئېلىپ سا- تقۇچى	zıp	پەرتتىدە، غىپىدە
zeytinlik	زەيتۇنلۇق، زەيتۇن ئورمانلىقى	zıpçaktı	بىردىنلا بېيىغان كىشى؛ تەۋەككۈلچى
zeytinsi	زەيتۇنسىمان	zıpır	تەلۋە، ساراڭ
zeytinyağı	زەيتۇن يېغى	zıpırlık	تەلۋىلىك، ساراڭلىق
zeytunî	زەيتۇن رەڭگىدە	zıpka	تار پۇچقاقلق شالۋۇر
zıbarmak	ئۆلمەك؛ ئۇخلىماق، مۇگدىمەك	zıpkın	چوڭ بېلىقلارنى تۇتۇش ئۈچۈن قوللىنىدىغان ئۇچى ئەگرى نەيزە
zıbu	بوۋاقلار كىيىمى، بالىلار كىيىمى	zıplamak	سەكرىمەك
zıbuñlık	ئۈچ ئېتەكلىك كىيىم	zıplatmak	سەكرەتمەك
zıddiyet	زىددىيەت، ئىناقسىزلىق، چىقىشالماسلىق	zıppadak	تۇيۇقسىز، كۆرۈلمىگەن ئەھۋالدا
zıh	گۈللۈك جىيەك؛ گۈللۈك رامكا (مەتبەئە ئىشلىرىدا)؛	zıppızıp	بالىلار ئوينىيدىغان تاش ياكى ئەينەك ساقا
zıhlamak	جىيەك تۇتماق	zırdeli	ساراڭ
zıhlanmak	جىيەك تۇتۇلماق	zırh	ئوق ئۆتكۈزمەيدىغان دۇبۇلغا؛ پولات قاپ
zıkkım	زەھەر	zırh gömlek	ئوق ئۆتكۈزمەس كىيىم
zıkkımlanmak	يەپ-ئىچمەك	zırhlanmak	پولات قاپ بىلەن ئورنىماق
zılıgt	ئەبىيەش، تىللاش، ئاگاھلاندىرۇش	zırhlanmak	پولات قاپ بىلەن ئورالماق
zım̄ba	مۇقاۋا؛ تۆشۈك تېشىش ماشىنىسى، سۈمبە	zırhlı	دۇبۇلغا كىيگەن ياكى پولات بىلەن قاپلانغان
zımbalamak	بۇرغىلىماق، تەشمەك	zırhsız	دۇبۇلغا كىيىمگەن، پولات بىلەن قاپلانمىغان
zımbalanmak	تۆشۈك تېشىلمەك	zırıldamak	ۋاتىلىدىماق، جاۋىلىدىماق؛ ئەزىملىك قىلماق
zımbalı	تۆشۈكلۈك، تۆشۈك تېشىلگەن	zırılı	ۋاتىلداش، ۋالاقلاش، جاۋىلداش
zımbırdatmak	تىرىڭلاتماق (سازنى)؛ قۇلاققا ياقمايدىغان سەت ئاۋاز چىقارماق	zırıl zırıl	توختماي ۋاتىلدىماق
zımbırıtı	سەت ئاۋاز، سەت ئاۋاز چىقىرىدىغان نەرسە	zırlak	ۋاتىلداق، جاۋىلداق
zım̄nen	يوشۇرۇن مەنىلىك؛ ۋاستىلىق	zırlamak	ۋاتىلدىماق، ۋىتىلدىماق
zım̄nında	ئۈچۈن، تۈپەيلىدىن، سەۋەبىدىن	zırlatmak	ۋاتىلدىماق، جاۋىلدىماق
zım̄nî	يوشۇرۇن مەنىلىك سۆز	zırınok	ئارسىن (خىمىيىۋى ئېلىمىنت)، مەرگۈمۈش، سەنكىيا
zımpara	كاربۇرۇند قەغەز، قۇم قەغەز	zırtapoz	غەلىتە، غەلىتە مېخەزلىك
zımparalamak	قۇم قەغەز سۈرمەك	zırtapozluk	تەلۋىلىك، يېنىكلىك
zımparalanmak	قۇم قەغەز سۈرۈلمەك	zırt zırt	بىمەھەل، ۋاقىتسىز يۈز بېرىدىغان
zıncar	مەڭلىك بېلىق	zırva	قۇرۇق گەپ
		zırvalamak	قۇرۇق گەپ قىلماق

zır zır	بىر خىل ئاۋازدا	zilkade	قەمەر تەقۋىمىنىڭ 11-ئېيى (12-ئاي)؛
zırzoplaşmak	مىجەزى غەلبىتىلەشمەك	zillet	خورلىنىش، پەس كۆرۈلۈش
zıt	زىت، قارىمۇ-قارشى	zilli	قوڭغۇراقلىق؛ ئەدەبىسىز
zıt anlamlı	قارىمۇ-قارشى مەنىلىك سۆز	zilli maşa	بىر خىل چالغۇ؛ ئەدەبىسىز
zıtlaşmak	بىر-بىرىگە زىت ھەرىكەت قىلماق	zilsiz	قوڭغۇراقسىز
zıtlık	زىتلىق	zilyet	ئىگىدار
zıvana	نەپچە، قىسقا تۇرۇپا	zil zurna	قاتتىق مەست مەنىسىدە قوللىنىلىدۇ
zıvanalı	تاماكىلىق، تاماكا چەككەن	zımamdar	يېتەكچى، قوماندانلىق قىلغۇچى، باشلىق
zıvanasız	تاماكىسىز	zimet	قەرز
zıya	يوقاش، يوقىلىش، غايىب بولۇش	zina	زىنا
zıypak	قايغان، سېپىلىق	zinakâr	زىنا قىلغۇچى
zibidi	ئىنتايىن تار ۋە قىسقا كىيىم كىيگۈچى؛ ساراڭلارچە	zincifre	سىماب سۇلفىد
	قىلىق قىلغۇچى	zincir	زەنجىر؛ بىر قاتار، ئارقا-ئارقىدىن؛ كوپىزا ياكى كىشەن
zibidilik	بىر قىسىملىق، ھەددىدىن تار كىيىم كىيگۈچى	zincirlemek	زەنجىرلىمەك، باغلىماق
zifaf	يېڭى كېلىن ھۇجرىسى	zincirlemek	زەنجىرلىنمەك، باغلىنماق
zifir	تاماكا تۇتۇندىن چىققان كىر، نىكوتىن	zincirli	زەنجىرلىك، زەنجىر بىلەن باغلىنغان
zifiri	قاپقاراڭغۇ	zindan	زىندان، تۈرمە، گۇندىخانا
zifos	پاتقاق چاچراش	zindancı	گۇندىپاي، تۈرمىگە قارىغۇچى
zift	كوكس مېيى، دەرەخ يىلىمى	zindandelen	ئىككى كىلودىن ئېغىر بولغان ساردا بېلىقى
ziftlemek	دەرەخ يىلىمى سۈركىمەك	zinde	قامەتلىك، تېتىك، جانلىق
ziftlenmek	دەرەخ يىلىمى سۈركىلەمەك	zindelik	جانلىقلىق، تېتىكلىك
zigot	زىگوتا (تىبابەت)؛	zinhar	ھەرگىز، ئەسلا، زىنھار
zihaf	ئۇزۇن بوغۇمنىڭ قىسقا ئوقۇلۇشى	zir	سازنىڭ زىل تارىسى
zihayat	ھايات، جېنى بار	zira	چۈنكى ...؛ تۈپەيلى؛ ... بولغانلىقتىن (باغلىغۇچى)؛
zihin	زېھىن، ئەقىل؛ ئەس، ئىدىيە، پىكىر	ziraat	دېھقانچىلىق، تېرىقچىلىق
zihinsel	زېھىنى	ziraatçı	دېھقان؛ يېزا ئىگىلىكىگە مەسئۇل ئادەم
zihnen	ئەقىل بىلەن	ziraatçılık	دېھقانچىلىق، يېزا ئىگىلىكى
zihnî	زېھىنى	ziraî	دېھقانچىلىق بىلەن مۇناسىۋەتلىك
zihniye	ئەقىلچىلىك، ئىنتىلىپكىتۇئالزم	zirkon	سىركونىي سىلىكات
zihniyet	زېھىنىيەت، ئەقىل، ئىدراك	zirkonyum	سىركونىي، زىركونىي
zikıymet	قىممەتلىك	zirve	چوققا، ئۆچ، يۇقىرى پەللە
zikir	زىكىر، تىلغا ئېلىش، ئەسلەش	zirzop	تەلۋىلەشمەك
zikretmek	ئەسلىمەك، سۆزلىمەك، ئىسمىنى ئاتىماق	zirzoplaşmak	تەلۋىلىك
zikzak	ئەگرى-توقاي، ئەگرى سىزىق	zirzopluk	نۇر، يورۇقلۇق
zikzaklı	ئەگرى-بۈگرىلىك، ئەگرى توقايلىق	ziya	نۇرلۇق، يورۇق
zil	زىل، قوڭغۇراق	ziyadar	زىيادە، بەك كۆپ
zil düğmesi	قوڭغۇراقنىڭ باسىدىغان كونۇپكىسى	ziyade	زىيادە، بەك كۆپ
zilhicce	قەمەر تەقۋىمىنىڭ 12-ئېيى، قۇربان ئېيى	ziyadelenmek	زىيادەلەشمەك، كۆپەيمەك

ziyadesiyle	كۆيىنچە، زور كۆيىچىلىكى	zorlu	قىيىن، مۇشكۈل، زور
ziyafet	زىياپەت	zorluk	قىيىنچىلىق، مۇشكۈللۈك
ziyan	زىيان، زەرەر	zorunlu	زۆرۈرى
ziyankâr	زىيانكار، زىيان كەلتۈرگۈچى	zorunluluk	زۆرۈرىيەت، مەجبۇرىيەت
ziyankârlık	زىيانكەشلىك	zuhur	پەيدا بولۇش
ziyansız	زىيانسىز، زىيىنى يوق	zuhurat	ئويلاپ باقمىغان ئىشلار
ziyaret	زىيارەت	zuhurî	زۆرۈرى، ئويۇنلاردا دورامچى
ziyaretçi	زىيارەتچى	zula	ئەتكەس ۋە چەكلەنگەن نەرسىلەرنىڭ يوشۇرۇلغان ئورنى
ziyaretgâh	زىيارەتگاھ، زىيارەت قىلىنىدىغان يەر	zulmet	زۇلمەت، قاراڭغۇلۇق
ziynet	زىننەت	zulmetmek	زۇلۇم سالماق، زۇلۇم قىلماق
ziynetlemek	زىننەتلىمەك، بېزىمەك	zulüm	زۇلۇم
ziynetlenmek	زىننەتلەنمەك، بېزىلەمەك	zulüm görmek	زۇلۇم ھېس قىلماق
ziynetli	زىننەتلەنگەن، بېزەلگەن	zulümkâr	زۇلۇم سالغۇچى
ziynetsiz	زىننەتلەنمىگەن، بېزەلمىگەن	zum	تەخمىنەن
Zn	سىنىك	zurna	سۇناي
zobu	بەدەنلىك ئايال، بەستلىك ئەر	zrnacı	سۇنايچى
Zodyak	زودىئاك دائىرە	zurnacılık	سۇنايچىلىق
zoka	توزاق، ھىيلە، بېلىق قارمىقىغا ئۆتكۈزۈلگەن يالغان يەم	zurt	پو ئېتىش
zom	يېتىلگەن بىرى	zübde	جەۋھەر، مېغىز، مۇھىم نۇقتا
zona	بەلۋاغسىمان قوقاق	zücaciye	فار-فور قاچا-قۇچىلار
zonklamak	سانجىپ ئاغرىماق	zücaciyeçi	ئەينەك، فار-فور قاچا-قۇچا ساتقۇچى
zonk zonk	سانجىق تۇرۇش	züğürt	پۇلسىز، نامرات، يالاڭتۇش
zoolog	زۈئولوگىيە مۇتەخەسسسى	züğürtlemek	يانچۇقنى قۇرۇقداتماق، پۇلسىز قالدۇرماق
zooloji	زۈئولوگىيە	züğürtleşmek	يانچۇقى قۇرۇقدالماق، پۇلسىز قالماق
zoolojik	زۈئولوگىيىلىك	züğürtlük	پۇلسىزلىق، نامراتلىق
zoospor	تۇراقسىز ھامىلە، زووسپورا	Zühal	زۇھەل، ساتۇرىن يۇلتۇزى
zootekni	چارۋىچىلىق ئىلمى	Zühre	پادىچى يۇلتۇزى
zor	قىيىنچىلىق؛ زورلۇق؛ زورلۇق كۈچ	zührevî	جىنسىي كېسەللىك، تاناسىل كېسەللىكى
zoraki	مەجبۇرىي ھالدا	zühre	زاھىدلىق قىلغۇچى، تەقۋا
zorba	زومىگەر، مۇستەبىت	zühul	سەل قاراش
zorbalık	زومىگەرلىك؛ مۇستەبىتلىك، زورلۇق	zükâm	زۇكام، تومۇ
zorgu	مەجبۇرلاش، زورلاش	zül	پەسكەشلىك، چۈشكۈنلۈك
zorla	زورلۇق بىلەن	zülâl	ساپ ۋە سوغۇق سۇ
zorlamak	زورلىماق، مەجبۇرلىماق	zülfaris	تولغىما چېچەك
zorlanmak	زورلانماق، مەجبۇرلانماق	zülüf	چاچ
zorlaşmak	قىيىنلاشماق	zümre	گورۇھ، گورۇپ، جامائەت
zorlaştırmak	قىيىنلاشتۇرماق	zümürdî	زۇمرەت رەڭگىدە بولغان
zorlayıcı	قىيىنلاشتۇرغۇچى	zümürdüanka	سۇمۇرغ (قۇش) ؛

zümürüt	زۇمرەت	züppelik	ياسالمىلىق، ساختىپەزلىك
zümürütlemek	زۇمرەت بىلەن زىننەتلىمەك	zürafa	زىراپە
zümtütlenmek	زۇمرەت بىلەن زىننەتلەنمەك	zürra	تېرىقچى، دېھقان
zümürütleşmek	زۇمرەتكە ئايلانماق	zürriyet	نەسەب، شەجەرە؛ ئەۋلاد
züppe	ساختا، ياسالما	züyuf	ساختا پۇل
züppeleşmek	ساختا قىياپەتكە كىرىۋالماق	züyut	ياغ

تۈركچە-ئۇيغۇرچە لۇغات

ساتقۇچى: ئۈرۈمچى بايپول مەدەنىيەت تەرەققىيات چەكلىك شىركىتى
تۈزگۈچى: شىنجاڭ نۇرلان ئېلېكترون پەن-تېخنىكا چەكلىك شىركىتى
تېلېفون نومۇرى: 0991-2332840 0991-2332740

تور ئادرېسى: www.nurlan.biz

ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى چوڭشەن يولى 260-نومۇر جىيەن يىن سارىيى 1315-ئىشخانا
پوچتا نومۇرى: 830001

فورماتى: 850x1168 مىللىمېتىر 1/16

تراژى: 1—3000

كىتاب نومۇرى: ISBN 978-988-8386-72-7
